

Udgivet med støtte fra
VELUX FONDEN.

TORSTEN BALLE

Tingbogsekstrakter fra Thy

Hillerslev og Hundborg herreder 1666-1688
og Thisted købstad 1670-1711.

*Under redaktion af G. Møller Frederiksen, Birgit Høyrup
og Rita og Henning Jensen.*

BIND 1

Hillerslev og Hundborg herreder 1666-1688.

Udgivet af
Lokalhistorisk Arkiv for Thisted Kommune
&
Dansk Historisk Håndbogsforlag ApS
1982

ISBN 87 85207 65 9 (bind 1, ib.)
ISBN 87 85207 67 5 (bind 1-2, ib.)

Torsten Balle: Tingbogsekstrakter fra Thy.

© Copyright 1982: Lokalhistorisk Arkiv for Thisted Kommune
& Dansk Historisk Håndbogsforlag ApS.

*Alle rettigheder forbeholdes. Enhver form for fotokopiering eller anden mangfoldiggørelse af denne bog, helt eller delvis, i et eller flere eksemplarer, til pædagogisk, merkantilt eller andet formål, forbydes i henhold til gældende danske ophavsretslove.
Værket kan frit citeres i forskningsøjemed og i forbindelse med en anmeldelse eller omtale i h. t. presselovens bestemmelser herom.*

Samlet navne-og stedregister samt litteraturliste bringes bagest i bind 2.

Ekspederes af:

Dansk Historisk Håndbogsforlag ApS
Klintevej 25, DK-2800 Lyngby
Tlf. 02-88 85 00.

Sats: Thisted Dagblads Bogtrykkeri. Ombrydning og tryk: Tordenskjold, Forlagstrykkeri ApS. Indbinding: Concordia Bogvirksomhed A/S.

Indholdsfortegnelse.

BIND 1.

Forord	7
Indledning	10
Ekstraktafsnittets opbygning	11
Ekstrakternes form og indhold	11
Ortografi og ordstillinger	13
Fejl og mangler	13
Geografi. Andre arkivalier	14
Andre juridiske instanser	16
Hillerslev herreds tingbog:	
1666	17
1667	44
1668	85
1669	ingen tingbog
1670	115
1671	133
1672	158
1673	191
1674	218
1675	247
1676	ingen tingbog
1677	276
1678	ingen tingbog
1679	299
1680	ingen tingbog
1681	319
1682	344
1683	373
1684	412
1685	450
1686	494
1687	540
1688-27/3	576
Hundborg herreds tingbog:	
1666	587
1667	618
1668	630
1669	ingen tingbog
1670	648
1671	ingen tingbog
1672	665
1673	ingen tingbog
1674	681
1675	ingen tingbog
1676	699
1677	718
1678	733
1679	744
1680	ingen tingbog
1681	759
1682-85	ingen tingbøger
1686	779
1687	797
1688 til 26/3	811
Hillerslev-Hundborg hrd. justistprotokol:	
1688 fra 3/4	816

BIND 2.

Thisted købstads tingbog:

1670	838	1689	1130
1671	ingen tingbog	1690-95	ingen tingbøger
1672	870	1696	1144
1673	892	1697	1146
1674	903	1698	1161
1675	908	1699	1187
1676	932	1700	1205
1677	949	1701	1219
1678	962	1702	1234
1679	976	1703	1248
1680	989	1704	1273
1681	1005	1705	1298
1682	1018	1706	1320
1683	1033	1707	1339
1684	1045	1708	1353
1685	1062	1709	1368
1686	1079	1710	1383
1687	1096	1711	1400
1688	1109		
Indledning til registre og forkortelsesliste			1416
Stedregister			1421
Navneregister			1445
Litteraturliste			1554

Forord.

Navnet Torsten Balle vil leve længe som et begreb i Thy. Enhver, der beskæftiger sig med slægt-, lokal- eller kulturhistoriske studier, vil gang på gang møde Torsten Balles navn. I en årrække var han redaktør af og hovedbidragyder til Historisk Årbog for Thisted Amt. Samlet ville hans artikler fylde mange årgange af årbogen. Ikke mindre end tre gange resulterede denne del af Torsten Balles virke i, at han modtog Dansk Historisk Fællesforenings årbogspris, sidste gang i august 1977.

Torsten Balle var engageret i det lokalhistoriske arbejde på mange fronter. Fra 1937 sad han i bestyrelsen for Museet for Thy og Vester Han Herred, og det blev på hans initiativ, at Byhistorisk Arkiv (senere Lokalhistorisk Arkiv for Thisted Kommune) blev oprettet i 1966 som en afdeling af Thisted Bibliotek. Arkivet ledede han lige til sin død den 24. maj 1979. Han blev 78 år gammel.

Man kan imponeres over, hvor mange arkivalier (kirkebøger, matrikler, folketællinger, skifteprotokoller, brandtaksationer etc.) der findes i kopi på det lokalhistoriske arkiv i Thisted. Torsten Balle fik gennem årene først mikrofilm siden fotokopier af mange arkivalier fra Landsarkivet i Viborg, og på grundlag heraf har han skrevet i titusindvis af kartotekskort, et samlet materiale, der væsentligt har lettet slægt- og lokalhistoriske studier i Thisted og i Hundborg og Hillerslev herreder.

Siden 1953, hvor Balle indledte et samarbejde med Institut for jysk sprog- og kulturforskning ved Aarhus Universitet, nåede han at indsende ca. 20.000 sedler med thylandske dialektord, og fra hans udskrifter af båndoptagelser med interviews fra ca. 20 sogne i Thy har Instituttet selv udskrevet over 23.000 sedler med dialektord. Balles filologiske arbejde er kendetegnet ved de fine iagttagelser af thydialekten gennem et langt og aktivt liv. Hans indsats på netop dette område kan bedst karakteriseres med professor Niels Åge Nielsens ord: »Blandt alle de tusinder af meddelere vi har haft rundt om i Jylland igennem de sidste 25 år, ragede han op som den flittigste, den mest perfekte. Hans mage finder vi aldrig igen«. Således indberettede Balle til det sidste også mange dialektord og iagttagelser fra tingbøgerne under arbejdet med ekstrakterne til de nu foreliggende to bind.

Gennem mange år beskæftigede Torsten Balle sig med studiet af tingbøger, og et resultat af denne interesse er bl.a. den foreliggende udgivelse. Der er tidligere udgivet tingbøger. Allerede i 1954 tog Udvalget for udgivelse af kilder til Landbefolkningens Historie (senere Landbohistorisk Selskab) fat på en række tingbøger, der startede med Skast herred i 1954. Siden kom bl.a. Aasum herred, Herlufsholm birk og Sokkelund herred til. Indtil nu dækker disse udgivelser geografisk og tidsmæssigt en yderst begrænset del af det meget fyldige tingbogsmateriale, hvorfra den allerældst bevarede – Ribes tingbog – stammer fra 1527.

Fælles for de ovennævnte udgivelser er, at tingbøgernes tekst er trykt in extenso. Torsten Balle indså imidlertid, at det ville være en arbejdsmæssig – og ikke mindst økonomisk set – uoverkommelig opgave at gennemgå, udskrive og få udgivet det vældige tingbogsmateriale fra Thy in extenso. I stedet valgte han ekstraktformen fuldt vidende om denne forms mangler og svagheder, men i klar erkendelse af, *at ingen har glæde af en utilgængelig skat*. Man må derfor gøre sig klart, at der i ekstraktformen er foretaget mange udeladelser, ligeledes medtager ekstrakten heller ikke længere opremsninger af personer og forhold. En del af udeladelserne må tilskrives den oftest svært tilgængelige skrift i forbindelse med tingbøgernes dårlige bevaringstilstand. I den følgende »Indledning« redegøres der nærmere for principperne.

Balle brugte seks af sine sidste år på at udarbejde tingbogsekstrakterne, som i Balles maskinskrevne manuskript fyldte godt 1200 A4-sider. I sat form fylder ekstrakterne nu ca. 1400 sider plus sted- og personnavneregistre på yderligere ca. 140 sider. Hvis tingbøgerne blev udgivet in extenso, ville de have fyldt det tyvedobbelte !

Forlæggerne Rita og Henning Jensen, Dansk Historisk Håndbogsforlag ApS, Lyngby, tog initiativ til at få Balles store arbejde udgivet. Der blev nedsat et redaktionsudvalg, bestående af nedennævnte fire personer: Lokalhistorikeren, civilingeniør *Georg Møller Frederiksen*, der har gennemlæst Torsten Balles manuskript, rekonstrueret og nyudarbejdet enkelte manglende årgange (Hillerslev herreds tingbog 1667, 1668, Hundborg herreds tingbog 1668, 1670 og Thisted købstads tingbog 1670) samt udarbejdet grundmaterialet til personregistret for navnestoffet for Hillerslev herreds vedkommende. Endvidere har Møller Frederiksen læst korrektur og iøvrigt bidraget med ideer og kommentarer.

Lederen for Lokalhistorisk Arkiv for Thisted Kommune, bibliotekar *Birgit Høyrup* har styret projektet og læst korrektur. Sammen med medarbejdere på

Thisted Bibliotek og Lokalhistorisk Arkiv (tak til Åse Hyldgård og Sonja Larsen) har hun udarbejdet komplette sted- og personnavneregistre til hele værket.

Rita og Henning Jensen har læst korrektur og forestået ombrydning, trykning og indbinding. Det økonomiske ansvar hviler på Dansk Historisk Håndbogsforlag, der er økonomisk ansvarlig for værkets udgivelse, som finder sted i et samarbejde med Lokalhistorisk Arkiv for Thisted Kommune, som ovenfor beskrevet. Det bemærkes, at ingen af de ovennævnte har modtaget honorar for deres omfattende arbejde.

Takket være et tilsagn om produktionsstøtte fra VELUX FONDEN blev en udgivelse af Torsten Balles værdifulde arbejde muliggjort. Uden denne økonomiske hjælp var tingbogsekstrakterne næppe blevet udgivet. Fonden bedes modtage en varm tak herfor. Denne fremstrakte hånd blev fulgt af en anden, nemlig fra Thisted Dagblads Bogtrykkeri, der har udført hovedentreprisen – nemlig sætningen af hele værket – til en konkurrencedygtig pris og med megen akkuratess under ledelse af faktor Erik A. Lauridsen.

Skulle udgivelsen af Tingbogsekstrakter fra Thy på et senere tidspunkt give overskud – hvad udgiverne meget håber vil en del af dette overskud tilfalde »Torsten Balles Mindefond«, der støtter lokal- og slægtshistorisk arbejde på Lokalhistorisk Arkiv for Thisted Kommune.

Udgiverne.

Indledning.

Som det fremgår af forordet er formålet med udgivelsen af dette værk at give en bred kreds af brugere et værktøj, der gør det muligt at udnytte det kæmpemateriale i form af kulturhistoriske, topografiske og slægtshistoriske oplysninger, der findes i tingbøgerne.

Ekstraktformen, (hvis anvendelse Torsten Balle før arbejdets påbegyndelse havde drøftet med Viborg Landsarkiv), har gjort det muligt at dække et meget stort åremål af tingbøger, men begrænser samtidigt den umiddelbart tilgængelige oplysningsmængde. For at opnå fuldt udbytte må læseren derfor være forberedt på at fortsætte sine undersøgelser ved selvstudium af tingbøgerne.

Til trods for at adskilligt af kildematerialet er i en sådan forfatning, at Landsarkivet for Nørrejylland i Viborg, hvor originaltingbøgerne opbevares, ikke ser sig i stand til at udlåne disse, er der dog en rimelig god mulighed for et selvstudium, idet bøgerne findes i fotokopi såvel i landsarkivet som i Thisted byhistoriske arkiv og endvidere som mikrofilm i Rigsarkivet i København.

Udover de ekstrakter, der hermed udgives, og som omfatter de bevarede tingbøger fra Hillerslev og Hundborg herreder 1666-1688 og fra Thisted købstad 1670-1711, foreligger der fra Torsten Balles hånd ekstrakter for Hillerslev-Hundborg herreds justitsprotokol 1689 og 1690 samt en meget kort ekstrakt – måske nærmere en indholdsfortegnelse – for Thisted tingbog 1638.

Redaktionskomitéen besluttede sig til i princippet at medtage tingbøgerne for Hillerslev og Hundborg herred indtil herredsomlægningen pr. 1.4.1688. I konsekvens heraf er person- og stedregistreringen for disse herreder ikke ført længere end til sidste tingdag før 1.4. For at skabe en kontinuitet til en forventet fremtidig udgivelse af de senere justitsprotokoller er dog i ekstraktafsnittet medtaget den resterende del af året 1688.

Komitéen vedtog endvidere at udelade Thisted bys tingbog for 1638. Årsagen hertil var dels, at den tidsmæssigt lå så fjernt fra de øvrige tingbøger, at der hverken indholds- eller personmæssigt kunne forventes sammenhæng med den øvrige tingbogsrække, dels at den nødvendigvis måtte nybearbejdes totalt og endeligt, at den i kraft af sin enestående tidsmæssige placering blandt

bevarede arkivalier fra området burde behandles mere indgående end den øvrige tingbogsrække.

Det er komitéens forventning, at det vil være muligt at udsende 1638-tingbogen i en særlig udgivelse indenfor en overskuelig fremtid.

Ekstraktafsnittets opbygning.

Placeringen af de enkelte årgange fremgår af indholdsfortegnelsen på side 5f.

Den enkelte årgang indledes i reglen med fogedens og skriverens navn samt eventuelle særlige bemærkninger eksempelvis om originaltingbogens rent fysiske tilstand. Derefter gås over til tingbogsstoffet, der ligeledes ofte indeholder nogle indledende oplysninger fx attestation af tingbogen og lister over sandemænd og ransnævninge.

Sagsindførslerne er indført i kronologisk orden. Enkelte tingbøger er i så dårlig stand, at der nærmest er tale om et løsbladssystem, hvori tingbladene er blevet blandet så grundigt, at det har krævet et større detektivarbejde at placere dem i den rette kronologiske sammenhæng. Med en enkelt undtagelse er dette lykkedes ved sammenhæng i sagsindhold og ved en sammenligning af de mere eller mindre fragmentariske tingblades rent fysiske udseende.

Der er i øvrigt i disse tingbøger fundet 2 blade tilhørende tingbøger for et naboherred. Det er næppe utænkeligt, at en grundig gennemgang af naboherredernes tingbøger tilsvarende kunne fremskaffe nogle af de blade, der savnes i vort område.

Ved selvstudium i Rigsarkivets mikrofilm skal man erindre, at disse film er optaget, før den ovennævnte kronologiske sortering har fundet sted, medens man i Viborgs og Thistedes fotokopiudgaver vil finde indførslerne placeret i samme rækkefølge som anvendt i ekstrakten.

Ekstrakternes form og indhold.

Ekstraktformen er naturligvis altid forbundet med den svaghed, at ekstraktens form og indhold beror på den ekstraherendes subjektive skøn. Dette forhold medfører en vis uensartethed i form og omfang af de enkelte indførsler, en uensartethed der yderligere påvirkes af, at ekstrakterne er udført over en lang årrække og for enkelte årganges vedkommende af en helt anden person, som nævnt i forordet.

Denne uensartethed bør imidlertid ikke betragtes som et minus, idet den oftest giver sig udtryk i at stofmængden i visse indførsler er fyldigere, emnet

mere indgående behandlet og flere person- og stednavne medtaget.

Som minimum indeholder ekstraktindførslen en kort beskrivelse af sagens emne samt en angivelse af sagens hovedpersoner. Som grundregel kan siges, at indførsler, der giver gode oplysninger om slægtsforhold, og indførsler med et islæt af den menneskelige natur på godt og ondt har haft de ekstraherendes største opmærksomhed.

I det følgende gennemgås en række typiske tingbogsager med angivelse af, hvad der normalt er medtaget i ekstrakten, og hvad der yderligere kan forventes fundet ved et nærmere studium af originalindførslen.

Arvesager:

Navn og bopæl for arvelader og alle arvinger samt boets samlede værdi er medtaget. I originalen kan yderligere findes specifikation af boets værdier og kreditorer.

Ejendomssager:

Brug af og syn på ejendomme, bygninger og jorder, er ofte refereret ret grundigt. Der vil dog næsten altid kunne hentes supplerende oplysninger fx af bygningshistorisk eller topografisk værdi. Lysning af skøder og pantebreve forekommer jævnligt ved bytinget, men sjældent ved herredstingene, hvilket skyldes, at landgods hovedsageligt ejedes af kongen og adelsmænd, hvis handler og pantebreve tinglystes ved landstinget. Der er i originalteksten i reglen fyldigt redegjort for bygningers og jorders beliggenhed med angivelse af marknavne og ejernavne for naboejendom.

Gældssager:

Gældssager med få debitorer er fyldigt refereret. Hvor der er tale om godsernes restancelister, der fylder flere tingbogsblade, må henvises til tingbogen, hvorfra værdifulde oplysninger om fæsteforhold og landgildeydelse kan hentes.

Injuriesager og

kriminalsager er ligeledes fyldigt refereret. Der er dog til tider udeladt vidner og vidneudsagn, som er skønnet af mindre betydning, hvorfor der hér som alle andre steder, hvor en indførsel vækker læserens interesse, tilrådes en gennemlæsning af originalindførslen.

Det vil ses, at mange ekstraktindførsler indledes og/eller afsluttes med en dato i parantes. Disse datoer henviser til en tidligere henholdsvis senere indførsel vedrørende samme sag. Det skal understreges, at disse datoer ikke

altid korresponderer med de i tingbøgerne og ekstrakterne anførte sagsopsætninger, idet det ofte ses, at en sag ikke genfindes på den tingdag, til hvilken den var opsat. Eventuelt dukker den da op på en senere tingdag, men hyppigt forekommer den ikke mere, hvilket formodentlig må tages som et udtryk for at sagen er forligt, hævet eller – i sjældnere tilfælde – at skriveren på tinge har gjort notater på løst papir for senere indførsel i tingbogen, men derefter forlist eller glemt notaterne. Der er dog endelig den mulighed, at sagen – uden at dette fremgår af indførslerne – kan være bragt for landstinget i Viborg, være flyttet til et andet herredsting eller måske har fundet sin afslutning med et notat i byens rådstueprotokol.

Der henvises i øvrigt til et følgende afsnit »Geografi. Andre arkivalier«.

Ortografi og ordstillinger.

I ekstraktteksten er ofte, men ikke altid, anvendt den originale stavemåde på person- og stednavne. Det samme gælder omend i mindre udstrækning for andre ord – oftest ord, der kan have interesse for en dialektforsker, eller hvis betydning ikke er ganske klar i dag. Endvidere er i visse tilfælde den originale ordstilling bibeholdt uændret.

Det kan måske forekomme inkonsekvent, at den ekstraherende ikke systematisk har moderniseret og standardiseret stavemåder og ordstillinger. Ekstraktformen forbyder i sig selv en gennemført anvendelse af original ordstilling og frister igennem sit formål – en let tilgængelig adgang til tingbogsstoffet – til anvendelse af moderne ortografi. At den ekstraherende dog har valgt den blandede form skyldes flere forhold, der bunder i en subjektiv bedømmelse af den forskningsmæssige værdi af det læste stof, i et ønske om at fastholde forståelsesmæssige og sprogkoloristiske nuancer og endeligt i det forhold, at datidens stavemåde var meget fri og lydskriftmæssigt præget, således at samme navn eller ord i samme indførsel ofte ses stavet på flere forskellige måder.

Vedrørende den typiserede stavemåde, der er anvendt i registrene, henvises til vejledningerne for disse.

Fejl og mangler.

Det ligger redaktionskomitéen på sinde at understrege, at der i et så omfattende værk som det foreliggende uundgåeligt vil optræde fejl. Fejlene kan opdeles i to hovedgrupper, hvoraf den ene er fejl i basismaterialet, d.v.s. i

de originale tingbøger. Med tanke på, at den samlede håndskrevne produktion, der ligger til grund for ekstrakterne, omfatter 20-25000 oftest tætskrevne sider, er det naturligt, at fejl og mangler må forekomme. Det, der her er betegnet som mangler, er dels udeladelser, hvor skriveren har sat plads af til senere indførsler af et person- eller stednavn eller til fx en beløbsangivelse, og det er da undertiden åbenlyst, at indførslen – imod den kongelige forordning – er sket på et senere tidspunkt helt eller delvis efter hukommelsen. Dels består manglerne i udeladte eller upræcist oplyste bopælsangivelser og i uklare formulering af teksten, der fx kan gøre det vanskeligt at definere til hvilken af de forud angivne personer et anvendt pronomen refererer.

Direkte skrivefejl kan opdeles i en gruppe, der enten er umiddelbart erkendelige, eller som kan erkendes af en læser med særligt indgående kendskab til det omhandlede emne og den nævnte personkreds, samt den langt farligere gruppe af fejl, der som følge af manglende kontrolmulighed ikke kan erkendes. Hvor en fejl har kunnet fastslås med sikkerhed er den rettet i ekstrakten. Hvis der har foreligget begrundet mistanke om en skriverfejl, samt hvor tydingen af teksten har været usikker, er der i ekstrakten tilføjet et spørgsmålstegn.

En anden hovedgruppe af fejl omfatter fejllæsning eller fejltolkning foretaget af den ekstraherende. Ved gennemlæsning af alle de mange tingbogsblade indført af vekslende skrivere på stærkt varierende niveauer, hvad angår ordenssans og dygtighed, med dårligt blæk- og papirmateriale og tit under vanskelige forhold, møder man gang på gang passager og ord, hvis tyding er vanskelig. Det har ikke gjort sagen nemmere, at tingbøgerne i 2 – 250 år har været underkastet dårlige opbevaringsforhold, der har udvisket skriften og for mange blades vedkommende kun efterladt fragmenter af disse.

Som indledningsmæssigt berørt og af grunde som ovenfor anført må læseren forvente, at der kan optræde fejl i ekstrakterne, hvilket endnu engang giver anledning til at understrege vigtigheden af at foretage en kontrollæsning af de indførsler, der har særlig interesse.

Geografi. Andre arkivalier.

Tingbøgerne i Thy.

Det geografiske område, som ekstrakterne omfatter, består af Hillerslev og Hundborg herreder samt Thisted købstad, jfr. dog nedenfor:

Hillerslev herred bestod af flg. sogne (med kirkebøgenes begyndelsesår

anført i parentes): Rær (1650), Hansted (1650), Vigsø (1650), Nors (1675), Tved (1676), Vester Vandet (1681), Øster Vandet (1681), Hillerslev (1680), Kåstrup (1680), Sennels (1727), Hunstrup (1720), Østerild (1720) og Hjørdemål (1678).

En del af Vester og Øster Vandet sogne hører til Hundborg herred og en del af Skinnerup sogn til Hillerslev herred. Se årbog 1950, side 98 ff. – Gamle veje i Thy – af Torsten Balle.

Hundborg herred bestod af flg. sogne (med kirkebøgenes begyndelsesår anført i parentes): Tilsted (1649), Skinnerup (1676), Sjørring (1703), Torsted (1703), Skjoldborg (1641), Kallerup (1641), Hundborg (1715), Jannerup (1715), Nørhå (1651), Tvorup (1689), Vang (1688) samt en mindre del af Stagstrup (1648).

De beboere, der henhørte under Nørhå birketing, søgte dette og ikke herredstinget, og de er således ikke med i Hundborg herreds tingbog/ekstrakterne, se nedenfor.

Thisted købstad og nogle beboere i det senere landsogn (kirkebog 1649, men med mange lakuner). Byens rådstueprotokoller 1675-82 findes bevaret.

Udenfor det ekstraherede område er:

Nørhå birketing, der omfatter de fleste beboere i Nørhå og nogle i de omliggende sogne. Tingbøger fra Nørhå birketing findes for perioden 1636-40 og 1674-1688, hvor birketinget 13.3.1688 blev indlemmet i Hillerslev-Hundborg herreder (Justitsprotokoller 1688 ff).

Hassing herred. Tingbøger 1630-31, 1635-36, 1645, 1648, 1654, 1661, 1666-67, 1669-70, 1678-1688, hvor Hassing og Refs herreder 26.11.1687 forenedes. (Justitsprotokoller 1688 ff). *Tanderup birk* har egen justitsprotokol 1736-70, hvor det indlemmedes i Hassing-Refs herred.

Refs herred. Tingbøger 1629, 1635-38, 1644, 1648, 1651, 1655, 1658-60, 1665-69, 1671-1688, hvor herredet 26.11.1687 sammenlagdes med Hassing hrd. (Justitsprotokoller 1688 ff). Fra *Vestervig klostres birk* er bevaret justitsprotokoller 1760-1800, hvor birket indlemmedes i Hassing-Refs herred.

Vester Han herred. Oprindeligt Hannæs birk til 1670. Tingbøger 1631-32, 1634-39, 1644-45, 1647-50, 1662-67 og 1669-1685, hvor herredet 26.11.1687 sammenlagdes med Øster Han herred (Justitsprotokoller 1688 ff).

Andre juridiske instanser.

Viborg Landsting. Efter appel eller direkte henvist af herreds/byfogden blev en del sager viderebehandlet på Viborg landsting og kan genfindes i Viborg Landstingsarkiv i Landsarkivet for Nørrejylland i Viborg. Her findes bl.a. Landstingets tingbøger 1567-1675, dombøger 1569-91, 1608-61 (flere lakuner), 1665-66, 1719-1805, fragmenter ca. 1560-70, 1642-43, 1661-64 samt uddrag af landstingsdomme 1703-07. Endvidere forefindes gode person- og stedregistre samt register til tingbøgerne 1619-34, til tingbøger og justitsprotokoller 1636-1719 og til dombøgerne 1477-1805; endvidere personregistre til Landstingets skøde- og panteprotokoller 1660-1805 og stedregistre til samme 1660-90. Og der er mange andre arkivalier i Viborg Landstingsarkiv som nærmere redegjort for i: »Landsarkivet for Nørrejylland og hjælpemidlerne til dets benyttelse. En oversigt.«, bd.1, Viborg 1980, s. 120 ff samt Henning Jensen, Ebba Thorkelin, m.fl.: »Arkivhåndbog Nørrejylland«, Kbhvn. 1980, s. 200-201.

Rådstueretten i Thisted. Thisted bys rådstueprotokoller findes bevarede for perioden fra 1675 til afskaffelsen af borgmestre og råd fandt sted ved købstadsforordningen af 1682. Protokollerne indeholder referater af forhandlinger og beslutninger vedrørende byens administration såsom vedtægter, borgerskab, skatteligning m.v. samt af rådstuerettens behandling af retsager udsprunget hovedsageligt af brud på ovennævnte rådsbeslutninger.

Grænsen til bytingets sagsområde bestående af civile søgsmål og kriminalsager var imidlertid flydende, og det kan i tingbøgerne iagttages, at en sags baggrund og start kan føres tilbage til rådstueretten. Tilsvarende er det sandsynligt, at sager, der ikke findes afsluttet i en tingbog, kan være pådømt i rådstueretten.

Hillerslev herredsting 1666.

De første blade mangler og af de næstfølgende findes kun fragmenter. Datering mangler indtil 6. februar, men på grundlag af opsættelshenvisninger kan datering af enkelte tidligere indførsler rekonstrueres. Herredsfogeden er nominelt Søren Jensen i Kanstrup, men han afløses til og med 18/9 af Jacob Ulf i Kløv og fra 9/10 og året ud af Rasmus Pedersen Broch, byfogeden i Thisted. Skriveren er Niels Jensen i Thisted.

Poul Salmandsen i Vester Vandet får udlæg for gæld.

Slutning af en boreregistrering. Underskrevet i Rær af Jens Pedersen, Christen Sørensen og Peder Sørensen.

16. januar?

Stævning af skyldnere i Nors sogn: Anders Christensen i Haa(rgård), J(ep) Nielsen i Nors, Christen Andersen i Vorring, Poul Pedersen i Nors, Christen Poulsen i Nors og Pe(der Madsen), Vestergård i Nors. Sagen opsat 6 uger (27/2).

Morten Morisen, skolemester i Hiermoll, på hr. Christen Niensens vegne, sognepræst ibm., har ladet stævne Hans Christensen i Hiermoll for resterende tiende.

For sidstnævnte møder Jens Andersen i Bierre. (6/2).

Hr. Oluf Jacobsen, (sognepræst) til Hunstrup og Østerild irettelægger et pantebrev på 378½ rdl. udstedt af (Karen Dyre) til Knivholt, (til vitterlighed?) underskrevet af Jacob Sparre og Hartvig Kås til Ulstrup. Som pant er stillet en gård og et boel i Sønder Klit (måske mere?), 1 td. hartkorn sat til 30 rdl. Dom: Hun skal betale eller lide indvisning i pantet.

23. januar?

Christen Jensen i Torsted, på Poul Salmandsen i Vester Vandet hans vegne, har ladet stævne Peder Laustsen i Kåstrup, Niels Poulsen i (Knudgård i Sen)dels, (navn forsvundet) i Bundgård i Sendels, Niels Jensen i Fortoft og (Tom)is Nielsen i Skinderup for skyld. (13/3).

Herefter mangler adskillige blade. Rester af disse med enkelte læselige ord samt brudstykker af ord sidder i falsen.

30. januar?

Rest af dom, hvorefter restancer skal betales.

6. februar.

Sag om skyld. Opsat (6 ? u)gger.

Anders Nielsen i Kielstrup. Jens Christensen Kåstrup i Brund og Niels Balsen i Store Hillerslev fordeler folk (resten forsvundet).

Christen Christensen (Høy?) i Nors på (hr. Anders) Kiølsens vegne, sognepræst i Nors (og Tved sogne), lader fordele følgende for resterende korntiende: Tomis Andersen i Tved sogn, Niels Jensen i Østerby, Peder Pedersen i Nørby, Laust Christensen på Skielsbjerg, Tomis i Vorums huoll, Anders Nielsen i Nørby.

I Nors sogn: Christen Andersen i Vorring, Olluf Enuoldsen (i Vorring), Olluf Madsen ibm.

(16/1). Hr. Christen Nielsen (sognepræst i Hjardemål) har ladet stævne Hans Christensen ibm. Stævningmændene talte med Hans Christensens søn Just Hansen. Tingsvidne.

Hr. Christen Nielsen fordeler. (Resten, bortset fra navnene på fire af lovhøringerne, er forsvundet.

Hr. Christen Nielsen i Hierdemold fremlægger en kontrakt med Holbæk by om nogle husmænds arbejde, som ligger til Holbæk. Da nu samme bønder har akkorderet med borgmester og råd, har de efter dene dag intet at svare til hr. Christen.

Dateret Holbæk 30/11 1665. Læst her på tinget 16. januar sidst forleden.

Søren Sørensen (foged på Kølbygård) har på sin husbands vegne ladet stævne følgende for restancer: Johanne Laustdatter og (Michel Jørgensen (i Vestergård i Østerild), Christen Christensen Skytt i Hunstrup, Jørgen Michelsen i Hirmold, Jens Smed i Østerild, Christen Jensen i Kløv og Jens Smed ibm. (20/3).

13. februar.

Envold Poulsen, barnefødt i Aggersholm, har ladet stævne Mads Pedersen i Kåstrup, »tiltalte med hans broder Gregers Pedersen«, for gæld efter forpligt. (27/3).

Fordelt i Sendels sogn for resterende kongetiende: Steffen Madsen i Malle, Knud Lauritsen, Michel Siebersen, Niels Andersen og hans søn Søren Nielsen, Niels (Verffer?) (alle ibd?). Mads Nielsen i Strømgård, Christen Falchvorsen, Niels Nielsen Bech i Hou og hans gårdmand Christen Christensen. (Også nævnt Kielstrup og Voring, men personnavne forsvundet).

(Pe)der Andersen i Ll. Hillerslev stævnes (formodentlig) af Christen Ibs(en i Snested). (Samme sag i næste indførsel).

Christen Ibsen i Snedsted på sine søstre Maren Ibsdatters og Mette Pedersdatters vegne har ladet stævne Niels Christensen i Tved (by) og Jens (Vandet?) i Kåstrup og æsker formynderskab over Maren Ibsdatter overdraget samt Mette Pedersdatters arvelod frigjort. (27/3).

(Anders.Christensen Momtoft) i Kielstrup irettelægger en opsættelse, hvorefter han har stævnet Jens Lauridsen i Kielstrup. Jochim Irgens og Peder Pedersen (skriver på Vestervig?). Endvidere irettelægger han et tingsvidne (af 6/12 1665, gentaget i indførsel 1/9 1668, s.d.), hvori vidnes om brugen af en halv gård liggende til Vestervig. Den anden halve gård fæstes af Laurits Nielsen. Niels Pedersen (i Sperring) på Vestervigs vegne mener, at Anders Christensen, der har »clareret landgilde« også bør betale (skatterne?). (Dommen synes at gå Anders Christensen imod, men se iøvrigt 20/3, 24/4, 23/10, 13/11 og 27/11 66 samt 1/9 68). (20/3).

20. februar.

Christen Christensen, ladefoged på (Ullerupgård) irettelægger for Anne Arenfeld og for Karen Dyre til Knivholt en bovurdering af 19/12 1665 efter en fæster (i Tved? sogn).

Stævnet er følgende (arvinger?): Peder Svendsen i Hillerslev og hans hustru, Thomas Laustsen i Hinding, Poul Christensen i Hillerslev, Poul Andersen i Kåstrup og hans moder Inge Poulsdatter, Inge Tombsdatter ibm., Jens Laustsen i Tved sogn, (der æsker boet for begravelsesomkostningerne), Volborig Tomsdatter ibm., hr. Oluf Andersen i Sels, Anne Kiølsdatter i Grobgård og Christen Jensen i Tved sogn.

Oluf Christensen (stednavn forsvundet) tiltaler Christen Andersen i Vorring og sal. Anders Poulsens hustru i Nors for skyld, hvoraf den sidste skulle have betalt 1652. Hvis der ikke kan skaffes udlæg hos Anders Poulsens enke, Maren Lauritsdatter, bør hun lide efter loven.

Dom: påstanden følges.

Peder Iversen i Hjardemål på sin stedsøn, Peder Sørensens vegne, tiltaler Søren Sørensen, foged på Kølbygård, for penge og korn, som Mikkel Sibosen i Malle skyldte, og som Søren Sørensen har kautioneret for. (Sagen fortsætter).

Veell Suedtzen på Søren Sørensens vegne tiltaler Mikkel Sibosen i Malle for korn og penge, han skylder. Opsat 6 uger. (3/4).

Niels Monsen, kirkevæрге i Hellersløff sogn udnævner lovhøringe, som skal fordele folk, der skylder tiende.

Niels Pedersen Bisgård i Kåstrup (lader fordele) folk i Kåstrup, der skylder tiende til Kåstrup kirke, bl.a. Christen Pedersen Møller.

Søren Jensen i Kåstrup på egne og Anders Christensens vegne fordeler Mads Pedersen i Kåstrup (m.fl.?).

27. februar.

Laurits Christensen Næstrup, borger i Thisted har stævnet vidner. Søren Christensen i Kjelstrup vidner, at 1662 26/3 var han til skifte i sal. Anders Jespersens bo i Øster Vandet, og da så og hørte han, at Inge Jespersdatter, Laurits Christensen Næstrups hustru i Thisted æskede efter skadesløsbrev 2 rdl. og 3 td. byg. Christen Jensen i Torsted og Veell Svendsen i Brund vidnede, (det samme?).

Christen Jensen i Ø. Vandet er stævnet til vidnes påhør.

Christen Jensen i Torsted på hr. Peder Christensen i Aggerhollem hans vegne fremkalder vidner. Christen Pedersen Ødland i Aggerhollem vidner, at 1659 ved mikkelsdag leverede han på sin faders, hr. Peder Christensens vegne 1 td. rug til Laust Madsen i Thisted.

Niels Christensen Tang, kirkevæрге for Tveds sogn på kirkens vegne fordeler folk, som rester med deres kirketidende i Tveds sogn, bl.a. Christen Pedersen vesten kirke.

Tomas Nielsen i Skinnerup, kirkevæрге for Skinnerup sogn, fordeler folk fra Skinnerup, der skylder kirketiende.

Christen Christensen på fru Anne Arenfelds vegne tiltaler Knud Nielsen i Kåstrup for skyld. Opsat 6 uger (10/4).

Peder Andersen Bage ved Klet møller irettelagde en opsættelse af (16/1)(6 uger). Dom: Christen Poulsen bør betale Peder Andersen Baggi halvdelen af det skyldige beløb inden 15 dage osv. (Sagen fortsætter).

Peder Andersen Bage ved Klitmøller tiltaler Peder Madsen for skyld efter opsættelse (6 uger). Han skal betale. (Sagen fortsætter).

Peder Andersen Baggi tiltaler Anders Christensen for skyld efter opsættelse fra 16. januar. Han skal betale. (Sagen fortsætter).

Peder Andersen Baggi tiltaler Jep Nielsen i Nors for skyld efter opsættelse fra 16/1. (6 uger). Han skal betale. (Sagen fortsætter).

Peder Andersen Baggi ved Klitmøller tiltaler Christen Andersen i Vorring og Poul Pedersen i N(ors) for skyld efter opsættelse fra 16/1. De skal betale.

6. marts.

Veel Suentzen på Søren Jensens vegne tiltaler Niels Jensen i Hald i Tuedtz sognen for skyld efter opsættelse fra 23/1. Han skal betale.

Palle Christensen Smed i Skinnerup tilbyder Jesper Sørensen i Brogård i Kjelstrup, at han kan indløse en hoppe, som han har givet i pant, ellers skal Palle Smed beholde hoppen.

13. marts.

Peder Christensen Febbersted, Nørby i Tveds sogn tiltaler Peder Pedersen i Nørby for skyld. Opsat 6 uger. (24/4).

Peder Nielsen i Blege huoll fordeler (resten forsvundet).

Jens Pedersen i Skielsgård og Laust Christensen i Biere lod fordele Peder Pedersen i Nørby i Tveds sogn.

Peder Svendsen i Stor Hellersleff fordeler Laurits Andersen i Store Hillerslev.

Folk i Østerild sogn fordeles for restancer af kirketiende, bl.a. Mett i Abildgaard. (Ialt 20 læselige navne).

Niels Andersen tiltales for skyld. Opsat 6 uger.

(23/1). Poul Salmansen i Vester Vandet tiltaler Peder Lauritsen i Kåstrup, Niels Poulsen i Knudgård i Sendels, Niels Jensen i Fårtoft og Laurits Mikkelsens enke Maren Clemedsdatter i Malle for skyld.

Tiltale for gæld. (Resten forsvundet).

20. marts.

(6/2). Søren Sørensen, foged på Kølbygård på sin husbond velb. Lucas Lange til Kølbygård hans vegne med opsættelse af 6/2 tiltaler folk i Hunstrup og Østerild sogne og i Hjardemål for skyld og restance på tienden. Dom: De skal betale.

Søren Sørensen på Lucas Langes vegne tiltaler Niels Pedersen i Febersted for resterende skyld og landgilde. Dom: Han skal betale.

Søren Sørensen på Lucas Langes vegne står til vederståelse med Anne Nielsdatter født i Østerild.

(13/2). Niels Pedersen i Sperring, delefoged til Vestervig fremkalder synsmænd, der har synet den øde gårds ejendom i Kjelstrup, som ligger til Vestervig Kloster, og som Anders Christensen Momtoft sidst i fæste havde. (24/4).

(20/3). Veell Svendsen i Brund har ladet syne en gård i Østerild, som Anders Mikkelsen påbor, for brøstfældighed.

Veell Svendsen i Brund på hr. Oluf Jacobsen, sognepræst til Hunstrup og Østerild hans vegne ctr. Anders Mikkelsen for skyld og tiende. Medunderskrive-

re på gældsbrev Anders Sørensen ved kirke i Østerild og Marchus Pedersen i Synder Klet. Det kræves, at han betaler. Ellers skal fæstet være forbrudt. Opsat 6 uger. (8/5).

Jens Lauritsen i Hinding, kirkeværgen for Nors kirke, lader fordele folk for resterende kirketiende.

Robert Tomsen, forrige foged på Nørlund, tiltaler sin tjener Peder Pedersen i Nørby i Tveds sogn for resterende landgilde fra 1663. Opsat otte dage. (27/3).

Provincialfiskalen tiltaler Mikkel Nielsen i Skinnerup. Intet videre derom gik beskrevet.

27. marts.

Tomas Østern på provincialfiskalen Hermand Kierchhoff ctr. Mikkel Nielsen i Skinnerup for en kasse tobak, han havde båret ud af Tøger Tøttrup's kælder i Thisted og sat på Poul Resens vogn og ført det bort. Mikkel Nielsen udsteder en forpligt, underskrevet også af Jørgen Nielsen i Djernæs og Peder Andersen, rådstueskriver. Rasmus Broch, byfoged i Thisted attesterer, at han og to andre har været hos borgmester Peder Justsen og spurgt, om han havde fået noget af tobakken, hvortil han svarede nej, og Rasmus Broch spurgte også Peder Justsen, om han havde givet befaling til at bære tobakken ud, hvortil han også svarede nej. Tingsvidne.

(20/3). Robert Thomsen ctr. Peder Pedersen i Nørby i Tveds sogn for restance på landgilde i 3 år, efter opsættelse.

Dom: Han skal betale inden 15 dage eller have sit fæste forbrudt. (10/7).

(13/2). Christen Ibsen i Snedsted kræver sin søsters Maren Ibsdatters arv af Niels Christensen i Tved og renten af sin søster Mette Pedersdatters arv af Jens Christensen Vandet i Kåstrup, som var hendes værgen, så hun kan få til fornødenhed sko og klæder. Maren Ibsdatter er født i Lille Hillerslev.

Dom: Christen Ibsen har ikke bevist, at han er vederhæftig at bekomme sine søstres arvelodder. Han skal forpligte sig til at anvende (renten?) til sine søstres fornødenhed, og hvis værgerne ikke efterkommer rettens kendelse, skal de lide på deres bedste bo og gods. (15/5).

(13/2). Enuold Poffuelsen, født i Agger hollem, har stævnet Mads Pedersen i Kåstrup for skyld. (Broder Gregers Pedersen i Kåstrup).

Dom: Han skal betale osv.

Poul Andersen i Store Hillerslev tiltaler Laust Jensen i Store Hillerslev for skyld efter brev. Skulle være betalt 1652. (15/5).

Herredsfoged Søren Jensen i Kanstrup lader fordele Morten Christensen i Store Hillerslev for skyld, der skulle være betalt for korn til at så.

3. april.

Ældste Poul Enevoldsen i Aggerholm fremkalder vidner: Jens Poulsen i Agerholm og Anders Poulsen ibd. Indstævnet Bertel Pedersen, født i Kåstrup.

Peder Broersen på Catrina von Anders, sal. Jacob Nielsen til Rixtrup, hans efterleverske hendes vegne giver Tomas Poulsen på Torp kald og varsel til vidner at påhøre angående Torps tilliggende ejendom, ager og eng, som han har haft i brug. Indkaldt er vidner fra Borup, Sarup, Baasgaard, FeeuerSted ... Søeborg. De blev spurgt, om Tomas Poulsen til Torp havde brugt Torps tilliggende, ager og eng, til sæd, fædrift og hø, siden han blev Torp mægtig ved indførsel, og om nogen anden havde brugt ager og eng, uden det har været med Tomas Poulens minde. De svarede, at det ikke var dem bevidst, at andre havde brugt tilliggende uden Tomas Poulsen og de, som har været i hans minde. Tingsvidne.

(20/2). Søren Sørensen, foged på Kølbygård lader tiltale Mikkel Sibosen i Malle i Sendels sogn for skyldige penge og korn efter brev. Han skal betale.

10. april.

Peder Knudsen, provincialfiskalens tjener, på egne og Jens Andersen, Mester Ludvig i Thisted, Tomas Koch og Tøger Tøttrup deres vegne og ønskede, om Jørgen Lykke eller nogen på hans vegne havde noget at beskyldte de førstnævnte personer for, de da ville fremkomme for retten nu, og hvis noget skulle afgøres ved proces, havde de at stævne Peder Knudsen på hans værneting, enten Læsø eller Anholt. Ingen mødte. (1/5).

Mads Pedersen i Kåstrup tiltaler Peder Jensen på sin hustrus, Anne Jensdatters vegne først for løn i 6 år, da hun vogtede kvæg og kørte med hans plov med hvad anden gerning, hun kunne gøre for ham, og dernæst løn i 10 år, da hun havde været hans betroede pige og stået for både brygning og baging og alt andet husarbejde. Desuden for korn, som hun havde avlet på 16 skp. bygsæd af hendes faders Jens Christensens gård, men som Peder Jensen havde taget til sig. Opsat 1 måned. (15/5).

Poul Eriksen i Kåstrup lader fordele Peder Laursen i Kåstrup for skyld fra 1660.

(27/2). Christen Christensen, ladefoged på Ullerupgård tiltaler på fru Anne Arenfelds vegne efter opsættelse af 27/2 Knud Nielsen i Kåstrup for skyld, som skulle være betalt 1664 (4 rdl.). Han skal betale.

Christen Christensen, ladefoged på Ullerupgård på fru Anne Arenfelds vegne fremkalder synsmænd, der har synet et stykke havrelandsjord, og som der skulle være sået 16 tønder havre i. De syntes, at den ottendepart af jorden var hiel? og i bolcher (el. balcher) og var utjenlig til at bære havre i år.

Christen Frandsen i Hinding får afkald af Peder Frandsen ibd. på egne og sin sal. broders børns vegne, Niels Nielsen og Anders Nielsen. Endvidere af Niels Frandsen i Hinding og af Anders Nielsen (i Febersted) på sin trolovede fæstemøns vegne, Berette Frandsdatter, for arv efter deres salige forældre Frands Nielsen og Zidse Nielsen, der boede og døde i Hinding.

Laurits Andersen i Skovsted på sin husbonds fru Karen Dyrers vegne; så stande for dem Anders Ibsen i Hundall, Anders Christensen i Bundgård i Sennels, Søren Poulsen i Skovsted, Thorsten Therschelsen ibm., Christen Simonsen ibd., Tomas Jensen ibd. og unge Niels Nielsen i Hou, som havde synet bygningerne på Momtoft, som Hans Henderiksen, foged på Momtoft foreviste dem (specifice-ret). Ejler Jacobsen på Momtoft er stævnet til dette synsvidne at påhøre.

(17/4 er vist 3. påskedag).

24. april. Næste tingdag efter påske.

Niels Christensen lader stævne Christen Andersen i Vor(ring) for skyld efter brev. Opsat 6 uger.

(13/3). Peder Christensen Febersted i Nørby i Tveds sogn (Tuedtz Sogen) tiltaler efter opsættelse af 13. marts Peder Pedersen i Nørby (hvis hustru er Maren Pedersdatter) for skyld efter brev. Han skal betale.

(20/3). Anders Christensen Momtoft i Kjelstrup lader fordele Jens Lauritsen ibm., som efter dom her af tinget den 13/(2), hvorefter Anders Christensen skulle give et års landgilde, bør stille Anders Christensen tilfreds for forskrevne ... vundne brug og brugelighed eller lide dele. (23/10).

1. maj.

(10/4). Christen Christensen Høy i Nors på Jørgen Lykkes tjeners vegne Niels Pedersen Skinderup ved Klet møller har ladet stævne en af provincialfiskalens tjenere i Thisted, samt Tomas Koch, Tøger Tøttrup og mester Ludvig ibm. Endvidere Salmand Andersen i V(ester Vandet?), Poul Olufsen ved Klitmøller, Jørgen Jensen og Inger Andersdatter ibd. Christen Høy begærede, at de måtte vidne om det bogkøb og adkomsten til bøgerne, som provincialfiskalens tjener har ladet forsegle hos Niels Pedersen Skinderup. Men da fiskalens tjener, Peder Knudsen, ikke er stævnet, og da han 10/4 har budt sig i rette, om Jørgen Lykke eller nogen på hans vegne havde ham eller andre at tiltale, de da ville komme frem, og ingen mødte, og Peder Knudsen ikke er lovlig stævnet, kan der ikke udstedes noget tingsvidne.

Søren Sørensen, foged på Kølbygård på hans husbonds, Lucas Lange hans vegne forbød al jagt og skytteri på den gode mands ejendom og alt fiskeri for Kølbygård, især ... Kløvs mølledam og fra Kløv kær fra Store Træbro til Tang marke, uden de mænd af Kløv, som kunne have det i minde, og forbyder Hoxøer

mænd al tørvegrøft og lyngslet i Østerild hede. Indstævnet er Hoxser mænd, Peder Henriksen i Bromølle, Ib Andersen i Kløvs mølle, Jens Pedersen på Tangh og Christen Andersen på Ballerumb.

Well Suendtzen i Brund udsteder dette.

Jacob Willff i Kløv begærer skudsmål af herredsmænd om, hvordan han har skikket og forholdt sig i de 14 år, de har kendt ham, siden han kom her til herredet. 24 mænd (bl.a. i Oders heede, Hundall, Jensbye og Christen Jensen Blesbiere (i Nors) giver ham godt skudsmål som en ærlig ung karl, og dersom Gud og øvrigheden fremdeles forfremmer ham i herredsfogderiet, er de derudi tilfreds og fornøjede.

Niels Jørgensen på Ørum på sin husbond Gabriel Berns til Ørum hans vegne tiltaler folk for restancer på landgilde (i hele Nordty). Mange møder og lover at betale.

(20/3). Hr. Oluf Jacobsen, sognepræst til Hunstrup og Østerild lader tiltale Anders Mikkelsen i Sønderby i Østerild efter opsættelse 20/3 for skyld efter brev for 1663 og 1664?. Det kræves, at han betaler, og at han skal have forbrudt sit fæste.

Dommen imødekommer kravet.

15. maj.

Christen Christensen Høy i Nors udlejer til Søren Christensen i Kjelstrup til græsning ir denne sommer den toft, der ligger til den gård i Kjelstrup, som nu er øde, som Christen Pedersen sidst påboede, og er tjener til Knud Giedde. (22/5)

Veell Suendtzen i Brund på hr. Niels Olufsen, sognepræst i Hillerslev hans vegne forbyder Store Hillerslevs og Lille Hillerslevs mænd at bruge i Hillerslev kær og fælled videre end som fællig kan tåle.

(27/3). Christen Ibsen i Snedsted tager på sin søster Mette Pedersdatters vegne Jens Christensen Vandet i Kåstrup i hånden og bekender, at han har fået fire års rente af hendes arv.

(27/3). Poul Andersen i Store Hillerslev tiltaler efter opsættelse af 27/3 Laurits Jensen i Store Hillerslev for skyld efter brev. Skylden skulle være betalt 1652. Dom: Han skal betale.

(10/4). Peder Jensen i Kåstrup fører vidner, som beretter, at Anne Jensdatter, som nu er Mads Pedersens hustru, kom fra hendes forældre og blev opfostret hos hendes farbror Peder Jensen med ... klæder og skolegang, (16/10) men at de ikke ved om det var for løn. Andre vidner beretter, at da Anne Jensdatter blev gift med Mads Pedersen, udstyrede Peder Jensen hende (specificeret). (16/10, 6/11).

22. maj.

Mikkel Pedersen Tanderup i Østerild, kirkevæрге, kræver folk i Østerild (bl.a. i Spanggaard) for tiende af det øde gods i sognet. De sætter i rette, at ingen af dem har brugt de øde gårdes jord, hverken til sæd eller til græsning, og de mener derfor, at de bør være fri for tiltale og dele. Opsat 6 uger. (3/7) (Sagen fortsætter)

Mikkel Pedersen Tanderup, kirkevæрге til Østerild kirke, lader fordele folk i Østerild for skyldig kirketidende, hvis de ikke godvillig betaler i dag.

(15/5). Christen Christensen Høy i Nors tager Poul Christensen i Kielstrup, Anders Christensen Momtoft ibm. og Søren Christensen ibm. i hånd og (udlejede) til dem græsning i den øde gårds mark, som Christen Pedersen sidst påboede, undtaget, hvad husbonden selv vil lade slå og bjerge.

Hr. Christen Nielsen, sognepræst i Hierremold, lader fremkalde vidner, som beretter, at Karen Pedersdatter i Hjaremål har fået tre børn udenfor ægteskab. Indstævnet er Karen Pedersdatter.

Christen Christensen Høy i Nors på Jørgen Lykke til Søgård hans vegne lader fordele Peder Andersen og Mikkel Nielsen i Skinderup for skyldig kongetiende.

29. maj.

Søren Sørensen, foged på Kølbygård på Lucas Langes vegne tiltaler Tomas Poulsen på Torp for 20 sldl. for fæmon, 16 stk., som Lucas Lange har haft i foder 1665. Opsat 6 uger. (17/7)

Søren Christensen i Kjelstrup på fru Anne Arenfelds vegne har ladet syne et fald vintersæd, rug, på Sønder Loddall. Marken var oprødet hid og did, og hvis det havde været sammen, syntes det at kunne være 1 td. sæde. Alle Kjelstrup mænd er indstævnet. (17/7)

12. juni.

Niels Pedersen i Sperring, defefoged til Vestervig, på hans husbonds Jachob Jerigsen (!! Jochum Irgens) til Vestervig hans vegne fører vidner om afgifter af ejendomme. Anders Christensen i Haargaard i Nors sogn vidnede, at han ikke har givet mere end 10 td. byg i landgilde, siden han nu på femte år har fæstet gården. Fremlagt hans fæstebrev, dat. Holmgård 15/9 1661 på den gård i Vorring, som Christen Andersen fradøde. Han skal give 10 td. byg i landgilde, idet der er givet 2 td. byg afslag. Jens Brixen i Hansted vidner, at han har givet 7 rdl. i landgilde, konge- og kirketiende og arbejdspenge, hvad han beviser med en seddel, dateret Torp, 12/5 1647, underskrevet af Søren Nielsen, Jens Brixen vidner desuden, at halvparten af den bolig, han påbor, og som Søren Bertelsen og Peder Pedersen har påboet i langsommelig tid har været øde. Flere vidnede,

at den gård i Rær, Mikkel Jørgensen sidst påboede, har været øde i 2 år, og at den ikke kan blive besat, hvis der ikke gives afslag på 4 td. byg og 4 td. havre. Det hus i Rær Christen Abrahamsen påboede, er øde på tredje år. Af det har der været givet 2 sldl. Arbejdspenge og intet andet, da det var et gadehus. Christen Frandsen i Hansted vidnede, at han nu giver til sin husbond 2 sldl., foruden kongens skatter, som han giver af 1 td. hartkorn, der er blevet ham pålagt, siden hans forrige husbond Jerich Juell døde. I hans tid gik der ikke videre deraf end en dagsgerning, eftersom det er blot et gadehus uden avling, men nu må give to sldl. for arbejde. Vidnerne vidnede, at de to gadehuse i Hansted, som Mette Christensdatter og Peder Jensen iboede, i lang tid har ligget øde.

Niels Jensen i Thisted, skriver til Hillerslev herredsting, begærer skudsmål af herredsmændene. 24 mænd vidner, at de har kendt ham både som karl og som gift mand, og at han har boet i Thisted. (Folk bl.a. fra Toussøe, Niels Pedersen Bidtzgaard i Kåstrup, Christen Christensen Skytt i Hunstrup). De giver ham godt skudsmål.

Søren Christensen i Kjelstrup på hr. Niels Olufsen i Hillerslev og kirkeværgerne til Hillerlev deres vegne forbyder folk i sognet at køre deres korn hjem, før det er tiendet.

Peder Andersen, rådstueskriver i Thisted, forbyder Johan Lauritsdatter i Vestergård i Østerild og Anders Mikkelsen i Sønderby i Østerild at føre deres korn af marken, før de har tiendet kirkens anpart til Peder Andersen.

Tomas Poulsen til Torp tiltaler Jens Pedersen Bavn i Søborg for skyld efter forpligt 50 sldl. 2 mk. 1 sk.

Dom: Han skal betale. (Sagen fortsætter).

Tomas Poulsen til Torp tiltaler Jens Pedersen Bavn i Søborg for skyldig landstingsdom er kendt berettiget til at fæste tienden. Kirkeværgerne henviste til de forrige kirkeværgere. Kirkeværgerne nu er Peder Jørgensen i Hundal og Christen Nielsen ibm. (Sagen fortsætter).

Dom: Han skal betale og have sit fæste forbrudt.

19. juni.

Mester Anders Nielsen Hieboe, sognepræst til Thisted, på sin hustrus Anne Hansdatters vegne tiltaler kirkeværgerne i Sennels, fordi de ikke ville modtage fæstepengene 40 rdl., som han ville give dem på sin hustrus vegne, da hun ved landstingsdom er kendt berettiget til at fæste tienden. Kirkeværgerne henviste til de forrige kirkeværgere. Kirkeværgerne nu er Peder Jørgensen i Hundal og Christen Nielsen ibm. (Sagen fortsætter).

Mester Anders Nielsen Heeboe forbyder mænd i Sennels, at føre deres korn af marken, før der er tiendet. (60 navngivne fæstere i sognet).

Christen Nielsen på Tanderup lader fordele folk for skyld efter breve, (bl.a. toules Schouertøre), som skulle være betalt 1657.

Hr. Anders Kjeldsen, sognepræst i Nors, forbyder nogle folk i Nors sogn at flytte deres korn af agrene, før der er tiendet.

Christen Andersen i Skinnerup opsiger fæstemålet af den gård, han ibor, og som tilhører Jørgen Lykke til Søgård.

Jørgen Christensen, foged på Søgård. De så stande for dem Anders Madsen i Nors og Christen Christensen ibm., som på deres medbrødrers vegne opsagde den love, som de og deres medbrødre havde gjort til Jørgen Lykke angående kongens korntiende af Nors sogn, som de ikke længere vil have i forlening, fordi menige sognemænd ikke vil holde dem uden skade.

Ældste Jens Mikkelsen i Store Hillerslev giver på sin trolovede fæstekvinde Maren Nielsdatter hendes vegne afkald til Søren Svendsen i Store Hillerlev for hendes arv efter hendes sal. fader Niels Andersen i Store Hillerslev.

Vill Svendsen, delefoged til Ørum slot, på Niels Jørgensen på Ørum hans vegne lader fordele folk for skyldig hedeleje af Kronens Endel i Vang sogn.

Vill Svendsen på monsieur Klingenberg til Bustrup hans vegne forbyder menige sognemænd i Kåstrup at føre deres korn af marken, før der er tiendet tredjeparten af konge- og kirketiende.

Jens Nielsen Smed i Kløu, Søren Christensen i Medelklit, Peder Christensen Krog i Hjørdemål, Christen Christensen Skytt i Hunstrup og Anders Christensen ibm. opsiger fæstet af deres gårde, som ejes af Lucas Lange til Kølbygård. Søren Sørensen, foged på Kølbygård, mener, at nogle af Lucas Langes søskendes og hans egne tjenere ikke kan bevise, at de har lidt nogen overløst af husbonden eller hans fuldmægtig, og nogle af Lucas Langes søskende er udenlands og burde være stævnet. (31/7).

26. juni.

Søren Christensen i Kjelstrup på fru Anne Arenfelds vegne fører som vidner to af Ullerupgårds folk, der vidner, at de har set Kjelstrup bymænds svin nu i vårdage gå i fru Anne Arenfelds vinterrug på Sønder Loddal. Folk i Kjelstrup er stævnet.

3. juli.

(22/5). Mikkel Pedersen Tanderup i Østerild Kirkeværges tiltaler folk i Østerild for kirketiende af øde gårde i Østerild sogn. Peder Jensen i Østerild mødte på sognemændenes vegne og benægtede, at nogen af dem havde brugt de øde gårdes jord. Dom: Da Mikkel Pedersen ikke beviser, at nogle af Østerild mænd har brugt jorden til de øde gårde, frikendes sognemændene.

10. juli.

(27/3). Anders Pedersen i Nørby i Tveds sogn fremlægger et fæstebrev, hvorefter Robert Tomsen, forrige foged på Nørlund, fæster den gård i Nørby, som Peder Pedersen Sand før iboede, dat. 20. april 1666.

Anders Pedersen lod derefter forbyde Peder Pedersen at befatte sig med gården. (17/7).

Christen Jensen i Thorsted lader fordele Jens Sørensen i Nors for 3 rdl. efter vidnesbyrd af Hundborg herredsting 25. juni sidst.

Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum slot, tiltaler Oluf Jensen Dall i Lille Hillerslev og Tomas Mikkelsen ibm. for skyldige indskrivelses- og fogedpenge (og stedsmål: Tomas Mikkelsen), og tiltaler Christen Christensen i Nørgård i Sendels (også stavet Seels), og kræver, at han fremviser hjemmel på halve Nørgård, han bruger.

Dom: Oluf Jensen og Tomas Mikkelsen skal betale inden 15 dage, og Christen Christensen bør fremvise sin hjemmel.

17. juli.

Provincialfiskalen Herman Kirkoff byder i rette, at han, da han på andre steder skal udføre noget i Hans Majestæts tjeneste, ikke kan være her på stedet længere, vil bede folk, der har noget at tiltale ham for, da nu at komme frem med det, og han mente, at der ikke bør udstedes noget lovmål imod ham, så længe han er på andre steder.

Jens Andersen Fieresleff i Thisted lod læse rentemester Henrich Møllers ordre.

Peder Andersen i Thisted på sin husbonds, lensmandens, vegne tiltaler folk ved Klitmøller for brug af klittag til tag på husene.

(29/5). Søren Christensen i Kjelstrup på fru Anne Arenfelds vegne til Ullerupgård fremkalder Anders Nielsen i Kjelstrup, der lover at tilfredsstille fru Anne Arenfeld for den skade, hans svin har gjort i hendes mark.

Anders Christensen Overgård i Vixøe på hans søster Johan Tomasdatters vegne fremstiller vidner, nemlig Christen Christensen i Tienstrup, før boende i Vixse, Jens Olufsen i Hestkier, Christen Andersen i Krog og Peder Madsen på Brundbierre, som vidnede, at de 1638, den 29. marts efter tingsvidnes indhold var i Overgård i Vixse sogn og der hørte og så, at sal. Søren Tomsen, som den tid boede i Overgård, og siden boede og døde i Ullerup i Hanherred, da blev Søren Tomsen således forligt med sine søskende, Christen Tomsen, Anders Tomsen, Tomas Tomsen og Johan Tomasdatter, at han skulle give hver af dem 20 sletdaler, som var deres fædrene arvelod, og da tog Søren Tomsen sin søster Jahan Tomasdatter til sig med sin arvelod efter hendes fader, da han var hendes rette værges og formynder. Stævnet er i Ullerup i Hanherred Kirsten Nielsdatter og hendes børn, nemlig Niels Sørensen, Christen Sørensen, Laurits

Sørensen, Maren Sørensdatter og Karen Sørensdatter, alle i Ullerup, og Anders Pedersen, Kirsten Nielsdatteres mand. Desuden stævnet Tomas Sørensen i Nørgård i Nørhå.

(10/7). Peder Pedersen i Nørby i Tveds sogn fremlægger et fæstebrev 19/6 1666 fra Vincentz Hahn, hvorefter han, så længe han betaler sine afgifter, må bruge den gårdpart, som tilhører Vincent Hahn, og hvis han ikke må nyde den anden gårdpart, må han dele avlen med den anden fæster. Husene, som han har bygget, må han selv bruge. To mænd vidner, at de var hos Anders Pedersen i Nørby i Tveds sogn og forbød ham at have nogen brug (uden) i den gård, han har fæstet og at ... afgrøden, som han kan tilkomme efter fæstebrevet. (24/7).

Christen Christensen Høy i Nors på sin husbonds professor Hans Zoëgas vegne har ladet stævne Mikkell Nielsen i Skinnerup og hans moder Margrete Sørensdatter og Laust Aggesen i Skovsted for skyld, dels landgilde, dels penge efter en beskyldningsseddel, skrevet af Jørgen Nielsen på Diernæs.

Dom: De skal betale.

(29/5). Søren Sørensen, foged på Kølbygård, på Lucas Langes vegne tiltaler Tomas Poulsen på Torp for 20 sldl., som han skylder for 16 stk. fæmon, som Lucas Lange har haft i foder.

Dom: Han skal betale.

24. juli.

Tomas Jensen i Kjelstrup lod læse en seddel lydende, eftersom nogle kvartalsskatter resterer af en del-gård i Kjelstrup, hvortil ingen vil svare, så befales lægds mændene, at de lader forbyde at høste eller bortføre noget af det korn, der kan være sået på samme gårds mark, før skatten er betalt, hvis ikke, gives lægds mændene myndighed at antage det for den pris, det kan sælges, og dermed mig med rede penge klarere. Underskrevet: Mikkell Langballe. (31/7). Desuden forbød han Jesper Sørensen i Brogård i Kjelstrup og Christen Nielsen i Kjelstrup at føre korn af deres agre, før skatten er betalt.

Christen Christensen Høy i Nors lader fordele Peder Ibsen i Skinnerup for 2 rdl., som er hans anpart til en halv vogn og hest, som skulle have ført ham til Viborg der at forrette på hans husbonds vegne, men han måtte så selv leje hest og vogn.

Søren Christensen i Kjelstrup på fru Anne Arenfelds vegne fremkalder synsmænd, der vidner, at de så en bygager i bøg agger, tilhørende fru Anne Arenfelds børns skolemester, og der var gjort skade i samme ager 12 drauff i længden og 2 drauff i bredden, og de syntes, der var gjort skade for 6 skp. byg. Stævningsmænd forsøgte at stævne Niels Lauritsen, men kunne ikke komme ind, og så gik de til hans næste grande Laurits Overgård og talte med hans kone Maren Andersdatter og stævnede Niels Lauritsen i Kjelstrup.

(17/7). Peder Pedersen i Nørby i Tveds sogn og Anders Pedersen ibm. tager hinanden i hånd og gør et fuldkomment og venligt forlig med hinanden om, at

Peder Pedersen skal beholde den halve part af den gård han ibor og Anders Pedersen den anden halve part. Peder Pedersen skal beholde ralingen, stalden og den halve lade, og hvilke udgifter, der falder på gården, skal de være lige gode om at udgive, og hvis en af dem ikke holder denne kontrakt, skal han give 4 rdl., de 2 til husbonden og de to til de fattige uden dom og dele.

31. juli.

Søren Sørensen, foged på Kølbygård, på Lucas Langes vegne, lader fordele folk for skyldige afgifter, især huspenge, bl.a. Hans på Haffuer Thofft i Østerild.

Søren Sørensen, Kølbygård, på Lucas Langes vegne tiltaler Niels Jensen, som tjener Jens Lauritsen Munch i Brund, for lejemål med Karen Jensdatter, Jens Nielsens datter i Østerild.

Dom: Han skal betale 12 rdl. eller straffes med fængsel og jern.

(24/7). Tomas Jensen i Kjelstrup på egne og medbrødre lægds mænds vegne lader forbyde enhver at høste eller bortføre noget korn fra markerne til den del-gård i Kjelstrup, hvoraf ingen vil svare, før skatterne er betalt. Hvis de ikke betales, har lægds mændene fået myndighed til at antage kornet til den pris, det kan sælges for, og betale med rede penge. (Efter ordre fra Mikkell Langballe (amtsskriver). Derefter fremlægges et synsvidne over kornet, men Christen Nielsen i Kjelstrup og Jesper Sørensen i Brogård ibm. lover at klarere til Mikkell Langballe for skatterne.

(19/6). Jens Nielsen Smed i Kløv og Christen Christensen Skyt i Hunstrup irettelægger efter opsættelse af 19/6 et opsigelsesvidne, hvori de opsiges til Lucas Lange på Kølbygård deres fæstegårde. Lucas Lange svarer med en skrivelse, dat. Thorstedlund 16. juni, hvori han hævder, at der ikke er lovligt stævnet, da hans søskende og medarvinger er udenlands, og der ikke er givet gyldige grunde for opsigelsen.

Dom: Da fæstebønderne ikke har fremlagt beviser for noget, hvorpå de kan fundere deres opsigelse, og da alle arvinger ikke er stævnet lovligt, kan opsigelserne ikke kendes gode, før der er lovligt stævnet, hvis ikke de kan have det i deres husbonds minde.

7. august.

Niels Andersen Skyt, strandrider over Hanstholm, lader Niels Jensen, skriver til Hillerslev herreds ting læse en kopisédde af en erklæring, udstedt af rentemester Henrich Møller 27/1 1666, hvori han erklærer, at vel har mons. von Bock Kgl. Maj.s bestalling på inspektion efter vrag ved strandsiden, og om han træffer på noget, som ulovligt ind- og udskibes, hvilket er hans embede at efterkomme, men ikke at ind- og afsætte toldbetjente over Kgl. Maj.s told eller befatte sig med tolden eller tolderne, langt mindre toldsedlerne ved sine tjenere at underskrive og registrere, den trafikerende til besværing og udsugning, hvorover der adskillige steder sker klagemål. Erklæringen læst på Thisted rådstue 16/7 1666, Søren Nielsen.

Peder Jensen i Vollum fremkalder synsmænd, der bevidner, at der er sket skade på en rugager på hans mark. Han har stævnet folk i Vigsø. (14/8).

14. august.

Niels Pedersen i Sperring, delefoged til Vestervig, på hans husbonds tjener Niels Mørch i Rær hans vegne, fremkalder synsmænd, der har synet skade på hans datter Johan Nielsdatter. Hun havde blå slag hist og her og skyldte Niels Andersen Skytt, strandrider, som gjorde skaden i hendes faders hus i Rær. Niels Andersen bor i et hus i Rær.

Peder Andersen, rådstueskriver i Thisted, på lensmanden, Mogens Kruse hans vegne, fremkalder Jens Andersen i Thisted og Christen Tomsen ibm., som vidnede, at de har stævnet Karen Pedersdatter i Hjørdemål (Hiermøl) og talte med hendes moder, Maren Nielsdatter, og nu irettelagde Peder Andersen et tingsvidne af 22. maj, hvor vidner vidnede, at Karen Pedersdatter havde fået tre børn uden ægteskab og ikke har taget skrifte, men stadig levet et afskyeligt og slem levned. Peder Andersen sætter i rette, at hun bør straffes på kroppen til kagen.

Dom: Hun tilfindes at lide efter recessen.

(7/8). Peder Brundbiere i Vigsø, Oluf Pedersen og Mads Jensen ibm. lover at give Peder Jensen i Vollum 1 td. rug for kornskade og »brevpenge, som deres fæmon har gjort«.

21. august.

Jens Christensen i Skinnerup irettelægger en registrering 1666, 9. ma ... holdt i sal. Jens Pedersen hans efterladte enke Maren Nielsdatters bo i Skinnerup. Til stede var hendes børn, Jelle Christensen i Sennels, Niels Christensen i Skinnerup, Jens Christensen ibm., Peder Christensen, som er i Kgl. Maj.s tjeneste, Maren Christensdatter, tjenende i Brund, Anne Christensdatter i Skinnerup, Inge Christensdatter ibm. og anden Anne Christensdatter. Anders Christensen i Skinnerup var til stede på Maren Nielsdatters og på hans hustru Anne Christensdatters vegne. Jens Christensen har stedt gården (Meget udførlig registrering). Arvingerne forlanger også fædrene arv (fader: Christen). Maren Nielsdatter får aftægt hos sønnen Jens Christensen.

Niels Eriksen i Lille Hillerslev får afkald fra sin broder Anders Eriksen, født i Lille Hillerslev, på arv efter hans fader Erik Andersen, der boede og døde i Lille Hillerslev, og efter hans moder Ing Bertelsdatter, når hun er død.

Mads Jensen i Snested på sin husbond, Else Vind, sal. Knud Rodstens til Lingsholm hendes vegne tiltaler Anders Tomsen i Abillgaard i Østerill for resterende afgifter og stedsmål. Anders Tomsen mødte og tilstod skylden. Dom: Han skal betale osv.

Niels Baarsen i Kåstrup fremkalder synsmænd, der vidner om skade på en rugager i hans mark, Jens Tomsen i Kåstrup er stævnet til vidners påhør.

Christen Nielsen i Store Hillerslev fremkalder synsmænd, der har synet to af hans agre, en havreager sønden og vesten galgen og en havreager i sønder havreland vesten Thisted vej. Og skyldte Christen Nielsen Anders Balsen i Store Hillerslev, at hans fæmon havde gjort denne skade.

28. august.

Will Svendsen på herredsfoged Søren Jensen i Kanstrup hans vegne lader fordele Niels Jensen Hald i Tveds sogn for resterende afgift til Kåstrup kirke for 1665 og 1666.

4. september.

Peder Andersen i Thisted, på amtmand Mogens Kruses vegne tiltaler folk i Klitmøller for Klittag, de har brugt til deres huse. Vidtløftigt syn ved bl.a. Mads Pedersen i Thoftelegaard (i Ø. Vandet). Peder Andersen sætter i rette, at de skal lide som åbenbare tyve og derfor uden oprette og erstatte den skade, de har forvoldt ved at oprykke klittag og rødder. Opsat 14 dage. (16/10).

11. september.

Christen Eriksen i Kåstrup fremkalder synsmænd, der har synet en bygager på Thommelbiere. Han sigter Anders Christensen Dien i Lille Hillerslev for, at hans fæmon har gjort den skade. (18/9).

Hans Henriksen, foged på Momtoft på Christen Christensen på Momtoft hans vegne lader fordele Christen Christensen i Sennels for skyld efter brev.

Søren Sørensen, foged på Kølbygård, på Peder Jensen i Østerild? hans vegne lader fordele skyldnere i Hoxser og Tousø. Svend Thorstensen i Østerild har stævnet.

Wille Svendsen i Brund på Peder Madsen på Ørum hans vegne lader fordele Niels Andersen i Kortegård for skyld.

18. september.

(11/9). Anders Christensen Dien i Lille Hillerslev fremkalder vidner, som har set, at Peder Christensen ibm. hans gæs og øg har gået i den ager af Christen Eriksens i Kåstrup, som han har ladet syne, og at de har set Peder Horeboe i Store Hillerslev hans to svin gik i samme korn.

Anders Lauritsen Torsted, procurator, på Tøger Simonsen (Tøttrup), borger i Thisted hans vegne, tiltaler fru Anne Lunov, salig Niels Horboes, og irettelagde et regnskab, hvorefter fru Anne Lunov blev sal. Mads Sørensens hustru og børn

noget skyldig (dat. 26. april 1655) og sætter i rette, at hun skal betale. På hendes vegne mødte Mads Pedersen i Sand og fremlagde en kvittering fra Søren Madsen på 4 rdl., som hun skyldte hans sal. fader, dat. 1656 16/5. Mads Pedersen mente, at denne kvittering burde stå ved magt. Opsat en måned. (13/11).

Peder Madsen i Thisted, ridefoged til Ørum slot, tiltaler sal. Anders Pedersen på Nedergård hans efterladte hustru, Karen Villadsdatter, for 100 sletdaler og 24 tønder byg, som Anders Pedersen har lånt af Peder Madsen efter brev 8/6 1656, fremlagt i Anders Pedersens bo i Nedergård 27/2 1665. Dom: Hun skal betale osv.

25. september.

Christen Christensen Høy i dag i sættefogedens sted til Hillerslev herredsting Jacob Vlf i Kløu.

Peder Christensen Febbersted i Nørby i Tveds sogn har ladet gøre udlæg hos Peder Pedersen Sand i Nørby i Tveds sogn for 15 sldl. efter skyldbrev, og nu tilbyder han, at Peder Pedersen kan indløse det.

2. oktober

Niels Andersen i Kortegård i sættefogedens sted. Anders Lauritsen Thorsted, prokurator i Thisted, på Niels Christensen, nu tjenende til Dirich Villumsens i Thisted, hans vegne lader fordele Klemme Laustsen i Hunstrup for resterende løn.

Søren Christensen i Kjelstrup på fru Anne Arenfeld til Ullerupgård hendes tjener Laust Christensen i Østerild hans vegne fremkalder synsmænd, der vidner, at de har synet blå slag og sårsmål på Laust Christensen og hans hustru Maren Sørensdatter. Laust Christensen skyldte Laust Pedersens hustru i Østerild Anne og hendes datter Maren Laustdatter for den skade. Den var gjort dem i hans egen gårds ejendom på Østerild mark, uden årsag. Poul Jensen af Østerild og hans hustru Maren Laustdatter tilbød forlig. (Sagen fortsætter).

Søren Christensen i Kjelstrup på Laust Christensen i Østerild hans vegne fremkalder vidner, der har set, at Laust Pedersen i Østerild hans hustru Anne og datter Maren Offr fild (overfaldt) Laust Christensen i Østerild og hans hustru på hans egen gårds ejendom med hug og slag, at de havde ham omkuld og holdt ham i hans hår og slog ham, og Laust Pedersen kom hastig gående og tiltalte Laust Christensen hånligt og ilde. Poul Jensen i Østerild og hans hustru (fornævnte Maren Laustdatter) var til stede og nægtede intet herimod. (Sagen fortsætter).

Laust Christensen i Østerild fører vidner fra Østerild. De vidner, at hverken de eller deres naboer eller deres Kretter (kreaturer) kunne være i fred for Laust Pedersen, hans hustru og datter, som er nogle slemme, oprørske folk. (16/10).

Will Svendsen i Brund på Niels Sørensen, barnefødt i Tinstrup hans vegne fremviser et købebrev, hvori Søren Nielsen, før boende i Thisted sogn, sælger til sin søn Niels Sørensen Tinstrup, sin fordring på 4 sldl. hos Mikkel Nielsen i Skinnerup. Dateret Vierumb 13/7 166(5?). Gælden skulle være betalt 1657 efter brev. Christen Christensen Høy i Nors mødte på sin husbond professor Hans Zoëga hans tjeners vegne Mikkel Nielsen i Skinnerup, og formener, at købbebrevet ikke er gyldigt, da det ikke er skrevet på det rette stemplede papir. Dom: Efter dette købebrev kan der ikke udstedes noget mod Mikkel Nielsen.

Niels Jensen i Vorring, kirkeværge i Nors, tiltaler Jens Laustsen i Hinding og Anders Strangesen i Nors for 28 sldl. 12 sk., som de skylder kirken efter kirkens bog. (Måske de forrige kirkeværger?).

9. oktober.

Jens Andersen Frøst i Tinstrup på sin husbonds Christen Nielsen på Tanderup hans vegne lader fordele folk i Rør sogn for resterende kirketiende.

Oluf Christensen Boesgaard i Hansted tilbyder Poul Pedersen i Kjelstrup en bryggerkedel, som han har pantsat til Oluf Christensen for 5 sldl. Poul Pedersen ikke mødt.

16. oktober.

Rasmus Pedersen Broch, byfoged i Thisted i dommers sted. Peder Poulsen, født i Nors, begærer, at ham må leveres den skrivelse af hr. Niels Olufsen i Hillerslev, som Peder Poulsen havde leveret ham. Så mødte Niels Bertelsen i Store Hillerslev på hr. Niels Olufsens vegne og lod læse en seddel, hvori Peder Poulsen af Nørby, Knud Knudsen af Øster Linnet (Østerlined) og Tomas Madsen af Schelborig, erklærer, at de har hørt, at Anders Eriksen af Lille Hillerslev fæstede sig til ritmester Frederik Køhler på Rødinggård at tjene, først mellem begge markeder, og siden på ny fra mikkelsdag 1665 til årstiden 1666, men da han havde tjent mellem markederne, forlangte han sin løn, hvilket gav ritmesteren stort eftertænkende, og han sagde til Anders Eriksen: Anders, du har jo på ny ladet dig fæste, hvorfor fordrer du din løn så hastig. Vil du løbe bort. Jeg giver dig ingen løn, før Peder Poulsen kommer hid. Endelig betænkte ritmesteren sig mere, og lod optælle hans tilkommende løn, 22 mark lybsk, og gav ham dem og sagde: Her er din løn, vil du gøre en skælm af dig, det kan du gøre, men se dig vel for, hvad du gør. Du gør mig stor skade, når du forlader mig just nu, da plovtiden begynder. Anders svarede i Niels Møllers nærværelse, at det havde ingen nød. Han ville ikke bedrage ritmesteren, men ærligt udtjene. Niels Møller sagde: Anders, du kan ikke forsvare at løbe fra ritmesteren. Jeg tænker, du lader den hore i Kruer forføre dig. Anders Eriksen svarede: Nej, jeg mangler intet hos ritmesteren, hvorfor skulle jeg så sætte mig i ondt rygte. Så gik Anders Eriksen, efter at han havde fået sine penge og en ny skjorte, som ritmesteren havde givet ham på det tilkommende år og ikke endnu var fortjent. Men tirsdag om natten løb han bort og tog pengene og skjorten med sig. Ritmesteren forfulgte ham til Ribe og lod

søge efter ham i Ribe med ryttere og bysvende. En mand havde senere set ham på vejen til Varde. Ritmesteren tiltaler ham derfor. Niels Bertelsen begærer på hr. Niels Olufsens vegne, at samme seddel må blive sendt til ritmesteren, hvilket Christen Christensen Høy lovede. Niels Eriksen i Lille Hillerslev var mødt og bekendte, at han ikke vidste, om hans broder var i Holland eller England.

Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum har ladet stævne folk i Skinnerup og sætter i rette, at de skal fremvise deres fæstebreve på Kronens endels hede i Vang sogn som hjemmel for deres brug. Mads Ibsen fremviste en seddel, hvorefter Christen Jørgensen (ridefoged) har fæstet til Mads Ibsen den del af Kongens hede, som hans fader Jep Christensen fradøde, dat. 2/5 1632. Mikkel Nielsen fremlægger stedsmålseddelen 4/9 1643. Peder Andersen i Skinnerup ligeledes et fæstebrev, dat. 19/5 1661. De tre frikendes. De øvrige ikke mødt. Sagen opsat en måned.

Hr. Hans Nielsen, sognepræst i Rær tiltaler Peder Jensen i Vollum for resterende skyld i tre år. Opsat en måned.

(15/5). Christen Christensen Høy tiltaler på Mads Pedersen i Kåstrup hans vegne Peder Jensen i Kåstrup for løn til hans hustru Anne Jensdatter, fordi hun har vogtet hans kvæg, kørt plov og vogn og siden styret huset for ham, osv. Opsat en måned. (6/11).

Peder Andersen i Skinnerup fremlægger en kontrakt (fledføringskontrakt) mellem ham og Mads Ibsen i Skinnerup, hvorefter Mads Ibsen oplader til Peder Andersen den halve ... gård i Skinnerup, som jeg i fæste har, hvis han det med husbondens minde kan bekomme den. Han skal have alt, hvad Mads Ibsen ejer, og til gengæld skal Peder Andersen forsørge ham hans livstid og sørge for hans begravelse.

Søren Christensen i Kjelstrup på Laust Christensen i Østerild hans vegne fremlægger igen synsvidne om sår og skade på Laust Christensen og hans hustru Maren Sørensdatter, og lader stævne Laust Pedersen i Østerild, hans kone og datter (Sagen fortsætter).

(2/10). Søren Christensen på Laust Christensens vegne gav last og klage over Laust Pedersens hustru og datter. (6/11).

(4/9). Peder Andersen i Thisted på amtmandens vegne tiltaler efter opsættelse fra 4. september folk i Klitmøller for klittag, som de har slået og rykket op og er fundet ved synsforretning på deres huse og ved dem.
Dom: De bør lide efter recessens 23. kapitels indhold.

23. oktober.

Rasmus Pedersen Broch i fogedens sted.

(4/9). Peder Andersen i Thisted på amtmandens vegne fremkalder synsmænd, der har synet klittag, fundet i Tveds sogn ved et hus og i Hansted og Vigsø sogne på og ved huse. (Sagen fortsætter).

(4/9). Peder Andersen på amtmandens vegne fremkalder synsvidner, der har synet mere klittag på huse i Tveds sogn og Hansted sogn, og noget, der stod i stakke med gråris. Han tiltaler dem for tyveri osv. (4/12).

Peder Andersen i Thisted fremkalder synsmænd, der har været i Vestergård i Østerild hos Johan(ne) og hendes søn Mikkel Jørgensen, og hos Anders Mikkelsen i Østerild og Laust Kløu ibm. De fandt aftærsket korn, og i marken så de stubber af korn, der var høstet. (Sagen fortsætter).

Peder Andersen i Thisted giver last og klage over ovennævnte, fordi de har høstet og ført deres korn af ager, før der var tiendet kirkekorntiende til Peder Andersen.

Hans Henriksen, foged på Momtoft, på hans husbond, Ejler Jacobsen, sitshaftig på Kappel, hans vegne fremkalder synsmænd, der har synet Mads Nielsen, som var til huse hos Anders Christensen i Hoxser og lå død ved et læs lyng mellem Haasterup og Abildgård. De så, at blodet var rundet ud af næsen på ham, men ellers var der ingen sår eller skade, og dem syntes, at lynglæsset, som lå hos ham, havde været hans bane. (Sagen fortsætter).

Hans Henriksen, foged på Momtoft fremkalder Anders Tomsen i Abildgård og Anne Bollesdatter i Hovsør, som vidner, at nu på søndag sidst var 14 dage, imellem søndag og mandag nat, noget ud på aften, da kom Jep Jacobsen, nu tjenende til Anders Christensens i Hovsør til Anders Tomsen og Anne Bollesdatter, som da var i Abildgård, og bad dem, om de ville komme og hjælpe Mads Nielsen, som et lynglæs var væltet på, og da de kom til stedet, da lå Mads Nielsen under lynglæsset og var ganske kvalt (quolt) og død.

(24/4). Niels Pedersen i Sperring, delefoged til Vestervig, på Peder Pedersen, skriver og ridefoged på Vestervig kloster hans vegne fremkalder vidner, der sammen med sættefogeden var hos Anders Christensen Momtoft i Kjelstrup for at gøre udlæg for restancer. Anders Christensen lovede imidlertid at betale, og Niels Pedersen erklærede sig dermed tilfreds og fornøjet. (13/11).

Jørgen Nielsen på Dier Aniss (!!) på Hans Zoëgas vegne lader læse en seddel fra grev Christoffer von Rantzau, som lyder på, at da Højesteret har underkendt Niels Juel Axelsens indførsel, og grev Rantzau er tilkendt at skulle have fuld betaling for Jørgen Marsvin til Abildgård hans gæld i Kåse mølle i Ty, som Oluf Jensen nu påbor, og som svarer 24 td. mel og en halv tønde ål mølleskyld. Christen Poulsen, Oluf Jensens hustrus broder, som er i møllen, lover på Oluf Jensens vegne, at han herefter vil svare Hans Zoëga landgilde og arbejdspenge. (6/11).

Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum slot, tiltaler Mikkell Mortensen, Morten Nielsen Quegborig hans søn i Vester Vandet for lejermål med Johan Nielsdatter, som begge kræves idømt lejermålsbøder. Opsat 6 uger. (4/12).

Niels Andersen i Kortegård tiltaler Tomas Jensen i Skovsted for penge og korn efter brev. Det skulle være betalt 1658. Opsat 6 uger.

30. oktober.

Peder Andersen i Thisted på amtmandens vegne bekendtgør ordre fra generalkrigskommissariatet angående den påbudte rostjeneste. Proprietærer skal møde med deres jordebøger. Bønder, som ingen husbond har, skal selv møde og gøre rede for deres landgilde, så der kan indrettes ruller.

Søren Christensen i Kjelstrup på fru Anne Arenfelds vegne lod fordele Jesper Sørensen i Brogård i Kjelstrup for havre, han havde fået.

6. november.

(16/10). Søren Christensen i Kjelstrup tiltaler Laust Pedersens hustru Anne i Østerild og hendes datter Maren for sår og blodige slag, som de har gjort Laust Christensen i Østerild og hans hustru. Opsat en måned. (18/12).

(23/10). Søren Christensen i Kjelstrup på Hans Zoegas vegne tiltaler Oluf Jensen i Kåse Mølle for skyldig mølleskyld for 1664. Opsat 6 uger. (18/12).

(16/10). Mads Pedersen i Kåstrup på hans hustrus Anne Jensdatters vegne og Peder Jensen i Kåstrup tog hinanden i hånden og voldgav deres sag, således at hver af dem udnævnte to mænd, som sammen skulle afgive deres voldgiftskendelse, som de lovede at rette sig efter.

13. november.

Rasmus Broch, byfoged i Thisted, lod læse lensmandens befaling om, at Rasmus Pedersen Broch indtil videre skal administrere retten på Hillerslev herredsting, da herredsfogeden, Søren Jensen på grund af alderdom og skrøbelighed ikke kan betjene retten. Den befaling, hvorefter Niels Andersen i Kortegård har været forordnet i fogedens sted, er hermed kasseret. Søren Jensen har klaget over, at Jacob Vlff altid er ham modvillig og genstridig. Jacob Vlff var til stede og berettede, at eftersom han efter lensmandens befaling fast år og dag i Søren Jensens alderdom og skrøbelighed har betjent retten undtagen på en ringe tid, da han fra bestillingen var forlovet for at forrette sit ærinde, så erbyder han sig efter lensherrens forrige ordre at betjene retten igen.

Hr. Hans Nielsen, sognepræst i Rær får kvittering fra hans broder Søren Nielsen på Vestrup for 230 sldl., som Søren Nielsens hustrus søster Maren Pedersdatter har arvet efter hendes forældre, hr. Peder Pedersen i Rær og hans hustru

Kirsten Jensdatter efter skiftebrev 14/5 1650, og som hr. Christen Pedersen i Taulov nu har givet Søren Nielsen, hans svoger, fuldmagt til at modtage.

(23/10). Anders Christensen Momtoft i Kjelstrup fører vidner på, at han har betalt alle månedsskatter af den halve gård, han påbor og har fæstet af Frederik von Ahrensdorff, og at eksekveringen, som han har udstået 1665 er for skat af den halve gård, han har fæstet af Vestervig kloster. Desuden fremlagt en seddel, hvori Mikkell Langballe kvitterer for 2 rdl., resten at betale til søndag førstkommende, dateret Nykøbing 9/9 1666, og en kvittering af 14/9 for 6 rdl., udstedt i Nykøbing af Mikkell Langballe. (27/11).

Christen Tomsen i Sennels fremkalder vidner, som 28/8 var i Kjelstrup og da hørte, at Thorsten Therkelsen i Skovsted lejede Christen Tomsen i Sennels at skulle være hans og hans lægdsbrøders soldat et år, og at der da blev skrevet kontrakt, hvorefter de i lægdet skulle give ham 20 rdl., og derforuden lovede Torsten Therkelsen på egne og lægdsbrøders vegne, at han skulle få en lille skp. byg af hver td. hartkorn.

Morten Andersen, borger og rådmand i Thisted, på Alexander Grubbe til Dunderup hans tjener Mikkell Pedersen Tanderup i Østerild hans vegne lod læse en fuldmagt til Morten Andersen fra Alexander Grubbe til at svare for hans bønder til herredsting, by- og birketing og til landsting, at oppebære skyld og landgilde, dog at sælge det så dyrt som muligt for hvert år, »eller også bonden at stå og føre, hvor vi det vil have«, og at stede og fæste bort, hvad der falder for på mit gods. Dateret Thisted 13/11 1663.

Derefter fremlagde Morten Andersen en seddel, hvori Jens Christensen af Østerild først vidner, at han i høst var med Peder Andersen i Thisted på Østerild mark og der talte al Mikkell Pedersen Tanderups byg og det meste af hans vinterrug, og da bandt han hver tredivte kær efter Peder Andersens befaling og satte det udenfor råen på ageren. Dernæst vidnede Jens Christensen og Jacob Jensen i Hoxer, som forgangen år tjente Peder Andersen på Bjerg i Thisted, at de talte folks korn på Østerild mark. Først talte de det af Mikkell Pedersen Tanderups korn, som ikke før var talt, så talte de det, der var sået til Store Balle, og Anders Tomsens korn i Store Abildgård og Laust skomagars korn i Lille Abildgård og Jens Christensen udtog hver tredivte kær efter Peder Andersens befaling, og det var, hvad Peder Andersen tilkom med rette. Derefter blev kornet kørt til Thisted og leveret i Peder Andersens lade. Seddelen underskrevet af Mikkell Pedersen, Anders Sørensen i Hoxer, Niels Nielsen i Spang i Østerild, Anders Tomsen, Jens Christensen, Laust Nielsen Skomager?, Christen Madsen, karl på Kølbygård og Svenning Nielsen i Vestergård i Østerild. (Sagen fortsætter).

Morten Andersen, rådmand i Thisted, lod igen læse foranstående fuldmagt. Dernæst lod han læse en seddel, hvori Jens Christensen i Østerild vidner, at han og Mikkell Pedersen Tanderup i Østerild 30/7 1666 var med Peder Andersen i Thisted på Mikkell Pedersens ager og jord, som kaldes toften, og da hørte og så han, at Mikkell Pedersen Tanderup gjorde akkord med Peder Andersen om, at Mikkell Pedersen skulle yde Peder Andersen 1/2 td. byg til åbodskorn på kirkens

tiende år 1666 og levere samme halve tønde byg til Peder Andersens i Thisted, når de andre ydede deres åbodskorn. Han hørte også, at Peder Andersen tog Mikkel Pedersen i hånden og gav ham fri forlov at føre sit korn hjem af marken, når Gud gav sådant vejrlig, at han kunne bjerger det hjem i denne høst 1666. (Sagen fortsætter).

Morten Andersen lod derpå læse en seddel, hvor Jesper Nielsen i Vesterby i Østerild tilstår, at Mikkel Pedersen Tanderup har afkøbt ham 1/2 tønde byg, og at Jesper Nielsen kørte til Thisted og leverede det hos Peder Andersen som Mikkel Pedersens Åbodskorn. Det blev leveret på Peder Andersens loft i hans nærværelse, og han stod med et register i sin hånd og sagde, at han havde skrevet Mikkel Pedersen af for den halve tønde korn. Jesper Nielsen stod for retten og bekendte, at hans udsagn var sandt, og Niels Villadsen, Jep Nielsen og Laust Nielsen i Vesterby alle i Østerild vidnede, at de var til stede, da Jesper Nielsen leverede kornet, og at Peder Andersen sagde, at han havde afskrevet det. (Sagen fortsætter).

Morten Andersen, rådmand i Thisted, på Mikkel Pedersen Tanderup i Østerild hans vegne lader igen læse Alexander Grubbes fuldmagt, fremkalder vidner fra Østerild, der vidner om, hvad hver gård har givet i kirketiende.

(18/9). Anders Lauritsen Torsted, procurator i Thisted, på Tøger Simonsen, borger i Thisted, hans vegne efter opsættelse af 18/9 tiltaler fru Anne Lunov på Nebel for, havd hun efter afregning med sal. Mads Sørensens hustru i Thisted blev hende skyldig. Der har været aftalt forlig, hvorefter Johan Buchfeldt, Anne Lunovs svigersøn, skulle levere Tøger Simonsen korn, men senere blev fremlagt en kvittering fra Søren Madsen til Anne Lunov på 4 rdl., som fru Anne Lunov har betalt ham, og som hun skyldte hans forældre. Tøger Simonsen påstår, at kvitteringen er ugyldig af forskellige grunde. Hans hustrus broder Søren Madsen er død.

Dom: Fru Anne Lunov frikendes for de 4 rdl.s vedkommende. Resten deponeres.

20. november.

Rasmus Pedersen Broch i dommers sted.

Jacob Vlff i Kløu tiltaler herredsfoged Søren Jensen i Kanstrup for udgifter, han og hans medfølgere har haft, da de rejste til arvehyldingen i København 1661. Herredsfogeden kunne ikke rejse for alderdom og skrøbelighed, og af sandemændene var de fleste enten døde eller skrøbelige, så herredsmændene havde udvalgt Jacob Vlff til at repræsentere herredet, da han var sættemand. Desuden tiltaler Jacob Vlff Søren Jensen, fordi han har klaget til lensmanden over ham og beskyldt ham for modvillighed og genstridighed. Lensmanden (= amtmanden) har befalet sættemanden Rasmus Broch at hjælpe Jacob Vlff til rette med sagen. Sagen opsat 14 dage. (Søren Jensen døde 1667). (15/1 1667).

27. november.

Rasmus Pedersen Broch, sættefoged.

Niels Lauritsen i Vessless på sal. Jørgen Mattisen af København hans arvingers vegne tiltaler Poul Pedersen i Tveds sogn, Anders Pedersen i Skovsted og Jens Offeren i Tousøe for restance af landgilde. Anders Pedersen er Christine, sal. Jens Tomassen i Hilssøe hendes tjener. Opsat til næste Snabsting. (22/1 1667).

Christen Christensen Høy i Nors på mester Hans Zoëgas vegne tiltaler bønder for resterende landgilde, bl.a. Jens Pedersen i Bunch i Tveds sogn. Opsat til næste Snabsting. (22/1 1667).

(13/11). Jacob Ulf i Kløv betaler til Niels Pedersen i Sperring 3 rdl., som han har lovet Anders Christensen Momtoft i Kjelstrup god for.

Peder Tomsen, kirkeværgen til Skinnerup kirke fremkalder synsmænd, der har synet Skinnerup kirkegård. Porten og porthuset er råddent, 3 træstætter er brøstfældige for træriste, låger og jern dertil og for fjæl til at tække oven over stættene.

Peder Ibsen i Skinnerup, som bor i mag. Hans Zoëgas gård i Skinnerup, erklærer, at han er så forarmet, at han ikke kan betale sin landgilde, hvorfor han opsiges fæstemålet til Philippi-Jacobi dag.

4. december.

Laust Christensen i Nørby i Tved sogn fører vidner, der har set, at Jacob Andersens hustru i Tveds sogn kom gående med et knippe simer under sin venstre arm. De fulgtes ad til Laust Christensens gård på to plovlægder nær. Der kastede hun simerne, og Peder Andersen holdt der med sin vogn. Indstævnet er lensmanden og Peder Andersen i Thisted (talte med hans stedsøn Jost) og Jacob Andersens hustru. (Sagen fortsætter).

(23/10). Peder Andersen i Thisted på amtmandens vegne tiltaler folk i Hansted og Vigsø for klittag, fundet på og ved deres huse og Laust Christensen i Tveds sogn, fordi der blev fundet et knippe klitsimer inden hans dige. Laust Christensen fremlægger ovenstående vidne og formener, at Peder Andersen ikke kan nægte, at kvinden kastede sit knippe i hans nærværelse, og han kan formode, at det er sket for at bringe ham skade.

Dom: De skyldige bør lide efter loven. Laust Christensen frikendes.

Søren Sørensen, foged på Kølbygård, på Lucas Langes vegne tiltaler bønder for resterende landgilde og afgifter.

Som: De skal betale.

(23/10). Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum slot, tiltaler Morten Nielsen Queybore hans søn Mikkel Mortensen og Johan Nielsdatter tjenende i Vester Vandet for lejermål.

Dom: De skal betale deres bøder.

Søren Christensen i Kjelstrup på Rasmus Andersen på Vadskærgård hans vegne tiltaler Mads Pedersen i Kåstrup og Christen Jensen i Krog ibm. for, hvad de var hans fader (Anders Pedersen i Nedergård) skyldig for kirketiende. Opsat til Snabsting.

Jens Tomsen i Kåstrup lod fordele Christen Jensen i Sennels for skyld efter et register, hvorefter han var sal. Christen Falchurss. noget skyldig. Efter samme register skyldte Jens Nielsen i Kåstrup noget og Jens Andersen i Gasbjerg mølle også noget, hvorfor de også fordeles.

Niels Pedersen, foged på Nørtorp, på Tomas Poulsen til Nørtorp hans vegne lader fremkalde synsmænd, der så, at der var nedbrudt tre staver i stalden i fuboeset (foderbåsen?) og at der var brudt hul i taget over porten på stalden, så stort, at et menneske kunne krybe igennem. Det var sket natten mellem 26. og 27. september, da Jens Christensen på Hjertbjerg og hans broder Mikkel Christensen i Rær brød ind på gården. Niels Pedersen foreviste synsmændene to fjederlåse, som fjedrene var i stykker på, og Niels Pedersen bekendte for dem, at de to låse var brudt, da Mikkel Christensen i Rær natten mellem 5. og 6. november udbød af jern og bolt. (Sagen fortsætter).

Niels Pedersen, foged på Nørtorp, fremkalder vurderingsmænd, som har vurderet en skimlet plag for to sldl., og en skimlet hoppe vurderede de for en helmis. De to heste var taget i hus, og nu tilbyder Niels Pedersen dem til ejeren, om han vil hente dem.

Niels Pedersen, foged på Nørtorp, fremstiller synsmænd, der har været på Hjertbjerg i det hus, som Jens Christensen påboede. Huset stod øde, og der var hverken folk eller Cretur i. Vinduerne var ude, og døren var nedfalden. Niels Pedersen sagde, at Jens Christensen var bortrømt uden lovlig opsigelse. Jens Christensen Hjertbjerg var stævnet (talte med hans hustru i Nors). (Se ovenfor).

11. december.

Rasmus Pedersen Broch i fogedens sted.

18. december.

RPB i fogedens sted.

Simmen Michelsen i Hunstrup på hr. Oluf Jacobsens, sognepræst i Hunstrup hans vegne tiltaler folk i Hunstrup og Østerild for skyldig præstetiende.

Christen Erichsen i Kåstrup får afkald fra Christen Christensen i Hunstrup og Poul Pedersen i Sønderby i Tveds sogn på sin hustrus, Maren Christensdatters, vegne på arv efter deres moder, Maren Kjeldsdatter, som boede og døde i Kåstrup.

Anders Christensen i Kåstrup fører vidner, at de hørte og så, at Anders Nielsen i Nørby lånte 21 skp. byg af Anders Christensen ved Voldborgdags tid og lovede at betale dem. Anders Christensen lod derpå fordele Anders Nielsen i Nørby i Tveds sogn.

(6/11). Søren Christensen i Kjelstrup på fra Anne Arenfelds vegne efter opsættelse 6/11 tiltaler Laust Pedersens hustru Anne og hans datter Maren for vold mod Laust Christensen og hans hustru i Østerild. Stævnet er de tiltalte i Østerild og Maren Laustdatters mand Poul Jensen.

Dom: Laust Pedersen skal betale bøder til fru Anne Arenfeld. (2/4 1667).

(6/11). Jørgen Nielsen i Diernæs på mag. Hans Zøegas vegne tiltaler efter opsættelse 6/11 Oluf Jensen i Kåse Mølle for et års mølleskyld. 24 td. mel og 1/2 td. ål. Oluf Jensen beviser med sin fuldmægtig Christen Poulsen, født på Klitten, at han har betalt til Niels Juel Axelsen, hvis kvittering fremlægges.

Dom: Oluf Jensen frikendes.

Ende på denne tingbog 1666. Niels Jensen.

Indtil den 14. maj er Rasmus Pedersen Broch i Thisted herredsfoged. På denne dato lader Jacob Ulf i Kløv kgl. bestallingsbrev på herredsfogederi læse og overtager dommersædet. Sættedommeres navne nævnes under de datoer på hvilke de fungerer. Herredsskriver er Niels Jensen i Thisted. Indførslerne er — især for de første måneder — fragmentariske og fugtskadede. Indførsler fra de 2 første tingdage i januar er i hovedsagen gået tabt.

15. januar.

(20/11 1666). Den eneste fundne indførsel fra denne tingdag er meget fragmentarisk, men det kan dog konstateres, at den omhandler Jacob Ulfs sag mod Søren Jensen for en udgift på 20 rdl. og for en beskyldning mod Jacob Ulf for modvillighed, Søren Jensen omtales *ikke* som »salig«, men i en indførsel den 26/2 omtales hans hustru som enke efter salig Søren Jensen i Kanstrup, herredsfoged i Hillerslev herred.

22. januar.

(27/11 1666). Niels Lauritsen på sal. Jørgen Mat(tisen) af København (hans arvingers vegne) stævner Poul Pedersen i Tved sogn, Anders Pedersen i Skovsted og Jens Offersen (i Tovsøe) til dom for restance på landgilde. Dom: De skal betale, eller der kan gøres udlæg.

(27/11 1666). Christen Christensen Høj i Nors på professor Hans Zuæga af København hans vegne irettelægger tingsvidne af 27/11 1666 vedr. resterende skyld og landgilde for Tomis Jensen i Skovsted, (navn forsvundet) i Lynderup, Christen Jensen ibm. og Jens Pedersen i Bunch i Tved sogn. Dom: De skal betale.

Ældste Poul Envoldsen i Aggerholm får arveafkald af hans søn Envold Poulsen for arv efter dennes salig moder Else Pedersdatter.

Will Svendsen, delefoged (til Ørum), på sin husbonds vegne, forbyder en huskvinde i Rær, Else Christensdatter, at (huse) eller „helle“ Niels Skytte, og forbyder Niels Skytte at have ophold i samme hus, eftersom han ikke har husbonds tilladelse.

De er begge stævnet „Juel aften“ til dette forbudsvidne.

Christen Christensen Høj på (hr. Anders) Kielsen, sognepræst i Nors, hans vegne, lader fordele folk i Nors (ufuldstændige navne) for resterende tiende. Lovhøringer ved denne og næste indførsel er: Ældste Poul Envoldsen i Aggerholm, Michel Pedersen Tanderup, Hans Christensen i Hjardemål, Peder Lauritsen i Kåstrup og Christen Erichsen ibm.

Poul Jensen, kirkeværge, på Hillerslev kirkes vegne, lader fordele folk i Hillerslev sogn bl.a. Ing Bertelsdatter og Anders Christensen i Ll. Hillerslev, Christen Pedersen, Thorsten Therkelsen, Tomas Jensen og Anders Pedersen i

Skovsted, Tomas Pedersen og Søren Jensen i Odders Hede, Christen Nielsen i Jensbye, Mads Christensen, Christen Erichsen, Laust Nielsen, Knud Thomsen i Store Hillerslev og Poul Pedersen, Palle Christensen og Maren Andersdatter i Kielstrup. (Løvrigt forsvundne eller ufuldstændige person- og stednavne).

Christen Christensen Høj i Nors på sal. ældste Christen Laustsens efterladte hustru og børns vegne vedr. (arv) og gæld efter afdøde. Stævningmændene var til Christen Lombores i Thisted, talte med hans hustru, til sal. Anders Christensens ibm., talte med hans hustru, til Christen Jensen Kielstrups ibm. talte med hans hustru, til Christen (Klatt?) ibm., talte med sal. gammel Michels hustru, til Søren Jensen i Kanstrup, talte med hans hustru Karen Johansdatter, til Christen Christensen, tjener i Hillerslev (præstegård), til Peder Lauritsen (stednavn forsvundet), til Niels Mortensen i Lille Hillerslev, (Resten er forsvundet eller ulæseligt).

29. januar.

Niels Pedersen Bisgård i Kåstrup, gift i 1647 med Maren, enke efter sal. Anders Gregersen, har lovet sin stiftatter Sidsel Andersdatter (datter af Maren, men „født nogen rum (tid) efter sal. AGs død og afgang“ og derfor uden arve(-ret) „60 rdl. in specie som gave og foræring“ og „der hos undervisning, mad og øl, sko og klæder, ild og varme udi 20 år“. (Formodentlig er en del af indførelsen citat fra et tingsvidne anno 1647).

Jep Christensen i Store Hillerslev på velbyrdige fru Dorete Doe (Daa) til Thorstedlund hendes vegne, har ladet stævne folk i Tved sogn og i Hillerslev til betaling af restancer fra 1661 til 1666. I Tved: Poul Pedersen. I Hillerslev: Vogen Balsen, Peder Andersen, Jens Michelsen og Christen Andersen. (Resten er forsvundet eller ufuldstændig). Dom: De skal betale inden 15 dage, eller der gøres udlæg.

5. februar.

Will Svendsen, delefoged til Ørum, på sin husbonds tjeners vegne, Niels (Sørensen?) i Store Hillerslev, har ladet stævne Niels Jensen ibm., for gæld 13 rdl. 8 sk. efter skadesløsbrev af 23. april 1664.

Niels Jensen, indvåner i Thisted, på Peder Pedersen ibm. hans vegne, har ladet stævne Jens Pedersen til betaling efter skadesløsbrev dateret i Balleru(m). Dom: Han skal betale med renter og omkostninger.

Peder Andersen, borger og indvåner i Thisted, har ladet stævne folk i Østerild vedr. et syn, de har foretaget, nævnt bl.a. følgende: Christen Pedersen, (Christoffer) Andersen i Spanggd., Jørgen Jensen, Jens Eskisen, Christen Jensen Skrædder og Anders Sørensen ved (kirke). (12/2).

Kirsten Pedersdatter i Ræer, får arveafkald af Niels Andersen Langgård på sin hustru Anne Jørgensdatters vegne, (vistnok efter dennes sal. broder Christen Christensen Smed, som boede og døde i Ræhr ?. En anden Christen Christensen, samt Niels Baarsen i Kåstrup, nævnes også i indførslen).

12. februar.

(Christen) Christensen Høj i Nors i dag i herredsfogeden Rasmus Brochs sted.

(5/2). Peter Andersen (i Tisted ?) har ladet stævne synsmænd: Christen Christensen, Christoffer Andersen Spanggaard, Jørgen Jensen, Søren Christensen, Mads Andersen, Christen Jensen Skrædder og Anders (Sørensen) ved Kirke, alle i Østerild, (måske flere), der d. 18/12 1666 har været til syn i Michel Pedersen Tanderups gård, hos Jesper Nielsens og hos Kirsten (ulæseligt)-datter i Østerild, hvilke folk også er stævnet hid i dag. Peder Andersen formener i et skriftligt indlæg, at de nævnte synsmænd, der ikke mødte på tinge d. 5/2, skal lide efter loven for udeblivelse, idet de har gjort „mig fattige mand største fortræd og uret”. Sagen opsættes 1 måned.

Peder Iffversen i Hierremold på hans husbond, velb. mand Jens Bilt til Hesterupgård, hans vegne, har ladet stævne Jens Bilts bønder og tjenere i Hillerslev herred for restancer. Da ingen af de indstævnedes er mødt, udsættes sagen 6 uger.

Christen Jensen i Vorring på egne og medarvingers vegne, har ladet stævne (Christen) Madsen i Klatrup. Lovhøringer bl.a. Poul Andersen og Peder Svendsen i Hillerslev sogn og unge Christen Christensen i Nors. (Sagen gælder vistnok et skadesløsbrev fra 1647).

Christen Pedersen i Store Hillerslev fører Peder Pedersen, ældste Laust Andersen og Christen Erichsen, alle Store Hillerslev, som vidne på at (han selv ?) ikke er i slægt med Karen Christensdatter.

19. februar.

Peder Henriksen i Bro Mølle får arveafkald fra Simon Madsen i Hansted på dennes hustru, Kirsten Christensdatters vegne og fra Oggi Andersen i Hansted på dennes søsterdatter, Anne Christensdatters vegne for arv efter deres fader (Christen ?) Henrichsen, som boede og døde i (?). (Sagen fortsætter).

Ovennævnte Oggi Andersen og hans søsterdatter Anne Christensdatter nævnes, men indførslen er for fragmentarisk til at emnet kan bestemmes.

26. februar.

Peder Thomsen, kirkeværgen i Skinderup kirke, på kirkens vegne lader Peder Ibsen og Peder (ulæseligt), begge i Skinderup, fordele for resterende kirketienende.

Gregers Andersen, barnefødt i Kåstrup, har ladet Jens Tomsen i Kåstrup stævne for betaling af korn og penge efter forpligtelser af 1656 og 1658.

(Will Svendsen) i Brund, delefoged til Ørum, på vegne af Karen Johansdatter, enke efter sal. Søren Jensen i Kanstrup, herredsfoged i Hillerslev herred, får afkald af Peder Christensen i Tøfting på egne, sin hustru Kirsten Søf(frensdatter) og deres arvingers vegne, idet fuldkommen og nøjagtig betaling af den „fædrene” arvelod er sket. (5/3).

Peder Ollufsen i Knachergård i Øster Vandet får arveafkald af Mads Nielsen i Øster Vandet på sin hustru Maren Pedersdatters vegne for den arvepart, der var tilfalden hende efter hendes salige fader, Peder Andersen, som boede og døde i Knachergård.

Søren Christensen i (Kiel)strup har på Anne Nielsdatters vegne efter fuldmagt af hendes farbroder Christen Andersen ladet stævne hendes anden farbroder Poul Andersen i Sendels for hendes arvelod efter faderen sal. Niels Andersen i Hou og efter hendes sal. broder Anders Nielsen som boede og døde i Olborigh. Der fremlægges skiftebrev af 12/9 - 1654, og boets samlede midler var 90 sletdaler.

Sagen er udsat 1 måned, da Poul Andersen ikke er mødt. (16/4).

(Christen Nielsen) i Jensbye har ladet stævne Christen Pedersen i Store Hillerslev for lånte penge. (Indførslen er ikke afsluttet, og fortsættelsen er ikke fundet. Der mangler muligvis flere indførsler fra 26/2). (16/4).

5. marts.

(Oplysning om tinghørere og en del af indførslerne for 5/3 mangler. Nedenstående indførsler findes før- og i sammenhæng med den daterede 12. marts indførsel).

(26/2). Vill Svendsen på Karen Johansdatter til Kanstrup hendes vegne irettelægger (skiftebrev ?) underskrevet i Kanstrup af fire vurderingsmænd, Thomas Pedersen, Christen Nielsen i Jensby, Christen Ibsen i Hillerslev og Niels (forsvundet). (Første del af denne indførsel er forsvundet).

Peder Jensen i Kåstrup irettelægger et skiftebrev af 13. dec. 1666 lydende: Fire vurderingsmænd, Niels Pedersen Bisgaard i Kåstrup, Niels Baarsen, Knud Nielsen og Offer Jensen, alle ibm. var sammen med Rasmus Pedersen Broch, herredsfoged, hos Peder Jensen i Kåstrup på 30. dag efter hans salige moder Anne Andersdatters død for at vurdere og registrere, skifte og dele mellem de efterladte børn for:ne Peder Jensen i Kåstrup, Jens Christensen (i Kåstrup), Valborg Jensdatter (g.m. Jørgensen) i Sarup, Niels Andersen på Ballerum (hans sal.) hustrus børn Anders og Christen Nielsen, (et navn og fornavn er væk), Nielsdatter og Anne Nielsdatter, Jens Christensen i Kløv på hans moder Anne Jensdatters vegne. (Hendes mand er Christen Jensen). (Herefter ca. 2 sider bovurdering og 1 side gældsopgørelse).

Kreditorer bl.a.: Peder Jensens søstersønner, Jens Jensen i Kåstrup og Christen Jensen i Sarup, begge for lånte penge.
Niels Andersen og Jens Christensen i Kløv fragår arv og gæld og overlader boet til Peder Jensen.

12. marts.

Gregers (An ?)dersen i Kåstrup lader fordele Mads Pedersen i Kåstrup for gæld efter skadesløsbrev af september 1665. Stævningmændene: Thuor Thomsen i Hillerslev og Laust Andersen talte med Mads' broder Gregers Pedersen.
Lovhøringer: Tomis Pedersen i Odders Hede, Laust Jensen i Hillerslev, Peder Jensen i Kåstrup, Laust Jørgensen i Brund, Iffver Jensen i Tveds sogn og Anders Nielsen i Hierremold.

(11/6). Anders Christensen i Kåstrup har ladet stævne (navn forsvundet) i Lille Hillerslev for gæld. Lovhøringer som i forrige indførsel.

Hans Christensen i Hierremold på sine husbonders vegne, borgmester og råd i Holbech, har ladet stævne Maren Andersdatter i (forsvundet) til dom for skyldig lejermålsbøde. Sagen opsat 6 uger, da Maren Andersdatter ikke er mødt.

Jesper Nielsen i Tilsted på Michel Andersen, boende på Ammagerland i Synder bye øster, hans hustru Maren Christensdatter, hendes vegne, har efter fuldmagt ladet stævne Laust Christensen i Brund, som er Maren Christensdatters broder og medarving efter deres sal. fader Christen Jespersen, der boede og døde i Brund.

Jesper Nielsen, der er Maren Christensdatters søstersøn, æsker fremvisning af rigtig skifteregistrering og -vurdering af Laust Christensen, der er i besiddelse af hans sal. faders bo og formue. (19/3).

Christen Laustsen i Hillerslev får afkald for arv efter hans sal. hustru Karen Christensdatter, som boede og døde i Store Hillerslev, af dennes søskende, Niels Christensen i (forsvundet), Christen Nielsen i Kielstrup, Jens Nielsen ved Leeg (=Lek?) i Brund på egne og hans søster Maren Nielsdatters vegne, og Niels Michelsen i Hou på sin hustru Sidsel Nielsdatters vegne.

Laurits Michelsen i Hunstrup får afkald af Jørgen Michelsen i Hierremold på egne vegne, Anders Christensen i Hunstrup på hans hustru Maren Michelsdatters vegne, Christen Christensen i Hinding på hans hustru Maren Michelsdatters vegne og Peder Pedersen i Klit i Hierremold sogn på hans hustru Anne Michelsdatters vegne for arv efter deres salige forældre Michel Nielsen og Else Christensdatter, som begge boede og døde i Hunstrup, såvel som efter deres sal. broder Anders Michelsen, som også døde i Hunstrup. (Else Christensdatter kaldes senere i indførslen Maren Christensdatter).

Christen Christensen Høj i Nors på Peder Pedersen i Kaasøe hans vegne fører vidner: Christen Pedersen (i Kaasøe) og Anne Pedersdatter ibm, der vidner, at

de så i Jens Thomsens stue i Kåstrup, at Christen Falchvorsen modtog 1 td. og 1 skp. rug af Peder Pedersen, men de vidste ikke om det var den rug, Jens Thomsen krævede betaling for. Stævningmænd: Niels Pedersen i Kaase og Poul Mortensen ibm. (Sagen fortsætter).

Anders Baarsen i Kåstrup på Jens Thomsens vegne ibm. begærede 3. ting over Peder Pedersen i Kaasøe for korn, han har købt af sal. Christen Falchvorsen den 15. juli 1665 og efter register af 16. september (formodentlig til vitterlighed underskrevet af) Peder Laustsen, Christen Andersen og Niels Pedersen. Hertil at svare møder Christen Christensen Høj i Nors på Peder Pedersens vegne og irettelægger tingsvidne, som i dag er beskrevet (forrige indførsel). Sagen opsættes 14 dage. (16/4).

19. marts.

Christen Nielsen i Jensbye på egne og medlægsbrødres vegne lader fordele deres forrige soldat Morten Christensen i Kaase for en kårde og et gehæng eller i stedet 10 mark.

Lovhøringer her og i de 2 følgende indførsler: Niels Pedersen Bisgård i Kåstrup, Peder Laustsen ibm., Christen Tøgersen i Kielstrup, Tomas Jensen ibm., Niels Andersen på Ballerum og Poul Andersen i Hillerslev.

Pe-(der)Pedersen i Trølbore (=Trolborg), kirkeværge i Tveds sogn, lader fordele folk i Tveds sogn for resterende kirketiende for 1666. Christen Andersen ved Søe, Maren Jensdatter, Anders Nielsen i Nørby, Peder Pedersen, Niels Jensen, Thomis Andersen, Niels Pedersen, Jens Pedersen i Bunch, samt for skyldbyg, Niels Jensen, Jens Christensen, Simon Sørensens.

(Enkelte navne og stedsangivelser er forsvundet).

Lovhøringer: Som i forrige indførsel.

Niels Jensen i Østergård i Vorring, kirkeværge i Nors sogn, lader fordele folk i Nors sogn for resterende kirketiende, Terkel (forsvundet) i Hindinggård, Christen Christensen Hammer, Christen Madsen i (Dø?)ffueholl, Michel Michelsen i Vorring, Peder Pedersen i Vorring, Anders Christensen i Haargård, Olluf Madsen, Christen Poulsen, Peder Madsen i Vestergård, Christen Lauritsen, Jep Nielsen. (Enkelte person- og stednavne er forsvundet).

Lovhøringer: Som i forrige indførsel.

Søren Jensen i Odershiede irettelægger skiftebrev af 13. marts 1667 efter hans broder, den salige karl Peder Jensen, som havde sit tilhold og døde hos Anne Mortensdatter i Kielstrup. Til stede var herredsfogeden Rasmus Pedersen Broch og fire vurderingsmænd: Jens Ibsen i Kielstrup, Thomas Jensen, Christen Tøgersen og Poul Pedersen, alle ibm. Endvidere for:ne Søren Jensen på egne og to søstres vegne, Helle Jensdatter boende i (ulæseligt) og Maren Jensdatter tilholdende i Kielstrup. Boets vurdering 31 sldl. 1 mark, begravelsesomkostninger 21 sldl. 10 sk., rest til arv og skiftepenge 10 sldl. 6 sk., der deles i en broderlod på 5 sldl. 3 sk. og to søsterlod på 10 mark 1 1/2 sk.

Christen Christensen Høj i Nors for velb. Jørgen Lyche har ladet stævne følgende for resterende skyld og landgilde: Thomas Christensen i Vestergaard, Niels Christensen i Døvhøll, Peder Vestergård, Christen Lauritsen i Nors, Poul Smed i Døvhøll, Wiell Christensen i Hinding, Christen Smed, Peder Klou i Skinderup, Offer Jensen i Kåstrup.

Da ingen af de indstævnedede er mødt opsættes sagen 1 måned.

(12/3). Jesper Nielsen i Tilsted på Michel Andersen boende på Ammager land i Syndbye øster, hans hustru Maren Christensdatter, hendes vegne, fremstillede stævningmændene: Michel Jensen i Vang og Anders Nielsen i Tilsted, der vidnede, at de havde stævnet Laurits Christensen i Brund hid i dag til dom. Herefter gentages tingsvidne af 12/3 (s.d.) og Jesper Nielsen æsker på Maren Christensdatters vegne fremvisning af rigtig skiftebrev eller betaling af en fædrene arvelod på 30 rdl. Sagen opsat 14 dage. (16/4).

Christen Nielsen i Hundal på Maren Pedersdatter, sal. Michel Christensen, som boede og døde i Kloster i Sendels sogn, hans efterladte hustrus vegne, får arveafkald af: Jep Christensen i Store Hillerslev for sig selv og hans søster Maren Christensdatter i Tisted. Christen Christensen (i Nørgård?) for sig selv og sin broder Peder Christensen i for:ne Nørgård og for sine to søstre Anne og Kirsten Christensdøtre. Niels Christensen i Sendels for sig selv. Christen Therkelsen i (forsvundet) for sin hustru Johanne Christensdatter og dennes broder Klemmed Christensen. Jens Pedersen i Hillerslev for hans moder Anne Christensdatter. Niels Strangesen i Nors for sin sal. broders børn, Niels Hansen og Maren Hansdatter, og for Niels Andersens moder, Anne Nielsdatter i Quortegård, samt for Maren Jensdatter, tilholdende i Hierremold.

26. marts.

Anders Sørensen i Østerild og (navn forsvundet, vistnok boende i Hunstrup), har ladet stævne Anders Nielsen Smed i Hunstrup til vederståelse. (Emnet kan ikke bestemmes).

Jens Thomsen i Kåstrup fremstillede Niels Pedersen Bisgård i Kåstrup og Niels Christensen Kaastrup, borger i Tisted, der vidnede, at lørdag den 15. september, dagen før sal. Christen Jensen Kaastrup, borger i Tisted, døde, da var Knud Andersen i Nestrup i Tisted hos for:ne Christen Jensen i Niels Boeysens stue, og da lovede han Christen Jensen 1/2 svin, som han var ham skyldig, og som han skulle levere hos Christen Jensens fader Jens Thomsen i Kåstrup.

Stævningmænd: Niels Jensen i Kåstrup og Anders Jensen ibm.

Christen Nielsen, kirkevæрге i Sendels, lader folk i Sendels fordele for resterende kirketiende. Nævnt: Christen Falchvorsen, Niels Vinter og Jelle Christensen.

Søren Christensen i Kielstrup for Christen Christensen, der nu tjener hr. Niels i Hillerslev lod Laurits Jensen i Store Hillerslev fordele for 4 sldl. plus rente.

Chr. Nielsen i Jensbye fremstiller Buoll Jensdatter i Jensbye, der vidner, at hun for 12 år siden så, at Christen Nielsen lånte Christen Pedersen ved Leed i Hillerslev 2 rdl. og samtidig hørte Christen Pedersen bekende, at han der foruden skyldte Christen Nielsen 7 sldl. Christen Pedersen irettelægger en fortegnelse over hvad Christen Nielsen har bekommen i årenes løb, herunder nogle gæs, (resten ikke læseligt). (16/4).

Laurits Christensen i Nors får arveafkald fra Christen Poulsen i Venbierre mølle i Nors sogn på sin hustru Maren Christensdatters vegne og fra Christen Christensen i Nors på sine egne vegne for arv efter deres sal. fader Christen (forsvundet), som boede og døde i Nors, og efter deres to brødre Thomas og Niels Christensen, som boede og døde i Nors.

Hr. Niels Ollufsen, sognepræst til Hillerslev og Kaastrup sogne og provst i Hillerslev herred, irettelægger skriftlig underskrevet og forsejlet kvitterings-seddel lydende:

»Jeg Eyler Jacobsen, forvalter til Mumtoft, bekender, at jeg har modtaget fuldkommen vederlag af min svoger, hr. Niels Ollufsen, for min sal. hustru Maren Ollufsdatters arvelodder efter hendes fader, moder og fadersøster, Maren Nielsdatter, som alle boede og døde i Hillerslev præstegård.

Dierich Willumsen, Kgl. Mays tolder i Tisted, får fuldmagt til på mine vegne at give fuldkommen og uigenkaldelig afkald, når min kære svoger begærer det«. Underskrevet den 18. marts 1667 i Hillerslev præstegård.

Herefter får hr. Niels afkald af Dierich Willumsen på Eyler Jacobsens vegne.

2. april.

(Da der ikke er sagsammenhæng mellem denne og næste side i tingbogen kan der mangle tingblade fra 2. april).

Jens Andersen ved Led i Hierremold på hr. Christen Nielsen, sognepræst i Hierremold, hans vegne, lader fordele folk i Hierremold for resterende skyld: Jørgen Michelsen i Hierremold, Christen Kioldsen, Christen Møller, Michel Thomsen, Mads Jensen i Miel Klit, Peder Jørgensen, Søren Christensen i Miel Klit.

Søren Christensen i Kielstrusup på velb. fru Anne Arenfeldt til Ullerupgård, hendes vegne, fremstiller Torsten Therkelsen i Skovsted (vistnok som Stævningmand. Resten er meget fragmentarisk, og der mangler muligvis en del af indførslen.

(2/10, 16/10, 6/11, 18/12 1666). Søren Christensen i Kielstrup på fru Anne Arenfeldts vegne, tilbyder indløsning af en åring mærlag — 5 sldl., 1 lille forsultet ko — 5 sldl., 1 mager og forsultet hvid hoppe — 3 sldl., udlagt som bøde til fru Arenfeldt for sårsmål på hendes tjener Laust Christensen i Østerild og hans hustru Maren, til Laust Pedersen og Poul Jensen, begge Østerild. Stævnet er også Laust Pedersens hustru Anne og hans „svoger“ Poul Jensens Hustru Maren Laustdatter.

Christen Christensen Høj i Nors på hans husbonds ridefoged Jørgen Nielsen i Diernæs, hans vegne, har ladet stævne „alle mesten” hans tjenere i Nors, Tved, Korsøe, Lynderup og Skovsted. De skal yde til Jørgen Nielsen.

(Will Sventsen i Brund), delefoged til Ørum, har ladet stævne: Therkell Nielsen i Hindinggård og Mette Nielsdatter, nu hos (Ch)risten Blesbiris i Nors, for lejermål begået i Hindinggård.

Ligeledes stævnet til dom: Margret Christensdatter i Sendels og Klemmed Christensen nu tjenende til Søffren Nielsen i Norsgård i Sendels (senere kaldet Søffren Nørgård) for lejermål begået til Søffren Nielsen i Nørgård. (Sagen fortsætter).

Samme har ladet stævne til dom: Therkel Nielsen i Hindinggård og Mette Nielsdatter i Nors, Margret Christensdatter i Sendels og Klemme Christensen i Norsgård i Sendels, ligeledes stævnet, Karen Christensdatter i Hillerslev, hos hendes fader for lejermål med Christen Knudsen og irettelagt en skriftlig seddel, dateret Hillerslev præstegård d. 2. april 1667, underskrevet Niels Ollufsen, Hillerslev, lydende: „Christen Knudsen og Karen Christensdatter, begge af Store Hillerslev, publiæ absolveret for deres forseelse mod det sjette bud, som er den anden gang med kvinden og første gang med Karlen, som er næstsøskendebarn til Anders Pedersen i Kielsingård, som havde besøvet hende første gang”.

Bødeforlæg til husbond og fogedpenge til hver af mændene 12 rdl. og 2 sldl. og for pigerne 6 rdl. og 1 sldl.

Dom: De skal betale eller straffes efter recessen.

(Tirsdag d. 9. april var 3. påskedag i 1667, og da 3. påskedag var helligdag indtil 1770, har der næppe været tinghandling den dag.

16. april.

Jens Andersen Frost i Tingstrup på (Chr)isten-Nielsen, forvalter på Thanderup, hans vegne, lader fordele folk i Rær og Tved sogne for skyldig kirketiende (specificeret).

Lovhøringer i denne og de 2 næste indførsler er Jens Lauridsen i Brund, Poffuel Jensen ibm., Poffuel Erichsen på Ballerum, Thomis Andersen i Tved sogn, Laust Christensen på Skielsbierre og Christen Nielsen i Hundal.

Michel Pedersen Tanderup, kirkeværgen i Østerild sogn, lader på kirkens vegne „mænd og personer” i Østerild sogn fordele for skyldig kirketiende (specificeret). (4/6).

Anders Mogensen i Nørby i Tved sogn lader fordele Mads Jensen i Vixøegård for 2 sletdaler for levert halm.

Laurits Christensen i Øster Vandet tilbyder indløsning af 5-års brunblisset hoppe, der af Jens Pedersen i Store Tang i Ballerum er stillet som pant for 10 1/2 sletdaler og 1/2 tønde rug.

(12/3, 19/3) Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, på hans husbonds tjener Laust Christensen i Brund, hans vegne, fører Jens Lauritsen, Poul Jensen, Jens Jensen, Jens Nielsen ved Led og Søren Pedersen, alle i Brund, som vidner på, at Laust Christensen var ganske ung og umyndig, da hans fader Christen Jespersen i Brund døde for 18 år siden. Laust Christensens stedfar var salig Thomas Nielsen. (Resten er fragmentarisk, men nævnt er L.C.s søster i Syndbye øster. (30/4).

Søren Nielsen, skriver til Thisted byting, irettelægger efter udsættelse fra 26/2 på Peder Andersen, indvåner i Thisted, hans vegne, regnskab for leverede varer og lånte penge til fru Anne Arenfeld på Ullerupgård og forlanger betaling inden 15 dage eller udlæg i løssøre.

(26/2) Søren Christensen på gudfrygtige pige Anne Nielsdatter, tjenende i Tisted, hendes vegne, og efter fuldmagt af Christen Andersen, boende i Sendels, irettelægger et opsættelsesvidne af 26/2 med et skiftebrev af 12/9 1654 efter Poul Andersen i Sendels, hans sal. hustru, hvor nævnes en arvelod, stående hos Poul Andersen og tilhørende dennes broderbørn, arvinger efter Niels Andersen, som boede og døde i Hou.

Søren Christensen kræver udbetalt Anne Nielsdatters arvelod, værgemålspenge undtagen, og arvelod plus skyldige penge til Annes broder, Anders Nielsen, der døde i Olborigt (Aalborg), af Poul Andersen, som er Anne Nielsdatters ældste farbroder og rette lavværgen.

Herpå svarer Poul Andersen og irettelægger et skiftebrev af 6/4 163x efter Niels Andersen i Hou, der udviser en formue på 78 1/2 sletdl. plus nogle td.korn, samt en seddel underskrevet af Anders Nielsen, der skulle skyldes ham 30 sldl. for leverede varer og penge. Endvidere fremlægger han opskrift „på stemplet papir” over, hvad han har leveret Anne Nielsdatter af hendes arvelod, samt anklager hende og hans broder Christen Andersen for at have tilegnet sig varer og penge efter Anders Nielsen ved dennes død. Endelig kræver han betaling for kost og klæder for Anne Nielsdatter for 7 år, fra han tog hende til sig som 4-årig ved forældrenes død.

Sagen indbringes for dom.

(26/2, 26/3). Christen Nielsen i Jensbye har efter udsættelse fra 26/2 ladet stævne Christen Pedersen ved Led i Store Hillerslev for 10 sldl. lånt for 18 og 12 år siden. Christen Pedersen svarer, at han har leveret 60 gæs, 1 sldl., og arbejde for ialt 16 1/2 sldl.

Dom: Han skal betale. (Resten er forsvundet eller ulæseligt).

(12/3). Anders Baardsen (senere Boersen) i Kåstrup på Jens Thomsen ibm., hans vegne, begærer 3. ting over Peder Pedersen i Kaase for 1 1/2 td. rug efter underskrevet og bevidnet „register” af 16/9 1666. Peder Pedersen har købt rugen 16/7 1665 af salig Christen Falchvorsen.

Christen Christensen Høj i Nors på Peder Pedersens vegne, irettelægger tingsvidne af 12/3, hvori Christen Pedersen i Kaase og Anne Pedersdt. ibm. vidner, af Christen Falchvorsen i Jens Thomsens stue har modtaget 1 td. rug og 1 skp. af Peder Pedersen. (Resten mangelfuldt).

23. april.

Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, har ladet stævne Christen Erichsen og Maren Poulsdatter, begge hos sal. Søren Jensen i Kanstrup, til dom for betaling af lejer målsbøder og fogedpenge.

Dom: De skal betale eller „straffes i fængsel og jern på kroppen“.

30. april.

(19/3, 16/4). Jesper Nielsen i Tilsted på Michel Andersen boende på Ammager-land i Syndbye øster, hans hustru Maren Christensdatter, hendes vegne, efter opsættelse fra 19. marts har ladet Laurits Christensen i Brund stævne og irettelægger et ækningsvidne af 12. marts, (der gentages).

Hertil at svare irettelægger Will Svendsen i Brund, et tingsvidne af 16. april (s.d.) og påstår frifindelse, idet Laust Christensen var umyndig ved faderens død og først overtog gården 10 år senere efter hans sal. stiffader Thommis Nielsen.

Dom: Laust Christensen frifindes, da han var umyndig og under værgemål, og der henvises til at „søge på tilbørlige steder“.

Christen Nielsen i Hundall, kirkeværge i Sendels sogn, fremstiller Niels Nielsen i Hou, Mogens Christensen i Bundgård i Sendels (oprindelig overstregning) og Christen Christensen i Malle, at afhjemle deres syn på Sendels kirkens brøstfældighed. (Største delen af synserklæringen er forsvundet). Der nævnes: „Bly fra toren“, „glom vinver“, „ehn vinver i tornet“, „ganske forfalden“.

Christen Christensen Høj i Nors på hr. Anders Kielsens vegne, sognepræst i Nors med sin „adnexe“ fremstiller Poul Andersen i Nors, Anders Madsen, Moust Nielsen og unge Christen Christensen, alle i Nors, udnævnt som synsmænd af tinget den 23. april, for at afhjemle deres syn på en kirkesti, som løber fra Nors kirken til Voring by. De så, at stien somme steder var forpløjet to furer, somme steder 3 furer og mere.

Peder Pedersen i Vorning og anden Peder Pedersen ibm. havde stævnet Niels Therkelsen i Vorning til dette synsvidne.

Jens Christensen Vandet i Kåstrup, kirkeværge i Kåstrup, lader på kirkens vegne, efterskrevne mænd i Kåstrup sogn fordele for resterende kirketiende for 1666: Niels Baarsen, Niels Christensen, Offer Jensen, Peder Laustsen og Christen Eriksen, Jens Nielsen, Niels Simensen, Jens Thomsen, Jens Christensen, (Jens ?) Poulsen, Knud Nielsen, (Christen ?) Jensen i Krog. Lovhøringer i denne og næste indførsel er: Christen Nielsen i Hundall, Niels Nielsen i Hove, Laust Jensen i Hillerslev, Christen Andersen i Sendels, ung Christen Christensen i Nors og Niels Andersen i Nørbye i Tveds sogn.

Søren Christensen i Kielstrup på fru Anne Arenfelds vegne, lod Poul Pedersen i Kielstrup fordele for 24 skpr. byg efter en skriftlig kontrakt, dateret Ullerupgård 4. maj 1666. Mads Christensen på Bach i Skovsted og Christen Thomsen, tjenende på Ullerupgård, stævnedede ham og talte med hans hustru til Thommis Jensen i Kielstrup.

7. maj. „Intet i dag gik beskrevet“.

14. maj.

Ærlige og velfornemme mand Jacob Ulff i Kløv lader læse og påskrive hans kongl. May.s bestallingsbrev på herredsfogederi her i herredet, hvorfor Rasmus Pedersen Broch af-takkede hos herredsmændene og Jacob Ulff igen antog bestallingen.

Peder Michelsen i Skinderup lader læse og påskrive en stedsmålseddell lydende: Jeg Mogens Rosenkrans til Langting, kongl. may.s befalingsmand over Lunderis amt, steder og fæster til Peder Michelsen i Skinderup, det hus i Skinderup, som nu er øde, og som Poul Fiord sidst beboede, hvilket hus Peder Michelsen selv skal lade opbygge, hvorefter han skal nyde samme hus med al sin tillæggelse. (Herefter er halvdelen af ca. 10 linier forsvundet).

Endvidere irettelægges en stedsmålseddell, hvorefter Peder Michelsen har opladt sin gård i Skinderup til Anders Pedersen i Tilsted mod at få tillagt et stykke jord af nævnte gård, kaldet Knachs ager. Underskrevet af (formodentlig Mogens Rosenkrans) og til vittærlighed Peder Andersen i Skinderup og Scharis Christensen i Tisted, Dateret Tisted 4/4 1667.

For:ne Anders Pedersen i Skinderup forunder nu her for retten Peder Michelsen og hans hustru i deres livstid en halv tønde bygsæd af hans gårds jord. (25/6).

Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum slot, på sin husbonds vegne, fremstiller synsmænd: Jens Lauritsen i Brund, Poul Jensen, Jens Jensen og Jens Christensen Kaastrup, alle i Brund, for at afhjemle deres syn på brøstfældigheden af husene på en gård i Kanstrup. På alle husene manglede tag- 20 læs, huset der står vesten i gården fattedes tømmer for 1 rdl., til alle husene 12 læs ler. Karen Johansdatter i Kanstrup var stævnet til dette syndvidne, tillige med Peder Christensen i Tøfting (K.J.s svigersøn).

Søren Christensen i Kielstrup på fru Anne Arenfeld i Ullerupgård, hendes vegne, lader fordele Niels Baarsen i Kåstrup for gæld, halvottende sletmark, efter beskyldningsseddell af 6. april 1667.

21. maj.

Christen Christensen Høj i Nors på Jørgen Lyeche til Søgård, hans vegne, havde ved Peder Christensen i Skinderup og Jens Christensen ved Lerhøj i Nors stævnet Jens Pedersen, der tjente på Søgård forleden sommer, nu i Langg. i Torup sogn. Han beskyldes for „at han i letfældighed har avlet barn med Karen Pedersdatter, barnefødt i Aggerholm“.

Sagen opsat 1 måned. (3/7).

Christen Christensen Høj i Nors på Poul Jensen i Østerild, hans vegne, har ladet stævne Jens Offversen for resterende gæld 15 sldl. 1 1/2 mk.

Sagen opsat en måned, da Jens Offversen ikke er mødt.

4. juni.

Niels Pedersen i Sperring, delefoged til Vestervig på Peder Pedersens vegne, forvalter over Vestervig kloster, æsker vidnesbyrd fra alle de tilstedeværende tjenere til Vestervig kloster, om at Peder Pedersen har været forvalter over Vestervig med gods i 6 år, siden det er blevet udlagt fra Kongl. May. og Kronen, og om han havde givet dem årsag til at beklage sig. 26 navngivne mænd, 11 fra Hansted, 2 fra Rær, 6 fra Nors sogn, 1 fra Øster Vandet, 3 fra Skinderup, (+ 3 uden person- og/eller stednavn) vidner, at de ikke ved andet end hvad godt og ærligt er om Peder Pedersen.

Niels Pedersen i Sperring, delefoged til Vestervig kloster på forvalter over Vestervig kloster, Peder Pedersens vegne, irettelægger en skriftlig restanceliste vedr. Vestervig tjenere i Hillerslev herred. (Specificeret).

Peder Ollufsen i Knachergård irettelægger en skriftlig registrering og vurdering lydende: Den 17. maj 1667, rette 30. dagen efter at Peder Ollufsens sal. Hustru Anne Jensdatter døde i Knachergård, var herredsfogeden Jacob Ulff forsamlet med vurderingsmændene: Anders Andersen Skræder i Skorup, Peder Christensen i Tøfting, Christen Jensen i Øster Vandet og Niels Thomsen ibm. for at skifte mellem Peder Ollufsen og hans medarvinger, som var til stede, nemlig, Jens Pedersen i Thisted på egne vegne, Anders Andersen i Sperring på hans sal. broders søn, Anders Pedersen, som siges at være i Sjøland, hans vegne, Simmen Pedersen i Sperring på egne vegne og Mads Pedersen (fejl — skal være Nielsen) på Holm på sin hustrus, Maren Pedersdatters vegne.

Vurdering foretaget 24. april. Boets aktiver opgjort til 201 sldl. 3 mk. 7 sk. Gæld ialt 101 sldl. 3 sk., herunder 16 sldl. til Peder Ollufsens søster Kirsten Ollufsdatter.

Hans medarvinger gør efter kontrakt krav på den sal. kvindes livklæder og en brunblisset hest.

Da kontrakten ikke blev fremvist, blev „ingen videre skifte eller deling antegnet“.

Søren Sørensen, foged på Kiølbyegård, på hans husbond, velb. Lucas Lange til Kølbyegård, hans vegne, forbyder alle og enhver at have nogen fædrift, tørvegrøft eller anden brug af den gode mands mark og ejendom. Stævnet er alle folk i Hoxer og Kløv samt Jens Pedersen på Tang. Ib i Kløv mølle, Peder Henriksen i Bromølle og Jens på Brou.

Anders Andersen i Sperring på hans søsters vegne i Tilsted, Mette Andersdatter, har ladet stævne Peder Ollufsen i Knachergård for 10 slmk. efter skadesløsbrev af 12/4 1652, udstedt af salige Peder Andersen, som boede og døde i Knachergård. Sagen opsat 14 dage.

Peder Jensen i Vollem har to tingdage tilforn opsagt sit fæste i hus og bolig og tilliggende ejendom overfor ejeren hr. Hans Nielsen, sognepræst i Reer og „anexse“, til ophør førstkommende Phillippi Jacobidag. Fæstet opsagt nu den tredie tingdag.

Mads Nielsen i Vollumb har to tingdage næst tilforn opsagt sit fæste i hus og bolig og tilliggende ejendom overfor ejeren, velb. Lucas Lange til Kølbyegård. (Iøvrigt som ovenfor).

Anders Jensen uden Aae i Østerild irettelægger en skriftlig registrering og vurdering, foretaget 17. april 1667, rette 30. dagen efter salig Maren Krestensdatter, som boede og døde uden Aae i Østerild, hendes død.

Vurderingsmænd, udnævnt af tinget, var: Michel Pedersen Tanderup i Østerild, Bertel Christensen, Simmen Jensen og Christoffer Andersen i Spanggård, alle i Østerild.

Skifte mellem Anders Jensen på den ene side og den salig kvindes efterladte børn, Anne Christensdatter, Else Christensdatter og Christen Andersen på den anden side. Til stede var: Christen Pedersen i Sønderbye på hans sal. broders børns vegne, nemlig, Anne Christensdatter og Else Christensdatter, samt (Christen) Andersen på egne vegne.

Boets formue 53 sldl. 8 sk. Christen Pedersen æsker på sine broderbørns vegne, deres fædrene arvelod, til hver halv elve (= 10 1/2 sldl.) og 12 sk., af hvilke dog Else af stedfaderen Anders Jensen tidligere har fået 3 1/2 sldl. Niels i Spanggård æsker 2 sldl. Mette Madsdatter ved kirken — 2 mk., Christen Andersen på Havre 1 sldl. (M.fl.).

Formuen beløber sig over gælden til 30 sldl. 14 sk., der fordeles, Anders Jensen — halvparten, hans søn Christen Andersen af resten en broderlod 7 1/2 sldl. og 3 1/2 sk. og Anne og Else hver en søsterlod. Vedermaalsting! (Sagen fortsætter).

Anders Jensen uden (Ade ?) i Østerild får fuld afkald af sin steddatter Else Chrstensdatter med hendes lavværges samtykke for arv efter hendes sal. forældre Christen (navn mangler) og Maren Christensdatter, som begge boede og døde i Østerild.

(16/4). Mechel Pedersen Tanderup (kirkeværge i Østerild) har ladet gøre udlæg for resterende kirketiede for 1665 og 1666 hos Johanne Laustdatter i Vestergård, assisteret af herredsfogeden og fire af denne udnævnte vurderingsmænd: Christen Pedersen, Svenning Jensen, Laust Christensen og Jesper Nielsen, alle i Østerild.

Johanne Laustdatters søn Michel Jørgensen har godvilligt og efter delevidnets indhold (af 16/4) „ipantsat til kirkeværgerne 4 små sorthjelmede nød, som er 3 stu(de ?) nød og en kvienød, nok en sortstjernet 1 år gammel kviekalv, for deres resterende kirketiede, som er byg — 4 td., rug — 1 1/2 td. 5 skpk., arre — 1 1/2 td. 5 skpr., med atten til tønden beløber sig til 14 slettedaler og 15 skilling efter landkøb“. Pantet forfalder til indløsning i korn eller penge til Sct. Hans dags marked, først kommende.

Betales der ikke, kan kirkeværgerne beholde de 5 små nød, som de må „sælge eller gøre sig så nyttige som de bedst kan“.

Der irettelæges en seddel (formodentlig med ovenstående indhold) underskrevet af vurderingsmændene den 14. maj i Østerild og herredsfogeden Jacob Ulff tilspørger den indstævnedede Rasmus Broch, om han vil underskrive sedlen. (Fordi han var herredsfoged, da restanterne blev fordelt d. 16/4 ?).

Rasmus Broch, vurderingsmændene og kirkeværgen stod så til vedermålsting. (25/6).

11. juni.

Christen Simmensen, boende i velb. Luchas Lange til Kylbyegård, hans gård og bolig, liggende i Klastrup, gav til kende, at han har opsagt samme sin gård „tvende tingdage næst tilforn“, med al tilliggende ejendom, til først kommende Phillipi Jacobidag. Nu i dag den tredje tingdag opsagde han fæstet og vil ikke længere „nyde eller vndt gielde“ end til Ph. Jacobidag. Luchas Lange og hans medarvinger er stævnet til dette opsigelsesvidnie.

Poul Jensen boende i Luchas Langes gård i Kløv opsiger sit fæste. (Iøvrigt som ovenfor).

Niels Simmensen boende i Luchas Langes gård i Kløv opsiger sit fæste. (Iøvrigt som ovenfor).

Vill Svendsen, delefoged til Ørum, på Magrette Christensdatters vegne, lod fordele, Søren Nielsen i Nørgaard i Sendels for skyldig løn, 7 slmk. 3 sk. Søren Nielsen, Nørgaard lovede at betale med det aller første.

Lovhøringer: Niels Jensen i Hillerslev, Laust Jensen ibm., Thvor Thommesen ibm., Niels Balsen ibm., Peder Laustsen i Kåstrup og Peder Pedersen i Voring.

(12/3). Anders Christensen i Kåstrup irettelægger et delevidne af 12. marts, hvor der på bagsiden er skrevet: 1667, 11. maj, var vi: Christen Erichsen i Kåstrup og Peder Laustsen ibm. med Niels Jensen, skriver til Hillerslev herredsting, i herredsfogedens sted, hos Niels Erichsen i Kåstrup for efter delevidne at gøre udlæg for Anders Christensen i Kåstrup. Udlagt 5 får og 1 lam vurderet til 4 sldl. Nu tilbød Niels Skrifer samme dele til Niels Erichsen, der var stævnet til dette tilbudsvidne, og stævningmændene havde talt med hans datter Maren Nielsdatter.

Hr. Niels Ollufsen, sognepræst i Hillerslev og provst i Hillerslev herred, på egne, kirkens og kongens vegne, forbød menige sognemænd i Hillerslev sogn, gårdmænd, bolsmand og husmænd, at føre deres korn af agrene før der er tiendet.

Hr. Niels Ollufsen i Hillerslev lader læse og påskrive et skiftebrev på Hillerslev kær af 25. juni 1648. Stævnet til påhør er Hillerslev sognemænd.

18. juni.

Thommis Christensen (stednavn forsvundet) opsiger for tredje gang sin fæstegård overfor Jørgen Lyche til Søgård. Stævningmænd er begge fra Nors.

Michel Pedersen Tanderup i Østerild har ladet stævne Michel Nielsen i Skinderup for gæld 9 sldl. efter skadesløsbrev, dateret Skinderup d. 12/11 1647. Christen Christensen Høj i Nors begærer opsættelse på Michel Niensens vegne, idet han vil føre vidner. Sagen opsat 1 måned. (16/7).

Niels Lauritsen i Heseldal på Jørgen Pedersen i Tanderup, hans vegne, har ladet stævne Gregers Christensen (stednavn forsvundet) for rest på gæld efter brev af 1650, at betale inden 15 dage eller lide dele og tiltale. Sagen opsat 6 uger.

25. juni.

Christen Christensen Høj i Nors på hr. Anders Kielsen, sognepræst i Nors, hans vegne, forbød Tveds og Nors sognemænd at føre deres korn af agrene, før der er tiendet.

Stævnet er: Christen Andersen ved Kollø sø på Ballerum, Laust Christensen i Nørby i Tveds sogn, Peder Pedersen ibm., Anders Nielsen ibm., gammel Niels Andersen i (?), som er i Jacobs „versted“, Anders Christensen i Hargård i Voring, Olluf Madsen ibm., Christen Andersen ibm., Anders Strangesen i Nors by, Jep Nielsen ibm., Anders Christensen ibm. og Christen Poulsen ibm. En af stævningmændene er Niels Strangesen i Nors.

Christen Pedersen (stednavn forsvundet) efter fuldmagt, dateret (B?)ogense d. 11/6 1667, underskrevet sal. Levin v. Byloffs, Ide Quidtzov, egen hånd, har ladet stævne: Jens Pedersen på Store Tang for gæld, „4 års landgilde, egt og arbejde“, årlig 24 rdl., og for gårdens brøstfældighed. Jens Pedersen var til stede og bekendte gælden og begærede, at herredsfogeden og 4 mænd skulle gøre udlæg på Store Tang. (Levin Bülow død 1657, g.m. Ide Eilersdatter Quitzov). (3/7).

(4/6). Laurits Jørgensen i Brund på hans moder Johan Lauritsdatter i Vestergård i Østerild, hendes vegne, fremstiller (sin broder) Michel Jørgensen i Vestergård, der vidnede, at han på sin moder Johan Lauritsdatters vegne, havde leveret tre hele enkende rigsdaler, som var for kirkens tiende 1665, til kirkeværgen Michel Pedersen Tanderup. Denne svarede hertil, at de så altid ville betale deres tiende „med løyen og skillemerj“, (løgn og skælmeri). (Sagen fortsætter).

Samme på sammes vegne har ladet Michel Pedersen Tanderup stævne til tilbudsvidnes påhør. (Udover at der tilbydes „fæmon“ som betaling for resterende tiende, er denne del af indførelsen forsvundet).

(14/5). Peder Michelsen i Skinderup lader læse en skriftlig seddel lydende: „Vide må I, min tjener Anders Pedersen i Skinderup, det nærværende Peder Michelsen foregiver, at I ikke vil holde den kontrakt, som I gjorde med ham, den tid han oplod gården for eder----at I har sået korn i nogen af den jord, som eders kontrakt omformelder, hvilket I ikke kan tilkomme, eftersom I har forundt ham det, han og hans hustrus livstid, til minde af gården. Tilmed begærede I det ikke af mig i fæste den tid I fæstede gården, dog det altid tilforn har været fæstet for sig selv----hvorfør I haver at stå ved den kontrakt I har gjort med ham, og at holde mit fæstebrev----hvorfør I hermed befales, at I ikke mere befatter eder med den jord, at jeg for slig lumperi ikke videre skal overløbes, og fattige folk til besværing udi denne trange tid-----. Landting den 24/5 1667, M. Rosenkrants”.

Anders Pedersen er stævnet og til stede ved dette tingsvidnes påhør. (Sagen fortsætter).

Peder Michelsen i Skinderup førte vidner, nemlig Michel Pedersen, Peder Ibsen, Anders Ibsen og Mads Andersen, alle i Skinderup, på at denne jord, kaldet Knach Agger, sålænge de mindes har ligget til det hus som Peder Michelsen har fæstet. Anders Pedersen er stævnet til vidnespårhør.

(25/6). Jens Christensen Vandet i Kåstrup leverede til Mette Pedersdatter, barnefødt i Lille Hillerslev, den arv, hun kunne tilfalde efter hendes søskendebarnd, Magrette Mortensdatter, som „var og døde” i Store Hillerslev (3 mk. 6 sk.), hvorefter hun gav arveafkald. (25/6).

Hr. Niels Ollufsen har ladet Hans Pedersen i Voring stævne til tilbudsvide, (Resten er forsvundet eller ulæseligt).

(25/6). Laurits Jensen i Store Hillerslev får arveafkald efter sin stiftatter, nu sal. pige Margrette Mortensdatter, som døde i Store Hillerslev, fra efterskrevne personer: Peder Christensen i Lille Hillerslev på egne vegne, Jep Christensen i Store Hillerslev på sin hustru Karen Christensdatters vegne, Jens Christensen Vandet i Kåstrup på hans salige broders datter, Maren Pedersdatter, barnefødt i Lille Hillerslev, hendes vegne, Christen Christensen, tjenende i Hillerslev præstegård, på egne vegne og på Christen Ibsen, boende i Snested og på Jens Ibsen og Maren Ibsdatter, barnefødt i (mangler) deres vegne, Anders Christensen i Voring på egne og på hans broder, Christen Christensen, tjenende på Momtoft, og på hans tvende søstre, Anne Christensdatter og (Malline?) Christensdatter, begge i Voring, deres vegne, og Christen Nielsen i Jensby på hans broders vegne, Hans Christensen i Østerild.

3. juli.

Onsdag den 3. juli, som var den næste søgnedag efter Marie Besøgelsesdag anno 1667. (Tingblade måske forsvundet).

Borgmester Peder Justsen i Thisted har ladet stævne Bertel Pedersen Lerche til vidnespårhør og Isach Lauritsen, Steffen (senere rettet til Søffren) Madsen og Christen Andersen Kielstrup, alle i Thisted, der samstemmende vidnede om Bertel Leches opførsel den 15. juli, da han havde talt borgmesteren til med mange skælsord, mens denne stod og så ud af sit storstuevindue, og Bertel Lerche sagde: „Kan jeg ikke få fat på eder her, vil jeg vel finde eder i København eller andet sted, hvor i skal smage spidsen af min degen”, „de hørte ikke at borgmesteren gav årsag til sådan trussel og overskælden”.

(25/6). Christen Pedersen Tilsted på Store Tang irettelægger en skriftlig vurdering dateret 28. juni 1667, da herredsfogeden Jacob Ulff og vurderingsmændene, Niels Pedersen Bisgaard i Kåstrup, Niels Borsen ibm., Niels Andersen på Ballerum og Niels Christensen Thang ibm. var forsamlede til Jens Pedersen i Store Tang for efter dennes ønske at gøre udlæg til Christen Pedersen Tilsted, som har fæstet gården, for 4 års resterende landgilde, ialt 144 sldl., såvel som for bygfældighed. (Vurdering på pag. 46 v og 12 h af avl, løsøre og besætning).

Christen Pedersen lover derefter at holde Jens Pedersen skadesløs for landgilde, bygfældighed og skyldig folkeløn, Veder målting. (Sagen fortsætter).

Christen Pedersen Tilsted fremstiller synsmænd: Peder Lauridsen i Kåstrup, (navn forsvundet) ibm., Poul Erichsen på Ballerum og Christen Andersen, der afhjemlede deres syn på Store Tangs bygfældighed, der opgjordes til 20 rdl. Der omtales (ralings)hus, ladehus, staldhus og to fedhuse (= fæhuse). Veder målting med Jens Pedersen.

Jacob Ulf i Kløv, herredsfoged i Hillerslev herred, fremstiller synsmænd nemlig: Knud Jensen (stednavn forsvundet), Laurits Madsen ibm., Thommis Jensen ibm. og Laurits Jørgensen i Brund, der sammen med herredsfogeden havde synet og beset en død „karlmeninske”, som var i en sort (forsvundet) og hvide lærredsbukser over to andre bukser. De tog ham op af vandet — ingen skade på hans krop, mens over hans venstre øje var (resten forsvundet).

Christen Ibsen irettelægger et tingsvidne efter hvilket hans søster Maren Ibsdatter, barnefødt i Lille Hillerslev, har „fuldmægtig” Christen Ibsen i Snested, hendes ældste broder, at være hendes „fuldværge og forsvar til at indfordre hendes arvelod og hvis andet på hendes vegne kunne forefalde”.

Endvidere irettelægger Christen Ibsen en skriftlig seddel lydende: Eftersom Maren Ibsdatter beklager, at hendes fædre og mødre arv skal bestå hos Niels Christensen i Tved, da hun befrygter at denne, formedelst besværlige tider, skulle nødes at kvittere gården, ansøger hun om at hendes patrimonium må gå til hendes ældste broder, Christen Ibsen, hvor hun kunne have tilflugt, da hun formedelst sin skrøbelighed ej kunne tjene sit brød. Begæringen godkendt, underskrevet juni 1667, Mogens Kruse.

Herefter kræver Christen Ibsen arveloden betalt inden 15 dage af Niels Christensen Hinding eller udlæg. Dom: der må gøres udlæg.

(21/5). Christen Christensen Høj i Nors på Jørgen Lyche til Søgård, hans vegne, irettelægger en opsættelse af 21. maj og tiltaler Jens Pedersen, nu i Langgård i Torup sogn for betaling af bøde for lejermål begået med Karen Pedersdatter, barnefødt i Aggerholm. Da han 2 gange er påråbt og ikke mødt for at svare, og da sagen har været opsat 6 uger, dømmes han til at betale.

(Navn forsvundet) på sin moder Inger Bertelsdatters vegne, lader læse en kontrakt underskrevet i Lille Hillerslev den 6. marts 1667 efter hvilken Inger Bertelsdatter oplader sin gård i Lille Hillerslev til Niels Christensen, der til gengæld i hendes livstid skal yde hende korn, flæsk, fjærkræ m.m. (omfattende specifikation).

Niels Christensen er stævnet til vidnespåhør og Niels Mortensen i Lille Hillerslev og Christen Ibsen i Store Hillerslev som vidner. (Dele af indførslen er forsvundet). (Sagen fortsætter).

Christen Ibsen i Store Hillerslev på hr. Niels Ollufsen, sognepræst i Hillerslev med annex og provst i Hillerslev herred, hans vegne, tilspurgte Niels Eriksen i Kåstrup, om han var formynder for hans moder Ing Bertelsdatter i Lille Hillerslev. Niels Eriksen bekendte, at han var formynder for moderen. Tingsvidne og vederståelse. (1/10).

Peder Jensen i Kåstrup får afkald af sin broder Jens Christensen i Kåstrup og af (sin svoger) Niels Andersen på Ballerum på dennes sal. hustru (ulæseligt) Christensdatter og på deres børn: Anders Nielsen, Christen Nielsen, Jens Nielsen, Maren Nielsdatter og (Anne?) Nielsdatter, deres vegne, for arv efter deres sal. forældre, Christen Jensen og Anne Andersdatter, samt sal. broder (anden) Jens Christensen, som døde i Kåstrup.

(9. juli?).

(De første linier af siden er forsvundet, men har muligvis indeholdt indledningen på tingdagen den 9. juli).

Christen Christensen Høj i Nors på Niels Christensens vegne, tjenende til Niels Borsen i Kåstrup, lader Niels Eriksen i Kåstrup fordele for 1 rdl. der rester af Niels Christensens løn.

Lovhøringer: Jens Laustsen Munch i Brund, Laust Jørgensen ibm., Jens Jensen ibm., Jens Christensen Kaastrup ibm., Peder Pedersen Horeboe i Store Hillerslev og Jens Thombsen i Kåstrup.

Vill Svendsen i Brund, defoged til Ørum slot, på hr. Niels Ollufsens vegne, sognepræst i Hillerslev og provst i Hillerslev herred, fremstiller synsmænd (4 første af ovenstående lovninger) udnævnt af tinget den 3. juli sidst forleden. Synsmændene var i dag før tinge i Store Hillerslev og Lille Hillerslev Nørkier, hvor de så, at græsset var ganske opædt af „fæmmon“, og der gik fuld af „Queg og fæmmon“.

Alle Store og Lille Hillerslev sognemænd var stævnet til vidnespåhør.

16. juli.

(Navn forsvundet) tilbyder at svare på Thisted byting, såfremt borgmester Peer Jostsen har noget at tiltale ham for. (Se 3. juli, første indførsel).

Jens Madsen i Skoven i Vensøssel på hans velb. husbond Corfitz Trolle til Skarholt, kongl. Maj.s befalingsmand over Skandellbore len, hans vegne, har ladet stævne: Mads Jensen i Hiermoll, Jens Pedersen ibm., (senere Jens Kier), Michel (Th?)øgersen i Hunstrup, (senere Michel Bøcher) og Peder Steffensen i Lynderup for restancer på landgilde og arbejdspenge efter liste dateret 5. juli 1667.

Dom: De skal betale.

(18/6). Michel Pedersen Tanderup i Østerild er stævnet til vidnespåhør (i hans gældssag mod Michel Nielsen i Skinderup).

Peder Andersen i Skinderup og Jep Michelsen ibm. vidner, at da de for (tidsangivelse forsvundet) siden var i Michel Nielsens gård for at gøre udlæg for 9 sldl. til Michel Pedersen Tanderup efter dom og brev, da bekendte denne for dem at have fået 1 1/2 td. byg af Michel Nielsen, som sagde, det var på den gæld. På den tid kostede 1 td. byg 2 rdl.

Stævningsmænd: Peder Pedersen i Vorring og Laust Aggisen på Skovsted Bach, samt Peder Ibsen og Bertel Madsen, begge Skinderup. (30/7).

23. juli.

Christen Christensen Høj i Nors på hans husbonde tjenerens vegne, Christen Lauritsen i Aggerholm, har ladet stævne Niels Mortensen i Aggerholm, der på sine egne og sin hustru Johan Pedersdatters vegne, tager Christen Lauritsen og dennes hustru Maren Nielsdatter i hånden. Begge gav til kende „at de ikke vidste mod hverandre andet end ærlig og godt var, så al irring og uenighed hermed er død og magtesløs“. De skal give til de fattige, 2 rdl. hver.

(Her mangler 1 eller flere blade).

Christen Pedersen (stednavn forsvundet) tilbyder Peder Christensen i Skinderup det udlæg, bl.a. en gammel høle og et gammelt kvindeskørt, der er gjort hos Peder Christensen, for resterende kirketiende 12 1/2 skp. byg. Stævningsmænd: Anders Pedersen i Skinderup og Henderich Laustsen ibm.

Christen Nielsen i Jensby fremstiller vurderingsmændene, Jep Christensen i Store Hillerslev og Christen Ibsen ibm., der den 13. juli var med Niels Jensen Skrifer, udi herredsfogedens sted, til Christen Pedersen ved Leed i Store Hillerslev for at gøre udlæg til Christen Nielsen for 10 sldl. og omkostninger 10 mark. Derfor udlagt 12 løder får, 9 lam og en liden gråhjemlet kvie, vurderet til ialt 12 1/2 sldl., hvilket udlæg Christen Nielsen i dag medbragte på tinge og tilbød Christen Pedersen til indløsning.

Stævningsmændene talte med Christen Pedersens datter Karen Christensdatter.

Jens Thomsen i Kåstrup bliver fordelt for 2 sldl. 2 sk. danske, som restgæld på en hoppe han har købt af Mads Kusk. (Første del af indførslen er forsvundet).

30. juli.

(18/6, 16/7). Michel Pedersen Tanderup irettelægger en opsættelse af 18. juli, hvori Michel Nielsen i Skinderup skyldes for gæld 9 sldl. efter skadesløsbrev af 1647.

Christen Christensen Høj i Nors på Michel Nielsens vegne, irettelægger et tingsvidne af (16. juli, s.d.) og yderligere et skriftlig indlæg fra Michel Nielsen, hvori denne nævner, at brevet er 20 år gammelt, at han mener betaling er sket, at han beviseligt (16/7) har betalt 1 1/2 td. byg = 3 rd. og derfor mener, at han bør være fri for tiltale. Underskrevet i Skinderup 30/7, Michel Nielsen, egen hånd.

Dom: Han skal betale 9 sldl. med renter og omkostninger.

6. august.

Christen Nielsen i Hundal på hr. Anders Pallesens vegne, sognepræst i Sendels, lader Christen Thomsen og Christen Falchvorsen, begge i Sendels, fordele for henholdsvis 3 td. 6 skp. byg og 1 td. 8 skp. efter en skriftlig seddel underskrevet på Sendels præstegård den 30. juli 1667, Anders Pallesen.

Lovhøringer: Jens Pedersen i Skielsgård, Niels Andersen i Nørby i Tveds sogn, Peder Febersted ibm., Bertel Christensen i Synderby ibm., Unge Poul Enevoldsen i Aggerholm og ældste Peder Andersen i Skinderup.

Søren Christensen i Kielstrup på fru Anne Arenfeld til Ullerupgård, hendes tjener Inguor Michelsen i Klit, hans vegne, har ved Peder Pedersen i Voring og Christen Inguorsen i Klit, ladet stævne Anders Jensen i Klit for gæld på 20 sldl. Anders Jensen benægtede at skyldes noget. Sagen opsat 1 måned efter begge parters bevilling.

Niels Lange til Rønnoholm har ladet stævne Anders Nielsen i Kielstrup for resterende landgilde og arbejdspenge. Dom: Han skal betale.

Søren Sørensen, forrige foged på Kjølbjerggård, som „vise bud“ (vise = sende) for Jørgen Hansen i Haarsens, har ladet stævne Jørgen Hansens tjener i Thy: Mads Pedersen i Østerild, Anders Sørensen på gade i Nørby i Tveds sogn, Christen Jensen i Voring, Niels Jensen i Østerild, Niels Andersen i Nørby i Tveds sogn, Michel Pedersen på Bach i Hieremøll, Anders Nielsen ibm., sal. Peder Laustsens hustru Kirsten Andersdatter i Tinstrup og Christen Madsen i Døuffholl. Herpå svarer hver enkelt og beviser ved vidner, (delvis hinanden), at de ikke kan betale deres landgilde og skatter og af armod må forlade deres gårde og huse, der derved bliver øde, ejendommene til skade.

13. august.

Synsmændene: Mads Michelsen i Ræhr, Poul Borup ibm., Christen Nielsen i Hiegård (Hedegård i Rær) og Niels Steffensen ibm., udnævnt af tinget den 6. august, afhjæmlede syn på korn og agrene hos Anders Sørensen og Christen Pedersen i Puggedall, Laust Steffensen i Hiertbiere, Christen Steffensen i Febersted, Oluf Pedersen i Vixø, Jens Møller ibm. Alle steder omtales kornet som „stachet og thønd“, „overløben med sand“, „ompløjning“, at de „ikke kan avle så meget som sået“ osv. (Indførslen fortsætter — formodentlig på næste side). (Sagen fortsætter).

Syn fortsat. Første del af siden er forsvundet).

Samme dag synede de hos Christen Pedersen i Biere, Christen Jensen i Peder Mieders' gård og Christen Jensen i Kapell (med samme nedslående resultat). Herefter begærer Anders Sørensen på egne og for:ne hans medtjeneres vegne tingsvidne.

Indstævnet til synsvidnets påhør er Poul Eliassen på Østergård i Nessom sogn.

Christen Pedersen i Østerild på Christen Nielsen, forvalter på Tanderup, hans vegne, har ladet stævne Mads Pedersen i Kåstrup for gæld efter skadesløsforgligning og skriftlig „restans“, sidstnævnte dateret 22. juli 1667.

Dom: Han skal betale.

(Indledningen forsvundet). Der irettelægges et skriftlig vidnesbyrd, begæret af fuldmægtig Niels Pedersen på Thorp, om hvorledes han er blevet overfaldet på gården og i fruerstuen af Niels Andersen Shøtt i Rær, der „kom til gården med ladspændt bøsse, og opstrøgen hane“ og ville have dræbt ham på stedet, hvis han ikke var blevet hindret deri. Underskrevet med egne hænder og sædvanlige bomærker, datum Nør Thorp den 8. juli 1667: Christian Vølcher, Gregers Christensen (forrige foged på Thorp), ANS (Anders Nielsen i Thisted), RIS (Rasmus Jensen på Thorp).

Tilføjet: Underskrevet kundskab af rytteren Christen der ikke er til stede, har herredsfogeden at indføre lige med vidnerne, underskrevet Mogens Kruse. Vidnerne vedkender sig deres skriftlige vidnesbyrd og tilføjer, at Niels Shiøtt „kom over havediget, brød lukkelsen på havedøren og således kom ind i fruerstuen med en ladet bøsse og opstrøgen hane“.

Christen Jensen på Hiertbiere og Laurits Jensen ibm. vidnede at „de i dag 8 dage var ved Thisted rådhus kælderdoor“ og stævnedes Niels Shiøtt til vidnespåhør. (Sagen fortsætter).

(Niels Pe)dersen, foged på Thorp, på hans husbonds vegne, Thommis Poulsen til Thorp, fremstiller vidner mod Niels Shiøtt. (En del af indførslen er forsvundet).

Yderligere fremkom en skriftlig klage fra hr. Hans Nielsen, bevidnet (bl.a.) af Anders Sørensen i Puggedall og Christen Nielsen i Hiegård, over Niels Shiøtt for at have truet præsten i hans hus med sabel og bøsse, fordi præsten havde lastet Niels Shiøtt for hans „letfærdige levned og uskikkelige forhold“. Formedelst truslerne turde præsten ikke forrette sit embede i sognene og i kirkerne.

Nok fremkom Maren Christensdatter, sal. Johan Shiøttes hustru i (forsvundet) og berettede at Niels Shiøtt (bl.a.) havde forjaget hende fra hendes hus i 22 samfulde uger, og at han i den tid „holdt huset med en letfærdig (huo)-re hos sig”.

Nok fremkom Klemme Jørgensen i Rær og Søren Jensen ibm. og vidnede, at Niels Shiøtt, der i byen, altid havde været „oprørsk og med hug og slag”. Bl.a. udjagede han Niels Poulsens kone og datter, „så de måtte skjule sig i kornet på marken for hans tyrani”.

Nok fremkom Mads (Mic)helsen i Rær og Jens Baffuen i Søebore og vidnede, at de på vej fra Thisted til Vixøe strand med korn blev overfaldet af Niels Shiøtt med dragen sabel.

Nok fremkom Michel Pedersen (og vidnede om overfald. En del af indførslen er forsvundet).

Rasmus Jensen på Thorp vidnede med Niels Sørensen i Rær, at sidstnævnte blev overfaldet af Niels Shiøtt i Christen Frandsens hus i Rær.

Peder Sørensen i Rær vidner, at ved påsketid, „da deres folk havde (af?)skibet til Norge, og han kørte fra stranden igen, da kom Niels Shiøtt med en lang bøsse og vilde have ham nogle penge af”.

Jens Møller i Vixøe, Volborig Jensdatter i Rær og hendes datter Anne samt Karen Nielsdatter i Rær vidner ligeledes om trusler med våben og hug og slag. Niels Shiøtt er stævnet ved Thisted rådhus kælderdoor. (20/8).

20. august.

(13/8). Niels Pedersen, foged på Nørtorp, på hans husbonds vegne, Thommis Poulsen til Thorp, boende i Randers, irettelægger en skriftlig forpligt lydende: Jeg, Niels Andersen Schytte, har forbrudt mig i højeste måde såvel overfor gården Nørtorp og dens ejer, som overfor hr. Hans Nielsen i Rær og imod andre godtfolk efter den på tinget den 13. august beviste store klagemål. Da for at undgå større, velfortjent straf, forpligter jeg mig til ved „ed og alvorlig løfte” aldrig mere at komme i Rær by og sogn og inden 24 timer at være udenfor Thyeland og „inden 5 solmærker at have forladt Jydland med sine underliggende stifter”, og vender jeg tilbage at have mit liv og levned forbrudt. Underskrevet på Hillerslev herredsting den 20. august, Niels Andersen.

Anders Baardsen i Kåstrup på sin broders vegne, Niels Baarsen, har ladet stævne Niels Eriksen i Kåstrup for gæld, fem „fuldgørende” rigsdaler og 1/2 td. byg, efter skadesløsforsligt af 24/5 1667.
Dom: Han skal betale.

Christen Thomsen i Vester Vandet fremstiller synsmænd: Unge Poul Enuoldsen i Aggerholm, Jens Andersen i Fouslang (= Fuglsang), Jens i Frøkiær og Christen Andersen ved kirke, der efter udnævnelse af tinget d. 26/5, synede den gård i Vester Vandet, som Gabriel Michelsen er fraflyttet og for:ne Christen Thomsen nu har fæstet. De så et gammelt „Rallingshus” uden døre, lofter og vinduer, men med nogle tag. Der var ikke flere huse.

Søren Christensen i Kielstrup på fru Anne Arenfeld, sal. Klaus Porses til Ullerupgård, hendes vegne, fremstiller synsmænd: Thorsten Therkelsen i Skousted og Christen Simmensens ibm., der den 6/8 var på Ullerupgårds mark og så en fald hvede øst for gården, hvor „ungefær tredieparten var opædt og nedertraden”. Skaden vurderet til 3 1/2 td. hvede.

Stævnet var ladefogeden på Ullerupgård og Peder Pedersen, markmand. (Resten ulæseligt. Indførslen formodentlig fortsat på en ny side, og iøvrigt forsvundet).

(Samme på sammes vegne) fremstiller vurderingsmænd: Thommis Jensen, Christen Thøgersen, Anders Momtoft og Anders Nielsen, alle i Kielstrup, der afhjæmlede deres vurdering af udlæg, foretaget 3/7, til fru Anne Arenfelds »fuldmægtig«, Søren Christensen, hos Thommis Huus i Skinderup, 8 sldl. for korn og 6 mark for arbejdspenge, og hos samme til fru Karen Dyre til Kniffholt, hendes fuldmægtig, Laust Andersen i Skousted, for resterende landgilde, skatter og soldaterløn, ialt 31 sldl. 3 mark, samt til for:ne Laust Andersen og Peder, ladefoged i Ullerupgård 10 mark 4 sk. Udlæg sker i høstet og uhøstet afgrøde: Arre, byg, rugblanding, „korn og fur til hobe” stående i „Veginddall sønden Skinderup”, „thrj små roug agger norden Baffuen”, „på Bachen”, i „Toften”, „norden diger”, „Offuer Toften”, og af alt det udlagte afsættes tiende.

Niels Henderichsen i Hansted mølle har ladet stævne: Peder Løber i Hansted, Laust Løber, Laust Suendske, Mads Jespersen og Simmen Christensen, alle i Hansted, til dom for nogle penge, han har udlagt for dem til et kongebrev „at de måtte sejle til Norge”. Sagen opsat 1 måned. (24/9).

27. august.

Søren Christensen i Kielstrup på fru Anne Arenfeld, sal. Claus Porses til Ullerupgård, hendes vegne, fremstiller synsmænd: Christen Andersen, i Sendels og Christen Jensen ibm., der den 17. juli var på Ullerupgårds mark, vesten for gården og sønden til „Høye boerer”, hvori var gjort skade for 1 td. byg. Peder Pedersen i Voring og Peder Pedersen i Bundgård har stævnet Peder Pedersen, markmand, tjenende på Ullerupgård. (Resten forsvundet).

3. september.

Søren Christensen i Kielstrup på fru Anne Arenfeld, sal. Claus Porses til Ullerupgård, hendes og hendes tjeneres vegne, Bertel Christensen, Christen Pedersen, Niels Jensen, Anders Erichsen, Peder Jensen og Laust Christensen, alle i Østerild, på deres egne vegne, irettelægger et skriftlig vidnesbyrd, udstedt af Christen Jensen, Peder Christensen, Jens Christensen, Niels Andersen, Christen Poulsen og Laust Pedersen, alle i Østerild, der vidner om den brugelighed Hoxer og Haasterup mænd har i Østerild hede med lyngslet og afførsel af lyng.

Stævnet er Niels Pedersen Brun i Hoxer, Niels Thommesen Kyndi ibm., Anders Christensen ibm., Niels Christoffersen ibm., Anders Sørensen ibm., og dennes

søn Jens Andersen og datter Maren Andersdatter samt sal. Laurits Jensen i Haastrup hans 2 døtre, Anne Lauritsdatter og Dorette Lauritsdatter (andet sted i indførslen er betegnet som henholdsvis mor og datter). Hertil at svare var Vill Suendsen i Brund, delefoged til Ørum og Christen Christensen, tjenende på Momtoft, der formener, at deres husbonder bør stævnes, da det angår grund og ejendom, hvortil Søren Christensen svarede, at sagen alene angik den „håndgerning og brug“ de stævnede havde begået. Tingsvidne udstedes. (17/9).

Søren Christensen i Kielstrup på fru Anne Arenfelds vegne, irettelægger en skriftlig fortegnelse over, hvad borgmester Thommis Madsen i Thisted „mig kunne skyldig blive såvidt nu nogenledes kan erindres“.

(Drejer sig om opfodring af kvæg og leje af græsning fra 1662). Hun æsker endvidere borgmesterens eget regnskab til sammenligning. Underskrevet Ullerupgård 23/5 1666, Anne, sal. Claus Porsis, egen hånd. Fandtes endvidere påskrevet på bagsiden, at borgmesteren „undskyldte ej at kunne påskrive formedelst hans svagheds skyld, men lovede med mange eder og løfter at ville holde fru Arenfeld skadesløs. „Underskrevet Ut Supra, Thøger Christensen (i Sendels) og Christen Thøgersen (i Kielstrup). Hertil at svare møder på borgmesterens vegne, Søren Thøgersen og Mads Christensen, borgere og indvånere i Thisted, der irettelægger et skriftlig skudsmål, hvori anføres, at borgmesteren for sygdom og svagthed ikke kan møde på tinge, men begærer afskrift af tingbogsindførslen for på fruens tiltale senere at kunne svare. Underskrevet Thisted 3/9 1667, Thommis Madsen, egen hånd. (Resten forsvundet). (10/9).

Hr. Anders Kiildsen, sognepræst i Nors, har ladet stævne Anders Pedersen i Nørby i Tueds sogn og Peder Pedersen Sand ibm., der lover, at det skal blive hr. Anders uden skade, at de imod forbud har hjemført deres korn uden at have tiendet. (15/10).

10. september.

Søren Christensen i Kielstrup på fru Anne Arenfelds vegne, irettelægger påtegning på bagsiden af hendes regnskab over tilgodehavende hos borgmester Thommis Madsen i Thisted. (Gentagelse af 3/9 s.d.). Dernæst fører han vidner, først Christen Thøgersen og Thøger Christensen og dernæst Anders Christensen i Bundgård i Sennels og Mogens Christensen ibm., der vidner, at de (i 2 omgange) har været hos borgmesteren for at gøre regnskab, og at denne „svor ved guds død“, at han ville inden 8 dage komme til Ullerupgård og gøre regnskab.

17. september.

(Tilsyneladende en anden skriver, idet såvel håndskrift som stil er ændret).

(3/9). Peder Madsen til Ørum slot, på hans principals vegne, vedr. sagen om Østerild hede, fremfører, at hans principals bønder i Hoxer i „lansommelig tid

og mange år har nydt og brugt heden“ og formener, at de har „fri fælling og brug“ i heden, da hans principal er lodsejer i Østerild sogn.

Søren Christensen irettelægger en fuldmagt, underskrevet af fru Anne Arenfeld den 24/5 1666, til at virke som sagfører for hende selv, for Ullerupgårds tjenere og endelig for hendes gode moders tjenere i Syndergård i Østerild.

Han formener, at der ikke kan føres vidner før fru Arenfeld er lovligt stævnet. Der føres vidner: Anders Ibsen i Hundal, mindes 32 år. Anders Jensen af Olborig, mindes de 30 år, han har været i Hoxer. Laust Christensen i Arup, barnefødt i Hoxer, de 20 år, han var hjemme i Hoxer. Poul Pedersen af Olborig, mindes 19 år, da han var i Hoxer. Poul Jensen i Kløv. De vidner alle, at Hoxer mænd „upåtalte af Østerild mænd i nogen måde“ har haft deres brug i Østerild hede til deres gårdes fornødenhed.

Stævnet til vidnespårer er: Anders Thomsen i Abillgård, Laust Nielsen, Jens Nielsen i Syndergård, Anders Dallgård (m.fl. navngivne personer).

Peder Madsen, ridefoged til Ørum slot, lader læse og påskrive følgende: Eftersom Peder Madsen på sin principals vegne har matrikul skatterne af Ørum slots bønder i Thy at indfordre, så befales herredsfogederne i Thy, at de ikke må udskrive „lexmend“ til sagerne af Ørum bønder, men overlade det til Peder Madsen. Thisted Bisgård d. 17/9 1667, Mogens Kruse.

Hans Henderichsen, foged til Momtoft, på sin husbonds vegne, fremstiller synsmænd: Niels Pedersen Bisgaard i Kåstrup, Niels Christensen ibm., Mads Pedersen ibm. og Christen Pedersen i Neyrgårds Mølle, der afhjemler deres syn på Gadsbiere Møllens brøstfældighed.

Jens Pedersen i Gadsbiere Mølle på Ballerum er stævnet til vidnespårer. (24/9).

Niels Baarsen i Kåstrup fremstiller synsmænd: Jacob Iffuersen i Kåstrup og Jens Nielsen ibm., der havde synet den skade på Niels Borsens korn på en ager liggende på Tommelbiere, Niels Borsen beskylder Niels Mortensen i Lille Hillerslev og Christen Ibsen i Store Hillerslev og Niels Balsen ibm. for at deres „fæmon“ har gjort skaden.

24. september.

Poul Jensen i Brund fremstiller synsmænd: Jens Christensen Kaastrup i Brund og Jens Nielsen ved Led ibm., udnævnt af tinget d. 23/7, der har synet kornskade for 14 skp. byg og 3 skp. rug på agre ved vejen syd for Brund. Poul Jensen beskyldte Knud Bertelsen i Brund, Karen Erichsdatter ibm. og Christen Nielsen ibm. for at deres „fæmon“, som Poul Jensen „har haft i hus“, har gjort skaden.

Laurits Andersen i Store Hillerslev fremstiller synsmænd: Laurits Nielsen Ballerum i Hillerslev og Jens Michelsen ibm., der har beset en toft med byg, kaldet Nørtoft, der var skade for 1 1/2 td. 2 skp. byg. Laurits Andersen skyldte Christen Ibsen i Store Hillerslev, Ing Mortensdatter, Knud Thomsen, Christen Laustsen og Christen Erichsen, alle ibm. og Niels Christensen i Lille Hillerslev for at ders „fæmon“, som han „har haft i Hus“, har gjort skaden.

Hans Henderichsen, foged på Momtoft, fremstiller på hans husbonds vegne følgende vidner: Jens Jensen i Gaatsbieregård, Jens Pedersen ibm., Niels Andersen på Ballerum og Søren Møller ibm., der vidner, at Jens Pedersen, som sidst boede i Gaatsbiere Mølle, havde ført rørtag, tømmer og hø af møllens huse og ejendom og ført det øster på. Jens Pedersen Møller er stævnet til vidnespåhør.

Christen Nielsen Uggløff i Lemvig, på hr. Christen Mortensen Høsts vegne, indvåner i Lemvig, har ladet Iffuer Jensen (stednavn forsvundet) stævne for resterende landgilde og arbejdspenge og formener iøvrigt at Iffuer Jensen har forbrudt sit fæste ved ikke at betale.

Dommen følger påstanden.

(20/8). Niels Hendrichsen i Hansted Mølle fører vidner: Peder Sørensen i Reer, („talte med hans fader Søren Christensen“) og lille Jens Hestkier på at Laust Løbber havde givet tilsagn om at ville betale sin anpart af et kongebrev „over deres sejlads og næring til og fra Norge“. Laust Løbber svarede intet herimod andet, end han havde penge i en anden skude. (Sagen fortsætter).

Niels Henderichsen i Hansted Mølle irettelægger en liste over resterende betaling for kongebrev: Sal. Laurits Svenskes hustru i Hansted 9 1/2 rdl., Laust Løbber 7 1/2 rdl., Peder Løber 4 rdl. 1 ort, Mads Jespersen 11 mark 4 sk. og Simmen Christensen 11 mark 4 sk., alle i Hansted.

Yderligere irettelægges (vistnok af Niels Henriksen, en del af indførslen forsvundet) et skriftligt brev, underskrevet i Klitmøller af Jørgen Nielsen i Vester Diernæs og Christen Christensen Høj i Nors, lydende på en „obligation“ på 60 rdl. til mester Hans Zoega fra menige Hansted og Klitmøller sejlingsmænd for hans kongl. May.s nådige bevilling, er indløst af Niels Hendrichsen og Olluf Christensen Draxbech på samme menige sejlingsmænds vegne.

Dom: De indstævnedes skal betale.

1. oktober.

Christen Ibsen i Store Hillerslev for arveafkald af sin stedsøn Niels Christensen i Lille Hillerslev for dennes fædrene arvelod.

Christen Christensen Vorring, nu tjenende på Momtoft, har ladet stævne Niels Erichsen i Kåstrup for gæld 6 sldl. 1 1/2 mark efter skadesløsforsligt, dateret 1/3 1667, til vitterlighed underskrevet Hans Hendrichsen Krøger. (Afslutningen er forsvundet).

Hr. Niels Ollufsen, sognepræst i Hillerslev og Kåstrup og herredsprovst, på Peder Christensen Fortofts vegne, borger og indvåner i Thisted, irettelægger et købebrev som følger: Jeg Ouffue Jensen, barnefødt i Troellstrup i Blere sogn i Års herred i Himmersøssel og nu tilholdende hos min moder ved Aggersund i Han herred, har solgt til Peder Christensen Faartoft hele min anpart, som er sjettedelen i den grund og ejendom såvel som huse og boer i Løgstør, som velb.

nu sal. fru Sofie Brahe, sal. hr. Jørgen Lunges til Odden, har givet mig. Underskrevet 1/10 1667.

Til vitterlighed hr. Niels Ollufsen og Søren Pedersen Gied (på Borreholm „uden“ Aggersborrigård). Vederstålting.

Hr. Niels Ollufsen, sognepræst, fører vidner: Niels Christensen i Lille Hillerslev, Niels Mortensen ibm. og Christen Ibsen i Store Hillerslev. Stævnet til vidnespåhør er Ing Bertelsdatter og Niels Erichsen i Kåstrup. (En del er forsvundet, men det vedrører en mindelig ordning mellem Niels Christensen og Niels Erichsen, se 3/7.

Søren Rasmussen, foged på Kiølbygård, på hans husbonds vegne, Luchas Lange, fremstiller vidner (bl.a.) Christen Christensen i Hunstrup og Christen Skytt ibm. (flere navne delvis forsvundet), der vidner, at Anders Nielsen Smed i Hunstrup har taget jord af Hunstrup kær til en mødding ved hans hus, samt at han hidtil ikke har givet skat. Michel Madsen i Klasterup og Laust Laustsen ibm. vidner, at de på Søren Rasmussens begæring i sommer var hos Anders Nielsen Smed og forbød ham at have nogen brugelighed i Hunstrup kær.

8. oktober.

Poul Jensen i Brund, kirkevæрге, lader på kirkens vegne, personer i Hillerslev sogn (specificeret) fordele for resterende tiende.

Søren Christensen i Kielstrup på hr. Anders Kielsens vegne i Nors, fremstiller synsmænd: Anders Madsen i Nors, Poul Andersen ibm., Mads Pedersen vesten (for?) præstegård og Anders Nielsen Hundborg ibm., udnævnt af tinget 1/10, der i dag før tinge var ved et hus i Tueds sogn i Vesterby tilhørende Jens Pedersen Bunch ibm. Laust Sørensen i Tueds sogn ibm. foreviste dem huset, der stod på „rend“ (= skel) imellem Jens Pedersen Bunchs og Laust Sørensens agre, så sidstnævnte ikke kunne „uddriffue“ sin ager, når han skulle „kaste med ploug“.

Hans Henderichsen, foged på Momtoft, på hans husbonds Eyller Jacobsens vegne, forpagter på Momtoft, opsiger Momtoftgård til førstkommande Phillipi Jacobi dag, hvorefter fru Karen Dyre „kunne vide sig at rette“.

Fru Karen Dyre er stævnet til vidnespåhør for Ullerupsgårds port, hvor stævningmændene talte med fru Anne Arenfeld.

Jens Jensen Hegelund i Hunstrup præstegård på hr. Olluf Jacobsen i Hunstrup og hr. Christen Nielsen i Hiermol, deres vegne, får udnævnt vurderingsmænd: Ældste Poul Enuoldsen i Aggerholm, Christen Andersen ved Søe på Ballerum, Christen Erichsen i Kåstrup og Poul Pedersen i Tueds sogn, der vurderer en 14 års hoppe til 3 sletmark og et føl til 1 rdl. (Oplysninger om sagsmødet er forsvundet. Der nævnes en »Melchior datter« og en »moder søster sal. Buol Thønnisdatter«).

Laurits Andersen i Marsbøu (= Madsbøl) fremstiller vurderingsmænd: Christen Sørensen i Rouer og Søren Christensen i Meiel Klit, der den 3/10 har været i for:ne Laust Andersens boe i Marsbøll for at registrere og vurdere boet, som tilhørte ham og hans nu sal. hustru Ing Suendsdatter, og vurderet det til 22 1/2 sldl. og 8 skilling. Heraf tilkommer Laust Andersens søn Søren Laustsen, halvdelen.

Nu tog Laust Andersen, Vill Suendsen i Brund, som er Søren Laustsens moders broder, i hånden og lovede at beholde sin søn Søren hjemme, indtil han blev atten år, at holde ham med „mad, skou (sko) og klæder og til danske skolle at lære og læse”.

15. oktober.

Peder Sørensen i Brund får arveafkald af Christen Christensen, barnefødt i Brund, for arv efter dennes sal. forældre, Christen Jespersen og Dorette Andersdatter, som begge boede og døde i Brund.

Jens Andersen Frost i Tinstrup på Lille Jens Jensen i Hestkier, hans vegne, har ladet stævne Thue Jensen i Hiegård og Jacob Jensen ibm. for gæld efter skadesløsforpligter. De er ikke mødt op.

Dom: De skal betale.

(3/9). Christen Christensen Høj i Nors på hr. Anders Kielsens vegne, irettelægger en forpligtsvidne af 3/9, der formelder, at Anders Pedersen i Nørby i Tveds sogn og Peder Pedersen Sand ibm. lovede at holde deres sognepræst hr. Anders Kielsen skadesløs for tiende af korn, der er hjemført mod forbud. Christen Christensen Høj lader dem fordele ved følgende seks lovhøringer: Christen Nielsen i Jensby, Jep Christensen i Store Hillerslev, Knud Thomsen ibm., Niels Erichsen i Kåstrup, Thommis Jensen i Kielsterup og Christen Bertelsen i Skousted.

Christen Pedersen, tilholdende i Kløu, lader Niels Jensen i Lynderup fordele for 1/2 td. byg, han hr lånt for 3 år siden. Lovhøringer: Samme som forrige indførsel.

Christen Pedersen, tilholdende i Kløu, står til vedermålsting med Laust Nielsen i Østerild. (En del forsvundet. Emnet kan ikke bestemmes).

Olluf Christensen i Bagsgård (= Bådsgård?) på Morten Andersen, rådmænd i Thisted, hans vegne, fremstiller vurderingsmænd: Simmen Sørensen, Simmen Madsen, Peder Christensen og Christen Mortensen, alle i Hansted, der afhjemlede deres vurdering foretaget på Hansted Strand af strandingsgods som følger: Sejl, redskab og anker 12 rdl. Bjerget tømmerlast „til hobe” 10 rdl. Vraget af „skiberomb”, som var bjerget, 1 rdl.

Niels Erichsen i Kåstrup har ladet stævne Christen Andersen i Voring, og irettelægger en skriftlig seddel lydende, at Jacob Laustsen Tinstrup, borger i Thisted, har overdraget Niels Erichsen et gældsbrev fra Christen Andersen på 6

td. byg, Thisted d. 7/10 1667, underskrevet Jacob Laustsen og til vitterlighed Søren Nielsen, (tingskriver i Thisted). Sagen opsættes 1 måned.

Jep Christensen i Store Hillerslev på Maren Pedersdatter, barnefødt i Store Hillerslev, hendes vegne, står til vedermålsting med Jens Pedersen i Store Hillerslev, der bekender, at han har indgået en kontrakt med hans søster. for:ne Maren Pedersdatter, om arv efter hendes sal. fader Peder Balsen, som boede og døde i bemeldte Hillerslev, og om den arv hun kan tilfalde efter hendes moder, Anne Christensdatter i for:ne Hillerslev, ved dennes død. Maren Pedersdatter skal have 10 sldl.

22. oktober.

Laust Sørensen i Vang har ved Jacob Nielsen i Blegi huoll og Therkel Poulsen i Aggerholm ladet stævne, Peder Christensen i Tøfting at fordele for 7 slmk. ved lovhøringerne: Peder Iffuersen i Hiermoll, Michel Pedersen på Bach ibm., Christen Pedersen ibm., Hans Christensen ibm., Knud Thomsen i Store Hillerslev og unge Laust Andersen ibm.

Michel Pedersen Tanderup i Østerild har ved Anders Thomsen i Abilgård og Mads Moustsen ibm., ladet stævne Laust Christensen Kløu i Østerild og skyldte ham for „penge 12 sldl. efter kirkens bog på den 34. bladen” samt for resterende kirketiende for 3 år, om året 1/2 td. byg og 4 skp. rug og arre.

Hr. Christen Nielsen, sognepræst i Hiermoll, lader ved 6 lovhøringer (samme som i første indførsel 22/10) Jens Jørgensen i Lynderup fordele for 4 sldl. efter skadesløsforpligt af 28/6 1667, hvori han har forpligtet sig til at lide dele uden yderligere varsel. Bevidnet af Jacob Ulf og Niels Jensen (skriver).

Hr. Christen Nielsen, sognepræst i Hiermoll, har ladet Jens Madsen i Kløu stævne til dom for restgæld 5 sldl. på skadesløsforpligt af 16/8 1657. (Slutningen forsvundet).

Hr. Christen Nielsen, (sognepræst i Hjørdemål) på Anne Sørensdatter (datter af Søren Nielsen i Oddersbøl), hendes vegne, irettelægger et skiftebrev lydende: »Vi efterskrevne Jacob Ulf i Kløvv, i herredsfogeden Søren Jensens sted i Kanstrup, og Peder Iffuersen i Hiermoll, Hans Christensen, Michel Pedersen og Christen Pedersen ibm. „Har 16/11 1664 på begæring af Søren Nielsen i Oddersbøll skiftet mellem ham og hans datter Anne Sørensdatter, nu 4 år gammel, efter hendes sal. moder Karen Christensdatter i hendes morfader hr. Christen Nielsens overværelse og med hans samtykke. Søren Nielsen skal give sin datter 220 rdl. samt „en god opredt seng så god som 20 rdl., hendes sal. moders livklæder og (antal forsvundet) bedste køer, som findes i hans gård (et stykke forsvundet) øvelse og anden kvindelig exercitier, som det sig en (ær)lig pige og jomfru egner og bør, til hun var 18 år gammel eller kan indlades i ægteskab, og imidlertid skal arven blive stående i boet forrentet i alle måder«. Vedermålsting.

Laurits Michelsen i Hunstrup irettelægger en skriftlig seddel lydende: Vi underskrevne, Jens Andersen i Hiermoll og Anders Christensen i Hunstrup vitterliggør hermed, at vi efter nu sal. Anders Michelsen i Hunstrup hans begæring har nedskrevet følgende liste over hans tilgodehavender. 3/4 side specifikation). Underskrevet i Hunstrup 4/1 1667. Debitorerne er stævnet til vidnespår. (29/10).

Niels Sørensen i Borup og Peder Sørensen i Reer på egne og på menige Reer sognemænds vegne, undtagen Torp tjenere, fremstiller vidner: Hans Christensen i Hiermoll, Christen Nielsen Borup ibm., Peder Thuesen ibm., Peder Jensen i Voldum og Christen Andersen ved Søe på Ballerum, der vidner, at i nogle år, da de tjente sal. Erich Juell på Torp, da gik Reer og Hansted sognemænds „fæmon og kreaturer på Torper mark og enge om foråret indtil mark og enge blev lyst i hegne og siden, når korn og hø var indavlet, og blev ikke indtagen eller påanket af Torper-folk". Ligeledes gik Torper-kvæg over sognemarkerne eftersom Torpermarken ikke er indkastet. Der føres endviere en række (navngivne) vidner fra Tveds sogn, Vixøe og Biere, der vidner det samme.

Til vidnespår er for Torps port stævnet Thommis Poulsen og hans faged Niels Pedersen. (19/11).

29. oktober.

Vill Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, på hans husbonds vegne, lader ved 6 lovhøringer fordele følgende folk (i Skinderup?) (navn forsvundet) Nielsen, Margrette Sørensdatter, Peder Andersen, Mads Ibsen og Peder Andersen, Jøp Michelsen, Maren Erichdatter og Jens Christensen (formodentlig for leje af Kronens hede i Vang sogn).

Peder Sørensen i Reer lader Jens Andersen Møller på Ballerum fordele for 9 slmk. og en tom tønde ved lovhøringerne: Niels Baarsen i Kåstrup, Søren Laustsen i Blochsgård, Lille Anders Christensen i Hoxer, Christen Jensen Skousted i Lynderup, Peder Thuesen i Hermoll og Mads Pedersen i Østerild. Stævningsmændene talte med Jens Andersen Møllers hustru i sal. Christen Thoftmands „værksted".

Christen Andersen i Nedergård tilholdende, har ladet stævne Mads Pedersen i Kåstrup for gæld 8 sidl. efter skadesløsforspligt, dateret Nedergård d. 24/3 1667, underskrevet til vitterlighed Anders Baarsen i Kåstrup.
Dom: Han skal betale.

Anders Frost i Tilsted på hans husbond Eyller Jacobsen, forpagter på Jernitt, hans tjeners vegne, Christen Christensen i Tinstup, fremstiller vidner: Christen Nielsen i Vixøe og Kirsten Christensdatter ibm., som vidner, at da de i sommer var i høbjergning på et stykke eng kaldet Lille eng, som har været brugt til Vixøegård, så de at Mads Jensen i Vixøegård, Peder Ollufsen ibm. og Jens Hansen sammensteds afførte hø af Lille eng. Stævningsmændene talte bl.a. med Mads Jensens søn Jens Madsen og med Jens Hansens fader. (22/9 1668)

Niels Steffensen i Higård på velb. Siffuert Brochenhuus til Ullerup, hans vegne, fremstiller synsmænd: Christen Jensen, Niels Simmensens, Christen Christensen og Jens Christensen (stednavne forsvundet), der afhjemlede deres syn på afgrøde hos Peder Heseldal i Febersted, Higård folkene, Niels Steffensen, Thue Jensen og Jacob Jensen og endelig hos Poul Pedersen i Kielstrup og Anders Christensen Momtoft ibm. Alle steder var afgrøderne ringe, hvorefter Niels Steffensen på sin husbonds vegne begærer tingsvidne.

(22/10). Lauritz Michelsen i Hunstrup irettelægger et „vidnesbudvidne" af 22/10, der formelder, at der blev irettelagt en liste på nu sal. Anders Michelsen i Hunstrup, hans begæring, over hans skyldnere og skrevet hos ham selv, da han lå på sin softe- og sygeseng og ikke „formedelst guds vejrlig, sne og knog, kunne få bud til de som var ham skyldige". (Iøvrigt en gentagelse af vidnet af 22/10). Indstævnet er Christen Laustsen i Hosterup, Christen Skousted i Lynderup, Niels Jensen i Østerild, Olluf Sørensen i Tued og Anne Christensdatter i Korsøe, hendes søn Olluf Pedersen, der alle bekendte at være den bemeldte gæld skyldig og lovede at betale den sal. karls broder, for:ne Laust Michelsen. Vedermålsting. (Sagen fortsætter).

Laust Michelsen i Hunstrup har ladet stævne Peder Jensen i Voldum, Christen Hiertbiere i Hiermoll, Mads Pedersen i Østerild, Anders Pedersen i Skousted, Christen Christensen i Hunstrup og Tøgers hustru i Hiermoll, Maren Jensdatter og skyldte dem for gæld efter vidnesbudvidne af 22/10 (specifikation gentaget). De stævnede er ikke mødt. Sagen opsat 6 uger. (10/12).

Christen Joue(n?)sen i Fouelsang på hans husbond, hr. Hendrich Rantsou til Odgård (Ågård), hans tjeners vegne, Anders Jensen i Klet, begærer, at Inguor Michelsen i Klet og Søren Christensen i Kielstrup tilkendegiver, om de har nogen tiltale mod for:ne Anders Jensen, som de nogle gange har hidstævnet. Søren Christensen svarede, at „han i dag har for:ne Anders Jensen intet at beskyldte". Stævningsmænd: Vill Poulsen i Klet og Daniell Michelsen ibm.

Peder Pedersen i Vester Thorup på hans sal. broders datter, Karen Jacobsdatter, barnefødt i Lynderup, hendes vegne, har ladet stævne Christen Pedersen i Synderby i Østerild og Christen Jensen Skousted i Lynderup for gæld efter skadesløsbrev af 9/11 1656 irettelagt i et tingsvidne (dato m.m. forsvundet. Sagen drejer sig vist om en arvelod). Christen Pedersen svarer, at han har betalt noget til Karen Jacobsdatter og hendes mand Jens Jensen.
Dom: De skal betale, hvad ikke er afdraget til Peder Pedersen (som fuldmægtig for Karen Jacobsdatter).

Søren Laustsen i Bloch på hans husbond velb. Gregers Høy (Høg) til Vang og Jens Bilt til Hesterupgård, deres vegne, har ladet stævne Christen Andersen i Voring for 4 års resterende landgilde, årligt 10 td. byg, 1 pund smør, 1 skovsvin, 16 „tølfmands" skæpper arre, gæsteri, arbejdspenge 5 dl.
Dom: Han skal betale.

Hr. Hans Nielsen, sognepræst i Reer med annekser, har ladet stævne Peder Jensen i Voldum for resterende landgilde. Sagen opsat 1 måned. (10/12).

Niels Andersen Hollumbøe, barnefødt i Malle i Sendels sogn, har ladet stævne Niels Erichsen i Kåstrup for gæld 12 rdl., 1 td. byg og 12 skp. malt. Sagen opsat. (19/11).

Hr. Niels Ollufsen (sognepræst i Hillerslev sogn) fremstiller Laust Jørgensen i Brund og Jens Jensen ibm., der vidner, at de var hos Thomis Jensen i Kielstrup og Christen Thøgersen ibm. og Karen Erichsdatter i Brund og forbød dem at afhænde noget af det korn, som Poul Pedersen i Kielstrup havde liggende i deres lader, før han havde betalt sin resterende tiende. Stævnet er ovennævnte, samt Jesper Svendsen i Tisted. (Sagfører ? for Poul Pedersen. Indførsels indledning er forsvundet).

5. november.

Søren Christensen i Kielstrup på Christen Christensen Møllers vegne, som tjener i Hillerslev præstegård, lader Peder Christensen i Lille Hillerslev fordele for 2 rdl., som han havde lånt til betaling for skat.

Lovhøringer: Michel Pedersen Tanderup i Østerild, Laust Jørgensen i Brund, Niels Pedersen Roesterup i Tveds sogn, Bertel Christensen ibm., Michel Nielsen i Nedergård og Offer Jensen i Kåstrup.

Søren Christensen i Kielstrup på fru Anne Arenfeld, sal. Claus Porses til Ullerupgård, hendes vegne, lader ved seks lovhøringer (samme som ovenfor) Jesper Sørensen i Brogård i Kielstrup og Poul Pedersen ibm. fordele for græsleje, hver 13 skp. byg, efter seddel dateret Ullerupgård 28/5 1667.

(4/9). Christen Nielsen, tjenende vellærde Christen Mortensen Høst af Lemvig, og på hans vegne, fremstiller synsmænd: Niels Pedersen Røsterup i Synderby i Tveds sogn, Bertel Christensen ibm., Poul Pedersen ibm. og Gregers Sørensen i Kiergård, udnævnt af tinget d. 22/10 til at syne den gård i Synderby i Tveds sogn, som Iffuer Jensen sidst påboede og fraflyttede. De synede gårdens brøstfældighed, både tømmer, tag og ler til ikke under 36 sldl. Iffuer Jensen er stævnet til vidnespår. (26/11).

(Der mangler muligvis et eller flere blade fra 5/11. Se nedenfor).

12. november.

(Indledningen på tingdagen og hermed måske flere indførsler mangler. De næste indførsler er placeret her på grundlag af rent fysiske ligheder med blade der med sikkerhed kan henføres til 12/11).

(Anders?) Borsen på Jens Thomsen i Kåstrup, hans vegne, lader fordele Laust Ollufsen i Sendels for byg, som han er blevet sal. Christen Falchuorsen skyldig d. 16. juni 1666.

Lovhøringer: Niels Borsen i Kåstrup, Christen Erichsen ibm., Laust Jørgensen i Brund, Poul Jensen ibm., Peder Iffuersen i Hiermoll og Peder Pedersen i Voring.

Niels Sørensen i Borup lader fordele Magret Sørensdatter i Skinderup for 7 sletmark for rug, hun fik juli 1666. Stævningmænd: Christen Nielsen Borup i Vixse og Christen Nielsen i Borup.

Lovhøringer: Jens Thomsen i Kåstrup, Niels Borsen ibm., Laust Jørgensen i Brund, Poul Jensen ibm., Peder Iffuersen i Hiermoll og Peder Pedersen i Voring.

Michel Pedersen Thanderup, kirkeværg i Østerild, på kirkens vegne, lader ved 6 lovhøringer (samme som i forrige indførsel) folk i Østerild sogn fordele for resterende tiende. (Specifikation, hvoraf en del er forsvundet).

Christen Andersen ved Søe på Ballerum på hans husbond, velb. fru Ide Qvitsou, sal. von Bilovs til Threnns (Potremse, tysk herregård. Se »Viborg Landstings Skøde- og Pantebøger 1645-1652«. Stednavneregister), hendes tjener, Christen Pedersen Tilsted på Store Tang, hans vegne.

Else Isacsdatter, nu i Hiermoll, skylder Christen Pedersen Tilsted for rette barnefader at være til det pigebarn hun har født, og som de lagde til på Store Tang, da de tjente der „til hobe“. (Slutningen forsvundet).

Søren Jensen (stednavn forsvundet) fremstiller Christen Pedersen, Jens Christensen Kaastrup i Brund og Jens (forsvundet) i Kåstrup, der vidner at de i (forsvundet) Nielsens stue ved Kirke i Kåstrup (så Søren Jensen låne) Jens Christensen i Kåstrup 1 rdl. Søren Jensen begærer 3. ting over Jens Christensen i Kåstrup, der er stævnet til vidnespår af 2 mænd fra Store Hillerslev.

Christen Christensen Høj i Nors på Karen Jensdatters vegne, sal. Hans Pedersens efterladte hustru, irettelægger et skiftebrev af august 1667 efter sal. Hans Pedersen, som boede og døde i Voring. Til stede ved skiftet var herredsfogeden Jacob Ulff i Kløu og vurderingsmænd: Olluff Enuoldsen i Voring, Laust Christensen ibm., Simmen Sørensen i Tveds sogn og Moust Laustsen ibm. for at skifte mellem for:ne Karen Jensdatter på den ene side og på den anden side Jens Pedersen i Skielsgård på egne og på hans sal. broders børns vegne, Anders Pedersen i Skousted på egne vegne og Anders Christensen Dien i Lille Hillerslev på sin hustru Maren Pedersdatters vegne. (Måske flere). Boets formue opgøres til 130 sldl. Boets gæld: Kield Nielsen i Voring æsker sin fædrene arvelod efter et kontraktvidne af Hillerslev herreds-ting 3. marts 1657, hvorefter han tilkommer otte snese sldl. 1 seng så god som 10 rdl. og 1 hest så god som 10 rdl. Til hans søstre Kirsten og Maren Nielsdatter hver fire snese sldl. og 1 bryllupskost så god som 10 rdl. Niels Nielsen i Hou æsker på sin hustru Anne Nielsdatters vegne 10 sldl., som resterer på hendes fædrene arvelod M. fl. gældskrav udgør gælden over 400 sldl.

Til stede var Jens Pedersen der på egne vegne fragik arv og gæld. Til hans broderbørn Kield Nielsen, Kirsten og Maren Nielsdatter udlagt for deres fædrene arvelodder (specificeret) i løsøre ialt 77 sldl. og ialt ca. 47 sldl. for korn

på marken, som deres morbroder Christen Jensen i Lynderup, „som er vederhæftig formynder“, lover at indhøste og udtærskse, således at enhver sin anpart bekommer. Vederstålting.

19. november.

Anders Madsen i Tinstrup „på vores gunstige velb. lensherrens vegne“ fremstiller synsmænd: Anders Madsen i Nors, Unge Christen Christensen, Christen Jensen og Christen Madsen, alle i Nors, der afhjemlede deres syn d. 17/9 på noget korn i den gård, som Christen Poulsen i Nors sidst påboede, på ærlige, velb. Christen Skeels „staffuen“ (= stavn). (Vurderingen delvis ulæselig og resten forsvundet).

Søren Christensen i Kielstrup på fru Karen Dyrre til Kniffholt, hendes vegne, lader mænd og personer i Sendels sogn fordele for deres resterende kongetiende ved seks lovhøringer: Niels Sørensen i Borup, Jens Pedersen i Skielsgård, Christen Laustsen i Store Hillerslev, Jens Pedersen ibm., Jens Poulsen i Kåstrup og Olluf Enuoldsen i Voring. (Specifikation, ialt 18 personer).

Søren Rasmussen, foged på Kiølbyegård, på hans husbonds vegne, velb. Luchas Lange til Sægård, lader ved seks lovhøringer (samme som ovenfor) fordele mænd og personer i Hansted, Reer, Vixsøe, Tveds, Nors og Kåstrup sogne for restance. (Specifikation).

(22/10). Monsieur Thøger Hoffmand af Randers, fremstiller vidner: Peder Lauritsen i Langgård, Jens Pedersen i Skielsgård, Niels Sørensen i Borup, Laust udi Sarup, Klemme Jørgensen i Reer, Christen Christensen ibm., Christen Madsen ibm., Anders Juell ibm., Mads Poulsen i Bierre, Anders Christensen ibm., (nogle navne er forsvundet), der vidner, at det er dem vitterligt, at „Thommis Poulsen i Randers har siden år sekshundrede (halv)treindsdyve og syv til nærværende år syvogtreindsdyve årlig og nu daglig brugt og ladet bruge (Nør.-)torp herregård i Thy med tilliggende ejendom, være sig ager, eng, fiskevand, fægang, tørveskær, intet undtagen“. Thommis Poulsen er stævnet til vidnespår. Vederstålting. (Sagen fortsætter).

Niels Sørensen i Borup og Peder Sørensen i Reer på egne og menige Reer sognemænds vegne, undtagen Torper Tjenere, fremstiller vidner: Klemme Jørgensen, Christen Christensen i Reer, Anders Juel i ibm., Anders Sørensen i Puggedall, Mads Riis i Hansted, Simmen Madsen ibm. (m. fl.- navne forsvundet), vidnede alle, at Michel markmand og Jens Pedersen ladekarl havde taget deres dyr i hus på Torp og kun afleveret dem mod betaling eller pant. Niels Pedersen, foged på Nør Torp, vedgik at kreaturerne var indtaget, selv om de ikke gjorde skade på denne tid af året. (Resten af hans indlæg er dels ulæseligt dels forsvundet).

(29/10). Niels Jensen i Hillerslev på Niels Andersen Hollumboe, barnefødt i Sendels sogn, hans vegne, lader Niels Erichsen i Kåstrup fordele for 2 hvide og 1 gråt får, som Niels Erichsen har påtaget sig at opfodre for 3 år siden. Lovhøringer som i første indførsel 19/11.

Søren Rasmussen, foged på Kiølbyegård, på hans husbonds vegne, velb. Luchas Lange til Kiølbyegård, har ladet stævne folk i Østerild, Hunstrup og Hiermoll sogne efter restanceliste af 12/11. (Specificeret). (26/11).

Christen Jouensen i Fugelsang på Salomon Gerbers vegne, borger og handelsmand i Viborg, har ladet stævne hans tjenere i Hillerslev herred: Peder Nielsen i Hiermoll, Jens Andersen i Østerild, Søren Christensen ibm., Niels Villadsens hustru ibm., Mads Andersen i Miel Klit for landgilde, egt og arbejde. Dom: De skal betale.

26. november.

Jep Christensen (i Hillerslev) på fru Dorette Does (Daa) vegne til vederstålting med Poul Pedersen i Synde(rby, stednavn forsvundet), der lover og forpligter sig til at passe og vedligeholde den gård og jord, han har fæstet af den velb. frue, så den ikke bliver øde.

(5/11). Vellærde mand Christen Mortensen Høst af Lemvig fremstiller to kaldsmænd, der har været hos Peder Jensen i Kåstrup og der stævnet Iffuer Jensen, som tilforn boede i Tveds sogn, hid i dag til vidnespår. Peder Jensen mødte i retten og benægtede, at Iffuer Jensen eller dennes hustru havde bopæl eller værelse hos ham. Dom: Iffuer Jensen således ikke er lovligt stævnet, kan ingen vidne over ham udstedes.

Olluf Christensen i Boessgård (Bådsgård i Hansted sogn ?) lader Laust Christensen i Biere (m. fl. — navne forsvundet) fordele ved 6 lovhøringer, nemlig Anders Madsen i Nors, Jens Poulsen i Kåstrup, Niels Pedersen Røsterup i Tveds sogn, Moust Laustsen ibm., Michel Nielsen i Nedergård og Anders Pedersen i Skousted. (Resten forsvundet).

Niels Sørensen i Borup lader ved 6 lovhøringer (samme som ovenfor) Niels Christensen i Hiertbiere fordele for resterende kirketiende 1 td. byg.

Thomis Jensen Koch i Thisted, strandridder over Hansted Strand, på velb. mand Frederich von Bach (Boch?), general og inspektør over de Jøelandske strande, hans vegne, fremstillede vurderingsmænd: Jørgen Madsen, strandfoged i Vixe, Laurits Jacobsen Holländer, Gregers Christensen og Peder Andersen, alle af Vixe, der den 27/11 1665 var ved Vixe Strand ved et indstrandet skib, hvis skipper hed Jacob Kornelsen von Elffendam. Ladningen var „fure thømmer og diller“. Tømmerlast, vrag, anker, tofter, sejl og redskab vurderede de til 400 rdl. Vederstålting.

(19/11). Søren Rasmussen, foged på Kiølbygård, på hans husbonds vegne, Luchas Lange til Kiølbygård, har ladet stævne hans husbonds tjenere i Østerild, Hunstrup og Hiermoll sogne for restancer efter liste af 25/11. (Specifikation, delvis en gentagelse af indførslen d. 19/11).

Jacob Laustsen i Tinstrup har ladet stævne Peder Christensen i Skinderup for gæld efter skadesløsforsigt på 6 sidl. 1 mk. og 18 skp. spansk arre og dateret 2. dec. 1652.

Dom: Han skal betale.

Anders Madsen i Nors, på Viborg hospitals vegne, har ladet stævne Laust Nielsen i Østerild (i) Krogh efter en skriftlig restanceseddel, underskrevet i Viborg den 19/10 1667 af Jens Andersen (Bierg?).

Dom: Han skal betale.

Niels Pedersen, foged på Nørtorp, på hans husbonds vegne, Thomis Poulsen til Torp, har ladet stævne Klemend Jørgensen i Reer, Christen Andersen Dall ibm., Peder Madsen på Brunbiere, Christen Christensen i Hunstrup, Christen Christensen Høj i Nors, Niels Andersen i Quortegård og Søren Christensen i Kielstrup for gæld. Sagen opsat 14 dage. (10/12).

Christen Christensen Høj i Nors på hans husbonds tjener, Offer Jensen i Kåstrup, hans vegne, har ladet stævne Jens Thomsen i Kåstrup („talte med hans søn Niels Jensen“) for gæld efter skadesløsforsigt.

Sagen opsat 14 dage.

Offer Jensen i Kåstrup står til vederståelse med Peder Laustsen ibm., der lover at betale sin gæld 3 rdl. i 3 rater 1668, -69 og -70 til Sanct Michelsdag.

3. december.

Christen Christensen Høj i herredsfogedens sted. (Ligeledes en anden skriver).

Christen Thomsen i Tisted på borgmester Thomis Madsen i Tisted, hans vegne, lader læse en opsættelse af Thisted byting af 16. nov. 1667, vitterliggjort af dommeren Rasmus Pedersen Broch, omhandlende et krav mod fru Anne Arenfeld på 8 td. byg å 5 sidl. — opsat 14 dage.

På bagsiden påskrevet: »Læst på Tisted byting d. 30 nov. 1667, sagen fremdeles opsat 14 dage for imellemtiden lovligt at forkyndes, (underskrevet) Søren Nielsen (skriver i bytinget). Denne opsættelse lovligt forkyndt for Ullerupgårds port d. 3. dec. 1667, underskrevet Christen Thomsen og Jens Andersen, begge tilholdende i Tisted«.

Søren Christensen på fru Anne Arenfelds vegne begærede tingsvidne. (7/1 1668).

Jep Pedersen Krabe ved Klitmøller lader fordele Thomis Pedersen i Vester Vandet, Niels Poulsen ibm. og Christen Laustsen i Aggerholm ved 6 lovhøringer: Søren Poulsen i Skousted, Niels Andersen på Ballerum, Niels Pedersen Bisgaard i Kåstrup, Knud Nielsen ibm., Anders Madsen i Nors og Søren Lauritsen i Bloksgård.

Peder Lauritsen i Langgård lader ved 6 lovhøringer (samme som ovenfor) fordele følgende: Peder Pedersen Sand i Nørby i Tveds sogn, Peder Pedersen i Hinding, Peder Pedersen Horboe i Vorring, Niels Borsen i Kåstrup, Jens Andersen på Ballerum, Laurits Nielsen Ballerum i Hillerslev og Anders Pedersen i Skousted, alle for korn eller penge.

Christen Christensen Høj i Nors og Anders Christensen i Vorring står til vederståelse og Anders Christensen lover at betale inden 8 dage hans fader Christen Christensens kornrestance til velb. Jørgen Lyche til Søgård.

Søren Laustsen i Bloksgård på hans husbonders vegne, velb. Gregers Høj til Vang og Jens Bilt til Hesterupgård, fremstiller vurderingsmænd: Niels Jensen i Voring, Olluf Enuoldsen ibm., Laust Christensen ibm. og Mads Pedersen i Nors, der afhjælede deres vurdering af Christen Andersens bo til 4 1/2 sidl. 1 mk., som Anders Christensen i Voring, der nu har „sted og fæst“ gården, lover at betale til husbond mod at beholde det vurderede. 12 kreditorer er stævnet til at møde i boet med deres krav d. 13/11 og til vidnespåkør i dag.

10. december.

Christian Mortensen lader læse velb. Mogens Kruses bestallingbrev til Christian Mortensen „anlangende at amtsskrive over Mors og Thy og ellers have indseende med alt hvad han på hans Maj's vegne kan forefalde og forrette“.

(22/10, 29/10). Laust Michelsen i Hunstrup irettelægger en opsættelse af 29. oktober, et vidne af 22. oktober og et tingsvidne af 29. oktober (alle 3 vidner gentages), og kræver gælden betalt.

Hertil at svare møder Niels Andersen i Østergård i Jesterup på hans husbonds, jomfru Elin Krag til (Glom)sterup, hendes tjeners vegne, Peder Jensen i Voldum og Niels Laustsen i Vessles på hans husbonds tjeners vegne, nemlig Anders Pedersen i Skousted, og begge svarer, at „eftersom det er villige vidner og ikke det er vonden, når samme giæld skal være tagen, forventer de for sådan tiltale Laust Michelsen fri at kendes“.

Dom: De indstævnedes Peder Jensen, Christen Hiertbiere, Mads Pedersen, Anders Pedersen, Christen Christensen og Maren Jensdatter skal betale.

(26/11). Niels Pedersen, foged på Nør Torp, på hans husbonds vegne, Thommis Poulsen til Torp, har ladet stævne følgende for lånt korn og penge: Christen Andersen Dall i Reer på sin faders vegne, Niels Andersen i Quortegård, Søren Christensen Skriver i Kielstrup (gælden afkortet med penge som Thommis Poulsen skylder Søren Skriver), Jens Thomsen i Kåstrup, Anders Degen og Niels Erichsen i Store Hillerslev, Poul Nielsen Borup i Reer, Anders Christensen Haar i Voring, Thuor Pedersen i Store Hillerslev, Jacob Jensen i Hiegård. Underskrevet 10/12 1667, Christen Schjøning. (14/1 1668).

Michel Pedersen Thanderup i Østerild på Peder Andersen, ridefoged til Mariager Kloster, hans vegne, irettelægger en restanceliste for folk i Østerild.

(Listen omfatter ca. en snes navne med specificerede restancer). Peder Andersen kræver betaling „til min hustru udi Thisted inden S. Michelsdag”. Underskrevet af Peder Andersen, Mariager Kloster d. 22/9 1667.

Michel Pedersen Thanderup begærer 3. ting. Hertil at svare møder, Michel Jørgensen i Vestergård på sin moders, Johan i Vestergård, vegne og irettelægger en kvittering på 2 td. byg, betalt af Laust (Jørgensen) på hans moders vegne. Ligeledes irettelægger Mads Pedersen i Østerild en kvittering for leveret korn, underskrevet d. 19/8 1667 af Kirsten Rasmusdatter i Thisted.

Kendelse: Da der fremføres kvitteringer, der er i modstrid med Peder Andersens restanceliste, og da adskillige påberåber sig „med deres sognefolk og naboers kundskab og vidnesbud” intet at have avlet, hvoraf de kunne have tiendet, opsættes sagen 1 måned.

Peder Joustsen, borgmester af Thisted, har „på Thisted Thorffue” ladet stævne Niels Laustsen af Hesseldall, og irettelægger en lodseddell lydende: „Den 127. lod i sal. Erich Joels efterladte og opbudne gods tilfaldt Peder Friss i List, hvis anfordring var-----tresindtyve og syv rigsdaler og to mark, hvorfor han fik til udlæg og betaling, som var beholden fra den firsindstyvende og sjette lod, udi Hesseldall i Vixesø sogn i Thy, 5 åboskæpper arre, et pund smør, et svin, et fœnød-----taxeret for tredive og fem rigsdaler”. Dateret Viborg 26/6 1657. (En del af indførslen forsvundet). Herefter irettelægger Peder Justsen et overdragelsesbrev på ejendommen til Peder Justsen, „borger og handelsmand i Thisted”, fra Niels Christensen Kiergård, der samtidig overdrager ham retten til at opkræve landgilde og arbejdspenge, idet der ikke er betalt siden 26/6 1657. Datum Viborg d. 30/9 1662. Restancerne kræves nu betalt. Sagen opsat 1 måned. (28/1 1668).

(29/10) Hr. Hans Nielsen, sognepræst i Reer med anneks, irettelægger en opsættelse af 29/10 samt en „sendisskriffuelse”, hvoraf fremgår at hr. Hans har sendt landgildepenge af Uldom — 6 rdl. til hr. Jens Pedersen Albech (dateret 1665?) i Barmer præstegård, men at der resterer noget.

Endelig irettelægges endnu en sendeskrivelse, dateret 9. nov. 1667, fra hr. Jens Pedersen Albech, hvoraf fremgår, at Peder Jensen i Uldom har været hos hr. Jens med en skrivelse fra dennes svoger Villandts Frandsen, forpagter på Frøslevgård i Mors, der beder hr. Jens skrive til hr. Hans „at I ville velgøre at hjælpe for:ne fattige mand til rette, at han ingen uret vederfares” (med mere af samme skuffe).

Hr. Hans Nielsen kræver resterende landgilde — 5 rdl. Peder Jensen irettelægger som svar herpå et kvitteringsregister, der udviser, at en lang række personer (specificeret) på hr. Hanses vegne har modtaget kvartalsskatter, oksekatter m.m.

Kendelse: Der skal i 4 „uvidlige” mænds nærværelse gøres rigtig regnskab.

Poul Jensen i Brund og Jens Christensen Kaastrup ibm. på kongens, kirkens og præstens vegne, fremstiller folk af Lille Hillerslev (navne delvis forsvundet), der vidner, at Peder Andersen i Lille Hillerslev, Offer Jensen i Kåstrup og Karen Johansdatter i Kanstrup førte korn af Peder Christensens jorder i Lille Hillerslev uden at tiende. (17/1 1668).

Søren Sørensen, forrige foged på Kiølbygård, på hr. Olluf Jacobsens vegne, sognepræst i Hunstrup med anneks, har ladet stævne Anders Michelsen i Østerild for resterende skyld, landgilde og arbejdspenge, hvoraf han har forbrudt sit fæste.

Dommen følger påstanden.

17. december.

Christen Christensen Høj i Nors i herredsfogedens sted.

(Niels Laustsen i Vesløs på hans husbonds vegne, sal. Jørgen Madthisens arvinger af København) fremstiller synsmænd: Anders Sørensen ved kirke, Christen Christensen (2 navne forsvundet), alle i Østerild, der afhjemlede deres syn på brøstfældigheden af Villads Bertelsens bolig i Østerild, som de fandt ved god magt og forbedret med 2 huse i år. (Sagen fortsætter).

Niels Laustsen i Vesles på hans husbonds vegne, sal. Jørgen Madthisens arvinger af København, har ladet stævne Villads Bertelsen i Østerild for restancer og brudt fæste. Villads Bertelsen erkender skylden.

Dommen følger påstanden.

Niels Jensen (skriveren) udsteder denne dom. Christen Christensen Høj i Nors på Poul Salmonsens i Vester Vandet, hans vegne, har ladet stævne, Thommis Nielsen i Skinderup, Michel Nielsen ibm., Niels Jensen i Fortoft, Anders Christensen i Bundgård i Sendels, Mogens Christensen i for:ne Bundgård, Therkel Nielsen i Hindinggård og Peder Madsen i Vestergård i Nors, alle for gæld efter skadesløsbreve (specificeret).

Dom: De skal betale.

24. december.

Christen Christensen Høj i Nors på hr. Anders Kielsen, sognepræst i Nors med anneks, hans vegne, lader ved 6 lovhøringer (navne forsvundet, sikkert de samme som i næste indførsel) fordele folk i Nors og Tveds sogne for restancer. (Ialt 20 personer, specificeret).

Christen Christensen Høj i Nors på Poul Salmonsens i Vester Vandet, hans vegne, lader fordele Niels Christensen ved Lerhøj i Nors sogn, (Margret) Sørensdatter i Skinderup, Søren Madsen i Malle og Christen Hougaard i Nors for gæld.

Lovhøringer: Laust Jensen i Store Hillerslev, Unge Christen Christensen i Nors, Niels Erichsen i Kåstrup, Peder Thomsen i Aggerholm, Thuor Thomsen i Hillerslev og Niels Strangesen i Nors.

Christen Christensen Høj i Nors på sal. Anders Strangesens efterladte hustru og børn i Nors nemlig Dorette Andersdatter, Mette Andersdatter og Maren Andersdatter, deres vegne, frasiger sig arv og gæld. Stævnet til vidnespårer er:

Peder Andersen Baggi ved Klitmøller, Olluf Christensen Draxbech ibm., Christen Ollufsen ibm., Anders Frost ibm. og Niels Michelsen, tilholdende hos Christen Christensen i Nors.

Ende på denne bog. Anno 1667 den 24. december, Niels Jensen, egen hånd.

Herredsfoged er Jacob Ulf i Kløv.

Skriver er i årets begyndelse Niels Jensen, man han synes afløst (måske i februar, se 4/2) af mindst 2 andre hænder i resten af året.

Forrest i ekstrakten er anbragt et blad, der ikke har kunnet dateres. Da håndskriften tilsyneladende er Niels Jensens, og da det temmeligt beskadigede blad har lighedspunkter med det første blad fra 1668, er det måske fra tingdagen 7/1 1668.

Udateret.

Christen Christensen i Korsøe får arveafkald efter sal. Karèn Nielsdatter og sal. Peder Christensen, som boede og døde i Korsøe, af efterskrevne „mænd og personer”: Anders Madsen i Tinstrup på egne og sine brøders vegne nemlig Niels Madsen i Tisted, Mads Madsen i Sinderup og Jens Madsen (stednavn forsvundet) efter fuldmagt samt på sin broder Peder Madsens vegne, som tjener i Seland.

Christen Ma(dsen i Tinstrup ?) på egne vegne. Anders Christensen i Hunstrup på egne vegne samt på sin sal. broders børns vegne nemlig Anne og Sidsel Poulsdatter (begge i Skindrup). Niels Andersen i Kaarsøe på hans hustrus, Maren Christensdatters vegne, Anders Nielsen i Hiermøll på hans hustrus, Johan Christensdatters vegne, Peder Christensen i Kaarsøe på hans hustrus Kirsten Christensdatters vegne og Niels Poulsen i Skindrup på egne vegne. Vedermaalsting.

(7. januar).

(Pag. 1 indeholder et lille fragment på få ord, hvis indhold ikke kan bestemmes).

Der irettelægges en kontrakt (omtalt 4/6 1667) af 24. april 1667 (formodentlig) mellem Peder Ollufsen i Knachergård og nogle medarbejdere. På bagsiden er anført „er på dette brev opbåren den 30. april (?) sldl. og en brunblisset hesteplog og den sal. kones (ki)ste” underskrevet Jens Pedersen. Endvidere står påført at „anden termin” er betalt og nu her i dag tilbyder Peder Ollufsen tredje termin på 30 sldl. og begærer arvingernes afkald „for deres mødrene arv”. (Se iøvrigt denne tingdags tredje indførsel).

(3/12 67). Borgmester (Thomis Madsen ? i Thisted) anmoder skriftlig om opsættelse i 14 dage af en sag, idet „han er så syg og skrøbelig, at han ikke kan møde på tinget at svare”.

Sagen opsættes 8 dage. (14/1).

Anders Pedersen og Simmen Pedersen, barnefødt i Knachergård, på deres egne vegne og Mads Nielsen på Holm på sin hustru Maren Pedersdatters vegne irettelægger en skriftlig kontrakt af 24. april 1667 (se første indførsel) mellem Peder Ollufsen (også kaldet Vollesen) og arvingerne efter hans hustru Anne Jensdatter, der boede og døde i Knachergård i Øster Vandet.

Kontrakten vedrører udbetaling i 3 terminer af Jens Pedersen Vand, Anders

Pedersen, Simmen Pedersen og Maren Pedersdatter, deres mødrene arv efter for:ne sal. Anne Jensdatter.

På samme kontrakt er skrevet: Den 6/8 1667 er til Peder Ollufsens stiftbørn i Knachergård udleveret 20 rdl. Bevidnet Jacob Ulf mppria (egen hånd). (14/1).

Jens Christensen Kaastrup i Brund på kongens vegne og Poul Jensen (ibm.) på kirkens og præstens vegne lader efter tingsvidne (af 10/12 1667) fordele Peder Andersen, Søren Nielsen og Karen Johansdatter (m.fl. ? Resten forsvundet eller ulæseligt).

Poul Jensen i Brund, kirkevæрге, på kirkens vegne, lader fordele Anders Nielsen i Kielstrup for resterende kirketiende ved lovhøringerne: Jep Christensen i Store Hillerslev, Niels Andersen i Quortegård, Peder Laustsen i Langgård, (forsvundet) Laustsen i Brund, Christen Simmens i Skousted og Michel Nielsen i (Neder)gård.

14. januar.

Christen Christensen Høj i Nors i dag i herredsfogedens sted. (Første indførsel er skrevet af en anden hånd).

(7/1). (Søren Christensen i Kielstrup) på fru Anne Arenfelds vegne vil som vidne føre Christen Christensen Høj, der som fungerende herredsfoged afslår at vidne. Søren Christensen forlanger at se Christen Højs adkomst til at betjene dommersædet og holder ham ansvarlig for den skade, den velb. frues sag kan lide. (En del forsvundet og fugtskadet. Skriften svært læseligt. Emnet kan ikke bestemmes. Det kan være sagen mod borgmester Thomas Madsen.

(7/1). Peder Ollufsen i Knachergård betaler her for retten tredje og sidste termin, 30 sldl. af deres mødrene arv efter hans hustru sal. Anne Jensdatter, til Jens Pedersen, Anders Pedersen, Simmen Pedersen og Maren Pedersdatter gift med Mads Nielsen på Holm. (Sagen fortsætter).

Peder Ollufsen i Knachergård i Øster Vandet sogn får fuldkommen arveafkald af Jens Pedersen og Anders Pedersen, begge barnefødt i Knachergård. (21/1).

Niels Pedersen, foged til Nør Thorp, på Thommis Poulsen til Torp, hans vegne, irettelægger en opsættelse af 10/12 1667 (s.d.) og kræver betaling. Hertil at svare møder Vill Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, på sin husbonds tjeneres vegne, nemlig Christen Andersen i Reer, Poul Nielsen Borup ibm., Anders Christensen Dien i Lille Hillerslev og (forsvundet) i Quortegård og sætter i rette, at Niels Pedersen bør bevise gælden på lovlig måde. Resten af de anklagede (se 10/12 67) mødte hver for sig og svarede på samme måde. Dom: Niels Pedersen bør bevise gælden.

(Der mangler formodentlig et eller flere blade fra 14/1).

21. januar.

Christen Christensen Høj i Nors i dag i herredsfogedens sted.

(14/1). Peder Olufsen i Knachergård i Øster Vandet får fuldkommen afkald af Mads Nielsen på Holm på dennes hustru Maren Pedersdatters vegne, for hustruens mødrene arv efter Peder Ollufsens sal. hustru Anne Jensdatter. (28/1).

Vill Svendsen i Brund, delefoged til Ørum slot, på amts (skriverens) vegne, fremstiller vidner: Christen Thøgersen i Kielstrup, Thommis Jensen (ibm.), (An)ders Nielsen ibm., Jens Laustsen ibm., Thorsten Therkelsen i Skousted og Poul Jensen i Brund, der først vidner, at den gård, som Christen Pedersen i Kielstrup sidst påboede og fraflyttede, har stået øde i 3 år. Dernæst at den gård, som (forsvundet) Andersen i Kielstrup, sidst påboede og fraflyttede, har stået øde i 2 år, og endelig at den gård, som Christen Nielsen påboede i Kjelstrup, har stået øde i 1 1/2 år. Videre vidner Anders Pedersen i Hou, Jens Pedersen ibm., Niels (forsvundet) ibm., Laust Sørensen ibm., Søren Sørensen på Hoxer Od, (forsvundet) Madsen i Malle, at den gård i Hou, som Søren Jensen påboede og fraflyttede, står øde på andet år „og er Captin Strudtis tjener med de 3 parter og hans medtjenere er for:ne Jens Pedersen og Anders Pedersen i Hou”.

Dernæst vidnede Unge Christen Christensen i Nors, Christen Jensen Bless(biere), Anders Christensen østen kirken og Niels Jensen i Vorning, at de gårde, som Peder Pedersen i Vorning og (Jens ?) Sørensen i Nors iboede har stået øde i (?) og i 2 år.

(Endnu et vidnesbyrd om en ødegård i Vandet er forsvundet).

Anders Madsen af Løgstør begærer at menige Hillerslev herredsmænd vil give hans sal. fader Mads Andersen, der har boet i Kåstrup sogn, skudsmål.

24 dannemænd (navngivet) vidner, at de ikke ved andet end hvad godt er om Anders Madsens sal. forældre Mads Andersen og Volbore Madsdatter, som begge boede og døde i Nedergård i Kåstrup sogn.

28. januar.

Peder Justsen, borgmester af Thisted, irettelægger en opsættelse af 10/12 1667 (der gentages).

Hertil at svare irettelægger Niels Heseldall en skriftlig seddel fra forvalteren til Bøffling (= Bøvling i Ringkøbing amt ?, hvortil åbenbart en del af Hesseldall ligger). Heri betvivles Peder Justsens adkomst til en lod af Hesseldall, idet der ikke er fremlagt overdragelsesdokument fra Peder Friss til List til Niels Kiergaard i Viborg. Endvidere anfægtes Peder Justsens ret til gårdens herlighed, ægt og arbejde, og at han „nu i lang tid har taget sig til af sagefald, lejermaalbøder og sådan herlighed, både af bonden selv, løbekræmmere, som der i gården begik slagsmål, og bondens tjenestedreng ...”

Niels Heseldall tilbyder at betale, hvad han mener at restere.

Peder Justsen svarer, „at forvalteren ikke skulle indblande sig i det, som mig tilkommer”, og begærer dom.

Dom: Da Niels Heseldall ikke er søgt eller påmindet „ungefær" fem år, skal han ikke betale for perioden 1657-62, medens han skal betale for tiden efter Peder Justsens overtagelse i 1662, hvad han ikke kan bevise med kvitteringer at have betalt.

(21/1). Peder Ollufsen i Knachergård i Øster Vandet sogn, lader læse en skriftlig seddel hvori hans sal. hustru Anne Jensdatters børn bl.a. Simmen Pedersen lover at tilbagelevere kontrakten af 24/4 1667, når sidste termin af deres mødrene arv er betalt. Han lader nu Simmen Pedersen fordele, fordi denne ikke har afleveret kontrakten efter betaling af sidste termin. Jesper Christensen og Klemmen Christensen, begge Øster Vandet, har stævnet Simmen Pedersen hos (hans farbroder) Anders Andersen i Sperring.

Unge Christen Christensen i Nors på kirkens og kongens vegne lader folk i Nors fordele for resterende tiende. (Specificeret).

Lovhøringer (i denne og forrige indførsel): Jens Michelsen i Hillerslev, Jep Christensen ibm., Laust Jensen ibm., Michel Nielsen i Nedergård, Christen Pedersen i Østerild og Christen Christensen i Hunstrup

Niels Jensen, skriver til Hillerslev herredsting begærer skudsmål af herredsmænd, som er til stede. 24 „trofaste dannemænd" giver skudsmål. (Hovedparten af de 24 mænds navne samt hele slutningen mangler. Formodentlig er et eller flere blade forsvundet). (4/2).

4. februar.

(Christi)an Mortensen, amtsskriver til Thy og Mors, på vor lensherres vegne, fremstiller Niels Jensen i Østerild, som vidner, at den første advent nu sidst forleden kom hr. Ulle Jacobsen til Østerild kirke, og da prædiken var forbi, gik han af prædikestolen og ned til kirkedøren, hvor han „indtalte" Christen Pedersens hustru i Synderby i Østerild.

Da tjenesten var slut, takkede Christen Pedersens hustru præsten, fordi han ventede, og præsten takkede hende for hendes offer og sagde, at der var „sendt bud til hende med Anders ved Kirke, men hun svarede, at hun ikke kunne komme til kirken som en anden keltring". (Der er mere diskussion om budbringningen og ankomsttidspunktet, samt flere vidner, men sagens slutning er forsvundet).

(28/1). Niels Jensen Skriver „først ungkarl og siden gift, først boende i Thisted og siden her i herredet, og er deres herredsskriver her til Hillerslev herredsting", får skudsmål af 24 trofaste dennemænd bl.a. lydende: „og dersom Gud og øvrigheden ham ville fremdeles i hans skriveri forfremme---og på det allerunderdanigste af den høje myndighed begæres ham for guds skyld i sådan sin bestilling som herredsskriver herefter måtte befordres". (Det ser dog ud til, at det er 2 andre skrivere, der betjener tinget senere).

(Herfra og til 26. maj er indførslerne forsvundet).

26. maj.

(Vill Svendsen i Brund, delefoged til Ørum), fremstiller på husbondens vegne synsmænd: Jens Jensen i Brund (m.fl. - navne forsvundet), der afhjemler ders syn på et hus i (Lille) Hillerslev. Oluf (Jensen) ibm. er stævnet til vidnespår. (Sagen fortsætter). (7/7).

Vill Svendsen på hans husbonds vegne har ladet Christen Madsen i Hillerslev stævne for ulovlig brug af den jord, der ligger til det hus i Lille Hillerslev, som Olluf Jensen har i fæste. Sagen opsat. (7/7).

Søren Rasmussen, delefoged på Kiølbygård, på hans husbonds tjeners vegne, Michel Jørgensen i Vestergård i Østerild, fremstiller synsmænd: Bertel Christensen i Østerild og Niels Jensen ibm., der havde synet sår og skade på Michel Jørgensens fod. (Resten forsvundet). (Sagen fortsætter).

Søren Rasmussen på forbemeldte hans husbonds tjeners vegne, fremstiller 2 vidner tjenende på Vestergård i Østerild, der vidnede, at d. 9. maj 2 timer efter solens opgang stod Michel Jørgensen i Vestergård på sønder ende af deres toft, da kom Christen Simonsen i Klastrup gående nordfra med en „ploustaff" i hånden og stod lidt „i hobe" med Michel Jørgensen og gik så til sin plov igen. Så kom de og skulle pløje, og da de „drev den første fure" sammen med Michel, da kom Christen Simonsen igen med en fork i hånden og slog det ene af de „fremmerste øg" på næsen. Så gik Michel frem med en greb i hånden. Christen slog ud med forken, men Michel slog den mod jorden med greben. Christen stak forken i foden på Michel og de faldt begge omkuld. (Resten forsvundet).

Registrering, vurdering og skifte i boet efter sal. Jens Thomsen i Kåstrup mellem på den ene side hans efterladte hustru Karen Chr(istensdatter) og på den anden side hans efterladte børn Niels Jensen, Anders Jensen, Anne Jensdatter, Hedvig Jensdatter og endnu to børn, som er „dragen u(denlands)" nemlig Tommis Jensen og Inge Jensdatter.

Til stede er Laust Nielsen på husbondens og den efterladte hustrus vegne, Niels Jensen på egne og sine søskende Anne, Hedvig, Tommis og Inges vegne og Anders Jensen på egne vegne.

Boets formue (specificeret) beløber sig til 167 1/2 sld. 2 sk.

Herefter en oversigt over dels gæld og dels kvitteringer for betalt gæld, herunder nogle underskrevet på Asmild Kloster af Anne Resen, Willum Langis, landsdommer. Gælden overstiger formuen.

Christen Christensen i Nors på fru Karen Dyrre til Kniffholt, hendes vegne, har ladet stævne Laust Andersen, barnefødt i Kåstrup, som boede i og frarømte fru Karen Dyrres gård i Hillerslev. Stævningsmændene talte med ham selv i Laust Andersen Hoffues hus i Hillerslev.

Han stævnes for restance efter en liste dateret på Ullerupgård d. 6. marts 1668 underskrevet Laurits Andersen, egen hånd. (En af stævningsmændene er Laust Andersen i Skovsted, dvs. ialt 4 Laust Andersen'er?).

Christen Christensen Høj i Nors på fru Karen Dyrre til Kniffholt, hendes vegne, fremstiller en synsmand, Mogens Christensen i Bundgård i Seels, der sammen med Christen Andersen ved Kirke ibm., Christen Christensen i Nørgård ibm., Søren (Madsen ?) i Malle, Anders Christensen Momtoft i Kielstrup, Jens Jensen i Brund, Laust Sørensen i Hou og Tøger Christensen i Seels, den 2. maj havde synet Momtoftgårds huses brøstfældighed, som velb. Otto Arnfeld og Hans Hendrichsen, foged på Momtoft, foreviste dem. Mogens Christensen afhjælede sit syn, som de andre synsmænd for 8 dage siden, at der var „brøstfældighed med tømmer, tag, ler og et hus var borte” samt arbejdsløn og arbejdsfolkernes kost for 54 sldl. 1 mk. 6 sk.

Stævnet til vidnespårer er Eyler Jacobsen på Momtoft.

(2. juni).

(Resten af 4 navne, sandsynligvis den sædvanlige opremsning af tinghørere, læses øvers på siden).

Morten Andersen på Kgl.M.s generalinspektør over de (jydske st)rande, hans vegne, irettelægger en opsættelse af dette ting fra den 21. april sidst forleden, formeldende at Olluf Dragsbech og Peder Møller ved Klitmøller var stævnet den dag til dom efter indholdet af et tingsvidne af 3. marts (også irettelagt i dag), hvori Jep Krabe ved Klitmøller og Christen Christensen Blach ibm. har vidnet, at de d. 6/1 1668 så „et stykke vrage”, som var indkommen norden for Klitmøller. Det lod Olluf Dragsbech og Peder Møller opbryde og lod tømmer og jern opføre til deres huse. Da satte Morten Andersen i rette, at de skulle fremvise ret hjemmel eller bøde deres 3 mk. Da (21/4) er sagen opsat 6 uger, som er i dag (2/6). Så fremkom Christen Christensen Høj og irettelagde en skriftlig hjemmel lydende på, at Anders Knudsen i (forsvundet) og Anders Nielsen ved Brou ved Klitmøller og medbrødre d. 8/1 for 1 sldl. har solgt Anders Poulsen og Peder Ollufsen ved Klitmøller „en støche furre flag” af det skib, som var strandet ved Vang d. 4. januar, men blev udtaget af havet og indstrandede igen først ved Klitmøller og derefter „nør i Christen Blachis strand”. Herefter påstår Christen Høj de to mænd fri for tiltale at være.

Kendelse: Sagen skønnes at vedrøre de anklagedes ære, hvorfor dommeren ikke tør dømme. (Henvises formodentlig til landstinget).

Christen Christensen Høj i Nors på Christen Nielsens vegne, residerende på Tanderup, og Jens Christensen i Kåstrup på sal. Mads Pedersen, som boede og døde i Kåstrup, hans efterladte hustru og børns vegne, irettelægger en registrering og vurdering dateret 21. maj 1668.

Vurderingsmænd: Niels Pedersen Bisgård i Kåstrup, Niels Boersen, Knud Nielsen og Offer Jensen, alle i Kåstrup, med herredsfogeden var den rette 30. dag forsamlede i boet med Jens Christensen i Kåstrup, den sal. mands hustrus fader, på enken Anne Jensdatters vegne og på den sal. mands barn, Anne Madsdatters vegne. Desuden var til stede Jørgen Nielsen i Diernæs på (sin broder) Christen Nielsen på Tanderup, hans vegne.

Boet blev vurderet, undtagen „den gamle mands, Peder Pedersens, gamle sengeklæder og den sal. mands hustrus seng”. (Specificeret).

Gælden, bl.a. til den sal. mands husbond, Christen Nielsen på Tanderup, og til hans hustrus fader Jens Christensen i Kåstrup, for lån og udlæg til begravelsen (specificeret), overstiger formuen, der tilfalder husbond for resterende skyld og landgilde.

(9. juni).

Christen Christensen Høj i Nors på (fru Karen Dyre) til Knivholt, hendes vegne, m.fl. (delvis forsvundet) er stævnet (vistnok) af Anders Frost i Tilsted, der irettelægger en seddel så lydende: Eftersom jeg underskrevne har kvitteret Momtofts forpagtning den (dato forsvundet) 1668 skal enhver herved advares, at vis nogen har noget at føre for retten skal jeg søges i Gislum herred, til Jerne herreds birketing, hver deres forretning. Underskrevet i Jernit den 2. maj 1668, Eyler Jacobsen.

Thomas Pedersen, fuldmægtig til Christian Mortensen, amtsskriver over Thy og Mors, fremstiller synsmænd: Christen Andersen i Seels, Jens Tomsen ibm., Niels Andersen i Quortegård og Jep Christensen i Hillerslev, der kundgjorde deres syn på den gård i Kielstrup som Poul Pedersen sidst påboede og fraflyttede.

Rallingshus nedbrudt og øde, „nærhen 2 bindinger stod østerst”, laden norden i gården såvel som laden vesten i gården var ganske „brøst” uden tømmer og tag. Dernæst så de et „herreborishus” (karlekammerhus), som var øde på 5 bindinger nær.

Thomis Pedersen (samme som ovenfor) fremstiller vidner: Anders Christensen Momtoft i Kielstrup, Tomis Jensen, Christen Tøgersen, Anders Nielsen, Poul Christensen, Palli Christensen og Jens Laustsen, alle i Kielstrup, der vidner, at i ungefær 12 års tide boede Poul Pedersen i den gård i Kielstrup, som han fraflyttede, og som nu står øde, og han ydede landgilde i Bunderup i Hanherred.

Søren Rasmussen, foged på Kiølbygård, på hans husbonds vegne, fremstiller Karen Pedersdatter, barnefødt i Grønderup i Strandby sogn i Himmersyssel, der skyldte Søren Sørensen, forrige foged på Kiølbygård, for rette barnefader at være til det pigebarn, hun har fået, nu 16 uger gammelt, som hedder Jo(hanne?) Sørensdatter.

Christen Christensen Høj i Nors på Christen Nielsen på Tanderup, hans vegne, tilbyder som de forrige 2 tingdage frøgæld, hvis der er nogen der ulovligt har sået i Christen Nielsens tjeners jord, særligt nævnt sal. Mads Pedersen, som boede og døde i Kåstrup.

Tingsvidne.

Christen Bertelsen i Skousted har ladet stævne menige Skousted bymænd og personer: Peder Hendrichsen i Bromølle, Tommis Pedersen i Odders Heede, Søren Jensen ibm., Niels Andersen i Quortegård, Erich Andersen (Jen??en?) ibm., Laust Christensen i Kanstrup og Christen Nielsen i Jensby og opsiger den

„love”, han havde for kongens tiende af Skousted rode, med mindre en af sognets bedste mænd vil love med ham istedet for den tidligere, der er død. Ingen melder sig. Tingsvidne.

Christen Christensen Høj irettelægger en skrivelse og fuldmagt underskrevet i Hunstrup præstegård den 9. juni 1668 af hr. Olluf Jacobsen, der anmoder Christen Høj om at sørge for, at hr. Ollufs tjener Michel Madsen Bødker i Sønder Klit får sin ret imod sin søn Mads Michelsen, som boede i Uldum nogen tid, med hensyn til Michel Madsens retmæssige arvelod efter hans sal. broder Christen Madsen, som døde i Uldum. Christen Høj æsker rigtig registrering og vurdering fremlagt. Sagen opsat 14 dage. (16/6).

Jørgen Nielsen i Diernæs har ladet stævne Peder Iffversen i Hjørdemål og dennes stiftsøn Peder Sørensen, som har sit værelse og tilhold der, samt Peder Iffversens hustru (m.fl.?, en del forsvundet) for 23 1/2 rdl. efter et gælds-brev dateret i Holstebro d. 19/1 1655, hvori Niels Jensen i Fortoft og Laust Sørensen (stednavn forsvundet) for dem og deres arvinger „en for alle og alle for en” har godsagt for Hans Pedersen, digefoged i Tønder len. Peder Iffversen er stævnet som arving. Sagen opsættes i 14 dage efter Peder Iffversens anmodning. (21/7).

Jørgen Nielsen i Diernæs har ladet stævne følgende for restancer (specificeret): Christen Andersen i Kloster i Skousted, Laust Aggisen på Skousted Bach, Christen Jensen i Lønderup, Christen Andersen i Krog i Vixsø sogn, Laust Christensen i Bierre, Jens Pedersen Bunch i Tueds sogn, Niels Jensens hustru i Nors, Jens Christensen ibm., (forsvundet) (Sø)ffrensen Baffuen, Peder Ibsen, Michel Nielsen, Margrete Sørensdatter (sidste 4 sikkert i Skinderup), efter restanceliste af 2/6 1668 underskrevet af Jørgen Nielsen på hans husbonds, magister Hans Zoega, professor på det kongelige Academi i København, hans vegne. Desuden skyldte Jørgen Nielsen Olluf Enuoldsen i Voring og Laust Sørensen i Tueds sogn for kornskyld. Dom: De skal betale.

Jørgen Nielsen i Diernæs har ladet stævne: Jens Christensen Vandet og Niels Christensen Vandet i Kåstrup samt Christen Enuoldsen ved Lerhøj. Ligeledes stævnet for Ullerupgårds port Anders Christensen, tjenende på Ullerupgård og barnefødt i Øster Vandet. Alle 3 skyldes for gæld efter deres sal. fader, Christen Jensen, som boede og døde på gade i Seels, hans skadesløsbrev af 26/3 1655. Sagen opsat 14 dage. (21/7).

16. juni.

Laust Christensen i Nørby i Tveds sogn giver til kende, at han 2 tingdage forinden og nu for tredie ting forbyder følgende at indføre deres høst, før der er tiendet nemlig: Christen Pedersen på Tange, Christen Sørensen i Christen Tofthands gård, Jens i Worumbs huoll, Inge Pedersdatter i Nørby, Peder Pedersen Sand „ender” i Synderby, Christen Høst ibm., Niels Pedersen ibm. Tingsvidne.

Peder Hendrichsen i Bromølle fremstiller synsmænd: Laust Jørgensen i Brund, Jacob Jensen, Poul Jensen, Jens Christensen Kaastrup, Jens Nielsen ved Led, alle i Brund, og Christen Tøgersen i Kielstrup, der afhjemler deres syn på Skovtorrfue pøtter i Hillerslev eng. (Synet delvis forsvundet, men det er noget med „beche som løber af åen i pøtten”). Peder Hendrichsen forbyder folk, der har skifter i engen, også Anders Nielsen i Kielstrup, „at komme nærmere med nogen grøft og gravning til hans mølleå, denne til skade”.

Vill Svendsen i Brund, delefoged til Ørum slot, på hans busbonds vegne, fremstiller Maren Erichsdatter, barnefødt i Quortegård af Erich Andersen. Hun skyldte Christen Thorstensen, tjenende hos Niels Andersen i Quortegård for hendes rette barnefader at være, til det pigebarn, hun for en tid lang siden har fået. (23/6).

Laust Christensen i (Nørby?) i Tueds sogn på sin søsters vegne, Maren Christensdatter i Bierre i Vixø sogn, tager Christen Nielsen Borup i hånden og giver til kende, at hans søster ikke ved andet, end hvad godt er, om Christen Nielsen og takkede ham for alt godt. Laust Christensen står til vederståelse med Christen Nielsen Buorup og Mads Pedersen (hvis relation til parterne ikke fremgår, idet noget af indførslen er forsvundet).

(9/6). Peder Michelsen i Damsgård i Klit på hans faders vegne, Michel Madsen i Damsgård, får afkald fra Mads Michelsen i Tousøe for arv efter dennes fader, Michel Madsen, og moder, Dorette Christensdatter, som begge endnu bor og lever i Damsgård. (Sagen fortsætter).

(9/6). Mads Michelsen i Tousøe får afkald af Peder Michelsen i Damsgård, i Klit på egne og på faders, Michel Madsen i Damsgård, hans vegne, af Christen Michelsen i Hoxser på egne vegne, af Christen Michelsen i Damsgård på egne vegne, af Søren Laustsen i Blogsgård på dennes hustrus, Johan Michelsdatters vegne, og af Olluf Sørensen i Tved (by) på dennes hustrus, Maren Michelsdatters vegne, for arv efter sal. Christen Madsen, som døde i Uldum, og som var for:ne Michel Madsens broder.

Peder Laustsen i Kåstrup på Bennit Jespersdatters vegne, sal. Michel Christensens efterladte hustru i Sarrup irettelægger vurdering og skifrebrev dateret 20. februar 1668, efter sal. Michel Christensen, som boede og døde i Sarup. Vurdeingsmænd: Niels Sørensen i Buorup, Klemmed Jørgensen i Reer, Jens Pedersen i Skielsgård og Gregers Sørensen i Kiergård. Skifte mellem den sal. mands hustru på den ene side og hans efterladte børn Jens og Christen Michelsen, Bennit, Kirsten og Karen Michelsdøtre, Jesper, „anden Christen” og Anders Michelsen på den anden side.

Til stede ved vurderingen var Peder Laustsen på sin hustrus, Maren Michelsdatters vegne og på for:ne Bennit Jespersdatters vegne, Jens og Christen Michelsen på deres egne vegne, Mads Michelsen i Tinstrup som værge og formynder for Bennit, Kirsten og Karen Michelsdøtre samt for Jesper, anden Christen og Anders Michelsen. Tomis Tomsen i Tinstrup på sin hustrus, Anne Michelsdatters vegne.

Boets formue (specificeret) incl. tilgodehavender er 232 sldl. Boets gæld omfatter Jens og Christen Michelsens mødrene arv efter skiftsbrev af 14/9 1652, skyld og landgilde til husbond hr. (Pe)der Jacobsen i Tousing samt mødrene arv til Tomis Tomsens hustru Anne Michelsdatter. (Gæld specificeret). Der gøres udlæg i boet for mødrene arv til Jens og Christen Michelsen (specificeret). Formuen overstiger gælden med 66 sldl. 2 mk. 10 sk. hvoraf hver part, hustruen og børnene, tilfalder halvdelen. Børnenes part deles i „femten søsterlodder“ (5 drenge + 5 piger!).

23. juni.

Christen Christensen Høj i Nors på hr. Anders Nielsen i Nors, sognepræst til Nors og Tueds sogne, hans vegne, forbyder på 3. ting (17 navngivne) mænd og personer i Nors og Tueds sogne at hjemføre deres avling, før der er tiendet „på kierffue og negge“ (kærv og neg).

Christen Tøgersen i Kielstrup får afkald af Niels Jensen i Kieldtoft i Hillerslev på sin hustrus, Inger Tøgersdatters vegne, for arv efter hendes nu sal. forældre Tøger Nielsen og Else Nielsdatter, som boede og døde i Kielstrup

Michel Pedersen i Febersted får afkald af Jep Pedersen i Febersted på egne vegne, Michel Pedersen (senere i indførslen 3 gange benævnt Peder Pedersen) ibm., på egne vegne, og Niels Pedersen Rued i Vixø på egne vegne, for arv efter deres sal. fader og moder Peder Nielsen og Anne Michelsdatter, som begge boede og døde i Febersted.

Søren Rasmussen, foged på Kiølbygård, på hans husbonds vegne, irettelægger en forbudsseddel, hvori samtlige Hunstrup sognemænd advares om at Hunstrup kirketiende vil blive taget på kærven i nærværende år, og at avlingen ikke må indføres uden varsel. Kiølbygård d. 7. juni 1668, Lucas Lange. Baggå fandtes påskrevet: „Den tredje søndag efter Trinitatis i dette år 1668 blev denne seddel oplæst i Hundstrup kirke efter gudstjeneste i menige almues nærværelse. Olluf Jacobsen egen hånd“. Desuden læst på tinget 9. og 16. juni og hermed på tredje tingdag.

(16/6). Vill Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, på hans husbonds vegne, har ladet stævne Christen Torstensen tjenende til Niels Andersen i Quortegård, hvor stævningmændene talte med Niels Andersens søster Anne Andersdatter. Ligeledes i Quortegård stævnedes Erich Andersens datter, Maren Erichsdatter. De forelægges bøder for deres lejemål i henhold til tingsvidne af 16/6, der gentages.

Dom: De skal betale.

Christen Christensen i Nors på hr. Knud Ollufsen i Seyersleff, sognepræst til Seyersleff, Eyersleff og Jørsbye sogne i Mors, hans vegne, har ladet stævne Knud Laustsen i Malle („talte med hans datter, Maren Knudsdatter“) og Anders Christensen Momtoft i Kielstrup og skyldte dem for korngæld efter henholdsvis skadesløsbrev og regnskabsbogs 19. blad. Opsat 1 måned.

Vill Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, på kgl. May's, præstens og kirkens vegne, forbyder „menige Hillerslev sognemænd og personer såvel som enker“, Simon Jensen rådmand i Thisted, Jens Knudsen ibm., Jesper Svendsens hustru Maren Jacobsdatter, Christen Jensen Kielstrup, „R. (= rådmand) i bemeldte Tisted“, som har sået i Kielstrup mark, at føre deres kornavling af Hillerslev sognemarken, før der er tiendet på kærv og neg.

30. juni.

Anders Lauritsen, ridefoged over Irup og dens tilliggende gods, har på Nebel ladet stævne velb. Johan „Vohn“ Buchfeld for gæld 11 1/2 rdl., som reterer for rostjeneste. For sidstnævnte mødte Mads Pedersen i Sand i Øster Vandet sogn, der påstod, at der fandtes kvitteringer på Nebel. Sagen opsat 8 dage. (28/7).

(22/1 1667). Niels Lauritsen i Wesless på hans husbonds vegne, arvinger efter sal. Jørgen Matthisen af København, har ladet stævne Anders Persen i Skousted og sal. Poul Persens hustru og børn i Tueds sogn og irettelægger en skriftlig restanceliste hvori nævnes sal. Jørgen Matthisens arvingers tjener Poul Persen i Tueds sogn samt „Christine, sal. Jens Tomsens af Hilsø, hendes tjener i Skousted, Ander Pedersen“. Listen er uderskrevet d. 12/11 1666 af Jens Christensen Broch. Der irettelægges endvidere en dom over de nævnte af 22/1 1667 samt et synsvidne her af tinget af 3/3 1668, hvori nævnes, at Laust Sørensen i Tueds sogn, Bertel Christensen ibm., Moust Laustsen ibm. og Jens Andersen ibm. har synet den bolig i Synderbye, som Poul Persen har i fæste. Der nævnes et ladehus og et lille jordhus, mens der ikke er et rallingshus. De skønner brøstfældighed samt genopbygning af rallingshus til 16 rdl. og 4 læs tag til 2 sldl. Dom: De skal betale.

7. juli.

Michel Pedersen Tanderup, boende i Løgstør, fremstiller synsmænd: Christen Pedersen i Sønderbye i Østerild, Bertil Christensen, Niels Jensen og Suenning Jensen ibm., der afhjemler deres syn på den gård i Østerild, som Michel Tanderup iboede og nu har fæstet til Christen Simmensens i Klastrup. (Usædvanlig omfattende beskrivelse af gården og de enkelte huse med rumangivelser, dørplaceringer m.v.). Christen Simmensens er stævnet til synspåhør både i sin gård i Klastrup og i Østerild.

Michel Pedersen Tanderup i Løgstør indgår forlig med Michel Nielsen i Skinderup om dennes gæld på „halvelve“ sldl., som han lover at betale til Michel Tanderup i 3 terminer à 3 1/2 sldl. til S. Michelsdag 1669, -70 og -71. Til gengæld erklæres „vidner, breve, domme og andet“ over Michel Nielsen for døde og magtesløse. Vederstålting.

Christen Christensen i Nors indgår forlig med Anders Christensen i Voring, der lover at betale hans faders, Christen Andersen i Voring, skyldige kirketiende, 9 mk., for 1667. Vederstålting.

Vell Svendsen i Brund, delefoged til Ørum slot, har ladet stævne Volborig Pouldatter hos dennes fader Poul Jensen i Brund for betaling af lejer målsbøde og fogedpenge.

Dom: Hun skal betale.

Søren Rasmussen, foged på Kiølbygård, på sin husbonds vegne, Lucas Lange til Kiølbygård, har ladet stævne Kirsten Sørensdatter hos dennes fader Søren Madsen i Klø for betaling af lejer målsbøde og fogedpenge.

Dom: Hun skal betale.

(26/5). Vell Svendsen i Brund på sin husbonds vegne, har ladet stævne Olluf Jensen i Lille Hillerslev og irettelægger et synsvidne af 26. maj sidst forleden vedr. et øde hussted i Store Hillerslev, som Olluf Jensen har haft i fæste og påstår ham dømt til at betale 4 1/2 sldl., som opførelsen af et nyt hussted vil koste.

Dom: Han skal betale. (7/7).

Vell Svendsen i Brund på hans husbonds vegne, irettelægger et opsættelsesvidne af 26. maj sidst forleden og et synsvidne af samme dag (s.d.) og skylder Anders Christensen i Bundgård i Seels for 5 sldl., betaling for et hus norden til Bundgård, som han har ladet nedbryde og bortføre.

Dom: Han skal betale.

Vell Svendsen i Brund på hans husbonds vegne, efter opsættelse af 26. maj sidst forleden (s.d.) skylder Christen Madsen i Hillerslev for ulovlig brug af den pejendom Olluf Jensen havde i fæste og begærer fremlæggelse af lovlig hjemmel og ellers at Christen Madsen skal lide dele og tiltale. Da Christen Madsen ikke er mødt, og da det er 6 uger dagen (fra 26/5) og yderligere opsættelse ikke er tilladt efter recessen, følger dommen påstanden. (7/7).

Christen Christensen Høj i Nors på Christen Nielsens vegne, residerende på Tanderup, fremstiller synsmænd, der har været på Christen Andersens jord i Krog og beset agerjord, som Christen Andersen har lagt til et „versted" kaldet »Lille Overgård i Vixø«, der i lang tid har været brugt under Krog.

(Der er omfattende specifikation af) agrene, der ligger op til Peder Smeds jord i Overgård, til Vixøegårds jorder, til Jens Christensen Møllers jorder i Vixø, til Olluf Pedersens jorder ibm., og til Hans Jørgensens jord ibm. (Mange lokale marknavne og placeringer, f.eks. i forhold til kirken, er nævnt). Synet meddeler, at en del jord er øde af sand og andet „ligger for en åbenbarlig sandflugt" og snart kan blive øde. Christen Andersen er stævnet til åstedet for synet og til dette synsvidne.

Michel Michelsen Langballe, residerende på Nebel, fremstiller synsmænd: Ældste Poul Enuoldsen og Unge Poul Enuoldsen i Aggerholm, Peder Sørensen i Vilbøll, Christen Andersen ved Kirk, Anders Andersen i Steentoft og Tommis Pedersen i Vester Vandet, der afhjemler deres syn af 30/6 på Nebelgård. Der nævnes ladehus på 9 bindinger og ved østre ende et ildingshus på si(uff)bindinger, ved vestre ende et lidet vognhus til 3 vogne. Det hus som står

vest i gården „i syd og nord" er 20 bindinger. Det østre hus i gården som er fæhuset, en del er „forgangne år nedtyngt af sne", er nu 14 bindinger. I rallingshuset, som er 17 bindinger, har de synet „fruer- og overfruerstuen, køchen og brøgers". Ved rallingshuset er afbygget 2 kviste, den ene 7, den anden 3 bindinger. Et lidet hus i gården kaldet skolen, 6 bindinger. (Endelig vist nok et fårehus, en linie er delvis forsvundet). Husenes brøstfældighed på tag, tømmer m.m. nævnes. Velb. Johan Buchfelds fuldmægtig, Mads Pedersen i Sand i Øster Vandet sogn er stævnet til synsvidnepåhør.

14. juli.

Bertel Lerche på Maren Nielsdatter, sal. Kield Nielsens, og på hendes søns, Niels Kioldsens vegne, begge til Weslesgård, har ladet stævne alle Wesles, Øsles og Tømmerby sognemænd samt Christen Jensen i Røebro, talte med hans søn Niels Christensen. Også stævnet: Christen Eskisen, Jens Offeren og Mads Michelsen, alle i Thousse, endvidere Suend Persen og hans gårdmand Christen Nielsen, samt Christen Jensen ibid. (i Touse ?). Alle stævnet til „forbudsbeskrivelse", og nu irettelægger Bertel Lerche et skriftligt forbud mod at have nogen brugelighed af hvad art det kunne være på Weslesgårds grund og ejendom, herunder i fiskevande, „med voddræt, rusesættelse, garns læggelse, stang og meden". Weslesgård 27/6 1668, Niels Kioldsen Rørbech.

At svare herpå møder, Christen Jensen i Foelsang på sin husbonds vegne og irettelægger et tingsvidne af 4/7 af Hannæs ting, hvori Christen Jensen i Røebro m.fl. vidner, at de ulastet og ukæret, nogle i 50 år, nogle 40 år og mindre, har haft deres brugelighed i Thømmerby fjord. Søren Christensen, på fru Anne Arenfelds vegne, protesterer på grundlag af samme tingsvidne. Ott Olsen på Momtoft og Niels Poulsen i Søndergård protesterer ligeledes, og alle efterlyser Bertel Pedersen Lerches fuldmagt. Dertil irettelægger Bertel Lerche Jørgen Lychis skøde til Maren Nielsdatter på Weslesgård samt meddeler, at Maren Nielsdatter ikke agter at fravinde de protesterende deres grund og ejendom, men kun gør forbud mod ulovlig brugelighed, der kunne ske på hendes ejendom. På dette grundlag udsteder dommeren forbudsvidne.

Bertel Pedersen Lerche på Maren Nielsdatters og hendes søn Niels Kioldsens vegne, til Veslesgård, irettelægger ovenfor nævnte skriftlige forbud. (En nøjagtig gentagelse af 1.ste del af ovenstående til og med angivelsen af de indstævned. Det kunne se ud, som om skriveren har indført disse indførsler senere og ved en fejltagelse påbegyndt en gentagelse).

Anders Persen i Nørby i Tved sogn har ladet stævne Per Persen Sand ibid. og irettelægger et tingsvidne af 21/8 1660, hvorefter Peder Pedersen har taget Niels Andersen i hånden, sidstnævnte på sal. Peder Andersens fire børns vegne, og lovet at give de 4 børn deres arv både efter faderen, der boede og døde i bemeldte Nørby, og moderen Mette Lauritsdatter, når hun ved døden afgår, nemlig 50 sldl., der ligeligt fordeles til hver af de 3 pigebørn, Inge, Anne og Karen Pedersdatter.

Anders Pedersen sætter nu i rette, at Peder Pedersen skal betale til Anne Pedersdatter og til Karen Pedersdatter, hver 16 sldl. 2 mk. 10 sk.

Dom: Han skal betale — til Anders Pedersen.

Bertel Pedersen Lerche på hr. Christen Nielsen i Hiarmaal, hans vegne, har ladet stævne sal. Laurs Suenskes hustru i Hansted og hendes 2 sønner Brix Larsen og Lars Larsen, samt som vidner Per Iffversen i Hiarmaal, Michel Pedersen ibid, Niels Thomsen ibid og Christen Larsen Møller ibid. Per Iffversen og Michel Pedersen vidnede, at de den 25. marts sidst forleden var med herredsfogeden som vurderingsmænd i sal. Laurs Suenskes hus i Hansted by, og der udlagde til hr. Christen Nielsen 20 sldl. i den 1/3 skudepart, som enken og hendes 2 sønner ejede, og forbød at bortfragte trediedelen og lade skuden komme af stranden uden hr. Christens minde. Bertel Lerche påstår, at de har overtrådt forbudet.

Sagen opsættes i 6 uger. (25/8).

(Navn forsvundet) lader fordele Niels Jensen i Østergård i Waaring og Mads Persen i Nors for gæld.

Per Larsen på Hiarttberg på Hanstholm, lader læse en registrering og vurdering over Lars Jensen Skræders bo på Hiarttberg.

Den 13. juli 1668 var Clemed Jørgensen i Reer og Anders Sørensen i Pagedall i Lars Jensen Skræders bo i Hiarttberg efter Lars Skræders egen begæring og vurderede korn på marken, kvæg og indbo.

Lars Skræders sal. kone hedder Waldborg Iffversdatter, og hendes datterbarn Anne Pallisdatter har 8 sldl. 3 sk. stående i boet. (Sagen fortsætter).

Peder Larsen på Hiarttberg får arveafkald af Christen Frantsen i Løderup sogn i Mors, på sin hustrus vegne, og af Christopher Christensen i Bierre på Hansted på sin hustrus vegne, efter deres gamle fader Lars Jensen på Hiarttberg, som endnu lever, og efter deres sal. moder Woldborg Iffversdatter, som boede og døde i det „versted“ på Hiarttberg. Peder Larsen forpligter sig til at betale hans faders gæld og at forsørge ham til han dør. Veder målting.

21. juli.

Christen Bertelsen i Skovsted, delefoged til Vestervig Kloster, på hans husbonds vegne, har ladet stævne alle de Vestervig tjenere, som er i restance i Skinderup sogn, Sendels sogn, Hillerslev sogn, Nors sogn, Tueds sogn, Østerild sogn, Hunstrup sogn og Kåstrup sogn samt på Hanstholm og irettelagde en restenceliste, dateret Vestervig Kloster 30. april 1668, Søren Bendixsen. (Specificeret).

Dom: De skal betale:

Christen Bertelsen i Skovsted har ladet stævne Anders Christensen Momtoft i Kielstrup m.fl. Vestervig tjenere for restance.

Anders Momtoft får sagen opsat 4 uger. (25/8).

Laust Jørgensen i Sarup lader Christen Nielsen i Hiegård fordele for korn og penge efter kirkebogens formelding.

De 6 „høringer“ er: Thomis Jensen og Christen Thøgersen i Kielstrup, Peder Frantsen i Hinning, Niels Jensen i Fortoft, Anders Nielsen i Kielstrup og Anders Persen i Nørby i Tued sogn.

Christen Christensen Høj i Nors på Jørgen Nielsen i Vester Diernis, hans vegne, irettelægger en opsættelse her af tinget den 9. juli. (9. juni!) sidst forleden, hvorefter Jens Christensen Vandet i Kåstrup, Niels Christensen Vandet ibid. og Anders Christensen, tjenende på Ullerupgård, barnefødt i Øster Vandet, er stævnet og tiltalt for betaling af gæld 6 sldl. og 1 td. arre, efter et skadesløsbrev, udgivet af deres sal. fader Christen Jensen i Sendels og underskrevet på Wester Diernis 26/3 1655. På samme brev var skrevet: Læst i sal. Christen Jensens bo i Sendels, 30. dag, den 22/2 1662. Yderligere var skrevet: 1664 2. påskedag (11/4) betalte Christen Jensen, nu boende i Sendels på dette brev 6 sldl.

Herpå at svare er mødt Jens Christensen og Niels Christensen Vandet i Kåstrup, der irettelægger et registrerings- og vurderingsvidne over sal. Jens Christensen, som boede og døde i den gård på gade i Sendels, udstedt af tinget d. 19/4 64, lydende på at Christen Jensen og Christen Enuoldsen, som da har for:ne gård i Sendels i fæste, har forpligtet sig til at betale den gæld, der var æsket i boet. Derpå forment Jens og Niels Vandet, at da Jørgen Nielsen har ladet sig betale af Christen Jensen, da boende i Sendels, „efter skifteforpligtelses indhold såvel efter opskriftens formelding afskrevet på brevet“, bør de frikendes.

Dom: De skal betale.

Christen Christensen Høj i Nors på Jørgen Nielsen til Diernis, hans vegne, irettelægger et vidne af 9. juni, hvorefter var stævnet: Peder Iffuersen i Hiarmaal, hans hustru og hans stedsøn Peder Sørensen. Endvidere var stævnet Christen Sørensen på Ballerum, barnefødt i Hiarmaal, og Peder Laustsøn Langgaards hustru Anne Sørensdatter, i Langgård.

Peder Iffuersen tiltales for betaling af en gæld på 23 1/2 sldl. efter et skadesløsbrev af 9/1 1655. (Vedr. øvrige indhold se vidnet af 9/6).

Efter gentagne opsættelser møder nu i dag at svare, Peder Iffuersen og Peder Langgaard og irettelægger et skriftligt indlæg: Den gæld, som sal. Laurids Sørensen, som døde i Hiarmaal, og Niels Christensen (andre steder = Niels Jensen) i Fortoft skulle have godsagt for, „er ganske ubevist og er ikke påkrævet siden den sal. mands død for 7-8 år siden og heller ikke lovligt æsket til den rette 30. dag“, hvorfor vi bør være fri for tiltale. Desuden bør han stævne hovedmanden, Niels Jensen, som skulle have lovet for den halve gæld.

Kendelse: Niels Jensen Fortoft skal stævnes til vidneafhøring.

Lars Lanomb (?) på sin husbonds vegne, landsdommer Villom Lange, har ladet stævne Jens Pedersen Broen i Malle og Michel Sørensen ibid til synsvidnepåhør og fremstiller synsmændene: Thomis Jensen, Christen Tøgersen, Anders Momtoft og Anders Nielsen, alle i Kielstrup, der har synet Strømgård i Malle i Sendels sogn, rallingshuset, laden og en stald ved østerende af laden som var „slet borte“, ialt bygfeldighed for 18 sldl. 2 mk. (Sagen fortsætter).

Samme mod samme for restancer og ovennævnte bygfeldighed.

Dom: De skal betale.

28. juli.

Hans Hendrichsen, forrige foged på Momtoft, fremstiller Maren Christensdatter, sal. Therkel Andersens, som boede og døde i Nestrup, hans efterladte hustru, der tog Jens Christensen i Nestrup i hånden som hendes rette lavværge og formynder.

Hans Hendrichsen får på Peder Pedersens vegne i Løgstør arveafkald af Jens Christensen i Nestrup på Maren Christensdatter ibid, hendes vegne, og i hendes nærværelse, samt af Niels Laursen i Sønder Knudgård, på sine tvende stiftsønners vegne, Peder og Christen Thorsen, for arv efter sal. Peder Hollmboes børn i Thisted og efter sal. Poul Persen og (navn forsvundet) begge barnefødt i Seels.
Vedermålsting.

(30/6). Anders Laursen, ridefoged over Irop og dets „vederliggende gods“, irettelægger en opsættelse af 30. juni, hvori Johan vohn Buchfeldt til Nebel stævnes for restance på rostjeneste fra 1/7 1666 til denne dag til 10 1/2 rdl.
Dom: Han skal betale.

Unge Christen Christensen i Nors lader (48) personer i Nors sogn fordele for kirkens tiende, resterende for 1667.

4. august.

Søren Christensen i Strømgård i Malle på hr. Knud Ollufsens vegne, sognepræst i Sejerslev i Mors, tager Anders Christensen Momtoft i Kielstrup og Knud Laustsen i Malle i hånden og får tilsagn om betaling af gæld til aftalte terminer.

Søren Rasmussen, foged på Kiølbygård, på sin husbond Lucas Langes vegne, lader fordele Jens Pedersen i Kløu i Hunstrup sogn for restance og skat.
Lovhøringer: Jens Nielsen ved Led i Hiarmaal, Hans Christensen, Jens Andersen og Per Thuesen, alle i Hiarmaal, Christen Jensen i Østerild og Knud Laursen i Malle.

Christen Jensen i Østerild får afkald fra Just Christensen i Ellesbøll i Vust sogn, på sin hustru Kirsten Jensdatters vegne, for arv efter hendes sal. forældre Jens Christensen og Anne Nielsdatter, som begge boede og døde i Østerild by.

Niels Boesen i Kåstrup på sin husbonds vegne, Jens Sørensen på Lundergård i Wendsøssel, fremstiller synsmændene: Christen Nielsen i Borup, Per Thuesen, Hans Christensen og Jens Andersen ved Led i Hiarmaal, der har synet den gård i Hiarmaal, som Poul Jensen tilforn iboede og Christen Nielsen nu ibor. Brøstfældigheden på rallingen, laden og fæhuset vurderedes til 40 sldl.
(Lucas Lange på Kiølbygård, ved fogden Søren Rasmussen, er tilsyneladende stævnet til synspåhør. Noget af teksten er forsvundet).

11. august.

Peder Mathiesen på Bredninggård har ladet stævne Niels Michelsen i Hou for restance på de to halve gårde, han har i fæste, ialt 99 sldl. Niels Michelsen vedgår sin gæld og pantsætter sit kvæg og korn til husbond.
Vedermålsting. (Sagen fortsætter).

Peder Mathiesen forbyder nogle personer bl.a. 2 karle hos hr. Anders i Sennels samt Søren Nielsen i Vandtrang at befatte sig med korn, som de eventuelt har sået i jorden til hans bondegård, som Niels Michelsen fæster og ibor. (25/8).

Bertel Christensen, (kaldes 2 gange i indførslen for Persen), i Rosholm i Vixø sogn får arveafkald af sin svoger Niels Pedersen ibid, på dennes datter, Dorette Nielsdatters vegne, for arv efter hendes endnu levende (far-)fader og hendes sal. moder Maren Christensdatter. Bertel Christensen lover at tage sin hustrus gamle fader på aftægt.

Christen Andersen i Nedergård i Kåstrup har ladet stævne sal. Mads Pedersens efterladte hustru, Anne Jensdatter, og hendes datter for gæld efter et skadesløsbrev udgivet af Mads Pedersen d. 24/3 1667.

Herimod at svare møder Jens Christensen i Kåstrup, som er Anne Jensdatters fader og formynder, og irettelægger en registrering og vurdering, udstedt af Hillerslev herredsting d. 2. juni 1668, hvoraf fremgår, at boets gæld langt oversteg formuen. Jens Christensen formener, at da ingen af den sal. mands „gielndnere“ får fuld betaling bør hans datter for tiltale fri at være.
Dom: Da hun ikke har frasagt sig arv og gæld, skal hun betale.

18. august.

(Ingen indførsler).

25. august.

Jacob Pedersen, borger og procurator i Viborg, på velb. mand Frants Rantsou til Estuadgård, hans vegne, har ladet stævne Ott Otsen, residerende på Momtoft, for 450 rdl., som er den årlige forpagtningsafgift for den halve del af Bradskov. Den anden halvdel er forpagtet af Mogens Christensen.

Jacob Pedersen irettelægger et skriftligt vidnesbyrd, underskrevet af mange Bradskov tjenere i Brovst sogn, der bevidner, at de de 2 sidste år har ydet arbejde og tiende til Ott Otsen og Mons Christensen. Yderligere bevidner sognepræsten i Brovst, Niels Jørgensen Bratherg, at Ott Otsen har boet på Bradskov, har søgt hans kirke med hele sit hus osv. i de sidste 2 år. Jacob Pedersen anmoder Ott Otsen, om at fremvise rigtig adkomst og hjemmel til den gjorte brug af Bradskov. For Ott Otsen møder hans fuldmægtig Christen Nielsen med et skriftligt indlæg, hvori Ott Otsen anmoder om opsættelse, idet han ikke kan møde på tinge i dag. Sagen opsat 14 dage. (8/9).

Jens Laursen Munck i Brund får afkald for arv efter hans sal. hustru, Maren Mortensdatter, som boede og døde i Brund, følgende personer: Peder Nielsen på egne vegne, Jens Christensen på sin moders Dorethe Christensdatters vegne og Christen Erichsen på sin hustrus, Else Mortensdatters og på hendes broders, Christen Mortensens, 2 børns vegne, nemlig Maren og Helvig Christensdøtre. (Sagen fortsætter).

(11/8). Christen Thomsen i Hundstrup på Peder Mathisens vegne, sitshaftig på Bredninggård, fremstiller synsmændene: Thorsten Therkelsen i Skovsted, Søren Poulsen, Thomis Jensen og Jens Michelsen, alle ibid, der afhjemlede deres syn på den gård i Hov, som Niels Michelsen nu bebør. Rallingshus, brøstfældighed på „thømmer, theche, vinduer og døre, så det stander på rouff" (= råd). „Nød-hus" på 3 fag, ganske forfaldent. Det sted, hvor laden var nedfalden, et lille 3 fags hus (beskrivelse delvis forsvundet). Lidt øster en „sær jordhytte". Bygfældighed ialt 50 sldl.
De har ikke synet kvæg og korn.

Hr. Christen Nielsen, sognepræst i Hiarmaal, irettelægger en opsættelse af 14. juli (vedr. udlæg i en skudepart. Gentages — se 14/7). Hertil at svare fremstod Oluf Christensen Baadsgård og irettelagde en obligation på 110 rdl. udstedt til ham af sal. Laurits Suenske på de 2 tredieparter af samme skude, underskrevet i Baadsgård d. 13. juli 1667. Hr. Christen understreger, at denne obligation ikke er protokolleret til tinge, medens hans udlæg er sket ved herredsfogeden og 2 dannemænd. (Kendelsen er desværre forsvundet). (30/9).

Christen Erichsen i Store Hillerslev får kvittering af sin hustrus broderdatter Helvig Christensdatter for 4 sldl., som er hendes arv efter hendes sal. faders søster, Maren Mortensdatter, Jens Laursens sal. hustru i Brund.

(21/7). Anders Christensen Momtoft i Kielstrup har ladet stævne Jochum Jørgen (Joachim Irgens) til Westervig Kloster til vidnespårer og følgende vidnesfolk: Thomis Jensen i Kielstrup, Christen Thøgersen, Poul Christensen, Palle Christensen, Anders Erichsen, Anders Nielsen og Jesper Sørensen, alle ibid, der vidner, at Anders Momtoft ingen brugelighed har haft i den halve gård i Kielstrup, som han af Vestervig tiltales for, i 1665, -66 og -67, men først i nærværende år har lejet et stykke af den til græsning af Christen Bertelsen i Skovsted. (1/9).

1. september.

Well Svendsen i Brund, delefoged til Ørum slot, på sin husbonds vegne, fremstiller synsmændene: Thomis Nielsen, Niels Christensen, Laust Madsen, og Knud Jensen, alle i Fortoft, har synet et kålgårdssted, 7 „drauff" langt og 5 1/2 bredt, sat med kål, vesten for Dorethe Nielsdatters hus og kålgård i Hundall i Sendels sogn, og set, at der ikke var andet skel mellem de to kålgårde end en grøn „reen".

Dorethe Nielsdatter er stævnet til synsvidne. (8/9).

(25/8). Christen Bertelsen i Skovsted, delefoged til Vestervig Kloster, irettelægger en opsættelse af 21. juli tillige med 2 restancelister af 30. april 1668 vedr. Anders Momtofts påståede skyld til Vestervig for brug af en halv øde gård i Kielstrup i 1664, -65 og 66, og henviser til kgl. Maj.s forordning af 11. juli 1654, nr. 4, vedr. reglerne for lovlig opsigelse af sit fæste, som han ikke mener opfyldt.

Hertil at svare møder Anders Christensen Momtoft i Kielstrup og irettelægger (1) et tingsvidne af dette ting 6/12 1665, hvori Thomis Jensen, Christen Thøgersen, Anders Nielsen og Poul Christensen, alle i Kielstrup, vidner, at Anders Momtoft ikke har benyttet den omtalte ejendom i 1665, medens Jens Laurssen med sin far, der brugte den anden halvdel af gården også brugte den her omtalte halvdel eng og ager til hø og græsning, (2) et tingsvidne her af tinget d. 23/10 1666, hvori Jens Laursen i Kielstrup vedgår at have lejet den omtalte halve gård for 1665 af Peder Pedersen, skriver og ridefoged på Vestervig, og at ville betale landgilde derfor til Niels Pedersen i Sperring, (3) et tingsvidne af 25/8 sidst forleden (s.d.) og endelig (4) et bevis på, at han efter dom har betalt landgilde for 1664 for gård delen.

Herefter kræver Anders Momtoft frifindelse.

Dom: Han frikendes (med understregning af, at der er forlangt betaling 2 gange!).

8. september.

Anders Sørensen i Pugal, på sin husbonds Poul Eliasens vegne, og Peder Laursen i Kåstrup på Bertel Jespersdatters vegne, fremstiller mænd, der har skiftet og delt med reb og ved lod, både ager, eng, ha(ve?) og gårdsted af den øde gård i Sarup, som Christen Andersen sidst påboede og fraflyttede. For Anders Sørensen rebede Niels Sørensen i Borup, Clemmed Jørgensen i Reer, Niels Madsen og Christen Madsen ibid., og for Peder Laursen: Laurits Jørgensen i Sarup, Mads Christensen ibid., Christen Pedersen i Biere og Jens Christensen i Vixø.

Jacob Pedersen, borger og procurator i Viborg, på Frants Rantsovs vegne, til Estuadgård, irettelægger en opsættelse af 25. august „citerende" (= stævrende) Ott Otsen residerende på Momtoft. (Opsættelsen gentages, se 25/8). Herimod at svare er i dag mødt Ott Otsen, sitshaftig på Momtoft, der irettelægger brev og fuldmagt fra Willum Frantsen, borger og indvåner i Aalborg til „Ott Otsen, forpagter på Lunergård, der må være på Bradtskov i min fraværelse med hustru, børn og folk, på min forpagtnings anpart til havelse----- have tilsyn med avlingen----- efter forpagtningsbrevets indhold, og gøre mig rigtighed herfor efter vor kontrakt" (med mere af samme art). Dateret Aalborg d. 26. april 1666.

Endvidere irettelagt Ott Otsen et forpagtningsbrev mellem Frants Rantsov og Willum Frantsen og Mogens Christensen, dateret Bramslykke d. 2. juni 1658 og acorderet for 10 år, hvorefter han påstod frifindelse. Jacob Pedersen begærer fremlagt den omtalte kontrakt mellem Willum Frantsen og Ott Otsen, men denne henviser til, at rette mand at sagsøge vedr. forpagtningen er Willum Frantsen.

Dom: Ott Otsen frifindes pure.

Well Svendsen i Brund, delefoged til Ørum slot, på sin husbonds vegne, har ladet stævne Dorethe Nielsdatter i Hunddall i Sendels sogn i en sag vedr. en kålgård opsat fra 1/9. Weel Svendsen kræver fremvist hjemmel til brug af jorden. Opsat i 6 uger. (6/10).

15. september.

Ott Otsen, sitshaftig på Momtoft, hans fuldmægtig Hans Hendrichsen, lod indføre og påskrive velb. Jørgen og Poul Porsis kommission og „afsigte” (= kendelse efter vurdering) mellem Lucas Lange til Kiølbygård og Jens Sørensen, sitshaftig på Lunergård, hvorefter Jens Sørensen var indført i noget af den gode mands jord. Hans Hendrichsen tilbød nu Lucas Lange 8 danske skilling, som godsets værdi efter afsigten oversteg fordringen. (30/9).

Marcus Pedersen (i Foelsang ?) i Sønderklit får arveafkald af Jens Andersen ibid. på dennes hustrus vegne, for arv efter hendes sal. fader Anders Christensen, som boede og døde i den gård i Sønderklit, som Marcus Pedersen nu ibor og har i fæste.

Jens Laursen Munch i Brund lader læse et skiftebrev i sin sal. hustrus Maren Mortensdatters bo i Brund, dateret 15/9 1668, rette 30. dagen. Vurderingsmænd: Poul Jensen i Brund, Jens Jensen, Jens Nielsen og Søren Pedersen, alle ibid. Gælden overstiger formuen.

22. september.

(29/10 1667). Niels Poulsen i Hørumb på sin husbonds vegne, hospitalsforvalter i Aalborg Anders Madsen, fremstiller synsmænd: Oluf Persen i Vixøe, Niels Christensen i Kregpøt, Jep Nielsen i Nors og Anders Christensen i Krog i Vixøe, der var på Vixøegårds eng, kaldet Lille eng, vest for Vaslund sø, og så, at græsset var „opslagen og henført”. Til synsvidnet var stævnet: Christen Christensen i Tinstrup, Jens Frost ibid. og Niels Stephensen i Hiegård. (Sagen fortsætter).

Niels Poulsen i Hørumb på bemeldte husbonds vegne, fremstiller vidner: Christen Nielsen i Vixøegård, Peder Andersen i Vixøe, Niels Stephensen i Hiegård (og måske flere), der vidnede, at Christen Christensen og Jens Frost i Tinstrup havde slået og afført hø af den omhandlede eng. (6/10).

Anders Frost i Thilsted på sin husbonds vegne, Eiler Jacobsen, forpagter på Jernett, har ladet stævne: Niels Jensen, Niels Hollomboe, Røde Christen, Poul Andersen, Jep Smed og Christen Pagedall, alle i Sennels sogn og by, samt Anders Christensen Frost i Hoxer, Anders Nielsens hustru i Nørby i Tved sogn, Christen Erichsen i Hillerslev, Christopher Andersen og Suenning Jensen i Spanggård for restancer efter liste, dateret Nordentoft 4/8 1668. Dom: De skal betale.

30. september.

Onsdag den 30. september år 1668 — „eftersom St. Michelsdag den 29. indfaldt”.

(15/9). Søren Rasmussen, foged på Kiølbygård, på sin husbond Lucas Langes vegne, fremstiller vidner, nemlig Christen Nielsen, som har fæstet den gård i Skiver Klit, som Poul Jensen fraflyttede, med noget af jorden, Christen Fisker i Skiver Klit og Søren (ulæseligt) i Lille Oddersbøl, der også har dyrket noget af jorden til gården. Vedermålsting. (27/10).

(25/8). Albert Knudsen på sin husbonds vegne, Hans Nielsen Drostrup til Skovsgård, har ladet stævne sal. Laust Svenskes arvinger i Hansted, nemlig Anne Christensdatter, Brix Larsen, Lars Larsen, Anne Larsdatter og Maren Larsdatter for betaling af 110 rdl. efter en obligation udstedt 13/6 1667 på Bådsgård af sal. Laust Svenske til Oluf Christensen Baadsgård. Albert Knudsen irettelægger Oluf Baadsgaards skriftlige transport til Hans Nielsen Drostrup, dateret 15/9 1668. Dom: De skal betale.

Søren Rasmussen, foged på Kiølbygård, på sin husbonds vegne, fremstiller synsmænd, nemlig Michel Madsen, Christen Madsen og Lars Larsen, alle i Klastrup, der, eftersom den fjerde synsmænd. Christen Simonsen i Klastrup ikke er mødt, afhjemler deres syn på en mødding på Peder Iffuersens jord i Hjardemål og en mødding på Hunstrup mark. Desuden så de nogle „hulgrøfter” i Hundstrup kær. (Nogen tekst er forsvundet). (Sagen fortsætter).

Søren Rasmussen fremstiller vidner: Christen Thomsen i Hundstrup, Laurs Michelsen ibid., Maren Christensdatters søn Niels Thomsen og Anders Christensen ibid., der alle vidnede, at Peder Iffuersen og Hans Christensen af Hiarmål med deres vogne har ført møg af Hundstrup kær og gjort mødding. Christen Schøtt og Christen Christensen vidnede det samme.

6. oktober.

Mogens Christensen i Bundgård i Seels på sin hustrus Anne Michelsdatters vegne og på hendes søsters Maren Michelsdatters vegne. Anders Christensen i Malle på sin hustrus vegne, og Christen Therkelsen på sin hustrus søster, Kirsten Jacobsdatter, sal. Peder Jensens hustru i Vandtrang, hendes vegne. Mogens Christensen får afkald for arv efter hans sal. hustru Jahan Michelsdatter, af Anders Christensen og Christen Therkelsen på de nævnte „kvindepersoners” vegne.

Jens Pedersen i Store Hillerslev i Kieltoft får afkald for arv efter hans sal. hustru (navn forsvundet), af Christen Larsen i Sønderup i Himmersyssel på sin hustrus, Sidsel Jensdatters vegne, af Christen Michelsen i Hillerslev på sin hustrus, Jahan Jensdatters vegne, og på hendes søsters Karen Jensdatters vegne, og af Jens Michelsen i Hillerslev på sal. Søren Jensen, som boede og døde i Hillerslev, hans børns vegne, nemlig Jens Sørensen, Thomis Sørensen og Dorete Sørensdatter.

Anders Pedersen i Hov får arveafkald af Christen Pedersen, barnefødt i Lille Hillerslev nu boende i Hov, på sin fæstemøs vegne, Else Christensdatter, for arv efter sal. fader Christen Pedersen og hendes sal. moder Maren Christensdatter, som begge boede og døde i Skovsted, såvel som efter hendes sal. oldemoder Maren Nielsdatter i (Kaastrup eller Kanstrup). Christen Pedersen bekender på sin »kierestis« vegne at have fået fuldt vederlag for arven. (17/11).

(8/9). Weel Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, på sin husbonds vegne, fremstiller vidner, nemlig Anders Michelsen i Vandtrang, Knud Larsen i Malle, Peder Nielsen ibid., og Anders Persen ibid., Christen Persen i Hald i Senels og Anders Christensen i Bundgård ibid, der vidnede, at det kålgårdssted i Hunddall, som Dorethe Nielsdatter har sat kål på i år (som ligger op til hendes kålgård og hus) har været brugt til Ørum og ingen anden har retten dertil. (20/10).

Anders Christensen i Bundgård i Seels og Christen Therkelsen i Seels indbringer for retten: Forskrevne Anders Christensen på egne og medarvingers vegne, irettelægger et af Mogens Christensen i Bundgård udgivet brev, hvori denne kender, at han skylder Anders Christensen i Bundgård, Maren Michelsdatter, sal. Niels Nielsen Vinters hustru i Malle og Kirsten Jacobsdatter., sal. Peder Jensens hustru i Vandtrang 10 sldl., som er alt, hvad de arveligt kan tilfalde efter Mogens Christensens sal. hustru Jahan Michelsdatter, som boede og døde i Bundgård. Det er 3 søsterlodder à 3 sldl. 1 mk. 5 sk. 1 alb. (album = hvid). Den sal. kvindes »klæder og kiste« har arvingerne selv delt dem imellem. Anders Christensen lover Christen Therkelsen på sin hustrus og hendes 2 søstres vegne at give arveafkald på tinge „i morgen, som er den 6. oktober, eller når det begæres“. Underskrevet på Bundgård d. 5/10 1668.

Peder Larsen i Kåstrup møder på menige Kåstrup sognemænds vegne og betaler Weel Svendsen, delefoged til Ørum, 14 slmk., som er deres restance for 1666, 67 og 68 for „græsalam“. Herved bortfalder den „til fjerde ting begærede høringsdele“.

Søren Christensen Strømgård i Malle fremstiller: efterskrevne Jens Bertelsen i Skovsted, Jens Nielsen i Søndergård i Østerild, Mads Andersen på Havre ibid, Ingvor Michelsen i Klit og Lars Larsen i Tueds sogn, der tager Søren Christensen i hånden, som deres husbonds, velb. fru Anne Arenfelds, fuldmægtig, efter en skødeseddel. De lover at svare landgilde og anden lydighed til den gode frue.

(22/9). Niels Poulsen i Høromb på sin husbonds vegne, rådmand og hospitalsforstander i Aalborg, Anders Madsen, har ladet stævne Christen Christensen i Thinstrup og Jens Frost ibid, til klagevidne og dom og irettelægger et synsvidne af 22/9 og et forbudsvidne af samme dato. Endvidere irettelægges et fæstebrev fra Anders Madsen til Peder Olsen på halvparten af den halve gård, som ligger til hospitalet og påbos af Mads Jensen, der godvilligt

har opladt den nævnte part. Endelig irettelægges et fæstebrev til Jens (Hansen ?) på 1 1/2 td. skyld i Vixøgård. Derefter begærer han dom over deres („som han nævnte“) ulovlige brug. (Original parentes).

For de indstævnede møder Anders Frost i Thilsted og lader læse et opladelsbrev lydende: Jeg, Mads Jensen i Viksø har givet til Christen Christensen og hans hustru, som boede i Vixøgård, som de nu har opladt til mig, afgrøden af Lille eng for deres livstid. Underskrevet med mit sædvanlige bomærke den 7. januar 1664. Han irettelægger endnu et stedsmålsbrev dateret 18/1 - 64, hvori husbond, Anders Madsen, fæster en mark samt Lille eng til Christen Christensen og hans hustru, som aftalt med Mads Jensen, da denne fik opladt Vixøgård.

Niels Poulsen bestrider, at disse aftaler kan være gældende, når Christen Christensen er flyttet til Thinstrup i et andet herred og på Ejler Jacobsens gods. Dom: Klagevidne kan ikke udstedes så længe de af Anders Frost irettelagte dokumenter er gældende, og iøvrigt skal Christen Christensen søges ved sit værneting. (10/11).

Jacob Ulf i Kløu, herredsfoged i Hillerslev herred, på landsdommer Willom Langes vegne, har ladet stævne Jens Christensen i Kåstrup og Jens Tomsens enke ibid, og irettelægger Willom Langes missive af Asmild Kloster 24/9 1668, hvori Jacob Ulf anmodes om at kræve de indstævnede for skyld, hvilket derefter sker.

Sagen opsat 14 dage. (20/10).

13. oktober.

Hr. Christen Nielsen, sognepræst i Hiarmaall, får arveafkald af hr. Christen Pedersen Aggerholm, sognepræst i Øster og Vester Vandet sogne, på sin kærestes vegne, for arv efter hr. Christen Nielsens sal. hustru Anne, datter af sal. hr. Melchior Edvartsen, forud sognepræst til Wrensted og Tise sogne i Vendsyssel.

Mads Michelsen i Sarup irettelægger et brev på „trykt papir“ udgivet af Michel Poulsen, som har fæstet den gård i Sarup, som sal. Michel Christensen fradøde, og som hermed vitterliggør, at han agter at tage den sal. mands hustru, Bended Jespersdatter til ægte.

Sal. Michel Christensens og Bended Jespersdatters 6 børn, Jesper, Christen, Anders, Bended, Kirsten og Karen, vil jeg af kristen kærlighed beholde til de bliver 18 år, give dem mad, øl, sko og klæder, og når de bliver 18 år, hver 16 rdl. in specie, og skulle nogen dø før den tid, skal de tilbageværende arve pengene. Vidner er, Michel Poulsens fader, Poul Enuoldsen i Aggerholm og hans farbroder anden Poul Enuoldsen ibid. Dateret Sarup d. 7/10 1668. Vederstålsting.

20. oktober.

Herredsfogeden Jacob Ulf på landsdommer Willom Langes vegne, lader læse et opsættelsesvidne af 6/10 vedr. Jens Christensen og sal. Jens Thomsens hustru i Kåstrup, deres gæld til landsdommeren. Dom: De skal betale. Udstedt af CASH (= Christen Christensen Høj).

Søren Sørensen, forrige foged på Kiølbygård, på sin husbonds vegne, hr. Oluf Jacobsen, sognepræst til Hundstrup, fremstiller 2 synsmænd, (navne forsvundet), der har synet den gård i Østerild, som Anders Michelsen sidst i fæste havde, og har set bl.a. på nørre side af laden, øst for ladedøren, at åslægterne var nylig afhugne og åstaget var borttaget. I lige måde gjaldt nørre side af ralingshuset. Anders Michelsen stævnet til synsvidnepåhør.

(6/10). Weel Suendsen i Brund, delefoged til Ørum, fremstiller Dorethe Nielsdatter i Hundal, der får lov at høste de kål, hun har sat i Ørums jord, mod derefter ikke at befatte sig med jorden.

Søren Sørensen, forrige foged på Kiølbygård, på hr. Oluf Jacobsens vegne i Hundstrup, irettelægger en dom her af tinget 10/12 1667 formeldende, at Anders Michelsen, dengang i hr. Olufs gård i Østerild, skyldte penge, korn og skatter til hr. Olluf. Anders Michelsen er til stede, vedgår sin gæld og lover at betale tid efter anden.

Søren Rasmussen, foged på Kiølbygård, har ladet stævne Ørum tjenere i Østerild og Hunstrup sogne for restancer efter en liste, dateret Kiølbygård d. 20/10 1668. (Specificeret). Dom: De skal betale.

27. oktober.

(15/9). Christen Christensen Høj i Nors, på Lucas Langes vegne til Kiølbygård, har ladet stævne Jens Sørensen på Lunnergård til synsvidnepåhør og æsker afhjælpning af syn.

Jens Sørensen irettelægger et skriftligt indlæg, hvori han beklager sig over unødigt trætte, over at blive besværet med lange rejser til tinge og betvivler, at der er lovligt stævnet. Han anmoder om opsættelse i 14 dage, hvilket gives. (10/11).

Søren Christensen i Strømgård i Malle på fru Anne Arenfelds vegne til Ullerupgård, fremstiller Anne Bolesdatter, tjenende på Ullerupgård, som skylder Jens Laursen, barnefødt i Kielstrup, Laurs Jensens søn ibid, for hendes rette barnefader at være.

Niels Christensen i Hundal på hr. Anders Pallesens vegne, sognepræst i Sendels, har ladet stævne Knud Larsen i Malle for restance. Opsat 1 måned.

Søren Sørensen, forrige foged på Kiølbygård, på Mads Michelsens vegne, nu tjenende Peder Michelsen i Reer, har ladet stævne Peder Jørgensen i Hundal i Sendels for skyldig løn 5 sldl. 3 mk. Opsat 6 uger.

3. november.

Christen Christensen Høj i Nors på velb. Jørgen Lyches vegne til Søgård, har ladet stævne menige Skinderup sognemænd for restance af tiendekorn efter seddel, dateret Søgård 20/10, Jørgen Lyche egen hånd. Dom: Skinderup sognemænd skal betale, hvad man ikke med kvittering kan vise er betalt.

Eskild Christensen i Thousse fremstiller vidner: Anders Sørensen i Hoxer og Erich Therkelsen i Arup, der vidner, „at de har boet i Thousse og Arup 36 år og mindre“, og da var der „intet jord til Christen Eskildsens væring i Thousse videre end der med rette burde være“.

Søren Rasmussen, foged på Kiølbygård, har ladet stævne alle Kiølbygårds tjenere for restance i sognene Østerild, Hunstrup, Hiarmaal og Vester Vandet (specificeret). Dom: De skal betale.

10. november.

(15/9). Christen Christensen Høj i Nors på Lucas Langes vegne til Kiølbygård, har ladet stævne, Jens Sørensen på Lunnergård til synspåhør og begærer synet fremlagt for retten. Synsmændene er: Peder Iffuersen og Michel Persen, begge i Hiarmaal, og Laurs Christensen, Jens Christensen, Niels Christensen og Per Christensen Borup, alle i Tued, der har synet indavlingen i år på den gård i Skyffuer Klett, som Poul Jensen tilforn iboede, og Christen Nielsen nu ibor.

Hertil at svare mødte Jens Sørensen, forpagter på Lunnergård, der afviste synsafhjælpning, da kommissærerne Jørgen og Poul Porse ikke var stævnet og irettelagde deres kommission af 8/7 1668, hvori de udlagde gården, som øde gods, til Jens Sørensen.

Kendelse: Da kommissærerne ikke er stævnet, kan der ikke udstedes synsvidne.

Jens Poulsen, nu tjenende Poul Salmonsens i Vester Vandet, lader Niels Andersen Holmboe i Seels fordele for skyldig løn 2 sldl. ved lovhøringerne: Christen Høj i Nors, Per Iffuersen i Hiarmaall, Laust Christensen i Tued, Søren Jensen i Kåstrup, Niels Sørensen i Borup og Anders Christensen i Vixøe.

Jens Frost i Thilstrup (Tinstrup !) lader de efterskrevne fordele efter restanceliste, dateret Tanderup d. 28/9 1668, underskrevet Christen Nielsen. I Øster Reer, Søren Jensen, Anders Juell ibid, Mads Eskesen, Christen Pedersen i Bjere, Poul Borup, Laurits Stephensen, Niels Klit, Peder Christensen Knegt, Niels Mørch i Øster Reer, Peder Christensen på Hiartberg, Michel Christensen, Christen Jensen i Østerild, Tved sogn, Christen Nielsen ved Tved kirke.

(6/10). Niels Poulsen i Høromb på sin husbonds vegne, Anders Madsen, hospitalsforstander i Aalborg, fremstiller synsmænd bl.a., Olluf Persen i Vixøe og Jep Nielsen i Nors, der vidner at de synede Vixøegård og så ralingshuset, laden og et lille staldhus ved vestre ende af laden. Der var brøstfædighed på tømmer, tag og ler. Mads Jensen i Vixøegård var stævnet til påhør. (Sagen fortsætter).

Niels Poulsen i Høromb på Anders Madsens vegne, hospitalsforstander i Aalborg, har ladet stævne Mads Jensen i Vixøegård for restancer for en ager og en eng, som Mads Jensen har lejet bort fra gården. Der nævnes proviantsskatter, prinsesseudstyr, soldaterløn m.m. Sagen opsat 1 måned.

17. november.

Christen Christensen, nu tjenende hr. Niels Ollufsen i Hillerslev, tilbyder Christen Andersen, før boende i Hov, nu i Store Hillerslev, 2 hørgarnslagner, et håndklæde og et tinfad, som Christen Andersen pantsatte til ham for 4 år siden for 10 slmk. Varerne vurderes nu af Christen Balsen i Skovsted og Per Larsen i Kåstrup til 10 slmk. Tingsvidne.

Anders Nielsen i Hiegård i Reer sogn har ladet stævne Christen Christensen i Hundstrup og irettelægger et skadesløsbrev på 4 sldl. à 32 sk. lybske udstedt af Clemed Lauritsen i Hunstrup d. 13/3 1649 til Anders Nielsen (da) tjenende i Reer præstegård. Christen Christensen stævnes som sal. Clemed Lauritsens rette arving. Sagen opsat 1 måned.

Christen Simensen i Skousted irettelægger en dom her af tinget d. 3. marts sidst forleden. (En del er dels forsvunden dels ulæselig). Der er foretaget udlæg for arv hos Christen Simensen for 68 sldl. af arvingerne, Michel Nielsen i Nedergård, Bertel Nielsen ibid og Christen Erichsen i Kåstrup på sin hustru Maren Nielsdatters vegne.

Vurderingsmænd: Niels Pedersen, Niels Baarsen og Peder Laursen.

(6/10). Weel Svendsen i Brund på sin husbonds vegne, har ladet stævne Christen Persen, nu boende i Hov, samt hans hustru Else Christensdatter, og irettelægger en seddel lydende: 1668 Dom. 20 post Trinitatis blev Christen Pedersen, som tjente på Momtoft, og Else Christensdatter publice absolvert for deres forseelse mod 6. bud. Niels Ollufsen Hillerslev. Der kræves betaling af lejemålsbøder. Sagen opsættes 1 måned. (22/12).

Knud Nielsen i Kåstrup, fuldmægtig for Peder Mathisen på Bredninggård, fremstiller vidner: Jacob Iffuersen i Kåstrup og Søren Jensen ibid. (De vidner?), at der var 2 personer udsendt af velb. Jacob Sparre til Rostrup til Jens Poulsen i Kåstrup, forgangen jul, for at få rostjenestepenge for den gård Christen Høst i Sønderby i Tved sogn ibor.

Derefter irettelagde Knud Nielsen kvittering for „samme exekvering“ lydende: Har modtaget på ritmester Jacob Sparres vegne af Jens Poulsen i Kåstrup 2 rdl. 1 mk. 2 sk. på hans søn Iffuer Jensens vegne, som han resterer i rostjenesten.

Da det tilkom Christen Høst som (proprietær?) at betale pengene for Iffuer Jensen, da må hans far hos Christen Høst søge sin „Contentement“.

Underskrevet d. 4/1 1668.

Christen Mortensen Høst er stævnet til vidnespåhør. (Sagen fortsætter).

(26/11 67). Christen Christensen Høj i Nors på Christen Høstes vegne i Sønderby i Tved sogn har ladet stævne: Iffuer Jensen hos Jens Poulsen, Jens Sarrup og Peder Jensen, alle i Kåstrup, og irettelægger et synsvidne af 5/11 1667, hvorefter synsmændene, Niels Pedersen Rostrup i Sønderby i Tved sogn, Bertel Christensen ibid, Poul Pedersen ibid og Gregers Sørensen i Kiergård, d. 22/10 1667 af tinget er udnævnt til at syne den gård i Sønderby i Tved sogn som Iffuer Jensen sidst påboede og er fraflyttet.

„Kopi af tingsvidnet udstedt 5/11 1668, Christian Mortensen Lelius“.

For indstævnede møder, Knud Nielsen i Kåstrup, der mener, at Christen Høj bør vise at Iffuer Jensen har haft bopæl hos de 3 indstævnede.

Sagen opsat 6 uger. (15/12).

Jacob Iffuersen i Kåstrup får afkald af sin søn Iffuer Jacobsen i Hundal i Seels sogn for arv efter faderen, når denne afgår ved døden.

(Ber)tel Pedersen Lerche, på (Maren Nielsdatter) til Weslesgård og hendes søns vegne, har ladet stævne folk i Østerild og Vixø sogne bl.a Michel Kielsen, Jens Nielsen, Maren Pedersdatter, og Else (Christensdatter), alle Østerild, og Christen Madsen og Christen Christensen i Vixø og irettelægger et tingsvidne af 16/5 1668, der formelder (noget om hoveri, der skal ydes til Veslesgård hovedgård. En del af indførslen er forsvundet).

Sagen opsat 6 uger. (Sagen fortsætter).

(Ber)tel P. Lerche på Maren Nielsdatters og Niels Kielsens vegne på Ves(lesgård) fremstiller vidner: Michel Kielsen i Østerild og Christen (herfra er en del af indførslen forsvundet). Indstævnet er bl.a. Maren Pedersdatter og Else Christensdatter (se forrige indførsel). (8/12).

Christen Morten(sen), amtsskriver over Thy og Mors, får skudsmål af 24 mænd, der ikke ved andet end hvad godt er om hans amtsskriveri.

24. november.

Søren Madsen i Malle fremstiller vurderingsmænd (navne forsvundet), der vidner, at de så, at Christen Michelsen, barnefødt i Grud i Senels sogn tog Søren Madsen i Malle og Jens Pedersen Broen ibid i hånden, og „derpå lagde herredsfogeden Jacob Ulf sin hånd, såvelsom vi vidnesfolk hver sin hånd“, og Christen Michelsen lovede at holde Søren Madsen og Jens Broen skadesløs for al bygfældighed på den gård, som kaldes Strømgård i Malle.

Christen Michelsen er stævnet til vidnespåhør, og stævningmændene talte med hans moder Anne Nielsdatter.

1. december.

Niels Andersen Quortegaard i herredsfogedens sted.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, på sin husbonds vegne, har ladet stævne, Jørgen Michelsen på Toft i Hiarmaall og irettelægger en skriftlig restants, hvori nævnes „hans høstdags arbejde, tærsken og spinden. Oxeskatter som min husbond har betalt for ham i Aalborg til Mogens Willomsen“.

Dom. Han skal betale.

Søren Sørensen i Hoxer Oed i Senels sogn får afkald af sin søn Christen Sørensen i (Gaasdal?) i Seels for arv efter dennes sal. moder Anne Sørensdatter, som boede og døde i Hoxer Oed.

Christen Frantsen i Hinding irettelægger registrering og vurdering i sal. Frants Nielsens og Sidsel Nielsdatters bo, som begge boede og døde i Hinning. Vurderingsmænd var: Christen Christensen i Neder Hinding, Christen Christensen på Bach i Hinding, Las Christensen i Voring og Unge Christen Christensen i Nors. Til stede var Christen Frantsen, som havde fæstet sin faders gård, og hans søster Ingebore, som han var værge for. Boets formue beløber sig til 119 sldl. 3 mk. 8 sk., som var den halve bo, som blev beholden efter at den anden halve bo blev udskiftet til Niels Frantsen og Anders Nielsen i Febersted. Christen Frantsen stiller sin søster, Ingeborg, lige, så hendes arvelod bliver 60 sldl. 4 sk. som skal blive stående uforrentet, så længe hun er ugift, og ved hendes ægteskab skal Christen Frantsen „gøre hende en bryllup så god som ti par herskab“.

De 4 vurderingsmænd samt Peder Frantsen i Hinding er nu her i dag til vedermålsting med Christen Frantsen.

8. december.

Poul Jensen i Brund og Christen Ibsen i Hillerslev, kirkeværger for Hillerslev kirke, lader efter en „skriftlig memorial“ folk i Hillerslev fordele for resterende kirketiende, „da en tønde byg er taxeret for 7 mk. og 9 mk. 4 sk.“. (Ialt 12 navngivne personer). Underskrevet af Niels Ollufsen Hillerslev. Lovhøringer: Thomis Pedersen i Kilsgård, Christen Hendrichsen i Skinderup, Jens Christensen ibid, Christen Larsen i Hostrup, Anders Momtoft i Kielstrup og Niels Balsen i Hillerslev.

Peder Iffuersen i Hiarmaall på Thøgge Andersens vegne (også benævnt Thygge, forvalter?) på Hesterupgård, har ladet stævne Hesterupgårds tjenere i Thy for restancer efter en liste dateret 12/11 1668. Indstævnet er: Christen Nielsen i Hiarmaall, Jens Andersen ibid, Christen Andersen på Ballerum, Christen Sørensen ibid, Niels Jensen i Voring, Christen Andersen Smed i Nors. Dom: De skal betale.

(17/11). Bertel Persen Lerche på Maren Nielsdatters vegne på Asholm og på hendes søns vegne Niels Kielsen på Veslesgård, har ladet stævne nogle mænd og kvinder i Vixø og Østerild til „at gøre deres arbejde om onsdagen på Veslesgård, en del at sprede møg, en del at tærske i laden“.

15. december.

Christen Simensen i Skousted begærer et tingsvidne af Laurits Ballerum i Hillerslev og Christen Erichsen ibid, vedr. vurdering og udlæg som disse mænd og hans husbonds fuldmægtig Niels Bendixen har foretaget i hans bo og gods. (Det udlagte er specificeret).

Knud Nielsen i Kåstrup har ladet stævne Christen Høst i Sønderby i Tued sogn og irettelægger et tingsvidne af 17. november (gentages, se 17/11) og begærer betaling. Sagen opsat 6 uger.

22. december.

Christen Christensen Høj i Nors på hr. Anders Kielsens vegne, sognepræst til Nors og annex, har ladet stævne: Christen Jensen Kløu, Anders Christensen, Anders Nielsen Hundborg, Christen Hammer i Hinding, alle i Nors sogn, og Søren Kielsen i Nørby, Simon Sørensen i Sønderby, Jens Nørgård ibid, Jens Persen i Bunch, Laust Jensen i Balle(rum ?.) E(....?) Sørensen, Niels Smed, alle i Tued sogn for resterende korntiende for 1668. Dom: De skal betale.

Søren Christensen i Seels, fuldmægtig for fru Anne Arenfeld til Ullerupgård, fremstiller vidner: Bertel Christensen i Østerild og Christen Jensen ibid, der vidner, at de i høst var på Lars Christensen Kløus toft i Østerild, og da så at den Lars, som nu bor i Store Balle i Østerild, tog for:ne Lars Christensen i hånden og lovede at betale den skade hans kvæg havde gjort på Lars Christensens mark.

Lars Sørensen i Vang i Hunborg herred tilbyder Peder Christensen i Tøfting en drejlsdug og en jerngrøde. (En del af indførslen er forsvundet).

Jens Frost i Tinstrup på Jens Jensen Hestkiers vegne, lader Peder Jørgensen i Hundal i Seels sogn fordele for 3 rdl., som denne har lånt. Lovhøringer: Niels Andersen i Nørby i Tued sogn, Jens Pedersen i Skielsgård, Jens Pedersen i Gadsbjerggård, Anders Nielsen i Hiegård, Niels Balsen i Store Hillerslev og Knud Nielsen i Kåstrup.

Niels Sørensen i Borup i Reer irettelægger en registrering og vurdering i Borup d. 17/12 1668 efter sal. hr. Hans Jørgensen, som på 14. år har haft sit værelse og tilhold hos Niels Sørensen.

Vurderingsmænd: Jens Pedersen i Skelsgård, Mads Michelsen i Reer, Christen Madsen ibid og Anders Nielsen i Hiegård. Boet omfatter klæder og sengetøj for 13 dl. 2 mk. 8 sk. samt to eksemplarer af det nye testamente på græsk og hollandsk, ikke vurderet.

For udgifter til kiste, ligklæder m.m. 14 sldl. 1 mk For øl, mad, ild og varme samt husværelse efter akkord: 3 år à 20 sldl. = 60 sldl.

Christen Christensen Høj udsteder dette vidne.

Laust Michelsen i Hundstrup fremstiller vidner: Peder Iffuersen i Hiarmaall, Hans Christensen, Mads Jensen og Michel Persen, alle ibid, der sammen med herredsfogeden Jacob Ulf og for:ne Laust Michelsen var hos Peder Jensen Wuldum for at gøre udlæg for det som Per Wuldum havde skyldt Laust Michelsens sal. broder Anders Michelsen. Per Wuldum fremviste en møgvogn og lagde 8 sk. derpå og sagde, at det var alt, hvad han ejede og hans søn Michel Pedersen fremviste sit nogle år gamle fæstebrev på huset udstedt af den gode jomfru af Glomstrup, hvorfor udlæg ikke kunne tages der i huset. Peder Wuldum tog sin 1/2 mk. tilbage og møgvognen blev stående. Peder Wuldum, hans hustru og søn var stævnet til vidnespår.

Niels Monsen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum slot, på sin husbonds vegne irettelægger en opsættelse af 17/11, (der gentages, se 17/11). Niels Monsen kræver lejemålsbøderne betalt af Christen Pedersen, nu boende i Hov, og af hans hustru Else Christensdatter.

Christen Pedersen begærer sig frifundet, da han ikke tjente på Ørum stav. Dom: De skal betale.

(Der findes ikke flere indførsler for Hillerslev herreds tingbog 1668).

Af denne tingbog mangler begyndelsen. Det første bevarede blad begynder med en sag, ført den 15. marts. (Fol. 21 a).

Herredsfoged: Jacob Ulf.

Skriver: Christen Madsen Schoning.

Bertel Pedersen Lerche tiltaler på fru Anne Arenfeld til Ullerupgårds vegne Poul Mikkelsen i Hov for resterende afgifter.

Dom: Han skal betale. (Sagen fortsætter).

Bertel Lerche lader på fru Anne Arenfelds vegne fordele Poul Mikkelsen i Hov for resterende afgifter. (22/3).

22. marts.

Hæderlige og vellærde Christen Mortensen Høst i Tveds sogn i Sønderby lader stævne fru Anne Arenfeld til Ullerupgård, Jep Christensen i Store Hillerslev og Iver Jensen og hans søn Poul Iversen ibm. til tilbudsvindne. Efter landstingsdom skulle han levere kvæg og gods, som han havde udtaget i Poul Iversens gård, tilbage uskadt, og han tilbyder at levere det, når han til gengæld får foderløn for den tid, han har haft kvæget. Han begærer, at han og modpartens fuldmægtig, Bertel Pedersen Lerche, udnævner hver to mænd, der skal afgøre, hvor meget han skal have og gøre regnskab mellem ham og Poul Iversen (der er umyndig). De udnævnes. (19/4).

Christen Høy i Nors på hr. Anders Kjeldsen i Nors hans vegne fremkalder synsvidner, der har synet Niels Nielsen (senere: Smed) i Hinding og fundet sår og skade. Niels Smed skyldte Niels Jensen Skrædder i Hinding for skaden. Vidner beretter, at Niels Smed kom kørende ind i Anders Andersens gård og tog en vognkæp af og sagde, at hvis nogen rørte ham, skulle han lægge dem på stedet. Niels Skrædder tog da sin krykke og slog kæppen af Niels Smeds hånd og slog ham derefter i ansigtet med kæppen. (29/3).

(15/3). Bertel Lerche på fru Anne Arenfelds vegne fremkalder mænd, der sammen med hendes foged har været hos Poul Mikkelsen i Hov på fruens vegne og tilbudt at låne ham korn og stude, og hvis han da ikke kunne betale noget, ville hun give ham ... på i 2 år. Han svarede, at han hverken kunne eller ville have den (gården) eller befatte sig med den i nogen måde, heller ikke med kvæget. Fogeden begærede derefter på fruens vegne, at få noget af kvæget ført til Ullerupgård, så det kunne vurderes, eftersom Poul Mikkelsen skyldte hende meget. Så gik hans søstre, Karen og Maren Mikkelsdøtre ud og flyede dem på deres broders vegne heste, kvæg og får og indbo og spændte selv for og kørte af gården og ledte selv kvæget af gården.

Bertel Pedersen Lerche på fru Anne Arenfelds vegne lader mænd syne Ullerupgård og det indbo, som skulle blive i gården, så længe inspektør Christian Henrik Petersen har den i forpagtning. Når han kvitterer gården, skal han igen lade holde syn.

(Synsforretningen specificeret). Også syn over, hvad fru Anne har ladet pløje. Markernes længde og bredde angivet i »drav« (favne). (8/11).

29. marts.

Hr. Anders Nielsen Lyngby, kapellan i Thisted, har ladet stævne Bertel Madsen i Skinnerup og Christen Christensen ibd. til at vidne.
Intet tingsvidne udstedt, da der ikke er lovlig stævnet.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, på Lucas Langes vegne, har ladet syne gården Balle i Østerild. Ralingshuset var forfalden og to diger delvis brudt ned og ført bort.

Christen Schoning, skriver i Hillerslev, tiltaler Anders Pedersen i Nørby i Tveds sogn, fordi han ikke har indløst en dom her af tinget 14/7 1668.
Dom: Han skal betale skriveren efter forordningen.

Anders Frost i Tilsted på Ejler Jacobsens vegne vil gøre udlæg i den øde gård i Nors, som Anders Christensen havde i fæste, men der var intet i gården, der kunne gøres udlæg i. (19/4).

Anders Frost på Ejler Jacobsen, boende på Jernit, hans vegne tiltaler han bønder i herredet, der resterer med afgifter.
Dom: De skal betale inden 15 dage osv., hvad de ikke med kvitteringer kan bevise er betalt.

(22/3). Christen Høj i Nors på Jørgen Lykke til Søgård og hr. Anders Kjeldsen i Nors deres vegne stævner Niels Jensen Skrædder for skade, han har gjort Niels Nielsen i Hinding.

12. april.

Søren Jensen ved Kåstrup kirke på egne såvel som på Niels Christensen ibd. og Poul Iversen deres vegne tilbyder Christen Mortensen Høst 3 rdl. i foderløn, efter at de som uvildige mænd har fastsat summens størrelse. Christen Høsts udnævnte mænd mener, at det er for lidt.

Hæderlige og vellærde mand Christen Mortensen Høst har bortfæstet den gård i Sønderby i Tveds sogn, som han har boet i, til Søren Jespersen og Christen Christensen, begge født i Nors. Han vil selv flytte til Lemvig, hvortil hans bohaver er ført, og hans værneting er herefter Lemvig byting. (31/5).

Christen Andersen, tilholdendes i Neergård, tiltaler Mads Pedersens enke i Kåstrup Anne Jensdatter for skyld efter hendes mands obligation 1667. Han fremlagde en dom 11/8 1668, hvorefter hun skulle betale, da hun ikke har frasagt sig arv og gæld. Herimod at svare mødte Jens Jensen Sarup, som nu har gården i fæste, og irettelagde skiftebrev efter Mads Pedersen 1668, hvorefter der ikke blev noget at arve.

Dom: Da arv og gæld ikke er fragået og dommen ikke påanket, skal enken betale.

19. april.

(22/3). Søren Christen Poulsen i Skovsted efter befaling i dommers sted. Bertel Pedersen Lerche på fru Anne Arenfelds vegne har ladet stævne flere mænd i Nors og Tveds sogne, bl.a. Niels Christensen i Visløng, til at vidne, og Søren Christensen i Vorringgård og Christen Christensen den unge i Nors til vidnespårer; desuden stævnet til vidnespårer Christen Mortensen Høst i Sønderby og herredsfogeden Jacob Ulf.
Vidnerne siger, at kvæget ikke var så vel født, da det blev tilbudt til Poul Iversen, som det var, da Christen Mortensen Høst tog det som udlæg, og at en vogn var slidt og fordærvet.
Desuden vidnede de, at de var til stede, da de fire mænd, der var udnævnt af parterne til at vurdere foderlejen, afsagde deres kendelse, og de hørte, at de alle fire var enige om 3 rd. (Sagen fortsætter).

Derefter afskrevet Søren Poulsens fuldmagt som dommer i sagen, udstedt af borgmester Christian Mortensen Lelius, amtsskriver, i amtmandens forfald. (26/4).

Søren Poulsen i Skovsted udsteder dette vidne.
Syn over en kvinde, der var fundet død på adelvejen vesten til vejen fra Brund til Hillerslev. Der fandtes ingen sår eller skade, så hun syntes død af våde.

Niels Bårdsen i Kåstrup på Niels Pedersen Bisgårds vegne lader fordele Mads Andersen i Skinnerup, Søren Pedersen i Brund og Niels Jensen i Store Kjeldtoft i Store Hillerslev (bl.a.) for hesteleje.

(29/3). Anders Frost i Tilsted på Ejler Jacobsen, sitzhaftig på Jernit, hans vegne lader fordele Anders Christensen, som havde en øde gård i Nors i fæste, efter at der forgæves har været forsøgt udlæg, og der intet fandtes på gården af penges værdi.

Christen Tomsen i Hovsør tiltaler Niels Christophersen i Hovsør for skyldige penge efter registrering indhold. Sagen opsat 4 uger.

26. april.

Peder Christensen, capitain de armis, på borgmestre og råds vegne i Thisted lader bekendtgøre, at sal. borgmester Peder Justsens enke skulle lade det gods, der var udlagt for kgl. skatter, sælge for penge og betale skatterne, men da nu enken vil vige fra huset, tilbyder Borgmestre og råd i sædeleshed Jørgen Kås til Faddersbøl, at han kan indløse den gård i Janderup, som Niels Pedersen på bor, og som Peder Justsen havde i pant af Jørgen Kås. Ellers tilbydes det alle og enhver at overtage pantebrevet mod betaling, så skatterne kan blive betalt. Desuden tilbydes markjord og huse, som er udlagt.

(19/4). Bertel Pedersen Lerche på fru Anne Arenfelds vegne tiltaler hæderlige og vellærde mand Christen Mortensen Høst i Sønderby, fordi han ikke har

efterkommet landstingsdommen, som påbyder ham at levere kvæg og gods tilbage til Poul Iversen.

Christen Høst svarer, at han tre gange har fremvist kvæg og gods på tinget og tilbudt det, imod at Poul Iversen betalte ham foderløn.

Dom: Da Christen Høst her på tinget er blevet tilbudt den foderløn, som de udnævnte fire mænd fastsatte, nemlig 3 rdl., og dog ikke har leveret kvæg og gods tilbage, bør han lide tredje ting og dele ... (3/5).

Peder Jensen i Vodtborg i Vigsø lader fordele Tomas Andersen i Østerby i Tved sogn for skyld efter skadesløhedsbrev.

Peder Iversen i Hjardemål på Tyge Andersen, sitzhaftig på Hæstrupgård, hans vegne, tiltaler Hæstrupgårds bønder i herredet for restancer.

Dom: De skal betale osv. (20/12).

Jens Christensen i Kløv får afkald fra sin broder Laust Christensen i Østerild på arv efter deres sal. forældre Christen Jensen og Maren Christensdatter, som boede og døde i Kløv, og efter hans brødre og søstre, nemlig hans halvsøskende, sal. Peder Larsen og Kirsten Larsdatter, som begge døde i Kløv, og hans søskende Mads Christensen og Christen Christensen nu værende i Kløv, og Maren, Karen og Else Christensdøtre, når de ved døden afgår.

3. maj.

(26/3). Søren Poulsen på fru Anne Arenfelds vegne begærer den dele, der er gået over Christen Mortensen Høst, beskrevet, eftersom 3. ting er ved magt. Christen Mortensen Høst lod derimod læse landsdommernes stævning, idet 2. og 3. ting er indanket for landsdommerne til Viborg Landsting den 25. maj, hvorfor der i dag ikke er udstedt nogen dele. (10/5).

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, på Lucas Langes vegne, forbyder tørvegrøft og lyngslet på gårdens ejendomme Kringe og Esdal, samt at bjerge klittag, sener og gråris, og at bruge græsgang eller anden drift. Desuden forbydes tørvegrøft i Kølbygårds og Kløvs endels kær, og fiskeri fra Kløv Mølle til fjorden og i Kul Sø og Kløvs mølledam, kørsel ad visse veje m.m.

10. maj.

(3/5). Christen Mortensen Høst har ladet stævne Iver Jensen i Hillerslev og desuden Jens Poulsen Kåstrup og Niels Christensen ved Kåstrup kirke, som havde kautioneret for Iver Jensen, for 10 sletdaler, som Iver Jensen skyldte, og som nu kræves af kautionisterne.

Dom: De skal betale og kan søge Iver Jensen. (17/5).

Chriten Bertelsen i Skovsted på sin husbonds vegne, har ladet mænd syne den gård i Hinding, som Søren Jespersen sidst påboede og afflyttede.

17. maj.

(10/5). Christen Mortensen Høst har ladet stævne fru Anne Arenfeld. Sagen afvist, da der ikke er lovlig stævnet. (Sagen fortsætter).

Christen Mortensen Høst har ladet stævne fru Anne Arenfeld og Iver Jensen og Poul Iversen i Store Hillerslev samt Søren Jensen og Niels Christensen, begge ved Kåstrup kirke. Herredsfogeden spurgte Bertel Lerche, om han havde noget at protestere mod landstingsstævningen, hvortil han svarede, at herredsfogeden selv kunne dømme om, om fornævnte kald og varsel var lovlig. Herredsfogeden begærede, at Bertel Lerche ville give enten skriftlig eller mundtlig svar fra sig om samme kald og varsel. Bertel Lerche svarer, at stævningsmændene ikke har stævnet alle, som er nævnt i landstingsstævningen.

Syn over Groffgd (Grogård) i Tveds sogn efter klage fra Jens Nielsen i Grobgård på sin moders vegne (Niels Mikkelsens efterladte hustru) til Thorckell Sommerfeld og biskoppen i Ålborg som værger for Nykøbing hospital over sandflugt. Torkild Sommerfeld har beset jorden og har begæret, at herredsfogeden vil lade 24 mænd syne den og sige, hvor meget, gården kan tåle at svare af. De 24 mænd erklærer, at gården ikke kan svare af mere end 3 td.

Lucas Lange til Kølbygård lader forbyde Jens Christensen i Kløv, sal. Christen Jensens søn, at bjerge noget af de skifter, de før har haft i brug i Tagmark og Koch eng.

31. maj.

Peder Andersen på Bjerg i Thisted fører vidner på, at Jens Mathisen i Thisted og Rasmus Brock 1656 var blevet forligt således, at Rasmus Brock skulle lade den tiltale til Jens Mathisen angående, at denne havde ladet en mødding udage, som tilhørte Rasmus Brock, falde, og til gengæld skulle Jens Mathisen eftergive 10 rdl., som Rasmus Brock efter landstingsdom skulle betale til ham. Der fremlægges en kundskab fra sal. Peder Madsen (ridefoged) 14/8 1669 om, at han har været overværende ved forliget i kapellanen hr. Jens Olufsens nærværelse.

(12/4). Søren Jespersen, som nu har Christen Høsts gård i Sønderby i Tveds sogn i fæste, lader afholde syn over gårdens brøstfældighed. Lade og stald er brøstfældige.

Jens Sørensen, boende på Bratskov, tiltaler Johan Lauritsdatter i Vestergård i Østerild for resterende afgift.

Dom: Hun skal betale osv.

Rasmus Sørensen i Oddersbøl tilbyder (Anders Nielsen i Hjardemål og (tilføjet), Jacob Hansen i Christiansand gods og varer, som blev udlagt til hans (Jacob Hansens) hustru Anne Nielsdatter, sal. Søren Nielsens søster i Oddersbøl, i Christen Sørensen i Kærup hans nærværelse. (Sagen fortsætter).

Anders Jensen i Kløv får afkald fra Christen Jensen i Vorring på egne vegne, Christen Laustsen i Kabestofft på sin hustru Anne Jensdatters vegne, Maren Jensdatter, sal. Jens Snedkers i Nors, på egne vegne, og Johan Jensdatter, Niels Olufsens hustru ved Klitmøller — som berettede, at hendes mand var på havet at fiske — på egne vegne for arv efter deres fader og moder Jens Mikkelsen og Anne Andersdatter, som boede og døde i Kløv.

Søren Christensen i S(ennels) forordnet dommer i denne sag. Jacob Hansen (Holst) af Christianssand tiltaler sal. Søren Nielsens enke i Oddersbøl for arv, som tilfaldt hans hustru, Anne Nielsdatter, efter hendes forældre, og som Søren Nielsen, hendes broder, havde under værgemål ifølge skifte i Oddersbøl 1654 efter hendes fader sal. Niels Sørensen, som boede og døde i Store Oddersbøl. Hendes moder var Ellen Jensdatter, hendes søskende Søren Nielsen, Jens Nielsen og Christen Nielsen. Brødrede har mellem sig selv skiftet efter faderen og delt arven således, at Anne Nielsdatter fik lige så stor del som hendes brødre. Søren Nielsens hustru er Margrethe Pedersdatter.

Rasmus Sørensen indvender, at der ved skiftet efter Søren Nielsen ikke blev arv til konen eller børnene, hvorfor han ikke mener, at de bør betale.

Dom: De frifindes. Den fattige enke og hendes 2 små umyndige faderløse børn skal ikke betale. (Sagen fortsætter).

Jacob Hansen Holst af Christianssand fremlægger en kundskab fra Jens Nielsen i Lild sogn og Christen Nielsen i Meelklit angående hans kone hendes arv efter hendes moder Ellen Jensdatter. Der blev intet skrevet ved skiftet, men deres broder Søren Nielsen skulle have 9 sldl., som tilfaldt Anne Nielsdatter, i værgemål tillige med arven efter hendes fader, Niels Sørensen. På kundskaben skrevet, at Christen Sørensen i Kærup — dog nu i sin svage alderdom — hørte, da Søren Nielsen lå på sin sotteseng, at han vedkendte sig at have Anne Nielsdatters arv hos sig.

7. juni.

Mikkel Langballe, sitshaftig på Nebel, på sin principals vegne, har ladet stævne ældste Poul Enevoldsen i Agerholm og Peder Olufsen i Knakkergård i Øster Vandet til forbudsvidne og irettelagde et forbud af herredstinget 9. januar 1671 (!!!), hvorefter han forbyder alle at have nogen brugelighed i Nebels ejendom, nemlig Tuekær, og forbød at afføre tørv, som var gravet.

Desuden forbød Mikkel Langballe og Christen Høj i Nors Øster Vandet bymænd at afføre tørv, der var gravet norden Nors Sø. (14/6).

Peder Sørensen i Sjørring irettelagde et syn over en mand, som var drevet ind af fjorden ved Fårtoft 5. juni. Han havde ingen sår eller skade uden at han var slidt af vandet. Den dodes broder, Peder Sørensen, skal borttage den døde og lade ham begrave.

Fru Anne Arenfeld lader fordele Peder Jørgensen i Hundal for resterende kongetiende.

14. juni.

(7/6). Mikkel Langballe, sitshaftig på Nebel, på sin principals vegne og Christen Høj i Nors på Nors og Tveds sognes sognemænds vegne forbyder (de af Øster Vandets sognemænd, der bor i Hundborg herred, navngivet) at afføre de tørv, de havde gravet i deres frihed og fæled, hvad der agtes bevist med vidner.

Herimod mødte Ville Svendsen af Brund med fuldmagt fra Peder Pedersen på Ørum, og mener, at ingen vidner bør føres så længe jorddrotterne ikke er stævnet. Christen Bertelsen i Skovsted forventede det samme på sin husbonds vegne, så vidt deres fæled i Vester Vandet Klit angår. Vill Svendsen irettelagde en seddel fra Peder Pedersen om, at Ørum tjenere blev gjort hindring af andre fremmede med deres tørvegrov og anden brugelighed på deres fæled, som de tilforn har haft.

Herimod svarer Mikkel Langballe og Christen Høj, at jorddrotterne ikke behøver at blive stævnet, da det kun drejer sig om håndgerning.

Dommeren skønner, at vidner må føres, og der føres vidner på, at der er gravet tørv ved Tuekær og en liden holm eller knakke, som kaldes Volffs Knache. (5/7).

Borgmester Christian Spormann af Christianshavn tiltaler sin tjener Lars Christensen på Skjelsbjerg for resterende afgifter fra 1657 til 1670. Han har desuden lejet jord ud. Der fremlægges en seddel, skrevet 1662 af Jens Pedersen i Skjelsgård og Lars Christensen i Skjelsbjerg, at de lover at betale den landgilde, som de resterer med, siden borgmester Christian Spormann og hans stifbøn fik dem (deres gårde) i betaling af sal. Erik Juel.

Lars Christensen mener, at denne forpligt er kasseret og skåret, og fremlægger kvitteringer.

Dom: Han skal betale, da det, han har kvitteringer for, allerede er godtgjort i fordringen.

Jørgen Nielsen i Vester Djernæs tiltaler mag. Hans Zoëgas tjenere i herredet for skyldige afgifter. Christen Christensen Høj i Nors mener, at Jørgen Nielsen og Hans Zoëga bør gøre rigtig regnskab mellem dem, da Jørgen Nielsen er Hans Zoëgas ridefoged, så det kan ses, om Jørgen Nielsen har ret til at fordrer restancerne efter deres kontrakt.

Dom: Da den i sagen nævnte dom af Hundborg herredsting ikke udtrykkelig forbyder Jørgen Nielsen at indkræve afgifterne, skal bønderne betale til ham. (28/6).

21. juni.

Anders Christensen i Hunstrup opsiger sin gård, som han har i fæste af Lucas Lange til Kølbygård.

Christen Christensen i Skovsted får afkald fra Thorsten Therchilsen i Skovsted på arv efter hans datter, Christen Christensens hustru, Maren Torstensdatter, også på medarbejernes vegne.

Jesper Nielsen i Østerild opsiger sin gård, han ibor og som tilhører fru Anne Arenfeld. (5/7).

28. juni.

Søren Bendixen, forvalter over Vestervigs underliggende gods, har ladet stævne Peder Andersen i Thisted på sin husbonds Albert Balthazar Berends til Wandsbeck hans vegne, og fremkalder vidner. Erik Nielsen, tjenende på Ullerupgård vidner, at 1669 tjente han Peder Andersen i Thisted, den tid forpagter på Bonderup, for avlskarl i Thisted og efter hans fuldmægtig, Niels Bendixens, ordre tog han der mål af 3 1/2 td. byg af Peder Andersens korn i hans gård og førte det til Skovsted til den gårds jord, som Niels Bendixen på Peder Andersens vegne har ladet pløje og skal have været den gård, som Christen Simonsen sidst iboede, hvilket fornævnte korn Torsten Torkildsen og han såede i jorden. To Thisted-læs hø blev også af ham ført til Peder Andersens gård i Thisted og efter Peder Nielsens befaling lagt i laden, og i høsten blev det korn, der var avlet efter de 3 1/2 td. byg, ført til Peder Andersens gård. Torsten Torkildsen var med og tog tiende af kornet. Torsten Torkildsen bekræftede, at han havde annammet tienden. (5/7).

Syn over Hunstrup kirkes brøstfældighed, begæret af Lucas Langes tjener Rasmus Christensen. Til mur og tårn indkøbes 600 mursten. Kirkehimlen er forfalden. Der behøves 10 tylder 4-skårne deler, hver 7 alen lang. 15 spænder skal nedtages over kirkehimlen (loftet?), og 18 bjælker. (Mål angivet).

Borgmester Christian Mortensen Lelius begærer skudsmål af herredsmændene for den tid, han havde været amtsforvalter (tre år). De siger, at de ikke har noget at klage over, de takker ham og ønsker, at de må beholde ham til amtsforvalter, så længe han lever.

Vill Svendsen i Brund udsteder dette vidne.

Jacob Ulf i Kløv, herredsfoged, begærer skudsmål, da kongen har kaldet ham med andre til sig for at konfirmere deres kongebreve. Han beder 24 mænd vidne, hvordan han har forholdt sig, både i den forrige mands (formandens, Søren Jensens) svagheit, og siden. De giver ham godt skudsmål og vidner, at han ikke har haft nogen fogedgård fri som hans formand havde.

Borgmester Christian Mortensen Lekius, amtskriver, begærer, at herredsfogeden vil udnævne 2 vederhæftige mænd i hvert sogn til at holde opsyn med klitten, at ingen tager klittag o.a. (12/7).

(14/6). Jørgen Nielsen i Djernæs tiltaler nogle herredsmænd (bl.a. Laust Aggisen i Skovsted) for restancer.

Herimod at svare fremkom Christen Christensen Høy af Nors på sin husbonds, Hans Zoëgas vegne, og vil gøre forbud mod, at hans tjenere i Ty svarer afgift til Jørgen Nielsen, efter som han søger ham for mange hundrede daler og på hans fæste, som han mener er forbrudt, bl.a. den afgift han (Hans Zoëga) får af Dollerup, hos Mikkel Nielsen i Skinnerup og Capelgaard.

Dom: Bønderne skal ikke betale til Jørgen Nielsen, før der er gjort rigtighed mellem ham og Hans Zoëga.

5. juli.

(25/6). Søren Bendixen på sin husbonds Albert Berens vegne har ladet stævne Peder Andersen i Thisted for hans part. Vidner beretter, at de har slået hø og høstet korn på den gård i Skovsted, Christen Simonsen havde påboet. Christen Simonsen fremkom og beklagede sig, at han for Peder Andersens efterstræbelser, og fordi han havde stimpet (stympret) ham hans ben, ikke kunne blive ved gården. Christen Bertelsen i Skovsted fremkom og vidnede, at han og hans medbrødre havde lejet avlingen til Christen Simonsens gård.

Peder Andersen i Thisted på Østerild kirkes anparts vegne forbyder folk i Østerild at føre deres korn af marken, før der er tiendet.

(21/6). Fru Anne Arenfeld lader tiltale Jesper Nielsen i Østerild for restancer. Dom: Han skal betale, hvad han ikke med kvitteringer kan vise er betalt. (19/7).

Peder Pedersen, forvalter over Dueholm Kloster og ridefoged på Ørum slot spørger Ørum tjenere, om de vil give ham vognhavre, da han selv har besørget al kørsel med egne heste og vogn, og nu vil han opgive sin bestilling. Bønderne svarer, at de vil give ham vognhavre ligesom de har givet hans formand. Bønderne nævnt.

Peder Pedersen på Dueholm har ladet stævne Ørum tjenere her i herredet, og tiltaler dem, som er noget skyldig til Margrethe Pedersdatter, sal. Peder Madsens.

Dom: De skal betale eller fremvise kvitteringer.

Peder Pedersen, forvalter på Dueholm kloster lader tiltale alle Klingenbergs tjenere her i herredet for restancer.

Dom: De skal betale eller fremvise kvittering.

(14/6). Mikkel Langballe, forvalter på Nebel, og Christen Høy på Vester Vandet, Nors og Tveds sognemands vegne fører vidner på, at Øster Vandet sognemænd har gravet tørv vesten og norden Nors sø. (Sagen fortsætter).

Mikkel Langballe og Christen Høy har ladet Øster Vandet sognemænd stævne til vidnespårer. Peder Pedersen på Ørum fremlægger tingsvidne, hvori folk vidner, at så længe de kan mindes, har Øster Vandet sognemænd ulast og ukært haft brugelighed i klitten fra Nors sø og vestenfor i fællig med Vester Vandet sognemænd. Simon Christensen i Tinstrup mindes 46 år, Anders Andersen i Sperrind mindes 38 år, Karen Pedersdatter i Skinnerup mindes 30 år, Anders Ibsen i Skinnerup 26 år, Maren Madsdatter i Torsted 20 år.

Mikkel Langballe fremlægger forbudsvidnet.

Dom: Da der allerede en gang er faldet dom, og ingen hjemmelsvidne eller adkomst er fremlagt af Øster Vandet sognemænd, kan jeg ikke nægte Mikkel Langballe og Christen Høy at føre deres vidner. (2/7).

12. juli.

Weel Suentzen i Brund forbyder Christen Nielsen i Kjeldstrup at føre avling af hans gårds jord, før der er tiendet til kongen, kirken og præsten.

(28/6). Christian Mortensen Lelius, borgmester og amtsskriver, begærer, at herredsfogeden vil udnævne to mænd af hvert sogn til at holde opsyn med klitten. Mændene udnævnes.

(5/7) Mikkel Langballe og Christen Høy har ladet stævne Øster Vandet sognemænd undtagen Oluf Vig og fremlægger tingsvidne om deres brug af herredsvesten Nors sø, samt en del gamle tingsvidner af 1555, 1546, 1554, og sandemændstov om Øster Vandet hede, Vigs hede m.m. Hertil svarer Mads Pedersen på Holmb i Ø. Vandet, Clemens Christensen på sin moder Maren Jespersdatters vegne, og Christen Jørgensens ibd., at de aldrig har gravet i Vester Vandet fællede videre end som deres husbond befalede, og de har haft i minde og vilje. Opsat en måned. (16/8).

19. juli.

Læst forordning om udskrivning af soldater, dat. 9/4 1670.

Anders Christensen Kaarsse i Hunstrup opsiger sin gård til Niels og Lucas Lange og deres medarvinger.

(5/7). Jesper Nielsen i Østerild opsiger sin gård til Anne Arenfeld. (13/9).

Fru Anne Arenfeld lader føre vidner om, at sal. Mikkel Møllers gård i Hov, som hans søn Poul Mikkelsen sidst påboede, og et bol i Malle er øde og ubesat. Amtmand og amtsskriver indstævnet.

Morten Andersen Rådmand i Thisted fører 4 mænd som vidner på, at de sammen med ham har været i Skinnerup og delt en gårds bygninger mellem Anders Christensen og Jens Christensen Huas og stiftede forlig mellem dem. (1/12 1674).

26. juli.

Niels Christensen, tjenende Niels Laursen Hesseldal fremlægger registrering og vurdering i boet efter sal. Christen Jensen i Krog i Kåstrup. Enken er Birgitte Nielsdatter. Børnene Søren Christensen, Maren Christensensdatter og Zidsel Christensensdatter. (Sagen fortsætter).

12. august.

Birgitte Nielsdatter, sal. Christen Jensens enke i Kåstrup, oplader sin gård til Niels Christensen, født i Hjardemål, som skal ægte hendes datter Zidsel

Christensdatter, som er hjemme (de andre børn er ude at tjene) og give enken ophold, føde og klæder hendes livstid.

9. august

Peder Andersen i Thisted, forrige forvalter på Mariager Kloster, fremlægger en fuldmagt fra amtsskriver, borgmester Christian Mortensen Lelius i lensherrens fraværelse til Søren Christensen i Sennels til at være dommer i den sag, Peder Andersen vil føre om kirketienden i Østerild, da herredsfogeden Jacob Ulf er modpart i sagens på Lucas Langes vegne. (Sagen fortsætter).

Søren Christensen i Sennels udsteder denne dom.

Peder Andersen af Thisted tiltaler Anders Christensen i Hovsør, Anders Sørensen og Niels Tomsen Kynde ibd. og Christen Simonsen i Kåstrup, som har Mikkel Tanderups gård, fordi de i fire år har ført deres korn af marken uden at tiende uden hans vilje og minde. Han henviser til kgl. stadfæstelsesbrev på Østerild kirketiende 12/2 1664.

Herimod mødte Niels Tomsen Kynde på de indstævnedes vegne og spurgte, om Peder Andersen ikke havde kvitteringer for, at tienden var ydet. Dommeren opsætter sagen i 14 dage. (Sagen fortsætter).

Peder Andersen af Thisted fremlægger en opskrift angående kirketienden af Østerild sogn. Kirkeværgen er Anders Christensen i Hovsør og Christen Simonsen i Kåstrup. Liste over, hvor meget hver mand i Østerild skal levere. Søren Christensen udstedte dette vidne. (30/8).

16. august.

Jens Laursen på Valdemar Skram til Todbøl hans vegne fører vidner på, at halvparten af Bækgård i Hov, som Christen Christensen sidst påboede, har været øde og er ubesat og ubebygget.

Bertel Pedersen Lerke på Else Henriksdatter, sal. borgmester Peder Justsens vegne tiltaler Niels Hesseldal i Vigsø for resterende afgifter. Opsat 14 dage, og til den tid skal Bertel Lerke fremlægge rigtig regnskab for, hvem gården skal tilhøre efter registreringer i Peder Justsens bo.

Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, på Margrete Pedersdatters, sal. Peder Madsens, vegne tiltaler mænd i Hillerslev sogn (kirkeværgen) for 3 td. byg efter en seddel fra Poul Klingenberg til Bustrup. Dom: De skal betale.

(12/7). Mikkel Langballe på Nebel og Christen Høy på Nebels, Vester Vandet, Nors og Tveds sognemænds vegne contra Øster Vandet sognemænd angående brug af fælleden vesten Nors sø, til tørvegrøft m.m. Gamle tingsvidner fremlægges igen. (Fol. 65 b Steenkjær er skel imellem »deres« enge (Tanderup? og Vig? el. Vestergård) Mads Tøvting opbyggede først den gård, som Mads Graversen »nu« ibor. Stenkjær regnedes for herredsskel).

»Lucas Krabbe vil være hjemmel for sine tjenere i V. Vandet og Mads Gravesen i Tøfting til brugelighed i den fælles hede, som Niels Andersen og Anders Pedersen nu er i trætte om, indtil den bliver adskilt af sandemænd. Niels Andersen sagde, at den brug de havde, havde de i mindelighed af dem i Øster Vandet den stund mænd i Øster Vandet havde brugelighed i Vester Vandet klit. — Der ligger to enstedgårde mellem Vester Vandet mark og Øster Vandet Hede, nemlig Vig og Tanderup«. . . Flere tingsvidner irettelagt.

Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, fremlægger på Øster Vandet sognemænds vegne igen tingsvidne om, at Øster Vandet mænd har haft deres brug ulast og ukært, så længe de kan mindes, og en vedkendelse, hvori Ø. Vandet-folk erklærer, at de og deres formænd har haft deres brug i klitten vest for Nors Sø i over 20 år.

Sagen henvist til Landstinget.

30. august.

Fuldmagt for Niels Andersen i Kortegård til at være dommer, så længe Jacob Ulf efter kgl. befaling er forrejt.

(9/8). Anders Frøst i Tilsted på sin husbonds tjeneres vegne i Hovsør, som og på kirkeværges og sognemænds vegne i Østerild har ladet stævne Peder Andersen på Bjerg i Thisted til vidnespår. Mænd vidner, at de var nærværende, da Peder Andersen og Anders Christensen i Hovsør blev forliget om 18 skæpper byg til åbod for Christen Christensens gård i Østerild og halvparten af Christen Tækkers gård, og det var det første år, Peder Andersen havde tienden i fæste. Peder Andersen svarede, at han aldrig havde gjort nogen akkord med Anders Christensen eller gjort noget forlig med Eske, Jep Torsen? og Anders Sørensen, men de havde i nogle år hjemført deres korn uden at tiende og imod forbud. (Sagen fortsætter).

Anders Frøst lader stævne Peder Andersen, fører vidner på, at mænd har leveret åbodskorn på Peder Andersens loft 1669, og da leverede Anders Christensen i Hovsør også 18 skæpper åbodskorn. Niels Bendixen tog mål på kornet.

Peder Andersen fremlægger en seddel, hvori Niels Bendixen erklærer, at han ikke har modtaget tiendekorn. Peder Andersen mener, at der ikke må føres vidner, før Niels Bendixen er stævnet.

Anderst Frøst mener ikke, at Niels Bendixens navn kan svække hans vidners beskrivelse efter lovligt kald og varsel.

Dommeren anerkender vidneførslen. (Sagen fortsætter).

Anders Frøst fremstiller vidner, som bekræfter, at Anders Christensen har ydet åbodskorn til Peder Andersen, og at Niels Bendixen målte det. (16/9).

Eske Christensen i Thousø på sin faders og sine søskendes vegne har ladet stævne Svend Pedersen i Thouse, hvis hustru Voldborg og steddatter Else Nielsdatter skal have haft skældsord mod Christen Eskesen og hans børn, hvilket han sagde nej til og sagde, at han ikke havde noget at beskyldte Christen

Eskesen og hans søn Eske Christensen eller (andre af) hans børn for og ikke vidste andet, end hvad godt og ærligt var, om dem, og Eske Christensen erklærede på sin side, at han intet ved om Svend Pedersen andet end godt. Den af parterne, der herefter skældte den anden, skulle give ti rdl. til Østerild kirke.

6. september.

30/8). Peder Andersen i Thisted, lod læse en landstingsstævning af 31/8. Anders Frøst, i Tilsted, Christen Sørensen i Kastrup og Søren Christensen begærede kopi. Peder Andersen sagde, at når stævningen var læst på deres bopæl, skulle de få kopi. (13/9).

Christen Henriksen i Skinnerup og Jens Christensen Huas ibd. tog hinanden i hænderne og blev venligt forliget om det klammeri og slagsmål, de havde haft tilsammen. Hvis de bryder forliget, skal den, der bryder det, give til sine naboer to tønder godt 6-skillings øl og til sin husbond en færdig staldokse.

13. september.

(12/7). Otte Ottesen på Momtoft på fru Anne Arenfelds vegne fremkalder Jesper Nielsen i Østerild, som erklærer, at han er blevet forliget med hende, således at han vil blive ved gården trods sin opsigelse, så længe hun holder sine løfter.

(6/9). Vill Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, på Anders Sørensen i Hovsør hans vegne har ladet stævne Peder Andersen i Thisted til vidnespår og Østerild sognemænd og enker til at vidne. Mange bekræfter, at da Peder Andersen havde fæstet Østerild kirketiende, blev de enig med ham om, at de skulle yde deres tiende til kirken til kirkeværgerne og give Peder Andersen åbodskorn, hvad de også har gjort. Tienden af de øde gårde, som da var øde eller blev øde, skulle Peder Andersen selv klare med kirkeværgerne. (Sagen fortsætter).

Vill Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, på Anders Sørensen i Hovsør har ladet stævne Peder Andersen i Thisted til vidnespår. Mænd vidner, at Anders Sørensen sluttede forlig med Peder Andersen om, at han og Christen Christensen og Niels Jensen skulle give tilsammen 12 skæpper byg i åbod. Andre vidner, at dette korn blev leveret i Thisted, og Peder Andersen stod selv på loftet og tog mål deraf. Der var leveret 1669, 1668 og 1667. (2/11).

20. september. Intet.

27. september.

Vill Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, på sin husbonds vegne har ladet stævne rytteren i Kanstrup, Henrik, og fører vidner (lægdsmand) på, at de har leveret ham hans månedspenge samt en seddel fra Peder Pedersen på, hvad hver skulle give af (hver) tønde korn, og at rytteren da sagde, at han agtede ikke Peder Pedersens seddel, men dog beholdt han efter anmodning seddelen.

Mikkel Nielsen, født i Hinding, agter sig til fremmede steder, og begærer skudsmål af 24 mænd, som bevidner, at han er født i Hinding, og at hans forældre var Niels Christensen og Anne Christensdatter, som nu bor i Tved i Hjardemål sogn. De giver ham godt skudsmål.

Peder Jensen (i) Vodtborg i Vigsø sogn tiltaler Anders Christensen i Vorring for skyld efter obligation.

Dom: Han skal betale o.s.v.

Anders Frost i Tilsted på Jens Pedersens vegne i Lille Kieldtoft i Store Hillerslev har ladet stævne Peder Christensen i Rær og Klemed Jørgensen ibd., og fremæsker af Klemed Jørgensen et tingsvidne 7/10 1662 angående Jens Pedersens sal. hustru, Maren Christensdatter, født i Rær. Klemed Jørgensen leverede straks tingsvidnet fra sig her i retten. Det indeholdt en kontrakt mellem Peder Christensen i Rær og hans søster, Maren Christensdatter om hendes arv efter deres forældre, Christen Christensen og Dorete Pedersdatter, som boede og døde i Rær. Peder Christensen lovede at give sin søster 40 sldl. Der er betalt 10 sldl., men resterer 30 sldl.

Dom: Peder Christensen bør betale de 30 sldl. til Jens Pedersen. (Sagen fortsætter).

Klemed Jørgensen leverer ovennævnte tingsvidne til Jens Pedersen.

4. oktober.

Oluf Christensen Dragsbæk ved Klitmøller tiltaler Salmand Andersen i Bjerregård for skyldig landgilde i 4 år og skyld efter obligationer 44 rdl.

Dom: Han skal betale. (11/10).

11. oktober.

Christen Ibsen i Store Hillerslev lader syne en ager byg, som har taget skade for 22 skæpper byg. Indstævnet Ing Mortensdatter ibd. og Niels Mortensen i Lille Hillerslev.

Jens Frøst i Tinstrup på Jens Jensens vegne i Hestkier har ladet stævne Laust Sørensen i Rær til vidnespår og Ing Laustdatter, hendes søn Søren Christensen og datter Else Christensdatter til at vidne. De vidner, at Laust Sørensen slog til Jens Jensen med en fork i Ing Laustdatters gård, så han faldt af hesten, og Laust Sørensen sagde til Jens Hestkier, at der skulle syche (synke) en djævel i ham. De hørte ikke, at Jens Jensen sagde noget til Laust Sørensen. Søren Laustsen i Bloksgård begærer på Laust Sørensens vegne genpart. (11/10).

(4/10). Oluf Christensen Dragsbæk ved Klitmøller har ladet stævne Salmand Andersen i Bjerregård og Kirsten Christensdatter, som tjente Salmand Andersen, og fremlægger et forleningsbrev, dat. 20/5 1663 fra Anne Lunov til Nebel på Bjerregård med alle rettigheder.

Derfor kræver han nu lejermålsbøder af Salmand Andersen og Kirsten Christensdatter, som har stået skrifte i Vester Vandet.

Dom: Han skal betale.

Christen Pedersen i Skjelsgård fremlægger registrering og vurdering 1/7 1670 i boet efter sal. Jens Pedersen, som boede og døde i Skjelsgård.

Enken er Zidsel Jensdatter, børnene Peder Jensen og Jens Jensen, Maren, Maren, Anne og Mette Jensdøtre. Til stede den sal. mands hustrus brødre, eftersom der ingen vederhæftige var på hans side. Brødrene er Anders Jensen i Nørhå. Søren Jensen i Nors og Christen Jensen i Nørhå. Formue over gælden 46 dal. Christen Pedersen overtager fæstet, og har givet hver af drengene en stud, hvorimod deres søstre skal arve lige i skifte med dem af boets midler. Pigerne skal blive i gården foreløbig, og have til skolegang føde og klæder, og siden bryllupskost og en opredt seng.

18. oktober.

Christen Skriver i Hillerslev lader fordele Anders Pedersen i Skovsted for skyld.

Christen Schoning i Hillerslev på hr. Oluf Jacobsens vegne tiltaler husfolk i Østerild sogn for skyldige høstdagpenge for dette år og forgangne åringer.

To mænd møder og siger, at de har fæstet gård.

Dom: Husfolkene skal betale. De to mænd frikendes.

25. oktober. Intet.

2. november. Onsdag, dagen efter Allehelgensdag. Tinget holdt i Hillerslev formedelst storm og Guds vejrlig.

(13/9). Anders Frøst i Tilsted på husbondens og på Østerild sognemænds vegne lader stævne Peder Andersen på Bjerg i Thisted til Vidnespår og Niels Bendixen, byskriver i Thisted også til vidnespår, samt Østerild sognemænd og enker til at vidne. De vidner som før, at kirkeværgerne blev forligt med Peder Andersen 1665 om åbodskorn, de skulle yde til Peder Andersen, og at Peder Andersen selv skulle klarere tienden af øde gårde og boliger til kirkeværgerne. Åbodskornet skulle leveres, hvis Peder Andersen leverede kirkeværgerne tiende af det øde gods. De vidner, at de har ydet deres åbodskorn, og om, hvilke gårde, der var øde. Peder Andersen skylder kirkeværgerne tiende af disse gårde for to år. (29/11).

Christen Schoning Skriver på Niels Tomsen Kochs vegne i Ørlunde tiltaler Christen Larsens enke Anne Nielsdatter i Ørgård i Nors sogn for resterende afgifter.

Hun skal betale. (29/11).

(11/10). Søren Laustsen i Bloksgård på Laust Sørensen i Rær hans vegne lader stævne Jens Jensen i Hestkjær til at påhøre vidner, og Oluf Sørensen og Else

Christensdatter i Rær til at vidne. De vidnede, at 3/9 kom Jens Jensen Hestkjær ridende i Rærgård og råbte Laust Sørensen tre gange udfor døren. Han skulle få en djævel, og da han red fra døren, sagde han, at Laust Sørensen skulle få en ulykke. (Sagen fortsætter).

Anders Frøst i Tilsted på Jens Jensen Hestkiers vegne og Søren Laustsen i Bloksgård på Laust Sørensens vegne tog hinanden i hånden og erklærede, at hvad der var dem imellem, skulle være dødt og magtesløst, og de skulle være hinandens gode venner, men Laust Sørensen tilforpligtede sig til at betale 9 slettedaler inden jul til Hjardemål og Vigsø kirker, for at trætten kunne komme til en god ende.

Anders Smed i Hunstrup og Laust Nielsen i Østerild fremstiller for retten fire mænd, som var udnævnt af retten til at afgøre, hvor meget Laust Nielsen skulle give Anders Smed i afståelse af hans part i den gård, de havde sammen. Han skal give 4 rdl. Anders Smed må flytte og føre det ringe korn og andet, han har i gården, men han skal betale sine restancer selv. (6/12).

3. november.

Søren Christensen i Sennels begærer på fru Anne Arenfeldts vegne, at om inspektøren eller nogen på hans vegne på Ullerupgård har noget at forrette med Anne Arrenfeldt, syn eller andet, at de da ville fremkomme. Inspektørens fuldmægtig svarer, at formedelst storm og uvejr kunne intet syn i dag afhjemles. (15/11).

Søren Jensen ved Kåstrup kirke lader fordele Anders Christensn i Vorring for skyldig lånt korn.

15. november.

Veel Suendtzen i Brund, delefoged til Ørum tiltaler folk i Kåstrup for skyldig græslam for leje af Kronens endels hede i Vang sogn og folk i Skinnerup for skyldige hedelam, også for leje af Kronens hede i Vang sogn.
Dom: De skal betale.

Christen Ibsen og Poul Jensen, kirkeværger i Hillerslev sogn, tiltaler folk i Hillerslev sogn for resterende kirketiende.
Dom: De skal betale.

(8/11). Søren Christensen i Sennels på fru Anne Arenfeldts vegne har ladet stævne inspektøren på Ullerupgård til synsvidnes påhør og fremlægger et synsvidne her af tinget 22/3 sidst afvigte angående Ullerupgårds brøstfældighed. De synede gården og alt, hvad der skal blive stående på gården til inspektøren ved rigtigt syn afleverer gården. Desuden synes mark. Alt specificeret. (Nævnt: Skorstenen over sal. junkers kammer). (Sagen fortsætter).

Inspektørens fuldmægtig på Ullerupgård fremkalder vidner, der beretter, at de i vårdagene var på Ullerupgård og førte de indstrandede jøder, som var indstrandet for Nørklit på Hannæs, fra Ullerupgård til Vestervig. De så, at jøderne og skibsfolkene blev godt behandlet på Ullerupgård, og de så, at de tog afsked med hverandre, og fra Ullerupgård og til Vestervig så de ingen af dem at være anderledes medhandlet end som tilbørligt, ret og billigt kunne være.

22. november. Intet. Tinget holdt i Hillerslev på grund af sne.

29. november. Tinget holdt i Hillerslev på grund af sne.

(2/11). Anders Christensen i Hovsør og Christen Simonsen i Klastrup har ladet stævne Peder Andersen på Bjerg i Thisted og fører igen vidner på, at nogle folk i Østerild sogn har ydet deres åbodskorn til Peder Andersen.

(2/11). Thor Nielsen i Kløv på sin søster Anne Nielsdatter, sal. Christen Larsens enke i Ørgård, hendes vegne fremlægger registrering og vurdering af 23. nov. sidst i boet efter Christen Larsen i Ørgård. Der var aldeles intet i noget af husene, hverken i laden eller de andre huse, ude eller inde, som var værd at vurdre eller skrive.

(15/11). Søren Christensen i Sennels på fru Anne Arenfeldts vegne har ladet stævne inspektør Christian Henrik Petersen på Ullerupgård, Henrik Johan og fogeden på Ullerupgård, Jens Pedersen samt Bertel Pedersen Lerche. Han fremlægger igen syn over Ullerupgård (udførligt). Jens Pedersen foged svarer, at hans husbond begærer genpart.

6. december.

Peder Larsen i Langgård tiltaler efter fuldmagt fra provstiskriveren, Morten Tomsen på Boddum Bisgård, folk i Tveds sogn for skyldig kirketiende til Tveds kirke.

Dom: De skal betale.

(2/11). Anders Smed i Hunstrup irettelægger et afsigelsesvidne om, at Laurids Nielsen skal give Anders Smed 4 rdl. i afståelse af hans gårdpart, men Anders Smed skal betale sine restancer selv. Han tilbyder nu Laust Nielsen de penge, han resterer med, men Laust Nielsen vil ikke modtage dem. (13/10 74).

Søren Rasmussen på Kølbygård tiltaler på Lucas Langes vegne nogle af Kølbygårds tjenere for resterende afgifter.

Dom: De skal betale o.s.v.

Søren Rasmussen på Kølbygård tiltaler på Christen Poulsen, ladekarl på Kølbygård, hans vegne Jørgen Mikkelsen i Hjardemål for 13 sld., som Christen Poulsen har til gode på sin løn fra den tid, han tjente ham.

Dom: Han skal betale.

Søren Rasmussen, foged på Kjølbygård, på Lucas Langes vegne, tiltaler folk i Østerild sogn for resterende kongekorntiende.

Dom: De skal betale.

20. december.

(26/4). Peder Iversen i Hjørdemål (på Tøger Andersen, forvalter på Hæstrupgård i Vendsyssel, hans vegne) tiltaler Hæstrupgårds tjenere (i Hjørdemål, på Ballerum, i Vorring og Nors) for restancer.

Dom: De skal betale.

Autorisation 7. januar ved Mogens Kruse, oberst over den adelige rostjeneste og amtmand over Ty og Mors.

Herredsfoged: Jacob Ulf i Kløv

Skriver: Christen Madsen Skåning

Peder Pedersen Troldborg i hans sted efter amtskriverens befaling.

Sandemænd:

Christen ...ctzen i Klastrup
 Laust Chr ... i Nørby i Tveds sogn
 Ung Poul Enevoldsen i Agerholm
 Jens Andersen ved Led i Hjørdemål
 Anders Christensen i Hovsør
 Laust Jørgensen i Brund
 Anders Bundgård i Sennels
 Niels Bisgård i Kåstrup

Ransnævninger:

Laust Sørensen i Sønderby i Tveds sogn
 Jens Poulsen i Skiverklit
 Clemed Jørgensen i Ræhr sogn
 Jens Christensen i Vigsø
 Mads Riis i Hansted
 Christen Henriksen i Skinnerup
 Christen Jensen Abildhave i Lønderup
 Christen Lauritsen i Hoestrup.

Snapstirsdag, 10. januar.

Inspektør Christian Henrik Petersen på Ullerupgård har ladet stævne Laurits Jacobsen Hollænder i Vigsø med flere til at vidne og Peder Sørensen i Rær til vidne(s påhør). Laurits Hollænder vidner, at den sidste dag, der blev bjerget af det skib, der var strandet i Vigsø bou, da kom han til stranden og for med bjergekarlene ud, og da de kom ud, da var landtovet borte, så de havde intet at holde ved. Da kom Peder Sørensen af Rær og hans broder Niels af Borup ud til skibet og førte Hans Axel af Ullerupgård ud til skibet. Da de kom ud på skibet, sagde Laurits Hollænder til Peder Sørensen: Gud forlade jer for landtovet, I tog bort, da både I, som skulle bryde, og vi, som skulle bjerge, havde godt deraf. Da svarede Peder Sørensen, at inspektørens dreng havde givet ham det. Et andet vidne siger, at Peder Sørensen sagde, at han kun tog et stykke af tovet, hvortil Laurits Hollænder svarede, at han mente, det ene fulgte med det andet. Peder Sørensen sagde nej, det skulle de aldrig bevise. (24/1).

17. januar.

Laurits Jensen, byfoged i Thisted fremlægger en obligation fra Enevold Sørensen i Rærgård til Laurits Lauritsen Svenske af 1662, læst ved skiftet efter sal. Laurits Svenske 1668, samt en transport 5/10 1670 fra Albert Schade i

København til Laurits Jensen på obligationen, som han havde fået udlagt i boet for gæld.

Enevold Sørensen irettelagde en kvittering fra Laurits Svenskes enke, Anne Christensdatter, for alt hvad han havde skyldt hendes mand, dateret 8. januar 1669.

Dom: Da kvitteringen er udstedt efter at obligationen blev udlagt, skal Enevold Sørensen betale de 10 rdl. til Laurits Jensen, men kan søge Laurits Svenskes enke.

24. januar.

Christen Bertelsen i Skovsted, delefoged til Vestervig har ladet stævne Laurits Pedersen i Hansted til vidnespårør og nogle vidner, som beretter, at da deres ridefoged, Jens Nielsen i Villerup, var i Søren Sørensens stue i Hansted, spurgte han Laurits Pedersen, om han havde givet Gertrud Sørensdatter lov til at sidde i det hus, som står norden til Søren Sørensens og er tjener til Vestervig. Han svarede ja. Han havde givet hende lov til det, for at huset ikke skulle blive nedbrudt.

(10/1). Peder Sørensen i Rær har ladet stævne nogle folk til at vidne, og Laurits Jacobsen Hollænder til vidnes påhør og inspektøren og hans fuldmægtig på Ullerupgård, også til vidnes påhør. Vidner beretter, at 12. december, som var sidste dag, de blev bjergtet fra det skib, der var strandet ved Vixø bou, skulle nogle af dem have brudt på skibet og nogle løftet Hestkjærs skude fra havet. Der havde været tre tove til skibet, og Laurits Hollænder og en anden havde fat på det ene og rykkede i det, og siden rykkede de i et andet tov. Nogle havde set noget tov mellem det bjergede og tov der hang ved skibet. (28/3).

Laust Sørensen i Vesterby i Tveds sogn på hr. Anders Kjeldsen i Nors hans vegne, lader fordele Weel Christensen i Skorup og flere, som resterer med præstens korntiende for Nors sogn.

31. januar.

Hr. Anders Pallesen i Sennels tiltaler Niels Andersen på Gad i Sennels, Christen Christensen Nørgård ibd. og Christen Odde for skyldig tiende, og fordi han sagde god for Niels Andersen Gade.

Dom: De skal betale.

Anders Nielsen i Hinding, kirkeværge i Nors sogn, lader fordele folk for skyldige afgifter til Nors kirke.

7. februar.

Christen Lauritsen i Visby på dr. Niels Bendtsens vegne i Ålborg tiltaler Niels Lange på Kølbygård for en obligation, udstedet af hans sal. broder Lucas Lange 1668 på 66 1/2 rdl.

Opsat 6 uger.

Peder Jensen i Vodtborg på egne og lægdsbrødres vegne begærer dele og fjerde ting over deres soldat Christen Christensen, født i Rær, fordi han ikke vil levere degen, gehæng og mundering fra sig. Soldaten mener, at han bør frikendes, og på hans vegne fremlægger Christen Bertelsen i Skovsted en kontrakt af 1669 mellem lægsbrødrene og soldaten. Peder Jensen fremlægger en anden kontrakt, hvorefter Christen Christensen selv skulle skaffe sig kårde og gehæng, og han lader derefter ung Christen Christensen på Hjertbjerg fordele for degen, gehæng og anden mundering.

14. februar.

Dorte Då til Torstedlund lader tiltale Torstedlunds tjenere i herredet for restancer.

Dom: De skal betale.

Ville Svendsen i Brund på Margrete, sal. Peder Madsens i Thisted hendes vegne tiltaler Niels Andersen i Kortegård for skyldige penge for sædekorn. Opsat 8 dage.

Unge Christen Christensen i Nors, delefoged over Ejler Jacobsens gods i herredet har på Peder Pedersen Sands vegne stævnet Anders Pedersen i Nørby og irettelægger en seddel, hvorefter to mænd har udvist Peder Pedersen Sand to rugagre på den gårds jord i Nørby i Tveds sogn, som Anders Pedersen påboede, Anders Pedersen havde lovet, at Peder Sand skulle beholde agrene. Seddelen dateret 6/8 1669. På seddelen var skrevet, at Peder Sand, den fattige mand, havde beklaget sig over, at han ikke kunne få rugen af de to agre, som Anders Pedersen havde lovet ham og taget ham i hånden på i underskriverens, Christen Jensen Østrups nærværelse og i hans stue, dateret Vognsell? (Østrup i Vonsild sogn, Ålborg amt?) 21/1 1671. Tingsvinde. (28/2).

Niels Lange til Kølbygård lader tiltale Johan Iversdatter i Mejlklit i Hjørdemål for lejermarksbøder. Dom: Hun skal betale. Hun holdt til hos Mads Pedersen i Mejlklit. (Sagen fortsætter).

Niels Lange til Kølbygård lader tiltale Mads Pedersen i Mejlklit og Niels Bro ibd. for ulydighed. Opsat 1 måned.

Niels Langes foged, Søren Rasmussen, fremlægger attest fra præsten i Hjørdemål om, at Johan Iversdatter er publice absolveret og skyldte for sin barnefader Laurits Sørensen i Rouer. (28/3).

21. februar.

Christen Madsen Skriver udsteder denne dom.

Christen Ibsen i Store Hillerslev, kirkeværge i Hillerslev tiltaler folk i Hillerslev sogn for skyldig kirketiende og åbod for 1669 og 1670 og for skyldig konge- og præstetiende.

Dom: De skal betale.

28. februar.

(14/2). Unge Christen Christensen i Nors på Peder Pedersen Sands vegne i Nørby i Tveds sogn fremkalder Peder Sand og hans hustru Maren Pedersdatter. Peder Sand vidner, at Anders Pedersen havde fem øg og seks nød tøjret på en ager, som kaldes Volshøj, og hans dreng gik og flyttede dem. Desuden vidner hans kone og han, at laden til det hus, de sad i, faldt ned, og de vogtede tømmeret om nætterne. Da kom en nat en mand og rykkede en stolpe ud og gik vester med den. Så tog Peder Sand et stykke træ og slog til Anders Pedersen. Da sagde Anders Pedersen, at han skulle jage Peder Sand så langt igen, og så smed han det stykke træ, han havde.

Niels Andersen på Ballerum lader fordele Niels Andersen i Kortegård for 2 sletdl., som Niels Andersen havde sagt god hos hans søn for, og som Niels Andersen i Kortegård havde lovet at betale.

Jens Christensen i Skinnerup tiltaler folk i Skinnerup for skyldig kirketierende.

Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, fremkalder folk, der vidner, at den gård i Sennels, som Jelle Christensen sidst påboede, har været øde i tre år.

Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, på Margrethe Pedersdatter, sal. Peder Madsens, forrige forvalter på Ørum Slot, hendes vegne fremkalder 24 synsmænd, som vidner, at Kjærgård, som Gregers Sørensen påboede, var skadet af sandflugt. Bygningerne var nedtyngt af sand, marken var overløbet med sand og ikke tjenlig til korn, og engen ikke til græsning. De syntes, at husbonden ikke efter denne dag kunne få nogen skyld eller rettighed deraf. (11/4).

Hr. Hans Nielsen i Rær har ladet stævne Jørgen Lykke til Søgård for en obligation på 100 rdl. Jørgen Lykke har derfor pantsat en gård i Nors sogn, som Poul Nielsen Smed i Døffholl bebod og skylder 6 td. byg årlig. Hr. Hans Nielsen forbyder nu Poul Smed at yde afgift til andre end til ham.

7. marts.

Will Svendsen i Brund på Margrethe Pedersdatter, sal. Peder Madsens enke i Thisted, hendes vegne har ladet syne Anders Tomsens gård i Østerby i Tveds sogn. Den var brøstfældig på tag for 2 rdl. og for tømmer for 4 rdl.

14. marts.

Tingsvidne om øde gårde i Hillerslev herred af Vestervig gods.

Peder Andersen på Bak i Lille Hillerslev får afkald fra Niels Mortensen i Lille Hillerslev på den arv, som hans hustru Maren Pedersdatter, kunne tilkomme efter hendes sal. moder Ing Christensdatter, og efter hendes fader, forskrevne Peder Andersen på Bak, når han ved døden afgår.

Anders Frost i Thisted på Maria, sal. Iver Jacobsen Bruns, hendes vegne tiltaler ung Christen Christensen i Nors for skyldige afgifter, for så vidt angår hendes part.

Dom: Han skal betale.

Anders Pedersen i Skinnerup, som har fæstet Laust Sørensens gård ibd., på Dorete Laursdatter, (senere: Jensdatter), sal. Laust Sørensens hustru hendes vegne fremlægger registrering og vurdering i boet efter Laust Sørensen. Børnene er Søren Laustsen, Else Laustdatter og Margrete Laustdatter, Deres formynder er Christen Laustsen, på hvis vegne Søren Laustsen i Bloksgård er til stede. Boets formue er over gælden 60 sldl. 10 sk., hvoraf Dorte Laursdatter får halvdelen, hendes børn den anden halvdel. Drengen får dobbelt så meget som hver af pigerne. De skal blive i boet hos Anders Pedersen og deres moder, til de bliver 18 år og have føde, klæder og skolegang osv. Anders Pedersen er deres stedfader.

21. marts.

Tingsvidne om øde gårde under Vestervig gods.

Fru Karen Dyre til Knivholt lader fordele folk i Sennels sogn, som resterer med kongetiende.

Christen Madsen i Hillerslev på jomfru Karen Lykkes vegne fremlægger et forpagtningsbrev fra Jørgen Lykke til hans søster Karen Lykke til Vejerslevgård på hovedgården Søgård af 1. marts 1670.

28. marts.

Unge Christen Christensen i Nors, delefoged for Ejler Jacobsen, føre vidner om brøstfældighed på et hus i Sennels, som Tomas Mikkelsen sidst påboede.

(14/2). Søren Laustsen i Bloksgård på sin husbonds vegne fremkalder Johan Iversdatter hos Mads Pedersen i Mejlklit. Hun skyldte Laust Sørensen i Roer (Roergård) for sin barnefader. Barnet er nu 1/2 år og er en dreng, der hedder Peder.

(24/1). Morten Andersen, rådmænd i Thisted, på inspektør Christian Henrik Petersen på Ullerupgård hans vegne, fremkalder folk fra Vigsø, der vidner, at den 7/12, da det skib stødte på revlen ved Vigsø bou, forlod folkene skibet og kom i land på deres esping. Inspektøren contenterede dem efter deres vilje og minde, og vidnerne begyndte at bjerge fra skibet. De bjergede noget hamp og hørfrø, men det meste var vådt. Hvad der ellers var i skibet, aske, rug og hørfrø rejste i havet med skibet, som blev slået i stykker. Der kom noget vrug i land, redskaber, sejl og andet, dog mest sønderrevet og slidt, og noget af det blev stjålet. Det kostede en stor bjergeløn, da havet var ondt.

Morten Andersen, rådmand, på inspektør Christian Henrik Petersens vegne fremkalder folk fra Hansted, som vidner, at et skib strandede på revlen ved Hansted natten mellem den 12. og 13. december, og skibsfolkene kom derfra på deres esping, men i nogle dage var det sådan en storm og uvejr, at intet menneske kunne komme til skibet for at bjerge noget. Inspektøren gjorde akkord med skibsfolkene om skibet, som stod på revlen, og så rejste skibsfolkene derfra til Ullerupgård. Da havet blev noget bedre, bjergede vidnerne noget spundet kabelgarf?, som var vådt, og et parti knapholter samt nogle sejl og redskaber, som var fordærvet af havet og af Guds vejrlig. Nogle master blev bjerget, da skibet var slået i stykker. De blev bjerget op af havet, og det kostede en stor bjergeløn, da masterne var store.

Fru Anne Arenfeld til Ullerupgård lader stævne menige Sennels sognemænd undtage fire, og hun mener, at de skal gøre arbejde med pløjning og harvning af kongens tiende, som hun har fæstet. Derimod at svare mødte Christen Christensen den yngste af Nors på Ejler Jacobsens tjeneres vegne og Will Svendsen i Brund på Ørum slots tjeneres vegne og sagde, at hvis den gode frue ikke ville lade sig nøje med den tidligere akkord om betaling af tiende, så ville de tiende i kærven. Opsat en måned og imidlertid videre rigtighed fremlægges og bevises af fruene og sognemændene.

Anne Arenfeld fordele nogle mænd i Sennels sogn for byg, de skylder, fordi de havde kvæg i græs i klitten.

4. april.

Søren Christensen i Sennels på kornet Henrik Johan Stephensen, inspektørens søstersøn, hans vegne har ladet stævne generalmajor Henrik Rüse på Bøvling slot og Knud Tomsen på Bøvling. Fogeden og tjenestefolk på Ullerupgård vidner, at Henrik Johan Stephensen ikke har haft fast ophold på Ullerupgård, men kun været der af og til, og at han ikke er mundtlig stævnet af Bøvling stævningsmænd på Ullerupgård. (2/5).

Peder Andersen på Bjerg i Thisted tiltaler Østerild sognemænd, fordi de har hjemført deres korn uden at tiende. Opsat en måned. (16/5).

Søren Christensen i Mejlklit, som har sal. Christen Nielsens gård i fæste, fremlægger registrering og vurdering i boet efter Christen Nielsen. Hans hustru, som efterlever, er Anne Nielsdatter, sønnen Niels Christensen, hvis formyndere er hans farbrødre, Kjeld Nielsen og Jens Nielsen, begge af Lild. Boets formue er 55 daler 1 mk. 12 sk. Ingen gæld. Enken vil ægte Søren Christensen. Drengen får 20 sld. i rede penge, 1 rdl. for faderens klæder og 6 skp. rug.

11. april.

Rasmus Ravn, Margrete, sal. Peder Madsens i Thisted hendes fuldmægtig tiltaler kirkeværger i Hansted og Vigsø sogne for skyldig åbodskorn efter

hendes fæstebrev på tienden for livstid, udstedt 1661 af Christen Nielsen på Tanderup på Otte Krags vegne. Jens Nielsen, ridefoged på Vestervig, og kirkeværgerne begærer, at sagen må opsættes, og kontrakten med kirkeværgerne fremlægges. Opsat 1 måned. Akkorderne skal fremlægges. (2/5).

Syn over vejenes tilstand ved Store Træbro og Lille Træbro. Der er huller i vejenes stenbro, så ingen ved vinterdage eller i tøbrud kunne færdes der uden livsfare. Vejen skal gøres i stand fra Bromølle.

Will Svendsen i Brund tiltaler tjenerne til Ørum i Lille Hillerstev for resterende landgilde.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, fremkalder mænd, der har synet den gård i Kløv, som sal. Poul Jensen sidst fradøde, og som enken Maren Jensdatter en tid besad. ... Væggene på nørre side af rålingen var oplagt af digetørv. Husene var brøstfældige.

(28/2). Will Svendsen i Brund på Margrete, sal. Peder Madsens vegne i Thisted fremlægger syn over Kjærgård i Tveds sogn, som Gregers Sørensen sidst påboede. Husene var nedtynget af sand, og mark og eng overløbet med sand, så der ingen græs var, og marken var ikke tjenlig til korn.

Niels Andersen i Kortegård udsteder dette vidne. Jacob Ulf i Kløv, herredsfoged, begærer at få kundskab af 24 mænd om, hvordan han har forholdt sig. 24 mænd vidner, at han har forholdt sig som en from, ærlig mand osv., og at han ikke har haft nogen fri fogedgård, som hans formænd har haft.

18. april.

Tomas Christensen i Hunstrup på sin husbonds, vellærde Christen Skytte, på Hvidbjerggård i Mors hans vegne lader fremkalde folk, der har synet Bønnich Tomsens gård i Hov i Sennels sogn ... Der er en jordstald til 8 høveder ... Husene er brøstfældige.

Jacob Ulf, herredsfoged, påmindrer herredsmændene, at de skal møde hver tingdag præcis klokken 10, så vil han møde og parere.

2. maj.

(4/4). Henrik Johan Stephens fremstiller på inspektør Christian Henrik Petersens vegne nogle af Ullerupgårds tjenestefolk, som vidner, at der af det skib, som strandede østen for Bulbjerg for omtrent et år siden (se 1670), og som de jøder var på, blev bjerget en lille tønne med kobbermønt og en pose med samme slags mønt, som blev ført til Ullerupgård, og Jøderne fik pengene igen efter begæring og førte dem med fra Ullerupgård, og de havde ikke set flere penge. Jøderne kørte til Vestervig, og de havde ingen usamdrægtighed med inspektøren, som fulgte dem til vognen, og de tog venlig afsked med hinanden.

(11/4). Peder Andersen på Margrete Pedersdatters vegne. De har ikke kunnet finde nogen kontrakt i hendes mands bo, men hendes mand har skrevet noget på fæstebrevet. Kirkeværgerne anmodes om at møde med deres kontrakt næste tingdag. Ellers vil hun have sig tiltale forbeholden. (30/5).

Knud Jensen i Klim på Las Lassens vegne i Ålborg tiltaler Knud Jensens enke i Hillerslev og to andre for resterende afgifter.
Dom: De skal betale.

Knud Jensen i Klim har ladet stævne Christen Knudsen i Store Hillerslev for lejermålsbøder, han skal betale til landsdommer Jens Lassen i Fyn for lejermål med Karen Christensdatter i Bertels stue i Hillerslev. Christen Knudsen kræver, at Knud Jensen fremviser fuldmagt og beviser, at lejermålet fandt sted, hvor han påstår, hvorfor han mener, at han bør frikendes.
Dom: Han kendes fri, indtil det bevises, hvor lejermålet har fundet sted.

Well Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, tiltaler Ørum tjenere her i herredet for restancer, efter opsættelse 14 dage og begærer dom. Herredsfogeden beder om at restancelisten må blive fremlagt, men Will Svendsen har den ikke med. Derfor udsættes sagen, til bønderne bliver lovligt saggiven.

9. maj.

Unge Christen Christensen i Nors lader på Ejler Jacobsens vegne stævne Anders Christensen i Nors og latinske skolemester i Thisted, Poul Lucassen. Anders Christensen har boeet en gård i Nors, hvoraf herligheden tilhører Ejler Jacobsen, men bygskylden tilhører rektor.
Anders Christensen beretter, at han har ydet noget, men måtte forlade gården, da han ikke havde noget at drive den med.

Fru Anne Arenfeld lader afholde syn over halve Søndergård i Østerild. Ralingen er brøstfældig på 2 læs tag. Laden skal bygges af ny, to jordhuse, bygget af digetørv og dækket med vogtetørv er tilsammen brøstfældige for 1 sletdaler. (23/5).

16. maj.

Tomas Pedersen Barfod, lensherren Mogens Kruses fuldmægtig og amtskriver for Ty og Mors lader syne den ejendom i Nors, som Christen ... usen havde i fæste og frarømmede. Der er ingen huse eller bygning på gården og ingen sæd sået. Græsningen kan kun vurderes til 1 rdl. Gården har ingen husbond haft en 20 års tid, og ingen har villet antage sig den mod at svare skatterne.

Tomas Barfod, amtskriver, har ladet syne en ejendom i Kjelstrup, som Mads Kjær før boede i og rømmede fra, og som nu er øde. Der er ikke sået noget i 5-6 år, og der er ingen bygning på ejendommen. Græsningen vurderes til 1 rdl.

Fru Anne Arenfeld lader afholde syn over den gård i Skovsted, som Jens Jensen og hans søn Mads Jensen bor i og har i fæste. Brøstfældigheden vurderes. Der er et stalldhus med fordvægge.

Christen Christensen Høj i Nors på sal. Erik Hardenbergs børns vegne fremkalder folk, der vidner, at Anders Pedersen i Hjørdemål, som er tjener til Claus Juel til Vosborg, er så forarmet, at han ikke kan give husbonden nogen skyld eller landgilde og i det højeste kan udrede skatterne. Anders Pedersen siger, at han ikke har kunnet give skyld i 6 år.

Unge Christen Christensen i Nors, Ejler Jacobsens delefoged, fremkalder mænd, der har synet den å, der løber fra Bjerre sø til Gasbjerg mølle. De så, at den ikke kunne få sit løb, fordi der var kastet nogle tørv i den, og de syntes, at der var gjort en kørevej derover vesten for Jens Bauns i Søborg. Han var stævnet. (30/5).

Peder Andersen på Bjerg i Thisted på Margrete (Pedersdatter), sal. Peder Madsens i Thisted fører vidner på, at mange folk i Hansted har ført deres korn hjem uden at tiende til hende.

Anders Christensen Overgård i Vigsø får håndslag af Niels Tomsen Møller, født i Vust, på, at han vil betale ham 70 sletdaler, som rester på den vejrmølle, som står østen for Aggersborg kirke for Aggersborg by på rimme. Han pantsætter møllen til Anders Overgård, som giver skøde. (Sagen fortsætter).

Anders Christensen Overgård i Vigsø på sin broder, Christen Thomsen i Vust, hans vegne får håndslag af Niels Tomsen Møller på, at han vil yde Christen Tomsen 1 td. byg eller penge for året 1674 og derefter en tønne byg årlig, så længe Christen Tomsen lever. (Sagen fortsætter).

Skøde fra Anders Christensen Overgård på egne og broder Christen Tomsens vegne giver Niels Tomsen Møller skøde på Aggersborg vejrmølle.

(4/4). Peder Andersen på Bjerg i Thisted har ladet stævne Østerild sognemænd, Christen Simonsen i Klastrup og hr. Oluf Jacobsen i Hunstrup efter opsættelse og tiltaler nogle sognemænd, fordi de ikke har ydet ham tiende 1670, og kræver dem straffet.

Herimod at svare mødte Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, og Christen Simonsen i Klastrup på sognemændenes vegne og krævede, at Peder Andersen skulle fremlægge den landstingsdom, han beråber sig på så det kan ses, hvordan den lyder.

Dom: Da sagen har været afgjort på Thisted byting således, at Peder Andersen blev fradømt sit fæste, men Peder Andersen siden har anket sagen til underkendelse af dommen for Landstinget, men der ikke fremlægges nogen landstingsdom, så kan jeg ikke tilkende de tiltalte at lide noget, fordi de hjemførte kornet, før der for mig fremlægges landstingsdom, hvoraf det kan ses, om Peder Andersen endnu er berettiget til tienden. (21/11).

23. maj.

Kvartermester Søren Rasmussen, fuldmægtig for ritmester Peter Ryssler til Buderupholm tiltaler Jørgen Lykke til Søgård som har solgt ham Buderupholm efter skøde 29/1 1668 og lovet at indløse det af godset, der var pantsat. Dette er ikke sket, og nu har dr. Christian Foss, medicus i Skåne og canonicus i Lunde kapitel hans fuldmægtig efter Jørgen Lykkes pantebrev til ham annammet og antaget nogle gårde i Gravlev, hvorfor det kræves, at Jørgen Lykke erstatter disse gårde. Der fremlægges en dom for Ålborg byret, hvori gårdene tildømmes panthaveren.

Jørgen Lykkes fuldmægtig begærer opsættelse, da Jørgen Lykke ikke kan komme til stede, men er i kommission.

Dom: Skødet og den pårørte forpligtelse bør efterkommes.

Anne Arenfeld lader tiltale Jens Nielsen i Søndergård i Østerild og Jens Jensen Kloster og hans søn Mads Jensen i Skovsted for restance.

Dom: De skal betale osv.

Unge Christen Christensen i Nors på Lille Hillerslev bymænds vegne fremkalder folk, der vidner, at de har set, at Peder Haarboe i Store Hillerslev havde 7 høveder på græs på Nørkier i dene vårdag, som er hver mand til stor skade, da hver mand i Store og Lille Hillerslev har skifter der, og har haft i 23 år. (Sagen fortsætter).

Unge Christen Christensen i Nors giver last og klage over Peder Haarboe og hans søn Jens Haarboe, for voldsdrift i Nørkjær med deres fæmon.

Niels Laustsen i Hesseldal irettelægger en forligelsesseddell, hvori Peder Jensen i Votborg bekender, at han i drukkenskab er kommet i Niels Hesseldals gård og har slået hans kone, Maren Christensdatter. Han forpligter sig til ikke at gøre dem skade, og han skal give Maren Christensdatter 2 rd.

30. maj.

Niels Lange til Kølbygård lader forbyde Christen Pedersen på Tang, Peder (Henriksen?) i Bromølle og Ib Andersen i Kløv mølle samt Kløv, Lønnerup og ... bymænd tørvegrøft eller lyngslet i Kringe og Esdal, som er Kølbygårds endels ejendom, samt fædrift i noget kær og fiskeri fra Kløv mølle til fjorden. (Sagen fortsætter)

Søren Rasmussen på sit herskabs vegne (til Kølbygård) lader foretage syn over tørvegravning sønden Hunstrup by. Der lå gravede tørv, og der var to alen dybe tørvegrave.

(16/5). Unge Christen Christensen i Nors fremkalder folk, der vidner, at der har været en »skyffr« (et skår, en kløft, en rende) mellem Bjerre sø og Langgårds mølle, og der har ingen alvej været over den, men alene en gangsti med en fjæl over renden.

Hr. Niels Olufsen i Hillerslev lader forbyde Hillerslev sognemænd at hjemføre deres korn, før de har tiendet. (Sagen fortsætter)

Hr. Niels Olufsen tilbyder Hillerslev sognemænd tienden i fæste.

Jens Sørensen på Bratskov tiltaler Johan Lauritsdatter i Vestergård i Østerild for restancer.

Dom: Hun skal betale.

Søren Mikkelsen i Kløv tiltaler Johan Lauritsdatter i Vestergård for 23 sld. for hans løn, da han tjente hende, og for penge han havde lånt hende. For hende mødte Laust Jørgensen? i Brund og begærede, at hans moder og Søren Mikkelsen måtte gøre efterregning, da han mente, at noget var betalt.

Dom: De skal gøre regnskab med hinanden, og det som hun kommer til at skyldte skal hun betale osv.

(18/4). Peder Andersen på Bjerg i Thisted tiltaler folk i Vigsø på Margrete Pedersdatter, sal. Peder Madsens vegne for skyldig tiende. Kirkevægerne irettelægger en stedsmålseddell fra Joachim Christopher Steensen, befallingsmand over Tyholms provsti, om at han har fæstet tienden i Hansted og Vigsø til sognemændene, da der er foretaget eksekution for kirketienden, som sal. Peder Madsen havde i fæste, dog på den betingelse, at de skal yde noget til Margrete Pedersdatter for 1670.

Dom: Sognemændene bør tilfredsstille hende for 1670 og siden forenes med tiendetageren på bedst mulig måde.

(23/5). Unge Christen Christensen i Nors på Store og Lille Hillerslev bymænds vegne lader forbyde alle — undtagen Peder Hårbo, som må græsse 3 høveder — at lade kvæg komme på Nørkier eller at slå rør eller andet, som vokser der, uden på deres egne skifter. (Sagen fortsætter)

Forlig mellem Peder Pedersen Hårbo med hans søn Jens Hårbo på den ene side og Hillerslev bymænd på den anden side, om at han må græsse tre nød ad gangen i Nørkier og ikke flere. (Se 11/5 1685).

6. juni.

Søren Bendixen, skriver på Vestervig Kloster, stævner Vestervigs bønder i herredet for resterende afgifter efter restanceliste.

Tingsvidne.

Unge Christen Christensen i Nors, Ejler Jacobsens defefoged, fremkalder folk, der vidner, at Peder Brusgård 1669 pløjede og såede til Christen Folquorsens bolig i Sennels, men han byggede ikke på stedet. (1/8).

Unge Poul Jensen i Kløv får afkald fra Jens Christensen i Nørgård i Tveds sogn og Anders Christensen i Bundgård i Sennels på deres egne vegne, Christen Christensen Puggedall i Malle på sin moders, Dorte Christensdatters vegne,

Christen Christensen Beck i Thisted på egne vegne og på sin broder Niels Christensens vegne på arv efter unge Poul Jensens hustru i Kløv, Margrete Christensdatter.

20. juni.

Søren Christensen i Sennels har på Anne Arenfelds vegne ladet stævne Anne Poulsdatter i Nors til vidnepåhør og dele og Christen Christensen Høj og unge Christen Christensen i Nors til at vidne. Christen Høj vidnede, at han var med Anne Poulsdatter i Ullerupgård at stede et hus, som Anne Sørensdatter fradøde. Hun skulle spinde 8 marker hørgarn om året for lejen. Unge Christen Christensen vidnede, at Anne Poulsdatter boede nogen tid i huset, men om hun havde fæstet det, vidste han ikke. Nu ligger huset øde. (18/7).

Unge Christen Christensen i Nors på hr. Niels Olufsen i Hillerslev og borgmester Christian Mortensen i Thisted deres vegne forbyder folk i Hillerslev at føre deres korn ind, før der er tiendet.

Mikkel Pedersen Tanderup i Løgstør tiltaler Christen Simonsen i Klastrup, som sidst havde Mikkel Tanderups gård i Østerild i fæste, og som Mikkel Tanderup havde 1668 stedt og fæstet til Christen Simonsen hans livstid — han skulle selv personlig flytte til gården og ikke flytte fra den sin livstid eller opsigte fæstet, undtagen det kunne ske med Mikkel Tanderups eller hans arvingers minde. Dom: Christen Simonsen skal holde sin forpligt, indtil anderledes bevises.

Niels Lange til Kølbygård lader tiltale Johan Lauritsdatter i Vestergård i Østerild og hendes søn Mikkel Jørgensen for restancer. Dom: De skal betale.

27. juni.

Weell Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, tiltaler Ørum bønder i herredet for restancer. Dom: De skal betale osv.

Hr. Niels Olufsen i Hillerslev lader forbyde alle, der har sået i Kjelstrup jord og andetsteds i sognet, at udføre korn af agrene, før de har tiendet til kirken og til kongen.

Weel Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, tiltaler Poul von Klingenberges tjenere i Rær sogn for restancer. Folk fra Rær møder og siger, at de har selv betalt alle skatter, og at de derfor er forarmet. Dom: De skal betale, hvad de ikke med kvitteringer kan bevise er betalt.

Weell Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, tiltaler tre mænd i Hillerslev sogn, som er forløftingsmænd (kautionister) for kongens tiende der i sognet, og to forløftningsmænd for Kåstrup kongetiende og kræver, at de skal betale, hvad der resterer. Dom: De skal betale, hvad de ikke med kvitteringer kan bevise er betalt.

Weel Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, tiltaler Jørgen Lykke til Søgård for resterende kongetiende. Desuden resterer brolam og -høns, som Christen Jensen i Skyum har at gøre regnskab for, 70 lam og 16 par høns. Dom: Jørgen Lykke skal betale osv. Christen Jensen i Skyum må søges ved han værneting.

4. juli.

Anders Sørensen i Pugdal stævner på jomfru Anne Margrete Sehesteds vegne hendes tjenere her i herredet for restance. De stævner Niels Christensen i Kregpøtt og en anden. Der resterer landgilde m.m. De vedgår skylden. Tingsvidne.

Mads Bådsgård i Hansted på sognemændenes vegne tilbyder Margrete Pedersdatter, sal. Peder Madsens, at hun kan tiende på kærven, da de ikke længere kan udstå at betale det udlovede korn af kirkens tiende.

Peder Lauritsen i Langgård forbyder på Jørgen Lykkes og Tveds kirkes vegne Tveds sognemænd at indføre deres korn, før der er tiendet. (Sagen fortsætter)

Peder Lauritsen i Langgård på kongens og kirkens vegne tiltaler folk i Tveds sogn for resterende tiende og åbodskorn. Dom: De skal betale osv.

Jens Jensen Hestkier har ladet stævne Mikkel Pedersen på Bak i Hjørdemål, som vidner, at forleden år var hans husbond Jørgen Hansen af Horsens hans tjener hos ham, og da havde han en sølvkande, som han sagde, at han havde købt af Jens Frost i Tingstrup. Anders Nielsen i Hedegård vidnede, at for to år siden var han med til at drikke lidkøb på en stud, Niels Frandsen i Hinding havde købt af Jens Hestkier, som blev lovet 8 sletdaler for studen, og han så, at Jens Hestkier fik 1/2 rdl. og ikke flere.

11. juli.

Peder Christensen på Albreth Balthazer Berns vegne tiltaler hans tjenere i Hillerslev herred for restancer, efter restanceliste. Dom: De skal betale til deres husbond eller hans fuldmægtig Søren Bendixen osv.

Anne Arenfeld lader fordele Maren Jensdatter i Hjørdemål for huspenge af det hus, hun rømmede fra, og Anne Poulsdatter i Nors for huspenge og dagsgerning, spinning af hør. Huset er nu øde, og hun skal opbygge et forsvarligt hus.

18. juli.

(20/4). Christen Bertelsen i Skovsted, delefoged til Vestervig, tiltaler Vestervigs tjenere i herredet efter tidligere tinglæst restanceliste. Dom: De skal betale osv.

Niels Pedersen, foged på Nørtorp, tiltaler Jens Baun i Søborg og Mads Poulsen i Bjerre for resterende landgilde og kongetiende samt for resterende kongetiende af Vigsø til Doktor Schønning.

Dom: De skal betale osv. (Sagen fortsætter)

Niels Pedersen, foged på Nørtorp, på dr. Schønnings og Peter Lassen i Randers hans vegne tiltaler folk i Rær sogn for resterende kongetiende af Rær sogn.

Dom: De skal betale.

(23/5). Anne Arenfeld tiltaler Jens Nielsen i halve Søndergård i Østerild og Jens Jensen Kloster og søn Mads Jensen for resterende afgifter og for bygfældighed efter synsvidne. Der er gjort forsøg på udlæg, men der fandtes intet i husene.

Dom: De bør lide dele og tiltale. (15/8).

Jørgen Lykke lader tiltale nogle af hans tjenere for restancer.

Dom: De skal betale osv.

Niels Sørensen i Borup har ladet stævne slotsskriveren i Skanderborg, Clemed Clemesen, Peder Mathiesen i Randers og Maren Madsdatter på Stoxgård til opsigelsesvidne. Han opsiges sin gård til philippi Jacobi førstkommende.

Mads Christensen i Bådsgård i Hansted, Niels Christoffersen i Hovsør og Jep Lauritsen i Knudgård på sin moder Anne Jørgensdatters vegne, tjenere til Ørum, opsiges deres gårde til Gabriel Berends, som de har stævnet.

Peder Pedersen, forvalter på Ørum protesterer og siger, at Gabriel Berends ikke kan stævnes for Ørum port, som der er gjort, da han kun har forpagtet hovedgården og ingen husholdning har derpå.

Dom: Da det er bevist, at Gabriel Berends har fået kgl. skøde på Ørum og hidtil har holdt sig for by det sted (har holdt det for sin bopæl?), ved jeg ikke andet end at kende opsigelsesvarslerne gyldige.

25. juli.

Niels Andersen i Nørby i Tveds sogn på sin hustrus søster, Karen Kjeldsdatter, sal. Peder Christensen Febberstedes i Nørby, hendes vegne fremasker og begærer afkald fra Jens Nielsen, tilforn boende i Store Kjeldtoft, nu værende i Gørding herred i Nørbølgård i Gørding sogn for arv efter sal. Peder Christensen Febbersted, nemlig den halve bo. Herredsfogeden ville se registrering af boet, så det kunne ses, om der var restancer, men ingen registrering blev fremlagt. Derfor ville dommeren ikke udstede noget afkald, før registrering var fremlagt. (1/8).

Poul Jensen i Brund på kirkens vegne lader fordele Jesper, tilforn boende i Brogård i Kjelstrup, nu i Store Hillerslev for 1 rdl., som han resterer med på kirkens tiende.

Niels Lange til Kølbygård lader tiltale nogle af hans tjenere for restancer.

Dom: De skal betale.

Søren Christensen i Sennels på Iver Jensens vegne i Hillerslev fremkalder Tomas Pedersen i Kielsgård, der forpligter sig til, at hans hunde, som Iver Jensen har givet last og klage over, fordi de har bidt og slidt i fire får, ikke herefter skal gøre nogen mand skade. Gjorde de det, skal han være forpligtet til at lide derfor.

1. august.

Jens Jensen Hestkier lader fremlægge en seddel, hvori Jens Andersen, Mikkel Jensen og Mads Jensen erklærer, at de har fået rigtig regnskab og rede for den første rejse Peder Christensen Smed i Offuegård i Wixø og Peder Sørensen har gjort 1671 på Jens Jensen Hestkiers part af deres skude, og det både for fragt og gods, som Jens Jensen kunne tilkomme.

(25/7). Niels Andersen i Nørby i Tveds sogn på sin hustrus søster, Karen Kjeldsdatter, sal. Peder Christensen Febberstedes, hendes vegne irettelægger registrering og vurdering i boet efter Peder Febbersted. Hans arvinger er hans kone og Jens Nielsen Skrædder, nu boende i Narbølgård i Gørding sogn. Formuen beløb sig kun til nogle få skilling over gælden, hvorfor enken og Jens Nielsen blev enige om, at hun beholdt formuen og svarede til gælden, og Jens Nielsen gav kvittering. (Sagen fortsætter)

Jens Nielsen i Narbølgård i Gørding giver afkald til Karen Kjeldsdatter for arv efter hendes mand.

(6/6). Ejler Jacobsen har ladet stævne Jep Jensen Smed i Sennels og gamle Peder Brusgård ibd. og unge Christen Christensen i Nors fremlagde et gældsbrev, dateret Momtoft 22/3 1657, hvorefter Jep Jensen Smed, Malle skyldte Ejler Jacobsen 2 rdl. på hans stedsmål. Desuden fremlægges restanceseddel på Jeppe Jensen Smed for 1670 og en restance på den gamle Peder Brusgård samt et tingsvidne, hvorefter Peder Brusgård havde pløjet og sået i Christen Falquorsens gårds jord, men ikke byggede eller brugte avlingen der på stedet.

Hertil at svare fremstod Søren Christensen i Sennels på sin husbonds vegne og forlangte, at det skulle bevises, at Peder Brusgård havde fæstet noget af Ejler Jacobsen, og at han havde avlet noget på Ejler Jacobsens grund.

Dom: Jep Jensen Smed skal betale. Sagen mod Peder Brusgård opsættes i seks uger, og forinden skal det bevises, om der er den gamle eller den unge Peder Brusgård, sagen angår. (22/8).

8. august.

Christen Andersen i Odgård på Hannæs, Dorte Då til Torstedlund hendes delefoged lader foretage syn over Dorte Dås gårdes og huses brøstfældighed. Gårde i Hillerslev, bl.a. Hov. Der nævnes syllehuuse.

Hr. Christen Pedersen i Aggerholm har ladet Jens Christensen i Ørnbjerg og Jens Ibsen i Agerholm stævne Jens Poulsen i Agerholm, som har sal. Anders

Christensens bolig i fæste og forlanger penge og restancer, som Jens Poulsens hustrus fader, Anders Christensen, skyldte ham, da han har annamet den sal. mands bo og gård.

Dom: Han skal betale.

15. august.

(18/7). Anne Arenfeld lader fordele Jens Nielsen i Søndergård i Østerild og Jens Jensen Kloster i Skovsted og hans søn Mads Jensen for restancer og bygfaald.

Karen Kjeldsdatter i Nørby i Tveds sogn tiltaler Oluf Madsen i Vorning for skyldig korn. Oluf Madsen vedgår, at han har sået to havreagre og en bygager til halvs med Peder Christensen Føbersted. (22/8).

22. august.

Niels Sørensen i Borup lader fordele folk i Rær for skyldig kirketiende.

Unge Christen Christensen på Ejler Jacobsens vegne lader fordele Anders Jensen i Kløv for et hjemmelsbrev, som han har fået af hr. Niels Olufsen i Hillerslev, og som han ikke har villet tilbagelevere.

(1/8). Unge Christen Christensen på Ejler Jacobsens vegne fremkalder mænd, er vidner om, hvem det var, der pløjede og såede i Christen Falquorsens gårds jord i Sennels. De vidner, at det var den gamle Peder Brusgård. (12/9).

(15/8). Christen Christensen i Hundstrup på Karen Kioldsdatter, sal. Peder Føberstedes enke i Nørby, hendes vegne, kræver noget korn af Oluf Madsen Kløv i Vorning, fordi Peder Føbersted har ladet så korn i hans jord, men ikke fået udbytte. Oluf Kløv siger, at sæden var sået til halvs, og han vil give enken halvdelen af, hvad der blev avlet. (12/9).

Weel Svendsen i Brund, defefoged til Ørum, fremkalder mænd, der har synet en uhøstet bygager i Sennels, og de syntes, at der var gjort skade for 16 skp. byg. På en høstet havreager var der opædt 4 skp. havre. Indstævnet til synsvidne var hr. Anders Pallesen i Sennels og nogle flere fra Sennels.

Herredsfogeden Jacob Ulf anmoder om kundskab fra 24 mænd om, hvordan han har forholdt sig, mens han nu på femte år betjente fogderiet. De vidner, at han har forholdt sig som en ærlig mand, og at han har skattet lige med andre bønder og ikke har haft nogen fagedgård fri som hans formand.

Velfornemme karl Tomas Pedersen Barfod, amtsskriver over Ty og Mors anmoder den ganske almue om deres sandfærdige vidnesbyrd om, hvordan han har forholdt sig i den tid, han har betjent skriverstuen og amtet på fire års tid (1667-1671). De vidner, at den tid, han har betjent skriverstuen, både før og efter han blev amtsskriver, har han forholdt sig vel, ikke forurettet nogen, men givet henstand, til bønderne kunne betale skatterne. Der er nu kommet en ny amtsskriver, som skal lovere i Thisted.

29. august.

Borgmester Christian Mortensen Lelius lader tiltale Anne Arenfeld efter obligation. Hun lader svare, at hun nu ikke har rede penge, men tilbyder kvæg. Borgmesterens fuldmægtig svarer, at dermed er hans husbond ikke fornøjet og begærer udlæg.

Dom: Anne Arenfeld skal betale.

Christen Pedersen, borgmester Christian Lili tjener, tiltaler Søren Christensen i Sennels, forrige skriver til Hillerslev herresting efter et gælds-brev 1660 udstedt til jomfru Sophie Vognsdatter til Sønderriis af Søren Christensen, der da boede i Kjelstrup. Søren Christensen irettelægger en seddel, hvorefter der er eftergivet noget af gælden, og han tilbyder at betale resten. Christen Pedersen var ikke fornøjet hermed, men ønskede heller, at sagen blev opsat, så det kunne efterses, om kvitteringen var rigtig.

Opsat 6 uger.

5. september.

Rasmus Hansen Ravn, Margrete Pedersdatter, sal. Peder Madsens i Thisted, hendes fuldmægtig lader fremkalde mænd, der vidner, at da Rasmus Ravn kom til Hansted for at tælle folks korn, opholdt han sig på Bådsgård. Da kom unge Christen Løbber, gl. Christen Løbbers søn i Hansted derind og skældte ud, fordi hans korn ikke var blevet talt sammen med de andres, og sagde, at han ville give Rasmus Ravn et slag for panden med den kølle. Oluf Bådsgårds kone sagde: Christen lille, ti dog kvær med sådant, når det bliver vejrr, og kornet bliver tørt, tæller han det nok.

Christen Løbber gentog sin trusel og sagde, at kunne han ikke træffe ham her, traf han ham vel et andet sted, og så ville han slå hans hoved i stykker, om han så skulle rømme landet derfor.

Tingsvidne. (12/9).

12. september.

Tinget holdt i Hillerslev på grund af regn og blæst.

Rasmus Hansen Ravn på Margrete Pedersdatter, sal. Peder Madsens, hendes vegne og på Jens Madsen, borgmester i Odense hans vegne tiltaler Jørgen Lykke til Søgård efter 4 obligationer, en på 500 rdl. af 1655, en på 500 rdl. fra 1662, en på 50 rdl. fra 1666, og en fra 1669 på 20 rdl. og desuden et skyldbrev på korn, som han havde lånt, af 1670. Han skylder nu 763 rdl. in specie, og denne sum opsagde hun 1670.

Dom: Jørgen Lykke skal betale, eller der skal ske udlæg i hans gods ved gode mænd.

Hans Jacobsen, Niels Lange til Kølbygård hans fuldmægtig, irettelægger et borgerstuevidne af Ullerupgård, hvor husets folk har vidnet om, hvad der skete ved svendebordet på Kølbygård den 5. september.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, kom ind og satte sig hos Peder Andersen og spurgte ham, hvad han havde bestilt i dag, om han havde budet folk til at slå lyng. Han skulle altid om aftenen sige, hvad han havde bestilt om dagen, fordi han skulle bude og bestille folk. Peder Andersen svarede, at han ville lade djævelen være buder, og så sprang han op og stødte sin foldekniv i Søren Rasmussens højre bryst. Søren Rasmussen rejste sig, og fornam endnu ikke sin skade, men da råbte Mette bryggerspige: Peder Andersen han stak Søren Rasmussen med sin kniv! Så sprang alle folkene op fra bordet og så, at kniven var gået gennem kjolen, nattrøjen, skjorten og brystet, og de måtte med magt bryde kniven af Peder Andersens hånd og i stykker, da de frygtede, han ville anrette videre ulykke. Søren Rasmussen gav ikke anledning til handlingen, men ellers vidste de alle, at Peder Andersen hele dagen løb fuld og gal på gården og uden gården. De begærede derfor af Niels Lange, at der måtte udstedes borgestuevidne, og det skete. Fire mænd fra Klastrup var overværende.

Dom: Da Peder Andersen er til stede for retten og ikke nægter sin gerning, bør han lide efter gårdsretten, hvis hans husbonde ikke vil benåde ham.

Rasmus Hansen Ravn på Margrete Pedersdatters vegne har ladet syne en ager i Hansted. Kornet var ført bort, men synsmændene mente, at der kun kunne have groet 2 travet korn på ageren.

(5/9). Rasmus Ravn irettelagde et tingsvidne om Christen Løbbers trusler mod ham. Unge Christen Løbber mødte selv og vedgik, hvad han havde sagt, men sagde, at dersom han havde sagt en mundfuld værd (vejr?), da var det i drukkenskab, hvorfor han ikke kunne eller ville nægte.

Dom: Unge Christen Løbber skal stille Rasmus Ravn borgen. (19/9).

Christen Christensen i Hunstrup på Karen Kjeldsdatter, sal. Peder Febbersteds enke, hendes vegne forbød Oluf Madsen Klov at befatte sig med den afgrøde, der var vokset på den ager, Peder Febbersteds korn var sået i.

Oluf Madsen svarede, at der var sat dobbelt pant for kornet, nemlig et hørgarns lagen og nogle låse, hestesko, langjern og skær, to hjul, skruer og hjulringe. (19/9).

(18/8). Unge Christen Christensen i Nors, Ejler Jacobsens defoged, fremlægger en missive lydende: Hilsen med Gud, vide må I, Christen Albertsen (= Abildsen) i Nors, at eftersom jeg erfarer, at gl. Peder Brusgård vil benægte, at han har fæstet Christen Falquorsens øde værksted i Sennels, da lades Eder vide, at den unge Peder Brusgård aldrig har begæret samme værksted af mig, men den gamle Peder Brusgård fæstede stedet og straks derefter dyrkede og pløjede og såede, og straks efter, at han havde indhøstet kornet, lod han det tærskes og forstak det, så jeg aldrig har fået det mindste i landgilde, men selv måtte betale skatterne. Han lod heller ikke gården opbygge efter hans fæstebrevs lydelse, men da han havde gjort alt ryddeligt rømmede han fra stedet. Peder Brusgård kræves derefter for restancer, og tingsvidnet om, at han pløjede og såede i jorden fremlægges.

Dertil svarede Søren Christensen i Sennels på Anne Arenfelds vegne, at det

burde bevises, at Peder Brusgård havde fået fæstebrev, og at han havde avlet noget. Søren Poulsen af Skovsted på Anne Arenfelds vegne siger, at han vel har pløjet og sået, men det har den fattige mand gjort for så mange, og det er ikke bevist, at han fik noget af avlen. Han har i 20 år boet på Brusgård, hvor han endnu bor, hvad der bekræftes af en kundskab fra mænd i Sennels.

Dom: Da disse mænd ikke er mødt for at vedstå deres kundskab, bør gl. Peder Brusgård betale restance til Ejler Jacobsen for brug af jorden for året 1668.

19. september.

(12/9). Christen Christensen i Hunstrup på Karen Kjeldsdatters vegne lader fordele Oluf Madsen Klov i Vorning for korn, han ikke vil yde.

(12/9). Rasmus Hansen Ravn får stillet borgen for unge Christen Løbber i Hansted af hans fader gl. Christen Løbber og farbroder Peder Løbber.

26. september.

Christen Christensen Høj i Nors har ladet stævne amtmand Mogens Kruse og amtsskriver Tomas Pedersen Barfod til vidnespårer og 24 mænd til at vidne. De vidner, at Ejler Jacobsen havde Momtoft i forpagtning i 15 år, indtil Otte Ottesen, forrige forpagter på Lundergård, fik den i forpagtning i 3 år, indtil Anne Arenfeld personlig flyttede til Momtoft sidste Philippi-Jacobi med børn, folk og formue og nu holder hus der.

3. oktober.

Oluf Christensen Dragsbæk ved Klitmøller tiltaler Mads Jespersen, Anders Olufsen og Laurits Christensen Løbber på Hanstholm for skyld til ham. Mads Jespersen skylder 17 rdl. af sin skude på seks læster, Anders Olufsen skylder fem rigsfort på sin skude på fem læster og Laurits Løbber 5 rigsfort på sin skude på 5 læster.

Dom: De skal betale osv.

Christen Ibsen i Store Hillerslev får afkald fra sin stedsøn Søren Christensen Hårboe ibd. på arv efter hans fader, Christen Jensen Hårboe, som boede og døde i Store Hillerslev.

10. oktober.

Niels Gertsen på hr. Oluf Jacobsens vegne i Hunstrup hans vegne tiltaler Jørgen Lykke til Søgård efter en obligation på 350 rdl. af 1665. Han opsigter nu obligationen.

Hertil at svare fremkom unge Christen Christensen i Nors, som på Jørgen Lykkes vegne begærede, at eftersom Jørgen Lykke ikke bor på Søgård, men på Gudumkloster, så begæres det, at sagen må opsættes nogen tid.

Opsat 14 dage.

Povl Jensen i Brund får afkald fra sin stedsøn Niels Christensen i Brund, på arv efter hans forældre Christen Jensen og Gertrud Nielsdatter, som boede og døde i Brund, og fra Jens Christensen i Sennels på sin hustru, Voldborg Poulsdatter, hendes vegne for arv efter hendes moder, Gertrud Nielsdatter. Niels Christensen og Jens Christensen bekender, at de har fået fuldkommen betaling, for forskreven fædrene, mødrene, søsters og moders arvelodder.

Amtmand Mogens Kruse og amtskriver Tomas Pedersen Barfod tiltaler de nærmeste frænder til Kjeld Nielsen, som sandemænd har svoret manddød over 21/8 1669 og er rømmet, for landebød, som de skal betale.

Dom: De skal betale, med mindre Kjeld Nielsens arvelod kan bevises at være udbetalt. (17/11).

17. oktober.

Mester Anders Nielsen i Thisted har ladet tiltale Niels Andersen Holmbo i Sennels for resterende tiende til Sennels kirke.

Dom: Han skal betale.

Søren Jensen og Anders Christensen, begge ved Kåstrup kirke, fører vidner på, at sal. Anders Smeds hustru i Østerby i Tveds sogn, Karen Nielsdatter, vedstod, at hun havde fået noget rug og penge af Søren Jensen. Laust Andersen, som nu har fæstet gården, lovede at betale.

Weel Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, tiltaler folk i Skinnerup for skyldige græslam.

Dom: De skal betale.

Niels Pedersen Verdt i Hillerslev på sin (hustrus) moder, Ing Pedersdatter, sal. Peder Andersens hendes vegne tilbyder arv, som Peder Andersen har haft i værge for Else Jensdatter, til hendes nærmeste frænder. De svarede, at de allerede var værger for Else Jensdatters søskende.

Dommeren kender, at Else Jensdatter, som er til stede, selv skal have sin arv udbetalt. (Sagen fortsætter)

Else Jensdatter, født i Hillerslev, datter af sal. Jens Christensen, beder Niels Andersen i Kortegård om, at han herefter vil være hendes værge og formynder, og beder ham give afkald til Niels Pedersen Vært på sin hustrus moders Ing Pedersdatters vegne.

Niels Bertelsen i Hillerslev og Niels Pedersen Vært på sin hustrus moder, Ing Pedersdatter, sal. Peder Andersen Hove hendes vegne får afkald fra Peder Nielsen i Hillerslev på sin hustru Anne Bertelsdatters vegne for arv efter hendes forældre, Bertel Andersen og Karen Vognsdatter i Hillerslev. Bertel Jensen, Jens Christensens søn, gav Niels Bertelsen afkald for arv efter hans forældre Jens Christensen og Maren Pedersdatter i Hillerslev. Niels Andersen i Kortegård gav på Else Jensdatters vegne afkald på arv efter hendes

fader Jens Christensen til Niels Pedersen Vert på hans hustrus moder, Ing Pedersdatters vegne.

Efter skiftebrev 1662.

24. oktober.

Laust Mikkelsen, født i Kløv, har ladet stævne Peder Jørgensen i Hundal for løn, han skylder ham. Peder Jørgensen mener, at han har fået, hvad han skulle have.

Dom: De skal tage to mænd til sig på begge sider, som skal gennemgå deres regnskab inden 14 dage, og sagen opsættes så længe. (31/10).

Borgmester Christian Mortensen Lelius tiltaler Søren Christensen i Sennels efter et gælds-brev, han har udstedt til jomfru Sophie Vognsdatter på resterende afgifter af en gård i Kjelstrup, han før boede i, og som borgmesteren nu har købt. Søren Christensen fremviser bevis fra Sophie Vognsdatter på, at han har betalt sin landgilde, dels med penge, dels med gælds-brevet. På kvitteringen var skrevet, at Peder Pedersen har fæstet gården til Søren Christensen og på husbondens vegne efterladt ham af hans skyld 2 sletdaler. Han forlanger at få at vide, hvilken fuldmagt borgmesteren har til at kræve efter gælds-brevet. Borgmesteren svarer, at han har det her og det er nok, hvis han ikke har stjålet det.

Dom: Søren Christensen skal betale, hvis han ikke med husbondens egen hånd kan bevise anderledes.

31. oktober.

Karen Tomasdatter tiltaler Laust Christensen i Vesterby i Østerild og hans broder Jens Christensen for 1 rdl., Laust Christensen lånte af hende på sin broders vegne.

Dom: De skal betale.

(24/10). Laust Mikkelsen, født Kløv, nu i Rær, tiltaler efter opsættelse 24/10 Peder Jørgensen i Hundahl for 11 sletdaler, han har til gode af sin løn.

Dom: Peder Jørgensen er ikke mødt. Han skal betale.

Unge Christen Christensen i Nors på sin forhåbende kone, Mette Christensdatter, sal. Christen Blæsborg ibd. hendes vegne, får forpligtelse af hendes Søn Anders Christensen om, at hun skal beholde dette års afgrøde på de 14 skp. bygsæd efter kontrakten, at hun kan føre med sig, hvad hun har flyttet ind i den stue, hun skulle have haft, og have 12 sletdaler i stedet for 2 agre, som er 24 skp. bygsæd.

7. november.

Erik Jørgensen ved Houkier i Vang hans søn Jørgen Eriksen er fundet død ved Peder Bagges mølle i Klitmøller. Vidner beretter, at han var inde i møllen og gik ud, og lidt efter så de, at han lå i vandet. Han blev trukket op, og var da levende, men døde efter en køn time.

Synsmænd vidner, at der var et stykke hud stødt af ved hans højre øje, men ellers var der ingen sår at se. Syn og tingsvidne.

14. november.

Hr. Christen Pedersen i Agerholm lader fordele Tomas Nielsen for rømning.

Jens Nielsen i Lille Døvhul, barnefødt i Groffgård i Nørby i Tved sogn, fører vidner vedrørende hans slægtsskab i 3. og 4. led med Maren Christensdatter, barnefødt i Voringgård.

Niels Lange til Kølbygård lader tiltale folk i Hjardmål, Hunstrup, Østerild og Tveds sogne for brokorn, de skylder.
Dom: De skal betale.

Emmike Eriksen har ladet stævne inspektør Christian Henrik Peters, hvis fuldmægtig svarer, at inspektøren ikke skal svare til nogen anden ret end admiralitetet på Holmen, hvor han kan søges.

Herredsfogeden irettelægger en befaling til folk om snarest at betale kontribution og prinsessestyr.

21. november.

Peder Andersen på Bjerg i Thisted tiltaler beboere af en gård i Østerild for restancer for 1662 og 1663.
Dom: De skal betale, hvis de ikke med kvitteringer kan bevise, at de har betalt.

(16/5). Peder Andersen på Bjerg i Thisted tiltaler folk, fordi de i nogle år har ført deres korn hjem af marken uden at tiende, og henviser til en landstingsdom. Herredsfogeden forlanger at se landstingsdommen, men Peder Andersen vil ikke vise den frem. Han står med den i hånden, og han siger, at kun slutningen skal indføres og ikke videre.
Sagen opsat 14 dage, og da skal Peder Andersen fremlægge dommen. (7/5 72).

Peder Andersen på Bjerg i Thisted tiltaler Margrethe Sørens datter i Skinnerup for skyld efter regnskab 1662 og 1663. Mikkel Nielsen mødte på sin moders vegne ønskede sagen opsat 14 dage, da han mente, det kunne bevises, at noget var betalt.

(10/10). Christen Jensen i Lønderup tiltaler Kjeld Nielsens frænder i Vorring for landebod for det drab, han begik. (Sagen fortsætter)
Dom: De skal betale.

Hr. Oluf Jacobsen i Hunstrup lader kræve Jørgen Lykke efter en obligation på 350 rdl.
Sagen forliget.

Christen Christensen i Hunstrup tiltaler Kjeld Nielsen i Vorring hans slægtninge for landebod (uden for Nors sogn).
Dom: De skal betale.

28. november.

Niels Lange til Kølbygård lader tiltale nogle af hans bønder for restancer.
Dom: De skal betale.

5. december.

Jomfru Karen Lykke til Vejerslevgård tiltaler sin broder Jørgen Lykke til Søgård efter obligationer på flere tusinde rigsdaler. Karen Lykke havde selv som sikkerhed givet pant i Vejerslevgård.
Dom: Han skal betale med allerførste, eller der skal ved godemænd ske indvisning i hans bo og gods.

Anne Arenfeld lader fremkalde Maren Nielsdatter, Niels Mikkelsens datter i Hov, nu tjenende på Momtoft, som bliver spurgt, hvem der er fader til det barn. Hun sværger, at det er Niels Kusk på Ullerupgård (senere visiterer i Thisted).

Jens Andersen, Anders Pedersens søn i Hov tiltales for at skyldte Anne Arenfeld tiende for tre år. Anders Pedersen mødte og begærede opsættelse, da han mente at kunne bevise anderledes.
Opsat 14 dage.

(14/12). Niels Sørensen i Borup på hr. Hans Nielsen i Rær hans vegne fremkalder Poul Smed i Lille Døvhul efter pantebrev fra Jørgen Lykke til hr. Hans Nielsen på 100 rdl. med pant i Poul Smeds gård. Han har derfor forbudt Poul Smed at betale afgifter til andre end hr. Hans Nielsen, og sætter nu i rette, at Poul Smed skal betale skyld og landgilde til hr. Hans.
Sagen opsat 6 uger.

12. december.

Bertel Lerche i Thisted på Emmike Eriksens vegne fremkalder vidner, der beretter, at inspektøren Chr. Henrik Peters har ladet føre nogle hundrede jernstænger fra Palle Grises i Slette. De var fisket op ved Svenstrup (i Hanherred). (Sagen fortsætter).

Laust Christensen i Tved (Hjardemål sogn) og Maren Jensdatter, nu i Thisted, men før tjenende Laust Christensen fremkaldes, og Maren Jensdatter bliver spurgt, hvem der er barnefader til det barn, hun går med. Hun svor, at det var en karl, der kom til hende mellem Ullerupgård og Thisted, som sagde, at han hed Christen Jensen og var fra Vendsyssel.

Jørgen Nielsen i Djernæs tiltaler Peder Iversen i Hjardemål og hans stedsønner Peder Sørensen ibd. og Christen Sørensen på Ballerum samt Niels Jensen i Fårtoft for, hvad de skylder efter det forlig angående en gældsfordring til sal. Laurits Sørensen.

Dom: De skal betale hver sin kvota.

Jørgen Nielsen i Djernæs tiltaler Niels Holmbo i Sennels for gæld, som hans formand skyldte Jørgen Nielsen, og som krævet ved skiftet efter ham. Opsat 4 uger.

Bertel Lerche på Emmike Eriksens og Hans Rasmussen i Ålborg deres vegne tiltaler Anne Arenfeld, nu på Momtoft efter obligationer til dem på 48 rdl. og 196 slettedaler.

Dom: Hun skal betale.

Emmike Eriksen i Thisted lader tiltale inspektør Peters, fordi han uden lov og dom og rettens adgang har bemægtiget sig nogle hundrede stænger jern, som skal være opfisket ved Vester Svenstrup, og derved gjort Emmike Eriksen indpas i hans lovlige fordring hos Anders Pekell ...

(Et blad mangler i tingbogen (fol 96) og findes sikkert ikke).

På næste blad er anført slutningen af et skifte efter unge Christen Christensens kone i Nors. Formuen er over gælden 117 sldl., 1 mk. Faderen får den halve part. Den anden halvpart tilkommer børnene, som skal være lige i arv. Sønnen Christen 28 sletdl. 4 sk. og datteren Anne Christensdatter lige så meget.

Søren Jensen ved Kåstrup kirke på Ing Tomasdatter, tjenende Christen Møller i Hunstrup hendes vegne har ladet stævne sal. Jens Tomsens enke i Kåstrup med hendes sønner og datter, efter en landstingsstævning. Der stævnes Tomas Jensen og Ing Jensdatter. Ing Tomasdatters arvepart skal have været i sal. Jens Tomsens bo. Der fremlægges registrering i Jens Tomsens forældres, Tomas Jensen og hustrus bo 25/7 1626. Jens Tomsen har to søstre Ing og Maren, som skal have øl og mad, og Voldborg Tomasdatter, Søren Tomsen, Anne Tomasdatter, anden Maren Tomasdatter (Christensdatter?) og Christen Jensen skal han opføde, til de bliver 13 år. Søren Jensen kræver nu, at sal. Jens Tomsens enke, Karen Christensdatter, skal udbetsle Ing Tomasdatter hendes moders, anden Maren Christensdatters arvelod.

Dom: Hun skal betale.

19. december.

Herredsfogeden advarer sandemænd og ransnævninger for dette år at møde snanpsmandag eller næste tingdag derefter og da tilkendegive, hvem der skulle træde i deres sted.

Unge Christen Christensen i Nors vil føre vidner. Herredsfogeden spørger, hvem hans modpart er. Christen Christensen svarede, at han vidste ikke nogen modpart, der kunne skades af dette vidne.

Herredsfogeden nægter at lade ham føre vidner, når han ingen modparter angiver.

Ældste Poul Enevoldsen i Agerholm på Vester Vandet sognemænds vegne forbyder Niels Sørensen i Borup og Poul Christensen i Sårup at komme i Vester Vandet, Nors og Tveds sognes fæled med fiskeri og anden brydelighed i nogen måde.

Søren Rasmussen, Niels Langes fuldmægtig forbyder Jens Smed i Kløv at skyde harer eller andet vildt eller sætte agerhøsegarn.

(28/11). Unge Christen Christensen i Nors på Anne Arenfelds vegne kræver efter opsættelse 5/12 Anders Pedersens søn i Hov, Jens Andersen for 3 års kongetiende af Bechgård i Hov, som han har stedt og fæstet.

Jens Andersen møder for retten og irettelægger et fæstebrev fra amtmand Mogens Kruse 1669, på den øde gård i Hov, som Søren Jensen før påboede, og som i matriklen står for 7 td. 2 skp. og tilhørende kaptajn Strudz og oberst Deberen, til Jens Andersen, født i Hov, alene for skatterne deraf at udrede efter forordning om øde gods 1668 om, at alle, der vil antage øde gods må være fri for tiende og soldaterhold. Jens Andersen begærer sig derfor frifundet.

Christen Christensen fremlægger kgl. privilegier til præsterne, at de og kirken stadig må beholde deres tiende, også af øde gårde, som bortlejes til at beså.

Dommeren finder sagen tvivlrådigt, og da seksugersdagen endnu ikke er nået, opsættes den til seksugersdagen.

Fol. 1. Autorisation i amtmand Jørgen Friis's fravær ved amtskriver Jens Hansen 1. januar 1672.

Herredsfoged: Jacob Ulf i Kløv
Skriver: Christen Madsen Skåning i Hillerslev.

Fol. 1 b.

Sandemænd 1672:

Mikkel Madsen i Klastrupgård
Niels Christensen Tang på Ballerum
Ældste Poul Enevoldsen i Agerholm
Peder Sørensen i Hjørdemål
Anders Sørensen i Høxer
Jens Nielsen ved Led i Brund
Jep Laursen i Knudgård i Sennels sogn
Christen Jensen i Kåstrup

Ransnævninger:

Jens Bonch i Tveds sogn
Niels Jensen ved Bløde i Skiverklit
Peder Sørensen Knægt i Rær
Oluf Christensen Krogh i Vigsø
Mads Bådsgård i Hansted
Mikkel Nielsen i Skinnerup
Christen Terchild i Lønnerup
Peder Pedersen Kier i Østerild

Snapstirsdag, 9. januar.

Hans Jacob Majoner og Jacob Hasse, borgere i Viborg, lader tiltale Jørgen Lykke til Søgård efter obligationer.
Dom: Han skal betale.

Christopher Johansen af Nykøbing på Mors på Hospitalets forvalteres vegne tiltaler hospitalets tjenere Jens Christensen i Kåstrup og Anne Kjeldsdatter, sal. Niels Mikkelsens enke i Grobgård i Tveds sogn for restancer.
Dom: De skal betale.

Christen Christensen i Hunstrup på Karen Kjeldsdatter, sal. Peder Febbersteds enke i Nørby, hendes vegne tiltaler folk for skyld ... (Sagen opsat). (6/2).

Unge Poul Enevoldsen i Aggerholm begærer navne på dem, der sammen med ham var sandemænd 1671. Det var:

Christen Madsen i Klastrup	Anders Christensen i Høxer
Peder Pedersen i Troldborg	Laust Jørgensen i Brund
Unge Poul Enevoldsen i Aggerholm	Anders Bundgård i Sennels
Jens Andersen ved Led i Hjørdemål	Niels Bisgård i Kåstrup

Christen Henriksen i Skinnerup begærer navne på ransnævninger 1671. De nævnes.

16. januar.

Borgmester Hans Nielsen Årøe af Nykøbing tiltaler Jørgen Lykke til Søgård for kost og tæring på tingrejser, efter Jørgen Lykkes obligation.
Dom: Han skal betale.

(12/12 1671). Christen Pedersen, Peckells sekretær og fuldmægtig, irettelægger kopi af et kongebrev, hvis overensstemmelse med originalbrevet attesteres under admiralitetets segl. (23/1).

Svend Christensen i Arup Mølle på sin husbands Christen Ólufsens vegne i Viborg tiltaler Jørgen Lykke til Søgård efter obligation på 704 rdl. 24/1 1668. Noget er betalt, 100 rdl. i penge og 50 rdl. med øksne.
Dom: Han skal betale.

Christen Andersen i Odgård på fru Dorte Dås vegne til Torstedlund tiltaler hendes tjenere her i herredet for restancer.
Dom: De skal betale, hvad de ikke kan bevise er betalt.

Christen Ibsen i Hillerslev på kirkens vegne tiltaler Christen Simonsen, før i Skovsted, nu i Hinding for resterende kirketiende og åbod.
Dom: Han skal betale.

Svenning Christensen i Skovsted tiltaler Tomas Pedersen i Oddershede (senere Jensen) for 18 1/2 sldl., som han skylder på Svenning Christensens kones arv, med renter i otte år.
Opsat 14 dage.

Anders Smed i Hunstrup tiltaler Søren Madsen i Kløv og hans søn Søren Sørensen for penge, de har lånt. Søren Madsen siger, at Anders Smed har fået noget korn af dem som betaling. Anders Smed mener ikke, det kan strække til.
Kendelse: De bør gøre rigtig afregning med hinanden.

Vill Svendsen i Brund, defoged til Ørum, fremkalder Anne Andersdatter, som tjente Knud Bertelsen i Brund, og som nu bekender, at korporal Broder Laustsen, som logerede hos Knud i Brund, var hendes barnefader.

23. januar.

(16/1). Emmike Eriksen, borger i Thisted, har ladet stævne Mikkel Nielsen og Christen Nielsen, begge af Thisted for at vidne. De vidner, at der blev bjerget nogle stænger jern af havet ved Nørre Svenstrup i Hanherred, hvoraf 1083 stænger blev bragt til Palle Gris i Slette. 14 stænger gav Henrik Johan (Inspektør Christian Henrik Petersens søstersøn) og Jørgen til bådleje. De så, at der blev ført 34 læs bort af inspektørens folk, hvert læs på over 20 stænger, hvor meget over, vidste de ikke, og hvad myndighed, inspektøren havde, vidste de ikke heller. (14/5).

Jens Hansen i Vigsø tiltaler Peder Sørensen i Hjardemål, Peder Iversens stedsøn, og Jacob Jensen i Hedegård for korn og lånte penge.

Dom: De skal betale.

Unge Christen Christensen i Nors på fru Anne Arenfelds vegne til Ullerupgård har ladet stævne to karle, der tjente på Momtoft, til at vidne, og Jep Christensen, født i Flade på Mors, før tjenende på Momtoft. Vidnerne siger, at Jep gik et ærinde for fruene, men kom ikke tilbage. (30/1).

Peder Andersen Bagge ved Klitmøller irettelægger Jørgen Lykkes skøde 16/12 1671 til ham på den gård i Neder Hinding, som Christen Christensen, der kaldes Christen Mikkelsens Christen, ibor.

30. januar.

Weell Svendsen, delefoged til Ørum, har ladet stævne Østerild sognemænd, fordi de har hjemført deres korn uden at yde kongetiende. De advares om at klarere med det samme, som de yder den, der har kirketienden i fæste.

Christen Christensen i Hinding får afkald fra Anders Christensen, Christen Blæsbjergs søn i Nors for hans hustrus, Karen Pedersdatters arv efter hendes forældre Peder Bolesen og Maren Christensdatter, som boede og døde i Nors og hendes brødre Peder Pedersen og Bole Pedersen, som også døde i Nors. Christen Christensen er Karen Pedersdatters morbroder.

(23/1). Unge Christen Christensen i Nors på Anne Arenfelds vegne lader fordele Jep Christensen, født i Flade på Mors, fordi han er rømt af sin tjeneste, da han skulle gå til Thisted med et brev og 1 rdl., som han skulle give Anne Hansdatter, mester Andersens.

Hr. Hans Nielsen, sognepræst i Rær, fremlægger pantebrev fra Jørgen Lykke, til Søgård 11/11 1668 på 100 rdl. med pant i den gård i Nors sogn, Døffhall, som Poul Nielsen bebod, og kræver nu, at Poul Nielsen skal svare sine afgifter til ham.

Dom: Poul Nielsen skal svare afgifter og restancer til hr. Hans og være ham lydige.

Studiosus Christen Øland på hr. Oluf Jacobsen i Hunstrup hans vegne fremlægger Jørgen Lykkes skøde til hr. Oluf på en gård i Nors, Vestergård, som Tomas Christensen ibor, dateret 28/11 1671. (11/11 1673).

6. februar.

Laurits Christensen i Nørby i Tveds sogn på sine egne og hans søsterdatter Anne Pedersdatter i Vigsø hendes vegne har sluttet kontrakt med Laurits Christensen i Tved i Hjardemål sogn om den arv, de kunne tilkomme efter Anne Christensdatter, Laurits Christensen i Tved i Hjardemål sogn hans hustru. Han skal give dem 15 sldl.

Weell Svendsen, delefoged til Ørum, på Bispinde Margrete Pedersdatters vegne tiltaler Christen Christensen i Nørgård i Sennels for sædebyg, han har fået.

Dom: Han skal betale.

Laurits Christensen i Nørby i Tveds sogn på egne og søsterdatter Anne Pedersdatters vegne giver Laurits Christensen i Tved i Hjardemål afkald på arv efter hans hustru.

13. februar.

Christen Jensen af Skyum, Ørum delefoged, på sal. Tomas Pedersen skriver i Skyum hans arvingers vegne lader afholde syn over brøstfældigheden på den gård i Nors, som Anders Nielsen påbor. (Sagen fortsætter)

Samme på sammes vegne fremlægger et forleningsbrev på livstid til Tomas Pedersen, foged på Råstrup fra Ingeborg Skeel, sal. Palle Rodstens til Vorgård, dat. 27/12 1654, på den gård, Anders Nielsen ibor i Nors. Når Tomas Pedersen dør, skal gården komme til de rette arvinger igen.

Anders Nielsen kræves nu for restancer efter restanceliste, dateret Skyumgård 8/1 1671 underskrevet af Tomas Pedersen. Hertil at svare mødte Jacob Sparres fuldmægtig og fremlagde et skriftligt indlæg, dateret Nystrup 13/2 1672, underskrevet af Jacob Sparre, som protesterer mod, at denne sag mod Tomas Pedersens og hans fællesbonde føres, uden at han har været lovlig stævnet. Kendelse: Der kan ikke afsiges nogen dom, da Jacob Sparre bør indstævnes.

Hr. Oluf Jacobsen i Hunstrup tiltaler folk i Hunstrup og Østerild sogne for resterende præstetiende.

Dom: De skal betale.

Christen Christensen i Hunstrup og Christen Sørensen i Klastrup, kirkevæger stævner folk for skyldig kirketiende.

Opsat 8 dag, og da skal kirkevægerne med stedsmålsbrev bevise, at de har tienden i fæste.

Vill Svendsen, delefoged til Ørum, tiltaler forlovningsmænd for Kjelstrup og Skovsted roder for resterende kirketiende af roderne.

Dom: De skal betale til den, som har hovedtienden i fæste.

(9/1) Christen Christensen i Hunstrup på Karen Kjeldsdatter, sal. Peder Febbersteds enke i Nørby, hendes vegne, efter opsættelse af 9/1 tiltaler Christen Bødker i Vigsø, Jens på Skjelsbjerg, Peder Laursen og hans fader i Kåstrup, Niels Simonsen ibd., Oluf Klov i Vorring og Jens Bonch i Tveds sogn, for penge og varer.

Christen Bødker siger, at han aldrig har fået mel af Peder Febbersted ved Vigsø strand eller andetsteds, men Peder Febbersted havde ført noget mel til Vigsø strand og kom selv efter og solgte melet til en norsk mand, der hed Torsten Wauigh, som lå der med sin skude.

Christen Christensen svarer, at Christen Bødker, bør bevise, at Peder

Febbersted solgte melet. Christen Bødker svarer, at han kan ikke holde to mand ved stranden for at vidne om nogen solgte noget mel. Jens Bonch nægter at skyldte noget. Tværtimod har han lånt Peder Febbersted penge i dennes kones nærværelse i Norge, og ikke fået dem. Oluf Klov har fået en lille nyfødt gris, kun 4 sk. værd, og gav 12 sk. for den osv.

Dom: De frifindes alle undtagen Jens på Skjelsbjerg, som ikke er mødt denne seksugerdag. Han skal betale.

20. februar.

Unge Christen Christensen i Nors på lensherrens vegne har ladet stævne Jens Poulsen i Agerholm til syn over nogen ejendom, og vil føre synsvidne.

På Albert Berens arvingers vegne protesterer Jens Christensen af Vestervig, og mener, at de bør stævnes, før der kan vidnes. Christen Christensen svarer, at det behøves ikke, da sagen kun angår håndgerning, ikke ejendom.

Kendelse: Vidnerne kan føres. (Sagen fortsætter).

Læst amtskriverens befaling (i amtmandens fraværelse) til Christen Christensen i Nors til at udføre denne sag. (Sagen fortsætter).

Christen Christensen fører vidner på, at der vesten for Agerholm præstegård har været opbrudt nogle agre imellem bakkerne og sået i dem, hvad de skønner er til fortrængelse for præsten, så han ikke om sommeren kunne have nogen udriff. (5/3).

Karen Kjeldsdatter, sal. Peder Febbersteds i Nørby har sluttet kontrakt med Peder Sørensen, født i Gasberg mølle, om at hun oplader sin ejendom mod aftægt og ydelser.

27. februar.

Hr. Niels Olufsen i Hillerslev fremlægger obligation til ham på 100 rdl., udstedt 29/10 1664 af Jørgen Lykke til Søgård med pant i en gård i Vorring, som Hans Pedersen påboede, og et bol i Hillerslev, som Søren Christensen påbor.

Nu forbød hr. Niels Olufsen jomfru Karen Lykke på Søgård at befatte sig med disse gårde, som Karen Jensdatter i Vorring og Tor Pedersen i Hillerslev nu bor i.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, på Niels Langes vegne tiltaler Christen Sørensen i Kåstrup og Christen Christensen i Hunstrup, fordi de ikke i rette tid har betalt indfæstning 30 rdl. på deres stedsmålsbrev til Niels Lange efter provstiskriverens ordre. Stedsmålsbrevet irettelægges. De to mænd siger, at den 13. februar var de på Kølbygård og tilbød at levere de 30 rdl. Niels Lange ville ikke modtage pengene, da det var over tiden.

Dom: De har deres fæste forbrudt. (5/3).

Jens Andersen, toldbetjent i Thisted, på Lorents Helmers vegne tiltaler dennes tjenere i Hjardemål for restancer.

Dom: De skal betale. (25/2 1673).

5. marts.

Herredsfogeden Jacob Ulf giver til kende, at han må rejse bort en uges tid eller to og begærer, at Will Svendsen i Brund vil overtage embedet i hans sted så længe, hvortil denne svarer, at det vil han gerne.

(20/2). Søren Bendixen, skriver på Vestervig, på Albert Berends arvingers vegne har ladet stævne hr. Christen Pedersen i Agerholm til Vidnespårør og ligeså amtmandens fuldmægtig, Jens Hansen, amtskriver. Til vidnespårør. Desuden Jens Poulsen i Agerholm og hans kone Maren Andersdatter, store Poul Enevoldsen i Agerholm og Mikkel Poulsen i Sårup til at vidne. Poul Enevoldsen vidner, at han mindes 40 år, og i den tid har den jord vesten præstegården været brugt til Jens Poulsens gård, dels til sæd og dels til græsning, ulast og ukæret. Jens Poulsen mindes 22 år. I den tid har jorden været brugt til hans gård ulast og ukæret. Tredjeparten fra sønderenden er brugt med plov og sæd, resten til græsning og grøft (tørvegravning). Hans kone Maren Andersdatter mindes 24 år. I den tid har sønderenden af jorden været dyrket, og hun har kørt plov for sin fader derpå. Det andet har de brugt med tyruold, græsning og grøft. Mikkel Poulsen i Sårup kunne mindes 20 år. Han havde tjent i Agerholm præstegård i nogle år. Da befattede de dem ikke med den omtvistede jord fra Agerholm præstegård, og både det sidste år, hr. Peder levede og det første år hr. Christen kom til præstegården, da tøjrede Anders Christensen, som da boede i Jens Poulsens gård, det omtvistede stykke jord. (12/3).

(27/2). Christen Sørensen i Kåstrup og Christen Christensen i Hunstrup har ladet stævne Niels Lange og fører vidner på, at de den 13/2 var på Kølbygård og tilbød Niels Lange de 30 rdl. for kirkens stedsmål, men han svarede, at han ikke ville modtage dem, før han fik en seddel fra provstiskriveren. (12/3).

Fru Karen Høg til Hæstruppgård lader tiltale nogle af hendes tjenere for restancer.

Dom: De skal betale.

Will Svendsen, delefoged til Ørum, har ladet mænd syne, om der var korn og halm i laderne hos nogle mænd i Østerild.

12. marts.

Peder Christensen Fårtoft i Løgstør lader tiltale Søren Christensen i Sennels efter en obligation 27/6 1662 med tilføjelser 1666. Søren Christensen boede 1662 i Kjelstrup og var da skriver til Hillerslev herredsting, Peder Christensen Fårtoft var 1662 og 1666 borger i Thisted.

Dom: Søren Christensen skal betale.

Niels Pedersen Bisgård i Kåstrup får afkald fra Christen Jensen på Gade i Kåstrup på arv, som hans hustru Zidse Andersdatter har arvet efter sin fader Anders Gregersen, og sin moder Maren Lauritsdatter, som begge boede og døde i Kåstrup. Niels Pedersen Bisgård er Zidse Andersdatters stedfader, Niels

Bårdsen i Kåstrup var hendes formynder. Niels Bisgård havde forpligtet sig til at betale Niels Bårdsen nogle penge. Denne forpligtelse erklæres død og magtesløs.

Tomas Jensen Koch, lensherrens forordnede klitrider, tiltaler Jep Pedersen Krabbe ved Klitmøller, fordi der er fundet klittag i hans gård efter skriftlige vidnesbyrd.

Opsat 14 dage.

Niels Andersen Kortegård udsteder dette vidne.

Well Svendsen i Brund på forvalter på Ørum, Peder Pedersen, hans vegne fører vidner på, at nogle folk i Østerild sogn har indført deres korn sidste år, og at der til nogle nævnte gårde intet blev avlet.

(5/3). Hr. Christen Pedersen i Agerholm præstegård har ladet stævne Søren Bendixen skriver i Vestervig og Peder Christensen ibm., store Poul Enevoldsen og Jens Poulsen og hans kone i Agerholm og Mikkel Poulsen i Sårup til vidnespårør og nogle mænd fra Vester Vandet sogn til at vidne.

Peder Christensen af Vestervig irettelægger en seddel fra Søren Bendixen om, at han er forhindret i at møde, og bemyndiger Peder Christensen til at svare for ham. Peder Christensen mener, at der ikke må føres vidner, før jorddroten er stævnet. Hr. Christen mener, at da Peder Christensen har fuldmagt til at stede og fæste på husbondens vegne, må han også svare i dene sag, men hverken han eller Søren Bendixen har turdet vedkende sig den omstridte jord på husbondens vegne, og han henviser til gejstlige privilegier.

Kendelse: Dommeren kan ikke udstede vidne i denne sag, før der er lovligt stævnet. (26/3).

(5/3). Christen Sørensen i Klastrup og Christen Christensen i Hunstrup fører vidner på, at Hunstrup sognemænd — undtagen Jacob Ulff i Kløv — godvillig har ydet deres stedsmålspenge.

Christen Ibsen i Hillerslev på egne og 3 andres vegne har ladet stævne Torsten Terkildsen af Skovsted og æsker det fæstebrev, som Torsten tog til sig i forvaring og lovede at skaffe til stede, når det påæskes. Vidner siger, at Torsten Terkildsen sagde, at han ville sætte fæstebrevet ud for, hvad der manglede af hans rode.

Christen Skriver i Hillerslev fremlægger på sal. Poul Salmandsens enke i Vester Vandet hendes vegne nogle obligationer fra Peder Lauritsen i Kåstrup, Niels Jensen i Fårtoft (1663 og 1653), Jens Pedersen i Skjelsgård (nu død) (1669) (ialt 7 obligationer fra forskellige).

Dom: De skal betale.

19. marts.

Søren Jespersen i Sønderby i Tveds sogn og Niels Andersen i Nørby ibd., kirkeværger, lader fordele folk i Tveds sogn for kirketiende af det øde gods.

Jens Knudsen, født i Hillerslev, på sine egne, sin broder Anders Knudsens og sine søstre Dorte, Maren og Karen Knudsdøtres vegne får forsikring om, at deres broder Christen Knudsen i Store Hillerslev om, at han vil betale al bortskyldig gæld i boet efter deres forældre, indløse en hoppe, der er sat i pant og give den til sin søster Maren og give sin søster Karen et får og føde til det om vinteren, og have det på græs i fire år m.m. (Sagen fortsætter).

Christen Knudsen i Hillerslev får afkald fra sin broder Jens Knudsen på egne og søskendes vegne for arv efter deres forældre Knud Jensen og Kirsten Christensdatter, som boede og døde i Hillerslev.

Christen Bertelsen i Skovsted udsteder dette vidne:

Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, fremlægger registrering og vurdering i boet efter sal. Christen Nielsen, som boede og døde i Brund. Enken er Maren Nielsdatter. Der er tre børn, Niels, Laust og Christen Nielsønner (!!!).

(12/3). Torsten Terchilssen i Skovsted fremlægger fæstebrev på kongetiende af Hillerslev sogn til Jens Christensen (Kastrup) i Brund, Anders Nielsen i Kjelstrup, Torsten Terkildsen i Skovsted og Niels Bertelsen i Hillerslev fra Henrik Henriksen Biscop på sin moder Margrete Tomadatters vegne 22/8 1660. Torsten Terkildsen tog igen fæstebrevet til sig og forpligtede sig og sine arvinger til at have det i forvaring.

26. marts.

(12/3). Søren Bendixen, skriver på Vestervig har ladet stævne amtmandens fuldmægtig, amtskriver Jens Hansen, til vidnespårør og synsmænd. Sagen opsat 8 dage. (2/4).

Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, på Peder Pedersen, forvalter, hans vegne tiltaler sognemænd i Østerild for skyldig kongetiende for 1671, og fordi de har hjemført deres korn uden at tiende.

Kendelse: Da meste delen i Østerild sogn beråber sig på, at de har ydet deres tiende, er sagen opsat 6 uger. (14/5).

Tomas Jensen Koch i Tisted, tilforordnet klitrider, på lensherrens vegne fremlægger syn over klittag, som er fundet forskellige steder og kræver dom. Herredsfogeden begærer, at dette må opsættes, til Lensherren kommer hjem til amtet igen. (23/4).

2. april.

Søren Lauritsen i Bloksgård, Gregers Høg til Vang hans delefoged, har ladet syne brøstfædighed på gården Roer, som Christen Sørensen sidst iboede. (30/4).

(26/3). Poul Nielsen i Villerup efter fuldmagt på Søren Bendixens vegne vil føre vidner om den omstridte jord vesten Agerholm præstegård. Amtskriver Jens Hansen møder på amtmandens vegne og mener, at der ikke bør føres vidner, før amtmanden kommer hjem. Til den tid eller til seksugersdagen opsættes sagen.

Tomas Jensen Koch, klitridder, har ladet snuse efter klittag og fremlægger syn.

16. april.

Søren Andersen, foged på Søgård, jomfru Karen Dyres fuldmægtig, har ladet syne Søgård i inspektør Christian Henrik Peters hans fuldmægtigs nærværelse, Bygningernes tilstande beskrives, og hvad der er pløjet og sået i indmark og udmark.

Niels Pedersen, foged på Torp lader irettelægge en forbudsseddel, hvorefter Peter Lassen i Randers lader forbyde alle at græsse deres kvæg på Torp mark og fædrift, samt al tørveskær — undtagen sognepræsten, som er bevilget at lade skære en del tørv, af Peter Lassen og doktor Schønning.

Otte Otsen i Kærup på Hannæs på Jens Sørensen, forvalter på Bratskov, hans vegne har ladet stævne Niels Lange til Kølbygård for penge, som sal. Lucas Lange og hans søskende er blevet skyldig efter obligation med pant i jordegods. Da pengene ikke er betalt til tiden, vil han gøre udlæg for restgælden 408 rdl. og vil nu indføres i noget gods. Dernæst fremlagde Otte Otsen en kommissionsforretning mellen Jens Sørensen og Lucas Lange 1668, og et udtog af pantebogen i Viborg, hvorefter Vibeke Lange til Kølbygård har pantsat til borgmester Hans Svane i Vejle for 600 rdl. en gård i Østerild sogn, kaldet Vestergård. Han forlanger nu, at Niels Lange skal indfri obligationen med renter fra 1668. Kendelse: Da Jens Sørensen allerede en gang har ladet sig indføre i gods ved kommissarier, og da obligationen ikke fremlægges, henvises denne sag til landsdommerne.

Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, på forvalter Peder Pedersens vegne fremstiller to mænd, der har været hos Mads Bådsgård i Hansted og advaret ham, at han skulle blive ved sin gård og tage vare på den som før, hvorimod den opsigelse, han har gjort, ikke skal komme ham til skade. (3/6 1673).

Niels Bårdsen i Kåstrup tiltaler Will Christensen i Skårup (Nors sogn) og Anders Sørensen i Skårupgård for skyldig hesteleje.
Dom: De skal betale.

Unge Christen Christensen i Nors fører vidner på, at Peder Christensen Kjær i Malle har købt et brunt øg af Christen Pugdal i Malle og givet ham 4 sldl. på hånden. Enevold Olufsen i Malle lover at være Christen Pugdals hjemmel til samme øg. (23/4).

23. april.

Søren Rasmussen, joged på Kølbygård, har ladet syne det tømmer, som var blevet til overs, nu da arbejdet på Hunstrup kirke er færdigt. Dette tømmer er gammelt og råddent og ikke tjenlig til kirkens bygning, og det er ikke mere end 10 mark værd.

(26/3). Will Svendsen, delefoged til Ørum, har ladet stævne Tomas Jensen Koch og vil føre vidner.

Kendelse: Det tillades ikke at føre vidner, før amtmanden er kommet hjem.

Laust Andersen i Skovsted har ladet stævne folk i Sennels sogn og Laust Ballerum i Hillerslev for skyldig restance af kongetienden i Sennels sogn.
Dom: De skal betale.

Kvartermester Starch af Thisted har ladet stævne Christen Pugdal og Peder Christensen Kjær i Malle for tiltale, han har til dem.
Opsat 14 dage. (16/4).

30. april.

Christen Høy i Nors på Hans Zoëgas vegne har ladet syne brøstfældighed på den gård i Skovsted, som Tomas Jensen fradøde. Raling, lade og et hus øster i gården.

Christen Høy lader syne græsningen til den øde gård i Nors, som Christen Laustsen sidst iboede og frarømte.

Anders Smed i Hunstrup tiltaler Peder Nielsen Knudgård i Strubesig i Vester Vandet for 3 1/2 slettemark, som han blev skyldig på en hest.
Dom: Han skal betale.

(2/4). Søren Laustsen i Bloksgård på Laust Sørensen i Roer hans vegne har ladet stævne Ing Laursdatter i Roer med hendes børn til registrering og vurdering i boet efter sal. Christen Sørensen i Roer. Til stede Søren Christensen i Roer på sin moders vegne og sine egne og medsøskendes vegne. Laust Sørensen og Oluf Sørensen ibd. på egne vegne, den sal. karls søskende, og Christen Nielsen i Hjardemål på Karen Sørensdatters vegne (karlens søster). På hendes vegne ønskede Christen Nielsen fædrene og mødrene arvelodder samt arv efter hendes broder, sal. Anders Sørensen. Ing Laursdatter i Roer fordrede arv, som hendes husbond. sal. Christen Sørensen, kunde tilkomme efter hans to søskende, Anders og Christen Sørensen, men intet skifte blev fremvist. Ing Laursdatter blev spurgt om en arvelod, som sal. Christen Sørensens søster, Karen Sørensdatter skulle have efter hendes fader, Søren Christensen i Roer. Hun sagde, at arven var i hendes bo, men hun kune ikke betale. Laust Sørensen lovede at betale al bortskyldig gæld og forpligtede sig til at give sin søster Karen Sørensdatter 2 rdl. årlig i 6 år, mod at han beholdt boet. (Sagen fortsætter).

Laust Sørensen i Roer får afkald fra sin broder Oluf Sørensen for arv efter hans forældre Søren Christensen og Else Christensdatter, som begge boede og døde i Roer i Hiardemål sogn, og for arv efter hans søskende, Anders Sørensen, Christen Sørensen og Dorte Christensdatter. Oluf Sørensen bor også i Roer. (12/8 1673).

7. maj.

Mads Mikkelsen i Toupie tiltaler Christen Simonsen i Klastrup for penge, han resterer til Østerild kirke. Opsat 6 uger.

Anders Jensen, som har Niels Christoffersens gård i Hovsør i fæste har ladet syne gårdens brøstfældighed. Niels Christoffersen er rømt.

Knud Bertelsen i Brund fører vidner på, at da han og hans folk lå i deres senge søndag sidst var 3 uger, kom Jens Munks dreng i Brund, Jens Pedersen ind i hans gård og løb fra en port? til den anden, slog og gennede hunden i huset, råbte at han ville have øl og brændevin for sine penge, og da han ikke kunne få det, løb han af gården, truede og undsagde folkene i gården og udenfor, og sagde, at han skulle vel ramme dem inden St. Mikkels dag.

(21/11 1671). Niels Lauritsen i Vesløs, skriver til Hannæs ting lader fremkalde alle Østerild mænd, og spørger, om det ikke er dem bevidst, at de har ydet åbodskorn til Peder Andersen på Bjerg i Thisted for sidste år som for forrige åringer. De svarer, at det har de gjort efter den akkord, de gjorde med Peder Andersen. Tienden har de ydet til kirken. (19/11).

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, på Niels Langes vegne forbyder al brug i husbondens endels ejendom Kreng og Esdahl, og at bjerge Klittag, sener og grå ris der. Han forbyder også ulovlig sæd i husbondens bønders jorder, ulovlige veje, fiskeri, ulovlig græsning, tørvegrøft m.m.

14. maj.

(26/3). Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, på forvalter Peder Pedersens vegne tiltaler Østerild sognemænd, fordi de har ført deres korn af marken uden at tiende efter opsættelse af 26. marts, og forlanger dem straffet.

Dom: Da kongens tiende af Østerild sogn endnu ikke er bortfæstet til nogen, og bonden ikke før høsten er forbudt at hjemføre kornet, og bonden ikke vidste, til hvem tienden skulle leveres, kan jeg ikke lade bønderne overgå nogen ransdele, men eftersom præstens og kirkens tiende er betalt, ved jeg ikke andet at kende, end at hver bør sin lovlige og bevislige tiende af deres avl betale inden 15 dage.

(23/1). Andreas Peckels, kgl. privilegeret mand og tjener over det forsunkne (senere: fordruknede) gods (gods som opfiskes fra havbunden) tiltaler inspektør over de jydsk strande, Christian Henrik Peters på Ullerupgård for at have tilegnet sig nogle jernstænger, som var fisket op af havet ved Svenstrup i

Hanherred imod Andreas Peckels privilegier. Han beskylder ham for at have afregnet med Tøger Lassen (på kongens vegne, der åbenbart skulle have en tredjedel af det opfiskede) men gjort forkert afregning, hvorfor Andreas Peckels måtte give mere jern. Der skulle være opfisket 4961 1/2 stænger jern. Peters beskyldes for at have jaget Peckels folk bort, og kræver erstatning. Mange dokumenter irettelægges. Inspektøren er bortrejst. Sagen opsat en måned. (28/1 1673).

21. maj.

(30/4). Morten Andersen, rådmand i Thisted, på Anne Simonsdatters vegne tiltaler Laust Sørensen i Roer og hans medarvinger for 6 års løn, som hun har til gode, fra hun tjente sal. Christen Sørensen i Roer. Laust Sørensen svarer, at hun har fået fodring, korn og fæmon såvel som penge, hvad han kan bevise, så hun har intet til gode. (9/7).

Will Svendsen i Brund, i denne sag forordnet dommer i herredsfogedens sted. Peder Andersen på Bjerg tiltaler Jacob Ulf og Christen Simonsen i Klastrup efter en dom her af tinget 21/11 sidste år, hvorefter Christen Jensens enke i Østerild Vesterby og hendes søn Jens Christensen skulle betale arbejdspenge for 1662 og 1663, men Peder Andersen ville lade sig nøje med 7 rdl., som Jacob Ulf og Christen Simonsen sagde god for, hvorfor de kræves for pengene. Opsat 8 dage, da Jacob Ulf er ved landstinget. (Sagen fortsætter).

Christen Simonsen i Klastrup på egne og Jacob Ulfs vegne tiltaler Jens Christensen i Østerild og kræver, at han skal betale dem 7 rdl., så de kan tilfredsstille Peder Andersen. Dom: Han skal betale. (16/7).

4. juni.

Will Svendsen udsteder dette vidne. Jacob Ulf, herredsfoged, fremkalder vidner, bl.a. Christen Jensen Klov i Vorring, som bekræfter, at det bol i Nors af forrige Kaptajn Villum Villumsens gods, som Jens Sørensen sidst i fæste havde, af 4 td. hartkorn, har været øde fra Philippi-Jacobi 1671 og der er ingen sæd sået, og ingen har villet antage sig ejendommen for skatterne at betale.

Niels Laustsen i Hesseldal fremkalder synsmænd, der har synet Peder Vodtborgs diger for hans ager og eng. Samme dige var ikke så forsvarligt at der kunne holdes fæmon ude, og engdiget var ikke højere end til deres bukseliv (?) og der er kun 2 lag digetørve somme steder. (9/9 1673).

11. juni.

Unge Christen Christensen i Nors på lensherren Jørgen Friis hans vegne har ladet foretage syn over Søgård og gårdens brøstfældighed. Indstævnet er inspektør Christian Henrik Peters.

Niels Andersen i Kortegård på hr. Oluf Jacobsens vegne har ladet syne den gård i Østerild, som Anders Mikkelsen før havde i fæste, og som Søren Mortensen nu har fæstet. Præsten har ladet opføre to nye huse. Der mangler noget tag på den gamle bygning.

Søren Rasmussen på Niels Langes vegne har ladet syne Tagmark og Kok eng. I bøndernes skifter så synsmændene hulgrøfter.

Niels Laustsen i Hesseldal og Peder Jensen Baun i Søborg tager hinanden i hånd på, at de herefter skulle være gode venner med hinanden, og den tvistighed, som havde været dem imellem, skulle være død og magtesløs.

18. juni.

Niels Pedersen, foged på Nørtorp, tiltaler folk i Hansted for resterende kongetiende.

Dom: De skal betale på Torp inden 15 dage.

Mikkel Langballe til (!) Nebel har ladet så korn i en øde gårds jord i Sennels som major Lahaj (de la Haye) er berettiget, og som Christen Jensen Bodders (Bojers) enke sidst iboende. Han tilbyder, at hvis nogen vil antage sig gården, skal det såede korn undes ham, og han skulle få gode vilkår med landgilden, så han kunne være ved magt.

25. juni.

Jens Nielsen Smed i Kløv opsiges sin gård, som han ibor og er tjener til Kølbygård.

Christen Ibsen i Hillerslev og Poul Jensen i Brund, kirkeværges, har ladet syne et hus, som står østen til Hillerslev kirkedige og kaldes Vognhus. Det kunne ikke være over 1 rdl. værd.

Peder Sørensen i Rær opsiges sin gård til ejeren, sal. Anders Lydersens hustru, Maren Clemesdatter i Års. (Århus). (16/7).

Will Svendsen, delefoged til Ørum, på sin principals vegne advarer folk i Østerild, at de skal være betænkt på at yde deres tiende, før de fører kornene af agrene.

Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, tiltaler Ørum tjenere her i herredet for restancer efter restanceliste.

Dom: De skal betale.

Unge Christen Christensen i Nors på Ejler Jacobsens vegne har ladet syne engen ved Bromølle å. Der var gravet tørvepøtter. Det mentes, at det kunne blive Bromølle til skade.

Unge Christen Christensen i Nors på Ejler Jacobsens og medarvingers vegne tiltaler nogle af deres tjenere for restancer.

Dom: De skal betale.

Onsdag 3. juli. (2. juli var Vor Frue dag).

Jens Nielsen i Villerup, ridefoged over Vestervig Kloster og underliggende gods, har ladet syne Søren Poulsens gård i Skovsted. Brøstfældigheden anslås til 10 sidl.

Christen Christensen i Hunstrup og Christen Sørensen i Klastrup, kirkeværges, forbød Peder Iversen i Hjørdemål og Jens Jørgensen i Lønderup at føre deres korn hjem, før de har tiendet.

Christen Høj og unge Christen Christensen i Nors har ladet stævne Anders Christensen i Nørgård i Skinnerup til på tirsdag til vidnespår, og nogle mænd fra Øster Vandet til at besigtige nogen håndgerning med pløjen og såen, som er gjort i Skinnerup bys fæled. (9/7).

9. juli.

Mikkel Mikkelsen Langballe, forvalter på Nebel på sin principals, Johan von Buchfelds vegne har ladet stævne Mads Mikkelsen, tjenende på Momtoft, og Else Christensdatter i Hjørdemål Mølle hos hendes forældre, begge før tjenende i Nebel for lejemålsbøder.

Dom: De skal betale.

(21/5). Morten Andersen, rådmand, på Anne Simonsdatters vegne tiltaler Laust Sørensen i Roer og hans medarvinger for løn. Søren Laustsen i Bloksgård møder og mener, at ingen tredje ting i dag bør udstedes, før sigtelsen bliver bevist. Opsat 14 dage, da sagen rejses over dele. (16/7).

(3/7). Christen Høj og unge Christen Christensen i Nors har ladet stævne Skinnerup bymænd til vidnespår angående en håndgerning i Skinnerup bys fæled.

Morten Andersen, rådmand i Thisted, svarer på Anders Christensens og Jens Christensens vegne, at der ikke bør vidnes før jorddrotterne er stævnet. Christen Høj og Christen Abildsen (= altså unge Christen Christensen) mener, at det ikke behøves, da der kun er tale om håndgerning.

Kendelse: Der kan føres vidner. (Sagen fortsætter).

Der føres vidner i ovennævnte sag. Christen Jensen af Skinnerup mindes 50 år. Han vidner, at i den tid var den mark, der kaldes Leckebach på Skinnerup sognemark ikke blevet pløjet eller besået, men hver mand i byen har haft det i fri fæled til i drift og grøft. Mads Andersen mindes 50 år, Mads Ibsen over 40 år, Mikkel Nielsen 35 år, Jep Mikkelsen 35 år, og de vidner det samme. Christen Pedersen har boet i Skinnerup i 32 år. Tomas Nielsen mindes 30 år, Peder Tomsen 30 år, Jep Christensen 20 år og vidner det samme. Indstævnet er Anders Christensen og Jens Christensen, begge i Nørgård i Skinnerup. (16/7).

Christen Høj i Nors fremæsker af Anders Sørensen ved Østerild kirke kvitteringer for, hvad han og hans konsorter kunne være skyldig af den gård, han havde lejet af Jørgen Hansen (i Horsens), og som Mads Pedersen sidst iboede og fradøde.

Anders Sørensen fremviser to kvitteringer, begge på 16 rdl., hvorefter Christen Høj forpligtede sig til at holde Anders Sørensen fri for disse 16 rdl. Angående de 4 rdl., som restede efter kontrakten, da hvis husbonden ikke vil efterlade dem, skal Anders Sørensen betale dem til Jørgen Hansen, så det kan blive Christen Høj uden skade.

Christen Høj har ladet syne et hus Lerhøj (i Nors), som står på et stykke jord, der tilhører fru Elsebe Luna. Det var kun 1 sldl. værd.

Jens Christensen Kåstrup i Brund på egne og medbrødre forlovningsmænd for kongetienden i Hillerslev sogn forbyder alle og enhver, nemlig mester Anders i Thisted, Dirich Villumsen, Christen Kjelstrup, Morten Tomsen, Emmike Eriksen, Laust Tomsen og Simon Jensens karl på Bjerg i Thisted ved navn Niels, samt nogle folk i Hillerslev sogn at føre korn hjem, som de har sået på Hillerslev mark i dette år, før de har tindet kongetienden på kær og neg.

Jens Christensen Vandet i Kåstrup får afkald fra Peder Christensen i Hillerslev, Christen Mikkelsens søn, på sin hustrus Mette Pedersdatters vegne for arv efter hendes forældre Peder Christensen og Ing Christensdatter, som boede og døde i Lille Hillerslev, samt for arv efter hendes oldefader (bedstefader) Christen Jensen, som boede og døde i Sennels. (Sagen fortsætter).

Forlig og kontrakt om ovennævnte arvelodder mellem Jens Christensen Vandet og Peder Christensen. Jens Vandet skal give Peder Christensen 50 sldl., hvoraf de 30 sldl. nu er betalt i retten.

16. juli.

Christen Bertelsen i Skovsted, delefoged til Vestervig, lader stævne Vestervigs bønder i herredet, som resterer med afgifter, efter restanceliste. Tingsvidne. (Sagen fortsætter).

Christen Bertelsen kræver dom i ovennævnte sag.
Dom: De skal betale.

(25/6). Peder Sørensen i Rær opsiges fæstet af den gård, han bor i, til ejeren, sal. Anders Lydersens hustru Maren Clemedsdatter i Års by (Århus), og den kontrakt han havde med hende om gården.

Søren Christensen i Vorringgård, kirkevæрге, forbyder Anders Christensen på Gad i Nors, Kirsten Terchilddatter ibd. og Tomas Andersen i Vorring at hjemføre deres korn, før der er tiendet.

Jens Nielsen, ridefoged til Vestervig har ladet stævne Søren Poulsen i Skovsted og irettelægger et synsvidne af onsdag 3/7, hvorefter Søren Povlsens gård var brøstfældig for 10 sldl. Han kræver nu de 10 sldl. betalt.

Søren Poulsen svarer, at hans hjemmel ikke er svækket, og at han nu som før stod for sin gård, hvorfor han mener, at han bør frikendes for tiltalen, men han forpligter sig til at opbygge gården, når kornet er i hus, det meste og bedste, der er ham muligt.

Dom: Da Jens Nielsen alene søger Søren Poulsen for bygfald, skal denne straks eller med det allerførste forfærdige gården med tømmer og tag og ler, som før et fuldt syn kan stå. (27/8).

(9/7). Christen Høj i Nors og unge Christen Christensen ibm. på deres principalers vegne har ladet foretage syn over en del af Skinnerup mark ved synsmænd fra Øster Vandet. De vidner, at de efter Christen Højs og Abilds Christen (altså = unge Christen Christensen) deres anvisning var på et stykke ejendom på Skinnerup Mark, som kaldes Lechi bach, som var 57 skaft eller drav bred tvært over, som var lyng, tørvegrøfter og myreknakker, og nogle nye tørv var gravet på samme åsted, og gamle tørvestaksteder, og i sydvesthjørnet var pløjet og sået havre 18 drav lang og 9 drav bred, som er opbrudt i år, i sydøsthjørnet 10 drav bredet og 58 drav langt, i nordøsthjørnet 64 drav langt og 14 drav bredet pløjet og sået med havre. De så på et sted et stykke gammel runnel, som syntes at have været en told, 58 drav langt. Vesterad 78 drav var der hverken runnel eller told, på søndre side af lyngen var et stykke runnel, som syntes kunne have været en told, fra østerende og vesterad var den 58 drav i længden.

Indstævnet Anders Christensen og Jens Christensen i Nørgård. Synsmændene var til vederståelse med Christen Høj og Christen Abildsen i Nors. (6/8).

Will Svendsen i Brund udsteder disse og efterfølgende domme.

Jacob Ulf i Kløv på Søren Christensen i Stistrup hans vegne tiltaler Anders Pedersen i Nørby i Tveds sogn for restance til sin gamle husbond, Hans von Mollengratt i København.

Dom: Han skal betale.

(21/5). Peder Andersen på Bjerg i Thisted tiltaler Jacob Ulf i Kløv og Christen Simonsen i Klastrup for 7 rdl., de havde sagt god for.

Dom: De skal betale 3 1/2 rdl. (13/8).

Tomas Nielsen i Skinnerup på sin husbonds Joachim Irgens til Vestervig hans vegne fremfører vidner, der bekræfter, at Maren Christensdatter, nu boende i Lille Døvhul, 1671 sad til huse i Hinding i den gård, Søren Jespersen sidst iboede og fraflyttede, og da blev en toft ved gården pløjet og besået med vårrug, og der blev sat kål i kålgården.

Et vidne siger, at han ikke ved om hun høstede kornet og førte det hjem.

Jens Nielsen i Lille Døvhul mødt på sin hustrus, Maren Christensdatters vegne og begærede genpart af tingsvidnet. (6/8).

(9/7). Morten Andersen, rådmand, på Anne Simonsdatters vegne tiltaler Laust Sørensen i Roer og hans medarbejdere for 6 års løn for de sidste 6 år, hun havde tjent sal. Christen Sørensen i Roer. Hun havde tjent der i 18 1/2 år. Sagen opsat en måned. (27/8).

23. juli.

Anders Monsen, som nu har Søren Kjeldsens gård i Nørby i Tved i fæste har ladet syne gårdens brøstfældighed. Søren Kjeldsen døde fra gården. (5/2 73).

Christen Bertelsen i Skovsted, delefoged til Vestervig, tiltaler nogle af Vestervigs bønder i herredet for restancer.

Dom: De skal betale.

30. juli.

Simon Pedersen i Nors får afkald fra Niels Andersen på Ballerum for arv efter hans datter, Maren Nielsdatter, Simon Pedersens sal. hustru. (Sagen fortsætter).

Simon Pedersen i Nors forpligter sig til at give Niels Andersen på Ballerum 10 td. byg, rest på arv efter hans hustru, Maren Nielsdatter. (27/5 73).

Unge Christen Christensen i Nors på Anne Arenfelds vegne tiltaler Maren Nielsdatter, Niels Mikkelsens datter i Hov, for lejemål. Hendes barnefader er Niels Kusk på Ullerupgård. (Efter tingsvidne 5/12 1671). Niels Kusk, som efter beretning endnu skal tjene på Ullerupgård, tiltales nu for lejemålsbøder. Han skal betale.

6. august.

Bertel Pedersen Lerche på amtsmandens vegne æskede i dag, om ingen af sal. Christen Brixens såvel som Simon Christensens (Løber)s husbonder ville antage sig den sag, som der er tvivl om, og udføre den efter lands lov, da tilbyder amtmanden at tage sig af sagen og udføre den. Jens Brixen i Hansted blev spurgt, om han vidst, hvem der var hans broders banemand, eller han havde nogen mistænkt. Han svarede, at han ingen vidste eller havde mistænkt. Ingen var mødt på Simon Løbers vegne. (13/8).

Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, har ladet syne Niels Sørensen i Hestkjær. På hans hoved var huden af, og hud og kød sprukket. På højre side af hovedet var huden af og var resen (ophovnet), og over hans højre øje var han blodig såret og resen. Hans venstre hånd var resen, og synsmændene tykte ikke, han kunne røre den.

Indstævnet er Niels Bårdsen i Kåstrup og hans søn Bertel Nielsen samt Anders Kjeldsen i Hillerslev. (Sagen fortsætter).

Niels Sørensen i Hestkier sigter Niels Bårdsen i Kåstrup og hans søn Bertel og Anders Kjeldsen i Hillerslev for hans skade. Der blev fremlagt en skriftlig sigtelse, hvorefter Niels Sørensen i Hestkier St. Olufs markeds dag den 22. juli kørte fra Thisted hjem til sit hus. Da kom Niels Bårdsen, hans søn og Anders Kjeldsen kørende og nåede ham, og da holdt Niels Sørensen stille og bad dem køre frem, men de holdt lige side med ham. De holdt stille og snakkede med Niels Sørensen, og så stod han af vognen på Bisgårds jord sønden fra Holberg og gik lige frem ad vejen. Da blev han slået ned af Niels Bårdsen og de to karle. Så slog de ham, så længe han kunne sanse, og så længe han ikke selv ved. (Sagen fortsætter).

Will Svendsen på Niels Hestkiers vegne har ladet stævne vidner. Niels Bårdsen bemyndiger to mænd til at optræde på hans vegne, da han er på rejse, og derfor lovligt forhindret. Et vidne siger, at da vognene var på siden af hinanden, sagde Niels Hestkier: Kør frem! Niels Bårdsen sagde Nej. Så stod Niels Hestkier af sin vogn og gav Niels Bårdsen og de to karle brændevin af et lidet glas, og han vidste ikke årsag til slagsmål. Niels Bårdsen og de to karle gjorde Niels Hestkier den skade, og Niels Bårdsen slog vidnet med vognkæp. Et andet vidne så, at Niels Hestkier lå ved vognen, og to mænd stod der og bad ham hjælpe Niels op på vognen. Så gik de til ham og løftede ham på vognen, men da vidnet tog sin hånd fra hans hoved, var den fuldt af blod. (13/8).

(16/7). Christen Høj i Nors og unge Christen Christensen fremfører vidner. Søren Smed i Vorring mindes 50 år, og da har lekké bakke i Skinderup været fæled. Christen Torsen i Tingstrup mindes 47 år, Peder Jensen ibd. 40 år, Niels Andersen ibd. 40 år, og Jep Christensen i Hillerslev 39 år. De vidner ligesom Søren Smed.

Christian Abildsen i Nors på Anne Arenfelds vegne lader fordele synsmænd, der har synet kornskade på hendes jord, men ikke var mødt til at afhjemle synet for retten. (15/10).

Samme stævningsmænd har (på Anne Arenfelds vegne) stævnet vidner og inspektøren på Ullerupgård (Christian Henrik Peters) til vidnespårer. Vidner beretter, at den 16. maj nægtede Christian fruén på Momtoft hendes brændevinskedel, og den 17. maj lod fruén binde et klæde om den og lod den forsegle med tre segl med fruéns signet. Siden efter havde de (folkene på Ullerupgård ?) Palle Smed på Ullerupgård og skulle gøre ved kedlen, fordi de ville bruge den. Da så vidnerne, at Karen Poulsdatter i Jørgen Jensens (fogedens) nærværelse og påsyn rev fruéns segl fra kedelen, og nu for kort tid siden, den tid, da fruén ville brænde hyldevand, havde hun nogle gange bud efter kedelen og måtte ikke få den, før på sidstningen, de lod Christen Fyrup få den. Da var der ingen segl for den, da han modtog den, og da den kom til Momtoft, så de og flere, at seglene var slet fra den.

Laust Sørensen i Hov og Christen Pedersen ibd. vidner, at de forgangen vårdag ved Volborgdagstid var på Ullerupgårds mark, og der så de et stykke jord norden Ullerupgård, som var opbrudt og ugødet 36 drav i bredden uden 2 eller 3 skp. bygsæd på vestre ende og sønder side, som var gødet, alt det andet var ugødet den gang.

Mads Mikkelsen på Momtoft og Christen Pedersen i Gasbjerg Mølle vidnede, at de så, at der kom 5 vogne fra Salling en gang og 6 en gang, og da de kørte fra Ullerupgård, var der halm på vognene.

(16/7). Jens Nielsen, ridefoged til Vestervig, har ladet syne en toft og en kålgård ved den gård i Hinding, Søren Jespersen fraflyttede. Der havde været sæet i toften og plantet kål i kålgården. Indstævnet er Maren Christensdatter i Lille Døvhul.

13. august.

(5/8). Christen Bertelsen i Skovsted, defoged til Vestervig, har ladet syne og besigtige en mand, som var fundet død under bjerget sønden for Bådsgård (i Hansted), liggende på en grøn plads ved vejen, næsegrus. Han havde strømper og sko på benene og et par hvide, uldne vanter på hænderne, et lidet lærredsklæde om halsen, et par vadmelbukser og trøje både uden- og inden-klæder og hvid vadmelsskjorte. De vendte liget om på ryggen og overså hans legeme og synede ham, men de kunne ikke kende noget på ham, som kunne være hans sårbane eller årsag til hans død. Han hed Christen Brixen og boede i Hansted. Det syntes dem, som han af alderdom og skrøbelighed kunne være faldet og blevet hastig død.

Søren Nielsen af Thisted på hr. Mikkel Nielsen, sognepræst til Tæbring, hans vegne har ladet stævne Jørgen Lykke for Gudum Klosters port og for Søgårds port. Desuden er stævnet Christen Tomsen og Anders Tomsen, som bruger Øster Vestergård i Nors, og stævningsmændene talte med deres fader. Desuden er stævnet Peder Madsen, Christen Nielsen og Niels Andersen, som bruger halvparten af den gård i Nors, som Christen Laursen boede i år 1664. Irettelagt en obligation fra Jørgen Lykke til hr. Mikkel Nielsen på 260 redl. af 1664 med pant i efternævnte bøndergårde i Nors, en gård, som Peder Madsen påbor, skylder 12 td. og 1 svin, og Christen Laursen, skylder 4 td. byg, 2 td. havre. Da gælden ikke er betalt, sætter Søren Nielsen i rette, at gårdene bør følge hr. Mikkel Nielsen til brugelighed.

Dom: Gårdene bør følge hr. Mikkel Nielsen og svare til ham, til de bliver lovligt indløst. (Sagen fortsætter).

Søren Nielsen forbyder ovennævnte bønder at bortgive, bortflytte eller andetsteds lade fortære noget af dette års avl, og byder dem herefter at svare til hr. Mikkel Nielsen.

(16/7). Will Svendsen i Brund udsteder dette vidne:

Jacob Ulf i Kløv, herredsfoged, og Christen Simonsen i Klastrup fremlægger kundskab fra to mænd, der 5. februar skulle gøre regnskab mellem Jens Christensen i Østerild Vesterby og Peder Andersen på Bjerg i Thisted, og da blev Jens Christensen skyldig til Peder Andersen 7 rdl., som Jacob Ulf og Christen Simonsen sagde god for. Jens Christensen lovede at holde Jacob Ulf og Christen Simonsen skadesløs.

(15/10). Oluf Christensen Bådsgård i Hansted på Morten Tomsen, rådmann, hans vegne i inspektørens fravær har ladet syne en slump vin i en tønde, som var indstrandet for Hansted, og som synsmændene vurderede til 5 sldl.

Søren Christensen i Sennels pantsætter noget korn på hans mark til Christen Bertelsen i Skovsted på hans principals vegne.

Registrering og vurdering i boet efter sal. Jens Christensen, som boede og døde i Holder. Ejeren er sal. Poul Salmandsens hustru, Maren Terkildsdatter. Gælden overstiger formuen.

(6/8). Søren Christensen i Sennels, på Niels Bårdsen i Kåstrup hans vegne efter lensherrens befaling, fremlægger en kundskab fra Peder Lauritsen i Langgård og Margrete Pedersdatter, tjenende i Langgård. De havde set en karl ligge på Bisgårds jord, da de kørte fra marked, og en karl stod og slog ham, men hvem de to karle var, vidste de ikke. De så også, at Niels Bårdsen og hans søn Bertel og Jens Hansen i Vigsø stod et stykke borte, og at den, som slog den karl, der lå på jorden, løb nordpå.

Peder Christensens hustru i Nors, Kirsten Laursdatter, vidner, at St. Ols Markedsdag gik hun fra Thisted og hjem, og da hun kom mod Thisted Bisgårds jord, satte hun sig ned og gav sit barn patte og lod det die. Da så hun, at Anders Kjeldsen i Hillerslev løb hastig nord med vejen, og Niels Sørensen i Hestkier løb efter ham med en stor kæp i hånden og bad ham bie, den tyv og den skælm, som han kaldte ham. Da han havde løbet en stund efter Anders Kjeldsen, vendte Anders Kjeldsen sig om og slog ham omkuld og gav ham mange slag, og da var Niels Bårdsen og hans søn ikke hos dem og gjorde ikke noget overfald, men ingen anden gjorde Niels Sørensen skade end Anders Kjeldsen, hvad Anders Kjeldsen var hårdelig nødt til.

Peder Pedersen Bisgård i Thisted, der kom nordfra og ville gå hjem, vidner, at han så sig tilbage, og da så han, at Anders Kjeldsen kom løbende og Niels Sørensen bagefter, og Niels Sørensen kaldte ham nogle gange en tyv og en skælm og jagede Anders Kjeldsen, og Niels Bårdsen og hans søn var ikke hos dem.

Peder Christensen i Hillerslev vidnede, at da han st. Olsdags marked kørte han hjem og kørte forbi Niels Bårdsen og Niels Hestkier. Da sad Niels Bårdsen og hans søn i hans vogn. Da han kom lidt nordpå, så han sig tilbage, og da kom Anders Kjeldsen løbende og Niels Hestkier bagefter med en slude i sin hånd og han så, at Anders Kjeldsen slog Niels Hestkier, men ikke at Niels Bårdsen eller hans søn var der, da slagsmålet skete.

Clemed Christensen i Bjerre vidnede, at han ikke hørte, at Niels Bårdsen eller hans søn gav Niels Hartkier et ondt ord, eller så, at de slog ham. (Sagen fortsætter).

(Tilføjet) Unge Christen Christensen i Nors på Anders Kjeldsens vegne efter fru Anne Arenfeldts befaling. Begærede — — —

Will Svendsen i Brund på sin principals vegne gav last og klage over dem, der havde gjort Niels Sørensen Hestkier den skade efter syn og besigtigelses-vidne.

20. august.

Niels Lange til Kølbygård lader advare Jens Smed i Kløv, at han skal blive ved sin gård, da hans opsigelse ikke skal være gyldig.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, på fru Elsebe Juls vegne til Brusgård har ladet syne Østerild Korskår. I Mads Tomsens skifter sås tørvegrofter, en del skortørv var ført bort og andre stod på foden. Grøften syntes gjort i år.

Morten Andersen, rådmand, på Maren Terkildsdatter, Poul Salmandsens enke hendes vegne irettelægger en akkord mellem hende og hendes mands arvinger: Karen Poulsdatter, den sal. mands søster, boende i Nors med sin søn og værge, Poul Nielsen, yngste Poul Enevoldsen i Agerholm, Karen Enevoldsdatter i Torsted, Christen Enevoldsen i Torsted og Maren Enevoldsdatter, gift med Jens Salmonsens i Torsted (mandens søsterbørn). De erklærer, at de har fået deres arv, så enken kan beholde resten af boet, løst og fast, rørendes og urørendes, skødet gods, forlenings- og pantegods, tilstående gæld, skuder og bådparter. De giver afkald og kvittering. (27/8).

Peder Andersen Bagge ved Klitmøller tiltaler en del folk for skyld efter obligationer. (Afskrevet).
Dom: De skal betale osv.

27. august.

(16/7). Jens Nielsen i Villerup, ridefoged til Vestervig, har ladet to mænd syne og forfare, hvad kvæg Søren Poulsen i Skovsted tilhører og er i hans besiddelse. Han resterer med afgifter, og det forbydes ham at afhænde noget af kvæget, før han har tilfredsstillet sin husbond. (Sagen fortsætter).

Jens Nielsen af Vestervig irettelægger et skriftligt vidne, hvori der vidnes, at en karl af Vestervig, der hed Christen Koch, kom gående mod Christen Bertelsen i Skovsted østen til Peder Andersens i Skovsted, og Christen Koch tog et gammelt øg med føl og en sortbrun hest, der stod i tøjr, og som tilhørte Søren Poulsen i Skovsted. Så kom Christen Sørensen, Søren Poulsens søn, løbende fra hans gård og tog fat i tøjrene til hesten og hoppen og ville have taget dem fra Christen Bertelsen. Så kom Christen Sørensen og Christen Koch i slagsmål, og Christen Koch slog Christen Sørensen i hovedet med en stor kæp, så han næsten kom omkuld, men Christen Bertelsen gjorde ikke Christen Sørensen noget. Så løb Christen Bertelsen og Christen Koch vestpå med hestene, til de kom til Niels Andersens led, og Christen Sørensen og hans søster Karen fulgte efter dem.

(20/8). Bertel Pedersen Lerche på kgl. majestæts og rettens vegne og på lensherrens vegne har ladet stævne Maren Terkildsdatter, sal. Poul Salmandsens i Vester Vandet og fremkalder Peder Markorsen og Mikkell Rasmussen, lensherrens tjenere, som vidner, at det er dem bekendt, at den dag, Poul Salmandsen blev begravet, blev der trakteret i huset med øl og mad, både præster, borgere og bønder. (Sagen fortsætter).

Bertel Pedersen Lerche sætter i rette, at enken som en ufri person er pligtig til at betale bøder og begærer dom.

Morten Andersen af Thisted på enkens vegne begærer opsættelse.

Kendelse: Da sagen synes mig ganske tvivlrådig, og jeg ej så hastig i den sag tør dømme, ikke heller nogen må med retten overiles, opsætter jeg sagen i 14 dage. (Sagen fortsætter).

Bertel Pedersen Lerche på lensherrens vegne æsker, eftersom Poul Salmandsen som en ufri mand har haft frit jordegods, at skøderne fremlægges, og han begærer, at registrering i boet fremlægges.

Jens Nielsen af Villerup på sin principals vegne har ladet stævne to mænd, der vidner, at den sorte hoppe med føl og den tredieårs sortbrune hestplag, som der i dag er vidnet om, har været i Søren Poulsens gård i Skovsted omtrent fire år, og hesten er opfodt på den nævnte hoppe. (Sagen fortsætter).

Jens Nielsen af Villerup lader fremkalde synsmænd, der har synet brøstfædighed på det hus i Hansted, som Jens Brixen fradøde.

Jens Nielsen af Villerup æsker borgen af Søren Poulsen i Skovsted, som svarer, at dersom nogen tvistes, vil han stille lige så god borgen for sig som de for dem. Dette vidne sluttes, da ikke mere deri er passeret. (Sagen fortsætter).

Christen Høj i Nors på sin husbonds tjener, Christen Sørensen i Skovsted hans vegne og beviste ved Laust Agesen i Skovsted - - -

Da der ikke var otte mænd til stede, er ikke videre i denne sag skrevet.

Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, lader fordele Jens Nielsen, som bruger Søren Mikkelsens gård i Østerild, og Mads Præst ibd. for skyldig rest af kongetiende.

Morten Andersen, rådmand, på Anne Simonsdatters vegne, tiltaler sal. Christen Sørensens arvinger i Roer, for seks års løn efter opsættelse af 16/7. Søren Laustsen i Bloksgård møder for arvingerne og kræver, at der ikke afsiges dom i den sag, før alle arvinger efter vor salig karl bliver lovlig stævnet.

Kendelse: Da alle arvinger ikke er stævnet, nemlig ikke den anden Christen Sørensens kvinde og børn, kan jeg ikke kende i sagen, før alle arvinger er lovligt stævnet.

Herredsfogeden Jacob Ulf advarer menige herredsmænd, at de og andre, som har noget her ved tinget at forrette, at være tiltænkt at møde hver tingdag klokken halvgåen elleve.

3. september.

(27/8). Amtmandens præcepter og fuldmægtig begærer anden gang, at sal. Poul Salmandsens efterladte enke, vil fremvise skøder, pantebreve og andre beviser, eftersom han som en ufri mand ejer frit jordegods. Han begærer også,

at registrering i boet og kontrakt mellem enken og hendes mands arvinger fremlægges.

(16/7). Unge Christen Christensen i Nors på Anne Arenfelds vegne har ladet stævne inspektør Christian Henrik Peters på Ullerupgård, og fører vidner på, at Jens Svendsens karle af Thisted kørte af Ullerupgårds eng med et læs hø i høbjergningstiden, og at Mogens Nielsens karle af Thisted også kørte et læs hø bort af samme eng, og de sagde, at det var til Laust Nielsen i Thisted.

Christen Høj i Nors på Hans Zoëgas vegne lader fremkalde synsmænd. Christen Bertelsen af Skovsted hævder, at der ikke kan føres synsvidne angående klammeri mellem Christen Koch i Vestervig og Christen Sørensen i Skovsted, fordi Christen Koch ikke er stævnet.

Kendelse: Der kan ikke tillades synsvidne, før Christen Koch, som synes at være hovedmand i slagsmålet, er stævnet.

10. september.

(3/9). Søren Laursen (Andersen?) Bagge, lensherrens præceptor, æskede i dag til tredje ting det samme, som er æsket for 8 og 14 dage siden.

Hertil svarede Matthias Andersen og begærede at se præceptorens fuldmagt til denne æskning, samt at han ville sige, hvilke breve han æskede og navngive dem.

(27/8). Christen Bertelsen i Skovsted, defoged til Vestervig, fremkalder synsmænd, der har synet skade på Christen Koch, som holder til i Handrup i Vestervig sogn. (Sagen fortsætter).

Christen Bertelsen af Skovsted har stævnet Søren Poulsen i Skovsted, hans søn Christen Sørensen og datter Karen Sørensdatter til vidne og klage. Christen Koch sigter dem og sal. Tomas Jensens kvinde Karen Laursdatter ibd. for sår og skade.

Kendelse: Da Christen Bertelsen bor i Skovsted og har været med i samme klammeri, ved jeg ikke at udstede ham noget klagevidne. (Sagen fortsætter).

Derefter fremlagde Christen Bertelsen en seddel fra Jens Nielsen i Villerup, som skriver, at han har sendt sin husbonds tjener Christen Madsen (= Christen Koch) til Hillerslev herred at forrette husbondens ærinde, men han er blevet overfaldet og på morderisk vis ilde medhandlet af Søren Poulsen i Skovsted, hans søn og datter.

(27/8). Niels Bendixen, skriver i Thisted, irettelægger en dom af Thisted byting af 6/7, hvori Laurits Jensen, byfoged først fastslår, at Peder Andersen af Thisted mødte med en tingbog, som han ville skrive i, hvorimod Niels Bendixen protesterede og fremlagde et delvidne over Peder Andersen af Thisted byting 17/6 1671, at Peder Andersen var fordelt, fordi han ikke havde taget borgerskab. (Se Thisted tingbog).

Bertel Pedersen Lerche kom frem og ville gå i rette, da Peder Andersen ville skrive, men Niels Bendixen fremlagde et indlæg mod Bertel Lerche i den mening, at Bertel Lerche bør gøre bevisligt, hvorledes han kom fra Bremerholm og blev løsladt af sit fængsel der, samt forlangte, at han skulle rense sig for den vold, han er oversvoret her på tinget. Dommen lyder på, at Peder Andersen som en fordelt mand ikke bør skrive her ved tinget, og at Bertel Lerche ikke bør gå i rette, da han ikke har bevist, hvordan han er kommet fra Bremerholm, hvor det er alle bekendt, at han har været, og da han ikke er frikendt for vold eller har betalt sine voldsbøder.

Hvorpå hæderlige og vellærde Søren Bagge, lensherrens præceptor begærede tingsvidne, og at det måtte indføres, at Niels Bendixen havde sagt, at lensherrens var stævnet af ham uden skriftlig stævning.

Søren Bagge, lensherrens præceptor og fuldmægtig, fremlagde opsættelse af 27/8 og begærede dom.

Derimod mødte Mathias Andersen Kolding, forvalter på Dueholm Klosters gods, på sin principals og enkens vegne og formente, at den retsindige dommer ikke således overiler den fattige enke med retten, at han foretager sagen i seks ugers opsættelse.

Sagen fremdeles opsat en måned. (17/9).

17. september.

Herredsfogeden begærer, at herredsmændene vil møde på tinget hver tingdag ved kl. 10 eller 11 i det seneste.

Morten Andersen, rådmand, irettelagde et konsumtionsforpagtningsbrev. Amtmandens fuldmægtig begærede kopi. Morten Andersen svarer, at han skulle få den hos borgmesteren, når denne kom hjem.

(10/9). Lensherrens præceptor Søren Andersen Bagge æskede på fjerde ting de samme breve, som tidligere er æsket.

Hertil begærede Mathias Kolding, at disse breve måtte specificeres, og svarede på enkens vegne, at hvis nogen ville købe samme gods for hvad det havde kostet, vil hun afstå godset og fremvise skøder og adkomstbreve. Ellers formener han, at så længe hun ikke sigtes for ulovlig adkomst eller hjemmel, er hun ikke pligtig til at fremvise sine breve for hvem, der begærer det. Hvad registrering og kontrakt om boet angår, da har arvingerne erklæret sig fuldt tilfredse, hvorfor han formener, at ingen anden kan have noget deri at sige, og jeg vil ikke formode, at nogen præjudicerer min principals rettighed, som han har over sit gods og sine tjenere efter kgl. skøde, hvorfor han begærer frifindelse. Desuden fremlægges kong Frederik den 3.s skøde 14/6 1664, hvori meldes at være skødet sammen med andet jordegods Poul Salmandsens påboende gård i Vester Vandet med al sin rettighed efter skødestil (til hans principal).

(24/9). Anno 1672 d. 26. septembris er denne plads fundet ledig, hvor sentensen (dommer) på forskrevne sag skulle have været indført. Testor J. Friis.

Christen Skriver i Hillerslev på major Ruses (Rüse) vegne tiltaler Mikkel Madsen i Klastrupgård og Anders Eriksen i Kjelstrup for resterende afgifter.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, fremviser på Niels Langes vegne et agerhønsægarn, om nogen vil kendes ved det. Indstævnet er Peder Christensen, Christen Madsens søn i Klastrup, til tilbudsvidne.

Laust Sørensen i Hov, tjener til Ørum, og Mette Sørensdatter i Hove, Anne Arenfelds tjener, er blevet forligt om en vej, som Laust Sørensen og hans formænd har haft over Mette Sørensdatters toft, således at Laust Sørensen skal beholde vejen, dog på den betingelse, at han skal gøre et bed for Mette Sørensdatter med pløjning, når hun begærer det, hvorimod Mette Sørensdatter lovede at lade slå et skår over hendes ager og på forskrevne vej, når hendes korn bliver modent, for at Laust Sørensen ikke skal blive forhindret i at hjemføre sit korn.

Niels Laustsen, Skriver til Vester Hanherreds ting, på sin principals tjeneres vegne i Østerild sogn har ladet stævne Peder Andersen på Bjerg i Thisted og menige Østerild sognemænd.

Peder Andersen fremlægger et indlæg, hvori han skriver, at Østerild sognemænd 1671 og 1672 ikke har ydet deres tiende efter kgl. fæstebrev til Peder Andersen. Han har nu indanket sagen for landsdommerne, men vil venligt anmode Østerild sognemænd at afgøre sagen i mindelighed.

Niels Laustsen fremkalder vidner fra Østerild sogn, som siger, at de har betalt deres tiende til kirkeværgen og ydet Peder Andersen og hans kone åbodskorn, af det øde gods i sognet er ingen tiende indkommet, og de er blevet aksekveret for skatter af samme tiende, som Peder Andersen har i fæste. Tingsvidne. (21/1 1673). (Sagen fortsætter).

Anders Christensen i Hovsør og Søren Mortensen i Østerild på sin broder Christen Mortensens vegne, begge på Østerild sognemænds vegne giver til kende, at de har stedt og fæstet kongetienden af Østerild sogn og forpligter sig til at holde stedsmålsbrevet i god forvaring. Sognemænd erklærer, at de er lige gode om fæstet og vil stå last og brast med dem i det som ikke er øde. (8/10).

24. september.

Niels Andersen i Kortegård, den dag i herredsfogedens sted. (17/9). Søren Bagge, lensherrens fuldmægtig og præceptor ønskede og begærede enten æskningsvidne eller andet under forsegling efter dommerens udgivne løfte, og begærede tingsvidne. For det andet tingsvidne om det eller de ord, som tingskriveren her for retten af Thisted den 10. september lod falde, navnlig Niels Bendixen.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård svarede på ... (??)

Simon Pedersen i Nors har ladet stævne Christen Pedersen i Skjelsgård og irettelagde et udtog af registrering i boet efter sal. Jens Pedersen i Skjelsgård 1670, den 1. september. Blandt bortskyldig gæld nævntes 24 sldl., som kvindens

broder Simon Pedersen havde til gode. Christen Pedersen i Skjelsgård begærer udsættelse, da han siger, at noget er betalt. Opsat 1 måned, og da skal Christen Pedersen lovligt bevise, at han har betalt noget. (22/10).

Peder Andersen på Bjerg i Thisted tiltaler Søren Christensen i Vorringsgård for resterende del af stedsmål med renter. 18 rdl. 2 sk.
Dom: Han skal betale osv.

1. oktober.

På kgl. Majestæts, amtmandens og egne vegne mødte Bertel Pedersen Lerche og fremaskede, om nogen havde tiltale til amtmanden eller ham, da ville han svare. Der var ingen, som foregav noget.

Mathias Kolding på sin principals vegne og på sal. Poul Salmandsens enkes vegne i Vester Vandet ønskede den dom (?), som herredsfogeden i dag 14 dage tilsagde ham anlangende lensherrens æskning på Poul Salmandsens enkes skøder og adkomstbreve. Herredsfogeden erklærede ydmygelig, at han ikke finder plads sin dom i tingbogen at indføre, som det sig burde, eftersom han var henstævnet til landstinget og ikke til ottende dag kunne være til stede, samme sag at slutte. (8/10).

Will Svendsen, delefoged til Ørum, har ladet stævne Anne Sørensdatter, tilholdende hos Peder Borremand i Hillerslev for at angive, hvem der var barnefader til hendes barn. Hun svor, at det var en karl Niels Laustsen, der sagde, at han havde hjemme i Hanherred, der var fader til det barn, hun sidst fødte.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, har fremkaldt Helvig Andersdatter i Vester Vandet sogn, der skylder Anders Nielsen, som forleden vinter tjente unge Poul Jensen i Kløv, for hendes rette barnefader til det barn, hun går med.

8. oktober.

Niels Jensen Østergård i Vorring fremfører en person, Niels Pallesen af Tingstrup, som havde med sig et levende får, et fåreskind og en brun hest og en jerngreb. Han bekendte, at han havde stjålet greben og det får, som skindet var af, hos Mads Pedersen i Vorring og bar det øster i marken til en hest, som han selv havde sat i tøjr ved et dige. Desuden bekendte han, at han gik tilbage til byen igen og stjal et får fra Niels Jensen i Østergård i Vorring, hvorved han blev grebet. Tomas Christensen i Vestergård i Nors og vedkendte sig hesten, som tyven tilstod selv at have lagt tøjret på. Tyvens husbond er Jacob Sparre til Råstrup. Herredsfogeden befalede de tre bestjålne at hjemføre tyven og holde ham i forvaring. (15/10).

(17/9). Anders Christensen i Hovsør har ladet stævne Johan Laursdatter i Vestergård og Mads Tomsen i Vesterby, begge i Østerild og irettelægger stedsmålsbrev på kongetienden af Østerild sogn, og kræver nu, at de indstævnte skal betale deres part af indfæstningen, som ialt er på 60 rdl. for alle sognemændene.

Dom: De skal betale.

Bertel Pedersen Lerche på lensherrens vegne efter opsættelse af 27/8 tiltaler Poul Salmandsens enke i Vester Vandet, fordi der ved Poul Salmandsens begravelse blev tracteret både præster, borgere og bønder, hvorfor han påstår hende ikendt straf.

På husbondens og enkens vegne mødt Mathias Kolding og formente, at det ikke skal bevises, at der ved begravelsen var vist overdådighed, ikke heller melder forordningen noget om bondestanden, heller ikke recessen, men alene om gejstlige og borgerlige. Dernæst irettelagde han et tingsvidne af 30. september, hvori vidner erklærer, at ved begravelsen 8/8 blev der ikke spist anderledes øl og mad, end som det altid havde været sædvanligt i huset. Ingen havde været indbudt, men uvej og regn tvang følget ind, hvor de af kristelig medynk søgte at trøste den højtbedrøvede enke.

Dom: Da forordningen ikke egentlig specificerer bondestanden, og de på begge sider førte vidner synes noget at stride mod hinanden, henviser jeg sagen til landsdommerne.

Niels Pedersen, foged på Torp, har ladet vurdere noget fæmon efter Peder Lassens fuldmægtig Niels Madsen i Randers, hans begæring. Kvæget var drevet til Randers. Der var stude, kvier, køer, får, væddere og lam.

Niels Pedersen Trommeslager i Thisted tiltaler Niels Pedersen Rostrup i Sønderby i Tveds sogn og Tomas Andersen i Vorring for skyld efter obligationer.

Dom: De skal betale.

15. oktober.

Bertel Lerche på kgl. Majestæts og lensherrens vegne har ladet stævne Oluf Bådsgård i Hansted og tiltaler ham, fordi der er fundet klittag og hvide ris, og laden var tækket med nyt klittag, og kræver ham straffet.

Dom: Eftersom jeg erfarer både af indlægget og af recessens ord, at sådant er ære angående, henviser jeg sagen til landsdommerne. (Sagen fortsætter).

Will Svendsen i Brund på sin principals vegne fremkalder mænd, der har synet brøstfældighed på Oluf Bådsgårds gård i Hansted. Gården var brøstfældighed på stråtag, og de så hverken nyt eller gammelt klittag på noget af husene i samme Bådsgård.

(8/10). Niels Jensen i Østergård i Vorring på egne og participanters vegne tilbyder lensherren og fangens husbond den fange, der hos ham i Vorring er fængslet, om nogen, enten de eller andre på kgl. Majestæts vegne ville modtage fangen og lade ham henrette. (22/10).

Christen Laustsen i Langvad på sin sal. broders, Christen Laustsens børn i Langhov, får erklæring fra Niels Christensen, som har fæstet Langhov, børnenes forhåbende stedfader, om at han vil give dem ialt 22 sidl. Børnene er Laust, Morten, Anne og Else.

(6/8). Unge Christen i Nors på Anne Arenfelds vegne har først i høst ladet mænd syne et stykke jord, kaldet Trintoft, tilhørende Ullerupgård. De så, at der var gjort skade på kornet. To mænd havde synet Momtoft mark i høst. Der var også gjort skade på kornet. Indstævnet er inspektør Christian Henrik Peters på Ullerupgård. (5/11).

(13/8). Will Svendsen udsteder dette:

Peder Andersen på Bjerg i Thisted tiltaler Jacob Ulff i Kløv og Christen Simonsen i Klastrup for 7 rdl., som de havde sagt god for for Christen Jensens enke og Jens Christensen i Østerild, og nu, da han har fået pengene, kræver han penge for omkostninger, papir, stævningsspenge m.m.

Jacob Ulf svarer, at der allerede en gang er gået dom i sagen, hvorefter Peder Andersen har ladet sig betale og ladet sig fornøje, og mener, at der ikke bør gå videre dom i sagen.

Dom: Da den forrige dom ikke er fremlagt, udsættes sagen i 8 dage. (Ikke fortsat) (17/12 1672).

Bertel Pedersen Lerche begærer synsmænd udnævnt til at syne stenbroen fra Bromølle til Kløv hule, kongens alfarvej. De skal om 8 dage afhjemle deres syn. (22/11).

22. oktober.

Unge Christen Christensen i Nors på Anne Arenfelds vegne har ladet mænd syne engen til hendes gård i Overgård i Kjelstrup. Den var ganske opkørt. Indstævnet Niels Andersen i Kortegård m.fl. (Sagen fortsætter).

Unge Christen Christensen i Nors fører vidner på, at Niels Andersen i Kortegård hans kone og flere har kørt over de engskifter, der ligger til Overgård. (12/11).

(15/10). Jens Jacobsen på lensherrens vegne fremkalder mænd, der har synet vejen fra Ålbæk ved Skovsted til Kløv hule. De har set mange dybe huller, og pudser og især ved enden af Ålbæk ved sønderenden af bjerget var der mange store huller, stenbroen havde mange slemme huller, og ved Lille Træbro var der også mange store og slemme huller.

Christen Laustsen i Hostrup får afkald fra hans broder Niels Laursen i Kollerup sogn i Hanherred på egne og sal. Søster Else Lauridsdatter, som boede og døde i Manstrup, hendes vegne, og fra Christen Tomsen i Hovsør på Laust Pedersens hustru Anne Laustdatter i Manna i Tise sogn hendes vegne efter fuldmagt, og fra Christen Hansen i Østerild på sin hustru, Dorte Laustdatter, hendes vegne på arv efter deres forældre og sal. søster, nemlig Laust Jensen og Kirsten Jensdatter, som boede i Hostrup og søsteren Maren Laustdatter, som også døde i Hostrup.

(24/9). Borgmester Christian Mortensen Lelius på sin bonde Simon Pedersen i Nors hans vegne tiltaler Christen Pedersen i Skjelsgård for 24 sletdaler efter tingbog 1670, 11/10. Hertil svarede Christen Pedersen i Skjelsgård og irettelagde en kvittering fra Søren Jensen i Nors lydende på, at hans svoger Christen Pedersen i Skjelsgård, havde betalt ham de 24 sld., han ifølge skiftet i Skjelsgård 1670 var skyldig. (5/11).

Dom: Christen Pedersen frikendes, mens kvitteringen står ved magt.

(15/10). Tomas Vestergård i Nors og Niels Jensen i Vorring fremlægger tingsvidne af 8/10 angående tyven Niels Pallesen eller Andersen af Tingstrup, som også nu er til stede i retten og tilstår mange flere tyverier. Herredsfogeden spurgte, om nogen var til stede, som kunne befri tyven fra galgen med forordninger eller anden kgl. befaling, men ingen svarede.

Så tog herredsfogeden til sig otte domsmænd, og dømte med dem, at da tyven stod ledig og løs her for retten og bekendte sine tyverier med koster ved hånden, tilmed overflødige tyverier havde vedgået, kan vi ikke rettere deri kende, end tyven at lide til galgen og bonden sine koster.

Hr. Anders Nielsen i Thisted på Peder Andersens vegne i Skinnerup begærede tingsvidne af otte mænd.

29. oktober.

Søren Christensen i Sennels på hr. Anders Pallesens vegne tiltaler folk i Sennels for resterende afgifter og for penge, han har sagt god for. Jeppe i Malle mødte og sagde, at han skyldte præsten en høstdag og ikke videre.

De andre er ikke mødt og skal betale.

Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, tiltaler Niels Andersen i Kortegård for 2 års resterende landgilde og kræver ham dømt til at have sit fæste forbrudt.

Dom: Han har sit fæste forbrudt. (5/11).

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, på Niels Langes vegne irettelægger et følgebrev 18/10 1672 fra Jens Sørensen til Johanne Lauritsdatter i Vestergård i Østerild om, at han hidtil har haft hendes gård i pant for en sum penge, men at Niels Lange nu har indløst pantebrevet, så at hun herefter igen skal svare sine afgifter til Niels Lange.

På Johan Lauritsdatters vegne fremstod for retten hendes søn Mikkell Jørgensen og lovede at være Niels Lange hørig og lydlig og svare afgifterne til ham.

Unge Christen Christensen i Nors på Anne Arenfelds vegne forbyder, at svin efter denne dag må komme på Ullerupgårds mark.

Peder Iversen i Hjardemål på egne og medtjeneres vegne har efter begæring af Tøger Andersen, foged på Hestrupgård på fru Karen Høgs vegne ladet mænd syne deres ejendomme. De vidner, at af hendes tjeneres tørvegrøft, lyngslet og fædrift er halvparten øde og fordærvet af sandflugt, og af engene er en del øde, og det andet ligger for en åben sandflugt.

5. november.

(22/10). Peder Iversen i Hjardemål i dag i dommers sted.

Borgmester Christian Mortensen i Thisted har ladet stævne Christen Pedersen i Skjelsgård og nogle vidner.

Kendelse: Da der ikke er lovligt stævnet, er ikke videre i den sag gået. (Sagen fortsætter).

Borgmester Christian Mortensen lader forbyde Christen Pedersen i Skjelsgård at afhænde den kvittering fra sal. Søren Jensen, som han har forevist, før sagen er til ende. (12/11).

Jep Pedersen Krabbe ved Klitmøller tiltaler en del folk i Tveds og Sennels sogne for skyldige penge og for korn.

Dorte Laursdatters Christen i Sennels nægter, at han skylder noget han har betalt, hvad han har fået.

Dom: De skal betale osv.

(29/10). Will Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, lader mænd syne Kortegård, som Niels Andersen iboede, De så ingen lade, men et ralingshus, som havde fem par spænder og hænger på støtter, og et lidet jordhus. De syntes ikke gården kunne opbygges for under 40 rdl. (18/2 1673).

(15/10). Unge Christen Christensen i Nors, Anne Arenfelds delefoged, har ladet mænd syne Ullerupgårds Hovdige i vest og syd. De så, at hovdiget var nedskredet og nedfaldet, mesteparten henført i stykketal på vestsiden, fra søndersiden til nordsiden 32 drav (favn) så langt som 6 fod ud fra diget. På sønderenden af Hovdiget fra huset og til vesthjørnet så de 14 drav i stykketal, en del syntes at være nedfaldet, en part nedstukket med greb, somme steder 2 alen ind i diget, somme steder 1 1/2 alen og 1 alen. Det var gjort, siden inspektøren fik gården. Indstævnet inspektøren på Ullerupgård. (Sagen fortsætter).

(15/10). Unge Christen Christensen af Nors på Anne Arenfelds vegne fremkalder vidner, der beretter, at nogle uger før st. Olufs dag tog de Ullerupgårds hjord med fæmon sønden Momtoft i byggen og rugen, som tilhørte Anne Arenfeld, og drev det i hus, og Ullerupgårds heste og hopper, som også tilhører inspektøren, tog de på Gammelgårds toft i rug og i havre. Indstævnet er inspektøren og hans fuldmægtig. (6/5 73).

Mads Pedersen i Mejlklit får afkald og kvittering fra Jens Andersen i Øster Vandet og hans broder Poul Andersen i Nors, på deres sal. søster Maren Andersdatter, som boede og døde i Mejlklit, hendes datter Mette Jensdatters arv efter hendes fader, Jens Pedersen, som boede og døde i Mejlklit, idet hun har fået arven udbetalt til sin fornødenhed med hendes frænders samtykke.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, tiltaler bønder, bl.a. på Hanstholm for resterende brøkkorn.

Dom: De skal betale.

12. november.

(5/11). Søren Christensen i Sennels på Christen Skjelsgårds vegne irettelægger en dom her af tinget 22. oktober, hvorefter Christen Pedersen i Skjelsgård frifindes for Simon Pedersens tiltale.

Så mødte Simon Pedersen af Nors og begærede, at hans stævningmænd måtte indføres, og de bevidnede, at de havde stævnet Tomas Sørensen i Nørhå og Villads Christensen ibd., som havde underskrevet kvitteringen fra Søren Jensen i Nors til Christen Pedersen i Skjelsgård. De er ikke mødt, hvorfor ikke videre i den sag i dag er gået beskrevet. (17/12).

(22/10). Unge Christen Christensen i Nors, Anne Arenfelds delefoged, irettelægger et tingsvidne af 22/10, hvori der meldes, at vidner har set navngivne folk køre over Overgårds eng i Kjelstrup, og gav last og klage.

19. november.

(7/5). Christen Simonsen i Klastrup på egne, og Mads Mikkelsen og Eske Christensen i Toussie, deres vegne har ladet stævne Østerild sognemænd, Jens Smed i Kløv og Jens på Bro til dom, og fremlagde en akkord, som de havde gjort med Peder Andersen i Thisted på Bjerget angående Østerild kirketiende. Efter landsdommer Jens Rodstens venlige underhandling har de akkorderet sådan, at Peder Andersen afstår al den ret og rettighed, som han har til Østerild kirketiende til Christen Simonsen, Mads Mikkelsen og Eske Christensen, så de herefter min livstid må gøre sig samme tiende nyttig, hvorimod de lover at betale Peder Andersen 50 rdl. og 10 td. rug. Dateret 26/10 1672.

De anmoder derfor Østerild sognemænd om, at de herefter skal levere åbodskorn til dem, som de før gjorde til Peder Andersen, og derforuden betale indfæstningspenge sammen med dem. Sagen opsat 1 måned. (7/1 73).

Christen Høy i Nors på mag. Hans Zoëgas vegne tiltaler Mikkels Nielsen i Skinnerup og hans moder Margrete Sørensdatte for restancer.
Dom: De skal betale.

26. november.

Morten Andersen, rådmand, på Maren Eriksdatter, sal. Poul Christensens enke i Skinnerup hendes vegne har ladet stævne hendes søn Erik Nielsen i Skinnerup og begærede at Erik Nielsen ville give hende afkald for sin fædrene arv her på tinget eller lide dele og tiltale efter sin forpligt, eftersom det i dag er tredje ting. Erik Nielsen bekender overfor otte mænd, at han har fået fuld fornøjelse for arven.

(12/11). Unge Christen Christensen i Nors på Anne Arenfelds vegne har ladet stævne navngivne folk i Østerild sogn og Niels Andersens kone i Kortegård. Han lader læse et forbudsvidne 11/1 1670 om, at ingen må bortleje jord m.m., deriblandt at køre på ulovlige veje over Ullerupgårds og Momtofts endels

ejendom. Læst 10/1 1671 og 13/1 1672. Derefter irette lagde hen et synsvidne 22/10 sidst om, at nogle havde kørt over Overgårds eng i Kjelstrup og opkørt engen.

Søren Rasmussen, foged på Købygård, begærede, at ingen klagevidne måtte udstedes, før det siges, hvorledes denne ejendom er beskaffen og ved hvis skifter den ligger, da det angår hans husbonds tjenere.

Dommeren vil ikke udstede noget klagevidne, men opsætter sagen i seks uger, så der kan skaffes bedre oplysning. (10/12).

Morten Andersen, rådmand, på Maren Eriksdatter, sal. Poul Christensens enke i Skinnerup fremlægger tingsvidne af 27/6 1665 om, at Maren Eriksdatter skal give Erik Nielsen, hendes søn, 10 rdl., som rester på hans arv efter hans fader Niels Sørensen, som boede og døde i Skinnerup, og Erik Nielsen forpligtede sig til at give hende afkald, når han havde fået de 10 rdl.

Morten Andersen begærer derefter, at Erik Nielsen skulle give afkald eller lide dele. Erik Nielsen svarer, at Marten Andersen skulle vise fuldmagt fra hans moder til at søge ham med dele.

Morten Andersen lader ham derefter fordele, fordi han ikke har givet afkald. (28/10 73).

Christen Ibsen i Hillerslev og Poul Jensen i Brund tiltaler folk i Hillerslev sogn, som resterer med kirketiende.

3. december. Intet.**10. december.**

Peder Andersen på Bjerg i Thisted på sin søn Niels Pedersens vegne, har stævnet Anders Andersen ved Sandodde ved Klitmøller og fremlægger på sin søns vegne et fæstebrev, dateret Hamborg 16/9 1668, underskrevet af Albert Baltzar Berentz, til Niels Pedersen, Peder Andersens søn, på det hus, som Poul Salmandsen nu i fæste har, hvilket hus med ager og eng og udrift i klitten og fiskeri i søen han skal nyde sin livstid, så snart Poul Salmandsen er afgang ved døden. Da Anders Andersen nu bruger dette hus, mener Peder Andersen, at han bør lide og betale husfred og gårdsfred og lide for uhjemmel. Sagen opsat seks uger. (Niels Pedersen må være født efter 1661!!!! 6-7 år!) (Ikke fortsat).

Peder Krog i Hjørdemål fremlyser en sortbrun blisset hest, som går i Hjørdemål by og synes at være i fjerde år. Om nogen kendes ved den, kan han finde den hos Peder Krog.

(26/11). Unge Christen Christensen i Nors på Anne Arenfelds vegne fører vidner på, at Anders Jensen, Jens Andersens søn i Hjørdemål har kørt med et læs tag over Anne Arenfelds øde gårdes eng i Skovsted og Kjelstrup.

17. december.

(Blandt tingmænd Anders Eriksen i Kortegård).
(12/11). Søren Christensen i Sennels på Christen Pedersen i Skjelsgård hans vegne fremlægger et skriftligt vidne fra flere personer om, hvad Simon Pedersens formand, sal. Søren Jensen i Nors fik af varer for de 24 sldl., han ifølge skiftet havde til gode i boet. (Sagen fortsætter).

Simon Pedersen i Nors har ladet stævne Tomas Sørensen i Nørhå og Villads Christensen ibd., Christen Pedersen i Skjelsgård, herredsfogeden og skriveren og flere til at aflægge vidne. Herredsfogeden begærede, at landstingsstævningen måtte blive indført i tingbogen og oplæst, så man kunne erfare kgl. Maj.s vilje. Simon Pedersen vil ikke fremlægge landstingsstævningen.
Kendelse: Da jeg befrygte, hvad muligt skal bevises, at jeg og skriveren kan være ment og indstævnet ved landstingsstævningen, ved jeg ikke at kunne udstede noget vidne i denne sag mod mig og skriveren. (24/12).

Inspektør Christian Henrik Peters på Ullerupgård har ladet stævne amtmand Jørgen Friis på Søgård og lader irettelægge en skriftlig fordring for leveret korn og for halvtredje års husleje af hans gård i Års (Århus) og vil have sig forbeholdt at tiltale ham for obligationer, som er opsagt, og for andet.
Opsat seks uger.

Jørgen Nielsen i Djernæs tiltaler på mester Hans Zoëgas vegne Poul Nielsen i Nors for lejermålsbøder og hans moder Karen Poulsdatter, sal. Niels Jensens enke, for resterende afgifter.
Dom: De skal betale, hvad de ikke med kvitteringer kan bevise er betalt.

24. december.

Tinget holdtes formedelst regn i Hillerslev.
Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, på sin husbonds Niels Langes vegne, tiltaler nogle af hans tjenere for restancer.
Dom: De skal betale.

(17/12). Simon Pedersen i Nors fremlægger landstingsstævning, hvorefter herredsfogeden Jacob Ulf, skrivere og Christen Pedersen i Skjelsgård skal møde for landstinget snapslandsting 1673. Dateret 18/11.

Fol. 1. Autorisation ved amtmand Jørgen Friis, dateret Søgård ut supra (!)
Herredsfoged Jacob Ulf i Kløv.
Skriver Christen Madsen Skåning i Hillerslev.

Sandemænd for 1673:

Christen Christensen i Hunstrup
Niels Bårdsen i Kåstrup
Christen Nielsen i Jensby
Christen Nielsen i Nørgård i Sennels
Niels Jensen i Fårtoft
Tomas Nielsen i Skinnerup
Christen Laursen Smed i Agerholm
Niels Smed i Hinding

Ransnævninger:

Mourits Lauritsen i Tveds sogn
Ramus Sørensen i Oddersbøl
Niels Simonsen i Bjerre
Oluf Bådsgård i Hansted
Peder Nielsen i Hjardemål
Jens Christensen i Vesterby i Østerild
Anders Pedersen i Skovsted
Jens Pedersen i Gasbjerggård

Forskrevne mænd er i dag, som er den 25. februar nærværende år forelagt at møde på Søgård nu på førstkommende torsdag, der deres ed for deres gunstige lensherre at aflægge. Datum Hillerslev herredsting den 25. februar 1673.

Snapstirsdag, den 7. januar 1673.

Borgmester Christian Mortensen af Thisted lader læse konsumtionsforordning af 8/11 1672, og forbød herredsmændene at gøre imod den, men at købe deres øl og brændevin i Thisted.

Niels Henriksen i Hansted Mølle irettelagde et købebrev fra Peder Henriksen i Bromølle på fjerdeparten i den skude, som han havde været værge for min sal. broder Christen Henriksens børn.

Poul Jensen på Anne Arenfelds vegne fremkalder vidner, der har været hos Margrete Tomasdatter i Thisted for at spørge om en grå kappe, som er frakommet Anne Arenfelds søn, Hans Axel Pors på Momtoft, og som Margrete Tomasdatter skulle have haft og siden afhændet til Søren Rasmussen på Kølbygård. De spurgte hende om, hvor hun havde kappen fra. Hun sagde, at det skulle hun sige en anden tid. Et andet vidne havde senere været hos Margrete Tomasdatter, og da sagde hun, at hendes datter, Anne Pedersdatter, fandt den, da hun kom kørende ved en sti, som går gennem kornet østen Ullerupgård.

(19/11 1672). Christen Simonsen i Klastrup på egne og Mads Mikkelsen og Eske Christensen i Touthede deres vegne, fremlægger akkorden med Peder Andersen på Bjerg i Thisted om Østerild kirketiende. Anders Christensen i Hovsør svarer som før, at Østerild sognemænd har akkorderet med Peder Andersen om deres kirketiende, og så snart de får betalt dem de skatter, de har udlagt med eksekverpenge, vil de betale, hvad åbodskorn de kan være blevet skyldig.

Dom: Sognemændene bør hver deres part af korn og penge til Christen Simonsen og hans medbrødre at betale, og hvad angnår skatter og åbodskorn bør de med hinanden lige byrde at bære. (18/2).

14. januar.

Niels Henriksen i Hansted Mølle har ladet mænd syne den vejrmølle, der står norden for Rær by. De så en gammel vejrmøllestub, som var splittet fra øverst til nederst med en ring om og en stjernbjælke, som var rådden i begge ender og to gamle opslidte sten, hjulet og akselen duede ikke, og tømmeret var ikke til andet end til at brænde.

21. januar.

(14/5 1672). Bertel Pedersen Lerche på amtmandens vegne begærede første ting over Inspektør Christian Henrik Peters, om han har noget at fremlægge til befrielse for de beskyldninger, Emmike Eriksen og Anders Pekell har gjort imod ham. (28/1).

Gregers Sørensen i Kjærgård i Tveds sogn fremstiller mænd, der har synet Kjærgård. De havde været ved den øde gård, som kaldes Kjærgård i Tveds sogn, og set at husene var nedtynget af sand og slet øde. De to parter af markjorden til samme gård er slet øde og den tredje part ligger for en åben sandflugt, og de synes, at der ikke kan blive nogen del ved magt af samme øde gårds jord. Eng og ildingsbjergning og uddrift er slet øde af sand.

Poul Olufsen, sal. Oluf Dragsbæks søn ved Klitmøller, får afkald fra sine brødre og svogre, Christen Olufsen, Peder Olufsen, Anders Olufsen, Niels Pedersen Skinnerup på sin hustru Karen Olufsdatters vegne og Salmand Andersen i Bjerregård på sin hustrus Maren Olufsdatters vegne for arv efter deres fader, Oluf Dragsbæk, og for arv efter deres moder, Helle Christensdatter, som endnu lever.

28. januar.

Unge Christen Christensen i Nors på Anne Arenfelds vegne tiltaler Niels Kusk på Ullerupgård, som nu tjener inspektøren, for lejermålsbøder efter dommens indhold, inspektøren møder og svarer, at den tid, da gerningen skete, tjente personen på Ullerupgård.

Christen Christensen svarer, at inspektøren bør fremlægge sit forpagtningsbrev, så det kan ses, om han også er berettiget til sagefald. Sagen opsat 14 dage.

Herredsfogeden lader læse en befaling fra Tøger Lassen i Ålborg, om at folk skal indlevere deres kornskat af rug og byg snarest, da tre skibe nu ligger i Ålborg og skal afhente kornet til militsen.

(21/1). Bertel Pedersen Lerche på kgl. Majestæts og amtmandens vegne begærer andet ting over inspektør Christian Henrik Peters, om han har noget til sin befrielse at fremlægge i den sag, Emmike Eriksen og Anders Pekell har anlagt mod ham. (4/2).

4. februar.

Peder Christensen, som tilforn har haft Tøfting i fæste, og nu har opladt en del til sin svoger Laurits Jacobsen Hollænder, irettelægger en kontrakt mellem dem, hvorefter Peder Christensen oplader den halve gård, som P. C. påboede, nemlig halvparten af Tøfting, til L. J. Peder Christensen skal beholde nogle agre og noget af husene, en ko og dem får. Laurits Jacobsen skal betale Peder Christensens gæld og give Peder Christensen og hans hustru aftægt deres livstid. Han skal age 10 læs ilding hjem til gården til Peder Christensen. P. C. skal derimod holde sin egen kost, mod at L. J. leverer 1 td. rug og 1 td. byg. P. C. forpligter sig til at holde L. J. fri for sine stedbørns og hans egne børns tiltale og lover at byde ham den halve part af gården til før nogle andre, om han vil give ham så meget, som de andre vil give og P. C. vil flytte deraf, og vil han ikke give så meget, da kan P. C. oplade den til hvem han lyster. Dateret 1. januar 1673. Medunderskrivere Mads Pedersen i Sand og Niels Tomsen i Øster Vandet.

(10/12 1672). Unge Christen Christensen i Nors på Anne Arenfelds vegne giver last og klage første gang over dem, der har kørt over hendes engedele i Kjelstrup og i Skovsted. (25/2).

Peder Christensen Huas soldat, boende i Nors har forpligtet sig til at betale Anne Arenfeld 2 sletdaler og til aldrig mere at overfalde nogen af hendes tjenere. Hun tilgiver ham den forseelse, han har begået. Han har ikke betalt, hvorfor fruén lader ham fordele.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, på fru Elsebe Juels vegne til Brusgård tiltaler Mads Tomsen og hans søn Peder Madsen i Østerild for restancer. Dom: De skal betale.

Bertel Pedersen Lerche på inspektør Christian Henrik Peters vegne irettelægger en landstingsstævning (hvori Bertel Lerche kaldes ridefoged over Ty og Mors amter !!!) til byfoged Laurits Jensen i Thisted for en dom 6/7 sidst forleden imellem ham og Niels Bendixen, byskriver, som skal være grundet uden lovligt bevis, idet Bertel Lerche skal have påberåbt at have admiral Juels bevis efter kgl. befaling, at han er forlovet fra Bremerholm, som han beretter, at han ikke måtte irettelægge, men blev truet med kælder og fængsel. Byfogeden ville ikke lade ham gå i rette, da han var vold oversvoret og ikke havde fået kgl. oprejsning. Derimod protesteres, at I selv var til stede, da vi

frikendte ham for samme voldssag, hvorfor han nu vil hænde dom, om samme dom ikke bør være død og magtesløs. Derfor stævnes nu byfogeden til Landstinget.

Inspektør Christian Henrik Peters på Ullerupgård tiltaler amtmand Jørgen Friis, som stævnes på Søgård, for betaling for korn og andet, deriblandt leje af den gård i Århus, som Peters før iboede, men har udlejet til Jørgen Friis, stiftamtmand over Århus stift og amtmand over Kalø og Århus amter, og for obligationer, og brøstfældighed på gården i Århus. Jørgen Friis svarer herimod, at han har anvendt store bekostninger på gården i Århus.

Dom: Amtmanden bør betale for det forstrakte korn. Hvad angår gården i Århus, så bør kontrakten efterkommes, men eftersom gården ikke blev afleveret med rigtig syn og tingsvidne, da, når det sker og ved rigtig afregning bliver sluttet, hvad der kan være anvendt på gården, og som bør godtgøres lensherren (amtmanden) og derfor fradraget, bør amtmanden betale resten. (8/4).

(28/1). Bertel Pedersen Lerche på amtmandens vegne beviste med Tøger Tranum og Christen Eriksen, begge soldater, at de har stævnet Christian Henrik Peters, og derpå irettelagde han et indlæg, hvori amtmanden kræver, at Christian Henrik Peters skal befri sig for de alvorlige beskyldninger, som Anders Pekell og Emmike Eriksen har rettet mod ham, og som ikke er pådømt af retten, thi som loven siger, bør til tinge løses, hvad der til tinge er bundet. Derefter gentages beskyldningerne mod ham for at have tilegnet sig en anselig kvantitet stangjern uden Pekells minde og vilje og dermed gjort Emmike Eriksen indpas i hans lovlige fordring hos Anders Pekell, desuden for at have bortvist Pekells folk fra stranden og indpationeret hans bår med redskaber, og desuden tiltaler Anders Pekell ham for ærerørige ord, som han har skrevet til vanære og forklejning for Anders Pekells ærlige navn og rygte. To mænd har været hos Christian Henrik Peters med indlægget, men hen svarede, at han stod under admiralitetet. Der kunne lensmanden søge ham, og så ville han svare. Derpå irettelagde Bertel Lerche to tingbøger, hvori tingsvidner om opbjergningen af stangjernet fra havbunden.

Dom: Da inspektøren (Chr. Henrik Peters) påberåber sig at være under admiralitetets ret, og da ingen af de omtvistede personer er til stede, kan jeg ikke udstede tredje ting, men hvis kongens interesse kræver det, må vedkommende søge og stævne til de tilbørlige steder.

Laurits Seefeld til Øland tiltaler Niels Pedersen Rostrup i Sønderby i Tveds sogn for restance. Han svarer, at han intet skylder, men har betalt til Jens Sørensen, som da var foged på Øland. Tingsvidne.

Mikkel Pedersen i Febbersted på Rær kirkes vegne tiltaler Christen Christensen Pugdal i Pugdal for resterende afgift.
Dom: Han skal betale.

(23/7 1672). Anders Moensen, som har Søren Kjeldsens gård i Nørby i fæste fremkalder vurderingsmænd, som har vurderet boet efter Søren Kjeldsen. Hans

enke, Mette Christensdatter, er nu Anders Moensens hustru. Børnene er Jens Sørensen, Christen Sørensen og Margrete Sørensdatter. Formuen er over gælden 4 sld. 9 sk., men Anders Moensen har af sit gode gemyt foræret børnene 12 sld., som de skal være lige gode om.

12 februar. Onsdag.

Bertel Pedersen Lerche fremkalder vidner, der efter hans anvisning har været hos Jep Pedersen Krabbe i Klitmøller og Anders (Poulsen) (Poelsen, senere rettet til Oelsen = Olufsen) og har fundet klittag.
Opsat 8 dage.

Peder Andersen Bagge ved Klitmøller tiltaler Jens Christensens enke i Holler og Poul Smed i Døvhal samt Christen Iversen i Øster Vandet og Jens Nielsen i Nors for skyld efter obligationer.
Dom: De skal betale.

Niels Andersen på Ballerum tiltaler nogle af Tveds sogns mænd for skyldig kirketiende og stedsmålspenge og irettelagde et forleningsbrev, hvori otte mænd i Tveds sogn går i løfte for Tveds sognemænd for kongekorntienden af Tveds sogn til Jørgen Lykke til Søgård, som overlader tienden til dem.
Herimod at svare fremkom Niels Andersen i Nørby på egne og interessenters vegne og irettelagde et register på åbodskorn til Søgård, hvorfor han mener at de bør være fri for Niels Andersen på Ballerum hans tiltale.
Dom: Da sagen synes disputerlig, opsættes den en måned, og herforinden bør sognemændene gøre rigtig tægt med kirkeværgerne.

Dirich Villomsen, tolder i Thisted, irettelægger en missive til inspektør Christian Henrik Peters, hvori han gør opmærksom på, at enhver, som nyder forstrandsrettigheder, skal betale told efter værdien af det indstrandede, hvorfor inspektøren også skal betale af saltet fisk og tran, som er indstrandet ved Agger, og betalingen skal erlægges her i tolderiet.
To mænd har været hos inspektøren med missiven. Han svarede, at det var ikke meget, der var indstrandet samme år, men sagde at han ville betale den ærlige mand og tage det igen af admiralitetet. Tolderen mener, at inspektøren skal betale efter toldrullen.
Dom: Inspektøren bør med toldereren forenes og gøre rigtighed eller derfor at lide som vedbør.

18. februar. Ting holdt i Hillerslev formedelst Guds vejrlig.

Mester Anders Nielsen i Thisted ved hans fuldmægtig Christen Christensen i Tilsted tiltaler en del i Sennels sogn, som resterer med kirketiende.
Dom: De skal betale.

Herredsfoged Jacob Ulf begærer af skriveren, at han indfører navnene på sandemænd og ransnavninger i tingbogen. Skriveren svarede, at han ikke turde indføre navnene, før lensherren kunne få deres navne at se og afgive sit betænkende.

(7/11). Christen Simonsen i Klastrup har stævnet menige sognemænd i Østerild sogn, så mange som avler, og forlanger, at de, der skylder åbodskorn, skal betale til ham og hans medinteresserede. Sagen opsat 6 uger. (3/6).

(5/11 1672). Weel Svendsen i Brund, delefoged til Ørum stævner Niels Andersen, før boende i Kortegård, nu i Janderupgård og fremlægger syn over Kortegård, som mentes ikke at kunne gøres i stand for under 40 rdl. Desuden kræver han Niels Andersen for restance. Dom: Da Niels Andersen ikke er mødt, skal han betale bygfald og restancer.

25. februar.

Otte Ottesen i Kjørup på Mogen Friis til Frisenborg hans vegne fremfører mænd, som har synet et dødt menneske, som lå mellem Krægpøt og Vigsø. Han lå på sin ryg og havde en vognsvøbe i højre hånd. Hans klæder var våde til bæltstedet. De kunne ikke skønne andet, end at han var kommet fra sin vogn, der stod østenfor i vand til hjulene, og var død af kulde og frost. Det var Hans Christensen af Hjørdemål. (Sagen fortsætter).

(27/2 1672). Jens Andersen, toldbetjent i Thisted på Lorentz Helmers vegne af København fremlægger en dom af 27/2 af dette ting og begærede, at dommeren ville fyldestgøre ham efter dommens indhold. Dernæst fremlagde han grev Mogens Friis's jordebog og regnskab. Der kræves restancer, 3 års indkomst. Tidligere havde Otte Otsen godset under inspektion. Blandt de nævnte bønder er Hans Christensen.

(4/2). Anne Arenfeld har ladet stævne Anders Jensen, Jenses søn ved Led i Hjørdemål, Anders Eriksen i Dalgård og Anders Sørensen i Hovsør til last og klage til tredje ting. (4/3).

Hæderlige og vellærde Jørgen Pallesen stævner Christen Christensen i Nørgård i Sennels og tiltaler ham for penge, han har lånt. Opsat en måned. (8/4).

Sandemænd og ransnævninger skal møde på Søgård for at aflægge deres ed for lensherren på torsdag.

Peder Iversen i Hjørdemål udsteder denne opsættelse.

Jacob Ulf i Kløv på Simon Mikkelsens vegne tiltaler Johan i Vestergård og hendes søn Mikkel Jørgensen for resterende løn, eftersom han har tjent der nogle år. Desuden tiltales Jens Christensen i Østerild for rug, han har fået af Simon Mikkelsen.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård svarer, at Simon Mikkelsen bør bevise, at han har noget til gode. Jens Christensen mener også, at Simon skal bevise, at han har fået korn af ham.

Opsat 1 måned.

Jacob Ulf fremlægger en missive fra amtskriver Jens Hansen angående en gård i Nors, som er øde og skylder 4 td. og hørte til kaptajn Willum Willumsens gods, men som ingen proprietær vil vedkende sig. Enhver som vil antage sig den for skatterne, skal den forundes efter forordningen. (27/5).

4. marts.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, har sendt to mænd til Mads Tomsen i Østerild for at sige, at han skulle blive ved sin gård, til den var lovlige opsagt. De fandt ham liggende på sin seng, og han svarede, at han var en gammel, fattig, arm og blind mand, og han kunne ikke mere til sin gård bjerge eller bjerge lade for sin alderdoms og blindheds skyld, da hans børn ikke længere ville blive hos ham, hvorfor han begærede, at husbonden ville lade annamme, hvad fattige middel, der var i hans hus og gård inden og uden døre, og som tilhørte ham. (10/6).

Bertel Pedersen Lerche på amtmandens vegne forbyder at gøre noget købmandskab eller forprang her i herredet efter forordningen, og forbyder at holde kroer.

(25/2). Anne Arenfeld lader give last og klage over de førnævnte personer, der har kørt over Kjelstrup eng ved Overgårds skifter og lader fremlægge tingsvidne og syn 22/10 sidst, og 10/12.

Anders Eriksen i Dalgård mødte og begærede udsættelse. Sagen opsat seks uger. (15/4).

Jacob Ulf, herredsfoged, advarer sandemænd og ransnævninger, at de skal møde på mandag og aflægge deres ed på Søgård for lensherren.

Laust Andersen i Skovsted på Karen Dyre til Knivholt hendes vegne tiltaler folk i Sennels for resterende kongetiende i Sennels sogn.

Dom: De skal betale.

Christen Pedersen i Skjelsgård irettelægger en seddel, hvori borgmester Christian Mortensen eftergiver ham i den sag, som hans tjener Simon Pedersen har imod ham, for at de interesserede ikke for (min) hans skyld skal komme i bekostning, med mindre Christen Pedersen selv rejser nogen tvistighed.

Anders Christensen Kårsøe i Hunstrup tiltaler Christen Madsen i Klastrup for skyld efter obligation.

Dom: Han skal betale.

Christen Madsen, skriver, i Hillerslev, på Henrik Jørgensen i Viborg hans vegne irettelægger en obligation på 2000 rdl. in specie af 24. januar 1667 med pant i Søgård hovedgård og noget tilliggende gods (specificeret). Jørgen Lykke har 14/1 1662 fået kgl. bevilling og tilladelse til at sælge, pantsætte og afhænde gods til hvilken standsperson, han lyster. Han er stævnet på Gudumkloster.

Dom: Han skal holde sin forskrivning eller ved gode mænd have indvisning i pantet.

11. marts. Intet.

18. marts.

Jørgen Nielsen i Djernæs på Hans Zoëgas tjener Jens Christensen Bach i Skinderup hans vegne har ladet syne og taksere et hus i Skinderup, som Maren Klov sidst iboede og fradøde. Det er kun 1 rdl. værd.

Christen Mortensen i Østerild på egne og Anders Christensens vegne i Hovsør tiltaler nogle folk i Østerild og Thousse for resterende part af stedsmål for Østerild kongetiende. Christen Sørensen i Spanggård i Østerild mødte og svarede, at han havde ydet 1 rdl. på stedsmålet, men den ville han lade dem beholde som åbod for forleden år, og han begærede derefter, at Christen Mortensen og hans medbroder herefter ville tiende på kærven.

Dom: De andre, der ikke er mødt, skal betale. (26/3).

25. marts:

Jacob Ulf, herredsfoged, advarer menige herredsmænd, at de møder på tinget klokken 10.

Jens Christensen i Skjelsbjerg i Tveds sogn, på egne og Christen Jensen, Jens Andersens søn ved Kier i Tveds sogn, hans vegne fremlægger en stedsmålsseddel, hvorefter Johan Hørling (?), rådmænd i Landskrone bevilger Jens Christensen i Lille Døvhul og Christen Jensen, Jens Andersens søn ved Kær, den øde avling og jord til Lille Kjærgård, som husene er øde og nedbrudt af, i tre år mod at betale skat og kontribution. Dateret Koesse 6/2 1670.

De opsiger nu fæstet og irettelægger en seddel fra Søren Villumsen, Johan Hørlings fuldmægtig, hvorefter de efter deres opsigelse er entlediget for fæstet og ganske fri.

8. april.

(8/2). Bertel Pedersen Lerche på amtmandens vegne irettelægger en landstingsdom af 13. marts, hvorefter han begærer, at herredsfogeden, at han straks lader inspektøren og medinteresserede stævne i den sag mellem amtmanden og inspektøren og desuden stævner alle, som til sagens oplysning behøves at stævnes. Jacob Ulf avarer, at han med højeste flid ville efterkomme landstingsdommen. (15/4).

Christen Laustsen, Laust Christensen i Klastrup hans søn, på sin søster, Maren Laustdatter, sal. Niels Jensens enke i Østerild, hendes vegne, irettelægger en fuldmagt til Anders Sørensen ved Østerild kirke fra Gregers Nielsen, født i Østerild sogn, til at give afkald på hans søster Maren Nielsdatters vegne for den arv, der er tilfaldet hende efter hendes sal. moder Gertrud Jensdatter, som boede og døde i Østerild. Anders Sørensen giver derefter Maren Laustdatter afkald.

(25/2). Jørgen Pallesen tiltaler efter opsættelse 25/2 Christen Christensen i Nørgård i Sennels for lånte penge. Han er ikke mødt.

Dom: Han skal betale osv.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, på Niels Langes vegne irettelægger et følgebrev til Maren Christensdatter, sal. Tomas Nielsens enke i Hunstrup, og til Christen Christensen i samme gård fra Gregers Høg, der er kommet overens med sin fætter Niels Lange om det gods, som Gregers Høgs sal. forældre havde i pant af sal. Gunde Lange, således, at Maren Christensdatter og Christen Christensen herefter skal svare landgilde m.m. til Niels Lange,

Bertel Pedersen Lerche på amtmandens vegne lader læse et missive, hvorefter et kgl. åbent brev om Højesterets administration af kvartalskatten som er forfalden, pålægger proprietærer og bønder at levere kvartalskat, konsumtion og folkeskat snarest, og forordner, at der udnævnes lægdsmand, som skal opkræve kvartalskat af strøgodset i hvert sogn og folkeskat efter præstens mandtal og levere skatten på amtsstuen.

15. april.

(8/4). Søren Christensen i Sennels på inspektør Christian Henrik Peters hans vegne på Ullerupgård og i hans nærværelse har ladet stævne amtmand Jørgen Friis på Søgård og irettelægger en forpagtningskontrakt, hvorefter amtmanden forpagter Søgård og Nors kongetiende af inspektøren for den sum, denne skulle give den gode jomfru (Karen Lykke til Vejerslevgård) i forpagtningsafgift, nemlig 150 rdl. og yde de sædvanlige afgifter af gården, nemlig afgiften af kongetienden og en ydelse til sognepræsten. Han skal lade tilså marken og holde bygninger ved lige.

Dernæst fremlægger inspektøren en obligation fra Jørgen Friis til dr. Matthias Brobergue på Sielleffschouffgaard på 35 rdl., transporteret af denne til hans svoger Christian Henrik Peters, underskrevet Matthias de Broberg 20/3 1673. På forpagtningen skylder amtmanden endnu 100 rdl.

Dom: Amtmanden skal betale de 100 rdl. og obligationen. (Sagen fortsætter).

(4/3). Christen Christensen den unge af Nors på Anne Arenfelds vegne tiltaler efter opsættelse af 4. marts Anders Jensen, Jens Andersens søn i Hjørdemål ved Led, Anders Eriksen i Dalgård og Anders Sørensen i Hovsør, fordi de har kørt over engskifter, der hører til Anne Arenfelds øde gårde i Skovsted efter tingsvidner. Anders Eriksen begærede opsættelse og nægtede at have kørt over engskifterne, hvorfor sagen blev opsat 6 uger, som er til i dag.

Dom: Der bør udstedes klagevidne over de nævnte personer. (25/6).

Jesper Nielsen i Østerild på egne og Peder Jensen ibd. hans vegne . . . Tiltaler Christen Simonsen i Klastrup, Mads Mikkelsen og Eske Christensen i Tøushede, som har kirketienden til Østerild kirke i fæste, men resterer med det korn, de skulle betale til kirken.

Dom: De skal betale det resterende korn til kirkeværgerne.

(8/4). Inspektør Christian Henrik Peters tiltaler amtmand Jørgen Friis for leveret korn og for skyldig leje af en gård i Århus m.m. Bertel Pedersen Lerche på amtmandens vegne hævder, at noget af kornet ikke er blevet leveret. Der fremlægges mange dokumenter, bl.a. syn over gården i Århus. Bertel Lerche irettelægger en opskrift på, hvad amtmanden har kostet på denne gård.

Dom: Amtmanden skal betale det korn, som det er bevist, at han har fået, men ikke det andet, før bevis foreligger. Amtmanden skal betale lejen, men skal have sine udgifter godtgjort. Hvis den bekostning, amtmanden har anvendt på stalden og et hus, ikke skal godtgøres, kan amtmanden lade det nedbryde. (Sagen fortsætter).

Bertel Lerche på amtmandens vegne irettelægger en dom af Viborg landsting 13/3, hvori citeres en erklæring fra amtmanden, hvori han siger, at han har modtaget noget korn, som skal betales, men hvad hans tjener videre kan have udgivet (af begæringer eller breve?), skal være kasseret. Bertel Lerche sætter i rette, at inspektøren skal bevise, at dette korn er leveret (6 td. rug), da det strider mod hans tjeners hånd (hvad hans tjener har skrevet). Sagen opsat 1 måned. (26/5 1674).

22. april.

Hr. Christen Pedersen, sognepræst til Hunstrup og Østerild, lader fremlægge et brev, hvorefter Peder Sørensen i Ostrup i Slet herred giver Christen Christensen Schøtt i Hunstrup fuldmagt til at give hr. Christen Pedersen afkald på den arvelod, Peder Sørensens hustru Lisebeth Olufsdatter var tilfaldet efter hendes fader hr. Oluf Jacobsen i Hunstrup. Han giver derefter afkald.

Well Svendsen, delefoged, på Christen Christensen, som har fæstet sal. Erik Pedersens hus i Hunstrup, hans vegne, lader fremlægge vurdering i boet. Enken er Maren Svendsdatter. Nordsiden af huset er oplagt af digetørv. Weell Svendsen tilbyder, om nogen vil antage sig boet mod at betale bygfaldet. Særligt tilbød han den sal. mands sønner Christen Eriksen i Hillerslev og Christen Eriksen i Sennels, om de ville overtage boet.

29. april.

Well Svendsen udsteder dette forbud.

Jacob Ulf på Niels Langes vegne til Kølbygård forbyder tørvegrøft og lyngslet på Kringe og Esdall og at bjerge klittag, sener og gråris. Han forbyder også ulovlige veje, ulovligt fiskeri og krybskytteri eller jagt, enten med agerhønssegarn eller på andre måder m.m.

6. maj.

Well Svendsen, delefoged, på Christen Pedersen i Sønderklit hans vegne giver last og klage over Christen Degn soldat, tilholdende i Arup på Hannæs. Christen Pedersens kone Maren Larsdatter vidner, at Christen Degn tog et par

semslæders bukser, som hang på en krog ved mandens seng. To vidner beretter, at de har set Christen Degn gå bort med bukserne.

(5/11 1672). Anne Arenfeld lader syne Ullerupgårds bygninger og Hovdiget for brøstfældighed. Manglerne specificeret. Der var desuden ingen gødning i gården. Christian Henrik Peters indstævnet. (29/7).

13. maj.

Oluf Pedersen i Kårsse fremkalder vidner, som beretter, at for fire år siden købte Jørgen Nielsen i Djernæs en hest af Oluf Pedersen, og han lovede, at give Jens Hestkier 5 rdl. af købesummen for hesten og at holde Oluf Pedersen fri for krav om de 5 rdl. Stævningmænd talte med Jørgen Niensens datter.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, på sin husbonds vegne fremkalder synsmænd, der har synet Mikkelt Jørgensen i Vestergård i Østerild for skade og sår. Begge hans hænder var blodige af 5 sårsmål, og Mikkelt Jørgensen beklagede sig, at han herefter ikke kunne tjene enten husbonden eller andre til nytte. Han skyldte Christen Degn af Arup for samme skade.

Tomas Andersen i Vorring forpligter sig til at betale Anders Christensen ved Kåstrup kirke for 2 td. rug.

Christen Jensen af Hjørdemål vil fremkalde synsmænd, men ingen af dem er mødt undtagen Niels Andersen, hvorfor der ikke foretages mere. (Sagen fortsætter).

27. maj.

Christen Jensen af Hjørdemål fremkalder mænd, som har vurderet boet efter hans salig hustru Anne Svendsdatter, som der boede og døde. Der blev til arvingerne på hver søsterlod 10 skilling, som de har fået.

(30/7 1672). Niels Andersen på Ballerum har stævnet Mads Nielsen på Holm i Øster Vandet og Christen Christensen i Nors. De har lovet, at de på Simon Pedersens vegne vil give Niels Andersen 10 td. byg ifølge tingbogen for 30. juli sidste år som arv efter hans datter Maren Nielsdatter, som boede og døde i Nors hos hans svoger (=svigersøn) Simon Pedersen. Endnu rester der 2 td. byg i de 10 tønder. Simon Pedersen spørger Niels Andersen, hvor meget han har fået. Han svarer, at han har fået otte tønder, 2 skp. Simon Pedersen begærer udsættelse, da han mener at kunne bevise, at alt er betalt. Dom: De to mænd skal betale Niels Andersen. Så kan de søge Simon Pedersen. (3/6).

3. juni.

Christen Bertelsen i Skovsted, delefoged til Vestervig, på Mads Bådsgårds vegne i Hansted fremkalder Kirsten Pedersdatter og Maren Madsdatter, begge af Hansted, som vidner, at en soldat under major Steenvigs kompagni, Tøger Tranum kom ind i Mads Bådsgårds stue og forlangte, at konen skulle skaffe ham og to andre soldater mad. Hun satte flæsk og brød på bordet, men Tøger Tranum kastede flæsken efter hende. Mads Bådsgård sagde da til hende: »Gå hen og se til, du kan give dem mere mad«. Så kogte hun en pandekage og satte for dem, men Tøger Tranum forlangte mere og tog panden med alt, hvad der var på den og kastede den på gulvet og sprang op fra bordet og drog sin degen og gik til Mads Bådsgård. Han forlangte, at så længe han lå her, ville han have fem retter mad til hvert måltid. Mads Bådsgård sagde: Åh nej, min ven, det må dog ikke gå således til. Da huggede Tøger Tranum ham over armen med sin degen, og da konen sagde: Hvi handler I så ilde med min stakkels mand — satte han kården for hendes bryst og sagde: Du skal også ret nu få din rest. Bagefter truede han Mads Bådsgård til at skrive en seddel om, at alt, hvad han havde gjort imod ham, var eftergivet, og der blev skrevet mere, som Mads Bådsgård fik genpart af. Så gik han, men kom straks igen og ville have det skriftlige, som Mads Bådsgård havde fået tilbage og forlangte sin hele årsløn straks og 1 sletmark for hver time, han lå der, eftersom han skulle ligge der i 9 dage. Desuden måtte Mads Bådsgård give ham en sort engelsk klædning foruden de 3 mark 8 sk., han havde fået, før dette skete. Han truede Mads Bådsgård, hans kone og folk, at han ville hugge dem så små, at folk måtte sanke dem sammen, og da han sagde det, havde han en kårde i den ene hånd og en dragen kniv i den anden. Tøger Tranum er stævnet hos hans husbond Christen Laustsen i Nørhå. (Sagen fortsætter).

Christen Bertelsen i Skovsted, delefoged til Vestervig, udsteder dette vidne. (25/2). Jacob Ulf, herredsfoged, på amtskriver Jens Hansens vegne, fører vidner på, at den gårds bol i Nors, som Jens Sørensen sidst påboede, og skylder 4 td. hartkorn, og som tilhørte forrige kaptajn Villum Villumsens gods, har været øde forgangen år indtil nytår.

Christen Laustsen i Vigsø på sin husbonds Laurits Seefeld til Øland hans vegne har ladet mænd syne sal. Niels Rostrups gård i Sønderby, som han fradøde. Ralingen var brøstfældig for 8 sldl., laden og et lille hus i østerende for 3 sldl. Indstævnet er Peder Nielsen i Rær, Tomas Andersen i Vorning og hans hustru og Niels Rostrups enke Anne Christensdatter.

Christen Bertelsen i Skovsted har ladet mænd syne Mads Bådsgård i Hansted. Han var hugget i leddet ved albuen på venstre arm, omtrent en hånd bred. Indstævnet er Tøger Tranum, soldat.

(18/2). Mads Mikkelsen i Toussie på egne og Christen Simonsen i Klastrup og Eske Christensen i Toussie deres vegne forbyder Østerild sognemænd at føre deres korn af marken, før der er tiendet i kærven, da de nævnte tre mænd har fået kirketienden. (16/9).

(27/5). Niels Andersen på Ballerum og Simon Pedersen i Nors er blevet forligt på den måde, at Simon Pedersen skal give Niels Andersen 1 td. byg, og Niels Andersen skal unde Simon Pedersen en halv dags tørvegrøft i hans gårds jord.

10. juni.

Borgmester Christian Mortensen i Thisted tiltaler Søren Christensen i Sennels, før i Kjelstrup, efter en obligation på 14 sletmark, udstedt 29/8 1671 til jomfru Sophie Vognsdatter til Sønderris, og fremlægger en dom af 24/10 1671 her af tinget, hvori Søren Christensen lover at betale tid efter anden. Han begærer nu igen henstand.

Dom: Han skal betale. (30/9).

Sivert Brochenhus' til Ullerup hans fuldmægtig, Jakob Madsen, tiltaler Sivert Brochenhus's myndlings tjener i herredet for restancer. De indstævnedes møder og vedgår restancen, men siger, at de ikke har kunnet betale, dels for de hårde skatter, dels fordi der har været misvækst i mange år, og dels på grund af sandflugt. Tue Jensens enke opsiges sin gård.

Dom: De skal betale. (Sagen fortsætter).

Sivert Brochenhus's fuldmægtig tilbyder, at om nogen vil annamme sal. Tue Jensens gård mod at betale skatterne, skal han få stedsmålsbrev.

Unge Christen Christensen i Nors på hr. Mikkel Nielsens vegne i Tæbring, har ladet mænd syne Øster Vestergård i Nors. Indstævnet er Christen Tomsen og Anders Tomsen, Tomas Vestergårds sønner.

Christen Abildsen i Nors på hr. Niels Olufsens vegne i Hillerslev hans vegne har ladet syne Hov i Hillerslev, som Niels Pedersen Værdt (Vært) sidst i fæste havde. Fornævnte unge Christen Christensen tilbød vurderingsmændene gården for vurderingssummen. Indstævnet er Ing Mortensdatter, som nu bor i Hov og hendes søn, Niels Pedersen Værdt.

(4/3). Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, på fru Elsebe Juels vegne, har ladet syne Mads Tomsens gård i Østerild. (Sagen fortsætter).

Søren Rasmussen på Elsebe Juels vegne har ladet vurdere inventaret i Mads Tomsens gård, efter at han har erklæret, at han for alderdoms og svagheds skyld ikke længere ville blive ved gården.

17. juni.

Peder Sørensen i Rær og Mikkel Pedersen i Føbersted, kirkeværgere for kirkens tiende i Rær sogn, forbyder folk at føre deres korn hjem, før der er tiendet.

Christen Skåning i Hillerslev, skriver, på borgmester Christian Mortensens vegne i Thisted efterlyser rette arvinger efter sal. borgmester Tomas Madsen i

Thisted og folk, som har hans gods og penge i forvaring. De skulle melde sig rette 30. dag, som var den 5. juni. Hvis de ikke melder sig, må de selv lide skaden. (Borgmester Tomas Madsen blev begravet 13. juni (kirkebogen).

Poul Enevoldsen den unge i Agerholm har ladet syne boligen Holder, som Jens Christensen sidst iboede og fradøde. Indstævnet er Jens Christensens enke Kirsten Christensdatter i Holder.

Christen Andersen (Stentoft) ved kirken i Vester Vandet på egne og Peder Bendixens vegne fremkalder fire forlovningsmænd af sognet, som lover, at Christen Stentoft og Peder Bendixen, som har fæstet kongetienden af Vester Vandet sogn på sognmændenes vegne, ingen skade eller tab skal lide. Peder Bendixen skal for sin umage med at indkræve tienden være fri for at betale tiende og skatter deraf. (Sagen fortsætter).

Jens Jepsen i Tanderup og unge Poul Enevoldsen i Aggerholm, som har fæstet kirketienden af Vester Vandet sogn på sognmændenes vegne, fremkalder fire forlovningsmænd, der lover at holde de to fri for skade og tab på menige sognemænds vegne. (25/6).

Onsdag, 25. juni, som var næste søgnedag efter st. Hans Baptistæ dag.

Jens Sørensen, sitshaftig på Næsgård har ladet syne sal. Poul Jensens gård i Skiverklit for den skade, som sandflugt har voldt. Vesten og norden samme gård, hvor der før var ager, eng og en endels fiskesø, er nu klitbakker, som der gror klittag og gråris på, så meste delen af gårdens ejendom er øde af sandflugt.

Indstævnet er lensmanden, Jørgen Friis, og amtskriver Jens Hansen.

(15/4). Christen Abildsen i Nors på Anne Arenfelds vegne fremlægger et tingsvidne af 10/12 1672, og en dom af 15/4 sidst med et udstedt klagevidne over Jens Andersens søn ved Led i Hjørdemål, Anders Jensen, som havde kørt over fruens øde gårdes enge i Skovsted. Nu lader Christen Abildsen ham fordele. Hans moder er Anne Nielsdatter.

Christen Jellsen i Sennels giver på sin hustru, Anne Christensdatter, født i Øster Vandet, hendes vegne afkald på arv efter hendes forældre, Christen Jensen og Ingeborg Jensdatter, som begge boede og døde i Sennels, til Niels Christensen Vandet i Kåstrup. (8/7).

1. juli.

(17/6). Ældste Poul Enevoldsen i Aggerholm på egne og medbrødre, forlovningsmænd for konge- og kirketiende i Vester Vandet sogn, deres vegne har ladet stævne menige Vester Vandet sognemænd, så mange som avler, og kræver, at de skal holde de otte forlovningsmænd skadesløs for deres forløfte. Kendelse: Sognemændene bør holde forlovningsmændene skadesløs.

8. juli.

Jørgen Nielsen i Djernæs lader stævne Hans Henningsen under Bjerg i Hjørdemål og hans hustru Anne Nielsdatter til syns afsigelse og irettelægger en synsseddel, hvorefter mænd har synet Henning Hansen i hans hus under Bjerg i Hjørdemål. Hans ene næsehul var splittet ad nederst, og hans klæder var tilligemed næsen og skægget overblodig, og hans hustru Johan Jensdatters hoved var sprukket to steder og blodig. De skyldte deres søn, Hans Henningsen og hans hustru for denne skade.

Bertel Pedersen Lerche har igen været ude for at snuse efter klittag og sener sammen med nogle vidner, der beretter, at de traf Jacob Ulfs tjenestekarl og andre, der trak med køer, hvis tøj var lavet af sener (jordstængler af klittag eller senegræs, kvik), ligesom de mange steder fandt tøjredskab, lavet af sener. (15/7).

Jørgen Nielsen i Djernæs tiltaler mester Hans Zoëgas tjenere i herredet for restancer (specificeret). En del af de tiltalte mødte og beråbte sig på kvitteringer.

Sagen opsat 6 uger. (19/8).

Hr. Anders Pallesen i Sennels opsigter en boligs ejendom, som han har i fæste af Ejler Jacobsen. Denne er stævnet i Hillerslev præstegård. (15/7).

Gregers Høg til Vang lader fremlægge en skriftlig tilståelse fra Jørgen Lykke til Søgård, dateret Gudumkloster 18/6 1673, hvorefter han pantsætter nogle gårde, bl.a. i Nors sogn en gård Vill Christensen påbor (= Digegård). Han må, når han vil annamme disse gårde, beholde dem eller afhænde dem. Gælds brevet var udstedt 1667 24/1. Gregers Høgs fuldmægtig kræver nu, at gælden betales, og hvis det ikke sker, at pantet skal følge Gregers Høg.

Dommen følger påstanden.

Margrete Reedtz, sal. Malte Sehested til Rydhavne hans enke tiltaler Jørgen Lykke efter obligation på 500 rdl., udstedt 1655, 26/1 til hans kære morbroder Malte Sehested.

Dom: Han skal betale eller der skal ske indvisning i hans bo og gods.

Jørgen Nielsen i Djernæs har ladet stævne Peder Lauritsen i Langgård, Peder Iversen i Hjørdemål hans stedsøn Peder Sørensen ibd., Christen Sørensen på Ballerum, Niels Jensen i Fårtoft, Poul Eriksen på Ballerum, Christen Andersen i Krog i Vigsø og hans søn Anders Christensen ibd., og Christen Jensens arvinger i Sennels Jens og Niels Christensen Vandet, i Kåstrup, Niels Holmbo i Sennels, Christen Enevoldsen ibd., Peder Christensen i Store Hillerslev, Peder Christensen i Kåse, Laurits Nielsen ibd. Desuden Laurits Sørensens enke i Skinnerup og Christen Jellesen i Sennels. Han irettelægger tre obligationer. Den første udstedt af Niels Jensen i Fårtoft og Laurits Sørensen i Hjørdemål 10/1 1655 på 23½ rdl. som de her godsagt for Hans Pedersen, digefoged i Tønder Len. Arvinger efter Laurits Sørensen er Peder Iversen i Hjørdemål og hans

stedsønner, blandt dem Peder Sørensen i Hjørdemål, og desuden Peder Lauritsen i Langgård (Tveds sogn), som er gået lige i arv med de andre.

Den anden obligation er udstedt 26/3 1655 af Christen Jensen i Sennels. Hans arvinger er Jens Christensen Vandet i Kåstrup, Niels Christensen Vandet i Kåstrup, Anders Christensen Gade, hvis opholdssted ikke kendes, Niels Andersen Holmbo i Sennels og hustru Johan Christensdatter, Christen Jellesen i Sennels og hans hustru Anne Christensdatter og unge Jens Christensen Vandet i Sennels.

En tredje obligation er udstedt af Poul Eriksen i Kåstrup 1657 1/12, (senere: på Ballerum).

Desuden sagsøges nogle for skyldige afgifter. (19/8).

(25/6). Jens Christensen Vandet i Kåstrup irettelægger skifte efter hans fader, Christen Jensen i Sennels 1662, hvori hans stedmoder, Ingeborg Jensdatter og broder (unge) Jens Christensen Vandet erklærer, at de vil betale arvingerne deres arv og tilfredsstillende kreditorerne, mod at de beholder boet.

Dom: To, der resterer med afgifter, får sagen opsat 6 uger. De andre skal betale, hvad de ikke med kvitteringer kan bevise at være betalt. Hvis nogen anker på sagen, må de søge deres konsorter.

15. juli.

(8/7). Søren Christensen i Sennels på hr. Anders Pallesens vegne i Sennels har ladet stævne Ejler Jacobsen, som opholder sig i Hillerslev præstegård, og opsiges fæstet af en bolig i Sennels (fæstebrev 7/3 1667), som hr. Oluf Adzersen før havde i fæste.

Christen Høy udsteder denne opsættelse.

Bertel Pedersen Lerche formenter efter opsættelse af 8/7 på lensherrens og kgl. Majestæts vegne, at Jacob Ulf og medinteresserede, som grovelig har forset sig mod lovens klare ord med sliig seners oprykkelse til landets ganske ruin og skade, og at de bør lide efter recessen.

Opsat 8 dage. (22/7).

Peder Sørensen i Rær lader fordele Peder Olufsen ved Bro på Ballerum for 28 skilling, han skyldte.

Christen Abildsen i Nors, Ejler Jacobsens fuldmægtig, fremkalder vidner, der beretter at hr. Anders Pallesen pløjede, såede og avlede forleden år til en bolig i Malle.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, tiltaler Peder Iversen i Hjørdemål for restance.

Dom: Han skal betale.

Rasmus Hansen Rafn på Peder Pedersen, forvalter på Ørum slot, hans vegne har ladet stævne Ørum tjenerne i flere sogne såvel som forlovningsmænd for kongetiende og de der resterer med græslam, og kræver, at de skal betale.

Dom: De skal betale.

Rasmus Hansen Rafn på Peder Pedersen, forvalter på Ørum og Dueholm, hans vegne tiltaler Poul von Klingenberges tjenerne i Rær for restancer.

Dom: De skal betale.

22. juli.

Bertel Pedersen Lerche på lensherrens vegne tiltaler Jacob Ulf og andre, fordi der er fundet tøj af sener (jordstængler af kvik eller klittag) efter tingsvidne. Jacob Ulf mener, at han altid har rettet sig efter lensherrens befaling, og at han bør forskånes for en proces, som et uroligt menneske vil påføre ham. I modsat fald vil han erklære sig for landsdommerne.

Borgmester Christian Mortensen af Thisted begærer

1. at Bertel Lerche vil fremlægge sin fuldmagt, hvortil Bertel Lerche svarer, at den er forkyndt på tinget.

2. at han ville fremvise, hvad senetøj, der var fundet hos Niels Christensen i Tougård.

3. mener borgmesteren, at hvis Bertel Lerche har fundet noget senetøj, som ikke er købt på axeltorv af dem, som tilstod det sig på axeltorv at sælge »af hvad myndighed ved hun selv« burde han ikke have slået hans folk, om han andet hos dem havde fundet, men i så måder synes at ville være dommer i sin egen sag.

Bertel Lerche siger, at det bevises med tingsvidner. Borgmesteren svarer, at Bertel Lerche er fordelt og ikke kan søge nogen ærlig mand. Bertel Lerche svarer, at borgmesteren bør bevise, at han er fordelt, og siger, at han ikke ved, hvordan borgmesteren er renset i den sag mellem ham og Dirich Villomsen og Morten Tomsen.

Dom: Da sagen angår ære og lempe, henviser jeg den til landstinget.

Christen Høy, tilforordnet dommer i denne sag, har udstedt denne dom. (21/10).

Hæderlige og vellærde Edvart Christensen af Hjørdemål præstegård på sin fader, hr. Christen Nielsen, sognepræst til Hjørdemål, hans vegne fremkalder Peder Iversen i Hjørdemål, som irettelagde afkald fra Henrik Josepsen (Jespersen?), borger i Hjørring, på hans hustru, Maren Melchiorssdatter, datter af sal. hr. Melchior, sognepræst til Vrensted og Tise, hendes vegne på arv efter hendes moder Kirstine Tomasdatter.

Christen Abildsen i Nors på Anne Arenfeldts vegne lader fordele Mads Kusk i Skovsted, fordi han rømmede fra det hus på Skovsted bakke, som han ikke lovligt har opsagt.

29. juli.

(6/5). Unge Christen Christensen i Nors på Anne Arenfeldts vegne har ladet stævne inspektør Christian Henrik Peters, sitshaftig på Todbøl, og vidner, der beretter, at de efter inspektørens befaling fyldte og bortførte jord fra Hovdiget og førte det ud på marken. (25/11).

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, tiltaler han husbonds tjenere, som resterer med afgifter.

Dom: De skal betale.

Niels Laustsen af Bodum på Morten Tomsen, provstiskriver, hans vegne tiltaler Anne Christensdatter, sal. Christen Møllers enke i Nedergårds mølle for restance, 9 td. byg for 1670, 13 td. byg for 1672.

Dom: Hun skal betale efter kapitelstakst.

Weell Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, på Peder Jørgensen i Hundal hans vegne tiltaler Peder Christensen Kedelfører i Thisted for 5 sldl. og jern for 1 sldl., som han skylder Peder Jørgensen på den hest, han købte af ham. (Sagen fortsætter).

Peder Christensen, tilholdende i Thisted har stævnet Peder Jørgensen i Hundal til tilbudsvide og dom og tilbød ham den hest, han havde købt af ham mod at han fik sine penge igen. (5/8).

5. august.

Peder Christensen, tilholdende i Thisted, har ladet stævne Peder Jørgensen i Hundal og vidner om handelen om hesten, bl.a. Maren Lauritsdatter Gris, Peder Christensens hustru, og hans datter Inger. Han har tilbudt Peder Jørgensen hesten, da den ikke var så mange penge værd, som han skulle give, hvortil Peder Jørgensen svarede, at han ikke kunne sælge den for mindre. (12/8). (Sagen fortsætter).

12. august.

(5/8). Peder Christensen af Thisted og Peder Jørgensen er blevet forligt, således at Peder Christensen skal levere hesten tilbage i morgen tidlig, og Christen Bertelsen i Skovsted betaler på Peder Jørgensens vegne 1 rdl.

(2/4 1672). Søren Laustsen i Bloksgård på Gregers Høg til Vang hans vegne tiltaler Inger Laursdatter i Roer for restance.

Dom: Hun skal betale. (19/8).

(19/8). Tomas Barfod på Claus Juels vegne til Sønder Vosborg tiltaler Anders Pedersen i Hjardemål for restance.

Dom: Han skal betale.

19. august.

(12/8). Søren Laustsen i Bloksgård på Gregers Høg til Vang hans vegne har ladet syne den gård i Klitten, som kaldes Roer, nemlig den halve gård, som Inger Laursdatter påbor. Der var en lade, et ralingshus, et fæhus til 12 nød og en stald derved til øg, opbygget af jord og et jordhus til får. (2/9).

(8/7). Jørgen Nielsen i Djernæs tiltaler mester Hans Zoëgas tjenere i herredet for restancer. Sagen har været opsat 6 uger. En af dem møder med en skrivelse, hvori Hans Zoëga efterlader ham et års skyld, andre møder og siger, at de har betalt til husbonden selv, og hvis det ikke var således, burde husbonden have søgt dem ved retten, efter en vis tids forløb. Jørgen Nielsen irettelægger en erklæring fra Johan Adolph Zoëga, hvori han giver Jørgen Nielsen tilladelse til at indkræve alle restancer, som ikke er betalt til hans salig fader.

Dom: De skal betale, hvad de ikke med kvitteringer kan vise at være betalt.

26. august.

Anders Christensen i Hovsør og Christen Mortensen i Sønderby i Østerild har ladet foretage udlæg for resterende kongetiende, da de har fæstet tienden. De tilbyder nu det udlagte til skyldnerne.

Christen Bertelsen i Skovsted, delefoged til Vestervig, tiltaler Vestervigs tjenere, som resterer med afgifter.

Dom: De skal betale.

2. september.

Mikkel Madsen i Klastrupgård på sin husbonds vegne har ladet syne Klastrupgårds grund, De fem parter af gårdens høbjergning, lyngslet, tørvegroft og fædrift er øde af sandflugt og halvdelen af den sjette part. Resten ligger for en åben sandflugt. I Kjelstrup er Anders Eriksens gård synet, som tilhører generalmajor Ruse. Den femte part af gården var øde, og derfor og for andre årsagers skyld syntte gården meget forskyldt. Indstævnet er amtmanden og Henrik Lulew, sitshaftig på Bøvling.

(19/8). Søren Laustsen i Bloksgård på Gregers Høg til Vang hans vegne har ladet gøre udlagt hos Inger Laustdatter i Roer for restancer og bygfald. Hele boet vurderet.

Søren Christensen, Christen Sørensens søn i Roer, tog sin morbrøder Søren Laustsen i Bloksgård i hånd og forpligtede sig til at betale, hvad hans moder skyldte Gregers Høg, hvis Gregers Høg ville stede ham hans sal. faders del af gården Roer og betro ham det udvurderede gods af hans moders part og lade ham få denne part i fæste.

9. september.

Christen Høj af Nors på hr. Anders Kjeldsens vegne i Nors tiltaler Anders Andersen i Hinding for restance, og fordi han har været overhørig og ikke har gjort arbejde, når det bliver forlangt.

Dom: Han skal betale og have sit fæste forbrudt.

Hans Christensen af Fuglsang på Hannæs på Harding (Hartvig?) Petersens vegne i Ålborg tiltaler Peder Jensen i Sønderby i Østerild for restance.

Dom: Han skal betale, og have sit fæste forbrudt.

16. september.

Niels Christensen Tang på Ballerum udsteder dette vidne.

Jacob Ulf i Kløv på Niels Lange til Kølbygård hans vegne lader fremstille to vidner, der begge tjente på Kølbygård. De vidner, at Tomas Christensen i Hunstrup, Christen Tomsens søn ibd., kom til dem på Kølbygårds mark og fulgte med dem til Kølbygårds poert med to heste, som de havde taget på Kølbygårds mark, men da de kom til porten, jog han hestene fra dem. De vidste ikke, hvis hestene var og havde ikke fat på dem. Tomas Christensen er stævnet til klagevidne. Hans moder er Anne Olufsdatter.

(4/6) 1672). Peder Jensen i Votborg har ladet stævne sine naboer Niels Laustsen i Hesseldal, Anders Christensen og Christen Pedersen og Christen Jensen af Bjerre til syn over en grøft mellem hans mark og hans naboer i Bjerre og Hesseldal. De svarede, at han godt måtte dige på hans egen ejendom, men de kunne og ville ikke give ham lov til at opkaste den gamle grøft, som hører til diget, uden deres husbonders minde og vilje, dog således, at diget ikke kommer nogen af naboerne til skade i nogen måde.

Synsmændene var efter Peder Knorborgs (= Peder Jensen) anvisning på hans eng, og der på østre side så de en røgel, som de syntes engang havde været et dige, og der vesten ved syntes dem, at der havde været en grøft, så vidt vandet ikke havde borttaget (det?). De kunne ikke skønne, hvor længe siden det havde været en ny dige, da det var overgroet.

Mads Christensen Krog (senere: i Krog) tiltaler Jørgen Madsen i Nørby i Tveds sogn for 3½ sletdl. 8 sk. Jørgen Madsen vedgår gælden.

Dom: Han skal betale.

Peder Andersen på Bjerg i Thisted tiltaler Christen Falquorsen i Sennels for skyld ifølge skiftebrev 6/2 1660 (efter Niels Justsen, Peder Andersens formand i ægteskab).

Dom: Han skal betale.

Anders Andersen i Skårup (senere: Anders Skrædder) (Nors sogn) fremlægger vurdering i boet efter sal. Oluf Sørensen, som boede og døde i Tøfting. Enken er Kirsten Staphensdatter, børnene Anne og Dorte Olufsdøtre. Nævnt blandt kreditorer bl.a. Anders Sørensen i Skårupgård og Niels Pedersen i Tøfting. Formue over gælden 10 dl. 1½ mk. Moderen lover at holde døtrene til skole osv. og at betale kreditorerne.

Peder Andersen på Bjerg i Thisted tiltaler kirkeværgen i Sennels, Peder Jørgensen i Hundal og Christen Nielsen for bly, leveret til Sennels kirkes reparation 1667. De siger, at de har betalt til Niels Bendixen.

Dom: De skal betale, hvad der resterer, og kan så søge Niels Bendixen.

(3/6). Peder Andersen på Bjerg i Thisted tiltaler Christen Simonsen i Østerild, Mads Mikkelsen og Eske Christensen i Tøushede og irettelagde kontrakten

mellem ham og dem om Østerild kirketiende, sluttet efter landsdommer Jens Rodstens mellemkomst. Han påstår, at kontrakten ikke er opfyldt, at de skylder penge, og ikke mere må befatte sig med tienden. Opsat 14 dage. (30/9).

23. september. Intet. Tinget holdt i Hillerslev.

30. september. Tinget holdt i Hillerslev formedelst regn.

Erik Nielsen i Skinnerup lader stævne Mads Andersen i Skinnerup til dom og Tomas Nielsen og Mikkil Nielsen ibd. til at vidne. De vidner, at de har forligt Erik Nielsen og hans svoger Mads Andersen, således at Mads Andersen skulle give Erik Nielsen en kappe eller kvindekåbe og 3 rdl. De havde senere været hos Mads Andersen og spurgt, om han ville holde sit løfte. Han svarede, at hvis Erik Nielsen eller hans kæreste ikke ville nøjes med de klæder, de havde fået, skulle hun gøre gavn for hendes føde. Sådan havde han gjort, den tid han var ung. Tingsvidne. (21/10).

Peder Andersen på Bjerg i Thisted tiltaler Mikkil Jørgensen i Vestergård i Østerild efter regnskabsbog 1666 for 15 skp. byg.

Dom: Han skal betale, om han ikke kan bevise, at de 15 skp. byg er betalt.

Weell Svendsen i Brund lader fordele Kåstrup sognemænd for 7 græslam a 2 mk., som de skulle have betalt til Ørum.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev på Oluf Bådsgårds vegne og Christen Pedersen Riis hans vegne i Hansted tiltaler Jørgen Madsen i Nørby for 22 sletmark, lånt for 2 år siden.

Dom: Han skal betale.

(10/6). Borgmester Christian Mortensen irettelægger en dom af 10. juni, hvorefter Søren Christensen i Sennels skulle betale 14 sletmark, og en udlægsforretning i Søren Sortes bo, der viste, at der intet var at gøre udlæg i. Han begærer nu 3. ting over Søren Sort. (7/10).

(16/9). Peder Andersen på Bjerg i Thisted tiltaler efter opsættelse Christen Simonsen i Klastrup, Mads Mikkelsen og Eske Christensen i Tøushede, fordi de ikke har overholdt kontrakten om kirketienden.

Mads Mikkelsen og Eske Christensen irettelægger kvitteringer fra Peder Andersen.

Kendelse: Da sagen synes meget tvivlrådig, opsættes den 1 måned, og herforinden de tre mænd indstævnes med deres kvitteringer til sagens bedre oplysning. (27/1 1674).

7. oktober.

(30/9). Borgmester Christen Mortensen lader fordele Søren Christensen i Sennels.

14. oktober.

Peder Pedersen i Viborg tiltaler Peder Iversen i Hjardemål efter obligation på 90 rdl., dat. 30. september 1665.

Dom: Han skal betale.

21. oktober.

Eske Christensen i Tousse på sin fader Christen Eskesens vegne tiltaler Jens Christensen i Vesterby i Østerild efter obligation for 7 sidl.

Dom: Han skal betale.

(30/9). Morten Andersen, rådmand i Thisted, på Erik Niensens vegne i Skinnerup tiltaler Mads Andersen i Skinnerup for en kvindekåbe og 3 rdl., som han skal have lovet at give Erik Nielsen og hans kone.

Mads Andersen mødte og svarede, at Erik Nielsen og hans kone havde fået den medgift ud af boet, som han havde lovet dem, undtagen en kvindekåbe, som Erik Niensens kone eller han selv bar hjem.

Sagen opsat 6 uger.

Unge Poul Enevoldsen i Aggerholm udsteder dette efter ordre og fordeler og kender deri.

Peder Pedersen, forvalter på Ørum har ladet stævne Mads Christensen Bådsgård og flere til vidne og dom og Jens Mattisen i Hansted med flere til at vidne.

Efter sagens vidtfløftighed er sagen videre herefter udskrevet.

(22/7). Bertel Pedersen Lerche irettelægger en befaling om, at Jacob Ulf, som har forset sig mod loven og ikke har rensat sig efter så lang tid, ikke bør betjene retten, før han lovligt har purgeret sig, som det sig bør. I stedet befales det Christen Høj i Nors at han indtil videre betjener retten. Befalingen udstedt af amtmanden. (19/5 1674).

Mads Andersen i Skinnerup og hans svoger Erik Nielsen er blevet forligt, således at Mads Andersen betaler Erik Nielsen 4 rdl.

28. oktober.

Christen Høj udsteder dette såvel som efterfølgende efter lensherrens anordning.

Niels Pedersen, foged på Nørtorp, på Nicolaj Ægidii vegne i Randers tiltaler Christen Simonsen i Østerild, før i Klastrup, og da Nicolaj Ægidii tjener, for resterende landgilde.

Opsat 6 uger. (8/12).

(26/11 1672). Niels Poulsen i Skinnerup på sin moders, Maren Eriksdatters, vegne får afkald og kvittering fra hendes søn Erik Nielsen for arv efter hans fader Niels Sørensen, som boede og døde i Skinnerup.

Amtmanden har ladet syne brøstfældighed på veje og broer i herredet. Det er stadig galt med veje og broer ved Kløvs hule og Bromølle.

Amtmanden lader læse forordning om kornskat til militsen og om flæskeskat.

Peder Pedersen, forvalter på Ørum, har villet gøre udlæg hos Mads Christensen Bådsgård i Hansted, men der var intet at vurdere, da han var flyttet bort med kone og børn og alt bohave. De ville gåre udlæg i nogle øghøveder, der stod i stalden, men da kom Laurits Pedersen og Laurits Lauritsen Svenske og sagde, hvad de havde der at bestille, hvortil herredsfogeden svarede, at de ville gøre udlæg hos Mads Bådsgård for restancer til Peder Pedersen på Ørum, og at de ville tage hestene. Laurits Pedersen sagde, at de skulle lade hestene stå og tog grimen til en plag af Rasmus Hansens hænder og stødte ham og herredsfogeden til side og sagde, at hvis de tog noget fra gården, skulle de gøre det med svedne fingre. Han og Laurits Svenske sagde, at hvis de ikke var stærke nok til at forhindre det, ville de snart få flere til dem til at gøre det.

Andre vidner bekræfter, at Mads Christensen Bådsgård er flyttet forleden år med sit gods, kvæg og andet fra den gård, som han havde fæstet på Ørum stavn til en gård på Vestervig stavn i Hansted. (18/11).

4. november.

Bertel Pedersen Lerche har igen været ude at snuse efter Klittag og har fundet det flere steder hos bønder. Han fører vidner.

Anne Arentfeld lader fordele Tomas Nielsen i Skinnerup for en gås og et lam, han skyldte hende i afgift.

11. november.

Jacob Christensen Kjelstrup i Thisted tiltaler Christen Gregersen i Øster Vandet, Christen Christensen den unge i Nors og Christen Arberg i Skinnerup for gæld til ham ifølge skifte efter hans forældre 29/8 1672.

Dom: De skal betale.

Inspektør Christian Henrik Peters tiltaler Christen Tøgersen i Kjelstrup og Anders Eriksen ibid. efter en obligation. Noget er betalt. Anders Eriksen møder og erklærer, at han har gjort rejser med egne heste og vogn for inspektøren.

Dom: De skal betale, hvad der ikke er betalt med penge eller på andre måder.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, på Niels Langes vegne tiltaler nogle af Kølbygårds tjenere for restancer.

Dom: De skal betale.

18. november.

(14/1 1672). Anders Sørensen ved Østerild kirke på sin sogneherre, hr. Christen Pedersen Øland, hans vegne forbyder Tomas Christensen Westergård i Nors sogn at svare afgifter til andre end hr. Christen.

Unge Christen Christensen i Nors på sin husbonds tjener Anders Kjeldsens vegne, tilholdende i Sennels i Gadegård, tiltaler Christen Jensen i Østerby i Tveds sogn for 1 sldl., han skal skylde ham.

Christen Jensen befindes at skulle være så svag, at han ikke kan møde til tinget, hvorfor sagen opsættes 6 uger.

(28/10). Unge Poul Enevoldsen udsteder denne dom:

Weel Svendsen, delefoged til Ørum, har ladet stævne Laurits Pedersen i Hansted og unge Laurits Svenske ibd. til vidner, klage og andet lovmål, og lader ransnavningerne stævne til ransoprkrævelse, og tiltaler Laurits Pedersen for vold og trusler og for at have taget en hest fra den, der ville gøre udlæg.

På Laurits Pedersens vegne mødte Tomas Sørensen i Nørhå, delefoged til Vestervig, da Laurits Pedersen var udenlands for at bjerge penge til kgl. Majestæts skatter. Han irettelægger et fæstebrev, hvori fogeden på Vestervig, Jens Nielsen, fæster til Laurits Pedersen den gård, som Mads Christensen Bådsgård oplod til ham med kvæg og alt, hvorfor han mener, at Laurits Pedersen ikke kan overgå klage, (da har han vedkendt sig godset), så længe fæstebrevet står ved magt.

Dommen følger hans påstand. (2/12).

25. november.

(29/7). Christen Andersen, foged på Ullerupgård, på Anne Arenfelds vegne, har ladet stævne inspektør Christian Henrik Peters (nu på Todbøl) og fremkalder vidner, der fortæller om Ullerupgårds hovdige, hvordan der blev gravet jord af diget og ført ud på marken, efter inspektørens befaling. (Sagen fortsætter).

Christen Andersen, foged på Ullerupgård, på Anne Arenfelds vegne, fører vidner på, at da inspektøren kom til Ullerupgård, var der store møddinger, og fru Anne Arenfeld havde ladet udføre gødning til 20 td. gødningsbyg, som inspektøren modtog. Der var da 30 læs mæg, som inspektøren siden lod udføre. Andre vidner beretter, at da inspektøren forlod Ullerupgård, var der ikke gødning i og omkring gården undtagen til knap to td. bygsæd.

Jacob Christensen Kjelstrup af Thisted tiltaler Knud Jensen i Fårtoft, Jep ved kirken i Sennels, Christen i Nørgård ibd., Søren Sort, Christen Nielsen i Kjelstrup, Jens Balsen i Skovsted, Anders Pedersen, Peder Andersen og Søren Poulsen ibd. for skyld efter skiftebrev efter hans forældre 29/8 1672. Ligeledes tiltales Weel Svendsen i Brund, Jens Nielsen i Kløv og Jens Jensen i Brund for skyld efter samme skifte.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, begærer, at Jacob Kjelstrup vil bevise Jens Nielsen i Kløv hans gæld.

Dom: De skal betale, men Jacob Kjelstrup bør bevise nøjagtigt, at Jens Nielsen er ham de 12 daler skyldig.

Peder Pedersen i Søhus fører vidner på, at han har leveret Anders Christensen Juell i Rær en degen, og Anders Juell lovede at betale den inden treugersdagen eller levere Peder Pedersen den degen tilbage inden tre dage.

Morten Tomsen, rådmand af Thisted, på amtskriverens vegne, fører synsmænd frem, der har synet den gård i Malle, Peder Christensen iboede. Gården var øde for folk, og der var hverken korn, kvæg eller andet, uden nogle gamle øde huse, nemlig et gammelt ralingshus, der ved enden havde to bindinger til lade, og et gammelt fæhus af jord.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, på Niels Langes vegne, lader fordele folk på Hanstholm, Østholm og i Tveds sogn for skyldig brokorn til Kølbygård.

2. december. (Stadig Christen Høy i Nors i herredsfogedens sted).

Unge Christen Christensen i Nors får afkald fra sine stedbørn, nemlig Jens Christensen i Nors, Christen Christensen i Tveds sogn, Anders Christensen i Nors på egne og sin søster Margrete Christensdatters vegne, anden Jens Christensen i Nors og Christen Christensen i Nors for arv efter deres sal. moder, unge Christen Christensens hustru, Mette Christensdatter, som boede og døde i Nors. (Sagen fortsætter).

Søren Christensen i Vorringgård lader fordele folk i Nors sogn for skyldige afgifter og tiende.

Søren Christensen i Nors lover Jens Christensen at give hans søster Margrete Christensdatter som arv efter hendes moder, sal. Mette Christensdatter fire sldl., som står hos hendes broder Anders, og 3 sldl. i rede penge. Desuden skal hun have sin moders kiste og igangsklæder. Anders Christensen lovede at give hende de fire sldl., som hun arvede efter sin fader Christen Jensen, tillige med førnævnte fire og tre sldl. Pengene skal stå hos ham, til hun bliver 18 år. Hun skal også have lidt kornsæd, og brødrene skal påse, at hendes får kommer hende til gode. Anders Christensen, der efter sine søskendes vilje har annammet faderens bo, lovede at give sin broder, Christen Christensen i Nors 4 sldl. som arv efter hans fader, Christen Jensen.

9. december.

Ting holdt i Hillerslev for tåge og kulde.

(28/10). Niels Pedersen, foged på Nørtoft, efter opsættelse af 28/10 tiltaler på Nicolaj Ægidii vegne Christen Simonsen, nu boende i Østerild, men før i Klastrup og var da Nicolaj Ægidii tjener, for restance efter akkord om hans landgilde, ægt og arbejde.

Dom: Han, der nu bor i Mikkel Tanderups gård i Østerild, skal betale restancen til Nicolaj Ægidius af Randers.

(18/11). Rasmus Hansen Rafn på Gabriel Berns til Ørum hans vegne har ladet stævne Mads Christensen Bådsgård, hans hustru Kirsten Pedersdatter Norrekov(?) og hans døtre Margrete og Maren Madsdatter til at vidne om en hestplag, som var udlagt for restancer i hans gård, og om Laurits Pedersen da havde nogen husholdning for sig selv i gården, og om han havde haft sin underholdning og i andre måder hos Mads Bådsgård og dem, og om han havde gjort hans arbejde for kost og løn som andre tjenestekarle. De indstævnedede ikke mødt. Tingsvidne.

Unge Poul Enevoldsen i Aggerholm udsteder forskrevne vidne. Jacob Christensen Kjelstrup i Thisted på egne og svoger Hans Hermansens vegne har ladet stævne Niels Bårdsen i Kåstrup og Peder Christensen og Laust Hollænder i Tøfting samt Erik Nielsen i Skinnerup for skyld. Peder Christensen i Tøfting irettelægger en kontrakt, hvorefter hans svoger Laust Hollænder forpligter sig til at betale Peder Christensens gæld til Christen Kjelstrup.

Dom: Niels Bårdsen, Laust Hollænder og Erik Nielsen skal betale.

Unge Christen Christensen i Nors udsteder denne dom.

Laust Andersen af Skovsted på Karen Dyres vegne tiltaler nogle folk i Sennels, som resterer med kongekorntiende, deriblandt Anne Følquorsdatter i Kloster.

Dom: De skal betale.

Weel Svendsen i brund, delefoged til Ørum har ladet stævne folk i Sennels sogn til at vidne, og Anne Arenfeld til vidnespårer. De vidner, at de de tre foregående år har ydet deres kongetiende på Ullerupgårds og Momtofts lofter til Laurits Andersen i Skovsted.

Christen Abildsen i Nors på Anne Arenfelds vegne protesterer. Han afæsker Weel Svendsen hans fuldmagt til at føre denne sag og mener, at der ikke bør udstedes vidne, før Laust Andersen i Skovsted bliver stævnet.

Kendelse: Der kan ikke udstedes vidne, før han er stævnet.

16. december (stadig Christen Høy efter befaling i herredsfogedens sted). Intet.

23. december.

(9/12). Weel Svendsen af Brund har ladet stævne menige sognemænd og enker i Sennels sogn til at vidne, og Anne Arenfeld og Laust Andersen i Skovsted til vidnespårer. Mændene vidner én for én, at de har ydet deres anpart af kongetienden på Momtoft eller Ullerupgård og hvem de har leveret kornet til.

Christen Christensen den unge af Nors begærer på Anne Arenfelds vegne, at mændene skal møde med kvitteringer. De siger, at de har ikke andre, end at den, der modtog kornet, lovede, at de ikke skulle blive krævet igen. Tingsvidne, begæres af Christen Christensen og Bertel Pedersen Lerche.

Peder Bendixen af Vester Vandet hans fuldmægtig Tomas Pedersen ibm. fremlægger et fæstebrev fra Mathias Kolding, forvalter over det Dueholmske og Skarpenbergske gods, på sin principals, sal. Leonhardt Marselis arvinger til Dueholm Kloster, deres vegne til Peder Bendixen på den gård i Vester Vandet, som sal. Poul Salmandsen iboede og fradøde. Dateret 8/4 1673.

(9/12). Bertel Pedersen Lerche og Christen Christensen den unge i Nors afæsker på Anne Arenfelds vegne Weel Svendsen i Brund hans fuldmagt til at gå i rette i den sag om Sennels sogns kongekorntiende.

Weel Svendsen fremlægger derpå fuldmagten, der lyder på, at Peder Madsen, ridefoged til Ørum, på sin principal, Gabriel Berns til Ørum, hans vegne i hans fraværelse, fuldmægtiger Vill Svendsen i Brund til at være delefoged i

Hundborg og Hillerslev herreder for Ørum slots tjenere, ved lovlig dom at forsvere, hvorfor bønderne skal være ham hørig og lydig i, hvad han på husbondens vegne befaler dem, og skaffe ham vogn og heste, så han uden ophold kan komme af sted, så husbondens forretninger ikke bliver forsømt. Dateret Thisted 18/12 1666. På fuldmagten havde Gabriel Berns selv skrevet 28/5 1670, at denne fuldmagt er samtykket og konfirmeret af ham.

Her er endt dette års 1673 for retten passerede sager testerer. Christen Madsen Schåning.

Fol. 1. Autorisation ved amtmand Jørgen Friis, dateret Søgård 11/1 1674.

Ingen sandemænd eller ransnævninger indskrevet på fol. 1 b.

Snapstirsdag, 13. januar.

Herredsfoged Jacob Ulf, i hans sted forordnet Christen Høy. Skriver Christen Madsen Skåning.

Mads Pedersen i Nors og Peder Frandsen i Hinding får afkald fra Niels Nielsen, født i Nors, nu boende i Hinding, på arv efter sin fader, sal. Niels Frandsen, som boede og døde i Nors, hvilken arv Mads Pedersen i Nors havde haft i værgemål. Desuden giver han afkald for arv efter sin oldefader (farfar) Frands Nielsen, som boede og døde i Hinding.

20. januar. Intet.

27. januar.

Weel Svendsen, delefoged til Ørum, har ladet syne en gård i (Hjardemål) Klit, som Christen Pedersen ibor. Brøstfældighed kan ikke afhjælpes for mindre end 20 rdl.

Laurits Pedersen Morsing af Thisted har ladet stævne Jens Mattisen, som da boede i Hansted, og fremlægger en obligation 24/5 1654 på 18 sidl. til hans svoger Peder Lauritsen Morsing. Endvidere fremlægger han sin regnskabsbog, hvorefter Jens Mattisen skylder ham for $\frac{1}{2}$ pund anis og $\frac{1}{4}$ pund ingefær.
Dom: Han skal betale osv.

Otte Ottesen af Kærup generalmajor Ruses vegne til Rösensten, tiltaler Anders Eriksen i Kjelstrup, Mikkil Madsen i Klastrup og Peder Hårboe i Hillerslev samt grev Friis's tjenere, sal. Hans Christensens enke i Hjardemål, Else Jensdatter, Christen Pedersens enke Anne Jensdatter og Christen Borups enke Karen Tuesdatter for restance.
Dom: De skal betale osv.

(30/9 1673). Peder Andersen på Bjerg i Thisted tiltaler Eske Christensen af Touthede, som han mener han skylder ham ifølge kontrakt om kirketien. Eske Christensen begærer opsættelse, da han agter at bevise, at pengene er betalt.
Opsast 4 uger. (10/3).

Amtmanden fuldmægtig, Peder Marcussen, fremlægger en ordre og missive, hvorefter han skal forhverve dom over de gårde, som ingen proprietærer vedkender sig. Kronen tildømmes en øde gård i Nors sogn, som Jens Sørensen sidst påboede, forhen tilhørende kaptajn Villum Villumsen, skyld 4 td., og Kjærgård i Tveds sogn, som sal. Peder Madsen har haft i forvaltning, hvoraf den halve del giver skat. Den anden halvdel er fordærvet, og der er intet bekommet af den.

Christen Christensen i Hunstrup på Karen Kjeldsdatter, sal. Peder Febberstedes enke, hendes vegne i Nørby får tilsagn fra Peder Sørensen i Nørby om, at han vil give hende 2 sidl. årlig, så længe hun lever i stedet for græsning til en ko, og give hende 5 læs skortørv og fem læs fladtørv, som skal leveres et sted i Tveds sogn, hvor hun ønsker, og siden skal hun selv sørge for sit ophold og husværelse.

3. februar.

Ting holdt i Hillerslev på grund af sne. Unge Christen Christensen i Nors i herredsfogedens sted.

Anders Andersen på Gad i Nors og Poul Nielsen ibd. på sal. Anders Andersen og sal. Boel Pedersdatter, som begge boede og døde i Nors, deres børns, Maren Andersdatter og anden Maren Andersdatter deres vegne fremkalder vurderingsmænd, der har vurderet boet. Poul Nielsen i Nors agter at ægte den ældste datter Maren, og Anders Andersen møder på den yngste datters vegne. Den sal. mands broder Christen Christensen har været i boet sammen med børnene siden de salig folk døde. Mandens søstre er Jahan Christensdatter og Maren Christensdatter, gift med Christen Madsen i Nors. Broderen Christen får for sin umage med opsyn med gården en plag eller 6 daler. Boets formue er over gælden 75 daler 1 mk. 14 sk. Den yngste datters arv skal stå i boet, til hun bliver 20 år.

10. februar.

Jacob Ulf i Kløv, herredsfoged.
Jørgen Nielsen i Djernæs tiltaler Poul Nielsen i Nors på Hans Zoëgas vegne for gammel lejerstålbøde 12 rdl. og hans moder Karen Poulsdatter for restancer. Hvis de ikke betaler, kræver han indvisning i deres løsøre og formue, og hvis det ikke strækker til, da ved gode mænd efter landsdommerne tilfindelse i deres frelse jordegods.
Irette lagt skrivelse fra Johan Adolph Zoëga om, at Jørgen Nielsen må indkræve skyldige penge, da han har udlagt penge på hans salig faders tjeneres vegne.
På Poul Nielsens vegne mødte Christen Høy og begærede opsættelse, da Poul Nielsen ville fremlægge kvitteringer.
Opsat 14 dage. (17/2).

Hr. Hans Nielsen, sognepræst i Rær, tiltaler Poul Smed i Døvhø for restance.
Dom: Han skal betale.

Weel Svendsen i Brund på Christen Pedersens vegne i Sønderklit irettelægger registrering og vurdering i boet efter hans sal. hustru Maren Lauritsdatter. En del af hendes arvinger er repræsenteret.
Søren Pedersen i Mejlklit i Hjardemål mødte på sine børns Else og Maren Sørensdøtre, den sal. kones søsterdøtre, deres vegne, og Niels Nielsen af Nibe på sin hustru, Anne Isachsdatters vegne. Gælden oversteg formuen, men enkemanden gav de tilstedeværende på arvingernes vegne den sal. kvindes klæder til amindelse efter hende. (Sagen fortsætter).

Christen Pedersen i Sønderklit i Hjardemål sogn fremviser registreringen efter hans kone. Den viser, at der ikke bliver noget til arvingerne, men at han har givet dem sin kones klæder. Arvingernes repræsentanter takker ham.

Niels Bertelsen i Hillerslev på hr. Niels Olufsen til Hillerslev hans vegne tiltaler folk i Hillerslev sogn for resterende kirke- og præstetiende.

Dom: De skal betale.

17. februar.

Ting holdt i Hillerslev for vinters hårdhed.

Jørgen Lykke til Søgård (?) tiltaler nogle for resterende afgifter.

Dom: De skal betale osv. Niels Nielsen Smed i Hinding dømmes til at have sit fæste forbrudt.

Weel Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, fremkalder mænd, der vidner, at Christen Andersen Stentoft og Tomas Pedersen i Vester Vandet var til stede, da Jens Christensen Skyum udskibede det gods, han havde i sin skude til Norge. De begærede da af ham, at han ville levere lige så mange sække, som Ørum tjenere havde leveret gods i. Jens Skyum svarede, at han ikke ville gøre dem nogen levering eller tal på samme sække.

(10/2). Poul Nielsen i Nors fremkalder Christen Christensen Høy i Nors, som tog Poul Nielsen i hånd og lovede ham at holde ham kvit og fri for de krævede lejermålsbøder. Christen Høy kendte sig at have modtaget de 12 rdl., som han havde betalt videre til Hans Zoëga.

(10/2). Jørgen Nielsen i Djernæs, tiltaler Karen Poulsdatter i Nors for resterende afgifter.

Dom: Hun skal betale, hvad hun ikke kan fremvise kvitteringer for.

Otte Ottesen af Kærup på friherre af Rüsenstein hans vegne fremkalder synsmænd, som skulle syne Hesseldals bygfald. Synsmændene svarer, at så snart det blev tøvejr (tørvejr?), ville de aflægge deres syn, da laden nu var fuld af korn.

(15/10 1673). Peder Lauritsen i Langgård udsteder denne dom efter begæring. Jacob Ulf tiltaler folk for skyld, deriblandt Jens Christensen i Vesterby i Østerild, som også tiltales for de penge, Jacob Ulf kautionerede for til Peder Andersen på Bjerg i Thisted.

Dom. De skal betale osv.

Otte Ottesen i Kærup på sin principals vegne på den ene side, og sal. Niels Lauritsen i Hesseldal hans børns formyndere på den anden side mødes, og Otte Ottesen fremlægger registrering og vurdering i sal. Niels Lauritsens bo af 17/12 sidst og af 10. januar. Enken er Maren Christensdatter. Børnene (af 1. ægteskab) Niels Nielsen, Laurits Nielsen, Maren og Karen Nielsdøtre. Deres

formyndere er mandens brødre, Peder Lauritsen i Langgård, Mourits Lauritsen i Tveds sogn, (Christen Lauritsen i Febbersted og Jens Lauritsen i Hindig). I boet findes bl.a. i herbergshuset »og andetsteds« 2 sække bygmel. 1 stor tønde med 2 td. rugmel. 2 halvtønder tjære, 16 td. kul, 2 td. aske. På loftet 17 egebord, 7 egetræer og mere tømmer (Norgeshandel). Boets formue 338 daler 3 mk. 6 sk. (3/3).

Laurits Pedersen Morsing af Thisted på sin myndling Oluf Pedersen, sal. borgmester Peder Justesens søn af Thisted, hans vegne, tiltaler Maren Christensdatter, sal. Niels Lauritsens enke i Hesseldal, for en arvelod efter hans moder, nemlig herligheden til Hesseldal.

Dom: Hun skal betale.

3. marts.

(17/2). Otte Ottesen i Kjørup har ladet stævne Peder Lauritsen i Langgård og hans brødre, formyndere for Niels Lauritsen i Hesseldal hans børn til vidnespår og fremlægger et skriftligt vidne fra Anders Eriksen i Kjelstrup om, at han var nærværende i boet den 9. januar, og da hørte han, at Otte Ottesen og børnenes formyndere blev enige om, at børnene skulle have deres mødrene arv ud af boet, nemlig 240 sletdaler og derforuden den sal. mands igangsklæder. Han hørte også, at Christen Høy (fungerende herredsfoged) begærede, at de heste, som måtte tilfalde arvingerne, måtte blive i boet til st. Peders dag, da formynderne skulle lade dem afhente.

Jens Christensen i Vigsø og Maren Christensdatter vidnede, at samme nat, 10/1, så de, at børnenes lodsedler blev skrevet, og hver af forn. fik sin, som de leverede til skriveren, at han kunne læse det for dem, hvad også skete. Dermed var de tilfreds og begærede genpart af registreringen, og nogle af formynderne klippede deres mærke på de kreaturer, som deres myndlinge skulle have. De vidner også, at Skriveren, Christen Madsen, begærede det tin, som var vurderet til 10½ mark og andet, ialt vurderet til 3 rdl., og den 28/12 havde han fået 1 rdl., som han sagde han skulle have for at skrive registeret færdigt. Maren Christensdatter vidner, at Peder Lauritsen i Langgård begærede af hende, at hun ville give de to piger to sølvskeer, som han vidste, hans broder havde givet hende i fæstengave, hvad hun også efterkom. Maren Christensdatter vidner, at de 17 læs vinterrug, som Niels Nielsen havde fået udlagt, havde han omgåedes med efter hans egen vilje. Nogle gange havde Maren Christensdatter begæret noget deraf til husbehov, men han svarede nej. Hun vidnede også, at der var to duge i boet, en drejlsdug og en lærredsdug og et håndklæde, men det havde de to piger delt mellem sig. (Sagen fortsætter).

Otte Ottesen i Kærup tilbyder sal. Niels Hesseldals børns formyndere, Peder Lauritsen i Langgård, Mourits Lauritsen i Tveds sogn, Christen Søborg i Febbersted og Jens Søe i Hinding de arvelodder, som er tilfaldet deres myndlinge, at de vil skaffe enken af med det. Peder Lauritsen svarer, at de andre ikke er til stede, men på torsdag ville han og herredsfogeden møde på Hesseldal og gøre børnene udlæg.

Otte Ottesen svarede, at der allerede var sket skifte og deling, og at der ikke skulle gøres mere. Herredsfogeden Jacob Ulf spurgte Otte Ottesen, om han ville være god for de umyndige børns gods, at det ikke imidlertid skulle blive dem frakommet, og begærede svar. (14/4).

Poul Jensen i Nørhalne på Tyge Andersen, forvalter på Hestrupgård, hans vegne, tiltaler Peder Sørensen i Hjørdemål for restancer.

Dom: Han skal betale.

Jesper Nielsen i Østerild på egne og medbroder Peder Jensens vegne tiltaler en del mænd i Østerild sogn for resterende kirketiende og tiende af det øde gods. Søren Ramussen, foged på Kølbygård, spørger hvor meget de har oppebåret af det øde gods. De svarer, at de intet har fået. Han spørger, hvorfor han da er stævnet. De svarer, at det er for kirketiende af Mads Tomsens gård. Sagen opsat 3 uger. (31/3).

10. marts.

(27/1). Peder Andersen på Bjerg i Thisted tiltaler Eske Christensen i Tovse for penge, han mener at have til gode på en kontrakt om Østerild kirketiende. (Efter opsættelse).

Eske Christensen irettelagde et tingsvidne af Hanherreds ting 21/2 sidst, lydende på, at Christen Simonsen i Østerild og Mads Mikkelsen i Tovsse vidner, at de var i Peder Andersens hus i Thisted 25/1, og da betalte de deres afgift, den sidste rest, og da var Eske Christensen med dem og betalte hans sidste rest på afgiften, men Peder Andersen ville ikke give Eske Christensen kvittering.

Dom: Eske Christensen frifindes for Peder Andersens tiltale.

17. marts.

Store Poul Enevoldsen i Agerholm, den dag forordnet i herredsfogedens sted. Svenning Christensen i Skovsted fremlægger vurdering af indbo, besætning og bygninger i den gård i Skovsted, som hans svoger Christen Christensen har opladt til ham.

24. marts. Intet.

Store Poul Enevoldsen i Agerholm i herredsfogedens sted.

31. marts.

Jacob Ulf, herredsfoged.

Rytter Jens Gregersen på kvartermester Berent Sylvester under Jørgen Lykkes kompagni hans vegne irettelagde en skriftlig kundskab, lydende på, at den 3. januar var Christen Christensen Abel i Nors, Christen Eriksen i Kåstrup, Niels Christensen og Jens Christensen Vandet i Kåstrup efter løjtnant Silvesters ordre med Christen Christensen Høy, herredsfoged i Hillerslev herred, i Kåstrup for at syne den gård, som enken Karen Christensdatter påbor og nu ikke kune eller ville længere besidde, hvorfor hun mange gange havde

opsagt gården til kvartermesteren. Kvartermesteren tilbød hende, at hvis hun ville blive ved gården, ville han forstrække hende med sæderug og desforuden af sin egen gage efterlade hente 4 rdl. årlig. Vi (synsmændene) lovede, at vi ville hjælpe hende med vores plov og heste at pløje jorden, og kvartermesteren lovede at ville hjælpe hende med sine egne heste, hvilket altsammen dog intet formåede, men hun sagde, at hun ikke for nogen del ville have mere med gården at bestille.

Derefter blev der foretaget syn over gårdens brøstfældighed, dens besætning og udsæd, og over bohavet. Hun var enke efter Jens Christensen af Kåstrup. (7/4).

Tomas Nielsen i Skinnerup fremlægger vurdering og registrering i boet efter hans salig hustru Anne Christensdatter. Børnene er Niels Tomsen, Mikkel Tomsen og Maren Tomasdatter. På deres vegne er deres morbroder Christen Jensen af Skinnerup til stede som formynder. Til børnene bliver der 18 daler. Børnene går med formynderens vilje lige i arv, så datteren så vel som sønnerne får 6 daler hver. Deres fader skal beholde dem i boet, til de bliver atten år og holde dem til skole osv.

(3/3). Jesper Nielsen og Peder Jensen (kirkeværger) på Østerild kirkes vegne tiltaler folk i Østerild sogn for resterende tiende, og for de øde gårde efter opsættelse, først tre uger og så otte dage.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, mødte og irettelagde et tingsvidne af 4/3 1673 om, at nogle mænd havde været hos Mads Tomsen i Østerild og tilsagt ham, at han skulle blive ved sin gård, til den var lovligt opsagt. De traf ham liggende på sin seng, og han sagde, at han var en fattig, arm, blind mand, og at han ikke længere kunne bruge eller bjerge til gården for sin alderdoms og blindheds skyld, og han tilbød dem de fattige midler, han havde i gården og udenfor til husbonden.

Han irettelægger et tingsvidne af 10/6 forskrevne år, hvorefter Mads Tomsens bo og ejendele er vurderet. Han mente sig da fri for kirkeværgernes tiltale.

Dom: De skyldige skal betale. Hvad Søren Rasmussen angår, så er det ikke for mig bevist, at der er avlet korn til Mads Tomsens gård, men (i tingsvidnet) omtales kun løsøre, som fandtes i gården. Da, når sligt bevises, bør derved omgås, som lovligt kan eragtes. (12/5).

Erik Nielsen i Skinnerup lader stævne Peder Tomsen, Christen Henriksen og menige Skinnerup mænd til at vidne, og samme tid stævnedes han hr. Anders Nielsen (kapellanen) i Thisted til vidnespåhør. Hr. Anders Nielsen møder og siger, at den ene, der stævnedes, har han endnu ikke haft til sakramentet og mener derfor, at samme dreng ikke kan aflægge ed som stævningmænd. Kendelse: Erik Nielsen må lade stævne på ny. (19/5).

7. april.

Ting holdt i Hillerslev formedelst regn og Guds vejrlig.

Peder Marcussen på amtmandens vegne fremstiller to mænd, som vidner, at de 23/3 var på Søgård og der hørte lensmandens spørgsmål til Jon Pedersen af Grimstad i Norge, der sagde, at han i fjor kom fra Norge med sin broder Niels

Pedersens skude ind for Agger Strand med en tømmerlast, som han solgte til almuen, hvem der havde behov, men så kom han i handel med Poul Larsen på Toft og solgte ham halvparten af skuden og så sejlede med ham, som da skulle være skipper, for bådsmand til Hamborg, men da han på hjemrejsen fra Hamborg kom ind for Toft land og fornåm, at det ikke var rigtigt med denne Poul Larsen, der ikke, som han troede, var borger i Thisted, og at det heller ikke stod vel til mellem konen og ham, vekslede de deres købebreve med hinanden og sejlede da med skuden til Norge, og den 23. marts, da lensmanden ville holde ham i arrest på Søgård, indtil han fik bedre oplysning, bad han, at han måtte gå hjem. Han ville komme igen, hvilken dog lensmanden ville lægge ham for, eftersom han beredtede, at hans folk var ved skuden og hverken havde at æde eller drikke. Lensmanden forelagde ham da at møde næste torsdag, hvad han også lovede, men det skete ikke.

Et vidne fortæller, at Jon Pedersen fulgtes med ham til Nors, men så gik han fra ham og gik til Thisted. Et andet vidne havde hørt, at Jon Pedersen havde sagt, at han ejede den halvpart af skuden, som han solgte til Poul Larsen. Til denne tingdag er Jon Pedersen stævnet ved hans skude i Hansted.

(31/3). Jens Gregersen, rytter, på kvartermester Sylvesters vegne irettelægger en skriftlig kundskab fra tre mænd i Kåstrup, der sammen med herredsfogeden, Christen Christensen Høy i Nors havde synet Karen Christensdatter i Kåstrup den 10/12. De så blå slag på hendes arm og på venstre side. Hun skyldte Hans Hansen Viborg for slagen og ingen anden. Om hendes sideben som angivet var skluret (skyvret (revnet) eller halvt brækket) har vi ikke synet, heller ikke, hvad der er ført af gården. Hun havde ingen klage mod kvartermesteren eller hans kæreste. De beder regimentsskriveren om sammen med Christen Høy at medunderskrive. (Underskrift: Christen Christensen og Tomas Barfod. (Sagen fortsætter).

Jens Gregersen, rytter, fremstiller to mænd fra Kåstrup, som har været hos Karen Christensdatter i Kåstrup og tilsagt hende, at hun ikke efter denne dag skulle befatte sig med gården, men gøre den ryddelig.

Jacob Ulf, herredsfoged, fremkalder mænd, som vidner, at der ikke var sået til Jens Sørensens øde bol i Nors, som skulle skatte af 4 td., og som ingen proprietær vedkender sig.

14. april.

Simon Pedersen i Nors på egne og Nors kirkes vegne lader fordele folk i Nors sogn, bl.a. Anne Nielsdatter i Ørgård for resterende tiende, bede og hestehavre.

(3/3). Otte Ottesen af Kærup på generalmajor Ruses vegne fremstiller mænd, som har synet Hesseldals brøstfældighed (ikke specificeret), som skønnes at være 42 sldl. (23/6).

Kjeld Nielsen, født i Groffgaard i Tveds sogn fremtiller synsmænd, der har synet den gård på Kjær i Tveds sogn, som Jens Andersen sidst havde i fæste. På

ralingshuset var der ikke tag. Tømmeret var kun 1 sldl. værd. Laden manglede 3 læs tag. Tørveskær fandtes ikke undtagen nogle mellemgrøfter, som ikke kunne være til synderlig brugelighed. Oberst Mogens Kruse var tilfreds med, at der blev synet.

28. april.

Peder Christensen Borup i Kåse, kirkeværge i Hjørdemål sogn, fremstiller synsmænd, der har synet Hjørdemål kirke. Blyplader var opblæst, på våbenhuset mangler tagsten, på kirkehimlen så de, at kirken var brøstfældig på bly. Muren på østsiden ved glamhullet på tårnet var brøstfældig.

Weell Svendsen i Brund på sin principals vegne tiltaler efter tredje ting Anders Christensen Degn i Lille Hillerslev og Laurits Christensen i Kanstrup for 1 daler, de har modtaget i skat af Peder Henriksen i Bromølle, som han ikke skulle have udgivet, men var fri for samme skat af den gård i Kortegård, han påbor eller har i fæste.

Laurits Christensen i Kanstrup mødte og begærede opsættelse i otte dage, og hvis han ikke inden den tid havde betalt til forvalter Peder Pedersen eller Wil Svendsen, ville han lide dom.

Opsast 8 dage.

Weell Svendsen har ladet stævne Anders Sørensens datter Maren i Hoxer, Maren, og Anders Jensens søn i Østerild, Christen Andersen, og irettelagde en seddel fra præsten om, at Niels Smeds' datters barnefader var Anders Jensens søn, Christen Andersen, og Anders Sørensens datters barnefader var Anders Christensen i Hoxer.

Dom: De tiltalte skal betale deres lejemålsbøder.

5. maj.

Christen Ibsen i Kløvs Mølle på sin moder Anne Sørensdatter, sine søskende Mette, Maren og Else Ibsdøtre deres vegne og på egne vegne får afkald fra sin broder ældste Christen Ibsen født i Kløv Mølle, nu i Thisted, på arv efter hans fader Ib Andersen i Kløv Mølle, og Anders Ibsen, tilholdende i Kløvs Mølle giver afkald til Christen Ibsen for arv efter hans forældre, Ib Andersen og Mette Christensdatter, som boede og døde i Kløvs Mølle, og arv efter hans mormor sal. Karen Tomasdatter, som boede og døde i Kløv by. (Sagen fortsætter).

Christen Ibsen i Kløv Mølle på sin moders og sine søskendes og egne vegne lover ældste Christen Ibsen i Thisted og Anders Ibsen, begge født i Kløv Mølle, at betale al bortskyldig gæld og restance.

12. maj.

Otte Ottesen af Kærup på generaløjtnant Rytzes (Rüse) til Rusenstein hans vegne tiltaler Mikkell Madsen i Klastreupgård for restancer.

Dom: Han skal betale, hvad han ikke kan bevise med kvitteringer eller på anden måde er betalt.

(31/5). Christen Mortensen i Østerild på egne og Anders Jensen i Hoxør hans vegne, kirkeværger, tiltaler Jesper Nielsen og Peder Jensen, begge af Østerild, forrige års kirkeværger, for skyld efter kirkens regnskabsbog.

Dom: De skal betale.

19. maj.

Christen Høy i herredsfogedens sted.

(31/3). Bertel Pedersen Lerche på hr. Anders Niensens vegne spørger, om nogen har sager mod ham at føre. Erik Nielsen af Skinnerup siger, at han vil føre vidner, hvortil hr. Anders Nielsen svarer, at der ikke bør føres vidner, før der er lovligt stævnet.

Kendelse: Der kan ikke føres vidner før lovlig stævning er foretaget. (30/6).

(21/10 1673). Bertel Pedersen Lerche på lensmandens vegne spørger 24 mænd, om de har hørt, at der blev solgt senetøj hertil fra andre steder, og om der kan bruges agersener til senetøj. De 24 mænd svarer, at det har de ikke hørt. Jacob Ulf er indstævnet til dette vidne.

Knud Laursen i Hinding på bispinde Margrete Pedersdatters vegne har ladet syne Hindinggårds brøstfældighed. Nævnt laden vester i gården, og den store lade, stalden, et hus øster i gården, vognhuset og ralingshuset.

Søren Rasmussen, foged på Købygård, tiltaler Niels Andersen på Ballerum og Jens Pedersen i Gasbjerggård for skyld. Niels Andersen møder med en kvittering og siger, at Jens Pedersen også har en. Kvitteringen er udstedt af Laurits Lunov 15/4 1674 og lyder på, at Niels Andersen har betalt ham munderingspenge og månedspenge, som kan afkortes i landgilden. Jens Pedersens kvittering lyder på det samme.

Dom: De tiltalte har udstedt en forskrivning til husbonden på deres restancer, men møder med en kvittering fra rostjenesten. De bør betale til deres husbond, hvad de ikke med kvitteringer kan vise, er betalt.

Jep Christensen i Store Hillerslev på Maren Andersdatter, sal. Niels Simonsens enke i Kåstrup fremlægger registrering og vurdering i boet efter hendes mand. Gælden overstiger formuen med 2 sldl. 2 sk.

Indstævnet Anders Jacobsen i Thisted og hans børn med deres formyndere.

26. maj.

(15/4 1673). Lensherrens fuldmægtig Peder Marcussen fremlægger en seddel, hvori lensmanden befaler Christen Christensen Høy eller gamle Poul Enevoldsen i Aggerholm, hvem af dem, der er til stede, at kende og dømme i den sag, inspektør Christian Henrik Peters har anlagt mod ham, idet Jacob Ulf, der som enhver ved, er i proces, må formodes at være partisk. (Sagen fortsætter).

Inspektør Christian Henrik Peters, sitshaftig på Todbøl, tiltaler amtmanden efter efter obligation på 250 rdl. og irettelægger et forpagtningsbrev på Søgård, lydende på, at amtmanden forpagter Søgård af Christian Henrik Peters, som har forpagtet gården af jomfru Karen Lykke. Amtmanden skal give i forpagtning den sum, som Karen Lykke skulle have efter hendes kontrakt med Peters.

Amtmanden har overdraget en fordring, han havde på Jochum Bech i Skåne på 4 tusinde og nogle hundrede rigsdaler til Christian Henrik Peters for 1100 rdl. på følgende måde: Peters overdrager til amtmanden sal. fru Anne Friis's obligation på 500 sldl. og amtmandens egen på 250 rdl. samt kvittering for et års afgift af Søgårds forpagtning 150 rdl. En dom af Hundborg herredsting 18/5 1674 pålægger inspektøren at betale og frakender inspektøren de to fordringer, han har på amtmanden, da det er aftalt, at de indgår i betalingen.

Dom: Jeg kan ikke kende i denne sag, men den bør på sine tilbørlige steder indstævnes.

Borgmester Morten Tomsen i Thisted irettelægger en seddel fra amtskriver Jens Hansen, hvori han forunder Morten Tomsen græsningen til 2 øde gårde i Kjelstrup, som Mads Andersen og Christen Nielsen sidst påboede. Borgmesteren har nu ladet græsningen syne. Den blev vurderet til 1 rdl.

Emmike Eriksen, borger i Thisted, fører vidner på, at da han fik Brogård i Kjelstrup, var den øde. Der var intet ladehus, men kun et forfaldent ralingshus. Størsteparten af jorden var udslået og ikke tjenlig til at så i. Resten af jorden har Emmike Eriksen ladet tilså. (2/6).

Søren Jacobsen, borger og fornem handelsmand i Thisted tiltaler en del folk for skyld efter regnskabsbog, bl.a. Niels Andersen, før boende i Kortegård, nu i Hov.

Dom: De skal betale.

2. juni.

Jacob Ulf, herredsfoged.

Jacob Ulf begærer, at Peder Marcussen på amtmandens vegne vil beskikke en mand, som kan udstede hans skudsmål, hvorledes han har forholdt sig, da han nu på otte år har siddet retten. Peder Marcussen beskikker Peder Sørensen i Rær. (Sagen fortsætter).

Peder Sørensen i Rær udsteder dette.

Jacob Ulf begærer skudsmål af 24 mænd. Bertel Lerche mener, at han skal have skudsmål af 48 mænd, samt at de vidner, der har vidnet i sagen mod Jacob Ulf, skulle være stævnet, og det kan af de faldne domme ses, hvilke gerninger der er begået, hvorfor han mener, at der i dag intet bør udstedes. Jacob Ulf spørger, om Bertel Lerche eller andre har noget at beskyldte ham for i henseende til hans gode navn og rygte, at de da vil fremkomme. Bertel Lerche svarer, at sagen nu er indanket til Højesteret.

Sættefogeden svarede, at da sagen var ham ubekendt, vidste han ikke i dag noget vidne at udstede.

(26/5). Christen Abildsen i Nors på hr. Niels Olufsens vegne i Hillerslev fører vidner på, at Emmikke Eriksen i Thisted lod pløje, så og høste den jord til Brogård i Kjelstrup, der var tjenlig dertil, og lod kornet føre bort.

Inspektør Peters lader fremkalde synsmænd, der har synet bygfeld på den gård ved Toushede, som Svend Pedersen og Christen Nielsen ibor. Raling og lade var brøstfældige. Der var et fårehus med jordvægge, og et hus var rent øde og nedfaldet. Det syntes at have været et fæhus. Hvad bygninger, der ellers havde været ved gården, lå ganske øde og lå i grøn jord. To mænd tilsagde de to bønder, at de ikke skulle befatte sig med gården længere end til fardag. (16/6).

16. juni.

Christen Høj i Nors i herredsfogedens sted.

Peder Bendixen i Veter Vandet lader tilbyde frøcorn til ældste Poul Enevoldsen i Agerholm eller den, som har sået ulovlig sæd i hans jord, eller i anden jord, som Peder Bendixen efter lovlige adkomstbreve ejede, og forbød at føre sæd af denne jord til andre steder end der, hvor jorden hører hen.

Hr. Hans Nielsen i Rær lader fremkalde synsmænd, der har synet Rær sogns fælles kær, som kaldes Øster Krogsted, og der så de indenfor den høffd (høfde), der var gjort sidste sommer, var gravet fladtør, og de bedste holme på samme pladser var opgravet med vedtør, hugtør, digetør og andre hulgrøfter til sandbunden med grebe og spader, så kæret der ikke mere kunne være til nogen nytte, undtagen det blev opfyldt igen.

(2/6). Inspektør Peters har ladet stævne Svend Pedersen og Christen Nielsen i Toushede og kræver dem for restance og for bygfeld. Han forelagde dem at skaffe to kautionister, for at de kunne blive ved deres gård. De svarer, at de ikke vil bringe nogen i vanlykke ved en kaution.

Dom: De skal betale. (18/8).

Weel Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, lader fremkalde synsmænd, der har synet Anders Christensen Blæsborg. Der var et stort sår i hans hoved og hans hals og klæder var blodige, og der var et blåt slag på venstre arm. Han sigtede Anders Christensen Gad i Nors for skader. (Sagen fortsætter).

Weel Svendsen i Brund fører vidner, som har set, at Anders Gad slog Anders Blæsborg med en tøjrekølle. Et vidne havde set, at en ko, der tilhørte Anders Gad, stod tøjret på Anders Blæsborgs jord. Flere havde hørt, at de skændtes.

23. juni.

Christen Høj forordnet i herredsfogedens sted.

Christen Bertelsen i Skovsted, delefoged til Vestervig, tiltaler nogle af Vestervigs tjenere i herredet for restance (specificeret).

Dom: De skal betale.

Anders Andersen Frøst, borger i Thisted, på mester Anders Nielsen (Heeboe) hans kæreste Anne Hansdatter hendes vegne opsigter Sennels kirketiende. Indstævnet er provstiskriveren, Morten Tomsen på Boddum Bisgård.

Erik Christensen i Skinnerup får afkald på arv fra hans brødre Niels Christensen i Øster Vandet, Tomas Christensen Stentoft i Vester Vandet, og Christen Christensen i Skårup i Sjørring sogn — efter deres sal. fader Christen Eriksen, som boede og døde i Skinnerup, og deres moder, Else Nielsdatter, som endnu lever.

(14/4). Otte Ottesen af Kærup på sin principals vegne tiltaler Maren Christensdatter i Hesseldal for restance for flere år.

Dom: Hun skal betale. (Sagen fortsætter).

Otte Ottesen af Kærup kræver, at sal. Niels Hesseldals børns formyndere skal give afkald på deres vegne.

Opsat en måned. (Sagen fortsætter).

Peder Lauritsen i Langgård på sine egne og sine brødres vegne har ved Søren Pedersen og Oluf Pedersen, begge i Langgård, ladet stævne Maren Christensdatter, sal. Niels Lauritsens enke i Hesseldal og fremlægger et tingsvidne af 7/6 1664 her af tinge, hvori Niels Lauritsen lover at give sine to døtre bryllupskost til 12 par herskab. De forlanger nu, at Maren Christensdatter skal betale, hvad sådan bryllupskost vil beløbe sig til efter dannemænds udsagn.

Otte Ottesen af Kærup svarer hertil, at herredsfogeden havde gjort Niels Hesseldals børn fyldst for deres mødrene arv ved registreringen, så de ikke kunne kræve mere.

Sagen opsat 1 måned.

Niels Christensen i Bjerre får afkald fra Peder Christensen i Bjerre på egne vegne og fra Christen Jensen ibd. på sin søsterdatter Maren Christensdatters vegne på arv efter deres sal. fader, Christen Pedersen, som boede og døde i Bjerre. Deres stedfader er Niels Christensen.

Weell Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, fremlægger skiftebrev (delingsplan) på Store og Lille Hillerslev Kær. Bymændene er blevet enige om at foretage en deling, så hver gård får sin lod (specificeret) efter som hver gård skylder til, to skifter til hver gård, to små skifter til hvert af de to bol, til fire husmænd, som skylder 1 td. byg hver, får også to små skifter. (30/6).

30. juni.

Christen Abelsen i Nors på Ejler Jacobsens vegne har ladet syne brøstfældighed på Spanggård i Østerild, som Christen Sørensen bebor. (14/7).

(19/5). Erik Nielsen i Skinnerup har ladet stævne hr. Anders Nielsen Lyngby i Thisted og Skinnerup sognemænd med en landstingsstævning, hvori Skinnerup

mænd befales at vidne om et optrin i Skinnerup kirke, hvor hr. Anders under prædikenen havde talt om kirketyve nede ved døren (hvor Erik Nielsens stol var), og om de ikke har hørt, at hr. Anders befalede kirkeværgerne at bringe messeklæderne og nøglen til Erik? Nielsen, fordi han boede nærmest ved kirken, og om hr. Anders ikke havde skældt på Erik Nielsen fra prædikestolen og bedt Gud straffe slige ugudelige kroppe og sagt: Erik, det er dig, jeg mener! Og om Erik Nielsen havde gjort præsten kirkefred m.m., og om Erik Nielsen ikke havde haft to mænd hos hr. Anders og bedt ham lade sagen falde, da han nødigt ville trættes med sin sjælesørger.

Hr. Anders Lyngby begærer at han må føre vidner, og de bliver fremkaldt. Nogle siger, at de allerede har vidnet til Hundborg herredsting og intet har at tilføje, én havde hørt, at hr. Anders regnede op med kirketyve, men ikke videre, én var tunghør og hørte intet. En hørte, at præsten lastede Erik Nielsens latter og grin under prædikenen og sagde. Det er dig, Erik, jeg mener, hvortil Erik Nielsen svarede: Lad være igen og bliv ved Eders tekst. Hr. Anders svarede: I Jesu navn, så vil jeg også. Nogle havde på Erik Nielsens vegne været hos hr. Anders og bedt om han ville forliges med Erik Nielsen, men præsten ville ikke, før han havde gjort afbedelse i kirken. (7/7).

Weell Svendsen i Brund på Lille Hillerslev bymænds vegne forbyder alle i Store Hillerslev at have brugelighed i Nørkjær, liggende fra Hillerslev kilde og nordpå omtrent 30 drav (favn).

7. juli.

Ting holdt i Hillerslev p.gr. af regn. Christen Høy i herredsfogedens sted.

Christen Bertelsen i Skovsted på Mads Bådsgårds vegne i Hansted, Anders og Mogens Christenssønner i Bundgård i Sennels på deres egne vegne og Anders Nielsen i Malle på egne vegne opsiges deres fæstemål, Mads Bådsgård på en gård i Hansted under Ørum. Anders og Mogens Christenssønner på et øde kirkebol til Sennels kirke og Anders Nielsen et bol til Sennels kirke. (21/7).

Peder Iversen i Hjardemål på sal. hr. Christen Nielsen, forudm sognepræst til Hjardemål sogn, hans hustru Magdalene Edwardsdatter, hendes vegne opsiges den bolig, som hendes sal. mand havde fæstet dels af Gregers Høg til Vang en anpart og dels af Laurits Brorsen, forvalter på Dybvad, hans anpart.

Weell Svendsen, delfoged til Ørum, forbyder Sennels sognemænd at føre deres korn af agrene, før de har tiendet deres kongetiende.

Niels Gertsen på hr. Peder Nielsen, sognepræst til Hjardemål, hans vegne har ladet syne den bolig til Hjardemål præstegård, som Dorte Olufsdatter før iboede og fradøde. Ejendommen anses for øde, så ingen kunne bo derpå eller bruge den p.gr. af sandflugt.

Heinrich Peters har ladet syne isæden til den gård i Hillerslev, Christen Sørensen og Mette Jensdatter sidst i fæste havde og fradøde, og isæden til en øde gård i Kjelstrup.

(30/6). Erik Nielsen af Skinnerup fremkalder vidner, der vidner om hr. Anders Nielsens ord til ham i Skinnerup kirke. De vidner ligesom sidst. Tomas Nielsen vidner, at han hørte, at hr. Anders sagde: Hvad er det, du griner ad? Nu ved jeg din tanke. Nu ved jeg, hvad du hviskede til din nabo. Nu Gud i Himlen se hertil og straf sådanne bandskroppe, Erik, det er dig, jeg mener. Hvor Vor Herre har hans kirke, der har Fanden hans Cappel (kapel).

Nu blev Tomas Nielsen og andre tilspurgt, om de havde noget at klage over med hensyn til præsten. Tomas Nielsen svarede, at han havde intet at klage præsten for sin prædiken. Mikkel Nielsen vidnede, at han allerede en gang havde vidnet alt det, han vidste i denne sag. (14/7).

14. juli.

(26/6). Laurits Nielsen Gris af Thisted giver til kende, at han og Anders Andersen Frøst af Thisted nu i tre tingdage på mag. Anders Nielsen Heeboes hustru Anne Hansdatters vegne har opsagt kirketienden i Sennels sogn.

Laurits Nielsen Gris i Thisted på mester Anders Nielsens hustru, Anne Hansdatters vegne fremlægger et opsigelsesvidne af 23/6 1674 angående kirketienden af Sennels sogn, og nu i retten til fjerde ting opsiges samme tiende. Indstævnet er Morten Tomsen i Boddum Bisgård, provstiskriver, stævnet i Sjerring præstegård.

(7/7). Erik Nielsen af Skinnerup fører vidner på, at han og hans kone ville gå til skrifte i Skinnerup kirke, men her Anders Nielsen ville ikke tage ham til skrifte for den doms skyld. Erik Nielsen og hans kone gik ned igen, men lidt efter gik Erik Nielsen op til præsten og begærede, at præsten ville vise ham dommen, men præsten sagde, at han ikke havde den hos sig. (Sagen fortsætter).

Erik Christensen i Skinnerup vidner, at han var i Nors kirke, da sagen mellem hr. Anders Nielsen og Erik Nielsen blev ageret, og da spurgte provsten hr. Niels Olufsens Erik Nielsen, om han havde noget at svare i denne sag, hvortil Erik Nielsen svarede nej, men derefter begærede han, at sagen måtte opsættes, indtil han kunne få sine vidner. Mikkel Nielsen af Skinnerup vidnede det samme.

Weell Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, tiltaler nogle af Ørum tjenere i herredet for restance efter liste (ikke afskrevet i tingbogen).
Dom: De skal betale.

Otte Ottesen i Kærup på Otto og Henrik Rantzaus vegne har ladet stævne Christen Madsen i Klastrup for flere års restance.

Opsat en måned. (8/9).

Christen Abildsen i Nors på egne og Niels Andersen ibd. hans vegne og på kirkeværgen Simon Pedersens vegne forbyder folk at indføre deres korn, før der er tiendet, da de to førstnævnte mænd har fæstet kirketienden af Nors sogn.

(30/6). Christen Abelsen i Nors på Ejler Jacobsens vegne tiltaler Christen Sørensen i Spanggård i Østerild for restance m.m.

Dom: Han skal betale inden 15 dage osv.

Anders Christensen i Hunstrup opsiger til 3. ting, den gård han ibor, samt den part af Christen Skyttes gård, han har i brug. (21/7).

21. juli.

Peder Bendixen i Vester Vandet har ladet stævne Maren Andersdatter i Skårupgård (talte med hendes søn Jacob) og irettelægger et skadesløshedsbrev fra Jørgen Lykke til Poul Salmansden i Vester Vandet, læst på landsting, med pant i Skårupgård, som Søren Andersen ibor, samt en seddel, hvori Jørgen Lykke befaler Maren Andersdatter, sal. Søren Andersens hustru, herefter at svare til Peder Bendixen i Vester Vandet, da gælden ikke i rette tid er blevet betalt, udstedt af Jørgen Lykke 13/6 1673. På seddelen har Maren Andersdatter og hendes svoger Jens Jepsen i Tandrup (svigersøn) skrevet, at indholdet er forkyndt Maren Andersdatter.

Hertil at svare mødte Anders Sørensen af Skårupgård på sin moders vegne og lovede at svare gårdens afgifter til Peder Bendixen, indtil den bliver lovligt indløst.

(14/7). Anders Christensen i Hunstrup opsiger igen sin iboede gård og en gårdpart, han har i brug. Indstævnet er Niels Lange til Kølbygård.

Peder Sørensen i Vorring på egne og broder Christen Sørensens vegne opsiger den gård i Vorring, de har i fæste af Karen Høg til Hæstrupgård. Tøger og Morten Sørenssønner har været på Hæstrupgård og har stævnet der.

Laust Andersen i Skovsted opsiger i dag som de foregående tre tingdage den gård, han påbor, til Anne Arenfeld på Ullerupgård.

Laurits Andersen i Skovsted opsiger på Karen Dyres vegne til Knivholt Sennels sogns andel kongetiende, nemlig halvdelen.

(7/7). Anders Christensen i Bundgård i Sennels på sin søn Christen Andersens vegne, Mogens Christensen ibd. og Anders Nielsen i Malle på egne vegne opsiger de bol i Sennels sogn, som giver bygskyld til Sennels kirke.

28. juli.

Registrering og vurdering i sal. Niels Pedersen Rostrups bo i Tveds sogn. Enken er Anne Christensdatter. Hendes stedsøn er Peder Nielsen, Rær, den sal. mands datter Maren Nielsdatter er gift med Tomas Andersen. Boet insolvent.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, har ladet syne Hommelholm i Korskær næst op til Vestergårds ejendom i Østerild, og der blev fundet en lang skortørvegrøft, som Christen Sørensen vedgik at have gravet og ladet grave, 6 kvarter bred, 5 kvarter dyb og 28 drav lang.

4. august.

Bertel Pedersen Lerche på lensmandens vegne fører vidner, der har været på Slet (Slette, Hanherred), hvor de tilbød Palle Griis foderpenge for en hoppe, som skulle findes der. Palle Griis svarede, at den hoppe, der var kommet dertil, ikke var sådan en hoppe, som lensmanden kendtes ved, men en houff-hoppe. Så begærede et vidne, at han måtte se hoppen, om det var lensmandens eller ikke, så han kunne sige lensmanden besked, men han fik den ikke at se og døren blev lukket for den. To vidner havde siden været på Slette og begæret at få hoppen at se, men Palle Griis sagde, at de fik den ikke at se. Den var ikke kommet til Slette på den måde, de sagde. Senere havde to mænd sammen med Bertel Lerche været på Slette. Da sagde Palle Griis, at de var ikke gode for at tage hoppen fra ham. Til sidst blev døren til stalden lukket op, og Bertel Lerche vedkendte sig på amtmandens vegne hoppen både med farve og brændemærke. Så fremkom for retten Anders Jacobsen på Palle Griis hans vegne og oplyste (fremlyste) sådan en hoppe som den, der er vidnet om, både med farve og brænde(mærke).

Eske Christensen i Touthede får afkald fra Peder Nielsen af Tømmerby på Hannæs på hans hustrus, Bente Christensdatters vegne for arv efter hedes sal. forældre, Christen Eskesen og Else Sørensdatter, som boede og døde i Touthede.

Niels Christensen Tang på Ballerup og Christen Pedersen i Gasbjerg Mølle har sluttet forlig om, hvad der har været dem imellem, eftersom Christen Pedersen har overfaldet Niels Tangs folk og børn og derover gjort uførm.

Mathias Kolding, forvalter på Dueholm, tiltaler Store Poul Enevoldsen i Aggerholm (Hans kone er Anne Tomasdatter) for 3 års restancer og kræver, at han dømmes til at have sit fæste forbrudt.

Dom: Han skal betale osv. og have sit fæste forbrudt. (Men han sad i gården til sin død if. skattemandt, matrikler o.a.).

Christen Andersen Kolsgård på Hannæs på Dorte Då hendes vegne til Torstedlund tiltaler nogle af hendes tjenere i herredet for restancer (specificeret).

Dom: De skal betale osv.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, på Christen Christensens vegne i Hunstrup, bød sig i rette, om nogen havde noget at tiltale ham for, da ville han svare.

Ingen mødt. Mente, der bør stævnes på ny.

Bertel Lerche på lensmandens vegne lyste efter en hoppe, som var blevet borte for ham forleden vårdag. Palle Gris's tjener Anders Jacobsen af Slette i Hanherred fremkom og svarede så vel som fremlyste samme hoppe, som nu er efterlyst.

11. august.

Jacob Sparre til Råstrup har ladet stævne Enevold Kås til Lyngholm og amtmanden, til at møde ved Anders Hundborgs øde gård i Nors, for at gårdens jorder og bygninger kan blive skiftet mellem de to ejere.

Christen Bertelsen i Skovsted udsteder dette forbud og dom: Hr. Anders Kjeldsen i Nors lader forbyde Tomas Andersen i Vorring at føre sit korn hjem, før der er tiendet til kongen, kirken og præsten. (Sagen fortsætter).

Hr. Anders Kjeldsen lader tiltale Tomas Andersen for resterende tiende.
Dom: Han skal betale.

Otte Ottesen i Kærup på generaløjtnant Henrik Ruses vegne fremkalder vidner. Mikkel Madsen i Kåstrup vidner, at han aldrig har fået penge eller penges værd af Erik Qvitzow eller skylder ham andet og mere end hans restancer. Anders Eriksen af Kåstrup vidner, at han var til stede i Christen Mouritsens hus i Viborg, da Mikkel Madsen og Erik Qvitzow blev forligt. Da var han Erik Qvitzows fuldmægtig. Han så, at Mikkel Madsen gav Erik Qvitzow en obligation på, hvad han skyldte. Mads, Søren og Lucas Mikkelsen vidnede, at de aldrig havde hørt, at deres fader var Erik Qvitzow mere skyldig end resterende landgilde.

Indstævnet er Erik Qvitzow, amtmand over Lundenæs og Bøvling amter og Rasmus Andersen, amtskriver over samme amter.

Christen Bertelsen i Skovsted, delefoged til Vestervig har ladet stævne Mette Skytte i Rær, og Jens Mattisen ved hans bolig i Hansted, som Christen Brixen sidst fradøde, hvor stævningmændene talte med Gertruds søn Jens, som nu sidder i huset. De har ikke betalt huspenge.

Dom: De skal betale og have deres fæste forbrudt som krævet.

18. august.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, har ladet foretage et syn, men synsmændene er ikke mødt på tinget for at afhjemle synet, hvorfor fogeden lader dem fordele for faldsmål.

Peder Marcussen, lensherrens sekretær, tiltaler Jens Mikkelsen i Hillerslev for ½ rdl. han skylder og har lovet at betale.

Dom: Han skal betale.

(23/6). Otte Ottesen af Kærup på sal. Niels Hesseldals enke Maren Christensdatter hendes vegne begærer, at Niels Lauritsen Hesseldals børns formyndere vil give hende kvittering for deres arv.

Hertil svarer Peder Lauritsen i Langgård på deres vegne, at de tilbyder at give kvittering undtagen for de to pigers bryllupskost, hvorfor de ikke har fået udlæg.

Dom: De skal give kvittering til enken for alt, hvad de har fået.

(16/6). Peder Christensen Skøtt på inspektørens vegne har ladet stævne Svend Pedersen i Toussie og Christen Nielsen ibd. og fremlægger tingsvidne og syn af 2/6. To mænd har på husbondens vegne tilsagt dem, at de ikke skulle befatte dem med gården, de ibor, længere end til fardag, og til den tid skulle de gøre gården ryddelig.

Dom: De skal deres fæste forbrudt.

(23/6). Peder Lauritsen i Langgård på egne og brødres vegne irettelægger en opsættelse af 23/6 og har ladet stævne Maren Christensdatter i Hesseldal, Niels Hesseldals hustru, og kræver efter skiftebrevet 7/6 1664, at hun skal give Niels Hesseldals to døtre bryllupskost. Otte Ottesen af Kærup svarer, at børnene har fået udlæg for deres mødrene arv ved herredsfogeden, og kræver nu igen, at formynderne kvitterer.

Dom: Maren Christensdatter frifindes. (1/9).

Jørgen Pallesen spørger Niels Henriksen i Hansted Mølle, om han kender noget til et par kværnsten, som var udlagt til en enke efter sal. Erik Juel og skulle være i Hansted Mølle beliggende. Niels Henriksen svarede nej.

Jørgen Jensen, inspektørens fuldmægtig på Todbøl har ladet stævne Jens Pedersen Haarboe i Hillerslev til tinget til forbud samt et par folk til at vidne.

Hertil svarede Peder Haarboe på sin søns vegne, at han er svag og ligger i sengen og fremlagde hans hjemmelsbrev på Mettes jord og ejendom i Hillerslev, lydende på, at Anne Arenfeld på sin moders vegne har lejet til Jens Pedersen Harboe i Hillerslev det bols jord, som Mette Jensdatter sidst iboede, og som han og hans arvinger skal beholde i de næste fire år fra Philippi Jacobi 1672 til samme dag 1676, og den aفرøde, der vokser derpå, må han føre bort. Dateret Momtoft 12/2 1672, underskrevet Anne, sal. Claus Porses.

Herimod fremlagde Jørgen Jensen et skøde fra Karen Dyre til Knivholt til inspektør Peters på en gård i Hillerslev, som Mette Jensdatter ibor, skylder årlig 4 td. byg, dateret 25/5 1674, hvorfor han mente, at hans forbud bør udstedes.

Dom: Sagen henvist til Landstinget.

25. august.

Weell Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, har ladet foretage syn over Oluf Christensen Bådsgårds jord i Hansted. Der var omtrent 12 td. bygsæd, hvoraf halvdelen syntes så ødelagt af sandflugt, at der ikke kunne gro korn eller græs på det.

1. september.

Borgmester Morten Tomsen af Thisted på Maren Nielsdatters vegne i Randers tiltaler folk for restancer, bl.a. Christen Mikkelsen på Tousberg, Niels Mikkelsen i Brunberg, Laurits Bødker i Wodtborg, Peder Pedersen i Troldborig, Jens Christensen på Skielsberg.

Dom: De skal betale osv.

Christen Schonning i Hillerslev på hr. Anders Pallesens vegne i Sennels tiltaler Anders Christensen i Bundgård i Sennels for resterende tiende.

Anders Christensen svarede, at han havde betalt med arbejde, men ville gøre regnskab med præsten, og hvad han blev skyldig, ville han betale.

Opsat 14 dage.

(18/8). Otte Ottesen af Kærup på Maren Christensdatter, sal. Niels Lauritsens i Hesseldal, hendes vegne lover at give hendes steddøtre, Karen og Maren eller deres formyndere seks rigsdaler, hvorefter formynderne giver afkald til Maren Christensdatter for stedbørnernes mødrene arv.

8. september.

Morten Andersen, rådmand på Andreas Rhode i København og hans medarvingers vegne lader syne brøstfældigheden på Christen Gregersens gård i Øster Vandet, takseret for på tømmer og arbejde 10 rdl. og på tag 10 læs à 2½ mk. (6/10).

15. september.

Korporal Hans Nielsen på sin svoger, kvartermester Sylvesters vegne har ladet stævne Tomas Sørensen i Kåstrup og fremlægger syn over hans gårds brøstfældighed og over hans korn, besætning og redskaber. Tomas Sørensen blev spurgt, om han ville stille kaution for, hvad han kom til at skyldes, men han sagde, at han ingen forlovere kunne skaffe.

Dom: Han skal betale landgilde, forstrakt korn, rejsepenge, kvartalspenge, m.m., og have sit fæste forbrudt.

Laurits Jensen, forrige byfoged i Thisted, på Niels Boysens vegne i Thisted har ladet foretage syn over et høved eller kvie på Tang mark på Ballerum. Kvien lå død, og Niels Boysen vedkendte sig den. Den syntes ikke at være død af at have ædt ondt græs eller af fæsyge, men det så ud, som den havde været haffbunden (hildet) på højre ben bag på hasen oventil på låret, så håret var slidt af, hvoraf den har haft stor tvang. På sammen ben og lår sås det, at den før havde været havbundet, så hud og hår havde været slidt af. Kvien havde Christen Tang haft i græsning. Han er stævnet.

Hans Christensen af Fuglsang i Tømmerby på Hannæs på Niels Ibsen, foged på Ågård hans vegne, irettelægger en opsættelse her af tinget af 14/7, da Christen Madsen i Kåstrup blev tiltalt af Otto og Henrik Rantzou for resterende landgilde, idet de havde fået hans gård i arv ved skifte efter fru Kirsten Rantzou.

Herimod at svare fremkom Ubbe Christensen af Koldvad på Melchior Juel til Hindsels hans vegne og krævede, at der blev fremlagt lodseddel på arven.

Dom: Da den fremlagte kopi af lodseddelen ikke nævner dag eller datum, hvorefter Niels Ibsen kunne søge Christen Madsen, kan jeg ikke tildømme Christen Madsen at betale, før anderledes for mig bevises. (6/10).

22. september.

Christen Høy, forordnet i herredsfogedens sted.

Tomas Sørensen i Nørhå, delefoged til Vestervig, har ladet stævne Niels Christensen Wisbye på Søgårds mark og tiltaler ham for bygfald af den gård i Heltborg, som han påboede efter en dom af Refs herreds ting 16. maj sidst. Der har været forsøgt udlæg, men da var der ikke noget i eller ved gården, som tilhørte ham.

Hertil svarede Peder Marcussen på lensherrens vegne og fremlagde et tingsvidne af Refs herreds ting af 30/5 sidst, hvori meldes, at Niels Christensen Visby i Heltborg tilbød Laurits Pedersen rede penge for, hvad der kunne fejle på bygfald på hans gård, og en kontrakt mellem dem om, at Niels Christensen Visby afstår og oplader sin gård til Laurits Pedersen. Niels Wisby lover at færdiggøre nogle bygninger, og derimod lover Laurits Pedersen at holde Niels Visby kvit og fri for bygfald, mens Niels Christensen lover at betale gårdens udgift, ægt og arbejde til Valborg dag. Dateret 14/7 1673.

Dommeren henviser sagen til landstinget.

Onsdag 30. september.

Christen Høy i herredsfogedens sted.

Mads Jensen på Bak i Hjardemål har ladet syne hans gårds grund og tilliggende. Sandflugt havde ødelagt hans agre, eng og ildingsbjergning og trængte ham på alle sider.

Synsmændene var også i Hunstrup ved Mikkelt Sørensens gård. Efter deres forstand kunne han ikke blive ved gården formedelst ejendommens ringhed.

6. oktober.

815/9). Knud Lang, rådmand i Lemvig på Erik Quitzous vegne tiltaler Mikkelt Madsen i Kåstrupgård efter en obligation, udstedt til Erik Quitzou af Mikkelt Madsen 26/1 1666 i Viborg på 90 daler for skyldig landgilde og afgifter. 26 rdl. efterladt, skylder altså 64 rdl.

Dom: Han skal betale.

Knud Lang har ladet syne det hus i Tveds sogn, Niels Jensen Hald havde i fæste, for brøstfældighed. (Sagen fortsætter).

Knud Lang på Dorte Då hendes vegne tiltaler Jep Nielsen i Sønderby i Tveds sogn og Christen Nielsen ibd. for den bygfald, der var på hans hus og irettelagde en kontrakt, hvori Jep Nielsen og Christen Nielsen forpligter sig til at betale bygfaldet, fordi Niels Jensen Hald er blevet forbudt at bruge gården og jorden, før han har betalt bygfald og skatter.

Dom: De skal betale de 10 rdl. bygfald. (22/12).

Peder Lauritsen i Trustrup i Kettrup sogn i Hanherred på sine søsterbørns vegne, nemlig Laust Pedersen, Mogens Pedersen og Margrete Pedersdatter og irettelægger en forligelsesmålseddelen, hvori Peder Jensen af Østerild erklærer,

at han vil give sin sal. hustrus, Anne Laursdatters og hans børn i arv 12 sletdaler hver, ialt 36 sletdaler (altså får datteren lige så meget som sønnerne). Desuden skal Margrete have 1 rdl. årlig, så længe hun tjener hos andre. Børnenes formynder er Peder Lauritsen i Trustrup. Når pengene er betalt, vil han give Peder Jensen afkald på børnenes vegne.

(8/9). Anders Andersen i Vestergård i Østervandet sogn på egne og medarvingers vegne irettelægger en kontrakt mellem hans stedfader Christen Gregersen på den ene side og Anders Andersen og hans medarvinger på den anden side, nemlig Christen Jensen i Øster Vandet, Christen Jensen i Torsted, Anders Jensen i Vestergård, Maren Jensdatter, gift med Niels Tomsen i Vandet, Anne Jensdatter, gift med Jens Christensen Vandet i Kåstrup og Maren Christensdatter i Ladegård (Sjørring sogn). De er kommet til en venlig forening med deres stedfader og egen fader, Christen Gregersen i Øster Vandet om arv efter deres sal. moder. Hver af de tre stedsønner får 3 sldl., hver af steddøtrene 1 rdl., hans egen datter 1 rdl. Desuden skal de have deres moders igangsklæder og kiste. Christen Gregersen skal betale boets gæld. Arvingerne giver afkald. Dateret Øster Vandet 19/9 1674.

(Altså er Anders Andersen = Anders Jensen). (Sagen fortsætter).

Mikkel Langballe, forvalter på Nebel har ladet syne den skade, som Guds vejrlig har gjort på ladehuset på Nebel, som var 8 gulv langt og blev nedebløst af en hvirvelvind 27/6 sidst. Tømmeret og lægterne var nederslaget og nederqvared, så det ikke kunne tjene til nogen bygning uden til fodstykker til 5 gulv og til udskud til 3 gulv af det gamle. Af gamle stolper var kun 4 i behold, og af bjælker, som kunne bruges igen 6, store løsholter mellem stolperne 6, store spændtræer 6 par, udskudsspærene kunne næsten alle bruges igen.

Christen Gregersen af Øster Vandet får afkald fra arvingerne efter hans hustru Ingeborg Nielsdatter, som boede og døde i Øster Vandet (nemlig deroventfor nævnte stedbørn og hans datter i Ladegård). (27/10).

13. oktober.

Hr. Christen Pedersen Øland i Hunstrup tiltaler efter synsvidne Anders Smed i Hunstrup for bygfald på hans hus, 10 rdl., samt for huspenge i 10 år à 2 sldl., ialt 35 sldl.

Dom: Han skal betale.

(6/12 1670). Anders Smed i Hunstrup tiltaler Laust Nielsen Smed i Østerild og fremlagde tingsvidne her af tinget 2/11 1670, da Laust Nielsen Smed lovede at give Anders Smed til afståelse på den fjerdepart, de havde i fæste med hinanden 4 rdl., herpå betalt 1½ rdl., så Laust Nielsen skylder 4½ rdl. (! De to sidste beløb må vel være sletdaler).

Dom: Han skal betale.

Niels Staphensen i Hedegård (Rær) på sin husbonds Sivert Brockenhus's vegne har ladet syne den avl, som Niels Staphensen i Hedegård, Thue Jensens enke

Maren Sørensdatter, Christen Nielsen og Jacob Jensen ibm. og Mikkel Pedersen i Føbebersted har avlet til deres gårde.

Synsmændene syntes, at deres avl af rug og havre ikke var over deres sædkorn, og at de ikke kunne tørske en skæppe byg af deres ringe bygavl, som kunne være forsvarlig at yde, så at de næppe kunne blive ved deres gårde og svare kongens skatter, og at der intet kunne blive til deres husbond. Sivert Brockenhuus indstævnet.

Anders Nielsen i Kærup på Hannæs på egne og søskende, Christen Nielsen og Dorte Nielsdatter deres vegne får afståelsesbrev fra deres fader Niels Lauritsen og hans hustru Kirsten Madsdatter på den gård i Kærup, han ibor, og som de skal nyde, bruge og beholde efter hans død.

Niels Lauritsen fremlagde et forleningsbrev fra Palle Griis til Slette på den gård, han ibor, og som skylder 6 td. byg, 1 skosvin, 1 gås, 2 høns og 6 td. havre gæsteri, til ham, hans børn og arvinger i deres livstid én efter anden i 3-4-5 slægtled, upåtalte og uigenkaldt.

20. oktober.

Jacob Ulf, herredsfoged.

Peder Marcussen på lensherrens vegne kræver, at Jacob Ulf skal fremlægge den højesteretsdom, før han burde betros retten til Hillerslev herredsting.

Jacob Ulf svarede, at eftersom han var indstævnet for Højesteret af amtmanden, Jørgen Friis, og sagen allernådigst er ordelt (afgjort), forhåber han, at dersom noget der imod ham er passeret, bør amtmanden eller Christen Høy fremlægge det, eller også vil han besidde sit sæde indtil videre.

Morten Tomsen, borgmester i Thisted, på kgl. Majestæts og inspektør Peters vegne, begærer af herredsfogeden, at hans vidner må føres angående det skib, som indstrandede ved Vigsø imellem den 25. og 26. september sidst, og har ladet stævne Hans Bobessen (?), skipper af Lybech, logerende til Mikkel Erlandsens i Thisted, og hans skibsfolk.

Hertil at svare mødte på lensherrens vegne Peder Marcussen, og beråbte sig på, at den sag skal være kgl. regaliere og højhed angående, hvorfor han mente, at der burde være stævnet, før der blev ført vidner, eftersom amtmanden er betroet at have indseende med kgl. regaliere og højhed. Tilmed vides det ikke, om de interesserede, såsom skipperen, er indstævnet med 14 dages kald og varsel, da de er uden herredet.

Morten Tomsen henviser til, at inspektør Peters har forpagtet de kgl. regaliere angående stranden ved bestalling af 21/7 1670 og 15. og 17/8 1671.

Herredsfogeden bestemmer, at vidner må føres. (Sagen fortsætter).

Borgmester Morten Tomsen fremlægger en skriftlig kundskab fra folk på Holmen om strandingen, der skete i et meget hårdt uvejr. De forklarer, at skipperen og hans folk kom i land på en skøjte, og skipperen forlangte en vogn, der kunne køre ham til byen, hvad han også fik. Den dag blev intet bjerget undtagen den store mast. Borgmester Morten Tomsen kom ind til Rold Knudsens, hvor skipperen var, og spurgte ham, om han ville sælge skibet eller

selv bjerge. Hvis han ville sælge, kunne de slutte køb, og ellers ville borgmesteren love ham assistance og akkordere med ham på bedste måde på kgl. Majestæts og inspektørens vegne. Skipperen sagde, at han ville eller kunne intet lade bjerge og bad, at borgmesteren ville gøre hans bedste, så ville han siden slutte køb med ham, hvad der også skete om aftenen. Om søndagen blev intet bjerget før prædiken var ude, og da blev havet så stort, at fem karle af os var af båden i havet og nær var omkommet, og havde vinden været i vester, var vraget straks gået i stykker, og intet af jernet kunne være bjerget. Det jern, vi skulle have af skibet, måtte vi fiske op en tre alen under vandet, som stod i skibet, med bådshager og instrumenter, som blev gjort dertil i smedjen. Om torsdagen fik vi en ganske ringe del af skibet. Fredagen blev der stille, og der blev søgt videre i vraget efter jern. De fik kun en halv snes stænger, men en stor mængde brændeved, som vi hele dagen til aften førte i land på to både, så vi tykte, skibet var fuld af brændeved. Inspektørens har betalt os bjergelønnen. Dateret 3/10 1674 underskrevet af vidnerne.

Morten Tomsen spurgte dem, om de havde hørt, at skipperen havde klaget over Morten Tomsen eller inspektøren, hvortil de svarede nej. Desuden spurgte han dem, om det ikke var dem vitteligt, at der står et indstrandet skib vesten for dette, og at der er jern i det, hvortil de svarede, at de ikke mindes, det er indstrandet, men det har altid været sagt, at der var jern i skibet.

Indstævnet er skipperen på det skib, der strandede ved Vigsø bov, Hans Bobesen og hans folk. (Sagen fortsætter).

Borgmester Morten Tomsen fremkalder vidner, der har set, at Morten Tomsen og Jørgen Jensen, foged på Todbøl, kom til stranden ved Vigsø, hvor et skib var strandet, og de så, at Jørgen Jensen tog en hob penge op af sit skrin i sin hat og talte dem op til skipperen, som tog dem begge i hånden og takkede dem for god betaling.

Indstævnet er skipperen Johan Bobesen.

Jacob Ulf, herredsfoged, advarer folk om, at de skal tiltænke at møde på tinget hver tingdag herefter ved det pas klokken ti eller halv elleve.

27. oktober.

Jacob Ulf. (Og ligeså i det følgende).

(6/10). Christen Gregersen i Øster Vandet har sluttet kontrakt med Peder Christensen, født i bemeldte Vandet, om at Christen Gregersen på grund af alderdom og skrøbelighed oplader sin gård til Peder Christensen (ungkarl). Han skal have kreaturer og bohave og skal skaffe Christen Gregersen føde og klæder sin livstid og give ham en hæderlig jordefærd. Desuden skal han give Christen Gregersens datter, Maren Christensdatter i Ladegård i Sjørring sogn 24 sletdaler og betale Christen Gregersens gæld og restancer og føde en sorthjelmet stud inde om vinteren og på græs om sommeren, indtil Christen Gregersen vil sælge den.

Søren Poulsen i Skovsted på Anne Arenfelds vegne aflyser ringede og uringede svin, at de ikke må komme på hendes grund, og forbød al kørsel over Skovsted enge.

Hvortil Christen Bertelsen i Skovsted svarede, at han havde sin eng såvel som fru en hendes, og mente derfor, at han ikke burde forbydes hans kørsel over forskreven eng i Skovsted. (3/11).

3. november.

Anders Nielsen i Malle fremlægger på sin moder, Kirsten Sørensdatters vegne registrering og vurdering i boet efter hendes mand Søren Svendsen i Store Hillerslev. Gælden overstiger formuen, Anders Nielsen i Malle og hans broder Søren Nielsen æsker arv.

Den sl. mands arvinger er Inge Svendsdatter i Thisted, Peder Svendsen, Helle Svendsdatter, Zidsel og Kirsten Svendsdøtre i Hillerslev, Laust Andersen Bech i Hov og Søren Jensen i Oddershede.

(27/10). Søren Poulsen i Skovsted på Anne Arenfelds vegne forbyder igen at lade svin komme på hendes grund og forbyder kørsel over hendes engskifter i Skovsted.

10. november.

Søren Biering, borgmester i Hjørring, tiltaler Christen Nielsen i Sønderby i Tveds sogn for restancer og for en rejse, han skulle have gjort til Hjørring og fremlægger et skøde til borgmesteren fra Laurits Pedersen, Barbara Krabbe og Albert Bilde på sammes ejendom af marts 1674. Christen Nielsen tog borgmesteren i hånd og kendte ham for sin rette husbond.

Dom: Han skal betale.

Christen Bertelsen i Skovsted begærer tredje ting til dele over Mikkel Madsen i Skiverklit og Jacob Jensen i Hedegård, fordi de ikke ville give kvittering for arvelod efter Christen Christensens hustru Maren Christensdatter, som boede og døde i Hjertbjerg. (17/11).

Jens Jensen Hestkier i Vigsø tiltaler Laust Nielsen i Kårsse i Hjardemål sogn (også stavet Kosse), Oluf Pedersen ibd. og Jens Bonch i Tveds sogn for skyld. De to første efter skadesløshedsbreve.

Dom: De skal betale.

17. november.

Christen Høy i Nors fremlægger på lensherrens vegne kgl. befaling til, at rostjenesten straks skal opbryde. Proprietærer, forvaltere og fuldmægtige over gods i Ty og på Mors skal skaffe dygtige karle, som ikke skal afvises ved mønstringen i Ålborg, mundering, heste og våben, og underholde deres ryttere, så længe de står under deres standartet.

Herredsfogeden Jacob Ulf giver til kende, at stenbroen mellem St. og L. træbro er brøstfældig, ligesom fra Store Træbro til Kløv Bjerg og fra Lille Træbro til Skovsted Bakke. Der er store huller, så ingen kan færdes sikkert ved vintertide. Han beder lensherren befale, at stenbroen skal forfærdiges. (8/12).

Læst lensherrens befaling, at Christen Høy i Nors, Christen Abildsen, Simon Pedersen og Poul Fisker ibd. skal have indseende med kgl. Maj.s klitter. (1/12).

Weell Svendsen i Brund har ladet stævne Anne Andersdatter til at aflægge beskyldningsvidne. Hun skylder Jens Knudsen, der tjente hos Jens Kåstrup i Brund, for hendes barnefader, og sagde, at barnet blev tillagt i Christen Ibsens lade i Store Hillerslev 14 dage før voldborgdag sidst. Der blev ikke videre skrevet i den sag og intet tingsvidne udstedt.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård tiltaler nogle af Kølbygårds tjenere for restancer.

Dom: De skal betale.

(10/11). Christen Christensen eller Boesen på Hiartberg får afkald fra Jacob Jensen i Hedegård, i Rær sogn på egne og moder Ellen Jørgensdatters vegne ibm., Mikkel Madsen i Klit i Hjardemål sogn på sin hustrus Inge Christensdatters vegne og på hendes søsters Else Christensdatters vegne for arv efter Christen Boesens hustru Maren Christensdatter, som boede og døde på Hiartberg.

24. november.

Søren Poulsen i Skovsted på Anne Arenfelds vegne har ladet stævne Christen Pedersen og Niels Sørensen til klagevidne, da de er rømt af deres tjeneste på Ullerupgård.

Laurits Christensen i Kanstrup lader stævne Anders Jensen, Jens Kløvs søn i Thisted, og fremstiller vidner, der beretter, at Anders Jensen rømte af sin tjeneste på Kanstrup St. Bartholomæidag sidste høst.

Laurits Christensen i Kanstrup tiltaler Laust Andersen i Skovsted, Jens Laustsen Monch i Brund, Jacob Madsen ibd. og Christen Knudsen i Hillerslev for skyld.

Laust Andersen mente, at Laurits Christensen burde bevise, at han skyldte noget.

Dom: Laurits Christensen bør bevise Laust Andersens skyld. De andre skal betale. (8/12).

1. december.

Ting holdt i Hillerslev for frost og Guds vejrlig.

Laust Jørgensen i Brund udsteder dette vidne.

(17/11). Peder Marcussen på lensherrens vegne spørger Jacob Ulf, om han havde nogen særlig befaling uden lensmandens begæring eller vilje til at sætte nogen til at tage vare på klitten, i særdeleshed de fire mænd, som forleden blev indført i tingbogen, eftersom de boede i ét sogn og ikke altid kunne være ved alle klitterne. Jacob Ulf undskylder sig, og Peder Marcussen fremlægger derpå lensmandens befaling til en mand i hver af klitsognene og i Østerild sogn om at tage vare på klitten og påse, at der intet bliver oprykket og bortført af klittag, hvide ris, grå ris og sener eller andet, som recessen forbyder.

Morten Andersen, rådmand i Thisted, på Mette Eriksdatter, sal. Mikkel Sørensen, forrige borgmester i Thisted, hans enke hendes vegne, spørger hendes brodersønner: Tomas Christensen i Stentoft i Vester Vandet, Niels Christensen i Øster Vandet, Erik Christensen i Skinnerup og Christen Christensen i Skårup i Hundborg herred, om de ville tage deres farsøster Mette Eriksdatter til dem. Hun bor endnu i Thisted og er gammel og affalden. Hvis de ikke ville gøre det ville hendes søster Maren Eriksdatter i Skinnerup tage hende til sig.

Brodersønnerne svarede, at dersom Maren Eriksdatter ville tage hende til sig og skaffe hende ophold hendes livstid og gøre hende en hæderlig begravelse, ville de dermed være tilfreds. Maren Eriksdatter skulle så have, hvad middel, søsteren havde i behold og til gengæld holde brodersønnerne fri for hendes gæld.

Svenning Christensen i Skovsted har ladet stævne Tomas Pedersen i Oddershede (søn: Peder) og tiltaler han for 10 sld. 2 mk., som hans hustru Anne Christensdatter havde arvet efter sin forældre, og som Tomas Pedersen havde i værgemål. Tomas Pedersen ønskede skiftebrevet som bevis. Sagen opsat 14 dage.

Anders Olufsen i Vigsø tiltaler nogle mænd for skyldige penge og korn.

Dom: De skal betale.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård fremstiller kaldsmænd, Anthoni på Kølbygård og Poul Jensen af Kløv, som har stævnet folk, der resterer med brokorn til Kølbygård.

Dom: De skal betale.

(19/7 1670). Anders Christensen i Nørgård i Skinnerup har ladet stævne Jens Bach, Anders Ibsen og Erik Christensen til at vidne og Jens Christensen Huas til vidnespåhør. (Sagen fortsætter).

Anders Christensen i Nørgård begærer genpart af et ældre tingsvidne af 19/7 1670, hvori bevidnes, at nogle mænd har været i Nørgård i Skinnerup og forligt Anders Christensen og Jens Christensen om deling af gårdens bygninger. (8/12).

Hr. Niels Olufsen i Hillerslev tiltaler dem, der resterer med kirke- og præstetiende i sognet.

Dom: De skal betale.

8. december.

Peder Smed i Overgård i Vigsø og Oluf Christensen Krogh i Vigsø på den ene side (og Christen Lauritsen Møller i Hjardemål på den anden side) fremlægger skøde fra Christen Lauritsen Møller til Peder Christensen i Overgård i Vigsø og Oluf Christensen i Vigsø på den vejrmølle, som står ved Hjardemål på Kølbygårds grund.

(17/11). Amtmandens fuldmægtig, Peder Marcussen har ladet syne alfarveje og stenbroer i herredet. Synsmændene har synet stenbroerne mellem Kløv Bjerg og Skovsted bakke. I alfarvejen var der 33 store huller, som skulle fyldes. Mellem træbroerne er både dæmning og veje sådan, at ingen uden livsfare kan komme derover. Træbroerne er vel ved magt og holdes vedlige af Kølbygård for leveret brokorn. Kåstrup bro stod ganske under vand og var så fordærvet, at næppe kan nogen ride eller køre over den uden livsfare.

De tre sogne på Østholm og en del af Sennels sogn holder stenbroen vedlige, men det vides ikke, hvem de mænd er, som har skifter. I Kåstrup bro har Hillerslev og Kåstrup mænd og en del af Ballerum deres skifter. Fra Kåstrup Mølle og til Kåstrup by var vejen ganske ond, så ingen kunne køre over med læs. Det stykke skal Kåstrup mænd holde vedlige.

(24/11). Laurits Christensen i Kanstrup fører sin kone og tjenestepige som vidner på, at Laust Andersen i Skovsted på tredje år siden lånte en tønde sædebyg og 1 sidl. af ham.

Mikkel Nielsen i Skinnerup har ladet stævne Jørgen Nielsen i Djernæs og Christen Høy i Nors. Peder Andersen på Bjerg i Thisted mødte på Jørgen Niensens vegne og mente, at Jørgen Nielsen burde være stævnet med 14 dages varsel, da han var uden herredet.

Kendelse: Der kan ikke udstedes noget vidne, før der er lovlige stævnet.

(1/12). Anders Christensen i Nørgård i Skinnerup fører vidner på, at Jens Christensen Huas kom til Anders Christensens og sagde, at Anders Christensen og hans kone havde sagt nogle ukvemsord om hans kone og spurgte, om Anders Nørgård ville være de ord gestendig, hvortil han og hans kone svarede nej. Sådan havde de ikke sagt. Så kom de op at slås på gulvet. Et vidne fortæller, at Jens Huas slog efter Anders Christensen med en slagel, men om han ramte, ved han ikke. Et andet vidne så, at Jens Huas havde en stor kokkekniv og truede med den. De var med hinanden til vederståelse, og da lovede de, at de ville forpligte sig til ikke at gøre hinanden nogen skade. Nu har Jens Huas også skældt Anders Christensen for en tyv, en tyvs unge og en skælm. (22/12).

Søren Poulsen i Skovsted på Anne Arenfelds vegne har ladet vurdere boet efter sal. Peder Andersen, som boede og døde i Skovsted.

Hr. Anders Pallesen i Sendels lader tiltale Knud Laursen i Malle, Mikkel Vilsen og Christen Jellesen i Seels for skyldige penge og korn og Knud Laursen for en sølvske han havde lånt ham. Opsat 14 dage.

15. december. Intet.

22. december.

Jacob Christensen Kjelstrup, borger i Thisted, på egne og søster, Maren Jacobsdatter, sal. Hans Hermansens, hendes vegne tiltaler Poul Jensen i Brund, Jens Balsen i Skovsted og Anders Christensen Degn i Lille Hillerslev for skyldige penge og korn.

Dom: De skal betale.

Christen Pedersen på Tang tiltaler Maren Pedersdatter i Vandtrang for 10 sletmark, som hun resterer med for en plag, hun købte af ham.

Dom: Hun skal betale.

Peder Sørensen i Vorring på sin broder Niels Sørensens vegne har ved Tøger og Morten Sørensen ladet stævne Niels Jensen i Store Kjeldtoft, Jens Pedersen i Lille Kjeldtoft og Iver Jensen, alle i Hillerslev for skyldige penge og korn. Iver Jensen mødte og tilbød at betale, hvorfor han mente, at han burde forskånes for dom.

Dom: Kun Iver Jensen er mødt. Han tilbyder at betale, men ingen penge er fremvist for retten. Han og de andre skal betale osv.

(6/10). Jep Nielsen i Sønderby i Tveds sogn fremstiller vidner, nemlig Jens Pedersen Bonch og Christen Christensen Blesborg, begge af Sønderby, som vidnede, at allehelgensdag sidst forleden så de, at Niels Pedersen Verdt, Jens Mikkelsen, unge Christen Ibsen og Vogn Bertelsen, alle i Store Hillerslev, førte seks læs rug og byg fra Niels Jensen Halds gård i Sønderby i Tveds sogn. Indstævnet er fru Dorete Då til Torstedlund hendes defoged, Christen Andersen Odgård.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, tiltaler nogle folk for resterende brokorn. De skal betale.

Samme mand tiltaler folk for restancer efter fortegnelse fra Gregers Høg, der har afstået restancerne til sin fætter Niels Lange til Kølbygård. Desuden tiltaler han, Søren Rasmussen Bering, Jens Christensen i Østerild for skyldig tiende.

Dom: De skal betale.

Mads Pedersen i Sand på hæderlige og vellærde mand Niels Skyttes vegne har 9. september 1674 ladet vurdere og udlægge til Christen Nielsen Skytte af Vestervig nogle ejendele på Nebel tilhørende sal. Søren Bendixsen for 16 sidl., som Christen Skytte havde anvendt til Søren Bendixsens begravelse. Bl.a. blev udlagt en gammel jernkælle med fod, og nogle kobber-, messing- og tinsager, og nogle små latinske og danske bøger.

Peder Bendixen i Vester Vandet tiltaler folk, der har lånt penge af Poul Salmandsen, (Peder Bendixens hustru første mand) ifølge gamle forskrivninger (fx. fra 1653, 1656, 1660 osv.).

Dom: De skal betale.

(8/12). Anders Christensen i Nørgård i Skinnerup har ladet stævne Jens Christensen Huas af Skinnerup, hans gårdmand, og fremlægger tingsvidne af 8. oktober sidst om de trusler, Jens Huas var kommet med. Anders Christensen tilbyder borgen for sig, og Tomas Nielsen og Erik Christensen af Skinnerup vil sætte borgen for ham. Anders Christensen mener, at Jens Christensen Huas også skal stille borgen for, at han ikke vil skade Anders Christensen. Dom: Jens Christensen Huas er pligtig at stille fornøjelig kaution eller borgen, så længe Anders Christensens tingsvidne er usvækket. (Sagen fortsætter).

Anders Christensen (i Nørgård) har ladet stævne Jens Christensen Huas og fremlægger tingsvidne af 8/12 sidst, hvorefter Jens Huas har kaldt ham en tyv, en tyvs unge og en skælm. Han forlanger, at Jens Huas skal bevise sine ord, eller også blive det samme, som han havde skældt ham for. Dom: Da sådant skal falde Jens Huas noget for nær, henviser jeg sagen til landsdommerne.

Her endes det års 1674 for retten passerede sager.

Herredsfoged: Jacob Ulf i Kløv.

Skriver: Christen Madsen Schåning i Hillerslev.

Fol. 1 a. Autorisation ved amtmand Jørgen Friis.

Fol. 1 b.

(Sandemænd 1675):

xxx xxx (bladet makuleret)
 . . . Christensen i Kjelstrup
 Anders Nielsen i Hjardemål
 Jens Baun i Søborg
 Christen Christensen i Rær
 Christen Kløv i Vorning
 Unge Peder Andersen i Skinnerup
 Christen (An)densen ved kirke i Sennels

Ransnævninger:

Niels Madsen i Rær
 Laust Christensen i Kanstrup
 Laust Christensen i Tved
 Søren Møller på Ballerum
 Peder Christensen i Skinnerup
 Jens Laustsen i Sårup
 Jens Poulsen i Aggerholm
 Knud Jensen i Fårtoft

12. januar.

Christen Høj i Nors på hr. Anders Kjeldsens vegne tiltaler folk i Nors og Tveds sogne for resterende præste- og kirketiende. De skal betale.

Dorte Då's fuldmægtig, Knud Lang, fører vidne af 24 mænd på, at den gård i Sønderby i Tveds sogn, som tilhører Dorte Då, og som hun har skattet af for 6 td. hartkorn, ikke alene er aldeles øde på bygning, så der ingen huse er, men jorden er overløbet med sand, så den kun kan skylde to tønder.

Amtmanden beskikker nogle mænd i klitsognene til at have opsyn med klitterne, at ingen bjærger klittag, hvide og grå ris, sener eller andet forbudt.

19. januar.

Jens Svendsen i Thisted tiltaler Peder Sørensens enke i Hjardemål for skyld efter obligation, udstedt af hendes mand 6/6 1674, og Tomas Pedersen i Oddershede for skyld efter regnskabsbog. Dom: De skal betale osv.

Niels Christensen, sal. hr. Christen Nielsen, forrige sognepræst i Hjardemål hans søn, på sin moders, Magdalene Edvardsdatters vegne har ladet stævne Rasmus Sørensen i Oddersbøl og Christen Christensen i Kårsse, som efter lensherrens befaling var anbefalet at overtage værgemålet for afgangne hr. Christen Nielsen, forrige sognepræst i Hjardemål, hans datterbarn Anne Sørensdatter, født i Oddersbøl, efter skifte i Hjardemål præstegård 3/11 1673. Rasmus Sørensen i Oddersbøl svarede, at der både på fædrene og mødrene side var vederhæftige, som burde antage værgemålet, da han selv havde en stor arvelod under hænde og havde dermed nok at bestille. Christen Christensens broder svarede, at hans broder var en svag og skrøbelig mand. Sagen opsat 14 dage. (3/2).

Søren Poulsen i Skovsted på Anne Arenfelds vegne lod fordele Søren Sorts søn Christen Sørensen i Sennels, fordi han er rømt af sin tjeneste hos hende uden hendes minde, uden pas eller forlov.

Jørgen Nielsen i Tingstrup på sine myndlinges vegne overværer, at Niels Nielsen i Brund i hans stedsøn Peder Jensen, født i Brund, hans nærværelse lægger fra sig 7 sletdaler, som hans steddøtre Kirsten Pedersdatter og Helvig Jensdatter har arvet efter deres fader, og som Jørgen Nielsen modtog og igen leverede til pigerne, da de havde behov for pengene. De var født i Brund. (Sagen fortsætter).

Niels Nielsen Monch i Brund får afkald fra hans stedsøn Peder Jensen, født i Brund, og fra Jørgen Nielsen i Tingstrup på hans myndlinges, Kirsten Pedersdatters og Helvig Jensdatters vegne for arv efter deres fader Jens Christensen, som boede og døde i Brund.

(Anders Nielsen i Hinding) har sluttet kontrakt med hans og hans sal. hustrus børn deres formyndere og værger, Niels Jensen Østergård i Vorring og Niels Nielsen i Hov, om at han vil give hver af sine børn, Niels Andersen, Maren Andersdatter, Else og Bodil Andersdøtre 15 sletdaler (altså døtre lige med sønnen) og give Niels Andersen et føl og hver af pigerne 4 sletdaler som hjælp til en seng og deres moders livklæder. Han skal give dem ophold, øl og mad, sko og klæder, skolegang og anden gudelig øvelse, til de bliver 16 år.

Købebrev fra Hans Jacobsen, nu residerende på Randrup, til hr. Niels Olufsen i Hillerslev på en bols jord i Store Hillerslev mark, som skylder 2 td.d byg årligt, og som er udlagt af Mariager Klosters gods og skødet til ham af kgl. Majestæt. Dateret Ålborg 14/10 1662, underskrevet af Hans Jacobsen. Fuldmagt fra Hans Jacobsen til Peder Jørgensen i Brund til at udstede skøde, hvad han nu gør.

26. januar.

Ting holdt i Hillerslev formedelst regn og Guds vejrlig. Hr. Niels Olufsen i Hillerslev, provst, tilsiger Christen Nielsen i Jensby og Anders Christensen Skinnerup i Lille Hillerslev at være kirkeværger i Hillerslev sogn, og Mikkel Nielsen i Neergård og Jens (Jensen) Sårup i Kåstrup at være kirkeværger for Kåstrup sogn.

Lensherren, Jørgen Friis, hans fuldmægtig Peder Marcussen, har ladet syne Søgårds lade og andre huse på gården for den skade, som uvejr og storm havde gjort den 14. december om eftermiddagen og natten. Dele af laden er blæst ned, andet skadet (specificeret). Nævnt plankeværk mellem gården og haven, vestre fæ- og staldhus, østre stald og fæhus, borgegården, det øde hus norden og østen laden m.m. Inspektøren (Christian Henrik Peters) indstævnet til synet. (Sagen fortsætter).

Peder Marcussen på lensmandens vegne fører vidner på, at lensmandens karle under stormen den 14. december lå på taget af Søgårds lade og reddede taget med lægter og reb, som de bandt til med, men altsammen forgæves. Nogle håndværkere vidner, at de var på Søgård efter stormen, hvor de reparerede husene (specificeret) og fik deres arbejde betalt. (Udgiften specificeret). Inspektøren indstævnet.

Peder Iversen i Hjardemål på Karen Høg til Hæstrupgård hendes vegne tiltaler nogle af hendes bønder for restancer. Dom: De skal betale.

Christen Skrifer i Hillerslev tiltaler Niels Pedersen Rostrups enke, Anne Christensdatter i Østerby i Tveds sogn for skriverpenge for at skrive registreringsvidne. Efter tingsvidne 28/7 sidst var der udlagt får og lam til foged og skriver. Nu kræver skriveren 10 sletmark for sin part. Dom: Hun skal betale eller udlevere de udlagte fårcreaturer.

Christen Møller på Gad i Kåstrup og Christen Jensen ibd. tiltaler folk for resterende kirketiende på Kåstrup kirkes vegne. Dom: De skal betale.

Onsdag 3. februar, næste søgnedag efter Kyndelmissegdag.

Ting holdt i Hillerslev formedelst sne og knogh. Peder Sørensen i Rær på hr. Hans Nielsens vegne tiltaler folk for resterende tiende og dagsgeringspenge. Dom: De skal betale skyldig tiende og sædvanlig brugelige dagegerningspenge.

Peder Sørensen i Rær tiltaler Christen Pedersen i Bjerre og hans søn Clemed for korn, de skylder til Rær kirke. Dom: De skal betale.

(19/1). Niels Christensen i Kaarsse på sin moders Magdalene Edvardsdatters vegne begærer, at der må gå dom i den sag, han fører på hendes vegne. Herredsfogeden svarede, at han ville fremlægge skriftlig opsættelse i hans sag, og da han ikke havde udtaget den, og ingen af hans modparter var til stede, blev sagen opsat fire uger. (2/3).

9. februar.

Christen Nielsen, født i Groffgaard i Nørby i Tveds sogn beklagede sig over Christen Jensen, der nu bor i Grobgård og hans kone Maren Nielsdatter sidste søndag aften har overfaldet ham, stødt og slået ham i bemeldte hans svogers hus, hvorfor Jens Pedersen Bonche begærede første ting beskrevet.

Lensherrens fuldmægtig Peder Marcussen har ladet syne et dødt menneske i Vesterklit vesten ud fra Sårup enge, nemlig Peder Vestergård af Nors, som lå i en hule, overdækket med sand undtagen hans fødder, så sandet måtte kastes af ham med en skovl. Da de havde fået ham op af hulen, kunne de ikke skønne anden årsag til hans død, end at sandet var faldet ned over ham, så han blev kvalt. På kroppen kunne de ingen skade se.

Syn over Rær kirke. 300 tagsten er blæst af og slået i stykker. 6 gang blytavler på øster side af korskirken var skredet af deres rette sted og nedad. Spændtræerne på søndre korshus var forrådnede. Klædningen på klokkehuset var råddent og dur ikke. Stetten og kirkeporten var også forrådnede.

Mikkel Nergaard og Jens Sårup i Kåstrup, kirkeværgen, har ladet syne Kåstrup kirke. 500 tagsten er blæst af og slået i stykker, og kirkegårdsdiget er brøstfældig.

Svenning Christensen i Skovsted får afkald på arv efter hans hustru Anne Christensdatter, som boede og døde i Skovsted, fra Laurits Christensen i Kanstrup på egne og søsters Boel Christensdatters vegne, Niels Andersen, tilforn boende i Kortegård, nu i Spanggård i Østerild, på sin kones Karen Christensdatters vegne, Christen Pedersen i Skovsted på sin kones Else Christensdatters vegne og Jens Mikkelsen på sin steddatters Maren Christensdatters vegne. Laurits Christensen i Kanstrup giver desuden afkald på sin sal. broders Christen Christensens vegne i Skovsted efter fuldmagt.

16. februar.

Peder Marcussen af Søgård, lensherrens fuldmægtig, tilbyder igen, at hvis nogen vil antage de øde gårde, som ingen proprietærer vedkender sig, for skatterne, skal de få fæstebreve, da gårdene skal forundes dem alene for skatterne. (9/3).

Claus Bendixen, foged på Nørtorp, på sin principals vegne, fremkalder vidner, som siger, at Søren Jensen i Rær i tre år har haft noget eng sønden ud med og ved Nørtorp sø, men hvad lov eller rettighed han havde dertil, vidste de ikke. Han har også bjerget høet deraf og ført det hjem. Desuden vidnede de, at Søren Jensen havde huset og hælet Niels Pedersen, forrige foged på Nørtorp, hvad han også vedkendte sig.

(3/2). Peder Christensen Borup i Kåse på Christen Christensens vegne ibd. fremkalder folk, der vidner, at de har kendt Christen Christensen i Kåse i 3 eller

4 års tid, og da har han været en skrøbelig og vanfør mand, som ikke kunne gå til kirken uden at han støttede sig til en kæp, ikke heller er hans midler sådan, at han kan være værgemål eller formynder for nogen arvelod.

Herforuden fremstod Rasmus Sørensen i Oddersbøl undskyldte sig også for værgemål og irettelagde et skifte her af tingen 14/12 1669, hvori meldtes, at Rasmus Sørensen havde en stor del værgemål under hænder, så han ikke kunne forestå videre værgemål. Tilmed var han en svag og skrøbelig mand. Vidnerne siger også, at hverken Rasmus Sørensen eller Christen Christensen er beslægtet med sal. Søren Nielsen, som boede og døde i Oddersbøl, hverken på fædrene eller mødrene side, men der er vel andre her i herredet og udenfor, som er beslægtet med hans barn, Anne Sørensdatter, født i Oddersbøl, og som er vederhæftige nok til at være formyndere. (2/3).

Claus Bendixen, foged på Nørtorp, tiltaler Niels Christensen i Tousgård, for korn, han skulle have fået af Peder Madsen på Torp efter Niels Ægidiesens seddel.

Dom: Han skal betale.

Peder Laursen i Langgård og Moritz Laursen i Tveds sogn tiltaler folk, hvis gæld til sal. Niels Hesseldal er udlagt til hans børn.

Dom: De skal betale.

Niels Andersen på Ballerum tiltaler Jens Bonch i Sønderby og Christen Christensen ibd., kirkeværgen, som efter Tveds kirkes bog skylder ham penge. Kirkens bog fremlagt.

Dom: De skal betale.

Jesper Christensen i Hinding får afkald fra Peder Christensen i Hillerslev på hans hustrus Mette Pedersdatter og hendes broder Jens Ibsen, født i Lille Hillerslev, deres vegne for arv efter hans forældre, som begge boede der.

23. februar.

Laust Andersen i Marspill i Hjardemål sogn tiltaler Peder Christensen i Kåse for lånte penge.

Hertil at svare mødte Niels Sørensen i Borup på Peder Christensen i Kåse, hans morbroders vegne og begærede sagen udsat.

Opsat 1 måned.

Jep Laustsen i Knudgård i Sennels sogn på egne og medbroders, kirkeværgers, vegne har indstævnet vidner og desuden Anne Arenfeld og bispinde Margrete Pedersdatter, sal. dr. Maurits Kønings til vidnespår. Kirkeværgen blev spurgt, om han havde kirkens bog med sig. Han svarede, at han ville skaffe den til i dag 8 dage.

Sagen opsat 8 dage. (2/3).

Simon Pedersen i Nors, kirkeværgen, tiltaler en del af sognemændene for resterende skyld og tiende til Nors kirke.

Dom: De skal betale.

Simon Mikkelsen i Kløv tiltaler Christen Madsen i Klastrup og Jens Vendelbo i Østerild, for skyld, den første efter obligatione, den sidste for lån af korn. Ubbe Christensen af Koldvad mødte på Christen Madsens vegne og begærede opsættelse.

Dom: De skal begge betale.

Unge Christen Ibsen i Store Hillerslev tilbyder Laust Jensen, Vogn Bertelsen, Niels Bertelsen og Niels Jensen, alle i Hillerslev, 26 sldl. 15 sk., som Anne Jensdatter, født i Hillerslev, have arvet efter sine sal. forældre, Jens Christensen og Maren Pedersdatter, som boede og døde i Hillerslev, og som sal. Anders Bertelsen i Hillerslev havde haft under hånd. Christen Ibsen tilbyder nu hendes frænder disse penge, da hun er skrøbelig og ikke kan fortjene sit brød, imod at de kvitterer for arven. Frænderne begærer af Niels Bertelsen, at han modtager arven. (Sagen fortsætter).

Unge Christen Ibsen i Hillerslev får kvittering og afkald fra Niels Bertelsen på Anne Jensdatters vegne for ovennævnte arv.

2. marts.

Christen Andersen, foged på Ullerupgård, på Hans Axel Porsés vegne irettelægger et indlæg, lydende på, at da han er stævnet til Hassing herreds ting, Hillerslev herreds ting og Thisted Byting af fru Else Vind og hendes fuldmægtig til vidne og klage, svarer han, at han står under militien og standarten ved oberst Mogens Kruses livkompagni af rostjenesten i Worig? stift, indskyder han sig under krigsretten.

Niels Sørensen i Vorning tiltaler Simon Pedersen i Nors for skyldig bygmel og penge.

Dom: Han skal betale.

Christen Jensen af Skyum, på Peder Pedersen, forvalter på Ørum, hans vegne tiltaler Jens Sørensen, forrige foged på Øland efter obligation for 20 rdl. med pant i en gård i Øster Vandet på Holm, som Tomas Iversen påbor, skyld 4 td. byg, 4 td. havre, gæsteri og 1 skovsvin, som Jens Sørensen har fået udlagt fra Laurits Seefeld. Peder Pedersen lader nu Christen Jensen begære, at Tomas Iversen skal levere næstafvigte års landgilde til Peder Pedersen.

Kendelse: Da Peder Pedersen ikke forlanger gården til brugelighed, men kun landgilden, og da Jens Sørensen ikke er indstævnet, kan jeg kun kende, at Jens Sørensen bør indstævnes. (31/9).

(23/2). Jep Laursen i Knudgård i Sennels tiltaler folk i Sennels sogn og Anne Arenfeld til Ullerupgård og Margrete Pedersdatter på Momtoft, sal. dr. Mourits Kønigs for skyldig tiende på egne og medbroder kirkeværges vegne. Anne Arenfeld lader irettelægge to kundskaber, et fra tidligere amtmand oberst Mogens Kruse, udstedt på Nystrup 24/2 1674, om at da han var amtmand, blev der skattet af Momtoft som af andre adelsmænd af deres hovedgårde, og et fra amtskriver Jens Hansen, der attesterer, at der ikke er svaret kontributioner af Momtoft.

Dom: De tiltalte skal betale, undtagen Anne Arenfeld (og Margrete Pedersdatter), da det bevises med to kundskaber, at der ikke skal betales af Momtoft, der er en hovedgård.

(Anm. Momtoft var egentlig en bondegård, men som det ses af tingbøgerne, flyttede Anne Arenfeld i nogle få år dertil og bortforpagtede Ullerupgård. Da hun havde holdt hus der, kunne den efter forordningerne regnes for en skattefri sædegård !!! Men denne retlighed ophørte snart (matr. 1688).

(16/2). Niels Christensen, sal. hr. Christen, forrige sognepræst i Hjørdemål hans søn, på sin moders Magdalene Eðwardsdatter i Kårsse hendes vegne og begærede nu på seksugersdagen endelig dom på Christen Christensen i Kårsse og Rasmus Sørensen i Oddersbøl angående værgemålet, som de efter amtmandens anordning skulle påtage sig. Herimod at svare mødte Peder Christensen Borup i Kårsse på sin svoger Christen Christensens og på Rasmus Sørensens vegne og irettelagde et tingsvidne af 16/2 sidst her af tinget (gentaget her).

Dom: Da der ved tingsvidne føres bevis for, at Christen Christensen er svag og skrøbelig og ikke har sådanne midler, at han kan forestå et værgemål, og da Rasmus Sørensen beviser, at han har så meget børnegods at svare til, at han ikke kan svare til mere, og tilmed er svag og skrøbelig, kan jeg ikke tilkende dem noget formynderskab. (Sagen fortsætter).

Lensherrens fuldmægtig, Peder Marcussen, har stævnet Mads Mikkelsen i Østerild og Søren Mikkelsen i Klastrupgård og fremlægger lensherrens ordre til dem om at være værger for Anne Sørensdatter, sal. hr. Christen Nielsen i Hjørdemåls datterbarn, født i Oddersbøl, da de i byrd og blod er nærmere beslægtet med hende end nogen anden i herredet. (27/4).

Søren Poulsen i Skovsted på Anne Arenfelds vegne irettelægger en kontrakt mellem hende og inspektør Christian Henrik Peters af 15/12 1673, hvori inspektøren lover at eftergive Anne Arenfeld 100 rdl. på en obligation, mod at hun lader de sager falde om hovediget og andet, som hun har imod ham. Siden har Anne Arenfeld to gange sendt folk til inspektøren på Todbøl og anmodet ham om, at de hundrede rigsdaler blev afskrevet på gældsrevet, men han svarede, at når hun ville komme til ham og gøre rigtigt regnskab for deres mellemværende, ville han afskrive.

9. marts.

Mikkel Nielsen af Skinnerup fremkalder Erik Nielsen, Tomas Nielsen og Jens Pedersen af Skinnerup, som vidner, at herredsfogeden kom til Mikkel Nielsens og askede udlæg efter landsdommernes dom, men der var intet at gøre udlæg i. De hørte, at herredsfogeden Jacob Ulf spurgte Mikkel Nielsen, om han da ikke ville give Jørgen Nielsen i Djernæs noget. Mikkel Nielsen lovede at give ham 2½ td. 7 skp. rug, og de hørte ikke, at Jørgen Nielsen askede enten lov eller udlæg efter dommen i nogen måde.

Søren Poulsen i Skovsted på hr. Anders Pallesens vegne i Sennels har ladet forbyde Christen Jensen ved kirken i Sennels at føre sit korn hjem, før der er tiendet.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, tiltaler Jacob Tomsen i Lynderup efter obligation for 1½ td. byg.

Dom: Han skal betale.

(16/2). Laurits Andersen i Skovsted på kgl. Maj.s og amtskriverens vegne opbyder nogle øde gårde, som ingen proprietærer vil vedkende sig, (specificeret), at hvem der vil antage sig dem for skatterne, skal de få fæstebreve. (Sagen fortsætter).

Samme på sammes vegne fører vidner på, at nogle gårde (specificeret) har været ubrugt forgangen år.

Hr. Christen Pedersen Øland i Hunstrup får håndslag af Henrik Jespersen (Josepsen?), borgmester i Hjørring på dennes kæreste, Maren Melchiorssdatters vegne og får af ham afkald på hendes arv efter hendes sal. forældre hr. Melchior Edwardsen og Kirsten Tomasdatter, som begge boede og døde i Vrensted præstegård, som hans formand, sal. hr. Oluf Jacobsen havde under hende.

Søren Poulsen i Skovsted på Anne Arenfelds vegne fremkalder vidner på, at Laurits Kleuff, som bor i den halve møllergård i Østerild, har været en meget fattig mand, siden han kom til at bo der, og den anden halve gård, som Christen Skrædder før boede i, har været øde, både før og siden han boede der, ingen af dem mindes hvor længe. Abilhav har været øde i 26 år. (Der nævnes flere øde gårde i Østerild) og andre steder.

Indstævnet begge fruens sønner, Claus Herluf og Hans Axel Pors, jomfru Anne Cathrine og jomfru Birgitte Pors. (Sagen fortsætter).

Nogle af Ullerupgårds tjenerne gør rede for, hvad de har ydet de foregående år til Anne Arenfeld. Nogle opgiver som grund til, at de ikke har ydet alt, hvad de skulle, at skatterne er så høje, eller at avlen har været ringe, eller at de er i armod.

Indstævnet er Anne Arenfelds børn (som ovenfor). (22/6).

Jacob Jacobsen af Thisted på hr. Anders Nielsen (Lyngby) hans vegne tiltaler Erik Nielsen i Skinnerup for skyldig tiende af to boliger. Erik Nielsen tilbyder at betale tiende af den ene, men siger, at den anden bolig, han har fæstet, ligger i Hundborg herred, og da han undertiden holder hus der både med kvæg og korn, indskyder han sig under sit værneting.

Dom: Han skal betale.

16. marts.

Peder Borup i Kaarsse, kirkeværgen i Hjørdemål sogn, tiltaler nogle for resterende kirketienende og landgilde.

Dom: De skal betale.

Peter Christensen Skøtt i Vesløs på sin husbond Hans Friis til Clausholm hans vegne tiltaler Svend Pedersen og Christen Nielsen i Touthede for restancer.

Dom: De skal betale. (Sagen fortsætter).

Peder Christensen Skøtt fremkalder kundskab fra vidner, der har hørt, at da de kom med Peder Skøtt i Svend Pedersens gård, sagde Svend Pedersen og Christen Nielsen og deres kvinder til Peder Skøtt, at han havde gjort mod dem som en skælm og ønskede, at han skulle få en ulykke. (Sagen fortsætter).

Unge Christen Christensen i Nors på oberst Hans Friis hans vægne har ladet syne nogle gårde og boliger. De fleste er øde. Gårdene ligger i Hillerslev og Østerild sogne, mellem dem er ovennævnte gård i Touthede (her Toussie), som er ganske forfalden, og fæsterne forarmede.

Indstævnet er inspektør Christian Henrik Peters på Todbøl.

23. marts.

Mads Jensen Møller af Thisted er stævnet af hæderlige og vellærde Frands Clausen Bodum til at vidne for Thisted byting, men da han netop skal rejse til Norge med et Vust-skiberum, kan han ikke oppebie tingdagen og irettelægger derfor her et skriftligt kundskab angående det røveri, som (han sagde) blev begået mod Frands Clausen natten mellem den 18. og 19. februar, ved enden af Laurits Olufsens gyde udenfor Else Busk's hus af Ib Jacobsen og hans medfølgere.

(Se Thisted tingbog 1675).

Peder Christensen af Tømmerby på Otte Ottensens vegne i Kærup tiltaler på generalløjtnant Henrik Ruses vegne hæderlige og vellærde Hans Nielsen i Hesseldal, Mikkil Madsen i Klastrup og Anders Eriksen i Kåstrup for restancer.

Hans Nielsen i Hesseldal svarer, at han vil betale noget, men restancen er ellers fremkommet før hans tid, og det vil han ikke betale. Anders Eriksen undskylder sig med de høje skatter.

Dom: De skal betale.

Anders Nielsen i Hedegård tiltaler Christen Christensen i Hunstrup efter skadesløshedsbrev for 2 sldl.

Dom: Han skal betale.

30. marts.

Ting holdt i Hillerslev formedelst regn.

Niels Sørensen i Borup på sin morbroder Peder Christensen i Kåse hans vegne får afkald fra Christen Pedersen, Peder Christensens søn, forarv efter hans moder Karen Andersdatter, som boede og døde i Kåse.

Laust Mikkelsen i Hunstrup, kirkeværge, tiltaler nogle for resterende skyld og tiende til Hunstrup kirke.

Dom: De skal betale.

13. april.

Christen Pedersen Tang på Ballerum opbyder og tilbyder på Anders Nielsens vegne i Hjørdemål en grå klædes kappe, som Søren Andersen, der før tjente Jørgen Lykke på Søgård, havde sat i pant 1673 for 8 rdl., men som han ikke havde indløst, til Søren Andersen eller nogen på hans vegne. Ingen svarede.

Laurits Olufsen i Thisted på sin broder Peder Olufsen i Thisted hans vegne har ladet syne sal. Christen Arbierigs gård i Skinnerup for brøstfældighed. Hans døtre er Maren og Anne Christensdøtre.

Søren Poulsen i Skovsted på Anne Arenfelds vegne tiltaler Erik Nielsen i Skinnerup og Søren Møller på Ballerum for skyld.

Laurits Jensen, forrige byfoged i Thisted på Niels Boysen i Thisted hans vegne tiltaler Jens Andersen ved Led i Hjørdemål, som havde solgt Niels Boysen en hest, som han lovede var uden vansk eller lyde, og hvis det viste sig, at hesten havde lyde, lovede Jens Andersen ham pengene tilbage og svare til den skade, han havde lidt ved købet.

Andendagen efter købet beså Oluf Jensen Fårtoft hesten og fandt, at den var hialt på begge bagben, og at den var 8 år og ikke 6, som Jens Andersen havde sagt. Niels Boysen lod da hesten skikke hjem igen til Jens Andersen, og der var vidner på at Jens Andersen havde bekendt at han havde fået hesten igen. Niels Boysen forlanger nu sine udlagte penge igen.

Dom: Niels Boysen skal have sine penge igen.

(Se iøvrigt Thisted tingbog).

Laust Olufsen i Thisted på sin broder Peder Olufsen i Thisted hans vegne har ladet optegne og vurdere løsøre i sal. Christen Andersens (Arbjerg) bo i Skinnerup. Midlerne udlagt til Peder Olufsen for skyld og bygfald. Bertel Nielsen, som har fæstet gården og vil ægte den ene datter Maren Christensdatter, skal have hendes søster Anne hos dem, da hun ikke endnu kan tjene føden.

20. april. Intet.

27. april.

Hæderlige og vellærde Jens Jørgensen, ritmester Jørgen Lykkes fuldmægtig, har ladet stævne 24 mænd (nævnt) for at vidne, og inspektør Christian Henrik Peters på Todbøl og amtmand Jørgen Friis på Søgård. De 24 mænd skulle syne Søgård, men da de kom der, kom lensmandens tjener Jens Jacobsen ud til dem og sagde, at de ikke måtte gå ind i gården, at syne noget, hvor lensmandens gods var inde, men udenfor måtte de syne. Han vidste hans fardag. (Sagen fortsætter).

Lensmandens fuldmægtig, Peder Marcussen, svarede — dog ikke for at hindre vidnerne — at hans husbond ikke havde været anmodet om noget syn på Søgård af jomfru Karen Lykke eller hendes lavværge Jørgen Lykke, langt mindre var han stævnet til syn. Tilmed vidste han ikke, at noget syn skulle gå så lang tid før fardag. Havde han vidst det, ville han ikke have nægtet det.

Jens Pedersen Bonch i Tveds sogn, kirkeværge, har ladet syne Tveds kirkes brøstfældighed. Blytavler var opblæst, og muren nogle steder brøstfældig på kalk og sten.

Peder Marcussen på kgl. Maj.s. og amtmandens vegne har ladet syne Ørgårds mark i Nors. Størstedelen af marken var øde af sand, og det øvrige ligger for en åben sandflugt. Det der endnu var i behold, kunne ikke tåle videre end til græsning 4 rdl. og en lille eng, Does eng, for 3 mk. Der var ingen huse eller bygning på samme gårds sted i nogen måde.

(2/3). Hæderlige og vellærde mand hr. Christen Øeland i Hunstrup på Magdalene, sal. hr. Christens, forrige sognepræst i Hjørdemål, hans efterladte enkes vegne, får afkald fra Niels Christensen, født i Hjørdemål præstegård, på arv efter hans fader og efter hans broder hr. Edvard Christensen, iligemåde forrige sognepræst i Hjørdemål.

Magdalene Edwardsdatter er hans moder. (12/10).

Peder Marcussen på lensmandens vegne har ladet stævne inspektør Christian Henrik Peters på Todbøl til synsoverværelse på Søgård, og 24 mænd til at syne gården. Der nævnes fruerstuen, kælderens (låse og nøgler til 3 døre), sengekammeret, spisekammeret, køkkenet, saltkammeret, mælkestuen, bryggerset, to gæstekamre, udskud og kvist? foruden udhuse. (Specificeret). (Sagen fortsætter).

Hertil at svare fremkom hæderlige og vellærde Jens Jørgensen, Jørgen Lykkes fuldmægtig, og mente, at da inspektøren havde forpagtet Søgård af Karen Lykke og nu til Philipp Jacob dette år havde at aflevere gården ved syn, og hverken Karen Lykke eller Jørgen Lykke var indstævnet til dette syn, bør der ikke udstedes noget synsvidne.

Hertil svarede Peder Marcussen, at lensmanden havde forpagtet Søgård af inspektøren efter forpagtningsbrevs indhold, og derfor mente han ikke, at synsvidnet kunne nægtes udstedt.

Kendelse: Da lensmanden ikke søger andet med dette syn, end at han vil bevise, hvorledes Søgårds tilstand er, kan jeg ikke nægte at udstede synsvidnet. (4/5).

4. maj.

Jens Poulsen i Obesø (ved Vinderup) har på Jørgen Lykkes vegne ladet syne Søgårds brøstfældighed samt ager og eng. (Alt specificeret). Indstævnet er lensmanden og Peder Marcussen, samt inspektøren. Resultatet af synet anderledes end ved ovennævnte syn. (Sagen fortsætter). (11/5).

Bertel Christensen og Christen Tomsen vidner, at de har pløjet Søgårds jord med Karen Lykkes hopper og sået både efterår og forår, og havde måtte købe foder til deres høveder, de pløjede med, og intet bekom på Søgård deraf. De har ikke fået mere af inspektøren til avlingens fortsættelse end 3 læs og 18 knipper halm og et læs hø, og da de ikke havde fået foder til hestene, og det ikke kunne fås for penge, havde de måttet lade ploven ligge, så sæden ikke i rette tid kom i jorden. I havrelandet er der ikke sået videre end 7½ td. havre, som inspektøren skulle have ladet pløje. Karen Lykke havde selv måttet klarere tienden af Nors sogn til Peder Pedersen.

Christen Christensen i Hunstrup på Karen Kjeldsdatter, sal. Peder Febbersteds enke, hendes vegne tiltaler Peder Sørensen i Nørby i Tveds sogn for korn, som han efter hans udgiven forpligt skulle levere hende.
Dom: Han skal betale. (Sagen fortsætter).

Peder Sørensen i Nørby i Tveds sogn har ladet syne nogle agre til hans gård. Det meste var øde, så der intet voksede. En eng, Haar eng, var overløbet med sand, somme steder en alen og somme steder ½ alen dybt.

11. maj.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev på Gabriel Berends vegne har ladet syne brøstfældighed på den gård i Hansted, Mads Bådsgård iboede.

(4/5). Jens Poulsen i Obesø på Karen Lykkes vegne har ladet syne Søgård og Søgårds mark. (Synet specificeret). Synsmændene takserer manglerne.

18. maj.

Peder Iversen i Hjardemål på Christen Jensen ibm. hans vegne fremlægger et fæstebrev til Christen Jensen, født på Ballerum på et gadehus i Hjardemål by på Peder Iversens gårds grund, dateret Hæstrupgård 3/8 1668. Han har ladet huset syne, som Christen Jensen Hiartberg bor i. Det er 2½ drau (= skaft = favn) i længden. Kålgården er 7 drag lang, 2½ drag bred. Så blev spurgt, om nogen ville vedkende sig samme hus. Jens Andersen ved Led i Hjardemål vedkendte sig ejendommen, således som hans formand havde det.

Hr. Hans Nielsen i Rær har ladet stævne Claus Bendixen for Torp port til vidnepåhør og begærer af Claus Bendixen, at han vil fremvise befaling fra sin husbond om at forhindre præsten i at have sin sædvanlige fåredrift. Claus Bendixen svarer, at før han fremlægger en sådan skrivelse, bør hr. Hans bevise, hvad rettighed han havde til at lade fårene græsse på Torp mark, og mente, at ingen vidner må føres, før hans husbond er lovligt stævnet. Husbonden er krigskommissær Peter Lassen. (Gården kaldes i sagen stadig blot Torp).

Kendelse: Eftersom intet nøjagtigt fremlægges af kommissæren eller hans fuldmægtig til at forhindre hr. Hans i at føre sine vidner, vil jeg til sagens oplysning udstede vidne. (Sagen fortsætter).

Anders Juell og Søren Jensen af Rær vidner, at de har været på Torp og begæret præstens får, som Claus Bendixen har ladet tage i hus. Han svarede, at de skulle løses med penge. Fårene var ikke taget i ager og eng, men i fædrift.

Morten Tomsen, borgmester i Thisted, fremlægger en hjemmelseddell, udstedt af amtskriver Jens Hansen, lydende på, at Morten Tomsen bevilges græsningen til Mads Andersens Kjærs øde gård og Christen Nielsens halve gård i Kjelstrup dette år. Ingen svarer til disse gårde eller har ladet skatterne klarere. Uvildige mænd har takseret græsningens værdi, som borgmesteren skal give.

1. juni.

Christian Abildsen på Ejler Jacobsens og medinteresseredes vegne har ladet syne forskrevne (!!) boligs (vist i Tveds sogn) ager og eng i Nørby mark. Der kunne ikke gro græs til at slå eller tøjre. Græsningen kunne ikke tåle at vurderes højere end 1 rdl.

8. juni. Intet.

15. juni.

Mikkel Nielsen i Neergård på egne og Kåstrups sognemænds vegne stævner nogle mænd i Kåstrup til forbud og irettelægger et fæstebrev til Anders Pedersen i Neergård, Jacob Christensen og Jens Christensen på Kåstrup sognemænds vegne på kirketienden af Kåstrup sogn, som Gunde Lange før havde i fæste, dat. 31/1 1647 i Viborg, og fremlagde også en seddel om, at da Kåstrup sognemænd beklager sig over, at de ikke kan få tiende af ryttergårde og officersgårde, og jeg (amtmanden) ikke har set nogen forordning, hvorefter de gårde skulle være fri for at yde tiende, så skal de hver yde deres del.

Dateret Søgård 22/1 1675.

Mikkel Nielsen forbyder derfor mændene på disse gårde at føre deres korn hjem, før de har tiendet.

Christen Abildsen i Nors på Karen Lykkes vegne fører vidner på, at Niels Jensen Skrædder i Hinding og Jens Nielsen i Hyldgård i Nors var ved dammene vesten Søgård for at fiske, og da de to mænd så vidnerne, der tjente på Søgård, løb de fra deres fiskerbåd og ålgier og andet.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum har ladet syne den gård i Fårtoft, som Tomas Jensen sidst havde i fæste. 7 døre var borte, loftet over den store stue var borte, en bjælke afsavet og borte, to vindueskarmer var borte, østerenden af buret var nede osv.

Niels Mortensen, delefoged til Ørum, tilbyder frøgæld til hvem, der har sået ulovligt i Ørum tjeneres jord, og forbyder dem, der har gjort det, at føre noget bort fra de agre.

Laust Christensen i Nørby på egne og sognemænds vegne opsiges deres love (løfter) angående Tveds sogns konge- og kirketiende. (22/6).

Mads Mikkelsen i Østerild opsiges sin iboende gård, og en tjener til Brusgård, som ejes af Elsebe Juell.

Peder Christensen i Østerild har ladet syne den gård, som Christen Møller sidst i fæste havde, og Laust Hansen sidst iboede.

22. juni.

(15/6). Laust Christensen i Nørby i Tveds sogn opsiges anden gang på egne og medbrødre forlovningsmænds vegne deres love angående kongetiende, og tilbyder præsten i Nors at tiende på kærven. (29/6).

Anne Arenfeld lader tilbyde frøgæld til alle, som ulovligt har sået i Ullerupgårds tjeneres jord og forbyder dem at føre avling af den jord.

(9/3). Anne Arenfeld lader føre vidner på, at 1667 lod hun mange fald korn plukke op og en del korn slå, men der var stor misvækst, og da det blev tærsket, var kernerne små og ringe, og det gav kun lidt i skæppen. En del kunne slet ikke tærskes. Indstævnet er hendes børn.

Søren Poulsen i Skovsted klager over folk, som har løse hunde. (Sagen fortsætter).

Samme klager på egne og Skovsted mænds vegne over Laurits Christensen i Kanstrup, som har løse hunde, der river får og andet ihjel.

Mads Mikkelsen i Østerild opsiges igen sin gård.

Christen Mortensen i Østerild tilbyder frøgæld til alle, der har sået ulovligt i hans husbonds tjeneres jord, og forbyder dem at føre avl derfra.

Jens Christensen i Bjerre, kirkevæрге ved Vigsø kirke, på egne og medbroders vegne forbyder alle, som avler i Vigsø sogn, at hjemføre deres korn, før der er tiendet. (Sagen fortsætter). (29/6).

Kirkeværgerne i Rær sogn forbyder folk i Rær at hjemføre deres korn, før der er tiendet. (29/6).

29. juni.

(22/6). Anders Christensen i Krog i Vigsø forbyder til 3. ting Mads Poulsen i Bjerre, Jens Baun i Søborg, Bertel i Rosholm og Niels Christensen i Kregpøtt, Peder Jensen i Wodtborg og Laust Christensen i Bjerre at indføre eller lade nogen slags korn afføre deres agre, før der er tiendet til Vigsø kirke. (Sagen fortsætter).

Peder Sørensen i Rær, kirkevæрге forbyder nogle folk i Rær sogn det samme for Rær kirkes vedkommende (Sagen fortsætter).

Niels Mortensen i Lille Hillerslev tilbyder frøekorn til alle, der ulovligt har sået i Jørgen Hansen af Horsens hans tjeneres jord, og forbyder dem at bortføre avlen.

Niels Gertsen i Hjardemål på amtskriver Jens Hansen, Magdalene Edwardsdatter, sal. hr. Christens i Kårsse og Gregers Høg til Vang deres vegne har ladet syne en bolig, som sal. hr. Christen Nielsen havde i brug, og som har ligget ubesået. Græsningen vurderet til 3½ sldl.

Mads Mikkelsen i Østerild opsiges 3. gang sin gård.

Predbjørn Pedersen, Niels Langes fuldmægtig, har ladet syne Krog, en gård i Hjardemål, som Peder Christensen ibor. Ralingen var 7 bindinger. Væggene var oplagt af digetørv.

(22/6). Peder Lauritsen i Langgård, Gregers Sørensen i Kjærgård, Niels Andersen i Nørby og Laust Christensen ibd. opsiges deres love angående Tveds sogns kongetiende til Jørgen Lykke. De har også ladet stævne sal. hr. Anders Kjeldsen i Nors, som da lovede at møde ved tinget, og sagt, at de ikke mere ville yde tiende i skæppen, men at den herefter måtte tages i kærven.

Christen Bertelsen i Skovsted, delefoged til Vestervig, tiltaler nogle af Vestervigs tjenere, som resterer med afgifter.
Dom: De skal betale.

6. juli.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev fremækker synsmænd, der har synet Kåstrup broes brøstfældighed, nemlig Christen Høj i Nors og hans medfølgere. (Ikke mere!) (13/7).

13. juli.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev begærede 3. ting til dele over Christen . . . i Østerild, som har fået en seddel fra Niels Mortensen og ikke har villet levere den tilbage.

Søren Rasmussen, foged på Kølbygård, lader fremlyse en flok gæs, omtrent 40, som er optaget på Ullerupgårds mark.

Laust Jørgensen i Brund på egne og medbrødres vegne forbyder borgmester Morten Tomsen og Anders Pedersen af Thisted at bortføre korn af de marker i Kjelstrup, de har i brug, før de har tiendet.

Peder Tomsen i Skorup på Hannæs på Margrete Skeel, sal. Henrik Rommels til Bækkeskov, hendes vegne tiltaler Niels Mikkelsen i Sønderklit og hans gårdmand for restance.
Dom: De skal betale.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev fremkalder synsmænd, der har synet Kåstrup Bros brøstfældighed. Der er foretaget syn over skifter af broen. Hver gård eller bestemte gårde synes at have haft et skifte (vel til at vedligeholde). Der nævnes gårde i Hillerslev, Kjelstrup, gården Jensby, og på Ballerum, og i Kanstrup og Kåstrup. Nogle skifter er kun på 2 og 4 skaft (favne), de fleste på 6 skaft, nogle på 8 skaft, en enkelt på 10 skaft og en på 16 skaft (Kanstrup), åbenbart efter kornafgiftens størrelse. Der synes at være mindst 173 favne foruden Kåstrup bys skifter, (og der er da formentlig tale om en brolagt eller stenbelagt vej, ikke om en bro over et vandløb). Der nævnes Kåstrup Bro norden for Nedergårds mølledam og skifterne sønden mølledammen. (7/9).

Laust Jørgensen i Brund, kirkevæрге i Hillerslev, tiltaler folk i Hillerslev sogn for skyldig kirketiende.
Dom: De skal betale.

Søren Rasmussen begærer første ting til dem (den?) han har givet lovligt kald og varsel.

20. juli.

Christen Abildsen i Nors på Ejler Jacobsens på Nordentoft hans vegne fremkalder som vidner nogle af bønderne på hans gods. De vidner, at mange af gårdene er så ringe på avl og græsning imod den høje skyld, de er ansat til, at de pågående skatter har forårsaget sådan en armod hos fæsterne, at de måtte kvittere deres gårde, som flere videre må gøre, uanset at Ejler Jacobsen ikke har fordret den tilbørlige skyld og afgift, hverken af de bønder, der har forladt gårdene, eller af dem, der endnu sidder i dem. I så fald ville gårdene langt tilforn have været øde. Men han har nu som før hjulpet dem, så de må takke ham.

Indstævnet er amtskriveren og amtmanden. (Sagen fortsætter).

Christen Abildsen på Ejler Jacobsens og medarvingers vegne tilspørger deres tjenere her i herredet, om de ikke har haft godt forsvar af Ejler Jacobsen, om han ikke har forbudt dem at bortleje ager og eng og at lade det opgrave til upligt, og om han havde forlangt usædvanligt arbejde af dem. De svarer, at de har haft godt forsvar, at det tit var forbudt dem at bortleje noget og at grave til upligt, og at han aldrig havde forlangt usædvanligt arbejde.
Derefter advarer Christen Abildsen dem, at de, der vil opsigte deres gårde, skal stævne rette arvinger, da Ejler Jacobsen har opsagt godset, som er uskiftet. (7/12).

Niels Mortensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum har ladet syne Niels Poulsens gård i Vester Vandet for brøstfældighed, som takseredes til 12 læs tag à 3 mk. og 20 læs ler à 2 sk. både at slå og at ælte.

Niels Mortensen (Lille Hillerslev) på Poul V. Klingenbergers vegne tiltaler Ørum tjenere for restancer. Ingen er mødt af dem uden skriveren, Christen Madsen.
Dom: De skal alle undtagen Christen Madsen betale inden 15 dage.

Christen Mortensen i Østerild udsteder dette vidne.
Jacob Ulf i Kløv fremlægger en til ham stilet skrivelse fra amtmanden, som har hørt berette, at Peder Laursen i Kåstrup, hvis gårds afgift er assigneret til kvartermester Sylvester, skal have i sinde enten selv eller ved andre at bortføre dette års avl. Derfor skal herredsfogeden straks ved to mænd forbyde Peder Laursen at bortføre af avlen eller lade en fremmed gøre det, og tilholde ham at betale, hvad han skylder, til kvartermesterens kone i hans fraværelse.

Peder Christensen Borup i Kårsse fremstiller vurderingsmænd, som har vurderet boet efter hans hustru Kirsten Christensdatter på rette 30. dag efter hendes død. Den sal. kvindes arvinger og søskende er Anders Christensen i Hunstrup, Christen Christensen i Kårsse, Johanne Christensdatter, gift med Anders Nielsen i Hjardemål, Maren Christensdatter, hvis søn Laust Nielsen i Kårsse er mødt på hendes vegne, Christen Madsen af Tingstrup og Niels Poulsen i Skinnerup, som mødte på deres egne vegne. Gælden overstiger formuen.

27. juli.

Amtmandens fuldmægtig, Peder Marcussen befaler, at ingen må befatte sig med klitten i nogen måde.

Jørgen Hansen af Horsens tiltaler nogle af hans tjenere her i herredet for restancer.

Dom: De skal betale. (30/8).

3. august.

Søren Rasmussen, forrige foged på Kølbygård, på Elsebe Juels vegne til Brusgård tiltaler Peder Madsen, tilholdende i Lille Balle i Østerild (hans moder er Karen Pedersdatter) efter skadesløshedsbrev 27/1 1670 på, hvad han resterer af hans faders gård i Østerild.

Dom: Han skal betale.

Anders Moensen i Nørby, kirkevæрге i Tveds sogn, tiltaler Jens Pedersen Bønh og Christen Klou, begge af Sønderby i Tveds sogn, forleden års kirkeværger, for hvad de resterer med efter kirkens bog pag. 77.

Dom: De skal betale.

(27/7). Jørgen Hansen af Horsens forkynder, at Christen Andersen, som boede på Lille Tange, er borttrømt, og forbyder, at nogle af hans tjenere må flytte eller bortføre noget fra deres gårde uden hans minde. Desuden lyser han Store Tanges mark i hegne.

Predbjørn Pedersen på Niels Langes vegne lyser Kløv Kær i hegne for al uddrift.

Søren Rasmussen, forrige foged på Kølbygård, får godt skudsmål af bønder på Kølbygårds gods for de otte år, han har været foged på gården, først for sal. Lucas Lange, siden for Niels Lange, som er indstævnet til dette vidne. (Sagen fortsætter).

Predbjørn Pedersen, foged på Kølbygård, irettelægger et indlæg på Niels Langes vegne. Det lyder på, at Søren Rasmussen ikke har tjent bønderne for kost og løn, og vidnerne kan ikke vide, hvordan hans forhold til hans husbond har været. Når han gør rigtigt regnskab med sin husbond, tvivles ikke på, at han som andre ærlige tjenere vil få sin ærlige afsked og sit pasbord, hvorfor en sådan søgning (som den foran anførte indstævning) må eragtes unødigt og fordægtig, og derfor ikke bør udstedes.

10. august.

Jørgen Hansen af Horsens fremlagde en dom, hvorefter han begærer udlæg i overmorgen torsdag. Jens Svendsen og Søren Jacobsen, begge af Thisted, som har lånt Christen Tang noget til hans avis fortsættelse, forbyder herredsfogeden at gøre udlæg til andre, før han har udlagt dem for deres krav, efter forordningen.

Herredsfogeden bestemmer, at han og seks navngivne mænd skal møde førstkommende torsdag kl. 6 på Store Tang og gøre vedkommende efter dommene fornøjelse for deres krav så vidt muligt. (17/8).

Søren Poulsen i Skovsted på Anne Arenfelds vegne forbyder nogen at afføre nogen slags korn fra Jens Balsens gårds ejendom i denne høst.

Christen Abildsen i Nors på Ejler Jacobsen på Nordentoft hans vegne fører vidner på, at de sidst i februar var lejet med Ejler Jacobsen på hans rejse til København at køre med tre vogne, og så kom de til Løgstør og skulle derover med færgen. Da førte de først den vogn over, som husbonden selv agede på, og så den anden, som også var husbondens vogn. Den tredje vogn, som Christen Eriksen i Villerslev kørte, blev stående på isen, og hestene sled tømme sønder og gik i vandet bagefter færgen i fjorden ad Løgstør til. Da de kom ud på dybet med samme vogn, væltede den, og husbondens skrin med hans breve og dokumenter var i det og en kuffert, og skrinet sank til bunds, men kufferten flød til land. De lå der nogle dage og søgte efter skrinet, så husbonden blev forsinket på sin rejse og kunne ikke komme frem, som han havde agtet.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, tiltaler Niels Christensen, tjenende på Kanstrup, for lejemålsbøder. Dom: Han skal betale.

Christen Høj i Nors på Salomon Gerbers vegne forbyder nogen at føre korn eller andet fra Peder Nielsens gård i Hjørdemål, enten nu eller senere.

Johan Adolf de Clerque har ladet syne brøstfældighed på Karen Poulsdatters gård i Nors. (Sagen fortsætter).

Christen Abildsen i Nors vidner, at imellem st. Peders dag og Vor Frue dag sidst, da kom unge Zoëga og Christen Høj i Nors til ham og havde Jens Christensen i Nors med sig og bad ham følge med til Karen Poulsdatters gård i Nors, eftersom husbonden havde en stor restance i boet for 1672 og 1673, den tid, han var godset mægtig. Da så de, at der var 3 øghøveder, 4 fæhøveder og 12 eller 13 fårehøveder og både byg, rug og havre i gården. Et vidne siger, at han ved, at Karen Poulsdatter brugte avl sidste år til den gård, hun boede i.

Christen Høj vidnede, at Poul Nielsen østen kirken solgte ham en gammel brun hest, der stod i Karen Poulsdatters gård og tilhørte hende. Andre vidnede, at de så, at Poul Andersen Skrædder i Kåstrup holdt i Karen Poulsdatters gård og fik en bagplov, en harve og andet redskab i sin vogn og kørte med det. Indstævnet er bl.a. Jens Nielsen, Poul Nielsen og Mads Nielsen i Øster Vandet. (24/8).

17. august.

(10/8). Jørgen Hansen af Horsens har efter en dom af 27/7 sidst æsket herredsfogeden Jacob Ulf til med nogle mænd at gøre udlæg, og herredsfogeden bestemte, at han med 6 udnævnte mænd skulle mødes med Jørgen Hansen i Store Tang næste torsdag morgen kl. 6 for at gøre kreditorerne udlæg, så vidt der fandtes midler. Skønt Jørgen Hansen havde herredsfogedens egen dom, ville han imidlertid ikke gøre ham udlæg, men søger udflugter til stor fortræd og ophold for ham på hans rejse. Han forbød herredsfogeden at gøre udlæg til andre førend til ham, og krævede, at herredsfogeden nu straks efter tinget skulle følge med sine mænd og ham til Store og Lille Tang og gøre ham udlæg. Herredsfogeden svarede, at Jørgen Hansen og dem fra Thisted skulle mødes med ham og mændene på mandag førstkommende på Store Tang, da ville han gøre dem udlæg. De to mænd fra Thisted havde erhvervet domme af Thisted byting, læst og forkyndt, og forbød, at herredsfogeden gjorde andre udlæg før dem, da de havde ydet forstærkning til Jørgen Hansens tjenere. Herredsfogeden erklærede derfor, at da parterne ikke var forligt, skulle de møde på mandag, som han havde bestemt. Jørgen Hansen svarede, at han ikke kunne vente så længe, men mente, at herredsfogeden skulle have gjort ham udlæg, sidst han var på Store Tang. (Sagen fortsætter).

Mikkel Hjulmand i Lille Hillerslev og hans medbroder Christen Torstensen har ladet syne et skifte i Nørkjær, som berettes at høre til Jespers gård, men som forskrevne to mænd har i brug. Skiftet var opslaget fra østre ende vestpå så snær som et skår, og noget var borte. (Sagen fortsætter).

Jørgen Hansen af Horsens fremkalder 24 synsmænd, som havde været på Anders Nielsens gårds ejendom i Nørby og flere steder for at vurdere, hvor meget disse gårde kunne svare efter deres mening efter at ejendommene var skadet af sandflugt.

Anders Frost i Thisted på sin husbond sal. Iver Jacobsen Brun hans vegne, har ladet stævne Margrete, sal. hr. Peder Jacobsens enke i Snedsted, og hendes datter, Else Pedersdatter, begge i Vestergård i Østerild, og irettelægger en forbudsseddel, at da Margrete (Pedersdatter) og hendes datter Else Pedersdatter har haft en gård, som kaldes Koerhuolle i Snedsted, i brug i nogen tid, og nu skal være flyttet til et andet herred og bosat der, forbyder han dem på husbondens enkes vegne at flytte noget korn og græs fra gården, men de skal lade det indføre i gården og lade det tærse der, fodre det op og lade gødningen deraf udføre på marken, og de skal svare alle kgl. skatter, til hun (enken) lovlig fraskikker sig gården.

Jacob Christensen af Thisted mødte på de to kvinders vegne og fremlagde et fæstebrev til Margrete Pedersdatter fra Ejler Jacobsen på sin broders behag på Korhoels i Snedsted sogn. Ifølge fæstebrevet fik hun lov til at bortføre korn og afgrøde til andre steder, hvor hun ville.

Dom: Hun og hendes datter må føre avling bort fra gården, som fæstebrevet lyder på.

Erik Nielsen af Skinnerup har ladet sig syne. Der var en lille blå plet, noget resen, under hans venstre øje og to liden små sårmaal bagpå hans højre hånd. Han skyldte sin broder Tomas Nielsen for denne skade. (Sagen fortsætter).

De samme stævningsmænd har stævnet folk i Skinnerup til at vidne, bl.a. Erik Nielsens egen kone Maren Madsdatter. Jens Bach vidner, at efter Erik Nielsens begæring havde været hos Erik Christensen og havde tilbudt, at Erik Christensen kunne tage mænd, som kunne syne kornskade på Erik Christensens jord, som Erik Nielsens ko skulle have gjort. Erik Christensen svarede, at han ikke ønskede penge for kornskaden, men Erik Nielsen kunne komme til ham og gøre regnskab for, hvad han skyldte ham, så skulle han nok få sin ko igen. To mænd vidner, at de var hos Erik Christensen med et skriftligt/regnskab og 12 sk. i penge.

Da sagde Erik Christensen, at han havde fået sin fornøjelse for kirkens tiende. To mænd har stævnet Erik Christensen til vidnespårhør og tilbød ham på Erik Nielsens vegne, at han kunne beholde koen, da Erik Nielsen ingen nytte havde af den, siden Erik Christensen havde den i hus. (24/8).

24. august.

(10/8). Karen Poulsdatter i Nors har ladet stævne Johan Adolf Klerqe (de Clerque) til vidnespårhør, og ligeledes Christen Høj i Nors, Jens Christensen, Moust Nielsen og Mads Pedersen vesten præstegården ibd. til vidnespårhør. Desuden er stævnet unge Christen Christensen i nors, Else Nielsdatter i Kåstrup og Anne Poulsdatter i Lille Hillerslev til at vidne. Unge Christen Christensen vidnede, at han nogle dage efter St. Peders dag sidst, da unge

Zoëga, Christen Høj, og Jens Christensen havde været hos Karen Poulsdatter sammen med ham for at overse hendes havende formue, da sagde Zoëga til hende, at han enten ville skifte det, hun havde, eller også skulle hun sælge det og betale ham for to års restance 1672 og 1673. Det samme vidnede de to kvinder. (Sagen fortsætter).

Karen Poulsdatter i Nors lover at være Poul Andersen Skrædder i Kåstrup hans hjemmel til den plov og det plovredskab, som der før er vidnet om. Han havde betalt hende med rede penge, som hun havde måttet give sin husbond for restancer 1672 og 1673.

Indstævnet er Johan Adolf de Clerque. (23/11).

(17/8). Erik Nielsen af Skinnerup fremlægger en befaling fra amtmanden til nogle folk i Skinnerup om at vidne til tinge om, hvad der var vederfaret Erik Nielsen i hans gård af Tomas Nielsen og hans hustru Anne Poulsdatter, hvis de ikke ville lide tiltale og straffes. De er stævnet til i dag, og Søren Poulsen ønskede, om nogle af dem var mødt for at vidne efter befaling. At så for os - - - - (ikke mere).

31. august.

Hæderlige og vellærde mand, Christen Mortensen Høst, tilbyder at betale, hvad hans tjener i Sønderby, Christen Christensen, er blevet skyldig på kirkens regnskab efter dom, og at betale brevpenge for ham, for at han ikke skal nødes til at forlade gården.

Ældste Christen Ibsen i Hillerslev på Peder Christensen Fårtoft i Løgstør hans vegne tiltaler Poul Eriksen på Ballerum for resterende afgifter.

Dom: Han skal betale.

7. september.

(13/7). Christen Abildsen i Nors på amtmandens vegne har ladet syne alvejen østen Store Træbro, hvor der var 40 drag (favne), der skulle fyldes med ør og sten, og mellem træbroerne, hvor 28 drag skulle fyldes. Fra Store Træbro til Bromølle var der 28 pudser og huller, og i Kåstrup Bro var der 16 huller, som der ikke kunne kommes over uden stor fare. Fra Neergårds Mølle til kirkegården var broen så slem, at den ikke kunne befærdes mellem Kløv Huel og Mølbak.

14. september.

Christen Andersen Kolsgård på fru Dorte Dås vegne tiltaler nogle af hendes tjenere for restancer.

Dom: De skal betale.

21. september.

Søren Poulsen af Skovsted på Anne Arenfelds vegne forbyder alle at lade svin, ringede og uringede, komme på Ullerupgårds jord og på jorden til de øde gårde, der hører under Ullerupgård.

Hr. Anders Nielsen (Lyngby), sognepræst til Nors har ladet syne den gård i Hinding, som sal. hr. Anders Kjeldsen havde i brug og dens brøstfældighed, samt Nors præstegård. Der nævnes Raling, lade, vesterhus og østerhus.

(2/3). Christen Jensen i Skyum på forvalter Peder Pedersens vegne på Ørum, har ladet stævne Jens Sørensen, forrige foged på Øland og Tomas Iversen i Øster Vandet og tiltaler Jens Sørensen efter en obligation, hvorefter Jens Sørensen pantsætter en gård i Øster Vandet, som Tomas Iversen påbor, og som var udlagt til Jens Sørensen fra Laurits Seefeld til Øland. Jens Sørensen er fordelt for gæld og renter. Nu kræver Peder Pedersen, at landgilden af denne gård skal betales til ham som vederlag for renter og omkostninger. Dommen følger kravet.

Frands Andersen på Todbøl på inspektør Christian Henrik Peterss vegne fremlægger kvitteringer for betaling af forpagtningsafgiften af Søgård, underskrevet dels af Karen Lykke, dels af Henrik Jørgensen i Viborg, dels af Henrik Jørgensens hustru i hans fravær. Henrik Jørgensen har fået Søgård som brugeligt pant.

Der irettelægges en skrivelse fra Jørgen Lykke, hvori han giver anvisning på, hvorledes penge for en obligation, han har udstedt til Peder Madsen, ridefoged, på 700 rdl. af 2/2 1655 skal kunne tilvejebringes af biskop Mourits Kønig, gift med Peder Madsens enke. Hvis disse penge ikke kan fås, skal processen stå åben. Kvitteringerne skal bevise, at inspektørens har betalt forpagtningsafgift for fire år, skønt han kun har haft forpagtningen i tre år, hvorfor han forlanger, at Karen Lykke skal godtgøre ham det ene års afgift.

Sagen opsat 4 uger, da dommeren ikke i en hast kan overskue den og slutte den. (2/11).

28. september.

Peder Andersen på Bjerg i Thisted fremstiller Laurits Christensen i Kanstrup, som vidner, at Christoffer Nielsen (Peder Andersens stedsøn) af Thisted kom den 9. april sidst og spurgte, om Peder Andersen havde nogle hopper i Kanstrup. Laurits Christensen svarede, at der stod tre af Peder Andersens hopper i stalden. Christoffer sagde, at det var hans, og hentede dem ud af stalden og red bort med dem.

Niels Pedersen og Anders Pedersen af Thisted (Peder Andersens sønner, Anders født 1663, Niels tidligst 1661-62, altså ikke myndige) havde stævnet Christoffer Nielsen. (Se Thisted Tingbog).

Hr. Niels Olufsen, sognepræst til Hillerslev, begærede tingsvidne af kirkeværgerne for Hillerslev sogn og af andre, om de ikke nogle gange i kirken

er gået for hr. Niels til Maren Christensdatter, Laurits Christensens hustru i Kanstrup, der havde sat sig i karlestolene, og havde bedt hende om at følge skik og brug og sætte sig i kvindestolene, men det ville hun ikke bekvemme sig til. Efter prædiken havde hr. Niels bedt hende gå i kvindestolene til den stol, som af arrilds tid havde hørt til Kanstrup eller også til Kortegårds stol, og hr. Niels lukkede selv døren (til stolen) op for hende, men hun ville ikke, og tilføjede utilbørlige ord, som vidnet ikke ville nævne. (Sagen fortsætter).

Hr. Niels Olufsen fremkalder mænd, som har været på Kanstrup for at syne den skade, som Laurits Christensen skulle have. De så hans højre arm, hvor han sagde, at han var blevet slået, men kunne ikke se noget ophovnet eller blåt. (5/10).

Jens Madsen på Bro tiltaler Jep Laursen i Hoxør efter obligation.

Dom: Han skal betale osv.

5. oktober.

(28/9). Peder Pedersen, forvalter på Ørum fremkalder Laust Christensen i Kanstrup og spørger ham, om han har noget at klage over angående hans kvindes stolestade eller hans eget stolestade, og om han mente sig forurettet. Laust Christensen svarede, at så længe han og hans kone var i deres gård, nøjedes de med, hvad stolestade hr. Niels ville unde dem i Hillerslev kirke, eftersom hun ikke kan nyde det stolestade, som den forrige kvinde i gården havde nydt, nemlig den øverste stol i kirken, som han mente, var hans kones rette stolestade.

Peder Pedersen spurgte ham, om han ville bekoste sagen, men han svarede, at husbonden skulle bekoste sagen. Selv ville han ikke gøre det. (Se nedenfor).

Niels Christensen i Øster Vandet på sin moders vegne irettelægger en kontakt, hvori Erik Christensen i Skinnerup erklærer, at eftersom hans moder har afstået den gård til ham, hun og hans sal. fader iboede, forpligter han sig til at give hende et ærligt ophold hendes livstid, så længe han levede, og skulle det ske, at han døde før hende, skal hans arvinger give hende fir husværelse med nødtørftig ilding, enten i stuen eller i en anden lille stue, om hun begærer, og da lover han hende en ko i foder og græs såvel som mine egne og 2 td. rug og 2 rd. byg og 1 td. bygmalt og 4 får i foder og græs, og når hun dør, skal alt, hvad der tilhører hende, følge ham og hans arvinger, undtagen hendes kiste og livklæder, som skal skiftes mellem hendes arvinger. Overværende hans brødre, Niels Christensen i Øster Vandet, Thomas Christensen i Stentoft i Vester Vandet og Christen Christensen i Skårup. Dat. 22/6 1674.

Hæderlige og vellærde Jørgen Pallesen tiltaler Jens Balsen (senere: Bertelsen) og Anders Pedersen, begge af Skovsted for, hvad han har forstrakt dem med til deres avls fortsættelse.

Dom: De skal betale.

Anders Poulsen i Roelsgård på Hannæs, som lavværgede for sal. Peder Sørensen, som boede i Hjardemål, hans søn Søren Pedersen og på hans vegne, får løfte af Laurits Pedersen, født i Langgård, som har fæstet den sal. mands gård, at han vil give sin stedsøn, Søren Pedersen 40 sldl. som arv efter hans fader, sørge for ham til han bliver 18 år, og give ham føde, klæder, sko, skolegang og anden gudelig optugtelse, som om det var hans eget barn.

Niels Nielsen, født i Hesseldal, og Christen Pedersen i Langgård havde stævnet Laust Pedersen i Hjardemål til i dag at konfirmere foranstående.

(28/5 og 5/11). Hr. Niels Olufsen i Hillerslev har indkaldt vidner angående stolestader i Hillerslev kirke. Jesper Sørensen i Hillerslev vidnede, at da Hillerslev kirke var brøstfældig, gik Maren Nielsdatter i Kanstrup i stol med Niels Eriksens kone i Kjelstrup m.fl. Maren Terkildsdatter i Skovsted mindedes, at sal. Maren Nielsdatter gik i den stol i mange år, men hvor mange, vidste hun ikke. Torsten Terkildsen i Skovsted gav skriftlig kundskab, da han var svag og skrøbelig.

Han vidner, at sal. Maren Nielsdatter i Kanstrup havde haft sin stol nedenfor Lille Hillerslev kvinders stolestader, før kirken blev brøstfældig, men da den blev det, fik hun en stol oppe i kirken som andre dannekvinder i sognet. Underskrevet Torsten Terkildsen, egen hånd. (Sagen fortsætter).

Peder Pedersen, forvalter på Ørum, på sin principals Gabriels Berents vegne spørger Poul Jensen i Brund og hans medfølgere.

1. Om den øverste stol på kvindesiden, så længe de kan mindes, har været søgt af de mænds kvinder, der boede i Kanstrup som deres stolestade.
2. Om de mindes, at der har stået 3 stole foran nævnte stol, og den øverste af disse stole har ligget til præstegården.
3. Om de kan mindes, om de 3 stole blev nedtaget, og den ene til præstegården sat ned for den nordre kirkedør, hvor præstegårdens folk endnu søger samme stol.
4. Om de mindes, at de mænd, som har boet i Kanstrup, har haft den øverste stol på karlesiden, indtil for kort tid siden, da Laust Christensen blev den forment.

Poul Jensen vidnede,

1. at han ikke kan mindes, at den stol som er øverst i kirken, har ligget til Kanstrup, men Karen Johansdatter søgte den undertiden, og undertiden gik hun ned i kirken.
2. at der var vel nogle stole ovenfor denne stol, men hvor mange, vidste han ikke. Siden hr. Oluf døde, søgte hans kone ikke op i kirken, men før gik hun op i den øverste stol, der var.
3. at den stol, som er en af de 3 øverste, der stod oppe i kirken, og som nu står for nordre kirkedør, går præstegårdens folk undertiden i.
4. at i 40 år mindes han, at de mænd af Kanstrup og Bromølle har gået i den øverste stol på karlesiden.

Jens Laustsen vidnede det samme.

Jens Jensen ibd. vidnede, at han mindes 24 år, og at Karen Johansdatter i Kanstrup undertiden gik op i kirken med præstekonen, og somme tider gik hun

ned i kirken. Laust Jørgensen ibd., som mindes 23 år, vidnede det samme. Indstævnet hr. Niels Olufsen.

Peder Lauritsen i Langgård får skøde fra (sin broder) Christen Laustsen Søeborre i Febbersted på det gamle møllested, som stod ved Søborg, og hvad der var i behold, være sig stub, steenbielch (sternebjælke?), jern, sten og andet hvad nævnes kan.

12. oktober.

(27/4). Niels Mortensen i Lille Hillerslev udsteder dette vidne:

Jacob Ulf i Kløv, herredsfoged, på amtskriver Jens Hansens, flere interesseredes og proprietærers vegne har været ved den bolig, som sal. hr. Christen Nielsen i Hjardemål sidst havde i fæste, og som skyldte 4 td. byg, og skiftede dens ager og eng. (Marknavne nævnt). Ejerne får hver sin part efter rebning, nemlig Dorte Dá og sal. Regitse Dá's arvinger, Gregens Høg til Vang og hr. Christens enke, Magdalene. Af gårdsrummene har Magdalene afstået sin part, da hun ikke vil have noget med bygfaldet at gøre.

19. oktober. Intet.

26. oktober.

Søren Jørgensen på amtskriverens vegne tiltaler en del beboere i Rær, Hansted og Vigsø sogne for resterende konge-korntiende for 1673 og 1674.

Dom: De skal betale.

Hæderlige og vellærde Hans Nielsen i Hesseldal har ladet stævne Laust Nielsen i Kårse og Anders Christensen i Bjerre til dom og dele og begærede første ting.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, har ved synsmænd (den ene er Niels Tomsen i Tøfting) ladet syne den gård i Vester Vandet, som Niels Poulsen sidst i fæste havde. Bygningerne er så brøstfældige og forfaldne, at de ikke kan stå vinteren over. Af væggene var de fleste nedfaldet og sat op med digetørv.

Synsmænd har været ved den øde gård i Fårtoft, som . . . Jensen før havde i fæste for at syne, hvad korn der var høstet på marken. De så tre rugagre, som var omkuldkastet, så der var skade for 3 td. rug. Tre bygagre var slidt og ilde medfaren, og 3 store havreagre var mestendel slidt. Skaden var 2 td. byg og 1 td. havre.

Søren Jensen i Kåstrup på enge og Anders Christensen, Kåstrup, borger i Thisted, hans vegne tiltaler nogle folk for, hvad de har forstrakt dem med til deres avls fortsættelse.

Dom: De skal betale.

Niels Nielsen Monch i Brund på sin sal. søsters børn, nemlig Laust, Niels og Christen Christenssønner deres vegne, hvis forældre, Christen Nielsen og Maren Nielsdatter, begge boede og døde i Brund, fremkalder vurderingsmænd, som rette 30. dag vurderede det fattige og ringe bo. Der fandtes 3 får, 6 gæs, en sæk, en gammel hovedpude, et vår og den sal. kones igangsklæder, alt tilsammen vurderet for 15 mark.

Børnenes morbror, Peder Nielsen, nu boende i Kjelstrup, har taget det ene barn, Niels, til sig med hans arvelod, 5 mk., Niels Nielsen i Brund har taget de andre to til sig med deres arv, og begge lovede at handle med de fader- og moderløse børn, som de for Gud ville ansvare og være bekendt.

2. november.

Otte Ottesen af Kærup på generalmajor Ruses vegne tiltaler Hans Nielsen i Hesseldal for restance med landgilde for 1674 og 1675.

Dom: Han skal betale.

Nogle mænd har været i Kåstrup i Peder Laursens og Christen Eriksens gård og har forligt dem og deres hustruer, nemlig Maren Mikkelsdatter og Anne Nielsdatter, med hinanden. (Sagen fortsætter).

(21/9). Frands Andersen af Todbøl på Christian Henrik Peterss vegne tiltaler jomfru Karen Lykke efter opsættelse 21/9 for et års forpagtningsafgift af Søgård, som han mener at have betalt for meget. Der iretteslægges igen kvitteringer.

Dom: Da det efter kvitteringernes underskrift ses, at Karen Lykke ikke har modtaget de udgivne penge, men at andre har fået dem, frikendes hun. Inspektøren henvises til at søge det udgivne på sine tilbørlige steder.

Peder Laursen af Kåstrup tilbyder første gang på sin og sin hustrus vegne Christen Eriksen at give ham fornøjelig viide (formodentlig borgen, »kaution« el.l.) for, at han og hans hustru ikke ville strides.

9. november.

Søren Poulsen i Skovsted på Anne Arenfelds vegne fremkalder folk, der vidner, at den gård i Østerild, som Christen Jensen Møller iboede, var øde, da sal. Claus Pors døde, ligesom Jesper Nielsens gård i Østerild. Indstævnet er hendes børn, Claus Herluf, Hans Axel, Anne Catrine og Birgitte Catrine Pors.

Christen Haarboe (senere Christen Ibsen) i Hillerslev på Peder Fårtoft i Løgstør hans vegne tiltaler en del skyldnere efter regnskabsbog.

Peder Jørgensen i Hundal var mødt og nægtede ved ed at skyldte noget.

Dom. De andre skal betale.

16. november. Intet.

23. november.

Jacob Iversen i Kåstrup iretteslægger et forligelsesbrev (1656) mellem ham og Niels Christensen Vandet, hvis konefader er Jacob Iversen, sal. Maren Poulsdatters efterleverske (!!!). Jacob Iversen (+1680,78 år) skal have 3 (2?) agre af gårdens mark at bruge. Niels Vandet skal lade dem pløje, harve og beså og høste, når han begærer det. Han skal have et kammer for sig selv og have deri, hvad han synes, og have ret til at bruge kedler og kar og andet i huset, som han har behov for sin livstid, have en seng, en ko på græs og i foder og får, som han lyster, og han skal have ild og varme, så meget han har fornøden sin livstid. Niels Christensen Vandet har bedt sin fader, Christen Jensen i Vandet, Jens Poulsen i Kåstrup, hans broder Jens Christensen og Niels Borsøn ibd. at underskrive.

Dateret 11/3 1656.

Otte Ottesen i Kærup på Christopher Lindenou til Frisenholt hans vegne tiltaler hans tjenere for restancer, efter liste. Bønderne bor i Hjardemål. Der nævnes domme over dem.

Dom: De skal betale.

Mikkel Nielsen i Skinnerup har ladet syne og vurdere den gårdpart i Skinnerup, som Kirsten Nielsdatter sidst iboede. I huset fandtes kun meget lidt indbo. Ladehuset, 2 gulve, var forfalden og skal hjælpes med nyt tømmer, hvis det skal stå vinteren over. Ralingshuset behøver tømmer for 1 rdl. og 5 læs tag.

Niels Nielsen i Hov i Sennels sogn og Christen Tøgersen i Kjelstrup får afkald af Niels Pedersen i Fjerritslev i Kollerup sogn for arv, som hans hustrus søster, Kirsten Laursdatter, født i Hov, nu tilholdende i Klim, kunne tilkomme efter hendes sal. fader, Laurits Nielsen efter skiftebrev af Hannæs ting 16/1 1669.

(24/8). Niels Jørgensen i Djernæs på sin husbond Johan Adolf de Clerqve hans vegne har ladet stævne Karen Poulsdatter i Nors, sal. Niels Jensens. Stævningsmændene talte med Mourits i Nors, som sagde, at han ikke vidste noget deraf at sige. Af den årsag er ikke videre foretaget i den sag, da der ikke er lovlig stævnet.

Prebjørn Pedersen på Niels Langes vegne til Kølbygård tiltaler nogle af hans tjenere for resterende afgifter. (Landgilde m.m.). Opsat 8 dage, da der findes urigtighed i restancen.

Herredsmænd og bavnemestre advares om, at baverne snarest skal forfærdiges med hus og gærde efter kongens befaling, så lensherren ikke skal have noget at anke.

Prebjørn Pedersen på Niels Langes vegne tiltaler folk for afgifter af Tagmark og Kok eng, deraf af Kok eng 10½ td. 10 skp. havre, (specificeret for hver mand), og for restance med skyld og landgilde.

Dom: De skal betale, hvad de ikke med kvitteringer kan vise er betalt.

30. november. Intet.

7. december.

Prebjørn Pedersen på Niels Langes vegne, (bl.a. med Antoni Didriksen, tjenende på Kølbygård) har ladet stævne folk på Hanstholmen og Ballerum for skyldig brokorn til Kølbygård.

Dom: De skal betale.

(20/7). Unge Christen Christensen i Nors på Ejler Jacobsen på Nordentoft hans vegne irettelægger et skriftligt kundskab på hans, hans søskendes og medarbejders vegne fra deres tjenere i herredet om, hvad de har betalt af afgifter. Desuden spurgte han dem, om han havde pålagt dem særlige afgifter eller presset dem til pløjning, rejser og andet. De svarede, at det havde han ikke, men de havde fået god forsvar af ham for retten. Hvis de er kommet i armød, skyldes det de store skatter.

14. december.

Ting holdt i Hillerslev formedelst sne og knog.

Peder Sørensen i Vorring begærer udlæg efter doms indhold. Efter godtfolks venlige forhandling er sagen afgjort således, at Jens Pedersen i Kjeldtoft (Kieltoft) skal give Peder Sørensen 7 sletmark til kyndelmisse, og hvis det ikke sker, skal dommen stå ved magt. (Sagen fortsætter).

Mellem Peder Sørensen i Vorring og Iver Jensen i Hillerslev er afhandlet således, at Iver Jensen skal betale Peder Sørensen 3 rdl. til kyndelmisse, og hvis det ikke sker, skal dommen stå ved magt. (Sagen fortsætter).

Peder Sørensen i Vorring tiltaler Peder Laursen i Kåstrup for betaling for 8 td. byg, han har købt af Peder Sørensen.

Dom: Han skal betale, så vidt den kongelige forordning om ryttergodset ikke forbyder det.

Peder Laursen i Langgård på sine egne og broder Mourits Laursen i Tved sogn hans vegne og Anders Olufsen i Vigsø på egne vegne tilbyder Christen Pedersen i Bjerre hans søn Clemed Christensen en ko og en kviekalv, som er tilvurderet dem, om han vil indløse dem.

Laust Christensen i Kanstrup tiltaler Laust Andersen i Skovsted, Jens Nielsen ibd. og Anders Momtoft i Kjelstrup og flere for betaling for sædekorn. Christen Møller i Kåstrup nægter at skyldes noget. Han har betalt, hvad han har fået.

Dom: De skal alle, undtagen Christen Møller, betale.

Christen Høy i Nors på egne og sine redmends vegne tiltaler Peder Nielsen i Hinding og Niels Christensen ibd. for skyldig røst af kongens tiende for den bolig, de har i færde.

Hertil at svare mødte Peder Nielsen på egne og medbroders vegne og irettelagde en ekstrakt af Frederik d. 3.s forordning af 1669 om øde gårde, hvori

der står, at hvis nogen vil fæste de øde gårde, skal de nyde dem fri fortiende og soldaterhold, til de kan blive besat, og et fæstebrev af 18/12 1674 til de to mænd på et øde boelssted, som skylder landgilden til Thisted skole. Underskrevet af Oluf Jensen Juell (rektor).

Dom: Da det ikke bevises, at de indstævnedes har brugt nogen fuld avl, og gården ikke er besat, kan jeg ikke dømme dem til at yde tiende for dette år, før videre rigtighed bliver fremvist.

21. december.

Anders Nielsen i Hjørdemål tiltaler Iver Jensen i Hillerslev efter en obligation på 10 rdl., udstedt 1659 af Iver Jensen i Sønderby i Tveds sogn.

Dom: Han skal betale.

Samme tiltaler Christen Jensen i Kåstrup efter et gælds-brev på 4 rdl., udstedt 15/11 1660 af Jens Poulsen i Kåstrup til Anders Nielsen i Hjørdemål, som nu forlanger, at Christen Jensen skal betale, da hans fader Jens Poulsen skal være død.

Opsat 6 uger, da Christen Jensen ikke er mødt.

Fol. 1 a. Autorisation ved amtmand Jørgen Friis, dat. 3. januar 1677 på Bisgård.

Herredsfoged: Jacob Ulf i Kløv.

Skriver: Christen Madsen Skonning i Hillerslev.

Fol 1 b.

Sandemænd 1677:

Tord Nielsen i Kløv
Anders Jensen i Hoxør
Niels Jensen i Sennels
Erik Nielsen i Skinnerup
Tomas Pedersen i Vester Vandet
Poul Nielsen i Nors
Christian Sørensen i Skovsted
Christen Madsen på Hede i Hansted

Ransnævninger 1677:

Christen Eriksen i Hillerslev
Jens Tomsen i Sennels
Søren Jespersen i Tved sogn
Christian Nielsen i Hundahl
Mads Mikkelsen i Toussie
Christen Smed i Aggerholm
Mads Jensen i Hjardemål
Laust Staphensen på Hiartberg

Snapstirsdag 9. januar.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum fremlægger tingsvidne af 28/11 sidst, der lyder på, at da Niels Christensen i Lille Hillerslev ville ro ud i sin eng efter rør at tække med, kom Tomas Mikkelsen og begærede, at han ville tage sin bøsse med sig og søge nogle tamme.ænder op, og da han blev ænderne var, tren han af båden og gik hen i engen for at skyde dem.

Da kom Claus Herluf Pors til Ullerupgård gående i samme eng til ham og tog bøssen fra ham og gik bort med den, og vidnerne så ikke, at Niels Christensen skød hverken tamt eller vildt med bøssen.

Desuden fremlagde Niels Mortensen et klagevidne her af tinget af 19. december, hvori Niels Christensen begærede 3. ting til Claus Herluf Pors Hvide og gav last og klage, fordi han havde taget bøssen fra ham. (16/1).

Karen Kjeldsdatter tiltaler Peder Sørensen i Nørby (i Tveds sogn) for 3 td. rug og 3 td. byg, han skylder hende efter kontrakt. Peder Sørensen fremlægger en seddel fra amtskriver Jens Hansen, hvori denne meddeler, at da ejendommen skal være skadet af sandflugt, kan Peder Sørensen ikke udrede sine fulde afgifter og skatter, uden at han må gå fra gården. Han mener, at Karen Kjeldsdatter må nøjes med 1½ td. rug og 1½ td. byg, og det tilbyder Peder Sørensen at betale.

Sagen udsat 6 uger, da der ikke er lovlig stævnet. (20/2).

16. januar.

(9/1). Niels Mortensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, fremlægger tingsvidne af 9/1 og begærer nu fjerde ting til Claus Herluf Pors for den bøsse, han tog fra Niels Christensen.

Claus Herluf Pors ikke mødt.

Niels Mortensen fik fjerde ting til Claus Herluf Pors. (23/1).

23. januar.

Bård Nielsen i Kåstrup tiltaler Søren Poulsen og Svenning Christensen i Skovsted, Christen Hårboe i Hillerslev, Peder Jensen, Peder Christensen og Jens Mikkelsen i Hillerslev og Niels Nørgård i Lille Hillerslev, hver for 1 td. hestehavre, som de skyldte hans fader Niels Bårdsen.

Dom: De skal betale til Niels Bårdsens hustru og arvinger.

30. januar.

Ting holdt i Hillerslev for frost og vinters hårdhed.

(16/1). Niels Mortensen, delefoged til Ørum, begærer 3. ting til last og klage til dele over Claus Herluf Pors for bøssen, han tog.

Claus Herluf Pors mente, at der ikke bør udstedes tredje ting, da han vil føre vidner. Tredje ting ikke udstedt. (6/2).

Claus Herluf Pors Hvide gav last og klage over Christen Tomsen og Staphen Christensen, som uden minde og vilje har forladt deres tjeneste hos ham. (6/2).

6. februar.

Ting holdt i Hillerslev for sne og knog.

Peter Sørensen af Randers på Nicolaj Ægidii og matrone Maria Worms ibd. deres vegne irettelagde en vurdering og registrering 3/2 1677, gjort på Nørtorp. Vurderingsmændene har været på sal. Thomas Pauffuelsens gård Nørtorp på Hanstedholm efter anmodning fra Nicolaus Ægidenss og Maria Worms, sal. Peter Lassons efterleverske, hvis mand havde været værge for de umyndige børn, Georg Matthias og Hans August Poulssønner og der registreret kvæg og løsøre (kvæget vurderet og heste og får, men løsøre er ikke nævnt i vurderingen). Kvæg og fæmon vurderet til 370 sldl. 1 mk. 4 sk. (Sagen fortsætter).

Samme irettelagde en fortegnelse over restancer for Torps tjenere, fordelt mellem Hans August Poulsen og Georg Mathias.

(30/1). Claus Herluf Pors fik andet ting til dem, han havde givet last og klage over. (27/2).

Christen Tang fik 3. ting til dele over Anders Smed i Hunstrup for, hvad han efter dom er skyldig, eftersom Anders Smed er søgt og ingen udlæg efter dommens påskrift.

(30/1). Niels Mortensen, delefoged til Ørum, har ladet stævne Claus Herluf Pors og irettelagde et klagevidne angående en bøsse, han tog fra Niels Christensen i Lille Hillerslev. Han kræver, at Niels Christensen skal have sin bøsse igen eller betaling. Desuden fremlagde han en tilladelse fra amtmanden til Niels Christensen til, at han må have en bøsse i stedet for en musket, fordi der mangler bøsser på mønsterpladsen («mønstring» for soldater foregik på en mønsterplads. En sådan findes endnu ved Hillerslev kirke).

Hertil svarede Claus Herluf Pors, idet han fremviste en bøsse og spurgte, om Niels Christensen ville vedkende sig den. Niels Christensen sagde, at det var den bøsse, han gik til mønstring med, og som han havde lånt af Oluf Bådsgård. Jens Smed i Østerild vedkendte sig også bøszen. Den var hans, og han havde lånt Oluf Bådsgård den.

13. februar.

Ting holdt i Hillerslev formedelst vinters hårdhed.

Peder Bendixen i Vester Vandet irettelægger en kontrakt mellem ham på den ene side og sal. Poul Salmandsen, som boede og døde i Vester Vandet, hans arvinger på den anden side, nemlig unge Poul Enevoldsen i Aggerholm, Christen Enevoldsen i Torsted, Jens Salmandsen i Torsted på sin hustru Maren Enevoldsdatters vegne, og Christen Moensen ibd. på sin hustru Karen Enevoldsdatters vegne på den anden side, hvori arvingerne erklærer, at de har fået hvad de kan tilkomme efter deres kære morbror Poul Salmandsen, undtagen følgende jordegods: En gård i Vester Vandet, kaldes Fuglsang, som Jens Andersen ibor, og en gård i Tveds sogns sogn og by, som Bertel Andersen ibor, hvilke gårde er skødet af Jørgen Lykke til Poul Salmandsen 4/5 1667, således, at de gårde skal følge ham og hans hustru Maren Terkildsdatter deres livstid og derefter tilhøre deres arvinger. De gårde vil arvingerne have sig forbeholden til lige skifte og deling.

Karen Poulsdatter i Nors tillige med hendes søn Poul Nielsen bekender derefter, at hun har fået sin arvepart efter sin kære broder Poul Salmandsen i fornævnte jordegods og giver afkald. Hun beder sin kære søn Poul Enevoldsen i Aggerholm at underskrive med hende.

Fremlagt bliver også et tingsvidne af 2. august 1672, (ikke Hillerslev Tingbog 1672), hvori Poul Salmandsens enke, Maren Terkildsdatter får afkald fra hans arvinger på al arv efter ham undtagen det førnævnte jordegods, som først skulle tilhøre dem efter Maren Terkildsdatters død.

Arvingerne giver igen afkald og kvittering.

Laust Jørgensen i Brund på sine medbrødres kirkeværgers og på hr. Niels Olufsen i Hillerslev item på kongens, kirkens og præstens vegne tiltaler folk for restance med konge-, kirke- og præstetiende.

Dom: De skal betale.

20. februar.

Ting holdt i Hillerslev for vinters hårdhed.

Niels Mortensen, delefoged til Ørum, irettelægger et skriftligt kundskab fra 4 mænd, som vidner, at Mikkil Jacobsen, Jacob Madsens søn i Brund har været

hjemme hos sin fader fra Mikkelsdag til Helmis (Alle Helgens dag), og da også arbejdet noget for Laust Jørgensen.

Efter den tid har vi ikke set ham hjemme, før den pengeskat til soldater blev påbudt. Da var han hjemme, indtil der gik rygter om en ny soldaterudskrivning. Jacob Madsen var til stede, da soldater skulle udskrives og ville fri hans søn for udskrivningen ved at sige, at han endnu ikke havde været til alters, skønt vidnerne mener, at han var 22 år gammel, den tid der skulle en soldat i lægdet. Da mødte Jacob Madsen for sin søn og bekræftede, at han havde været nogen tid hjemme. Da var Jacob Madsen den første, der tog terningerne i hånd og kastede for sin søn. (Sagen fortsætter).

Samme fremstillede for retten 4 mænd fra Rær, som vidner, at Peder Smed i Overgård (i Vigsø) havde en tjenestekarl ved navn Niels Christensen siden mikkelsdag indtil denne udskrivning. Nogle vidner, at de har set karlen køre til Thisted for Peder Smed siden taksigelsens dag. Peder Christensen Smed i Overgård siger, at karlen ikke har arbejdet for ham siden en måned efter mikkelsdag. (Sagen fortsætter).

Samme lyser efter Peder Smeds karl, at han skal møde ved Hillerslev kirke og marchere til Ålborg førstkommende mandag, eftersom han er udskrevet til soldat. (Sagen fortsætter).

Samme lyser efter en tjenestekarl, født i Hedegård, ved navn Niels Christensen, som har været hjemme hos hans forældre, mens de levede og siden hos hans stedmoder, Gertrud Sørensdatter, og som nu siges at være borttrømt. Han er udskrevet til soldat. (20/3).

Christen Pedersen Tang i Kåstrup irettelægger en dom her af tinget 2/6 sidst, som melder, at Anders Smed i Hunstrup er tildømt at betale Christen Tang for adskilligt, som er nævnt i dommen. Nogle mænd var 22/12 på det byggested, som det berettes, at Anders Smed før har beboet, men som han nægter at have fæstet. Døren til huset var lukket, så de kunne ikke komme ind og efterse noget eller vurdere noget. Derfor lader han nu Anders Smed fordele. (3/4).

(9/1). Christen Christensen i Hunstrup på Karen (Kjeldsdatter) Febberstedes vegne i Lille Døvhul irettelægger en opsættelse af 9/1, hvis indhold ses der (!). Kendelse: Eftersom amtskriveren på kgl. Maj.s vegne mener, at Peder Sørensen kun kan yde hende 1½ td. rug og 1½ td. byg årlig, fordi gårdens jord er meget fordærvet af sandflugt, synes det billigt, efter forhandling mellem dem at forblive ved det, i medens disse store udgifter og besværligheder står på.

27. februar.

Ting holdt i Hillerslev formedelst regn og andet vejrlig.

Christen Henriksen i Skinnerup får afkald fra Jens Christensen Bach ibd. på sin hustrus Anne Sørensdatters vegne for arv efter Christen Henriksens sal. hustru Anne Pedersdatter, som boede og døde i Skinnerup.

Amtsskriver Jens Hansen har stævnet vidner. Han spørger dem, om de ved, at nogle mænd i Hillerslev sogn har de tjenestefolk, som han fremlægger liste over (specificeret). De svarer, at nogle af disse folk (specificeret) er enten gamle, skrøbelige, skurvede eller vanvittige stakler, at nogle af folkene kun arbejder lejlighedsvis, og at nogle af bønderne ikke har folk som angivet. (20/3).

Gunde Jacobsen af Søgård på Jørgen Lykke til Søgård hans vegne har ladet stævne nogle mænd i Skinnerup på Skinnerup sognemænds vegne og iredtelagde en kontrakt om kongekorntienden af sognet, dateret 8/8 1663, hvorefter Skinnerup sognemænd forpagter korntienden mod at yde Jørgen Lykke visse afgifter.

Dom: De skal holde deres kontrakt.

(6/2). Claus Herluf Pors fik 3. ting til dele over hans bortrømte tjener. (6/3).

6. marts.

Ting holdt i Hillerslev formedelst frost og vintervej.

Simon Mikkelsen i kløv tiltaler Christen Madsens enke, Johanne Pedersdatter i Klastrup og hans arvinger efter en obligation på 7 sidl., og Peder Jørgensen i Hundal for lånte penge og korn.

Dom: De skal betale.

Christen Eriksen i Kåstrup på sin svogere Mikkil Nielsens vegne i Neergård lyser efter en dreng Peder Christensen, født ved Thisted, som siden udskrivningen påkom, rømte af Mikkil Nielsens gård.

(6/2). Claus Herluf Pors lader fordele Christen Tomsen, der rømte af hans tjeneste uden forlov og afsked.

13. marts.

Ubbe Christensen i Koldkud på Karen Lykkes vegne fremlægger en skriftlig kundskab fra to mænd, der var udsendt af Karen Lykke for at opsøge en karl Mads Poulsen, Poul Andersens søn i Hillerslev, som er i deres (Søgårds gods's) lægd, og skal være soldat, fordi der ingen karle er i lægdet uden Mads Poulsen, undtagen dem, som i langsommelig tid har skattet af deres gårde. Da de kom til Hillerslev, kom Poul Andersen bærende med en sæk korn, men da han blev dem var, satte han sækken fra sig og løb ind i hans hus. Straks efter kom Mads Poulsen ud af huset med en bøsse i hånden. De turde ikke tage ham, men de så, at han gik ind i præstegården. Straks efter kom flere folk til fra Søgårds gods. De gik ind i præstegården, hvor de traf hr. Niels Olufsen. De begærede, at de måtte få karlen, men hr. Niels sagde nej. Han havde friet ham for én udskrivning og ville også fri ham for denne og måske for én til. (20/3).

20. marts.

(13/3). Borgmester Christian Mortensen af Thisted på hr. Niels Olufsens vegne har ladet stævne jomfru Karen Lykke og de folk, der 2/3 var i Hillerslev præstegård for at hente Mads Poulsen til soldat. Han fremkalder vidner om, hvad der var blevet sagt. De vidner, at hr. Niels sagde, at han havde fået ordre til at skaffe en dragon eller penge, og da han ikke vidste, om kongen ville have folk eller penge, havde han bestilt Mads Poulsen til kgl. Maj.s tjeneste, hvis der blev forlangt en mand. De havde ikke hørt, at han havde sagt, at han ville holde Mads Poulsen fri for udskrivning, heller ikke havde de hørt noget om, at Mads Poulsen skulle være rømt eller have forstukket sig under en udskrivning, som Søgårds folk havde sagt.

Præsten havde sagt, at dersom han ikke skulle skaffe enten en rytter eller en dragon, og de godtfolk kunne have billig føje til at tage ham af hans tjeneste, så skulle Gud forbyde, at han ville sætte sig derimod. (Sagen fortsætter).

Mads Poulsen, Poul Andersens søn i Hillerslev, bekræftede, at alt var gået til, som de forannævnte vidner havde sagt, og tog hr. Niels i hånden og lovede, at hvis Gud ville give ham liv og sundhed, ville han tjene hr. Niels i kongens tjeneste som rytter eller dragon, således som de lang tid før havde akkorderet om. (Sagen fortsætter).

Vidner fra Hillerslev bekræfter, at Mads Poulsen har tjent hr. Niels siden først i høst sidste år for kost og løn, og ikke har været i andres tjeneste. Heller ikke ved de noget om, at han skulle være rømmet eller undveget. (Sagen fortsætter).

Peder Sørensen i Rær på Maren Sørensdatter, sal. hr. Hans Nielsens enke i Rær, hendes vegne fremstiller folk, der vidner, at Oluf Christensen i Bådsgård i nogle år har haft Hansted annekspæstegård i brug og ladet pløje, så og bjerge til den. Han havde også sået vinterrug den tid hr. Hans Nielsen døde. (Sagen fortsætter).

Niels Sørensen i Borup, Enevold Sørensen i xxxxxx, Laurits Jørgensen i Sårup og Anders Nielsen i Hedegård, som var vurderingsmænd ved skiftet efter hr. Hans Nielsen, vidner, at hverken Oluf Bådsgård eller nogen på hans vegne meldte ved skiftet, at han ville være af med anneksgården, heller ikke frasagde han sig den. (Sagen fortsætter).

Poul Tomsen, der bor på Hansted anneksgårds grund, vidner skriftligt, at han bor i et hus, som Oluf Bådsgård har ladet bygge 1670, og han har ikke svaret til nogen anden husbond. (3/4).

Laust Pedersen i Hjørdemål på Karen Høg til Hestrupgård hendes vegne tiltaler hendes bønder i herredet for restance.
Dom: De skal betale.

(20/2). Niels Mortensen, delefoged til Ørum, lyser efter nogle personer, nemlig Søren Sørensen, en husmand af Sennels, Niels Christensen i Hedegård og Peder Smeds dreng i Vigsø, Niels Christensen, som er rømt af Hans. Maj.s tjeneste. (27/3).

(27/2). Søren Jørgensen på amtskriver Jens Hansens vegne irettelægger en opsættelse af 27. februar angående folkehold, (som gentages).

Han spurgte, om de nævnte folk var angivet for præsten.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev svarede, at han ikke på den tid (da folkeskatten blev udskrevet) havde nogen at angive. De andre svarede ligeså. Han satte i rette, at de indstævnte efter kongens forordning. Peder Henriksen i Bromølle fremlagde attest fra præsten om, at 3/4 1662 var Karen Christensdatter, Christen Pedersens datter i Store Hillerslev hendes barn døbt Anne. Barnefader var Anders Pedersen i Kielsgård. (8/5).

Bertel Christensen af Søgård på Karen Lykkes vegne stod med et indlæg, da hr. Niels førte sine vidner, stod med det i lang tid og på det sidste leverede sættefogeden det. Det lød på, at eftersom hr. Niels Olufsen, provst i Hillerslev herred, forleden tirsdag har ladet stævne mig, Karen Lykke til Vejerslevgård på Søgård, min fuldmægtig, Ubbe Christensen, som samme dag førte vidner, Gunde Jacobsen, Jep Jensen og Christen Pedersen, så formoder jeg, at Ubbe Christensen, som bor i Koldvad i Hassing herred, Gunde Jacobsen og Jep Jensen, som tjener på Gudumkloster i Harsyssel, bør have 14 dages varsel, eftersom de bor uden herredet. Underskrevet af Karen Lykke.

Samme indlæg blev ikke leveret til skriveren, før hr. Niels's sag, som borgmesteren tog beskrevet, var til ende. (Sagen fortsætter).

27. marts.

Borgmester Christian Mortensen af Thisted på hr. Niels Olufsens vegne har ladet stævne Karen Lykke til vidnespår, og tingmændene fra den 13. marts til at vidne om, hvilke ord, der faldt mellem Karen Lykke(s folk) og hr. Niels den dag.

Ubbe Christensen i Koldkud forment, at ingen vidner bør udstedes i dag, før Karen Lykkes vidner er navngivet eller lovligt stævnet. Borgmesteren nævnte da hendes mænds navne, og beviste, at han havde ladet dem lovligt stævne.

Hans egne vidner beretter, at da hendes vidner var ført, rejste hr. Niels sig op og sagde: »Agter I jeres sjæl ikke mere, end at I vil sværge på sådan dont, som er åbenbarlig løgn og usandfærdigt og vidne mig således fra liv, ære og velfærd. Vil Gud i Himmelen spare mig livet, skal jeg anderledes bevise det, at sandhed dog skal blive åbenbaret«. Intet videre var dem i denne sag bevidst. (Sagen fortsætter).

Ubbe Christensen i Kolkud på Karen Lykkes vegne har ladet de samme tinghørere stævne til at vidne, og hr. Niels Olufsen til vidnespår. De vidner ligeså, at da de folk af Nors sogn ville sværge, på deres vidnesbyrd den 13. marts, rejste hr. Niels sig og sagde (ligesom i ovenstående vidne). (10/4).

Laust Nielsen i Kaarsse får afkald fra Christen Nielsen, Mads Nielsen, anden Christen Nielsen og Oluf Nielsen i Kaarsse på egne vegne og Mads Pedersen ibd. på sin hustru Ingeborg Nielsdatters vegne for arv efter deres forældre Niels Christensen og Ingeborg Nielsdatter, som begge boede og døde i Kaarsse. (20/3). Niels Mortensen lyser anden gang efter de borttrømte personer. (10/4).

3. april.

Ubbe Christensen i Koldvad på sin husbonds Melchior Juels vegne til Hindsels irettelægger en kontrakt mellem Peder Christensen Skøtt, født i Klastrup, nu tjenende amtmanden, på den ene side, og Mikkel Andersen, født på Bak i Hiardemål på den anden side, og begærede, at kontrakten måtte konfirmeres ved tingsvidne. Den lyder på, at Mikkel Andersen, som ønskede Peder Skøts søster Kirsten Christensdatter til ægte, har stedt og fæstet den gårdpart, som Peder Skøt har haft i fæste, med hans vilje og tilladelse. Mikkel Andersen har lovet at forsørge Peder Skøts moder, Johanne Pedersdatter, hendes livstid, men vil ikke have med den ubetalte gæld, som hans sal. fader havde, at gøre, hvorfor Peder Skøtt sælger ham nogle husdyr og noget boskab (specificeret). Når Peder Skøts moder dør, skal han eller hans søskende ikke begære nogen arv i hendes ringe bo. (Sagen fortsætter).

Peder Christensen Skøt, født i Klastrup, på sine medarbejders vegne irettelægger registrering og vurdering i boet efter deres fader, Christian Madsen, som boede og døde i Klastrup, gjort 30. dag efter hans død, 20. september sidst. Børnene Jens Christensen, Peder Christensen Skøtt, Christen Christensen og Maren, Margrete og Kirsten Christensdøtre frasagde sig arv og gæld. Irettelagt er også et fæstebrev fra Melchior Juel 1674 og en deling af husene mellem Christen Madsen og hans sønner Jens og (Peder). Der var intet at udlægge. (1/5).

Niels Christensen i Lille Hillerslev irettelægger en kontrakt mellem ham og unge Christen Christensen i Nors, som erklærer, at eftersom Søren Christensen har fæstet den gård i Store Hillerslev, som Karen Nielsdatter før påboede, og som Christen Christensen er fuldmægtig for, men nu er udskrevet til soldat, har han givet sin broder Niels Christensen i Lille Hillerslev tilladelse til, at han må antage sig gods og formue, dog at han skal svare skatterne. Christen Christensen har så på sin husbond Ejler Jacobsens og medarbejders vegne gjort den aftale med Niels Christensen, at han skal lade pløje og så og gøre med jorden, som han bedst ved og kan og derimod svare skatterne fra nu af til 1. maj 1678. Da skal han være fri for gården og skatterne og andre udgifter, og han kan da forlade gården uden opsigelse, og da må han flytte sit gods og gode, hvorhen ham lyster, dog foderet på stedet at udøde. Han skal også være fri for bygfald, kun holde det hus og stald ved lige, som hans broder har opført. Han og hans folk skal også være fri for soldaterudskrivning. (21/8).

(20/2). Anders Smed i Hunstrup og Christen-Tang i Kåstrup er blevet forligt efter vidtløftige breves forhvervelse, både ved herredsting og landsting således, at Anders Smed skal give Christen Pedersen Tang 8 sidl. for omkostninger og møje i samme sag. Pengene blev betalt på tinget til Christen Tang, og så er alle Christen Tangs breve kasseret, og han leverede dem til Anders Smed.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev udsteder dette vidne. Jacob Ulf i Kløv på kongens og amtskriverens vegne fremfører vidner om øde

gårde i Hillerslev herred (specificeret). Det drejer sig om gårde, som før har tilhørt forskellige godsejere. (Sagen fortsætter).

Jacob Ulf opbyder disse øde gårde, undtagen to, til hvem der vil annamme dem.

(20/3). Peder Sørensen i Rær på Maren Sørensdatter, sal. hr. Hans Nielsen i Rær hans enkes vegne tiltaler Oluf Christensen Bådsgård, der i nogle år har haft anneksgården i Hansted i brug og ikke har opsat den ved skiftet efter hendes mand, og mener, at han skal svare skatter af den, til han lovligt opsiger den. Hun vil forbeholde sig at påtale ham angående det hus, han har ladet bygge, og som han har fået afgiften af.

Dom: Han skal svare skatterne, til gården er lovligt opsagt.

10. april.

Claus Herluf Pors Hvide til Ullerupgård har ladet stævne Moritz Lauritsen i Tved sogn og irettelægger et følgebrev, hvori Claus Linderøth på Kongensgård befaler Moritz Lauritsen herefter at betale sine afgifter til hans svoger, Claus Herluf Pors Hvide, således som han før har betalt dem til ham selv og hans sal. forældre. Desuden skal han betale, hvad han resterer, så vidt han ikke med kvitteringer kan bevise, at de er betalt. De skulle ved faderens død udgøre 141 rdl. 4 mk. 8 sk. Claus Pors begærer, at der må udnævnes mænd, som kan vurdere Moritz Lauritsens bo og midler. Der udnævnes fire mænd. (24/4).

(27/3). Hr. Niels Olufsen i Hillerslev har stævnet Karen Lykke og hendes folk samt tingmændene fra 13. marts, og han fremlægger de tingsvidner, der er taget i sagen (alle gentaget) og kræver dom.

Dom: Da vidnerne strider mod hinanden, henfindes sagen til landsdommernes kendelse.

(27/3). Niels Mortensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, lyser 3. gang efter to drenge, en af Overgård i Vigsø og en af Hedegård i Rær, som begge hedder Niels Christensen, samt husmand Søren Sørensen af Sennels. De er rømmet af kongens tjeneste. (1/5).

Peder Borup i Kåse, kirkeværge for Hjørdemål sogn, tiltaler folk i sognet for skyldig rest af kirketiende.

Dom: De skal betale.

Samme tiltaler Just i Lille Oddersbøl og Christen Nielsen i Dal for 400 mursten, der kostede 10 sldl., og som 1664, da de var kirkeværger, blev udlånt. Han mener, at de skal betale og søge regres andre steder. Sagen opsat en måned, og da skal kirkebogen forevises.

Jens Møller i Vigsø og Peder Jensen i Vodtborig, kirkeværger tiltaler Anders Christensen i Bjerre for resterende kirketiende og for, hvad han blev kirken skyldig, da han var kirkeværge.

Dom: Han skal betale.

24. april.

Anders Pedersen i Nørby i Tved sogn fremkalder 24 synsmænd, der vidner, at gården er så fordærvet af sandflugt, at den i disse besværlige tider ikke kan svare mere end $\frac{1}{2}$ td. korn.

Indstævnet er amtmanden og amtskriveren.

(10/4). Søren Poulsen i Skovsted på Claus Herluf Pors Hvides vegne fremkalder folk der har synet Moritz Lauritsens gårds grund i Sønderby. De så, at jorden var fordærvet af sand, så husene ikke for vand og sand kunne stå. Gården kan ikke skatte af mere end 2 td. i denne besværlige tid. Indstævnet amtmand og amtskriver.

Anders Christensen i Hargård i Vorring på egne og Søren Smeds vegne fremstiller mænd, som har synet Oluf Klovs øde gård i Vorring. Græsningen kan ikke tåle højere på penge end 11 sletmk.

Anders Sørensen Gade i Tved sogn har ladet syne en øde ejendom, Brunsshøj Østen Tveds kær. Græsningen kan ikke tåle højere på penge end 24 sk.

Christen Høj i Nors udsteder dette efterfølgende vidne:

Jacob Ulf i Kløv har sendt to mænd til Tord Nielsen i Kløv for at spørge hans tjenestepige Anne, hvorfor hun ikke har indstillet sig i sin tjeneste hos ham, da hun dog har fået penge på hånden af hans kone Anne Jespersdatter. Hun svarede, at årsagen var, at hun ikke måtte komme fra Tord Nielsen.

1. maj.

(10/4). Niels Mortensen fik 3. ting til dele over de tre, som er rømmet af kongens tjeneste. (8/5).

Ubbe Christensen i Koldvad på sin husbond, Melchior Juels vegne, irettelægger en kontrakt mellem Peder Christensen Skøtt, født i Klastrup og Tomas Jacobsen, født i Lønnerup, hvorefter han med Peder Skøtts tilladelse — plura videtur indefra pag. 17 (se fol. 17 b, 3. april) — dog at der i stedet for Mikkel Andersen skal stå Tomas Jacobsen — og Peder Skøtt lover at efterkomme samme kontrakt.

8. maj.

(1/5). Niels Mortensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, lader fordele de tre, som er rømmet fra kongens tjeneste.

Christen Abildsen i Nors har ladet syne Huegedals bolig i Sennels på Ejler Jacobsens vegne. Jorden var forleden år pløjet og sået og kornet bortført. Der var et lidet stykke jordhytte, som ikke var dygtig til andet end til fæhus. Der var ikke gødning ved huset af sidste års afgrøde. Indstævnet er (Maren) Pedersdatter i Vandtrang og hendes søn Peder Andersen.

(20/3). Christen Skriver i Hillerslev på amtskriverens vegne efter opsættelse 20/3 tiltaler folk, fordi de ikke har angivet deres folkehold for præsten. De har tidligere ført vidner om deres folkehold (eller forandringer) for præsten, bør de stå til rette efter forordningen om folkeskatten.

15. maj.

Christen Pedersen i Skjelsgård har ladet taksere græsningen til den øde gård Skjelsbjerg. Den kan ikke tåle mere end 10 sletmk. på penge. (26/6).

Tomas Jensen i Kjelstrup har ladet syne græsningen til Anders Nielsens øde gård i Kjelstrup og Brogård øde gård ibm. Brogårds eng var skammelig opgravet.

22. maj. Intet.

29. maj.

Søren Poulsen i Skovsted på Anne Arenfelds vegne til Ullerupgård har ladet syne (ved 24 mænd) Abildhave i Østerild. Hvor nogle agre før havde været, groede hvideris, klittagba . . . og klittag. Noget har været øde i 17 år, og der har været sandflugt. Hvis nogen herefter skulle bo derpå, kunne ejendommen ikke skatte af mere end 4 td. Før har den skattet af 12 td.

Niels Mortensen, delefoged til Ørum har stævnet Niels Brun i Hoxør og hans kone Ingeborg Sørensdatter til synsvidne og har ladet syne en dreng Peder Nielsen, Niels Nielsen Strands søn i Hoxør. I hans hoved sås der 4 sårmål, som var blodige. Niels Mortensen sigtede Niels Bruuns kone for at have voldt skaden. (17/7).

12. juni.

Rasmus Hansen Raffn på Gabriel Berends til Ørum hans vegne og på Peder Pedersen, forvalter på Ørum, hans vegne fremstiller folk, nemlig Jens Andersen i Hoxør og Niels Jensen i Skiverklit, som vidner, at de den 13. marts var udsendt til Ålborg med en soldat ved navn Christen Torstensen, som tjente Laurits Ibsens hustru i Hoxør på Ørum stavn og var udkrevet i det lægd, hvor han tjente, for at lade ham indrullere. Da de kom imellem Torslev og Brovst på køret, kom Morten Jensen ved broen i Torslev, Peder Jensen, Anders Jespersen, Mathis Jensen og Sune Torstensen ibd. og red forved dem i Meldvejen (mellemvejen) med forke og kårder, og hindrede dem på deres vej, så de måtte holde, og så tog folkene soldaten fra dem med vold, skønt han sagde, at han ville gå for dem i kongens tjeneste. Han sagde, at han havde 4 rdl. på sig fra hans lægd, og begærede, at de mænd ville lade ham blive ved sit lægd. Mændene svarede, at han skulle følge dem, om også Djævelen skulle føre ham af vognen, og så tog de ham og drog bort med ham. Indstævnet er nu disse mænd.

Niels Mortensen, delefoged til Ørum, fremstiller Christen Ibsen Hårboe i Hillerslev, Iver Jensen og Laurits Jensen ibd., så og Jens Mikkelsen i Skovsted og gav last og klage på en plag, Jens Mikkelsen i Store Hillerslev endnu lader gå på deres og hvermands korn og opæder, nedlægger og fordærver det, og som han ikke vil hægte. (19/6).

Jens Jensen i Brund og Niels Munk ibd. gav last og klage over mænd fra fremmede sogne, som er indfaldet i deres sognefællede med tørvegravning og har bortført det.

Niels Andersen på Ballerum fik tredje ting til Laust Nielsen Vester for 1 td. hestehavre og østre Laust Nielsen i Kårsse for 1 td.

Kirkeværgerne i Kåstrup, Niels Vandet og Erik Christensen ved kirke tiltaler folk i Kåstrup for restancer (af tiende) af det øde gods.

Dom: De skal betale.

19. juni.

(12/6). Niels Mortensen i Lille Hillerslev på sin husbonds tjeneres vegne gav anden gang last og klage over Jens Mikkelsen for en plag, som han lader gå løs i deres korn.

Søren Rasmussen (foged på Kølbygård) har ladet syne Vestergård i Østerild. Der nævnes ralingshus, lade, østre stald og vestre fæhus samt et jordhus til vestre ende af laden.

Niels Mortensen, delefoged til Ørum, irettelægger registrering og vurdering efter Niels Jensen ved Bløde i Skiverklit hans salig hustru Maren Christensdatter. Arvingerne er Niels Gravesen i Thisted og søskende, Tomas Skrædder i Thisted, Christen Laustsen og afdøde broder Christen Laustsen, som boede ved Langhov, hans børn Laust, Morten, Anne og Kirsten, Jacob Jensen i Brøndum hans hustru Margrete Pedersdatter, Gregers Pedersens hustru Maren Pedersdatter på Hiortsholm, Laust Tomsen i Klim hans hustru Kären Pedersdatter, Jens Jensen i Kortegård hans moder Else Pedersdatter og Peder Laustsen i Vestermølle i Gøtrup hans moder Maren Pedersdatter. Boet insolvent.

Niels Mortensen, delefoged til Ørum, har ladet stævne Marcus Pedersen i Klit, Ingvor Mikkelsen og Niels Christensen i Langhov og forbyder dem at have nogen drift på Christen Pedersen i Klit hans gårds grund og ejendom. Søren Poulsen i Skovsted mødte herimod og mente, at ingen klage eller forbud bør udstedes, før det bevises, hvor nogen upligt kan være gjort.

26. juni.

Christen Abildsen i Nors på hr. Niels Olufsens vegne i Hillerslev opsiger fæstet af en gård Hov, han har i brug i Store Hillerslev, som han har fæstet af sal. fru Dorte Då. (10/7).

Hr. Anders Nielsen i Nors lader syne hans annekspræstegård i Tved sogn, som Laust Midt-i-by sidst påboede. Husene er nedtynget af sand, så man kan gå over dem på sand, undtagen 2 bindinger af en stald.

Tømmeret, som kan bjerges, er kun brugeligt til brande.

Christen Abildsen i Nors fik 3. ting til Nors sognemænd, som rester med kirkens tiende.

(15/5). Christen Pedersen i Skjelsgård lod læse et synsvidne om græsningen til den øde gård i Skjelsbjerg, og udbød græsningen til hvem, der vil betale vurderingssummen. (17/7).

Christen Sørensen i Klstrup irettelægger registrering og vurdering i boet efter sal. Maren Nielsdatter, som boede og døde der. Overværende Jep Lauritsen i Knudgård på sin hustru Margrete Jensdatters vegne. Boet insolvent.

Christen Skriver fik 2. ting til Mikkel Flyff.

3. juli.

Søren Poulsen i Skovsted på Anne Arenfelds vegne fremkalder vidner, som 1662 16/4 var på Sø på Mors og talte med Peder Henriksen Mylting og tilbød ham, hvad der resterede på det brev, sal. Claus Pors havde udgivet til jomfru Agnete Kås. Han sagde, at de ingen afregning kunne gøre, men enten hans faged eller hans frue skulle med det første komme til Ullerupgård og tale med Anne Arenfeld om det. De ville skrive fru til. 14/10 1668 var de igen på Sø og talte med fru Agnete Kås og tilbød hende penge for det resterende på sal. Claus Pors's brev, men hun svarede, at hun med første ville komme til Ullerupgård, hvorom hun også skrev Anne Arenfeld til. Søren Poulsen fremlagde skrivelsen. To mænd vidner, at de har været på Fæggegård på Fæggeklit og har stævnet fru Agnete Kås. (Sagen fortsætter).

(Samme) fremstillede folk, der vidner, at da sal. Claus Pors kom hjem til Ullerupgård fra Læsø efter den korte fred, som var sluttet, kom svenskens folk straks ind igen, og 3 svenske kom ind i hans stue med fru Anne Arenfelds morgengavebrev, skrevet på pergament med hængende segl i lange bånd, som de sagde, de havde fået i et skrin til Ingeborg Søes i Thisted, og Christen Høj i Nors, som da tjente Claus Pors som defoged, og Anne Sørensdatter i Vorning hørte, at de svenske begærede penge for brevet. Der blev akkorderet, og Claus Pors gav dem nogle penge, og han fik brevet, men da var det både skiddent og krøglet (krøllet) og det ene hængende segl borte. (Sagen fortsætter).

Samme irettelægger en skriftlig kundskab fra folk, der tjener Anne Arenfeld på Ullerupgård. De vidner, at to af Enevold Kås's tjenere (bønder) kom til Ullerupgård og læste en kopi af den kommissionsforretning, der var gået mellem Anne Arenfeld og hendes børn. De kom på Claus Herluf Pors's vegne, og da de havde læst den, forbød de Anne Arenfeld at befatte sig med ager og eng til Ullerupgård, før sagen var til ende. Næste dag skulle de have været ude at slå

hø, og siden turde fru i lang tid ikke lade folkene begynde. De spurgte hende nogle gange, om ikke de skulle begynde at slå hø, men hun svarede med grædende tårer, at hun ikke vidste, hvad hun turde gøre. Så gik de for dette forbuds skyld til den 8/7 (sidste år), til fru på det sidste bad dem i Guds navn begynde at slå. Derfor står nu en hob af engen uslået for dette forbuds skyld, der var til stor skade for fru, både for hø og kornavlning. Denne sommer lod Claus Herluf slå det bedste af engen og førte høet til Ullerupgård som foder til hans kvæg. Desuden bemægtigede han sig alle de værelser (rum) i gården, som han ville, både i borggården og i ladegården. (Sagen fortsætter).

Samme irettelægger en skriftlig kundskab fra Peder Andersen på Ullerupgård. Han havde været i Thisted i fruens ærinde som soldater, og da han stod hos hende og sagde hende beskeden, kom Claus Herluf Pors, der var kommet hjem fra Lyngholm, drog sin kårde og slog Peder Andersen, der tog fat i hans gode moders arm for at få hende til at gå ud, men han blev ved at slå, og Peder Andersen løb med hans gode moder rundt om på gulvet. Da han havde slået Peder, så længe han ville, klagede denne sig og spurgte, hvorfor han blev slået, da han aldrig havde gjort ham imod. Claus Herluf Pors svarede, at det var for den vogn, hans jomfru og hendes søster agede på fra Sennels kirke til Thisted, som var en vogn som de tog fra Anne Arenfelds piger ved kirken, som hun havde lånt pigerne til kirken, og ingen kendte til, at de tog den. Tilmed agede de med deres moder, fru Helvig Rodsteen til kirken i hendes lukkede vogn med 4 heste for, så ingen vidste, at de behøvede en vogn. Da Anne Arenfeld så, at de ville sætte sig i pigernes vogn, løb hun straks til dem og spurgte, om de ikke skulle age med deres moder, men de svarede nej. Så bad hun dem bie, til hun kunne låne præstens vogn til dem, for hun ville ikke, de skulle age på den vogn, men de svarede nej og bad Peder Andersen køre straks.

Da Claus Herluf Pors nu havde slået Peder Andersen, kom Enevold Kås's dreng ind i stuen med søndret krus på en tallerken. Det tog Claus Herluf Pors og gik til hans gode moder, Anne Arenfeld, med det og satte det ned på brystet af hende og sagde: »Hvorfor sendte I min gode moder (= Svigermoder) Helvig et bråddent krus?«. Anne Arenfeld svarede: »Da jeg sendte hende det, skadede det intet«. Hans sagde: »Det er løgn, hvorfor gjorde I det? Gjorde I det min gode moder eller nogen af hende til spot eller despekt?«. Hvortil Anne Arenfeld svarede: »Hvad spot skulle nogen have af, at jeg sendte hende et krus efter hendes egen vilje, som jeg havde givet hende?«. Hans svarede: »Det er ikke nok. Sværg straks derpå!« — Hun svarede: »Nej så Gud og min sjæl gjorde jeg ikke, for det skadede intet, da det blev leveret til hendes dreng«. — Så tog han kruset af tallerkenen og slog den ned for hans moder, Anne Arenfelds fod, så det smeldrede i små stykker.

Christen Andersen, faged på Ullerupgård, vidner, at de Claus Herluf Pors havde slået Peder Andersen, kaldte han fageden ind i stuen og slog ham med en kæp og sagde: »Det skal du have for den vogn, min jomfru og hendes søster agede på til Thisted. Nu er det bestilt, som jeg havde lovet og svoret på«. En pige på Ullerupgård vidner det samme.

Indstævnet er Claus Herluf Pors Hvide og Enevold Kås til Lyngholm og hans dreng.

Christen Abildsen i Nors på Nors kirkes vegne tiltaler dem, der resterer med kirkens tiende. (Sagen fortsætter).

Samme forbyder folk i Nors sogn at indføre deres korn, før de har tiendet.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, har ladet syne græsningen til Jørgen Jensens gård i Østerild.

Samme har ladet syne brøstfældighed på den gård i Rær, som Peder Krogh sidst iboede.

10. juli.

Ting holdt i Hillerslev formedelst regn og sto(r)m).

Søren Poulsen i Skovsted på Anne Arenfeld til Ullerupgård hendes vegne fremkalder vidner, som har tjent hende siden mikkelsdag, og vidner, der har tjent Claus Herluf Pors siden mikkelsdag. De vidner, at de aldrig har hørt eller set, at hun til nogen tid er blevet stævnet for en borgerlig ret.

Ubbe Christensen i Koldvad på hr. Christen Høsts vegne har ladet syne hr. Christen Høsts ejendom, som Christen Klou og Christen Kiar i Tvedsogn sidst påboede og frarømt. Raling og lade var nedbrudt. (7/8).

Peder Sørensen i Rær opsiges 3. gang den gård, som Mikkil Jørgensen sidst påboede, og som han nu har haft i brug. (17/7).

Christen Abildsen i Nors på hr. Niels Olufsens vegne — — — (ikke mere).

Peder Sørensen i Skårupgård tiltaler Peder Laustsen i Kåstrup, som har skyldt Peder Sørensens broder sal. Niels Sørensen 8 td. byg, og siden blev forligt med Peder Sørensen om, at han skulle betale Peder Sørensen 8 sldl., men som ikke har betalt, hvorfor Peder Sørensen forlanger, at Peder Laustsen skal betale 8 td. byg, da forliget er bortfaldet.

Dom: Han skal betale.

(26/6). Christen Abildsen i Nors på hr. Niels Olufsens vegne i Hillerslev opsiges 3. gang den gård Hov i Hillerslev, han har haft i brug, og har stævnet Niels Lange til Kølbygård til opsigelsesvidne.

Christen Andersen, delefoged for godset, indvender, at der ingen opsigelse bør gå beskrevet, før Holger Trolle bliver stævnet på sin hovedgård Rygård på Sjælland. Christen Abelsen mener, at eftersom Holger Trolle er udenlands, og der er stævnet på gården, som Hov er tjener til, nemlig Ullerupgård, hvor de har ydet deres skyld og landgilde, bør vidnet udstedes.

Kendelse: Da Holger Trolle ikke er navngivet i stævningen, kan opsigelse ikke udstedes, før der er lovligt stævnet.

17. juli.

Christen Abildsen i Nors på Ejler Jacobsens vegne har ladet syne den part af Christen Jensens gård, som Anders Christensen i Hoxør har opsagt. De så et ladehus, som ikke fattedes noget i nogen måde. På stalden manglede en stensbjælke. (Sagen fortsætter).

Anders Christensen i Hoxør er stævnet til dette vidne foran.

Christen Abildsen i Nors på hr. Hans Poulsen i obye (Åby) og medinteresserede vegne har ladet 24 mænd syne den øde ejendom, som kaldes Wullom, som Peder Jensen har påboet. Agerjorden var øde af sand. På engen kunne der ikke blive et skår i nogle år for sand. På stedet, hvor husene skulle stå, sås ikke andet end et jord-væggsted. Det andet var i store sandbunker. Amtmand og amtskriver indstævnet.

Mogens Nielsen, borger og rådmand i Thisted, har ladet syne en øde gård i Kjelstrup, som Christen Pedersen sidst påboede, den græsning. Den kan ikke tåle højere i år på penge end 3 rdl.

(26/6). Borgmester Christian Mortensen af Thisted på sin svoger, borgmester Christian Spormands vegne begærer, at herredsfogeden vil udnævne 4, 8 eller 12 mænd til at skifte og dele Skjelsbjergs avl, eng og græsning, eftersom der menes, at der er partcipanter i gården tillige med ham, så han ikke skal betale mere, end for hans egen part, og han kunne vide, hvad der var hans. Jacob Ulf svarede, at han ville meddele og give, så vidt Retten kunne meddele ham. (9/10).

(29/5). Niels Mortensen, delefoged til Ørum, har ladet syne Niels Nielsen Strands søn Peder i Hoxør. Han havde 4 blodige sår i hovedet. Han sigtede Niels Bruns kvinde, Ingeborg, i Hoxør for skaden.

(10/7). Peder Sørensen i Rær opsiges 4. gang den gård i Rær, som Mikkil Jørgensen påboede og drog fra for armod, og som Peder Sørensen siden har haft i brug, fordi han har udlagt over sin anpart til soldaterhold af det øde gods i Hansted under Vestervig.

24. juli. Intet.

31. juli.

Christen Andersen Kolsgård på sin husbond, Holger Trolle til Rygård, har ladet stævne Christen Madsen Skriver i Hillerslev til vidnespårhør og synsatsigelse. Hans hustru er Zidsel Henriksdatter. Et vidne beretter, at han i den femte uge i bygsæd så han Christen Madsen, der gik sønden ud af Hillerslev by med en bøsse i sin hånd, og i det samme så han sønderad og så, at der gik en plag på C.M.s korn. Christen Madsen gik vester til plagen og skød øster ad, og røgen drev til plagen, som singlede (segnede) og faldt. Et andet vidne vidnede det samme. (Sagen fortsætter).

Samme har ladet syne plagen. Der var huller på dens hals og på højre side af boven, og plagen var blodig. (Sagen fortsætter).

Samme tilbyder sammen med to andre mænd Christen Skriver den sårede brune plag, som blev skudt.

(14/8). Niels Nielsen af Vestervig på Cornelia Becus (!!), sal. Jochum Irgens til Vestervigs, hendes vegne har ladet stævne Vestervigs tjenere i herredet til dom.

Hertil at svare mødte Peder Sørensen i Rær. Hans sag blev opsat 1 måned, og da at bevise, om han har noget at fremlægge til befrielse for restance.

7. august.

(Otte mænd nævnt. Derefter står der, at disse mænd er synsmænd, hvorefter der nævnes otte andre mænd).

(10/7). Christen Abildsen i Nors på hr. Christen Høst, sognepræst i Nissum, hans vegne har ladet syne hans øde gård i Tved sogn dens ager og eng. Niels Knudsen og nu senest Christen Jensen og Christen Christensen Blæsborg i fæste havde. Agrene var meget fordærvet af sandflugt. På egnen er intet slået i 3 år. Gården skattede før af 13 td., men kan nu ikke tåle at svare af mere end 5 td.

Christen Abildsen i Nors på Poul Nielsens og Jens Nielsens vegne i Nors har ladet syne den øde gårds ager og eng i Sønderby i Tved sogn, som Laust Nielsen sidst i fæste havde. Den kan ikke tåle at skatte af mere end 1 td. imod før af 4 td. (Derfor står også Poul og Jens Nielssønner, så de er vel brødre).

Christen Abildsen på Jens Bonches vegne i Tved sogn har ladet syne den gårds ager og eng, som Jens Bonch nu ibor og Niels Jensen sidst i gæste havde. Den har før skattet af 3½ td., men kan nu ilde tåle at skatte af mere end 1 td. på grund af sandflugt.

Anders Mogensen i Nørby i Tvedsogn har ladet syne den gårds ejendom han påbor, og som Søren Kjeldsen før havde i fæste. Den har før skattet af 3 td., men kan nu højst skatte af 1 td. på grund af sandflugt.

14. august.

Erik Nielsen i Skinnerup har ladet stævne Peder Mikkelsen i Nedergårds mølle og har ladet syne det hus i Skinnerup, som Peder Mikkelsen iboede, og dets ager og eng, og vurdere avlen. Huset var ikke tjenlig til at lægge korn i, men de så Peder Mikkelsens kone og 2 børn og ild og arnested i huset. Erik Nielsen fremlægger fæstebrev til Erik Nielsen på huset, som Peder Mikkelsen rømmede fra, fra Mogens Rosenkrantz til Glimminge og Langting, dat. 1677, 3/8. Herimod fremlagde Peder Mikkelsen et fæstebrev på livstid på samme hus fra Mogens Rosenkrantz, dateret 5/5 1667.

Dom: Da Erik Nielsens fæstebrev kan være erhvervet ved vrang beretning, må Peder Mikkelsen indføre sit korn og svare skatter og landgilde, indtil Mogens Rosenkrantz's fæstebrev til ham bliver forbrudt.

(31/7). Christen Madsen Skriver fører vidner på, at han har ladet advare folk mod at lade deres kvæg og heste gå i hans korn. Det var sket i kirken, og at en dreng havde advaret Jens Mikkelsens pige, da hun gik bag ploven, og sagt at hun skulle tage Jens Mikkelsens plag af Christen Madsens korn. Andre vidner, at Christen Madsen havde bud ved Jens Mikkelsen, om han ville udnævne 2 mænd til at vurdere den skadede plag, så ville han selv udnævne 2 mænd, Jens Mikkelsen sagde, at Christen Madsen ikke havde noget at gøre med vurdering af hans plag. Christen Madsen havde budt Jens Mikkelsen forlig og en hel tønde øl. Jens Mikkelsen svarede, at han ville have 2 rdl., hvis sagen skulle forliges. Han havde også sagt til Christen Madsen: »Du er en skælm og gør som skælm«. Nogle har set, at plagen i tørvebjergningstid løb efter Jens Mikkelsens vogn. Andre havde set, at den stod i hælde. (1/8).

Christen Bertelsen i Skovsted, defoged til Vestervig, tiltaler bønder på Vestervigs gods i herredet for restancer (specificeret, 10 sider).
Dom: De skal betale.

21. august.

Søren Christensen i Sennels på hr. Anders Pallesens vegne fører vidner på, at Christen Nielsen i Hundahl har ladet tøjre 2 øg, 1 ko og 1 kvie på den del af Hundal, som hr. Anders havde købt og var hans bedste indmark. Hr. Anders's folk tog dem i hus, hvor de blev hentet af Christen Nielsens datter, men siden har hans kvæg også stået tyret på hr. Anders's jord.

(3/4). Ungen Christen Christensen i Nors på Ejler Jacobsens vegne på den ene side og Niels Christensen på sine egne og hans broder Søren Christensens vegne og Peder Christensen i Store Hillerslev på egne vegne på den anden side, på deres vegne. Niels Christensen begærer af Christen Christensen i Nors lov til at flytte korn og afgrøde fra hans broders gård, eftersom han blev taget til soldat. Christen Christensen lover, at hvis Niels Christensen skaffer en karl til gården, som vil indføre korn og avling der og opfordre det der, så må Niels Christensen bortføre dette års afgrøde hvorhen han lyster. Niels Christensen oplader derefter gården til sin broder Peder Christensen.

(14/8). Christen Madsen Skriver har ladet stævne Jens Mikkelsen og fører vidner, som siger, at den omtvistede plag legede og sprang i kornet, og de syntes ikke, den fejlede noget. Desuden vidner de det samme, som blev vidnet 14/8: (13/11).

28. august.

Christen Høj i Nors på Peder Bendixens vegne har ladet syne ved 24 mænd nogle af hans ejendomme, nemlig Vilsbøl i Vester Vandet sogn, som Anders Christensen sidst påboede og fradøde, Jesper Christensens gård i Agerholm og Bertel Christensens gård i Tved sogn. De kan ikke skatte af så meget som før.

Gregers Sørensen i Kjærgård i Tvedsogn fører 24 vidner, som har synet Kjærgård. Den kan kun skatte af 4 td. mod før 6½ td. 1 åboskp. (25/9).

4. september.

Hr. Peder Nielsen, sognepræst i Hjardemål har ladet stævne Henning Hansen under bjergtet og hans stedsøn Peder Jensen til vidnespårer og lovmål og amtskriver Jens Hansen til vidnespårer. Christen Høj i Nors irettelægger en skrivelse fra amtskriveren, hvori han giver Christen Høj fuldmagt til at føre denne sag, der angår nogle rør, som Henning Hansen skal have slået ved Vullum, en sag uden importance, som han ikke synes, præsten kan være bekendt at føre mod en fattig mand, hvorfor han mener, at der ikke bør føres vidner mod den fattige mand. Dommeren bestemmer, at der kan føres vidner til sagens oplysning. (Sagen fortsætter).

Hr. Peder Nielsen har ladet syne sin eng ved østerenden af Vullum Sø, hvor Henning under bjergtet og hans stedsøn har slået rør, ravn og græs. Det har været oplagt 4 steder og er bortført. (Sagen fortsætter).

Samme føre vidner på, at Henning Hansen har slået rør, ravn og græs ved Vullum Sø sammen med sin stedsøn Peder Jensen. (Sagen fortsætter).

Samme fremstiller Jens Christensen i Tved (Hjardemål sogn), der vidner, at i 5 præsters tid har præster i Hjardemål slået og afført rør m.m. ulast og ukåret. Andre vidner, at ingen har slået rør m.m. på nævnte ejendom i 13 år eller at ingen har gjort det uden præstens minde.

11. september.

Søren Jørgensen på amtskriver Jens Hansens vegne tiltaler folk i Rær, Hansted og Vigsø sogne for resterende konge-korntiende for 1676.

Dom: De skal betale.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, lader syne et ralingshus i Kortegård. Peder Henriksen i Bromølle har ladet det oprejse, men af samme oprejste hus mangler 18 lægter og 12 stolper til væggene.

Christen Bertelsen i Skovsted, har ladet stævne Brix Jensen i Hansted og irettelægger en kontrakt, hvorefter Brix Jensen med god vilje og venskab har ladet sig leje til soldat for Christen Bertelsens lægd i Skovsted under Vestervig gods, hvorfor han skal have 30 rdl. i løn for 1 år. Han kvitterer for 10 rdl. i penge for klæder og for 20 rdl., hvorefter han har 10 rdl. til gode i løn.

Christen Bertelsen sætter i rette, at Brix Jensen skal holde kontrakten.

Dom: Det skal han.

18. september. Intet.**25. september.**

(28/8). Gregers Sørensen i Kjærgård i Tveds sogn har ladet syne Kjærgårds ager og eng. Synsmændene fandt, at ejendommen var sådan overløbet med sand, at de syntes, den herefter kun kunne svare af 1½ td. hartkorn mod før af 6½ td.

Samme synsmænd har synet Bonch i Tvedsogn, som på 3. år ligger ubrugt, svarede før af 4½ td., kan kun tåle at svare 1 td. hartkorn.

Og en gård i Nørby i samme sogn, som Anders Nielsen før iboede, men har ligget øde i 6 år, skattede før af 3 td. 2 skp., kan kun tåle at svare 6 skp. hartkorn.

Hans Laustsen i Hjardemål har ladet syne den gård i Hjardemål, som Peder Nielsen og derefter hans hustru før boede i, men som en tid lang har ligget øde, og er meget fordærvet af sandflugt. Den har før skattet af 7½ td. hartkorn, men kan nu kun tåle at svare af 3 td.

2. oktober.

Ting holdt i Hillerslev for medelst regn. Intet.

9. oktober.

Niels Mortensen, delefoged til Ørum tiltaler nogle af Ørum og Poul von Klingenbergs tjenere i herredet for restancer.

Dom: De skal betale.

Peder Sørensen i Rær på hr. Laurits Kochs vegne har ladet syne Hansted annexpræstegårds jorder. Synsmændene mente, at de 2 parter var øde af sand. Den 3. part ligger for en åben sandflugt. Den har før svaret af 10 td. hartkorn, men de synes, at den nu kun kan tåle at svare af 3 td.

Anders Christensen Overgård i Vigsø irettelægger en kontrakt mellem ham og Christen Laustsen på Hjertbjerg om, at Anders Overgård oplader til Christen Laustsen det hus i Rær på Vestervig stavns, som Peder Baun sidst iboede. Anders Overgård skal beholde rugsæden, som er sået dette år og den ager, som ligger næst op til rugsæden og alt løst tømmer.

Herfor skal Christen Laustsen betale opladelsespenge 8 rdl.

Der resterer endnu 3 sidl. 1 mk., som kræves betalt.

Dom: Han skal betale.

(17/7). Borgmester Christian Mortensen på sin svoger borgmester Spormands vegne har ladet stævne Maren Nielsdatter af Randers, som ejer 1/3 af Skjelsbjerg, mens Spormand ejer 2/3 og tilbyder at købe hendes part af gården eller at sælge sin egen part. Hvis de ikke kan blive enige begærer han gårdens jord delt. De kan ikke blive enige.

Dom: Gården skal deles ved dannemænd, og hver betale sin part af skatter.

16. oktober.

Søren Christensen i Voringgård, Peder Sørensen i Nørby, Kjeld Nielsen i Groffgaard og Christen Pedersen i Gasbjerg Mølle har ladet deres ejendomme syne. Synsmændene synes, at gårdene ikke kan svare så meget som før (specificeret), Gasbjerg Mølle heller ikke, da to vildkilder vest for møllen er tilstoppet af sand, så de ikke giver vand mere.

Christen Madsen i Hillerslev på sin søn Peder Christensens vegne irettelagde en fuldmagt fra sønnen til at modtage resten af den løn, han har til gode af sin soldaterløn. Han står ved oberstløjtnant Fuchs kompagni. Faderen kræver nu hans løn af lægdsbrødrene og irettelægger en kontrakt mellem sønnen og dem af 2/10 1676 om, at han skal tjene dem som soldat i et år fra mikkelsdag 1676.
Dom: De nævnte lægds mænd og deres medbrødre skal betale.

Anders Nielsen i Hinding får afkald fra hans stedsøn Laust Christensen, født i Hinding, på arv efter hans moder Maren Laustdatter, som døde i Hinding.

Niels Jensen i Sand i Skiverklit, Mads Andersen i Mejlklit i Hjardemål sogn, og på Magdalene Edvartsdatter, sal. hr. Christen Niensens enke, nu boende i Kårse, hendes vegne Søren Laustsen i Bloksgård har ladet syne deres gårde. Synsmændene mener, at de ikke kan svare af så meget hartkorn som før (specificeret).

30. oktober.

Christen Nielsen i Jensby har ladet syne nogle agre på Kortegårds mark, som Christen Nielsen har i fæste. Der var gjort skade for ½ td. rug et sted og for 4 skp. rug et andet sted, mest af svin og høns.
Indstævnet er Jens Jensen i Kortegård og Anders Eriksen ibd.

6. november. Intet.

13. november.

Ting holdt i Hillerslev formedelst regn.

Claus Herluf Pors Hvide har ladet stævne folk i Klit, Mejlklit, Skadhave, Marspil m.m., fordi de har bortført hø af hans eng. En af dem irettelægger en hjemmelsseddel, hvor Birgitte Catrine Pors erklærer, at hun har solgt disse mænd høet for 10 sldl.

Samme har ladet stævne flere mænd, men kun to, Erik Nielsen i Skinnerup og Søren Ibsen ibd. tiltales. Erik Nielsen for 4 sldl. for en øde gård han har haft i brug, og Søren Ibsen for 4 mk.
Dom: De skal betale.

Borgmester Christian Mortensen i Thisted fremkalder synsmænd, der har synet en gård i Aggerholm, som Christen Smed påbor, skadet af sand, har skattet af 4 td. hartkorn, kan kun tåle at skatte af 1 td. 3 skp. — og to gårde i Nors, den ene har været øde, men borgmesteren har opbygget den og fæstet den til Simon Pedersen. Den har skattet af 12 td. 4 skp., kan kun tåle at skatte af 5 td. Den anden er fæstet til Anders Andersen og har svaret af 9 td., men kan kun tåle at skatte af 4 td. 4 skp.
De to gårde har før tilhørt Christen Skeel, men alle tre tilhører nu borgmesteren.

(28/8). Christen Andersen Kolsgård på Hannæs, delefoged til Kølbygård, fremstiller Christen Madsen, skriver, og Jens Mikkelsen i Østerild, som slutter forlig om den skadede plag. Christen Madsen skal have plagen, og han skal betale Jens Mikkelsen 3 sldl. straks og 3 sldl. 3. juledag.

20. november.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, har ladet syne en del af Ørum tjeneres jord, der er skadet af sand. Synsmændene mener, at gårdene derfor ikke kan skatte af så meget hartkorn som før (specificeret) (også gårde i Øster Vandet (!), nemlig Peder Olufsens (Knakkergård), som har skattet af 6 td., kan nu kun tåle af 3 td., Niels Tomsens gård har skattet af 2 td., kan kun tåle af 1 td., Niels Tomsen har også skattet af et bol 2½ td. kirkens skyld, kan kun tåle af 1 td., Christen Jensen har skattet af 6 td., iberegnet 5½ td. til kirken, kan kun tåle at skatte af 2½ td. hartkorn, Christen Iversen på Holm, før af 2½ td., deraf 2 td. til kirken, kan kun tåle af 1 td., Mads Mouritsen svarede af et bol 1 td. htk., kan kun tåle af 4 skp.).

Niels Mortensen, delefoged til Ørum, har på Poul v. Klingenbergers vegne ladet syne nogle af dennes gårde, især i Rær sogn, som ikke kan tåle at skatte af så meget som før på grund af sandflugt.

Christen Høj i Nors på Mads Pedersen på Holm i Øster Vandet, sal. Christen Pedersens enke i Øster Vandet, Jens Andersen i Store Holder og Enevold Poulsen i Lille Holder (i Vester Vandet sogn) deres vegne har ladet syne deres gårdes jord, som har tilhørt Jørgen Lykke undtagen Lille Holder, der har tilhørt Laurits Lunov. Store Holder har før været beboet af Christen Andersen. Gårdene kan ikke tåle at svare af så meget hartkorn som før (osv. som før).

27. november.

Claus Herluf Pors Hvide til Ullerupgård irettelægger registrering 26/11 1677 af sal. Laust Andersens efterladte bo i Skovsted (ugift). Boet insolvent.

Claus Herluf Pors tiltaler Søren Jensen, foged på Momtoft for lejermålsbøder. Sagen opsat 14 dage.

Samme har ladet stævne Søren Poulsen i Skovsted og har ladet syne en karl, Niels Smed, på Ullerupgård. Han havde et hug eller skår i venstre hånd englangs hans tommelfingerled og han skyldte Søren Poulsen i Skovsted for, at han havde gjort skaden, da han Niels Smed søgte efter en soldat i Søren Poulsens stue.

Niels Mortensen, delefoged til Ørum, på Gabriel Berends vegne tiltaler en del folk i Skinnerup for resterende hedeleje.
Dom: De skal betale.

Hr. Niels Olufsen i Hillerslev tiltaler nogle mænd i Hillerslev sogn for resterende åbodskorn og tiende.
Dom: De skal betale.

4. december.

Ting holdt i Hillerslev formedelst regn.

Registrering og vurdering 30/11 i Tomas Pedersens bo i Vester Vandet efter hans hustru Maren Ovesdatters død. Boets formue overstiger gælden med 25 sld. 8 sk. Børnene Maren Tomasdatter, Else Tomasdatter, Laurits Tomsen, Niels Tomsen, Christen Tomsen, Peder Tomsen og Ove Tomsen får til deling 12½ sld. 4 sk. De 7 børn er alle umyndige, hvorfor de skal blive i boet hos deres fader og stedmoder Else Christensdatter, til de bliver 18 år.

11. december.

Peder Christensen af Tømmerby på Hannæs på generalløjtnant Ruses vegne fremlægger Tingsvidne af Vester Hanherreds ting 24/3, hvorefter Margrete Christensdatter af Tømmerby skylder Niels Madsen i Mejlklit for barnefader til det foster, hun går med.

Christen Abildsen i Nors på Ove Juel og på Karen Lykke til Søgård deres vegne fremkalder synsmænd, der har synet nogle af deres ejendomme, bl.a. Karen Lykkes gårde: Jens Andersen i Øster Vandet, som har skattet af 5 td. htk., kan kun tåle at skatte af 2 td., Peder Sørensen i Skorupgaard i Vester Vandet sogn, har skyldt af 5 td. 6 skp. htk., kan kun tåle 2 td. htk., at skatte af, (osv.) på grund af sandflugt.

Knud? Pedersen, foged på Nørtorp, på sin husbonds hr. Niels Egidisøns vegne fører vidner på, at Christen Andersen i Bjerre i Vigsø sogn rømte 14 dage før mikkelsdag fra hans gård om natten efter at have solgt korn, heste og vogn, så husbonden har måttet betale nogle måneders skatter og er blevet eksekveret.

Christen Høj i Nors på sin husbonds vegne har ladet syne det øde værsted i Skinnerup, som Jens Bach sidst havde i fæste. Der stod nogle øde huse, som ikke kunne være mere værd end 9 sletmark.

Anthøn Dirichsen, foged på Kølbygård, på Niels Langes vegne tiltaler nogle af Kølbygårds tjenerne for restancer.
Dom: De skal betale.

Sandemændene og ransnævninger advares andre i deres sted at navngive.

(Ikke mere i denne tingbog).

(Tingbog 1678 findes ikke).

Fol. 1 a Autorisation, dat. Bisgård 4. januar 1679 ved amtmændens fuldmægtig (Peder Marcussen?) i amtmændens fravær.

Herredsfoged: Jacob Ulf i Kløv.

Skriver: Christen Madsen Schonning i Hillerslev.

Fol. 1 b..

Sandemænd:

..... Hillerslev
..... Mikkelsen i (Hov?)
..... Møller i Kåstrup
Christen Christensen i Føggersted
..... Bach i Hinding
Peder Sørensen i Vilspill
..... ss Koch i Skinderup
Mads Mikkelsen i Toussøee

Ransnævninger:

(Christen) Abild i Nors
Anders Sørensen i Tvedsogn
Tomas Nielsen i Skinderup
Anders Christensen i Nørgård i Seels
Christen Sørensen i Skovsted
Anders Eriksen i Kortegård
Anders Sørensen i Østerild
Scharis Jensen i Hjørdemål

(Snapstirsdag, 7. januar).

Poul Andersen af Søgård i Nors på Niels Andersen Hyldgårds vegne har ladet syne Niels Hyldgårds søn, Christen Nielsen, som var druknet i Nors Sø i december 1678.

Borgmester Christian Mortensen, Thisted, lod læse konsumtionsforordningen.

Claus Herluf Pors Hvide og Hans Axel Pors til Ullerupgård på egne og medarbejders vegne forbyder folk at bruge ulovlige veje og kørsel over Ullerupgårds mark samt at overstige hovdiget.

Peder Jørgensen i Hundal tiltaler Svend Vilsen i Sennels for 1 td. hestehavre til 3½ mk., samt hans part af en rejse til Viborg med vidnesfolk imod Erik Nielsen i Skinnerup sidst forleden vårdag, da Peder Jørgensen kørte med sin vogn og sine heste, samt for Peder Jørgensens part i en soldaterkjole, som Svend Vilsen tog til sig i forvaring 1 sld. 4 sk.

Dom: Han skal betale.

Claus Herluf Pors Hvide har ladet stævne Hans Axel Pors og sine søstre og irettelægger en obligation, udstedt af hans moder, Anne Arenfeld, til Laurits Jensen i Thisted 1678, 13/9, på 26 sld., som Claus Herluf Pors havde indfriet,

samt en fortegnelse over, hvad han havde udgivet siden hans moder blev syg i København og døde. Han blev kaldt over til hende 1677, 23/6. Hendes lig blev ført hjem, og da var der ikke noget på gården til lys og til føde. Da var hans mormoder og søstre der. Der måtte købes madvarer til dem og folkene, og kornet stod uhøstet og ubjerget. Han måtte betale alt og sin moders begravelse m.m., ialt 560 rdl. 3 mk. 5 sk.

Dom: Claus Herluf Pors bør ved gode mænd gøres fornøjelse for hans udlæg og fordring i Ullerupgård og dens løsøre og jordegods.

Claus Herluf Pors Hvide på egne, sin broders, Hans Axel Pors's og sine søskendes vegne har ladet stævne Hans Axel Pors og hans søstre (!!!) og irettelægger en kommissionsdom, udstedt af Tage Høg og Palle Dyre 10/12 1675, mellem Anne Arenfeld på den ene side og hendes børn på den anden, om at de skal have indvisning i Ullerupgård med gods for deres arvelodder.

Dom: Børnene skal ved gode mænd gøres fornøjelse for deres arv i Ullerupgård og godset.

14. januar.

Christen Høj i Nors på hr. Anders Nielsens vegne i Nors tiltaler Vill Christensen i Skårup, Anders Christensen og Niels Andersen Pind i Nors for skyldig korn.

Dom: De skal betale.

Christen Abildsen i Nors på Ejler Jacobsens vegne tiltaler sal. Svenning Jensens enke i Østerild for restance.

Dom: Hun skal betale.

Hæderlige og vellærde mand Jørgen Pallesen, forvalter på Råstrup, på Hans Axel Pors, sine egne, hr. Poul Jensen i Sjørring, sal. Mogens Viladsens arvinger, Peder Smed i Overgård i Vigsø, Karen Tomasdatter Galskytt i Kærup, Otte Ottesen i Kærup og Peder Henriksen i Bromølle deres vegne irettelægger en række obligationer og gældsbreve, udstedt af Anne Arenfeld, ialt 9, deriblandt en til Hans Axel Pors på 600 rdl. med pant i Ullerupgård.

Dom: Kreditorerne skal ved gode mænd gøres fornøjelse ved indførsel i Ullerupgård, dens løsøre og jordegods.

21. januar.

Grandebrev for Kåstrup by.

Niels Langes foged på Kølbygård, Anthon Dirichsen, tiltaler nogle af Kølbygårds tjenere for restancer.

Dom: De skal betale.

Anders Christensen Kåstrup i Thisted tiltaler nogle folk i Hillerslev for skyldige penge og korn.

Dom: De skal betale.

Søren Rasmussen af Vestergård i Østerild på sin principals vegne tiltaler Niels Andersen på Ballerum og Jens Pedersen i Gasbjerggård for restancer. Niels Andersen svarer, at han har betalt rostjeneste og andet.

Dom: De skal betale, hvad de ikke med kvitteringer kan bevise er betalt.

28. januar.

Otte Ottesen i Kærup på Gregers Poulsen, født på Hannæs, nu tjenende i Hillerslev præstegård, hans vegne har stævnet Christen Madsen, hans hustru Anne Christensdatter og søn Jens Christensen til syn, sigtelse, vidner og anden lovmål angående den uforskammede gerning, de har gjort, og fremkalder mænd, der har synet Gregers Poulsen og fandt tre sår, to på hans hænder bagpå, som så ud, som de var skåret med en kniv, og et i hans hoved, som også syntes at være skåret med kniv. Vidnerne fortæller, at de var i Christen Madsens stue i skolehuset, og da skændtes Christen Madsen med sin kone, Anne Christensdatter, og sønnen Jens Christensen sprang til og spurgte sin fader, om han ville slå hans moder, og så greb han sin fader i håret. Gregers Poulsen lagde sig imellem, men kom op at slås med konen og sønnen, og da fik han den skade. (4/2).

Peder Lauritsen i Langgård tiltaler Anne Jensdatter, sal. Christen Pedersens enke i Hjardemål for 5 sldl., som han udlagde for hende til soldaterløn.

Dom: Hun skal betale.

4. februar.

Christen Mortensen i Østerild får afkald fra Bertel Christensen i Østerild på hans hustru, Maren Christensdatter, Christen Mortensens steddatter, hendes vegne på arv efter hendes sal. fader, Christen Jensen, som boede og døde i Kl . . . på Hannæs, og efter hendes faster Mette Jensdatter, som boede og døde i Tou . . . i Østerild sogn.

(28/1). Gregers Poulsen, tjenende i Hillerslev præstegård, på den ene side og Christen Madsens hustru og søn Jens Christensen af Hillerslev på den anden side, som begærede, at Gregers Poulsen ville tilgive dem deres uforskammede begæring, som de begik, da de med kniv skar ham til skamme. Gregers Poulsen sagde, at han ville gerne tilgive dem og hæve sagen.

Erik Nielsen i Skinnerup på sine husbonders Mogens Rosenkrantz og Alexander Grubbes vegne syne nogle gårdes og boligers jord, deriblandt Erik Nielsens. Synsmændene synes ikke, de kan skatte af så meget hartkorn, som de er ansat til osv.

12. februar.

Onsdag, næste dag efter Taksigelsens fest.

Jens Christensen i Kløv på Jens Sørensen i Neesgård hans vegne tiltaler Niels Bårdsens enke Kirsten Christensdatter i Kåstrup og hendes søn Bård Nielsen for fem års skyld.

Dom: De skal betale.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev tiltaler Christen Møller i Kåstrup og Anders Pedersen i Skovsted for lånt korn.

Dom: De skal betale.

18. februar.

Christen Christensen i Hunstrup på egne og medbrødres og Hunstrup kirkeværgers vegne tiltaler folk i sognet for skyld og tiende til kirken.

Dom: De skal betale.

Christen Høj i Nors udsteder dette.

Jacob Ulf i Kløv på Jens Mogensen i Kongens Lyngby på Sjælland hans vegne har ladet stævne Christen Jensen Abildhave i Lønderup og forlanger, at han skal fremvise rigtigt skiftebrev for den arv, han under hånd og værgemål på gl. Christen Terkildsens og hustrus vegne, og at han skal gøre rigtighed for, hvad han har udlagt i kobberskat og andet på sin husbonds vegne. Christen Abildhaves søn Peder Christensen var mødt, og Jacob Ulf spurgte ham, om han eller hans fader ville fremdeles blive ved gl. Christen Terkildsens gård, hvortil han svarede, at det ville de ikke. Dertil blev han bedt om at lægge fra sig en stedsmålseddél på samme gård, som de havde fået af Peder Tomsen i København på herredsfoged Jens Mogensens vegne. Han svarede, at han ikke var stævnet til at skaffe nogen seddel. Sagen opsat 8 dage.

25. februar.

Borgmester Christian Mortensen af Thisted fremstiller vidner på, at fire td. landgilde i Nors, som Peder Madsen Vestergård sidst påboede, og Christen Lauritsen tilforn havde påboet, har hr. Mikkel i Tæbring og hans arvinger taget til brug og lejet det ud tid efter anden. Husene er til dels nedbrudt og ført bort. To mænd vidner, at de har lejet jorden af hr. Mikkel og brugt den, og Jørgen Lykke har ikke anket noget derpå, eller nogen af hans. Indstævnet er Jørgen Lykke, stævningmændene talte med hans kusk Jeppe Jensen på Søgård. (20/5).

Christen Bertelsen i Skovsted på sin husbonds tjener Christen Abildhaves vegne i Lønderup irettelagde en kontrakt, som melder, at Laurits Nielsen i Vesløs på Slet på sin hustru, Maren Lauritsdatter den yngre, hendes vegne, Christen Terkildsen på sin hustru, Maren Lauritsdatter den ældre, hendes vegne og Peder Christensen Bojer i Tømmerby på sin hustru, Karen Lauritsdatter, hendes vegne giver Christen Jensen i Lønderup afkald og kvittering for deres fædrene og mødrene arv, som han havde under hænde. (Sagen fortsætter).

Peder Christensen Bojer i Tømmerby og Laurits Nielsen på Slet i Vesløs erklærer, at de var til stede, da ovennævnte kontrakt blev skrevet, og da takkede Christen Jensen Abildhave godt for hans hustrus arvelodder og kendte sig i alle måder at være fornøjet. Indstævnet er Christen Terkildsen

Niels Mortensen udsteder denne dom:

Christen Høj i Nors tiltaler folk i Nors sogn, som resterer med kongens tiende og åbodskorn.

Dom: De skal betale.

4. marts.

Christen Andersen i Vesløs Odgård på sin principals tjener Anders Christensens vegne i Hunstrup tiltaler folk for skyldige penge, bl.a. for en bøsselås og en høle.

Dom: De skal betale.

Christen Andersen i Vesløs Odgård på Holger Trolle til Rygård hans vegne har ladet syne to øde gårde, som tilhører Holger Trolle, nemlig Ballegård i Østerild, som skattede af 13 td. 6 skp., men kan ikke agtes for mere end 5 td. formedelst sandflugt, samt en øde gård i Sennels, som Dorte Torsdatter sidst påboede, som skattede af 13 td., men ikke kan agtes mere end 6 td., da den i lang tid har ligget øde, og ejendommen dertil er meget ringe. Desuden var de på Christen Hansens bolig i Østerild, som har skattet af 1 td. men kun kan tale at skatte af ½ td.

Christen Høj udsteder:

Jacob Ulf i Kløv på kongens og amtskiverens vegne fremkalder vidner om øde gårde i Hillerslev herred. De har før tilhørt forskellige godsejere.

Christen Høj i Nors på Claus Herluf Pors Hvides vegne tiltaler Jens Fogeds enke i Hov? for skyldig skat og landgilde.

Dom: Hun skal betale.

11. marts.

Niels Tang på Ballerum på Tveds kirkes vegne tiltaler folk for skyld til kirken.

Dom: De skal betale.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum har ladet stævne Erik Nielsen i Skinnerup og hans medinteresserede i anledning af en sag om en karl, Christen Mikkelsen, Maren Hansdatters søn i Nors, som var flygtet til Harsyssel, da det blev bekendt, at der skulle foretages udskrivning af soldater. Noget efter vendte han tilbage, men da han ikke var mødt for at kaste lod om, hvem der skulle være soldat for et Ørum-lægd, blev han udskrevet, og lægds mændene fra dette lægd i Skjoldborg og Torsted, søgte så efter ham. Han var imidlertid nået til Skinnerup, hvor han havde tjent hos Maren Eriksdatter en kort tid, og søgte ind i hendes gård for at blive der om natten. Maren Eriksdatters søn Erik Nielsen, der boede i en anden gård, skulle sammen med sine lægds mænd også skaffe en soldat, og de tog Christen Mikkelsen og spærrede ham inde, til de fik skaffet mundering. Derefter førte de ham på en vogn ad Ålborg til, men ved Bromølle blev de standset af en flok ryttere, der drog deres kårder. Det var lægds mændene fra Skjoldborg og Torsted, der nu forlangte at få soldaten udleveret. Det kom til kamp, og imens kom Christen

Mikkelsen fri og løb over eller gennem åen til Ørumfolkene, der red bort med ham. Der blev siden ført sager ved Hundborg og Hillerslev herredsting, først anlagt af Erik Nielsen, der forlangte erstatning for sår, skade og udgifter.

(Et sammendrag af den vidtløftige sag er givet i Historisk årbog for Thisted amt 1938 under titlen »Et Slag ved Bromølle«, hvortil der henvises).

Her er sagen opsat 1 måned. (29/4).

Niels Jensen Østergård i Vorring på Karen Høg til Hestrupgård hendes vegne tiltaler hendes tjenere i herredet for restancer.

Dom: De skal betale.

Onsdag, 26. marts.

Dagen efter Mariæ Bebudelsesdag. Intet at bestille. Ikke heller kunne fås otte mand.

1. april.

Peder Borup i Tved på Hjørdemål kirkes vegne tiltaler folk for rest til kirken.

Dom: De skal betale.

Claus Herluf Pors Hvide til Ullerupgård har ladet syne Ullerupgård. Alle husene nævnt. Manglerne specificeret.

Samme har ladet foretage registrering og vurdering i den gård i Hov, som Jens Pedersen iboede og fradøde, fordi Claus Pors har udlagt en stor sum penge til skatter. Kun kvæget, heste og korn vurderet.

Claus Pors ville lade det blive i boet. Han spurgte enken, Anne Tomasdatter, om hvor en ko, der havde været i boet længe efter hendes mands død, var blevet af. Hun svarede, at hun havde solgt den til Anne Sørensdatter på Hoxørod, og den blev ført hjem til Odde. Hun blev spurgt, om hun kunne eller ville blive ved boet. Hun svarede nej.

8. april. Intet.

15. april. Intet.

29. april.

Søren Jørgensen på amtskriver Jens Hansens vegne fremlægger en landstingsstævning mod alle, der mener at eje noget af det øde gods i herredet, som ingen husbond har svaret skatter af, men som har tilhørt forskellige nævnte godsejere. Ingen af de tidligere ejere er mødt. (Alle gårde og tidligere ejere nævnt).

Dom: De øde gårde skal tilhøre kronen.

Dr. Laurits Foss's fuldmægtig, rådstueskriver Jens Lauritsen i Thisted fremlagde en skriftlig stævning fra herredsfogeden til Anne Arenfelds arvinger

til Ullerupgård angående en obligation, udstedt af hende 1671 28/1 til Margrete, sal. dr. Mourits Kønings på 472 rdl., som ikke efter opsigelse er indfriet, hvorfor Laurits Foss begærer indførsel ved gode mænd i pantet. Derfor indstævnes Claus Herluf Pors.

Obligationen indført. Der er pant i Momtoft, og to bolssteder. Brusgård og Hald. Claus Herluf Pors protesterer og mener, at hans moder ikke havde ret til at råde over gård og gods, før det var skiftet efter hendes mand, og kommissærernes dom angående børnenes fædrene arv faldt først fire år, efter at obligationen var udstedt. Desuden var hun som enke ikke myndig til at udstede noget sådant dokument!! (Obligationen var medunderskrevet af hendes broder, Otto Arenfeld til Knivholt).

Dom: Dr. Laurits Foss bør efter sin fordring have indvisning i det pantsatte.

Simon Pedersen i Nors på hr. Anders Nielsens vegne i Nors har ladet syne græsningen til den øde gård, som Anders Christensen og Jep Nielsen sidst påboede.

(11/3). Niels Mortensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, har ladet stævne Erik Nielsen i Skinnerup og fremlægger dokumenter angående karlen Christen Mikkelsen, der var udkrevet til soldat og om »slaget ved Bromølle« (se tidligere). Sagen havde været for landstinget (fol. 25 b). Sagen opsat 6 uger.

6. maj.

Amtskriver Jens Hansens fuldmægtig har ladet syne græsningen til nogle øde gårde i Kjelstrup.

Søren Jensen Cappel i Rær på egne og Mette Skyttes vegne har ladet syne en øde gård i Rær, som Christen Christensen iboede. Dens græsning kunne ikke i år tåle højere end 5 sletmk. (at svare af).

13. maj.

Oluf Bådsgård i Hansted har ladet syne Mads Bådsgårds øde gård, som ligger til Ørum. Det meste af tømmeret i laden var stjålet og resten råddent og fordærvet.

Tomas Nielsen i Skinnerup på Skinnerup kirkes vegne tiltaler folk for resterende tiende til kirken.

Dom: De skal betale.

Samme har ladet stævne Mikkelt Nielsen i Skinnerup og tiltaler ham efter en obligation, hvorefter han skylder Maren Nielsdatter i Skinnerup 4 sld., som han havde lånt af hendes sal. mand. Dateret 9/5 1665. Læst i sal. Jens Pedersens bo 1666.

Dom: Han skal betale.

Mads Mikkelsen og Eske Christensen i Toussøe på Østerild kirkes vegne tiltaler folk for tiende og anden skyld til kirken. Kontrakten mellem dem og Peder Andersen om Østerild kirketiende og de andre sagen vedrørende dokumenter gentaget.

Dom: De skyldige skal betale. (27/5).

20. maj.

(25/2). Niels Mortensen i Lille Hillerslev i dag i herredsfogedens sted. Christen Christensen Abild på hr. Mikkels arvinger i Tæbring deres vegne har ladet syne Øster Vestergård (i Nors), som Christen (=Peder?) Madsen påboede, og en gård som ibm. Christen Laustsen påboede Peder Madsens ejendom har før skattet af 12½ td., kan ikke tåle højere, om nogen vil den antage, end 6 td. Christen Laustsens ejendom har skattet af 4 td., kan ikke tåle højere end 1½ td.

27. maj.

Bertel Christensen i Sønderby i Tved sogn har ladet syne et gammelt stykke råddent og på fald stående ladehus, hvis ejendom nu er øde, og som Poul Pedersen sidst i fæste havde. Tømmeret kunne kun vurderes til 2 sletdaler.

Mikkel Nielsen i Neergaard har nu i tre tingdage ladet lyse efter Maren Jensdatter, Øsløs, som rømte fra sin tjeneste hos ham, og forbyder enhver at huse eller hæle hende.

Niels Mortensen, delefoged til Ørum, har på Fårtoft mænds vegne ladet syne græsningen til den halve øde gård i Malle, som Søren Madsen før påboede. (Sagen fortsætter).

Peder Andersen i Vandtrang har ladet syne Sta . . . Madsens øde halvegårds græsning i Malle.

Anders Nielsen i Malle på egne og medbrødres vegne har ladet syne græsningen til Niels Pedersens øde gård i Malle.

Christen Ibsen Hårboe i Hillerslev har ladet syne græsningen til Peder Pedersen ved Led hans øde gård og på Kirsten Christensdatters øde gård.

Jens Christensen i Kløv på Jens Sørensen på Neesgård hans vegne har ladet syne Niels Bårdsens øde gård i Kåstrup og dens brøstfældighed. Der nævnes ralingshus, et ladehus sønden i gården, en stald ved østenden af samme lade, et ladehus vesten i gården, som er fæstet i den søndre lade, og et hus østen i gården. Noget indbo også takseret.

3. juni.

Ting holdt i Hillerslev formedelst storm.

Niels Mortensen, delefoged til Ørum, har ladet taksere græsningen til Christen Pedersen øde gård i Hillerslev.

(13/5) Mads Mikkelsen og Eske Christensen i Touse i Østerild sogn fremlægger på kirkens vegne en dom af 13. maj sidst. mellem dem og Anders Christensen i Hoxør. De havde da fremlagt deres kontrakt med Peder Andersen om Østerild kirketiende, hvilken kontrakt melder, at Peder Andersen havde overlevet kgl. Maj.s konfirmation og landsdømmernes dom. De lyste da efter disse dokumenter, at den som havde dem, ville give det til kende. Anders Christensen svarede da, at han ville fremkomme med dokumenterne. Tredje ting blev udstedt over Anders Christensen, fordi han ikke var kommet med dokumenterne efter sit løfte. Han blev i dag påråbt, men er ikke mødt til genmæle. (17/6).

Niels Laustsen i Vesløs, skriver til Vester Hanherreds ting på Laust Christensen Hoxørs vegne i Arup har ladet stævne Enevold Sørensen i Rærgård, Laust Jørgensen i Brund, Peder Jørgensen i Hundal, Jens Jørgensen i Lønderup og Anne Jørgensdatter i Hoxør angående Johanne Laurisdatter, som før boede i Vestergård i Østerild, men som nu for hendes store alderdoms og svagheds skyld har haft ophold hos Laust Christensen Hoxør i Arup. Han mener, at fornævnte hendes børn og svoger bør erstatte ham hans udgifter og derefter tage hende til sig hendes livstid. Jens Jørgensen i Brund svarede, at han gerne ville betale sin del, Peder Jørgensen i Hundal svarede, at han gerne ville tage sin moder til sig, Laust Laustsen i Hoxør svarede på sin moders, Anne Jørgensdatters vegne, at hans mormoder havde været hos hans moder i 2½ år og fik sit ophold. Han blev spurgt, om han kunne nægte, at Laust Hoxør havde skaffet noget til hans mormoders ophold, hvortil han svarede på sin moders vegne, at han ville betale Laust Hoxør i Arup for så meget, han havde forstrakt hendes mormoder med, mens hun var ved hans moder. Han havde nu fæstet sin moders gård og mente så, han burde være fri for videre tiltale. Sagen opsat 4 uger, og imidlertid skal 4 uvildige dannemænd sige, hvad enhver pro quota skal betale.

17. juni.

Henrik Jørgensen, rådmand af Viborg, har ladet stævne sognemændene i Hjørdemål, Tveds, Nors og Skinnerup sogne og fremlægger Jørgen Lykkes brev om, at Henrik Jørgensen må have Søgård til brugelighed efter pantebrevets lydelse, nemlig hovedgård, gods og fire sognes kongekorntiender. Henrik Jørgensen, der stadig har boet i Viborg, havde derefter forpagtet Søgård og de fire tiender til Karen Lykke til Vejerslevgård, men hun beretter nu, at hun ikke kan bekomme tienderne i rette tid, hvorfor det nu forbydes sognemændene at indføre deres korn, før der er tiendet, og forbyder dem at yde tiende eller skyld til andre end Karen Lykke. (Sagen fortsætter).

Christen Mortensen, borgmester i Thisted, har ladet stævne Karen Lykke eller hvem Søgård tilhører, og sognemændene i de ovennævnte fire sogne til forbud. Han lod læse et forbud mod, at de leverede tiende og afgifter, (dog undtagen skatterne, som skulle leveres på Ørum) til andre end ham, indtil højesteretsdommen var faldet. (8/7).

Niels Visiterer af Thisted på kgl. Maj.s og egne vegne fører vidner på, at Oluf Bådsgård i Hansted havde givet ham en ørefigen i Christen Jensen Fiskers stue ibd.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, tilbyder frøgæld til folk, der har sået i Ørum tjeneres jord og forbyder dem at føre afgrøden bort.

(27/5). Mads Mikkelsen og Eske Christensen i Toussø har ladet stævne Jens Nielsen Smed i Søndergård og Anders Christensen i Hoxør i Østerild sogn og æskede de dokumenter angående Østerild kirketiende. Anders Christensen og Jens Nielsen mødte og deponerede dokumenterne i retten, hvor de skal forblive til i dag 4 uger, til hvilken tid sagen er opsat. (22/7).

Claus Herluf Pors har ladet syne græsningen til nogle øde gårde.

Rolff Knudsen i Vigsø på Sivert Brockenhuus's vegne har ladet stævne den gode mands myndlings tjener til at vidne. De vidner, at de ikke har kunnet betale skyld eller retlighed 1677, 78 eller 79. (22/7).

Onsdag, 25. juni.

Dagen efter Stephanss Baptistædag. Søren Jensen af Kølbygård forbyder anden gang alle og enhver at have nogen brugelighed på Kølbygårds tilliggende ejendom.

Christen Høj i Nors har ladet stævne Niels Terkelsen i Vorring og spørger vidner, om de ikke hørte på Nors kirkegård anden pinsedag, at (der blev spurgt) om de ville betale den dom angående det øde, og at Niels Terkelsen da sagde, at han ikke var til stede, da dommen gik beskrevet. Hvortil blev svaret, at det skulle han bevise.

Unge Christen Christensen i Nors forbyder Nors sognemænd at indføre deres korn, før der er tiendet.

Jens Christensen i Søborg, tjener til Torp, Christen Tøgersen i Kjelstrup og Poul Christensen ibd. opsiges deres gårde.

Peder Sørensen i Rær på hr. Laurits Kochs vegne ibd. har ladet stævne grå Anders Jensen i Sønderklit. Anders Jensen har fæstet Vldom (Villum) i Hjardemål sogn af sal. hr. Hans Tancke i Åby, men har siden opladet fæstet til hr. Laurits Koch i Rær på betingelse af husbondens godkendelse. Hr. Laurits har ikke for »sine årsagers skyld« kunnet få fæstebrev fra husbonden, og han

kræver nu, at Anders Jensen skal betale de 12 sldl. tilbage, som hr. Laurits Koch gav ham i opladelsespenge. Opsat 8 dage.

Jørgen Mortensen i Vesterfalde begærede efterskrevne kommission(sforretning). Claus Herluf Pors begærede, at han måtte få tingsvidne derpå. Kommissionen, Jens Pedersen Munk til Hunstrup og Claus Harbo til Frebjerg (= Fredbjerggård, Farsø sogn, Ålborg amt) gør vitterligt, at dem er tilhændekommet en dom, afsagt af landsdommerne Jens Rodsteen til Lengsholm og Villem Lange til Asmild Kloster, assessor i Højesteret, sammen med Mourits Bruns, landstingshører og borgmestrene i Viborg, angående to obligationer, udstedt af sal. Anne Arenfeld til Ullerupgård. De tilhører nu sal. Hans Rasmussens arvinger i Ålborg, som søger Claus Herluf Pors for betalingen og ønsker udlæg for ialt 403 sldl. i hans gods og løsøre.

Claus Herluf Pors erklærer, at Tage Lassen og Jens Hansen (amtskriver) har gjort arrest i alt, hvad der findes på gården, for resterende eksekutionspenge, og at resten af godset er pantsat undtagen et par gårde, som han tilbyder. Tilbudet afslås, da disse gårde er øde. De mænd, der skulle gøre udlæg, kunne ikke anvise noget upantsat eller uforhæftet gods, og Ullerupgård tilhører ikke alene Claus Herluf Pors, som er sagsøgt, men også hans medarvinger. De har da gjort udlæg i al Claus Herluf Pors's middel og formue, så vidt han enten ved køb, arv, gave, pant eller indførsel er berettiget samt i hans del af Ullerupgårds takst, bygning, sæd og afgrøde og gods på Peder Hofmans stedbørns (Hans Rasmussens børns) vegne, indtil pengene bliver betalt. (Sagen fortsætter).

1. juli.

Christen Bertelsen udsteder dette: Jacob Ulf tilbyder den kommission(sforretning), som Claus Herluf Pors lod arrestere og begærede tingsvidne om, til Jørgen Mortensen på Hans Rasmussen(s børns) vegne. Claus Herluf Pors protesterede og krævede, at kommissionen skulle blive i retten, da han mente sig at ville få konfiskeret, og forbød at udlevere den. (8/7).

Jacob Ulf i Kløv på Søren Jensen til Kølbygård hans vegne lader igen forbyde nogen at have brugelighed i Kølbygårds endels mark, eng, kær eller hede, tørvegrøft, lyngslet, fiskeri m.m.

Salmand Andersen i Bjerregård i Vester Vandet på egne, hr. Christen Pedersen i Agerholm og Mikkel Langballe på Nebel deres vegne har ladet syne Bjerregårds mark, på Arbjerg et værsted, kaldet Arbjerg dets mark, og Strubbersig Mark. De kan ikke svare af så meget som før, angivelig på grund af sandflugt.

8. juli.

(17/6). Borgmester Christen Mortensen af Thisted har ladet stævne, hvem Søgård ejer, for Søgårds port og Skinnerup, Nors, Tved og Hjardemål sognemænd. Sognemændene vidner, at de ikke har hørt om eller kendte til, at

nogen har fået indførsel i åbodskorn eller tiender, før Jørgen Kås til Faddersbøl og Vil Orning til Eget gjorde borgmesteren indførsel deri, og de ved aldeles intet af Henrik Jørgensen i Viborg at sige. Borgmesteren har derefter givet dem lov til at føre deres korn ind, blot de betaler skatterne på Ørum, indtil Højesteret underkender hans indførsel.

Borgmesteren lover at holde sognemændene skadesløse.

Peder Sørensen i Rær på egne og Oluf Bådsgårds vegne har ladet stævne Jørgen Lykke eller hvem Søgård ejer, og fremlægger et skriftligt vidne fra Poul Nielsen i Lille Døvhul om at han aldrig har taget husbondhold hos nogen, siden han kom fra Søgård, end hos hr. Hans Nielsen i Rær, som fik Lille Døvhul som brugeligt pant, og derefter har han kun svaret til Oluf Bådsgård, som fik stedet udlagt i sin gælds betaling. Jomfru Karen Lykke har nogle gange bedt ham, at dersom Oluf Bådsgård ville give hende og hendes broder nogle flere penge, skulle han få nyt pantebrev på Døvhul. Poul Nielsen er til stede i retten og erklærer, at ingen har gjort indførsel på Døvhul ved ridemænd i nogen måde.

Anders Christensen i Hunstrup, Jens Christensen i Søborg og Christen Tøgersen i Kjelstrup opsiger 3. gang deres gårde. (29/7).

Niels Mortensen, delefoged til Ørum tilbyder frøgæld til alle, der har sået i Ørum tjeneres jord, og forbyder dem at føre noget bort derfra.

Christen Eriksen i Hillerslev på kongens, kirkens og præstens vegne tiltaler nogle af Hillerslev sognemænd, der resterer med tiende.

Dom: De skal betale. (Sagen fortsætter).

Christen Eriksen af Hillerslev forbyder folk at føre deres korn af agrene, før der er tiendet.

(1/7). Jacob Ulf tilbyder den kommission, Peder Hofmans fuldmægtig har ladet forkynde. Han tog den til sig og vil holde skriveren uden skade. (22/7).

15. juli.

Christen Skriver på amtsskriverens vegne tiltaler Anders Christensen i Krog i Vigsø for restance til hans husbond Jens Hansen, amtskriver.

Dom: Han skal betale.

Christen Tøgersen og Poul Christensen, begge i Thisted, opsiger en gård i Kjelstrup, som Anne . . . datter sidst påboede, og som de har fæstet af Mogens Kruse, forrige amtmand.

Jens Christensen i Søborg i Vigsø sogn, tjener til Nørtorp, opsiger 4. gang sin gård. Indstævnet er Niels Ægidiisen og hvem der ejer Nørtorp.

Anders Christensen i Østerild på Østerild kirkes vegne tiltaler Laust Smed i Østerild, Jens Christensen i Vesterby og Mads Andersen på havre for restance til kirken.

Dom: De skal betale.

Mikkel Mikkelsen Langballe, sitshaftig på Nebel, forbyder alle at komme på Nebel mark med at gøre nye veje eller at have nogen brugelighed med drift eller grøft på Nebels endels grund, og at fiske i søen, så vidt Nebel grund strækker sig, at slå klittag på Nebel mark, Vester Vandet og Agerholm mark, og at komme i Vester Vandet mark med grøft og brug, uden hvem der har det i minde. Han gav last og klage på dem, som har slået klittag i Nebel og Vester Vandet klit, Nebel og andre ejendomme til stor skade og begærer, at herredsfogeden vil tage nogle mænd med sig for at syne klitten.

Christen Bertelsen i Skovsted, delefoged til Vestervig har ladet syne nogle gårde og boliger i Hansted, Rær, Nors, Tveds og Hillerslev, sogne, som er meget forskyldt og ikke synes at kunne skatte af så meget, som de er ansat til. (Specificeret). (Sagen fortsætter).

Samme synsmænd har synet ejendommen i Skinnerup med samme resultat. (Sagen fortsætter).

Samme synsmænd har synet ejendomme i Hillerslev sogn, som er meget ringe og forskyldt osv. (Sagen fortsætter).

Samme synsmænd har været på to ejendomme i Hansted osv.

22. juli.

(8/7). Jep Christensen Reff, dr. Laurits Foss's tjener irettelægger en skriftlig begæring fra Jørgen Mortensen, tingskriver, på Peder Hofmans vegne om, at Jep Reff måtte bekomme den indførsel i Claus Herluf Pors's gods og ejendom, som Jacob Ulf havde modtaget af Jørgen Mortensen. Den blev leveret ham.

Jacob Ulf forbød 2. gang hugning af klittag og anden brugelighed i klitten.

(17/6). Sivert Brockenhuus's myndlinges tjenere bekender, at de ikke har kunnet betale afgifter 1677 og 1678, og at Sivert Brockenhuus har betalt skatter, også af en gård i Hedegård, som Tue Jensen fradøde, og som Peder Jensen Baun siden en kort tid beboede og rømte fra.

Søren Christensen i Sennels på hr. Anders Pallesens vegne har ladet syne 2 små agre, nemlig en lille ager i Hov og ½ ager i Malle, syntes at være tilsammen 8 travet rug.

(17/6). Jens Nielsen Smed i Østerild på egne og Anders Christensens vegne i Hovsør fremkalder vidner om, at de for fem uger siden var til Niels Bertelsens i Store Hillerslev. Da kom og var Eske Christensen i Toussø og Mads Mikkelsen

ibd. derinde og ikke en men flere gange begærede af dem, at de ville være med at forlige dem med Jens Nielsen og Anders Christensen, eftersom der var nogen tvistighed mellem dem om Østerild kirketiende. De blev da forligt, sådan at de skulle alle være lige gode om tienden, og den tredjepart rest, som Jens Smed og Anders Christensen var i forfølging for af Eske Christensen og Mads Mikkelsen, betalte de med rede penge, hvorefter alt, hvad der før er gået i sagen, er kasseret.

29. juli.

Karen Lykke til Vejerslevgår er blevet stævnet på Søgård af Peder Pedersen, (forvalter over Ørum) for resterende tiendeafgifter, men sognemændene i Skinnerup, Nors, Tveds og Hjarde mål sogne har ikke betalt til hende, hvorfor hun mener, at de bør erstatte hende al skade, der kan følge af deres nachlässighed.

Desuden forbyder hun dem at føre korn af deres agre, før der er tiendet. (5/8).

Efter lensherrens skriftlige befaling udsteder unge Christen Abildsen dette dokument.

(8/7). Store Poul Enevoldsen i Aggerholm på Anders Christensens vegne i Hunstrup har ladet stævne Søren Jensen til Kølbygård til vidnespår.

Søren Jensen mødte og mente, at ingen kald eller varsel bør udstede, før Jacob Ulf, som sagen også angår, er stævnet, og at ingen vidner må føres, nu som før, før skriftlig stævning er fremlagt.

Christen Christensen Abild fremlagde forordningen, hvorefter enhver kunne opsiges sin gård uden modsigelse tre tingdage efter St. Hansdag, og sagde, at det aldrig havde været brugeligt her til tinge at give skriftlig stævning til gårdes opsigelse, og Søren Jensen havde ikke fremlagt nogen ny forordning, hvorefter denne regel var afskaffet.

Dom: Anders Christensen kan føre sine vidner. (Sagen fortsætter).

Store Poul Enevoldsen i Aggerholm på Anders Christensens vegne i Hunstrup fremlægger et indlæg fra Anders Christensen til opsigelse, som lyder på, at han nu til tre ting har opsagt sin gård og nu opsiges den til 4. ting, eftersom han er en fattig, skrøbelig og aldrende mand og må gøre det af nødvendighed.

Så fremlagde han en tilståelse fra de otte tinghørere den 15. juli, hvori de vidner, at Anders Christensen opsagde sin gård. Da var Søren Jensen til stede til vedermålsting og nægtede Anders Christensen at få hans opsigelse beskrevet.

Unge Christen Christensen udsteder denne dom:

Jacob Ulf i Kløv på sin principals vegne tiltaler nogle folk i Lønderup for restancer.

Dom: De skal betale.

5. august.

Peder Pedersen, forvalter på Ørum, tiltaler nogle af Ørum bønder i Hillerslev herred for restancer efter en opskrift, som for vidtløftighed ikke kunne indføres i tingsvidnet. Tingsvidne. (Sagen fortsætter).

Peder Pedersen begærer dom. efter den gennemdragne og forseglede liste.
Dom: De skal betale.

Christen Andersen i Vesløs Odgård på Anders Nielsens vegne i Hjarde mål har ladet stævne Christen Andersen under Bach i Hjarde mål med sin hustru Dorte Andersdatter og irettelægger et gælds brev fra sal. Christoffer Andersen, som boede i Spanggård, og er Christen Andersens hustrus broder, dateret 29/1 1666.
Dom: Christen Andersen skal betale til Anders Nielsen de skyldige 18 sldl.

(29/7). Striden mellem Karen Lykke og borgmester Christian Mortensen af Thisted om tienden i 4 sogne fortsætter.

Dom: Forlovningsmænd skal betale til Karen Lykke og søge resten hos de skyldige.

Jens Kåstrup i Brund, Niels Bertelsen i Lille Hillerslev, Laust Jørgensen i Brund og Torsten Terkelsens søn Søren Torstensen på hans vegne, forlovningsmænd for kongetienden i Hillerslev, som tiltaler Kjelstrup Rodes mænd og mænd af Skovsted rode for restancer.
De skal betale.

12. august.

Peder Marcussen på kongens og amtmandens vegne fører vidner mod folk, der har slået klittag eller har klittag i eller på husene, bl.a. i Nors sogn.

Laust Jørgensen i Brund fører vidner på, at han har betalt til Rasmus Rafn på Sennels kirkes part af hjælp til Skovsted rode for 4 td. korn. Anparten udgør 22 sk. for 3 skp. byg.

Claus Herluf Pors irettelægger en skriftlig vurderingsforretning over Ullerupgårds brøstfældighed, løsøre og avl, som er vurderet til 275 sldl. 2 mk. 12 sk.

19. august. Intet.

26. august.

Christen Skrifer har ladet syne noget korn på en gård i Rær, som er øde, og som Christen Christensen før boede på. Noget rug er skoldet af solen. Noget er slidt af sand, og noget opædt af fæmon.

Christen Bertelsen i Skovsted, delefoged til Vestervig, tiltaler nogle af godsets bønder for restancer efter udførlig specifikation.

Peder Sørensen i Rær påberåber sig sit fæstebrev på Mikkel Jørgensens gård, som ham er forundt for skatterne.
Opsat 14 dage.

2. september.

Peder Torsen i Sønder Knudgård på sin søster Anne Andersdatter sal. Christen Andersens enke, som boede i den bolig vester Sennels med sin søster, Maren Christensdatter og Moust Pedersens hustru Maren Christensdatter på arv efter deres forældre Christen Andersen og Else Olufsdatter, som begge boede og døde i den bolig ved Sennels kirke.

Karen Lykke og Henrik Jørgensen af Viborg tiltaler folk, som uden deres tilladelse har høstet og ført deres korn hjem og fører vidner. (Sagen fortsætter).

Samme sag Karen Lykke har tilbudt nogle af bønderne, at de kunne få deres korn talt, mens de kørte det hjem, men bønderne sagde nej, de ville ikke have kornet talt. (23/9).

Peder Marcussen på amtmandens vegne fremkalder folk fra Klitmøller, som lover, at de ikke mere vil slå klittag.

Christen Bertelsen i Skovsted, delefoged til Vestervig, tiltaler bønder for restancer.

Dom: De skal betale. Peder Sørensen i Rær, som beråber sig på, at der aldrig er betalt arbejdspenge, skrifverskæppe eller spindepenge af hans gård, henvises til at forhandle med sin husbond derom.

Peder Marcussen får 3. ting til Nors sognemænd for klittag.

16. september.

Søren Jørgensen på amtskriver Jens Hansens vegne tiltaler folk i Rær, Hansted og Vigsø for resterende kongetiende.

Dom: De skal betale.

Christen Christensen den unge i Nors på Hr. Niels Olufsens og Christian Skyttes vegne (præst og degn i Hillerslev) tiltaler Anders Sørensen, forpagter på Søgård, for kopulationspenge 4 rdl. og Niels Bårdsens enke Kirsten Christensdatter for skyldig tiende.

Dom: De skal betale.

Jens Lauritsen, byskriver i Thisted på Dr. Laurits Fos's vegne fremlægger kommissionsforretning angående Momtoft, hvorefter dr. Laurits Foss får indførsel over Jens Smed på Hald og Christian Podemester på Brusgård. De over, at de fremtidig vil svare dr. Laurits Foss.

Claus Herluf Pors tiltaler bønder, bl.a. Jens Smed på Hald for restancer for

flere år. Hertil at svare mødte dr. Laurits Foss's fuldmægtig og formente, at en bonde burde søges årlig for restancer.

Dom: De skal betale, hvad de ikke kan bevise er betalt. Dersom den huskvinde, den gode mand tiltaler, kan søges med rette, bør hun også betale.

23. september.

Christen Abildsen i Nors har ladet stævne Peder Nielsen Dige i Hinding og Niels Christensen ibd. Han æsker deres hjemmelsbrev på den bolig i Nors, som Ejler Jacobsen har herligheden af, men Thisted skole har bygskylden.

Peder Nielsen Dige svarede, at de havde forpagtet boligen af sal. hr. Oluf i Thisted. Christen Abildsen æskede forpagtningsbrev. De svarede, at de ikke havde den med sig i dag.

(2/9). Striden mellem Karen Lykke og Henrik Jørgensen på den ene side og borgmester Christian Mortensen af Thisted på den anden, fortsætter, om tienden af 4 sogne.

Begge parter har fået indførsel i tienderne og fremlægger en mængde dokumenter. Sagen fylder 22 sider, men ender med, at sagen henvises til landsdommerne.

7. oktober.

Claus Herluf Pors lader fordele Mikkel Christensen Kniff, som er borttrømt fra Ullerupgård. Han er født i Sennels.

Søren Olufsen, født i Tved i Hjørdemål sogn får afkald fra Poul Olufsen, hans broder på egne og søstres Anne og Else Olufsdatters vegne for arv efter deres forældre Oluf Sørensen og Maren Mikkelsdatter, som boede og døde i Tved.

Hr. Christen Pedersen i Aggerholm på Peder Christensens Tøftings vegne fører vidner på, at så længe, de kan mindes, har de, der har boet i Øster Tøfting, mand og kvinde, haft øverste stolestæder i Øster Vandet kirke. Vidnerne syntes, at samme stol kunne tage 7 store, føre kvindfolk. Laurits Hollænder i Tøfting har vist Peder Christensens kone ud af stolen og sagt, at der var ikke plads. Det havde han gjort flere gange, også da hr. Christen bad ham om at give plads til Peder Christensens kone. Laust Hollænder tilbød nu Peder Christensen, at han kunne overtage den part af gården, som han efter kontrakt havde opladt til Laurits Hollænder mod at betale tilbage, hvad der var ydet ham og almindelig afståelsessum. Peder Tøfting svarede, at husbonden rådede for, hvem han ville unde den.

Peder Andersen Bagge ved Klitmøller fremlægger nogle obligationer, udstedt af 1) Niels Andersen Hylgård i Nors 1660, 2) unge Christen Christensen i Nors 1665, 3) Christen Lauritsen i Ørgård 1668, 4) Jens Nielsen i Nors 1669. Desuden kræver han andre for skyldige penge.

Dom: De skal betale.

Poul Olufsen (Dragsbæk), Peder Andersen Bagge og Anders Frost ved Klitmøller og Søren Jensen ved Kåstrup kirke på egne og Jesper Christensens vegne har ladet stævne Christen Knudsen i Vorringgård og hans kone Dorte Nielsdatter forgæld, som Søren Christensen i Vorringgård var dem skyldig. Christen Knudsen lader læse et indlæg fra borgmester Morten Tomsen i Thisted, som hævder, at i sal. Søren Christensens bo blev der ikke midler til at udlægge til andre kreditorer end husbonden. Christen Knudsen begærede opsættelse og ville så fremvise skiftebrevet. Opsat 14 dage. (21/10). (Sagen fortsætter).

14. oktober. Intet.

21. oktober.

Borgmester Morten Tomsen tiltaler Christen Knudsen i Vorringgård for skyldig landgilde og stedsmål til Rasmus Andersen på Vindinggård samt for forstrakt korn, og amtskriver Jens Hansen tiltaler ham for skatter. Intet må udlægges til kreditorer, før disse krav er tilfredsstillet. Dom: Han skal betale.

Borgmester Christian Mortensen Lelius på Peder Andersen Bagges vegne har ladet stævne Christen Mikkelsens Christen i Nedre Hinding og fremlægger et skøde fra Jørgen Lykke til Søgård til Peder Andersen Bagge på Christen Mikkelsens Christens gård i Hinding, dat. Søgård 16/12 1671, og fremlægger kvitteringer for kobberskat, rostjenestepenge m.m. Christen Christensen (= Christen Mikkelsens Christen) lover, at han herefter vil svare til Peder Andersen Bagge.

Søren Christensen i Sennels på hr. Anders Pallesens vegne tiltaler folk i Sennels sogn for skyldig tiende. Dom: De skal betale.

Borgmester Morten Tomsen af Thisted på Rasm . . . (ikke mere).

Søren Jensen ved Kåstrup kirke på egne og Peder Bagges og Poul Olufsens ved Klitmøller og Jesper Christensens i Hindings vegne med en opsættelse af 7/10 tiltaler Christen Knudsen i Vorringgård for hans formands, Søren Christensens gæld.

Borgmester Morten Tomsen irettelægger skiftebrevet efter sal. Søren Christensen 1678, 24/9, rette 30. dag (afskrevet). Der blev ikke noget til overs, hverken til arvingerne eller andre kreditorer end husbonden og myndighederne. Arvingerne var Jens Bonch i Tveds sogn og Jens Nielsen i Lille Døfhall og Boell Christensdatter ibd. Gården har Rasmus Andersen stedt og fæstet til Christen Knudsen, født i Fårtoft. Søren Christensens hustru er Dorte Nielsdatter.

Dom: Kreditorerne må søge betaling hos arvingerne, da arv og gæld ikke er lovlig vedersagt.

28. oktober.

Hans Olufsen på toldereren Peder Marcussens vegne fremstillede vurderingsmænd, nemlig Rasmus Sørensen i Oddersbøl og Søren Laustsen i Bloksgård på amtmandens vegne og Søren Poulsen i Roer og Niels Christensen i Tued på tolderens vegne, som d. 25. og 26. april var ved Mejlklit strand, hvor der blev forevist dem nogle varer og noget redskab fra en Husomer? bojet, som var strandet mellem den 23. og 24. april. De så nogle tønder våde skruefisk, en del fisk, våd og fordærvet. 2 td. saltede laks, som der var kommet vand til, nogle tønder nødder fordærvet af havvand, og sejl og redskab, hvoraf en del var sønderslidt. (Alt vurderet særskilt).

4. november.

Jacob Ulf tiltaler folk i Brund og Hillerslev for skyldige fogedlam. (11/11). (Sagen fortsætter).

11. november.

Jacob Ulf fik 3. ting til folk i Brund og Hillerslev for skyldige fogedlam.

18. november.

Jacob Sørensen af Kjallerup tiltaler Anders Christensen Hare i Vorring for korn, han har lånt ham til at så.

Unge Christen Christensen i Nors og Niels Andersen Hyldgård ibd. tiltaler Nors sognemænd, fordi de ikke skal have ydet dem den fulde kirketiende, og fremlægger et fæstebrev, udstedt på Tanderup 1661, 13/6 til Laurits Christensen i Vorring og Christen Christensen sønder i Nors på Nors kirkes korntiende, og et fæstebrev, udstedt 1673 29/6 på halvparten af Nors kirketiende til Niels Andersen i Nors i Hyldgård. Desuden fremlagde de et forbudsvidne af 25/6 sidst, der forbød Nors sognemænd at indføre deres korn, før der var tiendet. Christen Christensen blev spurgt om, hvad han beskylder hver for. Han svarede i sit indlæg, at der ikke var ydet så meget, som de måtte betale til kirkeværgerne, og han mente, at sognemændene skal betale hver sin part af resten.

Dom: Da der ikke fremlægges nogen beskyldning mod hver enkelt skyldig, frikendes Nors sognemænd for tiltale.

(Christen Christensen kaldes her Christen Christensen Abild).

25. november. Intet.

2. december.

Jens Svendsen af Thisted på amtmandens vegne har ladet syne noget gammelt udslidt sejl og redskab, anker og tov, som var bjerget af havet og var af et

gammelt stykke skibsvrag, som var indstrandet ved havsiden for Hanstholm.
Det hele blev vurderet til 70 sldl.

Søren Jensen til Kølbygård tiltaler bønder for restancer.

Dom: De skal betale.

9. december.

Hans Axel Pors's tjener får udleveret en obligation på 600 rdl. af skriveren og lover, at holde skriveren fri for skade.

16. december. Intet.

23. december. Intet.

Herredsfoged Jacob Ulff i Vestergård, Østerild.
Skriver: Christen Madsen Schaaning i Bjerre.

fol. 1 a autorisation, dateret i Bisgård xxxxxxxxx

fol. 1 b .

Sandemænd (se også 2. november, fol. 55 a)

Ældste Poul Enevoldsen i Aggerholm

Clemed Jørgensen i Rær

Christen Pedersen i Sønderklit

Peder Olufsen i Knakkergård i Øster Vandet

Poul Andersen i Nors

Mads Mikkelsen i Tousse

Peder Christensen i Lønderup på sin faders vegne

Christen Christensen i Skovsted

Ingen ransnævninger nævnt.

11. januar. Snapstirsdag.

Amtskriverens fuldmægtig Christen Poulsen forbyder, at nogen gør udlæg hos kgl. Maj.s tjenere i herredet, før kongen har fået sin retlighed af boet.

Christen Poulsen på amtskriverens vegne har ladet syne vragods, som er indstrandet ved Bådsgårds strand og ved Skiveklit strand i februar og marts sidste år.

Jørgen Sørensen på sin faders, Søren Jensens (til Kølbygård) vegne tiltaler nogle af Kølbygårds tjenere for restancer.

Dom: De skal betale.

18. januar.

Emmike Eriksen, byfoged i Thisted, irettelægger et indlæg og tilbud fra borgmestre og råd i Thisted, som gør vitterligt, at rygtet går, at folk fra Klitmøller og andre steder har i sinde at forhverve tingsvidne om den af dem brugte ulovlige handel, og derfor formener de, at der ikke bør føres tingsvidne, før borgmestre og råd er givet lovligt kald og varsel. De tilbyder alle, som har korn og andre varer at sælge, at afkøbe dem varerne til landkøb med rede penge. (25/1).

Peder Mikkelsen i Nedergårds mølle i Kåstrup har ladet syne dæmningen vesten og sønden møllen. Den var slet øde, og før den bliver gjort færdig, kan der ikke udredes skat eller skyld af samme mølle. (1/3).

Christen Christensen Høj i Nors, kgl. delefoged i herredet har ladet syne den gård i Hov, som Søren Sørensen nu har i fæste. De så to små huse, der ikke kan regnes for nogen bygning. Hvis der skal bygges forsvarligt, kan det ikke gøres for ringere end 45 sldl.

25. januar.

(18/1). Peder Sørensen i Rær på egne og menige sejlingsmænds vegne på Hanstholm har ladet stævne amtmanden, Jørgen Scheel Due til vidnespår, og mange mænd fra Hanstholm, Tveds, Nors, Hjardemål, Østerild og Hunstrup sogne til at vidne. De vidner, at så længe de kan mindes og af arilds tid har der været sejlads på Hanstholm med skuder, både med fiskeri og til Norge, og hvis denne sejlads ikke havde været, så kunne den gemene mand aldrig kunnet udrede skatterne i denne besværlige tid, og skal samme sejlads afskaffes, både med norsk tømmer og andet til deres gårdes fornødenhed, da ville den gemene mand blive ganske øde. Andre vidner, at de har altid haft fragtmænd af Thisted med dem, og de har ført deres gods til stranden og været med at skibe dem af stranden og dermed tjent penge til deres skatters udgift. De har også ført både et og andet til Thisted, når skuderne kom hjem fra Norge og dermed tjent penge, ellers kunne de aldrig svare skatterne.

Enevold Nielsen, rådmand af Thisted, var mødt til vedermålsting, skønt der ikke var givet lovlig kald og varsel til borgmestre og råd. Han mener, at disse dannemænd bedst forstår deres plov og agerdyrkning og ikke handel og negotion, og at de ingen nytte har af det ringe købmandskab, men har gjort landet ledigt for folk, idet bønderdrengene drager bort. Strandmændene skal aldrig bevise, at de har hjulpet Thisted by, og de fleste af strandmændene bor i nogle hytter i sandbakkerne, så de ikke har skattet med bonden. Borgmestre og råd forbeholder sig regres for byens ødelæggelse. Strandmændene har misbrugt det privilegium, de har fået, idet de kun er bevilget at sejle med deres fiskeri og ikke med korn og andre købmandsvarer. Det skal gøres bevisligt, at landet aldrig har lidt nød og mangel, før de optog denne handel, men mere siden. Borgmestre og råd tilbyder igen at købe deres korn, der avler, til kapitels landkøb i Thisted. Strandmændene må nok beholde deres handel, men kun hvis de vil flytte til Thisted og tage borgerskab og skatte med andre borgere. Ellers må de opgive deres handel og leve af fiskeri.

Anders Sørensen Gade i Tvedsogn har ladet syne en øde bolig østen Tveds kirke, som kaldes Brunshov. Græsningen kunne ikke være mere værd end 1 sletmark.

Amtskriverens fuldmægtig fremkalder vurderingsmænd, som 8/12 havde været på havstranden udenfor Sønder Møjlklit og vurderede noget tømmer og noget vrug, der var kommet med et forladt og i søen aftaklet skib den 3/12 på yderste revle, hvor det var slået i stykker. Noget tømmer og vrug var bjerget på Isbrøden og på stranden, mens et stykke vrug af samme skib stod i havet. Det ville være meget besværligt at bjerge og bortføre det fra dette sted for Guds vejrlig og havet, og det kunne ikke anses at være mere værd end 120 rdl., hvis det ellers kan bjergeres. (Sagen fortsætter).

Christen Poulsen, amtskriverens fuldmægtig fører 24 vidner om strandingen den 3/12. De så et skib på den yderste revle ved Møjlklit strand. Stormasten var i stykker, og skibet helt udtaklet og uden ror. På grund af storm og uvejr var det umuligt at bjerge det, og det blev stående i haffbrødet til 5/12 om aftenen, da det blev slået i stykker af stormen.

1. februar.

Ting holdt i Hillerslev i Vinters hårdhed.

8. februar.

Holdt i Hillerslev i vinter og sne.

Jørgen Sørensen, Søren Jensens søn i Kølbygård tiltaler folk, som resterer med brokorn for to år til Kølbygård.

Dom: De skal betale.

Niels Lange til Bisgård (i Øsløs) hans fuldmægtig tiltaler folk for resterende afgifter. Fuldmægtigen er Anthon Dirichsen.

Dom: De skal betale.

15. februar.

Prebjørn Pedersen af Østerild tiltaler Anders Christensen i Hunstrup for en fjerding saltede laks, som Christen Christensen, sal. Christen Tomsens søn i Hunstrup på Prebjørn Pedersens vegne i året 1677 skal have sat i forvaring, og han nu hverken sine laks eller sine penge 2½ rdl. må bekomme, hvorfor han mener, at Anders Christensen skal give ham laksene.

Anders Christensen svarer, at hr. Christen i Hunstrup lod sin dreng affordre ham laksene, som han havde købt af Knud Lang. Hvad de kostede skulle han betale Knud Lang.

Dom: Da Anders Christensen ikke fragår, at laksene var indsat i hans hus, bør han betale.

22. februar.

Christen Andersen i Vesløs Odgård på Knud Langs tjener Christen Pedersen i Sennels i Kirkegård har ladet stævne med en skriftlig stævning, men da stævningsmændene nægter at have stævnet hovedmanden Anders Knudsen, er der ikke gået noget beskrevet i denne sag. (1/3).

Jep Mikkelsen på Bak i Hjardemål på sin husbond, Jørgen Hansen af Horsens, hans vegne har ladet syne Anders Nielsens gård i Nørby. Der var en gammel Raling, som står på fald, og som intet menneske kan være i uden livsfare. Uden om ralingen er fyldt med sand til taget og indeni omtrent et kvarter sand på jorden, et gammelt tørvehus var nedkrystet af sand. Laden var faldet ned, og på stedet lå en hob tømmer og tag i sand og vand. I stalden er 5 par spænder på fald. Udenom er der sand til taget og vand til en mands knæben. I gården findes en del gammelt og nyt tømmer, som tømmermændene er begyndt at hugge på. Det skulle være til en lade, der skulle bygges nu i forår. Han blev spurgt, hvor hans kvæg og fæmon var. I ralingen var der 10 får og 2 lam. Det andet kvæg, der ikke kunne være i gården, var ført til Skjelsbjerg, nemlig fire øghøveder, 3 køer og 3 ungnød. Man spurgte ham, om han havde ført gødning eller huse til Skjelsbjerg, men det nægtede han. Han havde ikke kunnet nære sig på denne gård, derfor havde han forpagtet Skjelsbjerg i tre år, men han havde aldrig haft de tanker, at han ville flytte til Skjelsbjerg.

1. marts.

(22/2). Christen Andersen i Vesløs Odgård på Knud Langs vegne har ladet stævne en person, Anders Knudsen, som skal have gjort en mand af Kirkegård i Sennels sår og skade, og synsmænd, der har synet Christen Pedersen i Kirkegård, og vidner, deriblandt Christen Torstensen af Hillerslev. Hos Christen Torstensen er stævnet Anders Knudsens søster Maren Knudsdatter. Desuden er stævnet Kirsten Poulsdatter, som er gift med Christen Knudsen, og Jens Knudsen i Store Hillerslev. Hertil svarede Christen Knudsen, at ingen vidner eller syn bør føres, før Anders Knudsen er lovlig stævnet. Christen Andersen svarer, at frænderne skal bevise, hvor han har bollig. Christen Knudsen mener, at Christen Andersen bør bevise, at Anders Knudsen har haft ophold hos ham eller hans søskende. Christen Andersen mener, at da denne sag er en domssag, og det ikke vides, om Christen Pedersen vil leve eller dø, bør vidnerne høres, hvis ikke Anders Knudsens frænder vil stille kaution for, at han ikke undviger.

Kendelse: Der bør ikke føres vidner, før Anders Knudsen er lovlig stævnet. (17/5).

Christen Christensen i Hunstrup på sin husbond, Jens Sørensen i Vust hans vegne tiltaler Anders Sørensen, forpagter på Søgård, som arving efter Niels Bårdsen, som boede og døde i Kåstrup, for 32½ rdl., som Niels Bårdsen resterede med. Desuden stævnet Svend Vilsen i Sennels og hustru som arvinger. Stævningmænd havde også været i Kåstrup for at stævne Niels Bårdsens enke og søn Bård Nielsen, men de kunne ikke opspørge dem. Og nu fremlagdes en obligation af 1658 fra Niels Bårdsen til Jens Sørensen i Neesgård på 40 rdl., hvoraf noget var betalt. Christen Høj mødte på Anders Sørensens vegne og svarede, at Niels Bårdsens enke og søn var nærmere til at betale, så Anders Sørensen bør være fri.

Kendelse: Sagen er opsat 4 uger. (10/5).

(18/1). Poul Andersen Skrædder i Kåstrup har ladet syne dæmningen ved Nedergårds Mølle. Synsmændene så hans skifte af dæmningen. De syntes, at vandet ikke var gået derover i år, og det kunne heller ikke gå over, uden at vandet blev stærkere end hidindtil. På nordsiden så de også dæmningen. 18 drag (favne) syntes ikke at fejle noget, som kunne være møllen eller mølleren til skade.

Christen Høj i Nors, delefoged i herredet, på amtskriver Jens Hansens vegne fører vidner om det øde gods i herredet, som har tilhørt forskellige godsejere (og som der ikke er betalt skatter af i længere tid).

8. marts.

Mads Pedersen Bagge ved Klitmøller tilbyder 20 rdl., som hans fader Peder Andersen Bagge efter Højesterets kendelse skal betale til kost og tæring, om nogen vil modtage dem. (15/3).

Peder Sørensen i Rær tilbyder ligeledes hans anpart af kost og tæring efter Højesterets kendelse efter skiftebrev efter hr. Hans Nielsen i Rær, så vidt ham i Døvhals er udlagt, om nogen de penge vil modtage. (15/3).

15. marts.

(8/3). Mads Pedersen af Klitmøller tilbyder tredje gang 20 rdl., som han efter Højesterets kendelse skulle betale Henrik Jørgensen i Viborg for kost og tæring.

(8/3). Peder Sørensen af Rær tilbyder ligeledes sin anpart anden gang til Henrik Jørgensen i Viborg. (22/3).

Bertel Pedersen af Ullerupgård på Claus Herluf Pors Hvides vegne fremtiller Maren Andersdatter af Østerild, som skyldte Christen Laustsen Vendelbo for at være fader til det barn, hun bar på armen.

Søren Jørgensen på amtskriver Jens Hansens vegne lyste for lovmål, husfred og gårdfred, som Tomas Pedersen og hans medfølgere har brudt mod Jens Frost i Tingstrup.

22. marts.

Holdt i Hillerslev for vinters vejr.

(15/3). Peder Sørensen i Rær tilbyder tredje gang sin anpart af kost og tæring til Henrik Jørgensen af Viborg.

29. marts. Intet.**12. april.**

Oluf Christensen Bådsgård i Hansted får afkald på arv efter hans hustru, Anne Christensdatter, som boede og døde i Bådsgård, fra Christen Døvhals i Febbersted på sin hustru, Mette Christensdatter, den sal. kones søster, hendes vegne og fra Christen Mortensen i Riis i Hansted på hans egne og hans søskendes vegne.

Peder Sørensen i Rær på sin principals vegne til Vestervig har ladet syne det ralingshus, der står på halve Hargård i Vorring. Synsmændene så indhugget i ralingen, nemlig stolper, bjælker og spænder . . . over stuen var der loft, over buret var der ikke, og de syntes heller ikke, der kunne være loft.

Hr. Anders Pallesen i Sennels har ladet stævne Claus Herluf Pors til Ullerupgård til vidnespånør og nogle vidner, som skal vidne om det rette tilliggende til den gård, som hr. Anders Pallesen har købt af fru Anne Arenfeld. Først fremlægges Anne Arenfelds jordebog, hvori der blandt andet anføres en bolig i Vandtrang, som Niels Mikkelsen sidst iboede og nu ligger øde, skyldte 2 td., som er forundt Anders Bundgårds i Sennels for 1½ td. byg. I margenen var tilføjet: med Anne Arenfelds egen håndskrift: »Dette har aldrig været i

matrikel, for det jord, der ligger til, er taget fra Hunddals gård i gamle tider«. Derefter fremstod vidner. Zidsel Pedersdatter i Vandtrang vidnede, at den jord som Niels Mikkelsen boede på, før har hørt til Hundalsgård. Jep Mortensen ibd. vidnede, at . . . er født på den ejendom, Niels Mikkelsen boede i, og det er forskreven hans hustru vitterligt, at den foromvundne jord lå og har ligget til Hundalsgård. Alle vidnede, at jorden har hørt til Hundalsgård.

19. april.

Christen Høj i Nors, delefoged i Hillerslev herred, på amtskriverens vegne har ladet stævne hr. Christen Pedersen i Aggerholm præstegård til vidnespår. Hos Jahan Frostes i Vester Vandet har han ladet stævne tre piger. Desuden er stævnet Peder Sørensens søn Søren. Der vidnes om, hvorvidt de var hjemme før eller efter nytårsdag (vel af hensyn til folkeskatten). (26/4).

Enevold Nielsen af Thisted på Ejler Jacobsens vegne har ladet stævne Jep Andersen i Hundal og flere og spørger dem, om Ejler Jacobsen ikke har taget dem i forsvar, da han var her i landet, om skatterne ikke blev betalt, da han var her, om han har forlangt noget af dem til deres trængsel osv., og om de har betalt landgilde, siden han rejste. De svarer ja til de to første spørgsmål, nej til de andre.

Hans Clausen af Gyrupe på sin husbonds Karen, sal. Jacob Madsens af København har ladet stævne hendes tjenere for restancer. Restancelisten underskrevet af Birgitte Ejler Jacobsens.

26. april.

(19/4). Christen Høj i Nors på amtskriverens vegne har ladet stævne hr. Christen Pedersen i Aggerholm til dom, samt de tre piger og Søren Pedersen Vilsbøl. Han påstår, at præsten fejlagtigt ikke har angivet dem på mandtalslisten til folkeskat. På hr. Christen Pedersens vegne fremstod ældste Poul Enevoldsen i Aggerholm og irettelagde nogle dokumenter og erklæringer, som skulle vise, at de nævnte personer ikke hører til dem, der skal angives til folkeskat. Sagen opsat 3 uger.

Christen Andersen i Vesløs Odgård på Ingeborg Krabbes, sal. oberst Holger Trolles, hendes vegne har ladet syne Store Hov i Hillerslev. (9/5 82).

Rolf Knudsen i Vigsø har ladet syne Tue Jensens øde gård i Hedegård.

3. maj.

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, har ladet syne en øde gård i Sennels, som Søren Sørensen sidst i fæste havde.

10. maj.

(1/3). Christen Christensen i Hunstrup på Jens Sørensen i Vust hans vegne har ladet stævne Anders Sørensen, forpagter på Søgård, Svend Vilsen i Sennels og Niels Bårdsens enke og søn Bård Nielsen efter opsættelse 11/3 som arvinger efter sal. Niels Bårdsen for en obligation, dat. Næsgård 13/2 1653. Svend Vilsen mener, at da hans hustru ikke arvede noget efter sin fader, skal han heller ikke betale. Anders Sørensen mener, at Svend Vilsen skal betale lige så vel som han. Dom: Da Anders Sørensen og Svend Vilsen har haft deres giftermål af Niels Bårdsens bo, og arv og gæld ikke er fragået, skal de betale.

Søren Jørgensen, på amtskriverens vegne har ladet vurdere græsningen til nogle øde gårde i Kjelstrup, nemlig Brogård, Mads Kjærs gård, Christen Pedersens gård, Anne Mortensdatters gård og Overgård.

17. maj.

Claus Herluf Pors Hvide til Ullerupgård har ladet syne græsningen til nogle øde gårde af Ullerupgårds gods.

(1/3). Christen Andersen af Vesløs Odgård på sin husbond Knud Langs tjener Christen Pedersen i Kirkegård i Sennels hans vegne fremlægger en landstingsstævning mod Anders Knudsen, som tjente i Hillerslev præstegård, enten han findes indenlands eller udenlands, for den skade, han har gjort Christen Pedersen at møde på Hillerslev herredsting med 6, 7, 8 eller 9 ugers varsel. Stævningen læst i Christen Eriksens hus i Hillerslev og læst på herredstinget 29. marts, 12/4, 19/4, 26/4, 3/5 og 10/5.

Desuden er stævnet vidner. Christen Eriksens hustru Else Mortensdatter vidner, at nogle dage før Kyndemissedag, nemlig en søndag om aftenen, da Christen Pedersen var på hans hest og ville ride hjemad, kom Anders Knudsen ud fra Peder Bundes hus og hujede. Da sagde Christen Pedersen: »Hujer du ad mig, da skal Djævelen tage dig«. Anders Knudsen svarede: »Jeg hujer ingen på«. Christen Pedersen sagde: »Hvem est du?« Da (gik) Anders Knudsen i vejen til ham, og Christen Pedersen sagde: »Est du ikke højere karl, end du har tjent præsten?« Så slog Christen Pedersen til Anders Knudsen med sin kæp, så han svinglede til side. Anders Knudsen sagde: »Det skal Djævelen besætte dig for«, og tog i tømme med højre hånd og slog til Christen Pedersen med sin venstre hånd med en kniv i hans bryst og gjorde Christen Pedersen den skade. (Sagen fortsætter).

Samme mand fremstillede synsmænd, der havde synet Christen Pedersen af Sennels Kirkegård, og da så de et hul i hans højre bryst, og da lå Christen Pedersen på en seng i Christen Eriksens stue i Hillerslev og klagede over, at Anders Knudsen havde gjort ham den skade med en kniv. (Sagen fortsætter).

Christen Andersen lyste i dag for lovmål og gav last og klage for, hvad lovmål herpå kan følge, begærede og opkrævede derhos sandemænd at få deres navne. (27/9).

31. maj.

Niels Jensen i Østergård i Vorning på Karen Høg til Hestrupgård hendes vegne og på hæderlige og vellærde unge mand Jens Nielsen Trøyes vegne tiltaler nogle af deres tjenere for restancer.

Dom: De skal betale, dog skal det godtgøres dem hvad de på husbondens vegne kan have betalt.

7. juni.

Mons. Broch på amtmandens vegne har ladet stævne en fremmed kvinde, som havde haft tilhold hos Peder Skyttes i Tousse og der har født et barn, som blev døbt Anne Marie. Samme kvinde lod sig først kalde Anne Sophie og siden Bente Hansdatter. Til barnefader udlagde hun Claus Herluf Pors på Ullerupgård. Desuden er indstævnet vidner, og Claus Herluf Pors er stævnet til vidnespår. Der fremlægges en dåbsattest fra hr. Christen Øland Pedersen i Hunstrup om, at barnet er døbt 9. maj. Vidner beretter, at Claus Herluf kom og hentede kvinden på sin egen vogn og førte hende bort, hvorhen ved de ikke. Andre vidner, at de har været i Anders Pedersens hus i Hov, og der fandt et levende pige barn, som kvinden Anne Tomasdatter berettede var overladt hende til opfostring af Claus Herluf Pors, som lovede at betale hende. (13/12).

Hans Axel Pors til Momtoft fremstiller Maren Graversdatter, født i Sinderup i Ydby sogn, som udlagde Christen Lauritsen, født i Gram sogn til barnefader til det barn, hun nu går med.

Christen Henriksen i Skinnerup fremstiller Vestre Laust Nielsen i Kårsse, som lod læse en fuldmagt til ham fra Anders Nielsen i Hjørdemål til ham, hvori han bemyndiges til at skøde den gård i Skinnerup, som Christen Henriksen bor på, og som han har fået udlagt til sin gælds betaling fra Niels Kjeldsen, før residerende på Vesløsgård, til Christen Henriksen. Derefter skøder Laust Nielsen på Anders Nielsens vegne gården til Christen Henriksen.

Jørgen Lykke til Søgård tiltaler sognemænd i Nors og Hjørdemål sogne for skyldig korntiende, og fordi de har ført deres korn af agrene, eftersom Jørgen Lykke nu søges i sin mening, tienden skal være forbrudt.

Dom: De skal betale det resterende. (21/6).

14. juni.

Christen Høj, forordnet delefoged her i herredet, har ladet syne adelveje i herredet, stenbroen fra Kløvs bjerg til Store Træbro, og mellem træbroerne og fra Lille Træbro til Bromølle og fra Bromølle til Skovsted bakke. Desuden er synet Kåstrup bro, som har mange dybe pusser og huller, 30 drag (favn) i længden. De skal fyldes med ør og sten. Osv. (»Broen« er altså en vej (brolagt)).

Christen Høj i Nors på Jens Christensen, født ved Sø på Ballerum, hans vegne, har ladet stævne Tomas Christensen ved Kåstrup kirke og irettelægger en

kontrakt mellem Peder Mikkelsen i Sundbygård på Mors, Tomas Christensen i Kåstrup og Anders Christensen i Balle i Heltborg på den ene side, og Anders Christensen, født i Tveds sogn i Ballerum på den anden side, hvorefter Anders Christensen skal være soldat for de førnævnte lægds mænd fra mikkelsdag 1675 til årsdagen 1676 for 24 rdl., rejsepenge og en god gul klædning eller penge derfor. Anders Christensen giver fuldmagt til sin fader Christen Andersen Søe, som boede på Ballerum, til at hæve pengene hos Tomas Christensen ved Kåstrup kirke, der er forlover for pengene. Fuldmagten dateret 20/10 1675 i Københavns kastel. På Tomas Christensens vegne mødte Søren Jensen? og svarede, at Tomas Christensen ligger under badskærs hånd i Ålborg og derfor ikke kan møde til tinget.

Opsat 14 dage. (28/6).

Samme stævningmænd (på Jens Christensens vegne) tiltaler Tomas Pedersen i Kilsgård for resterende løn 3 sld. og lånte penge 1 sld.

Dom: Han skal betale.

21. juni.

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, tilbyder frøgæld til alle, der har sået i Ørum tjeneres jord.

Samme begærer 1. ting til en dreng, Jens Christensen, født på Ballerum, som for nogen tid siden er rømt fra Ørum stavv.

(7/6). Christen Høj i Nors på Jørgen Lykkes vegne til Søgård tiltaler Skinnerup sognemænd for rest af kongekorntiende, som har har i fæste, idet hans fæstemål påstås at være forbrudt.

Dom: De skal betale.

Peder Tomsen på Ørum på Poul V. Klingenbergers vegne har ladet stævne Jørgen Lykke til Søgård til dom og Christen Mortensen i Østerild og Anders Christensen i Hovsør iligemåde til dom og kræver, at da de ikke har betalt hele afgiften af de tiender, de har i fæste, skal de have deres fæste forbrudt.

Hertil at svare mødte Anders Christensen i Hovsør og begærede opsættelse og beråbte sig på, at ville bevise at have tilbudt deres anpart af tienden i rette tid og ellers tilbød penge derfor efter landkøb eller tiendekornet ind natura.

Denne sag mod førnævnte sognemænd er opsat 14 dage.

Den sag mod Jørgen Lykke er ligeledes opsat 14 dage. (28/6).

28. juni.

Christen Pedersen i Gasberg mølle opsiger 1. gang møllen, som er tjener til Ejler Jacobsen og de medinteresserede, da møllens maling er så ringe, at der ikke kan udredes skatter eller andet deraf. Stævningmændene har stævnet på Nordentoft og talte med en karl, der kaldte sig Peder Tomsen. (12/7).

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, gav last og klage til nogle, der har slået hans husbonds tjeneres eng op i Store Hillerslev eng, kaldet Cortekrog, og begærede 4 synsmænd.

(21/6). Anders Christensen i Hovsør og Christen Mortensen i Østerild tilbød penge for den rest, afgift af kongetienden, som de søges for, og derhos sagde, at hvo som ikke har klareret deres andel inden i dag 8 dage, da den at lide efter recessen, eller hvo, som er modvillig at tiende efter denne dag på kær og neg.

Jens Christensen Kåstrup i Brund på hr. Oluf Nielsens vegne i Hillerslev irettelægger et købebrev fra Jørgen Reincke Henriksen i Nykøbing, som med sin kære hustrus vilje og samtykke sælger til hr. Oluf Nielsen et halvt bol i Store Hillerslev, som Christen Jepsen nu påbor og skylder årlig 1 td. byg. Ejendommen er tilfaldet ham efter hans svigerfader, major Bartolomæus Ritter.

(14/6). Jens Christensen, født på Ballerum irettelægger en opsættelse af 14/6, da han havde tiltalt Tomas Christensen ved Kåstrup kirke for penge, han var Jens Christensens broder, Anders Christensen skyldig for hans soldatertjeneste.

Dom: Han skal betale sin andel.

5. juli.

Claus Herluf Pors Hvide lyser efter to piger, den ene Maren Nielsdatter, den anden Else Nielsdatter, hvis forældre før boede i Nordentoft Mølle, men nu bor i Nørhå, og desuden lyste han efter nogle sengeklæder, lagener og duge og et halvt dusin fade og tallerkener, som Maren Nielsdatter havde i regnskab. Han lyste også efter nøglen til hans kornloft og nøglen til fruens kiste til hendes helligdagklæder og efter et silkeklæde af fruens og 2 nye skjorter og to nye halvsjorter? som Else Nielsdatter havde i forvaring.

Poul Nielsen i Nors fremstillede fire vurderingsmænd, som havde været i sal. Karen Poulsdatters hus i Nors og vurderet hendes efterladte bo (en ko og sengetøj og igangsklæder). Barbara Enevoldsdatter æskede på sin broders vegne 1 sletmark. Der blev fremvist et købebrev på et hus i Nors på Trå af ½ td. landgilde og et på en bolig i Tvedsogn af 1 td. landgilde, kaldes Balle, hvilke boliger hun havde afhændet til sin søn Poul Nielsen.

12. juli.

Claus Herluf Pors Hvide til Ullerupgård har ladet syne Ullerupgårds hegnings-borer, som fandtes medtaget af solens hede og brynde, så græsset er forsat, og lod læse et forbud fra hans broder Hans Axel Pors til Momtoft til ham mod at lade slå noget på de nævnte hegningsborer eller på engen, før kommissærerne havde bragt deres forretning til ende. Indstævnet er Hans Axel Pors, Claus Unger til Sø, borgmester Christian Mortensen Lelius af Thisted og flere.

Borgmester Jørgen Hansen af Horsens på sin tjener Anders Nielsens vegne i Hjørdemål har ladet stævne Christen Pedersen Munkholm, søn af Peder Christensen Munkholm i Munkholm i Resen sogn i Harsyssel, samt folk, der

skulle vidne. Johanne Christensdatter, Anders Nielsens hustru, vidner, at Christen Pedersen Munkholm kom i hendes hus og havde en rytter med sig. Han ville købe 2 grå hestplage, men hendes mand lå i sengen, af langvarig svaghed ganske udmattet, og han sagde, at han kunne ikke sælge dem før dagen efter, da han kunne kalde en af naboerne, som kunne modtage pengene. Hans kone, Johanne Christensdatter kunne ikke på grund af alderdom og den mørke nat skønne og kende på pengene. Christen Pedersen svarede, at han ville ikke gå ud af huset, før han havde købt plagene og bød ham 36 sldl. for dem. Hun måtte give dem brændevin og øl og havre til hestene. Så sendte de bud til en nabo, Just Hansen, som boede tæt derved, og bad ham om at komme og se på pengene, men han svarede, at det var nat, og han var færdig til at gå i seng. Så gik Christen Pedersen Munkholm og rytteren selv om til Just Hansen og bad ham følge med, hvor sent det end var, og da lyset blev tændt, talte Christen Pedersen 36 sldl. op på bordet, de 32 sldl. i grov mønt, stykket til 1 sldl. Selv om lyset var tændt, kunne Just Hansen ikke ret skønne på samme penge, men bar nogen tvivl om dem, hvorfor han bar dem til Anders Nielsen i sengen og spurgte, om pengene var onde eller der ikke var en ond mønt imellem. Så bar han dem til bordet igen og spurgte Christen Munkholm, om pengene ikke var opsmurt?, men Han svor, at de var gode nok. Anders Nielsen tog dem da til sig og gemte dem, men da de nogle dage senere ville give dem ud, måtte de tage dem tilbage som falsk mønt. Pengene blev fremvist for retten, og vidnerne svor, at de 32 sldl. var de samme, som Christen Munkholm gav Anders Nielsen.

Dernæst blev i retten indlagt en seddel fra hr. Peder Nielsen i Hjørdemål præstegård om, at Christen Munkholm var kommet til ham og ville købe heste og stude, men da han ingen havde at sælge, red han og rytteren til Anders Nielsens. Da præsten nogle dage efter besøgte den syge Anders Nielsen, viste hans kone ham de penge, de havde fået, men da var der 32 sldl. falsk mønt.

Niels Christensen i Arup fremviste nu for retten en del penge, som Christen Munkholm havde givet ham for nogle høveder, men som viste sig at være falske. Parterne begærede, at retten ville tage de falske penge under forsegling, hvilket også skete.

Oluf Lauritsen i Haringgård, delefoged til Irup, på husbondens vegne har ladet stævne Laust Laustsen i Lund og hans moder Karen xxxxxxxx og folk, der skulle vidne. Niels Nielsen i Tømmerby og Karen Jesdatter i Lund vidner, at i februar var de inde hos Christen Pedersens i Lund, og da kom Christen Christensen derind og var meget svag, og da spurgte de ham, hvad penge og gods han havde i behold, så hans arvinger kunne få ret efter hans død, og da sagde Christen Christensen, at han havde i rede penge 268 rdl. og 2 sølvskeer, som stod til Laust Laustsens i Lund, hvor han havde sit værelse og tilhold, i forvaring. Pengene skulle hans arvinger have, når hans jordefærd var trukket fra, til skifte, og for alle ting skulle de ikke i ringeste måde forurette hans brodersøn, Jens Pedersen, som var røvet af fjenden til søs, at han endelig måtte få sin rettilighed.

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, på sin husbonds tjener, Jens Andersen, boende i Horsens, (!) (vist skrivefejl, måske for Hoxøer. (ja, se 19/7, fol. 35 b.)) hans vegne, fører vidner på, at Jens Andersen er blevet forligt

med sine halvsøskende, Jens Mikkelsen i Løgstør, Anders Mikkelsen på Gøttrup Hede og Karen Mikkelsdatter i Sønder Arup. Jens Andersen skal give dem tilsammen den bedste ko af fem i hans gård. (19/7).

Henrik Jørgensen, rådmand i Viborg, tiltaler Karen Lykke til Vejerslevgård, fordi hun ikke har overholdt sin forpagtningskontrakt på Søgård, eller sin forskrivning på Vejerslevgård og Vejerslev Mølle.

Dom: Han skal overholde kontrakt og forskrivning eller lide indvisning i sit bedste bo og gods. (Sagen fortsætter).

Henrik Jørgensen tiltaler Jørgen Lykke til Søgård og Karen Lykke til Vejerslevgård for 2000 rdl., som de med panteforskrivning har lånt af ham, og givet pant i Søgård med noget gods og i Vejerslevgård, som Christen Pedersen Frost bebor og har forpagtet, og i Nørre Mølle, som ligger til gården.

Dom: Henrik Jørgensen bør ved gode mænd have indvisning og udlæg i det pantsatte gods, indtil gælden med renter og omkostninger er betalt. (Sagen fortsætter).

Henrik Jørgensen forbyder forpagterne af Søgård og Vejerslevgård og bønderne i det til ham udlagte gods at svare til andre end til ham. (Sagen fortsætter).

Peder Bendixen i Vester Vandet spørger Henrik Jørgensen, om dette forbud også gælder Skårupgård, som Søren Andersen ibor. Henrik Jørgensen svarede, at han ikke begærede eller vidste sig nogen retlighed at have i forskrevne gård.

(25/6). Christen Høj i Nors på Peder Bendixens vegne og på Christen Pedersens vegne i Gasberg Mølle opsiges i dag tredje gang Ørum gods i Vester Vandet og Gasberg Mølle. (19/7).

19. juli.

Claus Herluf Pors har ladet stævne Hans Axel Pors og borgmester Christian Mortensen til vidnespårer og hans egen tjener (håndskriver) Hans Jensøn, Mogens Christensen og Anders Kjeldsen af Sennels, som vidner, at de har været på Momtoft med en beskikkelse fra Claus Herluf Pors, og da Hans Jensen tilbød Claus Unger og Christian Mortensen Lelius en vidimeret kopi af samme beskikkelse, begærede de at se originalen, som Hans Jensen leverede dem, men da han begærede at få originalen igen, sagde de, at han kunne få den, når de havde indført den i deres forretninger, og da Hans Jensen begærede svar, sagde borgmesteren: Din hundsfot, hører du ikke, hvad vi siger! Mogens Christensen havde hørt, hvad borgmesteren sagde, men vidste ikke, om det var ham, han talte til.

Claus Herluf Pors ønskede, at han måtte få sin kommission.

(12/7). Christen Høj i Nors på Peder Bendixens vegne i Vester Vandet opsiges, som han har gjort tre tingdage efter hinanden, en øde gård i Vester Vandet, af Ørum gods, som Niels Poulsen sidst påboede, og som Peder Bendixen har haft i leje.

(12/7). Jens Andersen i Hoxør får afkald fra Jens Mikkelsen i Løgstør på sine søskendes vegne for arv efter deres sal. moder, Anne Terkildsdatter, som boede og døde i Hovsør.

(12/7). Christen Pedersen i Gasberg Mølle opsiges 4. gang Gasberg Mølle, fordi den er så ringe, at skatterne ikke kan svares deraf, og tilmed er der ingen avling til møllen.

Indstævnet er Poul von Klingenberg og Ejler Jacobsen og hans moder, der er stævnet på Nordentoft.

Jørgen Hansen af Horsens tiltaler Christen Tang efter tingsvidne og dom, fordi han var rømmet fra sin gård Tange og havde taget alt kvæg, korn og hø, og for brøstfældighed på gården og andet, hvorfor han skylder til husbonden 100 rdl., hvorfor han nu kræves dømt til at gå i kongens jern på Bremerholm.

Dom: Da dommen ikke er fremlagt, kendes Christen Tang for husbondens tiltale fri at være.

Peder Tomsen af Ørum på Poul von Klingeborgs vegne tiltaler Christen Mortensen i Østerild og Anders Christensen i Hovsør for skyldig rest af forleden års forfaldne tiende. Han kræver resten betalt og mener, at deres fæstemål af tienden skal være forbrudt.

Dom: Eftersom de to mænd har tilbudt at bevise, at de har leveret deres korn i rette tid, og det dog ikke er sket, og ingen rigtighed er forevist, da bør de betale inden 15 dage, og for deres udeblivende med tienden bør de have deres fæste forbrudt.

26. juli.

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, gav første gang last og klage over Jens Mikkelsen i Hillerslev, som skal have overfaldet en af Ørum tjenere, Thor Tomsen i Hillerslev, i hans egen Kålgård og givet ham hug og slag.

Bendet Jensdatter i Aggerholm får afkald fra Anders Christensen i Skinnerup på sin hustrus vegne, Jens Knudsen i Hillerslev på sin hustrus vegne og Jens Christensen Huas i Skinnerup på egne og to søskendes vegne, som er sønderude, nemlig Peder Huas og Anne Christensdatter, for arv efter Bendet Jensdatters mand Niels Christensen Huas, som boede og døde i Aggerholm.

Oluf Christensen Krog i Vigsø tiltaler Søren Olufsen i Tved i Hjørdemål for lånte penge og Vestre Laust Nielsen i Kårse efter en obligation.

Dom: De skal betale. (26/9 1682).

2. august.

Christen Mortensen i Østerild begærer tredje ting til dele over Østerild sogns forlovsmand til ham og hans medbroder for deres part af kongetienden. Hvortil Christen Høj svarede og spurgte, om Christen Mortensen havde noget at tiltale

Opher Jensen i Østerild eller Mikkel Jensen ibd. for. Christen Mortensen svarede, at han havde intet at tiltale de to mænd for, hvorefter de to mænd tilbød, at de næste høst ville have tiendet på kærven. (9/8). (Sagen fortsætter).

9. august.

Opher Jensen og Mikkel Jensen af Østerild tilbyder deres part af kongetienden i denne høst på kær og neg.

Claus Herluf Pors fremstiller Else Christensdatter, født i Nors sogn, som forleden sommer tjente på Ullerupgård. Hun udlagde som barnefader til hendes dreng Bertel Soldat. Barnet var dødfødt.

Christen Høj i Nors på Christen Mortensens vegne i Østerild tiltaler Jens Andersen i Østerild, fordi han endnu ikke har opsat det omtvistede dige efter dom, hvorfor Christen Høj begærer tredje ting til Jens Andersen, som han også fik.

Christen Høj på hr. Christen Ølands vegne i Hunstrup har ladet syne og vurdere Niels Gravesen Tømmermands efterladenskaber. Han døde i Hunstrup præstegård. Hr. Christen Øland tog indtil videre effekterne i forvaring.

Christian Andersen i Vesløs Odgård på fru Ingeborg, enke efter Holger Trolle til Rygård hendes vegne tiltaler hr. Oluf Nielsen i Hillerslev for restancer, hans salig moder Birgitte Pedersdatter var skyldig af den gård Store Hov i Hillerslev, som hun har haft i fæste, og som han nu som eneste arving kræves for.

Opsat en måned. (20/9).

Simon Pedersen i Nors, Anders Christensen og Tøger Sørensen i Nors sogn har ladet stævne Nors sogns kirkeværger til tilbud og vidnespår, og tilbød på egne og Nors sognemænds vegne at give kirkeværgerne tienden i skæppen eller i kærven. Hertil at svare på menige sognemænds vegne hr. Anders i Nors og fremviste kirkens bog, som på pagina 38 melder, at der føres til indtægt af kirkens halve tiende, som Simon Pedersen sønden søn på sognemændenes vegne har i fæste, hvoraf efter tilladelse fra kirkens forsvar skal svares 18 sld. Hr. Anders forment derhos, at Simon Pedersen er pligtig til at svare Nors kirke efter fæstebrevets indhold.

Herredsfogeden spurgte folk fra Nors sogn, som var til stede på Nors sognemænds vegne, om de ville holde Simon Pedersen fri for skade i den måde, fæstebrevet pålyder, hvortil de svarede, at det ville de, og de ville også holde forlovningsmændene uden skade.

Kendelse: Simon Pedersen bør have indseende med, at kirken får sin rettighed i alle måder uden skade. (Sagen fortsætter).

Simon Pedersen i Nors irettelagde et skriftligt tilbud, hvori han tilbyder kirkeværgerne (som nævnes) den halve kirketiende i kærven, hvis de ikke kan akkordere med Simon Pedersen, Anders Christensen og Tøger Sørensen om at

tiende på skæppen. Folk fra Nors sogn (på sognemændenes vegne) blev tilspurgt, om de ville holde Simon Pedersen uden skade, hvad de lovede. Fæstebrevet blev fremvist af hr. Anders Nielsen i Nors. Simon Pedersen og andre begærede det udleveret. Hr. Anders svarede, at når han fik sin udlagte bekostning på fæstebrevet tilbage, skulle Simon Pedersen og de dannemænd i sognet gerne få det.

16. august.

Som for høstens tid ikke otte mænd kunne bekommes, er ikke noget i så måder i dag bestilt, ikke heller mødt nogen uden Christen Høj på Christen Mortensens vegne i Østerild, som begærede 4. ting, eftersom 3. ting blev udstedt i dag for otte dage siden, men som ikke er otte mænd, ej heller seks lavhøringer, da er endnu Christen Mortensens 3. ting i dag tilladt.

23. august.

Kun fire mænd mødt. Intet foretaget.

30. august.

Herredsfogeden advarer om, at stenbroen mellem Kløvs bjerg og Skovsted bakke straks skal gøres færdig, og om nogen brøst findes i dag 5 (8?) dage, da at lide og straffes. Det samme forstås om Kåstrup Bro, hvortil Hillerslev mænd svarede, at det ikke tilkom dem at vedligeholde mere end deres skifter.

6. september.

Morten Andersen, rådmand, på Mikkel Nielsens vegne i Skinnerup fremviste et fæstebrev af 14/8 1676 fra Peder Tomsen, der på Københavns hospitals vegne fæster til Niels Mikkelsen den halve øde gård i Skinnerup, som Margrete Sørensdatter fradøde.

Christen Høj i Nors, delefoged i Hillerslev herred, svarede, at dette fæstebrev burde være skrevet på stemplet papir nr. 10, 12 sk., hvorfor det ikke burde læses og påskrives i dag.

Da er således afsagt, at fæstebrevet bør forvares i tingbogen, indtil det rette papir kan fås og fremvises af parterne.

Forskreven Morten Andersen fremstillede to stævningsmænd — — intet videre i den sag skrevet, formedelst ingen skriftlig stævning er fremlagt.

Peder Tomsen, Poul von Klingenberges tjener, har ladet stævne alle Ørum tjenerne i herredet og den gode mands forrige tjenerne i Rør sogn for resterende afgifter.

Dom: De skal betale.

Søren Jørgensen på amtskriver Jens Hansens vegne tiltaler folk på Hanstholm for resterende anpart af kongekorntiende.

Dom: De skal betale.

13. september.

Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet stævne tre mænd fra Hillerslev til synspåhør og fremstiller synsmænd, der vidner, at de har været på Anders Degns gårds jord, kaldes »på Hov« i Lille Hillerslev, og da så de på de samme agre, som var sået med rug og byg, og mente, at der var gjort skade for 8 skp. rug og 12 skp. byg.

Peder Tomsen af Ørum på Poul v. Klingenberges vegne fremlægger en skriftlig stævning fra Peder Pedersen Brønsdorff på Klingenberges vegne til Jørgen Lykke til Søgård angående kongekorntienden af Nors, Tved, Skinnerup og Hjardemål sogne, hvoraf Jørgen Lykke ikke har betalt afgiften i rette tid. Det kræves, at han dømmes til at have sit fæste forbrudt.

Hertil at svare mødte Mikkel Langballe af Nebel og formente, at der ikke bør føres vidner, før Jørgen Lykke er stævnet på sin rette bopæl. (Han er stævnet på Søgård -»for Søgårds port«).

Kendelse: Vidnet bør udstedes. (Sagen fortsætter).

For retten fremkom mænd, der vidner, at de har stævnet Jørgen Lykke for Søgårds port og advaret ham, at han den 23. august skulle have betalt sin restance på de fire sognes konge-korntiende (Nors, Tveds, Skinnerup og Hjardemål). De talte med forpagteren Anders Sørensen og med Eggert Abildgård, som lovede, at de skulle lade den gode mand det vide.

Christen Jensen i Øster Vandet får afkald fra sin søn Jens Christensen i Store Tøfting på arv efter hans moder Karen Terkildsdatter, som boede og døde i Øster Vandet.

20. september.

Niels Christensen i Vester Torup på Dorte Terkildsdatter, sal. Christen Madsens enke, hendes vegne fremkalder vidner, Christen Eriksen i Hillerslev og Peder Nielsen i Tømmerby, som vidner, at Christen Madsen Attrup var født i Attrup og siden kom til Vester Torup og blev gift, og så gav sig kongens tjeneeste som soldat under kaptajn Barnekows kompagni og tjente der i halvtredje år, indtil han kom ud for Wismar, hvor han blev død, og de to vidner var med til at bære ham til hans lejersted.

(9/8). Christen Andersen i Vesløs Odgård på fru Ingeborg Krabbe, sal. oberst Holger Trolles enke, hendes vegne tiltaler efter opsættelse af 9/8 hr. Oluf Nielsen i Hillerslev for hans moders restance af gården Hov i Hillerslev by fra hun fik fæstebrevet og til nu, samt for bygfældighed på gården. Gården Store Hov er blevet synet for brøstfældighed. Der var ikke loft over den store stue. Hertil at svare mødte Niels Christensen i Hillerslev og Christen Høj i Nors på hr. Oluf Nielsens vegne og spurgte, om der ikke var betalt noget, hvad der var. Desuden fremlagde de et syn over gården Hov af juni 1673. Niels Pedersen Værdt havde sidst haft gården i fæste. Da var gårdens bygninger mere brøstfældige. På hele gården var der ikke tag, der kunne holde vand ude, uden

så meget som 2 eller 2½ læs. Derefter irettelagde de et skriftligt indlæg fra hr. Oluf Nielsen, hvori han siger, at hans moder ikke var blevet krævet for afgifter, fra den tid, hun fæstede gården og indtil hun døde, men hun akkorderede med forvalteren i disse besværlige tider. Muligvis har forvalterens fuldmægtig modtaget noget af restancen, eftersom restancerne var hr. Oluf ubevidst. Har der resteret noget, burde det have været søgt. Bygningerne er nu meget bedre, end da hun overtog dem.

Dom: Da der ikke fremlægges kontrakter, og forvalteren Knud Lang hans fuldmægtig vedgår at have modtaget noget af restancerne, bør den, der dengang var forvalter, gøre regnskab med Birgitte Pedersdatters arvinger. Hvad bygfaldet angår, da som gården er bedre ved magt, kan der ikke tilkomme arvingerne at betale noget.

27. september.

Peder Pedersen Brønsdorff, forvalter på Ørum, på Poul v. Klingenberges vegne har ladet stævne Jørgen Lykke til Søgård på Vingegård, hvor han residerer, og tiltaler ham fordi han ikke har betalt afgift rettidigt af de fire sognes konge-korntiende, han har fæstet, og kræver hans fæste forbrudt.

Mikkel Langballe mødt på rådmand Henrik Jørgensens vegne af Viborg, som har ophævet kontrakten mellem ham og Jørgen Lykke om forpagtningen af Søgård og de fire tiender, hvorfor han tilbyder selv at betale restancen.

Opsat en måned. (11/10).

Igen i dag blev der advaret, at de der ikke har færdiggjort deres skifter i stenbroer og alfarveje inden 8 dage, vil blive straffet.

(17/5). Søren Pedersen i Malle på sin broders arvingers vegne begærer navne på sandemændene, fordi hans broder Christen Pedersen nu er død af den skade, Anders Knudsen gav ham. Navnene blev afleveret, og stævningmænd vidner, at de har indstævnet sandemændene til at møde til tinget til oprævelse. (4/10).

Niels Christensen i Lille Hillerslev, defoged til Ørum, tiltaler en del af Ørum tjenere, som resterer med smørskyld.

Dom: De skal betale.

Peder Lauritsen i Langgård har ved Christen Pedersen i Langgård og Anders Nielsen i Worms hule stævnet folk, der efter dom 16/2 1675 skyldte ham penge.

Dom: De skal betale til ham eller hans søn.

Hans Axel Pors til Momtoft har ladet syne Brusgård, som ligger til Momtoft, og som Christian Podemester ibor. Der var bl.a. en god gryde-kakkelovn. I haven var der 7 små æbletræer, 1 lidet blommetræ, 2 annistræer, 2 rækker stikkelsbærtræer, 1 hvidt rosentræ og 1 hylde træ.

Claus Herluf Pors Hvide tiltaler Hans Axel Pors, fordi han har taget en skriftlig stævning fra hans stævningmænd, skønt de havde præsenteret en vidimeret kopi af den. Claus Herluf Pors sendte da to mænd til Hans Axel Pors for at forlange stævningen udleveret, men Hans Axel Pors ville ikke.

Claus Herluf Pors Hvide tiltaler Hans Axel Pors for gældsfordring både efter en obligation på 138 rdl. 2 mk. 3 sk. med pant i 10 td. hartkorn i Ullerupgård og i andre måder. Hans Axel Pors mener, at den skyldige sum bør dekorteres i, hvad han mener at have til gode, og begærer afregning.
Dom: Claus Herluf Pors bør ved gode mænd have indvisning i pantet.

Claus Herluf Pors irettelægger kommissærernes forretning af 4/2 1680, hvori der meldes, at Hans Axel Pors bør betale sin del af de på kommissionen anvendte penge 31 rdl. 2 mk. 2 sk., som Claus Herluf Pors har udlagt på egne og søskendes vegne. Desuden kræver Claus Herluf Pors betaling, fordi Hans Axel Pors siden hans moders begravelse blev på Ullerupgård med folk og 5 heste indtil 13/5 1678, og da brugte han af gårdens korn og fodring, så der ikke var korn tilbage på lofterne eller nogen proviant i huset. Desuden har Claus Herluf Pors forstrakt ham med rede penge, tobak, piber og brændevin.
Hans Axel Pors mener, at det ikke er herredsfogedens sag at dømme mellem ham og hans broder.

Dom: Hans Axel Pors skal betale de 31 rdl. 2 mk. 1 sk., som kommissionen melder om, eller lider indvisning ved gode mænd.
Hvad det andet angår, som Claus Herluf Pors kræver, da som Hans Axel Pors mener, at dette ikke er herredsfogedens dom, henvises sagen til landsdommerne.

4. oktober.

(27/9). Søren Pedersen i Malle som eftermålsmand og Christen Høj i Nors, begge på den afdøde Christen Pedersens arvingers vegne har ladet stævne sandemændene (se s. 1 her) til at gøre deres ed på Bisgård for amtmanden inden i dag 8 dage, og de begærede i dag første opkrævelse. De har ladet stævne Anders Knudsen for hr. Oluf Nielsens port i Hillerslev og fremviste syn og vidner om sår og skade, som blev Christen Pedersens bane. (Sagen fortsætter).

Store Poul Enevoldsen i Aggerholm på egne og andre sandemænds vegne begærer tingsvidne efter befaling til Christen Høj i Nors, forordnet delefoged i Hillerslev herred om sammen med eftermålsmanden Søren Pedersen i Malle at forfølge den sag om et drab, som skal være sket på Christen Pedersen i Sennels og påtale den ved hjemtinget, underskrevet N. Broch. PS dog alting at ske på eftermålsmandens bekostning. (18/10).

Anders Christensen i Hunstrup får afkald fra Jens Christensen Huas i Skinnerup på sin kones Anne Poulsdatters vegne, og fra Søren Mikkelsen i Tingstrup på sin hustrus Zidsel Poulsdatters vegne for arv efter deres farbroder, Anders Christensens sal. broder Peder Christensen, som boede og døde i Kårse.

11. oktober.

(4/10). Christen Høj i Nors fremviste en attest fra hr. Christen Pedersen Øland i Hunstrup på, at Christen Jensen Abildhave for sin svagheds og sin høje alders skyld ikke kan komme til kirken. På attesten stod skrevet, at herredsfogeden

skal udnævne en anden til at være sandemand i hans sted og gøre sin ed. Underskrevet N. Broch.

(27/9). Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, forbyder alle i Skinnerup, Hjørdemål, Nors og Tveds sogne at yde nogen afgift af kongetienden før sagens uddrag. (8/11).

Samme Niels Christensen har ladet stævne Niels Mortensen i Lille Hillerslev til vidnespårer og folk, der vidner, at forleden vinter, da Ørum tjener i Hillerslev sogn ydede deres kongetiende i Thisted og sammen målte samme tiende til Anne Næstrups, var der tre, som målte sammen. Da målte de hver 6 skp. byg på hver part til det øde. Så tog de sold og skæppe med dem og gik ned til stranden, og da målte Niels Mortensen i Lille Hillerslev også 6 skp. til deres til det øde og betalte dem med 1 td. byg, og der blev 1½ skp. byg til overs, og denne td. byg til det øde ydet på den store bod ved borgmester Christians.

Christen Nielsen i Nørgård i Sennels får afkald fra Peder Andersen Vandtrang i Sennels på sine egne, sin moders og sine søskendes vegne for arv efter Christen Nielsens hustru, Johanne Andersdatter, som boede og døde i Nørgård.

18. oktober.

Laust Jørgensen i Brund fremkalder Anders Christensen i Nørgård i Skinnerup på sin kones Anne Christensdatters vegne, Jens Christensen ibd. på egne og broder Peder Christensens vegne, som er i kongens tjeneste, Niels Simonsen i Øsløs på sin kone, Inge Poulsdatters vegne, Jens Jensen i Brund på sal. Jens Nielsens efterladte børns vegne i Kløv, nemlig Else, Karen, Anne, Margrete og Maren Jensdøtres vegne, Mikkel Vilsen i Sennels på sin kones, Ing Jensdatters vegne, Anders Christensen i Nørgård i Skinnerup på Niels Simonsens kone Maren Christensdatter i Kløv hendes vegne, Jens Knudsen i Hillerslev på sin kones, . . . Christensdatters vegne og hendes søsters Anne Christensdatters vegne. Jens Jensen i Brund tilbyder at give afkald for et af Jens Nielsens børn i Kløv, som er på fremmede steder. Niels Simonsen i Øsløs begærer hans hustrus anpart af indlagte penge, 60 sldl. eftersom hun er eneste arving efter hendes fader en broderlod, hvorimod Niels Simonsen tilbyder at give afkald.

Kendelse: Eftersom der findes at være udarvinger, som ikke er indkaldet, og der heller ikke er fremvist nogen registrering, kan der ikke udstedes noget afkald, før der er lovligt indstævnet. (Sagen fortsætter).

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, på Poul v. Klingenberges tjeneres vegne i Brund har ladet syne et stykke eng, der kaldes Brunds eng, liggende østen Brund by, og som Brund bymænd har skattet 1 td. smør. Det skønnes, at der ikke kan svares mere end ½ td. smør, fordi isen om vinteren afskærer grønsværen derpå, så der fast ingen græs kan gro.

Ovennævnte arvinger giver Jens Jensen i Brund fuldmagt til at modtage arven efter deres sal. faster Voldborg Nielsdatter, som boede og døde i Brund tillige med deres søster (Helvig) se 2/11 . . . Jensdatter, som er i fremmede lande,

nemlig 60 sldl., som Laust Jørgensen har deponeret i retten. Laust Jørgensen fremlagde en registrering af boet, som viste en formue på 120 sldl. Når Laust Jørgensen begærer det, skal han få afkald. (2/11).

(4/10). Christen Høj i Nors, delefoged i herredet og Søren Pedersen i Malle, eftermålsmand efter Christen Pedersen, som boede i Kirkegård i Sennels på hans efterladte hustrus, slægts og arvingers vegne beviser, at de i dag 14 dage stævnedes sandemændene og stævnedes dem hid i dag til anden opkrævelse og advarede dem, at de skal møde på Bisgård og aflægge deres ed. De stævnedes også Anders Knudsen, som havde givet Christen Pedersen sår og skade og irettelagde en lysningsseddel af Viborg Landsting, hvori Christen Pedersens hustru og arvinger deres fuldmægtig lyser Anders Knudsen, født i Hillerslev manddød til, og sandemændene befales at tove.

Ældste Poul Enevoldsen i Aggerholm tilbød på sandemændenes vegne, at de vil gøre deres ed og tov på Viborg Landsting, når de dertil bliver lovligt stævnet og opkrævet. Derefter fremlægges synsvidnerne og et opkrævelsesvidne. (2/11).

Borgmester Christian Mortensen Lelius tiltaler Oluf Christensen i Bådsgård for omkostninger, han har haft i den sag mellem Oluf Bådsgård og Jørgen Lykke, ialt 60 rdl. Sagen angår den gård, der blev udlagt på skiftet efter hr. Hans i Rær. Dom: Han skal betale.

25. oktober.

Jørgen Jensen, sal. Jens Christensens søn i Kåstrup, får afkald fra Christen Jensen, født i Kåstrup, Anders Jensen, født i Kåstrup, nu boende i Jernit (Jerne) i Gørding herred ved Ribe, og Villum Christensen i Kåstrup på sin hustru, Anne Christensdatter (Jensdatter), hendes vegne for arv efter deres fader Jens Christensen og moder Margrete Laursdatter, som begge boede og døde i Kåstrup. (6/12).

Christen Eriksen, kirkeværge i Hillerslev sogn, tiltaler folk, der resterer med kirketiende.

Dom: De skal betale.

Onsdag, 2. november.

(18/10). Den forordnede delefoged, Christen Høj i Nors, og Søren Pedersen i Malle, eftermålsmand efter sal. Christen Pedersen, som boede ved Sennels kirke har ladet stævne sandemændene til tredje opkrævelse og Anders Knudsen, som tjente i Hillerslev præstegård, til vidner og dom og anden lovmål. Og nu opkrævedes de sandemænd tredje gang til at møde i dag 8 dage, 9. november, på Viborg Landsting og gøre deres ed og tov anlangende syn, vidners og andre dokumenters formelding.

Kendelse: Sandemændene skal efter disse lovlige opkrævelser gøre deres tov på Landstinget. (Sagen fortsætter).

Samme forelagde og advarede sandemændene, som alle er her til stede og har hørt synsvidne og første og anden opkrævelse og andre dokumenter oplæse, og havde derpå intet at påanke, og nu opkrævedes dem tredje gang, at møde på Landstinget i Viborg den 9. november og gøre deres ed. (6/12).

(18/10). Jens Jensen i Brund får fuldmagt fra sal. Jens Nielsens børn i Kløv til at modtage deres arv efter Laust Jørgensens hustru i Brund, Voldborg Nielsdatter, eftersom de har den nødvendig til klæder og andet, mod nøjagtig kvittering. De begærede også, at Jens Jensen ville hjælpe deres søster Helvig Jensdatter, som er i fremmede land, til sin part af penge og klæder. (Sagen fortsætter).

Laust Jørgensen i Brund har ladet stævne til tilbud arvingerne efter hans hustru, Voldborg Nielsdatter og til at give afkald til ham for arven. Jens Huas i Skinnerup og Anders Christensen er ikke mødt, hvorfor han fik første ting til dem. (Sagen fortsætter).

Arvingerne efter Voldborg Nielsdatter med undtagelse af Jens Christensen Huas i Skinnerup og Anders Christensen ibd. giver Laust Jørgensen afkald. Det oplyses, at Helvig Jensdatter er i København. (8/11).

8. november.

Christen Jensen i Kåstrup på sin brodersøns Peder Iversens vegne har ladet syne de huse, som Christen Tang bor i i Kåstrup. Husenes brøstfældighed blev vurderet. Der var lade og stald. Intet stuehus nævnt.

Amtskriver Jens Hansens fuldmægtig, Christen Poulsen fremviste en landstingsdom af november 1674 udstedt, hvorpå stod påskrevet, at vurderingsmænd havde været til Mikkil Nielsens i Skinnerup for at gøre udlæg efter en dom, som Jørgen Nielsen i Diernæs har fået på ham for en gæld, som Jørgen Nielsen siden havde afstået til amtskriver Jens Hansen. De gør udlæg i korn 22/9 1681. Det står i stakke og stod til forløsning i 4 dage. 1/10 1681 blev kornet talt op til amtskriveren, på hvis vegne Søren Jørgensen annammede kornet, og dermed har Mikkil Nielsen klareret sin gæld. (Sagen fortsætter).

Mikkil Nielsen mødt og mente, at ingen vidner måtte udstedes i den sag, før der stævnes med skriftlig stævning og hans husbond bliver lovligt stævnet.

(2/11). Laust Jørgensen i Brund får afkald fra Niels Simonsen i Kløv på sin hustru Maren Christensdatters vegne, Anders Christensen i Nørgård i Skinnerup på sin hustru Anne Christensdatters vegne og Jens Christensen Huas på egne og broder Peder Christensen Huas hans vegne for arv efter Laust Jørgensen sal. hustru, Voldborg Nielsdatter.

(11/10). Peder Tomsen fremlægger en opsættelse af 27/9, hvorefter en sag mod Jørgen Lykke til Søgård angående fire sognes kongetiende er opsat. Jørgen Lykke var stævnet for Søgårds port, og også på Vingegård, hvor han residerede,

efter anmodning fra Peder Pedersen Brønsdorff på Poul v. Klingenberges vegne. Sagen refereret udførligt.

Kendelse: Sagen henvises til Landstinget.

15. november.

Christen Høj i Nors på Jens Sehesteds vegne tiltaler Jens Christensen i Klastrup og Tomas Jacobsen ibd. for restancer efter sal. Melchior Juels jordebog og fremviste en dom her af tinget 3. september 1678, hvorefter de to mænd var dømt til at betale restancer.

Dom: De skal betale.

22. november.

Søren Poulsen i Rær gav til kende, at han var indstævnet til tinget af Jacob i Hedegård på Hanstholm og har måttet møde seks tingdage, uden at nogen sag blev rejst, og han heller ikke vidste, at han skyldte Jacob Hedegård noget, hvorfor han mente, at Jacob Hedegård på ny bør lade ham indkalde og give ham sag.

29. november.

Amtmanden advarer herredsmændene, at de efter rentekammerets ordre årlig skal indføre til Bisgård, eller hvor amtmanden residerer, den ildebrand og det hø, som de . . . nemlig kgl. Maj.s tjenere i herredet.

Claus Herluf Pors Huide til Ullerupgård lader læse en skriftlig oplysning og kaldsseddel angående nogle hopper og heste, som har gjort fortræd i hans have, og som han derefter har taget ind, om nogen vil vedkende sig dem. Han har ladet syne haven. Der var ikke et kálblad på roden. Hesten var næsten intet værd.

Christen Høj i Nors på sin husbond Johan Adolph de Clerques vegne tiltaler nogle af hans tjenere for restancer.

Dom: De skal betale.

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum fører vidner på, at han har ladet lyse fra prædikestolen efter det som er stjålet af sal. Morten Christensens hus i Hillerslev, nemlig vinduer, døre, skillevægge i huset, seng og sengeklæder og en fårest vesten huset.

Samme Niels Christensen på sin tjenestedreng Mads Poulsen, født i Rær, hans vegne tiltaler Niels Christensen Grud i Sennels for penge, han har lånt af Mads Poulsen.

Dom: Han skal betale.

6. december.

(25/10). Peder Jensen i Kåstrup og Jørgen Jensen ibd., formyndere for sal. Jens Sarups efterladte børn og på deres vegne fremstiller to mænd, der vidner, at de 14/3 var over en kontrakt mellem Villum Christensen af Kjelstrup og sal. Jens Jensens enke Anne Jensdatter, som Villum Christensen i fremtiden vil ægte, overværende forskrevne Peder Jensen på den sal. mands barn Jens Jensens vegne og Jørgen Jensen på den sal. mands andet barn Anne Madsdatters vegne. Efter overslag er formuen 160 sldl., og de er da blevet således forligt, at Villum Christensen skal tage boets midler til sig, og derimod give de fornævnte børn 80 sldl., i hvilke 80 sldl. begge børn skal være lige gode, nemlig pigen Anne Madsdatter det halve, 40 sldl., og drengen 40 sldl. efter den sal. mands i levende live befaling til hans kone Anne Jensdatter, deres moder, at hun efter hans død skulle gøre børnene lige gode i, hvad han efterlader sig, så ingen af dem derudi gøres nogen uret. Villum Christensen lover at holde drengen i skole, til han lærer at læse og skrive. Han skal beholde børnene hos sig, til de bliver 18 år, og derefter skal han give dem eller deres formyndere arven i rede penge.

13. december.

Amtmanden og amtskriveren har ladet stævne folk som vidner angående den døde hollandske skipper de Fries, som Laust Christensen og Christen Christensen af Pugdal ved midnatstide opbjergede af havet med deres hjælp. De vidner, at hans lommer var vendt og hans fisker opknappet. Andre vidner havde været nede ved havet før at se til deres skuder i den store storm. Laust Christensen og Christen Christensen, Christen Pedersen sønner i Pugdal, var til stede og bekræfter vidneudsagnene. Den døde skipper lå og flød i havstokken, og Laust Christensen ville trække ham på land, men kunne ikke alene, hvorfor han bad de andre hjælpe. Han nægtede ikke, at han jo følte i hans lommer, men da var de omvendt, men når de drukner, da hænder det, at de vender benene i vejret og står på deres hoveder, da kunne hans lommer vel vende sig. De vidste ikke, at der havde været folk ved samme lig, før de kom. Peder Laursen i Langgård og drengenes fader, Christen Pedersen i Pugdal, forpligtede sig til at svare til alle prætentioner, og kaverede for, at drengene skulle blive til stede til sagens uddrag. (10/1 1682).

Christen Skriver på hr. Laurits Kocks vegne i Rær har ladet stævne unge Christen Løbber i Hansted for 2 sldl., som han skylder præsten som rest af betalingen for 1 td. smør, som han har solgt i Norge for lang tid siden.

Dom: Han skal betale.

(2/11). Christen Høj på eftermålsmanden efter Christen Pedersen, som boede i Sennels kirkegård og på hans hustrus og børns vegne har med en skriftlig stævning stævnet Anders Knudsen, som tjente i Hillerslev præstegård hans frænder og slægt i Hillerslev by, Christen Knudsen og Anders Knudsen (sic!) (skal vist være Jens Knudsen) for lovsbod for manddrab på Christen Pedersen. Forskrevne Jens Knudsen fremstod og begærede opsættelse, at frænderne med ham kunne sammenlægge hver sin andel.

Opsat 1 måned. (24/1 1682).

(7/6). Amtskriverens fuldmægtig Christen Poulsen har efter befaling fra amtmanden ladet slævne Claus Herluf Pors Hvide til Ullerupgård og Bendte Hansdatter til dom for lejermål, som de begge har bekendt. Førrige tingsvidner gentaget.

Vidner beretter, at de har været på Ullerupgård for at opsøge Bente Hansdatter, som har avlet et barn i hør med Claus Herluf Pors i hans ægteskab. De fandt hende i fruens sengekammer, hvor hun lå i barselseng og befalede, at hun skulle følge med til Thisted. Hun svarede, at hun godt ville følge med, men hun begærede tid til at tage tøj på. Der blev sendt bud efter en vogn, men i det samme kom Claus Herluf Pors hjem, vred og med mange truselsord sagde han, at vidnerne skulle lade Bente Hansdatter blive på gården, og sagde ydermere, at fordi han ingen ægte børn kunne avle, og han nu skulle forfølges med proces, så ville han, så længe han havde styrke, gøre så mange horeunger, som han flest kunne, på de smukkeste piger, han kunne overkomme. Han gav mange ubeskedne ord til amtmandens fuldmægtig, amtskriverens fuldmægtig, ja til amtmanden selv, som han ikke forskånede for sådanne ord, som her forbigås for høfligheds skyld at nævne, men som vidnerne vil være gestændig, når det begæres. Claus Herluf Pors gav en seddel fra sig på stemplet papir, som han selv havde skrevet og underskrevet, at han var rette barnefader til Bente Hansdatters pigebarn, og at de havde forligt dem med Gud (var blevet absolveret), (hvorpå præstens attest vedlægges). Endelig fremlagdes et missive fra Claus Herluf Pors til amtmanden, hvori han erklærer, at han gerne vil betale så meget, som man vil ansætte ham til efter hans fattigdom, men han skylder firedobbelt så meget, som hans hele bo og midler er værd.

Christen Poulsen sætter i rette, at Claus Herluf Pors bør at miste sin boslod, eller hvis ingen boslod kan fås, bør lide efter recessen. Bente Hansdatter bør betale faldsmålsbøder og straffes, fordi hun efter barnefødselen og det offentlige skriftemål stadig opholdt sig på Ullerupgård.

På Claus Herluf Pors's vegne mødte to mænd med et skriftligt svar, hvori Claus Herluf Pors begærede opsættelse, fordi han højnødvendig måtte rejse. Derefter gør de to mænd skudsmål, at Claus Herluf Pors var på nødvendig rejse og ikke kunne møde, Christen Poulsen mente, at da hans tilståelse foreligger, og der er ført tingsvidner, bør sagen ikke opsættes.

Dom: Claus Herluf Pors bør betale for sin forseelse efter recessen og kgl. forordninger.

20. december.

Sandemænd og ransnævninger advares om, at de til snapstirsdag skal være tiltænkt at møde på tinget for at navngive, hvem der skal indskrives i deres sted.

Simon Mikkelsen, birkeskriver til Vestervig ting, på Cornelia Bichers von Vestervig hendes vegne tiltaler de af Vestervigs tjenere i herredet, som resterer med afgifter.

Hertil svarede Peder Sørensen i Rær, at hverken hans fader eller han i deres tid har betalt arbejdspenge, og han fremlagde et fæstebrev på Mikkel Jørgensens gård, som han har i brug, men som før var øde. Han har tidligere haft gården i

fæste, men har opsagt den, da det er en meget besværlig gård, hvorfor Cornelia Bickers nu har akkorderet med ham, så han kun skal svare og skatte af 8 td. 7 skp. hartkorn og være fri for arbejde og hoveri, mens disse besværlige tider påstår, og de gamle restancer er efterladt. Dateret 2/4 1678, underskrevet af Peter Bodersen. Peder Sørensen mente derfor, at han måtte frikendes for den krævede restance, untagen for nogle småskatter i den besværlige krigstid.

Stephen Christensen i Skovsted på egne og sin moders vegne og fremviste en lægdsseddel, som melder iblandt andet, at Christen Bertelsens enke i Skovsted og Steffen Christensen 6 rdl., hvilke penge I straks kan lade Eder kvittere for her nedepå og straks levere, hvorimod jeg enhver denne pålæg skal godtgøre i sin restance. Morten Christensen egen hånd. Desuden fremviste Steffen Christensen to kvitteringer fra Morten Christensen. Pengene skulle godtgøres i hans landgilde, hvorefter han begærede, at ham og andre hans medtjenere måtte godtgøres, hvad de tid efter anden havde ydet og ingen kvitteringer fået derfor. Han beråbte sig også på flere kvitteringer.

At dette forskrevne dette år på forskrevne ting er passeret, og intet videre, testerer Christen Skoning.

Fol. 1 a. Autorisation ved amtmandens fuldmægtig N. Brock.
(makuleret).

Herredsfoged: Jacob Ulf i Vestergård, Østerild.
Skriver: Christen Madsen Skåning (i Bjerre).

Fol. 1 b. (makuleret)

Sandemænd:

.....
.....
.....sen i .,ess
.....sen i Hiarmaall
..... Jensen i Hoxøer
Christen Sørensen i Clastrup
Christen Eriksen i Stor Hillersleff
Thomas Nielsen i Schinderup

Ransnævninger:

Niels Madsen i Brund
Svend Vilsen i Sendels. gl. Christen Jensen i Østerild
Peder Jensen i Vuldom
Jep Jacobsen i Lønderup
Niels Christensen Krog i Kaastrup (tilf.) Ørgaard i Nors
..... ild Nielsen i Groffgaard i Tuedsogn
(tilf.) Peder Christensen i Øster Vandet
Niels Christensen Ørgård i Nors Anders Christensen i Schinderup (tilf.)
Anders Persen i Nørbye i Tueds sogn
Salmand Andersen i Bierregaard

Snapstirsdag, 10. januar.

Sandemænd og ransnævninger skal opnævnes og gøre deres ed førstkommande
tirsdag.

Der skal udnævnes synsmænd til at syne broer og stenvaser her i herredet for
brøstfældighed.

Amtskriverens befaling om at okse- og hesteskatt straks skal ydes, læst.

Amtskriverens fuldmægtig Christen Poulsen . . . landkommissærernes tilbud
angående auktion . . .

.....

. . . Poul Chr . . . kgl. Maj.s allernådigste . . . brev af dato 1 . . .80.

Læst en kopi af Skatkammerets ordre til hr. kommissær Wisberg . . . han
inspektion om strandvrag og andet.

Læst en kopi af Rentekammerets ordre 5/11 81 om mønts? indførsel og udførsel
og om hestes og hoppers . . . udførsel.

(13/12 1681). Amtmandens fuldmægtig fremviste købebrev mellem amtmanden
og det strandede hollandske skibs folk om det skib, der 2/12 sidst er strandet ved
Hansted; af dato 3/12, og fremstillede vurderingsmænd, som vurderede det
indstrandede gods til 80 rdl.

Amtskriverens fuldmægtig, Christen Poulsen, begærer, at herredsfogeden vil
udnævne folk til at gøre udlæg i Ullerupgård for store resterende kgl. skatter.
Han svarer, at før han taler med disse folk, som skal gøre udlæg, bør der
meddeles Claus Herluf Pors en skriftlig restanceliste. Christen Poulsen svarer,
at sligt skal ske.

Amtskriverens fuldmægtig fremkalder strandfogderne, der har vurderet, hvad
der er indkommet af vraggods fra nytårsdag 1681 til årsdagen. Foruden dette
løse vraggods var kun indkommet det skib, som strandede i Hansted strand, og
som amtmanden købte og lod sine egne folk bjerge.

Søren Jensen tjener på Kølbygård, Christen Poulsen, tiltaler nogle af hans
tjenere for restancer.

Dom: De skal betale.

17. januar.

Christen Høj i Nors på amtmandens vegne har ladet stævne Anders Olufsen i?
Vigsø? og synsmænd, som har synet Mette Roed i Vigsø St. Stefansdag, men
som ikke fandt sår og skade på hende dengang. Hendes broder, Søren Roed var
til vedermålsting med Christen Høj.

I dag blev udnævnet mænd, der skal syne broer og vaser. De skal møde i morgen
ved solens opgang.

24. januar.

Niels Christensen i Lille Hillerslev på Viborg skoles vegne har ladet stævne to
mænd i Kjelstrup for restancer. De erklærer, at de ikke har kunnet yde mere af
deres gårde end skatterne, om de også gerne havde villet.

(13/12 1681). Søren Pedersen i Malle som eftermålsmand efter sin broder
Christen Pedersen ved Sennels kirke påræbte de skyldige, at de kunne komme
frem med deres lovsbod. Så fremkom Jens Knudsen i Hillerslev og Christen
Knudsen ibd., og Søren Pedersen fik af dem lovsbod, nemlig 13½ sldl., hvorfor
han kvitterede og lovede at holde dem skadesløs.

(13/12 1681). Sagen mod Pugdals drenge fremdeles opsat 14 dage. (7/2).

31. januar.

Blev læst en restance på rostjenesten i herredet. Pengene skal leveres på amtsstuen i dag 8 dage.

Store Poul Enevoldsen i Aggerholm på Anders Broes og Mikkel Blachs vegne i Klitmøller tiltaler Anders Sørensen, forpagter på Søgård, for penge, han har lånt til sin avls fortsættelse.

Dom: Han skal betale.

Gregers Sørensen i Kjærgård på Anne Christensdatter, sal. Tomas Jensen, som boede og døde i Østerby i Tvedsogn, hendes vegne, har ladet foretage registrering og vurdering i boet. Gælden oversteg formuen.

Laust Sørensen i Tvedsogn og Anders Christensen Blæsborg, som var beslægtede med Tomas Jensen, frasagde sig på arvingernes vegne arv og gæld.

7. februar.

Læst nogle kgl. forordninger »med flere dokumenter«.

Poul Olufsen Dragsbæk ved Klitmøller tiltaler Scharis Jensen i Hjørdemål for 5 sldl., lånt til hans avls fortsættelse.

Dom: Han skal betale.

Christen Riis i Hansted tiltaler Anders Gløttrup i Hjørdemål for 1 rdl. 4 sk. Anders Gløttrup havde sendt ham et stykke ?lærred?, og hvis det ikke slog til, ville han betale.

Opsat 6 uger.

Borgmester Christian Mortensen har ladet syne Veell Christensens gård i Skårup (Nors sogn) for brøstfældighed. Bl.a. fattes 50 stochlau med ler, hvortil behøves 100 læs ler. To huse var jordhuse og ingen stochlau deri. (14/2).

(17/1). Den sag mod Pugdal drenge, hvorpå dokumenter er fremvist, som Ubbe Christensen i Koldvad tog til sig, er fremdeles opsat 14 dage med parternes bevilling. (21/2).

14. februar.

Unge Christen Løbber i Hansted får afkald fra Peder Mikkelsen i Hansted på hans hustru Kirsten Christensdatters vegne og på sine egne (Christen Løbbers) og moder Bendet Henriksdatters vegne for arv efter hendes sal. fader, gl. Christen Christensen Løbber, som boede og døde i Hansted. (Sagen fortsætter).

(7/2). Borgmester Christian Mortensen (Lelius) tiltaler Vil Christensen i Skårup (Nors sogn) for resterende afgifter og for bygfald.

Dom: Han skal betale inden 15 dage, og hvis det ikke sker, have sit fæste forbrudt.

Peder Christensen i Lønderup på sin husbond Johan Adolph de Clerques vegne har ladet stævne Jørgen Nielsen i Djernæs og fører vidner på, at Anders Andersen i Skårup (Nors sogn) har betalt afgifter til Jørgen Nielsen, før hans nuværende husbond fik gården ved indførsel, og på, at Johan Adolph de Clerque har skånet Jørgen Nielsen, der har haft store trætter med sin husbond mag. Hans Zoëga til hjemting og Landsting og derfor er kommet meget tilbage på sine midler, og at de Clerque har haft mange farlige rejser herop i disse besværlige krigstider, men har forskånet Jørgen Nielsen for gæsteri. Djernæs var før Kronens gæstegård under Ørum, hvor forrige ?lensmænd? på Ørum deres folk havde deres tilhold med heste og hunde. Det bevidnes, at nogle har ført havre til Djernæs til de Clerques heste, og at han, da han var enlig, stundom ingen hunde havde og stundom to eller tre hunde. Jørgen Nielsen er også blevet skånet for udskrivning af hans hus og børn, for at han kunne blive ved magt og ved sin gård.

Unge Christen Løbber i Hansted på sin moders og egne vegne har ladet vurdere gl. Christen Løbbers bo i Hansted. Ind- og udbo vurderes til 125 sldl., desuden har han til gode hos nogle skyldnere 107 daler 14 sk., ialt er boets formue 232 daler 14 sk. Unge Christen Løbber bliver enig med Peder Mikkelsen på dennes kones vegne om fordelingen af arven.

21. februar.

Christen Høj i Nors fremviste amtmandens befaling til herredsfogeden om at lade reparere vaser og stenbroer og spørger, hvorfor herredsfogeden ikke har efterkommet befalingen. Jacob Ulf svarer, at han har ladet befalingen oplæse i kirkerne, hvad der kan bevises ved præsternes attest, men vedkommende har ikke pareret ordre, og der er ikke stævningsmænd at få til at indcitere dem, skønt han tit havde begæret det. Han mener, at dermed er hans tjeneste fyldstgjort, og at delefogeden (Christen Høj) skal sørge for stævningsmænd mod dem, der endnu ikke har gjort deres skifter færdige.

Christen Høj fremviser befaling og forbud om oksestalding og om jagt, som ingen må bruge uden at have 100 td. hartkorn samlet gods. De der har det, må fremvise deres jagtskilt på Bisgård inden 11/3. Dette tillige med forskellige dokumenter, som blev læst og påskrevet, tog Christen Høj til sig.

(7/2). Christen Høj i Nors, forordnet delefoged her i herredet, på kgl. Maj.s og amtmandens vegne tiltaler Christen Pedersens sønner i Pugdal, Laust og Christen, efter opsættelse af 13/12, fordi de har trukket en død skipper i land. Da andre kom til, var hans lommer og fikker vendt og åbnet.

Skibsfolkene på det forliste skib vidner, at da skibet forliste, tog skipperen, Henrik Gertsen de Friks, nogle penge, 600 daler, i sine lommer sammen med sine breve og et ravhalsbånd, og det fulgte ham af skibet og i havet, da de måtte forlade skibet. Skibet var fra Holland.

Det kræves, at drengene skal skaffe pengene til stede inden 14 dage eller lovværge sig ved kønsed efter loven for Wal-Rauff li 63 (1663), kap. 24, søretten.

Dom: De tiltalte, som har ladet sig finde på kgl. Maj.s strand om natten imod

forbud, og der fundet og opdraget den døde skipper, og der ikke forelægges noget, som kan befri dem for forbuden nattegang, skal de skaffe de omvidnede penge til stede inden 14 dage eller lovværge dem med kønsnavn efter loven, mens vidnerne står ved magt. (25/4).

28. februar.

Læst forordning om dem, som med moratorium vil befri sig for at betale deres kreditorer, og forordning om jordegods.

Forkyndt rentemesterens missive og landkommisærernes påskrift om, at de som har smør, kød flæsk eller andet, som til provianthuset kan købes, at de skal tilkendegive deres pris.

7. marts.

Læst kgl. forordninger.

14. marts.

Christen Høj, delefoged, anden gang tilbød, at hvem der ville fæste de øde gårde i herredet, kan fæste dem af amtmanden.

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum har ladet stævne vidner. Christen Christensen i Hunstrup mødte på Jens Sørensen, sitshafte i Vust, hans vegne, og mente, at der ikke bør vidnes, før der bliver stævnet forsvarligt. Niels Christensen fremæskede Christen Christensens skudsmål fra husbonden om at gå i rette.

Kendelse: Da Jens Sørensen, som sagen angår, ikke er stævnet, kan der ikke føres vidner. (Sagen fortsætter).

Christen Christensen i Hunstrup på Jens Sørensen i Vust hans vegne, har ladet stævne Christen Christensen Schøtt, nu boende i Christen Skrivners hus i Hillerslev. Christen Skøtt vidnede, at det hus, han opsatte i Vust og nogen tid boede i, opsatte han med Jørgen Christensen, forrige herredsfoged i Vester Hanherred, hans forlov, og så længe han beboede det hus, svarede han ikke til andre end sal. Jørgen Christensen, så længe han levede. (2/5).

Niels Christensen i Lille Hillerslev på hr. Olufs vegne tiltaler folk for skyldig påsketiende.

Dom: De skal betale.

Christen Høj i Nors, delefoged, fører vidner om det øde gods, som opbydes til fæste. Nogle er for nylig fæstet bort, men jorden har indtil da ligget øde og ubrugt.

21. marts.

Christen Christensen i Hunstrup på sin husbond, Jens Sørensen i Vust, hans vegne har ladet stævne Anders Sørensen, forpagter på Søgård, til dele og tredje ting og Svend Vilsen i Sennels også til tredje ting.

På de indstævnedes vegne mødt Ubbe Christensen og Niels Christensen, delefoged til Ørum, og formente, at der ikke bør udstedes tredje ting, da det ikke er bevist, at der er udstedt første og andet ting og ikke er stævnet skriftligt. Kendelse: Der kan ikke udstedes tredje ting. (2/5).

På amtskriverens vegne mødte Niels Nielsen Hostrup og lod læse en jordebog, underskrevet af amtmanden og borgmester Christian Mortensen, over gods, som er udlagt kgl. Maj. fra Vestervig Kloster, og som nu skal svare under amtstuen. (16/5).

Mogens Christensen Bundgård i Sennels har ladet syne den øde gård i Sennels, som Jens Tomsen sidst havde i fæste og fradøde. Laden var 3 bindinger og otte par spænder, Ralingen var 4 bindinger og 12 par spænder.

Peder Christensen i Hillerslev på sin søster Maren Christensdatter, sal. Jens Mikkelsens enke i Hillerslev, hendes vegne har ladet vurdere boet efter Jens Mikkelsen, som boede og døde i Store Hillerslev. Overværende: enken og hendes børn og stedbørn og deres værger og formyndere.

Christen Torsted af Thisted æskede efter skiftebrev både efter Tomas Jespersen og sal. Maren Jacobsdatter 1 daler 7 sk. Skiftebrevet af dato 9/9 1678. Laurits Jensen og Niels Jensen æskede på deres sal. søsters børn, som den sal. mand først havde til ægte, deres mødrene arv, og æskede på den sl. mands søn Jens Jensens vegne en plag 10 sldl. Christen Høj mente, at der ikke bør udstedes vidne, før den sal. mands søn, Jens Jensen, som nu er i kongens tjeneste, bliver indstævnet. Peder Christensen lovede at hjælpe sin søster med at få sæden i jorden og med at tilfredsstille kongen og husbonden indtil videre. Den første kones børn er Jens Jensen, Mikkelt Jensen og Karen Jensdatter.

28. marts.

Niels Christensen, delefoged til Ørum, har på sal. Simon Pedersens enke i Brund hendes vegne ladet vurdere boet efter sal. Simon Pedersens rette 30. dag, den 23. marts. Enken er Maren Jensdatter. Boet insolvent. (28/8).

4. april. Intet.**11. april.**

Niels Christensen, delefoged til Ørum, på Mads Jespersens vegne i Hansted har ladet stævne Poul Tomsen i Hansted til vidnespår, og har ladet syne Mads Jespersen, som lå på hans seng og var blå slagen og resen (ophovnet) i hoved og skuldre og havde et sår på sin næse. (Sagen fortsætter).

(Niels Christensen) fremstillede vidner, som beretter, at da Brix Jensen og Kjeld Christensen og andre af deres selskab kom i land med deres båd, kom Mads Jespersen til dem og spurgte, om de havde noget redskab af hans med dem i land, hvortil de svarede nej. Da kom Poul Tomsen, som også havde noget redskab med dem, og sagde til Mads Jespersen: »Du byden skælm!« og tog en vol, som også kaldes en rorpind og slog Mads Jespersen i hans hoved, så han faldt om på jorden. Så tog Poul Tomsen vollen og lagde den på sin nakke og løb sin vej. Blodet løb både af Mads Jespersens næse og af hans mund. (16/5).

Læst kgl. forordninger, om tre bodsdage, om amtmandens forpagtning af strandvrag i Ørum og Vestervig amter.

Der blev advaret om, at stenbroer og alfarveje i herredet skal repareres.

Peder Pedersen Hårboe i Store Hillerslev oplader til Peder Mortensen, født i Store Hillerslev, de to parter af sin påboende gård.

25. april.

På amtmandens vegne begærer Niels Brock, at der udnævnes mænd til at bese klitterne her i herredet. De udnævnes.

(Niels Brock) begærer også, at der udnævnes fire mænd, der sammen med delefogeden vil rejse til Klitmøller, Hansted og Vigsø for at få at vide, hvor mange skuder der dette år er sejlet bort, og hvor mange der endnu agter at sejle. (16/5).

Niels Brock på amtmandens vegne har ladet stævne med skriftlig stævning Christen Poulsen, amtskriverens fuldmægtig med 6 ugers varsel til vidnespår og forkyndt den for Søren Jensen på Kølbygård. Han fremlagde derefter en skriftlig kundskab. Christen Poulsen beskyldes for at have ladet øksne opstalde hos Søren Jensen, som imod forbud og arrest har tilladt at føre øksnene bort. På Christen Poulsens vegne fremkom hans medtjener Søren Jørgensen og irettelagde en skriftlig tilståelse, hvorefter Las Nielsen Tegelman, borger og handelsmand i Ribe har overdraget Christen Poulsen Koustrup at købe øksne for ham og levere dem på tilbørlige steder, hvor de kan opstaldes og fodres. Han vil lade øksnene hente selv eller ved »vores bys folk«. Christen Poulsen siger i et indlæg, at han ikke har været bekendt med noget forbud eller arrest, og at han ikke mener, der bør føres vidner, før hovedmanden Las Nielsen Tegelman, er stævnet.

Kendelse: Amtmandens vidne kan udstedes.

Laurits Andersen i Kolsgård på Hannæs på Helle Urnes vegne til Estvadgård tiltaler Laust Christensen i Tved i Hjørdemål for restancer.

Dom: Han skal betale.

Christen Høj, delefoged, på hæderlige Hans Nielsens vegne i Hesseldal irettelagde et skriftligt forbud på baron Christian Juel til Ryssensten hans vegne mod, at nogen tilholder sig fædrift omkring Eskes eng . . .

Christen Høj på Christen Madsen Skrivers i Bjerre hans vegne forbyder Vigsø sognemænd at have brugelighed og kørsel over hans ringe engskifter og at lade kvæg og heste komme på hans eng.

(21/2). Amtmanden tiltaler Christen Pedersens sønner i Pugdal, Christen Pedersen og Peder Laursen i Langgård, fordi de ikke har efterkommet dommen.

Han får første ting til dem. (2/5).

2. maj.

(25/4). Christen Høj i Nors, kgl. delefoged, begærer andet ting til Christen Pedersens to sønner i Pugdal, til faderen og til Peder Lauritsen i Langgård efter dom. Herredsfogeden svarede, at uden så er, at landstingsstævningen hindrer det, skal andet ting udstedes. (9/5).

(21/3). Jens Sørensen i Vust tiltaler ved fuldmægtig Anders Sørensen, forpagter på Søgård, og Svend Vilsen i Sennels, som arvinger efter sal. Niels Bårdsen, som boede og døde i Kåstrup, og beskyldte dem efter en dom af 10/5 1681 for at være pligtig til at betale efter en obligation udstedt af Niels Bårdsen til Jens Sørensen på Næsgård 12/2 1653. Der har været forsøgt udlæg hos Svend Vilsen, men forgæves. Derfor lader Jens Sørensen de to skyldnere fordele.

Peder Mortensen i Hillerslev får på ældste Peder Hårboes vegne ibd. afkald fra unge Peder Hårboe i Nors på egne vegne, Christen Pedersen på Slot i Sennels sogn på egne vegne, Jep Nielsen i Hinding på sin hustrus Helle Pedersdatters vegne, Laust Jensen i Hillerslev på sin hustrus Maren Pedersdatters vegne, Poul Pedersen i Skinnerup på sin moders Inger Pedersdatters, sal. Peder Tomsens, som boede og døde i Skinnerup hendes vegne og Laust Christensen ibd. på sin hustrus Anne Pedersdatters vegne for arv efter deres fader Peder Pedersen Hårboe, deres fader og morfader og efter deres moder, hustruers moder og modermoder, Birgitte Jensdatter, som begge bor i Store Hillerslev, som kunne tilfalde dem efter ægteparrets død.

(14/3). Christen Christensen Skøtt i Hillerslev får af Christen Skåning, skriver til Hillerslev herreds ting, opladt det hus, som Christen Skrivers før boede i i Hillerslev. Christen Skøtt skal give Christen Skrivers 3½ sld. i opladelsespenge.

Der blev advaret om ulvejagt på torsdag og fredag. (14/5).

9. maj.

(2/5). Christen Høj i Nors på kgl. Maj.s og amtmandens vegne begærer tredje ting til Christen Pedersens to sønner i Pugdal og de medinteresserede. Herredsfogeden vil ikke udstede tredje ting, da sagen er indanket for landsdommerne. (16/5).

Claus Herluf Pors Hvide til Ullerupgård lader lyse i hegne den part, han selv har i Ullerupgård, og hvad han har at forvalte eller har forpagtet.

Han lyser efter Svend . . . ersen, der er rømmet fra fæet på marken, hvor han var hyrde, på grund af trusler fra Claus Herlufs broder, og efter nogle og tyve stykker nød, som siden hyrdens rømning er blevet borte. (16/5).

(26/4 1681). Christen Andersen Koldsgård på Hannæs på Ingeborg Krabbes, sal. Holger Trolles, vegne har ladet stævne Peder Jensen, Jens Vandets søn i Kåstrup til vidnespårer. Han tjener i Bromølle. Der fremstilles vidner på, at Peder Jensen har fæstet gården Store Hov i Hillerslev af Christen Andersen på husbondens vegne 21/3 1682.

Jep Andersen i Hundal i Seels sogn på sin søster Else Andersdatter, sal. Peder Torsens, som boede og døde i Knudgård, hans enke hendes vegne får afkald fra Jacob Pedersen ved Kirke i Sendels, på sin hustru Anne Andersdatters vegne for arv efter hendes broder Peder Torsen.

16. maj.

(9/5). Hans Axel Pors fremlyser noget kvæg, som han har taget i hus, og som gik i hans vinterrug. Kvæget beskrives. Herimod fremlægger Claus Herluf Pors's tjener Søren Jensen en liste over kvæg, som er blevet borte for ham og tilbyder at den skade, de kan have forvoldt, vil blive erstattet efter lovligt syn og vurdering. (Sagen fortsætter).

Hans Axel Pors fremviste en synsseddel på mænd, hvad den gode mand lod dem forevise, og et forbud at holde fæmon og kreaturer af Hans Axels mark.

(Hans Axel Pors) lod ydermere aflyse den vej, som går forbi Ullerupgård, at ingen kører den vej, da det ikke er en alfar vej. (23/5).

(21/3). Christen Poulsen på amtskriver Jens Hansens vegne har ladet syne det gods, som er udlagt til kronen fra Vestervig Kloster her i herredet.

(11/4). Samme har ladet syne andet jordegods i herredet, som også er udlagt til Kronen og har tilhørt forskellige ejere. (Specificeret). Bl.a. et boel i Bjerre, som Christen Madsen, herredsskriver nu bebor, og som før hørte til Holmegårds gods, og en gård i Hinding, som Christen Lauritsen påboede, og som før var af Niels Parsbergs gods, samt en anpart af Kjærgård i Tved, som Gregers Sørensen påbor. Han har også et bol, som også er skadet af sandflugt. Nogle af fæsterne angav som grund til deres gårdes brøstfældighed, at den skyldtes den ringe tilførsel af tømmer fra Klitmøller og fartens afskaffelse for Hanstholm, hvor de norske og andre før bragte deres bygningstømmer, og skulle det ske at en norsk skude forliste, kunne de ikke købe lasten uden at give dobbelt penge derfor, og de kunne ikke få tømmer andre steder fra. (30/1 1683).

Christen Poulsen tiltaler kronens bønder i herredet for skyldige arbejdspenge. Dom: De skal betale, med mindre kongen nådigst vil forskåne dem.

(2/5). Almuen begærede, at når de har fået deres korn i jorden, de da kunne få hjælp til ulvejagt, at de for sligt i fremtiden kunne befries.

(9/5). Christen Høj i Nors på kongens og amtmandens vegne har ladet stævne strandfogderne på Hanstholm og Christen Pedersens sønner i Pugdal. Niels Brock spurgte strandfogederne, om det ikke altid havde været forbudt at færdes på stranden om natten, når skibe var strandet. De svarede, at ingen kgl. Maj.s brev er kommet xxxxxxxxx har ladet bebude, at ingen må færdes om natten på stranden, når et skib eller andet er indstrandet, uden for at tilse deres egne skiberum. (20/6).

Christen Høj begærede, at de dertil udnævnte mænd vil syne klitterne på onsdag, og at stenbroer og adelveje og andre veje bliver synet.

(11/4). Christen Høj på kongens og amtmandens vegne har ladet stævne Poul Tomsen, som boede i Hansted, for hans uhørlig gerning mod Mads Jespersen. (23/5).

Niels Christensen i Lille Hillerslev lader lyse i hegne ejendom af Ørum gods i Malle, mark til Vil Svendsens gård i Brund m.m.

23. maj.

Christen Høj i Nors på Hans Axel Pors til Momtoft hans vegne har ladet stævne Claus Herluf Pors Hvide (på Ullerupgård) til synsvidne, hvori nogle mænd, (der ikke ses at være udnævnte af retten) havde været på et fald vinterrug mellem Momtoft og Ullerupgård, og de fandt, at heste og fæ havde nedtrådt og opædt korn, og der fandtes noget af det, som heste og føl gør på samme vinterrug. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors Hvide (til Ullerupgård) spurgte, om der var nogen sigtelse på nogen for det fæ, der skulle have gjort samme skade, eller nogle vidner på, hvis fæ, der kunne have gjort denne skade eller vurdering på skaden. Han blev i dag otte dage stævnet af sin broder, og så lod hans broder straks fire mænd syne vinterrugen, men han kunne ikke vide, om sagen angik ham eller andre, hvorfor han straks lod hente otte mænd for at syne samme ejendom, som nu afhjæmlede deres syn, at de i hans nærværelse omgik et stykke vinterrug, liggende næst østen Ullerupgård. Der så de nogle pletter, som . . . bidt . . . af lam, og de så fætrær og hestetrær (tråd, spor), men kunne ikke se, om det var gjort om mikkelsmesse eller i vårdage. Vestre siden af samme rug så de var ligedan, og de kunne ikke sige, om det var vildt eller tamt, der havde ædt samme korn. Claus Herluf spurgte synsmændene, om de ikke så, at hans hunde bed af samme korn. Det havde de. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors lyser tredje gang efter det fæ, som hans tjener før havde efterlyst og havde tilbudt at erstatte den skade, de har forvoldt efter lovligt syn og vurdering. (Sagen fortsætter).

Samme har ladet stævne Hans Axel Pors til tinget og til Hundborg herredsting for, hvad han har at tiltale ham for. (Sagen fortsætter).

Samme har ladet stævne folk, der tjente på Ullerupgård, til at vidne. De vidner, at 1677 tjente de Anne Arenfeld på den tid, da hun døde i København. Hendes lig blev 25/9 hensat i Sennels kirke, og Hans Axel Pors, som da var i kongens tjeneste, kom samme aften, som den sal. frue blev begravet, til Ullerupgård selvtredje med fem heste, og han blev der vinteren over og brugte af korn og fodring, så Claus Herluf Pors måtte købe korn til livets ophold.

(16/5). Samme fremkalder vidner om, at den vej, som går fra Ullerupgård til Thisted har ingen tid været forment Ullerupgårds herskab eller hvem der på deres vegne kunne have noget at forrette. Han spørger dem, om der er nogen anden vej mellem Ullerupgård og Thisted end den, som løber fra Ullerupgård og op over Højer? Bjerg, hvortil de svarede, at det er dem efter alder og minde vitterligt, at samme vej har været en fri kørevej fra Ullerup gård og til Thisted og omvendt. (Sagen fortsætter). (4/7).

Hans Axel Pors oplyste anden gang det indtagne fæ og aflyste forskrevne vej. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors fremlægger en skrivelse, dat. Faddersbøl, hvori bekendtgøres kongens befaling til Jørgen Kås og Vil Orning om som kommissærer at holde skifte efter Anne Arenfeld og indkalde arvinger og kreditorer. (Sagen fortsætter).

Samme irettelægger en højesteretsdom, hvorefter alle arvinger efter Anne Arenfeld skal betale Claus Herluf Pors deres part af den gæld efter Anne Arenfeld, som han har betalt. Han spørger Hans Axel Pors, om han godvillig vil betale. Denne svarer, at han har svaret og hans svar er indført i tingbogen.

Tomas Nielsen i Skinnerup på egne og sin brodersøn, som er fraværende, navnlig Søren Sørensen, hans vegne på den ene side og Erik Nielsen på egne vegne får vidnesbyrd af Mikkil Nielsen og Erik Christensen i Skinnerup om, at de var overværende, da Niels Poulsen i Skinnerup, Tomas Nielsen og Erik Nielsen blev forenet om, hvad de efter deres moder, Maren Eriksdatter kunne tilkomme efter hendes død. Hver broderlod er 10 sldl., nemlig til Tomas Nielsen, Erik Nielsen og deres brodersøn Søren Sørensen, hver 10 sldl., og Søren Sørensens arvepart skal blive stående i boet indtil videre. Niels Poulsen lover at forsørge sin moder og give hende en hæderlig begravelse. Derefter giver Niels Poulsens brødre ham afkald.

(16/5). Christen Høj fik andet ting over Poul Tomsen for vold og slagsmål. (30/5).

30. maj.

(23/5). Claus Herluf Pors Hvide til Ullerupgård fører vidner på, at hans Axel Pors indtog sin broders kvæg og til ottende dags dagen blev taget syn over et fald vinterrug, og det er dem vitterligt, at Hans Axel Pors's heste og plage, hr. Anders Pallesen i Sennels hans tre heste og fire plage af hr. Olufs i Hillerslev gik løse både på ager og engræs og korn (korn?), hvor de ville. (Sagen fortsætter).

Christen Høj på Hans Axel Pors hans vegne fremstiller folk, der har indtaget noget kvæg på Momtoft. De vidner, at de tog fæet på et fald vinterrug østen Ullerupgård. (Sagen fortsætter).

De samme vidner, at de har tilbudt Claus Herluf Pors det indtagne kvæg. (13/6).

(23/5). Der blev udstedt tredje ting over Poul Tomsen i Hansted. (13/6).

Jacob Ulf oplyser nogle gæs, som har gået nogle uger i hans korn og eng og gjort stor skade, om nogen vil afhente dem og betale skaden.

Niels Christensen i Lille Hillerslev lyser anden gang efter sin tjenestedreng, født i Rær, som er rømmet.

Søren Jensen i Sennels fremviste amtskriverens tilladelse på græsningen i otte år til Christen Jensens øde gård i Sennels og har ladet vurdere græsningen.

Anders Nielsen i Malle på Malle bymænds vegne fremviser amtskriverens tilståelse på græsningen i dette år til Søren Madsens og Steffen Madsens øde gård i Malle, og har ladet græsningen vurdere.

Christen Tomsen i Vester Vandet har ladet syne den gård i Vester Vandet, som Niels Poulsen før havde i fæste, og som Peder Bendixen siden har brugt. Peder Bendixens tjener, Søren Andersen, spørger, om Christen Tomsen har noget at fordre af hans husbond, men det har han ikke.

(23/5). Hans Axel Pors oplyste tredje gang det indtagne fæ og aflyser vejen fra Ullerupgård til Thisted. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors Hvide irettelagde et tingsvidne af 23. maj angående vejen fra Ullerupgård til Thisted (gentaget) (her står Høver Bjerg) og sætter i rette, at vejen er en fri vej for Ullerupgårds herskab og deres folk. Opsat en måned. (Sagen fortsætter).

Samme har ladet stævne folk fra Thisted, som vidner, at de har pløjet på Ullerupgårds mark med Niels Torsteds plov, og de kørte derud uden påtale, men da de om aftenen ville køre hjem, kom Hans Axel Pors's folk og tog tømmerne fra dem. En af plovmandene red til Momtoft for at få tømmerne igen. Da blev det sagt ham, at hvis de ville komme i morgen og pløje for Hans Axel Pors, skulle de få tømmerne igen. (Sagen fortsætter).

Samme fremæskede dom angående gældssag og fremlagde højesterets dom 6/9 1680, hvor hans medarvinger efter Anne Arenfeld kendes pligtige til at betale deres part af, hvad Claus Herluf Pors har betalt af moderens gæld og af omkostninger. Alt specificeres.

Dom: Hans Axel Pors skal betale sin part eller lide indvisning ved gode mænd i sit bedste bo og gods.

13. juni.

(30/5). Claus Herluf Pors Hvide fremlægger igen synsvidne, han har taget om et fald vinterrug. Synsmændene så nogle fårepletter i begge ender, men kornet var ikke nedtrådt eller afædt over det hele. De så også spor efter heste og fæ, men hvornår sporene var sat, kunne de ikke se. (Sagen fortsætter).

Niels Christensen i Lille Hillerslev udsteder efter anordning: Christen Høj på Hans Axel Pors's vegne efter befaling har ladet stævne Jacob Ulf med flere til at vidne. De vidner, at de hørte, at Hans Axel Pors befalede sine tjenere at indtage det fæ, som gik på hans vinterrug. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors fremkalder vidner, som havde været med ham ude for at lede efter hans bortkomne fæ, som var frataget ham. Da de kom til Hans Axel Pors fæhyrde, der drev og vogtede oven for Guidager på heden, bekendte han, at han havde tolv nød hos sig, som hans husbond havde befalet ham at drive med sit andet fæ. Claus Herluf Pors vedkendte sig fæet på åstedet. (Sagen fortsætter).

Samme tilbyder sin broder at betale, hvad skade hans fæ kan have gjort efter lovligt syn og vurdering. Han kan ikke anerkende Hans Axel Pors's tjeneres syn, men tilbyder tre tønder rug, for hver tønne sået rug, der har taget skade. (27/6).

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, og Christen Høj tilbyder frøgæld til dem, der har sået i deres husbonds tjeneres jord.

Christen Høj på amtskriverens vegne har ladet syne græsningen til Laust Nielsens øde gård i Skinnerup. Claus Herluf Pors mødte og vedkendte sig samme gård og den græsning, eftersom han nylig er eksekveret for dens restance. Han mener derfor, at der ikke bør udstedes synsvidne, da han selv vil betale skatterne. Han fremæskede derefter amtskriverens tilladelse til samme græsning, og den blev fremlagt af Erik Nielsen på Skinnerup bymænds vegne. I den tilbydes det, at betalingen skal blive godtgjort i de resterende skatter, hvis nogen vil antage sig den øde gård, hvorimod bymændene uhindret må bruge græsningen.

Jesper Christensen i Lille Tøfting får afkald fra Poul Mouritsen i Midiholm på egne og Peder Pedersen i Hundborg hans vegne på sin hustrus vegne, Christen Mouritsen ibd. på egne vegne og på Peder Nielsens og hans hustrus, Birgitte Mouritsdatters, vegne og Jep Andersen i Tanderup i V. Vandet sogn på sin

hustru, Maren Mouritsdatter og hendes moder Maren Madsdatter, som er hos ham, deres vegne for arv efter søster og datter Ingeborg Mouritsdatter, død i L. Tøfting.

(30/5). Christen Høj i Nors og Niels Christensen i Lille Hillerslev på Mads Jespersens vegne i Hansted tiltaler Poul Tomsen i Hansted efter tingsvidne 11/4, fordi han har overfaldet Mads Jespersen og slået ham ned, og fordi han har kaldt ham en skælm. (Tingsvidnerne afskrevet). Det kræves, at han selv skal være den samme mand (en skælm).

Dom: Da sagen angår ære, navn og rygte, henvises den, så vidt den angår dette, til landstinget. For sår, skade og slagsmål skal Poul Tomsen bøde efter loven eller lide dele og andet lovmål. (18/7).

20. juni.

(13/6). Christen Høj på Hans Axel Pors's vegne fremlægger et skriftligt indlæg om, at da hans broder Claus Herluf Pors Hvide har tilbudt at betale, hvad skade hans fæ kunne have gjort og sagens bekostning, så tilbyder han at være følgagtig til syn, når det begæres. Christen Høj begærede tingsvidne.

Jacob Ulf svarede, at da ingen stævning på nogen person er fremlagt, vidste han ikke derover at kunne udstede tingsvidne. (Sagen fortsætter).

Hans Axel Pors svarede, at han havde stævnet sin broder med seksugers kald og varsel, som ikke endnu var forbi, hvorfor han forment, at hans vidne ikke skulle nægtes, men udstedes. (27/6).

Christen Høj i Nors på kgl. Maj.s og amtmandens vegne har ladet stævne Christen Andersen Havre i Østerild til klagevidne, fordi Hans Henningsen i Hjørdemål har beklaget sig over, at Christen Havre Fisker i Østerild har overfaldet ham ved fjorden og truet ham med en kniv og stukket efter ham, så der blev skåret huller i hans sorte vadmel skjortel. Vidner beretter, at de så, at Christen Havre løb efter Hans Henningsen i fjorden og jog ham ud i fjorden med en kniv og slog til ham med kniven. (27/8).

Mikkel Andersen i Dal i Hjørdemål på sin husbonds, Jens Nielsen Trøyes vegne tiltaler hans bønder i Hjørdemål, Vorring og Nors for restancer.

Dom: De skal betale.

Hr. Oluf Nielsen i Hillerslev, Jens Jensen i Brund og medinteresserede forbød sognefolkene at indføre deres korn før der er tiendet.

Søren Laustsen i Bloksgård på egne og menige Hjørdemål sognemænds vegne forbyder nogle folk i Hjørdemål sogn at indføre deres korn, før der er tiendet på kær og neg.

Jens Jensen i Brund og Jens Kåstrup ibd., så vel som Niels Bertelsen i Hillerslev på egne og medinteresseredes vegne tiltaler folk, der rester med konge- og kirketiende.

Dom: De skal betale.

Christen Høj på amtmandens vegne påræbte, om nogen havde amtmanden eller hans fuldmægtig noget at tiltale, da at fremkomme.

(9/5). Læst anden gang dommen på Pugdal drenge og lyste efter skibsfolkens attest. (27/6).

Andet forbud fra hr. Oluf og Niels Christensen tilbød anden gang frøgæld.

Forskrevne Jens Jensen (i Brund), Jens Kåstrup og Niels Bertelsen tiltaler folk for resterende kongetiende.

Dom: De skal betale.

27. juni.

(20/6). Hans Axel Pors hans fuldmægtig Christen Høj har ladet stævne Claus Herluf Pors til synsvidne og har ladet folk, udnævnt af tinget, syne et fald vinterrug østen Ullerupgård. De kunne ikke kende, at kornet havde taget nogen skade, siden det havde skudt, men ved sønderste og vesterste nogle små steder syntes de, var gammel gjort skade, som dog nu stod med sine vipper, og fandtes der på samme rug noget heste gør og fårfø gør, dog mest heste gør, og ikke de kunne taksere samme skade højere end 14 små skæpper rug. (Sagen fortsætter).

Hans Axel Pors begærede dom på det indlæg i dag otte dage i tingbogen er indført, hvorimod Claus Pors protesterer og formener, ej nogen dom i dag at ske, før dokumenterne bliver fremlagt. Jacob (sic!) sluttede, at han ikke vidste at kende i nogen sag, før forseglede dokumenter for ham bliver fremvist. (4/7).

(20/6). Claus Herluf Pors til Ullerupgård har, fordi det berettes, at der har været slagsmål mellem hans tjener Christen Andersen Fisker og Hans Henningsen af Hjørdemål, og at Hans Henningsen skulle have fået knivslag af Christen Fisker, og at der er taget tingsvidne om sagen, ladet stævne de to personer, der har vidnet om samme selvgjorte skade på hans kjortel. Desuden stævnes et par andre vidner, samt synsmændene og Niels Broch i Bisgård. De sidste vidner beretter, at de har spurgt Hans Henningsen, om han havde skade på kød eller ben, hvortil han svarede, at det havde han ikke. Han stod nu frem for retten og bekendte, at han hverken fik blå eller blodige slag af Christen Andersen, og ikke heller de sloges, men Christen Havre skulle have løbet efter ham med en kniv. Claus Herluf Pors spurgte, om han havde ladet sig syne, hvortil han svarede, at han intet skadede hverken på kød eller ben, og derfor ikke havde behov at lade sig syne. (Sagen fortsætter).

Samme stævningmænd fremkalder vidner om, at Christen Andersen Havre af Østerild aldrig har overfaldet nogen enten med kniv eller i andre måder, så længe han har boet hos dem (i Østerild), og at de ved, at så vidt Christen Andersens dige når og ned til fjorden, har de ingen lod, del eller fællig videre end hans huses ejermand, borgmester Jørgen Hansen af Horsens. (26/9).

Samme stævningmænd har stævnet folk, som vidner, at tømmeret af laden til den gård, som Jesper Nielsen sidst iboede, blev lagt ind i ralingen til samme gård og døren til rummet, hvor det lå, blev tilspigret og gav det i Niels Andersen Spanggård, som da boede i samme raling, det i forvaring.

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, fremkalder mænd, der har synet Lille Hillerslev eng og så, at vandet stod over samme eng til midt på deres ben, som der var ringest, og de syntes ikke, der kunne blive nogen højbjergning i dette år.

Mikkel Nielsen i Neergård har ladet stævne Niels Christensen i Neergårds mølle og har ladet syne Nedergårds eng. Der stod vand på samme eng over deres knæ, midt på deres ben og somme steder mere, så Mikkel Nielsen ikke kunne få noget hø i land, uden der brugtes anden middel dertil. (Sagen fortsætter).

Niels Christensen i Nedergårds mølle har ladet stævne Mikkel Nielsen i Neergård til vidnespår, og folk, som vidner, at det bjerg, som ligger sønden og vesten til Nedergårds mølle, kaldet Nedergårds Møllebjerg, har ligget til Nedergårds mølle upåanket, og mølleren har altid brugt bjerget upåalt. De kan ikke mindes, at stigborde til møllen har nogen tid været påklaget at skulle opdrages. Desuden vidnede de, at sal. Anders Pedersen, som før boede i Nedergård og var fuldmægtig og forsvar både for møllen og husbondens gods, altid kørte østen og norden med hans hø og skortørff, og ikke han kørte nogen tid igennem møllegården eller over broen, ikke heller har der været nogen alfarvej igennem møllegården og vesten dæmningen, før Mikkel Nielsen for kort tid siden har kørt derigennem og på dæmningen.

(20/6). Christen Høj på kongens og amtmandens vegne har ladet stævne Christen Pedersen i Pugdal og hans sønner og Peder Laursen i Langgård og fremkalder folk, der vidner, at det er dem vitterligt, at det hvert år har været aflyst, at nogen ved nattetid måtte findes på stranden, når et skib var strandet, uden de folk, som skulle se til deres skuder, strandfogderne og de, som har inspektion over stranden. (24/10).

Enevold Sørensen i Rærgård oplyser to ungnød, indtaget i hans korn.

Hans Axel Pors lod forkynde Højesterets stævning på hans broder, Claus Herluf Pors af 9/12 1681.

Item Erik Nielsen af Skinnerup lod forkynde Højesterets stævning på dem, som ham til hans stympedom har beskadiget. (Hundborg og Hillerslev Herreders Tingbog 1679, Hist. årbog, Thisted amt 1938, s. 49).

Otte Ottesen søn af Kærup på baron Juels til Ryssensten hans vegne opbød en gård i Kjelstrup, Anders Eriksen sidst havde i fæste, at om nogen vil fæste den, kan de mod tilbørlig frihed hos hans fader Otte Ottesen bekomme fæste.

Hr. Oluf i Hillerslev lod tredje gang — som og på kongens og kirkens vegne — forbyde sognefolk at indføre korn, før der er tiendet.

Niels Christensen tilbød igen frøgæld til dem, der har sået i hans husbonds tjeneres jord, og forbød at afføre noget.

Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet syne sal. Anders Sørensens gård i Hovsør. Brøstfældigheden specificeret. Indstævnet er Jens Andersen i Hovsør til vidnespårer.

Niels Christensen i Lille Hillerslev tiltaler Ørum tjenerer her i herredet for restancer. (Specificeret).

Dom: De skal betale.

4. juli.

(27/6). Claus Herluf Pors Hvide til Ullerupgård fremlægger i sin broder Hans Axel Pors hans nærværelse en lysningsseedel, der lyder på, at han længe af broderlig kærlighed har undladt at gøre noget ved deres mellemværende, men da broderen søger alle de veje, som muligt være kan, ham til ruin og skade, nødes han nu til med retten ved loven at forfølge sin sag. Trods han har tilbudt sin broder fuld erstatning for den skade, som et lovligt syn kunne tilskrive hans fæ, forholder broder ham endnu hans fæ. Denne skrivelse er læst for retten for otte dage siden, og da begærede Claus Herluf Pors første ting til sin broder, og nu i dag begærede han andet ting.

Christen Høj i Nors på Peder Bendixens vegne tilbyder Niels Tomsen i Tøfting det korn, som avles på den del af hans jord, hvori Peder Bendixen med Niels Tomsens minde har ladet så, imod at Niels Tomsen betaler ham frøgæld. Da tilbudet blev givet Niels Tomsen, svarede han, at det ville han ikke gøre noget ved, før han havde talt med husbonden. Derefter fremlagdes en obligation fra Niels Tomsen til Peder Bendixen på 15 rdl. 18 sk.

Dom: Han skal betale obligationens pålydende med omkostninger.

Christen Høj i Nors, delefoged til Hillerslev herred fører vidner om det øde gods i herredet, som ingen proprietærer svarer af.

Christen Høj på hr. Olufs vegne i Hillerslev har ladet taksere græsningen til den øde gård i Kjelstrup, som Christen Pedersen iboede.

Claus Herluf Pors Hvide har ladet stævne sin broder Hans Axel Pors og irettelægger en opsættelse af 30/5 og et tingsvidne af 23/5 angående den vej fra Ullerupgård til Thisted, som Hans Axel Pors ville forbyde nogen at køre på. Nu forlanger han dom.

Dom: Omvundne vej bør at blive den rette vej mellem Thisted og Ullerupgård for dem, som bor på Ullerupgård og for dens ejere, så længe de aflagte vidnesbyrd står ved magt. (9/1 1683).

(27/5). Hans Axel Pors irettelagde sit tingsvidne af 23/5 (som gentages), hvorefter han har ladet et fald vinterrug syne (af folk, der ikke er udnævnt af retten). Han kræver erstatning for skaden og penge for græsleje (for broderens

kvæg, som han har indtaget), og fremlægger til sidst det officielle syn af 20. juni, tinglæst 27. juni. Claus Herluf Pors Hvide irettelagde sin lysning efter fæ, som var blevet borte for ham, tingsvidne om heste og får 30/5 m.m. Han mener, at det ikke er bevist, at hans kvæg har gjort nogen skade.

Kendelse: Da de fremlagte dokumenter er mig endnu fundamentalt ubevist, hvorpå jeg nogen endeligt kunne slutte nogen dom, og fordi jeg selv er et vidne i samme sag, forhåber jeg derfor at være forskånet. Sagen opsat endnu 8 dage. (7/11).

Hans Tomsen, skriver til Hundborg herredsting, på Jesper Nielsen, kgl. kommissær og borg(mester?) i Århus hans vegne tiltaler Claus Herluf Pors Hvide for 50 rdl., som han efter pantebrev er skyldig, og irettelægger et skøde fra Claus Linderoth til Kongensgård til Claus Herluf Pors på en gård i Tvedsogn, Mourits Lauritsen påbor, og et pantebrev fra Claus Herluf Pors til Jesper Nielsen Hutfeld, på 50 rdl. af 18/8 1677, hvori det ovennævnte skøde lægges som underpant.

Dom: Han skal betale, eller også ved gode mænd lide indførsel i pantet. (8/8).

Niels Christensen, delefoged til Ørum, har ladet syne kornskade på Will Svendsens øde gård i Brund og skade på engen, hvoraf meget var opædt og optøjet. Både ager og eng var lig så godt opdiget som andre deres. (18/7).

18. juli.

Christen Poulsen på amtskriver Jens Hansens vegne forkyndte og lod læse en landstingsstævning på det øde gods i herredet. Claus Herluf Pors mener, at der er udgået en højesteretsstævning om samme gods, og indtil Højesteret har kendt, bør der ikke udstedes dom ved hjemtinget. Christen Poulsen mener, at intet bør udstedes til forhindring af de kgl. skatters inddrivelse.

Kendelse: Der bør ikke udstedes noget, før amtmand og amtskriveren er lovligt stævnet. (1/8).

Christen Høj i Nors på Niels Mortensen, forpagter på Søgård, hans vegne irettelægger et synsvidne, hvorefter nogle mænd har delt bygningerne på Søgård mellem Niels Mortensen og den anden forpagter, Anders Sørensens.

(4/7). Niels Christensen, delefoged til Ørum, har ladet stævne alle mænd i Brund og har ladet syne kornskaden på Will Svendsens øde gårds mark i Brund, som syntes gjort af svin og grise. (24/10).

(4/7). Hans Axel Porses fuldmægtig Christen Høj irettelægger et synsvidne, (synsmændene ikke udmeldt af retten) om skade på et fald byg ved Thisted vej. De syntes, der var gjort skade for 2 td. byg. (Sagen fortsætter).

Vidner fremkaldes, som har set at og hørt at en flok fæ kom løbende ind i kornet på forskrevne mark, og hyrde skreg: O, Gud bedre mig! og råbte om hjælp. Et vidne hjalp hyrden med at genne fæet af kornet. Claus Herluf Porses tjener kom og rendende for at hjælpe. (25/7).

(13/6). Christen Høj, kongens delefoged, på kongens og hr. Laurits Coc i Rær hans vegne og Niels Christensen i Lille Hillerslev på sin principals tjener Mads Jespersens vegne fremlægger tingsvidne om Poul Tomsens overfald på Mads Jespersen og dommen over ham.

Der er nu læst både 1., 2. og 3. ting over Poul Tomsen, hvorfor Christen Høj og Niels Christensen lader Poul Tomsen fordele.

Oluf Bådsgård i Hansted lader forbyde Hansted sognemænd at indføre deres korn, før de har tiendet.

25. juli.

Ubbe Christensen i Koldvåd på rådmand Henrik Jørgensens vegne i Viborg har ladet stævne Jørgen Lykke for Søgårds port og de to forpagtere og har ladet syne Søgårds bygningers brøstfældighed. Husene specificeret.

(4/7). Claus Herluf Pors Hvide gjorde personlig for retten sit skudsmål, at han var indciteret til første almindelige herredag at comparere personlig, hvorfor han ikke kan møde til tinget her, men har lovligt forfald, så ingen sager kan føres mod ham enten ved dom, vidner eller noget syn, før han kommer hjem. (7/11).

Oluf Bådsgård forbød 2. gang Hansted sognemænd at indføre deres korn, før de har tiendet.

(18/7). Claus Herluf Pors tilspørger Christen Høj på Hans Axel Porses vegne, om ikke den sidste sag om skade skyldtes våde. Hvortil Christen Høj svarede, at sagen var forliget, og han ville ladet det sidste syn fare.

Læst kgl. befaling om vejenes beskaffenhed.

Claus Herluf Pors fører vidner på, at mens han var i Viborg, blev der målt 12 td. ærter op fra Ullerupgårds loft, og det kom i sække og blev båret til Momtoft på loftet.

Samme udbyder græsningen til den øde gård i Skinnerup af Ullerupgårds gods, for 8 sldl. og ellers lyser ejendommen og græsningen i hegne, og om ingen vil det leje, vil han selv bjerge græsset.

Anders Christensen, født i Vorring, som vil ægte sal. Christen Madsens enke i Skinnerup, har sluttet kontrakt med børnenes formyndere om, at sønnerne Mads og Christen skal have 12 sldl. og datteren Maren 6 sldl. og hendes bryllupskost til 10 par herskab og en forsvarlig seng. Formynderne er Mikkel Jepsen og Erik Christensen.

(5/6). Ubbe Christensen (på Henrik Jørgensens vegne) fremlægger Anders Sørensens forpagtningsbrev på Søgård og tiltaler ham for resterende afgift. Dom: Han skal betale. (17/10).

1. august.

Niels Broch på kongens og amtmandens vegne er udnævnt nogle mænd til at syne broer og alfare veje i herredet. De skal i morgen tidlig møde ved Skovsted.

(25/7). Christen Høj på Oluf Bådsgårds vegne i Hansted forbyder 3. gang folk i Hansted at indføre deres korn, før der er tiendet.

Claus Herluf Pors fremstiller synsmænd, der har synet Ullerupgårds øde gårde i Skovsted for at vurdere, hvor meget de kan tåle at give i skat.

Christen Poulsen svarede på kongens og amtskriverens vegne, at der ikke bør udstedes noget syn i henseende til skatternes forringelse. Synsmændene svarede, at de ikke ville eller turde gøre nogen afsigt om samme øde gods for Christen Poulsens irettesættelses skyld.

Samme fremstiller folk, der vidner, at da Hans Axel Pors, som da var i kongens tjeneste, efter hans moders Anne Arenfelds død marcherede bort, tog han en sort tredje-års hest med sig, som var sal. fruens og var registreret i boet efter hende, og på den tid var der ikke mere nogen heste af fruens, der var dygtige til at bære en karl, fordi de var døde af skab. Den hest, Hans Axel Pors borttog, havde også haft skab, men Claus Herluf Pors havde ladet den kurere. Herredsfogeden spurgte, om Hans Axel Pors var stævnet, men Claus Herluf Pors svarede, at kun amtmanden var stævnet, hvorfor dette vidne ikke bliver udstedt.

(18/7). Amtskriverens fuldmægtig Christen Poulsen fremlagde en lysningsseddel, udstedt af Landstinget, som melder, at proprietærene til det øde gods i herredet indstævnes til dom for resterende skatter, som amtskriveren efter Rentekammerets ordre agter for hverve, nemlig (herefter følger en række) ejendomme, som kræves tildømt kronen, dog således, at de inden år og dag kan indløses, hvis der stilles kaution.

Claus Herluf Pors indvender, at han ikke er stævnet til at møde med kvitteringer, at han skal rejse til København, da han er indkaldt for Højesteret angående det øde gods's afbetaling, at gårdene, der er øde, ikke kan separeres fra godset, som han har antaget, da han har gjort bekostning på de øde gårdes bygning, eftersom der før ingen bygninger var, at han har ladet de øde gårdes jord beså, og derfor mener, at sagen bør opsættes, til Højesteret har dømt. Christen Poulsen irettelægger flere dokumenter, hvorefter Claus Herluf Pors har solgt kvæg til Jens Hansen, amtskriver, fordi det ikke var ham muligt at betale, og tilbyder at levere 50 td. korn. Han skulle have betalt 12 rdl. i penge, men har kun kunnet tilvejebringe 4 rdl. Hvis resten ikke er betalt inden 8 dage, forpligter han sig til gøre amtskriveren fornøjelse med fæhøveder.

Han skal betale bøder til kongen, men hans gæld er fire gange så stor, som hans gods og midler er værd. Han vil gerne give så meget, som det er ham muligt i sin fattigdom.

Christen Poulsen fremlægger restanceopgørelse for kontributioner for Ullerupgård. De udgør over 400 rdl. Hvad Claus Herluf Porses bekostning på

bygninger til de øde gårde m.m. angår, da må arvingerne handle med hinanden. Dom: Han skal betale, eller også er det nævnte øde gods hjemfalden til Kronen, dog at det kan indløses mod kaution. (29/8).

8. august.

(4/7). På Jesper Nielsen (Hutfeld), kommissær i Århus, hans vegne har Hans Tomsen, skriver til Hundborg herredsting, ladet stævne Claus Herluf Pors og Mourits Lauritsen i Tvedsogn, hvis gård er pantsat til Jesper Hutfeld, og som nu lover at svare landgilde og andet af sin gård til Jesper Hutfeld, indtil gården igen bliver indløst af Claus Herluf Pors. (Sagen fortsætter).

Christen Høj i Nors på Kongens og amtmandens vegne fremkalder synsmænd, der har synet broer og alfarveje. Der nævnes: Landevejene fra Thisted gennem herredet til Ålborg, Aggersund og Viborg, begge træbroer, stenvasen fra Bromølle til Kløv Bjerg, vasen fra Bromølle op ad bjerget til Skovsted, Skovsted Vad, hvor igennem alvejen går, og som endelig bør med grad opfyldes for dets store besværlighed. Det nævnes, at Thisted bys borgeres fart med store læs ildebrændsel og andet gør de to broer stor skade, hvorfor de bidrager til broernes vedligeholdelse. Synet er også underskrevet af Claus Herluf og Hans Axel Pors, samt af Niels Broch.

Christen Høj lyser for lovmål på dem, som han har med på tinget at bestille og Niels Christensen i Lille Hillerslev lyser efter en tjenestepige, Maren Christensdatter, født i Torsted, som er rømmet fra Poul Jensen i Brund og med sig tog noget, som ikke tilkom hende.

Hans Tomsen (på Jesper Hutfelds vegne) har ladet stævne Claus Herluf Pors Hvide, som på stævningen skrev, at han var indkaldet for Højesteret og derfor mente, at sagen burde opsættes. Christen Høj irettelagde et skøde fra Claus Linderot til Kongensgård til Claus Herluf Pors på Mourits Lauritsens gård og en obligation fra Claus Herluf Pors til Jesper Hutfeld, samt en opsigelse af lånet, forkyndt for fru Dorte Kås på Ullerupgård, og kræver, at den pantsatte gård (Mourits Lauritsens i Tved) skal tilhøre Jesper Hutfeld, hvis ikke gælden straks bliver betalt.

Dom: Da gælden ikke er betalt, bør Jesper Hutfeld have den pantsatte gård til brugelighed, indtil gælden bliver betalt.

15. august.

Christen Høj på hr. Anders Nielsens vegne i Nors forbyder Anders Nielsen, som nu bor på Skjelsbjerg, at flytte korn, hø eller ildebrændsel fra den gård, han har i fæste af Jørgen Hansen i Horsens. Anders Nielsen gik på engen til denne gård og slog hø, da forbudet blev forkyndt ham.

22. august.

Blev læst et forbud anlangende Lerup marked, at det ikke skal holdes før Vor Frue aften den 8. september.

(18/3). Jep Christensen i Brund får fra Peder Jensen i Brund erklæring om, at hvis han i hastighed har talt noget på sal. Simon Pedersen, som boede og døde i Brund, hans ærlige navn og rygte, har han gjort det ubetænkt. Han ved ikke andet om den sal. mande, end hvad godt og ærligt er.

29. august.

(1/8). Christen Poulsen på amtskriverens vegne forbyder alle at afføre skafftekorn, hø eller foder fra øde gårde i Skovsted, Skinnerup og i Østerild sogn af kgl. Maj., af Ullerupgårds gods er tildømt for resterende afgifter, for at gødningen til jorden kan sankes og derpå udføres. Han forbyder også, at nogen bruger de øde gårdes jord uden hjemmel fra amtmanden eller amtskriveren.

5. september. Intet.

12. september.

Christen Høj på hr. Laurits Cocces vegne i Rær har ladet vurdere efterladenskaber efter en sal. karl, Christen Pedersen Bie, som kom fra Norge. Der er ingen penge, kun klæder, to bøger, nemlig en om solformørkelse fra 1654 og en vandrebog, en liden bomme med lås og en lille rund æske med synåle og tråd, samt et par knive med lidt sølv på.

Anders Christensen Blæsborg i Nors får afkald fra ældste Jens Christensen Blæsborg på egne og to brødre, Christen Christensen og anden Jens Christensen, alle i Hindinggård, samt på søsteren, Margrethe Christensdatter, født i Nors, hendes vegne, for arv efter deres forældre, Christen Jensen og Mette Christensdatter, som begge boede og døde i Nors.

Ubbe Christensen i Koldvad på sin principals vegne har ladet stævne Bertel Christensen, ladefoged på Søgård, Niels Mortensen, forpagter på Søgård, Jens Christensen ved Lerhøj og Vill Christensen, som før boede i Skorup (Nors sogn) til at vidne, og Peder Nielsen Dige i Skorup til vidnespåkør. Vidnerne har været på et stykke ejendom liggende sønder fra Søgård og vestenfor Søgårds agers ender, og der så de, at der var gravet grøfter, som de syntes, kunne være møntørve eller (li?) ungtørve-grøfter, men de kunne ikke tælle samme grøfter, fordi der var ført møddingmøg på dem. (Sagen fortsætter).

Nu fremstod for retten Bertel Christensen på Søgård og vidnede, at i 25 år har han tjent som ladefoged på Søgård, og imens har ingen gravet på det omstridte stykke ejendom, uden hvem der havde det i minde af Søgårds herskab, før Peder Nielsen nu har ladet grave. Jens Christensen Bech ved Lerhøj vidnede, at Peder Nielsen var med ham, da han gravede der og viste ham, hvor han skulle grave. Peder Nielsen nægtede det heller ikke. To mænd fra Klitmøller, som havde været på Søgård for at høste, havde set, at Peder Nielsens tjenestedreng førte de gravede tørve bort. Bertel Christensen havde 12/8 forbudt Jens Christensen at grave.

Christen Christensen Tang, født på Store Tang på Ballerum i Tved sogn, begærer skudsmål om hans livs forhold. 16 mænd fremstod nu og vidnede, at Christen Christensen Tang var født her i herredet af ærlige og ægte forældre og videre om hans livs forhold vidste de ikke at vidne, men han selv, hvor han sig videre har opholdt at søge bevisligt.

Christen Skrivers aflyser sit signet, som nu i disse dage er kommet fra ham og blevet borte, at være fra dato ugyldigt.

19. september. Intet. Kun fire mænd mødt.

26. september.

Christen Skrivers i dag for 3. gang gjorde sit signet ugyldigt.

Læst forbud mod jagt af 19/2 1681.

Christen Høj fik 1. ting til dele over dem, der ikke har forfærdiget kgl. Maj.s veje.

Claus Herluf Porses tjener gjorde forbud, at ingen uden hans husbonds forlov måtte køre over Ullerupgårds mark.

Amtskriverens fuldmægtig Christen Poulsen fremviste en landstingslysning angående det gods i herredet, som skal være uden husbond, om nogen vil vedkende sig det.

Christen Høj fik første ting til dem, som ikke har villet reparere adelvejene.

(26/7 1681). Oluf Christensen Krog i Vigsø tiltaler Søren Olufsen i Tved i Hjørdemål for 11 sidl. efter en dom af 26/7 1681.
Dom: Han skal betale.

(27/6). Christen Høj på amtmandens vegne har ladet stævne Christen Andersen Havre i Østerild til dom og irettelagde et tingsvidne af 20/6 (som gentages). Opsat 14 dage. (17/10).

Christen Christensen i Kløv på egne og sognemænds vegne har ladet indkalde Marcus Andersen i Lønderup angående det fæstebrev, sognemændene har fået på kongetienden af Hunstrup sogn. De har betroet fæstebrevet til Marcus Andersen i forvaring, men nu vil han ikke levere det fra sig. De agter at føre vidner. Amtmandens fuldmægtig har på indkaldelsen skrevet, at Christen Høj, defoged, skulle observere, hvad der skete på tinget og tage genpart, og påse, at ingen partiske vidner i deres egen sag. Sognemændene kræver, at han skal møde med fæstebrevet og levere det.

Dom: Han skal levere det eller erklære sig, hvor det er blevet af. (3/10).

3. oktober.

Christen Høj fik andet ting til dem, som ikke har repareret deres part i stenbroer og adelveje.

Blev i dag forkyndt almuen, at de skal møde i dag otte dage i Østerild til ulvejagt, hvorpå var lagt 3 mark på dem, som er forsømmelige og ikke møder.

Christen Christensen i Kløv på menige Hunstrup sognemænds vegne har ladet stævne Marcus Andersen i Lønderup og irettelægger en dom af 26/9 og begærer første ting over ham, fordi han ikke har leveret fæstebrevet.

Hertil at svare mødte Marcus Andersen og fremviste et brev fra amtmanden, hvori han skriver, at det fæstebrev, som Jacob Højer har udstedt på Hunstrup tiende 1680, har Marcus Andersen leveret på Bisgård 2/10 1682, hvorfor Marcus Andersen forment, at ingen dele blev udstedt.

Kendelse: Jeg ved ikke at udstede nogen dele. (Sagen fortsætter).

Forskrevne Christen Christensen begærede genpart af amtmandens tilståelse og af kendelsen.

10. oktober. Intet. Kun to mænd mødt.

17. oktober.

Forkyndt forordning om korn- og proviantsskat.

»Claus Herluf Pors lod læse adskillige dokumenter«.

Læst forbud mod, at nogen rytter må være over en nat ude af sit kvarter, og om sligt sker, skal bonden tilkendegive det.

Christen Høj i Nors på kongens og amtskriverens vegne har ladet syne den part af Ørgård i Nors, som Jens Jepsen sidst havde i fæste. Der var et hus på 5 par spænder. Det var på tømmer, ler og tag vel ved magt og fejlede intet uden, som de kunne synes, ½ læs tag.

(25/7). Ubbe Christensen i Kolvad på Henrik Jørgensens vegne har akkorderet med Anders Sørensen, som har i nogen tid haft halve Søgård i forpagtning, er kommet til at skyldte 112 rdl., og har forsømt arbejdet med mæg, møgblanding, pløjning og andet, og er skyldig for brøstfældighed, således at Anders Sørensen afstår, hvad han dette år har avlet af korn og foder, og nogle kreaturer, hvorimod Henrik Jørgensen betaler skatterne og nogle penge, som Anders Sørensen skylder Karen Lykke. Dermed er de kvit, og Anders Sørensen kan med hustru og børn begive sig, hvorhen han lyster.

(26/9). Christen Høj i Nors på kongens og amtmandens vegne irettelagde en opsættelse af 26/9 angående Hans Henningsens klage over Christen Andersen Havre i Østerild. Sagen var da opsat 14 dage og skulle have været ført i dag for

otte dage siden, men som der da ikke var mødt otte mænd, blev sagen med parternes bevilling ageret i dag. Christen Høj irettelagde tingsvidne af 20/6 (gentaget) og tingsvidne af 27/6 (gentaget). Claus Herluf Pors forlanger Hans Henningsen straffet for hans ugrundede og ubeviste klage.

Dom: Da det ikke med tingsvidne bevises, at der har været slagsmål, og Hans Henningsen selv har kasseret sin klage, kan jeg ikke tilkende nogen at lide for helligdagsbrøde (det var sket natten mellem skærtorsdag og langfredag), før mere oplysning bliver bevist, og Hans Henningsen, om påtales, videre sin klage at bevise.

24. oktober.

(27/6). Læst skriftligt forbud, at ingen efter gammel sædvane og gjorde forbud, mand eller kvinde, må samles på stranden, når et skib strander i kongens forstrande, uden strandfogderne alene.
Item omagl. Maj.s veje til i dag otte dage at reparere.

Hans Augusti tjener på Torp lod læse en dom her af tinget 1591 4/5 om, at Bjerre Sø hører Torp til, et forbud om brug af Bjerre Sø 1627 9/1, da Søren Christensen på Bjerre på Erik Juels og Karen Gyldenstjernes vegne forbød fiskeri i deres endels søer, Bjerre Sø, Skjelsgård sø, Rær sø, Meld sø, Torpe sø og andre fiskevande. Så og forbød nogen at bruge klittag, hviderissener, slij eller de torn, som gror på strandbakkerne ved Vesterhav, og forbød nogen at bruge lyngslet eller tørvegrøft på Savbjerg uden deres minde. Videre forbød han fiskeri i den å, der løber fra Kåse Mølle, uden de kan holde dem det lovlig til, og forbød at skyde vildt og at køre på Torpes marker, og at bruge eller bruge lade Kreng og Eisdal i Hjardemål sogn på de åsteder, som kongens dom melder om.

(18/7). Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet syne kornskade ved Will Svendsens gård. Det skønnedes, at skaden var gjort af gæs og svin. (30/1 1683).

31. oktober.

Christen Høj efter mons. Brochs befaling udsteder:
Jacob Ulf har ladet stævne alle Hillerslev bymænd angående Jacob Ulfs fagedkorn og begærer dom over dem, som ikke i mange år har ydet ham fagedkorn. Hans formand Søren Jensen havde foruden sin fri gård også fagedkorn.

Hertil svarede Niels Christensen af Lille Hillerslev og spurgte, om Jacob Ulf ikke havde fået, hvad han kunne tilkomme af Ørum bønder, og mener ikke desmindre, at Jacob Ulf bør fremvise kongens tilladelse til at affordre fagedkorn. Hvis ikke, formente han, at der ikke skulle udstedes nogen dom.
Opsat i 14 dage. (Måske overstreget).

(9/5). Anno 1682 den 31. oktober efter befaling leveret denne tingbog i Bisgård til amtmandens fuldmægtig, da han beretter, at han skal bruge den til oplysning i en sag til Landstinget. Christen Skåning.

7. november.

Gunde Jacobsen Ulf i sin faders sted.

Hæderlige og vellærde unge mand Jens Olufsen af Sennels præstegård beviste, at han havde sendt nogle mænd til Ullerupgård for at fordre udleveret noget af hans kvæg, som Claus Herluf Pors havde i græsning og foder, ligesom han har haft noget af hr. Olufs i Hillerslev, da der nu var købmænd til kvæget.

Claus Herluf Pors erkendte, at han havde fået kvæget i hånd og hævd, men det var frataget ham vanhjemmeligt, og han ville gerne betale, og hvis de ikke ville tage imod det, vil han ikke gøre modsigelse mod lovlig procedure.

(4/7). Claus Herluf Pors har ladet stævne Hans Axel Pors og fremviste Højesterets dom af 7. september sidst (med flere tingsvidner angående det kvæg, som Hans Axel Pors havde indtaget, og kornskaden).

Dom: Hans Axel Pors bør levere det omvundne fæ til sin broder, Claus Herluf Pors inden 15 dage. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors begærede og fik 1. ting til sin broder, Hans Axel Pors for ubrugelig og usædvanlig gevalt imod retten.

Tog også 1. lysning over nogle mænd i Østerild, hvis fæ har gjort ham stor skade i hans korn til den øde gård sammesteds og fik synsmænd denne skade at syne og afhjemle.

Hr. Anders Nielsen Lyngby, provst i herredet og sognepræst til Nors, og Tveds sogne tiltaler Anders Hundborg og hans datter Else Andersdatter, som begge bor i Sønderby i Tveds sogn, for dagsgerningspenge. Anders Hundborg irettelægger sit fæstebrev på $\frac{1}{4}$ af Balle, udstedt af Poul Nielsen i Nors 17/9 1680.

Sagen opsat 14 dage. (21/11).

Ubbe Christensen i Koldvad aflyser sit signet, som er borte for ham.

Hr. Anders Pallesen i Sennels tiltaler folk i Sennels sogn for skyldige smårenter (ost, æg og kage) (bl.a. Niels Christensen Grud), og for resterende tiende.
Dom: De skal betale.

Jens Christensen Hvas af Skinnerup på egne og medarbejders vegne efter Anders Nielsens sal. hustru i Hjardemål på den ene side og Søren Laustsen i Bloksgård på Anders Nielsens vegne i Hjardemål begærer tingsvidne angående en kontrakt mellem dem 1682 18/10, rette 30. dag efter dødsfaldet. De er blevet enige om, at Anders Nielsen skal betale arvingerne 200 rdl. og give dem hendes igangsklæder. Til forsikring pantsætter han den halve gård på Ballerum, som Niels Tang påbor, vurderet til 100 rdl., og den jord, han ejer på Thisted mark, nemlig 5 td. havresæd og $1\frac{1}{2}$ td. bygsæd. Til vitterlighed underskriver Anders Christensen (i Hunstrup), Christen Christensen, Mads Nielsen Tinstrup, Jens Andersen ICSH (Jens Christensen Hvas) LNS (Laust Nielsen i Kåse), SMS, CMS og Jacob Ulf. (4/9 1683).

14. november.

Gunde Jacobsen i sin faders sted.
Læst kgl. instruks til amtmænd.
Læst kgl. forbud om jagten.

(7/11). Hans Axel Pors til Momtoft har ladet stævne Claus Herluf Pors og lader fremlægge dokumenter, nemlig de gamle tingsvidner om et fald vinterrug, som han har forhvervet.
Sagen opsat 3 uger. (5/12).

21. november.

Christen Høj i Nors har ladet syne korn på den part gård af Ørgård, som Jens Jepsen nu har fæstet. Der var omtrent 3 læs rug, sat for 2 td. 4 skp., og bygkærv, som der kunne være 5 skp. byg i, og intet videre.

(7/11). Hr. Anders Nielsen i Nors irettelægger en opsættelse af 7/11 angående huspenge, som han mener, at Anders Hundborg og hans datter skylder ham. Anders Hundborg har fremlagt sit fæstebrev fra Poul Nielsen i Nors.
Dom: Da Anders Hundborg ikke har betalt kgl. skatter eller andre udgifter, bør han som en husmand svare sin sognepræst, indtil anderledes for mig bevises.

(27/6). Blev i dag forkyndt en opsættelse af Landstinget angående den sag mod Pugdal drenge, opsat til den 6/12. (For Landstinget?).

28. november.

Jacob Ulf.
Læst kgl. forbud mod, at bønderkarle og andre gemene af almuen må rejse ud af rigerne eller bortføres til vands.

5. december.

Gunde Jacobsen i sin fader, Jacob Ulfs sted.
(14/11). Hans Axel Pors fremlægger igen sine tingsvidner i sagen om et fald vinterrug, og Claus Herluf Pors fremlægger herimod sine tingsvidner.
Dom: Claus Herluf Pors bør erstatte den skade, hans kvæg kan have gjort og betale græsleje og foderpenge, men da det ikke er specificeret, hvor meget, det drejer sig om, kan jeg ikke kende i denne sag, men de gode mænd bør tage, hvem de behager, til at kende derpå. (Sagen fortsætter).

Denne ledige plads er afsat til ovenskreven doms slutning, indtil den kan bekommes af herredsfogeden.

Claus Herluf Pors tilbyder sin broder Hans Axel Pors de dokumenter, som var indlagt i Højesteret, om han vil betale for dem. (De er specificeret). Hans Axel Pors svarede, at han ville betale, når han kunne få at vide, hvad de havde

kostet, og når borgmester Christian Mortensen kommer hjem, og han af ham kan erfare, hvor dokumenterne er blevet af. Claus Herluf Pors svarede, at de havde kostet ham 5 rdl., og at han intet havde med Christian Mortensen at bestille. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors begærer 1. ting over sin broder efter den dom, der blev udstedt 7. november angående det fæ, som Hans Axel Pors har i hænde, og som han har overhørt. (12/12).

12. december.

Forkyndt forordning om kop- og kvægskat.

Læst kommissær Wisborgs erindring om fedevarer.

(5/12). Claus Herluf Pors begærede i dag 1. ting ved magt i den dele, som blev begyndt i dag 8 dage angående doms overhørelse mod sin kære broder, Hans Axel Pors.

(5/12). Hans Axel Pors gjorde skudsmål, at han i nogen tid er bortrejst, og hvis noget på tinget bliver urgeret, beder han, at det må opsættes til hans hjemkomst. Claus Herluf Pors svarede, at da det ikke bevises, at enten kgl. Maj's affærer eller andet nødvendigt skulle forhindre, mener han, at skudsmålet ikke er gyldigt.

Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet stævne Christen Christensen i Skovsted og Christen Jeppesen Hårboe i Hillerslev til at fremlægge deres fæstebrev på Hillerslev kirketiende.
De fremlægger fæstebrevet, dateret Ålborg 16/1 1666.

Anders Christensen i Hovsør har ladet stævne Hovsør bymænd og har ladet syne skade på hans kornagre.

19. december 1682.

Jacob Ulf.
Læst forordning om begravelser.

Claus Herluf Pors begærer 2. ting til dele over Hans Axel Pors. (9/1 1683).

Mikkel Nielsen i Skinnerup på Anders Christensens vegne i Krog i Vigsø har ladet stævne Peder Olufsen i Vigsø og to vidner, som beretter, at Peder Olufsen truede Anders Krog med en kniv, da han stod ved havet og færdede sit vod. Senere slog Peder Olufsen ham med en tøffel og da den fløj bort, kastede han en sten efter ham og ramte hans ene arm. Anders Krog søgte tilflugt hos Mads Rosholm, men Peder Olufsen tog sin kniv i munden og truede med en stor, hvid sten og sagde, at hvis de ikke havde været to, skulle Anders Krog ikke have gået

fra stranden. Anders Krog havde ikke givet anledning til overfaldet, så vidt de havde set.

Anders Krog klagede sig for retten over overfaldet og over, at han var undsagt og søgt på hans liv. (16/1 1683).

Christen Madsen i Bedsted, herredsfoged i Hassing herred, på Jacob Sparres vegne til Råstrup lader fremlægge slutningen af en landemodedom 12. oktober 1681, hvorefter hr. Holger Sørensen, sognepræst til Snedsted skal gøre Jacob Sparre offentlig afbigt for de injurier, han har brugt mod ham, og erklære, at han ikke har noget imod hans ærlige navn og rygte, enten i hans krigsoperationer eller anden omgængelse at sige. Og som Jacob Sparre har afstået sin præention, han kunne have på kost og tæring, skal hr. Holger Sørensen betale 6 rdl. til Kallerup kirkes højnødvendige reparation, og det pålægges hr. Holger at entholde sig aldeles fra de personlige tingsteder, som han vidt over landet er udråbt for, såfremt han ikke vil have sit kald forbrudt. Underskrevet af Sten Bondorph. Læst på Nørhå ting, Hundborg ting og Thisted byting.

Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet stævne Jens Skyum i Thisted og flere, blandt dem Anders Tilsted i Thisted til vidnespårer og to vidner Erik Laustsen i Brund og hans broder Christen Laustsen, som vidner, at de nævnte personer har ladet så korn i Erik Laustsens jord.

(Ende på året 1682).

Ekstrakt af tingbog 1682—83 fra fol. 86 b til 194 a, og af tingbog 1683—1685 fra fol. 1 til fol. 15.

Autorisation 1683, 9. januar ved amtmandens fuldmægtig Niels Brock.
Herredsfoged: Jacob Ulf i Vestergård i Østerild.
Skriver: Christen Madsen Skåning i Bjerre.

9. januar.

(19/12 1682). Claus Herluf Pors kræver, at hans broder Hans Axel Pors udleverer det kvæg, som han har taget i hus, og fremlægger en dom desangående, hvorefter han begærer tredje ting til sin broder til dele. Herredsfogeden svarer, at da han har vidnet i denne sag, kan han ikke i dag udstede dom eller tredje ting, men andet ting skal blive ved magt.

(4/7 1682). Claus Herluf Pors aflyser den vej, som går fra Ulleflugård og ad Seitinglee (det, der nu kaldes Sætrikled?) til, og forbyder kørsel over ager og eng ad veje, der ikke har ligget fra arilds tid, forbyder hulkørsel, volderdrift og svinevråd og overstigelse af gården eller haven på ulovlige steder og lyser Skovsted sø, som er en endels sø, i hegne.

16. januar.

(19/12 1682). Erik Nielsen i Skinnerup på amtskriver Jens Hansens tjener Anders Christensen i Krog hans vegne på den ene side og Peder Olufsen i Vigsø på den anden side irettelægger en kontrakt, hvori Peder Olufsen erklærer, at han af ubesindighed har overfaldet Anders Christensen Krog på stranden med hug og slag og trusler. Han beder, at sagen må blive bilagt og forpligter sig til ikke at gøre Anders Krog nogen skade, til at betale sagens omkostninger og til at betale 4 rdl. til Vigsø kirke.

Niels Christensen i Lille Hillerslev på Søren Jensens vegne til Kølbygård tiltaler nogle af dennes tjenere for restancer.
Dom: De skal betale.

Forkyndt forordning om skatter på jordegods, om sædegårde og om kopskat., og en stævning om øksnestalding.

23. januar.

Christen Høj på kgl. Maj.s vegne har ladet syne korn i Ørgårds lade (i Nors sogn). Laust Enevoldsen i Ørgård indstævnet til påhør.

Søren Jensen i Sennels har ladet syne Christen Ibsens øde gård ved kær i Sennels. Der var et gammelt ladehus, hvoraf halvdelen var faldet ned og borte, resten var rådden.

30. januar.

(11/4, 16/5 1682). Læst kgl. forbud mod sandskuder og købmandshandel på landet, dateret 4/9 og 9/11 1680.

Erik Nielsen i Skinnerup på kongens og amtmandens vegne har ladet stævne forskellige skudeskipper på Hanstholm. (19/2).

Claus Herluf Pors har ladet stævne Hans Axel Pors og fremkalder vidne på, at svinene fra Momtoft blev gennet af en havreager som flere gange før, før Claus Herluf Porses karl tog dem i hus.

De har gjort skade. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors har ladet syne den skade, Hans Axel Porses svin har gjort på hans korn. Synsmændene så, at Claus Herluf Pors lukkede 7 svin ud af et vognhus, og de søgte straks til hans korn, men da de blev jaget væk, løb de til Momtoft. (13/2).

Claus Herluf Pors begærer genpart af en missive fra amtmandens fuldmægtig, Niels Brock, hvorefter Hans Axel Pors ikke er hjemme og ikke har udnævnt nogen fuldmægtig til at svare for sig, hvorfor der ikke må udstedes noget imod ham, før han kommer hjem.

(17/10 1682). Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, har ladet stævne samtlige Brund mænd og spurgte dem, om de vidste, hvem der havde gjort skade på korn og adet til Will Svendsens øde gård i Brund. De svarede, at Eriks kreaturer havde været tøjret på engen. Peder Jensen svarede, at han havde indtaget Jens Knudsens gris, Eriks gæs, Jep Christensens gæs, Poul Jensen og Apelones? gæs og svin og Eriks øg af kornet til gården.

(Niels Christensen i Lille Hillerslev) tiltaler Peder Pedersen i Hinding for 2 lånte sletmark.

Dom: Han skal betale.

6. februar.

Tomas Nielsen i Skinnerup på sin husbonds vegne stævner alle Vestervigs tjenere i herredet til restancers og derefter udstedt tingsvidnes påhør. Restancerne specificeret.

Unge Christen Løbber i Hansted tiltaler efter tingsvidne 14/2 1682 nogle skyldnere

Dom: De skal betale til Christen Løbber på hans egne og hans moders vegne.

Laust Christensen i Kanstrup, Jens Jensen i Brund og Niels Jensen i Hillerslev, kirkeværger tiltaler folk, som resterer med kirketiende.

Dom: De skal betale, med mindre de kan fremvise kgl. benådning til at være fri.

13. februar.

Hr. Peder Nielsen i Hjardemål har ladet stævne Christen Simonsen i Hansted til vidnes påhør og folk, der vidner, at hr. Peder 3. søndag efter Helligtrekonger lyste tredie gang for Søren Olufsen i Tved og Mette Nielsdatter. Da stod Christen Simonsen i Hansted i stolen hos Oluf Pedersen og spurgte ham, om han skulle svare nu, da han havde noget dertil at svare. Oluf Pedersen svarede, at nu var det ikke tiden dertil. Efter tjenesten gik Christen Simonsen op i altergulvet (koret) og spurgte, hvor hr. Peder blev af. I det samme kom hr. Peder ud af sakristiet og spurgte, hvad Christen Simonsen ville. han svarede: Hvor kommer I til at lyse for disse folk? Hr. Peder svarede, at han nu havde lyst tre gange, og det skulle han nok selv svare til. Hvortil Christen Simonsen sagde, at det skulle han vise ham. Hr. Peder begærede, at måtte have rolighed til at gå ud af sin kirke, hvortil Christen Simonsen sagde, at det var ikke hr. Peders kirke. Derpå gik han ud af kirken med brumlen og knurren?, og vidnerne hørte ikke, hvad ord han sagde.

Samme (hr. Peder) har ladet syne den øde bolig i Tved, som Jens Borup sidst iboede. Der var raling og lade, men det var ikke mere værd en 4 sldl.

(30/1). Claus Herluf Pors lader fremlægge tingsvidne af 30/1 angående hans broders svin, og synsvidne om den skade, de har gjort på hans korn. Han kræver sin broder for erstatning. Hans Plovmand mødte på Hans Axel Porses vegne og begærede udsættelse, men havde ingen fuldmagt.

Kendelse: Da Hans Axel Pors ikke skal være hjemme, opsættes sagen en måned. (27/3).

Niels Christensen, delefoged til Ørum, fremstillede Jens Mikkelsens datter, Karen Jensdatter af Hillerslev, som udlagde til barnefader til det barn, hun havde med sig Jens Jensens søn, unge Jens Jensen i Brund.

Erik Nielsen af Skinnerup på kgl. Maj.s vegne har ladet stævne Søren Jepsen i Skinnerup til vidnesbyrd og mange af Skinnerup sognemænd til at vidne. De vidner, at Søren Jepsen ikke var i kirke 2. og 3. juledag. Han var af byen med nogle folk fra Thisted. En havde hørt ham sige om aftenen 3. juledag, efter at der var tændt lys, at han var kørt fra Skinnerup tidlig om morgenen 2. juledag, så han kunne være i Sønderhå før aften. Der drak han brændevin om natten og kom så tidligt hjem næste dag, at han kom til legestue om aftenen, og han fik 28 skilling for sin umage. (20/2).

Erik Nielsen har ladet stævne Tomas Nielsen og Tomas Christensen af Skinnerup og irettelagde en kontrakt, hvori Jens Christensen er blevet enig med sin morbroder Christen Jensen om vilkårene for hans overtagelse af gården. Han skal bl.a. yde penge og sørge for Christen Jensens og hans hustrus jordefærd.

Erik Nielsen af Skinnerup fremlægger et tingsvidne af 19/6 1649, hvori nogle Skinnerupmænd vidner, at noget jord på Skinnerup mark havde været fædrift

for bymændene, når det lå ud (i græs). Herimod mødte Mikkell Pedersen og sagde, at vidnerne havde vidnet usandt (hvad han sagde, at han ville bevise) og havde vidnet i deres egen sag, fordi de ville have hans gårds jord til deres fårehjord.

Erik Nielsen har ladet stævne folk i Skinnerup, som vidner om, hvor meget hver gård i Skinnerup sogn har tiendet før i tiden (specificeret).

Peder Laustsen i Kåstrup irettelægger en registrering af boet efter sal. Christen Mikkelsen i Malle i Sennels sogn på regimentskriverens vegne. Enken hedder Anne Christensdatter. Mikkell Ibsen, som havde haft gården med hende, blev spurgt, om han ville antage sig det efterladte og bruge gården, hvortil han svarede nej. Derefter blev Jørgen Jensen i Kåstrup spurgt, om han eller andre ville antage sig godset og den part gård, da han står for rytterlægdet. Han svarede, at han ville antage godset til skatternes betaling, men gården kunne han ikke antage.

20. februar.

Mikkell Christensen, foged på Nøetorp, tiltaler folk på Hanstholm for restancer. Dom: De skal betale.

(13/2). Erik Nelsen af Skinnerup på kgl. Maj.s vegne tiltaler Søren Jepsen i Skinnerup efter tingsvidne og begærer, at han vil gøre fyldest på tilbørlige steder for sin forseelse. Søren Jepsen begærer Opsættelse. Opsat 14 dage. (27/2).

27. februar.

(20/2). Efter herredsfogedens befaling og dette efter mons. Brochs begæring er sagen mellem Søren Jepsen i Skinnerup og kontraparten opsat i 14 dage. (Ikke mere).

Jens Madsen i Skinnerup på sin moders, sine to søstres og egne vegne på den ene side og Erik Nielsen på sin hustrus broders vegne, som er i kongens tjeneste på den anden side fremstiller vurderingsmænd, som har vurderet boet efter sal. Mads Andersen i Skinnerup 22/2. Enken er Møtte Bertelsdatter. Hendes døtre er Boell og Margrete Madsdatter. Enevold Nielsen af Thisted var til stede på husbondens vegne. Jens Madsen æskede penge, som han havde udlagt for sin fader. Erik Nielsen svarede, at han skulle bevise det. Den seddel, der var fremvist, var på løst papir og ikke underskrevet. Den lød på 52 dlr. Jens Madsen begærer også, at de penge, han har udgivet i boet siden hans faders død, måtte godtgøres. I registreringen er også medtaget ting, som Jens Madsen erklærede for at være hans, men som Erik Nielsen forlangte vurderet. Jens Madsen begærer, at disse ting efter hans moders og søskendes samtykke skal følge ham. (23/10).

6. marts.

Erik Nielsen i Skinnerup på Melkior Juels arvinger til Hindsels deres vegne tiltaler Jens Christensen i Klastrup og Tomas Jacobsen ibd. for restancer. Dom: De skal betale.

Niels Christensen i Lille Hillerslev fik første ting til de indstævnede (ikke mere).

Erik Nielsen i Skinnerup på kgl. Maj.s amtskrivers vegne fremkalder vidner på, at visse øde gårde er udbudt, om nogen vil antage dem for at svare skatterne (specificeret).

Jørgen Mortesen af Vesterfald på dyderige møs, Maren Nielsdatter af Randers, hendes vegne tiltaler folk i Brunbjerg, Wodtborg, Tousgård og flere for restancer. Dom: De skal betale.

13. marts.

Læst forordning om toldkonfiskationens forpagtning.

(30/1). Christoffer Sørensen, amtmandens tjener, fremviste en skriftlig stævning på skippere ved Klitmøller og Hanstholm. Opsat 14 dage. (27/3).

Amtmanden lader forbyde, at der udstedes vidner i dag eller andre tingdage, som Christen Poulsen, amtskriverens fuldmægtig, agter at føre, før der er stævnet for Bisgårds port.

Amtskriverens tjener, Søren Jørgensen, har ladet stævne Claus Herluf Pors Hvide til Ullerupgård til vurderings og vidnes påhør. Vidner beretter, at de har været på Ullerupgård for at æske restancer på skatterne. Claus Herluf Pors var ikke hjemme, men fru'en lod svare, at hun ikke ville befatte sig med skatterne. Det blev da tilbudt fru'en, at det korn der var i laden, kunne beholdes mod pengenes betaling, men hun svarede, at hun befattede sig ikke med det. Derefter blev korn i laden udlagt for skatterne og desuden kreaturer. (27/3).

20. marts.

Hr. Anders Pallesen i Sennels har ladet stævne Jacob Pedersen i Sennels angående den bolig ved Sennels kirke, som hr. Anders Pallesen har stedt og fæstet af Peder Pedersen, forvalter på Ørum, og som han har opladt til Jacob Pedersen på den betingelse, at han skal svare deraf efter recessen og holde Thisted skole angerløs, og ringe fredsklokken aften og morgen for betaling og ellers tage vare på med syngen og andet, når degnene ikke møder. Hr. Anders fremfører vidner på, at Jacob Pedersen ikke har villet ringe i kirken nogen onsdag eller søndag, men andre har måttet ringe. To mænd har været hos

Jacob Pedersen på præstens vegne og tilsagt ham, at han skulle gå op i kirken og ringe, men han ville ikke. Han gik nok i kirke, men ringede ikke, så en anden måtte ringe. Derefter befalede præsten ham, at han skulle gå op i kirken og synge, men han svarede, at han ikke kunne synge. (27/11).

27. marts.

Laust Christensen i Kanstrup og Niels Jensen i Hillerslev har ladet stævne Jens Jensen i Brund og tiltaler ham for 23 td. byg, som han har optaget af det øde gods og af Kjelstrup og Brund roder, hver tønne sat til 5 sletmark. Det skyldige er tiende til kirken.

Dom: Han skal betale.

Læst forordning om Højesterets holdelse. Forkyndt forordning om politi.

Tor Pedersen i Hillerslev har sluttet kontrakt med sin søn Tøger Torsen og hans hustru Else Laustdatter, således at han overlader dem fæstet, som han på grund af alderdom og skrøbelighed ikke længere kan besidde mod aftægt til ham og en kristelig jordefærd.

(13/2). Claus Herluf Pors har ladet stævne Hans Axel Pors og irettelægger et tingsvidne af 30/1 angående skade på to havrestakke, forårsaget af Hans Axel Porses svin, og endnu et tingsvidne om, at svinene blev indtaget. Nogle vidner, at Hans Axels svin har gået løse på mark og i korn, siden han kom til Momtoft, uden hyrde, og at de har gået op til Ullerupgård og lagt deres grise, og Momtoft folk har hentet både svin og grise uden modsigelse. Hertil svarede Hans Axel Pors og spurgte, hvad mærke de svin havde og begærede opsættelse. Opsat 14 dage.

(13/3). Erik Nielsen efter amtmandens anordning udsteder følgende: Claus Herluf Pors har ladet stævne Jacob Ulf og amtskriver Jens Hansen og begærer, at Jacob Ulf vil udlevere dom og dokumenter, hvorefter der er gjort udlæg i hans bo under hans fraværelse, da slige dokumenter bør leveres i det bo, hvori der bliver taget nam. Jacob Ulf svarede, at den vurdering, han og vurderingsmændene gjorde, har de gjort efter amtskriverens befaling. Claus Herluf Pors spurgte herredsfogeden, hvordan han havde brudt ladedørene på Ullerupgård op. Jacob Ulf svarede, at når hans vurderingsmænd blev indkaldt, skulle han bevise, hvordan han var kommet ind i laden. Claus Herluf Pors har ladet stævne vurderings- og synsmændene, men de er ikke mødt. (Sagen fortsætter).

Efter forskrevne afhjæmelse på Jacob Ulf, amtskriveren og forskrevne synsmænd fremstillede Claus Herluf vurderingsmænd af sættefogeden Erik Nielsen udstedt. Vurderingsmændene har været i Ullerupgårds lade og overværet tærskning af ½ læs hammel? (himmel?) korn, som de selv talte til tærskeren. Deraf blev 6/10 skæppe og ½ læs halm. De vurderede ikke kornet, da de ikke havde haft samme slags korn, der heller ikke var gangbart her i landet (hvede??). De talte også ½ læs byg op til tærskeren, og deraf blev der 7/10 og en

kvart skæppe, og ½ læs byg, deri 4½ tiendedel skæppe, ½ læs hvid broget havre, deri 1 tønne, for tøndens 3½ mk., xxxxx havre ½ læs, deri 1 td. 1 tiendedel skæppe. Af hver del blev ½ læs halm à 20 sk.

Ydermere har han ladet stævne Mikkel Mikkelsen Langballe på Nebel og Jacob Ulf og hans søn Gunde Jacobsen. Claus Herluf spurgte Jacob Ulf, om han ikke hørte, at Claus Herluf tilbød Mikkel Langballe penge, den dag han lod føre korn fra Jesper Nielsens gård i Østerild til Vestergård, og om han ikke tog sin pung og lagde den på bordet. Jacob Ulf svarede, at det var ham vitterligt, men Mikkel Langballe begærede, at han måtte have det korn i ro, som han havde købt af Jens Hansen.

Jacob Ulf udsteder: C:H: (sådan skrives ofte for Claus Herluf Pors!) har ladet stævne borgmester Christian Mortensen i Thisted og irettelægger et dokument, som borgmesteren har givet Claus Herluf, efter at han har gjort udlæg ved indførsel i 23 td. 6 skp. hartkorn i Ullerupgårds mark og i gårdens bygninger den 27. juni 1681 for en kapital på 683 rdl. 4 mk. 15 sk. Borgmesteren har akkorderet med C:H: om, at C:H: skal nyde forskrevne 23 td. 6 skp. og bygningerne til brugelighed til mikkelsdag 1682, hvorfor han har betalt borgmesteren, men han skal betale skatterne, og dersom han holder gården vedlige, skal han før nogen anden nyde den enten ved køb eller forpagtning, hvis han vil give lige så meget derfor som en anden. Dateret Thisted 1/10 1681. Efter dette forpagtningsbrev mener Claus Herluf, at borgmesteren selv skal betale alle kontributioner af gården siden mikkelsdag sidste år og erstatte alle de skader, der er tilføjet Claus Herluf på grund af restancer.

Kendelse: Da dette ting ikke synes at være borgmesterens værneting, opsættes sagen 3 uger.

(13/3). Erik Nielsen på kongens og amtmandens vegne har ladet stævne nogle skudeskipperne på Hanstholm og tiltaler dem og skudeskipperne ved Klitmøller, fordi de ikke efter forordning af 9/10 1680 er ophørt at handle, og fordi de ikke har villet flytte til Thisted og tage borgerskab der. Han fremlagde derefter en specifikation fra toldereren Peder Marcussen på, hvem der havde sejlet og hvor mange gange. Erik Nielsen fremæskede navne på dem, som havde fragtet skuderne. Hertil at svare mødte Enevold Nielsen hans fuldmægtig Anders Knudsen og irettelagde et indlæg, hvori Enevold Nielsen skriver, at skipperne har sejlet for Thisted købmænd, og de, der har sejlet med gods for dem og ikke selv har drevet købmændskab, kan ikke komme ind under amtmandens hårde irettesættelse, og deres sejlads har været borgerskabet til hjælp og ikke til skade eller svækkelse.

Mange af de indstævnede skipperne møder og gør regnskab for, hvem de har sejlet for. Endvidere fremlægges kgl. forordning af 24/9 1666 om skudfarernes ret til at sejle på Norge med kgl. konfirmation 4/10 1670. Der fremlægges også erklæringer fra købmænd i Thisted om, hvis skuder de har fragtet. Desuden købebreve, hvorefter borgere i Thisted har købt part i skuder.

Sagen opsat i 3 uger, og da skal Thistedes borgere fremvise deres privilegier. (24/4).

3. april.

Christen Christensen i Sønder Knudgård i Sennels sogn har ladet stævne Tomas Jacobsen i Klastrup og Mads Christensen i Kløv og irettelagde en kontrakt og obligation på 100 rdl., hvori Mads Christensen og Christen Christensen, født i Kløv, brødre, gør vitterligt, at Mads Christensen skal betale 100 rdl. til Christen Christensen som arv efter hans forældre sal. Christen Jensen og hans moder, når hun dør. Christen Christensen kræver nu sin broder for, hvad der resterer af de 100 rdl., og Tomas Jacobsen for 2 sidl. som han har lånt.

17. april.

Hans Axel Pors lod oplyse 3 kalve, som hans folk har taget i hus på hans vinterrug.

Peder Tomsen på Ørum fremviste en skriftlig forpligt fra Svend Vilsen i Sennels, hvori denne lover at blive ved sin gård, som han ville rømme fra, hvorfor den blev øde. Hvis han rømmer fra gården, skal husbonden have lov til at pågribe ham og sende ham i bolt og jern til Bremerholm.

(3/4). Christen Skriver i Bjerre har ladet stævne folk i Vigsø, Bjerre og Rær og tiltaler dem for skyldig afgift til degnen (= Christen Skriver). Peder Smed kræver, at degnen skal bevise, at der nogen sinde er gået degnekorn af hans gård. Christen Skriver mener, at Peder Smed skal bevise, at gården er fri for at svare.

Sagen opsat 4? uger.

Erik Nielsen på amtskriverens vegne har ladet stævne kongens hjemfaldne bønder til synsvidne.
Opsat 4? uger.

24. april.

Læst kgl. forordning om rebning over Danmark, og om skat til rebningsmændene. Desuden om klædedragt, brylluper og barselstuer.

Steffen Christensen i Skovsted på egne og naboers vegne har ladet vurdere græsningen til nogle øde gårde.

Niels Madsen Skomager, boende ved Klitmøller, får afkald fra Erik Nielsen som fuldmægtig for Mikkel Christensen Black og Jens Christensen, begge ibd. deres vegne for arv efter Niels Skomagere hustru Boell Christensdatter, og på Mikkel Blacks stedbroder, sal. Christen Christensens børns vegne og hans søster Maren Christensdatters vegne ligeledes afkald.

Peder Laursen i Kåstrup tiltaler kirkeværgerne til Hillerslev kirke, fordi de ikke har betalt hr. Oluf Nielsen, hvad han har givet ud til håndværksfolkene, de reparerede Hillerslev kirke, nemlig 165 sidl. Han søger Laust Christensen i

Kanstrup for pengene, og mener, at han så kan søge sine medbrødre. Laust Christensen tilbyder at betale sin anpart straks.

Dom: Hver af kirkeværgerne skal betale sin anpart.

(27/3). Amtmandens fuldmægtig Niels Broch tiltaler efter opsættelse 27/3 skudeskipperne ved havsiden, fordi de ikke har taget borgerskab i Thisted eller flyttet dertil efter forordning af . . ./10 1680. Han irettelægger to forbud, det første mod al handel fra kysten, det andet undtager bl.a. handel med bygningstømmer ved Klitmøller, Blokhuse og Tornby strand.

Kendelse: Da sejlingsmændene ved Klitmøller og Hanstholm irettelægger deres kgl. benådning på deres sejlads til Norge, og Thisted borgere fremlægger deres privilegier og forbud mod samme sejlads, da ved jeg mig ikke at være dommer i den sag, men dersom nogen kan overbevise om at have handlet imod det seneste forbud, bør han derfor stande til rette.

1. maj.

Erik Nielsen på amtskriverens vegne fører vidner på, at en gård i Kjelstrup af Frederik v. Arenstorffs gods, som Poul Pedersen iboede, er øde, og jorden ubrugt. Den ene stævningsmand er syg, og der kan ikke udstedes noget, før han er tilpas.

Sagen mellem Christen Skriver og mænd på Hanstholm fremdeles opsat 14 dage. (15/5).

8. maj.

Niels Andersen på Ballerum fremlægger vurdering og registrering i boet efter Laust Christensen Kræmmer på Ballerum, hvis enke er Ell Christensdatter. Hendes søstersøn er Christen Madsen, som tjener i Sårup. Ingen arvinger nævnt.

Jacob Ulf fik første ting til Peder Nielsen Bisgård i Kåstrup og Peder Andersens enke i Lille Hillerslev, fordi de ikke fremviser rigtighed efter deres afdøde venner.

Christen Poulsen på kongens og amtskriverens vegne har ladet stævne de bønder, hvis gårde er hjemfaldet til kronen efter opsættelse af 17/4. Han tiltaler dem for restancer.

Dom: De skal betale.

Christen Poulsen på amtskriver Jens Hansens vegne irettelægger en landstings-lysningsseddel over en del af det omtvistede husbondløse gods, (som specificeres). Ingen adkomster er forevist.

Dom: Bemeldte gods bør til kongen være hjemfalden, dog Frands Pedersen i Gårddal sin husbond at forklare, højagtbare hr. amtsskriver, hvad restance og ulempe der kan findes på samme bolig.

15. maj.

Christen Andersen Kolsgård i Øsløs på Ingeborg Krabbe, sal. Holger Trolles, hendes vegne tiltaler Søren Jensen til Kølbygård, tidligere forpagter på Bratskov, efter obligation af 18/3 1679 på 2750 rdl. med pant i Kølbygård og gods. Der er kun betalt 500 rdl. med renter. Søren Jensen har købt gård og gods af Holger Trolle. Han har også pantsat gård og gods til Otto Scheel til Birkelse og dermed handlet utilbørligt.

Dom: Søren Jensen skal betale efter obligationen med renter og rentes rente. Og som Søren Jensen har pantsat gården og godset til en anden, skal han indfri dennes obligation.

Erik Nielsen har ladet syne græsningen til en øde gård i Kjelstrup, som Poul Pedersen sidst påboede, og en ager norden Skinnerup kirke, som Laust Nielsen før har haft i brug, og som nu er hjemfaldet til kongen. Samme vej var hulkørt fra den ene ende til den anden. (Sagen fortsætter).

(Erik Nielsen) fremfører vidner, der siger, at de har haft deres møgvogn-vej over samme ager i flere år, og de har set mange andre køre derover. Poul Pedersens ager ligger der næst op til.

(17/4). Christen Skriver i Bjerre tiltaler efter opsættelse 17/4 folk på Hanstholm

for skyldig degnerente, nemlig degnekorn, ost, æg og kage.

Dom: Ingen er mødt med noget, som kan befri dem. De skal betale.

22. maj.

Hans Axel Fors har ladet syne hans moders kiste i Sennels kirke. Det var en fyrrekiste overtrukket med sort bay, og der var intet beslag på den, heller ikke syntes der at have været beslag.

Laust Christensen i Kanstrup og Niels Jensen i Hillerslev, kirkeværger, tilbyder sal. Jens Jensens sønner i Brund, Peder Jensen og Jens Jensen 3 hoveder, der var udlagt for kirketiende i deres faders bo, nemlig et hors, en plag og en ko.

Peder Skøtt i Toussø på egne og Mads Mikkelsens vegne har ladet fremføre synsmænd og har stævnet Eske Christensen i Tousse.

Eske Christensen mente, at der ikke burde udstedes syn, uden at han var skriftlig stævnet. Peder Skøtt svarer og mener, der kan udstedes vidne, da Eske Christensen selv er til stede for retten.

Synsmændene vidner, at de østen for Eske Christensens bolig så en fædrift og en kørevej fra Mads Mikkelsens bolig og Peder Christensens bolig. Vejen var diget tvært over for begge ender, og de syntes, at det var til skade for Peder Skøtt og Mads Mikkelsen. (5/6).

Christen Nielsen i Nørgård i Sennels får afkald fra Jesper Christensen i Sennels for arv, som Christen Nielsens steddatter, Karen Sørensdatter, er tilfaldet efter hende sal. moder Maren Christensdatter, Christen Nielsens forrige hustru.

382

5. juni.

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, har ladet stævne samtlige Sårup mænd i Rær sogn angående dige om deres mark, som ikke efter recessen var opdiget, Vester Rær mænd til forhindring i deres fæled.

Der fremlægges syn. Synsmændene så en gammel Rundell dige, somme steder var Graab (grøft) kendt og somme steder ikke. Der føres vidner på, at Sårup folk har diget om Kiarstoft, når der var sået, men i de år, der ikke har været sået, har toften ligget til drift og kørsel ulast og ukæret. Der nævnes stednavne Hundal, Jeriksbjerg, Korsbjerg. Peder Sørensens broder Enevold Sørensen mindes 60 år ligesom Christen Christensen Boesen og Anders Sørensen i Pugdal, der gik og vogtede hans faders får. Da gennede han nedan om Kiarsdige og vesterad med fårene. Da boede Christen Mikkelsen i Sårup, og han lod dige så forsvarligt, at får kunne ikke springe derover. Flere vidner lignende. Christen Døvhul i Febbersted mindedes 24 år. Da var forskrevne ejendom diget sådan, at øg kunne gå i hilde på nytårstid. Diget blev brugt til møgblanding. (12/6).

(22/5). Erik Nielsen på Mads Mikkelsens og Peder Skøttes vegne i Tousse har ladet stævne Eske Christensen ibd. og fremlagde synsvidne af 22/5, og de forlanger, at han skal fjerne de diger, han har opsat. Han beråbte sig på at ville føre syn og vidner, hvorfor sagen er opsat 3 uger.

Erik Nielsen af Skinnerup tiltaler Mikkil Nielsen for 1 rdl. 4 sk., som han har lånt til hans avls fortsættelse.

Dom: Han skal betale.

Niels Christensen i Lille Hillerslev tilbød frøgæld.

12. juni.

Anders Nielsen i Malle på egne og Malle bymænds vegne fremviste tilståelse fra amtskriver Jens Hansen på græsningen til Steffen Madsens og Søren Madsens øde gård i Malle og synsvidne, der takserede græsningen til 4½ slsl.

Niels Christensen i Lille Hillerslev tilbød 2. gang frøgæld.

(5/6). Eske Christensen i Tousse har stævnet Mads Mikkelsen, Christen Poulsen og Peder Christensen ibd. til syn, besigtelse og dets påhør, og har stævnet modpartens synsmænd, og sine egne synsmænd til at vidne. De er udnævnt af herredsfogeden. De så, at forskrevne gamle fædrift og vogvej var henløben af vand med huller og pøle og bløde af dynd 3½ kvarter dyb. Der var et dige på hver side, og der var intet at holde digerne ved lige med. Der kunne kun med stort besvær drives kvæg på driften, og Eske Christensen kunne ikke have sit korn i fred, når kreaturerne blev drevet frem og tilbage, da vejen var trang og snæver. I begge ender var der to skår at drive igennem og ingen lukke uden to fjæl i søndre ende. Eske Christensen viste dem en ny fædrift, som han sagde var over hans egen eng. Han havde udlagt den til fædrift i stedet for den gamle, og han ville godvilligt tillægge sine naboer den til fælles drift, til drift og til kørsel,

383

og synsmændene syntes, at den var langt bedre end den gamle. (Sagen fortsætter).

Samme synsmænd så østen for Tousse sø nogle agre, som der var kørt vognslag over. Der var også vognslag vesten og sønden søen, både over Eske Christensens agre og eng.

(5/6). Niels Christensen i Lille Hillerslev har på Vester Rær folks vegne stævnet Sårup mand angående Kærtøft dige og kræver, at de skal opdige der omvundne dige.

Opsat 3 uger. (19/6).

19. juni.

(12/6). Erik Nielsen i Skinnerup, kgl. Maj.s delefoged, har ladet stævne folk fra Rær, som har vidnet i sagen mod Sårup mænd. Der er ikke lovligt stævnet. (26/6).

Hans Axel Pors bekendtgør på grund af, at Claus Herluf Pors har ført sager imod ham ved Hillerslev herreds ting, at han ikke længere bor på Momtoft eller i Thy. Han har forpagtet Momtoft bort til Christian Henrik Petersen og er selv ved armeen, hvor han skal søges, om nogen vil sagsøge ham. Der vil han svare. (11/9).

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, tilbyder 3. gangs frøgæld til dem, der har sået i hans husbonds tjeneres jord, og forbyder dem at afføre det.

Erik Nielsen i Skinnerup på kgl. Maj.s tjeneres vegne har ladet stævne samtlige Brund mænd til vidne og anden lovmål, og Kjelstrup mænd til at vidne, samt synsmænd.

Jacob Ulf spurgte, hvad denne sag er angående. Erik Nielsen svarede, at det ved sagens udgang skulle vise sig, at den angik kongens intrader. Jacob Ulf svarede, at som Erik Nielsen ikke nu angiver ved skriftlig stævning, hvorfor sagen formenes at angå kongens interesser, kunne han ikke udstede noget i den sag. (26/6).

Peder Tomsen på Ørum tiltaler nogle af Ørum tjenerne her i herredet for restancer efter specificeret liste.

Dom: De skal betale. (Sagen fortsætter).

Peder Tomsen på Ørum advarede om, at hvis tienderne ikke blev betalt på Ørum inden st. Hansdag, skulle der betales 8 sk. mere for tønden. Forbud i Nors sogn ingen at indføre korn imod lovlig medfart.

26. juni.

Erik Nielsen irettelægger en befaling, hvori amtmanden anordner Christen Christensen i Skovsted til at være sættemand i en sag om adskillige mænd i Rær, da Jacob Ulf skal være interesseret i sagen.

Jacob Ulf svarer, at han vil vige sit sæde, hvis Erik Nielsen beviser, at han er interesseret, men ellers vil han efter kongens bevilling og brev sidde i sit sæde. Erik Nielsen svarede, at han ventede ved tingsvidne at bevise det.

Amtmanden gør vitterligt, at da skarpretteren mester Jens i Fuhr? formedelst alderdom og skrøbelighed har begæret at blive entlediget fra sin tjeneste, så har han antaget Jacob Nieman til at være skarpretter i Thy og Mors, hvorfor han skal have 4 sk. årlig af hver gårdmand, af ½-gårds mand 2 sk. og af en boelsmand 1 sk., hvilke penge han selv skal lade kræve, hvorimod Jacob Niemand skal være pligtig til at udføre sin gerning uden videre betaling uden alene den kande vin eller 1 rdl. derfor. Hver som behøver hans tjeneste, skal hente ham med hest og vogn og føre ham fri tilbage i hans hus, og han skal være forpligtet til at bo i Thisted. Dateret 2/6 1688.

Anders Christensen i Kjelstrup irettelægger efter sin husbonds, Sivert Brockenhuuses befaling en missive om, at Anders Mikkelsen i Kjelstrup har bortlejet største delen af sin gårds kornsæd, og at gården derefter anses for øde, så skatterne ikke kan udredes. Det forbydes alle at høste nogen sæd, men de kan få deres frøkorngården igen. Anders Mikkelsen skal selv hjemføre kornet til sin gård og udtære det der.

(19/6). Erik Nielsen fremæskede den kontrakt, som i dag 8 dage blev gjort mellem Sårup og Rær mænd. Niels Christensen svarede, at i dag 8 dage skulle samme kontrakt møde.

Christen Christensen i Skovsted udsteder dette og efterfølgende. (3/7).

(19/6). Erik Nielsen æskede den mundtlige forening ved tingsvidne i dag her at tilstås mellem Kjelstrup og Brund mænd, hvis ikke, forligelsesmålet da at være ophævet.

Niels Andersen Hyldgård i Nors på egne og Niels Jensens vegne og medinteresserede forbyder folk i Nors sogn at indføre korn, før de har tiendet til kirken.

Claus Herluf Pors spurgte, om nogen på hans søskendes vegne vil have noget at bestille med højbjergningen til Ullerupgård. I så fald skal de få det for det samme, som det er vurderet til, eftersom amtskriveren har skrevet til ham om at betale skatterne og have regres til de vedkommende. (3/7).

Claus Herluf Pors Hvide har ladet stævne hr. Anders Pallesen i Sennels til vidner og anden lovmål, og Vil Orning til Nystrup og Jørgen Kås til Faddersbøl til at vidne. Jørgen Kås og Vil Orning svarer, at de hverken vil eller kan vidne, men sender deres skriftlige kundskab. Hr. Anders påstår, at noget jord i heden

er fælled til Sennels, og han har ladet slå lyng der. Claus Herluf Pors mener, at den hede tilhører Ullerupgård, og han vil tiltale her. Anders for ran.

Jørgen Kås og Vil Orning attesterer, at de har været på Ullerupgård i anledning af rebnings-kommissionens forretning. Da var Claus Herluf Pors sengeliggen-de, fordi han var faldet af hesten og var blevet slæbt i stigbøjlen. Han har begæret, at de to adelsmænd, som var til stede, vil vidne om, hvad der passerede. De vidner, at hr. Anders kom til dem uden præstelig habit og vedkendte sig denne hede som Sennels fælled og sagde, at han havde slået lyng der og hjemført det. Da sendte de bud til Claus Herluf Pors, som bedst kendte marken, og han kom på en vogn og blev kørt derud.

3. juli.

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, har ladet stævne alle lodsejere til Øster Vandet (som er nævnt), amtskriver Jens Hansen og Øster Vandet sognemænd; Niels Norntoft, Jens Christensen Tøfting (med flere, deriblandt en anden Niels Tomsen). Han fremkalder derefter vidner fra Torsted, deriblandt to Niels Tomsener, fra Vang, Tvorup og Nors sogne og også nogle fra Øster Vandet, særlig fra den del, der hører under Hundborg herred, fx. Mads Pedersen i Sand, Anders Jensen i Vestergård. De mindes op til 50 år, og da har Vester Vandet mænd haft deres fri brug og fælled til ildingsbrand og fædrift ulast og ukært i heden, som løber vester fra Hjardal, sønden om Vig og Vester Vandet sognemark, som kaldes Lushede. Erik Nielsen i Skinnerup svarede hertil og fremlagde en fuldmagt til at udføre en sag om deres indstenede hede, underskrevet af nogle af Øster Vandet sognemænd. Christen Jørgensen erklærer dog, at hvis han har skrevet under, har han gjort det ubesindigt, og at han ikke vidste deraf at sige.

Niels Christensen svarede og mente, at Erik Nielsen ikke havde noget at procedere i den sag i dag, før lensherrens og proprietærernes fuldmagt var fremvist.

Niels Christensen spørger, om nogle af Vester eller Øster Vandet sognemænd vil enten samtykke eller modsige den erindring, som Peder Pedersen (Brønsdorff) på patronens vegne har ladet fremlægge.

Peder Pedersen skriver, at Øster Vandet sognemænd har klaget sig over, at de ikke har penge eller andet til at svare landgilde eller skatter med, men de synes at have penge til proces, hvorfor han mener, at de bør betale restancerne. (28/8). Han befaler delefogeden at føre vidner mod dem, der ikke vil være ved rolighed og uden retten til husbondens hjemkomst. (Husbonden = Poul v. Klingenberg). Til dette svarede Vester Vandet mænd (nævnt), at de er tilfreds og begærer, at sagen må bero, til deres husbonders hjemkomst. Det samme siger fra Øster Vandet Anders (Jensen) Vestergård, Christen Olufsen i Vig, Tor Madsen på Holm, Mads Pedersen ibd. og Mads Pedersen i Sand og Clemed Christensen i Øster Vandet. (10/7).

(26/6). Erik Nielsen på Sårup mænds vegne og Niels Christensen i Lille Hillerslev på Vester Rær mænds vegne irettelægger en skriftlig kontrakt om, at Sårup mænd skal opdige deres mark fra Jeriksberg norden om Kiartoft og østen om Hyldal til Korsberg. Vester Rær mænd skal hjælpe dem at dige i 2 dage.

Erik Nielsen på hr. Oluf Nielsens vegne i Hillerslev fører vidner om Kanstrup koners stolesteder i Hillerslev kirke. Indstævnet er Laust Christensen i Kanstrup og hans kvinde. Vidnerne siger, at Maren Nielsdatter, som boede i Kanstrup, først var gift med Laust Ibsen og derefter med Søren Jensen. Hun søgte altid den stol nedenfor Lille Hillerslevs kvinders stole, som er de 8 øverste, og hun sad der med de andre kvinder, som stolen tilhører, sin livstid. Siden da Søren Jensen gift igen, og hans hustru søgte samme stol, til kirken blev så brøstfældig midtpå, at hun ikke kunne sidde der, og hun blev da bevilget at sidde i Præstegårdens stol. Siden blev Søren Jensens hustru Karen Johansdatter med præstens tilladelse siddende i samme stol hos præstegårdens folk, men hendes tjenestefolk søgte altid den nedrige stol. Kanstrup stolestade er altså den 8de fra oven.

(26/6). Claus Herluf Pors har ladet stævne Hans Axel Pors og fremkalder synsmænd, der har synet græsningen til Ullerupgård, som kunne være tjenlig til at slå, og som ikke var udlagt af kommisærerne. På noget af engen voksede små rør og stærgræs, andet var fuld af små tuer og sten, så det ikke kunne slås forsvarligt. Markjorden og borerne var til dels udlagt til kreditorerne og har aldrig været hegnet til høborer. Noget jord bærer kun græs i pletter. Dette års slågræs vurderer synsmændene til 28 sldl. Græsning til bortlejlse til fæ kunne de ikke vurdere til noget, da det er sent på året, og hver mand har selv græsning nok. Der var ellers græsning til fæ, men ikke til at slå.

Niels Christensen, forrige møller i Neergårds mølle fører vidner på, at møllen med alle hans midler og formue er afbrændt ved nattetid, så han, hans hustru og børn kun med nød og næppe undkom og kom ganske nøgne derfra, så de ikke havde noget at skjule deres legeme med, før naboer tilkastede dem gamle klædningsstykker. De vidner også, at han har forholdt sig troligen og vel, og de har ikke hørt nogen klage over ham i nogen måde.

(26/6). Claus Herluf fik 2. ting til hr. Anders i Sennels og udnævnte Sennels mænd. (10/7).

10. juli.

(3/7). Amtmanden befaler, at da Erik Nielsen ikke har måttet føre sine vidner angående striden mellem Øster og Vester Vandet sognemænd for Jacob Ulf, og intet måtte indføres i tingbogen, og han holder ting i våbenhuset og på andre steder imod recessen og ubesindig har underkendt kgl. Maj.s delefoged, som amtskriveren i amtmandens fraværelse befalede at forsvare Øster Vandet mænd, som ingen forsvar eller husbond havde (!), hvorfor Jacob Ulf synes partisk, suspenderes hermed Jacob Ulf, til han har skaffet kongens oprejsning, helst fordi han ikke har fremvist kongens bestalling og sammes konfirmation (!!!), hvorfor Christen Eriksen i Hillerslev anordnes som sættemodmer til at betjene denne og andre sager.

Hertil svarede Jacob Ulf, at han respekterer amtmandens skrivelse, men efter Øster Vandet sognemænds klage og vrang beretning, håber han, at den gunstige herre ikke kasserer ham fra hans edsvorne sæde, før han for sin

ulempe bliver stævnet for sine overdommere og sagen der påkendt, eftersom han af kongen til bestillingen er indsat ved kongebrev såvel som konfirmats, som amtmanden selv har haft i hænde, agter han ikke at aftræde sin bestilling, før anderledes med processen bliver udført, helst efterdi det er en sag, hvori han ikke beskyldes. (Sagen fortsætter).

Er anbefalet af amtmanden Christen Eriksen i Store Hillerslev her over indført retten herefter at betjene og hvad passerer udstede. (17/7).

Borgmester Christian Mortensen på inspektør Christian Henrik (Peter)sens vegne har ladet syne Momtoft bygningers tilstand, og tælle besætningen.

(3/7). Claus Herluf Pors Hvide (CHP) har ladet stævne hr. Anders Pallesen i Sennels og vidner. Der fremlægges tingsvidne af 26/6, hvori er anført en missive fra hr. Anders til Claus H. Pors om, at han fra prædikestolen har oplæst en missive fra landmålingskommisærerne angående præsternes pligt til at optegne alle jorder i sognet, hvorfor hr. Anders forventede C.H.P.s information om »vores fællede«, som han tilegner sig. Når han spørger, hvorfor hr. Anders ikke kunne gøre prædiken for ham, har hr. Anders sagt det til en af hans damseller, at han har en offentlig hore i sit hus, hvor mange lønlige, vidste han ikke, men han véd, at der er et par, hvis ros ikke er smuk, og årsagen til at han sagde det, var at han ville beskæmme den hore, som ikke bluedes ved at bære et ægte barn til Herrens alter. Ellers begærer hr. Anders, at CHP vil afskedige denne sin omtalte konkubine.

Claus Herluf Pors satte derefter i rette, at hr. Anders i dag (bør lide) 3. ting til dom for ransdele for lyngs afførsel af Ullerupgårds endels hede at være ran under loven, eller lovligt med sandemænds tov lovlig lavhævd eller 12 mænds' ed befri sig. Hr. Anders ønskede CHPs adkomst og foreviste et tingsvidne af 13/8 1614? om, at nogle folk i Sennels har slået lyng i en bestemt hede. Hans Dyre til Ullerupgård var til vedermålsting.

CHP kalder dette tingsvidne et bevilget tingsvidne om en hede, hvis navn ikke nævnes, og forlanger igen lovlige dokumenter og adkomstbreve, skøder, sandemænds tov eller andet, som han for sig og sine medarvinger vedkender sig samme hede efter kommissariernes attest.

Præsten fører vidner om, at CHP og hans karle under gudstjenesten gik op i koret med et af hans salig børns lig, og at CHP sagde, at præsten på prædikestolen sagde, at hans kone gik i kirken som en skøge. CHP har skrevet en missive til biskoppen og klaget over, hvad præsten havde sagt om hans kone, og over at han havde lovet at påføre CHP og hans kone skam og vanære, hvorfor han mener, at hr. Anders bør være mindre mand.

Hr. Anders beskylder CHP for at have inficeret med fransoser, og for, at han foruden Bente Hansdatter havde et par horer på Ullerupgård. Claus Herluf Pors kalder hr. Anders en skælm, en løgner, en falsk angiver og en Guds ords ubesindige tjener, og siger, at det er løgn, når hr. Anders siger, at han kom til CHP og kommissærerne for at få information om heden. Han talte ikke et ord til kommissærerne uden hvad deres, Jørgen Kås og Vill Orning's attest viser. Osv., osv.

Sagen opsat 6 uger, da kommissærernes attest og hr. Andersens vidner ikke

stemmer overens, og da skal der gives forklaring på, om to i sagen nævnte høje ligger på Ullerupgårds endel eller på Sennels fællede. Hvad angår de gode mænds, Claus Herluf Pors og hr. Anders, deres hårde skældsord og tale, da som sagen angår ære og lempe, henvises den til Landstinget. (17/7).

(10/7). Niels Christensen i Lille Hillerslev begærede, at et tingsvidne af ... (3/7) sidst angående Lushede i Øster Vandet måtte læses. Sættefogeden Christen Eriksen svarede, at så længe det forbud på Hundborg herreds ting står ukasseret, kan han ikke påskrive det. (17/7). (Sagen fortsætter).

Erik Nielsen ønskede tingsvidne efter det skudsmål, ældste Poul Enevoldsen i dag 14 dage fremviste. Skriveren sagde, at skudsålet ikke var indleveret til ham, så han kunne ikke forfatte det i Tingsvidne.

17. juli.

Claus Herluf Pors ønskede de dokumenter angående hans sag mod hr. Anders under forsegling, da han skal møde for Højesteret. (31/7).

(10/7). Erik Nielsen fremviste amtmandens befaling om, at Christen Eriksen skulle være sætledommer, hvorefter han begærede, at sættefogeden og skriveren ville respektere befalingen og ikke tillade Jacob Ulf at lade noget indføre i tingbogen, eller forsegle noget.

Jacob Ulf bød sig i rette og ville svare imod Erik Nielsens tiltale. (Sagen fortsætter).

Forkyndt forordning om klædedragt og en om den nye lovbog og en om jernmanufaktur.

(10/7). Jacob Ulf fremviste kgl. Maj.s konfirmation på hans herredsfogderi af 5/10 1670. Christen Eriksen udsteder dette og efterskrevne. (24/7).

(10/7). Erik Nielsen lod læse et tingsvidne angående nogle mænd i Vester Vandet, som har afført lyng fra Øster Vandet hede, og fik 1. ting til ransdele over Brund mænd. (Sagen fortsætter).

Erik Nielsen lod læse et forbud og sandemænds tov af Hundborg herreds ting, og Niels Christensen i Lille Hillerslev begærede et sit tingsvidne på Vester Vandet mænds vegne læst og påskrevet, hvortil sættefogeden svarede, at da tingsvidnet stred imod det fremlagte forbud, kunne han ikke tilstede Niels Christensen at få sit vidne læst.

Niels Christensen, delefoged til Ørum, har ladet syne det hus i Hinding, som Peder Pedersen påboede. Indstævnet er Peder Nielsen Husmand i Hinding og Johan Jensdatter, sal. Christen Mikkelsens i Hillerslev. En seng var brudt ned og borte, bord og bænke var borte, 5 stoklav var nede, 4 vindskeder borte, vinduerne brækket.

Christen Mikkelsens enkes hus i Hillerslev manglede 3 fag, som var faldet ned og borte både i længden og bredden.

24. juli.

Otte mænd vidner med herredsfogeden Jacob Ulf i Østerild. Hæderlige og vellærde Jens Nielsen Trøye lader tiltale sin tjener i herredet for restancer. (Sagen fortsætter).

Jens Nielsen Trøje fremviste et skøde på ovennævnte bønder og tjenere, dateret Hæstruppgård . . . 23/6 1682, undertegnet af Karen Høg.

(17/7). Jacob Ulf fremviste kongens konfirmation på hans herredsfogedbestilling, som lyder iblandt andet: »... forbyder vi alle og enhver, efter som forskrevet står, at hindre eller i nogen måde forfang at gøre«. Derefter erklærer han, at da den sag mellem Brund mænd og Kjelstrup mænd ikke vedrører sagen om Øster Vandet hede, vil han ikke vige sit sæde i denne sag. (Sagen fortsætter).

Hertil begærede Erik Nielsen, at amtmandens befaling, at Christen Eriksen skal udstede, hvad der passerer, helst fordi Jacob Ulf er stævnet til genmæle mod nogle vidner mellem kongens tjenere i Kjelstrup og Poul v. Klingenberg's tjenere i Brund, hvad hen vil bevise.

(31/7). Han forelagde derefter for sættefogeden en tiltale mod Brund mænd for ulovlig brug af jord, tilhørende Kjelstrup mænd og har ladet stævne Kjelstrup mænd til at vidne og Brund mænd. Desuden er stævnet ransnævninger over Brund mænd samt over tre mænd fra Vester Vandet inden 6 ugers udgang og forinden at aflægge ed for amtmanden.

Jacob Ulf svarer, at han vil dømme i alle sager undtagen den, der vedrører Øster Vandet hede. Christen Eriksen, sættefoged, svarer, at han efter amtmandens ordre vil lade Erik Nielsen føre sine vidner, da Jacob Ulf er lovligt stævnet i sagen. (Sagen fortsætter).

Erik Nielsen fører vidner på, (synsmænd) at Brogårds eng i Kjelstrup var overgødet med fåre- og fæmøg og i Brogårds dal syntes der at være avlet 3 læs lyng (!). (Sagen fortsætter).

Erik Nielsen fremfører vidner på, at der var drevet får i Brogårdsdal, og hyrderne sagde, at det var Brund mænds får. (31/7).

(17/7). Erik Nielsen har ladet stævne de tre V. Vandet mænd til ransdele, som har slået lyng i Lushede, og ældste Poul Enevoldsen i Agerholm og Peder Sørensen for et skudsmål, de har gjort, og herredsfogeden Jacob Ulf, Christen Skåning skriver og Niels Christensen i Lille Hillerslev og hans sammensankede vidner, og de Ø. Vandet mænd, som har vidnet, at V. Vandet mænd altid havde brugt Lushede (mellem Ø. Vandet mænd nævnes Christoffer Sørensen ved Søen). Desuden en tinghører, som hørte Poul Enevoldsens skudsmål, der ikke blev indført. Erik Nielsen klager over, at amtsforvalterens »befaling« til ham om at forsvare Ø. Vandet mænd ikke måtte læses og påskrives. (Sagen fortsætter).

Erik Nielsen fik 2. ting til ransdele over de tre V. Vandet mænd og Brund mænd. (Sagen fortsætter).

(En side mangler måske) . . .

Erik Nielsen formener, at sættefogeden ikke bør udstede noget, som strider mod en dom angående sandemænds tov. Niels Christensen i Lille Hillerslev begærede at måtte føre sine vidner. Det nægtes af sættefogeden.

31. juli.

Herredsfogeden Jacob Ulf og sættefogeden Christen Eriksen.

(17/7). Jacob Ulf lod læse kongens konfirmation på hans bestilling. Claus Herluf Pors har ladet stævne hr. Anders Pallesen til vidnespårer og Karen Andersdatter Almoder? til at vidne. Hun svarer skriftligt, at hun af CHP blev kaldet til Ullerupgård og hentet, for at hun skulle syne hans folk, da han havde mistanke om, at nogle var smittet af fransoser (kønssygdom). Hun fandt, at hans ladekarl, Laurits Jensen, som i nogle år havde været rytter i Skåne, var smittet, og han klagede sig over, at han var blevet smittet der. En pige, Kirsten Nielsdatter, var også smittet, og ladefogeden havde smittet hende. Hun blev straks sat i gårdens fængsel til straf, og karlen blev straks forvist fra gården. Pigen havde tjent hos Karen Andersdatter og var i sin tjeneste en hedning, da hun ikke vidste af Gud eller hans ord at sige. Da Karen Andersdatter er svag, møder hendes søn Jens Knudsen i Brund for hende. (7/8).

(24/7). Erik Nielsen har ladet stævne Brund og Kjelstrup mænd og ransnævningerne, for at de kan gøre deres tov og forinden aflægge deres ed for amtmanden, og stævnede Jacob Ulf. 2) Han irettelagde et tingsvidne af Hundborg herreds ting 25/9 1682, da Erik Nielsen fremlagde en dom af Hundborg herreds ting 1613 6/12, som siger, at Tomas Nielsen i Tøfting begærer en endelig dom, efter at han har erhvervet to uendelige domme 1613 4/10 og 15/11, hvori nævnes tingsvidne af 1613 27/9 med et synsvidne, over nogle kast (gravede huller el. grøfter) og nogle kiøcher med 3. digetørv på hvert led fra en sten i rindediget nordøst til Vandet sø ved samme rindedige og siden fra søen og østerad sønden om Tanderup, sydøst til den vej, som løber fra Vester Vandet til Skårup osv. Vester Vandet sognefolk ville ikke vedkende sig disse kast og køkker. Tomas Nielsen irettelagde et sandemænds ed af 1536, mandag efter Allehelgensdag, hvori Knud Bonde, herredsfoged, og Mogens Dabierre, præst til Sjørring kirke m.fl. gør vitterligt, at sandemændene har gjort skel mellem Vigs hede og Øster Vandet hede. Vigs hede kaldes også kongens endels hede og ligger vest for Rindediget og Øster Vandet hede. De satte en sten norden i Rindediget og fra den sten til rette markskel sønderpå til den sten, de satte ved Skinnerup vej og erklærede det for rette markskel undtagen de stug og særkøb, og hvad der burde undtages efter tingsvidne. Et andet sandemænds tov af samme ting 1572 sætter skel mellem Torsted hede, Skårup hede og Øster Vandet hede. Der var grøfter og køkker, som Vester Vandet mænd ikke ville vedkende sig. Endvidere fremlægges tingsvidne om de tre mænd, der slog lyng i Lushede, tingsvidner om ransnævningers udmeldelse 1. og 2. ting, og om det skudsmål, som Poul Enevoldsen i Agerholm og Peder Sørensen i Skårupgård gjorde for de

tre mænd fra V. Vandet, at de var i kongens ærinde i Thisted med skatter og derfor ikke kunne møde til det ting, de var stævnet til.

Erik Nielsen kræver, at ransnævningerne skal gøre deres ed og afsige kendelse. De svarer, at når de får dokumenterne fra begge sider at se, vil de afsige deres kendelse.

Kendelse: Skudsmålet skal fremlægges. Ransnævningerne, som ikke nu ville dømme, skal betale hver 3 mark til Erik Nielsen. (7/8).

(17/7). Claus Herluf Pors har ladet syne skellet mellem Ullerupgårds endels hede og Sennels, Brunds og Kjelstrup fæled efter herredsfogedens befaling. De beskriver skellet og siger, at på Ullerupgårds hede ligger der ingen høj, der kaldes Stagshøj, men Guldager høj ligger på gårdens endels hede. Skellet er let at se, da Ullerupgårds hede ikke er således overgravet eller forfuldt (forfulgt?) med lyngleer som byernes fæled, der er ganske overgravet og opslået. Det kunne ikke kendes, at der var gravet møntørv på heden.

(31/7). Erik Nielsen på kongens tjenere i Kjelstrups vegne på den side og på Brund mænds vegne på den anden side fremstiller Brund mænd, som forpligter sig til at hegne Brogårds dal som andet hegnet eng og til ikke at komme på Kjelstrup hede, som ellers kaldes Hejerberg, med nogen brugelighed, uden det sker med Kjelstrup mænds minde, og til at betale sagens omkostninger.

7. august.

Læst forordning om vægt og mål, om jagt, og om kvæsthuse og hospitaler.

(31/7). Claus Herluf Pors Hvide har ladet stævne hr. Anders Pallesen til vidnespårhør og 45 mænd til at give ham skudsmål. De vidner, at han både i sine unge år, som ung karl og siden som gift mand, boende i herredet, har forholdt sig, som en særlig og velbyrdig adelsmand anstår. Han har ikke overvoldet eller forurettet noget menneske eller begået nogen falskhed, men i alt, hvad der har været muligt, hjulpet enhver fattig og betrængt til rette og skel i alle måder. Han har forholdt sig mandig, ærlig og skikkelig i rettergang og lovens medfart, besindig, beskeden og retfærdig mod os og alle sine herredsmænd osv. In summa så kan aldrig skrives eller udsiges så ærlig og berømmelig et vidne eller stokkenævn, at vi alle, om det bedre end dette kunne føres i pennen, jo vil være hans Velbyrdighed gestendig og meddele ham. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors har ladet stævne Sennels sognemænd. De vil efter alder og minde ikke vedkende sig nogen del i Ullerupgårds endels hede eller nogen brugelighed deri.

(Claus Herluf Pors) har ladet stævne Maren Eriksdatter i Kjelstrup og Mikkil Nielsen i Skinnerup til vidnespårhør, samt nogle vidner. Denne sag er formedelst herredsmændenes forbøn afsonet og derfor ikke videre derudi skrevet.

(31/7). Christen Eriksen udsteder:

Erik Nielsen fremlægger igen tingsvidner i sagen om Lushede. Sættefogeden Christen Eriksen ønskede, at Vester Vandet mænd i dag skulle fremlægge, hvad de har at svare imod lovens fyldestgørelse af ransnævninger angående »Øster Vandet hede«.

Jens Knudsen af Brund mødte at svare på Ørum defefoged, Niels Christensen i Lille Hillerslev hans vegne og fremlagde et indlæg fra Niels Christensen, hvori han siger, at han nogle gange var blevet afvist med sine dokumenter og breve og var blevet forment af sættefogeden at få dem læst og påskrevet, og da Erik Nielsen ville lade ransnævninger oversvære Vester Vandet mænd for ransdele, begærede Niels Christensen fire gange lov og lyd og fremlagde på husbondens vegne dokumenter, men 4 gange blev han imod lov og ret nægtet lov og lyd, hvorfor han så sig nødsaget til at kræve sig rettesløs og kaste sine 3 mk. efter loven for dommeren

Sættedommeren begærer igen, at V. Vandet mænd vil fremlægge noget til deres befrielse. Erik Nielsen kræver igen, at ransnævningerne skal betale ham 3 mark hver, hvilket sættedommeren dømmer. (14/8).

(31/7). (Erik Nielsen) har ladet stævne Jacob Ulf angående det omtvistede skudsmål, som Jacob Ulf skulle have taget til sig. Jacob Ulf svarede, at da de to mænd, der udstedte skudsmålet, ikke var til stede, kunne han ikke udstede noget den gang. Erik Nielsen fremlægger igen tingsvidner, sandemænds tov m.m. og påstår, at heden hører til Øster Vandet.

Sættefogeden dømmer, at heden skal tilhøre Øster Vandet mænd, så længe de nævnte tingsvidner og domme står ved magt, og at de tre V. Vandet mænd skal lide som for vitterligt tyveri og ran.

Claus Herluf Pors fik 1. ting til nogle Sennels mænd, som ikke er mødt for at tilstå.

14. august.

(7/8). Erik Nielsen kræver igen, at ransnævningerne skal afsige kendelse. De svarer igen, at når de får dokumenterne på begge sider at se, vil de kende i sagen. Erik Nielsen mener, at salmand Andersen ikke bør vidne i sin egen sag, og kræver igen tre mark af hver ransnævning. Sættedommerne dømmer, at han tilsteder ham dem. (Sagen fortsætter).

Jacob Ulf fremviste igen kgl. konfirmation på hans betilling og vil lade Peder Pedersen (Brønddorff) af Ørum fremføre sine vidner. Han begærer af Erik Nielsen, at han skal fremlægge kgl. tilbagekaldelse af hans bestalling, ellers vil han lade Niels Christensen, defefoged til Ørum føre vidner på Peder Pedersens vegne om, hvad der passerede på tinget i dag for 14 dage siden. Erik Nielsen begærer, at sættefogeden vil efterleve amtmandens befaling. (Sagen fortsætter).

Niels Christensen i Lille Hillerslev fremkalder vidner og ransnævninger. En af dem siger, at han ikke husker, om det var før eller efter at Niels Christensen

havde kastet sine 3 mark, at sættefogeden råbte, om nogen havde noget gyldigt at fremføre. De andre vidner, at Erik Nielsen lod dokumenter angående Øster Vandet hede oplæse, og til 3. ting i ransnævningernes overværelse begærede dom til ransdele. Da kom Niels Christensen med sin husbonds fuldmagt på Vester Vandet mænds vegne og bød sig til genmæle og i rette og fremlagde dokumenter i denne vidtløftige sag, men han måtte for sættefogeden og Erik Nielsen ikke få et ord læst af hans dokumenter, og ikke heller måtte han få sin mundtlige irettesættelse indført. Niels Christensen bød sig anden og tredje og fjerde gang i rette med sine dokumenter, og begærede, at de dog måtte oplæses for ransnævningerne til oplysning, men det blev ham forment af sættefogeden og Erik Nielsen, og det blev forbudt skriveren at læse og påskrive. Niels Christensen erklærede sig da retsløs, kastede sine 3 mark for dommeren og gik med solen baglæns over tingstokkene af tinget.

Dernæst førte Erik Nielsen for siddende ret spottelig og skammelig tiltalte til hr. Klingenberg's fuldmægtig og defoged Niels Christensen. Blandt andre ukvemsord sagde han, da Niels Christensen begærede lov og lyd: »Nu skal du fylde din hals med skidt« og mere, som ikke for retten bør nævnes, og ikke alt er muligt at huske, men hans tale var undertiden slem. Erik Nielsen sagde også til herredsfogeden Jacob Ulf, da han imod så ubillig rettens medfart rejste sig og ville gå til side og sagde: »Dette er ikke ret«, da sagde Erik Nielsen til Jacob Ulf: »I skal holde Eders mund, til min røv går!«

Da sagde Erik Nielsen selv ransnævningerne eden for og tog selv eden af dem, hvilken ed han med sine oprakte fingre uden nogen bog selv foresagde, og de måtte sige den efter ham. Han forelæste derefter af 23. kapitel i Anden jyske Lovbog, og ransnævningerne med oprakte fingre måtte eftersværge den, indtil de kom til de 3 mark bod i samme kapitel, og det før nogle breve eller dokumenter blev enten læst eller forevist. Vidnerne var mødt og tilstod deres vidne i alle ord og punkter. (Sagen fortsætter).

(7/8). Claus Herluf Pors fik 1. ting til dele over nogle Sennels mænd, som ikke har villet aflægge deres vidne om Ullerupgårds hede, og lod oplæse breve og dokumenter angående denne hede for ransnævningerne. (21/8).

Peder Pedersen, forvalter på Ørum, fremviste et vidnesbyrds vidne angående Lushede eller Vandet hede af 3/7 og begærede at få det læst og påskrevet, hvorefter ransnævningerne frembød sig at gøre deres tov. Skriveren forespurgte sættefogeden Christen Eriksen, om han ville tilstede ham at læse og påskrive dette vidne, hvortil sættefogeden svarede, at da vidnet stred imod sandemænds tove, vidste han ikke at tillade skriveren at læse eller påskrive vidnet. (Sagen fortsætter).

Erik Nielsen har ladet stævne ældst Poul Enevoldsen i Agerholm og Peder Sørensen i Skårupgård og desuden Jacob Ulf, herredsfoged, angående det skudsmål, de gjorde for tre mænd fra V. Vandet.

Jacob Ulf formener at være fri for andet ting.

Dom: Poul Enevoldsen og Peder Sørensen bør lide andet ting, og Jacob Ulf være fri for 2. ting.

21. august.

(14/8). Hr. Klingenberg's tjener og fuldmægtig, Peder Tomsen af Ørum, begærer at få tingsvidnet fra i dag otte dage om rettens medfart den 31. juli læst og påskrevet, hvortil sættefogeden sagde, at da han nu fornemmer, at samme vidne er ham imod, ved han ikke ham at denne gang at få vidnet forsejlet. (28/8, 2/10).

(14/8). Claus Herluf Pors tiltaler hr. Anders Pallesen i Sennels efter opsættelse af 10/7, fordi han påstår, at Ullerupgårds endels hede er fælles hede for Sennels, og fordi han har slået lyng der og hjemført det. Tidligere tingsvidner fremlægges.

Hr. Anders fremlægger et gammelt tingsvidne af 13/8 1616, hvori en del Sennels mænd vidnede, at de ulast og ukært har brugt en hede, som dog ikke nævnes ved navn eller specificeres, og Hans Dyre (til Ullerupgård) var til vedermålsting.

C. H. Pors fremlægger et missive fra Hr. Anders til ham, hvori han skriver, at C. H. Pors degenerer fra sine forfædres dyd og fromhed. Han begærer ransdele over hr. Anders for den lyng, han lod slå, og fremlægger tingsvidne, hvori Sennels mænd fralægger sig al brug i Ullerupgårds endels hede, og tingsvidne, der bestemmer denne hedes beliggenhed.

Dom: Hr. Anders bør lide for vanhjemmels brug efter loven og ransnævningers sigelse. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors begærer 3. ting over nogle Sennels folk, som ikke har villet møde for at aflægge deres vidne.

Han får 3. ting. (28/8).

(14/8). Erik Nielsen i Skinnerup begærer 3. ting over to mænd fra V. Vandet sogn, ældste Poul Enevoldsen i Agerholm og Peder Sørensen i Skårupgård, fordi de ikke har fremlagt det skudsmål, de gav for tre mænd fra V. Vandet. De mener, at der ikke bør udstedes 3. ting, før 1. og 2. ting er forsejlet.

Kendelse: Der udstedes 3. ting over dem. (28/8).

28. august.

Hans Axel Pors bød sig til genmæle mod Claus Herluf Pors angående vintersæden og høbjergningen til Ullerupgård. Han mener, at hvis arven var blevet delt, så han fik sin del af jorden, skulle han nok have bjerget avlen, men det var ham forbudt til sagens uddrag at befatte sig med jorden.

(14/8). Claus Herluf Pors irettelægger et vidnesbyrd fra nogle Sennelsmænd, der erkender, at de ingen brugelighed havde haft i Ullerupgårds hede, dog vidner en af dem, at hans fader havde brugelighed deri.

(21/8). Erik Nielsen lader fordele ældste Poul Enevoldsen i Agerholm og Peder Sørensen i Skårupgård efter at han har fået 3. ting til dem.

Læst befaling til amtmand og amtskriver om jordebøger på det til kongen hjemfaldne gods.

(3/7). Niels Christensen, delefoged til Ørum, tiltaler nogle mænd i Øster Vandet for restancer til Ørum.

Erik Nielsen svarede, at hvad han havde at svare, skulle forfattes i tingsvidne.

Dom: De skal betale, eller have deres fæste forbrudt. (Sagen fortsætter).

Erik Nielsen mødte og svarede, at restancer efter forordningen skal søges hvert år.

Claus Herluf Pors fik 1. og 2. ting til ransdele over hr. Anders Pallesen. (Sagen fortsætter).

4. september.

Herredsfogeden Jacob Ulf og sættefogeden Christen Eriksen.

Claus Herluf Pors Hvide har ladet stævne hr. Anders Pallesen og ransnævningerne. Hr. Anders Pallesen ikke mødt. Ransnævningerne erklærer, at de er indstævnet med Landstingsstævning, kan de ikke gøre deres ed, før landsdommerne har kendt i sagen. (2/10). (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors gav til kende, at da han gik fra sin hest til tinget i dag, kom der to personer og ville stævne ham som en fledføring eller en som ikke bor i herredet eller landet, hvorfor han nu giver til kende, at han bor og residerer på Ullerupgård, og at han ikke ville parere en sådan ugyldig stævning. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors giver til kende, at intet i denne sag angående ran må udstedes, før landsdommernes stævninger lovlig forkyndt.

(7/11 1682). Jep Mikkelsen på Bak i Hjardemål på Anders Nielsens vegne i Hjardemål skøder til hans hustrus arvinger Niels Tangs gård på Ballerum, vurderet til 100 rdl. og noget jord på Thisted mark. Arvingerne er Anders Christensen i Hunstrup på egne og broder Christen Christensens vegne i Kårse, Erik Nielsen i Skinnerup på sin broder Niels Poulsens vegne, Jens Christensen Huas i Skinnerup på sin hustru Anne Poulsdatters vegne og på Mads Madsen i Sinderup og Christen Madsen i Tingstrup deres vegne, Søren Mikkelsen i Tingstrup på sin hustru Zidsel Poulsdatter og Laust Nielsen i Kårse på sin moder Maren Christensdatters vegne. De fleste giver afkald.

Afkald fra de øvrige arvinger til Jep Mikkelsen.

Mikkel Langballe stævner med to mænd fra Bleggehoell Anders Olufsen ved Klitmøller for restance.

Dom: Han skal betale.

11. september.

(19/6). Hans Axel Pors til Momtoft har ladet stævne inspektøren for Momtoft port og fremlægger syn over, hvor meget korn, strå og foder der var på Momtoft, og på marken. Meget var nedtrådt og fordærvet. (18/9, 2/4 1684).

Hans Axel Pors fremkalder nogle af sine folk, som vidner, at de har drevet med Momtoft fæhjord på Momtoft mark og Sennels fæled og fæet har ikke været på Ullerupgårds mark, undtagen hvis nogen kunne have bisset.

Erik Nielsen, forordnet delefoged, har ladet stævne Christen Christensen i Skovsted på sin moder, Maren Stephendatter, sal. Christen Bertelsens i Skovsted, hendes vegne, Peder Christensen i Kjelstrup, Anne Christensdatter i Nørgård i Sennels, Maren Christensdatter og Else Christensdatter i Skovsted hos Stephen Christensen, de umyndige med deres lavværg. Han fremfører vidner på, at de 20/6 1680 var i sal. Christen Bertelsens bo i Skovsted og registrerede boet, og at boets formue ikke kunne strække til gælden nærmere end 90 sldl.

Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet syne skade på hans korn.

Jep Christensen i Brund har ladet syne en lille dreng, der tjente Jens Knudsens ibd. Han var blå og blodstemt slået engelangs på hans venstre side, aksel, skulder og ned på hans lår og ben, og hans højre hånd og side engelangs på hans ben og lår, og han sagde, at Erik Laustsen i Brund havde slået ham. Jep Christensen gav last og klage over Erik Laustsen. (Sagen fortsætter).

Hr. Anders Pallesen i Sennels irettelægger en obligation på 50 rdl. 5 mk. udstedt til ham af Anne Arenfeld 20/4 1677 med pant i en bolig i Hov i Sennels sogn, som Mette Sørensdatte ibor.

Han satte derfor i rette, at Claus Herluf Pors, som har skaltet og valt med denne ejendom og bortført afgrøden i dette år, skal erstatte ham skaden, samt at han bliver sat i besiddelse af det pantsatte.

Dom: Hr. Anders bør ved gode mænd tiltræde sit pant, og de hindrende? skal erstatte ham, hvad skade og interesse der bevisligt er tilføjet ham.

Jep Christensen fik 2. klage over Erik Laustsen i Brund for slag og skade.

Hans Aksel Pors har ladet stævne Claus Herluf Pors og irettelægger en obligation til ham, udstedt af Anne Arenfeld 20/3 1677 på 600 rdl. med pant i 36 td. hartkorn i Ullerupgård.

Dom: Hans Axel Pors bør ved gode mænd have indvisning i pantet.

18. september.

(11/9). Hans Axel Pors har ladet stævne inspektøren Petersen for Momtofts port. (Ikke mere). (Sagen fortsætter).

(21/8). Hr. Anders Pallesen har ladet stævne Claus Herluf Pors og nogle vidner. Claus Herluf Pors formente, at intet burde udstedes, før landsdommerne havde dømt, og at rebningsmændene også burde være stævnet.

Kendelse: Jeg ved ikke herpå at kende andet end at de velædle kommissærer jo bør stævnes til sligt.

Claus Herluf Pors lyste Ullerupgårds mark i hegne så vidt, som ham tilhører efter syn på høbjergning.

Amtmanden befaler, at Christen Andersen i Jensby skal indføre, hvad der passerer, da skriveren, Christen Madsen Schonning, nu er forhindret ved landmålingen og desuden er stævnet som vidne.

(Se ovenfor). Hans Axel Pors lader lyse efter nøglen til hans rustkammer og fremlægger forpagtningsbrev mellem ham og inspektør Petersen, som skulle gælde 3 år til 1686. Dernæst fremlægger han syn over kornet, som var affaldet og gået i jorden og ikke kunne høstes, eller nedtrådt og rådden, hvorefter han mener, at inspektøren har forbrudt sin forpagtning. Desuden bør Petersen erstatte ham den skade, som synet melder om, og den skade, husholdningen har lidt, ved at der ikke er forråd på gården, når han nu i en ubelejlig tid må tiltræde gården, så der må indkøbes fisk, slagtefår og andet, og tørv til husholdningen i vinter nu, efter at alle tørv er bortkøbt, hvad enhver ved. Gødningen er ikke udført, og der er ikke gjort anstalt til at så vintersæden.

Kendelse: Petersen er ikke mødt. Sagen opsat 1 måned.

25. september.

Søren Jørgensen på Søren Sørensens vegne i Hov lyser efter en brunstjernet hestplag, som blev frataget ham, da han havde slået den løs til vand. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors oplyser en brunstjernet hestplag, som er uskåret, som han lod tage i hus ved sine tjenere, da den gik løs og ledig uden tøjr, fjeder eller hilde på marken, hvor den selv ville. Det skete, for at den ikke skulle gøre skade på fattige folks bæster. (2/10).

Claus Herluf Pors fremstillede en kvinde, Agnete Mathisdatter, som erklærede, at Jens Andersen var fader til det barn, hun nu går med, og som blev gjort på en Ålborgrejse, da hun pinsemarked rejste til Ålborg.

Hun bekendte, at hr. Anders Pallesen i søndags holdt hende for, at hun skulle skyldes Claus Herluf Pors, så skulle han give hende en god? skrifte og en skrifteseddel og fly hende ned til Ålborg.

(Claus Herluf Pors) oplyser 6 svin, som har gået i hans have og gjort stor skade. (9/10).

Niels Christensen i Lille Hillerslev leverer på Brund mænds vegne 2 rdl. 12 sk. til Erik Nielsen efter deres forpligt.

Erik Nielsen på Maren Eriksdatter i Kjelstrup hendes vegne kræver 8½ rdl. af hendes søstersøn Erik Laustsen i Brund, som han efter forskrivning skylder hende.

Dom: Han skal betale.

(4/9). Borgmester Enevold Nielsen i Thisted får skøde fra arvingerne efter Anders Nielsens hustru i Hjardemål på den halve gård på Ballerum, som Niels Tang beboer, og noget jord på Thisted mark. Hvilket gods er dem tilskødet af Anders Nielsen.

2. oktober.

Læst forordning om korn- og proviantskatter.

På kongens vegne udnævnes efter den nye lov otte faste tinghørere, som herefter i år og dag kontinuerlig skal møde kl. 10 til tinget.

(18/9). Claus Herluf Pors oplyser 2. gang en brunstjernet hest. Søren Sørensens i Hov lover, at han efter denne dag ikke vil handle mod kongens forordning, og at han vil betale Claus Herluf Pors en tønde havre.

Med Claus Herluf Pors . . . (kun en linje).

Erik Nielsen, kongens delefoged har ladet stævne Claus Herluf Pors og fremlægger attest om, at han har redet på jagt i juni måned på Sennels mark. De der har underskrevet, er ikke mødt. Et par vidner fortæller, at de har set Claus Herluf komme ridende med 4 hunde og havde en hare med sig. (23/10).

(Et blad mangler vist).

(14/8). (Det første af indførselen mangler, men angår, at Niels Christensen, delefoged til Ørum, på tinge klagede sig retsløs, kastede sine 3 mark for sættemmeren og gik af tinget) (Erik Nielsen)? fremstiller vidner og spørger dem, om sættefogeden ikke råbte til Niels Christensen og tilbød ham lov og lyd. De vidner, at sættefogeden råbte til Niels Christensen, efter at han havde kastet sine tre mark og var gået af tinget, at han skulle komme ind og tilbød ham lov og lyd.

(4/9). Hr. Anders Pallesen har ladet stævne Claus Herluf Pors og nogle vidner. Hr. Anders spørger et vidne, om han ikke ved, at den omtvistede ejendom har været fældet i 70 år. Claus Herluf Pors svarede, at da dette vidne angik en ejendomstrætte, skulle alle proprietærer underrettes, før der sker noget. Kendelse: Da der ikke er stævnet så lovligt, som det sig burde, skal der ikke udstedes noget før lovlig kald og varsel.

Claus Herluf Pors har ladet stævne folk i Sennels til at vidne, om de heste, som hans folk tog i hus på Ullerupgårds mark, var taget på nogle ulovlige steder eller på deres mark. De vidner, at de så ingen tage dem af deres mark og gav ingen penge deraf.

Hr. Anders Pallesen har ladet stævne Claus Herluf Pors, og nogle folk til at vidne. (Ikke mere).

9. oktober.

(25/9). Niels Christensen oplyser 2. gang på Claus Herluf Pors's vegne nogle svin.

Læst forordning om kop- og kvægskat.

16. oktober. Intet.

23. oktober.

(2/10). Erik Nielsen begærer 1. ting til dele over folk, som har udstedt en attest (om jagt), men ikke mødte for at tilstå attesten. En af dem svarer, at han var på Kåstrup mark at taksere. (Sagen fortsætter).

Erik Nielsen fører sagen om Claus Herluf Pors's jagt frem igen. Claus Herluf Pors svarer, at amtmanden ikke har ført bevis for, at han har redet med harer, og at han mener at være privilegeret til jagt på hans egen endels grund. Opsat 1 måned. (30/10).

Peder Tomsen af Ørum efterlyser Johanne Jensdatter, som er bortrømt fra sit påboende hus i Hillerslev. (23/10 sidste indførsel).

(27/2). Erik Nielsen i Skinnerup på Bertel Madsens vegne, som nu er soldat, har ladet stævne Jens Madsen i Skinnerup og hans moder Mette Bertelsdatter og hendes døtre Boell og Margrete Madsdøtre. Han spørger de to søstre, om ikke Jens Madsen har stået som husbond i boet for køb og salg, og om han ikke tog de to bedste stude og sagde, at de ikke skulle komme til skifte. Den ene søster svarede, at de var hjemme endnu med brændemærke på hornene, som de fik, da deres broder havde dem ude til foder. Den anden sagde, at brændemærket var kommet af dem, hvordan vidste hun ikke. Erik Nielsen spurgte, om deres broder ikke havde båret et skrin bort, som han havde sine penge i, og en ny sadel. De svarede, at han bar det til Johan Pedersdatter på Baun. Han spurgte, om der ikke havde været avlet 19 læs rug, 39 læs byg, 34 læs havre 2½ læs spansk havre og 5½ læs blanding. Margrete sagde, at hun ikke vidste rettere, og at han har solgt to galtsvin siden registreringen.

Jens Madsen tilbød at gøre sine søskende lige og jævning, når retten finder det godt. (6/11).

Knud Jensen på forrige ridefoged til Vestervig, Morten Christensens vegne stævner nogle af Vestervigs tjenere for restance.

Herimod mødte Peder Sørensen af Rær og flere, der svarede, at deres husbond havde forbudt dem at udgive noget til Morten Christensen, og om han ville kræve noget, skulle de straks lade hendes søn på Vestervig det vide.

Dommeren vidste derfor ikke at udstede nogen dom, men Knud Jensen begærede tingsvidne. (27/11).

Laust Andersen af Hannæs på Laurits Munk til Bregninggård hans vegne tiltaler Laurits Christensen i Tved i Hjørdemål sogn for restance, nemlig 4 år å 2 rdl.

Dom: Han skal betale.

(25/9). Claus Herluf Pors har ladet stævne hr. Anders Pallesen i Sennels og Jørgen Pallesen på Store Nandrup i Mors til vidnespårer og de 8 tinghørere til at vidne. De vidner, at de den 25/9, da ting formedelst storm og regne blev holdt i Smedens stue i Hillerslev, hørte de, at Claus Herluf Pors førte sager for retten, og da fremkom hr. Anders og hans broder Jørgen Pallesen og indviklede dem med bulder og forhindring, mens CHP lovligt og for siddende ret førte sine sager, skønt ingen af dem angik hr. Anders eller Jørgen Pallesen. Først lod han en af sine tjenere udlægge sin barnefader, hvorimod hr. Anders havde megen protestation mod samme kvinde og tog lovbogen ud, som han havde under sin præstekjole, og lod eden med dens vidløftige udtydning forelæse og gjorde hende megen forhindring i hendes sandheds bekendelse, som hendes vidne imod hr. Anders forklarer. Derefter lod han oplyse en uskåren hest, som imod loven var fundet løs i marken, og for det tredje oplyste han nogle svin, som hans broder vedkendte sig.

Da så vi, at Jørgen Pallesen rakte sit hoved ganske nær til CHP.s ansigt, og hørte Hans Velbyrdighed sagde lydelig: (makuleret, men her gentaget efter 30/10) I dannemænd, drages til minde, med hvor stor uskikkelighed Jørgen Pallesen fremkommer og despekterer kongens siddende ret og vrænger mund og skærer tænder imod mig, ligesom han måtte være en fantast. Og Hans Velbyrdighed sagde sagtmodig: »Jørgen, hvorfor indvikler I jer i mine sager? Jeg befatter mig jo intet med jer eller jeres sager, og tilmed har I ikke hjemme i enten i vort herred eller vort land. Lad mig dog være i fred her på tinget«. Hvorpå Jørgen Pallesen med stort bulder, larmen og råben sagde til Hans Velbyrdighed offentlig i retten: »Du lyver som en hundsfot!« Hans Velb. skiftede nogle gange farve i sit ansigt, besindede sig dog og talte ikke et vredeligt ord, men sagde: »Det er jo tingfreds brydelse!« og Jørgen Pallesen blev jo mere ved med mange ukvemsord og bulder, hvorover dommeren to gange rejste sig og sagde: »Jørgen, dersom I ikke vil holde tingfred og lade slig uskikkelig skælden, alarm og bulder være, så højnødes jeg til at lukke tingbogen og gå fra retten!« Hvorpå hr. Anders bad Jørgen: »Ti nu stille og gå bort!«. Og Jørgen gik straks ud.

Herredsfogeden testerer, og forskrevne mænd vidner, at være som forskrevet står passeret. (30/10).

(Claus Herluf Pors) har ladet stævne Niels Ibsen i Sennels til at fremvise sit fæstebrev. Niels Ibsen blev spurgt, hvilken adkomst han havde til at bruge den ejendom, han bor på, og som Niels Mikkelsen sidst påboede. Han svarede, at han havde stedet og fæstet den af præsten. Han ville møde i dag otte dage med sit fæstebrev.

Hertil svarede C.H. (Pors) og beviste, at samme ejendom ved ridemænd efter landsdommernes tilfindelse var udlagt for resterende skatters afbetaling ved en indførsel, dat. Kjølgård 26/8 1679, og beviste også, at hr. Anders Pallesen ingen adkomst eller retting har til samme udlagte ejendom, som han ville, at

vi samtlige søskende skulle tilskøde ham, men da min broder ikke ville underskrive skødet, tog vi vore hænders underskrifter ud igen. CHP formener derfor, at hr. Anders ingen ret eller del har i denne til mig udlagte ejendom, og at bonden, som har brugt gården, dømmes for vanhjemmel. Sagen opsat 8 dage, og da skal bonden møde med sit fæstebrev. (30/10).

(Claus Herluf Pors) tiltaler hr. Anders Pallesen for nogle tønder havre, som resterer af det korn, som CHP havde liggende på præstens loft 1681, hvad der bevises med hr. Anders's egen attest.

Dom:

(Et blad mangler).

(Claus Herluf Pors er tiltalt for gæld og skatterestancer). Han mener, at han som bedste broder i boet (efter hans moder) og værge for sine umyndige søstre, der er tildømt deres fædrene arv af kommissionen, bør have udleveret kommissionens kendelse, som broderen Hans Axel Pors har, eller også, at kommissionens kendelse bør udleveres til retten.

Dom: Hans Axel Pors, der vedgår at have kendelsen, bør lade den komme til tinge i dag 8 dage, så der kan tages genpart, om det begæres, og kendelsen skal siden blive i stervboet, samtlige arvinger til efterretning. (Sagen fortsætter).

(Claus Herluf Pors) har ladet stævne Hans Axel Pors og irettelagde en obligation, udstedt af Anne Arenfeld til Laurits Andersen 1662 på 50 rdl., og en anden obligation til samme fra samme på 91 rdl., udstedt 1663. Obligationerne var transporteret til hr. Oluf Nielsen i Hillerslev, som har givet kvittering for, at Claus Herluf Pors har betalt obligationerne. Claus Herluf Pors sætter i rette, at hans broder skal betale sin part af summen til ham.

Dom: Han skal betale.

Erik Nielsen tiltaler Niels Christensen i Lille Hillerslev for 5 sletmk. for et par hjul.

Dom: Han skal betale.

Peder Tomsen af Ørum på sin principals vegne beklager sig, at Christen Bødkers enke, Johanne Jensdatter i Store Hillerslev, er rømmet fra sin bolig uden husbondens vilje eller opsigelse, og advarer derfor enhver, hos hvem hun er flyttet ind, at tilkendegive det for ham. (30/10).

30. oktober.

(23/10). Erik Nielsen i Skinnerup på kongens og amtmandens vegne har stævnet nogle mænd, som har afgivet en attest om Claus Herluf Pors's jagt. De er ikke mødt for at bekræfte attesten. Der udstedes 2. ting over dem. (6/11).

Erik Nielsen på kongens og amtmandens vegne begærer, at nogle tinghørere, som ikke er mødt, dømmes for ulydighed.

Herredsfogeden svarer, at Erik Nielsen bør lade stævne med stævningmænd, både i denne sag og i sagen om reparation af vejene.

(23/10). Peder Tomsen af Ørum beklager sig 2. gang over, at Johanne Jensdatter rømmede fra sin bolig i Hillerslev. (6/11).

(23/10). C. H. Pors har ladet stævne Hans Axel Pors og irettelægger en kommission, dateret Frøslevgård 30/12 1675, hvilken Momtofts kommission, som bl.a. indeholder, at C. H. Pors fremviste en kommission forrettet af Tage Høg til Frøslevgård og Palle Dyre til Trinnerup af 30/12 1675, hvorpå . . . (Resten synes at mangle. Måske mangler igen et blad). (20/11).

(23/10). (Claus Herluf Pors) har ladet stævne Jørgen Pallesen, residerende på Store Nandrup, og tiltaler ham for hans opførsel på tinget 25/9, da han fornærmede CHP efter tinghørernes vidnesbyrd (som igen gengives) og mener, at han for brud på tingfreden bør bøde sine 3 lod sølv samt betale CHP hans omkostninger ved denne irettesættelse med 2 rdl. Sagen opsat 4 uger. (4/12).

(23/10). Niels Ibsen i Sennels fremlægger sit fæstebrev på den ejendom, han bor i, udstedt af Hr. Anders Pallesen, som irettelægger et skøde udstedt af Anne Arenfeld og Claus Herluf Pors på en bolig i Sennels. Hr. Anders fremlægger Anne Arenfelds jordebog, som han har lånt, til oplysning. Hun har i margin skrevet, at denne ejendom har ikke været i matriklen, da den er taget fra Hundalgårds ejendom, hvilket Zidse Pedersdatter i Vandtrang har bekræftet.

Claus Herluf Pors svarer, at hr. Anders ikke har glemt sin gamle vane med usandfærdige beskyldninger, men siger, at CHP går imod hans egen underskrift, thi den jord og den mand, som sidst boede der, findes ikke i hans C.H.P.s moders skøde, som jeg har underskrevet, men det hus, som den indlagte opsættelse melder om, vedkender han sig, at hr. Anders Pallesen ikke har nogen lovlig adkomst, skøde, ridemands tov eller andet på det hus, som Niels Mikkelsen beboede, hvad CHP har bevist med ridemands tov at være udlagt til ham, som og med hr. Anders Pallesens skøde, som han selv har skrevet, at han ikke har nogen lod eller del i dette hus. CHP sætter i rette, at så længe hans forseglede dokumenter ikke er underkendt af landsretten, skal ejendommen følge ham.

Opsat 4 uger. (11/12). (Sagen fortsætter).

(Claus Herluf Pors) kræver, at hr. Anders Pallesen i Sennels skal aflevere hans moders, Anne Arenfelds jordebog, som han skal have lånt.

Opsat 1 måned. (4/12).

Peder Tomsen på Ørum tiltaler Tomas Nielsen og Mikkil Nielsen i Skinnerup for skyldig hedeleje.

Dom: De skal betale, og deres fæste har de forbrudt.

6. november.

(30/10). Niels Christensen i Lille Hillerslev på Claus Herluf Pors's vegne fik en dom angående Frøslevgårds kommission læst og påskrevet og kræver, at Hans Axel Pors skal fremlægge kommissionen i retten, så der kan have genpart.

Hans Axel Pors svarer, at hvis nogen begærer kopi af kommissionen kan de få den.

På Claus Herlufs vegne fremkom Niels Christensen i Lille Hillerslev og gjorde et skudsmål for CHP, om at han var rejst til (Vi?)borg byting. Erik Nielsen mener ikke, at skudsmålet er gyldigt.

Da der ikke foreligger noget i dag, der angår den gode mand, er der ikke gået noget beskrevet i den sag.

Jens Christensen Huas i Skinnerup tiltaler Mikkil Nielsen ibd. efter en obligation, udstedt af Mikkil Nielsen til Maren Nielsdatter i Skinnerup 9/5 1665 på 4 sidl. Hun var enke efter Jens Pedersen. Mikkil Nielsen siger, at han har betalt.

Dom: Han skal betale, hvis han ikke kan bevise, at han har betalt. (11/12).

Niels Tomsen af Øster Vandet har ladet stævne Mads Pedersen i Sand og har ladet syne en ager, hvor vandet havde frit løb, fordi ageren var hulkørt. Vidner beretter, at de har set Mads Pedersens søn kørte engelang ad ageren flere gange.

(30/10). Peder Tomsen af Ørum begærer 3. ting til lysning efter en kvinde, som er rømmet fra sit hus. Erik Nielsen protesterede og forbød skriveren at meddele mere til tingbogen, før det blev taget under forsegling, hvorfor Peder Tomsen måtte nøjes med 2. lysning. (13/11).

(30/10). Erik Nielsen har ladet stævne Claus Herluf Pors, og kræver 3. ting over to, der har udstedt en attest, men ikke er mødt på tinge for at afhjemle den. (20/11).

(23/10). (Erik Nielsen) på kongens og Bertel Madsen, som er i kongens tjeneste, hans vegne har ladet stævne Jens Madsen i Skinnerup, hans moder Mette Bertelsdatter og søstre Boell og Margrete Madsdatter og irettelagde en registrering i sal. Mads Andersens bo i Skinnerup. Han mener, at nogen blev forfulgt. Han vil sætte enkens ophold til 20 rdl., og om nogen ikke var tilfreds dermed, tilbyder han at forsørge enken derfor. Han mener, at Jens Madsen, hans svoger, skal svare boet penge for det korn, han har flyttet bort, og mener i øvrigt, at Jens Madsen bør lide som en arvesviger. Opsat 4 uger. (13/11).

13 november.

Erik Nielsen på kongens vegne lyser for lovmål 1. gang over dem, der ulovlig har bjerget lyng i klitterne og over folk fra Hillerslev og Sennels, der ikke har respekteret forordningen om vejes og broers reparation.

(6/11). Jens Madsen i Skinnerup begærer, at herredsfogeden vil sørge for, at der udnævnes lavværg for hans moder og søskende, så de kan rådføre sig med dem, da de er påført trætte og proces. Herredsfogeden lover at gøre det, når han får talt med amtmanden. (Sagen fortsætter).

(6/11). Erik Nielsen i Skinnerup på den ene side og Jens Madsen ibd. på den anden side har gjort kontrakt, og Jens Madsen leverede til Peder Laustsen i Sperring på hans myndling O? dersens vegne, som er født i Sperring og er Jens Madsens brodersøn, den arv, han kunne tilkomme efter sal. Mads Andersen og hans hustru.

Niels Christensen i Lille Hillerslev begærede 3. ting over Christen Bødkers enke, der rømmede fra sit hus i Hillerslev. Han fik den ikke beskrevet, fordi formaliteterne ikke var overholdt. (11/12).

Søren Jensen i Kåstrup på hr. Oluf Nielsen i Hillerslev hans vegne tiltaler Jens Knudsen i Brund for resterende præstetiende for flere år.

Dom: Han skal betale.

20. november.

Jacob Ulf lader indføre, at Jens Jensen i . . . har beklaget sig over at være sat til tinghører i indeværende år, da han endnu er en enlig karl og har antaget en øde gård, som han skal opbygge, hvad han nu var i færd med, amtskriver Jens Hansen anmoder derfor om, at der må beskikkes en anden tinghører i hans sted.

Erik Nielsen på amtmandens vegne befaler, at broer og køreveje skal repareres til i dag 8 dage.

(6/11). Erik Nielsen begærer, at herredsfogeden vil fremlægge den omtvistede attest (Claus Herluf Pors's jagt). Claus Herluf Pors begærer, at attesten attesteres, at den ikke skal forventes eller forandres, og at han må skrive på den, så man kan være sikker på, at originalen kan forevises landsdommerne. (Sagen fortsætter).

Erik Nielsen lader fordele to mænd, der har skrevet ovennævnte attest, fordi de ikke er mødt til tinge for at bekræfte den. (7/11).

(Erik Nielsen) har ladet stævne Skinnerup mænd og særlig Erik Christensen, på grund af tvist om en ager, som af konduktørerne ved landmålingen var skrevet som Erik Nielsens, hvad de ikke senere ville rette.

(30/10). Claus Herluf Pors har ladet stævne Hans Axel Pors og kræver, at han skal betale sin del af omkostningerne ved den kommission, som er dateret på Faddersbøl 4/2 1680, nemlig for hans part 31 rdl.

Dom: Han skal betale.

27. november.

Erik Nielsen på amtmandens vegne fører vidner på, at Claus Herluf Pors skal have sagt, at han ville give Erik Nielsen hug. (Sagen fortsætter).

Erik Nielsen vil frasige sig sit forordnede fogderi, fordi han ikke kunne vide sig sikker for Claus Herlufs frygtende ord, før han lovlig sufficeret. (11/12).

(6/11). Erik Nielsen fremviste en opsættelse af 23/10 angående Claus Herlufs harejagt. Der blev svaret, at i dag for 8 dage siden var 6-ugers-dagen, hvorfor der skal stævnes påny. (4/12).

Erik Nielsen fremlægger en fuldmagt til ham fra Hans Axel Pors til at optræde for ham i retten, fordi hans broder Claus Herluf fører så mange processer imod ham. Claus Herluf mener, at fuldmagten ikke er gyldig, da den er skrevet på slet papir.
Fuldmagten afvises.

(23/10). Knud Jensen på forrige forvalter på Vestervig Morten Christensens vegne irettelægger en restanceliste for, hvad Vestervigs tjenere i herredet skylder. På deres vegne mødte Peder Sørensen i Rær og fremlagde en skrivelse fra Henrik Irgens van Westervig til Morten Christensen (1 kopi?), hvori han skriver, at bønderne, som det synes ikke uden årsag, har beklaget sig over, at de har måttet betale mere i ydelse, end de skulle efter matrikelen, idet de har måttet betale en del til Thisted amtstue, uden at det er blevet godtgjort dem i deres landgildeydelse. Han forlanger derfor, at Morten Christensen forfatter en ekstrakt på godset over hver mands pålæg (vist i landmålingsskat) Eder til befrielse for klage og mistanke, så deraf kan fornemmes, at husbonden er sket ret og bonden ingen uret. Dateret Vestervig 8/11 1683. Underskrevet Hend: Irgens van Westervig. Samme dag var to stævningsmænd fra Hansted i Villerup sammen med Peder Sørensen i Rær for at gøre rigtighed med Morten Christensen, der havde sit tilhold der. Hans hustru berettede, at han ikke var hjemme, hvorfor de gav hende kopi af skrivelsen. (Sagen fortsætter).

Knud Jensen fremlægger restancelisten (specificeret), hvorefter f.eks. Tomas Nielsen i Skinnerup skulle betale 224 daler og en hel del korn.

(Tingbog 1682-83 slutter. Restancelisten fortsætter i tingbog 1683-85, hvori fol. 1 indeholder autorisation af 4. december 1683 ved amtmand Jørgen Skeel Due, dateret på Bisgård). Herredsfoged er stadig Jacob Ulf i Østerild og herredsskriver Christen Madsen Skåning).

Fol. 2. Restanceliste fortsat.

Peder Sørensen i Rær fremlægger igen Henrik Irgens skrivelse, og han fremlægger mangfoldige kvitteringer på bøndernes vegne.

Dom: Jeg kan ikke kende andet, end at alle bønderne må møde med deres kvitteringer på Vestervig og der gøre afregning. Hvad Peder Sørensen i Rær angår, da er han allerede frikendt ved dom for visse ydelser, så jeg kan ikke tildømme ham at betale noget.

4. december.

Hans Axel Pors har ladet syne korn i Ullerupgårds lade. Der var 3 fulde gulve foruden det korn, der lå ovenpå høet.

Hans Axel Pors fremviser en afståelse fra assessor Laurits Foss, hvorefter han mod betaling har afstået det resterende på et pantebrev 52 rdl. in specie, 1 mk. 1 sk. 8 22/25 d. til Hans Axel Pors, der nu kræver, at Claus Herluf Pors skal betale tredjedelen.

Dom: Han skal betale. (11/12).

(20/3). Hr. Anders Pallesen i Sennels tiltaler Jacob Pedersen ved Sennels kirke, fordi han ikke har opfyldt sit fæstebrevs forpligtelser til at ringe i Sennels kirke efter tingsvidne af 20/3. Jacob Pedersen begærede opsættelse, men da det blev sagt til ham, at han skulle betale opsættelsen til skriveren til papir, ville han ikke.

Dom: Han har sit fæste på ovennævnte degnebolig forbrudt.

(6/11). Erik Nielsen i Skinnerup fremstillede vidner, som beretter, at Mikkel Nielsen i Skinnerup skyldte sal. Niels Huas i Agerholm 4 sldl., som han havde givet hans moder brev på, men de vidner også, at Mikkel Nielsen har betalt noget af gælden med byg, og at Jens Huas, som var udtaget til lægdsmandsbestilling, da skattekornt skulle leveres i Ålborg, fik Mikkel Nielsen til det og lovede at kvitte 3 mk. i hans gæld, og siden da Jens Huas havde slået Christen Henriksens dreng på Christen Henriksens egen eng, da han stod og gravede tørv, da drog Mikkel Nielsen til tinge for ham, hvorved han blev fri og kom ingen udgift i, hvorfor han lovede at kvitte Mikkel Nielsen 3 mark. (Sagen fortsætter).

Herimod mødte Jens Huas og fremviste en dom af 6/11 sidst, hvorefter Mikkel Nielsen var kendt pligtig til at betale de 4 sldl. Han mente ikke, at et sådant vildt vidne bør udstedes imod dommen.

Dom: Mikkel Nielsen skal betale, hvad han ikke kan bevise at have betalt. (18/12).

Jens Madsen i Skinnerup gav til kende, at han af retten havde begæret, at der måtte ansættes formyndere og værge for hans moder og søstre. To mænd fra Skinnerup vidner, at de har været hos Mads Andersens enke i Skinnerup. Da begærede hun, at hendes søn Jens Madsen måtte være hende formynder. Hun begærede intet af boets midler uden et ærligt ophold og en sømmelig jordefærd. Jens Madsen lover nu at give hende begge dele. (Sagen fortsætter).

Jens Madsen i Skinnerup erklærer, at han nu her for retten vil betale sine søstre deres arveparter efter deres fader og moder og broder Bertel Madsen. Boel Madsdatter ønsker sin arv udbetalt til hende selv, da hun har brug for pengene. Han udbetaler hende 40 sldl., og hendes formynder Mads Jensen i Skinnerup giver afkald på hendes vegne. Erik Nielsen får udbetalt sin hustru, Maren Madsdatters, arv og giver afkald.

(13/11). Niels Christensen, defoged til Ørum, fik 2. ting over Christen Bødgers enke, Johan Jensdatter, der rømte fra sit hus i Hillerslev.

(20/11). Erik Nielsen i Skinnerup lader læse en attest om Claus Herluf Pors's harejagt og fremkalder vidnerne. De vidner, at de nok har set, at Claus Herluf

Pors er redet over marken med en hare, men om den var skudt på Ullerupgårds jord eller ikke, ved de ikke. En anden har set, at Claus Herluf red, men om det var på vejen, vidste han ikke, og han så hverken harer eller hunde. En anden siger, at han ved ikke af, at hundene har taget harer på marken. En anden, at han så Claus Herluf ride hjemad, men så hverken bøsse eller harer, ikke heller var hundene efter nogle harer, osv., osv.

Erik Nielsen fremlægger forordning om jagt med forbud mod at jage i visse måneder og at færdes med jagthunde og mynder, samt en skrivelse fra amtmanden angående forbudet.

Dom: Den gode mand bør bøde og stå til rette for at færdes med hest og hunde i de forbudne måneder.

11. december.

Erik Nielsen pårøbte den forordnede sættefoged Peder Laustsen i Langgård. På hans vegne mødte Oluf Pedersen i Langgård og gav til kende, at hans fader Peder Laustsen var så svag og skrøbelig, at han ikke kunne møde og heller ikke er af den forstand, at han kan betjene retten.

For retten fremkom birkeskriveren ved Nørhå ting, Laurits Jensen, og fremviste en befaling fra amtmanden om, at han skal skrive, hvad der passerer for retten i en sag mellem Claus Herluf Pors og den forordnede delefoged, da skriveren er indblandet i sagen.

Erik Nielsen har ladet stævne Claus Herluf Pors og som vidner Jens Knudsen og Erik Laustsen i Brund. Jacob Ulf svarer, at da der skal udnævnes en anden dommer, kan han ikke tillade, at der føres vidner. (18/12).

Erik Nielsen befaler i amtmandens fraværelse Oluf Pedersen Langgård at han skal være dommer, da han er kendt dygtig dertil. Oluf Pedersen svarer, at han ikke har stedt og fæstet og ikke har fast bopæl, og at han heller ikke kendte sig dygtig til at betjene retten.

Erik Nielsen fremviste et tingsvidne angående protestation mod Claus Herluf Pors og anden gang frasagde sig sit fogderi. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors har ladet stævne Erik Nielsen, og de forordnede tinghørere til at vidne om, hvad der var passeret mellem ham og Erik Nielsen, og han begærer, at herredsfogeden vil forordne andre tinghørere til dette vidne.

Jacob Ulf svarede, at han ikke turde fordriste sig til at indsætte andre tinghørere i retten, før amtmanden har befalet det.

Derefter fremstilledes (af Claus Herluf Pors?) indstævnedede mænd, som blev spurgt, om de så nogen befaling fra amtmanden eller nogen særlig kgl. forordning om, at de skulle sætte sig på tingstokkene den 27/11 i de forordnede tinghøreres sted. De svarede nej. De blev også spurgt, hvem der lod dem indskrive. Eller hvem der befalede dem at sidde. Hvertil de svarede, at Erik Nielsen stod og råbte dem op, at de skulle gå ind og sidde og blev indskrevet. Endvidere blev de spurgt, om Erik Nielsen ikke forbød skriveren at skrive, hvad forskrevne tinghørere vidnede, videre, end han ville have, hvortil de

svarede, at Niels Christensen spurgte vidnerne om nogle ord, men Erik Nielsen forbød skriveren at indføre deres vidne, før Hans Velbårenhed stævnedede dem. De blev også spurgt, om Erik Nielsen da ikke fremstillede Erik Laustsen og spurgte ham om, hvad der var passeret i smedens hus 20/11 i Hillerslev, og Erik Laustsen i Brund kom ind og sagde, at han intet vidste i den sag og ikke var stævnet. Det samme vidner et andet vidne. (18/12).

(27/11). Claus Herluf Pors beklager sig over, at hans broder Hans Axel Pors har forhvervet en hurtig dom i hans fraværelse for en del af moderens gæld, omtrent 17 rdl. Dette strider mod Højesteretsdommen 1682 7?/9, som tilholder kommissærerne at gøre redelig likvidation, hvor meget vi samtlige arvinger kan tilkomme at betale af vor moders gæld, hvilken likvidation jeg ikke formoder at være fremvist på tinget. CHP tilbyder straks at betale sin part. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors fremæsker kommissionsdommen af Frøslevgård 30/12 1675, og formoder, at hans broder vil efterkomme hjemtingsdommen derom.

(4/12). Niels Christensen i Lille Hillerslev fik 2. ting til dele over Johanne Jensdatter, sal. Christen Bødkers, som rømmede. (18/12).

(Samme) har ladet stævne to mænd i Hillerslev og har ladet syne, hvad skade der er gjort på hans høstede korn.

Dom: De to mænd er ikke mødt og skal betale skaden.

(30/10). Claus Herluf Pors har ladet stævne Jørgen Pallesen og irettelægger opsættelse af 30/10 angående Jørgen Pallesens fornærmelige opførsel mod CHP. (Gentaget).

Dom: Jørgen Pallesen bør for sin forseelse (brud på tingfred) betale en bøde på 13½ rdl. og til CHP 4 rdl. i omkostninger.

(30/10). (Samme) fremlægger en opsættelse af 30/10 angående, at Claus Herluf Pors kræver sin moders jordebog udleveret af hr. Anders Pallesen i Sennels, som denne skal have lånt. Hr. Anders siger, at han har leveret den tilbage, og at han kun har i sit hus, hvad Birgitte Catrine Pors lod indsætte i præstegården i hans fraværelse af hendes sal. moders efterladte midler. Jordebogen leverede Claus Herluf selv i præstegården og han fik den tilbage samme år en søndag efter prædiken i præstegården. Dette attesteres af Maren Jensdatter og Johanne Christensdatter, og af Jens Olufsen Sennels (søn af forrige præst).

Dom: Da hr. Anders ved sin hustrus og andres kundskaber beviser, at Claus Herluf har fået jordebogen igen, frikendes hr. Anders.

(30/10). Claus Herluf Pors irettelagde en opsættelse af 30/11 angående det hus i Hundal eller Vandtrang, der omdes. Niels Ibsen fremlægger sit fæstebrev fra hr. Anders Pallesen på den øde ejendom, der hørte til Hundalgård. Hr. Anders Pallesen fremlagde et skøde, dateret Momtoft 4/5 1677, forseget og underskrevet af Anne Arenfeld, C. H. Pors og Hans Axel Pors, på Hundalsgård med al sin tillæg, og et tingsvidne, hvorefter det hus, Niels Mikkelsen boede i,

efter Anne Arenfelds bemærkning i sin jordebog, ikke stod i matrikelen, fordi det i gammel tid var taget fra Hundalgård. (Tingsvidne af 12/4 1681).

Claus Herluf Pors beviser, at huset ved Ridemænds tov er tilkendt ham, og det hus hans moder skødede til hr. Anders var et andet, og han kræver lovlige adgang af hr. Anders, da landsdommerne har tilfundet ham ejendommen efter ridemændenes tov.

Dom: Da huset ikke er indført eller navngivet i hr. Anders Pallesens skøde, skal huset følge Anne Arenfelds arvinger.

18. december.

Foruden de forordnede tingmænd er andre 8 mænd i dag sat til at være tinghørere i nogle sager.

Læst forordning om hestemarked i København og forordning om jordegodsskatter.

(11/12). Erik Nielsen har ladet stævne Claus Herluf Pors og vidner, hvoraf nogle hører til de forordnede tinghørere, samt Jacob Ulf og skriveren. Vidnerne siger, at Jacob Ulf nægtede Erik Nielsen at få ført nogle vidner, fordi han selv var med i sagen.

(11/12). (Erik Nielsen) fremkalder vidner om, hvad der skete i smedens hus i Hillerslev 20/11, (da tinget blev holdt der). En af dem vidner, at da Erik Nielsen begærede, at herredsfogeden ville gøre ham en dom fyldest, spurgte han herredsfogeden, hvornår det kunne ske. Herredsfogeden svarede, at han ikke kunne sige noget bestemt tid, men på lørdag skulle han til Thisted. Da hørte vidnet, at Claus Herluf Pors sagde: »Dersom jeg gav dig nu en livfuld hug, da var det ikke på din tingvej!« Erik Nielsen svarede, at han gjorde ikke andet, end hvad der var befalet ham af amtmanden. Claus Herluf sagde: »Du skal få det alligevel!« Andre vidner noget forskelligt. En siger, at Claus Herluf sagde, at Erik Nielsen skulle have nogle hug, og de, der havde udsendt ham, skulle have hug. Smeden og hans kone har intet hørt.

Jacob Ulf, herredsfogeden, vidner, at han sagde til Erik Nielsen, at han ikke kunne gøre ham udlæg i morgen (onsdag) men på torsdag eller fredag. Han vidnede desuden: At Erik Nielsen kunne vel have fortjent en livfuld hug, sagde Claus Pors til ham, men han hørte ikke, at Claus Herluf Pors truede eller undsagde Erik Nielsen, videre end han talte med Erik Nielsen. Erik Nielsen spørger Claus Herluf, om han vil være de ord gestendig, og om, hvad han mente med de ord.

Claus Herluf Pors svarer, at det er ikke nyt, at Erik Nielsen understår sig i amtmandens fraværelse at frembringe noget sælsomt på Tinget, og at »han med sine spidsfindige spørgsmål vil drage ham fra mine vidner, som han agter at føre«. Tilmed er samme vidner ikke i så vigtig en sag så konfirmeret, at de skulle være ham præjudicerlig for trusel eller undsigelses ord«. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors har ladet stævne Erik Nielsen. Erik Nielsen mener, at den ene stævningsmand, Jacob Pedersen, ikke kan agtes for gyldig, da han er umyndig. Sættefogeden (Christen Sørensen? i Klastrup) mener også, at Jakob Pedersen er for lille, og at han bør bevise med skrifteseddel, at han har været til Herrens bord. Claus Herluf Pors indvender, at det aldrig har været brugeligt, at nogen skulle møde med skrifteseddel, men han skal vide at rette sig derefter, hvis det er efter kgl. statutter. Han begærer, at de indstævnedes må aflægge deres vidne, for at han ikke skal forårsages at besvære sig over rettens mistede hjælp.

Erik Nielsen fremlagde et tingsvidne af 27/11 og mente, at Claus Herluf Pors skulle fælde dette vidne, før der tilstås ham noget tingsvidne herimod. Claus Herluf Pors svarede, at Erik Nielsen ville bevise af loven, at der kun måtte føres vidner på en side, men han begærer nu igen, at hans vidner må føres.

Sættefogeden vil ikke udstede noget vidne, så længe forskrevne tingsvidne står ved sin magt.

Christen Christensen i Nors har ladet stævne Anders Krog i Vigsø og Laust Smed i Bjerre til dom. (Ikke mere).

(11/12). Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet stævne Christen Bødgers enke, Johanne Jensdatter, fordi hun er rømmet fra sit hus og får 3. ting til dele over hende.

(4/12). Jens Christensen Huas i Skinnerup fremfører to vidner, som bekræfter, at Mikkell Nielsens gælds brev til sal. Maren Nielsdatter var for retten ved skiftet efter hende og blev læst og påskrevet.

Ende på 1683.

(Af tingbog 1683-1685 fra fol. 15).
Herredsfoged: Jacob Ulf.
Skriver: Christen Madsen Skåning.

8. januar. Snapstirsdag.

Erik Nielsen, kgl. delefoged (afsat af landsdommerne 23/1 1684, se s. 9 og s. 17) på amtmandens og kongens vegne har ladet syne klittag på og ved huse. (Forrige kgl. delefoged, Christen Høy i Nors, døde 1683, 85 år).

Erik Nielsen, kgl. delefoged, forbyder alle Kronens tjenere at bruge af fæled med avl, kørsel, fiskeri og mere, mere end hvad fælleden kan tåle.

Anders Fæddersen af Nibe, fru Ingeborg Krabbe, sal. Holger Trolles til Rygård, hendes fuldmægtig, har ladet stævne Søren Jensen på Kølbygård til syn over Kølbygård og dens underliggende bøndergårde. Søren Jensen svarede, at Kølbygård var nu bedre bebygget, end da han overtog gården. Bøndergodset synes. Der er ikke ret meget.

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, fik 3. ting ved magt til Christen Bødgers enke. Johanne Jensdatter, som rømte fra sit påboende hus i Hillerslev.

Christen Poulsen på amtskriverens vegne befaler Skovsted bymænd at have opsyn med det opbyggede hus på kgl. Maj.s ejendom.

Erik Nielsen påræbte, om den forordnede sættefoged, Christen Sørensen i Klastrup, om han er til stede for at forrette, hvad der er ham befalet. Hvis ikke, fik han 1. ting til dele over ham.

15. januar.

Christen Sørensen i Klastrup, forordnet i herredsfogedens sted. Knud Pedersen, amtmandens fuldmægtig fremviste kgl. befaling angående fasten og tilladelse til at opkræve landsdommer-penge, 4 sk. af hver helgård og 2 sk., af hver halvgård. Desuden Rentekammerets ordre til Peder Marcussen angående tolden.

Knud Pedersen, amtmandens fuldmægtig, har ladet stævne Christen Jensen i Abildhave med sin hustru og søn Peder Christensen til vidneførsel, og amtskriver Jens Hansen og hans fuldmægtig, om de vil have noget hertil at svare.

Amtskriverens fuldmægtig, Søren Jørgensen, mener, at den stævning, der er stævnet i jul, er ugyldig.

Knud Pedersen mener, at da der ikke kan finde rettergang sted i julen efter loven, må stævningen være gyldig.

Kendelse: Der er ikke stævnet lovligt, så der kan ikke føres vidner.

Knud Pedersen på amtmandens vegne giver til kende, at alle unge karle skal møde på Bisgård to gange om året og fortælle, hos hvem de tjener eller er for at de ikke skal betragtes som løsgængere, og hvis nogen findes dygtige til at antage nogen af kgl. Maj.s ejendomme, at de da vil angive, hvilket sted, de begærer at bo. Da skal der straks meddeles dem fæstebrev. (22/1).

Knud Pedersen på kongens og amtmandens vegne rejser tiltale mod folk, hos hvem der er fundet klittag. Opsat 1 måned.

Erik Nielsen på kgl. Maj.s vegne har ladet stævne Anders Mogensen i Tved sogn og Peder Sørensen ibd. til vidnespår, samt Niels Tomsen og Jens Christensen i Tøfting til at vidne. De vidnede, at de 4/1 var de med Erik Nielsen efter amtmandens befaling, som melder, at almuen skulle skaffe ham (Erik Nielsen) vogne i kgl. Maj.s forretning, da som de ikke den dag kunne afbestille, bøjede (budede) de Anders Mogensen og Peder Sørensen, at de om morgenen tidlig skulle møde ham i Skjelsgård og være med ham i kgl. Maj.s forretning på Torp efter Erik Nielsens sæddel. Erik Nielsen satte i rette, at de skulle straffes for ulydighed (de var vel ikke mødt), og derforuden have deres fæste forbrudt og betale processen. Sagen opsat 1 måned.

Erik Nielsen, kgl. delefoged har ladet stævne Claus Herluf Pors til Ullerupgård for truselsord og kræver, at han skal stille kaution og desuden betale bøde. Claus Herluf Pors svarede, at han vel havde sagt, at Erik Nielsen havde fortjent hug, og at han også nok skulle få hug, men han havde aldrig sagt, at han selv ville gøre det eller få andre til det. Sagen henvist til landsdommerne.

22. januar.

Niels Christensen i Lille Hillerslev fik 3. ting ved magt over Christian Bødgers enke, Johanne Jensdatter.

29. januar.

Falsted af Sønderhaae på Jens Reenberg's vegne i Viborg har ladet stævne dennes myndlings tjenere i herredet, Søren Sørensen i Østerild. Christen Hansen og Christen Jensen ibm., Christen Skytte i Hunstrup, Christen Ibsen i Kløv Mølle og Christen Pedersen . . . i Hillerslev for restancer. Dom: De skal betale.

5. februar.

Jørgen Pallesen på sin broder hr. Anders Pallesens vegne i Sennels lod læse og påskrive en kommissionsforretning forrettet af Sivert Brockenhuus til Ullerup 14/1 1684 angående indførsel i Ullerupgård 20/4 1677. (Sagen fortsætter).

Christen Jensen i Kåstrup fik 1. ting til han havde givet varsel til dele.

Jørgen Pallesen på hr. Anders Pallesens vegne fører vidner på, at Claus Herluf Pors havde forhindret dem i at gøre udlæg i løsøre, idet han ikke foreviste dem noget, og der måtte ikke gøres udlæg i løsøre, før der var gjort skifte og deling mellem Claus Herluf Pors og hans søskende. De vidner, at Claus Herluf Pors stødte Sivert Brockenhuus for hans bryst og tog til sin degen, og at han råbte til en dreng, at han skulle hente en pistol. (Sagen fortsætter).

Jørgen Pallesen giver til kende, at som Claus Herluf Pors har ham mistænkt for at have fået en tjener til at forlade ham, at samme tjener nu tjener Otto Jacob Schwerin, major, og nu tjener kongen. Det samme bekræfter majorens tjener Jens Jensen. (26/2).

(15/1). Knud Pedersen, amtmandens fuldmægtig, bekendtgør, at alle unge karle i herredet skal møde i Bisgård fredag og lørdag. Hvorom de tilforn er advaret.

Knud Pedersen iligemåde advarede bønderne, at de skal møde på Bisgård med deres kvitteringer og lægdssedler både for rytterpenge og andet, de har udgivet forleden år. (12/2).

(15/1). Han lyste desuden efter Christen Jensen i Abildhave, da han ikke har indstillet sig fra landstinget i sin arrest på Bisgård til sagens uddrag, og han tilbyder amtskriverne eller andre, som vil sige god for ham, at det tillades dem mod lovlig kaution.

Knud Pedersen tilspørger en del personer, hvad skade og skyld de kunne give Erik Nielsen i Skinnerup angående sager, som han havde haft under hænder, den tid han har været kgl. delefoged i herredet. De svarer, at han altid har søgt kgl. Maj.s gavn og deres bedste.

Erik Nielsen fremstillede Christen Madsen Skåning, skriver, og spørger ham, om han ikke kom til ham i hans hus og begærede, at han ville gøre ham den dom færdig, hvori Vester Vandet mænd blev dømt til noget, og om han ikke blev i hans hus, til sentensen var skrevet, og om dommen over ransnævningerne ikke skete af den opsættelse og blev af dommeren pådømt og opløst. Herredsfogeden sagde, at da sagen var indanket for landstinget, ville han ikke tillade, at der føres vidner, før landsdommerne har dømt. (12/2).

Søren Jensen på Kølbygård har ladet stævne Anders Føddersen i Nibe på hans principal Ingeborg Krabbe, Holger Trolles, hendes vegne og fører vidner på, hvad han har ladet istandsætte på Kølbygård. (Sagen fortsætter).

Samme tiltaler Kølbygårds tjenere (kun få) for restancer.

Dom: De skal betale. (11/3).

12. februar.

Læst forordning om Højesterets holdelse dette år.

Knud Pedersen, amtmandens fuldmægtig, fremviste tingsvidne 8/1 angående klittag.

Opsat endnu 14 dage, som er til seksugersdagen.

(5/2). Knud Pedersen advarer igen lægds mændene, at de kommer til amtmanden med deres lægdssedler og kvitteringer, såvel alle unge karle at indstille sig.

(5/2). Erik Nielsen har ladet stævne Poul v. Klingenberg's fuldmægtig Niels Christensen i Lille Hillerslev, såvel som forrige sættefoged, Christen Eriksen ibd. til vidnespår og fremstillede Christen Madsen Skriver, hvem han spurgte, om ikke sættefogeden selv lydelig afsagde de domme på ransnævningerne i den sag om Øster Vandet Hede, og om dommene ikke blev protokolleret i tingbogen, hvilket skriveren bekræftede. Dernæst spurgte Erik Nielsen, om sættefogeden ikke selv sagde skriveren sentensen til den dom, hvori nogle Vester Vandet mænd var dømt til at lide for vitterlig tyveri og rånsgerning, og det i skriverens eget hus, hvor han blev natten over, til dommen var færdig, og han selv havde forseglet den, eftersom den med delefogeden endelig skulle til Hundborg ting om andendagen, hvilket skriveren bekræftede. Henrik Christensen af Bjerre bekræftede, at Christen Eriksen og Erik Nielsen var i skriverens hus om natten. (2/4).

Søren Jensen i Kåstrup tiltaler Peder Laustsen i Kåstrup og Jens Bunk i Tveds sogn for skyld for sædekorn.

Dom: De skal betale.

Laurits Jensen af Thisted på borgmester Christian Mortensens vegne har ladet stævne Claus Herluf Pors og tiltaler ham for en obligation på 50 sldl. udstedt til Mikkel Sørensen Lemvig, sognepræst til Gladsakse, dat. 1677 2/8 med tilføjelse af, at lånet var forøget med 50 sldl. 8/8 1677. Panteret i Mourits Lauritsens gård i Tuedtzogn, som skylder 8 td. byg med videre.

Hr. Mikkel har givet borgmesteren fuldmagt til at søge dom. Kapitalen er opsagt, men ikke betalt. Desuden blev fremlagt et bevis på 10 rdl., som C-H-P. havde lånt af Tøger Lassen i Ålborg, som borgmesteren har indløst.

Dom: Han skal betale, eller gode mænd gøre indvisning i hans gods og løsøre, eftersom den pantsatte gård findes at være til andre pantsat.

Hans Axel Pors'es fuldmægtig Poul Jensen har ladet stævne Jep Nielsen, avlskarl hos inspektøren forleden sommer på Momtoft og fremlægger et synsvidne 11/9 sidst om Momtoft mark. Kornet var mange steder nedtrådt og opædt. Desuden blev fremlagt en specifikation på markredskaber, som inspektør Christian Henrik Peters havde leveret avlskarlen Jep Nielsen, plov, seletøj, harver, grebe, skovle, tørvespader, hjulbør, slibesten, harejern med hammer osv., og en erklæring fra inspektøren om, at Jep Nielsen var ansvarlig over for Hans Axel Pors. Derfor mener H.A.P., at Jep Nielsen skal aflevere dette eller svare til mulig skade.

Knud Pedersen, amtmandens fuldmægtig, svarer på Jep Nielsens vegne, at denne begærer opsættelse, så han kan erklære sig.

Opsat 1 måned. (2/4).

Laurits Jensen (af Thisted) tiltaler bønder for resterende landgilde.
Opsat 1 måned.

Samme tiltaler flere mænd for skyld. Nogle af dem betaler på tinget. De andre dømmes til at betale.

19. februar.

Tomas Mortensen i Thisted tiltaler nogle folk for skyld af penge og korn.
De skal betale.

26. februar.

Forevist Rentekammerets ordre til rytterbønderne, at de skal fremvise deres kvitteringer for kop- og kvægskat og andre skatter, som de har betalt til regimentsskriveren i Bisgård.

Knud Pedersen på amtmandens vegne tiltaler folk, der efter tingsvidne 8/1 har haft klittag.

Dom: De skal lide efter loven, hvis ikke de af højvrighed kan benådes.

Her indført tingsvidnets indhold.

(5/2). Jørgen Pallesen på hr. Anders Pallesens vegne tiltaler Claus Herluf Pors for trusler og gevalt efter tingsvidne 5. februar, som citeres. Han kræver, at der skal betales 60 lod sølv.
Opsat 1 måned. (25/4).

Mads Bagge ved Klitmøller har ladet stævne Laust Axelsen i Nors og hans hustru Maren Pedersdatter, forrige Christen Abildsens, som boede i Nors, Niels Ørgård ibd. og store Poul Enevoldsen i Aggerholm til dom og skyldte forskrevne Christen Christensen (= Christen Abildsen) hans arvinger i Nors: Maren Pedersdatter, som Laurits Axelsen nu har ægtet efter dom 7/10 1679 efter obligation 6/1 1665 fra Christen Christensen til Peder Andersen Bagge.

Niels Ørgård tiltales efter gældsbrev 7/11 1668 fra Christen Laursen i Ørgård og Poul Enevoldsen for lånt rug.

Laurits Axelsen siger, at der er betalt mere af på gælden, end obligationernes påskrifter viser.

Dom: De skal betale, hvad de ikke bevislig har betalt på Peder Bagges breve.

Jørgen Faldsted i Lille Gyrum (Sønderhå sogn) på sin principals vegne tiltaler Christen Eriksen i Hillerslev for restancer.

Dom: Han skal betale.

Jep Nielsen i Tuedsogn får afkald fra sine stedsønner Christen Pedersen og Kjeld Pedersen i Tueds sogn for arv efter deres moder Karen Andersdatter, som boede og døde i Sønderby i Tueds sogn. (Sagen fortsætter).

Samme Jep Nielsen gav til kende, at hvor ringe hans midler er, så har han lovet at give sine børn, Karen Ibsdatter, Anne Ibsdatter, Anders Ibsen og Peder Ibsen og Margrete Ibsdatter hver 5 sldl. som arv efter hans forrige hustru, børnenes moder Karen Andersdatter, dog således, at arven skal stå i boet uforrentet, til børnene bliver 18 år, og imens skal han give dem føde og klæder og holde dem i skole og til guds frygt. Hvis han eller deres stedmoder dør, før den yngste eller ældste bliver 18 år, skal der af boet forud udbetales 5 sldl. til hver.

Laurits Andersen i Koldsgård på Hannæs på den ene side og Søren Laustsen i Bloksgård på den anden side på husbondens og de medinteresseredes vegne irettelagde registrering og vurdering i boet efter sal. Laust Christensen i Tved i Hjarde mål sogn. Enken er Maren Christensdatter. Der er 3 børn. Laust Christensen, den sal. mands halvbroder, æskede efter tingsvidne 18/1 1659, som lyder på, at Maren Laustdatter, sal. Christen Laustsens enke tog Laust Christensen i Tved i hånd på egne og broders vegne, som han var værge for, og forpligtede sig til at give hendes egen søn Laust Christensen som fædrearv 35 sldl., og samme penge skulle stå uforrentet i boet, til han blev 18 år. Boet insolvent. Man spurgte enken, om hun kunne skaffe kaution, så hun kunne blive ved gården. Hun svarede nej, men hun skulle stræbe med gården og så vidt muligt udrede skatterne.

4. marts.

Niels Christensen i Lille Hillerslev lyser efter Jens Knudsen i Brund, som er rømt fra sin gård, og efter den del kvæg og andet, som var udlagt til hans husbond. Det forbydes alle at huse eller hæle ham.

Rasmus Nielsen, foged på Nørtorp, har stævnet Oluf Christensen i Bådsgård til vidnespåhør og vidner, som siger, at 16/2 leverede de til Oluf Bådsgård en rød, blisset hoppe, som da var uskadt, men hoppen er ikke kommet til stede igen.

Jesper Christensen i Hinding på den ene side og Christen Frandsen på Hjertbjerg i Rær sogn på sine stedbørns Jens Pallesen, Maren og Anne Pallesdøtre deres vegne på den anden side og akkorderede om, hvad arv børnene skulle have efter deres sal. faster Anne Andersdatter, Jesper Christensens afdøde hustru. Han skulle give dem 11 sldl. og betalte dem for retten og fik afkald. (Sagen fortsætter).

Hertil (omstående) svarede Christen Poulsen, at den sjette del af denne arvelod var hjemfalden til kongen.

11. marts.

Læst forordninger om gammelt jern og om møller-lavs-artikler.

Christen Christensen i Hunstrup på Jens Sørensens vegne i Vust tiltaler Christen Skrædder i Klit for restance. (Senere: Skiverklit).

Dom: Han skal betale.

Jens Pedersen i Gasbjerggård får afkald fra Christen Nielsen i Vorring på dennes hustru, Jens Pedersens steddatter, hendes vegne for arv efter hendes moder Anne Jensdatter, som endnu lever og bor på Gasbjerggård.

(4/3). Rasmus Nielsen, foged på Nørre Torp, fremlægger et indlæg, hvori Hans Augustus v. Paulsen kræver, at Oluf Bådsgård skal levere den lånte hoppe tilbage eller betale den med 20 sld.

Niels Christensen i Lille Hillerslev begærer på Oluf Bådsgårds vegne opsættelse for at der kan føres vidner.

Opsat 1 måned. (18/3).

Christen Poulsen, amtskriverens fuldmægtig, på kgl. Maj.s tjener Christen Pedersens vegne, som har fæstet Søren Jespersens gård i Tveds sogn fremstiller vidner, som bevidner, at de 14/2 var til sal. Søren Jespersens enkes i Sønderby i Tveds sogn og hørte, at Christen Pedersen, der nu har fæstet gården, blev forenet med sal. Søren Jespersens børn Christen Sørensen, Jens Sørensen, Hans Sørensen, Anders Sørensen og Dorte Sørensdatter deres morbror, Jens Andersen i Skårup (Nors sogn) på sin faders Anders Andersens vegne og deres faderbroder Bertel Christensen i Tveds sogn, om deres fædrearv efter sal. Søren Jespersen. De enedes om, at Christen Pedersen skulle give hver søn og datter 16 sld., pigen foruden en opredt seng og bryllupskost til 10 par folk, og ellers skulle de være i boet til de blev 18 år og nyde kost, klæder, skolegang og lære efter deres vilkår og tilstand. Arven skal imidlertid stå uforrentet i boet, og deres stedfader lovede at have faderlig omsorg for børnene. Jens Andersen i Skårup blev efter egen begæring tilladt at væрге for de to ældste drenge Christen og Jens.

(5/2). Ingeborg Krabbe, sal. Holger Trolles hendes fuldmægtig Anders Fæddersen af Nibe har ladet syne Kølbygårds hovedgård og gods og har ladet stævne de forrige synsmænd og Søren Jensen samt vidner, der før har vidnet, samt nogle af Kølbygårds tjenere. (Sagen fortsætter).

Dette hører til næste synsvidne: Bøndergodsets brøst. (Der synes at høre 11 ejendomme til godset foruden en plads, hvor der havde stået en gård, som Poul Jensen havde boet i). (Sagen fortsætter).

Anders Fæddersen fører vidner på, at Poul Jensen i Kløv var en arm, fattig mand, og husene, han boede i, var så vaage, at han ikke kunne holde sit korn tørt, og da han rømte fra gården, faldt husene ned. Det meste blev stjålet; resten lod Søren Jensen føre til Kølbygård, men det var kun tjenligt til brænde. Søren Jensen lod det første år avlen bjerge til skatternes betaling. De næste to år blev jorden brugt af to andre mænd, som førte afgrøden hjem til deres gårde. (Sagen fortsætter).

Samme har ladet stævne Søren Jensen og fremviste en kommission angående Kølbygård 26/1 sidst. Kommissionen bestod af Jacob Sparre og Hans Axel Pors, der har takseret Søren Jensens bekostning på gården til 56 rdl. 2 mk. og mener, at de 50 rdl. billig kan godtgøres. Søren Jensen begærer opsættelse.

Dom: Han skal betale.

18. marts.

(11/3). Gunde Ulf på sin fader, Jacob Ulf, hans vegne.

Niels Christensen i Lille Hillerslev, defefoged til Ørum, på sin principals tjeners, Oluf Christensens vegne i Bådsgård har ladet stævne Hans Augustus v. Paulsen på Torp og hans foged Mikkel Christensen og Laust Enevoldsen og vidner. Herimod mødte Rasmus Nielsen, foged på Torp protesterer og mener, der ikke bør føres vidner, før det bevises, hvem de er, og hvor de har hjemme. Niels Christensen svarer, at vidnerne er til stede og vil vidne, og loven siger, at når nogen godvillig vil vidne uden kald og varsel, står det sagsøgeren frit for at føre dem som vidner.

Kendelse: Vidnerne kan føres. (Sagen fortsætter).

Nemlig Bertel Munk på Worup øer i Hundborg sogn vidnede, at han kom til Oluf Bådsgård fra Hansted, som nu søndag sidst var måned (for en måned siden) mod aftenen i Solest laug kom kørende på Nørhå strand fra Agger med 1½ td. saltede kuller og 1 fjerding saltede torsk, som han berettede at have hentet de fem fjerdinge af for Hans Augustus på Nørre Torp, og han fulgte med ham fra Nørhå strand og lidt hen i Jørgen Kås's strand; da gik der en rød blisset hoppe til hånden for vognen, og han sagde, det var Hans Augusti, og han klagede sig, at hoppen var syg, og at han havde taget begge sine øg, så kunne han have været hjemme om lørdagen. Så gik Bertel Munk hjem.

Christen Christensen på Worup øer vidnede, at Oluf Bådsgård kom til hans hus og bad ham gå med til stranden, da han var kommet i ulejlighed med en hoppe, som var rød-blisset og var blevet syg for ham i Jørgen Kås's strand, og sagde, at han kunne ingen steds komme med samme hoppe, den kunne intet drage. Så gik de til stranden og havde lidt hø med sig, som de lagde for hoppen. Den åd også lidt og lettede på sig, men kunne ikke rejse sig. Så gik de begge til Christen Bolesen, som hjalp dem, men de kunne ikke få hoppen på benene. Så kørte Oluf Bådsgård op til Christen Christensens med sit ene øg for vognen, og Christen Christensen tog øget og red til deres grander og hentede andre to mænd og tog en armfuld hø med og gav hoppen, og så løftede de alle fem på den, men kunne ikke få den til at stå. Så aftalte Oluf Bådsgård med to af mændene, at de skulle gå ned til hoppen om natten og røgte den, og selv trak han af sin engelst kjole og bredte over hoppen, at den ikke skulle fryse, og klagede sig igen over, at han ikke havde taget sine egne øg. Så han havde været slig fortræd forbi. Han ville ride til Bådsgård, før han sov, og skulle være tilbage om andendagen. Så røgtede de hoppen, men intet kunne hjælpe. Om andendagen kom en karl fra Torp med en anden karl ind til Christen Christensens og spurgte, om han ville følge med sønder på stranden til hoppen. Han svarede nej. Han kom fra den ret nu. Den hoppe var ikke værd at gå efter tiere. Så spændte de for vognen og kørte ned ad stranden og sagde, at de ville køre hjem. Så gik Christen Christensen ned til stranden, da det var aften og så da, at hoppen lå død på stranden. Christen Bolesen vidnede det samme.

Claus Herluf Pors Hvide tiltaler Jens Smed i Østerild i Søndergård for restance. Dom: Han skal betale.

Claus Herluf gav til kende, at han nu har sin værelse, våning, bopæl og tilhold i Langvad i Vester Hannæs herred og ikke mere holder dug og disk på Ullerupgård, men enhver, der vil indkalde ham til noget ting, på hans tilholdssted, skal give lovligt kald og varsel.

Hans Axel Pors til Momtoft fremkalder vidner. Sættefogeden Gunde Ulf vil ikke tillade det, da amtmandens fuldmægtig, Knud Pedersen, ikke var kaldet, og han formenes at være interesseret i samme sag.

Hr. Christen Christensen Friis, sognepræst til Boddum har givet Mikkel Langballe til Nebel fuldmagt til at skøde Øster Vestergård i Nors til sin svoger, hr. Anders Nielsen Lyngby, sognepræst til Nors, provst. Gården, som Peder Madsen sidst påboede, skyldte årlig 12 td. byg, men står nu efter kommissærernes forretning kun 6 td. 3 skp. Han udsteder skødet, der er dateret i Nors 11/3 1683.

Knud Pedersen Riber fik 1. ting over de udeblevne af opnævnte 8 mænd, fordi de ikke efter advarsel ville møde i dag.

Jacob Pedersen i Sennels har ladet syne et stk. gammelt hus, som stod på Laust Nestrups øde ejendom. Det blev vurderet til 5 sletmark.

Anders Nielsen, tjenende Niels Simonsen i Kløv, på egne og Maren Jensdatters vegne tiltaler Tomas Christensen i Kløv for skyldig løn til begge.
Dom: Han skal betale.

Søren Laustsen i Bloksgård på sin husbonds, Gregers Høgs, vegne tiltaler nogle af hans tjenere i Ty for restancer.
Dom: De skal betale.

Amtskriverens fuldmægtig, Søren Jørgensen, fremstiller vidner om øde gårde, de før tilhørte forskellige godsejere, og bekendtgør, at hvis nogen vil antage sig gårdene for skatterne, kan de melde sig, da ingen proprietærer vil svare til skatterne.

Samme tiltaler de af kgl. Maj.s tjenere, der resterer med afgifter.
Dom: De skal betale.

Samme fremviste skatkammerordre til amtskriverne om forskellige uvisse indtægter til kongen, fx. angående vrag, hvis ejermand ikke inden år og dag melder sig, om vrag som findes i søen eller på havbunden, hvoraf finderens får en tredjedel, om vrag som findes i søen udenfor alle land, om arv, hvortil ingen ret arving melder sig inden 15 år, om arv, der føres af kongens grund eller af riget, osv.
Herredsfogederne skal være amtskriveren behjælpelig med sagerne.

Christen Nielsen i Vestergård i Fårtoft er blevet forenet med Falquor Christensen i Malle, som har ægtet hans broder, Jens Nielsen, hans enke, om at

Falquor Christensen skal give sønnen Niels Jensen 10 sldl. og datteren Zidsel Jensdatter 5 sldl.

25. marts.

Knud Pedersen advarer dem, der er forordnet som 8 mænd, at de skal møde ved tinget kl. 8, hvis de ikke vil tiltales for deres 3 mk.

(26/2). Christen Eriksen i Sennels på hr. Anders Pallesens vegne har ladet stævne Claus Herluf Pors, som spørger, om Christen Eriksen har fuldmagt. Det har han ikke.

Der skal stævnes igen.

Hans Axel Pors til Momtoft lader stævne . . . (ikke foretaget mere).

Steffen Christensen i Skovsted lyser efter den, der har kørt over hans jord, som han til 1. ting agter at bevise.

Forlovs mændene for kongetienden i Hillerslev sogn, begærer 2. gang lovmænd, 2 i hver rode, eftersom de ikke længere kan holde sognemændene skadesløs. Hvis de ikke gør forskrevne lovmænd fyldest til første ting, da at navngive dem. (2/4).

Onsdag, 2. april.

(12/2). Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, fremviste landsdommernes dom af 23/1 angående delefogeden Erik Nielsen i Skinnerup, sættefogeden Christen Eriksen i Hillerslev og flere interesserede deres fald og andet. Han spurgte dem, som begge var til stede, og som sammen med de interesserede, som blev påråbt, er tilfundet omkostninger og andet at betale, om de vil levere ham samme penge, så vil han modtage dem. Hvis ikke, begærer han af herredsfogeden, at han vil følge ham i ugen inden søndag med dannemænd for at fyldestgøre dommen hos dem, den er pårørende.

Hertil svarede Erik Nielsen på egne og en del interesseredes vegne, at såvidt dommen formelder om til Poul v. Klingenberg fuldmægtig efter løs angivelse i den examen for de gode herrer (landsdommere), vidste han ikke, ovennævnte dom at efterleve, men agter at demonstrere for kongen, men dog vil han til forsikring for v. Klingenberg deponere 30 sldl. hos en vederhæftig mand til sagens uddrag. I det øvrige især at han imod forhåbning er så som gjort umyndig at svare for kgl. Maj.s tjenere efter sin ed og pligt, og de bøder til kvæsthuset, derudi agter han at finde en nådig konge.

Niels Christensen svarede, om det nogen steds i landsdommernes dom stod, at pengene kunne deponeres, så tilsteder han det, hvis ikke, mener han, at pengene skal nøjagtig erlægges, eller der skal gøres udlæg. (8/4). (Sagen fortsætter).

Hans Axel Pors har ladet stævne vidner og stævner også amtmandens fuldmægtig Knud Pedersen og herredsfogeden Jacob Ulf, som svarer, at da der

ikke er udnævnt en sættefoged, og han selv er stævnet, kan der ikke udstedes noget. Hans Axel Pors mener, at amtmandens fuldmægtig straks kan udnævne en sættefoged, men Knud Pedersen siger, at det kan ikke ske, før der er indsendt ansøgning.

(25/3). Jens Christensen Kåstrup i Brund på egne og Anders Nielsen i Kjelstrup og medinteresseredes har ladet stævne alle Hillerslev sognemænd, som avler, til tinget til forsikring for kgl. Maj.s tiende, som de har fæstet. Jens Kåstrup begærer, to mænd af hver rode i sognet.
(De nævnes).

8. april.

Niels Mortensen i Lille Hillerslev har ladet stævne alle Lille Hillerslev bymænd og kræver, at de skal betale kornskade efter dom af 11/12 sidst. Tomas Mikkelsen blev spurgt, om han kunne nægte, at hans høveder havde gjort skade. Han svarede, at han ikke havde set det. Kunne Niels Mortensen bevise noget, fik han at til (. . .se?).

Anders Skinnerup vidnede, at han forgangen høst så nogle af Tomas Mikkelsens høveder i det ommeldte korn.

Opsat 8 dage.

(2/4). Erik Nielsen i Skinnerup har stævnet Niels Christensen, delefoged til Ørum og Christen Eriksen i Hillerslev til vidnespår. Niels Tomsen og Peder Olufsen fremkom nu og vidnede, at de havde begæret af deres husbonds delefoged, Niels Christensen, at han ville svare for dem i den sag om deres hede, før Erik Nielsen blev berettiget eller beordret til at protestere i samme sag. Niels Christensen spurgte, om han nægtede dem samme sag, hvortil de svarede nej.

Niels Tomsen vidnede, at Christen Eriksen spurgte ham, om de ville holde ham fri, så ville han dømme dem Øster Vandet hede til.

(12/2). Hans Axel Pors til Momtoft har ladet stævne Jep avlskarl, som forleden sommer tjente på Momtoft hos inspektøren, og tiltaler ham for nogle redskaber, og for avl, som efter synsvidne 11/9 sidst skulle findes. På Jep Nielsens vegne svarer amtmandens fuldmægtig, Knud Pedersen, eftersom Jep Nielsen nu tjener amtmanden. Han mener, at Jep Nielsen kun har brugt, hvad der var nødvendigt til gården og til avlingens fortsættelse. Han har ikke ført noget med sig, da han på Hans Axel Porses egen vogn blev ført fra gården til Sennels, og hvis han skulle have begået nogen uregelmæssighed, havde Hans Axel Pors vel straks anlagt sag. Tværtimod har han givet Jep Nielsen pas og godt skudsmål 17/6 1683 (som fremlægges).

Dom: Da Hans Axel Pors ikke fremlægger bevis for, at Jep Nielsen har begået noget ulovligt, frikendes han. (10/6).

(2/4). Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, forlanger ligesom den 2/4, efter de højvise landsdommeres dom, at det som dommen om formelder, bør nøjagtig betales, hvis ikke, formener han, at der bør ske udlæg.

De interesserede ransnævninger tog ham her for retten i hånden og gav ham fuldmagt til at opbjerger, hvad dommen formelder om, eftersom en del af dem bør yderst i herredet og har haft stor tribulats forleden år, som det med tingsvidner er at bevise.

Jacob Ulf svarer, at han har registreret og vurderet, hvad Christen Eriksen (sættefogeden) foreviste ham i hans bo, og dersom Niels Christensen vil have udlæg efter landsdommernes dom, skal det ske på fredag førstkommande hos de skyldige. (29/4).

(18/3). Rasmus Nielsen af Nørre torp på Hans Augusti vegne tiltaler efter opsættelse 11/3 Oluf Bådsgård i Hansted for en rød, blisset hoppe, som han efter tingsvidne har lånt ham, men som ikke er leveret tilbage.

Niels Christensen, delefoged, fremlægger et tingsvidne af 18/3, hvori det bevidnes, at hoppen blev syg og døde.

Dom: Da det bevises, at Oluf Bådsgård ikke har været årsag til hoppens død, men at den er død af en ond sygdom, frikendes han.

Læst forordning om tre almindelige bededage, og en om tjenestefolk, der er rømt uden pas.

Christen Madsen i Bjerre på amtskriverens vegne fremfører vidner af Sennels sogn, som vidner den øde gård af Ejler Jacobsens gods, som Laurits Næstrup iboede, er øde og jorden ubrugt, hvorfor den udbydes til hvem, der vil fæste den.

15. april. Intet.

22. april.

Peder Marcussen, tolder i Thisted, tiltaler Detlef Borchers af København, logerende hos Laust Hollænder i Rær for skyld for leverede varer og penge.

Dom: Han skal betale.

Laust Christensen i Kanstrup og Niels Kjeldtoft i Hillerslev tiltaler folk i sognet for resterende kirketiende. Nogle af kronens bønder svarer, at de har fæstet øde gårde og efter deres fæstebreve skulle de være fri for al tiende, landgilde og hoveri de tre første år, så de kunne opbygge gårdene.

Dom: De tiltalte, som resterer med tiende, skal betale. De af kongens tjenere, som med fæstebreve beviser, at de ikke skal betale, frifindes. Kirkeværgerne skal pålægge sognet det manglende, for at kirken kan være skadesløs. (3/6).

Niels Monsen på sin principals vegne på Nors, Tveds og Hjørdemål sognemænds vegne og i en del deres nærværelse (deriblandt to fra Skinnerup) tilbyder at betale med penge, hvad rest der kan være på kongetienden til Søgård, for at der ingen lovmål skal overgå hans principal eller sognemændene.

29. april.

Kun fem tinghørere mødt. Men da amtskriverens fuldmægtig Christen Poulsen begærede, at tinget igen måtte sættes og otte mænd udnævnes, da han har noget at bestille på kongens vegne, blev tinget igen sat, og tingbogen åbnet.

Amtskriverens fuldmægtig, Christen Poulsen, på kongens og amtskriverens vegne fremlagde restanceliste på resterende kontributioner hos proprietærer og bønder. Først Claus Herluf Pors's restance af Ullerupgård, af hovedgårds-taksten 24 sldl. 3½ mk., og af korn 57 sldl. 2 mk. 2 sk. Restancen er søgt inddrevet ved execution og siden ved fordoblet execution med 4 ryttere. Han sætter i rette, at Ullerupgårds hartkorn med gårdens bygning er hjemfalden til kronen.

Dom: Amtskriverne bør have og tiltræde så meget i Ullerupgårds mark og ejendom samt bygning, at skatter og påbud kan blive betalt, kongen uden skade. (17/6).

(8/4). Erik Nielsen har ladet stævne Peder Pedersen, forvalter på Ørum, hans fuldmægtig, Peder Tomsen, sættefogeden Gunde Jacobsen og Niels Christensen, delefoged. Jacob Ulf spurgte vurderingsmændene, om de ikke var hos Erik Nielsen på fredag sidst var 14 dage for med Gunde Jacobsen at gøre udlæg. De vidner, at de var der efter landsdømmernes dom for at gøre udlæg i Erik Nielsens bo og gods. Han undskyldte sig, hvorefter de efter sættefogedens udvisning tilvurderede Peder Pedersen og delefoged 2 plovfærdige stude, 2 køer, vogn og andet mere, som på dommen blev påskrevet i boet. Peder Tomsen sagde, at han ved to mænd ville tilbyde Erik Nielsen det udlagte. Erik Nielsen spurgte, hvor de to mænd var. Peder Tomsen svarede, at han ville skaffe dem, men der kom ingen. Så lagde Erik Nielsen og hans broder Niels Poulsen 30 sldl. på bordet som betaling for samme kvæg og varer, men Peder Tomsen og Niels Christensen ville ikke tage imod dem, og pengene lå på bordet, mens sættefogeden skrev udlægget, og før vi med sættefogeden underskrev det. Vi gik sammen ud, og pengene blev liggende.

Jens Christensen Huas af Skinnerup vidnede, at han havde lånt Erik Nielsen 6½ sldl. til at indløse kvæget med, og hans hustru hentede dem, mens fogeden og vurderingsmændene var i Erik Nielsens hus. (10/6).

Amtskriverens tjener Christen Poulsen fører vidner på, at den øde gård i Sennels sogn, som før tilhørte Christian Jacobsen, og som Christen Pedersen påboede, skyld 6 td., og det øde bol i Nors sogn, som har tilhørt hr. Mikkel i Tæbring, og som Christen Laursen iboede skyld 2 td., har været øde forleden år og ingen kontribution deraf betalt.

6. maj.

Peder Tomsen af Ørum på v. Klingenberg's vegne tiltaler folk i Hillerslev sogn (forlovsmænd) for skyldig rest af kongekorntiende. Opsat 8 dage.

Anders Christensen i Nørgård i Skinnerup på Peder Andersens enkes vegne ibd. har ladet stævne Anders Pedersen Kok ibd. til synsvidne. Vidner har synet Peder Andersens enke Birgitte Christensdatter og så på hendes højre axel var slået blodig og blåstemt, og huden var slået af. Hun skyldte Anders Pedersen Kok for skaden. De så også et svin, som var slået fordærvet og gik i lidt korn, men siden faldt det omkuld. To andre mænd vidner, at de forleden forår, var udmeldt af tinget for at sætte stabel og sten mellem Anders Koks og enkens jord.

Erik Nielsen lyser for lovmål for sin egen person for overfald, tingfred og anden skade, ham i dag 8 dage er vederfaret, hvad han til i dag 8 dage agter at bevise. (13/5).

Amtskriverens tjener Niels Nielsen forbød alle at have brugelighed i den anpart af Ullerupgård, som kongelig Majestæt har i Ullerupgårds ejendom eller huse.

Peder Frantsen i Hinding har ladet vurdere den sal. karl Will Christensens efterladenskaber (kun lidt tøj). Han boede hos Peder Frantsen, som har bekostet hans ligfærd. (16/9).

Søren Jepsen i Skinnerup får afkald fra hans broder Christen Jepsen Smed ibd. på arv efter hans sal. fader Jep Mikkelsen og moder Anne Tomasdatter, som endnu lever. (Sagen fortsætter).

Søren Jepsen får afkald fra Christen Henriksen i Skinnerup på hans hustrus Maren Jepsdatters vegne. De er forenet således, at hendes moder Anne Tomasdatter skal have aftægt, og er hun ikke tilfreds med traktementet, skal han give hende korn, græsse 5 får og levere et årings svin.

Konens søster, Anne Jepsdatter, skal have 20 rdl., og hendes broder Mikkel Jepsen skal give Søren Jepsen afkald på hendes vegne.

13. maj.

Tomas Jensen i Kjelstrup på hr. Hans Jacobsens vegne i Thisted har ladet syne græsningen til Maren Andersdatters gårds eje (vist i Kjelstrup). Værdi ansat til 9 mk.

(6/5). Erik Nielsen i Skinnerup har ladet stævne Niels Christensen og Niels Tomsen i Øster Vandet til vidnespåhør og Jens Huas (hans svoger) og Niels Poulsen (hans broder) til at vidne. De vidner, at Niels Christensen og Niels Tomsen akkorderede med Erik Nielsen, 17. juni sidst, om, at han skulle rejse til Landstinget i den sag om deres omtvistede hede, og de skulle give ham 4 rdl. og betale brevpapir og brevpenge. (21/5).

Samme har ladet stævne sin broder Tomas Nielsen i Skinnerup til vidnespåhør, og Jens Huas og Niels Poulsen som vidner. De blev spurgt, at Erik Nielsen, da han gik på vejen mellem Hillerslev og Skinnerup for 14 dage siden, ikke blev overfaldet af Tomas Nielsen og slået til jorden.

Jens Huas svarer, at han på den tid var drukken, så han ved ikke, hvoraf det klammeri kom mellem Erik Nielsen og hans broder. Niels Poulsen blev spurgt, om Tomas Nielsen ikke havde sagt til ham i hans hus, at han havde slået Erik Nielsen og taget hans kårde fra ham, og at Erik Nielsen lå mellem Hillerslev og Skinnerup, og om han ikke havde sendt sin karl ud med en vogn for at hente Erik Nielsen. Niels Poulsen svarede, at Tomas Nielsen kom ind i hans hus, og da var hans klæder beskidte, så det syntes, som om han havde været omkuld, og han havde en blottet kårde i sin hånd. Niels Poulsen spurgte ham, hvor han havde været, og han sagde, at han var kommet fra Hillerslev og var kommet i klammeri med Erik Nielsen.

Erik Nielsen spurgte Niels Poulsons karl Søren Tomsen, om han ikke fandt ham liggende ved vejen, og om han ikke klagede sig over, at han var ilde medhandlet, og at det han havde med sig, var røvet, nemlig en kårde, et par vanter og en lovbog, som han havde lånt. Karlen svarede, at Niels Poulsen bad ham gå til Erik Nielsens kone og sige, at Jens Huas havde sagt, at Erik Nielsen lå og sov i Hillerslev fæled, og så spændte han Erik Nielsens heste for Niels Poulsons vogn og kørte til Hillerslev fæled og fandt Erik Nielsen, som lå ved vejen og sov. Så fik de ham omsider på vognen og førte ham hjem. Erik Nielsen sigtede derefter sin broder Tomas Nielsen for, at han havde gjort ham ufred, da han drog hjem fra tinget, slået ham tre gange til jorden, trukket ham i håret to gange, gjorde ham et blodigt sår på højre hånd og røvede fra ham en kårde, et par vanter og en lovbog. (21/5).

Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet stævne Jens Andersen Balle i Sønderby i Østerild til syns påhør. Synsmændene vidner, at et dige nord for Christen Christensens raling var nedkastet og tolden mellem hans og Jens Andersens mark var nedpløjet så nær til 1½ plovplængde, en anden told var også borte. (3/6).

Onsdag, 21. maj.

(13/5). Erik Nielsen i Skinnerup har ladet stævne Tomas Nielsen i Skinnerup. Han irettelagde tingsvidne af 13/5 og krævede, at Tomas Nielsen skulle betale 9 lod sølv sårbod, 9½ lod sølv for hårgreb og jordskud, for det røvede gods 1 rdl. 1 mk. igæld, 2 rdl. 2 mk. tvegæld med processens bekostning, samt 3 mk. for ran. Tomas Nielsen begærede opsættelse for at føre vidner, at han ikke ved retten skulle overiles, da han vil føre vidner.

Jens Huas nægtede også, at han tog en lovbog fra Erik Nielsen. Opsat 1 måned. (Sagen fortsætter).

Tomas Nielsen har ladet stævne Erik Nielsen til vidnespåhør og Jens Huas og Søren Tomsen til at vidne. Desuden stævnet som vidner Niels Christensen i Lille Hillerslev, Christen Eriksen i Store Hillerslev, Peder Pedersen Borremand i Nors, Jens Laustsen og Christen Laustsen i Store Hillerslev. Jens Huas vidner, at han tirsdag sidst 3 uger var i Erik Nielsens hus, og da så han den selvsamme lovbog, som Erik Nielsen har tiltalt Tomas Neilsen for. Søren Tomsen vidnede det samme.

Niels Christensen i Lille Hillerslev vidnede, at for tre uger siden, da ting var holdt, sad han sammen med Erik Nielsen, Tomas Nielsen, Jens Huas og flere godtfolk i Christen Smeds stue i Hillerslev og drak, til 2 stunder før solen gik ned. Da gik han ned til sin plov, som pløjede for Laust Christensen i Hillerslev, og som han da kom sønden byen, og Jens Huas fulgtes med ham noget af vejen ud ad Grytz ager dal, som ligger en stakket ager langt fra vester for Hillerslev ting, da kom Erik Nielsen og Tomas Nielsen gående efter dem, og han gik op på ageren til sin plov, og Jens Huas blev stående for at bie på Erik Nielsen og Tomas Nielsen. Straks de kom til Jens Huas, for de på hinanden og sloges alle tre og faldt alle til jorden, Jens Huas nederst, Erik Nielsen øverst og Tomas Nielsen imellem dem. Jens Huas krøb ud fra dem og gik nord ad Hillerslev til, og Erik blev liggende tvært over Tomas Nielsen nogen stund. Så sprang Erik Nielsen op og drog sin kårde og ville have hugget Tomas med den, men Tomas bødte for sit hoved med sin venstre hånd og i det samme med stor nød fik kården fra Erik og gik sønder ad Skinnerup med den.

Da Erik Nielsen havde mistet kården løb han på en agers ende og kastede sig, og en bog lå på vejen. Da han havde ligget lidt, rejste han sig, tog bogen op og gik ad Skinnerup til. Han råbte til Tomas Nielsen, men han var så langt borte, at vidnet ikke mente, at han kunne høre det. På vejen i fæledet lagde Erik sig.

Christen Eriksen i Store Hillerslev vidnede, at Erik Nielsen og Tomas Nielsen kom gående og havde hinanden i armene, og de var begge to drukne. Så gik Jens Huas tilbage til brødrene, og de greb alle tre fat i hinanden og faldt omkuld, Jens Huas nederst og Erik øverst, men hvad de bestilte, ved han ikke. Erik Nielsen spurgte Christen Eriksen, om det var for alvor eller ikke, men Christen Eriksen svarede, at det vidste han ikke.

Peder Pedersen af Nors havde set, at Erik Nielsen gik med en bog under sin arm og hørte, at han råbte efter Tomas Nielsen, at han skulle bie. Erik Nielsen spurgte, om han så, at Erik Nielsen gav Tomas årsag til klammeri. Han svarede, at han så ingen slagsmål. (17/6).

(13/5). Erik Nielsen har ladet stævne Niels Christensen og Niels Tomsen i Øster Vandet og irettelagde et vidnesbyrds vidne 13/5 angående at disse Øster Vandet mænd skulle have lovet Erik Nielsen noget. Han mente derfor, at de burde betale ham rejsepenge 4 rdl., dompenge, papir, beskikkelse til landstinget m.m. Dom: De skal betale. (Sagen fortsætter).

Niels Christensen og Niels Tomsen kræver de mænd fra Øster Vandet, som har underskrevet fuldmagten for deres part af fornævnte penge. Jens Andersen Foged siger, at han ikke har lovet nogen penge bort og ikke har underskrevet fuldmagten. Erik Nielsen siger, at Jens Andersen Foged udlagde først pengene til processen.

Dom: De skal betale. (10/6).

27. maj.

Niels Christensen i Lille Hillerslev på hr. Anders Nielsen i Nors hans vegne har ladet syne græsningen til en halv gård i Nors, som Christen Andersen sidst påboede.

3. juni.

Peder Sørensen i Rær har ladet stævne Hans Aug, residerende på Torp til opsigelse på den part gård, Peder Sørensen påbor, og som Hans Augustus har købt, og angiver grunde.

Peder Marcussen, tolder i Thisted, stævner på Rasmus Sørensen, forvalter på Dronningborg og medinteresserede deres vegne Søren Christensen og Jens Sørensen i Krog i Meelklit m.fl. og tiltaler dem for restancer.

Dom: De skal betale.

(22/4). Laust Christensen i Kanstrup vil stævne nogen. Den ene stævningsmand havde ikke været til alters (var altså umyndig). Derfor blev der ikke foretaget videre i den sag i dag.

(13/5). Hans Augusts fuldmægtig Knud Pedersen på Torp har ladet stævne Christen Christensen i Østerild til synspåhør og fremfører mand, der har synet skel mellem Jens Andersens og Christen Christensens ejendomme. De så en told, som var fuldkommen i vestre ende, men blev smal ved (midten?), og derfra til østre ende var ingen ren eller told at finde. De så en kørevej over ageren og et dige tværs over, men hvor længe det havde stået, vidste de ikke. Ved ralingen så de et stykke dige, 3 fod lang, men om der havde været diget der, vidste de ikke. (8/7).

Læst forbud mod stodheste.

10. juni.

(8/4). Christen Christensen i Skovsted udsteder efter befaling.

Hans Axel Pors til Momtoft har ladet stævne herredsfogeden Jacob Ulf i Skovsted til vidnespåhør og mænd, der vidner, at da Hans Axel Pors 11/3 for siddende ret begærede dom over Jep Nielsen avlskarl på Momtoft, som tjente Christian Henrik Peters efter dokumenter og rigtige tingsvidner, opsatte herredsfogeden sagen endnu 14 dage. Hans Axel Pors protesterede og formente, at da sagen i forvejen var opsat 4 uger, kunne den ikke opsættes længere uden begge parter tilladelse. Modparten var ikke til stede og ingen på hans vegne. Hans Axel Pors's stævningsmænd stod for retten den dag, men blev ikke accepteret af herredsfogeden. Hans Axel Pors spurgte nu disse mænd om, efter hvis begæring sagen var opsat. De svarede, at det kunne tingbogen vise. (Sagen fortsætter).

Samme har stævnet Jep avlskarl i Thisted på bakken, hvor han skulle have sit tilhold. Stævningsmændene talte med hans fæstemøs søster. (23/6).

(29/4). Peder Tomsen på Ørum har ladet stævne Erik Nielsen og Niels Poulsen i Skinnerup til vidnespåhør og mænd til at vidne om, hvad der skete i Erik Nielsens hus 11/4 1684, da Gunde Jacobsen Ulf på sin faders vegne sammen med andre skulle gøre udlæg i Erik Nielsens bo. De udlagde kvæg og boskab, efter at

Gunde Jacobsen havde krævet, at Erik Nielsen skulle betale efter landstingsdommen, men Erik Nielsen havde svaret, at han ikke havde pengene. Efter udlægget blev det udlagte ført ud af boet, men derefter tilbød Erik Nielsen og Niels Poulsen, at de ville betale og lagde en hob penge på bordet, hvor mange, vidste vidnerne ikke, da de ikke blev talt. Peder Tomsen nægtede på sin husbonds vegne at tage pengene, da det udlagte var ude af boet, for at det ikke skulle hedde sig, at han både havde fået udlæg og penge. Peder Tomsen tilbød igen Erik Nielsen den udlagte. Erik Nielsen svarede, at dersom det udlagte var til stede, ville han skaffe pengene ved andres hjælp, men rejse landet om og spørge, hvor det var blevet af, var ham umuligt. (8/7).

Peder Sørensen i Rær opsagde sin gård 2. gang.

Anders Kjeldsen i Sennels på hr. Anders Pallesens vegne fremkalder mænd, som har synet Maren Pedersdatters øde ejendom i Sennels og vurderet græsningen.

Iligemåde synede de samme mænd græsningen til Steffen Madsens øde ejendom i Malle.

Svenning Christensen i Skovsted og Steffen Christensen ibd. har ladet syne græsningen til Peder Andersens øde gård i Skovsted.

Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet syne kongens adelvej fra Kløvs Hule til Skovsted Bakke og broerne.

(21/5). Peder Tomsen på v. Klingenbergers vegne tiltaler Christen Andersen Stentoft i Vester Vandet for penge, der er udlagt for ham i den sag om Øster Vandet hede imod Erik Nielsen.

Dom: Han skal betale. (8/7).

Samme stævner alle Ørum tjenere, som resterer med afgifter (specificeret).

17. juni.

(24/4). Borgmester Christian Mortensen af Thisted fremkalder folk, der 30/4 var sammen med ridemændene Hartvig Kås og Will Orning for at vurdere husene på Ullerupgård. De så, at to kørhuse var slet nedblæst og mursten borte. En part af ladehusene var af vejrliget meget forfalden, forbrækket og henblæst, så det syntes husene var 70 rdl. mindre værd end før. To mænd vidner, at husene ikke stod til at forfærdige, så dersom de skulle stå vinteren over, blev de ganske ruineret af Guds vejrlig og siden henstjålet, eftersom det ligger ved en befærdet vej. (8/7).

Søren Jensen på Kølbygård har stævnet Christen Kuskes tjenestedreng i Kløv Jens Christensen og Anne Nielsdatter, tilholdende hos sin broder i Østerild og tiltaler dem for lejermålsbøder.

Herimod svarede Christen Andersen Kolsgård på Ingeborg Krabbe til Rygård

hendes vegne, at Kølbygård med sit tilliggende 26/1 var tilkendt hende som brugeligt pant, hvorfor bøderne skal betales til hende.

Dom: Da lejer målet er begået, da Søren Jensen var gården mægtig, tilkommer bøderne ham.

Peder Sørensen i Rær 3. gang opsigser sin gård. Fogeden på Torp henviser til, at han efter begæring har udført arbejde for Torp.

Kendelse: Skønt han har udført arbejde, som han ellers besværer sig over ikke at være pligtig til, kan jeg ikke nægte ham 3. ting.

Bertel Jensen i Hillerslev har ladet syne brøstfældighed på den gård i Hillerslev, som Jens Mikkelsen sidst iboede.

Mogens Christensen i Sennels har ladet syne græsningen til Laust Næstrups øde gård i Sennels og vurderet den.

Læst forordning om færge . . . imellem Korsør og om opgæld og rdl. samt til herredsfogeden om politi, hvorpå fulgte politimesterens missive om, at der nu skal bruges (de nye) vægt- og måleenheder, og at nye lodder og mål kan fås i København hos Rasmus Lerche i Læderstræde.

(21/5). Erik Nielsen i Skinnerup fremlægger tingsvidne 21. maj angående slagsmålet mellem ham og hans broder Tomas Nielsen (som gentages). Tomas Nielsen fremlagde et andet tingsvidne af samme dato, (som gentages).

Dom: Da Erik Nielsen ikke på fersk fod har bevist ved syn og vidner, at han har fået sår eller skade, men det af vidnerne erfares, at sådant i drukkenskab mellem to brødre er sket, ved jeg ikke at tilkende Tomas Nielsen at betale mulkt eller give forpligt.

25. juni.

Amtmandens fuldmægtig, Knud Pedersen, har ladet syne en mand, som var druknet i Blix Sø. Det var Jens Christensen i Hindinggård i den dødes broder Anders Christensens nærværelse. Der var ingen sår på den dødes legeme. Det syntes, at han var kommet af hans båd og er omkommet af våde, og er blevet hængende i voddet. (Sagen fortsætter).

Samme fremstillede et vidne Niels Andersen ved Lerhøj, som blev spurgt, hvad han vidste om Jens Christensens død. Han svarede, at han den dag var en køn tag østen for søen og stod og gravede møntørv, og da han havde gravet tørvene, lagde han sig ved sin vogn for at sove og hvile lidt. Da hørte han, at Jens Christensens børn skreg og klagede sig, at deres fader var faldet af båden og var druknet, og kom gående øster til ham og sagde ham, hvad ulykke, der var sket, og det var omtrent en stunds tid, før solen gik ned, det skete. Det var ham vitterligt, at Jens Christensen var syg af koldsyge og var ikke blevet frisk. Niels Andersen i Skårup vidnede det samme.

Den dødes broder, Christen Christensen vidnede, at han havde meldt det passerede til husbondens foged. Han fortalte, at den dag, hans broder druknede,

trak de vod i søen efter fisk, og han og Niels Christensen i Meel Hinding (Mellem Hinding) stod på land og drog i rebene, og Jens Christensen var i båden og så til, at voddet ikke skulle stænges af grøde, og da han kom til hoven ved båden, råbte han: »Drag fast (hurtigt), jeg synker!« I det samme stod båden over ende med ham. Han fik fat i voddet og kom noget ad land til med det, men så gik begge teller (reb) i stykker på det på den arm, han var på, og båden var fuld af vand og drev i søen, og de kunne ikke redde hans sal. broder, fordi båden var fra dem. Det samme vidnede Niels Christensen.

Peder Sørensen af Rær begærer 4. ting til opsigelse af hans gård. Mikkel Christensen, foged på Torp fremæsker af Peder Sørensen 1., 2. og 3. tings forsejling og forment derfor, at ingen 4. ting skulle udstedes. Peder Sørensen svarede, at efter lovens ord vidste han ikke at tage noget beskrevet før 4. ting.

Poul Lauritsen i Klastrup får afkald fra . . . (Lars?) Christensen i Arup på Hannæs på sin hustrus, Anne Laursdatters vegne, og fra Jeß Jacobsen i Lønnerup på sin hustrus Karen Lauritsdatters vegne for arv efter deres sal. fader Laurs Laursen og moder Anne Pedersdatter og efter Poul Lauritsens moder Maren Poulsdatter, når hun er død.

(10/6). Peder Sørensen udsteder:

Jacob Ulf har ladet stævne nogle mænd til at vidne om, hvad der passerede på Hillerslev herredsting, da ting holdtes. De svarede, at de havde vidnet en gang i denne sag og vidste ikke mere at vidne, som ingen opsættelse . . . Hans Axel 11/3 sidst. Hans Axel Pors er stævnet til vidnespår.

1. juli. Intet.

8. juli.

(10/6). Erik Nielsen i Skinnerup foreviste en Højesterets-stævning på Øster Vandet mænds og egne vegne angående Øster Vandet hede og Vester Vandet mænd af dato 21/6 i sættefogedens Christen Eriksen i Hillerslev og delefoged Niels Christensen til Ørum deres nærværelse. (29/7).

Amtskriverens fuldmægtig Søren Jørgensen har indkaldt synsmænd. Synet følger indført senere. (Sagen fortsætter).

Christen Pedersen i Østerild efter anordning udsteder:

Søren Jørgensen, amtskriverens fuldmægtig, har ladet stævne Jacob Ulf, herredsfoged og hans søn Gunde Jacobsen i Østerild til vidnespår anlangende forbud hos Jens Smed i Østerild og vidner på, at de var i herredsfogedens stue og i hans fraværelse læste et forbud mod, at der blev gjort udlæg hos Jens Smed, før hans restance til kongen var betalt, og hans bygfeld. De tilbød Gunde Jacobsen forbudet, og han beholdt det i anledning af Claus Herlufs dom.

(3/6). Hans Augustus til Nørretorp hans foged Mikkel Christensen på hans tjeners Jens Andersen i Østerild hans vegne har ladet stævne Niels Christensen, delefoged til Ørum, og Christen Christensen i Østerild samt vidner, som beretter om de omstridte diger. (22/7).

Laurits Lauritsens Svenske tiltaler Christen Simonsen for gæld. Mikkel Christensen, foged på Torp, tilbyder at betale og betaler.

(17/6). Her følger Søren Jørgensens synsmænds syn.

De har 1/7 været ved den øde og forladte Ullerupgård. Ralingen, der er et korshus. Halvparten af gavlen i østre ende var udbrudt og slet borte. Største parten af væggene, der var dels af sten, dels af ler var nedfalden og borte. Taget af det endnu stående hus var næsten afblæst og borte. Fjælene, der havde ligget på fruerstuegulvet var slet afbrudt og borte. Bjælker var løse og halvrådne osv., osv. (7/10).

15. juli.

Knud Pedersen, amtmandens fuldmægtig, har ladet syne og vurdere en bojert uden sejl, takkel og tov, anker, båd og andet skibstilbehør, gaffel eller Råer, som var strandet under en storm i juni ved Klitmøller. Det var brækket i vandet og vurderedes med masten, mesanmasten, bovsprydet, vindspillet, sværdet og pumpen og roret til . . . daler. (Tallet mangler, men der er afsat plads til det).

Hr. Jens Pedersen Poulstrup har ladet stævne Margrethe Schytte, sal. Laurits Cocces. Hun svarer skriftligt, at der har været afholdt lovligt syn over Rær præstegård af to herredspræster og to sognemænd, og min lavværge og mine børns formyndere var til stede. Hun og provsten, hr. Anders Nielsen Lyngby i Nors, mener, at der ikke kan udstedes synsvidne, før de alle er lovligt stævnet. Kendelse: Der kan ikke udstedes synsvidne nu.

Anders Olufsen i Thisted på Jens Sehesteds vegne tiltaler Tomas Jacobsen i Klastrup og Jens Christensens enke Maren Ibsdatter for restancer. Dom: De skal betale. (Sagen fortsætter).

Jørgen Falsted i Sønderhoe stævner på mester Jens Reenberg's vegne vidner om, at Laurits Lauritsen Næstrups gård i Sennels har været øde i 13 år og jorden ubrugt. En fattig kvinde har boet i det ringe hus, som tilforn var vurderet til 1 sidl. Imidlertid har der ikke været anden bygning på den bolig.

Restanceliste på de indstævnede fra Klastrup, som var tjenere til Melkior Juels arvinger. (Se ovenfor).

22. juli.

(3/6). Mikkel Christensen, foged på Torp, har ladet stævne Niels Christensen, delefoged til Ørum angående den vej mellem Christen Christensens og Jens Andersens gårde i Østerild. Opsat 14 dage. (29/7).

Christen Andersen Odgård i Øsløs på Ingeborg Krabbes vegne har ladet stævne folk i Hunstrup og Kløv til vidnespårer, nogle mænd til at vidne og synsmænd, der har synet Købygårds endele kær. Der var gravet brændtørv og vartørv. Vidner fortæller, hvem der har gravet.

29. juli.

Erik Nielsen begærer et tingsvidne af snapstirsdag angående klittag af skriveren. Herredsfogeden svarer, at Erik Nielsen ikke har udtaget dette vidne i rette tid, og da han er afsat som delefoged af landsdommerne, ved han ikke dette vidne at forsegle eller give beskrevet.

(8/7). Erik Nielsen fremviste Højesterets stævning til 4/8, om nogen har nogen sag imod ham at føre. (2/12).

(8/7). Niels Christensen af Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, begærer at få læst et syn over skel og tolde og vej ved Jens Andersens og Christen Christensens gårde i Østerild. Mikkel Christensen, foged på Torp indvender, at et foregående syn ikke er udtaget af tingbogen til forsegling, hvorfor der ikke i dag udstedes noget syn. (22/4 1685). (Sagen fortsætter).

(23/6). Peder Sørensen af Rær har ladet stævne Hans August på Torp og fører vidner på, at der kom bud fra Torp, at han skulle møde med sin plov og pløje og gøre arbejde, men han svarede, at han ikke kunne komme med sin fulde plov til Torp, fordi husbonden ikke havde hele gården. Fogeden på Torp sagde da, at han skulle svare til avlingen på de skifter på Torpe mark, som blev forsømt, ved at kornet ikke kom i jorden til rette tid. (26/8).

Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet stævne Jens Andersen Balle i Østerild til syn og vidnespårer sammen med andre folk fra Østerild til at vidne. Gamle folk mindes, at Jens Andersens ager aldrig har været pløjet så nær til Christen Christensens gård, men der stod skræpper og nælder. Christen Christensen har altid haft sin plov stående vest for gården og der lod de for og fra ploven (spændte for og fra). Der har altid stået et dige eller en tørvestak vesten for ralingen for at beskytte huset (mod blæst). Diget stod vest for Christen Christensens kålgårdsdige. Han har altid drevet sit kvæg vester ud af gården. (5/8).

Christen Madsen, degn til Rær, Hansted og Vigsø, tiltaler Oluf Christensen Bådsgård i Hansted for skyldige afgifter og for, at han havde fået et tiendelam i foder, men ikke ville levere det tilbage.

Dom: Han skal betale.

5. august.

Hans Augusti foged, Mikkel Christensen begærer dom i sagen om Christen Christensens kørevej og diget. Niels Christensen, delefoged begærer igen, at han må føre vidner. Jacob Ulf beder ham fremlægge sit tingsvidne af 29/7. Christen Christensen er ikke mødt for at vedkende sig den jord, hvorpå diget står.

Dom: Christen Christensen har flyttet diget ud på Jens Andersens grund, og han skal flytte det tilbage. Han skal have sin kørevej og drift med kvæg vesten om hans rålings ende, norden ralingen og til hans kålhøve og sønder op ad Peder

... sens lade, så at Jens Andersens ager kan blive forskånet for køreveje og andet. (Sagen fortsætter).

Niels Christensen af Lille Hillerslev begærer efter dommen, at hans synsvidne af 13/5 måtte udstedes, som samme syn nærmere forklarer. Hertil svarede herredsfogeden, at når Niels Christensen udtager den nu afsagte dom under forsegling, kan han føre sit syn og sine vidner i den sag. (19/8).

Christen Poulsen på amtskriverens vegne har ladet syne brøstfældighed på Kielsgård (i Hillerslev). Gården kan ikke repareres for mindre end 90 rdl. Sal. Tomas Pedersen i Kielsgård hans arvinger er stævnet til synspåhør.

De efterskrevne dokumenter hører til den sag mellem Hans August og Ørum tjenere i Østerild. (Tingsvidner).

12. august.

Peder Madsen i Store Hillerslev får afkald på arv efter hans sal. hustru Jahan Madsdatter fra hendes broder, Søren Madsen i Stagstrup og fra hendes søster Birgitte Madsdatters mand, Christen Ibsen på Gade i Store Hillerslev, da boets gæld oversteg midlerne.

19. august.

(5/8). Mikkel Christensen, foged på Torp, tiltaler Christen Christensen i Sønderby i Østerild for kost og tæring og omkostninger i sagen om hans dige. Dom: Han skal betale. (26/8).

Gunde Ulf på Henrik Jørgensens vegne af Viborg lyser efter en kvinde, Anne Laursdatter, som er rømt fra et hus i Hinding og forbyder alle at huse eller hæle hende. (19/8).

26. august.

Peder Andersen i Thisted på Birgitte Urnes vegne har ladet stævne nogle folk i Hansted. Dokumenterne i denne sag er stykvis indført nedenunder.

(29/7). Mikkel Christensen, foged på Torp, har ladet syne en del af Torp mark, hvor der skulle pløjes. Det angives, hvor meget Peder Sørensen skulle pløje, og hvor meget han har pløjet.

(19/8). Samme har ladet syne et dige norden unge Christen Christensens i Sønderby i Østerild. Det er nyligt flyttet. (2/9).

(19/8). Gunde Ulf på assessor Henrik Jørgensens vegne i Viborg har ladet stævne Anne Laursdatter, som er rømt fra et hus i Hinding. Hun er hos sin søn Christen Nielsen i Vorning. Synsmænd har synet hendes hus. De så en lang raling uden ejendom til. Der manglede 2 læs tag og 8 læs ær. Der var ingen folk i huset.

Christen Laustsen i Kabbestoft er blevet enig med sin sal. hustrus broder Anders Jensen i Kløv om, at hendes sønnebarn, Anne Jensdatter, skal have 8 sldl. og hendes klæder. Anders Jensen modtog arven og gav på den lille piges vegne afkald. (Se nedenfor).

Her følger Peder Andersens dokumenter, irettelagt for Birgitte Urne, sal. Claus See(feld)s til Visborggård. Først fuldmagt fra hende til Peder Andersen Skerbeck, opholdende sig i Randers, til at føre hendes sager.

Nogle folk fra Hansted kræves for restancer. Mikkel Christensen, foged på Torp, begærede opsættelse, da han havde noget at svare dertil, og muligvis er samme gods ved indførsel taget fra den gode frue.

Opsat 14 dage. (9/9).

Oplyst 2 øghoveder, indtaget på Momtoft i deres korn.

(Se ovenfor). Christen Laustsen i Kabestoft og Anders Jensen i Kløv gav til kende, at de er blevet forligt om, at Christen Laustsen skal give sin hustrus sønnedatter, Anne Jensdatter, som er hos sin moder Maren Madsdatter i Agerholm, 8 sldl., og hustruens, Anne Jensdatters, klæder. Anders Jensen modtog de 8 sldl. og klæderne, som han gav pigens moder Maren Madsdatter til hjælp til klæder og føde.

2. september.

Læst forordning om, at tovværk og andet ikke må købes udenlands, men kun her i riget.

Emmike Eriksen af Thisted på mester Anders hans vegne har ladet stævne sognemænd i Østerild og tiltaler dem på Mester Anders's Hustrus vegne, fordi de har indført deres korn uden at lade hende det vide. Hun har fæstet den halve kongetiende af amtskriver Jens Hansen. Hertil svarede Niels Christensen i Lille Hillerslev, defoged til Ørum på Ørum tjeneres vegne, at hr. Anders ikke havde ladet læse fæstebrevet i kirkerne eller for folks brofjæle eller havde forbudt dem at føre korn ind til tinge, så folk vidste ikke, hvem der havde tienden i fæste. Han begærer derfor, at de må leve i Rolighed og umolesteret af tiltalen, så vil de levere tienden til ham, når de er tilsagt. Østerild sognemænd var også mødt og tilbød at efterleve, hvad Niels Christensen havde lovet.

Dom: Da sognemændene ikke er advaret ved kirke eller stævne om at afsætte deres høst eller neg, og fæstebrevet kun er læst på tinge, må de tiende til Else Andersdatter på skæppen, og siden bør der omgås med tienden efter loven. (Sagen fortsætter).

(26/8). Mikkel Christensen, foged på Torp, tiltaler Christen Christensen i Østerild, fordi han ikke har indflyttet det omtvistede dige efter dommen.

Dom: Han skal bøde 3 mk. for diget, men da det ikke er bevist, at han har kørt over Jens Andersens ager, frifindes han for dette forhold. (Sagen fortsætter).

Herefter følger Amtskriverens fæstebrev til Else Andersdatter, mag. Anders Nielsens hustru i Thisted på den halve kongekorntiende af Østerild sogn.

Herefter følger slutningen af dommen over Christen Christensen i Østerild. (14/10).

Christen Jørgensen i Øster Vandet på hr. Christens vegne i Agerholm har ladet stævne Maren Madsdatter i Vester Vandet med hendes lavværge, Jens Ibsen Kabestoft, hans hustru med sin værge og broder Anders Madsen Ørnberg og Christen Smed med sin hustru Maren Nielsdatter til vidnespåhør og vidner, der har vidnet skriftligt, at hr. Christen havde indkaldt de ovennævnte sammen med sine medhjælpere og to mænd til præstegården, hvor de da havde forligt parterne således, at Christen Laustsen i Smeds gård i Aggerholm hans hustru Maren Nielsdatter tog Christen Laustsen og Maren Madsdatter i hånden til god forligelse og ikke skyldte dem andet end godt og blev så to rdl. straf pålagt til Vester Vandet kirke. (Sagen fortsætter).

Vidnerne blev tilspurgt af Christen Jørgensen, om de kunne beskyldte Maren Madsdatter for andet end godt. De vidste intet at beskyldte hende for uden hvad ærligt og godt er.

Christen Andersen Koldsgård i Øsløs på Ingeborg Krabbes, sal. oberst Holger Trolles vegne til Rygård har ladet stævne Tomas Christensen, som boede i Kløv og fører vidner på, at han rømmede fra sin fæstegård i april måned. (16/9).

Samme har ladet stævne Kølbygårds tjener og tiltaler dem for restancer. Nogle af dem fremlægger kvitteringer bl.a. for skatter.
Dom: De skal betale, hvad de ikke med kvitteringer kan bevise er betalt.

9. september.

Læst en forordning.

(26/8). Peder Andersen af Thisted på Birgitte Urnes vegne irettelagde dokumenter angående indstævnedede personer i Rær og Hansted og begærede dom.

Hvorimod at svare på de indstævnedede vegne mødte Hans August tjener på sin husbonds vegne og irettelagde et skøde på indstævnedede og begærede dom. Peder Andersen blev spurgt, om han havde nogen dom på de indstævnedede. Det havde han ikke.

Dom: Da som loven påbyder, at bonden en gang om året skal stævnes for sin restance, og det ikke er sket, frifinder jeg dem.
(Restancerne var gamle). (Sagen fortsætter).

Peder Andersens restancelister fremlagt, lyder sådan: . . . (restancerne var gamle og stammer fra tiden, før gårdene blev solgt til Hans August Pagelsen, nemlig fra 1674-79).

Hans Augusti tjener Claus N. fremlagde skøde til sin husbond fra hr. Søren Sevel, sognepræst til Viborg domkirke 11/3 1684 på de nævnte bøndergårde. (Sagen fortsætter).

På amtmændens vegne begærede Knud Pedersen genpart af to skøder, nemlig Henrik Jørgensens og Hans August med interesserede.

16. september.

(2/9). Christen Andersen Ogdgård i Øsløs på Ingeborg Krabbes vegne har ladet stævne Stephen Christensen i Skovsted til vidnes- og synspåhør, og vidner, der har synet Tomas Christensen i Kløv hans dreng Christen Andersen. Han sad ved skiven (bordet) i Tomas Christensens stue, og der var slået et hul oven i hans hoved, og blodet løb ned over hans ansigt og under hans arme. Han havde lagt armene og hovedet på bordet. Så satte han sig på skammelen ved bordet og trak af sin skjorte, og da så mændene, at der på hans højre arm mellem akselen og albuen var slået en bule som et hønseæg, og på hans ryg neden til hans skulder var han slagen tværs over hans ryg, så det var resen (ophovnet), og på hans venstre hånd var han slået over tre fingre, som var resen, og den lille finger kunne han ikke røre. Han skyldte Stephen Christensen for samme sårsmål og skade. (Sagen fortsætter).

Samme har ladet stævne synsmænd fra Lønderup: Marcus Andersen, Niels Jensen og Christen Terkildsen og Peder Christensen. De har efter Christen Ibsens med fleres anmodning synet Kølbygårds enemærkes eng i Tagmark. I Christen Christensens og Christen Poulsens skifter var en del af græsset slået og hjemført. Stephen Christensen vedgik, at han ikke vidste skel. I andre skifter var også en del af græsset slået og bortført. (Sagen fortsætter).

Samme fremkalder vidner, der har set, at Stephen Christensen traf Tomas Christensen på Kølbygårds eng i Tagmark, da han holdt og læssede sin vogn. Stephen Christensen bad Tomas vise ham, hvor han kunne slå hø, men han sagde, at han ikke havde tid, og så begærede Stephen, at Tomas Christensens dreng, Christen Andersen, måtte gå med og vise ham det. Imidlertid hørte Tomas, at Stephen spurgte drengen, om det var ham, der havde taget hans hø på lørdag eller var med til det. I det samme slog Stephen til drengen med en stage, så han skreg og råbte. Da drengen var slået til jorden første gang, rejste Stephen ham op og sagde: Gå fra mine fødder, din hundsfot. Så gik drengen slingrende til Tomas vogn, satte sig og gav sig og klagede sig, og Tomas var ræd, at han ikke skulle få ham levende hjem. Stephen truede ham og sagde, at han skulle slå ham, så han ikke skulle komme levende hjem. Så tog Tomas sine heste fra vognen og tog Christen Andersen med sig på den ene hest hjem. (Sagen fortsætter).

Samme har ladet stævne Stephen Christensen til vidnespåhør og folk, der vidner, at de havde set to piger, Stephen Christensens og Svenning Christensens, gå og hverve hø på Christen Poulsens eng. Han viste dem bort, fordi han og flere frygtede, at Skovsted folk skulle tage høet fra dem. Stephen Christensen kom til med en jerntyv i hånden og forlangte at få halvdelen af høet for sit arbejde. Høet blev siden borte, og de ved ikke, hvem der tog det. (Sagen fortsætter).

Christen Andersen på sin principals vegne begærer af Christen Poulsen, kongens ridefoged og amtskriverens ridefoged, eftersom Tomas Christensens dreng er blev ilde slagen, så man ikke ved, om han vil leve, at han vil forsikre Stephen Christensen, indtil det vides, om drengen lever eller ikke.

Christen Poulsen svarede, at han var ikke kongens ridefoged, og hvis nogen havde noget særdeles med Stephen Christensen at bestille, så de efter loven kunne hæfte ham, kunne de levere ham i Thisted i Bisgård til amtmanden, eller til amtskriveren, hvor de ville få videre svar. (Se nedenfor).

Ubbe Christensen i Koldvad på Henrik Jørgensens vegne i Viborg har ladet syne Søgård i Nors (husene specificeret). (Sagen fortsætter).

Mikkel Langballe har ladet stævne sr. Christen Olufsen på sin svogers Henrik Jørgensen af Viborg hans vegne, og har i hans overværelse ladet syne Søgård på tækningen (specificeret).

Stephen Christensen af Skovsted fremlægger en skriftlig kontrakt mellem ham og Christen Andersen, som tjener Tomas Christensen, hvori Christen Andersen gør vitterligt, at han har været i tvistighed med Stephen Christensens i Tagmark, og at han for nogle år siden af Gud blev pålagt en svaghed, som igen har angrebet ham, hvorfor han har forliget sig med Stephen Christensen, således at det ikke skal tilregnes Stephen Christensen, om Gud behager, at han skal afgå ved døden, og i hans frændes, Jens Hansen af Vigsø, hans nærværelse erklærer, at han ikke har noget på Stephen Christensen at klage eller beklage, ej heller skadet har på liv, lemmer eller noget, men holder Stephen Christensen fri, hvad enten han lever eller dør. Jens Hansen spurgte ham, om han vidste andre af hans frænder, der kunne overvære forliget, men han sagde, at han havde haft bud hos hans andre frænder, men de var ikke kommet. Underskrevet bl.a.: Christen Andersen, egen hånd. (23/9).

Christen Madsen i Bjerre irettelægger en kontrakt mellem Hans Axel Pors og Anders Jensen i Ålborg om, at Hans Axel Pors skal tage stude og plage i græs.

Niels Jepsen i Nors får afkald fra Anders Pedersen i Tilsted på egne og søsters Karen Pedersdatters vegne, som er hos ham, fra Jens Pedersen, tjenende i Store Diernæs, Christen Tomsen i Vester Vandet på sin hustrue Else Pedersdatters vegne og hendes søsters Maren Pedersdatters vegne, som er Peder Laustsen i Sperring hans hustru, og fra Jesper Christensen i Aggerholm på sin hustrus Anne Pedersdatters vegne for arv efter Niels Jepsens sal. hustru Boell Pedersdatter.

Jens Knudsen i Brund tiltaler Erik Laustsen i Brund for forskellige ting, han har lånt ham og ikke kunnet få igen. Erik Laustsen er til stede på tinget og vil ikke skaffe Jens Knudsen tingene uskadt tilbage.
Dom: Han skal betale værdien og omkostninger.

Jep Christensen i Brund har ladet syne et af hans skifter, som lå op mod Erik Laustsens. Korn og aks var afædt, og nu skyldte Jep Christensen Erik Laustsens kreaturer for samme skade.

23. september.

Læst forordning om kop- og kvægskat.

Niels Christensen i Lille Hillerslev på hr. Oluf Nielsens vegne har ladet syne græsningen til Anders Pedersens øde gård i Skovsted.

(6/5). Jens Andersen i Skorup (Nors sogn) har stævnet Peder Frantzen i Hinding til vurderings- og tilbudsvidnes påhør, vurderingsmændene Peder Sørensen i Skårupgård og Anders Gade i Nors tilbyder Peder Frantzen den sal. karl Vil Christensen, som før boede i Skorup, hans efterladenskaber mod at han betaler gælden, da Peder Frantzens hustru er den sal. karls søster. Peder Frantzen vil ikke have noget med boets midler eller gælden at gøre.

Peder Nielsen og Niels Krog i Kåstrup, kirkeværger, tiltaler en del mænd i Kåstrup, som resterer med kirkens tiende og steds målet.
Dom: De skal betale.

(16/9). Christen Andersen Odgård, Birgitte Krabbes defoged, har ladet stævne Stephen Christensen i Skovsted og fremlægger synsvidne her af tinget for 8 dage siden udstedt (tingsvidnet gentaget). Christen Poulsen, amtskriverens fuldmægtig, begærede opsættelse.
Opsat 8 dage. (Ikke mere).

30. september.

Laust Sørensen i Bloksgård får afkald fra Niels Christensen, sal. Christen Laustsens søn, forud boende i Bloksgård, barnefødt ibd., for arv efter hans sal. fader Niels Christensen, som nu opholder sig hos sin morbroder Jens Christensen Skriver i Vust, lover at holde sin farbrodersøn Laust Sørensen skadesløs.

7. oktober.

Laurits Jensen i Thisted på kongens og amtskriverens vegne har ladet stævne Claus Herluf Pors i Langvad og borgmester Christian Mortensen i Thisted til vidnespåhør og mændene i Kjelstrup, Hov og Brund m.fl. til at vidne om den eksekution, som var over Claus Herluf Pors, mens han boede på Ullerupgård, og om den øde Ullerupgård, såvel som om den indførsel, Christian Mortensen på sin principals vegne ovenpå hjemtingsdommen, som Jens Hansen på kongens vegne har ladet forhverve for skatter. De vidner, at CHP mange gange var blevet eksekveret, og da altid havde hørt (ham) sige, at hvad amtskriveren skulle skaffe, skulle han tage ved rettens middel ved herredsfogeden, og han hverken kunne eller ville betale. Forleden sommer besad den gode mand Ullerupgård, dog uden sæd og avl, men høet og græsningen nød han, og samme år, da han stod under eksekution for skatter, forlod den gode mand gården og kvitterede den uden noget levende menneske eller kvæg, vinduer, loft eller døre, og jorden blev øde, hvori han dog intet skulle eje. Hvad dommen, som

amtskriveren skulle have forhvervet for resterende skatter, og udlægget, borgmester Christian Mortensen i gård og jord har gjort ved kommissærer angår, ved de ikke andet, end at det var sket. Tre mænd vidner, at borgmesteren gjorde udlæg i gården og i noget af den bedste markjord ved hovdiget. (18/11).

Christen Gregersen i Lild sogn på sin broders Christen Gregersens vegne, der nu bor i Store Oddersbøl, på den ene side, og Hans Christensen i Fuglsang på sal. Rasmus Sørensen i Oddersbøl hans efterladte umyndige børns vegne på den anden side, irettelægger vurdering i sal. Rasmus Sørensens bo (specificeret). Boets midler er vurderet til 315 sidl. 9 mk. Gælden er 54 sidl. 1 mk.

14. oktober.

Peder Andersen i Store Hillerslev har ladet stævne vidner og Anders Jensen, som nu bor i Christen Bødgers bolig og har den i fæste, til vidnespår. Han spørger vidnerne, om de ikke var i hans hus, da han sluttede akkord med Anders Jensen om $\frac{1}{2}$ bols jord, som han havde i fæste i Store Hillerslev og afstod til Anders Jensen, som lovede at bygge og forbedre husene og holde Peder Andersen fri for skat efter nytår, og derforuden at give Peder Andersen 2 sidl. til opladelse.

Tord Persen i Store Hillerslev giver til kende, at han har tabt en pung med hans signet i og nu aflyser signetet.

Anne Iversdatter af Hansted har ladet stævne Niels Morsing, som holder til i Hansted Mølle og tiltaler ham for 1 rdl. for noget lærred. Niels Morsing vedkender sig gælden.
Dom: Han skal betale.

Læst Skatkammerherrernes missive om kød i stedet for kontributioners rest.

(2/9). Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, har stævnet Hans August til syns påhør og Jens Andersen i Balle i Østerild og synsmænd også til syns påhør, samt synsmænd til at aflægge syn. Mikkel Christensen, foged på Torp fremviste herimod en dom af 2/9, hvorefter Christen Christensen blev idømt 3 mk., fordi han ikke have flyttet et dige. Niels Christensen siger, at han har synsvidner angående den unødige påførte trætte. Herredsfogeden spørger om synet angår det dige, der står på Jens Andersens ager. Niels Christensen svarer, at synet angår et stykke grønne, som skal være nedpløjet i Christen Christensens markvej og et lille dige, der stod til beskærmelse norden hans lade. Synsmændene vidner, at der var pløjet tre drau (favn) fra et stykke grønne vesten for Christen Christensens raling ende og løber noget længere ned end pløjningen ved ralingens ende.

Peder Andersen i Vandtrang får afkald fra Peder Christensen i Malle for hans hustru Karen Andersdatters arv efter hendes fader Anders Mikkelsen, som boede og døde i Vandtrang og efter hendes moder, . . . Pedersdatter, som endnu lever i Vandtrang.

Knud Pedersen, amtmandens fuldmægtig, fremfører synsmænd, der har synet adelvejen fra Kløvs Hule til Skovsted Bakke og træbroerne.
Synet specificeret.

Svend Monchestad af Norge havde med sig to af sine skibsfolk, liggende ved Vigsø Bou, og giver til kende, at en mand, der angav at være en enkes søn fra Hillerslev og at hedde Peder Jensen, kom til dem og bad dem låne ham 3 rdl., som han skulle bruge til at indløse en plag med hos Peder Smed i Overgård. Så ville han næste dag levere dem 3 td. byg og 1 td. rug, for byggen 7 sletmark og for rugen 10 mark, og sagde desuden, at den Onde skulle tage hjem, dersom han ikke betalte os uden skade. Så gik de to karle Gierulf Clemedsen og Anders Hovesen hen og forstrakte ham med de 3 rdl., hvorefter han for af. Derefter kom de til Vigsø, og bespurgte dem, at det en anden var, som så skammelig havde bedraget dem og givet sig et fremmed navn, nemlig Erik Laustsen i Brund, hvorefter Gierulf Clemedsen gik til Brund og tog to dannemænd med sig, og kom til Erik Laustsen og spurgte ham, om han efter løfte ville enten give ham 3 rdl. eller kornet, som han havde lovet, så ville jeg straks betale resten. Han svarede: »Ja du skal få betaling«, og gik så i hans lade og kom ud med en fork i hånden og gav sømanden så mange hug, som han kunne tåle, og stak og slog hans gode klædes klæder i små stykker, som fremvistes ved retten. Nu begærer de tre sømænd rettens hjælp. Eftersom de er fattige søfarende folk og ikke ved, når Gud giver vind, at de må fare herfra, giver de Christen Christensens Ladefoged i Kleff fuldmagt til at påtale sagen på deres vegne, som om de selv var til stede. De to mænd, der fulgte med sømanden til Brund nægtede ikke, at jo sådan som forskrevet står med hug og slag af Erik Laustsen mod den fremmede karl begået. (21/10).

16. oktober.

Efter kongens befaling angående bondens angivelse af hans jorders og agerbrugs rette brug er 16/10 sagen begyndt i Hillerslev præstegård i nærværelse af amtskriveren Jens Hansen, landin(spek)teuren Augustinus Ebel, herredsfogeden, skriveren i herredet og otte mænd af forskrevne by (som nævnes). Alt skal være færdig fra dato til d. 18. på aftenen.

21. oktober.

Laurits Jensen i Thisted på Kirsten Pedersdatter, sal. hr. Oluf Juul, sognepræst til Skinnerup, hans hustrus vegne har ladet stævne Tomas Nielsen i Skinnerup, Mikkel Nielsen i Skinnerup, Anne Pedersdatter med hendes husbond og lavværge og tiltaler dem for restancer m.m. Anne Pedersdatter for hendes moders, Kirsten Tomasdatters restance.
Dom: De skal betale.

(14/10). Christen Christensen Ladefoged i Kløv på Gierulf Clemedsens og de medinteresseredes vegne har stævnet Erik Laustsen i Brund til vidnespår og Jens Knudsen ibd. og Peder Jensen (de to, der fulgte med Gierulf Clemedsen) til at vidne. De vidner, som de gjorde for 8 dage siden.
Sagen opsat 14 dage, da Erik Laustsen ikke er mødt. (4/11).

Mikkel Christensen, foged på Torp? har ladet stævne Christen Christensen, Gertrud Christensdatter i Østerild med lavværge og Peder Jensens kone Ingiar Christensdatter med lavværge til vidnespårer og gl. Søren Sørensen og Laust Nielsen til at vidne.

Sagen opsat 8 dage, da Laust Nielsen ikke er mødt. (28/10).

Niels Christensen i Lille Hillerslev gav til kende, at han skal rejse til landstinget i 8 dage, og han begærer, at hvis nogen har ham eller hans husbond noget på at tale, de da vil lade sagen bero, til han kommer hjem.

28. oktober.

(21/10). Mikkel Christensen, foged på Torp, har ladet stævne Laust Nielsen i Vesterby og Søren Sørensen i Sønderby til at vidne, og Christen Christensen den gamles datter Giertrud Christensdatter med lavværge og Peder Jensens hustru Ingiar Christensdatter til vidnespårer. Vidnerne er anden gang påråbt at møde til dom og svare for sig. (4/11).

Niels Mortensen i Lille Hillerslev har ladet stævne Jens Knudsen i Store Hillerslev og Peder Christensen ved Kirke ibd. til vidnes- og synspårer (vist forkert, kun til at vidne) og andre til synspårer. De vidner, at der var sket skade på Niels Mortensens korn.

4. november.

(25/10). Mikkel Christensen, foged på Torp, har ladet stævne Laust Nielsen og Søren Sørensen i Østerild til at vidne og mener, at de bør bøde 3 mark, fordi de ikke var mødt før. De er nu mødt, og Laust Nielsen og Søren Sørensen vidner, at han var med herredsfogeden og Mikkel Christensen at gøre udlæg hos Christen Christensen. De kunne intet finde at gøre udlæg i og spurgte den gamle Christen Christensen, som lå i sengen, om han ville vise dem noget. Han svarede, at han ikke var lovlig stævnet dertil. Så ville Jacob Ælf have talt mere med den gamle mand, men hans datter Giertrud sagde: »Lad den sølle gamle mand ligge i fred, han er nærmere død end levende«. Den gamle mand sagde: »Er det ret, så tag i Jesu navn!« Men de kunne ikke finde andet end en kedel i grue, som Mikkel Christensen begærede udlæg i. Gertrud sagde da, at den havde stået der i to fjendetider, og hun havde betalt den med rede penge. Så satte hun sig på kedelen og sagde, at de skulle få skam på deres fingre, hvis de tog hendes kedel. De kunne så ikke tage den, men fandt nogle får og lam i fårehuset og en tørvespade.

Niels Christensen begærede genpart.

Herredsfogeden spurgte, om nogen kunne gøre skudsmål for Søren Sørensen, men der fremkom ingen. Søren Sørensen idømmes derfor 3 mark i bøde. (11/11).

Anders Christensen i Hunstrup på Anders Nielsens vegne i Hjørdemål tiltaler Christen Skovsted i Lønderup og Thor Nielsens enke i Kløv for skyld. Jep Torsen mødte på sin moders vegne og nægtede, at hun skyldte noget, men kunne enten

Anders Christensen eller Anders Nielsen bevise noget, var det en sag. Christen Christensen i Kløv mødte på sin faders vegne og begærede opsættelse. Opsat 8 dage.

Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet stævne Anne Simonsdatter, som blev besøvet til Christen Madsen i Rær, og Mads Jensens datter i Rær, Ingeborg Madsdatter, som tjente i Langgård, for at de kan udlægge deres barnefader. Oluf Bådsgårds tjenestedreng Iver Olufsen er stævnet til sigtelse. (11/11).

Christen Pedersen i Sønderby i Tveds sogn har stævnet Anders Sørensen i Vorring og tiltaler ham for skyld.

Dom: Han skal betale.

Anders Christensen Skinnerup i Lille Hillerslev har ladet stævne Anders Degn og Peder Gregersen til syns aflæggelse og Peder Jensen i Hov til syns pårør. Der var gjort skade på Anders Skinnerups korn.

(21/10). Christen Christensen i Kløv på de 3 fremmede mænd af Norge deres vegne har ladet stævne Erik Laustsen i Brund og irettelagde tingsvidne og opsættelse af 14. og 28. oktober, (som gentages), hvorefter han tiltaler ham for 3 rdl. og for uhørlig medfart.

Erik Laustsen mødte og sagde, at han ikke var andre steder den 5. oktober end hjemme og i kirken. Christen Christensen svarede, at han anderledes skulle og ville bevise.

Opsat 14 dage. (18/11).

Christen Mikkelsen i Hoxer får afkald fra Peder Andersen eller Bårdsen og Christen Olufsen, begge af Østerild, på egne og morsøstersøn Christen Christensen, som er udenlands, hvor vides ikke, hans vegne for arv efter deres moster Ellen Laustdatter, Christen Mikkelsens hustru.

11. november.

Læst forordning om portugisere af den hebraiske religion, at de her i riget må have deres fri handel.

Søren Jensen i Kåstrup tiltaler flere for skyld. En del af dem nægter ved ed at skyldte noget.

Dom: De, der har nægtet, frifindes; de andre skal betale. (13/1 1685).

(4/11). Mikkel Christensen, foged på Torp, har ladet stævne Søren Sørensen i Østerild til at vidne, og Gertrud og Ingiar Christensdøtre til vidnespårer. Han vidner, ligesom Laust Nielsen før har gjort.

(4/11). Niels Christensen fremstillede vidner, nemlig kirkeværgerne og andre, som vidner, at de var i Rær præstegård, da hr. Jens Pedersen spurgte Ingeborg Madsdatter, hvem hendes barnefader var. Hun svarede Iver Olufsen i Bådsgård. Anne Simonsdatter skyldte Mads Frantzen i Gårdal for sin barnefader.

18. november.

(7/10). Søren Jørgensen, amtskriverens fuldmægtig, oplyser to vogne med fire heste og hopper, som forleden nat er ertappet på Ullerupgård ved den øde bygning med tømmer på, om nogen vil vedkende sig dem. (25/11).

Laust Christensen Skyum på sin broder Jens Christensen Skyums vegne i Thisted tiltaler folk for skyld efter regnskabsbog.

Dom: De skal betale.

Mikkel Christensen, foged på Torp, på sin husbonds tjeners vegne tiltaler Christen Eriksen i Store Hillerslev for 2 sldl., som Christen Pedersen Riis i Hansted leverede ham i hans hus, og som Christen Eriksen modtog for korn og lagde pengene i sin pung.

Søren Sørensen i Østerild tiltales for 3 rdl., hvorpå er betalt 1 rdl.

Christen Eriksen nægter at skyldte noget. Det gjorde Søren Sørensen også.

Dom: De frifindes.

(4/11). Christen Christensen Foged i Kløv på tre norske søfolks vegne har stævnet Erik Laustsen i Brund til vidnespårer og vidner. Peder Jensen i Vutborg vidner, at den 5. oktober var Erik Laustsen i Vutborg i hans gård og fik ild at drikke en pipe tobak, og derefter fulgte Peder Jensen med Erik Laustsen til havet. Erik sagde, at han ville ned til stranden og sælge noget til nordbaggerne.

Maren Pedersdatter, Peder Jensens datter vidnede ligesom hendes fader. (25/11).

Peder Jensen i Hov i Hillerslev fører vidner på, at Maren Poulsdatter og Ing Poulsdatter i Store Hillerslev skar og ilandbar 5 byrdner rør af de skifter i Nørkjær, som Peder Jensen i Hov og Peder Andersen tilhører.

Mads Pedersen i Kåse har ladet stævne Søren Olufsen i Tved (i Hjørdemål sogn), Oluf Pedersen i Kåse og Laust Christensens enke i Tved for skyldig korn og penge.

Dom: Søren Olufsen og Oluf Pedersen skal betale. Enken ikke nævnt.

Amtmandens fuldmægtig, Knud Pedersen, har 8/11 ladet syne en død mand ved Hauberg (Havbjerg?) i Vigsø. Det var Anders Andersen, som boede i Vigsø. Der fandtes ingen sår eller sårsmål på ham, og det skønnedes, at han var død af kulde og frost, da han næste dag før havde været med flere at skibe Jens Hansens skude af Vigsø og havde været våd. Årsagen kunne synsmændene se, at samme sal. menneske skal have krøbet på hænder og knæ højest op i bakken og var siden faldet tilbage én eller flere gange. De kunne se, at han ville have bjerget sig med hænderne, såsom hans vanter blev fundet (fandtest) på bakken et sted. Hans døde legeme et andet sted.

Vidner, skibningsmænd, beretter, at de 7/11 skibede Jens Hansens skude, som samme dag gik på rejsen til Norge, og da de havde afskibet, gik de sammen tillige med Anders Andersen til båden, som de skibede med, og tog den af havet

op til klitbakken og hvælvede den. Så gik hver til sit, og de hørte ikke, at Anders Andersen klagede sig, men han gjorde hans fulde arbejde samme dag. De var våde, frosne og skidne, da de gik hver til sit, og de vidste ikke, om Anders Andersen var for eller bag, og ingen af dem havde savnet nogen.

De vidnede, at sidste sommer havde han i lang tid lidt af koldsyge, som han dog derfor ikke ville give sig over, men med andre søgte at fortjene til sig og sine fattige tre små moderløse børn.

25. november.

Søren Jensen i Kåstrup fører vidner på, at nogle, bl.a. Christen Jensen Kløv i Vorring, skyldte ham penge.

(18/1). Amtmandens fuldmægtig, Søren Jørgensen, har ladet syne Ullerupgårds nedfaldne lade, som meste parten var bortstjålet. Det nedfaldne, der var i behold var kun 6 sldl. værd. Andre har synet det rejste? hus af forrige Ullerupgårds, nu kongen tildømt. Den østre gavl og nogle spænder var nedblæst, og ingen udskod var at se, men var rent borte. Det, der var tilbage, var kun 5½ sldl. værd. (Sagen fortsætter).

Niels Christensen i Lille Hillerslev har på amtskriverens vegne ladet stævne Anders Pedersen i Hov og Moust Pedersen ibd. til vidnespårer. Og nu fremkom Søren Jørgensen og Søren Pedersen, amtskriverens tjenere, og vidnede, at om natten mellem torsdag og fredag otte dage, da laden var blæst ned på Ullerupgård, da omtrent ved midnatstide kom Anders Pedersen og Moust Pedersen med en vogn, som Anders Pedersen kørte, og Moust Pedersen var ridende. De holdt ved den nedfaldne lade, gik op i tømmeret og hug med økser, og drog og bar ned til deres vogn, og læssede den fuld af tømmer, og da kom vidnerne imod dem og spurgte, hvad de bestilte der midt om natten. Da satte Mourits Pedersen sig på sin hest og undveg, og imidlertid, de red efter dem, spændte Anders Pedersen hestene fra vognen og red vesten om hovediget, og vognen blev stående med læsset på. (16/12).

Mikkel Christensen, foged på Torp, på sin husbonds tjener Christen Riis hans vegne har ladet stævne Christen Eriksen og hans hustru Else Mortensdatter til at vidne, og Erik Laustsen i Brund til vidnepårer. Christen Eriksen i Store Hillerslev vidnede, at Christen Riis i Hansted kom ind til hans hus. Siden kom Erik Laustsen også derind, og Christen Riis gav Erik Laustsen 2 sldl. for noget korn, men kornet var ikke blevet leveret.

Else Mortensdatter vidnede på samme måde.

Poul Nielsen af Brund lader registrere de fattige ejendele, som fandtes i efter sal. Niels Christensen, som havde sit tilhold hos ham, og gælden, (som overstiger formuen).

Christen Christensen i Kløv på borgmester Enevold Nielsens vegne har ladet syne Store og Lille træbro østen Bromølle, og deres brøstfældighed.

Niels Christensen i Lille Hillerslev på Niels Mortensens vegne ibd. fører vidner på, at Niels Mortensen købte en ko af Peder Nielsen i Kjelstrup for 1 rdl., og Peder Nielsen skulle levere en god ko uden lyde. Senere førte to mænd en ko til Niels Mortensen og spurgte, om han ville have samme ko eller ikke. Niels Mortensen svarede, at han ikke ville have den, da den ikke var så god, som Peder Nielsen havde lovet.

(18/11). Christen Christensen Kudsk i Kløv på de 3 fremmede søfolks vegne har ladet stævne Erik Laustsen i Brund til dom og irettelagde et tingsvidne og opsættelse af 4. november sidst (gentaget).

Dom: Da Erik Laustsens benægtelse mod sigtelsen og vidnesbyrd ikke kan findes så sandfærdig, som det sig bør, skal han betale de norske mænd 3 rdl. med omkostning, og derforuden lide efter loven for sin benægtelse og stå til rette for videre præntioner.

Søren Jensen i Kåstrup på hr. Oluf Nielsens vegne har ladet stævne folk i Brund til dom.

Opsat 14 dage. (9/12).

Forkyndt lov om vægt og mål, og om ikke andet end sjællandske alen og åboemål at bruge.

2. december.

Predbjørn Pedersen af Tved gav til kende, at han er blevet sådan forenet med Laust Christensens enke, Maren Christensdatter, såsom ingen svogerskab mellem dem kan indgås, og for at hun ikke skal have grund til klage, at han vil give hendes fattige børn 25 sldl., som hun kan opføde dem for. Desuden skal hun have kreaturer, som var udlagt til husbonden efter hendes sal. mands død og derforuden korn. Derimod skal hun straks forlade gården, men Predbjørn Pedersen skal føre tollæs (flyttegods?) til hende. (22/4 1685).

(29/7). Peder Tomsen på Ørum foreviste Højesteretsdom af 3. september og æskede af Erik Nielsen, at han ville efterleve dommen.

Erik Nielsen tilbød at deponere i retten 30 rdl., som dommen melder om, mod at han fik dommen udleveret i original, og tilbød — så vidt muligt — at svare til, hvad andre efter dommen kunne have at fordre hos ham efter dommen.

Peder Tomsen svarede, at han tilbød, at pengene kunne afskrives på dommen, og Erik Nielsen derefter at tage tingsvidne. (16/12).

Læst forordning om brændeveds takst og længde og erindring, at proprietærerne skulle være tiltænkt at indlevere specifikation om opstaldede øksne på deres eget foder.

Peder Christensen i Kjelstrup oplyste en brunstjerne hoppe, om nogen vil vedkende sig den.

Christen Skriver i Bjerre på Morten Klogs vegne tiltaler Søren Olufsen i Tved i Hjørdemål sogn for restancer, og for Jens Smeds enke i Bjerre Christen Jensen i forskrevne Tved for penge, hendes sal. mand havde fortjent i smedeløn. Opsat 8 dage.

9. december.

Gunde Ulf på hr. Oluf Nielsens vegne i Hillerslev tiltaler folk for resterende tiende.

Dom: De skal betale. (Sagen fortsætter).

Hæderlige og vellærde mand Jens Nielsen Trøye, residerende i Hjørdemål har ladet stævne sine tjenere i herredet for restancer.

Følger herefter indført og den derpå fulgte slutning. (Sagen fortsætter).

Peder Christensen i Kjelstrup oplyser i dag 2. gang en hoppe.

Amtmandens fuldmægtig, Knud Pedersen, har ladet stævne Oluf Bådsgård m.fl. i Hansted og Jacob Jensen i Hedegård til vidnespårer og vidner, som beretter, at de 13/11 da det Klim skiberum var strandet vesten Hansted bjerg, så de de indstavnede med kurve og andet, hvori der var kød, nede på stranden ned for Rosøre. Jacob Jensen i Hedegård sagde, at skibsfolkene havde givet ham det. Nogle havde også tøj, fx. lærred. (23/12).

Hører til hr. Olufs sag. (Se ovenfor).

Dom: De skal betale.

Jens Nielsen Trøyes restanceliste indført.

Dom: De skal betale, og da de ikke har ydet landgilden i rette tid, er deres fæste forbrudt.

16. december.

(2/12). Peder Tomsen af Ørum fremviste igen Højesterets dom angående Erik Nielsen i Skinnerup og Vester Vandet sognemænd og Christen Eriksen i Store Hillerslev og begærede tingsvidne efter dommens sentens og slutning (som citeres), hvorefter Landsdommernes dom står ved magt, dog at sættefogeden Christen Eriksen forskånes for de bøder, han var tilfundet efter samme dom at betale, og Erik Nielsen, som har forført sættefogeden, at svare dertil, og derforuden erstatte modparten den på processen anvendte bekostning med 30 rdl., med videre, som samme dom udviser.

Erik Nielsen begærede genpart.

Peder Tomsen æskede igen af Erik Nielsen, at han nu straks ville fyldestgøre dommen med penge, eller herredsfogeden at følge med 2 mænd for at gøre udlæg for dommen samt for, hvad siden er bekostet.

Erik Nielsen tilbød at betale de 30 rdl. til Peder Pedersen og ellers at svare de andre interessenter hver sin part, så vidt muligt. Peder Tomsen svarede at da ransnævningerne, hvoraf en del var Ørum tjenere, ikke havde fået deres kost og

tæring efter landsdommernes dom, så bør Erik Nielsen ikke have den udleveret, før det er betalt. (20/1 1685).

Peder Tomsen af Ørum på sin principals vegne irettelægger registrering efter sal. Niels Sørensen i Hestkjær 25/1 1684 efter en registrering 24/12 1683. (Bl.a. findes $\frac{1}{4}$ part i en båd, $\frac{1}{4}$ part i et flyndervod). Der er ikke dækning for gælden, men de bevilges enken, at hun må beholde det, der er udlagt til husbonden til gårdens vedligeholdelse.

(10/6?). Peder Tomsen irettelagde en dom af 20/7 (?) angående restancer. Han har fremvist dommen i Jens Knudsens bo i Brund og æskede fuldt udlæg. Der foretages udlæg, men Peder Tomsen lader udlægget forblive i boet til skatter og gårdens vedligeholdelse.

Samme dom læst i Erik Lauritens bo i Brund, i Jep Christensens bo i Brund og i Poul Jensens bo ibd. Udlægget må forblive i boet.

Søren Jørgensen, amtskriverens fuldmægtig, begærede, at herredsmændene vil være tiltænkt ikke at lade skatterne indestå længere end forordningen melder, såfremt de vil undgå ulejlighed.

Laurits Jørgensen i Brund tiltaler flere for korn, han har lånt dem. Clemed Christensen aflægger ed på, at han intet skylder.
Dom: Clemed Christensen frifindes. Resten skal betale.

(25/11). . . . (Christen) Eriksen i Store Hillerslev på kongens og amt . . . vegne tiltaler Anders Pedersen og Moust Pedersen i Hov, fordi de efter tingsvidne 25/11 huggede tømmer fra det øde Ullerupgård, da laden var blæst ned.
Opsat til snapsting, som er 14 dage.

Christen Skriver på sal. hr. Laurits Coccis, forrige præst i Rær, hans enkes vegne tiltaler folk i Hansted og Rær sogne for resterende tiende.
Dom: De skal betale.

23.december.

Hans Axel Pors til Momtoft tiltaler Søren Møllers enke på Ballerum for skyldig korn og penge.
Dom: De skal betale.

Jens Christensen Skyum af Thisted tiltaler folk for skyld efter regnskabsbog.
Dom: De skal betale.

Tøger Sørensen i Vorring tiltaler Anders Sørensen i Vorring for skyldig korn, han har lånt ham til sæd 1683.
Dom: Han skal betale.

(9/12). Amtmandens fuldmægtig, Knud Pedersen, tiltaler folk i Hansted efter vidnesbyrdsvidne 9/12, fordi de hentede kød og andet ved det forliste Klim skiberum, både fordi de har opholdt sig på stranden efter et forlis, og fordi de uden hjemmel har ført noget bort.
Opsat i måned. (Ikke mere om denne sag).

(Samme) fremstillede synsmænd, som 20/12 efter strandridderen, Laurits Hollænders anvisning var på stranden sønden Hansted Bjerg. Der så de et oksehoved (vinfad), som var ganske overgroet, med havmos og skaller på. Det indeholdt en slump brændevin, forplummet med havvand. Der kunne være $\frac{1}{2}$ td. tilsammen i den, og den kunne være 16 sldl. værd.

Skriveren anmoder om, at amtmanden vil tegne et ord i tingbogen om, at skriveren må bruge tingbogen at skrive i, så længe til alle bladene er skrevet ud.

10. januar 1685.

Amtmandens fuldmægtig, Knud Pedersen Riber tillader i amtmandens fraværelse skriveren at benytte tingbogen.

Dateret

Tijsted Bisgaard vt supra (dvs. 12. januar).
K. P. Riber.

(Af tingbog 1683-1685 fra fol. 138 til 261 (9. nov.)).

Herredsfoged: Jacob Ulff (+ 3/2 1685 (Jyske reg.)).
Skriver: Christen Madsen Skåning.

Ingen sandemænd eller ransnævninger anført.

Snapstirsdag 13. januar.

Gunde Ulff i sin fader Jacob Ulffs sted.
Amtsriverens fuldmægtig, Christen Poulsen, forbyder nogen at have brugelighed i kgl. Maj.s tjeneres agre eller eng og at have nogen brugelighed i deres fælled mere end fælleden kan tåle.

Christen Poulsen på mester Anders Heeboes vegne i Thisted tiltaler Laurits Hollænder i Rør og Christen Løbber i Hansted for skyldig tiende og korn.
Dom: De skal betale.

Amtmandens uldmægtig, Knud Pedersen, fremstillede strandfogderne i Hillerslev herred (alle nævnt med angivelse af hvers stykke strand).
De vidnede om, hvad der var indstrandet i 1682, 1683 og 1684, og syns- og vurderingsmænd om det indstrandedes værdi. Der nævnes bl.a. i Skiverklit strand et stykke af et skiberum, i Meilklit strand en flage af et skib og en anden flage af et skib. Begge havde været længe i søen. I Bådsgård strand og Hansted strand indkom en lille skøjte og en lille norsk båd.

Borgmester Enevold Nielsen i Thisted tiltaler Søren Jensen, residerende på Vestergård i Østerild efter et gælds-brev, han har udstedt til sal. Søren Jacobsens børn i Thisted på 400 sldl., som deres stiftader, borgmester Enevold Nielsen har lånt ham, og som han har forpligtet sig til at betale med rede penge uden tilbydelse af jordegods eller varer. Han var da på Kølbygård. Han lover, at deres fordring går foran alt andet, foran kgl. autoritets bud eller befaling, foran forskrivelse, udflugter eller hvad, der af navn nævnes kan eller af menneskelig visdom kan optænkes.

Dateret Thisted st. Hans dag 1680. Stod underskrevet, rente 24 sldl. betalt st. Hans dag 1681. Renten 24 sldl. betalt til st. Hans dag 1682, Anne Søe, Enevold Nielsens. Renten 1683 betalt E. Nielsen. Derpå fremlagde Enevold Nielsen en opsigelse af lånet til 11/3 1684. Ingen mødt til gensvar.
Dom: Søren Jensen skal betale inden 15 dage.

Samme tiltaler Jens Knudsen i Brund for skyld efter regnskabsbog. Jens Knudsen har betalt som afdrag en ko, som han skulle beholde i foder og nyde mælken til mikkelsdag, men han har solgt koen.
Dom: Han skal betale.

(11/11 1684). Søren Jensen i Kåstrup tiltaler Jens Bunck i Tveds sogn efter domme af 12/2 sidst og af 11/11 sidst, Christen Jensen Kløv i Vorring og Laust

Sørensen i Tveds sogn for skyldigt korn. De nægter alle skylden, men Søren Jensen fører vidner på, at de tidligere har erkendt den.
Opsat 1 måned. (10/2).

20. januar.

(16/12 1684). Peder Tomsen af Ørum på sin principals vegne har stævnet Erik Nielsen i Skinnerup og fremlagde højesteretsdommen, som lyder på, at landstingsdommen skal stå ved magt, dog at Erik Nielsen som har forført sættefogeden Christen Eriksen, skal betale de bøder, Christen Eriksen var idømt, og han skal betale sagens omkostninger. Han fremlægger en kundskab, hvorefter der har været forsøgt udlæg i Erik Nielsens bo 18/12, men forgæves. Derefter forlanger han, at Erik Nielsen straks skal betale eller sættes i fængsel, til pengene er betalt.

Erik Nielsen svarer, at han har tilbudt de 30 rdl. og tvivler nu på, at han er pligtig at betale, før han får at se fuldmagt, skriftlig og fuldkommen fra hver af Vester Vandet sognemænd og fuldmagt fra ransnævningerne. Hvad sættefogeden angår, da skal der uden tvivl være gjort udlæg, hvilket udlæg Erik Nielsen, så snart Gud og gode venner vil hjælpe, vil erstatte — så vidt muligt — og akkordere med ham. Desuden kræver han specificeret, hvor meget omkostningerne siden Højesteret beløber sig til og begærer sagen opsat 14 dage. Peder Tomsen formente, at Erik Nielsen skulle levere de penge fra sig, som han stod med i hånden og ikke ville tælle.

Dom: Da Erik Nielsen ikke kommer med andet end udflugter, bør han pågribes af Peder Pedersen (Brønsdorff) og holdes i arrest, til han har betalt. (16/6). (Sagen fortsætter).

Samme tiltaler Tomas Nielsen i Skinnerup, unge Peder Andersen ibd. og Mikkel Nielsen ibd. for skyld.
Dom: De skal betale. (Sagen fortsætter).

Christen Jensen i Kåstrup irettelægger en skriftlig attest fra 17 mænd, de fleste i Kåstrup, om, at da Christen Jensen i Kåstrup, sal. Jens Poulsens søn ibd. er blevet tiltalt af Anders Nielsen i Hjørdemål efter et gælds-brev, som hans sal. fader skulle have givet Anders Nielsen og som skal være underskrevet »Jens Poulsen, egen hånd« vidner de, at sal. Jens Poulsen i Kåstrup aldrig kunne læse enten prent eller skrift, ej heller nogen tid skrev et skriftligt ord, enten hans hånd eller andet skriftligt, men når han skulle bekræfte noget, brugte han altid sit signet.

I den aktion mellem Poul v. Klingenberg og Erik Nielsen, som forskrevet står, fremkom Niels Poulsen i Skinnerup på Erik Nielsens søn Niels Eriksens vegne og irettelagde et indlæg, hvori Niels Eriksen siger, at han er stævnet til tinget af Peder Pedersen, men skylder ham ikke noget, og det blev ikke angivet, hvorfor han er stævnet. (16/6).

27. januar.

Gunde Ulf forordnet af amtmanden i sin faders sted.

Mikkel Langballe tiltaler Christen Jensen i Østerild for huspenge, som han resterer med. Huset er sammen med Spanggård i Østerild skødet til Mikkel Langballe 24/10 1683 af Birgitte Tomasdatter, Ejler Jacobsens enke.

Dom: Han skal betale.

3. februar.

Gunde Ulf i Herredsfogedens sted.

Amtskriverens tjener Niels Nielsen har ladet stævne alle kongens tjenere og bønder i herredet.

Amtmandens fuldmægtig Peder Tomsen irettelægger et skøde fra Mads Christensen Bådsgård i Hansted til Peder Christensen Løbber ibm. på den tredjepart, han ejer i en gammel skude, betalt med 10 enkende rdl. in specie. Dateret mikkelsdag 1665.

Derefter irettelægges en erklæring fra amtmanden om, at han har købt Peder Christensen Løbbers part 53 1/3 td. rum, i den skude, som Christen Løbber fører, idet Christen Løbber tiltaler sin farbror, Peder Christensen Løbber for skyld, og det er muligt, at han vil gøre sig betaling på hans skudepart. Peder Christensen Løbbers skøde til amtmanden i hans part af den skude, som hans brodersøn Christen Christensen Løbber fører.

Niels Christensen i Lille Hillerslev på Claus Herluf Pors hans vegne tiltaler Mads Havre i Østerild, Margrete Madsdatter og Anne Andersdatter for en ko, som tilhørte fru Dorete Kås, men som hun havde lånt Mads Havre. En mand vidner, at koen stod i kohuset, og fruhen ville have den ud, men Margrete Madsdatter nægtede hende det. Fruhen gik op i båsen til koen og klippede sit mærke på venstre side på lårsiden, men kvindfolkene sagde, at før fruhen skulle få koen, skulle de rykkes om den. To mænd fra Langvad vidner, at de 20/1 var i Østerild til Mads Havres og begærede koen, som junkeren og fruhen havde lånt ham, men han svarede, at han havde solgt koen til en mand i Thisted. Derfor lyser Niels Christensen nu efter koen. (10/2).

Peder Søe ved Klitmøller tiltaler Tomas Nielsen i Skinnerup for skyld efter regnskabsbog. Hans søn er til stede og nægter ikke gælden, men begærer opsættelse.

Dom: Han skal betale.

Christen Tomsen Bundgård på Hannæs på baron Juel til Rysensteen hans vegne tiltaler nogle bønder for restance. Peder Mogensen af Hillerslev mødte med en del kvitteringer. Hans Nielsen i Hesseldal beråbte sig på, at han 1680 havde talt med baron Christian Juel og fremviste synsvidne på gården og havde da fået et løfte om, at han herefter ikke skulle skyldes af mere, end han skattede af.

Dom: De skal betale, hvad de ikke med kvitteringer kan bevise er betalt.

Peder Christensen i Østerild på egne og medbroders vegne tiltaler folk i sognet for resterende kirketiende.

Dom: De skal betale.

Niels Mortensen i L. Hillerslev udsteder:

Gunde Ulf tiltaler folk på Hanstholm for resterende fagedkorn. Nogle af dem protesterer og hævder, at Gunde Ulf skal bevise, at der er gået fagedkorn af deres gårde. De har ikke betalt i deres tid.

Dom: De skal betale.

Gunde Ulf udsteder:

Christen Skrivers tiltaler folk i Østerild og Hunstsrup sogne, fordi de ikke har betalt skriverkorn.

Dom: De skal betale hver sin andel.

Christen Høj i Nors tiltaler Mads Jensen i Skinnerup og hans hustru Anne Pedersdatter for 2½ sletmk., som hendes fader Peder Andersen havde lånt af forskrevne Christen Christensen. Mads Jensen vil betale tiendedelen og mener, at hans hustrus medarvinger skal betale resten.

Dom: Han skal betale.

Peder Harboe i Nors har stævnet Poul Pedersen vesten kær i Skinnerup til vidnespårer og Bertel Andersen og Anne Pedersdatter til at vidne. De vidner, at Poul Pedersen for 3 år siden tog dem i hånden og lovede at give Anne Pedersdatter i 3 år årlig ½ td. rug og ½ td. byg, så skulle hun ingen videre tiltale have til ham, fordi han havde besøvet hende.

Han har ikke villet betale efter mange begæringer.

Følger så restanceliste på kgl. Maj.s tjenere, som er udlagt fra Vestervig (specificeret).

Dom: De skal betale.

10. februar.

Gunde Ulf i herredsfogedens sted forordnet.

(13/1). Søren Jensen i Kåstrup fremviste en opsættelse angående skyld. Laust Sørensen i Tveds sogn har ved sin søn betalt 13 skp. rug.

Sagen opsat 14 dage.

Oluf Christensen Krog i Vigsø tiltaler Anders Christensen i Hargård i Vorring for skyldigt korn.

Dom: Han skal betale.

Anders Christensen Degn i Lille Hillerslev tiltaler Laurits Christensen i Kanstrup for 2 års degnekorn og for rest i 16 år, og irettelagde tingsvidne af 3/3 1668, hvori bl.a. står, at Kanstrup årlig skulle betale til degnekorn 3 store skp. byg.

Laust Christensen i Kanstrup svarede, at så tit Anders Degn havde krævet, havde han også betalt.

Dom: Han skal betale.

Anders Jensen i Hoxøer på egne og en del Østerild mænds vegne tiltaler de Østerild sognemænd, som resterer med kirketierende.

Opsat 8 dage.

(3/2). Niels Christensen i Lille Hillerslev på Claus Herluf Pors hans vegne, tiltaler Mads Andersen Havre for en ko og kræver, at han skal levere den i Langvad i Claus Herlufs hånd.

Mads Havre siger, at Claus Herluf Pors har lovet ham penge og korn for at opfostre et barn, og flyede ham koen, som han kunne gøre sig så nyttig, han ville. Niels Christensen siger, at Mads Andersen melder at have haft koen for Bentes barn og lovede at have samme barn, til det kunne gå og tale, men det efterlevede Mads og hans hustru ikke, og koen var aldrig i nogen akkord. De havde kun lånt den.

Opsat 1 måned, og da skal Mads Andersen forinden føre bevis. (10/3).

Samme på Hillerslev sognemænds vegne tiltaler folk i sognet for resterende kongekorntiende.

De skal betale.

Peder Tomsen af Ørum har ladet stævne Jens Simonsen i Skinnerup og Niels Simonsen i Kløv og fremlægger skifteregistrering efter sal. Gertrud Simonsdatter i Hedegård. De skal være værger for hendes søn Simon Christensen, som for næste år er udtagen til soldat. Hendes stiftsøn er Niels Christensen. Boet insolvent. Det udlagte bliver stående i gården og er bevilget Niels Christensen til gårdens vedligeholdelse.

Samme fremlægger registrering i boet efter sal. Knud Lauritsen i Malle. Enken er Anne Christensdatter. Hun og børnene lover, at de vil svare til gælden.

Sal. Morten Andersen, fordum rådmand i Thisted, hans søn Christen Søe på sine egne, sin moders og medarvingers vegne på den ene side og Christen Høsts vegne på den anden side irettelagde to lodsedler angående den gård i Skinnerup, Bertel Nielsen ibor. Nogle mænd har været på gården og har delt husene og jorden i to dele. Marknavne nævnt.

Christen Skriver tiltaler folk i Hillerslev sogn for skyldig skriverkorn.

Opsat 8 dage, og da skal de tiltalte navngives, om de ikke forinden og i mindelighed har betalt. (17/2).

17. februar.

Gunde Ulf, forordnet herredsfoged.

Læst forordning om bismervægt og forordninger om Landstingsrideres og Landsdommernes penge.

Borgmester Christian Mortensen fremlægger registrering i Anders Nielsens bo i Hjørdemål 4/12 1684 og kræver efter fuldmagt nogle for skyldig gæld til boet. Niels Christensen, Ørum delefoged, æsker beviser, skadesløhedsbreve og andet.

Borgmesteren svarer, at det er vitterligt, at Anders Nielsen lånte mange folk penge uden bevis. Tilmed var han en gammel mand, der hverken kunne læse eller skrive, og enhver kunne gøre med ham, som de ville. De fleste af hans skyldnere har godvillig betalt. Han mener, at de beskyldte mænd må møde for retten og ved ed vedgå eller fragå skylden.

Opsat 14 dage, og da skal de beskyldte møde. (Sagen fortsætter).

Samme tiltaler Tor Nielsens enke i Kløv for skyld til Anders Nielsen i Hjørdemål. For at man kan se, at gælden er rigtig, har Anders Nielsen søgt hende med flere, da han levede, og dom skulle være gået samme dag, som han døde. Hendes sønner Niels Torsen og Jep Torsen mødte og sagde, at deres moder lå på sin seng, men de ville sværge på, at hverken hun eller deres sal. fader skyldte Anders Nielsen en skilling.

Borgmesteren forlanger, at de skal bevise, hvad tid gælden er betalt, på hvilket sted og med hvilke varer.

Christen Odgård af Hannæs mødte på enkens vegne og tilbyder, at sønnerne vil aflægge ed.

Dom: Sagen opsættes 14 dage, og da skal enken og hendes sønner ved ed vedgå eller fragå gælden. (3/3).

Amtskriverens fuldmægtig Christen Poulsen på nogle af kongens tjenere i Kjelstrup deres vegne æsker, om hr. Anders i Sennels, som har ladet dem stævne har noget at tiltale dem for. Ingen kom frem, Christen Poulsen mener, at kald og varsel ikke mere er gyldige.

Niels Krog i Kåstrup på kirkens vegne tiltaler nogle mænd for resterende afgifter.

Dom: De skal betale.

Peder Nielsen Kortegård i Hillerslev og Anders Eriksen i Kortegård, kirkeværger, tiltaler folk i Hillerslev sogn for resterende afgifter.

Dom: De skal betale.

(10/2). Sagen om herredsfogedens og skriverens korn mod de mænd i Hillerslev opsat endnu 8 dage. (24/2).

24. februar.

Gunde Ulf forordnet.

Simon Nielsen i Troldborg har fremstillet vurderingsmænd, som har været i Troldborg i husbondens fuldmægtigs overværelse. De hørte, at Simon Nielsen fæstede Troldborg, som Peder Pedersen sidst påboede og afdøde, på de vilkår, at han skal opbygge husene, svare 4 td. landgilde og svare skatter, og han skal have det bygfald, enken har afstået godvillig, som er 2 gl. hopper, en plag og mere kvæg.

(17/2). Christen Skriver tiltaler folk i Hillerslev for skriverkorn. Nogle møder og siger, at det har de aldrig betalt.

Dom: De skal betale.

(1684). Christen Skriver tiltaler Stephan Christensen i Skovsted og fremviste tingsvidne om det slagsmål mellem ham og Tomas Christensen i Kløv og hans tjenestedrengs skammelige medfart. Stephan Christensen har ikke indløst tingsvidnet, som har ligget uindløst fra 16/9 sidst.

Dom: Han skal indløse tingsvidnet. (15/9).

3. marts.

Gunde Ulf forordnet.

(17/2). I sagen mellem borgmester Christian Mortensen og Anders Nielsen i Hjørdemål hans skyldnere er dokumenter fremlagt. Den forordnede dommer har spurgt, at en anden er forordnet til dommer, og derfor er sagen opsat 14 dage. Niels Christensen erbød at svare, hvis nogen ville tiltale hans husbonds tjenere. (7/4).

Peder Nielsen i Skorup tiltaler to mænd i Nors for skyldigt korn.

Dom: De skal betale.

Læst bestalling for Emmike Erichsen i Thisted som herredsfoged af 14. februar sidst.

10. marts.

Emmike Eriksen, herredsfoged.

Oluf Pedersen af Langgård tiltaler Laust Mogensen i Hjørdemål for 2½ td. byg, som resterer på 10 sldl. Han har leveret 2 td., som er godtgjort ham på regnskabet.

Laust Mogensen siger, at han kunne have solgt de 2 td. for 6 sldl. Resten tilbyder han at betale. Han har ikke lovet et bestemt antal td. korn.

Kendelse: Sagen opsat 14 dage, og da skal Oluf Pedersen skaffe bevis.

Læst forordning om sogneryttere i Danmark, og flere forordninger, bl.a. om insolentiers afskaffelse ved landrytteriet.

(10/2). Niels Christensen i Lille Hillerslev på Claus Herlufs vegne fremkalder Mads Andersen Havre i Østerild, som tog Niels Christensen i hånden og gjorde en offentlig afbedelse, fordi han havde forholdt Claus Herluf Pors hans ko, og bekender for retten, at han har leveret Claus Herluf koen.

Laust Nielsen Hesseldal, tjenende på Ballerum tiltaler sin formynder, Jens Laustsen Søe i Vester Hinding for resterende arv efter hans moder, Maren Nielsdatter, der døde i Hesseldal, 24 sldl., 1 mk. foruden for 1 sldl., Jens Søe har lånt af ham.

Dom: Han skal betale. (7/4).

17. marts.

Læst kgl. forbud mod spil og leg, i anledning af enkedronningens død.

Amtmanden har på ny udnævnt otte tinghørere, der skal møde i dag 8 dage og være tinghørere året ud.

Isach Pedersen i Tilsted på sin husbonds vegne har ladet syne den bolig i Agerholm, som Niels Mortensen Qvej . . . (Kvejborg?), før boede i. Han bor nu i Nørhå. Brøstfældigheden vurderet.

Amtskriveren lader udbyde nogle øde gårde, om nogen vil antage dem for skatterne (specificeret).

(2/12 1684). Christen Kolsgård på Hannæs på oberst Munchs vegne på Bregninggård tiltaler Prebjørn Pedersen, som en tid boede i en gård i Tved i Hjørdemål sogn for restance.

På Prebjørn Pedersens vegne blev svaret, at han havde intet med gården at bestille, men havde opladt den til en anden, som igen havde opladt den.

Amtskriverens fuldmægtig svarede, at gården var tildømt kongen som husbondløst gods undtagen den del, som tilhørte Gregers Høg til Vang.

Opsat 14 dage. (31/3).

Amtmandens fuldmægtig, Knud Pedersen, stævner folk, hos hvem der er fundet klittag. Hos Christen Christensen (Christen Mikkelsens Christen) fandt de lidt klittag på møddingen, men om det var blæst derhen eller ikke, kunne de ikke vide.

24. marts.

Laurits Jensen, forrige byfoged, i dag forordnet.

Borgmester Christian Mortensen stævner Niels Mullj, hans søn Jens Mullj og Jens Frost i Thisted, og fremfører vidner. Scharis Jensen i Kjeldstrup vidner, at han ikke i år har ført korn til Bromølle for Niels Mullj. Det samme vidner mølleren Peder Henriksens tjenestedreng, men han vidner, at Jens Mullj førte korn dertil og Jens Frost førte det derfra, som han også selv har meldt.

Peder Jensen i Votborg tiltaler Laust Smed i Bjerre og Christen Andersens hustru i Vigsø for skyld.

Dom: De skal betale.

Kjeld Nielsen i Grobgård (i Tveds sogn) på egne og medbrødrers vegne begærer tingsvidne om, at de var tinghørere, hvad der også fremgår af tingbogen.

31. marts.

Christen Eriksen i Hillerslev på Ejler Jacobsens og medarvingers vegne har ladet syne Knud Tomsens gård i Hillerslev.

Tomas Mortensen i Thisted tiltaler Christen Juell i Bjerre og Anders Krog i Vigsø for skyld.

Opsat 14 dage.

(17/3). Laurits Andersen Kolsgård på Hannæs på oberst Laurits Munks vegne tiltaler Maren Christensdatter, sal. Laust Christensens enke i Tved (Hjardemål sogn), der en tid var hos sin moder Bendet Henriksdatter i Hansted for restancer, som var anmeldt i den sal. mands bo.

Dom: Hun skal betale. (22/4).

Samme tiltaler Peder Mortensen på Anders Jensens vegne for betaling en engelst kjøl, penge og korn.

Peder Mortensen har påstået, at kjølen kun er pantsat og ikke solgt.

Dom: Peder Mortensen skal holde sit løfte og betale.

Christen Skriver på Jens Pedersens vegne i Rær har ladet stævne ved Jens Skolemester i Bjerre og Mads Pedersen i Sårup nogle folk for skyld.

Opsat 14 dage.

Knud Pedersen, amtmandens fuldmægtig, irettelagde tingsvidne, udstedt i dag 14 dage, om klittag. Ingen af de tiltalte er mødt.

Sagen opsat 1 måned.

7. april.

Laust Jensen, skriver til Nørhå ting i herredsfogedens sted.

(10/3). Laust Nielsen, født i Hesseldal, nu tjenende Niels Andersen på Ballerum har ladet stævne Christen Pedersen i Hinding og Christen Knudsen i Vorringgård, begge for at vedstå deres forretning i Jens Søes bo i Hinding. Desuden stævnet forskrevne Jens Laustsen (= Jens Søe) til vurderings påhør. Der var efter dom af 10/3 sidst foretaget udlæg hos Jens Lauritsen Søe i Vester Hinding. Han skyldte ikke skat, men havde været stævnet for restancer til husbonden, uden at der endnu var faldet dom. Der blev derefter gjort udlæg i kvæg og andet. (14/4).

(3/3). Mikkell Christensen, foged på Torp tiltaler nogle af sal. Anders Nielsen i Hjardemål hans arvinger, hvoraf tre i Hjardemål, for forlodspenge for den arv. De havde ført af husbondens bo, nemlig for hver person 2 lod sølv efter loven.

Opsat 14 dage. (22/4).

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, på Bodil Nielsdatters vegne i Thisted tiltaler hendes broder Laust Nielsen i Nors for arv, tilfaldet hende efter hendes søster og for lånte penge.

Opsat 14 dage.

Christen Lauritsen i Vester Vandet på sin stiftatter Anne Jensdatters vegne, værende hos sin moder Maren Madsdatter, giver Anders Jensen i Kløv afkald for arv, som Anders Jensen har haft i værgemål.

14. april.

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged, har ladet stævne Niels Tomsen i Tøfting og hans hustru Kirsten (Tomas)datter til vidnespårhør og præstens medhjælper, Niels Tomsen i Øster Vandet, Mads Pedersen i Sand og Jens Salmandsen i Torsted til at vidne. De har været i Tøfting, og Jens Christensen i Tøfting hans Tjenestefolk har bekendt for dem, at de har taget noget af deres husbonds korn og givet Niels Norrentoft det, når Jens Christensen var borte. De var blevet forledt til det af Niels Norrentoft og hans kone, der sagde, at Jens Christensen havde korn nok. Han kunne ikke se, om der var noget borte. Niels Norrentoft var til vedermålsting. (28/4).

(7/4). Laust Nielsen, født i Hesseldal, lader tilbyde Jens Laustsen Søe i Hinding det, der var udlagt fra ham. Peder Christensen af Vester Vandet spørges, om han har flyttet noget ind i Jens Søes gård, men han svarede nej, og han fremviste heller ikke noget fæstebrev.

Onsdag 22. april, næste søgnedag efter påske.

Gunde Ulf i Østerild har ladet syne græsningen til den gård i Kjelstrup, som Kirsten Eriksdatter sidst beboede, og som nu er øde. Synet foretaget på hr. Hans Jacobsens Spjelderup i Thisted hans vegne.

(7/4). Mikkell Christensen, foged på Torp, har ladet stævne af sal. Anders Nielsen i Hjardemål hans arvinger til vidnespårhør, og folk, der vidner, at der ikke var ført noget af hans gods fra hans gård, der er tjener til Torp, og som Søren Andersen nu ibor, inden hans dødsdag, og folk, der vidner, at de skyldte ham penge, hvorfor de har talt minde med hans arvinger. (10/6).

... stensen forbyder hans husbonds tjenere i herredet at leje eller låne jord bort, og forbyder alle at føre sæd af disse tjeneres ejendomme.

(29/7 1684). Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, har ladet stævne Hans August på Nørtorp med flere til vidnespårhør og folk fra Østerild til at vidne.

Gl. Christen Jensen i Østerild vidner, at han mindes 50 år, og da har der ikke været anden markvej fra Christen Christensens gård end den omtvistede vej vesten om hans raling og nord til Peder Jensens lade og vester op ad. Christen Mikkelsen Damsgård og Opher Jensen vidnede, at de nylig var kommet til byen og vidste intet at vidne om denne vej, Ellen Poulsdatter, at hun havde tjent i Peder Jensens gård i 20 år og boet i Østerild i 36 år, og da har Christen Christensen ingen ... end den vej, Christen Jensen vidnede om. Mads Andersen, født i Østerild, vidnede, at han mindes 30 år, og i den tid har Christen Christensen ikke haft anden vej til sin mark end den omtalte vej. (2/6).

Laust Mogensen i Hjardemål fører vidner på, at han blev således forligt med Peder Andersen i Østerild, at Peder Andersen, der oplod en gård i Hjardemål, han før boede på, til Laust Mikkelsen, skulle betale alle skatter til maj 1684. Forliget skete ved mikkellstider 1683.

(31/3). Laust Andersen Kolsgård på Laurits Munks vegne har ladet stævne Prebiørn Pedersen, som boede i Tved i Hjardemål sogn og Maren Christensdatter, som før boede i gården. Hun var enke efter Laust Christensen. Prebiørn stævnes også til at fremvise sit fæstebrev. Der fremlægges et skriftligt indlæg, hvori Prebiørn Pedersen kræves for resterende landgilde og for uhjemlet brug af gården, og en dom af 23/10 1683, hvori Laust Christensen dømmes til at betale restancer. Dommen læst i Laust Christensens dødsbo.

Herimod mødte Gunde Jacobsen Ulf på amtskriver Jens Hansens vegne og irettelagde et kopi-udtog af tingbogen 8/5 1683, da der blev læst en landstingslysningsseddel om omtvistet husbondløst gods, hvori også Laust Christensens gårdpart i Tved nævnes som værende af forrige Ågårds gods. Ejerne efterlyses, men forgæves. Derefter fremlagde han rentekammerets ordre til amtskriveren om, at det husbondløse gods var tildømt kongen.

Laust Andersen Kolsgård indvendte, at efter dommen af 23/10 1683 kan gårdparten ikke regnes for husbondløst gods, hvorfor Prebiørn Pedersen skal betale.

Prebiørn Pedersen formente, at Laurits Andersen burde bevise med sin principals underskrevne jordebog, at han havde stedt og fæstet nogen gård af ham. Hvad han havde brugt, var bevilget ham af amtskriveren i fæste, og han mente sig fri for tiltale, da han havde klareret til amtskriveren, ligesom Laust Christensens enke.

Kvitteringer fremlægges.

Dom: Prebiørn Pedersen frikendes for tiltalen og skal blive ved at være fri for at svare landgilde til andre end amtstuen, indtil gården bliver indløst. Maren Christensdatter skal efter dommen 1683 betale restancen, hvis det ikke strider mod den tid, da gården blev tilkendt kongen. (19/10 1686).

28. april.

Læst forordning om dem, som på grund af uomgængelige forretninger og bestillinger på deres ære forulemped, nemlig hestegildere, svinesnidere, skorstensfejere, natmænd og andre deslige, som ikke må bebrejdes deres gerninger under straf på deres ære eller til Bremerholm.

(14/4). Peder Tomsen af Ørum på sin principals vegne spørger Jens Christensen i Tøfting, om han har noget at beskyldte Niels Tomsen ibd. for. Jens Christensen svarede, at han intet uærligt havde at beskyldte ham for, men det hans folk havde vidnet, var på deres egen person. Derefter tog Niels Tomsen Jens Christensen i hånden og lovede at være ham en tro nabo og ikke være ham til nogen fortræd. Det samme lovede Jens Christensen at holde for sin nabo, og hvem der forbryder sig imod dette, skal have sit fæste forbrudt og give til de fattige (. . .) rdl.

Jørgen Falsted på mag. Jens Reenberges vegne i Viborg tiltaler nogle af hans tjenere for restancer (specificeret).

Dom: De skal betale.

Christen Clemensen i Rær har ladet to mænd gøre overslag over boet efter hans sal. Anne Nielsdatter. Boet vurderet til 130 sldl., hvoraf Clemed Christensen vil give børnene det halve, nemlig sønnen 35 sldl. og datteren 30 sldl. foruden hendes moders gangklæder og en opredt seng. Han skal beholde dem i boet til de bliver 18 år, og bl.a. holde dem i skole, til drengen kan læse og skrive.

5. maj.

Rasmus Rasmussen af Hindsels(?) på sin husbond Christen Peterss. vegne, forrige inspektør over de jyske strande, tiltaler Hans Axel Pors til Momtoft for korn, som HAP skulle have lovet at betale til borgmester Enevold Nielsen, da han kasserede Christian Peterss. forpagtningsbrev på Momtoft, samt for svin, CP skulle betale mester Anders's hustru i Thisted og for en stud.

Hans Axel Pors mener, at CP skal føre beviser for skylden. For studen må han søge Claus Herluf Pors, som skød den.

Sagen opsat en måned.

Mikkel Christensen, foged på Torp, tiltaler folk på Hanstholm for skyld. Rolf Knudsen svarer, at husbondens folk havde lånt sække af ham til korn, der skulle til Norge, og han havde lånt Hans August en bøsse, der blev skudt i stykker på Torp, hvorfor han mente, at det skulle godtgøres ham i den tønde rug, han skyldte. Mikkel Christensen mente, at han skulle bevise, at sakkene var lånt. Dommeren spurgte Mikkel Christensen, om han ville aflægge ed på, at der ikke var lånt sække. Det ville han ikke, men Rolf Knudsen aflagde ed på sin forklaring.

Oluf Bådsgård spurgte Mikkel Christensen, om han havde noget skadesløshedsbrev på den påståede skyld.

Opsat 8 dage. (12/5).

Niels Christensen, defoged til Ørum, har ladet stævne Anders (Nielsen) Gøtrup, nu værende hos Christen Sørensen på Ballerum, og fører vidner på, at han har været på Ørum og anmodede om at få fæstebrev på den bolig i Brund, som Jep Christensen før påboede. Det blev ham forundt således, at han skulle være fri for skat til mikkelsdag og fri for landgilde det første år, hvormed Anders Nielsen var tilfreds. Han fik da fæstebrev, men på slet papir, da stemplet papir ikke var at få.

Niels Christensen tilbød nu for retten, at fæstebrevet skulle blive omskrevet på stemplet papir, når han ville have det. (2/6).

. . . I Skinnerup har ladet syne den gård, som Bertel Nielsen, nu boende i Kjelstrup, før iboede i Skinnerup.

Indstævnet til synspåhør er Christen Mortensen Høst og Morten Andersens enke i Thisted.

Rasmus Rasmussen på Niels Nielsen Visiterers vegne i Thisted tiltaler Johan Jepsdatter i Vandtrang i Sennels angående en paryk af værdi 3½ rdl., hvorpå er betalt 1 sldl.

Opsat 14 dage.

Peder Nielsen Kortegård af Hillerslev får afkald fra Mikkel Jakobsen i Brund på sin hustrus vegne (Maren Jensdatter) for arv efter hendes forældre Jens Christensen og Maren Pedersdatter, som begge boede og døde i Hillerslev.

Anders Christensen Blæsborg i Nors, og Christen Christensen Blæsborg i Hindinggård på deres sal. broder Jens Christensen, som boede i Hindinggård og af ulykke blev druknet i Blixse sø, hans tre efterladte børns, Christen Jensen, Peder Jensen og Maren Jensdatter, deres vegne på den ene side og deres stedfader Christen Pedersen, født i Hjørdemål, på den anden side er blevet forenet om, at han skal give børnene som arv efter deres fader 27 sldl., som de alle skal være lige gode om, til hver 9 sldl. De skal være hos deres stedfader og moder Helvig Christensdatter, til de bliver 18 år, lade dem oplære (bl.a.) i læsen og skriven osv.

12. maj.

(22/4). Mikkel Christensen, foged på Torp, fører vidner om den omtvistede vej, men flere vidner, at de ikke kender til denne vej, en vidner, at han har vidnet før i samme sag. Jens Mikkelsen vidnede, at han tjente et årstid om høst hos Jens Andersen Balle som lille dreng. Da rev han efter høle på den omstridte ager, men vidste ikke hvor langt samme ager-vej var. En mand, der havde pløjet for Jens Andersen, vidnede, at de kunne vende med 4 øg for ploven. Da var der ingen hjulplov kendt på forskrevne sted. (26/5).

(5/5). Mikkel Christensen, foged på Torp, tiltaler Rolf Knudsen og to andre på Hanstholm for skyld efter opsættelse. Dom: Rolf Knudsens og Hans Augusts fordringer kan gå lige op, hvorimod de andre, som ikke er mødt, skal betale.

19. maj.

Forkyndt forordning om privilegier til de fremmede af den evangeliske og reformerte religion.

Anders Nielsen Mørch af Rær får vidnesbyrd om, at han, der nogle år har opholdt sig i Rær, har forholdt sig ærlig og vel, og om, at ikke en sorg, men flere er kommet til ham, idet han af ulykke er således beskadiget på højre arm og ben, at han ikke kan tjene føden til sine 4 små moderløse børn, men også ved sit kvægs ulykkelige henfald er gerådet i største armød.

26. maj.

Laurits Jensen af Thisted på mag. Anders Heeboes vegne har ladet stævne vidner og kirkeværger i Rær til at vidne om Rær kirketiende og folk i Rær til Vidnespårer. Vidnerne siger, at disse folk har ydet deres kirketiende. To mænd fra Thisted har været hos de samme og forbudt dem at føre korn ind, før der er ydet kongetiende til mag. Anders, og de kræves nu for åbod.

Fuldmægtigen på Torp begærer opsættelse, da disse folks boliger på Hjertbjerg ligger under Torpes hovedgårds takst. Opsat 14 dage. (Sagen fortsætter).

Samme har ladet stævne folk i Østerild, fordi de ikke har ydet åbod på deres kongetiende til mag. Anders Heeboe og kræver dom. Gunde Ulf, kgl. delefoged begærer opsættelse, da der før er faldet dom i sagen. Fuldmægtigen på Torp begærer det samme. På Ørum tjeneres vegne tilbød Peder Tomsen at betale, hvad Jørgen Jensen i Østerild måtte restere. De andre indstavnede begærede opsættelse. Opsat 14 dage. (7/7).

(12/5). Fuldmægtigene af Ørum og Torp får udnævnt to mænd på hver side, nemlig Laust Sørensen og Gregers Sørensen i Tved sogn på Ørum part, og Mads Pedersen Langgård i Kåse og Laust Pedersen Langgård i Hjørdemål på Torpes part. De skal på mandag kl. 8 møde til Christen Christensens i Østerild for at sætte sten og stabel mellem ham og Jens Andersen Balle, og de skal næste tingdag afhjemle deres forretning. (2/6).

Fuldmægtigen af Torp på Hans Augusti vegne har ladet stævne Laurits Nielsen, forpagter på Nørtorp, til synspårer og mænd, som har synet Torp. (Specificeret). Der nævnes: Det nordre hus, laden, porthuset, Vester port, Vester hus, sønder hus, haven, borgegården, hvor der udenpå gården var 101 vinduer, 20 skodder for vinduerne, inden i gården 41 vinduer, store og små, vestre loft over borgestuen, et lidet kammer over borgestuen, øster kvist, vester kvist, fruerstuen, et kammer over gangen, overloftet, hvor der ikke var brøst, hverken på Skjelling eller tegl, vesten trappen et gammelt loft med lapper, en gammel vindeltrappe, på loftet 11 trævinduer og 10 skodder for, bryggersloftet, loft over vinterstuen, hvor skielning og tegl var uden brøst, fadebur, vinterstue, hvor ingen brøst fandtes på gulv, panelværk eller vægge, fruerstuen uden brøst. (I det hele taget var alt uden brøst).

Gunde Ulf på amtmandens vegne advarer om, at alle skifter eller skiftebreve, som er taget hidtil på kgl. Maj.s gods og på ufrit godsskel angives på Bisgård, så at de i en dertil ordineret skifteprotokol kan indføres, og om at alle sådanne skifter og registreringer, som bliver holdt på forskrevne gods, angives for amtmanden, så at der kan omgås dermed efter loven.

Samme på Søren Jensen i Vestergård hans vegne fik 1. ting over Dorte Pedersdatter Krog i Hjørdemål, som er rømmet fra hans og hans hustrus tjeneste, eftersom hun har taget fæstepenge.

2. juni.

(26/5). For retten fremkom de 4 mænd, som har sat skel mellem Christen Christensen og Jens Andersen Balle i Østerild, mellem Jens Andersens ager og Christen Christensens markvej. . . . fra den mellemste skelsten til diget, som skal opsættes skal der være 15½ små jyske alen. Jorden, som ligger mellem Jens Andersens ager og kålgården skal være til Jens Andersens plovs vending

og Christen Christensens kørevej og drift. Mikkel Christensen af Torp giver til Peder Tomsen, fuldmægtig på Ørum, 7 sldl. 3 smk., som der blev gjort udlæg for hos Christen Christensen 17/9 1684 efter en dom af 19/8.

Niels Christensen i Lille Hillerslev på hr. Oluf Nielsens vegne har ladet stævne Stephen Christensen og hans broder Christen Christensen i Skovsted og fører vidner på, at de kom ind i præstens hus og sagde, at præstens folk havde tyvstjålet deres heste på en mark, og at de skulle føre dem tilbage, hvor de tog dem. Præsten tilbød dem deres heste, men de ville ikke tage imod dem. Præsten spurgte, om de havde bedre hjemmel på græsningen end han, og fremviste et hjemmelsbrev, udstedt af amtskriveren 11/4 1685 til hr. Oluf Nielsen på græsningen til Peder Andersens øde gård i Skovsted. Niels Christensen gav derefter last og klage over Stephen og Christen Christensen for deres opførsel i præstegården. (10/6).

Claus Herluf Pors begærer, at der må udnævnes synsmænd til at syne Laurits Coccas engedel, som ligger her i herredet ved Tousse, om denne engedel er efter loven inddiget, indgårdet eller indhegnet.

Niels Christensen på sin principals tjeneres vegne og Christen Ibsen Horeboes vegne i Hillerslev har ladet stævne Kløvs bymænd til vidnespår. (Ikke mere).

Anders Nielsen i Malle på egne og medbrøders vegne fremstiller 4 takseringsmænd, der har takseret græsningen til Stephen Madsens halve øde gård i Malle.

Mikkel Christensen af Torp på sin principals tjeneres, Bertel Andersens vegne i Østerild får afkald fra sine stedbørn, nemlig Christen Laustsen i Klastrup på Gertrud Nielsdatters og Inger Nielsdatter, som begge tjener på Hesseldal, og på hans søster sal. Maren Laustdatter, Bertel Andersens sal. hustru, som boede og døde i Østerild, hendes to efterladte børn deres vegne på den ene side og Mikkel Nielsen, den sal. kvindes søn, tjenende forskrevne Christen Laustsen i Klastrup på sine egne vegne på den anden side, for arv efter deres moder. (Senere kaldes Mikkel Nielsen Mikkel Christensen).

Gunde Ulf, delefoged, på kongens og amtmandens vegne tiltaler folk i Nors for klittag, som er fundet hos dem. Opsat 14 dage.

Samme på amtmandens vegne pårøbte strandfogederne i Hansted, for at give tilkende, hvad der er indstrandet på deres såvelsom også strandfogederne i Mejlklit og Skiverklit deres strande fra 1/1 til 9/5. Der var kun indkommet lidt.

(5/5). Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, stævner efter tingsvidne 5/5 sidst kræver, at Anders Nielsen Gøttrup skal være forpligtet til at flytte ind i den gård. Jep Christensens bolig i Brund, som han har fæstet.

Dom: Det skal han. (14/7).

Onsdag, 10. juni, næste søgnedag efter pinse.

(22/4). Borgmester Christian Mortensen tiltaler Tomas Pedersen i Oddershede efter en obligation, udstedt af ham til sal. Anders Nielsen i Hjørdemål. Tomas Pedersens søn Peder Tomsen siger, at hans forældre har leveret gæs, får og andet, man har ikke beviser.

Dom: Han skal betale. (Sagen fortsætter).

Samme stævner Laurits Pedersen i Hjørdemål og tiltaler ham efter en obligation fra Peder Iversen i Hjørdemål til Anders Nielsen ibd. af 1672.

Dom: Peder Iversens arvinger eller deres arvinger — om nogen findes — skal betale. (Sagen fortsætter).

Samme tiltaler Tomas Jacobsen i Klastrup efter en obligation, udstedt af sal. Christen Madsen i Klastrup til sal. Anders Nielsen i Hjørdemål 1664. Tomas Jacobsen irettelægger en kontraktvidne mellem ham og Christen Madsens søn, Peder Christensen Skjøt af 1/5 1677 hvorefter Tomas Jacobsen overtager fæstet af Christen Madsens gård, men Peder Skjøt sælger til ham alt, hvad der fandtes i Christen Madsens bo og lover at betale Christen Madsens gæld.

Dom: Christen Madsens arvinger, også Tomas Jacobsen på sin hustrus vegne, skal hver betale deres del af obligationsgælden. Tomas Jacobsen kan søge regres hos den, som forpligtede sig til at betale gælden. (Sagen fortsætter).

Samme tiltaler Christen Pedersen i Klit for skyld til sal. Anders Nielsen efter registreringen i boet. Niels Christensen i Lille Hillerslev på Christen Pedersens vegne kræver andet bevis end et bønkebrev i en bondes bo. Christen Pedersen aflægger ed på, at han ikke skyldte Anders Nielsen noget, og det gjorde hans formand heller ikke.

Tilmed er der aldrig blevet krævet noget.

Dom: Da Christen Pedersen nægter gælden ved ed og den påståede skyld er ikke krævet i 22 år, hvorfor han frifindes. (Sagen fortsætter).

Samme har ladet stævne Christen Sørensen i Klastrup for gæld til sal. Anders Nielsen. Christen Sørensen er ikke mødt. Opsat 1 måned.

... Bestod de, at de (på borgmester Chr. Mortensens vegne, se nedenfor) stævnedes Mikkel Langballe på Nebel, til dom for konsumtion af hans næring og brug.

Opsat 1 måned. (Sagen fortsætter).

Samme dag stævnedes de (mange folk i Hansted, Rær, Vigsø, Langgård, Klit og Hjørdemål) for skyldig konsumtion af deres næring og brug (altså skudehandelsmænd).

Mikkel Christensen, Hans Augusti, fuldmægtig, mødte og svarede på hans husbonds tjeneres vegne og på Peder Langgårds sønners vegne, at borgmesteren forlanger mere, end de nogensinde har givet i skudskat, og der ikke i hans (CPL.s) forpagtningsbrev er meldt noget om Hanstholm, såsom

formen, at de skal have kongens benådningsbrev og konfirmation på deres skuder at sejle med, og ikke skal eller kan bevises, at de bruger borgerlig næring, men de sidder for landgilde, og dagligt hoveri, og hvis de ikke må bruge skuderne som før, må de holde op at sejle, da de ikke kan fortjene en skilling med dem.

Dom: Da folkene ikke bruger borgerlig næring, men nærer sig af bondehandel og giver matrikelskat, skyld og landgilde, ved jeg ikke at tilkende dem at betale noget til borgmester Christian Mortensen, uden hvad de efter advenant kan tilkomme af deres skudeparter efter den akkord og anstalt, der tilforn er gjort af sal. amtmand Jørgen Friis, hvilket de skal betale.

Samme (borgmester Christian Mortensen) har ladet stævne en del bønder for restancer. Mikkel Christensen, foged på torp mener, at hans husbond har købt en del af dette gods af Henrik Holst.

Dom: Da Mikkel Christensen ikke beviser, at hans husbond har købt noget af godset, skal bønderne betale restancen.

(2/6). Niels Christensen i Lille Hillerslev på hr. Oluf Nielsens vegne tiltaler Stephen Christensen og Christen Christensen i Skovsted for skænderi, beskyldning for tyveri, volddrift, studeringens forhindring m.m. Gunde Ulf begærer opsættelse en måned for at føre vidner. Opsat 1 måned. (Se nedenfor).

Gunde Ulf, delefoged, på Melchior Juels arvingers fuldmægtig Mads Jensen, foged på Hindsels, hans vegne tiltaler nogle af arvingernes bønder for restancer.

Dom: De skal betale.

Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet stævne folk i Kløv til vidnespårhør næste tirsdag. (16/6).

Anders Christensen i Hunstrup opsiger sin gård, som han på grund af alderdom, skrøbelighed og andre tilfælde ikke længere kan besidde, til fru Ingeborg Krabbe, sal. Holger Trolle. Han fører sine naboer som vidne om hans alderdom, skrøbelighed og uformuenhed.

(Se ovenfor). Gunde Ulf, kgl. delefoged, på kgl. Maj.s tjeneres, Christen Christensens og Stephen Christensens vegne i Skovsted har ladet stævne hr. Oluf Nielsen i Hillerslev og hans tjenestekarle til vidnespårhør og fører vidner. Niels Pedersen, tjenende Christen Christensen i Skovsted, vidner, at han 15/5 pløjede med sin husbond i Peder Andersens øde gårds jord, som Christen Christensen og Stephen Christensen har fæstet og stedt af amtmanden, og da de havde afpløjet, lod de fra ploven (spændte fra) og satte hestene på græs på samme gårds ejendom, og Stephen Christensen satte to heste et sted og fire heste et andet sted på samme gårds jord, og to stund siden det var mørkt, var han ude at flytte hestene. To stund før sol løb op igen, gik han ud igen for at flytte bæsterne, men da var de borte med tøj og alt. Flere af hestene var borte, to heste var tøjrene taget af og pælen rykket op om morgenen, da karlen kom i

marken. Han varede da sin husbond ad, at 5 af hans heste var borte, og 2 af Stephen Christensens og 2 gik løse i kornet. Flere vidner siger, at de så hestene. Karlen gik ud for at lede efter dem, gik til Ullerupgård og Momtoft, til Kølbygård og Kjelstrup, men kunne ikke finde dem. Men han traf hr. Olufs karl af Hillerslev og spurgte ham, om han ikke havde fornummet nogle fremmede øg. Han sagde, at han kendte 2 af Christen Christensens heste, som stod i hans husbonds gård.

Stephen Christensen og Christen Christensen og Gunde Ulf gav derefter last og klage over de personer, der havde taget hestene, som de skulle have brugt at pløje med om lørdagen, af deres fæstegårds jord om natten og taget tøjrene af nogle heste. De begærer klagevidne og fremlægger hjemmelsbrev og fæstebrev fra amtmanden Jørgen Skeel Due på kgl. Maj.s vegne uden indfæstning til Stephen Christensen og Christensen på den gård i Skovsted, som i 12 år har været øde og ubrugt og udlagt fra Ullerupgård, og som Peder Andersen sidst iboede og fradøde, med 3 års frihed fra dato. De skal være forskånet for de halve skatter, indtil landmålingen bliver konfirmeret, og siden betale efter landmølingens skat. Dateret Bisgård, 13. maj 1685. (segl) JSDuez. (14/7).

16. juni.

Sagen om klittag igen opsat en måned.

Anders Jensen i Vester Thorup på kgl. Maj.s vegne har ladet stævne folk i Tousse til synspårhør og har ladet syne deres markklukkelser med diger eller gærder. Synsmændene vidner, at de har set nogle grønne røgler med hvideris og klittag på. Mange steder kunne de ikke se røgler for sandbakker. Det var umuligt at hegne med diger eller gærder på grund af sandflugt mange steder, og der var ikke vand eller å, som kunne hegne. (23/6).

Niels Christensen i Lille Hillerslev fremstillede vidner, som efter spørgsmål vidnede, at i dag måned ved midaftenstid kom nogle folk fra Kløv gennende med de Hillerslev øg, som gik på Kløvs kær, og trak øster med dem, og da var Christen Horeboes 4 hopper med i samme færd og hans sortbrune hoppe var også med og var i hælde. Han begærede, at hopperne måtte lades af hælde, hvortil de sagde nej, men han så ikke, at nogen slog forskrevne øg. Christen Andersen spurgte et vidne, om de mænd i Kløv tog øgene i forvaring. Han svarede, at han ikke vidste, hvor de blev af. Et vidne siger, at mændene slog øgene med spader. Da var det sortbrune øg med, og han ved ikke, hvor de skiltes fra det. En anden vidner, at Christen Horeboe var i Kløv for at spørge, om han kunne få sine øg. Der blev svaret ja, men han fik kun de to grå. Man sagde, at den sorte og den brune gik i kær, da klokken var 9. (Sagen fortsætter).

Christen Andersen Kolsgård på sin husbonds tjeneres vegne fremfører vidner, der siger, at mænd fra Hillerslev kom til Kløv og ville have deres øg, men der blev svaret nej. Så tog nogle af dem nogle af øgene og rendte med dem, og nogle af øgene løb fra dem. (23/6).

Peder Tomsen af Ørum forbød Hillerslev sognemænd at føre deres fjerdepart kongetiende ind, før de havde tiendet på kær og neg, eller før der var sluttet akkord.

Anders Christensen i Hunstrup opsiger anden gang sin gård.

(20/1). Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, har ladet stævne Erik Nielsen i Skinnerup og irettelagde en del dokumenter, nemlig landsdommernes dom 23/6 1684, som siger bl.a. at Erik Nielsen ikke har omgåedes sagen om Øster Vandet hede så lovligt, som det sømmer sig en ærlig prokurator og fuldmægtig, og sættefogeden endog beskyldte ham for at være årsag til hans forseelse, og at det af de 8 tinghøreres vidnesbyrd ses, at han har været årsag til rettens nægtelse, da bør Erik Nielsen for sådan sin utilbørlig forhold i denne sag aldrig mere tillades som prokurator eller fuldmægtig at betjene eller lade sig bruge i nogen sag, og derforuden give til kgl. Maj.s kvæsthus 20 rdl. Desuden er fremlagt højesterets dom, hvorefter Landsdommernes dom skal stå ved magt, og tingsvidne om, at Erik Nielsen er krævet for bøderne, og erklæring om, at hvis han ikke betaler, skal han arresteres på Ørum slot. Det kræves også, at han skal miste sin ære, indtil alt er betalt.

Erik Nielsen svarer, at han har gjort akkord med Peder Pedersen Brønndorff om betaling af bøder og omkostninger, men har ikke dokumenterne med, da han ikke vidste, at han var stævnet for denne sag (!). Han begærer derfor opsættelse.

Opsat 8 dage. (23/6).

Niels Christensen tilbyder frøgåld til dem, der har sået i Ørum tjeneres jord.

23. juni.

(16/6). Erik Nielsen af Skinnerup fremviser en missive på stemplet papir, undertegnet PCS og en anden missive, undertegnet NCSW. Peder Christensen af Øster Vandet nægtede ved ed at have skrevet de tre bogstaver PCS, og Niels Christensen af Øster Vandet nægtede ligeså at have skrevet NCSW. Han havde heller ikke givet Erik Nielsen fuldmagt. Erik Nielsen spurgte Peder Christensen, om han da ikke havde givet ham rejsepenge (til Højesteret). Peder Christensen svarede, at han nok havde givet Erik Nielsen penge, men ikke til nogen rejse. Han havde tit lånt Erik Nielsen penge. Erik Nielsen spurgte, om han ville have pengene igen, og når han ville have dem. Peder Christensen svarede, at han mente, Erik Nielsen skulle minde sig selv dertil. (Sagen fortsætter).

Erik Nielsen tilbyder folk i Øster Vandet de dokumenter, han endnu har om sagen for herredsting, landsting og højesteret mod at de betaler hans (specificerede) regning på 119 sldl. 2 mk. 8 sk.

Herimod at svare mødte borgmester Christian Mortensen af Thisted og fremæskede først den fuldmagt, Erik Nielsen beråber sig på, og dernæst hjemtingsdommen, hvoraf kunne ses, hvad Øster og Vester Vandet folk har vidnet og talt, og dernæst fremæskede han landsdommernes dom og højesterets

dom, hvoraf kan ses, om det var den omtvistede hede eller Erik Nielsens umanerlige procedure, begge dommene lød på, da Øster Vandet mænd ved højeste ed har fragået at have givet Erik Nielsen fuldmagt til at føre sag ved Højesteret. Så skulle dog ikke findes, at der meldes et ord i dommene om den omtvistede hede. Derfor, så længe det ikke bevises ved de nævnte dokumenter, enten (heden) er dømt fra eller til, har Erik Nielsen ingen føje til at søge forskrevne mænd for omkostninger.

Niels Christensen i Lille Hillerslev svarede ligesom borgmester på sin husbonds tjeneres vegne. Jens Andersen i Øster Vandet svarede det samme, og Erik Nielsen ville ikke efter mange begæring fremvise sine dokumenter, men svarede, at når pengene i dag 8 dage blev fremvist, skulle dokumenterne blive overleveret dem.

Borgmesteren svarede, at der ikke kunne ydes penge, før Erik Nielsen blev dømt penge til, og når det sker, vil de betale. (30/6).

(16/6). Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, har ladet stævne mænd i Kløv og fører vidner om Christen Horboes (senere Christen Ibsen) øg, som blev indtaget. De vidner, at Christen Ibsen begærede sine heste, og at det blev sagt, at de var på Kløv kær. Han sagde da, at Kløv mænd måtte være tiltænkt at erstatte ham den skade, hans øg kunne have lidt. De fandt den sortbrune hoppe på kæret, men den ville ikke æde, og dagen efter stod den på samme sted. Da var det ikke siønt, at den kunne leve, og den døde samme nat. Christen Hoboes pige trak den hjem, men den døde.

Læst de to missiver, Erik Nielsen havde fremlagt.

(16/6). Jens Mikkelsen i Vesløs på Anders Jensens vegne i Vester Torup kræver, at Tousse mænd skal hegne deres jord med diger eller gærde, så kreaturer fra Vesløs kan holdes ude.

Borgmester Christian Lelius svarer, at Vesløs mænd selv må tage vare på deres fæ. De kan ikke forlange, at Tousse mænd skal gøre det, da det ikke bevises, at der nogensinde har været dige eller gærde, og da der er en stor vejle imellem dem, er Vesløs mænd nærmere til at passe på deres kvæg, især, da Vesløs mænd ikke beviser, at de har noget fæled, der støder imod Tousse fæled. Christen Andersen Kolsgård svarer det samme. Gunde Ulf svarer, at synet vidner om sandbakker, som er overgroet med klittag og hvideris på de steder, hvor Anders Jensen vil have sat diger. Da forbydes det på kgl. Maj.s vegne at kaste eller røre jorden i ringeste måder, for at der ikke skal opstå sandflugt.

Opsat 1 måned. (7/7).

Anders Christensen i Hunstrup opsiger tredje gang fæstet af hans gård.

30. juni.

Borgmester Christian Mortensen tiltaler nogle folk for restancer.
Dom: De skal betale.

(23/6). Otte mænd er udnævnt til sammen med dommeren at dømme i en æressag, som Poul v. Klingenberg's delefoged har fremsat mod Erik Nielsen i Skinnerup. (Se nedenfor).

Christen Andersen Kolsgård på sin husbonds vegne har ladet stævne Søren Jensen, residerende i Vestergård, og har ladet syne Kølbygårds brøstfældighed. Specificeret, men kun avisbygningerne.

Niels Christensen, delefoged, har ladet syne Bjerre og Søborg eng og mark og Votborg eng og mark, om det var diget forsvarligt. Der var bl.a. en liden Rundell dige . . . en Runell dig . . . en støch Runell, som ingen høffued kund hold ned . . . en Runell dig . . . med mange schaar på offuer alt . . . 1 gl. grøn Runell dige med mange schaar paa . . .

Niels Christensen, (delefoged), har ladet stævne Skinnerup sognemænd angående det indfald, de har gjort Hillerslev og Kåstrup mænd i deres fæled, og forbyder dem herefter at komme i Hillerslev og Kåstrup fæled, som er Ballerum, med nogen brugelighed. (7/7).

(Se ovenfor). Niels Christensen i Lille Hillerslev på sin husbonds vegne tiltaler efter opsættelse 16/6 Erik Nielsen og irettelægger Højesterets dom med forlangende om, at Erik Nielsen skal betale, hvad han er idømt, og flere dokumenter, som angår stadige krav og æskninger mod ham, bl.a. om, at han skal stille kaution for, at bøderne bliver betalt inden en vis tid, og hvis han ikke kan eller vil skaffe sig kaution, da han er rejst til København for at søge Hans Maj.s nåde, skal han indstille sig til betaling inden 6 uger. Og en dom 20/6, hvorved han dømmes til jern og fængsel, til han har efterkommet Højesterets dom. Derefter et indlæg fra delefogeden, hvori han kræver, at da Erik Nielsen ikke efter tredje landstingslysning har indstillet sig, skal han, hvis han ikke stiller kaution her for retten, bør lide på sin ære, indtil han retter for sig.

Erik Nielsen underlod sig at svare, at forvalteren, Peder Pedersen (Brønsdorff), først skulle skaffe sig fuldmagt fra samtlige Vester Vandet sognemænd til at oppebære kost og tæring, (og andre udflugter!). Han fører vidner, der skal sandsynliggøre, at han har været i København, da det er påstået, at han var rømmet eller havde undstukket sig. Derefter fremviste han en supplicatz til kongen, hvori han påstår, at Peder Pedersen søger hans ruin af had og misgunst, uden at agte, at han før er overfaldet på farende vej af hans folk, stymperet og lemlæstet, mens han var i kgl. Maj.s forretning (!!!!!). Han beder om nogle års frihed for at efterkomme Højesteretsdommen.

Dom: Da Erik Nielsen beviser, at han har været i lovligt forfald, idet han har været i København for at søge kongens nåde, ses ikke, at han bør lide på sin ære. Hvad de omkostninger, der er løbet på hans sag siden højesteretsdommen angår, bør de søges ved retten, da ingen dom eller kendelse er faldet derom. (Sagen fortsætter).

Erik Nielsen i Skinnerup tiltaler Øster Vandet sognemænd for udgifter, han har haft under sine sager for Højesteret, Landsret og hjemting. (Specificeret).

Niels Christensen (delefoged) indvendte, at Erik Nielsen ikke har haft nogen

fuldmagt fra hans husbond i anledning af den trætte om ejendom, som ikke er bøndernes, men husbonden. Og da Erik Nielsen er dømt for umanerlig proces, og alt, hvad han har forhvervet i denne sag, er underkendt, bør han levere tilbage, hvad han har oppebåret. Hans opskrift er ganske ubillig.

Dom: Da sagen har været for landstinget og alene på processens måde er påkendt, og Erik Nielsen dømt til mulkt og alle hans dokumenter dømt magtesløse, og Højesteret har konfirmeret Landsrettens dom, og Øster Vandet mænd nægter at have givet Erik Nielsen fuldmagt til at føre sagen for Højesteret, frikendes de for hans krav. (Sagen fortsætter).

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, begærede tingsvidne efter Erik Nielsens irettelagte supplication i alle sine ord. (14/7).

(Samme) gav til-kende, at han tilbyder frøgæld til dem, der har sået i hans husbonds tjeneres jord.

Anders Christensen i Hunstrup begærer 4. ting til opsigelse af hans gård.

7. juli.

(23/6). Peder Christensen Skiøtt af Tousse på egne og bymænds vegne forbyder Vesløs sognemænd at komme i Tousse bys dels fæled og mark med nogen brugelighed.

(30/6). Niels Christensen i Lille Hillerslev forbyder Skinnerup mænd at komme i Hillerslev og Kåstrup fæled Ballerum med lyngslet, tørvegrøft eller anden brugelighed.

(26/5). Laurits Jensen i Thisted på mag. Anders Heeboes vegne tiltaler Østerild sognemænd for resterende kongetiende.

Gunde Ulf, (kgl. delefoged), fuldmægtigen af Torp og Peder Tomsen af Ørum begærede opsættelse den 26. maj. Sagen blev da opsat til 10/6, da Laurits Jensen begærede dom, men Gunde Ulf begærede, at kontrakten om åbodskorn blev fremlagt, så det kunne ses, hvor meget hver skulle betale.

Dom: De skal betale den sædvanlige åbod.

Niels Christensen i Lille Hillerslev tiltaler sin husbonds tjener for restancer (specificeret).

Dom: De skal betale.

14. juli.

(10/6). Niels Christensen i Lille Hillerslev på hr. Oluf Nielsens vegne i Hillerslev har ladet stævne Stephan Christensen og Christen Christensen i Skovsted til vidnespårhør og mænd fra Skovsted til at vidne. Efter spørgsmål, svarede de, at hr. Oluf havde lejet Peder Andersens gårds ejendom af amtskriver Jens Hansen, og at Peder Eriksen Vinter på kvartermesterens, sine egne og hr. Olufs vegne havde indseende med græsningen til gården, siden hr. Oluf fik

græsningen. De vidste ikke, at Stephan Christensen og Christen Christensen havde fæstet gården, før 15. maj, da de begyndte at pløje og så i gårdens mark, som da alle i byen såede deres sidste sæd. De vidste ikke, om de to brødre ville så mere end i de to små agre, de pløjede. De vidnede, at brødrene havde deres heste (som hr. Oluf havde taget i hus) i deres egne gård den 16. maj, før det var fuld middag, og at de vidste, at hr. Oluf havde flyttet sine heste bort fra gårdens jord, efter at brødrene havde meldt præsten, at de havde fæstet gården. (15/9).

(30/6). Niels Christensen har ladet stævne Erik Nielsen i Skinnerup angående den bekostning, Poul von Klingenberg havde, før han kunne få de penge, han var tildømt efter landsretsdom og Højesteretsdom.

Erik Nielsen svarede, at den opskrift skal være indstævnet af rettens middel til påkendelse, hvorfor han mener, at fordringen er bekostet unødvendig og desuden efter hans ringe tykke ubilligt opskrevet.

Opsat 14 dage. (28/7).

Samme Niels Christensen forbød til 3. ting Skinnerup bymænd at komme med nogen brugelighed i Hillerslev og Kåstrup bymænds fælled Ballerum.

(7/7). Peder Christensen Schøtt i Tousse forbød 2. gang Vesløs sognemænd, så mange, som havde øg eller hjord, at komme på Tousse fælled eller ejendom med nogen brugelighed. (21/7).

Mikkel Christensen, foged over Torpes tilliggende bønder og gods, har ladet stævne Christen Knudsen i Vorringgård og hans hustru Dorete N. ibd., som var sal. Søren Christensen i Vorringgård hans enke angående en obligation på 5½ sldl., som den sal. mand var Dr. Christen Schønning på Torp skyldig.

Christen Knudsen beråbte sig på, at han ville møde med skifteforretningen efter hans sal. formand i dag 8 dage.

Opsat 8 dage. (21/7).

Samme tiltaler på Peder Olufsens vegne Christen Løbbers enke Bendet Henriksdatter i Hansted for skyldig arbejds løn for en måned, da han arbejdede på hendes skude, og på Laurits Svenskes vegne tiltaler han unge Christen Løbber for betaling for leverede genstande.

Dom: De skal betale.

Borgmester Enevold Nielsen fremlægger kgl. konfirmation angående Thisted kirketiende, som Enevold Nielsen og hans hustru Anne Søb skal nyde deres livstid. Derefter forbyder han Fårtoft mænd at indføre deres korn, før de er betalt tiende af det.

(2/6). Peder Tomsen af Ørum æskede Anders Gøttrup til den bolig i Brund, han efter tingsvidne har stedt og fæstet.

Anders Gøttrup svarer, at han vel havde fået det fæstebrev, men da havde han endnu noget lidt, som han kunne tage samme bolig med, men da han kom hjem, havde hans husbond, Jens Nielsen Trøye, taget fra ham, alt hvad han ejede.

21. juli.

Niels Christensen i Kilsgård på egne og morbroders vegne ibd. (Anders Pedersen) fremstiller Mikkel Christensen Bødker i Kielstrup, der bekender, at han ubesindigt har kørt over Kilsgårds mark og eng, norden og vesten deres gård. Han forpligter sig til aldrig mere at komme vesten om Kilsgård over deres mark og eng, når mark og eng er i hegne, ridendes eller kørendes, og til at lade de to mænd i Kielsgård være umolesteret ved gård, på vej og i by.

(14/7). Mikkel Christensen af Torp på sin principals vegne tiltaler efter opsættelse 14/7 Christen Knudsen i Vorringgård efter obligation, udstedt af nu salig Søren Christensen i Vorringgård.

Christen Knudsen fremviste skifteforretning af 24/9 1678, hvorefter der ikke blev noget til kreditorerne til udlæg, når skatter og tiender skulle betales.

Dom: Da der ikke blev nogen arv til enken og arvingerne, og da fordringen ikke blev anmeldt i boet på det rigtige stemplede papir, frikendes Christen Knudsen.

(14/7). Anders Jensen i Vester Torup irettelagde synsvidne af 16/6 angående Tousse fælled og satte i rette, at Tousse mænd skal hegne deres mark, og bør sætte gærde eller stænge, hvor der ikke kan diges eller grøftes, eller også vogte. Peder Christensen Schøtt irettelagde en forpligt fra to mænd i Sønderby (i Østerild) om, at de ikke vil komme i Tousse endel og fælled. Anders Jensen tilbyder for at undgå tvist, at Vesløs bymænd vil betale Tousse mænd af hvert øghoved 12 sk. årlig. Peder Schøtt svarer, at hvis Vesløs mænd ville have deres øg vogtet, må de selv vogte dem eller leje hyrder som tilforn.

Opsat 14 dage. (Sagen fortsætter).

Peder Schøtt på egne og Tousse bymænds vegne forbyder 3. gang Vesløs bymænd at komme på Tousse fælled eller ejendom, da de ingen fælled har i Tousse mark. (28/7).

28. juli.

I dag læst en forpagtning mellem Tage Høg til Frøsløvgård hans svoger, Andreas . . . og borgmester Enevold Nielsen angående forstranden.

Borgmester Enevold Nielsen tiltaler Tomas Jacobsen i Klastrup for hans hund, som har ihjelrevet en buk, der var tøjret på Kølbygårds mark. (Sagen fortsætter).

Borgmester Enevold Nielsen på amtmandens vegne har ladet stævne Tomas Jacobsen, fordi han holder hunde der ikke er stympet.

(21/7). Peder Christensen Schiøtt på egne og Tousse bymænds vegne forbyder 4. gang Vesløs bymænd at komme i Tousse endels mark eller fælled. (4/8).

(14/7). Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum tiltaler Erik Nielsen for sagsomstninger, (specificerede). Erik Nielsen kommer med udflugter.

Dom: Han skal betale, dog at ham decorteres, hvad bekostning, der er gjort fra 13/2, da Erik Nielsen rejste til København, og 6 uger frem. (10/11).

4. august.

Læst skatkammerets forklaring på, hvad der skal forstås som øde gods.

(28/7). Peder Christensen Schøtt af Tousse fremstiller granskningsmænd. Anders Jensen af Vester Torup formener, at granskning ikke bør udstedes, før alle vedkommende er givet lovligt kald og varsel.

Dommeren kender, at da granskningen alene angår, om Tousse mark eller fællede bekvemt kan indhegnes, og ikke tilsigter at vinde nogle jorder fra andre, tilstedes granskningsvidnet.

Granskningsvidnet indført. Der kan ikke diges eller grøftes for sandflugt, og om end det enkelte steder kan lade sig gøre, vil det ikke blive bestandigt på grund af sandflugten. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors tiltaler Jørgen Pallesen, residerende på Nandrup efter et tingsvidne 23/10 1683 for fornærmelig opførsel for retten (resten mangler, sikkert 2 sider). (25/8).

Claus Herluf Pors har ladet syne Laurits Jensen Kochs enge ved Tousse, hvor der ikke fandtes diger eller anden lukkelse, der kunne holde kvæget ude.

Anders Jensen i Vester Thorup fremlægger synsvidnet af 16/6 om Tousse mark og fællede. Gunde Ulf mener ikke, at Vesløs mænd har nogen ret til at påbyde Tousse mænd at hegne.

Dom: Begge parter skal forsyne dem med hyrder, som kan vogte kvæget, da det er umuligt at hegne forsvarligt.

11. august.

Christoffer Nielsen, byskriver i Thisted, tiltaler Anders Schøtt i Hansted på sin kære hustrus vegne for skyldig tiende og for lånt korn og for pløjning, hendes folk har hjulpet ham med.

Anders Schytt møder og siger, at han ikke har fået så meget. Opsat 14 dage. (18/8).

Niels Christensen i Lille Hillerslev giver i dag til 4. ting last og klage over nogle grise, som har været i Jensby, Kortegårds mark og Christen Harboes toft, at den der ejer dem, vil holde dem derfra eller have skade for hjemgæld.

Mikkel Langballe har ladet stævne folk i Vester Vandet sogn og Øster Vandet sogn og fremlægger et skøde på pergament fra Anne Iversdatter, Jesper Persens til hendes søstersøn velb(yrdig) mand Christen Glob på en gård i Tuekær, som Laurits Olufsen nu ibor og skylder årlig 3 ørte korn, 24 sk? gæsteri, skovsvin, foernød og andre små beder dog således, at hun sin livstid skal have en gård i Estrup? Æstrup?, som årlig skylder 7 byskæpper rug m.m.

Medunderskrivere: Ærlig, velbyrdig mand mester Anders Skoffgaardt, ærkedegn i Viborg, mester Spendt Fasty, kannik ibm., Matz Grøn til Viskum og Elne Iversdatter, hendes (= Anne Iversdatters) søster. Dateret Viborg, onsdagen næst efter Sti. Pauli dag conuersionis MDXXXVIII (1538). Men der står ikke, hvor dette Tuekær ligger. Sandsynligvis er det et helt andet Tuekær). *) Mikkel Langballe vedkender sig Tuekær og fremfører vidner, udmeldt til syn af tinget. De vidner, at de har været i hans endels kær /: som han sagde /: kaldes Tuekær og de næst hosliggende Wulfs Knack, Melvand og Grøndye, hvor de så en mængde tørv i nogle hundrede pytter, og der lå nogle hundrede læs skårne tørv på bredselen og i stabler, og Mikkel Langballe berettede, at nogle tusinde læs var kørt bort i sommer. Synsmændene så og talte med folk fra Vester Vandet sogn, som læsede og kørte tørv. De gamle skalsten er overløbet med sand. Der er nylig gjorte veje. Det frygtes, at der vil opstå sandflugt. Mikkel Langballe viste dem 4 td. bygsæd, som de syntes ikke kunne blive så langt, at det kunne høstes. (18/8).

Laust Jørgensen i Brund har ladet syne kornskade på hans mark, og ladet den vurdere.

Christen Andersen Kolsgård på sin husbonds Ingeborg Krabbe, sal. Holger Trolles, hendes vegne tiltaler Kølbygårds tjenerer for restancer for 1680-83.

Dom: De skal betale.

Samme tiltaler nogle af Kølbygårds tjenerer for restancer 1684.

Dom: De skal betale, så vidt de ikke med kvitteringer kan vise, er betalt (nemlig rostjeneste og andre skatter).

18. august.

Niels Christensen i Lille Hillerslev på hr. Christen Ølands vegne i Hunstrup forbyder Christen Smed i Agerholm at svare til andre end ham.

(11/8). Mikkel Christensen, foged på Torp, på Anders Skyttes vegne fører vidner om, hvor meget Margrethe Skytte har ladet så for ham og pløje for ham, og tilbyder frøgæld. (25/8).

(11/8). Mikkel Langballe har ladet stævne mænd i Øster Vandet, og fører vidner på, at de har kørt vesten søen. (Sagen fortsætter).

*) Dette Tuekær, der nævnes her, må være et andet end det i Vester Vandet, fordi

1. Hverken i dommen 1/2 1603 eller i præsteindberetningen 1599 eller de senere i tingbogen 1685 nævnte tingsvidner 1573 og 1576 angående Tuekær i Vester Vandet nævnes nogen gård, men kun kær, hvor der graves tørv.
2. I Ty regnes ikke med ørtug korn eller otting jord. I middelalderlige breve tales der altid om pund korn i Ty.
3. Ingen Christen Glob, ingen Anne Iversdatter, enke efter Jesper Persen, og ingen Elne Iversdatter kendes fra Ty på den tid.
4. Der kendes heller ikke noget Estrup i Ty, (men det kunne måske ligge et andet sted).

Gunde Ulf, kgl. delefoged, på en del Øster og Vester Vandet, Nors og Tveds sognemænds vegne har ladet stævne Mikkel Langballe til synspåhør, og til at vise, hvor hans skel går til stabel og sten, og gamle mænd, der har været ved Tuekær og har forevist et gammelt kast, som de sagde var skel mellem Tuekær og sognemændenes ejendom. Synsmændene så, at der var gravet mange tørv vesten søen, men de syntes ikke, at nogen var kommet Mikkel Langballes ejendom for nær. De ledte efter andre skel end det førnævnte, men kunne intet finde.

De så endvidere Tuekjær, som lå i helt grøn jord undtagen to steder, hvor Mikkel Langballe selv havde ladet grave.

Vejene, som bønderne havde kørt over Tuekær, syntes dem ikke til større skade, end at de kunne gro efter det første år, undtagen én, som går tværs over Tuekær fra tørvepytterne sønder til Nebel vej. Den var hulkørt. De så også tre veje, som går over Nebel mark sønden om gården, men syntes ikke, at Mikkel Langballes byg eller korn kunne beskadiges deraf af sand, helst fordi der lå et stort fald grønne borer imellem vejen(e) og kornet og var af samme veje intet at skade, men vejene så de var gl. hul og alveje, som kommer fra byerne og løber til Klitmøller. Desuden afhjæmlede de, at de syntes, der var kastet ved lav 2 alen sand ovenaf, før der kunne graves Schortørff. (8/9).

Christen Sørensen i Skovsted på egne og menige Hillerslev bymænds vegne har ladet stævne Poul v. Klingenberg og irettelagde et fæstebrev om kongekorntienden af Hillerslev sogn, udstedt af Henrik Henriksen Biskop, på sin moders, Margrete Tomasdatters vegne. 22/8 1660. Kongetienden var udlagt hende i hendes betaling, fæstet til Jens Christensen i Brund, Anders Nielsen i Kjelstrup, Torsten Terkildsen i Skovsted og Niels Bertelsen i Hillerslev på menige sognemænds vegne, den at have og beholde deres livstid, og at der deraf ydes 66 td. byg årlig enten i Hovsør havn eller Thisted havn. Hvis sognemænd er forsømmelige, har de 4 mænd fuldmagt til at oppebære efter recessen på ageren. Der er givet i stedsmål 40 rdl. in specie, hver daler beregnet til 80 + 16 danske skilling.

Han satte derefter i rette, at ingen forbud mod indførsel af korn kunne gøres, så længe nogle af forskrevne 4 mænd lever, som kan svare til tienden, da de har givet en sum penge i stedsmål.

Kendelse: Fæstebrevet bør ved magt at stande, da de 4 mænd har fæstet tienden deres livstid uden nogen eksception, så længe nogen af de 4 mænd lever, eftersom det ikke forklæres i fæstebrevet, at tienden skal fæstes på ny, hvis nogen af mændene dør.

Gunde Ulf på Stephen Christensens vegne i Skovsted har ladet stævne Jens Jensen i Koldby til vidnespåhør, angående hvad Jens Jensen havde lovet Stephen Christensen. To mænd vidner, at de har været hos Jens Jensen sammen med Stephen Christensen, og da hørte de, at Stephen Christensen begærede 40 sldl. til medgift med Jens Jensens søster. Jens Jensen svarede, at hvad han havde lovet at betale, skulle han betale med det første, men han nævnede ikke lidt eller meget.

Gunde Ulf på Anders Mogensens vegne i Nørby (Tveds sogn) har ladet syne hans eng, den var opkørt, så noget af engen kunne ikke bære græs i lang tid. Synsmændene gik over en grøft som var broet over med fjæl, og så endnu et stykke eng, som var opkørt meget og blød mange steder. Der er indkaldt vidner, som siger, at der lå en grøn vej over Anders Mogensens eng efter st. Hans dag, den tid, da de slog engen. I 20 år har man ikke kunnet komme anden vej med hø, når det var våde åringer. (Sagen fortsætter).

Mikkel Christensen, foged på Torp, på sin principals tjeneres vegne, bl.a. Anders Nielsens på Skjelsbjerg har ladet stævne Gunde Ulf og Anders Mogensens til synspåhør, og har ladet syne nogle engedele, hvorover der var veje, der var opkørt. Vidner siger, at de ved ikke af anden vej, når de skulle køre med tørv; den kaldes Høbro eller Broeng vej. De mindes indtil 40 år. En mand vidner, at de ikke kunne komme anden vej undtagen et tørt år. Da kom han én gang vesten om med et læs og ikke flere. (1/9).

Mikkel Langballe på Nebel har ladet stævne folk i Øster og Vester Vandet og irettelægger en dom (?) af 9/1 1621, snapsting, (herredsfoged: Søren Jensen, skriver: Mads Mogensen). Jens Pedersen, foged på Kølbygård, på jomfruerne Helvig og Maren Krabbes vegne, fik tingsvidne og lod læse et tingsvidne af 1603, tirsdag 1/2, da Henrik Andersen i Vestergård på Maren Krabbe til Vestergård og Helvig Krabbe til Kølbygård deres vegne (herredsfoged: Anders Poulsen i Hundal, Jens Skrifer i Thisted) lod læse to kundskaber, det første af 1573 på snapsting, hvori Niels Krabbe på sin moders og hendes børns vegne vedkender sig mark vesten Nors sø, det andet tirsdag næst efter vor Frue dag 1576, hvori Susanne Lykke til Nebel vedkender sig arealer (grænser ikke nøjagtigt beskrevet). Nogle mænd har været i Nors og Tveds kirker for at stævne sognefolkene til denne vedkendelse, om de havde noget dertil at svare. Jens Pedersen vedkendte sig ligesom Henrik Andersen før på princippalernes vegne arealerne.

Mikkel Langballe vedkendte sig efter foregående tingsvidner det samme. (1/9).

25. august.

(4/8). Claus Herluf Pors tiltaler Jørgen Pallesen på Nandrup for fornærmelig opførsel mod ham i retten efter tingsvidne 23/10 1683, som findes her forved 4/8. Jørgen Pallesen fremlægger en attest fra Hans Axel Pors (!!) og Søren Jørgensen, amtskriverens fuldmægtig om, hvad der skete på tinget. Attesten er udateret!!, men går imod tingsvidnet.

Dom: Da sagen angår ære, og da jeg ikke tør svække hverken tingsvidnet eller attesten, henvises sagen til Landsdommerne. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors kræver Jørgen Pallesen idømt bøder eller fængsel, fordi han ikke viste respekt for retten ifølge tingsvidne 4/8.

Dom: Da tingsvidnet og attesten er henvist til bedømmelse i landstinget, ved jeg ikke at tildømme Jørgen Pallesen at mulkteres, før landstinget har påkendt, om tingsvidnet eller attesten er sandest befunden.

Christen Skriver på organistens vegne i Thisted tiltaler Peder Andersen? i Hillerslev for lånte penge.

Dom: Han skal betale.

(18/8). Christopher Nielsen, byskriver i Thisted, på sin kæreste, Margrethe Skyttes vegne tiltaler efter opsættelse 11/8 Anders Skytte i Hansted for korn og for pløjning, hun har ladet udføre for ham.

Mikkel Christensen, foged på Torp, har vel tilbudt frøgælde, men for sent efter loven, og han havde hverken korn eller penge på tinget.

Dom: Anders Skytte skal betale, da husbondens foged har forbudt, at noget føres bort fra hans gård. Han skal betale det leverede korn og for pløjningen med omkostninger.

1. september.

Læst Rentekammerets missive angående kgl. Maj.s bønder, som forgangen vår blev forstrakt med brød og sædekorn af kgl. Maj.s magasin, at de nu efter indhøstningen bedre med korn end med penge kan betale med en åbo skæppe på tønden.

Læst forordning om ulvejagt og anden jagt af 19/2 1681.

Hans Axel Pors tiltaler Claus Herluf Pors for gæld. Claus Herluf Pors indvender, at han bor i et andet herred og skal have længere varsel.

Kendelse: Han har fået 14 dages varsel, som er nok. Inden 4 uger skal de gode mænd møde hinanden her for retten med hvad dokumenter, de kan have imod hinanden i denne sag. (15/9).

(18/8). Gunde Ulf vil føre vidner. Mikkel Langballes protest afvist.

Gunde Ulf på sognemændenes vegne i Vester og Øster Vandet, Nors og Tveds sogne, og efter begæring fra Salmand Bjerregård, Christen Wig o.a. såvel som Niels Christensen i Lille Hillerslev på Ørum tjeneres vegne, og Mikkel Christensen af Torp på sin principals tjeneres vegne har ladet stævne Mikkel Langballe, sitshaftig på Nebel til vidnespårer og mænd i en stor del af herredet foruden mænd fra Vang og Tvorup til at vidne. De mindes fra 20 til 50 år, og vidner, at i den tid har de nævnte sognes mænd brugt Grøndye vesten Nors sø, Melvand og Vulds knak til Savbjerg som fæled til ildingsbjergning og udrift ulast og ukæret.

Mikkel Langballe spørger et vidne, om han ved, hvor Vulds knak ligger. Han svarer ja. Det ligger mellem Tuekær og Vuld.

Andre vidner, at de har brugt arealerne som fæled, men ved ikke, hvor skellet går. (15/9).

(18/8). Mikkel Christensen på Torp på Anders Nielsens vegne på Skjelsbjerg og nogle andres vegne har ladet stævne Anders Mogensen i Nørby og irettelagde syn og vidner af 18/8. Han sætter i rette, at disse mænd skal have lov til at bruge den omtvistede vej til at bjerge deres hø.

Gunde Ulf mener, at Mikkel Christensen skal vise fuldmagt til at gå i rette, da nogle af mændene ikke hører under Torp, og at amtmand og amtskriver bør have kald og varsel, da sagen angår grund og ejendom, og kgl. Maj.s tjenere er interesseret.

Mikkel Christensen siger, at hans husbonds tjenere har kørt ad vejen i over 40 år.

Opsat 14 dage.

Erik Nielsen i Skinnerup tiltaler Mette Olufsdatter, fordi hun har lagt en mødding tværs over alvejen forbi Erik Nielsens hus, og hendes havedige var flyttet en favn nærmere vejen end andres. Udenfor møddingen og diget var en usikker vej, som ikke kunne holdes ved lige for sandflugt til forhindring for Erik Nielsens korn og møgvogn at køre til og fra hans hus. Han fører vidner. (20/10).

Erik Nielsen tiltaler nogle folk i Skinnerup, fordi han mener, at de har høstet hans korn for nær, så meget som 7 neg og fører vidner.

Poul Jensen i Brund på den ene side og Appelon Pedersdatter med hendes søn Niels Jensen på den anden side har akkorderet, så at Poul Jensen nu betaler 10 mark til Niels Jensen for en bryggerkedel, som denne havde i pant, og Niels Jensen lovede straks at levere kedelen til Poul Jensen.

Ovennævnte Niels Jensen har ladet syne en havreager på Niels Jensens jord i Brunds mark. To mænd havde haft tyrvold ind på ageren.

8. september.

(18/8). Amtmandens fuldmægtig, Knud Pedersen, forbyder nogen at bortføre tørv, der er skåret i Løngs kjær på Ørgårds grund. (Sagen fortsætter).

15. september.

(8/9). Knud Pedersen forbyder igen på amtmandens vegne at føre tørv af Løngs kjær, hvis de ikke kan fremvise lovlig adkomst. (Se nedenfor).

(1/9). Hans Axel Pors tiltaler igen Claus Herluf Pors for gældsfordringer, og irettelægger en del dokumenter, især angående arven efter deres moder Anne Arenfeld og hendes gæld. Claus Herluf Pors indvender, at han bor i et andet herred og skal søges ved sit værning. Dommeren mener, at da sagen angår gods her i herredet og har . . . den gode mand, bør han svare på Hans Axel Pors tiltale. (Sagen fortsætter).

(1/9). Claus Herluf Pors protesterer igen mod, at han er indkaldt til et fremmed ting uden at vide, hvormed sagen drejede sig. Han fremlægger Højesterets dom 7/9 1682, hvorefter 4 gode mænd skal gøre en endelig ligning mellem Claus Herluf Pors og hans søskende, hvad hver af dem kan tilkomme, og den af kommissærerne gjorte forretning skal ikke komme Claus Herluf Pors til hindring eller skade.

Opsat 14 dage. (30/9).

(24/2). Christen Schonning, skriver, har ladet stævne Christen Andersen Kolsgård i Hannæs, defleged over Kølbygårds gods her i herredet, angående adskillige dokumenter han 16/9 1684 og flere tingdage (lod læse) angående slagsmål mellem Stephen Christensen i Skovsted og Tomas Christensens dreng Christen Andersen ibd., og ingen har villet indløse. (30/9).

Niels Christensen på Christen Horboes vegne (i Hillerslev?) har ladet syne kornskade på hans mark.

(14/7). Niels Christensen på hr. Olufs vegne i Hillerslev har ladet stævne Stephen Christensen og Christen Christensen i Skovsted, for at de kan bekræfte den forpligt, de har givet hr. Oluf.

Deri beder de to mænd hr. Oluf tilgive dem deres opførsel 16/5 og erklærer, at de ikke ved andet om hr. Oluf, end hvad godt og ærligt er. (13/10).

På amtskriverens vegne har Laust Sørensen i Tvedsgn ladet syne kgl. Maj.s tjeneres bygningers brøstfældighed.

(Se ovenfor og 11/8). Gunde Ulf på kgl. Maj.s tjeneres og en del af Klitmøller og Vester Vandet beboeres vegne, Niels Christensen og Mikkkel Christensen på henholdsvis Ørum og Torp tjeneres vegne har ladet stævne Mikkkel Langballe på Nebel til dom angående Nors, Tved, Øster- og Vester-Vandet sognemænds fæled vesten Nors Sø, og irettelagde et tingsvidne af 11/8 angående Tuekær, Wud, Melvand og Grøndye.

Mikkkel Langballe ikke mødt.
Opsat 1 måned. (27/10).

22. september.

(15/9). Amtmandens fuldmægtig, Knud Pedersen, påstår, at Liøngs kjær hører til Ørgård, som nu er tildømt kongen, og forbyder til 3. ting folk at afføre tørv derfra.

Niels Christensen i Lille Hillerslev på sin husbonds tjeneres vegne fremæskede de påberåbte adkomster, så det kan ses, hvortil Liøngs kjær hører, og svarer, at de i sagen om fælledet nævnte vidner har bevist, at der har været gravet tørv af sognefolkene i 50 år.

Mikkkel Christensen af Torp og Gunde Ulf svarer, at det ikke vides, hvor langt Liøngs kjær strækker sig.

Knud Pedersen svarer, at det tingsvidne 1621, som Mikkkel Langballe har fremlagt, og hvori er citeret et tingsvidne af 1603 og en vedkendelse 1573 viser, at Liøngs kjær hører til Ørgård.

Sluttes herpå: Da sagen ikke angår ejendom, men forbud mod afførsel af tørv, før adkomst fremvises, kan Knud Pedersen ikke nægtes 3. ting. (27/10).

Mikkkel Christensen af Torp har ladet syne gården Søborgs brøstfældighed.

Onsdag, 30. september, dagen efter mikkelsdag.

Læst forordning angående 2 åbo skp. rug og 1 skp. havre af hver tønne hartkorn, som skal leveres, og om okse- og flæskeskat.

(15/9). Hans Axel Pors har efter opsættelse 15/9 igen stævnet Claus Herluf Pors for gældsfordring. Claus Herluf Pors irettelægger en landstingsstævning af 21/9, hvorefter landsdommerne skal afgøre, om sagen skal føres her til tinget eller til hans værneting, hvorfor sagen beror, til landsdommerne har kendt sagen.

Hans Axel Pors fører et vidne på, at Christen Jensen i Sennels og hans fæstemø gik ind i Momtofts gård og gik ind i . . . , men som hun ikke måtte tage de får, hun havde taget i fårestien, bort fra gården, sagde hun, at det skulle betales og kendes (?) inden årsdagen.

Claus Herluf Pors tiltaler hr. Anders Pallesen i Sennels for græspenge, han resterer med, og flere i Sennels sogn for forstrakt korn.
Opsat til tirsdag.

Claus Herluf Pors har ladet stævne Mette Nielsdatter, som er hos gamle Chrens hustru, Anne Nielsdatter, som også stævnes. Desuden er stævnet vidner og folk til vidnespåhør.

Nogle er ikke mødt, sagen opsat til tirsdag. (Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors tog lysning over de vidner, der ikke var mødt.

Hr. Oluf Nielsens sag opsat til tirsdag,

(15/9). Den sag mod Christen Andersen Kolsgård om uindløste dokumenter opsat 14 dage. (13/10).

Søren Laustsen i Bloksgård får afkald fra sin brodersøn Christen Christensen på arv efter hans forældre, Sørens broder, Christen Laustsen og (fornavn mangler) Christensdatter, som boede og døde i Bloksgård.

6. oktober.

Laur Laursen af Sennels på hr. Anders Pallesens vegne tiltaler Claus Herluf Pors, fordi han forhindrede, at der blev gjort udlæg for hr. Anders Pallesen for korn, denne havde lånt Claus Herlufs moder ifølge tingsvidne 5/2 1684. Han skulle have stødt Sivert Brockenhuus for brystet og havde taget til sin kårde og bedt hans dreng om at hente hans pistoler, hvorfor han kræves idømt bod på 60 lod sølv.

Claus Herluf spørger, om Laur Laursen har fuldmagt fra Sivert Brockenhuus til at gå i rette. Han svarede, at det forklarer tingsvidnet.

Claus Herluf siger, at der ikke måtte gøres udlæg før boet er delt mellem hans moders arvinger ifølge Højesterets dom. Han har ikke trukket sin kårde, og tingsvidnet siger ikke, om han var ved at snuble over kården og tog i den med

venstre hånd. Han bad drengen lægge pistolerne ind i stalden, da han ville ud at ride, og ville ikke forevise noget af løseoret, før arven var delt. Så ville han betale med rede penge. Han vil skaffe bevis og attest fra herredsfogeden. Sagen opsat 3 uger. (27/10).

Amtmandens fuldmægtig Knud Pedersen har ladet stævne Johan Adolph de Clerque til Kyø og hans medfølgere, Henrik Frandsen ved Kyø, Jens Andersen i Skorup (Nors sogn), oberstløjtnant Putkammer og regimentsskriveren Samuel Christensen med hans tjener Peiter, da han agter at tage vidner beskrevet angående ulovlig jagt på steder, som han vil bevise, at de ingen rettigheder har til.

De Clerque lader ved sin fuldmægtig Christen Sørensen i Skovsted irettelægge en fuldmagt, hvori de Clerque gør gældende, at der ikke findes nogen kongelig vildtbane i Hundborg og Hillerslev herreder, og at det må være overjægermesteren, der skal påtale sager om jagt. Heller ikke vides det, at amtmanden har nogen fælled eller endel, hvor han kan præterere jagtret, hvorfor han rejser sag på kongens og egne vegne. Han har givet sin tjener, Jens Andersen i Skårup ordre til at følge med hans skytte og vise ham de Clerques fælled og grund, og at hjælpe skytten med jagten.

Knud Pedersen fremfører vidner. Nogle mænd fra Skovsted vidner, at de Clerques skytte 11/9 var kommet ridende i Skovsted gade med harer hængende på hesten, og at han sidste år og før var redet over marken fra Skovsted til Hillerslev med sin bøsse. Peder Tomsen vidnede, at han var redet med amtmanden til Djernæs, da amtmanden havde fået kundskab om, at de Clerque og de andre var i Vester Djernæs, som tilhører de Clerque. De så 6 karle ride på jagt tværs over Djernæs hede, Vangs mark og hede med bøsser og en hund. Peder Tomsen så, at en af deres hunde løb efter en hare af Djernæs mark over i Vang Klit. Han ville have skudt hunden, men den løb fra ham efter haren. Så skiltes de Clerque og hans medfølgere ad i to hobe, og nogle af dem red over Vang mark og præstens toft lige ud ad Houkjær til. To vidner fra Nors vidner det samme og desuden, at de samme dag var i Vang præstegård, da amtmanden var der. Da kom regimentskriverens tjener Peiter og gik ind i Lillestuen, hvor amtmanden og præsten sad, med en hare, som var sendt præsten af de Clerque og oberstløjtnanten. Et vidne havde set, at de næste morgen igen red på jagt.

Christoffer Jacobsen vidnede, at sidste år ved denne tid red han over Nors mark, så han de Clerques skytte tragte efter en flok agerhøns, og han fik også agerhønsene undtagen en, som fløj bort. Forinden havde han set en sadel og tre hunde bundet derved foruden 8 harer.

Christoffer red hen til ham og spurgte, hvis skytte han var. Han svarede, at han var Clerquens (!) på Kyø, og spurgte Christoffer, hvis skytte han var. Han svarede: Jørgen Skeel Dues til Hegnet, og spurgte, hvorfor skytten red på jagt så langt herop. Han svarede, at Clerquen havde gods her oppe i landet at jage på.

Knud Pedersen og Christen Poulsen, amtskriverens fuldmægtig, spurgte Jens Andersen i Skårup, hvem der havde beordret ham til at jage og skyde, og på hvad måde hans husbond lønnede ham derfor, om han fik månedspenge eller kostpenge eller søgte husbondens dug og disk eller han blev betalt stykvis for hvert stykke vildt, han skød.

Han fremlagde de Clerques skriftlige ordre til ham om at vise skytten jagtgrundene og hjælpe ham med jagten, og ellers ikke befatte sig med jagt. (Se nedenfor).

Jens Danielsen i Rær gav til kende, at han var indstævnet til dom af Anders Skytte i Hænsted angående noget frøgæld til den bolig, han bor i og som Anders Skytte har ladet så, men Anders Skytte har ikke villet modtage samme frøgæld; såsom husbonden selv har befalet Jens Danielsen at betale frøgæld, begærer han om Anders Skytte ikke ville være fornøjet med dette tilbud.

(Se ovenfor). Dette hører til Jens Andersen i Skårup hans svar: Svarede derhos, at han gjorde så mange dages arbejde for sin husbond og fik intet derfor, får heller ikke noget for dette.

Oplyses en grå hjelmet ko, som en mand løb fra i Thisted Bisgård 30/7, da der blev fundet klitsenetøj på den, om nogen vil kendes ved den.

Laust Laustsen på hr. Anders Pallesens vegne kræver Claus Herluf Pors for korn, han lånte Anne Arenfeld det år hun døde, og fremlægger en skrivelse fra Birgitte Catrine Pors, dat. Fladstrand 9/10 1679, til hr. Anders som svar på hans brev til hende. Hun erkender, at hr. Anders efter hendes og hendes mosters Ellen Arenfelds begæring leverede dem korn det år, da Anne Arenfeld døde, og det undrer hende, at Claus Herluf ikke har betalt, eftersom hr. Anders tjente hendes moder dermed i trang at indhøste kornet. En del var i behold til hans genkomst fra København. Jeg ved, at det blev fordret på skiftet, men ikke, at hr. Anders endnu ikke er fornøjet derfor.

Laust Laustsen fremkalder et vidne, Christen Fyrup af Sennels, som vidner, at han hentede 2 td. korn i Sennels præstegård til Ullerupgård i fruens vogn.

Claus Herluf Pors spurgte Christen Fyrup, om det var før eller efter hans moders død. Han svarede, at det var samme år, hun døde. Han blev spurgt, om Claus Herluf da var på Ullerupgård eller havde noget med den at bestille. Han svarede, at Claus Herlufs søstre var på gården. Hr. Anders begærer dom. Claus Herluf svarede, at han ikke vedkendte sig gælden og ikke havde forskrevet sig til at betale noget her i herredet.

Dom: Claus Herluf Pors har ikke ladet udtage noget korn hos hr. Anders, men det ses af hans søsters missive, at det er sket efter søstrenes og deres sal. mosters begæring. Da han tilmed protesterer og mener, at han bør søges ved sit værneting, ved jeg ikke at drage ham fra hans værneting, men denne sag til hans værneting at påkendes.

Christen Jensen i Kårsse tiltaler Søren Olufsen i Tved (Hjardemål sogn) for lånt korn.

Dom: Han skal betale.

(30/9). Claus Herluf Pors tiltaler hr. Anders Pallesen for skyldige græspenge efter en husbog. Hr. Anders siger, at han vel har haft fær i græs, men ikke siden et år, da hans dreng ville hente to øksne, der skulle til Lerup marked, men blev afvist af Claus Herluf, der sagde, at græspengene skulle betales, før øksnene blev udleveret, skønt der var øksne nok tilbage til at tilfredsstille Claus Herluf for hans tilgodehavende, om han ville gøre sig betalt i dem.

Dom: Claus Herluf Pors kræver penge efter en makuleret husbog, som ikke er på stemplet papir og ikke er af den beskaffenhed, at den i retten af mig kan anses, og han ingen andre beviser har, og da hr. Anders ved ed nægter at skyldes noget, frikendes hr. Anders.

Flere fra Sennels sogn var indstævnet og blev eksamineret. (Ikke mere).

Christen Poulsen i Thisted har ladet stævne Søren Jensen i Vestergård og tiltaler ham efter en obligation på 150 rdl. af 25/6 1681, dateret på Kølbygård. (Christen Poulsen kaldes fornemme karl).

Dom: Han skal betale.

13. oktober.

Hans Axel Pors til Momtoft fremfører Niels Vært i Hovsør og Anders Nielsen, tjenende i Hunstrup Præstegård, som bekender, at de 30/9 i fuldskab overfaldt den gode mands folk i deres udskikkede ærinde på vejen mellem Thisted og Momtoft, hvad de ingen føje havde til, langt mindre til de skældsord, de brugte om Hans Aksel Pors, hvorfor de beder om forladelse. (17/11).

(15/9). Hæderlige og vellærde Ib Jacobsen af Thisted på hr. Oluf Nielsens vegne i Hillerslev fremstiller Stephen Christensen i Skovsted og Christen Christensen ibd., som vedstår den forpligt, de har givet hr. Oluf og er indført her 15/9. (17/11).

(30/9). Christen Skrifer tiltaler Christen Andersen Kolsgård, fordi han endnu ikke har indløst de dokumenter, han forhvervede angående Stephen Christensen i Skovsted, som havde ilde slået og medhendlet hans husbonds tjeners tyende. Dom: Han skal indløse dokumenterne og kan siden søge regres hos hvem han bedst ved og kan.

20. oktober.

Læst Skattekammerets ordre om, at det skattehorn, som før er betalt med penge, nu kan leveres in natura.

Claus Herluf Pors har ladet stævne hr. Anders Pallesen i Sennels og flere til vidnespårhør og folk til at vidne, men da en del af vidnerne ikke er mødt, forelægges samtlige at møde om 8 dage.

Erik Nielsen tiltaler Maren Hansdatter i Nors og hendes mand Peder Pedersen for 1 rdl., som han mener, at han har lånt hende 19/12 1677. Maren Hansdatter nægter ved ed at skyldes Erik Nielsen noget, men hendes søn, som var udskrevet til soldat, gav og leverede hende samme rigsdaler. Dom: Da Erik Nielsen ikke egentlig beviser ved dokumenter eller bog, at Maren Hansdatter skylder ham noget, men kun henviser til et tingsvidne 15/1 1678, og hun nægter skylden ved ed, frikendes hun.

Gunde Ulf, kgl. delefoged, advarer alle, der skifter i stenbroen mellem Kløvs hule og Bromølle bakke, at de gør deres skifter i stand inden 8 dage.

(1/9). Erik Nielsen af Skinnerup tiltaler efter synsvidne af 1/9 nogle koner i Skinnerup, dels fordi han mener, at der er høstet noget ind i hans korn, dels fordi han påstår, at et dige er flyttet og en mødding lagt tværs over en vej.

Hr. Hans Jacobsen Spjelderup af Thisted mødte og sagde, at han har fornummet, at Erik Nielsen, som bor i et hus ved kirkediget vesten for kirkens port, skal have tiltalt . . . stående iligemåde ved kirkens port men østenfor, og som (Mette) Olufsdatter ibor, og dette hus fra forud tid er givet til præstens løn, og han mener derfor, at der ikke bør dømmes i sagen, før han er lovlig stævnet. Erik Nielsen protesterer.

Kendelse: Sagen ophæves, til hr. Hans er lovlig stævnet. (17/11).

27. oktober.

Christen Nielsen i Fårtoft tiltaler Falquor Christensen i Malle efter et kontraktvidne 18/3 1684, hvorefter Falquor Christensen skal betale 10 sletdaler til sin stedsøn Niels Jensen, Jens Nielsens søn, som er Christen Nielsens brodersøn, som fædrene arv. På arven skylder han endnu 5 sld. 2½ mk.

Dom: Han skal betale.

Claus Herluf Pors tiltaler Jep Andersen i Hundal og Jens Tomsens enke i Sennels for skyldige græspenge. Sagen opsat 8 dage.

Samme tiltaler Niels Ibsen i Sennels for restance af et hus i Vandtrang, som Anders Bundgårds søn sidst i fæste havde.

Opsat 14 dage. (3/11).

(6/10). Sagen om forhindring af hr. Andersens kommissariers udlæg på Ullerupgård opsat 14 dage. (17/11).

Anders Christensen Degn i Lille Hillerslev på sin søsters Anne Christensdatters vegne, som er enke efter Laurits Christensen Ballerum, der boede og døde i Store Hillerslev, og på hendes børn, Kirsten Lauritsdatter og Christen Laustsens vegne (sønnen er udenlands) på den ene side, og Tomas Christensen, som den sal. mands datter Maren Laursdatter i Hillerslev vil ægte, på den anden side irettelægger en kontrakt mellem Tomas Christensen og Anne Christensdatter, Laust Ballerums enke, om aftægt. Desuden lover han at give Christen Laustsen, som nu tjener på fremmede steder, 40 sld., og Kirsten Lauritsdatter 40 sld. som arv, og Kirsten Christensdatter derforuden 11 sld., som hun har udlagt af sine egne penge til gårdens forhjelpling.

(15/9). Gunde Ulf, kgl. delefoged, på en del Vester Vandet, Nors og Tveds sognemænd deres vegne, og Niels Christensen i Lille Hillerslev på Ørum tjeneres vegne, samt Gunde Ulf efter fuldmagt på andres vegne irettelægger tingsvidne 15/9 om, at disse folk i 20-50 år har brugt deres fæled vesten Nors sø

ulastet og ukæret. Desuden fremlagt et tingsvidne af 11 j . . . (1670?) hvori nogle mænd svarer på kgl. delefoged, Christen Høj's tiltale for brug af arealer vesten Nors sø, som de har brugt over 20 år, med en skrivelse, dateret 12. juli 1670.

Mikkel Langballe protesterer, og han mener ikke, at disse sognemænd med rimelighed kan have en fæled på dette sted mellem Nebel ejendomme og kongens. Han fremlægger gamle tingsvidner som før.

Dom: Da sognemændene ved tingsvidner har bevist, at de har brugt Grøndye, Vuld og Meel vand sønder til Vuld knak, norden Tuekær, og da loven siger, at hver som har 20 års hævd på en ejendom uden anden adkomst, må beholde den, bør disse sognemænd nyde deres fæled efter 19 mands vidnesbyrd. Hvad kørsel over Tuekær angår, kan Mikkel Langballe ved lovlig proces søge regres.

3. november.

Niels Christensen i Lille Hillerslev på rektor Jens Julbys vegne i Viborg fører vidner på, at der var 16 gårde i Kjelstrup, men de 13 var øde i mange år, og kun tre gårde dyrket. Den ene, som Tomas Jensen og Christen Tøgersen ibor, er meget forskyldt, så det ikke synes, at de kan svare den fulde landgilde eller kgl. skatter deraf i deres elendige armod.

Samme har stævnet Tomas Jensen og Christen Tøgersen i Kjelstrup, for at de kan forklare, hvad de har ydet af landgilde de sidste år. Det forklarer de.

Niels Christensen i Brund på egne og moders vegne har ladet stævne Erik Lauritsen i Brund og tiltaler ham for tyveri af en kohud, som de har fundet igen hos Christen Madsen i Thisted. Han tilstod, men bad dem lade sagen falde, mod at han gav dem nogle gæs som betaling, men derefter løb han til sin hest og red bort.

Brund mænd blev spurgt om hans forhold. De svarede, at de ikke vidste dem sikker nat eller dag for ham, og samtlige herredsmænd, som var til stede, vidnede, at Erik Lauritsen var en tyv, løgner og bedrager.

Sagen mellem Jens Tomsens enke i Sennels og Claus Herluf Pors opsat 8 dage.

Laust Sørensen i Hov tiltaler Jep Andersen i Hundal for 2 rdl., som hans fader havde lånt for 9 år siden.

Opsat 14 dage.

. . . tiltaler Peder Christensen for korn, han for 2 år siden lånte af sal. Maren Eriksdatter.

Dom: Han skal betale.

Christen Jensen i Kåstrup udsteder dette vidne efter befaling. Herredsfoged Emmike Eriksen har ladet stævne Erik Lauritsen i Brund, efter at han og flere var hos ham for at gøre udlæg for resterende kirketiende. Erik Lauritsens sagde, at han intet havde at betale med, uden de ville tage et øg i pant og lade det stå hos ham. Ville de ikke det, skulle de intet få. Da gik folkene med kirkeværgerne ind i hans raling, hvor de fandt et svin i bryggerstet. Da kom Erik

Lauritsen ind med en økse i hånden og truede og undsagde dem, og da de gik ud af døren af frygt for ham, sagde han, at han skulle ringe dem om deres kæber og truede dem mere, så de måtte undvige af gården. (10/11).

Anno 1685 d. 9. november er denne tingbog indleveret af skriveren Christen Madsen Schonning.

Tingbog for Hillerslev herred 1685 er fortsat i protokollen:
Tingbog for 1685-86, fol. 3 til fol. 24 b.

3. november fortsat. Da der er begyndt på en ny bog, er tinghørernes navne gentaget, ligesom herredsfogedens.

(22/10). Claus Herluf Pors fremlægger efter opsættelse af 6/10 en dom og adkomst til den bolig i Vandtrang, som Niels Ibsen har fæstet af hr. Anders Pallesen.

Sagen opsat 1 måned.

Laurits Lauritsen på hr. Anders Pallesens vegne tiltaler folk i Sennels sogn for skyld.

Dom: De skal betale.

10. november.

Jens Christensens Huas i Skinderup udsteder denne dom efter befaling. Herredsfoged Emmike Eriksen fremviste et tingsvidne her af tinget i dag 8 dage (3/11) udstedt angående Erik Laustsen i Brund hans skammelige og uhørlige forhold (tingsvidnet gentaget). Erik Lauritsen havde truet herredsfogeden og de folk, der var med ham for at gøre udlæg for hans skyld til kirkeværgerne, med en økse, da de ville gøre udlæg i et svin.

Dom: Han skal betale 60 lod sølv i bøde.

17. november.

Som tre eller flere af tinghørerne skal aflægge vidne, så er andre udnævnt i deres sted. (Navnene nævnet).

Dette er af herredsfogeden befalet at indføre:

Johan Wittmand, indvåner i Hjørring, bekendtgør, at han har forpagtet konsumtion, folkeskat, græspenge, kopulationer, vognmændstold, konfiskationer og deraf faldne bøder i Hjørring by på 3 års tid, fra 1/6 1678 til ultimo december 1681. Dateret 30/10 1677.

Jens Smed på Hald på Hans Axel Pors til Momtoft hans vegne bekendtgør, at Hans Axel Pors har forpagtet Momtoft bort, og at hans værning nu er i Hals, hvor han holder hus og arnested.

(14/7). Erik Nielsen i Skinnerup har ladet stævne Peder Christensen og Niels Christensen i Øster Vandet til vidnespåhør imod benægtelse og Iver Tomsen i

Øster Vandet til at vidne under hans faldsmål. Desuden fremlagde han en attest fra nogle folk, om hvad der passerede på tinget mellem ham og de to indstævnedes 23/6. De attesterer, at Erik Nielsen fremviste to breve til Frantz Roede og Henrik Holst i København. Da spurgte herredsfogeden Peder Christensen bl.a., om Peder Christensen havde underskrevet brevene. Både han og Niels Christensen nægtede at have skrevet under.

Christen Eriksen, der havde underskrevet attesten blev spurgt, om han havde hørt noget om Erik Nielsens rejse til København. Han svarede, at det kunne han ikke mindes. Det var så længe siden!

Iver Tomsen vidnede, at han havde skrevet under, og at Jesper Andersen også havde. Han blev spurgt, om Niels Christensen og Peder Christensen ikke også var i Erik Nielsens hus og akkorderede med ham om rejsen. Han svarede, at han ikke hørte, at de akkorderede med Erik Nielsen om nogen ting. (Sagen fortsætter).

Peder Christensen og Niels Christensen i Øster Vandet tog Niels Christensen i Lille Hillerslev, Ørum delefoged, i hånd og gav ham fuldmagt til at svare for dem både til dette og andre ting. (24/11).

(20/10). Erik Nielsen af Skinderup har ladet stævne hr. Hans Spjelderup i Thisted til granskningsvidne. Granskningsmænd sagde, at de så en vej, der løb igennem Skinnerup og ad marken til, men det var ikke en alvej. Alvejen gik nedenfor og var hulkørt. De sprugte en mand om vejen, og han sagde, at da de ikke i tøbrud kunne køre på alvejen, kørte de ovenom, men denne vej havde aldrig været alvej.

De blev også spurgt, hvor langt et dige var sat ud mere end de diger, der var sønden og norden for. De svarede, at et dige, som står nu, synes de ikke kan være nogen til fortræd i deres kørevej. Anders Ibsen vidnede, Mette Olufsdatters dige havde hindret dem i deres alvej, som lå næst op til hendes hus, men nu da diget var flyttet ind og møddingen næsten ført bort, hindrede det dem ikke. Han mindedes 44 år, og det første, han kan mindes, var der intet hus og ingen kålgård fra den nordeste stætte til den murede stætte sønden for kirken. Andre vidner også om vejen.

Gunde Ulf på Laurits Madsen og Niels Madsen deres vegne i Vigsø, har ladet stævne Christen Sørensen i Rær angående en arvelod på 20 sletdaler, som hans steddatter, Maren Tomasdatter havde arvet efter sin fader Tomas Nielsen, som boede og døde i Tved i Hjardemål sogn, og som han havde lovet at give hende ifølge tingsvidne 23/1 1660 (1666?).

Niels Christensen i Lille Hillerslev svarede på Christen Sørensens vegne, at alt hvad han bekom efter sin sal. formand, var taget fra ham med mere, han agter at bevise.

Opsat 1 måned. (15/12).

(13/10). Gunde Ulf tiltaler Stephen Christensen og Christen Christensen i Skovsted for den aktion, de har haft med hr. Oluf Nielsen i Hillerslev og hans folk ifølge tingsviden 15/9 sidst, og kræver, at de skal bøde 3x40 lod sølv. Opsat efter begæring. (15/12).

(13/10). Samme har ladet stævne Niels Værtdt i Hovsør og Anders Broe, tjenende i Hunstrup præstegård til dom angående bøder til kongen for begåede Dater efter tingsvidne 13/10 imod Hans Axel Pors, som er 3x40 lod sølv, kongen den tredjepart heraf hjemfalden, og desuden kræver han dem straffet. Opsat (ikke mere). (15/12).

Tomas Mortensen af Norrindtofft tiltaler folk på Hanstholm for gæld. Stævnet for 14 dage siden med 6 ugers varsel.

Mikkel Christensen, foged på Torp, tiltaler Anders Skytte i Hansted og Margrethe Madsdatter, sal. Peder Jensens enke ibd. for skyldige penge og korn.

Dom: De skal betale. (19/1 1686).

Mikkel Christensen på Simon Andersens vegne i Hjardemål tiltaler Jens Pedersen i Østerild for skyldig lånt korn 1682.

Dom: Han skal betale.

(27/10). Laurits Lauritsen af Sennels på hr. Anders Pallesens vegne har ladet stævne Claus Herluf Pors, for modstand, han havde gjort, da hr. Anders ville gøre udlæg på Ullerupgård, og fremlægger tidligere tingsvidne.

Claus Herluf Pors havde fremvist Højesterets dom 1682, hvorefter han mente, der ikke kunne gøres udlæg, før boet efter hans moder var skiftet. Han fremlægger attest fra fru Agnete Kås og flere på, at han ikke har truet Sivert Brockenhuus, men de gik og skæmte med hinanden, og kunne da begge snuble over deres kårder, da der var dyb sne.

Dommeren henviser sagen til landstinget, da vidnesbyrdene strider mod hinanden, og Sivert Brockenhuus ikke i levende live har beklaget sig over noget eller rejst sag.

24. november.

Laurits Jensen i Thisted i herredsfogedens sted.

Søren Jepsen i Skinnerup får afkald fra Jens Madsen ibd. på sin hustru Zidsel Jepsdatters vegne for hendes arv efter hendes sal. fader Jep Mikkelsen som boede og døde i Skinnerup og efter hendes moder Anne Tomasdatter, som endnu lever.

Jens Madsen i Skinnerup får afkald fra Søren Jepsen på hans hustru Margrethe Madsdatters vegne for arv efter hendes sal. forældre Mads Andersen og Mette Berteldatter, som boede og døde i Skinnerup, og efter hendes broder Bertel Madsen, enten han er levende eller død.

Gunde Ulf på Anders Smeds vegne i Hunstrup efter opsættelse i dag 14 dage tiltaler Christen Smed i Sennels for 3 rdl., han skylder for sin lære hos Anders Smed. Præsten i Hundstrup attesterer, at Christen Smed har været i lære hos Anders Smed.

Christen Smed svarede, at han aldrig har lovet Anders Smed mere end 1 rdl., og

han havde fået 1 td. rug, malt, mel, jern og søm, da han måtte være såsom i skjul, da Anders Smed ikke kunne holde ham fri for soldateri, mens han var hos ham.

Gunde Ulf svarede, at hvis Christen Hostrup havde ydet ham noget, kunne han søge det ved retten.

Dom: Christen Smed bør betale resten af sine lærepenge, 1 rdl. 2 mk. 4 sk., til Anders Christensen Smed.

(17/11). Erik Nielsen af Skinnerup foregiver, at han nødvendigvis må rejse af byen en 14 dage, og om nogen i den tid skulle præterendere noget imod ham, at det da måtte opsættes så længe. (22/12).

Jens Christensen Huas af Skinnerup og hans gårdmand Anders Christensen fremstiller 4 mænd, som har rebet og delt jorden mellem dem. (Marknavne).

1. december.

Gunde Ulf og Laust Pedersen i Hjardemål byder sig i rette imod Anders Knudsen i Thisted efter indstævning for at vide deres skyld. (15/12).

Anders Andersen Gade i Nors får afkald fra Jens Tomsen i Vorring på sin hustrus, Mette Andersdatters, vegne, for hendes arv efter hendes sal. moder, Dorte Andersdatter, Anders Gades sal. hustru.

8. december.

Gunde Ulf på Frants Rantzovs tjener, Anne Nielsdatter, sal. Christen Jensens enke i Østerild, hendes vegne har stævnet Jens Jørgensen Spanggård ibd. til vidnespårer angående hvad hendes sal. mand havde sået til halvs med ham forleden år. Der fremstilles vidner. Niels Lucassen, som tjente Christen Jensen, vidnede, at han pløjede det stykke jord på Faldsbjerg med hans husbonds plov og 4 øg, og Jens Jørgensen selv lod 2 øg gå, og Jens Jørgensens pige kørte ploven. Så såede Christen Jensen det med 15 små skæpper, og samme dag harvede forskreven dreng den såede jord med Christen Jensens øg, og drengen vidnede, at Jens Jørgensen gik mange gange til Christen Jensen og bad ham så jorden til, fordi han ikke selv havde korn at så.

Laust Nielsen af Østerild vidnede det samme. (22/12).

15. december.

Læst privilegium for guldsmede.

(17/11). De to sager af kongens mod Niels Verdt i Hovsør og Anders Nielsen, tjenende i Hunstrup præstegård og mod Christen Christensen og Stephen Christensen i Skovsted, såvel som sagen mod Christen Sørensen i Vester Rær opsat 14 dage.

Christen Christensen i Skovsted på Niels Christensens vegne i Lille Hillerslev lyste 1. gang for lovmål og gav last og klage over Anders Knudsen Støu, garmester i Thisted for sårsmål i hans ansigt. (22/12).

(1/12). Knud Fårtoft i Thisted på Anders Knudsens vegne (ikke ovenstående garmester) tiltaler Gunde Jacobsen Ulf og Laust Pedersen i Peder Iversens gård i Hjardemål samt Anders Mikkelsen i Kjelstrup for skyld til Anders Knudsens sal. formand Mogen Nielsen efter dennes hovedbog, nemlig Jacob Ulf i Kløv 3 sldl. 8 sk., Peder Iversen i Hjardemål 6 sldl. 2 mk. 10 sk. Anders Mikkelsen 7 skp. byg.

Kendelse: Eftersom en del af de tiltalte har budt sig i rette i dag 14 dage, og ingen er mødt, er sagen opsat til snapsting.

Tomas Mortensen i Norindtofft tiltaler Niels Christensen i Lille Hillerslev for 6 sldl. 1 mk. 3 sk. forstrakt ham til skatter, og tre mænd i Hansted for skyldige penge.

Dom: De skal betale.

Christen Christensen i Skovsted på Tomas Christensens vegne i Kåstrup tiltaler Christen Mikkelsen Juell i Bjerre for 1 td. rug.

Dom: Han skal betale.

22. december.

(24/11). Borgmester Christian Mortensen æskede genpart af den stævning, som Erik Nielsen i Skinderup har ladet læse her på tinget i dag 14 dage og i borgmesters hus og andre huse, eftersom han hverken måtte få kopi af landstingsstævningen eller måtte få den at læse, meget mindre måtte tillige med stævningmændene læse den. Og som han ikke ved, til hvad tid eller hvorfor han eller hans principals tjener er stævnet, mener han ikke han kan svare eller lide, før han får kopi. (Se nedenfor).

(15/12). Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet stævne Anders Knudsen Støu hos hans faster Karen Gøysdatter i Hillerslev til syn og vidnespårer. Synsmænd bevidner, at Niels Christensen havde fået sår og skade i hans ansigt i hans næsehul op til brusken, som syntes dem at være i stykker, og sår op til hans venstre øje. (Sagen fortsætter).

Samme fremstiller vidner, der beretter, at han sammen med andre var i Niels Jensens hus i Hillerslev, og da var Anders Knudsen der og færdedes ved et vindue. Et vidne så, at der kom et ler-fyrfad flyvendendes fra nederbordende i ansigtet på Niels Christensen, som sad ved overbordenden. Så så han, at Søren Christensen Harboe havde fat i Anders Støu ved kakkelovnen. Niels Christensen råbte, at de skulle lade ham løs. Loven skulle vel hæfte ham. Et vidne siger, at Niels Christensen sagde til Anders Knudsen: Du har drukket falsk(?) i aften. Du skal drikke af den stob. I det samme kom en stob fra overbordenden til nederbordenden, men han så ikke, den ramte nogen, ikke heller hvorfra den kom. I det samme blev Niels Christensen slået i ansigtet, men hvormed vidste

han ikke, og som han så sig om, lå der et ler-fyrfad ved Niels Christensens fødder på jorden ved over-bordenden, og at Niels Christensen stod og blødte. Så så han, at Søren Horreboe snap fat på Anders Knudsen og kastede ham om på jorden. Da sagde Niels Christensen til sin broder: Slip ham! Lov og ret skal vel hæfte ham i sin tid. Et andet vidne så, at Anders Knudsen tog et ler-fyrfad og slog med det til Niels Christensen, som blev stående og blødte. Andre vidner det samme. (12/1 1686). (Sagen fortsætter).

Niels Christensen gav 2. gang last og klage over Anders Knudsen Støu.

Gunde Ulf på Laurits Nielsens vegne i Thisted tiltaler flere for gæld, bl.a. Niels Christensen grud i Sennels.

Dom: De skal betale.

(8/12). Gunde Ulf på Christen Jensens enkes vegne i Østerild tiltaler Jens Jørgensen i Spanggård og sætter i rette, at han bør betale de 15 skp. rug, for pløjning 2 sletmk., for 2 bed og harvning 1 mk. med anden omkostning.

Dom: Han skal betale.

Borgmester Enevold Nielsen af Thisted på skipper Wouters Classens vegne af Horn i Vestfrisland, som 25/11 forulykkede med sit førende skib »Den blå Nøgle« ved Klitmøller, fremstillede syns- og vurderingsmænd. Skibet var på vej til Lissabon, fragtet af assessor Nicolaj Iansen af København. Der nævnes storsejl, bramsejl, foremarssejl, foksejl, stormerssejl, skonfarsejl, stavsejl, mesan, en skøjte, som var brækket i vraget, 1 liden sønderslået jolle, 1 varpanker m.m. samt en kiste med hatte, nogle beskadiget af vand vurderet til 100 rdl.

Amtmandens fuldmægtig Knud Pedersen og toldereren Peder Markussen var til vedermålsting.

(Se ovenfor). Erik Nielsen af Skinnerup med sin søn fremviste sin søn Niels Eriksens fæstebrev med en påskrift af Gunde Ulf 18/12 1684 i Erik Nielsens stue, hvorefter Erik Nielsen, efter at fæstebrevet var læst, har villet afstå her for retten alt det gods, der kunne findes på stedet, som fæstebrevet lyder på, dateret Dunneruplund 28/4 1684, underskrevet af Alexander Grubbe. Erik Nielsen tilstod, at han har fæstet på andre gode mænds gods og på kongens gods, og at han har sit korn og andre varer, hans søn uvedkommende, og derpå tog han sin søn i hånden og overdrog til ham, hvad gods med korn og kvæg, som fandtes i hans søns indfæstede bolig. (Se tingbog 1686, 8/6, Niels Eriksen var da ikke 15 år!!!).

Niels Christensen, delefoged til Ørum protesterede og mente, at intet tingsvidne indeholdende nogen overdragelse (bør udstedes), at Erik Nielsen sine midler til tinge bør at frastå, før højesteretsdommen, hvori Erik Nielsen er dømt til at betale en del penge både til kvæsthuset, ransnævningerne og flere, såvel som en dom her af tinget om bekostning, gjort siden højesteretsdommen, er fuldbyrdet, og formener, at Erik Nielsens søns fæstebrev ikke i sin dato skal findes så gammel som landsdommernes dom, som er konfirmeret ved Højesteret, med flere bekostninger, rejsen og dragen, som Erik Nielsen ved udflugter har forårsaget, bliver betalt. Han mener derfor, at ingen afståelse i dag bør udstedes.

Erik Nielsen mente, at der var gjort fyldest ved den eksekution, der havde nødt ham til at overdrage den bolig til sin søn. Han havde nu midler på et andet sted, hvor man kunne søge ham. (19/1 1686).

Tøger Torsen i Hillerslev har ladet stævne Iver Jensens enke i Kåstrup, Maren Christensdatter med sin søn og lavværge Peder Iversen for 10 sletmark, som hun skyldte Tøger Torsens hustru. Opsat 14 dage.

Her ender tingbog 1685.

(Af tingbog 1685, 3. november til 1686, 16. november fra fol. 24 b og ud).

Herredsfoged: Emmike Eriksen, Thisted.
Skriver: Christen Madsen Skåning, Bjerre.

Snapstirsdag, 12. januar.

Læst forordning om kop- og kvægskatter, og rentekammerets ordre om øde og forarmet gods forlindring, varsel til kongens bønder om at levere lånt korn og anden rest.

Sagen mellem Gunde Ulf og medinteresserede og Christen Bossen i Rær opsat endnu 14 dage, og da parterne at møde til dom.

(22/12 1685). Niels Christensen i Lille Hillerslev gav 3. gang last og klage på Anders Knudsen Stou for sårsmål og skade.

Samme forbød alle at så i hans husbonds tjeneres jord.

Samme forbød Skinderup sognemænd at komme på Hillerslev og Kåstrup sognes fællig, som kaldes Ballerum, med nogen slags brug.

Kgl. Maj.s defleged Gunde Ulf på kongens tjeneres vegne forbød alle at have nogen brug, enten med kvægdrift eller andet, før de får deres græs, korn eller andet i deres enge, og at komme på deres agre, såede eller usåede, fra den tid, kornet blev sået, indtil hver har sit korn hjemme. Ligeledes forbød han at køre på usædvanlige veje.

Samme forbød på kongens og samtlige Kjelstrup og Hillerslev bymænds vegne alle og enhver at have nogen brugelighed i deres byfælling, som er Højerberg og hosliggende hede, og at have usædvanlige veje over deres bymark.

Knud Laustsen Fårtoft af Thisted på Anders Knudsens vegne tiltaler Laust Pedersen i Peder Iversens gård i Hjørdemål og Anders Mikkelsen for gæld efter opsættelse 15/12.

Dom: Anders Mikkelsen skal betale. (3/2).

Niels Christensen i Lille Hillerslev forbød på Hillerslev og Kåstrup bymænds vegne Skinnerup bymænd — »Er her før i dag indført, derfor ikke videre denne gang«.

(15/12 1685). Sagen mod de to mænd af Hunstrup præstegård og Hovsør er i dag intet omtalt. Såsom den til i dag er opsat, begærede de derfor at de måtte blive hjemme, til der blev stævnet på ny.

Peder Jensen i Hov i Hillerslev har begæret vurdering af den fattige salig Mette Mortensdatters ringe efterladenskaber. Han har ladet den fattige pige bo hos sig fra juleaften 1684 til 8 dage før st. Hansdag 1685 og har givet hende ild og

varme og andet ophold, øl og mad. Siden boede hun i et hus ved gården, men ingen pårørende besøgte hende eller sørgede for hende i hendes sygdom, og ingen slægt kendtes, som kunne tage sig af hendes jordefærd, som Peder Jensen har bekostet og bl.a. betalt degnen for at synge og præsten for ligprædiken. Hvis nu nogen vil tage hendes efterladenskaber til sig, kan de gøre det imod at betale ham hans udgifter.

19. januar.

(22/12 1685). Erik Nielsen i Skinnerup har ladet stævne (bl.a. ved sin umyndige søn) Peder Pedersen, forvalter på Ørum, til vidnespår, og vidner (bl.a. hans broder Tomas Nielsen), som beretter, at de dagen efter, at Peder Pedersen havde gjort udlæg i kvæg hos Erik Nielsen, var de hos Peder Pedersen i Peder Bendixens hus (V. Vandet) og begærede at indløse kvæget for penge. Peder Pedersen svarede, at det kunne hentes på Ørum. (Sagen fortsætter).

Samme har ladet stævne Peder Pedersen på Ørum anlangende tilbud, og Øster Vandet sognemænd til samme tilbud, samt Gunde Jacobsen Ulf og Niels Christensen i Lille Hillerslev til vidnespår angående samme tilbud. Og nu har Erik Nielsen for retten ladet conferere en vidimeret kopi af landstingsstævningen 5/2 1685, hvorefter han leverede en kopi til dommerne, og tilstod dommeren at meddele enhver vedkommende så meget deraf, som de behøver og begærede. Niels Christensen begærede på Peder Pedersens vegne en rigtig kopi. Det gør også Gunde Ulf. Først da kan de svare mod hans præntioner.

Erik Nielsen siger, at de kan lade skrive en kopi af den kopi, som herredsfogeden har modtaget. (16/2).

Christen Sørensen på Skovsted på »Senjor Monssør Chlerchis (Johan Adolph de Clerque) vegne fremviste et skøde til ham fra kgl. kommissærer over kirke- og skolegods, på et bol til Vigsø kirke, som Laust Christensen i Bjerre påbor, og før skyldte 2 td. byg, men nu er sat for ½ td. byg.

(17/11 1685). Mikkel Christensen, forvalter (på Torp) på sin principals tjener Kjeld Christensens vegne i Hansted har stævnet Anders Skytte i Hansted for gæld og Gravers Mikkelsen for skyld for korn.
De skal betale. (4/5).

Lauritz Laurssen, degn i Sennels sogn, har ladet stævne Jacob Pedersen og tiltaler ham for adskilligt korn, smårente og offer.
Han skal betale.

Niels Nielsen i Hov på Sennels kirkes vegne tiltaler folk i Sennels for skyldige penge og korn.
(Ingen dom).

Christen Madsen af Nors på Anders Andersen Gade i Nors hans vegne erklærer, at Anders Andersen Gade nu vil gifte sig igen og derfor vil give sine børn med hans sal. hustru Dorte Andersdatter, nemlig Anders Andersen, Maren Andersen

og Anne Andersdatter ialt 40 sldl., som skal deles mellem dem efter lovens måde. De skal blive hos deres fader og stedmoder, til de bliver 18 år osv. (og have skolegang).

Formyndere er Jens Andersen i Skårup (Nors sogn) og Christen Madsen. (9/2).

26. januar.

Læst Skatkammerets ordre om lånt korn.

Mikkel Skårup i Thisted tiltaler Christen Knudsen i Vorringgård og Mikkel Nielsen i Skinnerup. Christen Knudsen ønsker udsættelse, da han ikke har registreringen efter hans sal. formand med sig.

Udsat 14 dage.

3. februar.

Laurits Jensen i herredsfogedens sted.

Læst Kammerkollegiets ordre om lettelse for det gejstlige og for proprietærers øde og forarmede ejendomme, og en anden ordre om angivelse af staldøksne på herregårde.

Gunde Ulf har ladet stævne Erik Nielsen i Skinderup angående den hund, han forleden havde her til tinget ført, og de otte tinghørere fra den dag, til at vidne. De vidner, at Erik Nielsen den dag begærede herredsrettighed for en ulv, som han havde udenfor. Herredsfogeden befalede 4 mænd, at de skulle ud at se, om det var en ulv eller en hund. De kom ind igen og sagde, at det var ingen ulv. Det var en hund. Hunden lå bag ved Erik Nielsen sadel på hans hest. Erik Nielsen tog den i nakken og holdt den op og sagde: Kan I ikke nu se, om det er en hund eller en ulv. Den havde ingen tænder i munden uden nogle gamle nogle. Den blev så liggende vesten og uden smeds dør, og han (vidnet) hørte ikke, at nogen sagde andet, end at det var en hund. Desuden fremstod de andre 8 mænd undtagen Niels Tomsen i Øster Vandet og vidnede ligesom forskrevne Clemed Christensen, og de andre. Mændene vidnede også, at Erik Nielsen løste hunden fra sadelen og kastede den på jorden. (Sagen fortsætter).

Erik Nielsen kom med en attest fra 4 mænd af Skinnerup, som attesterer, at de troede, det var en ulv, han havde skudt.

Nu vidner nogle, at de aldrig havde set en ulv, og derfor ikke vidste, hvad det var for et dyr. Niels Mikkelsen havde jaget dyret fra 2 svin på marken og havde spurgt Erik Nielsen, om han ikke havde noget krudt. Han havde rendt længe efter dyret på marken. Han troede, det var en ulv. Den løb for ved ham om Erik Nielsens dør. Da spurgte han Erik Nielsen, om han havde set sådan et dyr før. Erik Nielsen spurgte ham, om det var en hund eller en ulv. Han svarede, at han vidste det ikke. Erik Nielsen sagde: Det er tid, man skyder ham. Niels Mikkelsen sagde: Ja, hvem har noget at skyde med? Erik Nielsen sagde: Det har jeg — og hentede sin bøsse og skød dyret. Men Niels Mikkelsen bad ham hverken skyde eller lade være. (16/2).

(12/1). Laust Pedersen i Hjørdemål har stævnet Anders Knudsen i Thisted til vidnespåhør og folk, som vidner, at sal. Peder Iversen 1670 var gerådet i så stor armod, at han hverken kunne svare kongen eller husbonden. Da tog husbondens fuldmægtig Tyge Andersen alt, hvad han havde og fæstede gården til nu salig Peder Sørensen, og Peder Sørensen gav ham af stor medynk føde og ophold, så længe Peder Sørensen levede, og efter Peder Sørensens død fæstede Laust Pedersen gården og for Peder Iversens skrøbeligheds skyld og for Guds skyld gav han ham føde og ophold hans livstid. Da han døde fandtes der ganske intet efter ham i nogen måde.

Knud Fårtoft spurgte på Anders Knudsens vegne vidnerne, om nogen af dem havde været til stede ved skiftet. De sagde, at der var intet efter ham, og derfor blev der ikke foretaget registrering.

Knud Fårtoft spurgte Laurs Pedersen om arv og gæld efter Peder Iversen. Han svarede, at han fik intet, og havde heller ikke noget at tilsvare.

Jep Andersen i Hundal på egne og medbrøders vegne, begærer tingsvidne om, at de har været tinghørere år 1685 indtil tingdagen nu 26/1, da andre er udnævnt »på det, det må gå ret om«.

Gunde Ulf på Laust Madsens og Niels Madsens vegne i Vigsø på den ene side, og Peder Sørensen i Rær på sin broder Christen Sørensen og hans steddatter Maren Tomasdatter deres vegne på den anden side, gav til kende, at der har været nogen tvistighed mellem Christen Sørensen og hans steddatter om hendes fædrene arv. De er nu forenet om, at der rester endnu af hendes arv 8 sldl. hvoraf de 6 sldl. nu er leveret hende her for retten. De resterende 2 sldl. lovede to mænd på Christen Sørensens vegne at betale hende i to terminer, mikkelsdag 1686 og maj 1687.

Unge Christen Høj i Nors har ladet stævne sal. Poul Nielsens hustru Anne Andersdatter ved Klitmøller til vidnespåhør og to mænd, som vidner, at lidt før jul 1684 førte de 7 tdr. byg til Klitmøller, og Poul Nielsen og hans hustru tog imod det og lovede at betale det til Christen Høj i Nors, før kirkens regnskab gik.

9. februar.

Læst forordning om Højesterets holdelse 16/8, og en om misbrug og underslæb med postbrevene hen og til København, og et forbud mod at skyde med nøglebøsser, sværmere, buddiker, og andet med krudt opfyldt at kaste bort mellem husene.

Gunde Ulf, kgl. delefoged, påråbte kgl. Majestæts stævningsmænd Christen Jensen og Anders Pedersen i Hillerslev, som efter en skriftlig memorial var befalet at stævne. De svarede, at de ikke havde stævnet efter samme seddel, ikke heller derefter så idelig kunne løbe og stævne, eftersom de intet havde derfor og dog måtte svare alle udgifter, nemlig landgilde, arbejde og skatter, hvorfor intet videre er passeret derom i dag.

Christen Laustsen i Aggerholm har ladet stævne Zidsel Nielsdatter Blæsborg i Nors til vidnespår, fordi de personer, som har arvet noget gods efter sal. Niels Mikkelsen, som døde hos Christen Laustsen, i dag er til stede. Intet videre er derom passeret. (16/3).

(3/2). Erik Nielsen i Skinnerup har ladet stævne Gunde Jacobsen Ulf med 14 dages varsel efter de vidner, der da gik beskrevet, og irettelagde et tingsvidne af 3/2. Gunde Ulf svarede, at da han ikke havde sine vidner samme dag under forsegling, begærede han sagen opsat 8 dage.
Opsat 8 dage. (16/2).

Mikkel Andersen Skorup i Thisted beviste med en opsættelse af 26/1, at han havde hidstævnet Mikkel Nielsen i Skinnerup for gæld.
Dom: Han skal betale.

Læst kgl. befaling til stiftsbefalingsmand Steen Bondorff om, at da fast ingen vil besørge degnetjenesten der i stiftet på grund af det ringe tillæg, substitutterne hidtil har haft, så de fleste steder forsynes sognene ved skolebørn, som om søndagen sendes derhen fra skolerne, ungdommen ikke til liden forsømmelse, skal han sørge for, at degnenes rettighed efter loven erlægges rigtigt.

(19/1). Anders Andersen Gade i Nors gav til kende, at han med Christen Madsen i Nors og Jens Andersen i Skorup på sin (Anders Andersens) sal. hustru Dorte Andersdatters efterladte børn, Anders Andersen, Maren Andersdatter og Anne Andersdatter deres vegne var forenet, således at han skal give dem tilsammen 40 sldl. og en kvindekåbe af værdi 8 sldl. (29/6).

16. februar.

Peder Tomsen af Ørum på egne vegne tiltaler nogle folk i Nors sogn og nogle i Hillerslev sogn og Sennels sogn for skyldige penge og korn.
Dom: De skal betale.

Peder Laursen i Langgård får afkald fra sal. Niels Hesseldals søn Laust Nielsen, født i Hesseldal, på arv efter sin moder, Maren Nielsdatter, som boede og døde i Hesseldal, som var 34 sldl., hvilke blev udlagt til Laust Nielsen efter hans faders, Niels Laustsens død i Hesseldal og ej videre, og som hans farbroder Peder Laustsen i Langgård har haft under hænde.

Peder Nielsen i Hillerslev og Anders Eriksen i Kortegård, kirkeværger, tiltaler folk der resterer med kirketiende.
Dom: De skal betale.

Peder Tomsen af Ørum på Ørum tjeners Christen Kierups vegne i Hillerslev har ladet syne Christen Kierups toft norden ralingen. Den var meget optrukket af kreaturer fra den ene ende til den anden, og det syntes, at hvis samme toft skulle således medhandles og overtrækkes, kan den hverken bære græs eller korn, og kun med største besvær kunne ørkes eller dyrkes med plov og harve.

(19/1). Peder Tomsen på sin principals vegne har ladet stævne Erik Nielsen i Skinnerup til dom for, hvad han har foregivet i sin supplikats til kongen for Højesteret, og fremlagde et tingsvidne af 30/6 sidst og et indlæg af 20/1 sidst angående denne supplikation og begærede dom. Erik Nielsen svarer, at den sag, som kald og varsel lyder på, har sin oprindelse af, hvad der er passeret og indgivet til Højesteret 1684, tillige med den post, som angår Peder Pedersen folks overfald på farende veje, kunne muligt bevises, men den sag af de højvise landsdommere er indkaldt til påkendelse. Dernæst formener Erik Nielsen, at højesteretsdommen nu er fyldestgjort, hvorfor han formener, at intet i denne sag ved dom bliver fordelt, før landsdommerne har påkendt den, og ellers har Erik Nielsen sendt nogle af de henhørende dokumenter til Viborg.
Peder Tomsen begærer dom.

Kendelse: Da Erik Nielsen påstår, at han ikke så mærkelig og omstændelig har fået kald og varsel, så han den rette mening deraf kunne forstå, hvorvel han nu her for retten komparerer, foregivende adskillige omstændigheder, er sagen opsat 14 dage, så Erik Nielsen kan forsyne sig med bevisligheder. (2/3).

(3/2). Erik Nielsen af Skinnerup har ladet stævne Gunde Ulf og fremlægger tingsvidne, hvoraf han vil bevise, at han skød hunden af våde og ikke forsætlig. Gunde Ulf fremlægger et andet tingsvidne om hunden.
Dommeren forelægger Erik Nielsen at aflægge ed på, at han ikke vidste bedre end at det var en ulv, han skød, før han kom til tinget. Erik Nielsen nægtede, at nogen skulle have sagt ham, at det var en hund, så vidt han mindes.
Gunde Ulf spørger, om Erik Nielsen har stævnet ham for navnets skyld! og mener, at Erik Nielsen skal føre hunden bort fra det sted, hvor den endnu ligger og er i vejen for folk, der vil i kirke eller skal til tinge, når tinget ikke kan holdes det sædvanlige sted.

Dom: Da ses ikke andet, end at den omvundne gerning og drab på hunden bør agtes for vanvittighed og uforstand, og ikke komme Erik Nielsen eller hans pårørende til nogen forklejning.

Anden gang forkyndt befaling til stiftsbefalingsmanden angående degnes rettighed.

23. februar.

Forkyndt forordning om kirkeritualet.

Gunde Ulf, kgl. delefoged, tiltaler kgl. Maj.s tjenere for restancer.
Opsat 14 dage.

Samme tiltaler nogle folk, som er indført i Søren Jørgensens regnskabsbog, som er leveret Gunde Ulf for skyld.
Opsat 14 dage.

Peder Marcussen tiltaler folk i Hjørdemål sogn og en i V. Vandet for restancer.
Dom: De skal betale.

Skaris Jensen i Kjelstrup har ladet syne ejendommen til et øde hus, som har ligget til Christen Pedersens gård, som Skaris Jensen nu har fæstet. Ejendommen blev vurderet til kun at kunne svare af 2 åbo skæpper.

Læst 3. gang befaling angående degneindkomst.

Bertel Andersen i Nors på fru Mette Lykkes vegne irettelægger hende morgengavebrev på hendes gård i Hillerslev, som Niels Jensen påbor, dateret 21/9 1618 og forbyder Niels Jensen herefter at svare til andre end Mette Lykke, eller at holde andre for sin rette husbond, hvilket Niels Jensen i alle måder indgik.

Gunde Ulf på amtmandens vegne begærer, at præsterne indgiver fortegnelse på kop- og kvægskat til ham, ligelydende med den fortegnelse, som er indleveret i amtstuen.

Niels Munk i Brund får afkald fra hans sal. søsterssøn Laust Christensen på arv efter hans forældre, og lover at give ham et lam, som i sommer skal være på græs hos Niels Munk. (2/3).

Christen Christensen i Kløv på sin faster Karen Jensdatters vegne i Vorring får afkald fra Niels Nielsen i Hov på sin hustrus Anne Nielsdatters vegne på arv efter hendes sal. fader Niels Kjeldsen, som boede og døde i Vorring, og fra Niels Andersen på sin fader Anders Nielsens vegne i Hinding på den arv, som Anders Nielsens hustru Ingeborg Nielsdatter kunne tilfalde efter hendes fader Niels Kjeldsen.

Niels Christensen i Fårtoft får afkald fra Poul Laustsen, Mikkel Nielsen og Jens Nielsen på deres egne og Christen Nielsen, alle af Fårtoft, på sin broder Peder Nielsen i Løgstør på hans og hans hustrus Kirsten Laustdatters vegne efter fuldmagt, for arv efter deres farbroder Anders Madsen, som havde sit tilhold i Fårtoft og døde der.

2. marts.

Jens Lauritzen, herredsfoged i Hundborg herred i herredsfogedens sted. Forkyndt skatkammermissive om rytternes månedlige penge af td. hartkorn, og en missive om lånt korn, der straks skal betales.

(16/2). Peder Tomsen af Ørum tiltaler Erik Nielsen i Skinnerup, fordi han har angivet Peder Pedersen i sin ansøgning til kongen. Erik Nielsen kommer med udflugter.

Kendelse: Sagen opsat 4 uger, at Erik Nielsen ikke skal overiles. Da må han bevise sine beskyldninger. (Sagen fortsætter).

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, på sin husbonds og egne vegne har ladet stævne Erik Nielsen i Skinnerup til vidnespårhør angående, hvad der passerede 28/1, da Niels Christensen var i Erik Nielsens bo og æskede udlæg

efter en højesteretsdom, og lod stævne hans hustru, søn og datter og hans tjenestedreng også til vidnespårhør, samt vidner, deriblandt herredsfogeden og Laurits Jensen i Thisted, om hvad der passerede den dag, efter at han havde fremlagt landstingsdommen og Højesterets konfirmation på den i den post, der angår ransnævningernes penge, som var 14 rdl. Nogle vidner, at Erik Nielsen viste dem ind i sin lade og sagde, at de kunne gøre udlæg i kornet, og da gjorde de udlæg i 36 skp. rug. Det utærskede korn sagde herredsfogeden var til bygfald. Så fandtes der ikke mere til udlæg end en sadel, men Erik Nielsen gjorde ed på, at det var ikke hans sadel. De så ikke noget kvæg i Erik Nielsens lade, men noget kvæg gik løst på gaden. Erik Nielsen lovede Niels Christensen 13 rdl. til nytårsdag. (20/4).

(23/2). Niels Nielsen Munk i Brund får afkald fra sin anden myndling Niels Christensen for arv efter hans forældre.

9. marts.

Dokumenter angående restance hos kgl. Maj.s bønder igen opsat til i dag 14 dage.

Borgmester Christian Mortensen Lelius tiltaler bønder for restancer.
Dom: De skal betale.

Laurits Kock til Vesløsgård har ladet stævne folk til husbondholdstagelse. De tager ham i hånd og lover at svare ham som deres rette husbond.

Claus Herluf Pors har ladet stævne hr. Anders Pallesen i Sennels og Niels Ibsen i Vandtrang for restance og iligemåde Maren Pedersdatter i Vandtrang til vidne at aflægge, sammen med andre. Han spurgte dem, hvor mængde år og af hvem de har haft den bolig i Vandtrang, Niels Mikkelsen påboede. De begærede 8 dages udsættelse for at efterse og oplede brevene og hjemmelsbrevene, om nogle kunne findes.

Kendelse: De skal møde i dag otte dage. (16/3).

16. marts.

Jens Lauritsen i herredsfogedens sted.
(9/3). Claus Herluf Pors fremæskede efter opsættelse vidner til at fremvise deres hjemmels- og adkomstbreve til brug og græsning på Niels Mikkelsens øde bolig i Vandtrang. Peder Andersen i Vandtrang fremkom nu og fremlagde på egne og moders vegne hjemmelsbrev fra Claus Herluf Pors på brugelighed i den ejendom i Vandtrang, som Niels Mikkelsen påboede, og som lyder på, at Claus Herluf Pors 1678, 27/4, lejede græsningen til den ejendom til Maren Pedersdatter. Andre er indstævnet for at fremvise hjemmelsbrev, og hr. Anders Pallesen, fordi han har fæstet boligen bort.
Laurs Laursen, degn i Sennels, svarer på hr. Anders Pallesens vegne, at han har købt boligen, som ikke har været i matrikel, men hører under hans gård i Hundal. Selv om Claus Herluf Pors kan fremvise ridemænds brev, så mener han at hans skøde er ældre.

Claus Herluf Pors svarer, at hr. Anders bør fremvise skøde og adkomst, hvori Niels Mikkelsens bolig er nævnt, og at han skal bevise, at han har skattet af boligen, der i hans moders jordebog er takseret for 2 td. hartkorn. Af tingsvidne bevises, at hans moder selv har besiddet boligen og bortfæstet den efter eget tykke. Han mener, at den indførsel, hr. Anders Pallesen gjorde, strider imod loven, og mener, at hr. Anders skal fremvise det ridemænds tov, han påberåber sig, så det kan ses, hvilket der er ældst. Han henviser til et skøde fra hans moder på samme ejendom, hvori Niels Mikkelsens navn er nævnt, til et tingsvidne 1681 og en dom 1683, hvori ejendommen er fradømt hr. Anders Pallesen, og som han ikke har påanket, og til, at han har haft ejendommen i possession og brug, mens hr. Anders kun fremviser Claus Herluf Pors's moders jordebog, som ikke er nogen hjemmel.

Opsat 4 uger. (13/4).

Mikkel Christensen af Torp på sin patrons tjener Bertel Cappels og hans hustrus vegne i Hansted tiltaler Christen Boesen i Rær for 2 sidl., som Anne Iversdatter har lånt ham for over 16 år siden. Niels Christensen i Lille Hillerslev svarer, at der ikke fremlægges noget tingsvidne eller gældsbevægelse, og Christen Boesen er en fattig mand, der ikke har andet til livets ophold, end hvad Gud og godtfolk vil unde ham i hans store alderdom. Han begærer sagen opsat en måned. Dommeren forelægger Christen Boesen at møde for retten i dag 8 dage for at erklære sig. (23/3).

Niels Christensen på Margrete Iversdatters vegne i Hansted har ladet stævne Peder Løbber og hustru til tilbud, eftersom hun har fået en kedel i pant af dem for 4 sidl., som hun nu begærer mod at udlevere kedelen.

Dom: De skal betale, eller også må hun beholde kedelen, og er den mere værd end 4 sidl., skal de have penge. Er den mindre værd, skal de betale.

Niels Christensen Kåstrup i Tved (Hjardemål sogn) bød sig til rette, om fru Helle Urne eller nogen på hendes vegne har noget at tiltale ham for efter stævning, da vil han svare for sig, og som han også i dag 8 dage var mødt, og ingen mødte for at tiltale ham, formener han sig at være forskånet for sådan besværgelse, indtil han igen bliver stævnet.

(2/3). Erik Nielsen i Skinnerup gav til kende, at han er indstævnet for landstinget, og han begærer derfor, at hvis nogen har noget at prætere for retten, mens han er borte, det da måtte ophæves. (30/3).

Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet stævne Skinnerup bymænd for restance af hedeleje og hedelam.

Peder Christensen i Østerild, kirkevæрге, tiltaler folk for resterende afgifter til kirken, bl.a. Jens Jørgensen med sin søn i Spanggård. Herimod mødte en af kgl. Maj.s bønder, Christen Jensen i Abildhave og fremviste sit fæstebrev, som melder, at han er forundt tre års frihed for skatter og tiender.

Dom: De skal betale undtagen Christen Jensen i Abildhave, som frifindes.

(9/2). Christen Laustsen Smed i Aggerholm får afkald fra Zidsel Nielsdatter Blæsborg i Nors på egne og moders Kirsten Poulsdatters vegne på alt, hvad de kunne tilkomme efter hendes fader, Niels Mikkelsen, som døde hos Christen Laustsen, og takker for den ære og godhed, Christen Laustsen har bevist hendes fader.

23. marts.

Laust Jensen i Thisted i herredsfogedens sted.

(16/3). Mikkel Christensen af Torp beviste med opsættelse i dag 8 dage, at Christen Boesen var indstævnet til selv at møde. Christen Boesen nægter ved ed at skyldte Anne Iversdatter noget. Han har betalt med arbejde og givet hende 2 sletmark i penge.

Dom: Han frikendes.

30. marts.

Laurits Jensen i herredsfogedens sted.

Gunde Ulf, kgl. delefoged på amtmandens vegne tiltaler dem, som der er fundet klittag og sener hos. Findes indført herefter.

Gunde Ulf på kgl. Maj.s tjeners Mikkel Hjulmands vegne i Hillerslev har ladet stævne amtmanden til vidnespår angående et øde hussted i Hillerslev, og Hillerslev mænd til at vidne. De vidner, at det hus sønden Hove i Hillerslev, som Mette Mortensdatter sidst iboede og fradøde og nu er øde, har altid været medtjener med den Gård, Kirsten Christensdatter før påboede, og som nu er tilfaldet kongen, og som Mikkel Hjulmand nu har i fæste, og samme hus stod for og på denne gårds agerende. (13/4).

Dom på dem, som der er fundet klittag og sener hos. Synsvidne fremlagt. Ingen dom afsagt. (7/4).

De indstævnedes af Lille og Store Tøfting forelægges at møde til første tingdag og afhjemle under fald. (20/4).

(16/3). Niels Christensen i Lille Hillerslev lader læse et opsættelsestingsvidne og indlæg angående Erik Nielsens supplikats. På Erik Nielsens vegne mødte Niels Poulsen og Erik Nielsens tjenestekarl og vidnede, at Erik Nielsen var i høj forfald i Viborg til landstinget, hvortil han havde indstævnet Peder Pedersen angående samme sag.

Opsat 14 dage. (13/4).

Amtmanden advarer menige herredsmænd, at de afskaffer alle udygtige springheste og forskaffer dygtige stodheste.

7. april.

Jens Lauritsen i herredsfogedens sted.

(30/3). Gunde Ulf på amtmandens vegne tiltaler folk for klittag og senetøjr, som er fundet hos dem.

Opsat 14 dage. (20/4).

Gunde Ulf på rektor Claus Dahlers vegne tiltaler Thisted skoles tjenere Peder Pedersen Harboe og Bertel Andersen i Nors og Niels Skrædder ved Tveds kirke for restancer.

Dom: De skal betale.

Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet stævne Peder Gregersen og andre Lille Hillerslev mænd og Peder Mortensen i Store Hillerslev til klage og forbud, og klager over, at de har ladet kreaturer gå i hans eng, hvad han forbyder herefter.

13. april.

Jens Lauritsen i herredsfogedens sted.

2. gang i dag advaret om stodheste.

Niels Christensen i Lille Hillerslev 2. gang gav klage og forbud.

(16/3). Claus Herluf Pors contra hr. Anders Pallesen efter forrige opsættelse angående Vandtrang. Han klager bl.a. over den meget urolige og trættekære præst. Der irettelægges dokumenter.

Dom: Det ses ikke rettere, end at hr. Anders bør beholde de afgifter, han har nydt, før han blev tiltalt til tinge, og boligen blev fradømt ham, men hvis han har nydt noget efter den tid, bør han betale det.

Claus Herluf Pors har ladet stævne Laust Hansen og hans datter Anne Kirstine til vidnespår og fremkalder folk, der vidner, at de har været hos Kirsten Tomasdatter, tjenende Claus Herluf Pors, og hørt hendes vidnesbyrd om, at Lars Hansen kom ind til hendes husbond og ville købe et føl, men junker ville ikke sælge, og Lars Hansen brugte da mund og gjorde larm og bulder. Junkeren viste ham ud, men i forstuegangen stødte han junkerens hånd til blods, og da han kom ud, tog han sten op og råbte, at junkeren skulle komme an. Hun vidner også, at Lars Hansens datter Anne Kirstine indsneg sig i stuehuset, og da pigen ville sætte tørv i ovnen til bagning, havde Anne Kirstine taget noget honning, som hun åd af.

Claus Herluf Pors lyser efter en båd, som lå i Skovsted Sø.

Niels Christensen, delefoged til Ørum har ladet stævne Brund mænd og kvinder angående Jens Knudsens og Jep Christensens øde gårdes forøvelse, nedbrud og bortstjælen, og har ladet syne Jens Knudsens gårds huses medfart (vist bygningsresterne). Synsmændene så bryggerset 4 drau langt og 3½ drau bredt,

bur og stue 5 drau langt og 4 drau bredt (osv.) Alt var øde og borte uden det, som stod i væggen, indklinet i ler. De så også Jeppes gård, som også var øde (specificeret). Niels Christensen tilbød Brund folk stumpene, mod at de svarede til gårdenes forrykkelse. Der var ingen folk i gården uden i Jens Knudsens gård. Der sad Jens Knudsens kone og moder i nørre ende østen i gården, og den fattige mand Jens Knudsen var også hos dem.

Brund mænd spurgte Niels Christensen, hvorfor han havde dem mistænkt, da de med ed ville benægge at være skyldige. Niels Christensen svarede, at efter loven er bymændene ansvarlig.

(30/3). Niels Christensen, delefoged på Ørum, tiltaler Erik Nielsen i Skinnerup efter opsættelse 2/3, fordi han har angivet Peder Pedersen på Ørum i sin supplikats til kongen som en mand, der forfølger ham af had og misgunst efter en sag om en soldat, som Ørum bønder tog fra Erik Nielsen og hans medfølgere med magt, hvorved Erik Nielsen blev stympet.

Dom: Da Højesteret 19/8 1682 har fældet dom i sagen om soldaten, og har dømt Peder Pedersen til selv at betale, som har været tildømt Erik Nielsen, og da supplicatsen ikke indeholder noget, som kunne være Peder Pedersen til skade, ses det ikke, at Erik Nielsen har handlet så grovelig, at jeg tør bifalde Peder Pedersens hårde irettesættelse, men frifinder Erik Nielsen.

(30/3). Mikkel Hjulmands kaldsmænd tilstår, at da de stævnedede amtmanden, stævnedede de også amtskriveren.

20. april.

Læst forordning om en ekstraordinær bededag årlig, i dette år 7/5, men siden årlig 4. fredag efter påske.

Læst politimesterens skrivelse om kassering af gl. mål og vægt og anskaffelse af ny.

Læst Missive fra amtmandens fuldmægtig Knud Pedersen til herredsfogeden angående kongens rettighed af bøder og sagesfald, som der skal gøres rigtighed for på amtstuen.

Læst forordning om stodheste. De, der har stodheste, skal møde på Bisgård med dem, så de kan eftermåles. Det forbydes at lade stodheste og uskårne plage løbe løse på marken, så de kan fordærve hopperne.

Vejene skal vedligeholdes med ør og sten.

Gunde Ulf fremstiller Christen Nielsen på Ballerum og hans hustru Kirsten Pedersdatter, som begge i dag gav last og klage over Erik Laustsen i Brund for overlast. Han overfaldt 3. påskedag Christen Nielsen norden Appelone i Brund, slog og stødte ham for sin mave, vred og brød hans hals skammelig og havde ham omkuld. Hans hustru Kirsten Pedersdatter vidnede, at 3. påskedag kom Erik Laustsen ind til dem og ville have hendes lille datter til at tjene ham, som hun før havde gjort, ellers skulle hun give ham 2 mk. 1 sk., eller også ville han tage værdi for det i huset. Han truede dem og sagde, at han ville gøre hende og børnene en ulykke. Så tog han pigen nøgen ud af sengen og tog hende med ud til sin hest og red bort med hende. Konen slog en tavl ud af væggen for undslippe

med sit spæde barn, og så gik hun til Thisted for at angive det for øvrigheden. Synsmænd vidner, at de har været hos Christen Nielsens og der så, at i et vindue var to ruder i stykker, og der var et hul i væggen i buret, som kvinden sagde, hun havde været nødt til at bryde for at komme ud. De så også en kniv med hjortetakskæft, som manglede et stykke af bladet, og konen sagde, at Erik Laustsen gjorde det, da han slog efter hende med kniven. Andre vidner, at 3. påskedag om aftenen var de i Christen Nielsens moders Appelone Pedersdatters hus, og da var Christen Nielsen og hans kone og den lille pige der. Da kom Erik Laustsen, og den lille pige, Anne Christensdatter løbende ind og skreg: »Nu tager han mig!« Så løb hun gennem lillestuen ind i storstuen, ind ad buret og op på loftet. Erik Laustsen kom ind og spurgte, hvor hun var, men de sagde, de vidste det ikke, og ville ikke hjælpe ham at lede. Han ledte alle vegne og fandt pigen i en mørkagtig krog på loftet og gik ned med hende. Christen Nielsen gik efter og greb fat om hende, men Erik Laustsen ville ikke slippe og slog Christen Nielsen og barnet omkuld, og lå på dem. Barnet skreg og bad, at Niels Jensen ville hjælpe hende, og hendes fader råbte også om hjælp. Niels Jensen løb til og fik dem fra hinanden og bad, at Erik Laustsen ville lade manden og pigen i fred. Erik Laustsen hujede og råbte, at det passede han ikke om, om han så skulle klæde 10 stejler. En mand vidner, at han så, at Erik Laustsen satte barnet mellem bord og bænk i Niels Jørgensens stue og sagde, at hun skulle blive hos ham, til han fik sået, som hun havde lovet, men hendes fader sagde, at han ikke havde lovet hende bort længere end til valborgdag, dog med så skel, han handlede med hende som en kristen. Erik Laustsen blev påråbt, men var ikke mødt. (4/5).

(30/3). Gunde Ulf har ladet stævne Jens Christensen i Store Tøfting til synspåhør og dom. Samme dag stævnede de Jesper Christensen i Lille Tøfting og Niels Tomsen i Store Tøfting til at vidne. Jesper Christensen vidner, at han var efter anvisning i Store Tøfting i Jens Christensens gård og ikke i hans huse, og han så hverken klittag i hans huse eller gård, og han vidste ikke videre at vidne. Niels Tomsen afhjemlede sit syn således, at han ikke har set klittag i Jens Christensens huse, men skytten stødte noget hen med hans fod, men han ved ikke, om det var klittag.

Gunde Ulf tiltaler Jesper Christensen og Niels Tomsen, fordi de ikke før efter indvarsling var mødt at afhjemle deres syn, og kræver dem idømt bøder. Niels Christensen i Lille Hillerslev møder på deres vegne og svarer, at Gunde Ulf ikke har navngivet årsdato, dag i måneden og på hvad steder, de skulle møde, og imod loven ikke navngiver de personer, hos hvem samme forretning skulle have fundet sted, og spørger Gunde Ulf, om hans irettesættelse henhører til et andet syn eller vidne, end det, de to mænd nu for retten har aflagt. Gunde Ulf begærer sagen opsat 14 dage. Opsat 14 dage. (13/5).

Mikkel Christensen, foged på Torp, forbyder alle hans principals tjenere at bortleje eller bortlåne ager og eng og tørvegrøft. (27/6).

Samme stævner nogle af Torp tjenere for restancer (specificeret). Hertil at svare fremkom flere bønder og erklærede, at de ikke kunne svare af mere, end kommissarierne havde ansat dem til (kommissionen 1682) og ikke efter den gamle jordebog.

Dom: Da Hans August von Pagelsen har købt godset til en pris, der svarer til kommissionens vurdering, og han heller ikke skal oppebære kontribution af mere, understår jeg mig ikke at tilkende bønderne at betale mere restance end efter kommissariernes afsigt, og efter den måde, skatterne udgives, indtil landmålings-kommissariernes vurdering bliver publiceret.

Niels Christensen i Lille Hillerslev gav 3. gang last og klage og forbød 3. gang at komme i hans eng og græsning.

(2/3). Erik Nielsen af Skinnerup begærer afregning af Niels Christensen på, hvad han endnu skylder ransnævningerne efter højesteretsdom, og som han endnu søges for på sin ære. Tre af nævningerne leverer i retten en forskrivning fra Niels Christensen til dem på, hvad han havde eller kunne opberge på deres vegne, hvoraf de intet har kunnet bekomme, og frasagde sig den fuldmagt, de havde givet Niels Christensen til at opberge pengene. De erklærer, at de har fået fuld fornøjelse af Erik Nielsen for de 2 rdl. Erik Nielsen gav til kende, at han endnu efter enfoldig efterregning skyldte 3 mark 3 sk. af de andre nævningers penge, men så skulle alle de penge, som herredsfogeden havde kautioneret for være betalt. Anders Pedersen i Nørby var mødt og tilbød at modtage de 3 mk. 3 sk., som Erik Nielsen lovede at betale. (8/6).

27. april.

Gunde Ulf gav 1. gang last og klage over Christen Eriksen i Store Hillerslev, efter som han for Knud Pedersen skulle være angivet for at have slået og overfaldet hans egen tjenestdreng. Gunde Ulf pårøbte kgl. Maj.s stævningsmænd, men de er ikke mødt, og Christen Eriksens dreng er heller ikke mødt. (4/5).

Mads Christensen i Gunde Ulfs gård har ladet syne gårdens brøstfældighed. Lade og stald er jordhuse. Gunde Ulf spurgte, om Mads Christensen agtede ham noget med samme syn, ville han svare for sig. Mads Christensen svarede, at han havde ikke andet end godt med Gunde Ulf. Han tog kun synet for sin egen person og ikke videre.

Jørgen Faldsted på mag. Jens Reenberges vegne har ladet stævne folk for restancer.

Dom: De skal betale.

Niels Christensen i Lille Hillerslev på Tomas Christensens vegne ved Kåstrup kirke gav last og klage over Christen Søes søn, som boede på Ballerum (Christen Søe) Jens Christensen, som nu tjente på Tang, for trusler, han tid efter anden, dag og år efter anden havde brugt, indtil han forleden søndag efter solens nedgang ville have slået Tomas Christensen fra hans hest og pludselig

overfaldt ham. Derfor gav han nu last og klage, fordi han således en fattig og snart krøbbel mand, som ikke de sidste otte år har været sig så nyttig, at han kunne gå ud af hans dør, har overfaldet.

4. maj.

Mads Pedersen Langgård i Kårse og Laust Nielsen ibd., tjenere til Hjardemål kirke med deres bygskyld, fremstiller vidner, som beretter, at Laust Nielsen forhen havde den hele gård, men af nød og trang måtte oplade de to parter af samme gård til Mads Pedersen Langgård, og selv beholdt den tredje part. De vidner, at begge er så forarmede, fordi gården er forskyldt, at de ikke kan svare mere, end de 24 mænd har ansat dem til.

(20/4). Gunde Ulf irettelægger på amtmandens vegne et tingsvidne af 20/4 sidst på Erik Laustsen i Brund, hvoraf fornemmes, at Erik Laustsen er indstævnet med 6 ugers varsel til klage og dom.

Erik Laustsen er ikke mødt.

Opsat 14 dage. (18/5).

(Se ovenfor). Samme fik 2. ting til Christen Eriksen i Hillerslev for hans handling mod hans dreng en helligdag.

Samme på sal. Melchior Juels arvingers vegne tiltaler Tomas Jacobsen og Jens Christensens enke i Klastrup for restance.

Dom: De skal betale.

(18/5). Christen Andersen Kolsgård på Ingeborg Krabbe, Holger Trolles enke, hendes vegne tiltaler Oluf Nielsen til Anders Christensens i Hunstrup, og Else Pedersdatter, som forleden sommer tjente på Kølbygård, samt Anders Nielsen Broe, som tjente i Hunstrup præstegård, og Else Christensdatter, som tjente til Jens Broes, for lejemålsbøder. (8/6).

Christen Christensen i Kløv på egne og bymænds vegne forbyder Hillerslev og Kåstrup bymænd, Poul Nielsen på Tang og Christen Andersen i Jensby at komme i Kløv kær med nogen brug, drift eller grøft.

Mogens Pedersen i Østerild har ladet syne et hus i Østerild, tilhørende Peder Sørensen i Sønder Onsild. Mogens Pedersen erklærede, at dette syn ikke var ment til den afflyttede bondes skade i nogen måde.

Mikkel Christensen på Torp anmeldte, at han skulle rejse til Randers, så hvis nogen vil søge ham, må det bero til hans hjemkomst.

(19/1). Mikkel Christensen på sin patrons vegne har ladet stævne Anders Skytte i Hansted til vidners, tilbuds, spørgsmåls påhør og til synsvidnes beskrivelse. Folk vidner, at de har været hos Anders Skytte og tilbudt ham på husbondens vegne de høveder, der var indløst fra borgmester Enevold Nielsen, at betro ham den til mikkelsdag, og tilbød korn at så med, hvis Anders Skytte ville skaffe

kaution eller penge. De vidnede, at Anders Skytte ligesom i vinter holder til hos Oluf Mortensen i Gårddal, da de med deres mange små børn ikke kunne holde ild og arnested i gården, men for frost og kuld måtte flytte. Dog havde han endnu kvæg og fæmon i gården såvel som korn, indtil kvæget blev taget fra ham, og siden har ingen set ham ved hans gård.

Der er foretaget syn over gården. (Sagen fortsætter).

Anders Skytte begærer at måtte svare og fremlægger skriftligt svar, skønt han ikke kan læse eller skrive. Han klager over, at Mikkel Foged har taget dom på ham for restance, skønt han intet skylder, hvad han vil bevise.

at Mikkel Christensen har klippet mærke på hans kreaturer.

at han var gået til Mikkel Christensen og havde spurgt ham, om han måtte bytte en ko bort og få en hest i stedet, da hans ene hest var død,

at han bad ham undsætte ham med korn til at så. Han svarede, han skulle først hente hans får og sagde, at de var umærkede, og at A.S. skulle skaffe ham dem, så ville han se, hvordan han kunne lave det.

Imidlertid blev to af mine køer taget fra mig af retten ligesom en plag, og det var alt, hvad han ejede. Mikkel Christensen har indløst dem for vurderingen og taget dem fra A.S. til sin egen nytte uden at agte, at om jeg skulle bruge boligen, da kunne han ikke miste sine høveder.

at han og hans kone ofte havde bedt om korn og intet fået.

at han og to mænd havde været hos M.C. og spurgt, hvordan han ville have det, om han ville hjælpe ham med korn eller give ham lov at forlade gården, men han svarede, at jeg ikke måtte drage fra gården.

at hun derefter har efterlyst A.S. på tinget, som om han skulle være borttrømt og har villet gøre ham, hans hustru og børn æreløse.

Mikkel Christensen svarer, at han ikke må drage fra gården, før den er lovligt opsagt, og at han vil skaffe ham korn til at så og skaffe ham hans kreaturer igen, hvis han vil stille kaution.

11. maj.

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum på sin husbonds tjeneres her i sognet og på egne vegne har ladet stævne Kåstrup bymænd til synspåhør angående de høstakke, som havde stået vinteren over i Lille Hillerslev eng, og som deres fæmon havde nedstukket.

Han har ladet engen og stakkene syne. Stakke lå med fægødning adspaltet og nedtrådt, i en stak lå 6 fæhøveder. (Sagen fortsætter).

Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet stævne Lille Hillerslev bymænd til syns- og granskningsvidne. Granskningsmændene tilkalder to gamle mænd, der vidner om, hvor Niels Christensens englod ligger, nemlig østen og norden Store Vold og halvparten af Store Vold.

Christen Bodsen i Rær, Christen Nielsen i Hedegård og Mikkel Madsen i Rær, alle tre tjenere til Rær kirke har ladet stævne folk til at vidne om, hvor meget de herefter kan yde i skyld.

De vidner, at de tre ikke kan udgive mere i skyld end efter kommissariernes afsigt.

Gunde Ulf på Tomas Farvers vegne i Norindtofft har ladet stævne Christen Juell i Bjerre til dom for gæld.

Niels Christensen i Lille Hillerslev, defoged til Ørum, har ladet stævne folk i Tveds sogn, på Hanstholm og Østholm, på hans principals tjeneres vegne i Hillerslev og Kåstrup sogne, og forbyder dem at komme på Hillerslev og Kåstrup fæled med store fæhjørder, som det hidtil er sket.

Hertil at svare mødte borgmester Christian Mortensen af Thisted og sagde, at Niels Christensen på forskrevne bymænds vegne bør bevise, at de har nogen fæled (som han siger, ud til havet), og hvor meget fæ, enhver der har del i fælleden, må holde, og han mener, at hans tjenere i Vigsø sogn må bruge deres fæled ligesom før, og at Niels Christensens forbud uden gode mænds udvisning ikke må komme hans tjenere til skade.

Kendelse: Da Niels Christensen vil forbyde hjord i fælledet fra Kåstrup bro og nordad til havet, uden så vidt som ikke er inddiget i enge og mark, hvorimod borgmesteren mener, at Niels Christensen bør bevise med dokumenter, hvor vidt de nævnte sognes fæled strækker sig, da ses det ikke billigt, at noget forbudsvidne bliver udstedt, før ligning efter loven og vurdering af, hvor meget enhver kan tilkomme i fælleden er sket. (18/5).

Jens Christensen Tømmerby på sin principals, baron Juel til Rysensteen, hans vegne har ladet stævne nogle folk for restancer.

Hans Nielsen i Hesseldal svarer, og mente, at han ikke kunne tilkomme at skyld højere end han skatter til kongen, især eftersom han for 4 år siden har talt med baronen selv og fået det løfte, at det skulle blive ved det samme.

Da andre to mænd tilbød at klarere deres gæld, og ikke den blev annammet.

Dom: De skal betale.

Poul Laustsen i Klastrup og Søren Nielsen ibd., kirkeværger til Hunstrup kirke tiltaler folk for skyld til kirken.

Dom: De skal betale.

Peder Mortensen i Hillerslev gav last og klage over dem, som har frataget ham hans kreaturer og plovstude, som hans husbonde har forstrakt ham med, og hans mælkekøer, som han havde til sit huses fornødenhed også har frataget.

Hvorimod Niels Christensen i Lille Hillerslev mente, at der intet klagevidne burde udstedes, så længe hans udstedte vidne 23/6 1674 stod ved magt, omhandlende Store og Lille Hillerslevs skifter, såvel som det forbud Vil Svendsen udtog 30/6 1674, læst 13. januar 1685 og 14/1 1686 og et forbud af april 1686.

Gunde Ulf begærer, at Niels Christensen vil levere Peder Mortensen hans plovkreaturer og fæ uden skade, da han har brug for dem, og at han vil bevise, hvor han tog kreaturerne.

Niels Christensen blev spurgt, hvem der havde givet dem lov at malke en andens køer, og herredsfogeden spurgte Peder Mortensen, om han mente, at der var gjort ham uret, hvortil han svarede, at han havde givet last og klage, da han mente, at tingsvidnet ikke var efterlevet.

Kendelse: Da det ikke bevises, at Niels Christensen har haft billig føje til at

nægte Peder Mortensens kreaturer, kan jeg ikke nægte Peder Mortensen hans klagevidne. (Sagen fortsætter).

Peder Mortensen i Store Hillerslev begærer genpart af skiftebrevet angående Store og Lille Hillerslev bys kær 23/6 1674 (se også tingsvidne 30/5 1671).

(Tingsvidnet afskrevet ligesom skiftebrevet).

Et skiftebrev er også læst på tinget 11/6 1667. (18/5).

(Se ovenfor). Niels Christensen i Lille Hillerslev begærer tingsvidne på 2 dokumenter 1671, 30/6 og 1648, 19/12 angående engen. (Afskrevet).

18. maj.

Borgmester Enevold Nielsen tiltaler Hans Axel Pors til Momtoft for skyldige penge og korn efter regnskabsbog og til at udnævne på sin side en dannemand, som kan vurdere klæder, som ritmesteren har pantsat til mig, eftersom de 80 rdl., som han lånte på pantet, ikke til rette tid er betalt og heller ingen renter. Klæderne beskrevet. Der er også duge og håndklæder og andet, (tallerkener). Dom: Han skal betale fordringen inden 15 dage og udnævne en mand til at vurdere pantet til i dag 14 dage, og hvis han ikke vil, kan panthaveren udnævne to mænd efter loven.

Poul Jensen på Brusgård på Hans Axel Pors hans vegne har ladet syne indboe på Momtoft (specificeret) og bygninger og have. Smedjen så synsmændene ikke, da forpagteren sagde, at han ikke ville have med den at bestille, før han fik den synet. (Se nedenfor).

(20/4). Gunde Ulf på kongens og amtmandens vegne fremviste tingsvidne og synsvidne angående en del her i herredet, hos hvem der er fundet klittag og senetøjr af 30/3 sidst, læst 7/4. Sagen da opsat 14 dage, læst 20/4, og som da nogle ikke var mødt, og sagen er vigtig, så blev forelagt at stille, såvel personerne som kosterne her for retten, at det kan eragtes, om sagen er af sådan vigtighed, at så mange efter loven på deres ære kan dømmes, derfor sagen opsat 3 uger. Efter begæring er sagen 11/5 igen opsat 8 dage, fordi ingen af de beskyldte var mødt, og kosterne ikke fremstillet. Sagen har nu været opsat 6 uger, hvorfor Gunde Ulf begærede dom.

Dom: Da de tiltalte ikke er mødt efter 2 gange opsættelse og forelæggelse og med kosterne ikke fremstillet, at deraf kan fornemmes, deres forseelse at være så grov, at de efter loven bør straffes, ej heller kan jeg anse det fremlagte tingsvidne at være af den gyldighed og kraft, at jeg uden videre og fornøden eksamen tør dømme så mange personer fra deres ære, så frikendes de for tiltalen, indtil de med kosterne for retten fremstilles, at 8 mænd tillige med mig kan eragte, hvad derpå rettelig dømmes bør.

(Se ovenfor). Niels Christensen, forpagter på Momtoft, har ladet syne Momtofts huses brøstfældighed. (Huse og inventar specificeret).

Anders Nielsen, tjenende på Momtoft, har ladet stævne Else Tomasdatter hos hendes moder i Bjerre til benægtelsesed, og har stævnet præstens medhjælpere i Hunstrup sogn deres vidnesbyrd at aflægge om, hvem Else Tomasdatter skyldte, da præsten indkaldte hende for at skyldte hendes barnefader.

(11/5). Peder Mortensen af Store Hillerslev på den ene side, og Niels Christensen og flere af Lille Hillerslev, på egne og bymænds vegne på den anden side kundgør, at de nævnte bymænd 1671 30/5 er blevet forligt med Peder Pedersen Hillerslev herred 1686 Horreboe og hans søn Jens således, at han med de andre bymænd skal have sit fæmon på Nørkjær om foråret og til 14 dage efter Voldborgdag, og siden den tid til 18 dage før St. Hans dag midsommer skal Peder Pedersen Horreboe (eller hans efterkommere), og ikke nogen anden i byen have 3 nød gående løse i forskrevne kær, og ingen må jage dem eller drive dem deraf, og enhver ellers efter forskrevne tid sin lodskifte i kæret at nyde og søde. Bymændene forpligtede sig til at lade de 3 høveder, Peder Horeboe (tilføjjet: Peder Mortensen) og hans (rettet til deres) efterkommere, mand efter anden tilhørende skal og må gå i Nørkier upåanket. Hvilken dom eller vidne, der før er gået angående Nørkjær, skal være kasseret og ikke mere være gyldig.

Forskrevne mænd af Lille Hillerslev lovede nu for retten ikke at handle imod dette tingsvidne, og dermed skal al Irring og trætte mellem Peder Mortensen i Store Hillerslev og Lille Hillerslev mænd være ophævet.

(11/5). Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, har ladet stævne Hans August til Nørretorp og hans foged på Hillerslev og Kåstrup sognemænds vegne, og desuden folk fra Vigsø sogn og Bjerre (nævnt) angående deres markers og enges digers lukkelse, som ikke forsvarlige er diget eller indelukket efter loven, og hvad videre, de kan have at syne efter irettelagte tingsvidne 25/6 1685 (gentaget).

Kendelse: Bjerre, Søborg, Vodtborre og andre, som har hegnet, bør holde deres diger ved lige, så snart de for vand kan komme til at dige og imidlertid ikke at indtage eller hægte deres bæster, som går på fælleden, men så længe at lade dem vogte. Dog bør Hillerslev og Kåstrup sognemænd forsyne deres øghoveder forsvarligt med hælder, så ingen tilføjes skade.

(4/5). Gunde Ulf, kgl. delefoged på amtmandens vegne og med tingsvidne 20/4 har ladet stævne Erik Laustsen i Brund til syns og vidnes påhør, klage og dom angående overløst og overfald, han 3. påskedag gjorde mod Christen Nielsen og hustru på Ballerum, med mere efter tingsvidnet. Han sætter i rette, at Erik Laustsen bør straffes for helligbrøde. Han opregner desuden 6 punkter, hvori Erik Laustsen har forbrudt sig, og kræver, at han for hver af de 6 punkter skal betale bøder til kongen. Christen Nielsen begærer, at hans del af bøderne ikke skal forglemmes.

Dom: Erik Laustsen bør for vold og (brud på) husfred betale efter lovens 6. bog, 9. kap., 2. art., samt for helligbrøde 3 lod sølv. Desligeste bør han bøde efter 6. bog, 9. kap., 24. art., fordi han har overfaldet pigens fader, og hvis han ikke betaler bøderne inden 6 uger, skal han undgælde efter lovens 1. bog, 24. cap., 50. art., og som hans bedrifter både efter indførte bevisligheder og i andre beviste

måder befindes at være venteligt, han ikke skulle undse sig at iværksætte hans truselord, bør han straks, når dommen er forkyndt ham, stille borgen eller lide efter lovens 1. bog, 24. kap., 47. art. (20/7).

Christen Christensen i Kløv på egne og Kløv bymænds vegne forbyder igen Hillerslev og Kåstrup bymænd at komme i Kløv kær med høveder og al anden brug.

26. maj, tirsdag (må være 25. maj). Intet.

1. juni.

Gunde Ulf i dag i herredsfogedens sted.

(18/5). Niels Christensen, forpagter på Momtoft, har ladet stævne Hans Axel Pors angående de høveder, han holdt på gården, og de værelser, han havde forbeholdt sig. Han fremfører folk, som vidner om, hvilke dyr, de så af Hans Axel Porses, og om værelserne. Han skulle kun have et kammer, som kaldtes Junkers kammer, men har revet skillerum ned imod kontrakten, så værelset er blevet større. Hvis han ikke forholder sig efter kontrakten, vil Niels Christensen opsigte forpagtningen til 1. maj 1687, og have erstatning for den skade, han måtte have lidt.

Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet stævne Inger Christensdatter, født i Roer til at udlægge hendes barnefader.

Forelægges at møde i dag 8 dage, da hun ikke er mødt. Barnet skal være lagt til i Kielsgård.

Samme har ladet stævne Ørum tjenere for restancer og tilbød hver, som havde sået i Ørum tjeneres jord korn og penge, og forbyder nogen at bortføre korn fra hans husbonds tjeneres gårde.

Jens Nielsen Brunberg tiltaler Christen Juel i Bjerre for skyldige penge, som han har lånt.

Dom: Han skal betale.

Borgmester Christian Mortensen Lelius har ladet stævne Anders Sørensen i Vorring for restance, samt fordi han har ladet andre så i hans jord, hvorfor han mener, at hans fæste bør være forbrudt, og han tilbyder frøgæld til hver, som har sået i hans principals tjeneres jord.

Opsat 3 uger, da det angår Anders Sørensens fæstebrev. (27/6).

(18/5). Hans Axel Pors vil føre synsvidne. Niels Christensen, forpagter på Momtoft, mener, at han skulle have 8 dages kald og varsel, og dersom gården var forbedret, siden han selv lod den syne, var det på hans bekostning, og at der var et stykke pløjet i Tobro eng.

Hans Axel Pors svarer, at niels Christensen bør bevise, hvad han har forbedret ved gården, og hvad Tobro eng angår, mener han, at det skal blive ved det syn, han i dag vil forhverve, indtil forpagteren anderledes beviser.

Kendelse: Da der ikke er lovlig kaldet, kan intet syn i dag udstedes. (8/6).

8. juni 1686.

Læst forordning om opgæld på specie 6 % på danske kroner imod specie. Viborg Landsting skal holdes 16/6.

Gunde Ulf, kgl. delefoged, har ladet stævne de to mænd i Kielsingård angående deres markdigers brøstfældighed og fremstiller synsmænd, der har synet engen. De så . . . en Rundel . . . en Rundel . . . en Rundel, som kunne diges og forfærdiges osv. (Rundel = digerest, nedsunket eller nedfaldet dige). (15/6).

Christen Ibsen i Kløv Mølle har stævnet folk i Kløv, og forbyder dem at fiske i Kløvs mølledam og i åen ud for hans mark.

(1/6). Claus Herluf Pors på sin broder Hans Axel Porses vegne har ladet syne Momtoft. Niels Christensen, forpagter på Momtoft protesterer og siger, at Hans Axel Pors ikke må benytte udenherreds sagfører. Claus Herluf Pors mener, at han må føre sag for sin broder. Det tillades. (Sagen fortsætter).

Synsmænd afhjemler syn over Momtoft 27/5 (se også 18/5) (specificeret). (Sagen fortsætter).

Samme har ladet syne, om Hans Axel Porses svin, gæs og plag har gjort skade. Det kunne synsmændene ikke se, men der var gjort skade på vinterrugen, hvor der var nedtrådt noget af skoede heste. (Sagen fortsætter).

Niels Christensen begærer 2. ting til opsigelse af forpagtningen af Momtoft. Claus Herluf Pors mener, at der ikke er stævnet lovligt. Det er der ikke, hvorfor 2. ting ikke udstedes. (15/6).

(20/4). Erik Nielsen har ladet stævne Øster Vandet sognemænd. Hans stævningsmænd er Jens Andersen og Niels Eriksen. Jens Andersen blev af dommeren tilspurgt, om han havde været hos alle de nævnte personer på deres bopæl, og om han til alle havde sagt, hvorfor de var stævnet. Han svarede, at Erik Nielsen sagde det ved nogle deres døre, men ikke ved alle døre. Han sagde også, at Erik Nielsen sagde ved nogle døre: Er det Eders ord, og de svarede ja, og hvor han ikke sagde det, gjorde de intet derved. Han kunne ikke huske alle de døre, han sagde det for, stævnede dem hid i dag i Skinderup deres sandhed at vidne, men ikke hvorom de skulle vidne.

Hvorimod borgmester (Lelius) mente, at der ikke var lovlig stævnet, og at der derfor intet vidne burde udstedes. Forskrevne stævningsmand gjorde sin ed, at han ikke anderledes havde stævnet.

Derforuden mente borgmesteren, at den ene kaldsmand var udygtig, da han ikke var af den alder, at han havde været til Herrens bord, hvortil Erik Nielsen, som stod for sagen, svarede og beviste med et forseglede tingsvidne, at hans søn Niels Eriksen før havde været til stede i retten og havde afhjemlet kald og varsel med ed; tilmed henskød Erik Nielsen til dommerens resolution og hans nærværende naboers kundskab, om hans søn ikke sidder bofast og skatter til kongen både i kop- og kvægskat efter hans vilkår.

Borgmester Christian svarede, at det er enhver bevidst, hvorfor Erik Nielsens søn har fæstet den gård, og om andre har taget ham for fulde i kald og varsel, kommer mig ikke ved. Formener, at intet vidne udstedes mod Øster Vandet mænd uden lovlig kald og varsel.

Erik Nielsen spurgte, hvad borgmesteren mente med, at han vidste, hvorfor Niels Eriksen havde fæstet gården.

Borgmesteren svarede, at når han blev stævnet dertil, ville han svare, eftersom det var kun fyldekalk i denne sag.

Han og Niels Christensen begærede derefter efter fuldmagt dom.

Dom: Som Erik Nielsen har fremstillet en ung person ved navn Jens Andersen, som sammen med hans søn Niels Eriksen har stævnet Øster Vandet og Skinderup sognemænd, men ikke skal have stævnet så fuldkommen efter loven, hvorfor de er stævnet, hvad der fornemmes af Jens Andersens egne ord, og som borgmester og Niels Christensen, Ørum delefoged, mener, at Erik Nielsens søn ikke er af den alder, at han bør afhjemle stævnet, hvad Erik Nielsen heller ikke beviser for retten, og det ikke af noget kan fornemmes, at han har været til Guds bord, enddog hans fader derom er tilspurgt, ses det ikke, at dette kald og varsel er givet lovligt eller for retten afhjemlet lovligt. (23/10 1688).

Erik Nielsen har ved Jens Andersen og Niels Eriksen ladet stævne Mette Olufsdatter af Skinnerup for bøder og for omkostninger ved sagen, kaldsseddel og skriverløn og papir 12 sk., kaldsmændene for at stævne og afhjemle 3 mk., hans rejse til tinget 8 sk., forseglingspenge 10 sk. Hendes bøder skal efter loven være hjemfalden til kongen.

Kendelse: Jeg tør ikke antage hans søn som en vidnesperson, da han for lidt siden er disputeret ugyldig, fordi han ikke har været til alters eller er sine fulde 15 år. Så henvises sagen til lovligt kald og varsel på ny igen at gives. (22/3 1687).

Gunde Ulf, Kgl. delefoged, tiltaler kgl. Maj.s tjenere i herredet for restancer (specificeret).

Dom: De skal betale.

(4/5). Christen Andersen Kolsgård på sin velbårne husbonds vegne til Kølbygård tiltaler Else Nielsdatter, som tjener på Kølbygård, Else Tomasdatter, som blev besøvet på Bro og Anders Nielsen Bro for lejermålsbøder.

Dom: De skal betale. (21/12).

Borgmester Christian Lelius tilbyder frøkorn og penge til dem, som har sået i hans principals tjeneres jord, og forbyder 2. gang at bortføre afgrøder fra deres jorder.

Niels Christensen i Lille Hillerslev gør det samme på sin patrons vegne.

15. juni.

(8/6). Claus Herluf Pors tiltaler Niels Christensen, forpagter på Momtoft, på sin broder Hans Axel Porses vegne, fordi han af ubesindighed har påført hans

broder proces og derved forvoldt udgifter, som Claus Herluf Pors nu kræver erstatning for, nemlig til rejser og andet, 8 rdl.
Dom: Han skal betale. (Sagen fortsætter).

Hans Axel Pors giver til kende, at han har overladt Momtoft i forpagtning til Niels Christensen og ikke holder dug og disk der, men hans værneting er Hals birketing. (29/6).

Gunde Ulf på Sennels sognemænds vegne forbyder forpagteren på Momtoft, Niels Christensen, og Jens Smed på Hald og Poul Skrædder i Brusgård at indføre deres korn, før de har afsat deres kirketiende til Sennels kirke på kær og neg, og leveret det til tiendetageren.

Hertil svarede Claus Herluf Pors på sin broders vegne og formente, at denne nye optænkte tiendesøgning af hans broders gods, som aldrig har været krævet eller udgivet før, da det er en herlighed og frihed som loven tillader dem, der til lovens dato har været fri for tiende, hvad der kan bevises af Peder Pedersen Brønsdorffs missive, som har kongetienden i fæste, at han ikke kræver tiende af det, som kongen lader fri, nemlig Momtoft, Hald og Brusgård, dat. Ørum 13 og 14/8 1685. Han påstår, at det ikke kan bevises, at der nogen sinde er givet tiende af Momtoft, Hald og Brusgård. Har de givet præsten noget, har det været af god vilje. Derfor mener han, at der intet forbudsvidne bør udstedes.

Gunde Ulf siger, at disse dokumenter kun angår kongens tiende, og det, han kræver, er kirkens tiende. Loven siger udtrykkelig, at den, der avler, også skal tiende på kær og neg, uanset de præsenterede gårdes og huses tiender ikke at have deres fulde frihed. Det er nok muligt, at Hald og Brusgård ikke har svaret konsumtion som fæstebønder, men de har dog avlet.

Claus Herluf Pors svarer, at Sennels folk bør bevise, at der er svaret tiende af Hald, Brusgård og af Momtoft siden den 1660 blev en fri gård.

Gunde Ulf svarer, at til en sådan irettesættelse er der i dag ikke stævnet, men kun til forbudsvidne.
Opsat 3 uger. (22/6).

(8/6). Gunde Ulf forlanger, at Kielsingårds beboere skal holde deres diger om marken ved lige. Mikkell Christensen af Torp forlanger det samme.

Dom: De skal holde deres diger ved lige, og hvis de ikke vil gærde eller dige eller vogte deres korn og skade, da at have den skade, som vil følge derpå. (Se nedenfor).

Mikkell Christensen, foged på Torp, tiltaler to mænd for restancer.
Dom: De skal betale.

Samme stævner Anders Nielsen på Skjelsbjerg til synsvidne, og folk, der vidner, at Anders Nielsen har ført avlingen til den gård, han har fæstet i Nørby (i Tveds sogn) bort, dog så de ikke, at han førte det til Skjelsbjerg. Andre vidner har synet bygningerne til gården i Nørby. De så kun et øde ladehus uden tag, ler, og vægge. Der var kun noget gammelt, råddent tømmer. Der var hverken ralingshus eller fæhus. De så også et stykke indmarksjord, hvori der var sået havre.

3. forbud og tilbud på borgmester Lelii vegne hans principals tjenere at lade bortføre nogen slags korn, og tilbød frøgæld.

Niels Christensen tilbød frøgæld 3. gang.

Søren Pedersen i Malle har ladet syne græsningen på Staphen Madsens øde gård.

Søren Momtoft i Sennels fører vidner på, at den bolig forskrevne Søren Jensen har haft i forpagtning, har han forbedret for 7 sldl.

Anders Mogensen i Tueds sogn på kirkens vegne udbyder Søren Sørensens øde bol, som er tjener til kirken, for tre års frihed, om nogen vil antage den. (Se ovenfor). Niels Christensen på Kielsingårds mænds vegne har ladet stævne Kjelstrup mænd til vidnespårhør og folk, der skulle vidne angående Kielsingårds mænds fællede.

Gunde Ulf og Mikkell Christensen mener, at der ikke bør udstedes vidne, da lodsejerne ikke er stævnet.

Kendelse: Ca amtmanden, som har kongens gods i forsvar, bør ikke over ½ mil herfra, og de øvrige lodsejeres fuldmægtige også kan stævnes, så bør de stævnes, før tingsvidne kan udstedes, da sagen angår ejendom.

22. juni.

(20/4). Borgmester Christian Lelius bød sig i rette på sine tjeneres vegne i Hesseldal, Tousgård og Baun mod Mikkell Christensen, foged på Torp, som har indstævnet dem til forbud angående tørvegroft østen Bjerre Sø, og mener, at hans tjenere uden videre klage bør føre deres tørv hjem, som de formener, er gravet i deres egen fællede.

Mikkell Christensen ikke mødt. (6/7).

(15/6). Gunde Ulf, kgl. delefoged, på Sennels sognemænds vegne begærer 2. ting til forbud mod at hjemføre korn, før der er afsat og leveret tiende til kirken fra Momtoft, Hald og Brusgård. Men da sagen tilforn er opsat tre uger, så beror denne sag til samme tid. (Sagen fortsætter).

Gunde Ulf har ladet stævne Hans Axel Pors på Sennels sognemænds vegne angående kirketiende af Momtoft i forrige tider. Claus Herluf Pors spørger, om han har fuldmagt fra amtmanden eller proprietærene. Gunde Ulf siger, at han som kgl. delefoged skal forsvare kongens tjenere, og da sagen ikke angår ejendom, mener han ikke, at proprietærene behøver at blive stævnet.

Dommeren tillader vidneførsel. Christen Nielsen i Hundal vidner, at 1660 og 3 år efter blev der givet tiende af Momtoft. Han blev spurgt, hvem der boede på Momtoft, og svarede Ejler Jacobsen. Hvem der ejede Momtoft dengang, vidste han ikke. Han ved ikke, om der blev krævet tiende efter den tid af Momtoft, Hald og Brusgård, og siger, at Sennels kirke fik lige så meget i tiende, som den fik, da den også fik tiende af Momtoft. Laust Sørensen i Hov vidnede det samme. Claus Herluf Pors blev spurgt, om der blev krævet tiende af Momtoft, siden den

tid, sognemændene fik tienden i fæste 1660. Han svarer, at han ved det ikke. Han blev spurgt, om der var blevet gjort forbud mod indførsel af korn og svarer, at det ved han ikke. Jens Andersen blev spurgt, om Momtoft gav til kirken som en villighed eller en skyldighed. Han svarede: Hun (Anne Arenfeld) gav som af en 5-punds gård som skyldighed. Niels Nielsen vidnede, at 1660, 1661, 1662 og 1663 var han kirkeværge, og da fik han tiende af Momtoft. Han blev spurgt, hvorfor Momtoft siden 1663 ikke gav tiende og svarede, at da han var kirkeværge, krævede han den og fik den også. Hvad der siden er passeret, ved han ikke. (6/7).

(1/6). Borgmester Lelius på sin principals vegne tiltaler Anders Sørensen i Vorring for 2 års restance, og fordi han har ladet andre så i hans jord. Han kræver restancen betalt inden 15 dage, og hvis det ikke sker, at hans fæste er forbrudt.

Dom: Såsom det nu er den slemmeste tid på året for fattige folk til at betale, er således afsagt, at Anders Sørensen skal betale sin restance inden førstkommande mortensdag, og hvis det ikke sker, skal hans fæste være forbrudt.

Samme tilbyder frøekorn til dem der har sået i Anders Sørensens jord, og forbyder ham at afføre noget fra sin gård.

Niels Christensen, delefoged til Ørum, tilbyder frøgæld og forbyder bortførsel af korn.

Borgmester Christian Lelius på sine tjeneres vegne i Tousgård og Baun på den ene side og Mads Rosholm på den anden side, er blevet forliget, så at der ingen tvistighed skal være mere imellem dem, men de skal være hinandens gode venner, og folkene i Baun skal herefter som før nyde den adgang til Mads Rosholms vandkilde med så skel, at de ikke skader Mads Rosholms græs eller korn.

29. juni.

Hans Clausen i Sundmølle på Maria, sal. Iver Jacobsens i København hendes vegne har ladet syne Bromølle, som Peder Henriksen bruger. (Specificeret). (Sagen fortsætter).

Hans Clausen på Maria, sal. Iver Jacobsens vegne lader læse et pantebrev på 1000 rdl. fra Christian Jacobsen Brun, læst 23/3 1686 på Assens byting. Han pantsætter Bromølle, og da 1. termin ikke er betalt, vil Maria, sal. Iver Jacobsens, tiltræde pantet, hvorfor det forbydes Peder Henriksen at svare til Christian Jacobsen. Han skal herefter svare til Maria, sal. Iver Jacobsens.

Gunde Ulf, delefoged, forbyder på amtskriver Jens Hansens vegne alle at køre over et stykke jord ved Klatmølle (i Torsted), som tilhører ham.

Mikkel Christensen, foged på Torp, tiltaler Anders Sørensen i Pugdal, fordi han skal have pløjet ind i Torps jord, og fører vidner, der har set, at Torp jord og

Pugdal jord går ind i hinanden. De så et stykke jord, der var pløjet, men ved ikke, hvem jorden tilhører.

Frants Pedersen i Gårdal vidner, at han mindes 40 år og noget til. Han mindes, at forskrevne ager var ikke så lang som de andre i faldet, men han ved ikke, om de 1½ drau, den var kortere, tilhørte Torp eller ikke. Der har aldrig været sten eller skek. (27/7).

(15/6). Niels Christensen, forpagter på Momtoft, har ladet stævne Hans Axel Pors angående de værelser, han endnu tilholder sig i ralingen, der går i nord og syd. Han har ladet skillerum bryde ned, så der af tre kamre blev et. Poul Jensen på Brusgård vidner, at for to år siden kom han til Brusgård, og da bad Hans Axel Pors ham dele et rum i tre med nogle gamle fjæl, uden stolper, fod og bånd. Jøp Bertelsen vidnede, at han påskedag var inde i kammeret med græs at strø på gulvet. Da var det delt i 3 kamre, junkers kammer, mellemkammeret og fruens kammer. Hr. Peder Nielsen i Hjørdemål giver attest efter sin svoger Niels Christensens begæring om rummene i ralingen. Niels Christensen kræver, at Hans Axel Pors skal betale for de rum, han bruger udover det ene, han havde betinget sig. Claus Herluf Pors protesterer og mener ikke, der bør gå dom, før tignsvidnet er forsegleet. Opsat 3 uger. (6/7).

(9/2). Jens Andersen i Skårup (Nors sogn) foregav at være hidstævnet af borgmester Lelius, men da der ingen sag er givet, formoder han, at der må gives sag på ny, at han kan vide at svare. (3/8).

Christen Andersen i Nørre Vilsbøl giver til kende, at hans kone, Helvig Jensdatter er død. Han vil give sin lille datter, Maren Christensdatter som mødre arv 20 sld. Jens Andersen i Store Holder skal være hendes formynder. Salman i Bjerregård, begge Poul Enevoldssønner i Aggerholm og Peder Sørensen i Vilsbøl tilståroge vedgår, at barnets fader har lovet dette.

Niels Christensen i Lille Hillerslev, delefoged til Ørum, på Christen Sørensens vegne i Rær har ladet vurdere boet efter hans sal. kone, Ingeborg Tomasdatter. Arvinger er den sal. kvindes søn, Mads Nielsen, på egne vegne og på Peder Christensens i Torsted og hans hustru Else Andersdatters, som var den sal. kvindes moder, og andre medarvingers vegne. Boet insolvent. Hendes søn fragår arv og gæld.

(Se ovenfor). Niels Christensen, forpagter, tiltaler Hans Axel Pors for gæld. Claus Herluf Pors siger på sin broders vegne, at Niels Christensen også skylder ham noget.

Dom: De skal gøre regnskab med hinanden sammen med to af retten udnævnte uvildige mænd.

Christen Poulsen, amtskriverens fuldmægtig, har stævnet de på det sandføgne gods bosiddende folk i Hillerslev herred til vidnes vedståelse (specificeret). De vidner, at de år 1679 svarede efter sandflugtskommissariernen afsigt, da de ikke kunne svare efter det gl. matrikelshartkorn.

6. juli.

(22/6). Gunde Ulf på Sennels sognemænds vegne fremlægger tingsvidne 22/6 og opsættelse 15/6 og mener, at eftersom det er bevidnet, at der er givet tiende af Momtoft i forrige tider lige med andre fæstebønder, bør den, som er gården mægtig, svare tiende til kirken. Hvad angår Hald og Brusgård, mener han, at da de avler, skal de også svare tiende, når de bor særdeles fra Ullerupgård hovedgård.

Claus Herluf Pors blev af herredsfogeden spurgt, om han kunne fremvise noget kgl. privilegium på, at Momtoft skulle være en fri herregård. Han henviste til forrige amtmand, sal. Mogens Kruses attest om, at skatkammeret har anerkendt Momtoft som en hovedgård.

Dom: Da lovens klare ord i 2. bog, 13. kap., 3. art. forklarer, at bønder-gårdes jorder, der siden 1661 er henlagt til avls- eller ladegårde skal der tiendes af som dem, som bønder bebod, da ved jeg ikke andet at kende, end at Momtofts besiddere skal forholde sig efter loven. Da det ikke er bevist, at Hald og Brusgård har givet tiende før, eftersom de skal ligge under Ullerupgårds hovedgårdstakst og svarer familieskat, da frikendes de.

(29/6). Claus Herluf Pors fører vidner på, at Niels Christensen, forpagter, lod stævne Hans Axel Pors d. 8/6, da han og hans broder var ved tinget i Hillerslev.

(Sagen fortsætter).

Claus Herluf Pors fremfører granskningsmænd, som har beset de værelser, Hans Axel Pors havde forbeholdt sig på Momtoft. De mente ikke Hans Axel Pors kunne klare sig med mindre, og at der ikke kunne være mindre til en lille husholdning. (10/8).

(22/6) Mikkel Christensen på Torp på sin principals vegne har stævnet mændene i Hesseldal, Tousgård og Baun og har ladet syne gravede tørv norden til Søborg, vel 50 små læs, som ikke var ført bort. De så et stykke røgedige, og somme steder ingen røgl eller dige. (Sagen fortsætter).

Samme beviste, at vidner er stævnet i sagen. Niels Sørensen i Bjerre vidner, at de mænd i Hesseldal, Tousgård og Baun og andre har gravet tørv der, men om de havde det i minde, ved han ikke. Han har ingen spurgt ad, og ved ikke mere i den sag. Christen Laustsen ibd. vidner, at der ligger en hove ud med søen, som kaldes Søborg Hove. Han ved ellers ingen endel til Søborg. Peder Laustsen i Langgård vidner, at det er 50 år siden, han kom fra Søborg. Da havde hans fader det jord sønden til det grønne, som er synet. Da brugte Erik Juel Søborg. Ingen har været forbudt at drive derpå med deres fæmon, dog ikke med grøft (gravning). Han ved af ingen forbud, der er gjort før eller siden. Christen Søborg kom fra Søborg for 40 år siden, da gravede hans fader på samme hedebakke norden marken. Han ved ikke af noget forbud at sige, og han ved ikke, om det var fælled eller ikke. Det ved Peder Langgård heller ikke. Flere andre ved ikke, om det var fælled eller endel. De har gravet tørv der ulast og ukæret. (27/7).

Søren Christensen af Tanderup i Vester Vandet tiltaler Søren Laustsen i Vorring for en høle og et par hjul, som han havde lovet at give 2 sld. 2 sk. for.
Dom: Han skal betale.

Jørgen Falsted på sin patrons vegne tiltaler bønder for restancer.
Dom: De skal betale.

Jens Christensen Stentoft i Lille Holder på Margrete Jensdatters vegne og egne vegne får afkald fra ungest Poul Enevoldsen på hans arvinger og hans sal. hustrus arvinger deres vegne på arv efter hans sal. søn, Enevold Poulsen, som boede i Lille holder og ulykkelig i storm og uvejr druknede på havet (Sagen fortsætter).

Forskrevne Jens Christensen i Lille Holder på egne og forhåbende hustrus Margrete Jensdatters vegne har sluttet akkord med ungest Poul Enevoldsen i Aggerholm om den arv, han og hans sal. hustru Gertrud Sørensdatter og deres arvinger kunne tilkomme efter bemeldte sal. søn, Enevold Poulsen, og tilstår, at Jens Christensen har betalt ham for den del, han og hans arvinger kunne have i Lille Holder, og nu skøder og afhænder den til Jens Christensen. Boligen var overdraget Enevold Poulsen 20/8 1672 og forlenet til ham 1/6 1673 ved to dokumenter, som Poul Enevoldsen nu leverede Jens Christensen.

13. juli.

Læst forordning om hartkornsskat i Danmark.
Læst forordning om stutteriers indrettelse.

Mag. Anders Heeboe i Thisted lader forbyde folk i Østerild at indføre deres korn, før der er tændt, hvis ikke de nu straks vil akkordere som forleden år.

Jep Andersen i Hundal på sal. Ejler Jacobsens og medarvingers vegne i Jørgen Faldsteds forfald har ladet syne Anders Kjeldsens gård i Sennels. (Der er jordvægge).
Han forbyder Anders Kjeldsen at føre nogen afgrøde af hans agre, før skatterne er betalt. (20/7).

20. juli.

Christian Helverskouf lader lyse efter en sort hest, som tilhører landsdommer Bartholin. Den blev stjålet i Viborg 8/7.

(18/5). Niels Christensen, Ørum defoged, forbyder alle at handle med Erik Laustsen i Brund. Gør nogen det, da skal han lide derfor som for anden uhjemmel. (27/7).

Gunde Ulf udsteder dette.
Herredsfogeden har ladet stævne 3 mænd, som var tinghørere 29/6, men som undveg, før retten var hævet, og tiltaler dem derfor. De skal møde i dag 8 dage, om de har noget herimod at svare. Han kræver, at de skal betale 3 lod sølv.

Sr. Jens Nielsen i Hjørdemål tiltaler nogle af hans tjenere for restancer.
Dom: De skal betale.

Hans Jensen, som Niels Iversens gård i Hedegård har i fæste, får afkald fra Christen Nielsen, Niels Iversens søn, på arv efter hans fader Niels Iversen, som endnu lever, og sin sal. moder Maren Laustdatter. (27/7).

(13/7). Jørgen Følsted på sin husbonds vegne har ladet syne Anders Kjeldsens gårds brøstfældighed. Gården ligger i Sennels. Han tiltaler Anders Kjeldsen, fordi han har ladet bygningerne forfalde, og fordi han har ladet andre bruge jorden til den ende, at afgrøden skulle bortføres, hvad der vil forårsage, at jorden ikke kan nyde sin gødning og dyrkning. Derfor vil både ager og eng og bygninger blive øde. I 12 år har han ikke ydet husbonden en skilling eller skillings værdi og ikke klareret skatterne. Det kan medføre, at gården hjemfaldet til kongen, hvis Anders Kjeldsen skal bebo den længere, hvorfor han sætter i rette, at hans fæste bør være forbrudt.

Dom: Hans fæste er forbrudt, og proprietærerne bør nyde af Anders Kjeldsens korn og bæster til gårdens reparation og til betaling af skatter efter lovlige vurdering. (21/9).

27. juli.

(20/7). Mikkel Foged på Torp på Hans Augusti tjeners Hans Jensens vegne i Niels Iversens gård, har ladet syne gården i Hedegård.

Mikkel Foged på Christen Skrivers vegne i Bjerre har ladet syne den bolig, han ibor. Synsmændene vidner, at der lå alfare veje på alle sider af huset, så vidt sandfygningen forbyder, og han har ingen toft som hans naboer og bymænd til at tøjre et svin eller andet hoved på. Sligt berettede han at være nødt til at angive for øvrigheden.

(6/7). Mikkel Foged frembød sig med dokumenter og beviste af tingbogen, at han har ladet stævne folkene i Hesseldal, Tousgård og Hald, fordi de med tørvegrøft skal have gået Søborgs ejendom for nær, og desuden er stævnet Anders Sørensen i Pugdal for afløjning.

Hans Nielsen i Hesseldal mødte på egne og andre interessenters vegne og svarer, at Mikkel Christensen åbenbart her for retten bekender, at han ikke tør binde sig ved forskrevne omtvistede ejendom, hvor tørvene var gravet, som han ville gøre forbud på, og heller ikke kan der bevises andet, end at samme ejendom er en fæled, liggende østen ud fra Bjerre sø, som kaldes Kosted, og som Hans Nielsen og hans medinteresserede og deres formænd har nydt upåkæret og upåanket i over 20 år, og hvori Søborg ikke har nogen endels fæled, som er afdelt ved gærder, diger eller skelten, ej heller for protokollisen angivet som endels fæled. Han mener, at Mikkel Christensen for sin store dumdristighed og formastelse bør betale sagens omkostninger.

Opsat en måned, da Mikkel Foged beråber sig på, at hans husbond måske har nogle adkomster til samme ejendom. (14/9).

(29/6). Mikkel Foged tiltaler Anders Pugdal for afløjning af Torp jord, og mener, at han bør lide for ran. Anders Pugdal ønsker sagen opsat 1 måned, så han ved syn og vidner kan anderledes bevise, og derhos siger, at han ikke har pløjet videre, end hvad af arilds tid har ligget til hans gård. Opsat 1 måned. (10/8).

Mogens Christensen i Bundgård i Sennels, hvis kone Maren Andersdatter er død, lover sine børns formyndere, at han vil give dem ialt 80 sld., som skal deles mellem dem efter loven. Børnene er Christen, Jens, Niels, Jahan og Maren.

(20/7). Niels Christensen, Ørum defoged, forbød anden gang at handle med Erik Laustsen i Brund. (17/8).

3. august.

Mads Pedersen Bagge ved Klitmøller får afkald fra Peder Henriksen i Bromølle på sin hustrus, Johan Pedersdatters vegne og fra Christen Jensen i Øster Vandet på sin hustru Maren Pedersdatters vegne på arv efter deres forældre Peder Andersen Bagge og Anne Madsdatter.

(29/6). Borgmester Christian Mortensen på en af hans tjeneres vegne har ladet stævne Christen Madsen i Nors, Christen Andersen ibd. og Jens Andersen i Skorup (Nors sogn) til tilbud og dom. Han irettelagde et tingsvidne af 9/2, hvorved Anders Andersen, da boende i Nors, gav til kende, at han var blevet enig med Christen Madsen og Jens Andersen om, at han skulle give sine børn 40 sld. som arv efter deres moder Dorete Andersdatter, nemlig Anders, Maren og Anne.

Jens Andersen fremviste et tingsvidne om registrering af sal. Oluf Sørensens bo af 16/3, 16/9, og et andet af 1684 11/3 sidst angående arvelodder efter Søren Jespersen, hvori meldes, at Jens Andersen skal være værge for de to ældste drenge, Christen og Jens Sørenssønner. Han mente da, at han skulle være fri for flere formynderskaber, da han kun har en eneste tønde landgilde.

Borgmesteren mente, at ingen var nærmere til værgemålet end de to nævnte mænd og tilbyder ham 20 sld. Christen Madsen modtog den part, han var værge for, men Jens Andersen ville ikke modtage de 20 sld., da han var værge for andre umyndige børn og har en gammel skrøbelig moder hjemme, 4 umyndige småbørn og en skrøbelig broder. (24/8).

Peder Tomsen af Ørum på sin husbonds vegne tiltaler nogle af Ørum tjenere for restancer (specificeret).

Dom: De skal betale.

10. august.

Hans Nielsen i Hesseldal på egne og medinteresseredes vegne har ladet stævne Peder Lauritsen i Langgård og forbyder ham på egne og så mange, som ikke er

Torp tjener, deres vegne at drive eller lade drive hans eget eller andres fæ i Bjerre eng, mens græsset er uslået, Christen Hald gav last og klage over, at de af Langgård forleden tog hans køer i hus i Langgård eng, og Hans Nielsen gav last og klage, at hans ko blev stukket af Langgårds fæ.

Mikkel Christensen af Torp mener, at Hans Nielsen bør bevise, hvis kreatur, der har stukket hans ko. Hans Nielsen svarer, at han ikke selv vogtede sit fæ og heller ikke var pligtig at vogte sine eller andres fæ. (Sagen fortsætter).

Mikkel Foged mener, at der ikke bør udstedes forbud mod Peder Lauritsen i Langgård, da de for længe siden har deres hø inde og samme stykke eng ligger i en fri fælle, og de ikke skal have gærder opdiget efter loven. han begærer 14 dages opsættelse og fire mænd udnævnt til syn. (17/8).

(27/7). Anders Sørensen i Pugdal har ladet syne Pugdal mark for at synsmændene kan udvise skel og sten mellem Torp mark og Pugdal mark. Han lader stævne begge Pugdal drenge, Laust og Christen Christensønner at møde for synsmændene og udvise skel og til syns påhør. Han fremstillede derefter synsmændene. De så en ager, som støttede imod Torper mark med søndre ende, som der har været blandet en mødding på sidste mikkelmesse eller vinter, og som nu var bortført, og der var fældet og pløjet til byg og sået med byg. Der var pløjet 4 fods længde sønden for dette møddingssted, hvor han havde drevet ud og ind med sin plovs fæstelse, som er usået, og der manglede 8 fod i længden i, at denne ager gik så langt mod syd som de næstliggende østen til sønder ad. De kunne ikke finde skel eller sten, pæl eller andet mærke. Anders Pugdal spurgte Laust Pugdal, om han vidste nogen skelsten. Han svarede, at han ikke vidste skel, stabel eller sten imellem Torper mark og Pugdal mark, Mikkel Christensen blev spurgt, og han svarede også, at han ikke vidste nogen skelsten.

(6/7). Niels Christensen, forpagter på Momtoft, har ladet stævne Hans Axel Pors og fremlægger tingsvidner og opsættelser til 6-ugers dag, som er til i dag. Han fremlægger også kontrakt angående Momtoft 1685 4/11, hvori nævnes Hans Axels løfte om at skaffe forpagteren 6 bæster, og hø, halm og huselse til dem m.m., og at forpagterne skal nyde hele gården undtagen Hans Axels lille kammer og en lille stald til hans hest osv.

Dom: Hans Axel Pors skal igen opdele de tre rum, han har slået sammen, og nyde det nordøstligste, og han skal igen lade opmure en skorsten, som han lod bryde ned alt inden en måned, og derefter ugentlig at betale til forpagteren 2 mark danske. Forpagteren har derfor ingen årsag til at opsigte forpagtningen, men skal holde sin kontrakt.

17. august.

(20/7). Gunde Ulf lod forkynde dom på Erik Laustsen for hans grove misgerninger mod Christen Nielsen, hans hustru og barn på Ballerum og forbyder alle at gøre udlæg hos Erik Laustsen før kongens bøder er betalt, med mindre de vil kautionere for bøderne. Desuden begærede han, at Peder Tomsen af Ørum på sin principals vegne vil anholde Erik Laustsen, indtil han bortskikkes. (Sagen fortsætter).

Peder Tomsen af Ørum begærer på sin principals vegne, at herredsfogeden vil gøre udlæg hos Erik Laustsen for forstrækning med sædekorn. Herredsfogeden svarer, at han ikke kan gøre udlæg, efter at den kgl. delefoged har udstedt forbud, men når dommen er eksekveret, skal han være følgagtig at gøre udlæg til dem, der først er prioriteret. (2/11). (Sagen fortsætter).

Peder Tomsen lyser efter en hest, som er blevet borte fra Erik Laustsen.

(10/8). Hans Nielsen af Hesseldal anklager igen Peder Lauritsen i Langgård, fordi hans fæ går i Bjerre eng.

Mikkel Christensen på Peder Langgårds vegne siger, at han vil føre vidner. Opsat 1 måned. (24/8).

Knud Pedersen Riber på amtmandens vegne advarer folk, at de forskafter sig dygtige stodheste og hopper.

Samme giver til kende, at klitterne mod mange advarsler slås og forødes, landet til største skade, og advarer igen folk mod at slå, skære eller på nogen måde bemægtige sig klittag. Derimod begærer han, at herredsfogeden med den forordnede delefoged vil forårsage, at bønderne tilsår klitterne, når tagvipperne er modne. Klitfogederne skal møde hos amtmanden med deres bestallingsbrev.

24. august.

(17/8). Mikkel Foged på Peder Langgårds vegne har ladet folk syne Vodtborre og Bjerre engdiger. I Peder Jensens engdige i Vodtborre var der skår hos skår på digerne. De så, at der var intet, der kunne gøres skade på, enten på hø eller korn. På nordsiden havde der været et led, men en ledstolpe stod. Bjerre eng østen for var ikke heller anderledes end skår på skår, øster på var der en grøft, som hvad der ville, kunne gå over. Hans Nielsen spurgte dem, hvordan det dige var, der stod østenfor. De svarede, at det blev ikke forevist dem. Norden for grøften holdt de og så, at der var også skår på Hans Nielsens engdige, og der gik tre hjerde fæmon i samme eng. Mikkel Christensen spurgte Hans Nielsen i Hesseldal, om der var flere end Peder Langgård, der havde fæ der, når de havde deres hø inde. Hans Nielsen svarede, at han ikke havde set andres end Peder Langgårds, såvidt det var ham vitterligt. Hans eget fæmon havde ikke gået i engen det år. Hans Nielsen blev spurgt, om hans tægtefæmon havde gået i engen. Han svarede nej, men hans køer stod der i den tid, hans ko blev stukket. Køerne var hælfastet, så han med magt måtte løbe mellem dem og fæmonet for at rive koen løs. (Sagen fortsætter).

Mikkel Foged fremstiller vidner i samme sag. Jens Pedersen i Gasbjerggård vidnede, at i de 20 år, han mindes, da har fæmonet gået på Bjerre eng, når høet har været inde, både Peder Laustsens og andre deres på Ballerum, og hans eget fæmon går deri som andres uden last og klage, og ikke har han vogtet nogen tid, når høet var deraf. Niels Andersen vidnede, at han mindes 40 år, og har hans såvel som de andres af Hillerslev, Kåstrup, Kårse og andre steder så vel som

Peder Langgårds gået ulastet og ukæret indtil st. Voldborg dag. Niels Tang vidner ligeså og mindes 60 år, Anders Nielsen i Worms hule mindes 30 år og vidner ligeså. Andre gør det samme.

Christopher Nielsen af Thisted på hr. Christen Pedersens vegne i Hunstrup oplyser, at til ham er ført af Herredsfogeden en af hans tjenere Søren Christensens hustru Maren Christensdatter af Hjørdemål tillige med kongens jern, men da præsten ikke ved hvorfor, og da han som præstemande er optaget af sit embede og ganske ukyndig i den slags sager, så vil han begære, at der af tinget udmeldes så mange folk, som behøves for at føre hende til dem, der beskylder hende eller, hvis de ikke vil modtage hende, til amtmanden.

Herredsfogeden svarer, at han ikke kan antage nogen person, før personen er blevet lovligt overbevist om de fauter, der er begået, men det tilkommer husbonden og øvrigheden tillige med anklageren, hvorfor hun ved samme middel, hun er tilført, bør bortføres til vedkommende, hvorfor det pålægges de mænd, der kom med hende, at levere hende til en eller to af hendes anklagere. (24/8). (Sagen fortsætter).

Gunde Ulf, kgl. delefoged har ladet stævne Maren Christensdatter (en anden end i forrige sag) med hendes lavværgede Peder Christensen i Store Hillerslev til at møde med hendes fæstebrev. Han har ladet syne et stk. fjord liggende mellem Mikkelt Hjulmands agre og et øde hussted, som stod uholdet med balleskorn eller med havre og balle undtagen noget, der stod bygkærve på. Noget af kornet var der forskel på, ligesom det kunne være to gange sået. De så hverken skel eller mærke. Gunde Ulf tilbyder i dag Maren Christensdatters broder Peder Christensen, at han lader kornet høste og tage i forvaring til sagens uddrag, da kornet ikke kan stå længere uden tilsyn. (Se nedenfor).

Christen Christensen i Kløv har ladet stævne Staphen Christensen i Skovsted til synsvidne og dom, fordi han har slået og ilde medhandlet Kirsten Sørensdatters søn. Han har ladet drengen syne. Han havde et lille blodigt slag over hans næse, og der var hul i næsen midt på, og han sagde, at Staphen Christensen havde gjort det med en kølle.

Kaldsmænd havde stævnet Jens Mikkelsen og hans folk og skrev det på døren. Jens Mikkelsen vidnede, at han og hans folk gik op ad Dæssdal østen Hillerslev, og da så han, at Staphen Christensen tog en hest vesten i marken og rendte? red? Vester med kirkevejen og gennede fårehjorden af hans korn, som den lille dreng vogtede. To stunder efter kørte han (Jens Mikkelsen) til Hillerslev med præsten. Da kom drengens moder til ham ved Christen Christensens, og præsten hr. Oluf, og sagde til hr. Oluf, at hendes lille dreng havde fået hug. Hun hentede så drengen og spurgte hr. Oluf, om han ville gøre vel og læge drengen, der var blodig på næsen og i hovedet. Præsten sagde nej. Han havde ikke salve dertil. Så spurgte han om, hvem der havde slået drengen. Hun svarede, at Staphen Christensen havde gjort det. (Sagen fortsætter).

Staphen Christensen i Skovsted har ladet stævne Kirsten Sørensdatter og hendes søn Jens Christensen med 14 dages varsel (for 7 dage siden) til vidnespår. (31/8).

(3/8). Jens Andersen i Skorup fremlægger igen tingsvidner, der beviser, at han har 4 børns arv i værgemål, hvorfor han mener, at han ikke kan pålægges at være værgede for Anders Andersens børn, især da han kun har 1 td. korn landgilde, og loven siger, at ingen må have flere værgemål, end han har midler til.

Dom: Jens Andersen bør være fri for værgemål, og børnenes farbroder Christen Andersen og deres søskendebarn Laust Andersen Smed i Tveds sogn skal dele værgemålet. (19/10).

(Se ovenfor). Gunde Ulf begærer, at dette indføres:

Mads Andersen Hov på Lauritz Lassens, rådmand i Ålborg, hans gode behag har stedt og fæstet til Maren Christensdatter i Hillerslev et gadehus, som Mette Mortensdatter sidst påboede. Hun skal lade bygge 4 binding hus og nyde 2 års frihed. Derefter skal hun give årlig 3 mk. (7/9).

31. august.

Gunde Ulf, kgl. delefoged, har ladet syne adelvejen fra Bromølle bakke og op ad Kløvs bakke.

(24/8). Med kgl. Maj.s ridefoged fra amtstuen Christen Poulsen på kgl. Maj.s vegne har ladet stævne Søren Christensen i Hjørdemål Klit og hans kone Maren Christensdatter angående den ulempe, hun kan have tilføjet folk ved at beskadige deres mælken. Præsten i Hjørdemål attesterer, at Maren Christensdatter har været berygtet for trolddomskunster, og flere vidner, at hun var berygtet for trolddom, og at hun havde taget det gode af deres mælkind. (7/9).

Claus Herluf Pors begærer, at retten vil udnævne 4 mænd, som sammen med ham og rettens betjente kunne høre, hvad Mikkelt Pedersen Voldum bekender, og siden arrestere og forbud gøre, på hvad billig kan eragtes, så og forsegle, om fornøden gøres. (5/11).

Peder Marcussen, tolder, har ladet taksere, hvad der er drevet i land ved Vixø bou fra et vrage af en Kallundborg Krejert.

Anders Pedersen i Nørby får afkald fra Laust Mogensen i Hjørdemål på sin hustrus Karen Pedersdatters vegne for arv efter hendes sal. forældre Peder Andersen og Mette Laustdatter, som boede og døde i Nørby.

(24/8). Christen Christensen i Kløv på en fattig kvindes og hendes søns vegne af Skovsted, som er overfaldet af Staphen Christensen ibd., fremstiller vidner. Det ene vidne så, at Staphen Christensen slog drengen 2 slag eller 3, og så, at han slog ham omkuld og hørte, at drengen græd. Det andet vidne vidner ligeså, men så ikke, at han blev slået omkuld.

7. september.

(31/8). Gunde Jacobsen Ulf på Søren Christensen i Klit og hans hustru Maren Christensdatter deres vegne har ladet stævne folk i Klit (Hjardemål sogn) angående, hvad de beskyldte hende for i Hjardemål præstegård.

Desuden er stævnet to vidner, som ikke er mødt, hvorfor de forelægges at møde i dag 8 dage. (14/9).

(24/8). Gunde Ulf, kgl. delefoged, har ladet stævne Mads Hov i Østerild til at fremvise fuldmagt og jordebog og andre dokumenter på det hus i Hillerslev, han har bortfæstet. Han er ikke mødt.

Opsat 1 måned. (19/10).

14. september.

(27/7). Hæderlige og vellærde Hans Nielsen af Hesseldal på egne og medinteresseredes vegne af Vigsø sogn har ladet stævne Mikkell Christensen, foged på Torp til dom angående tørveskær.

Samtidig har han på egne og de nævnte personers og kgl. Maj.s tjeneres vegne ladet stævne Mikkell Christensen til syn og vidner angående Bjerre eng, Langgårds og Søborgs eng, og stævnet Peder Lauritsen i Langgård og hans søn Laurits Pedersen for truselsord og andre til syn og vidner.

Synsmænd vidner, at de har været på åstederne og fundet mange diger, som ikke har været gjort i stand i år eller flere år. Hans Nielsens eng, som kaldes Eskes eng, var digerne forfærdigede i forår, så de nogenlunde kunne holde hildede øg ude, dog nu ikke uden skår. De syntes, at et dige var nedkastet, og at en vogn var kørt over et sted. Vodtborre engdige var gjort nogenlunde i stand i år, bjerre eng ligeledes nogenlunde ved magt undtagen 2 eller tre skifter, og det var Torp tjeneres. På Søborg mark så de ingen diger uden en gammel røgl, som har været dige i forrige tider. (Sagen fortsætter).

Samme fremstillede vidner. Peder Jensen i Votborg vidner, at han har set, at Langgård tyende har drevet Langgårds fæ i Bjerre eng i år, enddog før alt høet var bjerget, og når fæmonet drev ad Søborg mark, da vogtede han på det og drev det i Bjerre eng igen. Peder Votborgs datter og Hans Nielsens tjenestekarl vidner også.

Mikkell Foged mener, at vidnerne ikke har vidnet på fersk fod til 1. ting, som loven kræver, og at deres vidnesbyrd derfor ikke skal komme ham til skade. (28/9).

(7/9). Gunde Jacobsen Ulf på Maren Christensdatter, Søren Christensen i Klit, hendes vegne har ladet stævne Hjardemål sognemænd til at vidne i den trolddomssag, som er rejst mod hende. To vidner siger, at de var i præstegården, da folkene beskyldte hende, men at der var nogen tvist mellem dem, men ikke egentlig kunne huske, hvad de sagde. Herredsfogeden ville ikke forelægge dem eden, da ingen kan vidne på en andens mund eller når de for tidens langheds skyld ikke kan mindes klart. (28/9).

Den 7. september er forkyndt forordning om ryttergodset i Danmark.

I dag læst kontrakt mellem Jørgen Kås til Faddersbøl og borgmester Enevold Nielsen angående det skib, som strandede ved Faddelsbøl strand, hvorpå er kvitteret for 500 sld. af Jørgen Kås og Hartvig Kås.

21. september.

Jørgen Faldsted på sin principals vegne har ladet vurdere Anders Kjeldsens korn i Sennels (marknavne).

Amtskriver Jens Hansen lader opbyde en øde gård i Kjelstrup, som Maren Andersdatter skal have beboet, men som ingen i 1685 såvel som før har haft i brug.

Gunde Ulf har ladet stævne Niels Poulsen i Thisted for skældsord til Jens Bødker i Kjelstrup. Et af vidnerne ikke mødt. Sagen opsat 8 dage.

28. september.

(14/9). Velagtbare Christen Poulsen fremstillede for retten Maren Christensdatter af Klitten, som er beskyldt for trolddomskunst, hvorefter han fremlagde Maren Christensdatters frivillige bekendelse, som skal følge herefter. (Se nedenfor).

(14/9). Mikkell Christensen, foged på Torp, har ladet stævne Hans Nielsen i Hesseldal og hans dreng, Peder Jensen i Votborre og hans datter m.fl. til vidnespår og folk til at vidne. Laust Enevoldsen i Søborg vidner, at han har det sønderste og østerste skifte i Bjerre eng, og at han en dag i høst så, at Hans Nielsen kom ridende og red efter Peder Lauritsens hyrde fra Langgård 2 eller 3 gange og jagede ham fra hans fæ. Da gik hyrden hos hans fæ, og han var i køret, da Hans Nielsen jagede ham. Han blev spurgt af Mikkell Christensen, om Peder Langgårds fæ havde gjort skade på hans eng, mens hans hø var der. Han svarede nej, hverken hans eller de andre deres. Flere vidner siger, at de ikke ved, at Peder Lauritsens fæ har gjort dem skade. En siger, at der en dag var noget af Langgårds fæ inde i hans skifte, men kun 3-4 stykker, og han gennede dem straks ud.

(Se ovenfor). Maren Christensdatter af Klitten hendes bekendelse om hendes kontrakt med Fanden oplæst. Underskrevet af hr. Hans Spjelderup i Thisted, Ib Jacobsen Lugge, Ove Ottesen organist og Hans Høg, farver. (12/10).

Hans Nielsen i Hesseldal på egne og medinteresseredes vegne på den ene side og Mikkell Christensen Foged på Peder Lauritsens vegne i Langgård og på Laurits Enevoldsen i Søborg hans vegne på den anden side irettelægger dokumenter og begærer dom.

Hans Nielsen irettelægger tingsvidne af 14/9. Mikkell Foged irettelægger syns-

og tingsvidne 24/8 og svarer, at Hans Nielsen ikke i ringeste måde beviser, at der er gjort nogen skade, lidt eller stort. Desuden er hans vidner villige vidner, hans dreng og Peder Jensens datter, og nogle medinteresserede, som vidner i deres egen sag.

Peder Lauritsen tilbyder sin ed på, at hans kreaturer ikke har været i Bjerre eng med hans minde.

Dom: Torps tjenere i Langgård, Søborg, og andre steder bør holde deres diger så vel som Hesseldal, Bjerre og andre vedkommende og gøre dem forsvarlig høje. Og om Peder Langgård eller andre skulle have nogle gårdbrydere i deres hjord, som har for vane at nedkaste digerne, da skal de holde øje med dem også udenfor hegnetider, eftersom der ikke alle steder er råd på digetørv uden stor skade og somme steder er det besværligt at komme til for vand. (I hegnetiden = når høet er på engen. Udenfor hegnetiden var engen fælles).

5. oktober.

(31/8). Niels Christensen i Lille Hillerslev på Claus Herlufs vegne tiltaler Hans Axel Pors for gæld og regnskab. Han irettelægger en kvittering fra Hans Axel Pors for 600 rdl., som Anne Arenfeld havde lånt mod pant i omtrent 36 td. hartkorn i Ullerupgård, og som Claus Herluf Pors nu har betalt ham med rede penge i overværelse af herredsfogeden og Gunde Jacobsen. Dateret 4/7 1686.

Hans Axel Pors siger, at han gav sin broder denne seddel, og da lovede hans broder, at han ville leve i rolighed uden trætte med ham, og herefter skulle de ikke søge ting eller trætte med hinanden. Desuden lovede han, at hvis Hans Axel Pors endnu skyldte ham noget, ville han forære Hans Axel Pors's datter Anne Helvig det. Han erklærer nu, at han ikke har fået en skilling af denne gæld, men han gav ham kvittering, fordi han lovede at holde fred. (19/10).

Peder Jensen i Brund har ladet syne skade på en ager.

Erik Nielsen af Skinnerup bød sig i rette, da han var indstævnet til dom, og mener, at han nu bør forskånes, til der stævnes på ny.

Jørgen Christensen af Rær bød sig i rette og foregav at være indstævnet af borgmester Christian. Han gav nu Niels Christensen i Lille Hillerslev fuldmagt til at svare for ham og leverede sit fæstebrev.

Niels Jensen i Fårtoft har ladet stævne Anders Kåstrup og Mads Brund af Thisted angående korn, som de har ført af hans jord utiendet. De mødte ikke. Opsat 14 dage.

12. oktober.

(28/9). Maren Christensdatter, Store Sørens kone i Klit har bekendt, at det var hendes moder Zidsel Pedersdatter, som boede og døde i Hillerslev, der havde lært hende trolddomskunster, et år før hun døde. Hun døde for 12 år siden. m.m.

Gunde Ulf på amtskriverens vegne fører vidner på, at den gård af forrige Erik Quitzous gods, som ligger i Kjelstrup, og som Maren Andersdatter påboede af

hartkorn 9-7-1 1/3 var øde 1685 som før. Der er ingen bygninger på den, og jorden er ubrugt, og den svarer ikke til nogen proprietær, hvorfor den i dag udbydes, om nogen vil fæste eller antage den.

Hans Olufsen fremlægger vidnesbyrdsvidne af folk i Hjørdemål sogn om Maren Christensdatters trolddomskunster.

Optaget til dom i dag 8 dage, så kvinden videre kan betænke, om noget skulle touchere hendes samvittighed, at hun ikke med retten skal overiles i så vigtig en sag. (19/10).

19. oktober.

Læst forordning om proviantskat, økse- og flæskeskat.

(12/10). Christen Poulsen af Thisted har ladet stævne Maren Christensdatter, Store Sørens Christensens hustru. Han irettelægger tingsvidner.

Dom: Hun bør for sin grove ugudelighed lide efter lovens 6. bog, 1. kap., 9. artikel. *)

(5/10). Claus Herluf Pors har ladet stævne Hans Axel Pors og Mikkel Vuldum til vidnespår, og folk til at vidne. Alle vidner ikke mødt. De forelægges at møde om 8 dage.

Knud Pedersen på amtmandens vegne lod læse en kgl. befaling om, at Laust Christensens enke i Tved og Prebjørn Pedersen om, at de skal møde for amtmanden, at deres tvistighed kan forekommes. Prebjørn Pedersen er ikke mødt. Han skal møde inden i morgen aften med sine kontrakter. (9/11).

*) Danske lov 6,1,9 lyder: »Befindes nogen troldmand eller troldkvinde at have forsvoret Gud og sin hellige dåb og Kristendom og hengivet sig til Djævelen, den bør levende at kastes på ilden og opbrændes«.

Maren Christensdatter, Store Sørens hustru i Hjørdemål, blev frikendt ved landstinget, efter at sagen den 1. november 1686 var indstævnet til stadfæstelse. Landstingets dom blev afsagt 1. december 1686 og lød på, at

»De imod Maren Christensdatter førte beskyldninger og vidner bør magtesløse være og ikke komme hende på liv eller frelse til hinder eller skade i nogen måde«.

Sognepræsten i Hjørdemål, hr. Peder Nielsen Sengeløs, skrev derefter til biskop Bornemann i Ålborg og forespurgt, hvordan han skulle forholde sig overfor kvinden, da hun jo overfor ham havde tilstået. Siden hun kom hjem, var hun ikke kommet til kirke, i 13 uger, »thi hun havde en ond og bange samvittighed. Menige sognefolk har afsky for hende, ønskende intet hellere, end at hun måtte udryddes af sognet . . .« Han spørger, »om samme løgnagtige kvinde, som godvillig har bekendt det, hun har været berygtet og sigtet for, bør at tolereres her i sognet og fra al straf og disciplin eximeres«. Skrivelsen dateret Hjørdemål 2. marts 1687.

Biskoppen svarede 8. marts 1687, at hvad der før var passeret med denne kvinde, måtte enhver svare til overfor Gud og sin samvittighed, »og Gud forbyde, at hans tjenere i nogen måde med nogen uren og urigtig procedure skulle have besmittet deres hellige embede eller samvittighed. Men som landsdommerne med deres dom nu er gået imellem, og kvinden er plad frikendt, forundrer jeg mig højlig, at I endnu vil tale om nogen forfølgelse eller udryddelse eller straf og disciplin«. Han bør ikke af almuens tanker og misforstand lade sig forlede til nogen forgrubelse, men bør foreholde sognefolket, at de farer vild, idet de vil være kloge over øvrigheden og holde den for skyldig, som retten har kendt for uskyldig . . .

Maren Christensdatter havde overfor landsretten nægtet alt, og sagt, at man havde tvunget og lokket hende til bekendelse ved gode ord og brændevin.

(Efter »Jul i Thy« 1937, s. 47 ff., K. Magelby Sørensen: »Heksen fra Thy«. Se også Historisk Årbog 1919).

(7/9). Gunde Ulf, kgl. delefoged, fremviste et synsvidne af 24/8 angående det hus, Maren Christensdatter i Hillerslev iboede. Af synsvidnet fremgår, at huset ligger i enden af en ager, som hører til den gård, Mikkell Hjulmand ibor. Han fremlægger også et tingsvidne af 30/3 1686, hvoraf ses, at samme hus altid har været medtjener til Mikkell Hjulmands gård, som nu er hjemfalden til kongen for skatterestancer.

(24/8). Ing Pedersdatter, sal. Anders Gades i Nors leverer Laust Smed og Christen Andersen, Anders Gades broder i Nors 20 sldl. Laust Smed skal være værge for Maren Andersdatter, og Christen Andersen for den anden pige. (11/1 1687).

Niels Poulsen i Thisted gav til kende, at en person ved navn Jens Christensen Bødker i Kjelstrup forleden havde nogle ukvemsord til ham, hvad han agter at bevise med tingsvidne, og derfor i dag vil have dom.

Så mødte den beskyldte Jens Bødker, men for at undgå videre trætte havde Niels Poulsen ladet sig bekvemme til forlig. Jens Bødker undskyldte sig og sagde, at han ikke vidste at have noget ukvemsord til Niels Poulsen, og at han ikke vidste andet om ham, end hvad der er ærligt og godt. Derpå gav han Niels Poulsen sin hånd, og dermed er alt mellem dem forligt, og de skal være hinandens gode venner.

Christopher Nielsen i Rær og Laust Hollænder ibd. giver til kende, at der har været nogen tvistighed mellem dem og nogle ukvemsord, men nu er de blevet forligt, og de ved ikke andet om hinanden, end hvad ærligt og godt er.

26. oktober.

Jens Lauritsen i herredsfogedens sted. Af de 8 mænd er 4 efter lang ventetid ikke kommet til stede, hvorfor der indskrives 4 andre i deres sted.

I dag forkyndt proklama om forpagtning af konsumtionen, at de som ønsker at overtage den, skal indstille sig for Rentekammeret eller fuldmægtige.

Claus Herluf Pors begærer, at den, der sidder i herredsfogedens sted i dag, vil fremvise befaling til at betjene retten og klager over, at det har taget så lang tid at få retten sat, at nogle af hans vidner er gået bort. Han ønsker at vide, hos hvem han skal søge regres for denne ulempe. Jens Lauritsen sagde, at han havde ikke en, men tre befalinger til at fungere i herredsfogedens sted, når han var fraværende. Han behøvede ikke at lade disse befalinger læse og påskrive hver tingdag.

Claus Herluf Pors har ladet stævne Hans Axel Pors til dom for regnskab og gæld og til forbudsvidne, sigtelse og dom. Han fremstiller vidner, der beretter, at de sammen med herredsfogeden var på Momtoft for at gøre retten fyldest. I Hans Axel Pors's stue hørte de, at Claus Herluf Pors lyste efter en morter, ligesom de hørte en bekendelse af Mikkell Vuldum blive læst op. I den tilstår Mikkell Vuldum, der har tjent Hans Axel Pors, at Hans Axel Pors havde befalet ham at tage en malm-morter med støder under sin kjol i Claus Herluf Pors's stue i

Langvad. Den stod på en kakkeloven, og den blev ført på Peder Andersen i Vandtrang hans vogn til Momtoft, hvor den blev indsat i en kuffert i Hans Axel Pors's kammer.

Claus Herluf begærede ransagning, og herredsfogeden begærede nøglen til kisten, men Hans Axel sagde, at han havde ingen nøgle. Claus Herluf rakte da herredsfogeden en økse og begærede, at han ville fyldestgøre kongens lov, og Claus Herluf lagde straks sine 3 mark på dørtærskelen. Hans Axel Pors gik da til kakkelovnen og tog en dragen hugkærde ned, som sad stukket op i loftet, og vendte sig dermed til sin broder, og Claus Herluf Pors derpå straks underløb sin broder og tog fat på ham og kastede ham på en kiste og holdt ham der, til Hans Axel Pors lagde kærden fra sig. Claus Herluf havde ikke nogen kærde i sin hånd, men en lille sidekærde på siden. Så befalede han herredsfogeden, at han skulle fyldestgøre loven og ransage, og da herredsfogeden spurgte, hvor han skulle begynde, blev han henvist til en lille gammel kuffert, som stod under det vestre vindue. Men da herredsfogeden ville åbne den, satte Hans Axel Pors sig på den og ville ikke tillade, at den blev åbnet. Derimod lovede han, at han ville levere sin broder den bortstjålne morter lørdagen efter.

Vidnerne hørte ikke, at Claus Herluf lovede sin broder, at han ikke ville søge ham for gæld, eller at han lovede at give broderens datter, Anne Helvig, noget. Derpå blev ransagningen ophævet, og C. H. Pors bad vidnerne gå ind hos forpagteren og slukke deres tørst. (Sagen fortsætter). (2/11).

Claus Herluf Pors forbyder alle at købe eller til sig forhandle noget af Hans Axels gods eller løsøre, før Claus Herluf har fået sin betaling efter landsting- og højesteretsdom.

2. november.

(17/8). Peder Tomsen af Ørum begærer udlæg for restancer hos Erik Laustsen i Brund. Herredsfogeden siger, at han vil følge Peder Tomsen, hvis han vil stille kaution for, at de bøder, Erik Laustsen skal betale kongen, bliver betalt. (9/11).

(26/10). Claus Herluf Pors fremkalder vidner, der beretter, at de har hørt Mikkell Vuldum bekende frivillig det, som han i en skriftlig erklæring gav fra sig, angående hans tyveri af en morter fra Claus Herluf Pors.

Peder Andersen i Vandtrang er indstævnet, men mødte ikke. Han skal møde i dag 8 dage. (9/11).

Jens Christensen Skyum af Thisted tiltaler folk for skyld efter regnskabsbog. Dom: De skal betale.

Tolderen, Peder Marcussen, har ladet vurdere den indstrandede hollandske Krejert ved Pugdal. Der nævnes foksejl, storsejl, mesan, skonfersejl, bådsejl og en skøjte.

Christen Skriver beklager sig over, at nogle ikke har leveret ham skriverkorn. Opsat 14 dage. (16/11).

(26/10). Claus Herluf Pors fremlægger fordringer på Hans Axel Pors og domme. Poul Skrædder i Brusgård møder på Hans Axel Pors's vegne fremlægger erklæring fra ham om, at han ikke kan møde til så mange ting i Thy og Hanherred, men hans værneting er i Hals. Han erklærer også »ved Gud og hans hellige ord«, at han ikke skylder sin broder en skilling.

Dom: Claus Herluf Pors irettelægger fordringer, hvorimod Hans Axel Pors intet har fremført, som kan vise, at fordringerne er betalt, men ved sin tjener i et skriftligt indlæg edelig erklærer, at han ikke skylder sin broder noget. Men da han ikke har bopæl her, uden som gæst, og har bortforpagtet sin gård og nu bor i Hals, og han ikke personlig er til stede, tør jeg ikke dømme, men henviser sagen til hans værneting. (9/11).

9. november.

Rentekammerets ordre angående staldøksnes angivelse og om okse- og flæskeskat.

Prebiørn Pedersen har ladet stævne Maren Christensdatter til vidnespårer og folk til at vidne.

Amtmandens fuldmægtig mener, at der ikke bør føres vidner, før de umyndige børns formyndere og amtmanden, som har fået kgl. befaling til at påtale enkens sag, er stævnet.

Herredsfogeden svarer, at da den kgl. ordre sigter til at få en ende på sagen, tør han ikke forlænge den ved at nægte vidneførsel.

Vidnerne beretter, at Maren Christensdatter hverken havde brød eller tyende til at gøre arbejdet, og derfor oplod hun gården til Prebiørn Pedersen.

Knud Pedersen, amtmandens fuldmægtig, spørger Prebiørn Pedersen, hvorfor han har indgået et sådant forligelsesmål for at fortrænge hende fra gården, som han under ægteskabslofte havde fæstet. Han svarede, at det var af den årsag, at engen og marken med kornet var forskyldt, og tilmed var hun en ødsel kone, og han kunne ikke skaffe noget så hurtigt, at jo kærtingen og andre kunne øde det ud. (Sagen fortsætter).

Gunde Ulf, kgl. delefoged, har ladet stævne Prebiørn Pedersen til vidnespårer angående arrest, og fremkalder folk, der vidner, at de i morgen for 3 uger siden forkyndte arrest til sagens uddrag for og på Prebiørn Pedersen, hvad han også tilstod for adskillige beskyldninger, han for kongen og amtmanden var angivet for. (16/11).

(2/11). Claus Herluf Pors har ladet stævne Peder Andersen i Vandtrang og spørger ham, om det var med hans minde, at han kørte til Momtoft med den morter, der blev stjålet i Langvad. Han svarede, at Hans Axel Pors befalede ham at køre foran ind i Momtoft. Han blev spurgt, hvem der bar morteren ind. Han svarede, at det gjorde Hans Axel Pors.

Søren Jensen af Vestergård tiltaler Peder Andersen Borsen i Østerild for skyld efter regnskabsbog.

Dom: Han skal betale.

Claus Herluf Pors irettelægger Hans Axel Pors' kvittering for 600 rdl., som hans moder skyldte ham, men som hans broder har betalt. (1/2 1687).

(2/11). Gunde Ulf, kgl. delefoged tiltaler Erik Laustsen i Brund og irettelægger en dom af 11/11 1685 angående, at Erik Laustsen havde forhindret udlæg hos ham med magt, og en dom af 18/5 sidst angående hans vold mod Christen Nielsen og hans datter med krav om, at han skal stille borgen for de trusler, han udstødte mod Christen Nielsen, da det kan ventes, at han ikke vil undse sig for at udføre dem. Han kræver ham dømt.

Dom: For sin ulydighed bør han miste sin fred, og hvis han ikke inden fastsat tid betaler sine bøder, skal han rømme.

16. november.

Ikke mere i denne tingbog.

Tingbogen 1686 fortsætter i bindet Hillerslev Herreds Tingbog, november 1686—marts 1688.

Fol. 3. a.

16. november 1686.

(9/11). Knud Pedersen på amtmandens vegne efter kgl. befaling til denne om at føre sag mod Predbjørn Pedersen, fordi Maren Christensdatter, enke efter L.(aust Chri)stensen i Tved i Hjørdemål sogn, har klaget til kongen over, at han har fordrevet hende fra hendes gård.

Der er pålagt Predbjørn Pedersen arrest indtil sagens uddrag, hvis han ikke kan skaffe kaution. Han har ikke noget fast opholdssted. Siden han kom fra gården og oplod den til Niels (. . .) strup, har han været hos . . . Lange på Øsløs Bisgård, når han ikke var i . . . og æskede hans gæld, og nu har han sit tøj hos Niels Christensen i Krægpøt. Han lå nu på sin (rejse?) og ville have været ad Norge igen. (30/11).

(2/11). Christen Skriver tiltaler folk, fordi de ikke har leveret ham skriverkorn. Christen Sørensen i . . . sted svarer, at han har været i sin gård i 15 år og har ikke svaret skriverkorn i 14 år. Niels Jensen i Brund svarer, at hverken hans fader eller farfar har svaret skriverkorn af det bol, hans moder påbor. Opsat 14 dage. (30/11).

23. november.

Læst kgl. befaling om skattekorn, at der kan gives penge i stedet for korn.

Jens Christensen Skyum i Thisted har stævnet Staphen Christensen i Skovsted til vidnespårer, og Christen Christensen Knakkergård og Laust Christensen, ibegge i Skyum og Niels Mikkelsen (Fjersløff?) tilholdende i Thisted til at vidne. Staphen Christensen tiltales for skyld efter regnskabsbog (meget tøj til

konen, også sko) og for 9 sidl., som han havde lånt til at betale for et slagsmål i Kløv, og som vidnerne bekræfter, at han er skyldig, efter hvad han selv har berettet for dem. Tingsvidne.

Gunde Jacobsen Ulf på Laurits Nielsens vegne i Thisted tiltaler efter opsættelse Niels Jensen i Spanggård i Østerild for skyldige penge.

Dom: Han skal betale.

30. november.

Anders Knudsen i Thisted tiltaler folk for skyld efter regnskabsbog.

Dom: De skal betale.

Mikkel Christensen, foged på Torp, har ladet syne Poul Christensens fæstehus i Sårup, og har ladet stævne vidner, som beretter, at Poul Christensen boede i det hus, indtil han drog bort og fæstede en gård på kgl. Maj.s stav. Hvem der havde brudt huset ned, vidste de ikke. Mikkel Foged spurgte Poul Christensen, om han havde noget at klage over. Han svarede, at han var påsat 1 rdl. mere end den sædvanlige afgift, som var 3 mark. Han nægtede at have ført noget bort fra huset.

Synsmændene vidnede, at huset havde ikke andet end jordvægge, og det kunne ikke opbygges igen med jordvægge, tømmer og tag for mindre end 5 sidl. (14/12).

Amtmandens fuldmægtig, Knud Pedersen, har ladet syne klitterne og har ladet lede efter klittag i husene. (Sagen fortsætter).

Samme har ladet stævne folk, hos hvem der er fundet klittag. Det ene sted siger konen, at de ikke kunne undvære klittag. De måtte have det, hvor de så fik det. (14/12).

Knud Pedersen påræbte Niels Lucassen og Laust Nielsen, begge af Østerild, som nu for retten tilstår en klage, de har indgivet og underskrevet. Knud Pedersen havde straks efter, at han havde modtaget klagen givet defogeden en seddel, at han skulle lade syne kvinden og huset og forfølge sagen efter lands lov, dog på Jens (!) Lucassens og Laust Nielsens egen bekostning. (Sagen fortsætter).

Gunde Ulf, kgl. defoged, har ladet stævne Palle Rantzaus skytte Peder, som sidst logerede hos Christen Pedersen i Østerild, til vidnespårer og sigtelses pårør og sigtelses pårør og Anders Sørensens søn ved Østerild kirke med lige lovmål angående hvad slagsmål, der var sket i Laust Nielsens og Niels Lucassens hus i Østerild 7/11. Han fremstillede folk, som har synet Laust Nielsens kone og havde set et blåt slag på hendes venstre arm, som hun sagde, at skytten havde gjort hende. (Sagen fortsætter).

Peder Skytte er indstævnet, og folk vidner, at han kom ridende til Anders Kirkes, og Anders Kirkes søn var med, hver med sin bøsse på sadelen. Så red de

ind i Laust Smeds og Niels Lucassens gård. Laust Smeds kone kom løbende nær til skyttens hest, og så slog han hende med hans kårde. Hun lod sig falde, som hendes datter befalede hende, men stod op igen og gik ind. Skytten gik også ind, og det gjorde vidnet også. Han så at skytten drog sin kårde og bad Laust Smed, at han ville give ham sin hånd på, at alting skulle blive i rolighed. Et andet vidne siger, at skytten jog ham ind i Laust Nielsens hus, og han løb så i buret, og der hørte han, hvorledes skytten turnerede i stuen og begærede, at Laust Smed ville give ham en pipe tobak, så skulle alting være godt imellem dem. Laust Smed svarede, at han ikke kunne give ham tobak, før han kunne se, om hans kone levede. Tilmed havde han ingen årsag til at give ham tobak, ikke heller havde han været i selskab med ham. Laust Smed lå på sin seng, og vidnet hørte, at skytten drog sin kårde og slog Laust Smed, så det skruap efter, så bad hans moder Laust Smed, at han skulle tage et slag til, hvortil han svarede og svor: Nej ville han ikke. I det samme tog Laust Smed kården fra skytten og ville have brudt den i stykker, og dermed løb skytten ud, og Laust Smed frygtede, at han skulle komme igen med sin bøsse, hvorfor han flyede skytten kården igen. Et tredje vidne havde set, at skytten red bort fra huset. Han gik ind, og folkene klagede sig over, at skytten havde slået dem.

(16/11). Preben Pedersen og Maren Christensdatter, afgangne Laust Christensens i Tved i Hjørdemål sogn har sluttet forlig for at undgå videre proces. Han skal give hende $\frac{1}{2}$ tønne saltet kød, 1 tønne rug, 1 tønne byg og 4 sidl. i rede penge.

(16/11). Christen Skriver i Bjerre tiltaler folk, der ikke har leveret ham skriverkorn.

Dom: De skal betale.

7. december.

På hr. Anders Nielsens vegne i Nors fremkom Anders Pedersen degn i Nors og tiltalte Anders Sørensen Skårup i Vorring, for korn, han havde lånt 1682 og for redsel, kage, æg og ost for 1685 og 1686. Opsat 8 dage. (14/12).

Laust Svensk i Hansted lover at give Peder Brixen 5 rdl.

Mikkel Foged på Torp på hr. Peders vegne i Hjørdemål tiltaler Jens Jørgensen i Spanggård i Østerild for skyldige penge. Opsat 8 dage. (14/12).

Niels Christensen i Lille Hillerslev på Oluf Bådsgårds vegne i Hansted har ladet stævne Clemed i Bjerre og Laust Laustsen Svensk med 6 ugers varsel til dom. (11/1 1687).

Staphen Pedersen i Hinding og Niels Fisker ibm. er blevet enige om en arvelod, Niels Christensen Fisker havde at prætere hos Staphen Pedersen, efter hans sal. moder. Staphen P. skal give Niels Fisker 24 skæpper godt ydefærdigt byg.

Niels Fisker giver afkald til Staphen Pedersen for arv efter hans sal. stiftfader Poul Lauritsen og hans sal. moder Johanne Nielsdatter.

14. december.

Peder Jensen i Votborg har ladet stævne Clemed Christensen i Bjerre og Niels Tousgård ibd. til dom for gæld. Clemed Christensen efter hans faders Christen Pedersens obligation 22/7 1676. Niels Tousgård 19 sidl. Niels Tousgård ikke mødt.

Dom: Clemed Christensen skal betale. Sagen mod Niels Tousgård opsat til snapstirsdag. (11/1 1687).

Mads Bagge ved Klitmøller tiltaler to mænd i Hinding for skyldige penge. Opsat 8 dage. (21/12).

(7/12). På hr. Anders Nielsen i Nors hans vegne mødte hans degn Anders Pedersen, som havde ladet stævne Anders Skårup i Vorning for lånt korn og småredsel af den halve gård, han ibor.

Anders Skårup svarede, at da han kvitterede Søgård, tog Henrik Jørgensen af Viborg fra ham, alt hvad han havde, og derimod lovede at betale hr. Anders de 2 td. rug, hvorfor han henskikkede Ubbe Christensen i Koldkud til hr. Anders, og Ubbe Christensen lovede, at de 2 td. rug skulle betales hr. Anders af Henrik Jørgensen.

Dom: Skønt Anders Sørensen protesterer og mener, at Henrik Jørgensen skal betale, men ikke fremlægger noget nøjagtigt, skal han betale, og Anders Sørensen kan igen søge regres hos de vedkommende.

Mikkel (Christensen) Foged på Torp har ladet stævne Poul Christensen i Sårup til dom. Han begærede opsættelse, da han vil finde kvitteringer. Opsat til snapstirsdag. (11/1 1687).

(7/12). På hr. Peder Nielsens vegne i Hjardemål mødte hans tjenestekarl og beviste at have stævnet Jens Jørgensen i Spanggård til dom for gæld. Dom: Han skal betale.

(30/11). Knud Pedersen på amtmandens vegne tiltaler Christen Simonsen i Hansted og hans to søskende samt Jacob Nielsen i Blegj hule, fordi der er fundet klittag hos dem.

Christen Simonsen svarede, at han ikke havde noget med huset at bestille, men hans to søstre Boell og Maren, sad i huset. Jacob Nielsen er ikke mødt. Opsat til snapstirsdag. (11/1 1687).

21. december.

(14/12). Mads Bagge i Klitmøller efter opsættelse tiltaler Christen Mikkelsen og Mads Mikkelsen i Neder Hinding for skyldige penge. Mads Mikkelsen tilbyder på egne og sin konefaders vegne at betale.

Dom: De skal betale.

Christen Andersen Kolsgård af Øsløs på sin husbonds vegne tiltaler Else Nielsdatter, som havde tjent på Kølbygård, og Anders Bro, som har haft tilhold hos Jens Madsen på Broen i Hunstrup, og Else Tomasdatter, som havde tjent der, for lejermålsbøder. De har været dømt til at betale, og siden er der forsøgt udlæg, men uden resultat.

Dom: De skal straffes på formue eller på krop eller med fængsel.

Claus Herluf Pors har ladet stævne Moust Laursen i Tveds sogn for gæld. Kendelse: Da sagen på grund af Jens Laustsens på skrift og Moritz Lauritzens benægtelse findes noget stridig opsættes den til snapstirsdag for bedre oplysning. (11/1 1687).

Her ender indførsler 1686.

Af tingbogen til 1686, november 1688, marts fra folio 16 a. til fol. 149 a.

Snøpstirsdag, 11. januar.

Anbefalet, at kvartalsskatten skal ydes inden d. 21. og familie- og folkeskatten inden d. 14. ds.

Læst missive fra borgmester Christian Mortensen Lelius og borgmester Enevold Nielsen angående om nogen vil stede og fæste Ullerupgård eller noget deri, 80 td. hartkorn, at de da vil angive dem for borgmestrene, som vil holde dem fri for skatter til mikkelsdag, give dem tre års frihed for landgilde og anden afgift og være dem behjælpelig med bygningstømmer. De skal nyde den ottende part af ager og eng for 10 td. hartkorn.

Mikkel Langballe har ladet syne Nebel mark for sandflugt. (Specificeret).

Borgmester Christian Mortensen Lelius på sin tjener Niels Christensens vegne i Tousgård, fremlægger en kontrakt mellem ham (Niels Christensen i Tousbierig) og to af hans søsterbørn Jens Christensen og Karen Christensdatter, som er hans søster Margrete Christensdatters børn, om at de skal overtage gården, da han er blevet blind. De skal føde og klæde ham og give ham seng og varme hans livstid, betale hans gæld og skatterne osv., og hvis en af dem bliver gift, skal denne overtage gården og betale den anden. Denne kontrakt er konfirmeret af borgmesteren på egne og Maren Nielsdatters vegne.

Gunde Ulf på Laurits Nielsens vegne i Thisted titaler folk for skyld efter regnskabsbog.
Dom: De skal betale.

Claus Herluf Pors gav i dag klage over træbroerne næst ved Bromølle. De er meget vanskelige at komme over, og der er ikke rækværk ved siderne. Amtmandens fuldmægtig Knud Pedersen advarede derefter vedkommende, at broerne så snart som muligt bliver gjort i stand.

Claus H. Pors har ladet stævne Anders Tomsen i Abildhave m.fl. og irettelagde en dele på forskrevne personer af 3/7 1678. Hvortil Gunde Ulf og fogeden på Torp svarede og fremaskede kontrakten, som denne dele er grundet på. Den blev ikke fremvist, hvorfor sagen er opsat 3 uger, og Claus H. skal da fremvise originalkontrakten. (1/2).

Peder Marcussen, tolder, har ladet vurdere en tønne tobak, som var drevet ind for Bådsgårds strand og to tønner tobak, drevet ind norden Rosøre. Den ene tønne var i stykker. Al tobakken var gennemvådt af havvand og kunne ikke bruges. Tønderne havde ligget længe i havet, da de var overgroet med mos. Tønder og tobak vurderedes til ikke over 1 sletmk. Ved Klitmøller var også inddrevet en tønne tobak af samme beskaffenhed, vurderet af tolderen for 2 sletmark.

Mikkel Foged på sin husbonds tjeneres vegne i Sønderby i Østerild forbyder alle uden dem, som det med rette tilkommer, at have nogen brugelighed i deres byfælled.

(14/12 1686). Mikkel Foged på Clemed i Bjerre hans vegne har stævnet Peder Jensen i Votborg til vidnespår og folk, der vidner, bl.a. Jens Skolemester. De vidner, at Peder Jensen i Bjerre kørte noget korn, mens Clemeds fader endnu levede, bort på hans vogn. Faderen, Christen Pedersen, boede i den gård, som Christen Skrifer nu bor i. En vidner, at Peder Jensen havde en lille ager ved denne gård. Han såede i den og førte kornet bort. Laust Smed var hos Clemeds moder, da hun lå på sit yderste. Hun bad ham gøre en kiste og sagde, at hun ikke vidste rettere, end at Peder Jensen var betalt. Jens Skolemester vidnede, at han også var hos konen, da hun lå for døden. Hun bad ham skrive hendes testamente og sagde også, at hun ikke vidste rettere, end at Peder Jensen var betalt.

(7/12 1686). Niels Christensen i Lille Hillerslev på Oluf Bådsgårds vegne, som også var til stede. — Formedelst de begge er fulde for retten, er de henvist til at stævne på ny og deres rus imidlertid at få udsovet. (!)

Herredsfogeden påklager, at Niels Christensen i Lille Hillerslev, defoged, befindes for retten at være fuld og derfor ingen rolighed kunne have for buldren, råben, banken, hvorvel jeg ofte har bedt ham give lyd og plads, at jeg ikke skulle forårsages at idømme ham hans 3 lod sølv, har han dog ikke villet aflade, både af modvillighed og fuldskab, måtte jeg tildømme ham at betale 3 lod sølv, hvilke penge han straks har at betale, før han videre i retten kan tilstedes, og han sin rus får udsovet.

(19/10 1686). Simen Pedersen i Nors på sal. Anders Gades enkes Ing Pedersdatters vegne får afkald fra Christen Madsen i Nors og Laurs Nielsen (Andersen?) Smed i Tveds sogn og Christen Andersen i Nors, den sal. mands broder for den arv, Anders Andersen Gade havde lovet sine tre børn Anders, Maren og Anne som mødrearv efter deres moder, sal. Dorte Andersdatter, nemlig 40 sldl. og en kvindekåbe. Arven skal deles efter loven (sønnen får lige så meget som døtrene tilsammen).

(21/12 1686). Claus Herluf Pors tiltaler Moritz Laursen i Tvedsogn efter opsættelse. Moritz Laursen svarer, at han har bud hos sin husbond efter dokumenter, og han begærer igen opsættelse. Claus Herluf Pors protesterer og vil ikke tillade yderligere opsættelse.
Kendelse: Da bonden oplyser, at han har bud hos sin husbond efter noget hos hans husbond Jesper Nielsen i Års (Århus), forårsages jeg, for at jeg ikke skal forse mig, at opsætte sagen endnu 3 uger, for at ingen skal kunne beklage sig over at være overilet af retten. (1/2).

Mikkel Foged på Sønderby mænds vegne i Østerild forbyder igen alle uvedkommende at have nogen brug i deres byfælled.

(14/12 1686). Knud Pedersen på amtmandens vegne tiltaler Jacob Nielsen i Blegihule og to kvinder i et hus på Hanstholm for brug af klittag.
Dom: De skal lide efter loven.

(14/12 1686). Mikkel Christensen Foged på sin husbonds vegne tiltaler Poul Christensen, som er vejet fra et hus i Sårup uden lovlig opsigelse.
Dom: Han skal opbygge huset og svare den sædvanlige afgift, indtil han kan demonstrere skellig årsag til at opsiges huset.

18. januar.

Gunde Ulf har ladet stævne Preben Pedersen til Christen Hansens i Østerild, hvor han har begået lejermålet, og i Krægpøt, hvor han skal have sit ophold. Desuden stævnet Margrethe Jensdatter i Østerild, som har udlagt ham som barnefader, Niels Pedersen Kier, tjenende i Klastrup og Else Nielsdatter til Bertel Andersens i Østerild, alle til at betale lejermålsbøder.

Mikkel Christensen Foged mener, at den ene kvinde hører til hans husbonds stavns og begærer opsættelse.
Opsat 14 dage.

Mikkel Foged tiltaler Søren Simensen af Hansted for lejermålsbøder. Han har begået lejermål med Karen Madsdatter, (som han nu har ægtet), da han var i sin faders brød (i Rær?).
Dom: Han skal betale.

Laurits Nielsen, Niels Christensen Tanges søn på Ballerum får afkald fra Niels Poulsen i Skinnerup på hans hustrus Maren Nielsdatters vegne og fra Peder Nielsen i Kåstrup på sin hustrus, anden Maren Nielsdatters vegne for arv efter deres fader Niels Christensen Tang, som endnu lever, og moder, Kirsten Laustdatter, som boede og døde på Ballerum.

Jens Mikkelsen Smed på Hald i Sennels sogn får afkald fra sin søn Claus Jensen for arv efter hans fader, Jens Mikkelsen, der endnu lever, og hans moder Mette Jensdatter, som boede og døde på Hald.

Anders Christensen, født i Hov i Store Hillerslev får skudsmål af 24 mænd og flere. De vidner, at hans fader var sal. Christen Andersen, som var født i Hov, og hans moder var Maren Villadsdatter, datter af sal. hr. Villads N. (Simonsen), sogneherre til Sjørring med anneks, og at de ikke ved andet om ham, end hvad godt og ærligt er.

Knud Pedersen begærer tingsvidne på dette instrument: Amtmanden tilholder kgl. Maj.s bønder, at de hvert år, så længe de har rum, skal plante 3 humle, 3 æbletræer, pæretræer eller andre gode træer og 10 pil, og hver gårdmand skal årlig så 1 skæppe hampefrø, hver halve gårdmand ½ skæppe. De må ikke fiske i deres gårdes tilliggende sø eller mølledam uden amtmandens tilladelse, og på konges grund forbydes al ulovlig tørveskær og brug.

25. januar.

Jens Christensen Skyum i Thisted tiltaler folk for skyld efter regnskabsbog. Tomas Nielsen i Skinnerup begærer opsættelse.

Dom: De skal betale, dog da Tomas Nielsen ses at have betalt en del efter regnskabsbogen, skal han gøre afregning med Jens Skyum, eller omgås dermed efter loven.

Lauris Laursen, degn i Sennels, har ladet stævne Mogens Christensen i Bundgård i Sennels til dom for hvad korn Mogens Bundgård formenes efter loven at betale.

Opsat 14 dage, da Mogens Christensen ikke er mødt, og jeg er i slig dont ubekendt. (1/2).

1. februar.

(11/1). Claus Herluf Pors tiltaler folk i Østerild efter dom her af tinget 30/4 1678 og efter opsættelse for rest af forskrivning.

Gunde Ulf svarer på de indstævntes vegne, at ingen husbond kan pålægge flere eller større afgifter, end der står i jordebøgerne.

De sagsøgte beediger, at de har betalt, hvad de var skyldig, mens Anne Arenfeld levede. Gården er nu på andre ejeres hænder.

Dom: Ingen bonde kan forpligte sig til noget usædvanligt uden husbondens minde, hans gods til besværing og måske ødelæggelse, men bønderne bør betale Claus Herluf Pors hans omkostninger ved processen.

(9/11 1686). Claus Herluf Pors irettelægger en obligation fra Hans Axel Pors samt nogle andre gældsbreve, og han begærer, at herredsfogeden vil følge ham til Momtoft og arrestere Hans Axel Pors her i herredet indtil sagens udgang. Herredsfogeden svarer, at han vil gøre det på torsdag, så vidt loven tillader.
Claus Herluf Pors begærer efter opsættelse 21/12 1686 og 11/1 1687 dom.

(11/1). Borgmester Enevold Nielsen i Thisted på Jesper Nielsen Hutfelds vegne formener, at da Claus H. Pors har forhvervet 2 domme 26/11 1678 og 16/9 1679 over Moust Laustsen i Tvedsogn og siden har ladet dommene henligge i mange år upåtal, skønt han burde have søgt udlæg inden år og dag eller ladet dommen forny, så kan hans fordring være tvivlsom, og da der ikke er givet bonden kvitteringer på hans landgilde, men han ved ed vil og kan erholde, at han ikke er noget skyldig til Claus Herluf Pors, og da Claus H. Pors ikke bevisligger sit tilkrev, beder jeg, at bonden må tages i ed.

Dom: Da dommene er forældet, og da Claus Herluf Pors vedgår, at han har modtaget en stud og en hoppe og en anden tid heste og vogn, og dette ikke er dekorteret i hans fordring, som omfatter nogle år før den tid, skødet blev udstedt, og da han ikke har givet kvitteringer, og da bonden ved ed erklærer, at han ikke er noget skyldig, så frikendes bonden Moust Lauritsen for Claus Herluf Pors's tiltale.

Er i dag som i dag 8 og 14 dage læst advarsel og forbud til kgl. Maj.s bønder her i herredet, som 18/1 findes indført.

8. februar.

Læst kgl. befaling angående sædedegnene og deres løn.

Gunde Ulf på Oluf Langgårds vegne i Thisted tiltaler Christen Juell i Bjerre for skyldige penge og korn.

Dom: Han skal betale.

Gunde Ulf på Anders Smeds vegne i Hunstrup tiltaler folk for smedeløn, forstrakt jern og halm. Opsat 8 dage. (15/2).

(25/1). Laurs Laursen, degn i Sennels, søger efter opsættelse Mogens Christensen Bundgård for degnekorn. Niels Christensen i Lille Hillerslev på Ørum tjeneres vegne og Gunde Ulf på kongens tjeneres vegne forlanger, at Laurs Laursen skal bevise, at han er indsat som sædedegn. Han svarer, at biskop Bornemann har kaldet ham efter hr. Anders Pallesens begæring. Mogens Christensen er den eneste, han har sagsøgt, men han håber, at andre nu vil betale ham hans degnekorn.

Dom: Da Laurs Laursen har virket uden modsigelse som degn en 3 års tid, skal han nyde sit degnekorn.

15. februar.

(8/2). Anders Smed i Hunstrup hans sag mod nogle indstævnedes er igen opsat 8 dage.

Anders Kjeldsen har ladet syne den bolig i Hillerslev by, han nu har i fæste. Der var et lille gammelt hus, som intet tag fandtes på. Tømmeret vurderedes til 2 sld. Andre huse var der ikke.

Hr. Jens Pedersen i Rær lader bekendtgøre, at hans signet med bogstaverne IPP er han frakommet, hvorfor det nu kasseres.

Mikkel Foged forbyder sin husbonds tjener at leje eller låne jord ud og at fiske i Torper sø, Meil sø, Rær og Bjerre søer, uden de kan have det i mindelighed, og at køre over Torp endels jord og Torp tjeneres mark.

Blev i dag udbudt den øde bolig til Sennels kirke, om nogen vil antage sig den.

22. februar.

Læst forpagtningsbrev til Emmike Eriksen på konfiskation i Thisted by og omliggende distrikt.

Christen Christensen i Skovsted på sin søster Else Christensdatters vegne tiltaler Staphen Christensen i Skovsted angående hendes arvelod, som Staphen Christensen har i formynderskab. Opsat 8 dage.

Niels Christensen, defoged til Ørum på mag. Jens Jylbyes vegne i Viborg tiltaler Christen Tøgersen og Tomas Jensen i Kjelstrup, tjener til Viborg skole, for restance i flere år.

Fremlagt et tingsvidne af 24/1 1682, hvorefter Christen Tøgersen havde svaret, at han 1680 havde ydet 3 td. byg i Viborg, og forleden år ydede han til Jens Svendsen i Thisted 3 td. byg. Desuden har han 1675 ydet 3 sld. i Viborg. Tomas Jensen har ligeledes betalt noget, og de erklærer, at de ikke har kunnet betale mere på grund af de store skatter og soldaterudskrivningen. Der fremlægges også et tingsvidne af 3/11 1685, hvori det også bevidnes, at de har ydet noget til Laurits Nielsen i Thisted på Viborg Skoles vegne og et vidnesbyrdsvidne af samme dag, hvorefter de 13 gårde i Kjelstrup var øde og kun 3 i brug. Den ene af dem bebos af Christen Tøgersen og Tomas Jensen. Den er ganske forskyldt og er en ringe ejendom, så det synes, at de ikke kan svare deres fulde landgilde og skatter.

Desuden fremlagt kvitteringer for, hvad de to bønder har betalt.

Dom: Hvorvel deres tingsvidne og foregivende kan være sandt, mig endogså nogenledes bevidst, at der ikke kan gøres udlæg hos dem uden deres ruin, så kan jeg ikke frikende dem efter den akkord, de har gjort, med mindre husbonden vil anse deres lejlighed og dispensere, så de kan blive ved gårdene, men tilfinder dem at betale deres landgilde.

1. marts.

Poul Pedersen i Skinnerup fremkalder vidner angående kirkens tiende af tre boliger der i sognet, og stævner Jens Madsen i Skinnerup og sal. Peder Andersens enke (Birgitte Christensdatter) til vidnespår.

Erik Christensen i Skinnerup vidner, at der er ydet 16 skp. byg af hver bolig, men han har hørt af gamle folk, at der skulle være lagt 1 skp. på. Christen Henriksen har hørt det samme, men mener ikke, at det er sket i hans tid, og han mindes 40 år. Tomas Nielsen ibd. vidner, at han i 13 år har oppebåret kirkens tiende, og da har han ikke krævet mere end 15 små skp. af hver bolig. Anders Pedersen Koch vidner, at hans gårdkvinde, Birgitte Christensdatter, der yder lige med ham, har ydet 15 små skp. byg ligesom han i 20 år, og Jens Madsen og hans sal. fader ydede det samme.

To mænd har været hos den gamle Birgitte Pedersdatter i Skinnerup for at høre hendes vidnesbyrd om den omtvistede skp. byg. Hun vidnede, at for 69 år siden, da hun var hjemme hos hendes fader, Peder Christensen Poulsen, da tog Jens Christensen, Jep Christensen Boesen og Anders Madsen hver 1 skp. byg på dem for sal. Tomas Christensen af hans kirketiende, eftersom de to var hans brødre og Peder Poulsen hans hustrus fader og Anders Madsen hans svoger, og de lovede at give de 4 skp. byg deres livstid, som hun mindes, de også gjorde, men hun mindes ikke, at det blev lovet for deres børn og efterkommere. Den ene var hendes fader nemlig Peder Christensen Poulsen. (5/4).

Christen Tomsen i Bundgård i Tømmerby på hans husbond baron Christian Juels vegne tiltaler nogle bønder for restancer. Hvorimod Søren Mikkelsen fremviser kvitteringer.

Kendelse: Opsat 3 uger, da der findes stridigheder i denne kvittering, der er udstedt til Mikkel Madsen.

Christen Christensen i Skovsted tiltaler sin broder Staphen Christensen ibd. for hans søster Else Christensdatters fædrearv, som han har hos sig, og som han ikke har villet udbetale. Staphen Christensen blev spurgt, om han havde registrering og skifte efter hans fader. Han svarede, at Christen Christensen som hans ældste broder bør fremvise registrering.

Kendelse: Eftersom adskillige misligheder og urigtigheder findes mellem forskrevne søskende, og det ikke er bevist, hvordan der er omgået med stervboet, hvad der dog bør bevises, opsættes sagen 4 uger. (15/3).

Gunde Ulf på kgl. Maj.s vegne tiltaler Margrete Jensdatter af Østerild, Preben Pedersen, Else Nielsdatter og Niels Pedersen for lejemålbøder.

Dom: De skal betale.

8. marts.

Gunde Ulf i dag i herredsfogedens sted og Christen Andersen i Jensby i skriveren Christen Madsen Skonnings sted.

Forkyndt restancer på kongens tjenere i herredet.

Niels Christensen lyser efter nogle breve, som i dag 8 dage er frakommet ham.

Hans Axel Pors lader udbyde, hvad løsøre, kreaturer og andet her i landet er ham tilhørende, som nogen vil afhente det for billig værd.

15. marts.

Læst forordning om dukatons, realer, Albertij og Kreutzdalers forhøjelse, som hver skal ophøjes 2 sk.

Niels Christensen, defoged, på sin husbonds tjeneres vegne har stævnet Jens Jensen Kortegårds arvinger og har ladet syne den gård i Kortegård, han fradøde, og en halv ødegårds sted, han også havde i fæste. (5/4).

Hans Axel Pors's tjener Niels Pedersen lader lyse efter en karl, Christen Christensen Svensk, som er borttrømt og var nogle penge skyldig. (22/3).

22. marts.

(15/3). Hans Axel Pors lader 2. gang lyse efter Christen Christensen Svensk, der skal være født i Hansted, og er rømt fra ham.

(1/3). Christen Christensen i Skovsted på sin søster Else Christensdatters vegne har ladet stævne Staphen Christensen i Skovsted til vidnespårer, og Peder Christensen i Kjelstrup og Jens Mikkelsen i Skovsted til at vidne, samt nogle flere vidner. Jens Mikkelsen vidner, at Staphen Christensen gav hans hustru Maren Christensdatter og hendes søster Anne Christensdatter breve på hver 40 sidl., samt 10 sidl. for bryllupskost, men om det var arv efter deres fader, vidste

han ikke. Noget var betalt, og siden havde Staphen Christensen revet hans kones brev i stykker. Christen Nielsen i Nørgård i Sennels vidnede, at Staphen Christensen lovede at give hans hustru Anne Christensdatter 50 sidl., den tid hun skulle i ægteskab med ham, men om det var arv, vidste han ikke. Peder Christensen i Kjelstrup vidnede, at hans broder Staphen Christensen lovede ham og hans 2 søstre Maren og Anne, hver 50 sidl. til arv efter deres sal. fader, fordi Staphen Christensen skulle nyde boets midler efter deres fader, Christen Bertelsen. Han har selv fået sin del. Mikkel Christensen Bødker vidnede, at han havde tjent hos Christen Bertelsen, og da hørte han, at både søskende og moder snakkede med Staphen Christensen om, at han skulle give hver af sine søskende 50 sidl., både de gifte og de ugifte, fordi han skulle nyde alt, hvad der fandtes i boet, korn, kreaturer og andet. (5/4).

(8/6 1686). Gunde Ulf på Erik Nielsens vegne i Skinnerup fremkalder som vidner Niels Poulsens dreng i Skinnerup, navnlig Christen Christensen, og Erik Nielsens tjenestedreng, Christen Olufsen, angående Mette Olufsdatter og hendes forhold, samt om en karl, der holdt til hos hende i vinter. De vidner bl.a., at karlen, Jens Christensen Skorup, arbejdede for hende og takkede hendes huse, men ikke om, at han opholdt sig hos hende. De har truffet Jens Schorup hos Mette Olufsdatter, og en havde spillet kort med ham. Der blev spurgt, om hun havde et lønkammer, han kunne skjules i. Der blev svaret, at hun havde et kammer, men det var ikke et lønkammer, men et bur. De havde set, at han kom ud fra buret, men hun var ikke hos ham. Hun var i stuen. De blev spurgt, om hun ikke havde begæret noget af dem. De svarede, at hun havde begæret nogle ærter, men hun bad dem ikke om at stjæle dem eller købe dem. En aften, da det var blevet sent, og det var mørkt, klagede den ene sig over, at der var så langt hjem (til Baun), og hun tilbød da, at han kunne ligge hos hende og hendes barn. Mette Olufsdatter blev spurgt, hvor gammel barnet var. Hun svarede, at han var 11 år.

Mette Olufsdatter fremlagde en erklæring fra hr. Hans Spjelderup, (sognepræst i Skinnerup), hvori han efter samråd med provsten kræver, at hvis nogen virkelig kan bevise noget uskikkelig imod hende af selvsyn og ikke efter andres sigende, skal sagen behandles ved gejstlig ret, men hans medhjælpere i sognet har ikke fornummet noget uskikkelig hos hende.

30. marts.

Formedelst knog og stor vinters hårdhed kunne ingen komme til tinget 30. marts 1687, som var næste søgnedag efter påskehelligdage.

5. april.

Ting holdt i Hillerslev for vinter og stor storm.
Læst forordning om en hel kop- og kvægskat.

(1/3). Poul Pedersen i Skinnerup irettelægger efter opsættelse på tingsvidne 13/2 1683 sidst (!) samme tingsvidne og kræver, at Jens Madsen og Birgitte Christensdatter skal betale årlig 16 små tyboskæpper byg i kirketiende. Foregående tingsvidner irettelægges.

De to tiltalte irettelægger Birgitte Pedersdatters vidne om forholdene for 69 år siden (1618) og svarer, at de aldrig har betalt mere end 15 små skæpper.

Hendes søn, Jep Christensen svarer på hendes vegne, at ingen kan forlade sig på hendes vidne; for hendes alderdoms skyld vidste hun mange tider ikke, hvad hun selv sagde.

Dom: Da der ikke blandt det, som er vidnet, findes noget så kraftigt som tingsvidnet af 13/2 1683, kan jeg ikke befri de to tiltalte, men finder, at de skal svare 16 små skp. byg for året 1686, hvis der ikke er betalt noget.

Christen Ibsen Horreboe får afkald fra hans stedsøn Niels Christensen i Lille Hillerslev på arv efter hans moder, Kirsten Jensdatter, som endnu lever.

(15/3). Anders Eriksen i Kortegård i Hillerslev sogn på sal. Jens Jensens, som boede i Kortegård, hans enke, Anne Tomasdatter, hendes vegne får afkald fra Christen Andersen Havre i Østerild på sin moders, Johanne Jensdatters vegne, Jens Christensen i Hillerslev på egne og to søstres, Anne og Mette Christensdøtres vegne og Opher Jensen i Østerild på sin kones Boell Olufsdatters vegne på arv efter sal. Jens Jensen Bagge i Kortegård på moders, hustruers egne eller søskendes vegne. (12/4).

(22/3). Christen Christensen i Skovsted på sin søsters, Else Christensdatters vegne tiltaler Staphen Christensen ibd., som er hans broder, for arv efter deres fader Christen Bertelsen i Skovsted. Staphen Christensen siger, at der ikke var noget til hende og irettelægger et tingsvidne af 11/9 1683, hvorefter bl.a. Christen Christensen i Skovsted med hans moder, Maren Staphensdatter og hans søskende Peder, Anne og Maren og Else var indstævnet, og to mænd vidnede, at de var i Skovsted i sal. Christen Bertelsens bo for at registrere og vurdere, og da kunne boets formue ikke strække nærmere til gælden end 90 sldl. Denne registrering, som var på slet papir, oplæste Staphen Christensen for retten. Senere gav han som grund til, at han havde lovet de tre af hans søskende hver 50 sldl., at de havde været hjemme hos ham og arbejdet, mens Else havde tjent andre.

Dom: Da der ikke er holdt skifte efter loven i herredsfogedens nærværelse, men kun i en ridefogeds fra Vestervig, og scharteket kun er på slet papir og ikke agtes for lovligt skifte, og da han har givet forskrivning til to af sine søstre på 50 sldl. og selv har sønderrevet det ene, ved jeg ikke andet at kende, end at han bør give sin søster Else lige så meget som de andre, nemlig 50 sldl. (19/4).

Hr. Anders Nielsen Lyngby i Nors, provst, lader udbyde annekspræstegården i Tved sogn, om nogen vil antage den efter akkordering. (12/4).

Hans Axel Pors lyser 3. gang efter Christian Christensen Svensk, som er rømmet med nogle penge, som han skylder efter sin forskrivning. (7/6).

Niels Christensen i Lille Hillerslev har ladet stævne Tomas Nielsen i Skinnerup angående restance af Kronens endels hede i Vang sogn, som han har i fæste.

Dom: Han skal betale.

12. april.

(5/4). Hr. Anders Nielsen Lyngby i Nors lader 2. gang udbyde annekspræstegården i Tvedsogn, om nogen den med frihed vil antage.

Mikkel Foged på Torp har ladet stævne Torp tjenere for restance.

Kendelse: Opsat 14 dage, da ingen ved, hvad der kan svares på tiltalen.

Mikkel Foged protesterer forgæves og mener, at det er nok, når han nu er mødt med jordebogen.

Tre mænd fra Hillerslev tilbød i dag at vidne, da de er stævnet dertil i dag og ikke med videre varsel, eller også at gives igen kald og varsel.

(30/3). Laust Christensen i Kanstrup på sal. Jens Jensens enke i Kortegård, Anne Tomasdatter, hendes vegne får afkald fra Gregers Pedersen i Øsløs på sin hustrus Maren Pedersdatters vegne, Niels Christensen ibd. på sin hustrus, Anne Pedersdatters vegne og Jacob Jensen i Brønnum på sin hustrus Margrete Pedersdatters vegne og på Peder Lauritsen i Vester mølle i Grøttrup (Gøttrup?) sogn og hans broder Søren Lauritsen i Terp i Klim sogn deres og deres sal. moders vegne på arv, som de kunne tilfalde på hustrus moders vegne efter sal. Jens Jensen. (Sagen fortsætter).

Tilbydes og påråbes 2. gang Laurits Lauritsen i Nørhå at svare til sin kontrakt og modtage derefter arvelodder, og derimod som hans medbrødre at give afkald. (19/4).

Christen Andersen Kolsgård i Øsløs tiltaler Ingeborg Krabbes tjenere her i herredet for restancer.

Dom: De skal betale.

19. april.

(Hr. Anders Lyngby i Nors) lader 3. gang udbyde annekspræstegården i Tved sogn, om nogen vil antage den på billigste måde.

(12/4). Niels Christensen i Lille Hillerslev lader påråbe Laurits Lauritsen i Nørhå 3. gang og tilbyder arv efter sal. Jens Jensen i Kortegård. Derfor nu i dag 3. ting, da han eller medinteresserede ikke er mødt. (3/5).

(5/4). Staphen Christensen i Skovsted foregiver, at han har indanket sagen om hans søsters Else Christensdatters arv for landsdommerne til under kendelse af dommen, for at hans bo kan være uspoleret til sagens uddrag. (26/4).

26. april.

Gunde Ulf efter befaling i herredsfogedens sted.

Christen Andersen Kolsgård på sin husbonds tjenere deres vegne i Kløv har stævnet Mads Christensen i Kløv og hans kone Margrete Tomasdatter deres

vegne til dom angående den larm, som har været mellem dem og Tomas Christensens folk, da de stod og fyldte en møgvogn med møg, som Tomas Christensen havde ladet kaste sammen på Kløv gade. Mads og hans kone havde skældt ud og slået med en svøbe og jaget folkene fra arbejdet. Tomas Christensens kone stod og skjulte om hendes askemødding. (Sagen fortsætter).

Tomas Christensen i Kløv lader udmelde synsmænd, der i dag 8 dage skal syne det dige, som står østen i hans gård. (Sagen fortsætter).

Christen Ibsen i Kløv Mølle på Mads Christensen i Kløv hans vegne har ladet stævne Tomas Christensen til vidnespårer og to mænd til at vidne i dag 8 dage. (3/5).

(19/4). Staphen Christensen i Skovsted har stævnet Christen Christensen i Skovsted by, Bertel Christensen ibm, Peder Christensen i Kjelstrup, Anne Christensdatter i Nørgård i Sennels og Maren og Else Christensdøtre (hans søskende) til tilbud angående rigtig registrering og vurdering i Staphen Christensens bo, fordi Christen Christensen ikke anerkender den registrering, som blev holdt efter deres sal. fader (Christen Bertelsen) 25/6 1680. Han tilbyder nu på egne og sin moders, Maren Staphensdatters vegne, rigtig registrering og skifte i rettens betjentes nærværelse. (9/8).

Mikkel Christensen, foged på Nørtorp, tiltaler hans husbonds tjenere for restancer.

Peder Sørensen af Rær svarer, at forleden år er en dom angående restancer udstedt på Viborg Landsting, hvorefter ingen er tildømt at svare mere end kommissærernes afsigt melder om.

Mikkel Christensen svarer, at dommen ikke taler om gæsteriafgift, og mener, at den er bønderne i hvert fald pligtig at svare.

Kendelse: Da dommeren har lovligt forfald, opsættes sagen 14 dage. (10/5).

Christen Nielsen i Østerild tiltaler Jens Pedersen Bonch i Tved sogn for lånte penge.

Opsat 14 dage.

Niels Christensen i Lille Hillerslev på amtskriverens vegne tiltaler kongens tjenere i herredet for restancer. 2 mænd møder med kvitteringer, en med fæstebrev og kvittering.

Opsat 8 dage.

3. maj.

Anders Pedersen i Tilsted på sin søster Anne Pedersdatters vegne har stævnet Søren Mogensen i Hundborg til at give afkald og kvittering for arv efter sal. Jesper Christensen, som boede og døde i Aggerholm. Desuden stævnet Peder Bendixen i Vester Vandet som formynder for ungest Maren Christensdatter, også til at give kvittering og afkald, og Jens Christensen i Tøfting på den fraværende broder Terkel Christensens og ældste Maren Christensdatters vegne for at give afkald.

Søren Mogensen giver derefter afkald på sin hustrus, Kirsten Christensdatters vegne og Jens Christensen i Tøfting på Terkel Christensens og ældste Maren Christensdatters vegne.

Niels Christensen, forpagter på Momtoft, har stævnet Tomas Gregersen, som tjente på Momtoft og er rømt, første gang i dag 14 dage, men om fredagen kom han igen, mens Niels Christensen var inde i stuen, og der var ingen folk i gården, og gik ind i borgestuen og tog nogle klæder. I går morges kom han igen, og Niels Christensen gav ham mad sammen med folkene, men da Niels Christensen og folkene gik i marken, gik han igen rundt i husene og i lade og gik så sin vej. Da N.C. kom hjem af marken, gik svinene i laden, og den hest, N.C. plejede at ride på var lukket ud af stalden. N.C. tror, at han gjorde det, for at N.C. ikke skulle have den at ride på, hvis han ville søge efter ham.

(26/4). Mads Christensen i Kløv og hans kone på den ene side og Tomas Christensen og hans kone ibd. på den anden side akkorderede og Ølev forenet om den lille tvist, der har været mellem dem om en mødding på Kløv gade, således at Mads Christensen skal nyde stedet i år og i tilkommende år skal Tomas Christensen og andre være tilladt at bruge stedet til blanding af møg.

(19/4). En fattig kvinde af Hillerslev, Ing Falquorsdatter, angav at være arving efter Jens Jensen Kortegård og kunne tilfalde 2 smark 6 sk., som hun har nødig, hvorfor hun beder om, at en eller anden vil give afkald på hendes vegne til enken Anne Tomasdatter. Det gør så hendes frænde, Jens Christensen i Hillerslev. (10/5).

Gunde Ulf på amtskriverens vegne tiltaler kongens bønder for restancer (specificeret). Christen Christensen i Skovsted beråber sig på, at hans frihedsår endnu ikke er til ende. Jens Smed i Kløv og Christen Madsen Skrivers mener, at de ikke skylder så meget, og Jens Smed mener, at der aldrig var betalt gæsteri af hans gård.

Dom: De skal betale, hvad de ikke med dokumenter kan bevise er betalt.

10. maj.

Inspektør Petersen tiltaler Claus Herluf Pors, Hans Axel Pors, kaptejn Molch (senere Molche (= Moltke?)) i Fladstrand og frue, Anne Catrine Pors, samt jomfru Birgitte Pors efter et pantebrev, udstedt af Anna Arenfeld, hvorpå skyldes 244 rdl. med pant i jordegods (specificeret), og han forlanger nu at tiltræde pantet, og hvis det ikke strækker til, at få erstatning af hendes arvinger.

Gunde Ulf fremlægger et indlæg fra Hans Axel Pors og hans søstre, hvori de påstår sig frifundet, dels fordi inspektøren ikke før har oplyst, hvilket gods han har pant i, så det muligvis er overtaget af andre, dels fordi deres broder, Claus Herluf Pors, har tiltaget sig godset, og derfor må svare dertil, eller dem, der nu har det pantsatte.

Dom: Inspektøren tilfindes at tiltræde sit pant efter pantebrev, så vidt endnu resterer, når først ved landstinget ridemænd er udnævnt til at gøre indførsel.

Søren Laustsen i Bloksgård og Jens Christensen i Klitten gav til kende, at de var indstævnet af Claus Herluf Pors, men hvorfor, vidste de ikke, og da de ikke er stævnet videre end til i dag, formoder de at være fri, så han må stævne dem igen, hvis han har noget at tiltale dem for.

(26/4). Mikkil Christensen, foged på Torp, tiltaler han husbonds tjenere for restancer, nemlig gæsteri. Bønderne fremlægger en landstingsdom, hvorefter de ikke skal svare mere, end kommissærerne har sat dem til.

Dom: Da landstingsdommen kun nævner landgilden og ikke gæsteri eller herlighed, bør bønderne yde gæsterihavre, hvis det kan bevises, at der er tale om gæsteri.

18. maj.

Onsdag, næste søgnedag efter pinse.

Mikkil Christensen, foged på Torp, har stævnet Christen Løbber i Hansted og har ladet syne hans faders, gl. Christen Løbbers hus for brøstfældighed. Han blev spurgt om, hvor længe han havde boet og, om han havde stedt og fæstet huset. Han svarede, at han havde boet der, siden hans fader døde for 5 år siden og gjort det arbejde på Torp, som han var tilsagt til. Han boede der med kone og børn. Arbejdet, han havde gjort på Torp, gjorde han for sin moder, som havde huset (i fæste). Han blev spurgt, med hvad hjemmel, han boede i huset. Nu var han flyttet fra huset imod Mikkil Fogeds vilje. (Sagen fortsætter).

Samme fremstiller vidner, som siger, at Christen Løbber boede i huset, siden hans fader døde og til for 8 dage siden. (14/6).

Samme på Christen Døuhals vegne tiltaler Mikkil Madsen Borup i Rær for penge, han skylder på en vinterhest.

Dom: Han skal betale.
(Opsat 14 dage). (31/5).

(12/5 1685). Anders Nielsen Mørch beklager sig. Han har for nogen tid siden fået et vidnesbyrdsvidne her af tinget om hans fattigdom og vanførsel, men tingsvidnet er i denne besværlige tid og den strenge vinter blevet vådt og fordærvet, hvorfor han beder om at få det fornyet, hvad der også i tinghørernes påsyn er ham tilladt.

Tingsvidnet af 19/5 1685 gentaget.

Hæderlige og vellærde og unge mand Jens Nielsen Trøje lader på Hjardemål bymænds vegne læse deres bys vedtægt og grandebrev af 17/5 1687. (Grandebrevets tekst findes ikke indført).

(3/5). Den ofte pårøbte Laurs Laursen af Nørhå, hvis hans hustru Anne Falquorsdatter og hendes søster, anden Anne Falquorsdatter fremkom for retten og begærede, at de måtte få de få skillinger, de skulle have efter Jens Jensen Kortegård. Laurs Laursen kunne ikke selv møde for svaghed, og derfor giver Tor Tomsen på deres vegne afkald til Jens Jensens enke.

552

Laust Sørensen Smed i Kløv har ladet syne et stykke eng, som kaldes Husmands eng, og har ligget til sal. Jens Pedersens hus i Kløv, men har været øde 10 år og flere. Synsmændene takserede engen til ikke at kunne svare mere til leje end 2 slmark.

(19/4). Niels Christensen i Lille Hillerslev på enkens vegne i Kortegård tiltaler nogle folk, bl.a. Peder Henriksen i Bromølle for skyldige penge. Peder Henriksen mener, at han har betalt med arbejde og andet, men har intet bevis, og tør ikke aflægge ed.

Dom: De skal betale.

24. maj.

Læst forordning om handelen på St. Tomas i Vestindien, og forordning om fremmed småmønts afskaffelse og holstenske mønts reduktion, og om at grov mønt undtagen specier må udføres. Desuden politimesterens ræssive om at inkvirere om stutteri hos præster, forpagtere og bønder.

Desuden om jagt og skytteri, om bryllupper, barsler, om drik under prædiken og om arbejde om helleidage.

Anders Eriksen i Kortegård på Hillerslev kirkes vegne tiltaler Tomas Christensen i Hillerslev for restance af hans gård til kirken.

Dom: Han skal betale.

Christen Nielsen og Christen Mikkelsen, kirkeværger i Østerild tiltaler de forrige kirkeværger efter kirkens bog for 60 rdl.

Opsat 6 uger. (5/7).

31. maj.

(10/5). Mikkil Foged tiltaler efter opsættelse Mikkil Madsen Borup for, hvad han skylder Christen Døvhal.

Dom: Han skal betale.

Anders Jensen i Hillerslev gav i dag 1. gang last og klage over dem, som lader deres grise og svin løbe løse over hans korn.

Niels Christensen i Lille Hillerslev har på sin husbonds vegne stævnet Mikkil Langballe for Søgårds port for restance af kongetiende af de sogne, som er til Søgård, og som Mikkil Langballe oppebærer, og da tienden ikke er ydet i rette tid, kræves fæstet forbrudt.

Desuden er stævnet forlovningsmænd i Tved sogn og to mænd i Sennels sogn for rest af deres kongetiende, som ikke er ydet i tide og derfor bør være forbrudt.

Christen Nielsen i Hinding på hr. Anders Lyngbyes vegne har ladet syne den gård i Hinding, som Christen Simonsen sidst i fæste havde og iboede. Husene kan ikke repareres for mindre end 9 sldl.

553

7. juni.

Gunde Ulf på begge borgmestres vegne i Thisted har ladet stævne Niels Christensen, forpagter på Momtoft til syns og vidnespårer angående ulovlig lyngslet i Ullerupgårds hede. Vidner siger, at de har synet nogle pletter i denne hede, hvorpå der var slået lyng. Imellem denne hede og Momtoft hede var der et kast, som var skel. (Sagen fortsætter).

Samme fremfører vidner, som har set pigen på Momtoft og to andre kvinder, der slog lyng i Ullerupgårds hede. De sagde, at de var Niels Christensens folk og slog lyng for ham. Niels Christensen havde sagt, at de skulle slå noget lyng, der hvor lyngen var bedst, men hun vidste ikke, at det var Ullerupgårds hede, da de var ukendt og vidste ikke, om hun var gået vild eller ej.

De fandt andre piger, der slog lyng. Den ene sagde, at hun var Søren Andersens pige i Thisted. Hendes husbond havde bedt Ib i Sennels om at vise dem noget hede, hvor de kunne slå lyng i Sennels hede. Vidnerne havde været hos Søren Andersen i Thisted, som sagde, at hvis pigerne havde slået lyng andre steder, var det imod hans vilje.

En mand vidnede, at da de var gået i deres hede for at grave tørv, så de to kvinder, der slog lyng i Ullerupgårds hede. Den ene tog en byrden løng og gik dermed til Sennels. Den anden slog to hug lyng, som blev liggende på stedet.

Gunde Ulf på Hans Axels vegne har ladet syne Momtoft (synsmænd ikke udmeldt af retten). De så bl.a., at der var lagt jordvægge op mod nogle vægge, og det ville forårsage, at fod og stolper ville rådne. De synede også marken og heden.

Mikkel Foged på Torp har ladet syne Jens Danielsens gård og huse, nemlig et hus, som El Schøtte ibor og den part af Jens Meders gård, som der ingen huse var på. Han viste dem sit fæstebrev, hvorefter han var forpligtet til at bygge 6 bindinger ladehus. De vurderede, hvor meget de kunne koste.

Niels Christensen i Lille Hillerslev på Hillerslev og Kåstrup bymænds vegne har stævnet Bjerre bymænd, folkene i Hesseldal, Baun, Tousgård, Vodtborg og Søborg, samt Mikkel Foged på Torp til synsvidne.

Synsmænd, udnævnt af tinget, har synet deres gærder og diger.

Nogle diger var brøstfældige, så de ikke kunne nedholde hildede øg. (2 eksempler) eller holde hildede øg nede. Noget kunne ikke diges for vand. (14/6).

Erik i Skinnerup gav klage over Brund mænd, som lader deres får vogte mellem hans køer og bæster, som han formener er gevalt.

Gunde Ulf gav klage over nogle svin og gæs, som drives over hans korn.

(5/4). Gunde Ulf på Hans Axels vegne har stævnet Christen Christensen Svensk, født i Hansted, som sidst tjente Jep Laursen i Bundgård og rømmede. Hans Axel Pors har betalt 24 sldl., som Christen Svensk skulle betale Knud Henrik Galt, fordi noget tøj, som denne havde leveret Christen Svensk (til opbevaring?), var

blevet borte. Christen Svensk havde forpligtet sig til at betale pengene til Hans Axel Pors. Mikkel Pedersen Vuldum havde sagt god for Christen Svensk. Hans Axel Pors havde tre gange ladet lyse efter Christen Svensk.
Dom: Han skal betale.

14. juni.

Forkyndt amtskriverens befaling om betaling af 2. kvartals kop- og kvægskat.

Fremvist og læst et skøde, hvorefter Christian Jacobsen, forrige indvåner i Assens, nu boende i København, har solgt Bromølle, som Peder Henriksen ibor, til hr. Hans Jespersen, sognepræst til Tostrup og Uggerløse, læst på landstinget 30/3 1687. Præsten forbyder nu Peder Henriksen at svare til andre end til ham.

Christen Jensen i Abildhave tilbyder Østerild sognemænd, at han i næste høst vil svare sin kirketiende i neg og kærve og ikke på skæppen.

Peder Laustsen i Østerild, som har antaget Søren Sørensens bolig, har ladet syne gl. Søren Sørensens gård. (Bindingsværk).

(10/5). Mikkel Foged fremlagde synsvidne af 18/5 og sætter i rette, at Christen Løbber, som har boet i hans moders hus i 5 år og siger, at han ikke har stedt og fæstet samme hus, skal fremvise hans hjemmel til at bo der. Han har bortført, hvad der var i huset efter hans moders død og er flyttet bort. Mikkel Foged forlanger, at han skal bo i huset og svare ægt, arbejde og anden ydelse og svare til brøstfældighed. Han har ikke holdt skifte efter moderens død, så husbonden og andre kunne have fået, hvad der kunne tilkomme dem.

Christen Løbber svarer, at han ikke skylder husbonden noget.

Opsat 14 dage. (23/6).

(7/6). Niels Christensen i Lille Hillerslev på Hillerslev og Kåstrup bymænds vegne og på Kåse bymænds vegne fremviste synsvidne af 7/6, hvoraf det ses at mændene i Hesseldal, Baun m.fl. ikke havde holdt deres diger vedlige, og de har endnu ikke gjort dem i stand. Han kræver, at de skal betale bøde, og hvis de ikke efter denne dag holder digerne ved magt, bør de straffes efter loven.

Mikkel Foged svarer på Laust Enevoldsens vegne i Søborg, at han for kort tid siden er kommet til stedet og derfor ikke har kunnet gøre digerne forsvarligt i stand og ikke kan, hvis ikke Hillerslev, Kåstrup og Kåse bymænd vil hjælpe ham. For det andet mener han, at de nævnte bymænd og Vigsø sognefolk ikke skal lade deres bæster gå løse i deres eng og for det tredje kan de ikke gøre deres diger færdige, før Vorherre vil hjælpe med tørvej, at vandet kan søche. Han begærer opsættelse 1 måned.

Hans Nielsen i Hesseldal vil føre vidner på, at deres diger ikke kan holdes ved magt.

Opsat 14 dage, og imidlertid ikke at være de overbromænd, som før er meldt, forhinderlig i deres fæled, deres hildede høveder angående, men imidlertid at vogte for deres enge. (28/6).

Niels Christensen i Lille Hillerslev på sin husbonds vegne tilbyder frøgæld til alle, der har sået i hans tjeneres jord.

Niels Christensen, forpagter på Momtoft, har ladet stævne Hans Axel Pors og hans fuldmægtig Gunde Ulf til syns påhør og overværelse, og har ladet folk, udnævnt af retten, syne Momtoft. De så efter, om der var lagt jord eller jordvægge op mod væggene, men det fandtes ingen steder. Hvor væggene var faldet ned, var der enten hul, eller også var der slået fjæl for. Synet fortsat (specificeret).

21. juni.

Niels Christensen, delefoged til Ørum, tilbyder 2. gang frøgæld.

Mikkel Christensen Foged har stævnet Laurits Løbber i Hansted og hans kone og datter til vidner og syn angående ulovligt klittag, som er fundet i deres hus, og Peder Mikkelsen og Christen Løbber til at vidne. Peder Mikkelsen blev spurgt, om han ikke havde set klittag på gulvet. Han svarede, at han så ikke noget, som kunne være klittag, men nogle skoviske. Christen Løbber vidnede det samme. Vidnerne blev spurgt, om de ikke så sli eller sener. De svarede Nej.

(14/6). Christen Løbber i Hansted har ladet syne det hus, som sal. Christen Løbber fradøde. Synsmændene var udnævnt af tinget. Huset var 18 bindinger. Der var ikke plads at sætte en kål på. (28/6).

Anders Eriksen i Kortegård og Peder Kortegård, kirkeværger, tiltaler folk i Hillerslev sogn for resterende kirketiende.
Dom: De skal betale.

Christen Christensen i Skovsted har stævnet Staphen Christensen og har ladet syne 1) Et dige, som løber fra Staphens toftdige til 9 drag fra den gl. grøft. 2) En toft til Peder Andersens gård, hvor der var pløjet noget sået korn ned. 3) Nogle digetørvegrøfter, en skærtørvegrøft og en vårtørvegrøft, og de så en vej langs ud med Staphen Christensens ager. Samme vej var kun 1 trin fra skelstenen til samme ager, og den var så hald., at der næppe kunne køres med læs, enten hø eller korn.

Forskrevne bymænd var forelagt i dag 8 dage at møde, deres vidne at aflægge. (28/6).

28. juni.

(14/6). Hans Nielsen i Hesseldal har ladet syne sin og de andre tiltaltes enge og har stævnet Niels Christensen i Lille Hillerslev til syns påhør med samtlige Bjerre mænd for at påvise deres skifter.

(Lang historie, hvorunder der fremlægges andre synsvidner og domme).

Dom: Da det ved tingsvidne bevises, at nogle ikke kan holde deres diger ved magt, fordi Laust Enevoldsens diger til Søborg ikke er holdt forsvarlige, og han ikke har gjort sig flid at dige eller vogte skal han betale til Niels Christensen og de medinteresserede 4 sldl. i omkostninger.

Niels Christensen, delefoged til Ørum, begærer 3. ting til forbud og tilbud på Ørum tjenerne.

Jørgen Faldsted på mag. Jens Reenberges vegne i Viborg tiltaler nogle af hans tjenerne for restancer.

Dom: De skal betale. (17/7 1688).

(21/6). Christen Christensen i Skovsted fører vidner på, at der aldrig har været dige forhen fra Staphen Christensens toftdige ned til vilden (vældet), aldrig i sine dage, så længe nogen kan mindes, og at ingen havde brugelighed norden Tulsgabshøj uden de, som har boet i Peder Andersens gård i Skovsted, og er samme fraskilt jord, og de ved ikke, om det blev meldt eller ikke. Brunbakke jord er kun digetørvegrøfter og har i 30 år ikke været andet. Vejen syntes de, var henpløjet, så langt den anden ager løber langs hen med. I østre ende kan ingen komme med læs, hø eller korn. (2/8).

Christen Christensen i Hunstrup har stævnet Anders Christensen ibd. og Christen Skytte ibd. Den sidste ikke mødt.

Opsat 14 dage. (12/7).

Niels Christensen, Ørum delefoged, har ladet stævne alle Ørum tjenerne i herredet, og tilbyder frøgæld, korn og penge, til dem, som har sået i deres jord.

Gunde Ulf på Christen Laustsen Bjerres i Bjerre hans vegne stævner Lille Anders Skinnerup i Lille Hillerslev til vidnespåhør og Peder Jensen Skjelsgård til at vidne angående det skifte (byttehandel), Lille Anders og Christen Laustsen havde gjort. Peder Skjelsgård ikke mødt. Gunde Ulf vidner, at Lille Anders gav Christen Laustsen et ifolet øg for en hest, og lovede at dersom øget ikke fik føl før St. Hansdag nu sidst, skulle Christen Laustsen have lov til at udtage det bedste øg i stalden i stedet for.

Christen Kolsgård på Anders Christensens vegne i Hunstrup tiltaler folk for soldaterpenge, de skylder ham. Christen Christensen i Hunstrup svarede, at han ville bevise anderledes med Christen Skytte angående denne soldat.
Opsat 14 dage.

(21/6). Mikkel Foged på sin husbonds vegne efter opsættelse 14/6 og synsvidne 18/5 begærede dom. Christen Løbber i Hansted svarede og fremviste synsvidne af 21/6. Mikkel Foged mener, at han skal betale restancerne og blive ved huset. Dom: Christen Løbber har ikke fæstet huset, men har fæstet på en anden stav. Når han er blevet ved huset, er det sket alene for at hylde sin gamle moder, og gøre hendes ægt og arbejde, at hun ikke i sin alderdom skal udsættes. Han skal betale restancen for de sidste 2 år, 2 rdl. og sagens omkostninger, men skal så frikendes for huset.

Peder Christensen, foged på Kølbygård på borgmester Enevold Nielsens vegne i Thisted har ladet syne træbroerne østen Bromølle.

Tømmeret var så brøstfældigt, at det ikke tjente til andet end til at brænde, og broerne vil ganske gøres af ny.

5. juli.

Peder Christensen i Kjelstrup og Peder Hansen ibd. aflyser svin, grise, gæs af deres mark og eng, tofter og korn.

Gunde Ulf efterlyser 5 gamle gæs og 12 unger, som blev borttaget i sidste uge. Til mærke er den højre hælklou dem afskåret.

Christen Andersen Kolsgård på Ingeborg Krabbes vegne til Rygård, delefoged og fuldmægtig, på Maren Nielsdatter, sal. Gravers Andersens, forud boende i Vust, hendes fader Niels Tomsen ibd. hans og hendes vegne fremstillede vidner af Hansted sogn.

Laurits Lauritsen Svensk vidnede, at 1684 mellem Allehelgensdag og Mortensdag udskibede han og sal. Gravers Andersen af Vust strand med 2 skuder. Den ene tilhørte den sal. mand, og han selv førte den, og den anden førte Laurits Svensk og var styrmand på, som kaldtes Røe skude af Norge, og fuldtist de med hinanden indtil ved midnatstide. Da kom så stor en storm og Guds vejrlig på dem, så der syntes intet for dem uden døden, løgtede dog efter dem og syntes, at de da kunne være på midtstrøm mellem Danmark og Norge, og i så måder skiltest fra hinanden og aldeles intet fornam til ham siden før nogen tid derefter, da Laust Svensk i Mandal så den sal. mands skude lå i vrage og var indkommet der og lå og vendte kølen op. Det samme vidnede Peder Mikkelsen i Hansted, og begge vidnede, at sal. Gravers Andersen er druknet og blevet til havs.

(24/5). Christen Mikkelsen og Christen Nielsen i Østerild på kirkens vegne efter opsættelse 24/5 tiltaler de forrige kirkeværgere for skyld til kirken, efter kirkens bog.

Dom: De skal betale, dog skal de 11 rdl., som de mener, at de har betalt, fradrages, hvis de kan skaffe bevis.

12. juli.

Tomas Gregersen, som har fæstet en øde gård i Malle, har ladet syne græsningen til gården, som blev takseret til 6 sletmk.

(26/4). Christen Christensen i Skovsted har stævnet Staphen Christensen ibd. til dom. Dokumenterne ikke ved hånden.
Opsat 14 dage. (26/7).

Mikkel Foged har stævnet Søren Laustsen i Vorring til at møde med kvitteringer og fæstebrev og har ladet syne hans gårds brøstfældighed. (19/7).

Christen Andersen Kolsgård har stævnet Staphen Christensen i Skovsted angående en del dokumenter, syn, vidner, opsættelse og andet om det slagsmål 1684, han begik på Tomas Christensen i Kløvs tjenestedreng, og Staphen Christensen har ikke villet indløse samme breve, hvorfor Christen Andersen

mener, at Staphen Christensen skal indløse brevene og betale ham for hans møje.

Opsat 14 dage.

(28/6). Christen Christensen i Hunstrup fremstiller Christen Skytte, som vidner, at Christen Christensen førte den soldat, Jens Pedersen, til Ålborg for omtrent 11 år siden og lod selv et øg gå, og Anders Christensen lod vogn og et øg gå, og Christen Christensen kørte vognen og gjorde al bekostning med fortæring. Christen Kolsgård på Anders Christensens vegne svarer, at denne ikke er mødt, og at han beråber sig på en opskrift, som ikke er ved hånden.

Opsat 14 dage.

Niels Tomsen Kynde af Løgstør på egne og broder Christen Tomsen Kynde ibd. hans vegne fremstiller to mænd af Hovsør, som tilstår det efterfølgende. (Sagen fortsætter).

Registrering og vurdering i boet efter sal. Voldborg Lauritsdatter, som boede og døde i Hovsør. Arvinger er hendes sønner Niels Tomsen Kynde og Christen Tomsen Kynde af Løgstør, samt Mikkel Tomsen kynde.

Anders Christensen i Hovsør skal på Mikkel Tomsen Kyndes vegne føre tilsyn. Der fremlægges liste over udgifter, som sønnerne har haft, bl.a. til rejser fra Løgstør til deres syge moder og til hendes begravelse!

Mikkel Tomsen Kynde skal have betalt kisten og et par lys til at brænde over liget, og en vogn fra Løgstør til hans kone, da hun var til begravelse. Deres moder døde i juli 1686, og da blev registreringen foretaget, men først nu er boets midler vurderet og skiftet. (Specificeret).

19. juli.

Læst forordning om, at degnene skal nyde deres tiende, nemlig tredjeparten så meget, som præsterne får. De skal herefter forsynes med bekvemme boliger, hvortil proprietærene og kirkens forsvar skal gøre anstalt.

Niels Christensen i Lille Hillerslev på Lille Hillerslev mænds vegne har stævnet Poul Nielsen på Store Tang at møde til syn for hans digers vedligeholdelse, og har ladet folk syne Tangdige, der støder op til Lille Hillerslevs Ballerum fæled. De så, at nogle drag (favne) ikke var diget, men der var en gammel røgel, så det havde været diget, men ikke i 20 år. De blev spurgt, om der ikke var noget at dige med og svarede Nej. Så spurgte de, om hvor han kunne hente digetørv. De svarede, at de var ikke udnævnt til at måle, hvor langt han skulle hen for at få digetørv, men han kunne nok få dem fra et andet kær, om han ville have umage med at føre dem langt.

(12/7). Mikkel Foged tiltaler efter opsættelse 12/7 Søren Lauritsen i Vorring, fordi han ikke har holdt gården ved magt, så bygningerne næsten er øde. Desuden rester han med 2 års landgilde, og en hoppe, som husbonden havde lånt ham, har han solgt uden forlov. Han skal også have bortlejet sin jord. Søren Laustsen svarer, at de to år var høsten så ringe, at han ikke kunne betale

landgilde. Hesten har han byttet bort og fået et bæst i stedet. Han fik noget i bytte, som han betalte skatter med. Han vil skaffe kvitteringer for skatten og betale, når der bliver høstet. Han kan ikke stille kaution.

Dom: Han skal betale, også for hesten.

26. juli.

Gunde Ulf på baron Christian Juels vegne tiltaler Peder Mortensen i Hillerslev, Mikkel Madsen i Klastrup og Hans Nielsen i Hesseldal for restancer. Hans Nielsen protesterer, og siger, at han ikke kan betale mere, end kommissionerne har sat gården til. Søren Mikkelsen i Klastrup på sin gamle fader Mikkel Madsens vegne irettelægger en kvittering fra Knud Lang, dateret Kappel 26/2 1687, hvori Knud Lang kvitterer for en sum og eftergiver ham resten, samt forbyder ham at svare til andre end Knud Lang.

Opsat 14 dage. (9/8)

(12/7). Christen Christensens i Skovsted hans sag mod Staphen Christensen opsat 14 dage. (9/8).

2. august.

Mikkel Foged tiltaler hr. Anders Nielsen i Nors for, at han har ladet grave tørv i en af Torp tjeneres jord. Der føres vidner. (Se nedenfor).

Der føres flere vidner.

(28/6). Christen Christensen i Skovsted ønsker hans sag mod Staphen Christensen ibd. om det dige opsat. Opsat 14 dage. (13/12).

Niels Christensen på Momtoft oplyser en sortbrun, blisset plag, som har taget i hans korn.

Anders Eriksen i Kortegård, kirkeværge, forbyder alle, som ikke har det kongens og præstens tiende, at indføre deres korn, før de har ydet deres tiende.

(Se ovenfor). Mikkel Christensen påråber hr. Anders Nielsens tjenestekarle, som skulle have vidnet.

De forlægges at møde om 8 dage under straf. (9/8).

Forkyndt regimentskriver Engelstedts forbud mod, at nogen har sæd i rytterbøndernes jord.

9. august.

(2/8). Mikkel Christensen spørger hr. Anders Nielsens karle, om hvor de graver tørvene og satte dem. De svarer, at de kørte til Anders Nielsens i Tved sogn, og han viste dem, hvor de skulle grave. Han havde lovet hr. Anders to dages

tørvegrøft. Han anviste dem et sted, men da de havde gravet, kom vandet op fra nedden. Så fik de anvist et andet sted. Da de havde gravet tørvene og ville sætte dem, kom Anders Nielsen, Skjelsbjerg, og sagde, at hvis tørvene stod der, fik de dem aldrig. Der kunne tørvene ikke blive tørre. De satte derfor tørvene på Kjeld Groffgårds jord. Der havde været 2 karle i 2 dage og en mand til at rydde af, nemlig sand, som lå et kvarter over tørvejorden. (16/8).

Læst forordninger om silkevarer og om gæld af dem, som har forskrevet sig in specie at betale, at kreditorerne ikke må kræve mere end 6 % på danske kroner.

Gunde Ulf fremlagde en fortegnelse over dem, som bruger borgerlig næring her i landet, at de skal indstille sig på Bisgård for amtmanden for at give forklaring på deres brug og næring, de imod loven og imod borgerskabet bruger, og forbyder enhver efter denne dag at bruge nogen yderligere brug. (13/9).

(26/7). Christen Christensen i Skovsted har stævnet Staphen Christensen og fører vidner, bl.a. Torsten Terkildsens søn Anders Torstensen. De vidner, at da sal. Christen Bertelsen døde, var der 8 øghøveder i boet 4 køer, nogle ungstude, og at boet nok kunne strække til gælden. Staphen Christensen havde alene gjort sig gården nyttig.

Christen Christensen på Anne Simonsdatter, født i Hansted, nu tjenende Peder Mortensen i Store Hillerslev, hendes vegne tiltaler Peder Kirk for 3 sletnk., hun har givet ham på korn, men hverken har kunnet få sæd eller korn.

Dom: Han skal betale.

Jens Lauritsen, herredsfoged i Hillerslev (fejl for Hundborg) herred på borgmester Lelli i Thisted hans vegne har stævnet Gunde Ulf til forbud, vidnespår og dom. Borgmesteren tiltaler Gunde Ulf, fordi han har brugt borgmesterens gård i Kjelstrup, som hans formand Poul Christensen havde i fæste, og ikke fæstet den efter sit bryllup med enken. Han sætter i rette, at Gunde Ulf straks skal fæste samme gård eller have sin sæd forbrudt og ikke befatte sig mere med gården under en fuld vold.

(26/7). Gunde Ulf tiltaler efter opsættelse på baron Christian Juels vegne Hans Nielsen i Hesseldal og Mikkel Madsen i Klastrupgård for restancer.

Hans Nielsen fremviser kopi af kommissionens kendelse og attest fra sognepræsten om kapitelstaksten.

Søren Mikkelsen i Klastrupgård fremviser på sin faders vegne en skrivelse fra Knud Lang, hvori han erkærer, at gården er ham tilskødet, og at han har efterladt Mikkel Madsen restancerne.

Dom: Hans Nielsen skal betale restance, men efter kommissærernes kendelse. Mikkel Madsen skal betale, da det ikke med skøde er bevist, at restancerne også er skødet til Knud Lang, indtil andre adkomster fremvises, så vidt det ikke med kvitteringer kan bevises at være betalt.

Forkyndt 2. gang, at ingen må have nogen brug i rytterbøndernes jorder.

16. august.

(9/8). Mikkel Foged er indstævnet af hr. Anders i Nors, men ingen er fremkommet på hans vegne, hvorfor der på ny skal gives varsel. (30/8).

Forkyndt 3. gang forbud mod sæd i rytterbøndernes jord eller anden brugelighed.

Peder Tomsen på egne vegne tiltaler Niels Christensen i Lille Hillerslev for lånte penge.

Dom: Han skal betale.

Peder Tomsen på sin principals Peder Pedersens vegne tiltaler en del af Ørum tjenere for restancer (specificeret).

Dom: De skal betale. (Sagen fortsætter).

Samme tiltaler andre af Ørum tjenere for restancer. (Specificeret).

Dom: De skal betale.

Anders Pedersen i Nørby i Tvedsogn har ladet syne den bolig i Nørby, som Niels Andersen iboede og fradøde.

23. august.

Kun en af de ordinerede tinghørere mødt. Derfor er alle sager opsat til næste tingdag, da ingen andre kunne bekommes.

30. august.

Læst forordning om såning af hør, hamp og andet, og en forordning om hugget favneved, som ikke er conform med udgangne forordninger, og om frihed for skibe, der fører brændeved og bark til København.

Mathias From, forvalter over Dueholm kloster, tiltaler ældste og yngste Poul Enevoldsen i Agerholm for restancer. De mødte begge og indrømmede kravets rigtighed, men de havde ikke kunnet yde mere, end de har, uden deres ruin og armød.

Peder Marcussen, tolder, har ladet vurdere, hvad der blev bjergtet af skibet Carlskrone, ført af skipper Dirich Møfl (Møhl?) af Nejdendam i Holland, som strandede norden Hanstholm bjerg og kom fra Portugal med en ladning salt, hvoraf intet blev bjergtet. Der nævnes schonfar seigl til stormasten og schonfarsejl til fokkemasten.

(16/8). Mikkel Christensen Foged tiltaler efter opsættelse hr. Anders Nielsen i Nors for gravning af tørv.

Opsat 3 uger, så hr. Anders kan føre sine vidner. (6/9).

Knud Pedersen af Bisgård på Laust Tomsens vegne i Tingstrup har stævnet Jep Christensen og hans hustru Zidse Simonsdatter i Skovsted angående et blåt skørt, de skal have købt, og som skal være Laust Tomsens.

Som vidner er indstævnet Peder Mikkelsen og hustru Maren Sørens datter på Ullerupgård og nogle flere. Et af dem vidner, at Peder Mikkelsens datter Else Pedersdatter kom til Jep Christensens og begærede, at hans kone ville bytte skørt med hende, og hun fik da et rødt bojs-skørt i stedet for et blåt. Siden så vidnet ikke, hvor Else Pedersdatter blev af.

Et andet vidne siger, at Else kom til hans hus, og sagde, at hun ville til Østholm. Vidnet red til Thisted med skat og hørte da, at to skørter var stjålet i Tingstrup. Else Pedersdatter siger, at hun købte skørterne af en kvinde vesten Tingstrup. (Mere).

6. september.

(30/8). To karle fra Nors præstegård bød sig i rette, da Mikkel Christensen havde stævnet dem. Ikke videre. (13/9).

13. september.

Jens Lauritsen, herredsfoged i Hundborg herred udsteder efter befaling dette vidne.

Emmike Eriksen, herredsfoged, har stævnet Staphen Christensen i Skovsted til vidnespår og de 8 mænd, der 30/8 var tinghørere. Han irettelagde et skriftligt kundskab fra Peder Marcussen (tolder) og Knud Pedersen om, at de 30/8 hørte, at Staphen Christensen kom for retten med en landstingsdom, hvori Emmike Eriksen blev tildømt at betale Staphen Christensen 4 rdl. i kost og tæring. Da sagde Mathias From, forvalter på Dueholm, til Emmike Eriksen: »Der tabte I vist mere, end I vandt!« Staphen Christensen svarede (som det syntes med trodsige gebærder): »Nej mænd gjorde han ikke, for min broder lovede at betale for ham skadesløs«. Hvorpå Emmike Eriksen bad de 8 mænd drages til minde, at han for en siddende ret beskylder ham for at tage mod gave eller gaves løfte for rettens administration. Hvortil Staphen Christensen svarede: »Det gøres ikke fornøden, jeg vil give Jer, det under min hånd«: Emmike Eriksen bad ham gøre det. Han svarede med spotske miner: »Ja en anden tid, ikke nu«. Og dermed gik han af retten. Underskrevet 31/8 af Peder Marcussen og K. Riber. Dette indlægs indhold bekræftede de 8 mænd, som sammen med Mikkel Christensen, foged på Torp, og alle der den dag var til stede vidnede, at Emmike Eriksen ikke gav Staphen Christensen årsag til sådanne ord. Christen Christensen af Skovsted aflægger ed på, at han aldrig har givet eller lovet at give Emmike Eriksen noget.

Emmike Eriksen spørger Staphen Christensen, om han ikke selv var i Emmike Eriksens hus og bød ham penge for samme sag. Han svarede, at da han er en simpel betaler, ved han ikke at svare på Emmike Eriksens spørgsmål, men fremlægger landsdommernes dom, som underkender Emmike Eriksens dom mellem ham og hans broder af 5. april. (Se 15/4). (20/9).

(6/9). Mikkel Christensen, foged på Torp, tiltaler hr. Anders Nielsen i Nors for tørveskær. Han fører vidner, der siger, at hvis tørvene skal blive stående på det sted, hvor de står, vil der hverken kunne gro græs til hø eller græsning. Han forlanger, at de, der har gravet tørvene, vil vedkende sig dem nu for retten eller også indstille sig i morgen aften på Nørtorp. Ellers mener han, at tørvene bør være hjemfalden til hans husbonds tjeneste. (Se nedenfor).

(9/8). Knud Pedersen på amtmandens vegne har stævnet folk for, at de skal erklære hvis varer, de har faret med til Norge, nemlig Christen Hansen i Hjardemål. Christen Andersen i Klit, Anders Jensen i Kåstrup, Bord Nielsen til Tomases ved kirke ibd., Anders Nielsen ibd., Jens Kåstrups søn Christen i Brund, Søren og Christen Pedersen i Langgård, Niels Christoffersen Kløv, Peder i Skjelsgård og Niels Hesseldal hos sin søster i Nørby.

Det forklarer de om. (4/10).

Samme Knud Pedersen begærer efter amtmandens befaling, at Gunde Ulf leverer til amtmanden sit bestallingsbrev på sin delefoged-bestilling. Gunde Ulf svarer, at da amtmandens fuldmægtig har leveret ham bestallingsbrevet for en siddende ret, og han aldrig har anholdt om at nyde bestillingen, forhåber han, at der gives ham årsag, hvorfor han samme bestallingsbrev skulle levere fra sig og ellers bevise ham over, at han har været nachlæssig og forsømmelig i noget, han skulle have bestilt. (Der findes ikke mere om denne sag og Gunde Ulf fortsætter).

(Se ovenfor). Jens Lauritsen i Thisted på hr. Anders Niensens vegne har ladet stævne Maren Pedersdatter i Langgård til at vidne og Mikkel Christensen Foged til vidnespår. Vidnet ikke mødt eller hendes lavværge. Opsat 8 dage, og da skal de møde. (20/9).

Niels Sørensen i Borup tiltaler Christen Pedersen, tjenende i Borup, fordi han har begået lejermål med Lisbeth Olufsdatter i Borup, og da hun har været betroet nøgler til øl, mad klæder og andet boets middel, kræver han ham dømt efter loven 6, 13, 12. (Sagen fortsætter).

Mikkel Christensen Foged tiltaler Lisbeth Olufsdatter for faldsbøder, fordi hun har begået lejermål i hendes tjeneste på Borupgård på Hans Aug. gård. Dom: Hun skal betale.

20. september.

Læst forordning om korn- og proviantskat for 1688.

Jens Lauritsen, herredsfoged i Hundborg herred, på hr. Anders Niensens vegne i Nors fremkalder folk, der vidner om, hvor præsterne i Nors har fået deres tørv. Anders Christensen i Vorring mindes 40 år og er født i Nors sogn. Han mindes ikke, at der nogen sinde er gravet tørv i den ejendom, der tilhører Nors præstegård. Han har kendt to præster før hr. Anders Nielsen Lyngby. Alle

præsterne har lejet for penge eller andet vederlag skærtørvegrøft af Tveds sognemænd i Tveds kær og eng, og han har ikke hørt, at der er klaget til tinge eller stævnet derpå nogen tid. Han svarer på spørgsmål, om der er ingen tørvegrøft til Nors sogn, at der er lidt vesten en sø, og han kan huske, at hr. Anders Lyngby har ladet grave tørv der, men det kan kun gøres i tørre år. Når vandet er højt, kan der ikke graves. Hr. Anders har ikke ladet grave de to sidste år, der kunne graves, fordi der lå ganske dyb sand over. Det samme vidnede de andre. (Sagen fortsætter).

Mikkel Foged begærer dom i sagen.

Sagen opsat 8 dage, for at ovennævnte vidne kan udskrives. (27/9).

Knud Pedersen på amtmandens vegne har ladet syne Kåstrup bro fra mølledammen til Ballerum (brolagt vej).

(13/9). Jens Lauritsen i Thisted udsteder denne opsættelse:

Emmike Eriksen tiltaler Staphen Christensen i Skovsted for hans ubeviste beskyldning mod ham, idet en dommer, som modtager gunst eller gave skal afsættes. Han kræver dom efter 6,21,2 eller 6,21,7.

Opsat 8 dage, da Staphen Christensen ligger på sin sygeseng. (4/10).

Moritz Laursen i Tveds sogn har ladet to mænd efterse og vurdere, hvad Maren Tomasdatter, som boede og døde i Tveds sogn har efterladt sig, og hvad der er bekostet på hendes jordefærd. (Præsten for ligprædiken 2 sldl. degnen for at synges 2 slmk., hendes får at vogte, hendes korn at høste og indage osv.).

27. september.

Læst forordning ad interim for dem, der vil optage og fortsætte kobber- og jernværker i Norge.

Gunde Jacobsen Ulf på amtmandens og amtskriverens vegne har ladet stævne v. Klingenberg til Ørum og hans fuldmægtig Poul Maes angående Kjelstrup bymænds fælle, som Kielsgårds besiddere, Anders Pedersen og Niels Christensen vil bemægtige sig. De er stævnet sammen med Ørum delefoged Niels Christensen i Lille Hillerslev, og der er indstævnet vidner.

Nogle udensogns og nogle udenbys vidner om, at Kielsgårds beboere ikke havde nogen lod i Kjelstrup Hård Eng eller Hejrbjerg, men at der var skel mellem Kielsgårds jord og Kjelstrup jord, nemlig et dige. Nogle vidner mindes 50-60 år. Et vidne siger, at Kjelstrup bymænd fik lov at køre over Kielsgårds jord, og da fik Kieksgårds mænd lov til at grave nogle tørv, men de havde ellers ingen brugelighed i Hejrbjerg eller Hård eng. (Sagen fortsætter).

Samme stævner Kjelstrup bymænd til at vidne, hvad de kan mindes om sagen. Christen Tøgersen vidner, at Kjelstrup mænd havde hver 2 skifter i Hård Eng, men Kielsgård havde ingen skifter, heller ikke noget fælle på Hejrbjerg, uden hvad de kunne have i minde eller havde taget dem til. Kielsgårds folk, nemlig Anders Pedersen, havde bedt om, at de måtte sætte får på Kjelstrup fælle. Så

ville de betale 24 ak. årlig og betale hyrden. Anders Pedersen havde for 2 år betalt 3 mark, som de skyldte i græsleje. Peder Nielsen i Overgård vidnede, at for 5 år siden kom Peder Christensen til Overgård, hvor han havde fæstet halvdelen. Da lå der tørv på Overgårds skifter, som de tog hjem. Dem havde Kielsingårds mænd gravet. Niels Christensen i Kielsingård blev spurgt, om han ville aflægge ed på, at Kielsingårds mænd havde fri fælled med Kjelstrup mænd i Hård Eng og Hejrbjerg. Han svarede, at de havde gravet der i mange år og gik så bort af tinget.

Jens Jensen af Ørum mente ikke, at dette vidne kunne komme hans husbond til nogen hinder, da det var villige vidner. (4/10).

Frants Mikkelsen på Ågård på hr. Svend Lauritsen i Jetsmark hans vegne tiltaler Søren Jensen, residerende på Vestergård i Østerild, efter en obligation, hvorefter denne skylder sin svoger, hr. Svend Lauritsen ialt 200 rdl.

Dom: Han skal betale.

Niels Knudsen, soldat af København, har stævnet Oluf Pedersen i Kåse til en gæsteretsdom for resterende soldaterløn efter kontrakt 29/6 1675 for Oluf Pedersens part af 5 td. hartkorn, hver td. 2 sletmark.

Dom: Han skal betale inden 3 solemærker med omkostning 3 mark danske.

(20/9). Mikkil Christensen, foged på Nørtorp tiltaler efter opsættelse 30/8 og 20/9 hr. Anders Lyngby i Nors for uhjemlet tørveskæring. Jens Lauritsen, herredsfoged i Hundborg herred svarer på hr. Anders's vegne, at denne har for sin roligheds skyld søgt en mand i Randers, som er generalfuldmægtig, og bragte et brev fra ham til Mikkil Christensen, hvormed han mente, sagen skulle være ophævet, hvilket brev han ham i dag ved sin degn har ladet levere, og hvis Mikkil Foged ikke vil lade sig nøje med det, henskyder han sig under den gejstlige ret.

Dom: Hr. Anders Lyngby har ikke produceret noget til sin befrielse, skønt sagen 2 gange er opsat. Han har efter de førte tingsvidner uhjemlet ladet grave tørv i Torp tjeneres jord, og han skal derfor bøde 3x40 lod sølv. (15/11).

4. oktober.

(27/9). Niels Christensen, delefoged til Ørum, fører vidner på, at Kielsingårds mænd har brugt lyngslet og tørvegroft på Hejrbjerg. Anne Jensdatter, sal. Niels Madsens enke i Fårtoft mindes nogle år før Kejserens krig for 60 år siden. Da var hun hjemme hos sine forældre i Kjelstrup, og da havde sal. Peder Andersen, som boede i Kielsingård sin brugelighed i Hejrbjerg. Vidnet udstedt af Skyum Birketing!!

Niels Christensen mener, at de vidner, der vidnede om, at Kielsingård mænds brug af Hejrbjerg og Hård Eng var på bevilling, var vildige og derfor ikke kunne tages gyldige.

Kendelse: Sagen opsat 1 måned, da Gunde Ulf ikke har fået dokumenter fra Skyum birketing forsejlet, og da amtskriveren også burde have været stævnet, idet det er hans pligt at svare for kongens gods. (11/10).

(20/9). Emmike Eriksens sag opsat endnu 8 dage, da Staphen Christensen i Skovsted foregives endnu at være sengeliggende. (11/10).

Læst kgl. brev, at Christopher Stephanj, bartskeer, at han alene skal betjene Thisted og Nykøbing og omliggende landsbyer. Ingen må gøre ham forfang eller hinder. Dat. 21/12 1686.

Niels Christensen i Lille Hillerslev som fuldmægtig for Peder Christensen, nu boende på Nørtorp, tiltaler Niels i Borup for resterende løn 10 sldl. 2½ mk.

Mikkil Christensen, foged på Torp svarer på Niels Borups vegne, at Peder Christensen havde sit husvarelse og kost ¼ år 1676, for at han ikke med magt skulle tages til soldat, og at Niels Borup gav 9 rdl. samme år for at leje en soldat for Peder Christensen. Denne havde desuden ligget syg 1 måned 1670 og fået kost og pleje.

Niels Christensen spurgte Niels Borup, om han kunne benægte at være Peder Christensen det beløb skyldig. Niels Borup ville ikke nægte det. De havde gjort regnskab, da de skiltes ad efter udskrivningen.

Mikkil Christensen spurgte, om han ikke var hos Niels Sørensen ¼ år uden at gøre arbejde. Peder Christensen svarede, at derfor tjente han Niels Borup fra påske til mikkelsdag, og hans moder gav Niels Borup 1 rdl. i penge. Mikkil Christensen spurgte ham, om Niels Borup ikke havde lagt penge ud til hans befrielse. Han svarede, at han aldrig havde gjort kontrakt eller lovet penge. Han blev spurgt, om han da ikke lå syg 1 måned og fik øl og mad. Han svarede, at derfor tjente han Niels Borup fra 3 uger før St. Hansdag til Mikkelsdag uden løn, og han tilbød at aflægge ed på sin forklaring.

Opsat 14 dage, og da skal Niels Borup møde med kvitteringer. (18/10).

11. oktober. (Ny hånd).

Mikkil Christensen, Foged på Torp, tiltaler 2 bønder for restancer.

Dom: De skal betale.

(13/9). Knud Pedersen på amtmandens vegne har stævnet Christen Mikkelsen i Rær og mange andre fra Nordthy angående deres købmandshandel. Specificeret). Desuden stævnes vidner. Der vidnes om, hvad skuderne har sejlet med til Norge, og hvem godset tilhørte, hvem der var skippere osv. . . . Christen Pedersen i Langgård sejlede forleden sommer med Oluf Langgårds skude og gods. På en rejse var Oluf Langgård selv skipper og købmand, på en anden rejse var Peder Skjelsingård skipper og Søren Pedersen købmand. . . . (Meget udførlige redegørelser). (25/10).

Christen Poulsen, født i Aggerholm, (1. hånd igen), har tjent godtfolk sønder i landet i nogen tid og medbringer præstens attest. Nu begærer han skudsmål (Herredskundskab) om sit liv og levned. 22 mænd vidner, at han er født af ærlige ægteforældre i Aggerholm, og at de ikke ved andet om ham, end hvad ærligt og godt er.

Jens Lauritsen, herredsfoged i Hundborg herred udsteder:

(4/10). Emmike Eriksen tiltaler Staphen Christensen i Skovsted efter opsættelser. Der fremlægges attest om hans sygdom. Præsten i Hillerslev attesterer, at der blev gjort bøn for ham i kirken, og at han har besøgt ham, da han lå i sengen. Han beklagede sig i hovedet, men hvad sygdom, han havde, ved præsten ikke.

Der irettelægges en kundskab fra Staphen Christensen, hvori han erklærer, at han ikke har villet forklejne Emmike Eriksen med sine ord, hvorfor han håber at blive frikendt.

Dom: Efter Staphen Christensens erklæring om, at han på grund af sin svaghed undertiden ikke var sig selv mægtig, og at han ikke har villet forklejne herredsfogeden, tør vi ikke forklare hans ord sådan, at de angår Emmike Eriksens ære, men som samme ord dog var utilbørlige, skal Staphen Christensen, når han kommer til sit helbred, her for retten erklære sig for Emmike Eriksen og afbede sin forseelse og desuden efter lovens 6,21,4 betale 10 rdl. til kvæsthuset inden lovens berammede tid.

Onsdag 12. oktober.

(12/10). Da sagerne ikke kunne føres til ende den første tingdag, har vi igen med tinghørere forrettet efterskrevne sager.

(4/10). Niels Chrensen, delefoged til Ørum, har ladet stævne nogle folk (tidligere vidner) anlangende, hvad slægt, brødre og søstre, de har i Kjelstrup, og Kjelstrup bymænd, til vidnespårer.

Vidner forklarer, at Christen Eriksen i Store Hillerslev har en søster, Kirsten Eriksdatter i Kjelstrup, og Christen Tøgersen i Kjelstrup er hans søskendebarn, Christen Laursen i Store Hillerslev har en broder Jens Laursen i Kjelstrup og en søsterdatter, som er gift med Peder Christensen i Kjelstrup, Jesper Sørensens hustru er Tomas Jensens søsterdatter, Torsten Terkildsens hustru, Anne Laursdatter, har en broder, Jens Laursen, i Kjelstrup og en datter, som er Peder Christensens hustru, Jens Christensen i Store Hillerslev og Scharis Jensen i Kjelstrup er i 2. og 3. (led beslægtet?). (25/10).

18. oktober.

Læst forordning om landgilde og afgifters mål og vægts ligning efter det nye anordnede mål og vægt.

Anders Andersen Boddum skøder til hr. Anders Jepsen Skive, sognepræst til Bjerregrav den 3. part af en gård i Hjørdemål sogn, Kåse by, som Laurits Nielsen? nu påbor. Han har arvet halvdelen af denne del efter sin farfar, dr. Anders Andersen, biskop i Ålborg, og en del af resten har han arvet efter sin sal. broder Claus Andersen Boddum. Resten har han købt. Anders Andersen Boddums fuldmægtig er hæderlige og vellærde Ebbe Rimboltzen Schytte. (Et sted kaldet Ubbe).

Mikkel Foged på Torp tiltaler nogle for lånt korn.

Dom: De skal betale.

Samme tiltaler folk for lånte penge.

Dom: De skal betale.

(4/10). Niels Christensen i Lille Hillerslev på Peder Christensens vegne, som tjener på Nørtorp, tiltaler Niels Sørensen i Borup efter opsættelse for skyldig løn. Niels Borups broder er Peder Sørensen i Rør.

Dom: Han skal betale.

Niels Jensen i Brund på sin moder Appelon Pedersdatters vegne har stævnet Christen Iversen i Brund, og har ladet syne en ager i Niels Jensen og hans moders toft, hvoraf der var høstet 1 drag, som kunne være 5 neg spansk havre.

25. oktober.

Knud Pedersen på amtmandens vegne lyser efter amtmandens skytte Laurs N., som borttrømmede natten mellem fredag og lørdag sidst.

(11/10). Gunde Ulf på Kjelstrup bymænds vegne og deres husbonders vegne har stævnet Paul van Klingenberg og hans fuldmægtig Poul Maes til vidnespårer og granskingsvidnes påhør, og Kielsingårds besiddere til vidnespårer, vidne at aflægge, og til spørgsmål, granskning, syn og vedkendelse, og Niels Christensen, delefoged til Ørum til vidnespårer og Brund mænd til deres vidne at forklare og vidne at aflægge (og flere vidner). Han fremstiller synsmænd, der vidner, at de har været ved Hejbjerg. De siger, at Kielsingårds besiddere ikke har jord, der støder op til Hejbjerg, så det kan ikke være deres fæled.

Gunde Ulf spørger Brund mænd, om de vil forklare deres vidne, som de har vidnet til Skyum birketing. De svarer, at de har vidnet til Skyum birketing. De svarer, at de har vidnet og ved ikke mere. Gunde Ulf spørger, om han ikke spurgte dem på Skyum birketing, men de svarede, at de ikke kunne høre spørgsmålene for storm.

Niels Christensen spørger Gunde Ulf, om han vil vinde heden for Kjelstrup mænd. Han svarer, at han ikke vil vinde noget, da ingen har del i heden uden Kjelstrup mænd. (2/11).

(17/10). Knud Pedersen på (2. hånd). kongens og amtmandens vegne fører sagen om forprang og handel på Norge videre. Der irettelægges tingsvidner, andre dokumenter og indlæg.

Dom: De anklagede fremviser adskillige ubedigede attester og har svaret mundtlig, at nogle har sejlet som bådsmand, nogle med deres husbonds eller Thisted borgeres gods, dog uden fornøjelig bevis, men ingen er bevislig antruffet med købmandsskab. Derfor er således afsagt, at hvis de i fremtiden antræffes med gods at føre til Norge, dem selv tilhørende, Thistedes borgere til skade, skal samme gods være hjemfalden til kongen.

2. november.

(1. hånd). Næste søgnedag efter Allehelgens dag.

(25/10). Niels Christensen i Hillerslev på sin husbonds og hans tjeneres i Kielsingårds vegne irettelægger tingsvidner angående Kielsingårds mænds brug i Hejbjerg og Hård Eng.

To mænd fra Kjelstrup siger, at de endnu ikke har fået deres dokumenter forsejlet.

Opsat 14 dage. (15/11).

Christen Christensen i Skovsted tiltaler Laust Laustsen i Hovsør og Staphen Christensen i Skovsted for, hvad de skylder ham. De er ikke mødt.

Opsat 8 dage.

Niels Christensen og Christen Nielsen i Fårtoft giver til kende, at de er indstævnet af Christen Pedersen Rod på Hanstholm, men han er ikke mødt, hvorfor de mener på egne og bymænds vegne, at der skal stævnes igen. (8/11):

8. november.

Niels Christensen på Fårtoft bymænds vegne giver til kende, at de var indstævnet af en person Christen Rod til forleden onsdag og dengang som nu i dag tilbyder sig til genmæle. I lige måde mødte Christen Pedersen i Skjelsgård og 2 mænd fra Rær, og tilbød at svare, da det ikke var deres lejlighed at møde, før der igen var stævnet.

Niels Nielsen Hesseldal har stævnet Scharis Jensen i Kjelstrup og Christen Søborg i Febbersted for skyldige penge og korn.

Dom: De skal betale.

Knud Pedersen på amtmandens vegne lader advare enhver, der fodrer staldøksne på avl af deres jorder, om at angive, hvor mange de kan opstalde i vinter, eftersom mortensdag nu snart er for hånden.

Samme lader 2. gang lyse efter lensmandens skytte Laurs Nielsen.

15. november. (2. hånd).

(27/9). Anders Christen i Haargaard i Vorring på hr. Anders Nielsen Lyngbys vegne fremfører vidner på, at de tørv, der stod på Kjeld Nielsens jord i Grobgård, står der endnu, og de tørv, der blev gravet på Anders Nielsens jord og stod i Anders Nielsens eng, har Mikkel Christensen, (foged på Torp) selv ladet bortføre, hvad han selv vedgår.

Mikkel Christensen svarer, at der en gang er afsagt dom i sagen, og sagen er af hr. Anders indbragt for Landstinget, hvorfor han mener, at der ingen vidner bør føres.

Erik Christensen i Skinnerup har stævnet Erik Nielsen ibd. for skældsord, han har haft til ham. Erik Nielsen skal have antydet, at Erik Christensen skulle have stjålet en økse fra Hans i Lemming. Der føres vidner. (22/11).

Jep Christensen af Sønder Herred på Mors i Vester Assels har stævnet Peder Christensen i Overgård i Vigsø og tiltaler ham efter en obligation, han har udstedt til sin svoger Anders Jensen Tolsgård i Vejrum på 100 rdl. specie.

Dom: Han skal betale.

(2/11). Niels Christensen i Lille Hillerslev på sin husbonds vegne og på hans tjenere i Kielsgård deres vegne har stævnet Kjelstrup mænd til syn og granskings overværelse angående Hejrbjerg fæled, Kjelstrup og Kielsgårds diger og deres markers anstødelse. Synsmændene finder, at det ikke er umuligt, de kan have fællig med Kjelstrup mænd i Hejrbjerg. (16/11).

Poul Torsen i Sennels tiltaler sin broder Tøger Torsen i Hillerslev for bekostning, han har haft på sin faders jordefærd. Mikkel Torsen tiltaler Tøger Torsen for en hest, som han købte af sin fader, men endnu ikke har fået.

Opsat 14 dage.

Onsdag 16. november

måtte retten holdes igen, da sagerne ikke kunne fuldendes første tingdag.

(15/11). Niels Christensen i Lille Hillerslev på sin husbonds tjefæres vegne i Kielsgård tiltaler Kjelstrup mænd og fremlægger forrige tingsvidner. Gunde Ulf fremlægger andre tingsvidner.

Dom: Vidnerne er noget stridige, men da Kielsgård mænd i over 20 år har nydt fællig med Kjelstrup mænd i Hejrbjerg, ulastet og ukæret, bør de fremdeles nyde fællig med Kjelstrup mænd i denne ejendom, så vidt fæledet kan tåle, så længe der ikke fremvises skøder, købebreve, eller andre lovlige adkomster. (Sagen fortsætter).

Gunde Ulf tiltaler nogle mænd, som han havde stævnet som vidner i ovennævnte sag, men som ikke var mødt.

Opsat 14 dage. (29/11).

22. november.

(Stadig 2. hånd). Læst forordning om skovene i Danmark.

(15/11). Erik Christensen i Skinnerup tiltaler Erik Nielsen ibd. for skældsord og irettelægger et skriftligt vidnesbyrd fra Hans Lauritsen i Lemming sogn i Lovsyssel om, at Erik Christensen i Skinnerup havde beklaget sig for ham angående en beskyldning fra en af hans naboer om, at han for to år siden skulle have stjålet en økse fra Hans Lauritsen. Hans Lauritsen bevidner, at han aldrig har beskyldt Erik Christensen for noget usømmeligt, langt mindre for denne økse, thi han har i hans hus skikket sig som en ærlig mand, men vist er det, at i den tid var der en utro dreng i hans tjeneste. Han tog øksen og solgte den til Erik Christensen, som straks gav Hans Lauritsen til kende, så drengen igen måtte betale øksen. Derfor er Erik Christensen uden skyld i den ubevislige bagtalelse, thi han hverken vidste, hvis øksen var, eller at drengen var kommet ulovlig dertil. Dateret Lemming 8/11 1687 i Lemming. Læst på Hundborg herredsting 21/11.

Herefter tiltaler Erik Christensen Erik Nielsen efter lovens 6,21, 2 og 3. og begærer dom.

Erik Nielsen begærer, at sagen må bero, til han har ført vidner.

Kendelse: Da Erik Christensen fremlægger et beediget og skriftlig vidne fra Hans Lauritsen i Lemming, må der ikke føres vidner før denne er indstævnet, og sagen opsættes derfor 1 måned, om Erik Nielsen da kan føre noget til sagens oplysning. (Se nedenfor).

Knud Pedersen på amtmandens vegne advarer igen proprietærer, der vil opfodre staldøksne på egen indavlede jorder, at de skal angive antallet for amtmanden. Desuden en advarsel om at holde dygtige stodheste og en dom af 25/10 angående nogle, som skal betale bøder.

(Se ovenfor). Erik Nielsen af Skinnerup vil føre vidner imod Erik Christensens tiltale.

Kendelse: Der må ikke føres vidner i denne sag, før Hans Lauritsen i Lemming er lovlig stævnet. (Sagen fortsætter).

Erik Nielsen har ladet stævne folk i Skinnerup og spørger dem, om de ikke har hørt, at Jens Hvas har rejst to træer mellem hans og Erik Christensens jord, og at det skulle være en galge til Erik Christensen, oprejst til spot for ham. Hvert vidne spørges for sig, men de erklærer alle, at de enten ikke ved noget, eller også har hørt nogle børn sige det eller en kælling, men det var noget narreværk, som de ikke tog højtideligt. Eller de siger, at de har hørt så meget narreri, og kan ikke huske alt, hvad der er sagt, og kunne ikke vidne, hvis ikke de var stævnet på fersk fod. Jens Hvas sagde, at han havde sat træerne der, for at Erik Christensen ikke skulle køre og drive fæ over hans kålgårdsjord, men ikke til spot for Erik Christensen, som han ikke vidste noget uærligt om i nogen måde. (29/11).

Mikkel Christensen Foged på Christen Pedersens nu tjenende på Nørtorp, hans vegne har stævnet Niels Jensen i Fårtoft for 2 sd. 1 mk. 4 sk., som Niels Jensen skal have skyldt Christen Pedersens fader Peder Christensen. Opsat 14 dage.

29. november. (Stadig 2. hånd).

Hr. Jens Pedersen i Rær tiltaler folk for restancer.
Dom: De skal betale.

Hr. Jens Pedersen Poulstrup tiltaler Gertrud Jensdatter for brud på husfred, skælden og smælden på søndag sidst var 8 dage, i hans hus. Vidner siger, at hun kom i præstegården med skælden og trussels ord mod hr. Jenses hustru og sagde: »Djævelen skulle fare i Jer for min dreng, du slog. Vilt du ikke slå mig. Slår du mig, så skal jeg vende dig, du varst aldrig så vegnet, siden du kom af din moders liv. Tvi vorde dig« og høvede med hendes kæp, men ikke slog med den.

Erik Nielsen oplyste en ny egetønde med bunden gods i, som nu i nat er hittet af ham mellem Thisted og Skinnerup, om nogen vil vedkende sig dens nummer og mærke, er den til stede hos ham for billig findeløn.

(23/11). Erik Nielsen har stævnet Erik Christensen angående skælder og rygter og vil føre vidner og fremlægge et skriftligt, beediget vidne.

Kendelse: Erik Christensen tilstår intet vidne, såsom sagen angår den økse, som skal være frakommet Hans i Lemming, før denne bliver stævnet. (Sagen fortsætter).

Erik Nielsen har ladet stævne Anne Pedersdatter, Erik Christensens hustru, som blev spurgt, om hun ikke havde hørt, at hendes mand kaldte Erik Nielsen for en skælm. Hun svarede (ligesom andre før havde vidnet), at hun hørte, han sagde: »Dersom jeg gjorde mod dig, som du har gjort mod mig, så havde jeg gjort som en skælm, »idet du har stedt mine folk fra mig i min værende«. Videre ville hun have vidnet om den økse, som angår Hans i Lemming, hvad der ikke kunne tilstedes hende, før han er stævnet. (20/12).

Niels Krog i Kåstrup gav last og klage over Christen Jensen, værende hos sin broder Jørgen Jensen i Kåstrup, for overfald, sår og slag, han har gjort ham på farende vej mellem Thisted og hans hus 28/11, hvorefter han begærer en vidisse af rettens betjente.

(16/11). Gunde Ulf tiltaler Brund mænd, fordi de ikke ville svare på spørgsmål, han stillede dem om brugen af Hejrbjerg. Niels Christensen, delefoged til Ørum, svarer på deres vegne, at der allerede er gået dom i sagen, og at de ikke kunne vidne andet, end de havde vidnet til Skyum birketing.

Dom: De frikendes.

6. december.

Knud Pedersen på amtmandens vegne har ladet syne adelsbroen mellem Skovsted Bakke og Kløvs Bakke.

Jens Christensen i Tousgård i Vigsø sogn har stævnet Peder Bunde i Hillerslev og hans hustru og tiltaler dem for skyld. Peder Bunde lover at betale til snapstirsdag.
Opsat så længe.

Anders Eriksen i Kortegård oplyser et hvidt får, som har været i hans grandelav siden mikkelsdag, om nogen vil vedkende sig det.

13. december. (2. hånd).

Niels Christensen, forpagter på Momtoft tiltaler Mads Vognsen i Sennels for penge, han skylder for jern.
Dom: Han skal betale.

Forskrevne Niels Christensen (på Momtoft) på hans tjener Niels Pedersens vegne tiltaler Hans Pedersen i Lønnerup for penge, han var ham skyldig for korn, og Niels Mikkelsen i Kjelstrup for 1 rdl. resterende løn, som han nu her for retten betalte.
Sagen med Hans Pedersen opsat 8 dage.

Niels Christensen i Lille Hillerslev på Christen Mortensens vegne i Store Hillerslev tiltaler Falquor Christensen i Sennels for noget korn, som hans farbror sal. Christen Christensen Malle skal have betalt men ikke fået. To vidner blev spurgt, om de ikke var til stede, da den sal. unge karl Christen Christensen Malle lå på sit yderste, og hørte, at han bekendte for dem, at han havde leveret Falquor Christensen 3 skp. sæderug i vårdage 1686, men aldrig havde fået afgrøde eller betaling derfor, hvortil de svarede Ja. Falquor Christensen vedstår gælden.

Dom: Han skal betale de 4 mk. 5 sk. og 3 mk. i sagsomkostninger.

Henrik Christensen, skriver, (= 2. hånd) tiltaler folk i Hillerslev sogn for resterende skriverkorn. Mikkell Madsen siger, at han har ikke betalt skriverkorn i 25 år, og Christen Christensen siger, at han ikke har betalt i 14 år. Sagen derfor opsat 14 dage. (10/1 1688).

Niels Christensen i Lille Hillerslev på Maren Pedersdatters vegne tiltaler Tomas Christensen i Kløv for resterende løn 1686.
Opsat 14 dage. (31/1 1688).

Christen Christensen i Skovsted tiltaler Tomas Christensen i Kløv for løn til hans tjenestedreng Poul Jensen for 1686 og til mikkelsdag 1687.

Tomas Christensen vedgik, at han ikke havde betalt ham løn af den årsag, at han ikke kunne gøre fuldt for førkarl, uanset at han havde udtjent sin tjeneste.

Dom: Da han har tjent Tomas Christensen året om som en ærlig tjenestekarl bør, skal Tomas Christensen betale ham den resterende løn 3½ mk.

(2/8). Christen Christensen i Skovsted har stævnet Stephen Christensen ibd. til dom angående den omtvistede jord og spørger vidner, om afgrøden på den omtvistede jord ikke var høstet og bortført, da de høstede deres korn, hvortil de svarede Jo. (13/3 1688).

20. december.

Laurits Jensen i herredsfogedens sted.

Hr. Anders i Sennels tiltaler folk for skyldige lånte penge og korn.

Dom: De skal betale.

(29/11). Erik Christensen af Skinnerup beviste med en opsættelse 22/11, læst på Hundborg herredsting 28/11 og på Hillerslev herredsting 29/11 og nu læst her 20/12, og da er sagen videre opsat 14 dage, eftersom den har været opsat 1 måned. (Hundborg 9/11, Hillerslev 10/1 1688).

Gunde Jacobsen fremstiller folk, der vidner, at en halv øde gård i Sennels, som Stefen Madsen påboede, skyldte 3 td., har ligget øde 1686 og jorden ubrugt. Gården har før ligget til Ålborg hospital.

(25/10). Knud Pedersen på amtmandens vegne lyser efter Baard Nielsen i Kåstrup, som skulle betale 5 mk. for ulydighed mod amtmanden, men man har ingensteds kunnet finde ham eller hans visse bopæl.

Tingbogen slutter for 1687.

HILLERSLEV HERREDS TINGBOG fra 10. januar til 27. marts.
Derefter fortsættes retssagerne i »Justitsprotokol for Hillerslev og Hundborg herreder«.

(Af tingbogen for 1686, november, til 1688, marts, fra fol. 149).

Herredsfoged: Emmike Eriksen.

Skriver: Henrik Christensen Skåning. (Søn af skriver Christen Madsen Skåning i Bjerre, som er død).

10. januar, snapstirsdag.

(20/12 1687). Erik Nielsen i Skinnerup har ladet stævne Hans Laursen i Lemming med flere med skriftlig stævning. (Den ene stævningsmand er hans søn Niels Eriksen født ca. 1670!!). Derefter vil han føre vidner på, at Jens Huas skulle have sagt til Erik Christensen, at han var en tyv, og at han havde sagt, at ville rejse en galge til ham. En mand siger, at Jens Huas's folk havde sagt, at Jens Huas havde sagt, at han ville hugge en galge. En kvinde siger, at Erik Christensen var i klammeri med Jens Huas, som var fuld, og da kaldte Jens Huas ham en tyv og hans børn tyvsunger, og at han havde stjålet en økse fra Hans i Lemming. Jens Hvas's kone sagde: »Ti stille, hvad ved du af sligt at sige!« Jens Huas sagde: Det har to mænd sagt mig, Erik Nielsen og Christen Madsen i Thisted«.

Jens Huas siger for retten, at han aldrig opsatte en galge, Erik Christensen til spot, og at han ikke ved af, at han skulle have sagt noget, der kunne beskæmme Erik Christensen på hans ære og rygte, for han ved ikke andet, end hvad godt og ærligt er om ham. Om anderledes kan være passeret, er det ham ubevidst og er sket i drukkenskab.

Borgmester Enevold Nielsen spurgte Erik Nielsen, om han ikke var med Erik Christensen i Lemming, da den økse efter Erik Nielsens formening skulle være stjålet. Erik Nielsen svarede, at han flere gange havde været med Erik Christensen. Borgmesteren spurgte igen, om han var med på den rejse. Erik Nielsen vil ikke svare, men fører flere vidner om, hvad Jens Huas havde sagt.

Derefter tilbyder Erik Nielsen, at han uden videre protest vil gøre Erik Christensen en ærlig erklæring, og ønsker, at Erik Christensen eller hans husbond vil revse ham, der efter vidnesbyrdene var den skyldige og igenkalde den hårde irettesættelse mod ham. Ellers ville han nu og altid efter hans skyldighed respektere Erik Christensen, hans hustru og børn som ærlige folk. (17/1).

Peder Markussen i Thisted har stævnet Oluf Bådsgård i Hansted og Peder Hansen i Kjelstrup for, hvad de er ham skyldige.
Opsat 1 måned. (7/2).

Oluf Pedersen Langgård tiltaler folk for gæld.
Opsat 8 dage.

Niels Tomsen i Hunstrup på hr. Christen Pedersen Ølands vegne i Hunstrup på den ene side og på Christen Schytte ibd. på den anden side fremlægger en missive fra Peder Sørensen i Løgstør, og nu tog Christen Christensen Skytte Niels Tomsen i hånd og på Peder Sørensens vegne gav hr. Christen afkald for arv, som Peder Sørensens hustru Lisbet Olufsdatter kunne tilfalde efter hendes sal. broder Poul Olufsen, som døde i Hunstrup præstegård.

Niels Christensen i Lille Hillerslev forbyder på sin principals vegne alle at have nogen ulovlig brug i hans husbonds tjeneres jord.

(13/12 1687). Henrik Christensens sag opsat 14 dage for tidens kortheds skyld. (7/2).

17. januar.

Niels Christensen i Lille Hillerslev på hans husbonds tjeners Anders Jensens vegne i Store Hillerslev har stævnet Christen Nielsen i Hjørdemål til dom for en forskrivning, han ikke har overholdt. Han irettelægger en kontrakt, hvorefter Anders Jensen, født i Hjørdemål og hans svoger Christen Nielsen i Hjørdemål er blevet enige om, at Christen Nielsen skal beholde alt, hvad der kunne tilkomme Anders Jensen i den gård, som Christen Nielsen nu har overtaget. Derimod skal Christen Nielsen give Anders Jensen 20 sldl. i 2 terminer 11/1 1682 og mortensdag 1682 og en grå stjernet stud og den at opføde og hans kost til Philippi-Jacobi dag, og hvis han bliver i gården længere, skal han beholde den lille vesterstue og en seng deri i sommer eller den stund (= så længe) han vil eller vi kan forliges derom, og en seng, som huset formår med sengeklæder. Dateret Hjørdemål 11/1 1682.

Christen Nielsen har betalt det meste, og Anders Jensen har fået en stud. Nu siger Christen Nielsen, at Anders Jensen har boet hos ham en tid og fået kosten, og han har fået et jernbundet skrin, da han flyttede til Hillerslev 4 år efter kontraktens oprettelse.

Dom: Han skal betale det resterende. Hvad han kan have at kræve Anders Jensen for, kan han søge ved retten.

Hæderlige og vellærde Jens Nielsen Thrøy i Hjørdemål fremlægger på Peder Mikkelsen Damsgårds vegne et skøde fra Peder Christensen i Overgård i Vigsø og Oluf Christensen Krog i Vigsø til Peder Mikkelsen Damsgård på en vejrmølle på Kølbygårds tilhørende grund ved Hjørdemål by, hvilken mølle med stub og stenbjælke og husværelse, som mølleren ibor herefter skal tilhøre Peder Mikkelsen Damsgård.

Medunderskriver ærlig og forstandig mand Laurits Pedersen Langgård, boende i Hjørdemål. (31/1).

Peder Mortensen i Thisted tiltaler Jens Christensen Huas i Skinnerup for den arv, han har annammet til sig angående Jens Andersen Tilsted efter sal. Anders Nielsens hustru i Hjørdemål, som døde 1682.
Opsat 14 dage. (31/1).

Oluf Pedersen Langgård af Thisted tiltaler Peder Pedersen ved Led i Hjørdemål for en lånt sletdaler.

Dom: Han skal betale.

(10/1). Erik Christensen forlanger dom over Erik Nielsen for æresskælden. Erik Nielsen kommer som sædvanligt med udflugter.

Dom: Erik Nielsen har, siden sagen opkom, idelig beflittet sig på at lade indføre i tingbogen adskilligt til Erik Christensens beskæmmelse. Han bør her for retten, hvilken tingdag Erik Christensen begærer det, give ham en fuldkommen og fornøjelig erklæring og herefter forskåne ham, hans hustru og børn for sådanne utilbørlige og ubevislige påsagn, såfremt han ikke vil lide efter loven, og derforuden for ibragte bekostning og pengespilde betale Erik Christensen 5 rdl. inden 15 dage. (Sagen fortsætter).

Erik Christensen har ladet stævne Jens Christensen Huas til dom for skældsord, han mig Erik Christensen har haft etc. (Ikke mere). (24/1).

Niels Christensen i Lille Hillerslev tiltaler nogle af Ørum tjenere for resterende afgifter (ikke specificeret).

Opsat 14 dage.

24. januar.

Læst forordning om kop-, kvæg- og ildstedskat.

Anders Tomsen Vestergård i Nors på samtlige 8 mænds vegne, som 1687 har betjent retten begærer tingsvidne om, at de flittig har betjent retten, som de burde gøre.

Niels Christensen i Lille Hillerslev på sin principals vegne har stævnet samtlige Brund mænd til at vidne om tømmeret fra to gårde, nemlig Jens Knudsens og Erik Lauritsens, om de har taget eller købt noget, eller om de ved hvor det var blevet af. De to gårde er nedbrudt. Nogle siger, at de har købt lidt, og at de har hørt, at Kirsten Eriksdatters hus skal være bygget af tømmer fra Erik Lauritsens gård. Jens Knudsen var på et grandestævne blevet spurgt, om han havde fået lov af husbonden til at tage noget tømmer af den gård, han før boede på. Han svarede nej, men han tog det fra husbondens grund og satte det på husbondens grund igen. En siger, at Jens Knudsen lagde noget tømmer om i hans gård af frygt for, at det skulle blive stjålet, og der ligger det endnu. En vidner, at Jens Knudsen og hans moder og Erik Laustsen boede i deres gårde, til de faldt ned, men hvad de gjorde ved tømmeret, vidste han ikke. En har set, at Erik Laustsens kone havde båret nogle træer fra Jens Knudsens gård. Nogle indstævnedes var ikke mødt. De blev forelagt at møde om 8 dage. (31/1).

Anders Christensen Kåstrup i Thisted tiltaler Mikkil Christensen Bødker i Kjelstrup for lånt korn og for skyld for ½ td. kul.

Dom: Han skal betale.

Christen Nielsen på Ballerum beklagede, at han for armod og skrøbeligheds skyld måtte begære kundskab og vidne af 22 mænd og ellers alle, som var til stede. De vil give ham kundskab om hans ringe tilstand og lejlighed, hvormed han agter at besøge godtfolk, hvorfor de bevidner, at der er påkommet ham en stor svaghed i lemmerne, så han ikke kan arbejde og tjene føden til sig og sin fattige hustru og mange små uopfødte børn, hvorover han er gerådet i største armod og fattigdom, som af sognepræstens attest kan erfares.

(17/1). Erik Christensen af Skinnerup begærer opsættelse 14 dage, da han ikke har fået sine dokumenter udtaget af tingbogen angående han og hans hus.

Opsat 14 dage. (7/2).

Tøger Torsen i Store Hillerslev har stævnet Scharis Jensen i Kjelstrup, men anmodede selv om at få sagen opsat 14 dage.

Opsat 14 dage.

31. januar.

Læst forbud mod fremmede silkestoffer og tafter at handel med eller bære i klæder i Danmark.

(17/1). Peder Mikkelsen i Damsgård i Hjørdemål sogn har fået skøde på en mølle. Nu tager sælgerne, Peder Christensen i Overgård og Oluf Christensen Krog begge af Vigsø, ham i hånd og bekræfter skødet.

(17/1). Peder Mortensen af Thisted han sag mod Jens Huas opsat 14 dage. (7/2).

Niels Christensen, defefoged til Ørum tilsteder endnu 14 dages opsættelse, og de skyldige skal forinden betale deres restancer.

(24/1). De indstævnedes Brund mænd, der for 8 dage siden blev pålagt at møde, var endnu ikke mødt, men to mænd havde været i Brund og spurgt konerne til dem, der sidst vidnede, om de kunne bekræfte deres mænds vidnesbyrd. Det kunne de undtagen Jens Knudsens hustru, som vidnede, at hun for 2 år siden lå syg 4 uger hjemme i den gård de da beboede, og siden kom hun til Lønnerup og lå syg der i 7 uger, og hendes mand var hos godtfolk og tjente. Desmidlertid blev det meste borttaget af deres gård. Hun havde ikke set nogen tage tømmer, og hun havde intet solgt, eller givet bort uden det, som Christen Iversen har bekendt, at hans hustru har fået af hende.

(13/12 1687). Den sag mellem Tomas Christensen i Kløv og Niels Christensen i lille Hillerslev angående Maren Pedersdatter opsat 14 dage. (14/2).

7. februar.

Gunde Jacobsen Ulf på Laurits Nielsen i Thisted hans vegne tiltaler folk for skyld efter regnskabsbog.

Dom: De skal betale.

Clemend Lorentz Jørgensen på sin husbond Sophie Gyldenstjerne, sal. Jens Sehesteds til Holmgård hendes vegne tiltaler sal. Niels Sehesteds tjenere i herredet for restancer. De indstævnedede mødte og erklærede, at de ikke kunne svare efter den gamle jordebog, men ville bestræbe sig på at betale efter kommissærernes afsigt. (Sagen fortsætter).

Samme har indstævnet sal. Niels Sehesteds arvingers tjenere til dom.

Dom: De skal betale efter den takst, som kommissærerne har sat på deres gårde og betale restancerne, så vidt de ikke med kvitteringer kan bevise noget at være betalt.

(10/1). Peder Marcussen i Thisted tiltaler Oluf Christensen Bådsgård i Hansted for nogle støvler, han har købt af Peder Marcussen på Bådsgård Strand. Noget er betalt.

Dom: Han skal betale.

Peder Pedersen Tverborg får afkald fra Niels Pedersen Skinderup ved Klitmøller, Jens Christensen Frøkjær, Jens Nielsen i Nors, Jens Pedersen Tverborg og Inger Pedersdatter på den ene side, på arv, som kunne tilfalde dem eller deres hustruer efter deres sal. forældre. Ligeså får han afkald fra Niels Mortensen i Nørhå.

(17/1). Peder Mortensen i Thisted har stævnet Jens Christensen Huas i Skinderup angående en arvepart, som kunne tilfalde Jens Andersen Degnboel i Thisted efter sal. Anders Nielsens hustru, som boede og døde i Hjardemål 1682 7/11 og irettelagde en kontrakt imellem dem og satte i rette, at Jens Huas bør gøre Jens Andersen rigtighed for samme arvelod, som det af kontrakten ses, at han har annammet til sig pantebrev.
Opsat 14 dage. (21/2).

(10/1). Niels Christensen i Lille Hillerslev på Henrik Christensen Skånings vegne tiltaler efter opsættelse 12/12 sidst de personer, der ikke har betalt skriverkorn til sal. Christen Skrifer.
Dom: De skal betale.

Niels Christensen i Lille Hillerslev tilbyder sig til genmæle mod Poul Olufsen ved Klitmøller og Oluf Christensen Krog i Vigsø, som har indstævnet ham. Hvis de ikke tiltaler ham for noget, formener han sig at være fri, til han indstævnes igen.

(24/1). Erik Christensens sag fremdeles opsat 14 dage, da Jens Huas agter at erklære sig imod sådan en hård procedure. (21/2).

14. februar.

Christen Tomsen i Bundgård i Tømmerby sogn på Johan Clausen i Tyrrestrup, Christian Juels fuldmægtig, hans vegne har stævnet Hans Nielsen i Hesseldal til dom for restancer.

Hans Nielsen svarer i en missive, at han har truffet baronen selv og forevist kommissærernes ansættelse af gården, hvorfor han mener, at han ikke bør svare af mere, end han nu skatter af, særlig da gården forringes år efter år.
Dom: Han skal betale efter kommissærernes ansættelse af hartkornet.

Mikkel Christensen Foged på Torp på sin husbonds tjener, Christen Mikkelsen i Rær, hans vegne tiltaler forskellige for skyld. Ingen mødt.

Dom: De skal betale.

(31/1). Niels Christensen i Lille Hillerslev fremlagde en skriftlig irrettesættelse her af tinget 13/12 sidst og begærede dom. Han beråber sig på, at han vil føre vidner i dag 8 dage.

Opsat 8 dage, og da skal Niels Christensen bevise, at Tomas Christensen i Kløv har lovet at betale denne fordring.

Mikkel Christensen foged æsker en dom af Niels Christensen i Lille Hillerslev angående Søborg engdige. Han har betalt Niels Christensen for dommen. Niels Christensen nægter ikke, at der er betalt noget for dommen, men den kan ikke udleveres til Mikkel foged eller andre, fordi den indeholder, at de af Søborg, Votborg og andre, deri er interesserede og tildømt at vogte for deres hegne, som støder på Hillerslev og Kåstrup fæled.

Oluf Christensen Krog i Vigsø tiltaler nogle folk for skyld. De er ikke mødt.

Dom: De skal betale.

Anders Christensen i Hovsør på sin søster Inger Christensdatters vegne i Østerild på den ene side og Christen Andersen ibd. på den anden side beretter, at Peder Jensen i Østerild er død og hans enke Inger Sørens datter har opladt gården, de iboede, til unge karl Christen Andersen, som har lovet og nu for retten lover at tage hendes datter Anne Pedersdatter til ægte, da er de kommet således overens, at Inger Christensdatter skal være hos dem og have sit ophold som hidtil. Hvis datteren dør, eller hvis de ikke kan forliges, er der i kontrakten fastsat en aftægtsydelse.

Niels Christensen på sin husbonds vegne tillader fremdeles opsættelse, så hans tjenere kan betale deres restancer.

Opsat 14 dage.

21. februar.

Læst forordning om Højesterets holdelse 27/8:

Knud Pedersen på amtmandens vegne bekendtgør, at hver herredsmænd i Hundborg, Hillerslev herreder og i Nørhå skal give 2 sk. af hver td. hartkorn, og hver husmand, som ikke er anført i matrikelen for hartkorn, skal betale 2 sk. til opbyggelse af et tinghus.

(7/2). Erik Christensen af Skinnerup fremlægger et tingsvidne af 10/1, af Erik Nielsen forhvervet, hvori det meldes, at Jens Christensen Huas er kommet med ukvemsord imod Erik Christensen, men han erklærede, at han ikke ved af at have sagt det, men det kan være sket i drukkenskab. Nu erklærer Jens Huas her for retten, at han giver Erik Christensen en undskyldning og beder om tilgivelse, og han lover at give Erik Christensen 1 rdl., som han må uddele til de fattige efter eget skøn.

Jens Huas skal betale 4 rdl. i omkostninger. Dermed er sagen afgjort.

(7/2). Peder Mortensen i Thisted på Jens Andersen (Degnbøl) i Thisted hans vegne efter forrige indførte begærer dom, hvorpå han fremlægger udtog af tingbogen 7/11 1682, hvor der er indført en kontrakt mellem Jens Huas i Skinnerup på egne og medarvingers vegne og Søren Laustsen i Bloksgård på Anders Nielsens vegne i Hjørdemål, som lover at give arvingerne efter hans hustru (Johan Christensdatter) 200 rdl. in alles. Jens Huas erklærede, at han ikke var tilfreds, medmindre arvingerne også fik en klædning, som Niels Torsted i Thisted havde pantsat til Anders Nielsen. Klædningen blev da overleveret til Jens Huas.

Jens Huas fremlægger en købekontrakt, hvorefter Mads Madsen i Sindrup og Christen Madsen i Tingstrup afstår til Jens Christensen Huas i Sinnerup, hvad de endnu ikke har fået af denne arv. Læst på Hillerslev herredsting 4/9 1683. Jens Huas irettelægger derefter et skriftligt indlæg, hvori han siger, at den sal. kone havde 2 brødre, en søster og nogle broderbørn, Mads Madsen i Sindrup og Christen Madsen i Tinstrup, af hvem han har købt deres part. Han henviser til en lov, hvorefter han mener, at søskende og søskendebørn (= halvsøskendes børn) arver, men der arves ikke længere ned, så længe nogle af disse er til, og Jens Andersen er søskende-barnsbarn, og kan derfor ikke arve.

Dom: Den afdøde (Johan Christensdatter) var Jens Andersens faders fadersøster. Jens Huas mener, at arven alene skulle tilfalde Jens Andersens farbrødre, men ikke den afdødes broderbørns børn og refererer sig til den allernådigste gamle lov 5,2,44, da jeg dog ikke ved, at denne lov indeholdt mere end 3 bøger. Men da Jens Huas ikke nægter eller fragår, at han har købt den hele broderlod, og han dog ikke kan bevise, at han Mads Madsen og Christen Madsen har solgt andet til ham end deres egne lodder, så, i henhold til lovens 5,2,44 og 45, ved jeg ikke rettere end at tilkende Jens Andersen arv efter hans faders faster, så vidt han ved lod kan tilkomme, som Jens Huas bør udbetale til ham inden 15 dage, og derefter søge sin regres, hvor han bedst vil og kan.

(26/3). Knud Pedersen på amtmandens vegne har stævnet Niels Henriksen i Hansted mølle og Maren Andersdatter i Aggerholm til synspåhør og til dom angående hvad dem imod loven er fundet afvige in decembris.

Opsat 14 dage, da synsmændene ikke er mødt. (Sagen fortsætter).

Samme på samme vegne tiltaler Niels Sørensen i Borup til dom.

Opsat 14 dage.

Emmike Eriksen, herredsfoged, advarer sognemændene i Hillerslev og Skinnerup sogne, at de lader yde deres landstings-rideripenge inden førstkommande tirsdag, hvis de ikke vil pantes.

(11/10 1687). Steffen Christensen i Skovsted har i dag indstillet sig for retten for efter en landstingsdom 15/12 1687 at bede herredsfogeden, Emmike Eriksen, om forladelse for sine grove ukvemsord på tinget 30/8 1687 og bekender, at han ingen skel eller rede har vidst til sine ord. Desuden betalte han her for retten sagens omkostninger med 10 rdl.

28. februar.

Læst plakat og befaling til stiftamtmand Meiercrone 7/2 1688 om defensionsstyr.

Gunde Ulf på Hans Axel Porses til Momtoft hans vegne har stævnet Jens Skyum i Thisted angående en ko, som han har fået i udlæg hos Jep Christensen i Skovsted og vidner, nemlig Jep Christensen og hans kone Zidse Simonsdatter (med flere). De vidner, at Hans Axel Pors har lejet koen ud til Jep Christensen. Dom: Disse vidner burde være ført, inden Jens Skyum fik døm over Jep Christensen og har derfor ingen kraft.

Christen Christensen i Hunstrup på hans husbonds m. Søren Jensen, som var rektor ved Ålborg skole, hans vegne tiltaler Gunde Ulf i Kjelstrup for, hvad hans fader Jacob Ulf var skyldig til Jens Sørensen i Vust efter obligation 1680, 11/5, nemlig 10 rdl. Gunde Ulf har 1686 betalt 5 rdl.

Dom: Han skal betale resten til rektor Søren Jensen i Ålborg.

Emmike Eriksen, herredsfoged, konstaterer, at Niels Christensen i Lille Hillerslev har været ulydig mod ham, idet han ikke efter begæring ville give Emmike Eriksen lyd at administrere retten, så vidt kan eragtes af årsag, han skal være noget beskænket. Herredsfogeden må derefter idømme ham en bøde på 3 lod sølv efter loven 1,12,2.

Mikkel Christensen Foged lyste 1. gang efter en karl, Christen Nielsen, som er rømmet af hans tjeneste hos Peder Sørensen i Rær.

Mikkel Madsen i Rær får afkald fra Søren Simonsen i Hansted på dennes hustrus, sal. Karen Madsdatters vegne på arv efter hendes sal. forældre, Mads Mikkelsen og Maren Nielsdatter som boede og døde i Rær.

6. marts.

Ubbe Christensen i Kaalbye på sin husbonds Oluf Krabbes vegne og irettelagde en kaldsseddel, hvorefter Oluf Krabbe på egne og medarvingers vegne agter at degradere Søgård hovedgård til bøndergods for herefter bedre at kunne klarere kontributioner og derfor lovligt lader dette forkynde til hjemting og landsting, hvorfor også indstævnes amtmanden og amtsforvalteren. Derefter irettelagt en oplysningsseddel, hvori det angives som grund til deklareringsen, at Søgård ikke kan tale, at der svares kontribution som af en herregård. Underskrevet af Thomas Schwan og Elisabeth Slightenborg, som lavværg Chr. Erichsen.

Mikkel Christensen Foged tiltaler bønder for restancer og lånte penge. Opsat 1 måned. (3/4).

Mikkel Madsen i Rær får afkald fra Dorte Madsdatter med hendes lavværg Oluf Pedersen i Kårse for arv efter hendes forældre Mads Mikkelsen og Maren Nielsdatter, som boede og døde i Rær. Dorte Madsdatter er søster til Mikkel Madsen.

Niels Nielsen Kortegård i Nors giver til kende, at hans hustru Anne Pedersdatter er død og har efterladt sig en lille datter, Dorethe Nielsdatter. Han vil give hende som arv 20 rdl. foruden en kåbe af værdi 4 rdl., en kiste med lås og sengeklæder til en seng, af værdi 4 rdl., og en rød bays trøje. Det skal blive bestående i boet, til hun bliver 18 år, dog under Søren Pedersen i Vilsbøl hans formynderskab.

Christen Eriksen i Store Hillerslev på sin søsterdatter Kirsten Poulsdatters vegne, født i Hillerslev sogn, Kjelstrup by, som i en tid har været på fremmede steder og tjent godfolk, hvorom hendes moder Maren Eriksdatter fører bevis med sig, at hun har skikket sig ærlig og vel, begærer skudsmål. Herredsmænd vidner, at hun er datter af sal. Poul Pedersen i Kjelstrup og hustru Maren Eriksdatter, og at hun har levet ærligt, kristeligt og vel.

13. marts.

Oluf Jensen i Thisted tiltaler Peder Lauritsens arvinger i Kåstrup for, hvad han efter regnskabsbog skyldte salig Peder Olufsen i Thisted efter afregning 16/4 1674. Peder Lauritsens søn Salmand Pedersen begærer opsættelse, for at han kan finde kvitteringer. Opsat 14 dage. (27/3).

Peder Sørensen i Rær lyser 3. gang efter hans bortrømte karl Christen Nielsen.

Christen Christensen i Skovsted tiltaler Steffen Christensen i Skovsted og fremlægger 3 tingsvidner 21/6 1687, 28/6 og 13/9 1687 angående pløjning, gravning, usædvanlig vej, dige, ophøstning af korn. Steffen Christensen ikke mødt.

Opsat 8 dage. (20/3).

20. marts.

Peder Sørensen, soldat under det fynske regiment, tiltaler Laurits Sørensen midt i by i Tved sogn med flere til en gæsteretsdom for penge, de er ham skyldig efter kontrakt 26/6 1675 og en lægdsseddel, hvorefter Peder Sørensen, født i Sjørring, er soldat for annekspræstegåds- og kirkegods. Kontrakten lyder på, at han skal være soldat et år fra St. Hans midsommer 1675, og når den tid er omme, kan de akkordere igen. Lægdsbrødrene kan ikke rigtig huske, hvor meget der er leveret og modsiger sig selv.

Dom: De skal betale inden 3 solemærker.

(13/3). Christen Christensen og Staphen Christensen i Skovsted er blevet således forenet om deres tvistighed angående Peder Andersens gård, som de har i fæste, at Steffen Christensen skal gøre den vej færdig, som han havde forpløjet, således som den af arilds tid har været. Han skal lægge tilbage den jord, han har bortpløjet fra Christen Christensens part, og han skal give Christen Christensen $\frac{1}{2}$ td. byg for kornet, han havde ompløjet. Han skal betale processens omkostning med 1 rdl., som han betalte her for retten. Dermed er sagerne afgjort. (27/3).

Christen Nielsen og Christen Mikkelsen, kirkeværger i Østerild sogn tiltaler Venniche Sørensen i Vestergård i Østerild m.fl. for resterende konge- og kirketiende.

Opsat 8 dage. (27/3).

27. marts.

Læst kgl. brev, hvori Emmike Eriksen beskikkes til at være herredsfoged i Hillerslev og Hundborg herreder og Nørhå birk, dat. København 26/11 1687.

Læst kgl. brev, hvorefter Anders Lauritsen beskikkes til at være herredsskriver i Hillerslev og Hundborg herreder og Nørhå birk. Dat. 26/11 1687.

Knud Pedersen fremstillede synsmænd, der har synet klitten i Hillerslev herred fra Klitmøller til Skallebæk, hvor de ikke fandt skade at være gjort af nogen værdi. Ej heller fandt de noget, være sig klittag, sener eller sli, enten i reb, tøj eller i husene i de omliggende byer.

(20/3). Knud Pedersen fremstillede folk, der i Knud Pedersens nærværelse har skiftet og delt jorden til Peder Andersens gård i Skovsted, som Christen Christensen og Staphen Christensen har i fæste, således (marknavne).

Oluf Bådsgård i Hansted tiltaler Brix Jensen ibd. for penge, han har betalt for ham. Brix Jensen ikke mødt.

Opsat 3 uger.

Gunde Jacobsen Ulf i Kjelstrup udsteder denne dom efter fuldmagt fra Knud Pedersen.

Emmike Eriksen tiltaler Christen Knudsen i Vorringgård efter en obligation, udstedt af Søren Christensen i Vorringgård til Anders Nielsen i Hedegård i Rær sogn, på 16 rdl., dateret 24/11 1671.

Desuden fremlagt en transport, udgivet af Niels Andersen i Hedegård til Emmike Eriksen på obligationen. Anders Nielsen var Niels Andersens hustrus fader.

Christen Knudsen irettelægger en dom af Thisted byting 1682 24/9 angående Søren Christensens bo, udstedt af Emmike Eriksen. Sættedommeren finder, at denne dom ikke har noget med den foreliggende sag at gøre.

Dom: Christen Knudsen skal betale.

(20/3). Christen Nielsen og Christen Mikkelsen, kirkeværger i Østerild sogn tiltaler efter opsættelse 8 dage Venniche Sørensen af Vestergård i Østerild og flere for resterende konge- og kirketiende.

Venniche Sørensens tjener, tjenende på Vestergård irettelægger et skriftligt indlæg fra Venniche Sørensen, hvori han siger, at hans faste bopæl er på Ågård, hvor han burde stævnes. Desuden har hans medarbejder, hr. Svend Lauritsen i Jetsmark og hr. Jørgen Sørensen i Junget præstegård, hans broder, part i avlen, så de bør stævnes og søges på deres bopæl.

Dom: De indstævnedede er ikke mødt, men Vennike Sørensen påstår i sit indlæg, at hans medarbejder bør stævnes på deres bopæl. Da imidlertid stævningen er forkyndt i Vestergård, og Søren Jensen har indavlet kornet, og Vennike Sørensen og hans folk har udtærsket det, skal han såvel som de øvrige indstævnedede betale. Han kan da søge sin regres hos hans medarbejder.

Gunde Ulf ønskede på Staphen Christensens vegne de tingsvidner, Christen Christensen tog imod ham. Gunde Ulf formener, at de er betalt, og at de derfor bør udleveres.

(13/3). Oluf Jensen i Thisted og Salmand Pedersen af Kåstrup har akkorderet, således at Salmand Pedersen og hans medarbejder skal give Oluf Jensen 5 sidl.

(Hermed ender Hillerslev herreds tingbog. Hillerslev herred, Hundborg herred og Nørhå birk udgjorde herefter ét retsområde, der betegnedes Hillerslev-Hundborg herreder, og retssagerne fra den følgende tid findes i »Justitsprotokol for Hillerslev-Hundborg herreder«. Den første begynder 3. april 1688).

Resten af året 1688, se side 816—837.

Herredsskriveren Poul Poulsen erklærer, at han vil indføre alt, hvad der foregår på tinget »så sandt hjælpe mig Gud og hans hellige evangelium«.

Liste over sandemænd:

Niels Ydt i Sundbye, Velladtz Tomess. ved Velsund, Jens Andersss. i Baaregrd., Niels Christensøn Fogedt i Hundborig, Anders Jenss. i Vestergrdt, Christen Niels Hee i Tuorup, Peder Søffrenss. i Siørindt, og Jens Salmandss. i Torstedt.

Ransnævninger:

Michell Søffrenss. i (Tilsted)?, Peder Kiellerg. I Schiolborg, Bolle Christenss. i Sundby, Peder Offuess. i Tuorup, Franda (Chri)stenss. i Øster Vand., Christen (Chri)stenss. i Siørin., Peder Lauriss. i Torp.

Autorisation 11. januar 1666 ved amtmand Mogen Kruse.

Mandag 8. januar.

Eller Jacobsons fuldmægtig s Andersen i Thelstedt lader fordele Ejler Jacobsens tjenere her i herredet for restance. (i Thelstedt, Thorstedt, Thinstrup, Norindtoft Mølle, Telstedt, Hiardall, Vandet, Hiardall). Restancerne nævnt for hver bonde.

2 a.

(Mikkel) Tomsen i Sperring og Christen Christensen i Sperindt stævnedede menige Sperring (bymænd) anlangende forbud mellem Refffgraff (Rævgrav) og Worum Kier (Vormkær) såvel som den Re (ræ), som kan indstrande Arsø imellem Kaser Eng og Knabholm. Så var her til stede efterskrevne Sperind mænd - -, som vedkendtest førnævnte åsteder for en fri felle (fælled) til Sperind bye. Da for nogen årsag blev forbydelse at udstede. Udsat 4 uger. (5/2).

Laug Oluffson i Haring, dommer til Hundborg h. ting, gør vitterligt, at år efter Guds byrd 1666, mandag d. 8. januar, som var snabsting, var her for retten til stede Tomas Pedersen, i Skyum, skriver til Hassing ting på hr. Poul Jensen, sognepræst til Sjørring og Torsted hans vegne og efter ordre fra lensherren, Mogens Kruse til Spøttrup, og krævede dom over folk, som havde brugt voddræt og ruser i Nøruig sønden og norden for spangstenene ud for præstegårdens eng og endel. Der fremlægges tingsvidner af 1619, 1630, 1631, 1640,, 1645 (nævnt Peder Jensen Møller i Lagårds mølle og hans søn Jens Pedersen), 1653 (nævnt Son Offuesøn i Dollerup) en mand i Schuorup. 1645. Folk har brugt voddræt, nedsett og jagt i Nøuvig med sten og stager og jagede fiskene med i deres vod i forstrog for præstens Russett (fol. 4 a. nævnes Peder Jensen i Thuolshøy. Der irettelægges klagevidne 1645, forbudsvidne 1656, klagevidne 1665, tingsvidne af gamle folk, der mindes indtil 22 år, om at hr. Poul og hans formænd, og Anders Bang i Dollerup og hans formænd har haft deres fri fiskeri i Nøruig norden og sønden spangstenene. (Alle dokumenter afskrevet). Dom: Fiskeriet norden og sønden spangstenene til midtstrøms, skal tilhøre Sjørring præstegård. (Sagen fortsætter).

Tomas Pedersen i Skyum, skriver til Hassing herredsting, på hr. Poul Jensen i Siørindt hans vegne efter ordre fra lensherren ctr. nogle personer, som ulovlig håndgerning med båd og breyler, stagen og plumpen, havde fisket i Nørvig sønden og norden spangstenene. Så fremkom Son Offuess. og Niels (Ovesen) (af Dolle)rup og lovede, at de ikke efter denne dag ville komme i Nørvig med båd, vod, ruser eller breyler sønden og norden spangstenene til Anders Bangs norderste digeende tvært overfor vigen for hans inddigede hove, eller nordenfor hans sønderste digeende tvært overfor vigen for ikke at komme i nogen forstrog for hr. Poul Jensens voddræt eller rusesæt sønden eller norden spangstene enten med båd at løfte over ved spangstene eller med vod, ruser, brejler eller andet.

(Mikkel Tomsen (i Sperring)) (og) dersen i Næstrup, som har fået fæstebrev på kirkens tiende af Sjørring sogn, begærer, at sognemændene vil holde dem skadesløs for samme tiende. Otte dannemænd af sognet (bl.a.) Anders Andersen i Kiergaard) lover på menige sognemænds vegne at holde de to mænd med fæstebrevet skadesløs, og de to mænd lovede at holde sognemændenes fæstebrev til stede i god forvaring deres livstid.

Anders Ebbesen i Sjørring, delefoged (til Ørum) og hr. oberst Kruses befaling Laurits Bertelsen på Kaarsbore (og Søren) Christensen i Thuede har 13. november sidst stævnet unge Christen Olufsen ved Klitmøller og Niels Pedersen ibid. og fremlagde et tingsvidne af 30. oktober, hvorefter to synsmænd har ransaget efter klittag, og der fandtes klittag hos de to Klitmøllermænd. Dom: De bør straffes efter recessen.

15. januar.

(8 tingmænd og thill offuers Madtz Clemedss i Siør)

Anders Ebbesen i Siørind, delefoged til Ørum, beviste med Christen sen Offuergrdt i Rechby og Anders Madsen i Int, at de har stævnet Jens Christensen, nu tjenende i Vester Diernis, forleden år tjenende i Braagrdt i Siørindt og Karen Nielsdatter, barnefødt i Vang til at betale lejermålsbøder, 12 rdl. og 5 rdl. Opsat 4 uger. (19/2).

Afkald til Christen Andersen i Sjørring fra Niels Andersen og Ib Andersen, Christen Andersens brødre, på egne vegne og Ebi Jenss. i Braagrdt på hans hustrus Karen Andersdatters vegne, på arv efter deres fader Anders Ibsen og deres moder Maren Christensdatter, som begge boede og døde i Sjørring.

Christen Nielsen, forvalter på Thanderup lader stævne Tomas Pedersens efterladte enke Ingeborg Andersdatter for restancer (landgilde) 1663, 1664 og 1665 samt for lånte penge. Hun skal betale.

22. januar.

(Blandt tingmænd Bertil Christensen i Lagaardt.) til overs Niels Christensen på Bach i Aas.

Anders Frøst i Tilsted lod fordele så mange mænd i Tilsted, som resterede med konge- og kirketierende samt Salmand Gregerss i Næstrup, der skyldte ham 24 skp. havregryn.

Dirich Vellomsøn, rådmand i Tisted, lod fordele Laurits Lauritsen i Tilsted, fordi han ikke har klareret hans gårds udgift efter restance og bygfældighed på gården som efter synsvidne beløber sig til 21 sidl.

Poul Madsen i Tilsted lader stævne Christen Christensen i Næstrup og Jens Christensen i Næstrupgård for 12 sidl., som de har lovet godt for deres søster Maren Christensdatter, sal. Mads Tomsens efterleverske i Tilsted for en hoppe, hun bekom af Poul Madsen. Opsat 4 uger.

Syn over Vang præstegård. På hr. Christen Jensens vegne mødte hans fuldmægtig, den tid Poul Poulsen tingskriver. Blandt synsmænd Jep Christensen i Kaarsgaardt. De så et rækkehus vesten i gården stonden porten, som var stald, Kiørhus og Stud var 20 par spænder lang, desuden en Stold vesten ladeenden 6 par spænder lang, et ildingshus østen i gården lang, og et hus norden en vesten i gården. Sal. hr. Jens Christensens enke Giertrud Villadsdatter og hr. Jens Christensens søn, Christen Jensen stævnet til at påhøre synsvidnet. (5/2).

Anders Andersen i Sperindt og Laurits Christensen lod fordele nogle mænd i Næstrup med flere i sognet for penge de skylder for stedsmål af deres kirketierende.

Mikkel Tomsen i Sperring og dersen i Næstrup lod fordele så mange, som rester med deres stedsmål af kirkens tiende.

Laug Oluffson i Haring, dommer.

Pouell Salmandss. i Vesteruandet beviste med opsættelse af 27/11 sidst, at Niels Christensen og Mads Salmandsen i Thorsted har stævnet efterskrevne for, hvad de skylder Poul Salmandsen (lang liste. Mellem skyldnerne Mikkel Andersen i Huoll i Torstedt). De skal betale.

29. januar.

Mikkel Sørensen i Torp lod fordele Jens Christensen i Næstrupgård og Christen Madsen i Skinnerup, hver for tre rigsfort for Hyffuell og Treskou, de bekom hos ham i Thisted på St. Olufsdag sidst forleden.

Laurits Christensen i Øster uandet lod fordele Niels Mikkelsen i Torsted og Peder Christensen Vendelbou ibm., hver for 2 sidl.

Laug Olufsen i Haring, dommer. Niels Pedersen Foged i Sperring på Jocum Jurgenss til Vestervig hans vegne tiltaler folk for skyld, bl.a. Else Offuisdat. i Dollerup (landgilderestancer). De skal betale.

Christen Nielsen i Dollerup fremlægger et tingsvidne, som lyder: Søren (Jensen) (i?) Kanstrup, dommer til Hillerslev herreds ting (og tre mænd) gør vitterligt, at 1660 den august var skikket Christen Nielsen i Dollerup på unge person Niels Andersens, barnefødt i Bjerregård (Bieregaard) i Vesteruandet sogn hans vegne og fik et fuldt tingsvidne af otte dannemænd (i Hellersløff i Seels i Østrild. Jens Christensen, barnefødt i Schorupgaardt i Vesteruandet, har indgået en kontrakt, hvori han lover Niels Andersen, barnefødt i Bieregrdt hans fædrene og mødrene arv efter hans fader og moder i nærværelse af hans lavværg, Christen Nielsen i Dollerup og med hans samtykke. Desuden med fru Anne Lunov til Nebell hendes samtykke og Peder Nielsen (i?) Tøfting, Søren Andersen i Schorupgaardt, Peder Sørensen i Vilspell deres samtykke og overværelse. Da lovede Jens Christensen Niels Andersen sldl. hver daler til 64 skilling danske foruden en grå hestplag, tre år, og lovede at betale al vitterlig gæld, og så lover til gengæld Christen Nielsen på Niels Andersens vegne, at Jens Christensen skal nyde og beholde alt bo og boskab, det ene med det andet efter hans moders død, og fornævnte børnepenge skal blive stående uforrentet i boet, til Niels Andersen bliver 18 år gammel, og så længe lover Jens Christensen at forsørge Niels Andersen med øl og mad og andet, som forsvarligt kan være, om han vil være hos ham og lyde ham. Dat. Bjerregård 6. august 1660. Underskrevet af Anne Lunou, sal. Niels Haardbous, og Peder Sørensen. Her for retten tog nu Jens Christensen og Christen Nielsen hinanden i hænderne og lovede at holde samme kontrakt. (Jens Christensen i Bjerregård).

Laug Oluffson i Haring, dommer.

Eller Jacobss, sitshaftig på Kabell hans fuldmægtig Anders Frøst i Tilsted beviste med en opsættelse af 20. november sidst, at Anders Mikkelsen, der før boede i Nørby, Tvorup, men nu bor i Grønkier, har vedgået, at han har brugt avl til den gård i Tvorup, som nu står øde, og man kræver nu, at han fremviser sin hjemmel til at bruge gårdens jord.

Dom: Han skal fremvise sin hjemmel eller lide, som det sig bør.

En opsættelse.

Anders Ebiss. i Sjørring på Jørgen Nielss (Hols)t i Djernæs hans vegne ctr. skyldnere, bl.a. Anders Madsen i Int, Søren Christensen i Tuede, Mads Christensen på Skorhied, Svenning Christensen i Snekstrup, Erik Nielsen ved Kletmøller, Jens Nielsen i Rechbye i Vang sogn, Laurits Christensen i Trab, som skal betale mig af Knud Sørensens, som boede i Trab, hans gæld efter registrerings formelding 5 mark.

5. februar.

(Mellem tingmænd: Mattis Poulsen i Sperindgrdt, Niels Pedersen i Huolgrdt?).

(22/1). Poul Salmandsen i Vesteruandet hans fuldmægtig, Mads Pedersen i Sand lader stævne Gertrud Villadsdatter i Vangs præstegård og Christen Jensen, barnefødt i Vang præstegård, Oluf Sørensen i Vangsgård og Jens

Christensen Østergård i Silstrup, (Silstrup overstreget i originalen), indvåner i Thisted for skyld efter skiftebrev fra Vang præstegård 1. juni 1655, indført 27. august, hvorefter boets gode var 322½ sldl., og mellem gælden var 27 rdl. rentepenge, som boet skyldte Poul Salmandsen, og som han nu kræver betalt. Opsat 6 uger. (12/3).

Oluf Andersen i Vang ctr. Peder Nielsen i Langgaardt for skyld. Opsat 6 uger.

(19/2). Christen Andersen i Holder i Vestuandet sogn ctr. Mads Tomsen i Tilsted, hans efterladte enke Maren Christensdatter for skyld efter brev 1663. Opsat 6 uger.

Niels Christensen Smed i Skuorup lod fordele folk for skyld, bl.a. Niels Pedersen i Huolgrd (?) (senere) talte med Niels Huolgrd selv.

Jelle Christensen og Christen Jensen ved Kierch og Jens Salmandsen i Torsted ctr. og Christen Frøst i Torsted for, hvad de blev kirken skyldig på sidste regnskab.

(8/1). Christen Poulsen i Sperring lader fremkalde vidner om det ræ, som indstrander af Arsøe mellem Refffgraff (Rævgrav) norden Kier Dige og imellem Kadtzer eng og Knabholm Dige for Sperrind.

Jens Lauritsen i Kallerup vidnede, at han både før svenskens indfald og i svenskens tid tjente og var i Sperring 12 år. Da var søstrand på fornævnte åsteder en fri felle (fællid) for Sperring mænd, så hvem der først kom, tog det ræ, der indstrandede og afførte efter hans vilje. (19/2).

Simon Sørensen i Sperind han mindes i 60 år. Da har han såvel som hans grander, der først kom, taget det ræ ulast, som var indstrandet på fornævnte åsteder, og fornævnte forstrand været en fri felle for Sperind mænd.

Niels Madsen skomager vidnede, at han havde (boet) i Sperind på 3 års tid. Da var fornævnte strand og fornævnte åsteder en fri felle for hver mand, og når der indstrandede ræ på fornævnte åsteder, da hvem der først kom, han bjergede og tog fornævnte ræ.

Jens Simonsen og Christen Christensen bestod, at de havde stævnet Mikkel Tomsen i Sperind til at påhøre vidner.

(22/1). Oluf Sørensen i Vangsgård lader stævne Christen Jensen i Vang præstegård for skyld, dels ifølge brev, dels lånte penge og varer. Opsat 6 uger. (19/3).

12. februar.

Laurits Christensen i Næstrup, så stande for dem Peder Sørensen i S og tog forn. Laurits Christensen i hånd og på sine søskende Ib Sørensen og Ingierd Sørensdatter deres vegne, og Christen Sørensen, barnefødt i Næstrup, tog Laurits Christensen i hånd og gav ham kvittering og afkald på den arv, de kunne være tilfalden efter deres sal. fader Søren Ibsen, som boede og døde i Næstrup. Peder Sørensen og Christen Sørensen, såvel som Anders Andersen i Næstrup,

Salmand Gregersen ibid., Jens Pedersen i Kallerup, Christen Andersen i Siørindt og Knud Andersen i Kiergaardt, alle overværende, samtykkede, at den vanføre pige selv må tage sin fædrearv til sig.

Ydermere sagde Laurits Christensen sig fra den gård, han havde i fæste, såvel som opsagde sig fra sin hustru Zidsel Pedersdatter, så han ikke efter denne dag har enten med gård eller korn at bestille. Zidsel Pedersdatter nægtede også, hun ikke efter denne dag ville have fornævnte Laurits Christensen i nogen måde.

Lauge Olufsen i Haring, dommer.

Anders Nielsen i Sundby har stævnet Peder Nielsen i Skjoldborg, Peder Christensen i Hundborg, Jens Christensen i Sundby, og Niels Christensen i Skjoldborg efter en opsættelse af 18. december sidst, og begærer at blive fri for det værgemål, han er pålagt for sal. Christen Tomsens børn i Tilsted, da han har andet værgemål og de indstævnedes er lige så nær og lige så vederhæftige. Han formener, at Peder Christensen i Hundborg er lige så nær slægtet og er vederhæftig, og bør pålægges værgemålet.

Dom: Da sagen er opsat 6 uger, og ingen af de indstævnedes er mødt, skal Peder Christensen i Hundborg være børnenes lavværg.

19. februar.

Clemedt Terchildss i Hørdum på sal. Suendt Christensen ferimandtz arvingers vegne har ladet stævne Tomas Vinters efterladte arvinger i Sundby til dom og talte med Christen Tomsen i deres gård, og fremlagde et brev, som lyder i sin mening, at Thomas Christensen Vinter i Sundby erkender at skyldes Svend Christensen færgemand ved Vell Sund 20 dl. og 2 td. godt byg. Dateret Vell Sund 4. nov. 1659. Så mødte sal. Tomas Vinters søn, Christen Tomsen af Sundby med en kvittering, underskrevet 11. sept. 1665 af Svend Christensen for, hvad Tomas Christensen har betalt på sin gæld. Så for nogle årsager blev sagen opsat i 4 uger.

Niels Pedersen i Tinstrup, Anders Madsen i Tinstrup fremlagde en fuldmagt, som lyder: Anders Madsen i Tinstrup, Mads Madsen synder i Skinderup, Niels Madsen i Tistedt, Christen Madsen, Peder Madsen og Jens Madsen alle i Tinstrup erklærer, at de har oppebåret den arv, der var tilfaldet dem efter deres forældre, som boede og døde i Tinstrup, for hvilke arvelodder de giver kvittering til Niels Pedersen, som nu bor i samme gård i Tinstrup.

Og Tomas Nielsen af Skinderup gav på sine søskendes, Niels Poulsens, Anne Poulsdatters og Sidsel Poulsdatters vegne kvittering til Niels Pedersen for den arv, de kunne være tilfalden efter deres sal. broder Niels Christensen, som døde i Kose og (som) sal. Mads Andersen i Tinstrup var værg for.

Alle tog Niels Pedersen i hånden og gav afkald for arv efter deres fader, Mads Andersen, og enhver deres moder.

(12/3). Bertel Pedersen i Sundmølle tiltaler Villads Tomsen i Sundzgaardt for skyld efter udgivne breve.

Opsat 4 uger.

Anders Andersen i Sperindt har stævnet Mikkel Tomsen i Sperring og Anders Andersen i Næstrup, som skylder 30 rdl., rester stedsmålspenge af kirkens tiende.

Opsat 4 uger formedelst ingen svar.

(5/2). Christen Christensen i Næstrup. Peder Frøst i Tilsted, Knud Sørensen og Christen Christensen i Thelstedt var i dag 8 dage i Mads Tomsen, som boede og døde i Thelstedt, hans efterladte gård og bo, udnævnt af tinget, sammen med herredsfogeden, og gjorde udlæg af, hvad der fandtes i gården, både for husbonden og andre geldener, gældnere, og ikke det kunne nær slå til gælden, og børnene delte selv deres faders klæder imellem dem.

(15/1). Laug Oluffsen i Haring, dommer.

Anders Ebisøn i Siørindt, delefoged til Ørum, tiltaler Anders Jens Christensen (!) og Karen Nielsdatter, barnefødt i Vang, som begge forleden år tjente i Braagrdt i Siørind for lejermål, og kræver lejermålsbøger, han 12 rdl., hun 6 rdl. Dom: De skal betale.

Niels Jensen i Sundby så stande for dem hans svoger Christen Poulsen i Sperring, lovede og forpligtede sig til at give sin stiftatter, Ingibore Poulsdatter, foruden hendes fædrene arvelod 30 sldl., når hun kommer i ægteskab.

Christen Christensen i Liungbjerggaard i Thelstedt som fremlagde et vurderingsregister over Kirsten Pedersdatter, som boede og døde i Thelstedt hendes bo. Jesper Andersen i Kallerup og Anders Andersen i Næstrup var til stede som hendes datters lavværg. De vurderede hendes bo og bohavet til 115 sldl. 3 mk. 6 sk. Gælden bl.a. børnepenge var 92 sldl. 12 sk. I behold 23 sldl. 2 mk. 10 sk., så Christen Christensen arver 11 sldl. 3 mk. 5 sk. og hans steddatter, Anne Madsdatter lige så meget. Christen Christensen blev sådan forligt med hendes lavværg, at han skal forbedre hendes arvelod til 14 sldl., så hendes fædrene og mødrene arv bliver 40 sldl., som skal stå i boet uforrentet, til hun bliver 18 år. Han skal give hende ophold og holde hende til skole. Hvis han dør før Anne Madsdatter bliver 18 år, og hvis hun ikke vil blive i boet hos ham, til hun bliver 18 år, skal han give hende 6 sldl. mere. Hun skal have sin moders kiste og klæder uden skifte.

(5/2). Laug Oluffsen i Haring, dommer.

Mikkel Tomsen har ladet stævne Sperring bymænd efter opsættelse 6 uger til forbydelsesvidne, han agter at forhverve, mod at nogen tager det ræ, som indstrander aff Aarsø mellem Rævgrav og Vormkær dige og imellem Kaser eng og Knabholm dige. Da mødte Simon Sørensen, Jep Madsen, Christen Christensen Skrifer og Niels Sørensen og vedkendte sig de fornævnte åsteder for en fri fæled til Sperring by.

Mikkel Tomsen fremlægger forbudsvidne 1645 snabsting, hvori Niels Ibsen forbyder nogen at befatte sig med ræ på forn. åsteder, og i samme vidne indført en seddel, hvori Mogens Kås til Støvringgård, befalingsmand på Ørum, bevilger Niels Ibsen i Sperring det ræ, som indstrander af Arsø (ovennævnte steder),

fordi han beklager sig over, at han tit og ofte besværes med lensmandens og kongens sager, og han ikke som andre af hans grander har gårdsjord, der støder op til søen. Mogens Kås bevilger ham derfor ræet på fornævnte steder og er hans fri hjemmel dertil. Dat. Ørum slot 10. oktober 16.9 (klat, 1619?). Desuden flere forbudsvidner (hvert år til Snabsting) og et tingsviden 1643 5/11 om at Laurits Sørensen og Niels Sørensen i Sperringgård har læsset ræ på søstranden vesten Vormkær dige og kørt det bort. Mikkel Tomsen formente, at hjemmelen var givet til gården, som han nu beboer.

Derimod mødte tre mænd af Sperring, der mindes 12 år, 60 år og 3 år, og da har de åsteder været fri fælled osv.

Dom: Lensmanden har bevilget Niels Ibsen ræet for hans besværing som en forlening og derfor bør ræfaldet være en fri fælled for granderne, som det af Arrilds tid har været.

(12/2). (8 mænd) vidner med ærlig velagte karl Mogens Villadsen i Sjørring præstegård på hans søster Gertrud Villadsdatter, hr. Jens Christensen, forrige sognepræst i Vang og Tvorup, hans efterladte hustru, hendes vegne. Så stande for dem Christen Jensen, bemeldte hr. Jens Christensens søn, der bekendte, at han havde delt og skiftet i Vangs præstegård med sin kære Stebmoder Gertrud Villadsdatter. De har delt boet i to lige store parter, og Christen Jensen har taget den ene lod til sin nøje og sin forvaring og tog Mogens Villadsen i hånden som en for alle medarbejtere og gav kvittering og afkald. Christen Jensen lovede for sig og sine arvinger og medarbejtere, om nogen kendes kan, at holde Gertrud Villadsdatter kvit og fri og skadesløs for boets gods, så han og alle formodendes medarbejtere ingen ret har til at kræve mere arv efter hans fader.

25. februar.

Anders Ebbesen på Peder Madsens vegne ctr. Peder Yde i Telsted og Anders Frøst ibid., for gæld efter brev 17/8 1660.
Opsat 4 uger.

Anders Ebbesen i Sjørring på Peder Madsens vegne tiltaler Christen Jensen i Torsted og Anders Frøst i Tilsted, som har oppebåret hestepenge af herredet for de rytterheste, (som??) af herredet, (af) landet udkom, før det svenske indfald. (Meningen må være, at pengene indkom af herredet). De bør gøre regnskab for bemeldte penge. Opsat 14 dage. (9/4).

Mads Pedersen i Sand på Jep Krabis vegne lader fordele Niels Mikkelsen og Christen Frøst i Torsted for skyld. To mænd talte med dem selv. Christen Mikkelsen i Skinnerup havre, hesteleje på Anders Jensens vegne i Næstrup.

Jens Salmansden i Torsted lod fordele folk i Torsted, der resterer med Torsted kirketiende. Mads Salmansden og Niels Moustsen gav varsel.

Niels Pedersen i Vorup fremlagde et vurderingsregister, fire mænd, deriblandt Jep Christensen i Brunshoffue, der var i forn. Niels Pedersens bo i Vorup i herredsfogedens overværelse og vurderede boet og bohavet. Han kommer til at skyldte sin steddatter 37 sidl. 3 mk. 7 sk., der skal blive i boet, da hendes farbroder Anders Nielsen i Vorup ikke er vederhæftig dertil. Hun hedder Karen Christensdatter.

Der skyldtes til Svend Jensen fesker på Faderspell og til Mikkel Jensen i Faderspøll, til Salmant Christensen på Hiff Ris m.fl.

Jep Pedersen i Førbye stævnes (m.fl.).

5. marts.

Tinghørere bl.a. Tomas Tomsen Roykier.

(19/2). Peder Madsen, ridefoged til Ørum slot stævner på sin principals vegne Gertrud Villadsdatter i Vang præstegård og hr. Christen Jensen, sognepræst i Vang, og Christen Jensen, tilholdende i Vang præstegård.

Peder Madsen fremlagde skiftebrev af 28/12 sidst, 30 dage efter hr. Jens Christensen (s død), hvori findes indført: Oluf Sørensen i Vangsgård ønskede på sin hustrus Anne Jensdatters vegne arv efter hendes fader nemlig den fjerdepart af det halve bo, når gælden er betalt. I skiftebrevet stod (som førnævnt) at Gertrud Villadsdatter og Christen Jensen havde delt boet i mellem sig, da ingen andre arvinger på den side var til stede. Christen Jensen skulle efter arvingernes samtykke beholde den salig mands igangsklæder. Oluf Sørensen nægtede at have givet samtykke til den deling, der fandt sted og mente, at han burde give sit samtykke til, hvad der kunne tilfalde hans hustru. Peder Madsen formente på Oluf Sørensens hustrus vegne, at hun burde indtages i boet efter loven og have en søsterlod og ikke udelukkes, som var sket. Opsat for nogle årsager.

Peder Madsen, ridefoged, på sin principals Gabriell Berndtz vegne, lader forbyde Gertrud Villadsdatter og Christen Jensen at forhandle eller lade bortkomme noget af boet. (12/3).

Jørgen Nielsen i Diernis på hans broder Christen Nielsen, forvalter på Tanderup, hans vegne tiltaler folk i Hundborg og Janderup, som skylder korn for vin og brød. Det er udlagt til Christen Nielsen for hans gældsfordring i Hundborg præstegård efter en seddels indhold.
Opsat 4 uger.

Oluf Sørensen i Vang opsagde i dag som de to næstforegående ting den gård i Vang, som han en tid lang har haft i brug, som kaldes Krogsgaardt, så han herefter intet mere vil have med den at bestille. (19/3).

Mikkel Sørensen i Torp tiltaler Niels Christensen i Telsted for skyld efter brev. Opsat 4 uger.

12. marts.

(5/2). Mads Pedersen i Sand på Poul Salmandsens vegne. De så stande for dem, Anders Andersen i Skorup, Anders Jensen i Vestergård og Jens Christensen i Frøkie, der bevidner, at de var i Poul Salmandsens stue i Vester Vandet 24. april 1655 og hørte og så, at Oluf Sørensen i Vangsgård leverede nogle penge til Poul Salmandsen på hr. Jens Christensens vegne, og da hørte de, at der blev bestående 27 rdl. ubetalt på deres sogneskat, og Oluf Sørensen blev for retten tilspurgt, om han vidste forn. penge var siden betalt, hvortil han svarede, at det nægtede han ikke. Niels Pedersen, Gertrud Villadsdatters fuldmægtig satte i rette og forment, at Gertrud Villadsdatter bør for tiltale fri at være, indtil det bevises ved hr. Jens's brev og segl, at Gertrud Villadsdatter var noget skyldig.

Villads Christensen i Skjoldborg lod fordele Peder Jensen i Torsted.

Niels Nielsen i Niesgaardt (Næsgård, Nørhå). Mikkel Tomsen i Sperring tog Niels Nielsen i hånd på sin hustrus Dorrete Nielsdatters vegne og gav Niels Nielsen afkald for al arv efter hendes forældre og søskende, hendes fader Niels Boedtzson og hendes moder Else Nielsdatter, som boede og døde i Niesgaardt, efter hendes broder Jens Nielsen i Sueygaardt så vel som efter de andre hendes søskende Mikkel Nielsen, Jens Nielsen og Maren Nielsdatter, som alle døde hjemme i Niesgaardt. Derimod lovede Niels Nielsen at holde Mikkel Tomsen og hans hustru fri for al bortskyldig gæld, som kunne findes eller komme efter Dorette Nielsdatters forældre og søskende.

I lige måde lovede Mikkel Tomsen, at holde Niels Nielsen og hans søskende fri for al den gæld, som kunne findes efter sal. Niels Ibsøn eller hans hustru, da hun sad i hendes enkestand.

(19/2). Villads Tomsen ved Vell sundt har ladet stævne Bertel Pedersen i Sund mølle og Karen Mikkelsdatter i Sundby i Mors med hendes to børn og kræver, at Bertel Pedersen leverer den arv fra sig, som hans kone, Anne Bertelsdatter kunne tilkomme efter hendes broder, Niels Lauritsen, som var i Sundmølle, da Bertel Pedersen fæstede møllen og fik hans (VTs) hustrus moder til ægte, og at han skal fremvise rigtigt skiftebrev og vurdering. Formedelst ingen svar opsat 4 uger. (19/3).

Jens Sørensen Bund i Skjoldborg tiltaler Tomas Tomsen øster i Skjoldborg for skyld efter brev. Straks tildømt at betale inden 15 dage.

Peder Nielsen i Sønder Skjoldborg fordeler så mange, som resterer med kirketiende og præstetiende, og som ikke med det første klarer.

Anders Jensen i Kochedall lod fordele Mikkel Jensen i Kiergrdt for, hvad han skylder ham for hans anpart af den aftingning de gjorde med lensmanden for klittag, som er fundet hos dem. Christen Nielsen i Rechbye og Anders Madsen i Intt gav varsel for denne dele.

(5/3). Anders Ebbesen i Sjørring, delefoged til Ørum slot har stævnet hr. Poul Christensen Páske, sognepræst i Skjoldborg og herredsprovst ved Hundborg herred, hr. Poul Jensen Snested, sognepræst i Sjørring, Mogens Villadsen i Sjørring præstegård, hr. Christen Jensen Koberø, sognepræst til Vang og Thuorup, Gertrud Villadsdatter, hr. Jens Christensens efterleverske, Christen Jensen, sal. hr. Jens Christensens søn i Vang præstegård og de fire mænd, som havde været vurderingsmænd i Vang præstegård, nemlig Poul Pedersen i Diernis, Christen Poulsen i Vang, Poul Rasmussen i Tuorup og Jacob Christensen ibm., og fremlagde et skiftebrev, gjort i Vang præstegård 28. december, rette 30te dag efter hr. Jens Christensen, hvori var indført, at Oluf Sørensen på sin hustrus vegne krævede arv efter hendes fader (osv.). Derefter indeholder skiftet, at boet blev delt i to lige store dele, hvoraf den ene tilfaldt Christen Jensen og hvo dertil fandtes berettiget (osv.) Anders Ebbesen satte i rette, at Oluf Sørensens hustru skulle indtages i boet. Ingen af de indstævnede mødt.
Opsat 4 uger.

Laug Oluffson i Haring, dommer.

Jørgen Nielsen i Vester Diernis har tiltalt (mange) folk for skyld. Ingen er mødt herimod at svare. De skal betale.

(5/2). Poul Pedersen i Diernæs på hr. Christen Jensens vegne; Laurits Jensen og Bendet Pedersdatter vidner, at Oluf Sørensen og hans tre døtre, Angenet, Anne og Berete kom ind i Krogsgårds råling, og Oluf Sørensen tog to sengedøre, der hængte for en seng, og nogle løse fjæl, som stod for gavlvæggen, og et lidet skab, der stod i gavlen. Oluf Sørensen svarede, at i dag hang sengedørene for sengen, som han vil bevise. Oluf Sørensen i Vangsgård beviste med Søren Tveder og Niels Tveder, at de har stævnet hr. Christen Jensen i Vangs præstegård. Til stede var Anders Salmandsen og Poul Christensen i Vang og bekendte, at de fredag eftermiddag var hos Anne Jensdatter, afgangne Poul Christensens hustru og tilspurgte hende, om hun var Oluf Sørensens hjemmel til disse sengedøre og en bæk og de fjæl til den nørre seng, en kværnbing og en bæk, som Oluf Sørensen havde hende afbetalt, så hun takkede ham godt for god betaling. (26/3).

(5/3). Oluf Sørensen opsiger igen Krogsgård.

Jens Salmandsens sag opsat 14 dage.

(19/2). Anders Andersens sag opsat 14 dage. (2/4).

(12/3). Hr. Christen Jensen lader afholde syn over Krogsgård. Synsmændene så et ladehus og en stald østen for, som de syntes at være brøstfældig for tømmer og tag og ler for 8 sldl., og ralingshuset på tømmer, tag og ler for (1?) sldl.

(12/3). Villads Tomsen ved Vell Sund. Anne Bertelsdatter ibm. vidner, at Bertel Pedersen i Sundmølle har bekommet det efterskrevne af Villads Tomsen på den gæld, han var ham skyldig (korn, øl, en kviehud). (2/4).

(12/3). Oluf Sørensen i Vangsgård tiltaler Christen Jensen i Vangs præstegård for skyld efter brev 4 rdl. til hans hustru Anne Jensdatter, en sall (sadel?) så god som 1½ rdl., 1 rdl. i penge, klæde til en lue, et par sko. Ubetalt 5 rdl. 8 sk.
Dom: Han skal betale.

(12/3). Poul Salmandsen ctr. hr. Jens Christensens arvinger: Gertrud Villadsdatter, Christen Jensen, Oluf Sørensen og Jens Christensen Østergård, indvåner i Thisted, som alle er stævnet til dom, efter skiftebrev efter Anne Christoffersdatter i Vang præstegård, og et tingsvidne, 27/8 1655, hvori er indført skifte efter hr. Jens Christensens hustru, Anne Christoffersdatters død 1655 1. juni. Hr. Jens Christensen angav at være skyldig til Poul Salmandsen i Vester Vandet 27 rdl. rentepenge, som Poul Salmandsen nu forlanger betalt, hvis ikke med kvittering og god beskeyen (besked) kan bevises, de 27 rdl. er betalt. Fremlagt et tingsvidne af 12. marts sidst, hvorefter Oluf Sørensen blev spurgt, om pengene siden var betalt, hvortil Oluf Sørensen svarede, at det vidste han ikke. Niels Pedersen i Sperring, fuldmægtig for Gertrud Villadsdatter, krævede hende frikendt, indtil det bevises med hr. Jens Christensens brev og segl, at Gertrud Villadsdatter er Poul Salmandsen noget skyldig udover, hvad der er betalt. Christen Jensen formener også, at hr. Jens Christensens håndskrift skal fremvises, da der kan findes meget i det gamle skiftebrev, som er klareret og betalt. Poul Salmandsen lader fremlægge et skriftligt indlæg, hvori som hr. Jens Christensens arvinger er nævnt Jens Østergårds børn i Thisted

Niels Pedersen fremviser et brev fra hr. Jens Christensen på 100 rdl. med sin rente til Poul Salmandsen. Brevet var indløst og overskåret.

Dom: Da hovedbrevet ses at være indløst og kasseret, og der ikke foreligger nøjagtigt bevis for, at der skyldes 27 rdl., tør jeg ikke efter et gammelt skiftebrev tilkende arvingerne at betale nogen gæld til Poul Salmandsen, men for hans tiltale fri at være.

26. marts.

Mads Christensen, Christen Staffensens søn, fremlagde et vurderingsvidne, som fire mænd har udstedt. De var udnævnt til at registrere og vurdere Christen Staffensen, som boede og døde i Nør Skjoldborg hans efterladte bo og gods. Nævnt som kreditor Inger Nielsdatter i Norindtoft. Gælden overstiger formuen.

(19/3). Poul Pedersen i Diernæs på hr. Christen Jensen i Vang hans vegne har stævnet Oluf Sørensen i Vangsgård og hans tre døtre Angenett, Anne og Berette Olufsdøtre, fordi de har borttaget noget i Krogsgård: to sengedøre, nogle fjæl og et lidet skab i gavlbænkekrogen. Fjælene og skabet blev stående i huset, men Oluf Sørensen bar sengedørene ud. Siden, før synet, bar han dem ind igen og satte dem på en kiste.

Anders Ebbesen i Sjørring, delefoged til Ørum slot, mente på Oluf Sørensens vegne, at intet synsvidne eller tingsvidne burde udstedes før fardag, når Oluf Sørensen forlod gården. Så længe havde han forlov at bære ud og ind, hvad han lystede. Var der da gjort noget ubrugeligt, da at gå efter lands lov og ret. For nogle årsager blev det udsat i 4 uger at udstede tingsvidne.

2. april.

Villads Christensen i Skjoldborg stævner unge Tomas Tomsen i Nør Skjoldborg, og var til stede Clemedt Velladtzøn og Jens Velladss i Sønder Skjoldborg og vidnede, at de var i Villads Christensens gård i tre år og på det fjerde år siden efter Kiørmis, hørte og så de, at Tomas Tomsen afkøbte Villads Christensen en brun hoppe, og der blev stående ubetalt 10 sldl., og Tomas Tomsen lod samme tid afføre Villads Christensens gård samme hoppe.

Niels Christensen Schiøtt i Janderup fremlagde et vurderingsregister. 4 mænd udmeldt af tinget vurderede sal. Karen Olufsdatter, som døde til Niels Skiøttes, hendes der efterladte bo. Overværende Rasmus Svendsen i Villersløff og Laurits Sørensen i Skinderup på hendes søskendes vegne. Intet at skifte.

(19/3). Anders Andersen i Sperrings sag opsat endnu 14 dage.

(19/3). Laug Oluffson i Haring, dommer.

Bertel Pedersen i Sundmølle har ved stævningmænd (en i Møgelluang) stævnet Villads Tomsen i Sundsgård og tiltaler ham for gæld efter breve, som fremlægges. Villads tomsen fremlægges et tingsvidne, hvori hans hustru vidner. Bertel Pedersen nægter at skyldes noget.

Dom: Villads Tomsen skal betale efter sine breve. (9/4).

9. april.

Bertel Pedersen i Sundmølle fører vidner på, at han har betalt Villads Tomsen for noget korn. Hans søn Laurits Bertelsen i Sundmølle bevidner, at hans fader solgte Villads Tomsen en rød kø, men hvad han skulle have for den, vidste han ikke. (Sagen fortsætter).

Villads Tomsen fører vidner på, at han har betalt Bertel Pedersen 2 sldl. i to penge og 1 slet mark i tre femskillinger. (23/4).

(26/2). Laug Oluffson i Haring, dommer.

Anders Ebbesen i Siørrindt, delefoged til Ørum, ctr. Christen Jensen i Torstød og Anders Frøst i Telstedt, som af herredet har oppebåret de hestepenge, som blev udgivet til de rytterheste af bemeldte herred af landet udkom før svenskens indfald. Han kræver, at de gør regnskab.

Derefter fremlægges Anders Frøst først sit regnskab på, hvad han har fået fra de sogne, hvor han skulle opkræve pengene, og på, hvad han har givet ud (for heste?) og omkostninger, til herredsfogeden for hans tõe og umag, da han rejste med Anders Frøst over herredet at gøre udlæg 2 rdl. til fortæring (osv.) til Søren Skrifer for sognene at lige for min tõe og umag på hver hest. (Nogle resterer). Desuden har Ebi (i Brogård) bekommet i Siørrind sogn hos Jens Fisker Christen på Veye hans egne penge 5 mk. 4 sk. Niels Thing.rdt Jens Kieldgårdt Christen, Hiaret(?) Summa på de penge Ebi i Braagårdt har bekommet på hans hest Underskrevet Anders Frøst.

Christen Jensen i Torsted fremlagde også regnskab (nævnt) Klostergaardt Schuorup Rambsgaardt Fortofft schinderup, Vester uandett Anders Christensen i Slet Kabedztofft struber Sig Hundborg herred (men stadig vist i Vester Vandet sogn, sikkert i Klitmøller) Niels Olufsen Niels oye (Odde) Janderup, Niels paa gaede

Dom: Da Anders Frøst og Christen Jensen har aflagt regnskab for indtægt og udgift, og ingen for retten beskylder dem for ubetalte penge, bør de for tiltale fri at være, og de som ikke er betalt, selv at søge de penge, som rester hos enhver efter opskrift.

(NB: Dommen begynder på fol. 49 b, 9. april 1666, men fol. 50 a og b mangler, ligesom der ikke er tilførsel for 16. april. Dog synes der ikke at være lakune, og da 9. april er seksugersdagen efter, at sagen var rejst 26. februar, skulle dommen formentlig også afsiges 9. april. Der synes altså at være tale om en fejlpaginerings. 16. april var formodentlig helligdag).

23. april.

Peder Gregersen i Kaastrup tiltaler Mads Pedersen i Sand i Øster Vandet for skyld efter brev.

Opsat 4 uger.

Mikkel Sørensen i Vang. Christen Eschison i Øster Vandet tog Mikkel Sørensen i hånd og gav ham kvittering for den arv, hans hustru Maren Pedersdatter, hendes moder Anne Olufsdatter, og hendes to søstre Else Pedersdatter og Kirsten Pedersdatter, kunne tilkomme efter Mikkel Sørensens hustru Maren Pedersdatter, som boede og døde i Vang.

(9/4). Villads Tomsen af Sundsgård ved Vilsund tiltaler Bertel Pedersen i Sundmølle og kræver sin hustrus arv efter hendes broder Niels Lauritsen, som var i Sundmølle. Bertel Pedersen fremlægger et indlæg, hvori han siger, at skiftebrevet er ham frakommet i disse ufredstider, og at han har skiftet og uddelt sit bo i Sundmølle mellem hans børn og givet enhver af sin yderste formue til medgift. Han har været nødt til at kræve Villads Tomsen for skyld, da han havde sin broders børns gods under hænder og værgemål, og de vil nu have det.

Dom: Da Villads Tomsen ikke beviser, at Bertel Pedersen har indtaget noget af Niels Lauritsens gods, kan dommeren ikke tilfinde Bertel Pedersen nogen dele og tiltale, førend det anderledes bevises for ham.

Christen Jensen i Torsted, Mikkel Langballes tjener, lod læse en kopi af K.M.s brev om, at 22 skilling af hver td. hartkorn (for maj-august) og 4 sk. af hver td. tiende skal ydes i Nykøbing 1. maj.

Laurits Nielsen i Sundmølle. Bertel Pedersen fremlagde et håndskrift, at han skal holde Laurits Nielsen i Sundmølle kvit og fri for al den arvelod, som jeg på min sal. broders 2 børns vegne, nemlig Bertel Nielsen og Niels Nielsen, har til sig (!) annammet, og beder min søn Christen Bertelsen med mig at underskrive. Dateret 4/4 1663.

(26/3). Laug Oluffson i Haring, dommer.

Peder Madsen, ridefoged til Ørum Slot på Oluf Sørensens vegne ctr. hr. Jens Christensens enke, Gertrud Villadsdatter og søn Christen Jensen, angående Oluf Sørensens hustru, Anne Jensdatter, hendes arv. Skiftebrev efter hr. Jens Christensen og efter hans første hustru Anne Christoffersdatter fremlagt. I det sidste nævnte skifte af 1/6 1655 nævnes børnene: Christen Jensen, Anne Jensdatter og Ellen Jensdatter. Desuden fremlagt fæstebrevet til Oluf Sørensen på Krogsgård (efter Poul Christensen) og attest fra Niels Tomsen på Duenæs i Oddenæs sogn i Norge, at Oluf Sørensen og Anne Jensdatter har opholdt sig på Duenæs siden 31. juli 1644 og holdt bryllup der d. 20. oktober, og sendebrev fra sognepræsten på Oddernæs, Anders Nielsen om, at han har trolovet og viet Oluf Sørensen og Anne Jensdatter og siden absolveret dem 4. maj.

Christen Jensen fremlægger en skrivelse fra hans fader, hvori han erklærer, at Christen Jensen har gjort ham regnskab for korn og andre varer, han har solgt for ham i Norge og for heste, hopper og øksne, han har solgt for ham i Holstebro. Han har fået sin mødrene arv og intet videre af boet uden sit ophold, mens Anne Jensdatter som medgift har fået Krogsgård uden afgifter. Dat. 4. maj 1665.

Christen Jensen sætter i rette, at Anne Jensdatter er udgiftet af fælles bo, mens fader og moder levede, og derfor kan have fået mere, end hun med rette burde, at faderen efter moderens død har givet hende hendes mødrene arv, hvad hun ikke burde have, da jeg (Christen Jensen) var umyndig, at hendes mand har fået Krogsgård uden afgifter på 17 års tid. Han mener, at hun, hvis hun vil have del i boet, igen skal indføre alt, hvad hun har fået.

Dom: Oluf Sørensen skal igen indføre i boet, hvad han har fået og gøre regnskab for Krogsgård og da skifte i samfrændeskifte, som ret er

30. april.

Jørgen Nielsen i Djernæs havde her for retten nogle synsmænd, som havde synet noget dæmning ved Trabs led, og har ladet stævne Laurits Christensen i Trab, som mødt og sagde, at dæmningen er gjort på hans gårds grund og ejendom, og mente, at hans husbond burde have været stævnet, og fremlagde et forbud, hvorefter hr. Christen Jensen Kobberø forbyder herredsfogeden at udstede noget synsvidne over det ålefiskeri, af Vang sø gående, som efter gamle dokumenter tilhører præsten i Vang, før han bliver lovlig stævnet.

Anders Ebbesen i Sjørring, delefoged til Ørum Slot, på Mikkel Tomsen i Sperring hans vegne stævner Sperring bymænd og fremlagde et tingsvidne af 1619, 18. juli her af tinget, at otte mænd har vidnet, at de så stande for dem hr. Villads Simensen i Sjørring, Mikkel Christensen Jull i Skjoldborg, Jens Ibsen i Torsted og Vil Madsen i Sperring, der kundgjorde, at de i dag var på Sperring mark og der forligte Niels Ibsen i Sperring og Jens Lauritsen i Sperringgård om nogen tvistighed dem imellem var om noget Knacher Jord liggende norden for Knabholm bach, således, at der nu med det første kastes en grob og schiff . . . tvært over køret lige nord for en digerum og ligger imellem Sperringgårds jord og Niels Ibsens jord og østen for fornævnte grob og schyff . . . r skal Jens Lauritsen beholde til Sperringgård fornævnte kær og knakkerjord, så vidt hans gårds jord påstøder, og vesten for samme schyffuer

og grob skal Niels Ibsens gård tilhøre, så vidt som kæret går nær og vester og hans gårds jord påstøder. Alle samtykkede og nu her som tilforn forbød Anders Ebbesen på husbondens vegne nogen at komme på disse åsteder med nogen brugelighed imod de to mænds vilje og minde, som nu bor i de to gårde.

Christen Christensen i Nors tiltaler Christen Christensen i Thelstedt for skyld efter skiftebrev.

Opsat 14 dage. (14/5).

Måndag 7. maj.

Ærlig og velagte karl Niels Jørgensen, tjener på Ørum Slot tiltaler på sin husbonds, Gabriel Bernt hans vegne nogle af Ørum tjenere for restance, (derimellem: Ebi i Braagårdt ½ thønde gaard Aall 3 Rdrl . . . Rambsgårdt . . . grøn Biere . . . thrab . . . Thuorup sogn . . . Langgaardt . . .). Samtlige mænd var til stede og lovede at klarere med rede penge.

Niels Jørgensen på sal. Niels Lasens arvingers vegne ctr. nogle Ørum slots tjenere; som resterer på deres landgilde til Niels Lassen, forrige skriver på Ørum Slot. 1660 og 1663. (Nævnt schorhiede). Det kræves, at de betaler til Niels Lassens hustru og arvinger.

Poul Poulsen i Silstrup ctr. Anders Poulsen i Telstedt og Peder Pedersen i Selstrup for skyld, Anders Poulsen efter brev, Peder Pedersen 2 rdl. med rente i 6 år efter skiftebrev og for høstløn 1660, 1664 og 1665.

Opsat 4 uger.

14. maj.

(30/4). Christen Christensen Hiu (= Høj), hans sag mod Christen Christensen i Tilsted igen opsat 14 dage.

Peder Pedersen i Silstrup bekendtgør, at han segl er blevet borte for ham mod hans vilje, og at han ikke vil svare til noget, som efter denne dag er forseglet med seglet.

21. maj.

Anders Ebbesen i Sjørring, delefoged til Ørum, har stævnet hr. Poul Jensen i Sjørring og Peder Clemedsen i Torsted til at opkræve synsmænd over et hussted og kålgårdssted i Torsted. De udnævnte Niels Christensen og Peder Sørensen i Bangsgaardt, Niels Madsen vedt Dam i Siørindt Jens Pedersen i Kieldgaardt, Ebbe i Brogård, Bertel Christensen i Lagrdt. (28/5).

23. maj.

(21/5). De førnævnte synsmænd hjemler deres syn. De var i Torsted østen Peder Clemedsøns gård, der så de et nyt dige, 8 skaft langt og somme steder 5

skaft (digetørv) (!) og somme steder 6 digetørv høj, og vestenfor dette stykke nyt dige stod der åbent 4 skaft. Nør ad var begyndt et stykke dige 2 digetørv højt og intet gammelt hus eller væggested (Vegerstedt) eller gammelt dige var kendeligt. Christen Pedersen bøycher og Christen Madsen hiartt i Sjørring havde stævnet hr. Poul Jensen i Sjørring og Peder Clemidsen i Thorsted til synets afsigelse.

Anders Ebbesen lod fordele Ingeborg Jensdatter i Aas, som skylder 1½ mark, som rester hende at udgive for en rejse at køre med Niels Jørgensen til Mors.

4. juni. Indfaldt pinsemandag.

11. juni.

(Mellem tinghørere Niels Tomesen i Norindtofft).

Anders Lauritsen, prokurator i Thisted tiltaler på Niels Albredsøn, borger i Thisted, hans vegne, Niels Andersen i tuorup for skyld 16 rdl. 8 sk., som han har forpligtet sig til at betale, det første han kom her på ylandt Land (Jylland), som brevet melder; dateret Christian Sand i Norge 10. juli 1665. Niels Andersen. Desuden skylder han 4 rdl. 12 sk., Niels Albredsøns bekostning og rejsepenge fra Christian Sand og til Øster Risør, som han måtte gøre efter det løfte, han gav Niels Andersen efter hans skadesløsbrevs indhold.

Opsat 6 uger. (23/7).

Jep Pedersen Krabbe (Krab) ved Klitmøller på Jachob Nielsen, sal. Niels Ibsens søn, som boede og døde i Sperring hans vegne har ladet stævnet Just Christensen i Silstrup og Svend Olufsen ibid. Just Christensen skylder resterende landgilde, og førnævnte Just Poulsen (!) og Svend Olufsen skylder arbejdspenge.

Opsat 6 uger. (16/7).

Niels Pedersen i Sperring, delefoged til Vestervig kloster på sin husbonds vegne. Laurits Sørensen og Christen Christensen i Tilsted vidnede, at den gård i Tilsted, Niels Christensen sidst påboede, er øde (der står Øste = øde sted?), og han så forarmet, at han ikke kan betale sin resterende landgilde for de sidste to år. De vidnede også, at gården er så forskyldt, at de ikke synes, at den igen kan blive besat, uden der sker afslag på landgilden.

(14/5). Christen Christensen i Liøngbiere grdt i Tilsted. Christen Christensen Hyu i Nors bekendte, at han havde fået af førnævnte Christen i Liøngbiere betaling efter hans nøje for 24 sidl. på Anne Christensdatter i Mors hendes vegne efter skiftebrev, som var hendes arvelod, hendes broder Christen i Tilsted havde taget til sig, og hun havde fuldmægtiggjort Christen Hyu at indfordre. Så lovede Christen Hyu og Poul Pedersen i Kåstrup, som nu er Anne Christensdatters mand at holde Christen Christensen fri for mere tilkrav.

18. juni.

Peder Pedersen i Tilsted. Berete Knudsdatter, hjemme i Redstedt i Mors kendte forn. Peder Pedersen, hendes svoger, at være hendes rette værge, eftersom hun er en fattig enke. (Sagen fortsætter).

Peder Pedersen i Tilsted. 4 synsmænd afhjemlede syn på den gård i Tilsted, Knud Knudsen fradøde. Ralingshuset fejlede på tag og ler for 4 sldl., Lahus (ladehuset) på tømmer og tag for 2 sldl. (16/7).

Jens Christensen i Næstruppgård. Syn over Jens Christensens sår og skade. På hans venstre arm nedenfor hans Aalbou et hul, der var resen og blå, og på hans venstre ben nedenfor Kallen var et sårsmål, og han skyldte Peder Clemmedsen i Torsted for at have slået ham med en vognkæp i Dollerup, da han kørte på alvejen, og Peder Clemmedsen greb han i håret. (25/6).

Ib Andersen i Sjørring opsiges den gård (part?), i Sjørring, han har i fæste. Den tilhører hr. Laurits i Hundborg.

Niels Tomsen i Kallerup opsiges den gård i Kallerup, han har i fæste, og lader stævne Voldemar Schram på Todbøl, stævningsmænd talte med gårdsfogeden Salmand Madsen. (20/8).

Christen Jensen i Torsted beviste med Niels Christensen i Torsted og Christen Christensen i Hiardall, at de har stævnet Christen Sørensen i Torsted og talte med hans søn ved hans hus, og stævnedes Anne Kremer(?) og Maren på hiede og forbød dem at føre deres korn af åstederne, før de havde tiendet.

25. juni.

(Tinghørere) . . . tilovers Thomis Thomiss øster i Skjoldborg. Laurits Nielsen Lannum på mester Villum Langes vegne lod læse en seddel på hæderlig og højlerde mand mester Villum Langes, befalingsmand til Asmild Kloster hans vegne befales Niels Søffrenss (?) at gøre de huse ryddelig og ledig, som han hertildags har haft. Dat. Skjoldborg 25. juni 1666.

(18/6). Jens Christensen i Næstruppgård. Svend Sørensen og Christen Andersen i Næstrup har stævnet Peder Clemmedsøn i Torsted og gav last og klage over ham for sår og skade, han gjorde på ham, som han kom kørende på alvejen mellem Schuurup og Siørindt. (10/12).

Christen Jensen i Torsted. Anders Frøst i Tilsted og Kirsten Christensdatter Torsted vidnede, at de var nærværende 22. februar i Poul Steffensens stue i Thisted og der hørte og så, at Christen Jensen leverede Jens Sørensen i Nors en supplication og en fuldmagt, som Jens Sørensen lovede straks for Kongen at fremføre, som vi fattige folk af Hillerslev herred og Hundborg herred om skattens formildelse havde at fremdrage og lovede at skikke os skriftligt svar, hvad Hans kgl. Majestæt ville os unde, og samme tid så de, at Christen Jensen

gav Jens Sørensen på hånden 3 sldl., som han skulle have til hans rejse og for hans umage. Desforuden har han forlov at indkræve af dem som resterede i Hillerslev herred de penge, som resterede til denne rejse.

Anders Frøst vidnede, at han så i hans stue, Christen Jensen leverede Jens Sørensen 1 slet mark. Jens Sørensen er stævnet til dette vidne i hans gård.

(11/6). På Jep Krabis vegne Suend Oluffson i Selstrup. Synsmænd vidner om afgrøden på den halve gård, Just Christensen senest iboede. De så . . . en ager vesten og norden for grimers Kier på Silstrup mark . . . , afgrøden blev udlagt for Just Christensens forfaldne skatter. (16/7).

Laug Oluff Søn i Haring, dommer.

Var her til stede hæderlige højlerde m. Villum Lang, landsdommer i Nør Jutland, befalingsmand på Asmild kloster hans fuldmægtig Laurits Lanum og fremlagde landstingsstævning, hvorefter Tomas Tomsen i Nør Skjoldborg stævnes til Hundborg herredsting. Han er ulovlig draget fra hans gård.

Dom: Tomas Tomsen bør stille husbonden tilfreds for hans borttrømmelse og for restancer.

2. juli. Maria besøgsdag.

3. juli.

Ridefoged Peder Madsen lod fordele folk i herredet, der rester med noget havre 2 år.

9. juli. Intet.

16. juli.

(Blandt tinghørere Son Offuess i Dollerup . . . Aa Kier . . . Kochedall (Anders Jensen).

Peder Andersen, ridefoged af Vestervig og Mors på hans husbonds vegne beviser med Niels Pedersen Vebedtdztoft i Tisted og Anders Ambrusesøn, at de stævnedes følgende i Vang sogn anlangende klittag, som er fundet i og ved deres huse. Blandt synsmænd Christen Nielsen hied i Tuorup, Niels Nielsen i Hellebieré. Syn over Ingeborg Christensdatters hus i Offuerg/rdt, og huse beboet af Anders Madsen i Inkt, Oluf Pedersen ved Hou kier, Anders Jensen i Aakier . . . Christen Mortensen i Kløubore (på Salshusen) Jens Graversen i Guerup (et fæhus ved vester ende af Salshuset) Anders Kochedal . . . Mikkel Kiergaard i Vang (ladehuset) . . . (2/9).

Jesper Andersen i Kallerup tiltaler Thomis Thomess Roykier i Skjoldborg for skyld til kirkeværgerne.

Opsat 4 uger (9/9).

Poul Pedersen i Diernæs fordeler folk i Vang, som rester med deres skat 4 sk. af hver gård og 2 sk. af hvert hus.

Thomis Øestede på provindzianfiskalens vegne bød sig til, hvis nogen havde stævnet fiskalen, da skulle han få svar, og giver til kende, at fiskalen har fået nye ordrer i hans K.M.s sager. (23/7).

(25/6). Laug Oluffsøn i Haring, dommer.

Hæderlige og vellærde student Jachob Nielsen, student, sal. Niels Ibsen i Sperring hans søn, hans fuldmægtig Jep Pedersen Krab ved Klitmøller tiltaler Just Christensen og Svend Olufsen for resterende landgilde.

De er trods opsættelser aldrig mødt. De skal betale.

Peder Pedersen i Tilsted fremlægger et vurderingsregister over sal. Knud Knudsens bo i Tilsted. Overværende ved vurderingen herredsfogeden, Mikkell Pedersen i Skinnerup på enkens, Maren Tomasdatters vegne, Peder Pedersen i Tilsted på Berete Knudsdatter i Redsted i Mors hendes vegne efter fuldmagt, og Peder Pedersen på egne vegne.

Boets formue til skifte er 43 sld. (rettet, måske 48 sld.) 3 mk. 1 sk. Der tilkommer Maren Tomasdatter 12 dl. 12 sk. og Berete Knudsdatter 12 dl. 12 sk. Der oprettes aftægtskontrakt.

23. juli.

(Blandt tinghørere Christen Jørgensen i thing/rdt).

(16/7). Laug OluffSøn-. Mester Anders Nielsen i Thisted beretter at ville bevise, om behov gøres, fiskalen var på Thisted ting på lørdag sidst. Så var her til stede Mikkell Tomsen i Sperring, Anders Andersen? (Madsen?) i Tinstrup, Christen Christensen i Kallerup, og Simon Christensen i Tinstrup, og berettede m. Anders, at det var ham sagt, at fiskalen var i Peder Andersens hus i dag tidlig. (Sagen fortsætter).

Mester Anders Nielsen, sognepræst i Thisted har ladet stævne (mange folk i Tinstrup). De vidnede, at de var i Thisted kirke 3. juledag d. 27. december sidst, at hæderlige og vellærde hr. Laurits Mouritsen prædikede til højmesse, og at han fra prædikestolen læste en seddel, hvori fiskalen Herman Koue (?) begærer, at menigheden ville blive til stede efter tjenesten, da fiskalen havde noget med dem at bestille. Og de hørte efter kirketjenesten, at fiskalen Herman Kierch houe gik op i koret til mester Anders. Han efterfulgte hr. Jens Olufsen, borgmester Tomas Madsen, Morten Andersen, Niels Aaderøe, Jens Wert, rådmænd i Thisted, Rasmus Broch, byfoged, Peder Andersen, rådstueskriver, og mange flere borgere, og fiskalen oplæste nogle Hans kgl. Maj.s breve belagende hr. Jens Olufsen. Siden tilspurgte han borgmester og rådmænd, om de ville kalde hr. Jens Olufsen, og han spurgte hr. Jens, om han ville prædike og lade sig høre, og om han ville prædike fredagen derefter i kirken. Tre mænd vidnede, at de var i kirke fredag d. 29. december og så, at mester Anders gik fra alteret, som om han ville gå i prædikestolen, men da gik hr. Jens af den stol, han sad i lige ved prædikestolen og gik på prædikestolen og prædikede. Da gik mester Anders tilbage til alteret. Nogle mænd vidner, at da kirketjenesten var ude, læste fiskalen nogle breve, (som han berettede at være K.M.s breve

angående hr. Jens) på kirkegulvet. Da kom mester Anders ind i kirken igen med et brev i hånden, hvilket brev mester Anders læste på kirkegulvet, og han foregav, at hr. Jens havde opsagt sit kapellanikald til provstemode i Ålborg. Siden spurgte mester Anders hr. Jens, hvem der havde givet ham lov til at prædike og sagde lydeligt: Drages til minde, at her. Jens i dag er gået på prædikestolen uden mit samtykke og vilje, og at den, der giver sig an for fiskal, befatter sig her med at kalde. Han spurgte fiskalen, af hvad myndighed han med kaldet havde at bestille. Nogle mænd vidner, at de så og hørte, at fiskalen Hermandt Kierch houe spurgte borgmester og råd, om de var fornøjede med hr. Jens Olufsen, og om de ville kalde ham til kapellan. Borgmester Tomas Madsen svarede ja, og så bad fiskalen, at de skulle komme frem og give hr. Jens hånd derpå. Da så de, at Tomas Madsen, borgmester, Simon Jensen, Dirich Villumssen, rådmænd, Rasmus Broch, byfoged, og Peder Andersen, rådstueskriver, tog hr. Jens Olufsen i hånd. To mænd bevidner, at de har stævnet hr. Jens Olufsen i Thisted og talte med hans datter Maren, fiskalen og borgmester og rådmænd.

(5/2). Tomas Nielsen i Tilsted. Synsvidne over den gård i tilstrup?? (Tilsted), Mads Tomesen senest påboede.

Mikkell Sørensen i torp har ladet stævne sal. Christen Staffensens hustru i Nør Skjoldborg og hendes søn Mads Christensen, som er i gården hos hende for skyld efter brev.

Opsat 6 uger.

Anders Frøst i Tilsted på hans husbonds tjener Knud Pedersen i Norindtoft hans vegne har ladet stævne sal. Peder Frensdøn i Nørre Skjoldborg hans enke, Ellin Tomisdatter (talte med hendes søn tomis) for skyld efter Peder Frensdøns udgivne brev til Jens Gregersen i Norindtoft på 23 rdl. 1 sld., som skulle være betalt 1650 og blev krævet ved skiftet efter Peder Frensdøns 1661, 4/4, 30. dag. Opsat 4 uger. (2/9).

(11/6). Laug Olufsen i Haring, dommer.

Prokurator Anders Lauritsen i Thisted på Niels Albredsøns vegne, borger i Thisted, tiltaler Niels Andersen i Tvorup for skyld efter brev, for skibsstyr, han har lånt af Jens Gundisen i Strøm og for en rejse fra Christiansand til Øster Risør.

Dom: Han skal betale, hvad han efter ret og rigtigt regnskab er skyldig.

Christen Christensen i Kalderup lader fordele Tomas Christensen i Skinnerup som skyldte ham for penge, han havde udlagt for ham til arbejde på Ullerupgård. Niels Mikkelsen houe (i Hov?) bekendte, at han havde modtaget pengene af Christen Christensen og gjort arbejdet.

30. juli.

(Tinghører bl.a. Offue Sosen i Dollerup). Intet.

6. august.

Christen Sørensen i Tinstrup fordeler sal. Christen Staffensens enke og børn for skyld fra 1660.

Jørgen Nielsen i Diernis lader stævne Christen Jensen Skovsted i Lønderup, Niels Jensen ibid. og Tomas Jensen i Skovsted for skyld, som de har forpligtet sig til at betale, alle for en og en for alle efter udgivne breve. Opsat 4 uger. (23/9).

13. august. Intet.**20. august.**

Anders Ebisen i Siørindt hans varselsmænd gav i dag måned så mange, som rester med vognhavre? og gæld varsel.

(18/6). Salmand Madsen, foged på Todbøl. Niels Tomsen i Kallerup tog Salmand Madsen i hånd og lover (for sig og sine brødre at stille hans husbond tilfreds) for hvad tiltale Voldemar Schram havde til dem, og holde hans brødre uden skade.

Christen Poulsen i Vang. Anders Salmandsen forpligter sig til at holde menige Vang sognemænd hans uskárne hest uden skade efter denne dag.

Christen Jensen i Torsted. Synsmænd har synet kornskade på Torsted mark sidste høst.

27. august.

Niels Pedersen, delefoged til Vestervig Kloster. Synsmænd afhjemler syn over sår og skade på Mads Christensen i Dollerup, som han lå norden for Ove Sonesens raling sønden alvejen, nemlig et sår oven i hans hoved på højre side, og han sagde, at Sone Ovesen havde gjort ham den skade med en kølle, og Ove Sonesen slog efter ham med en sten. De var blevet venligt forligt. (21/9).

Niels Lauritsen Baareg/rdt, i Vorup. Afkald efter hans hustru Kirsten Pedersdatter fra Jep Pedersen i Førgaardt på egne vegne, Peder Pedersen i Istrup på egne vegne, Jens Pedersen i Førby på egne vegne, Christen Nielsen paa vey i Førbye på hans hustrus Anne Pedersdatters vegne, Anders Poulsen i Hundborg på hans hustru Gertrud Pedersdatters vegne, Niels Pedersen i Vorup på hans steddatters, Karen Christensdatters vegne.

Hr. Poul Jensen i Sjerring tiltaler Ove Sonesen i Dollerup, der har lånt 9 rdl. af ham og kun betalt 3 rdl. Opsat 4 uger.

Laurits Nielsen i Sundmølle. Bertel Pedersen i Sundmølle og Jens Knudsen ibd. vidnede at de næste søndag morgen efter bertellemej dag sidst så fire karle, Mads? Mikkelsen, Jens Tøgersen, Las Vinter og Søren Vinter slog med deres polsuodt lige norden ved forn. Lauritz søns (Nielsen!) Aaemunde, som han giver skat og skylde af, lige ud med landet. De fire karle har haft deres tilhold til Villads Tømsens ved Vildsund. (24/9).

Christen Christensen Hyu i Nors. Syn over Anders Lauritsens gård i Torsted. Der var intet boskab i husene uden et gammelt bord. Anders Lauritsen udlagde godvillig det korn, der fandtes og det gamle bord. Jens Salmandsen lovede Christen Christensen, at han skulle forvare kornet.

2. (= 3.) september.

(27/8). Niels Pedersen i Sperring, delefoged til Vestervig har ladet stævne Ove Sonesen i Dollerup og Sone Ovesen ibd. og mente, at de skulle stille deres husbond tilfreds for den tvistighed, de havde med Mads Christensen. Opsat 8 dage, og her forinden at stille husbonden tilfreds. (Sagen fortsætter).

Ove Sonesen i Dollerup. Christen Nielsen ibm. vidnede, at han så Mads Christensen i Dollerup kom af hans gård og ind i Ove Sonesens gård, og da hørte, at de skændtes (schiendist) i gården. Niels Ovesen vidnede, at Mads Christensen kom i hans faders gård og spurgte, om han ville lade ham hans øg ud (låne ham øg). Ove Sonesen svarede nej, det skulle stå, til han kom fra kirke, han ville have syn til hans korn.

Mads Christensen sagde, han skulle selv tage dem ud, som dog ikke skete. Da sagde Mads Christensen: Jeg skal vel ramme din gamle skælm. Sone Ovesen kom gående af vester og spurgte Mads Christensen, hvad ord han havde haft med hans gamle fader. Mads Christensen svarede: Hvad siger din skælm, og slog ham med en stang. Så slog Sone Ovesen til ham med en kølle. Jahan Ovesdatter og Anne Ovesdatter vidnede, at Ove Sonesen var ikke af hans gård, mens det skete.

Mads Christensen mødte og sagde, at han gik af hans gård og ville gå til kirke. Da kom Ove Sonesen af norden og gik for om ham over vejen. Da førte han sig i skænde med ham. Så spurgte Mads Christensen, om han ville lade ham hans øg ud. Da svarede han nej. Han ville have syn til hans havre. Da sagde Mads Christensen han ville også have syn til sit korn. Da svarede Ove Sonesen: Hvad siger din lange skælm, og i det samme tog han en sten og slog Mads Christensen med på hans kæbe. Ove Sonesen stod i hans gård, og Mads Christensen nordendige på vejen. (Sagen fortsætter).

Ove Sonesen og Mads Christensen i Dollerup tog i retten hinanden i hånd og endelig og vel forligte sig om, hvad der var dem imellem, bårdag og kornskade og andet, og vil være hinandens gode venner, hvor de findes, dog husbondens sag uforkrænket.

(16/7). Peder Andersen i Thisted, ridefoged over Ty og Mors tiltaler folk i Vang (nævnet i tingsvidne 16. juli), fordi de har slået eller rykket klittag. Opsat 4 uger. (24/9).

(17/9). Fru Anne Lunou, sal. Niels Haardbous og ærlig og velb. mand Johan fan Bochfeldt til Nebel deres fuldmægtig, Mads Pedersen i Sand, tiltaler Kirsten Nielsdatter, født i Torsted. Hun bor i Torsted. Hendes nærmeste grande er Søren Nielsen. Hun har ladet sig lokke, mens hun tjente på Nebel, og kræves for bøde 6 rdl. Opsat 6 uger. (17/9).

Christen Jensen i Sundby. Vurderingsvidne for sal. Tomas Christensens efterladte bo i Sundby, som var registreret ved st. mortensdags tid sidst-forleden. Efter at han var død, døde hans hustru knap efter, så der er ingen vurdering og registrering gjort efter hende, og skiftet er opholdt til i dag. (Kvæg, korn og indbo registreret). Boets gode er 229 sldl. gælden 250 sldl., deriblandt sønnens fordring 65 dlr. Børnene Christen Tomsen, Anne og Voldborg Tomasdøtre agter at sidde med hverandre i boet og svare husbonden efter lejlighed, og dersom nogen af de tre søskende får sig et stykke skamløst brød, vil de andre hjælpe den efter frænders samtykke.

(23/7). Laug Olufsen i Harring, dommer. Knud Pedersen i Norindtofft tiltaler sal. Peder Friendsens enke i Nør Skjoldborg, Ellen Tomasdatter for gæld efter brev til Jens Gregersen i Norindtofft 23 rdl., dat. Norindtofft(!!) 12/1 1650. Hun skal betale.

9. (= 10.) september.

Christen Jensen i Torsted fordeler folk i Torsted for skyld i korn for kornskade — i Dal ager og i pins faldt samt Anders Lauritsen for anpart kongetiende.

(16/7). Jesper Andersen i Kallerup hans sag med Tomas Tomsen i Skjoldborg opsat 8 dage.

17. september.

Anders Frøst i Tilsted på hans husbonds vegne har ladet stævne Mattis Poulsen i Sperindg/rdt og sal. Søren Christensens efterleverske og Niels Sørensen i Sperring og Anders Andersen, Christen (Christensen) Skriver, Jep Madsen ibd. og Laurits Sørensen i Thued sogn. Anders Frøst spurgte dem, hvor hans husbonds tjener, Oluf Jensen i Tinstrup (*1666) hans hustru Maren Christensdatter hendes arvelod var efter hendes oldefader Søren Christensen i Sperringgård og hendes arvelodder efter hendes to farsøskende Christen Sørensen og Ingeborg Sørensdatter, som begge døde i Sperringgård siden deres fader. De indstævnedes (./. Mattis Poulsen) bevidner, at arven blev stående i boet, hos Karen Andersdatter (Niels Sørensen siger hans moder). (24/9).

(2/9). Laug Olufsen i Haring gør vitterligt, at Anne Lunou og Johan Bochfeldt på Nebel har ladet tiltale Kirsten Nielsdatter, født i Torsted, for lejermål, mens hun tjente på Nebel. To mænd (Anders Pedersen i strubersig) vidner, at hun tjente på Nebel 1662. Hun er ikke mødt. Hun bør betale sin bøde.

(6/8). Laug Olufsen i Harring, dommer.

Jørgen Nielsen Holdst i Vester Diernis tiltaler efter opsættelse (Tomas Nielsen i Lønderup og Christen Andersen i Schoustedt har stævnet), Christen Jensen i Lønderup, Tomas Jensen i Skovsted og Niels Jensen for skyld efter breve. Dom: De skal betale hver deres kvota inden 15 dage.

24. september.

(2/9). Peder Andersen, ridefoged hans sag mod folk for klittag opsat 3 uger. (15/10).

Anders Ebbesen i Sjørring på hr. Poul Christensen Páske i Skjoldborg hans vegne tiltaler folk for skyld, bl.a. Jens Tomsen, som før boede i Ås, men nu holder til i Sundby og Niels Møller i Nordentoft Mølle. Opsat 4 uger.

(17/9). Anders Ebbesen i Sjørring på hans husbonds tjener Oluf Jensen i Tinstrup hans vegne har ladet stævne Mattis Poulsen i Sperringgård og sal. Søren Christensens efterleverske Karen Andersdatter ibd. og fremlagde et tingsvidne af snabsting 1657, hvori er indført et vurderingsregister efter Søren Christensen i Sperringgård, gjort 15/12 1656. Af det, der blev i behold, når gælden var betalt, tilkom enken Karen Andersdatter halvdelen 88 sldl. 14 mk., og de øvrige arvinger, hans børn Niels Sørensen, Laurits Sørensen, Anders Sørensen, Offuens Sørensdatter, Maren Sørensdatter, Christen Sørensen og sal. Christen Sørensens datter i faderens sted og Ingibore Sørensdatter den anden halvdel, som blev delt i 7 broderlodder, som Karen Andersdatter tog til sig og lovede at holde alle gældene fri.

Desuden fremlagdes et tingsvidne af 17/9 sidst, hvor 4 mænd vidnede, at den arv, Maren Christensdatter var tilfalden efter hendes oldefader og hendes to farsøskende, Christen Sørensen og Ingibore Sørensdatter, som døde i Sperringgård, siden deres fader døde, blev stående der i boet, og Karen Andersdatter tog dem til sig.

Han satte i rette og formente, at Karen Andersdatter og Mattis Poulsen, som sal. bemeldte mands bo, (og) gård besidder og en del den sal. mands midler med den sal. mands hustru og børn har bekommet og tillige med den sal. mands hustru har taget forskrevne arv og gods til sig, bør betale Oluf Jensen i Tinstrup hans kones arv.

Opsat 4 uger (27/10).

(27/8). Laurits Nielsen i Sundmølle har ladet stævne de fire karle fra Agger sogn, der slog med deres pulsvåd norden Laurits Nielsens aamunde. Opsat 4 uger. (25/11).

Niels Christensen Yde i Sundby lader fordele Villads Tomsen i Sundsgård for skyld for en hest. To mænd har i dag måned givet Villads Tomsen varsel for denne del.

1. oktober.

Christen Christensen, født i Hundborg, nu boende i Sjælland, Finderup sogn, Løu herred, som er tilfaldet en arv i Dalgård i Hundborg på hans søskendes vegne, nemlig Knud, Villads, og Christen Christenssønner og Maren, Kirsten, Maren (Karen?) og Anne Christensdøtre. Eftersom skiftebrevet om disse arvelodder er forvildet i disse ufredstider, er Christen Poulsen i Dalgård godvillig gået ind på at give hine brødre og søstre $7\frac{1}{2}$ sldl., hver, lige gode i lod. Christen Christensen af Sjælland og Mads Villadsen i schuorup bejaede. (Se nedenfor).

Jens Pedersen den sønderste i Snejstrup forpligter sig til at betale Anders Lauritsen i Hundborg og Tomas Nielsen i Vang henholdsvis 3 sldl. og 2 sldl. til påske.

(Se ovenfor). Jens Pedersen, sal. Peder Andersens søn i Snestrup. Christen Christensen, født i Dalgård i Hundborg, nu boende i Sjælland, bekender at have modtaget på sine egne og sine to søstres vegne, nemlig Maren Christensdatter, som er ovre udi Sjælland, og Karen Christensdatter, der døde til Peder Andersens i Snejstrup, den arv, de kunne tilkomme efter deres fader, Christen Christensen og deres moder Maren Andersdatter, som begge boede og døde i Dalgård, både summen og renterne, både den stund, de stod hos sal. Christen Smedt i Hundborg, såvel som hos forskrevne Peder Andersen, deres morbroder og rette værge. (5/11).

Peder Nielsen på møgell/uang tiltaler Villads Tomsen ved Vilsund for skyld efter brev.
Opsat 4 uger.

Christen Nielsen i Lille stienngaard har ladet stævne Jens Mikkelsen i Stagstrup, Christen Christensen ibd. og Christen Christensen på Ulstrup, Harvig Kås's rytter, og spørger nu, om de som hans moders nærmeste slægt og byrd, vil tage hende til sig og forsørge hende og få det gods, hun har arvet efter hendes mand. Hvis de ikke vil, vil han tage hende til sig. (8/10).

8. oktober.

(1/10). Christen Nielsen i Lille Stensgård lover at holde sin moder, Maren Madsdatter et ærligt ophold hendes livstid.

Anders Ebbesen i Sjørring i fogeden på Øland hans fraværelse tiltaler Iver Smeds enke for skyld.
Opsat 4 uger. (15/10).

15. oktober.

Anders Ebbesen på fogeden på Øland hans vegne tiltaler Iver Smeds enke for restance på tiende af Stagstrup sogn, Iver Christensens enke $4\frac{1}{2}$ td. byg.
Opsat 4 uger. (8/10).

Knud Pedersen i norindtofft tiltaler Tomas Pedersen i Skinnerup hans enke, Ingeborg Andersdatter for skyld efter brev.
Opsat 4 uger.1
(24/9). Sagen om klittag opsat 14 dage. (29/10).

22. oktober. Intet.

29. oktober.

Peder Andersen, ridefoged, på lensmandens vegne lod læse en befaling om rostjeneste.

Poul Madsen, født i Skjoldborg. Christen Nielsen i Sperring forpligter sig til at betale Poul Madsen 18 rdl. med rente til mikkelsdag.

(24/9). Laurits Sørensen i tued Sogen. 4 mænd bevidner, at da arven efter hans fader Søren Christensen og hans broder Christen Sørensen og hans søster Ingeborg Sørensdatter, der døde i Sperringgård faldt, var Niels Sørensen hos hans stemoder ugift. (5/11).

Laug Oluffson i haring, dommer.

(15/10). Ridefoged Peder Andersen, rådstueskriver på Mogens Kruse til Spøttrup hans vegne (amtmand) mod de folk i Vang og Vang klit, som har brugt klittag. De skal lide straf efter recessen.

Poul Madsen, født i Skjoldborg gav Jep Christensen i Sperindt kvittering for arv efter hans fader Mads Nielsen og hans moder Jahan Christensdatter, som boede og døde i Skjoldborg.

5. november.

Laug Oluffson i Haring, dommer.

(29/10). Anders Frøst i Tilsted på hans husbonds tjener Oluf Jensen i Tinstrup hans hustru Maren Christensdatters vegne har tiltalt Mattis Poulsen i Sperringgård og sal. Søren Christensens hustru Karen Andersdatter og irettelægger vurderingsvidne 1656 indført i tingsvidne 1657 snabsting, og et tingsvidne 17/9 sidst, hvor 4 mænd vidner, at Oluf Jensens hustru Maren Christensdatters arv efter hendes oldefar og hendes to fadersøskende, som også døde i Sperringgård, blev stående i boet.
Irettelagt også et skriftligt indlæg fra Oluf Jensen, hvori han skriver, at han har ladet stævne Karen Andersdatter, Søren Christensens efterleverske og hendes svoger Mattis Poulsen, som har hendes datter, og kræver nu hans hustrus arv

efter Søren Christensen og hendes sal. faders to søskende, som død i Sperringgård for omtrent 10 år siden. Poul Pedersen i Djernæs fremlagde på sin søns, Mattis Poulsens, vegne en kvittering, fra Niels Sørensen til Mattis Poulsen for Niels Sørensens og hans to søskende, sal. Christen Sørensen og Ingeborg Sørensdatter, som døde i Sperringgård, deres arv efter deres fader. Poul Pedersen mener, at da hans søn Mattis Poulsen ikke var i gården, da skiftet blev holdt, men først kom dertil 4 år efter, og da Niels Sørensen har kvitteret for hans og to søskendes arv, bør han frifindes. Anders Frøst svarede, at det er bevist, at Oluf Jensens hustrus arv blev stående i boet, og da Mattis Poulsen har fået den sal. mands datter og middel, og han driver gården i fælle med den sal. mands hustru, så bør der af boet udbetales arv til Oluf Jensen. Niels Sørensen vidnede, at han ikke havde fået noget af Oluf Jensens hustrus arv, og hendes navn var ikke i kvitteringen.

Dom: Mattis Poulsen bør med Karen Andersdatter udbetale Oluf Jensen hans hustrus krævede arv. 12½ dl. med renter, og hvad de to arvelodder angår, som Niels Sørensen har modtaget, bør han søges.

(24/9). Laurits Nielsen i Sundmølle tiltaler 4 karle fra Agger, som har fisket med pulsvåd for hans grund. Der blev fremlagt et tingsvidne 1632, 16/1, hvori Søren Poulsen af Ås og hans medfølgere, 6 personer, som havde vidnet, (at de mindes), 50 år og 40 år og 30 år, og det er dem fuldt vitterligt, at Niels Lauritsen i Sundmølle havde haft hans fri fiskeri med voydret og russet fra Sundmølle og til den Rus set på Kapell Øre uden al last og klage, og ingen har haft nogen brug på de åsteder, uden at de har haft det i hans minde. Desuden fremlagdes Laurits Nielsens hjemmel på Sundmølle og det tilliggende fiskeri.

Dom: De tiltalte personer bør lide efter recessen for samme fiskeri.

Hr. Poul Christensen Påske tiltaler folk i Skjoldborg for skyld. De skal betale.

(1/10). Niels Lauritsen, forhen ridefoged på fader Spøll, nu boende i Vorup, på hans husbonds tjener Jens Pedersen i Snekstrup hans vegne har ladet stævne Christen Lauritsen i Nørhå anlangende rente af nogle penge, som Maren Christensdatter, født i Dalgård, er tilfaldet, og som Christen Lauritsen på hans søster Maren Jensdatter i Hundborg hendes vegne lovede godt for. Opsat 4 uger. (17/12).

Mandag 12. november.

Christen Andersen i Sjørring tiltaler Christen Jørgensen i Tinggård for skyld efter kontrakt. Opsat 5 uger.

Poul Pedersen i Silstrup. Christen Pedersen i Østergård, i Silstrup, Mikkel Sørensen, Peder Pedersen og Peder Pedersen brog ? ibid. vidner, at det er dem vitterligt, at Jens Mattisen i Thisted har længe brugt det jord til den halve gård i Silstrup, Just Christensen havde i fæste, med sin egen plov, såvel andre, han har lånt plov til, og al avl, korn og høavl har han ført til Thisted, og brugt jord til

thyruldt, og i alle måder gjort sig jorden nyttig. Mikkel Balsøn og Christen Andersen i Silstrup har stævnet Jens Mattisen, og alle Silstrup bymænd. (19/11).

Peder Nielsen på Møgelvang tiltaler Villads Tomsen i Sundsgård for skyld efter brev. Han skal betale osv.

Vurderingsregister i Søren Christensen Skrædders bo i Næstrup efter hans sal. kones død. Børnenes lavværger er Niels Jespersen i Stagstrup og Christen Nielsen i Dollerup. (Liste over indbo, korn og besætning). Til deling 21 dl. 3½ mk. 2 sk. Børnene får efter deres moder Mette Christensdatter, nemlig Anders Andersen, Christen Sørensen, Laurits Sørensen, Peder Sørensen og Maren Andersdatter halvdelen. Desuden har Søren Christensen bevilget Anders Andersen 2 sld. (Sagen fortsætter).

Christen Nielsen i Dollerup på Anders Mikkelsens, som boede og døde i Torsted, hans datter Maren Andersdatters vegne og Niels Jespersen i Stagstrup på Anders Mikkelsens søn Anders Andersens vegne, giver afkald til Søren Christensen for arv efter deres moder Mette Christensdatter.

19. november.

(12/11). Vedtægt mellem Silstrup bymænd, om at holde digerne om gaden i orden, og hold svinene ringede, at de ikke skulle vrøde, og at ingen må tage tægtefæmon videre med ind på deres lodskifte eller på fælled end hans egen lod kan falde.

(8/10). Anders Ebbesen i Sjørring på Jens Sørensens vegne (foged) ctr. Iver Smeds hustru i Sundby. Opsat 8 dage med bevilling. (26/11).

26. november.

(8/10). En dom. L.O. dommer Lauritz Siøfeld til Øland hans fuldmægtig Anders Ebbesen i Sjørring tiltaler sal. Iver Smed, som boede og døde i Sundby hans enke for skyldig tiende til Stagstrup kirke, som den gode mand har fæstet. Hun skal betale.

Jørgen Nielsen i Djernæs hans fuldmægtig Poul Poulsen, tingskriver, fremlagde en beskyldning mod Christen Nielsen i Dollerup, der skylder landgilde, og mod Ove Sonesen, der skylder både for landgilde, og 10 rdl. efter brev, 6½ td. havde, han har borget ham, og for en stævn til en båd.

3. december.

Hartvig Kås til Ulstrup hans fuldmægtig, Christen Lauritsen i Dalgård har ladet synsmænd syne brøstfældighed på bygning på Landbo. Nævnt lade, ralingshus, stald, et jordhus, og et fårehus.

Hr. Poul Jensen i Sjørring fordeler folk i Sjørring og Torsted for skyldig tiende.

Anders Frøst i Tilsted fremlægger på Eriks Smeds vegne et vurderingsregister i Erik Pedersen Smeds bo efter hans sal. kone Maren Nielsdatters død. Jens Madsen i Skårup var mødt på egne vegne, Peder Jensen i Torsted på Christen Madsen i Skårup hans vegne, Anne Christensdatter på egne vegne og Else Madsdatter på egne vegne. Hus og Indbo vurderet samlet. Blandt udgifterne: til de to karle for graven at kaste og for ringen 1 mk., til degnen for han sang for liget 1 mk. . . . Erik Smed æskede arv, han havde indarvet efter sin broder Peder Simonsen, og som hans kone ikke havde indarvet. At skifte: 10 sldl. ringer 3 sk. . . . Peder Jensen i Torsted var til stede på Christen Madsen i Skårup hans vegne i hans hustrus Bodil Pedersdatters nærværelse. Erik Smed lovede at betale al gæld og at give arvingerne rede penge for hvad de har arvet, så han beholder boets hus og bohøve.

Vurderingsvidne om Maren Jensdatters bo i Tilsted. Arvinger: Laurits Sørensen i Tilsted på hans hustrus vegne, Jens Andersen på Christen Andersen i Holder hans vegne, Christen Christensen i Tilsted på sin moders, Maren Andersdatters vegne, Peder Andersen i møll på egne og broders vegne, Karen Andersdatter på egne vegne. Indbo og får vurderet (hver ting for sig). Af gælden: Christen Christensen for huspenge . . . Niels Andersen for vurdering at skrive og hendes liv og levned at opskrive 20 sk. Enighed om, at Laurits Sørensen og Christen Christensen skal beholde boet til vurderingssummen og betale den skyldige gæld.

10. december.

(25/6). Jens Christensen i Næstrupgård tiltaler Peder Clemédtsøn i Torsted og fremlægger et skriftligt forsæt, et synsvidne og et klagevidne. Opsat 4 uger.

Laurits Seefeld til Øland hans fuldmægtig Poul Poulsen, tingskriver, i fogeden, Jens Sørensen, hans fraværelse lader fordele enhver, som rester med deres afgift til Øland efter udskrift af jordebogen.

Niels Andersen ved Kirke i Torsted på sin søster Ingeborg Andersdatters vegne, sal. Tomas Pedersens i Tingstrup efterladte enke. Peder boedsøn, barnefødt i Kåstrup gør vitterligt, at Ingeborg Andersdatter har opladt sin gård til mig med sin ældste datter Mergret Tomasdatter. Hun skal have ophold på gården og aftægt. Det yngste barn skal blive hos moderen, til han bliver 13 år og have sit ophold. Enken skal desuden nyde en ager. (Sagen fortsætter).

Jens Frøst i Tingstrup fremlagde vurderingsvidne for sal. Tomas Pedersens bo i Tingstrup til skifte mellem enken, Ingeborg Andersdatter og børnene Peder, Mergret, Helvig og Maren. Boet skylder efter dom skatter, tiende og soldaterløn for 27 dlr., som boet ikke kan betale, og der bliver intet til de andre gældnere, Knud Pedersen i Norindtofft, Poul Salmandsen i Vester Vandet og Laurits Lauritsen i Nør Klet i lill sogn.

17. december.

Harvig Kås til Ulstrup hans fuldmægtig Christen Lauritsen i Dalgård i Hundborg. Jens Christensen i Sillerslev på Mors på sin hustrus Maren Jensdatters og hendes søster Else Jensdatters vegne, Christen Mikkelsen i Tæbring på egne vegne, Niels Mikkelsen i Frøslev på egne vegne og Maren Mikkelsdatter i Hundborg på egne vegne. Hendes forskrevne brødre samtykkede i, at hun selv tog sin arv til sig, og de gav alle den gode mand (Hartvig Kås) afkald på for arv, de kunne være tilfalden efter sal. Staffen Mogensen, som boede og døde i Landbou i Hundborg Sogn og var Hartvig Kås hans tjener, og kvitgav den gode mand og hans arvinger såvel som den sal. mands hustru og arvinger.

(3/12). Erik Pedersen Smed. Christen Madsen i Schuorup på egne vegne og på hans søskendes vegne, som er i Sjælland og ikke er til stede, nemlig Niels Christensen, Poul Christensen, Maren Christensdatter, Karen Madsdatter og Zidsel Madsdatter som er i Sjælland deres vegne, Jens Madsen i Skårup på egne vegne, Anne Christensdatter og Else Madsdatter på egne vegne, som deres brødre Jens Madsen og Christen Madsen samtykkede i selv at måtte modtage deres arveparter. De gav alle Erik Smed kvittering for al arv efter deres moder, Maren Nielsdatter, Erik Smeds hustru.

L.O., dommer.

(5/11). Jens Pedersen i Snejstrup har stævnet Christen Lauritsen i Nørgård i Nørhå og fremlagde et tingsvidne af 1657, 3/2, hvorefter Christen Lauritsen i Nørhå på hans søster Maren Jensdatters, sal. Christen Christensens enke i Hundborg, hendes vegne lover at holde Peder Andersen i Snejstrup kvit for rente af Maren Christensdatter, født i Dalgård i Hundborg, hendes penge, da hun er i Sjælland.

Da arven er faldet uden herredet, ved jeg ikke rettere derom at kende, end at Christen Lauritsen bør betale 5½ dlr. rente efter hans love.

24. december. Intet.

Hundborg Herreds Tingbog 1667 24/6—23/12.

Af tingbogen 1667 findes kun det sidste halvår. den oprindelige paginering mangler.

24/6 indfaldt St. Hansdag midsommer.

25. juni.

25/6 holdtes ting efter Kong. Maj.s forordning.

Laug Oluffsen i haring, dommer.

Vell Suedss i brundt, delefoged til Ørum, på husbondens vegne beviste med Søffren Xtenss i thueder og Christen Jenss i Gurup, at de har stævnet Peder Jørgensen i tuorup til ting og dom. Fremlagt et synsvidne over Peder Ovesens hustru i Tvorup. De så 3 blå slag og et sårsmål, og hun blev ført af voldstedet på en dyne. Peder Ovesen sigtede Peder Jørgensen for samme sår og skade. Desuden fremlagt et tingsvidne af 3. juni om, at Peder Jørgensen kom gående af norden til Peder Ovesens hustru Else Andersdatter på marken sønden Eshøj og slog hende omkuld på jorden, og så rejste hun sig op og faldt til jorden og gav to eller tre råb af sig, og hun blev båret ind i huset på en dyne. Også fremlagt et klagevidne.

Dom: Peder Jørgensen bør bøde for blå slag, sårsmål, jordskud og voldførsel efter loven. (8/7).

Anders Frost i Tilsted førte vidner om, at Anders Ebbesen i Sjørring, hans søn Ebbe og en tjenestepige den 3. juni kastede den kast i Tilsted nær sønden og norden Tilsted bro. Vell Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, protesterer mod, at der afsiges dom, da Poul Klingenberg, som med Gabriel Berends er interesseret i Ørum slots gods, er udenlands i kongens tjeneste angående kontrakter mellem England og hollænderne, bør der ikke for Ejler Jacobsen udstedes vidne eller dom, før Poul Klingenberg bliver lovlig stævnet. Anders Frøst mener, at sagen ikke drejer sig om ejendom og grund, men kun om »håndgerning«, og forlanger sit tingsvidne beskrevet. (8/7).

Dom: Da sagen synes mig at angå grund og ejendom, mener jeg, at der ikke bør udstedes vidner, før jordrotterne er lovligt stævnet.

Anders Ebbesen i Sjørring på hr. Poul Christensen Påske i Skjoldborg hans vegne har her inden ting rug, byg og havre og tilbød frøgæld, om nogen havde ført ulovlig sæd i hans tjeners jord, nemlig i den gårds jord, Jelle Christensen i Torsted ibor, og forbød dem at føre korn af ageren, før de har betalt tiende.

Peder Barfoed i Brændgård på hans husbonds vegne. Så stande for dem Niels Tomsen og Jesper Tomsen i Nordentoft på deres egne og deres moders vegne og bekendte, at den irring og trætte de har været i med Silstrup bymænd om deres jorddrift, er nu venlig forligt. De vil efter denne dag ikke komme på Silstrups mænds fureskårne lodskiftede jord med drift eller grøft, og Silstrup bymænd lover ikke at komme i Nordentoft mark og ejendom med ulovlig drift eller grøft.

1. juli.

Anders Ebbesen i Sjørring på hr. Poul Jensen ibm., hans vegne. S.st.f.d. Jep Nielsen i Snedsted bevidnede, at han havde taget den sal. pige, Zidsel Madsdatter, som tjente og døde i Sjørring præstegård, hendes gods til sig, som var over hendes begravelses omkostning 3 sld., og han vil holde hr. Poul Jensen fri derfor i alle måder.

8. juli:

Jep Pedersen Krab ved Klet Mølle har ladet stævne unge Christen Olufsen, Christen Krogs søn Peder og Christen Brannj, alle ved Kletmøller, som sejlede på Jep Krabis skude, da fjenderne afplyndrede den. De vidnede, at før de kom af deres fjenders hænder, da var samme skude løsgiven og gik for vind og vove, derhen hvor vinden førte dem, og fjenderne tog anker og tov og sejl og ror og hug masten af samme skude, klæder og alt, hvad de kunne over komme på samme skude, og intet af indbygning eller garnering var brækket, da de slap skuden, og da var i behold 86 rdl., som skipperen Christen Olufsen havde gemt mellem garneringen og bord. Peder Christensen havde indsat 60 rdl. og 5 sld. på kølbunden, og han bekræftede med ed, at dem fik fjenderne ikke. Skuden strandede sønden Vorupør, og da var garneringen blevet opbrudt på landet. Derfor stævnedes også strandfogederne ved Vorup øer, der blev spurgt, om de vidste, hvem der havde brækket på samme skude. De svarede nej. Desuden var stævnet Jørgen Kås til Faddersbøl, om han ville have noget at sige. (Sagen fortsætter).

Jep Krab satte i rette, at de to strandfogeder bør fremvise, hvem der har gjort brækkelse på skuden, og dernæst hans penge forkommet, eller lide som vedbør, og begærer dom.

Opsat 4 uger. (22/7).

(25/6). Anders Ebbesen i Sjørring fremfører vidner, der vidner, at den kast, Anders Ebbesen har kastet mellem Tilsted og Sjørring mark, er på Anders Ebbesens gårds grund og det rette skel østen for mellem Anders Ebbesens og Anders Frøsts jord, Anders Frøst mener, at der ikke bør udstedes vidner, før jordrotterne er lovlig kaldet. Dommeren ved ikke rettere at kende, end at, da vidnerne ikke tydeligt vil vidne, at det (kastet?) er det rette skel, skal jordrotterne stævnes.

Anders Frøst vil begære, at jordrotterne er i København, som er Eler Jacobsens medarvinger bliver lovlig stævnet. 2 mænd har været på Mumtoft og stævnet Eller Jachobsen.

(25/6). Peder Jørgensen og Peder Ovesen i Tvorup bekendte for retten, at de var venlig forligt om alt, hvad der var imellem dem, og det skal være dødt og magtesløst såvel som hvad vidner der er gået deri, dog husbondens sag uforkrænket.

15. juli.

(15/7). Anders Sørensen i Østerild tilbyder på hans søskendes vegne det gods, som blev vurderet af Anders Salmansens bo efter dom, nemlig . . . Anders Salmansen, at han kan købe det igen.

Tomas Sørensen på egne vegne og Oluf Sørensen i Vang på hans søskendes Niels Sørensen, Salmand Sørensen og Anne Sørensdatters vegne giver afkald til Anders Salmansen for al den arv, de kunne være tilfalden efter deres fader, Søren Sørensen Boy, som boede og døde i Vang, efter skiftebrev.

Niels Andersen i Østergrdt i Jestrup har ladet stævne Mikkel Sørensen i Silstrup, som stævningmændene har givet varsel for denne dele på jomfruerne Ellen og Anne Krags vegne, der lod fordele Mikkel Sørensen for skyldig landgilde.

Laurits Nielsen ved Vellsund opsiger det bols jord og det drettstedt i Sundby, som kaldes Selduig, og har ladet stævne Albert Isen og hans fuldmægtig hid til tinget til dette vidne.

Peder Clemedsøn i Torsted har ladet stævne Christen Pedersen i Øster Vandet (talte med hans søn Kleméd) og fremæskede af Christen Pedersen rigtig besked på hans og hans broder Poul Clemedsøns vegne om deres efterstående arvelodder, som blev stående i Lagrdt efter deres sal. fader Clemed Persøn, da hans (Christen Pedersen) søn Bertel Christensen kom derind, som han mener var 20 rdl., eller også breve og bevis, hvoraf kunne ses, om det var mere eller mindre.

L.O. i haring, dommer.

Salmand Madsen, foged på Todbøl, tiltaler på Voldemar Schram til Todbøl og jomfru Ide Margrete Schram deres vegne alle Todbøl tjenere, som resterer med landgilde (ikke specificeret) efter jordebogen.

Dom: De skal betale.

22. juli.

(8/7). Jep Pedersen Krab udi Klitmøller har ladet stævne begge strandfogeder i Vorup (. . .) Christen Jepsen og Niels Christensen, til at høre et synsvidne. Synsmænd vidner, at de så en skude på havstranden sønden på Vorup Ør, som Jep Krab foreviste dem. De så, at overlugen var mestendels afbrudt, og dernæst garneringen mest afbrudt og borte, og begge køjer for og bag afbrudt og slet borte. Fremstavnen afbrudt og borte, og var brudt overalt på skuden både for og bag, og var hugget hul på den ene side. Nagler var uddrevet af bjælker og af vrenger i enden af skuden, og samme vrenger lå løse i skuden, og boltagnaglerne var borte. Det syntes dem, at det er afbrudt på stedet, hvor samme skude ligger. (19/8).

29. juli:

Hans Hendrichsen Krøger, foged på Mumtofft lader fremkalde synsmænd, der afhjemler syn over sår og skade på Niels Tomsen i Norindtofft. De så et blåt slag bag hans højre øre, og han var blå oventil begge hans øjne og resen, og et blåt slag neden højre skulderblad var resen, og resen under hans venstre patte, og kno på hans højre hånd på hans lille finger var blå og resen. Jesper Tomsen og Peder Andersen i Næstrup havde stævnet Knud Pedersen i Norindtofft.

Hans Krøger på hans husbonds vegne fremkalder vidner, Peder Pedersen, tjenende i Nordentoft vidnede, at på tirsdag otte dage sidst kom Knud Pedersen gående i Norindtofft sønder i stu . . . kier med kølle på hans arm og tog tre armfulde hø af hans eget hø imellem høbredselen og åen. Så kom Niels Tomsen kørende med hans vogn. Så sagde han til Knud Pedersen: Hvad er på færde? Så svarede Knud Pedersen, at han skulle være aff hans eng at køre, hvortil Niels Tomsen svarede, at Knud Pedersen havde kørt hulveje i hans (min) moders eng uadspurgt. Dermed gik Knud Pedersen til Niels Tomsen og skød ham af(stedet?) og spurgte, om han ville slå på ham. I det samme slog Knud Pedersen til Niels Tomsen med sin næve. Så skød Niels Tomsen Knud Pedersen fra sig, så han drev omkuld, og hans lue faldt af ham. Så tog Niels Tomsen den op og satte den på Knud Pedersens hovede igen og sagde til Knud Pedersen: Giv dig tilfreds. Jeg vil ikke have med dig at bestille. Så slog han igen Niels Tomsen i hans ansigt med sin næve. Da sagde Niels Tomsen: Kan jeg ikke være til freds for dig? Skal vi endelig slogis, da mød mig ved gården med degen. Da sagde Knud Pedersen: Jeg skider i dig og din degen — med flere ukvemsord, de imellem var . . . Da tog Niels Tomsen en kårde og svarede: Tak, broderlille, gå du halvvejen, så vil jeg gå halvvejen. Så gik Knud Pedersen til Niels Tomsen og klappede ham på hans kind og sagde . . . kød og blod og sagde: Få jeg skam, om jeg mener andet end ærlig og godt. Dermed kørte (N.T.) af engen med et læs hø, og Knud Pedersen gik med ham. Så gik Knud Pedersen tvært over ageren til de kom under hald. Der stod Knud Pedersen ved vejen, og Niels Tomsen kørte om ham med høet. I det samme løftede Knud Pedersen sin kølle og blev stående, og så hørte de et stort slag. Så løb Knud Pedersens karle til, nemlig Niels Nielsen og Mikkel Sørensen, og da jeg kom til læsset, da lå Niels Tomsen på jorden, og Knud Pedersen og hans karle var hos ham. Niels Tomsen lå som et dødt menneske. Så gik Knud Pedersen der vester fra og sagde: Så karle, så karle! Var til stede Berete Tomasdatter, Karen Tomasdatter og Anne Madsdatter, som vidnede ligesom Peder Pedersen. (Sagen fortsætter).

Ydermere vidnede Peder Pedersen og Berete Tomasdatter, at de kom til Niels Tomsen og hjalp ham op, og så faldt han omkuld for dem igen, og så hjalp de ham op, og han gik imellem dem hjem, og en under hver arm. Anders Sørensen i Ås vidnede, at han så, at da Knud Pedersen og Niels Tomsen var sammen i engen, kom de begge omkuld med hverandre en gang eller to, og han hørte, de snakkede venligt med hverandre og fulgtes ad fra stedet. Jens Nielsen i Ås vidnede det samme, og de vidnede begge, at de så, at Niels Tomsen faldt omkuld 2 gange for Berete Tomasdatter da hun fulgte (ham) hjem.

Ældste Poul Enevoldsen i Agerholm giver afkald til Tomas Nielsen i Vang for den arv, han trolovede fæstemø Anne Tomasdatter kunne tilfalde efter hendes sal. moder Eng Jensdatter, som boede og døde i Vang og var Tomas Nielsens hustru.

5. august.

Jens Nielsen skrædder i Elsted fordeler Christen Nielsen i Sundby og hans søn Niels Christensen for resterende skyld til Snedsted kirke efter kirkens bog.

(29/7). Bertel Pedersen Lerche på Niels Tomsen i Nordentoft hans vegne efter lensmandens befaling og fuldmagt, han stævningmænd Jesper Tomsen i Nordentoft og Niels Poulsen ibd. har stævnet Knud Pedersen i Norindtoft til sigtelsesvidne under lovmål. Samme dag stævnedes de mester Engelbrett Badskær i Thisted, Mikkel Sørensen og Niels Nielsen, tjenende Knud Pedersen. Til stede Hans Krøger, foged på Momtoft på hans husbonds Eller Jachobsens vegne og bød sig i rette at svare Niels Tomsen, som havde begæret af ham, at han skulle forhverve syn, hvad også skete, men da Niels Tomsen er hjemme hos hans moder i hendes brød, mener han, at der ingen vidner burde gå i rette i den sag. Herimod svarede Bertel Pedersen, at eftersom lensherrens befaling og tilladelse til han om at gå i rette, og det ikke bevises, at Niels Tomsen har givet Eiler Jacobsen nogen husbonhold, og derfor efter hans begæring til Lensherren måtte tage til fuldmægtig, hvem lensherren beständig at være. Dommeren ved sig intet andet at kende, at eftersom Niels Tomsen har indskudt sagen under lensherren, og det ikke bevises, at Niels Tomsen har stedt og fæstet af Ejler Jacobsen, må Niels Tomsen udvælge sig en fuldmægtig, hvor han vil, eftersom han har tjent kgl. Maj. som korporal. (Sagen fortsætter).

Mester Engelbrett badskær i Thisted bekender, at eftersom Niels Tomsen har begæret af ham, at han ville tage ham i kur for den skade Niels Tomsen i Nordentoft har gjort ham, da var han slået bag hans højre (øre) på benet, og der var et slag mellem hans skuldre, som var blå, og ovenfor tindingen, som var blødagtig, og på venstre bryst var en knude, som var resen, og han vidste ikke, om han af samme skade, kunne leve eller dø. (Sagen fortsætter).

Samme stævningmænd stævnedes Mikkel Sørensen og Niels Nielsen, som tjente Knud Pedersen. De vidnede, at de havde set Niels Tomsen køre med et læs hø, og Knud Pedersen kom gående nedenunder over bærer og gik hjem til vejen, og så så de ikke mere dengang. Siden hørte de en stor skrup, som nogen kunne falde omkuld, så så de dem om. Da lå Niels Tomsen på jorden. Så løb de begge til, og da så de, at Knud Pedersen slog et slag eller to med hans køleskaft, som han (NT) lå på jorden, og da han blev fulgt hjem, så de, han faldt omkuld en gang for hans søster Berete, som havde ham under armen. (Sagen fortsætter).

Bertel Pedersen Lerche sigter Knud Pedersen for slag og skade mod Niels Tomsen, da han var på sin rette farende vej hjem til hans moders hus og gård, og da han ikke kan vide, om han lever eller dør af samme skade, inden år og dag, ved han ikke anden bane end Knud Pedersen, hvorfor han begærer, at denne stiller borgen for sig eller skikker borgen.

12. august.

Jørgen Nielsen på Diernæs på Voldemar Schram til Todbøl hans vegne. Jesper Andersen i Kallerup vidner, at 1666, onsdag efter påske hørte han i Jørgen Jensens stue i Hornstrup, at Niels Jespersen talte med Valdemar Schram om restance af den gård i Skjoldborg, han iboede og fraflyttede. Jørgen Jensen i Hornstrup og Salman Madsen, foged på Todbøl vidnede, at Niels Jespersen var på Todbøl omtrent ved Voldborgdag, og talte med Voldemar Schram om restancen og lovede at komme til Todbøl med en stud og betale noget i restance og bad Voldemar Schram, om han ville eftergive ham noget. Voldemar Schram sagde, at når han kom med studen og betalte noget, så kom de nok til rette. Men Niels Jespersen har endnu ikke betalt noget.

Christen Lauritsen i Haring fremlægger fuldmagt fra Karen Nielsdatter, født i Tyland i Klostergård i Vang, hvorefter han tiltaler Christen Nielsen i Klostergård og Peder Nielsen, født i Klostergård, for sin arv 88 sldl. og 20 sldl. i bryllupskost med rente fra 1666, da han drog fra Klostergård herover til Norge, som hun nu kræver udbetalt til Christen Lauritsen, som lover at skikke pengene med det første over til min (hendes) morbror Simon Poulsen, som nu skal være hendes værge og formynder.

Dat. Christianssand 3/7 1667. KND, Simon Poulsen.

Der fremlægges et tingsvidne efter skifte, som er gjort i Klostergård 1654, hvorefter Karen Nielsdatter er tilfaldet (det ovennævnte), eftersom hendes brødre, farbrøder og morbrøder har samtykket, denne deres søster at være lige i arv og skifte med dem.

Dom: Christen Nielsen skal betale til hendes fuldmægtig. (Sagen fortsætter).

Peder Nielsen, født i Klostergård, kræver resten af sin arv efter hans forældre af broderen Christen Nielsen i Klostergård 65½ sldl. Christen Nielsen bejaede det ret og sandt at være.

Dom: Christen Nielsen bør betale. (16/12).

Vell Suendsøn i Brund forbyder på sin husbonds vegne Christen Mortensen i Kløvborg at have nogen tilflugt på hans husbonds ejendom, hvor han nu opholder sig med kone og børn, da han aldeles ingen tilladelse har dertil, og kræver, at Christen Mortensen skal fremvise sin hjemmel.

Vell Suendsen på husbondens vegne (Ørum Slot) fremlægger restanceseddel mod Christen Nielsen i Klostergård, og fremkalder vurderingsmænd, der har været i Klostergård og gjort udlæg i hans gods. Vurderingen specificeret.

Vurdering i sal. Anders Madsen, som boede og døde i Grønbyerre i Sperring hans gods. Til stede hans fader Mads Andersen i Skinnerup, og hustruens, Maren Lauritsdatters broder Peder Lauritsen. Vurderingen specificeret. Der er gjort udlæg for gælden.

19. august.

(8/7). En dom.

(Sagen om Jep Pedersen Krabs skude, strandet syd for Vorupør. Tingsvidner fremlægges i Masse. Nogen dom synes ikke afsagt, eller også mangler et blad eller to, men da næste blad tilsyneladende hænger sammen med dette, er eventuelt manglende blade sikkert bortkommet).

26. august. Intet.**2. september. Intet.1****9. september.**

Christen Jensen i Torsted fremkalder synsmænd, Mikkell Andersen i Huoll i Torsted og Christen Frøst ibd., med syn over en bygager ved Bøn hiue (Bønhøj) på Torsted mark. Der var skade for 4 skp. byg i bygrae (raderne), og de så, at Peder Clemmensens hest gik løs i raderne.

16. september.

Mikkell Sørensen i Silstrup fremkalder synsvidner om kornskade på en rugager i Silstrup mark, Mølsti agger kaldet, for en tønne rug. Mikkell Sørensen skylder Jens Andersen i Silstrup for, at hans fæmon har gjort skaden. (23/9).

23. september.

Bertel Pedersen i Sundmølle vidner, at han i går 14 dage gik ned fra Stagstrup kirke med Niels Jensen til hans raling på hans rette vej fra kirken. Da kom Anders Pedersens søn i Stagstrup gående og spurgte Niels Jensen, hvorfor han havde ladet ham stævne. Niels Jensen sagde: Jeg vil intet have med dig at gøre. Peder Andersen knyttede sin næve og ville have slået ham, hvortil Bertel Pedersen sagde: Gør ikke uførm på kirkevej. Peder Andersen sagde til Niels Jensen: Gak ind og få doffuer og mød mig så herude, jeg skal være dig god nok. Således vidnede også to andre vidner.

Niels Ovesen i Dollerup på sin søster Else Ovesdatters vegne tiltaler deres broder Sone Ovesen i Dollerup for 111½ sldl., som Sone Ovesen skyldte Niels Christensen Smed i Thisted, men som denne havde undt og givet Else Ovesdatter. Sone Ovesen mødte og lovede at betale.

(16/9). Jens Andersen i Silstrup tiltaler Mikkell Sørensen for et svin med et hårtøj, som tilhører JA, og som han havde sendt Else Poulsdatter ind til Mikkell Sørensen for at begære, hvortil Mikkell Sørensen sagde nej. Vidner erklærer, at Mikkell Sørensens led næsten hele havde været øde og ligget ned, så det hverken havde holdt for svin eller gæs imod deres grandebrev. (21/10).

Peder Christensen i Sønder Skårup fremlægger vurderingsregister i sal. Anders Nielsens bo. Han boede og døde i Skårup. Til stede var herredsfogeden og Christen Nielsen i Tvorup, børnenes farbroder. Boets goder vurderedes under et til 87 dlr. 12 sk. Gælden var 46 sldl. 2 mk. 5 sk. Konen Mette Christensdatter fik 20 dlr. 1 mk. 3½ sk., og børnene Christen Andersen og Jahan Andersdatter efter værgernes samtykke hver lige meget, nemlig 10 dlr. 1 mk. 1½ sk. 1 alb. Børnene skal blive i boet hos deres stedfader og moder, til de bliver 18 år, og midlerne blive stående i boet hos forn. Peder Christensen.

Laurits Madsen, sognepræst i Hundborg og Jannerup fremkalder synsmænd, der har synet Hundborg præstegård efter lensmandens befaling. (Mange huse).

30. september. Intet.**7. oktober.**

Christen Jensen i Torsted har stævnet Karen Enevoldsdatter i Torsted, Christen Jensen ved kirke, Niels Andersen ved kirke, Niels Andersen i Huoll, Christen Frøst, Oluf i Vigh, Mads Pedersen i Sand og Jens Salmansden i Torsted og skylder dem for soldaterløn, samt Peder Clemmensen for kornskade, som blev forligt. Mads Pedersen i Sand og Veil Suendsøn i Brund, defoged til Ørum, på husbondens vegne var til stede. Da de (bønderne) benægter, at de har lovet soldaterne noget til løn, som de skyldes for, sættes det til forvalteren på Ørum at kende noget derpå. (18/11).

(23/9). Niels Christensen Smed i Thisted fremkalder folk, der var vurderingsmænd i boet efter sal. Niels Pedersen i Skårup. De vidner, at nu sal. Anders Nielsen æskede 8 sldl. som hans morbroder var ham skyldig, og som han fik udlagt værdier for, bl.a. en bryggerkedel, som Laurits Andersen i Skårup tog til sig og lovede at give Anders Nielsens hustru Mette Christensdatter betaling for den. Niels Christensen ved Sishøj og en anden stævned Laurits Andersen. Niels Christensen (Smed i Thisted) på sin søster Mette Christensdatters vegne tiltaler Laurits Andersen i Skårup for 7 sldl. efter tingsvidnes indhold med rente, i omtrent 10 år samt omkostninger. Opsat 4 uger. (18/11).

Anders Nielsen, som tjener i Søndergård, fremkalder synsmænd, bl.a. Anders Frøst i Tilsted, der har synet kornskade på en uhøstet havreager. Han har stævnet Niels Ibsen i præstegården og Laurits skomager.

14. oktober.

Skøde fra Jens Nielsen, sal. Niels Ibsens (førrige herredsfoged) søn i Sperring til hans broder Jacob Nielsen, student, på hans part i to gårde i Silstrup, den ene beboet af Poul Pedersen, den anden af Svend Olufsen og Just Christensen, som ejes efter de velb. herrer kommissærer, Jacob Sparre til Råstrup og Hartvig Kås til Ulstrup deres indførsel. Dateret Thisted 18/9 1667. Medunderskrivere: Jens Lauritsen Wert, rådmand og JNs svoger Jens Mattisen.

Anders Ebbesen i Sjørring på hr. Poul i Sjørring hans tjener Voldborg Kjeldsdatter hendes vegne fremkalder vidner, der har tjent i Ladegård og vidner, at nu sal. Bertel Christensen lovede Voldborg Kjeldsdatter, som havde tjent i Ladegård 1½ sld., som han skyldte på hendes halvårsløn. (Vidner: Karen Pedersdatter i Torsted og Niels Christensen Soldat ibd. Maren Christensdatter i Ladegård er indstævnet.

21. oktober.

(23/9). Mikkel Sørensen i Silstrup lader fordele Jens Andersen i Silstrup for en tønde rug kornskade.

28. oktober.

Jens Christensen i Næstrup lod fordele Laurits Christensen i Skårup for skyld.

Forn. Jens Christensen lod fordele Peder Clemedsen i Torsted for skyld efter dom for sårmål, to huller og hårgreb og for badskærløn og omkostninger ved retssagen og for den store overvold; han og hans hund har pludselig overfaldet ham på hans rette farende alvej, da han kom kørende til herredsfogeden.

Laug Olufsen, dommer.

Peder Frøst i Tilsted tiltaler Anders Poulsen i Tilsted og Niels Mikkelsen i Torsted for skyld efter breve (den sidste efter brev af mikkelsdag 1660).
Dom: De skal betale.

4. november.

Peder Christensen, Christen Pedersens søn i Skinnerup, har begæret syn over avling og andet i gården efter Sivert Brochenhuus hans skrivelse. Synsmænd så ca. 12 læs korn og foder i laden, 4 magre øg, 2 magre køer og et usselt ungnød, i ralingshuset 2 gamle kar og to gamle tønder og en gammel vogn i gården.

Anders Frøst i Tilsted lader fordele så mange i Tilsted sogn, som skylder konge- og kirketiende.

11. november. Intet.**18. november.**

Niels i Huoll i Torsted lader fordele Anders Lauritsen i Dalgård i Sjørring for skyldig korn.

(7/10). Niels Christensen Smed i Thisted på hans søster Mette Christensdatter i Sixhøy hendes vegne. Laurits Andersen i Skårup forpligter sig til at betale Mette Christensdatter og hendes børn 14 sld. skadesløs til Snabsting førstkommende og dermed alt klart imellem dem.

Poul Nielsen i Bundgård. Christen Madsen bouer i Tuorup Kier på Mergret Andersdatter, sal. Niels Christensen Munchs ibd. hendes vegne, såvel som Jahan Nielsdatter i Bundgård på hendes moders vegne giver Poul Nielsen afkald og kvittering for arv, de kunne være tilfalden efter den gamle pige Anne Madsdatter, som har haft sin værelse og tilhold i Bundgård og døde der. (Hun døde 1667 i Bundgård, Skjoldborg (kirkebogen).

Hr. Poul Christensen Påske i Skjoldborg har ladet stævne folk i Skjoldborg for resterende tiende til præsten.
Opsat 6 uger.

Poul Christensen Smed i Skjoldborg lod fordele så mange i Skjoldborg sogn, som resterer med konge- og kirketiende.

(7/10). Christen Jensen i Torsted på hans søns vegne, som er soldat, har ladet stævne forn. soldats bønder til ting, og nu tilspurgte forn. soldat hans bønder, om de havde noget ubilligt at beskyldte ham for, mens han havde været deres soldat. Niels Andersen i Huoll, Niels Andersen ved kirke og Jens Salmandsen, alle i Torsted, svarede, at de ikke denne gang havde ham noget at beskyldte.

26. november.

Christen Mortensen i Torsted lod fordele Anders Lauritsen i Dalgård i Sjørring for skyld.

Anders Jørgensen i Sjørring lod fordele Anders Lauritsen i Dalgård for skyld.

Jens Salmandsen i Torsted lod fordele nogle (nævnte) Torsted sognemænd for skyldig tiende.

Jens Salmandsen (i Torsted) ctr. Peder Sørensen i Sjørring, Niels Bang ibd. og Christen Jensen på bakke i Torsted for deres landgilde til Torsted kirke, som de er tildømt at betale inden 15 dage. Mads Salmandsen og Niels Huoll har stævnet dem.

2. december.

Hr. Poul i Sjørring lod fordele folk i Torsted og Næstrup for skyldig præstetiende og for lånt korn.

Clemedt Therchildsen i Hørdum har ladet stævne Villadz Tomsen i Sundsgård og fremlagde et tingsvidne af Hassing herreds ting 14. november sidst om, at Jens Andersen, ladegårdsfoged på Irup, tit og mange gange nu i forleden år har boyedt og ladet boye Villads Tomsen at komme til Irup og gøre hans husbonds arbejde, men han har siddet det overhørig. Ligeledes vidnede Niels Andersen i Koldkudt, at havde advaret Villads Tomsen at komme og annamme husbondens

førsel, og han har ikke efterkommet det. Det kræves derfor, at han dømmes til at have sit fæste forbrudt.

Dom: Villads Tomsen bør være i sin husbonds minde derfor eller lide på hans fæste.

9. december.

Poul Salmandsen (i Vester Vandet) tiltaler Christen Nielsen i Klostergård for skyld efter brev 35 sldl., som skulle være betalt til mikkelsdag 1663, og Christen Nielsen i Dollerup, som skylder 30 sldl., som skulle have været betalt til mikkelsdag 1662.

Dom: De skal betale osv.

Anders Ibsen i Tinstrup lod fordele Kirsten Andersdatter i Tinstrup for 9 sl.mk., hun var blevet skyldig på deres regnskab og havde lovet at betale.

Anders Pedersen, født i Øster Vandet fremkalder folk for at vidne deres sandhed. Christen Iversen på Holm vidnede, at han skyldte Peder Olufsen i Øster Vandet 4 sldl., som han havde hans brev på 2 år siden.

Christoffer Sørensen bekendte, at han skyldte Peder Olufsen 1 rdl. for 1 td. havre, han fik hos ham i Vordag (forår) sidste år, straks før hans kone døde, som han betalte ham nu siden mikkelsdag. Christen Eskesen i Øster Vandet vidnede, at han skyldte Peder Olufsen 1 rdl. for sæderug, som han fik af ham, før hans kone døde, og betalte den sidste rest af til mikkelsdag. Christen Madsen i Tinstrup bekendte, at han skyldte Peder Olufsen 1 rdl., for sædebyg, han havde fået af ham i Vordag sidst, før hans kone døde betalt ved Sc. olufsdagstid. Christen Frost i Torsted bekendte at skyldte Peder Olufsen 5 sl.mk. i 3 år, endnu ubetalt.

Hr. Peder Jacobsen i Snedsted lod fordele Laurits Lauritsen skomager, nu bor i Tinstrup (rettet med 1 over n) for 1 rdl. efter brev.

Laug Olufsen i Haring, dommer.

Laurits Seefeld lader fremlægge restanceliste over tiendebyg af Stagstrup sogn (resterne nævnt) og formener, at de bør betale inden tre solemærker.

16. december.

Jørgen Nielsen i Diernæs lover på Niels Andersen, som boede i Sønderby i Tvorup, hans vegne, at betale til Niels Christensen Smed i Thisted 4½ sldl., når Niels Andersen får hans hustrus arvelod i Ferigaardt.

Niels Christensen Smed i Thisted fremkalder vidner, der beretter, at Christen Sørensen, som boede i Ås har fået stål og andet for 10 sl.mk., som han lovede at betale Niels Christensen Smed med det første.

(12/8). Peder Nielsen, født i Klostergård, fremlægger vurdering til udlæg i Klostergård for hans arvelod, bl.a. i 1 stålgryde, 1 messingkedel, 1 malmgryde,

2 tinfade, 1 messingbækken, 1 ørsch (kiste) med lås. Christen Nielsen lover desuden sin broder, at han skal have 2 td. havresæd i godt jord.

Jens Jørgensen i Vester Hørdum på sin husbonds vegne tiltaler Bertel Pedersen i Sundmølle for rest af kvartalsskatten, som fogeden på Irup har pålagt Bertel Pedersen at give, hans medtjener til hjælp.

Laurits Nielsen i Sundmølle fremlægger en kontrakt, hvorefter Bertel Pedersen har opladt møllen til sin »svoger« Laurits Nielsen, og mener derfor, at Bertel Pedersen må frikendes.

Dom: Efter loven har Anders Lauritsen (fogeden) lov at lægge og lige skatten som en fuldmyndig foged og som han det agter at forsvare for øvrigheden.

23. december.

(Blandt tingsvidner Anders Jørgensen i Huorstrup).

Niels Jespersen i Stagstrup fremkalder vidner. Mikkil Madsen i Stagstrup mindes 30 år, Peder Andersen, født i Stagstrup, mindes 22 år, Niels Yde 40 år og mere. De vidner, at Niels Jespersen og hans formand har haft deres drift østen af hans gård mellem hans toftdige og Christen Madsens toftdige øster ad udmarken uforment i alle måder. De kunne drive sønden om Niels Jespersens lade og toft og Christen Madsens toftdige, når de lystede.

Dommer er Laug Olufsen i Haring.
Skriver er Poul Poulsen i Vang.

(6. januar var Helligtrekonger — helligdag til 1770).

(13. januar) »snabsting« (et eller flere blade forsvundet).

Jens Pedersen (stednavn forsvundet) får skudsmål af 24 mænd som en ærlig og skikkelig ung karl. Hans far er (Peder) Jensen og hans moder (forsvundet) Jensdatter.

(18/11 67). Villads Christensen i Skjoldborg på hr. Poul Christensen Paaske i Skjoldborg, hans vegne, har ladet stævne følgende Skjoldborg sognemænd for restancer: Tomis Tomsen Rojkier, Mads Madsen, Jens Christensen og Poul Jensen »forlover for« Niels (Staffensen ?), Eline Tomisdatter, Mads Christensen, Ander Sørensen i Aas, Niels Christensen, Thomis Christensen på Møgelvang og Christen Madsen ved Kirk, efter seddel underskrevet Skjoldborg præstegård d. 4/11 1667.

Sal. Christen (An)-dersens efterladte hustru på Ferigård lader »her i dag på snabsting« forbyde »kommen og brugelighed« i nogle kær samt på »Ferigårds bori i søen« (= Færgeborg i Sjørring sø ?). Endvidere at befatte sig med fiskeri, ruser og vod, i Ferigårds del af søen. Ellers skal man lide »skade for hjemgæld«.

Hr. Christen Jensen Koberøe, sognepræst til Vang og Tuorup sogne, lader sin fuldmægtig »den tid Poul Poulsen i Vang« (= tingskriveren) »her i dag på snabsting« forbyde at komme med nogen voddræt eller anden fiskeri eller rusedræt foran hans ålesæt i den del af Vangsø, som ligger til præstegården efter gammel brevs indhold. (Der nævnes bl.a. »Feri od« og »Thodbøll eng«). »Item forbødes at skære raffuel for(an) hans eng eller at slå rør af søen«.

20. januar.

Lensherrens fuldmægtig Niels Andersen Frøst i Telsted fremstiller efter lensherrens skrivelse og befaling vidner om de gårde, der er øde i Vang, Tuorup og Tilsted sogne. Følgende Vang sognemænd: Christen Poulsen i Vang, Thomis Nielsen, Anders Salmandsen, Christen (Olufsen?), Poul Poulsen og Laurits Christensen i (Trab ?) aflagde deres vidne, at der var en gård i vang, liggende til Ørum slot, som havde været øde i 19 år og var uden bygninger, men nu har Peder Madsen, ridefoged til Ørum, nylig fæstet den til Anders Jensen i Aakier. Tuorup sognemænd: Jørgen Nielsen i Vester Diernis, Poul Rasmussen i Tuorup, Jachob Christensen, Christen Nielsen Hii (= Hede), Peder Jørgensen og Peder Offuersen ibm. En gård i Synderby Tuorup, ligger til Ørum slot, er øde på 10 års ti, er »mesten af sandflugt fordærvet«. Nu har Peder Madsen nylig fæstet den til Christen (ulæseligt). Endvidere i Tuorup en (gård ?), der har ydet til Thisted skole, nu af Peder Madsen fæstet til en Christen Nielsen, og 1 boel, som Peder Christensen sidst påboede, giver til Tuorup kirke, en ejendom som Peder

Poulsen har i fæste, alle fordærvede af sandflugt. Endelig en gård i Nørby Tuorup, som Anders Michelsen sidst påboede, har givet til Vang kirke og herlighed deraf til Eller Jacobsen, har ligget øde i 2 års tid, er nu for nylig stedd til Peder Jørgensen i Tuorup.

Michel Jensen i Tilsted, Jep Frøst, Jens Christ(ensen), Knud Sørensen, Laurits Lauritsen og Peder (forsvundet), alle ibm., vidner om en gård i Thelsted, som Laurits Lauritsen senest påboede, som »captien Strudthis« arvingers tjener, er uden bygninger og har ligget øde i 2 år.

Anders Ebisen i Sjørrind, delefoged til Ørum, på hans husbonds tjeners vegne, fremlægger et vurderingsregister af 7. januar 1668, rette 30. dag, efter sal. Niels Christensen, som boede og døde i Aas. Vurderingsmænd: Villads Christensen i Skjoldborg, Poul Smidt ibm., Niels Christensen i Aas og Peder Pedersen ibm. Overværende: Herredsfogeden på reitens vegne, samt Christen Andersen i Rydsgård i Hundborg og Peder Christensen i Basihaffue (= Bassehave i Solbjerg sogn) i Mors.

Skifte mellem hans efterladte hustru Maren Nielsdatter og børn Christen Nielsen, Niels Nielsen, Dorete Nielsdatter, Else Nielsdatter og Karen Nielsdatter. Boets formue 199 sldl. 1½ mk. (Specificeret). Boets gæld: Peder Christensen i Basishaffue, som formynder for Anne Christensdatter, kræver hendes arvelod efter hendes sal. forældre og hendes medgift på 20 rdl., som hendes sal. broder for:ne Niels Christensen har lovet hende »om hun blev (forsørget?) i mandsvare«, og hvis ikke skulle de 10 rdl. gå til Maren Nielsdatter og de andre 10 rdl. blive »stående stille i boet og deles i to lige lodder«.

Når skyldig gæld er afregnet og det halve bo til konen, kommer til børnene 7 søsterlodder hver på 10½ sldl. og 7 sk.

»En dom«.

Laug Olufsen i Haring, dommer til Hundborg ting, gør vitterligt at her i dag for retten d. 20/1 1668 har Jørgen Nielsen i Vester Diernæs ladet stævne Niels Andersen, nu boende i Ulstrup mølle, for restgæld på skadesløsbrev af 3/10 1665 samt for en gæld til Niels Smed i Skuorup, afholdt af Jørgen Nielsen, og ydermere Kgl. M.s korntiende og Tuorup kirkes tiende af den gård i Synderby Tuorup, han »senest iboede og avlede til forleden år 1667«.

Dom: Han skal betale. (4/5—6/7).

27. januar.

»Opsættelse«.

Villads Christensen i Skjoldborg på egne og på hans søn Jens Villadsens vegne, har ladet stævne Thomis Thomsen i Tomis Roykiers gård i Skjoldborg for gæld efter skadesløsbrev af 4/4 1664 m.m.

(Vistnok igen opsat). (3/2).

3. februar.

»Opsættelse«.

Jachob Lauritsen i Tinstrup har ladet stævne hr. Jens Kielsen, sognepræst til Haring og Staxsterup, og skyldte ham efter fuldmagt og brevs indhold, dateret 7/10 1667, hvori hr. Jens bekender sig skyldig 18 skp. byg til Bertil Pedersen i Sundmølle.

Sagen opsat 4 uger.

(27/1). »En dom«.

Laug Olufsen i Haring, dommer til Hundborg herredsting, gør vitterligt her for retten den 3. februar 1668, at Villads Christensen i Skjoldborg på egne og på hans søn Jens Villadsens vegne, har stævnet Thomis Thomsen i Tomis Roykiers gård i Skjoldborg for 6 rdl. og 1 td. rug samt 2 td. byg og 1½ mk. Hertil at svare møder Thomis Thomsen, der med ed hævder at skyldte 6½ slmk. i stedet for de 2 td. byg.

Dom: Han skal betale, dog af god byg svarende til 6½ slmk. og ikke 2 td.

10. februar.

Jørgen Jensen i Huorstrup på hans datters vegne, som er enke efter sal. Christen Sørensen, som boede og døde i Ås, har ladet fordele (Laurits) Andersen i Skourup for gæld.

Laurits Lauritsen Klim, borger og indvåner i Thisted, får arveafkald fra Christen Poulsen i Vang. (Arveladers navn forsvundet).

Morten Andersen, borger og rådmand i Thisted, har i dag tilforordnet følgende mænd at være strandfogeder over efterskrevne strande ved Vester hav, nemlig over stranden norden Klitmøller fra (Kold ?) til Klitmøller å: Christen Blach, og over stranden fra Klitmøller å til Vangså: Christen Knudsen og Michel Blach og over stranden fra (Vangs)å til Palsens å: Christen Mortensen og Oluf Pedersen og over stranden fra Palsens å til Vorupør: Søren Jacobsen i Tuorup og hans fader Jachob Christensen selv.

Morten Andersen fremstiller vurderingsmænd: Laurits Bertilsen i Kaarsbaarer, Anders Knudsen i Skurup, Oluf Pedersen ved Houkier, Erich Jørgensen ibm., Laurits Christensen i Trab og Jep Christensen i Kaarsgård, der har vurderet et skib, indstrandet for Vang den 4. januar sidst forleden, således. Først anker og tov 90 rdl., sejl og løbende »redskaff og opstandende (vant ?)« 20 rdl., »thømer og dieller, som blev bjørget, det haffuet ikke borttog« 20 rdl., vrag 10 rdl., »4 jernstøcher som fornævnte sagde de havde ikke forstand på at vurdere«.

Vedermålsting.

17. februar.

Jens Christensen i Hundborg tilbyder Peder Jensen (Landbou ? se 2/3) den arvepart efter kontrakts indhold, som Peder Jensens »quone« og hendes medarvinger kan tilfalde efter Jens Christensen sal. hustru Kirsten (Eriksdatter ? se 9/3).

Vedermålsting. (2/3).

Isach Nielsen i Sperrind på husbondens vegne, har ladet stævne alle Westervig Closters tjenere i Hundborg herred.

Sagen opsat 14 dage.

24. februar.

Søren Christensen i Staxstrup, forrige ladefoged til Spøtrup i Salling i Rødding birk, fremstiller Christen Pedersen i Hundborg, der vidner, at han, da han tjente på Spøtrup, så og hørte, at Søren Christensen »ved S. Pedridags tid 2 år forleden« lånte 10 sldl. til Hans Pedersen Viborig, da tjener på Spøtrup som skolemester, og Hans Pedersen lovede at betale til S. Valboris dag.

Ligeledes vidnede Christen Jensen, nu tjenende »offuerst Cruse«, amtmand over Thy og Mors. Yderligere blev fremlagt en seddel, hvoraf fremgår, at Christen (forsvundet) »lytnant til hest«, vidner det samme.

Endelig fremlægges endnu en seddel underskrevet i Thisted den 17. februar 1668 af Poul Jensen, der oplyser »anlangende thi sldl. Hans Pedersen Wiborig, forrige velb. oberst Kruses preceptor« er skyldig, har Poul Jensen efter Søren Christensens begæring krævet dem af Hans Pedersen, der lovede at betale incl. rente, når han fik sin løn.

Hans Pedersen er stævnet i Viborg.

Klemed Terchildsen (i Hørdum), delefoged til Irup, på husbondens vegne, forbyder fiskeri i Vell Sund (område forsvundet). Samme forbyder at skære »raffuel« og rør i Irups del af Sundmøll dam. Graffuers Jensen og Christen Suendsen i Sundby har stævnet alle Sundby mænd og grander samt Jens »feri mand« ved Vell Sund, Villas Tomsen i Sundsgård, Laurits Nielsen og Bertill Pedersen i Sundmølle og Niels Nielsen i Kapellhus.

24. februar.

»En dom«.

Laug Olufsen i Haring, dommer til Hundborg herredsting, gør vitterligt, at den 24. februar var her for retten Klemed Tercildsen i Hørdum og fremlagde en restands af Irup jordbog for 1667, Hundborg herred Sundby: Christen Nielsen, Morten Andersen, Iffuer Smeds enke, Graffuers (Skredder ?9, Christen Suendsen, Laurits Nielsen i Sundmølle, Willas Tomsen i Sundsgård, Jens Ollufsen på Møgellvang. Der foruden Morten Andersen i Sundby stedsmålsting og lejermålsting, Anne Iffuersdatter ibm. lejermålsting og Niels Christensen ibm. stedsmålsting.

Dom: De skal betale.

Anders Jensen i Vestergård får afkald af Mads Pedersen i Toffelgård i Øster Vandet på dennes hustrus vegne, Else Madsdatter, og af Laurits Christensen i Tanderup i Vester Vandet sogn, på dennes hustrus vegne, Maren Madsdatter, for arv efter deres søster, Anders Jensens sal. hustru Karen (Madsdatter ?) (Sagen fortsætter).

Anders Jensen i Vestergård lover at betale 8 sldl. til S. Michelsdag til Laurits Christensen i Tanderup, hans arv efter Anders Jensens sal. hustru. Vederståling.

Christen Nielsen på Tanderup, hans fuldmægtig Niels Jør(gensen), fremstiller Poul Pedersen i Diernis, Erich Jør(gensen) i Hou Kier, Niels Michelsen (stednavn forsvundet), Niels Poulsen i Houe, der vidner om et boel, der er øde.

Anders Jørgensen i Sjørind har ladet stævne Anders Andersen i Sperind og Christen Andersen i Sjørind og skyldte dem »efter kirkens bogs indhold« for penge »og en skibspund blye, som er indkøbt til Sjøring kirke«. Opsat 8 dage.

Jørgen Jensen i Huornstrup og Jesper Andersen i Kalderup lader fordele Peder Tomsen i Kalderup og Christen Christensen ibm. for tiende.

Jørgen Jensen i Huornstrup, Peder Tomsen i Kalderup, Jesper Andersen og Christen Christensen ibm. vidner, at den gård i Kalderup, som Jep Pedersen sidst påboede, har været øde i 2 år.

Isach Pedersen og Anne Pedersdatter i Tilsted vidnede, at Peder Ydes hustru i Tilsted havde lånt Peder Pedersens hustru i Silstrup (ulæseligt) på 1½ tønne nær. Peder Pedersen var til stede og nægtede ikke. Sagen opsat 8 dage.

2. marts.

(17/2). Jens Christensen (stednavn forsvundet) har ladet stævne Peder Jensen i Landbou og dennes hustru (Kir?)sten Christensdatter samt sal. Christen Erichsens børn i Nykøbing på Mors nemlig Sedsell, Mette, Maren, Anne, Erich, anden Maren og Berete Christensdøtre og -søn med deres lavværgen til tredje ting i dag til tilbud.

Nu tilbød Jens Christensen efter kontrakts formelding, som tilforn, rede penge til arvingerne efter Christen Erichsen (Smed?), som boede i Nykøbing »fornemmelig« Peder Jensen i Landbou, som sig på deres vegne har »lejlighet«/sig at komme. Hertil svarede Peder Jensen, som tilforn, at han kun ville modtage (på egne vegne ?).

Yderligere er stævnet Niels Erichsen i Karby i Mors, der påstås at være sal. Christen Erichsens børns rette lavværgen.

Sagen opsat 4 uger. (9/3).

Clemed Terchildsen, delefoged til Irup, fremstiller: Anders Nielsen i Sundby, Niels Yde, Niels Jensen og Christen Tomsen ibm., der vidner, at den bolig, Jens

i Sundby og Laurits Nielsen i Sundmølle havde i fæste og har lovligt opsagt, er øde. Stævnet er amtmanden i Tisted Bisgård samt amtskriver Christen Mortensen i Tisted.

Salmand Madsen, foged på Tuodbøll, på sin husbonds vegne, fremstiller: Villads Christensen i Skjoldborg, Christen Andersen og Niels Michelsen ibm, samt Christen Christensen og Jesper Andersen i Kallerup, der vidner om øde gårde: 1 gård i Skjoldborg, 1 gård i Kallerup, som Jep Pedersen iboede, 2 gårde i Kallerup, som (forsvundet) og Niels Oluffsen iboede, en halvgård i Kallerup som Niels Tomsen iboede.

Hr. Christen Jensen, sognepræst til Vang og Tuorup sogne, hans fuldmægtig Poul Poulsen i Vang fremstiller: Poul Pedersen i Diernis, Peder Jensen i Torsted, Anders Frøst i Theisted og Jelle Christensen i Torsted, der vidner, at en gård i Vang, som Oluff Sørensen sidst påboede, og som er tjener til Vang præstegård, er øde og ubesat og var det, før hr. Christen Jensen kom i kaldet. (9/3).

Anders Frøst i Tilsted på hans husbonds vegne, fremstiller: Peder Jensen i Torsted, Poul Pedersen i Selstrup, Michel Sørensen ibm., der vidner, at en gård i Torsted, som Peder Christensen iboede, er Eller Jacobsens tjener, er øde og ubesat. (Yderligere 1 gård, vistnok i Skjoldborg, er øde).

Vidner med for:ne Anders Frøst for:ne mænd, at en gård i Telsted, Øland tjener, som Thomis Nielsen sidst iboede, er øde og ubesat. En gård Nesterup by, er Øland tjener, som Søren Ibsens enke påboede, samt en halvgård i Nesterup, til Øland, som Søren Christensen påboede, er begge øde.

Vidner med Poul Pedersen i Selstrup: Jens Andersen i Selstrup, Michel Sørensen, Poul Poulsen, Jens Christensen ibm., at en halvgård i Selstrup, som Just Christensen sidst iboede, tjener til Jacob Nielsen Sperind er øde og ubesat.

Jens Christensen Foged i Hundborg på hr. Laurits Madsens vegne, sognepræst i Hundborg og Janderup sogne, fremstiller: Christen Nielsen i Lille Stiensgård og Peder Jensen i Stuur Stiensgård, Michel Sørensen og Poul Pedersen i Selstrup, der vidner om øde gårde, som tjener til Hundborg præstegård: En gård i Hundborg, som Christen Pedersen Kieldmand iboede. En gård i Snestrup i Janderup sogn, som Jørgen Kruses tjener, tilforn (iboede).

(Indledningen forsvundet). Der vidnes om en øde gård i Selstrup, som er velb. Hendrich Bellous tjener.

»En opsættelse«.

Oluff Nielsen, tjener på Rostrup, har ladet stævne, Niels Staffensen i Skjoldborg, Ellin Tomasdatter ibm., »talte med hendes søn Tomis Christensen«, Mads Christensen ibm., (søn af Christen Staffensen), Christen Ibsen og hans søn Christen Christensen i Kalderup, for gæld. (6/4).

9. marts.

Oluff Draxbech har ladet stævne Anders Nielsen ved Brou ved Klitmøller og Anders Knudsen i Skurup (til vidnespår) samt Niels Pedersen Skinderup ved Klitmøller og Mads Pedersen ibm., der begge vidnede, at den 3. januar var de på stranden (Møll . . . ?) og der så og hørte de, at Anders Knudsen og Anders Nielsen solgte et stykke fyrrevrag, der lå norden for på stranden, for 1 sidl. til Anders Poulsen og Peder Olufsen. (4/5 - 6/7).

Anders Frøst i Thelsted på hans husbonds vegne, fremstiller synsmænd: Mads Pedersen i Siørind, Anders Jensen i (Nestrupgård ?, m.fl., navne forsvundet), der har synet en »agger af Frands Christensens«, som var »slet fordærvet«. Niels Tomsen i Øster Vandet, Niels Christensen, Christen Jensen og Christen Gregersen var stævnet »på åstedet og til denne vidne«.

(4/3). Anders Ebisen i Siørind på hr. Christen Jensen i Vang, hans vegne, frembyder en gård i Vang, kaldet Krosgård, som Oluf Sørensen sidst påboede, til en »lidelig af gift«. (6/7).

Christen Christensen Hyu i Nors på velb. Klaus Jull til Synder Vosborg, hans vegne, fremstiller: Niels i Huoll i Torsted, Christen Jensen ved Kirk, Christen Mortensen og (forsvundet) Nielsen ibm., der vidner, at en gård i Torsted, som (Anders?) Laustsen sidst påboede er øde.

(2/3). Peder Jensen i Landbou i Thy fremlægger en fuldmagt fra sin »svoger« Peder Jensen, borger og handelsmand i Nykøbing, som rette lavværge for sal. Christen Erichsen, fordum i Nykøbing, hans efterladte søn Erich Christensen og døtre Sedsel, Maren, anden Maren, Mette, Anne og Berete Christensdøtre, vedr. disse børns arv efter deres sal. farsøster Kirsten Erichsdatter. Peder Jensen i Landbou får fuldmagt til at give fuldkommen afkald til Jens Christensen i Hundborg. Underskrevet 8. marts i Nykøbing. Til vitterlighed Laurits Christensen, borger og rådmand i Nykøbing, og Jens Pedersen, herredsfoged i Synderherred i Mors. Peder Jensen i Landbou giver derefter på sin hustru Kirsten Christensdatters vegne og efter fuldmagten afkald til Jens Christensen for arv efter dennes hustru Kirsten Erichsdatter.

16. marts. (Intet på tinge).

23. marts. »Indfaldt Påskemandag«.

30. marts.

Laurits Nielsen Lannum på Vellum Lange, Landsdommers vegne, fremstiller: Jens Christensen i Skjoldborg, Mads Sørensen ibm., (Poul) Jensen ibm. og Niels Staffensen ibm., der vidner, at en gård i Skjoldborg, som Tomis Tomsen sidst påboede »på Asmild Closter staffuen, er øde og ubesat«. Stævningmændene talte med Tomis Tomsens hustru på for:ne gård.

Samme med samme vidner, at en gård i Nørskjoldborg, som Tomis Tomsen sidst påboede, tjener til Asmild Closter, er aldeles øde.

Jens Christensen, Christen Christensen i Liøngbieregård, Anders Pedersen og Peder Madsen, alle i Tilsted, har synet en gård i Tilsted, som Peder Pedersen sidst påboede, og som er Hendrich (Beylous ?) tjener: Gården blev forevist dem af Christen Hiu i Nors, og de så et nedfaldent rallingshus, tømmer og tag vurderet til 2 mk., et gammelt »læhus og en stald udi enden og var huoll synder på loen og 2 par spender slet synder og indfalden i loen og 2 stolper ved side slet sønder og 2 hue treer på øster ende af loen var sønder og på den synder side både på loen og stald er slet neder«.

Jens Nielsen, der nu har stedt sal. Christen Madsen Hj(o/a?)rt i Siørind, hans efterladte versted fremstiller, Anders Ebisen og Christen Andersen i Siørind, som har vurderet og registreret for:ne Christen Madsens efterladte bo (i overværelse af?) børnenes, Søren og Mads Christensens farbroder Bertil Madsen på Vorup Ør. Formuen overstiger gælden med 9½ sidl. 1 mk. 2 sk., som deles halvt til »quonen« og halvt til børnene.

6. april.

(2/3). Oluf Nielsen, tjener (på Rost)rup fik 14 dages opsættelse efter en måneds opsættelse.

13. april.

Hr. Christen Jensen Koberø, sognepræst til Vang og Tuorup, ved hans fuldmægtig Poul Poulsen i Vang, lader fordele Christen Nielsen i Clostergård for rest af præstetiende.

20. april.

Christen Nielsen i Clostergård har ladet stævne Poul Nielsen, barnefødt i Klostergård, og fører vidner: Met Andersdatter i Clostergård og Maren Pedersdatter i Tuorup på, at for:ne Poul Nielsen Clostergård har søgt dug og disk på Clostergård, når det lystede ham, uden at betale derfor, i halvfjerde år. Desuden har han lånt Christen Nielsens vogn til at køre gods til stranden. Christen Nielsen opgør sit tilgodehavende herfor til 3½ rdl. for kost og 2 sidl. for vognpleje. Hertil at svare fremlægger Poul Nielsen et af Christen Nielsen d. 28/3 1667 underskrevet gælds-brev på 2½ td. rug, som skulle være betalt. Sagen opsat 4 uger.

Anders Andersen har efter fuldmagt fra Niels Nielsen søn af sal. Niels Bertilsen og hustru, som boede og døde i Arndal i Norge, og på Niels Nielsens vegne — ladet stævne Bertil Pedersen i Sundmølle og æsker denne for Niels Nielsens fædrene og mødrene arvelod samt rigtigt skiftebrev. (Sagen fortsætter).

»Opsættelse«.

For:ne Anders Andersen i Siøgård i Sperindt, formynder for og på for:ne Niels Nielsens vegne i Thisted, har ladet stævne for:ne Bertil Pedersen og fremlagde fuldmagt (med indhold som ovenfor angivet) underskrevet i Thisted d. 13/4 1668 af Niels Nielsen og af dennes broder Bertil Nielsen til vitterlighed.

Bertil Pedersen æskes for 400 rdl.

Sagen opsat 4 uger. (6/7).

27. april.

(Indledning forsvundet). Der vidnes om en gård i Nør Tuorup på Eller Jacobsens stavn, som Anders Michelsen sidst påboede, og nu er øde.

Skaris Jensen i Tuorup på Laurits Lauritsens vegne, som nu har stedt Poul Nielsen i Tuorup, hans værsted på Asmild Closters stavn, fremstiller: Jachob Christensen, Christen Pedersen, Peder Jørgensen og Peder Offuersen i Tuorup, der har synet bygninger på nævnte værsted. De så »en liden jordhus« til 1 sldl. og ikke andre bygninger.

Salmand Madsen, foged på Tuodbøll, på hans husbonds vegne, lader fordele Niels (Viffues?) i Sundby for gæld.

Vill Svendsen i Brund, delefoged til Ørum, på hans husbonds vegne) og på Christen Andersen, som boede og døde i Ferigård, hans efterladte hustru Lisbedt Pedersdatter, hendes vegne, fremstiller Poul Poulsen i Vang, Skaris Jensen i Tuorup og Jachob Christensen ibm., der vidner om sal. Peder Jensen Vigh, fordum borger i Tisted, hans og hans børns næste slægt:

Laurits Madsen, som bor ved Lille trebrou i Tisted er for:ne Peder Vigs brodersøn.

Laust Oluffsen, som bor øster for Lille torffue i Thisted, og Peder Oluffsen i Stuorgade er for:ne Peder Vigs søstersønner.

For:ne Peder Vigs hustru ved navn Mette Andersdatter var datter af sal. Maren Jørgensdatter i Ferigård og er ligesom Jørgen Nielsen i Diernis sødskendebørn til Peder Vig.

For:ne Peder Jensen og Mette Andersdatter havde til hobe 5 børn, 3 sønner og 2 døtre, 20 år og mere. Forleden udskibede den ene søn, Jens Pedersen, selv fjerde, fra Vester Land med en skude til Norge, og ingen har set til ham mere, om han er levende eller død, og det første svenske krigsfolk var faldet her ind i landet. Da de igen denne jul drog ud af landet kom Peder Vigs 2 sønner, Niels Pedersen og Anders Pedersen, ud med dem, og intet er spurgt til dem siden, om de er levende eller døde.

Ydermere straks før de 20 år forleden drog for:ne Peder Vigs datter, Anne Pedersdatter, over til Norge og siden siges at hun skal være kommen over ad Holland, og ingen ved, hvor hun er.

Peder og Laurits Olufsen samt Laurits Madsen er stævnet til vidnespår. (Sagen fortsætter).

»En dom«.

Laug Oluffsen, herredsfoged til Hundborg herredsting, gør d. 27/4 1668 følgende vitterligt. (Herefter følger næsten ord til anden ovenstående indførsel).

Dom: De fire savnede børns arvelodder efter deres sal. mormoder Maren Jørgensdatter i Ferigård tages i forvaring af Jørgen Nielsen Holdst i Stuur Diernis, der er deres »byrd og slægt« og bør være deres formynder. (Det ser ud til, at Thisted slægten afslår at påtage sig værgemålet). (6/7).

4. maj.

Anders Lauridsen i Kåstrup har, med en landstingsstævning, stævnet tinghørerne for d. 15/4 1667 at vidne om de den dag så og hørte Peder Tomsen i Skinderup benægte en gæld han beskyldes for. Anders Ebisen i Siørind, Anders Frøst i Thelsted, Christen Tomsen Roykier i Skjoldborg og Mads Clemensden i Siørind vidner, at de hverken så eller hørte Peder Tomsen den dag. Yderligere stævnet er de 4 andre tinghørere, Niels Christensen Aas, Niels Nielsen i Snestrup, sal. Bertil Christensen i Lagård og sal. Christen Nielsen i Dollerup, deres arvinger.

»En dom«.

Laug Oluffsen i Haring, dommer til Hundborg herredsting, gør d. 4. maj vitterligt at Anders Jørgensen i Siørind, kirkeværge, på egen og medbroders vegne, har ladet stævne de forrige kirkeværger, Anders Andersen og Christen Andersen for gæld efter kirkens bog, samt sognefolk for restancer til kirken. (Dommen forsvundet).

(Fra perioden 4. maj—6. juli findes kun 1 tingblad, hvis indførsler ikke kan dateres nærmere).

4. maj—6. juli.

(20/1). Niels Jørgensen på hans faders vegne, Jørgen Nielsen i Diernis, tilbyder til indløsning til Niels Andersen i Ulstrup Mølle, det for gæld udlagte nemlig »vejrsmøllepart og jordegods«.

Niels Andersen og hans hustru Anne Christensensdatter er stævnede til dette tilbud.

Her kommer en oversigt over tinghørere, men tingdagsdatoen er forsvundet).

(9/3). Morten Andersen, rådmand i Tisted, har ladet stævne Peder Skinderup ved Klitmøller og Anders Poulsen ibm. og fremlagde et tingsvidne af Tisted byting d. 3. marts 1668, hvori Jep Krab ved Klitmøller og Christen Christensen Blach ibm. vidnede, at de den 6. januar og nogle dage derefter så et stykke vrug, som var indkommen nord for Klitmøller. Det tog Oluf Draxbech, Peder Møller, Peder Skinderup og Anders Poulsen, alle ved Klitmøller, og førte tømmer og jern til deres huse. Morten Andersen æsker deres hjemmel dertil.

(Resten af indførslen er forsvundet).

6. juli.

(Første indførsel indeholder kun få linier, hvis indhold ikke kan bestemmes).

(20/4). Anders Andersen i Sperind på Niels Nielsen i Thisted, hans vegne, lader fordele Bertil Pedersen i Sundmølle efter en dom udstedt her af tinget d. 1/6 1668, hvoraf fremgår, at Bertil Pedersen skal fremlægge rigtig registrering og vurdering eller betale 400 rdl. efter beskyldningen.

(9/3). Synsmændene Niels Poulsen i Hove, Christen Poulsen i Vang, Jens (Christensen ?) og Anders Salmandsen ibm. har vurderet bygninger på Krogsgård i Vang, som hr. Christen Jensen foreviste dem. De så et gammelt forfaldent fæhus med en stald ved øster ende og en forfalden (ralling ? Ordet mangler). Tømmeret vurderedes for 10 mk.

(27/4). Jørgen Nielsen Holdst i Diernis på Lisbedt Pedersdatters vegne i Ferrigård fremlægger vurderingsmændene: Poul Pedersen i Diernis, Anders Bang i Dollerup, Jacob Christensen i Tuorup, deres registrering dat. 26/6 1668 i Ferrigård af Lisbedt Pedersdatters bo til Jørgen Nielsen på sal. Peder Vigs børns vegne, hvilke andele sal. Christen Andersen i Ferrigård hidtil har haft under hænde. Opgjort til 136 dl. 3 mk. 5 sk. Vederståling. (Sagen fortsætter).

Jørgen Nielsen Holdst i Vester Diernis tager Vill Suendsen i Brund i hånden og giver Lisbedt Pedersdatter afkald for den arv, sal. Peder Jensen Vigs børn, nemlig, Niels Pedersen, Anders Pedersen og Anne Pedersdatter tilkommer efter deres mormoder Maren Jørgensdatter, som boede og døde i Ferrigård, fra den tid hun i hendes velmagt afstod en del af hendes gods og formue til hendes børn og børnebørn. Denne andel, 136 dl. 3 mk. 5 sk., havde børnenes nu sal. morbroder Christen Andersen i Ferrigård taget til sig, da de var henrejst til udlandet. Vederståling. (Sagen fortsætter).

Jørgen Nielsen Holdst i Vester Diernis og Vell Suendsen på Lisbed Pedersdatters vegne, lader læse et vurderingsregister af 16/11 1647 udstedt af vurderingsmændene: Christen (Boedsen ?) i Haagård, Klemed Klemedsen i Kaarsgård, Niels Poulsen i Houe og Søren Sørensen i Vangsgård, eftersom Maren Jørgensdatter i Ferrigård har ladet dem udnævne af tinget til at vurdere hendes bo i Ferrigård i nærværelse af hendes børn, slægt og gode venner samt herredsfogeden og tingskrivere Offuer Nielsen. Hele boet, uden det hun ville have sig forbeholdt så længe hun levede, beløb sig til 995 sldl. 8 sk. Fragår tiende og afgifter på 38½ sldl. og 12 mk. Af messing og tin har hendes børn, nemlig, Christen Andersen på egne og på sal. Peder Vigs børns vegne, Thomis Nielsen i Flegum på hans hustrus vegne, Anne Andersdatter i H(el?)umgård på egne vegne, Niels Andersen i Tuorup på hans fæstemøs Anne Christensdatters vegne, taget deres part, hvorefter enhver søsterlod er på 156 sldl. 1½ mk. Underskrevet af Christen Bodsens, KKS, Christen Andersen, Niels Bodsens, Thomis Nielsen. (Sagen fortsætter).

Jørgen Nielsen Holdst og Vill Suendsen i Brund på Lisbed Pedersdatters vegne, lader fremlægge en dom af 27/4 1668, indført i tingbogen for på 31. blad, hvorefter værgemålet for sal. Peder Vigs børn overdrages til Jørgen Nielsen. Endvidere fremlægges en dom af 22/6 1668, findes i bogen indført for på 42. blad, hvorefter Jørgen Nielsen skal have for:ne børns arvelod. Tingsvidne.

13. juli.

(Et kort notat om en opsættelse på 14. dage. Nævnt er Svend Lauritsen i Bund(gård). Se 27. juli).

»En dom«.

Laug Oluffsen i Haring, dommer til Hundborg herredsting, gør vitterligt den 13. juli 1668, at Christen Christensen Høi i Nors, fuldmægtig for Poul Salmandsen i Vesteruandet, har ladet stævne Peder Boedsen i Tinstrup for gæld 30 sldl. efter et gælds-brev som (Peder Boedsens formand) Thomis Pedersen i Tinstrup har udstedt den 2. september 1652. Hertil at svare mødte Niels Christensen i Siørind, fuldmægtig for Christen Nielsen, forvalter på Tanderup, og fremlagde først en dom her af tinget den 15/1 1666, hvori sal. Thomis Pedersens enke Ingibori Andersdatter blev dømt at betale restancer efter en liste, underskrevet på Tanderup den 8/1 1666 af Christen Nielsen. Dernæst fremlagde Niels Christensen registrering i sal. Thomis Pedersens bo efter tingsvidne af 10/12 1666, hvoraf fremgår, at gælden overstiger formuen, og hvori bl.a. Poul Salmandsen fremsætter krav om betaling af 39 sldl. 2 mk. Herefter påstås Peder Boedsen (også kaldet Peder Bertillsen) frifundet. Dom: Han frifindes. (14/9).

»En dom«.

Laug Oluffsen i Haring, dommer til Hundborg herredsting, gør vitterligt den 13. juli 1668, at Christen Jensen i Torsted, fuldmægtig for Poul Salmandsen i Vesteruandet, har ladet stævne følgende for gæld efter 8 gælds-breve: Michen Andersen i Torsted 24 rdl. 1 mk. 4 sk. efter brev af 4/2 1655. Christen Christensen Frøst i Torsted 10 rdl. efter brev af 18/1 1655. Peder Jensen Krog i Torsted 10 rdl. efter brev af 2/2 1658. Niels Michelsen i Torsted 24 rdl. og 2 td. byg (hvoraf noget er betalt) efter brev af 1651. Michel Sørensen i Selstrup efter brev på 10 rdl., underskrevet 10/1 1663 af Christen Madsen og Michel Sørensen, begge i Selstrup. Sal. Christen Nielsen i Dollerup, hans enke og børn, »talte med hans gårdmand Son Offersen«, 30 sldl. efter brev af 2/2 1662, er betalt 4 sldl. Laurits Pedersen i Skuorup efter brev af 4/11 1660, Michel Pedersen i Skinderup efter brev af 24/11 1663 på 10 sldl. og ½ td. rug, 5 sldl. er betalt. Opsat 14 dage.

Fremlagt en restanceliste over Tuodbøll tjenere i Hundborg herred. (3 sider specifikation).

20. juli.

Anders Frost lader stævne. (Resten forsvundet eller ulæseligt).

Laurits Lannum har ladet stævne Jens Christensen i Skjoldborg og Poul Jensen ibm., og skylder enhver på hans husbonds vegne for 13 rdl., omkostninger på 7 rejser, hver rejse 1 silmk., tre gange er bojet med deres hest og vogn, hver gang 1½ mk. til vognleje, for min kost i 3 dage 1 mk. hver dag til øl og mad, »at betale inden tvende suoll mercher«.

Jelle Christensen opsiger på 4. ting fæstet på sin gård i Tilsted (eller Torsted). Stævnet er hr. Poul i Skjoldborg (som husbond ?).

En gård i Siørind (fæsterens navn forsvundet), tjener til Ørum bliver opsagt.

Hans Hansen i Kialderup på hans velb. husbonds vegne, hørte og så Anders Frøst i Tilsted på hans husbonds vegne, fremlægge et tingsvidne af 1. august 1663 lydende: Niels Ibsen i Sperind, herredsfoged til Hundborg herred, Jørgen Christensen i Siørind, Niels (Madsen?) i Tinggård og Poul Poulsen Skrivers gør vitterligt, at Christen Nielsen i »(Ull?)gård i Vestersogn« på hans husbonds vegne fik et tingsvidne af otte mænd, nemlig, Staffen i Landbou, Søren i Sperindgård, (ulæseligt) i Skjoldborg, Anders Jensen ved Kirk i Torsted, Mads Tuordson i Østeruandet, Søren Offersen ibm., Jens Christensen og Jep Christensen i Sperind, hvori efterskrevne vidnesfolk vidnede som følger. Peder Frandtsen i Skjoldborg, mindes 30 år, da har en eng i Acherdall på Selstrup mark været brugt til Norindtoft »ulast og ukierd med hiøllj og riffue«. Ligeledes vidnede Christen Lauritsen i Skadholm, mindes 27 år, Jesper i Norindtoft mølle, mindes 40 år, Thomis Sørensen i Støffring 40 år, Christen Madsen i Selstrup 30 år, Christen Pedersen i Østergård 20 år, Christen Poulsen i Skuorup 40 år, Christen Andersen i Skjoldborg 13 år, Laurits Sørensen ved Kirk 40 år og Christen Blach i Nestrup 40 år. De samme vidner at Norindtofts mænd (nævnt Jens Gregersen) har haft drift af deres hjord i Selstrup udmark og øde jord i Skardall og ud til fjorden. Dette vidner også Michel Pedersen i Aas, mindes 50 år, Olluf Jensen i Thingstrup 20 år. Stævnet er Jørgen Seefeld på Øland, Jørgen Høgh på Tuodbøll, fru Ingibore Skiell på røstrup, Jens Jull på Dueholm, jomfru Ellin Krag og jomfru Else Krag (rettelse af eller tilføjeelse til fornævnet er ulæseligt) på Glomstrup, samt en række Silstrup folk.

Dette tingsvidne læst på tinge d. 20/7 1668. Hidstævnet i dag er Eller Jacobsen, forpagter på Jerned, på egne og medarvingers vegne, samt menige Silstrup mænd til vidnespårer. (3/8).

Den 20. juli var her for retten til stede, Jørgen Sørensen i Nørhaa, delefoged til Vestervig Closter, har ladet stævne alle Vestervig tjenere i herredet for restancer efter liste, underskrevet på Vestervig af Søren Bendixen. (Specificeret).

Dom: De skal betale.

Jørgen Nielsen Holdst i Diernis fremlægger, på husbondens vegne, vurderingsregister af 29. juni 1668. Vurderingsmænd: Anders Bang i Dollerup, Niels Madsen i Siørind, Niels Christensen i Bachgård og Laurits Andersen i Skuorup. Skiftet er efter sal. Christen Nielsen, som boede og døde i Dollerup. Hans enke er Karen Pedersdatter. Boets formue er 23 sldl. 1 mk. 3 sk. plus »korn sået før den sal. mand døde« 5 sldl. 1 mk.

Gæld: Restancer efter liste dateret på Diernis d. 28/5 1668, 49 sldl. 3½ mk. 6 sk. Til Christen Boycher i Siørind en arvelod tilfalden Maren Andersdatter, som den sal. mand var formynder for. Adskillige andre gældsposter. Alle kreditorerne er stævnede.

27. juli.

Laug Oluffsen i Haring (dommer til Hundborg herreds) ting gør vitterligt, at den 27. juli 1668 ønskede Vell Suendsen, delefoged, på Svend Lauritsens vegne i Bundgård af Bertil Pedersen i Sundmølle registrering og vurdering efter sal. Niels Suendsen udleveret til (Else) Nielsdatter.

Klemed Terchildsen i Hørdum mente at have ret til at føre hendes forsvar, hvortil Svend Lauritsen fremfører, at han er hendes »farbroders søn og rette værge og ingen nærmere i byrd og slægt«.

Vell Suendsen har efter opsættelse af 15. juni ladet stævne Bertil Pedersen i Sundmølle og Anne Bertilsdatter i Sundgård. (3/8).

3. august.

(20/7). Morten Andersen, rådmand i Tisted, på Alexsander Grubes vegne, (ulæseligt) på hans husbond Enuold Kaas til Liøngholm hans vegne, Peder Barfod til Brendgård på hans husbonds vegne, fru Bente Vind på (Langlang ? = Langeland ?), Niels Andersen i Østergård i Jestrup på hans husbonds vegne, jomfru Anne Krag til Glumstrup, Isach Pedersen i Tilsted på Peder Pedersens vegne, forvalter på Dueholm Closter, Poul Pedersen i Silstrup på hans husbonds, Jacob Nielsens, vegne. Samtlige forbød Knud Pedersen og Anne Jespersdatter i Nordintoft at gøre nogen brug af Silstrup mark. (Sagen fortsætter).

Laug Oluffsen i Haring, dommer til Hundborg herredsting, gør d. 3/8 1668 vitterligt, at Anders Frøst i Tilsted på hans husbond Eller Jacobsen og dennes medarvingers vegne, fremfører mod kravet om forbudsvidne vedr. Norindtoft mænds fridrift og brug af Silstrup mark og øde jord og af Skardal, at det drejer sig om ejendom, og at der ikke er stævnet rigtigt. (Kendelse kan ikke tydes).

Thomis Sørensen i Nørhaa, delefoged til Vestervig, er til vedermålsting med Bertil Christensen i Torsted om dennes forbliven på sin gård.

(I indførsel d. 20/7 kaldes delefogeden til Vestervig Jørgen Sørensen!).

Laurits Andersen i Nestrupgård har ladet stævne Niels Ibsen i Torsted for 27 sldl., som Niels Ibsen har lovet i medgift med sin datter. Niels Jepsens søn påstår friiendelse, da der har været forligsmål dem imellem. (Resten delvis forsvundet).

Niels Jensen i Staxstrup har ladet stævne Poul Smed i Bundgård på egne og medarvingers vegne efter brevs indhold for 15 rdl., som han skyldte Søren Christensen, da tjener på Todbøll. Brevet er dateret Skjoldborg d. 27/2 1666.

Dom: Han skal betale.

(27/7). Vill Suendsen i Brund på Svend Lauritsen i Bundgård, hans vegne, har ladet stævne Bertil Pedersen i Sundmølle og Anne Bertilsdatter i Sundgård i en arvesag. (Gentagelse af indførelsen af 27/7).

Sagen opsat 6 uger. (14/9).

Peder Christensen (i Ferigård) lader læse et skriftlig tilbud, hvoraf fremgår, at han har ladet stævne Jørgen Nielsen i Diernis, (»talte med hans søn Christoffer«), der ikke vil afstå en part i en vejrmølle, som de begge er interesserede i, og »os ikke begge kan være tjenlig i fælles uden hverandre til skade og stridighed«. Peder Christensen tilbyder nu på 3. ting rede penge efter skiftebrevs indhold for møllen. Underskrevet på Ferigård d. 20. juli af Peder Christensen (Sagen fortsætter).

Jørgen Nielsen i Diernis har ladet stævne Peder Christensen i Ferigård, der æskes for hans hjemmel til den jord og grund vejrmøllen står på »for(an) Vester Diernis«. Peder Christensen fremlægger dertil tingsvidne af 17/9 1660, hvori nu sal. Christen Andersen i Ferigård har fremstillet vidner fra Vang og Tuorup, der vidner, at møllen, så længe de mindes, har stået østen for Vester Diernis, hvor den nu står, ulast og ukæret indtil nu, hvor Hans Zoega begyndte at føre trætte. Ydermere er det vidnerne vitterligt, at møllen aldrig har ydet herlighed eller rettighed til Store Diernæs, men alene mølleskyld til rette husbond.

(Der nævnes 17 vidner fra Vang sogn og 14 fra Tuorup sogn, der mindes fra 20 til 75 år, de fleste navne let læselige).

Jørgen Nielsen begærer tingsvidne.

»En dom«.

Laug Oluffsen i Haring, dommer til Hundborg herredsting, gør vitterligt, at Jørgen Nielsen Holdst i Diernis efter opsættelsesvidne »i dag 6 uger« har ladet stævne (ialt ca. 25 mænd over hele herredet, specificeret) for gæld.

Dom: De skal betale.

10. august. (Intet på tinge).

17. august »var fogden og skriver her på ting, og fogden tilbød lov og lyde, og ingen fremkom og intet kunne forrettes formedelst ikke kunne (sankes?) tinghørere«.

24. august. (Intet på tinge).

31. august.

Laug Oluffsen i Haring, dommer, gør vitterligt, at Christen Lauritsen i Nisby, fuldmægtig for La(urits) Siøfeld til Øland, fremlægger en restanceliste af 14/12 1667 for Ølands tjenere i Hundborg herred. (Specificeret).

Dom: De skal betale.

Christen Jensen i Skinderup får arveafkald af Christen Pedersen på Bach i Skinderup på hans hustru Bendet Jensdatters vegne, af Thomis Nielsen i Skinderup på hans hustru Giertrud Jensdatters vegne, af Laurits Lauritsen i Nestrup på hans hustru Sidsel Jensdatters og på hendes søster Maren Jensdatters vegne, som bor i Nors. Af Christen Madsen i Thingstrup på egne og to brødres vegne, Peder Madsen og Jens Madsen, samt efter fuldmagt fra Anders Madsen i Tinstrup på dennes hustrus vegne, alle for arv efter salig Margret Jensdatter, der (døde?) til Anders Madsens i Thingstrup og var (Christen?) Jensens søster.

7. september.

Vell Suendsen i Brund, delefoged til Ørum, på husbonds vegne, fremstiller, Poul Christensen og Skaris Jensen i Tuorup, der har vurderet noget korn hos Christen Jensen i Torsted. Kornet vurderedes til 15 dl. til husbond for restance, og afføring af kornet blev forbudt, men i dag ved et nyt syn var kornet høstet og afført.

»En dom«.

Laug Oluffsen i Haring, dommer til Hundborg herredsting, gør den 7/9 1668 vitterligt, at Salmand Madsen, foged på Tuodbøll, har ladet stævne Thomis Tomisen Roykier i Skioldborg for restance, korn m.v., for ialt 78 sidl. 3 mk. 5 sk. Liste dateret 24/8 1668.

Sagen opsat 4 uger.

Anders Andersen i Sperind lader fordele folk i Siørind sogn, som resterer kirkens tiende.

Christen Nielsen Midiholm i Skioldborg har ladet stævne Maren Knudsdatter hos Jens Clemedsen i Skioldborg. Maren bekender offentligt at hun har taget et får i Christen Midiholms »forsti«.

Christen Midiholm har med 2 vidner været hos Jens Clemedsen, hvor de fandt en fårekrop under noget halm. Mads Sørensen i Skioldborg vidner, at han var hos Jens Clemedsen og så noget fårekød i hans stue og et hvidt skind med en »split« i det venstre øre, som var »Christen Nielsens gårds rette faarmærke. »Peder Madsen og Mads Christensen i Skioldborg havde også set et hvidt skind med split i venstre øre hos Jens Clemedsen, og »det var det lam, de tog fra for:ne Christen Midiholm. Maren Knudsdatter vidner (vist nok, en del er forsvundet) at »hun holdt samme lam og for:ne Jens Clemedsens quon stak den«. Jens Clemedsen og hans hustru er også stævnet.

14. september.

»opsættelse«.

(13/7). Poul Salmandsens fuldmægtig Christen Hiu i Nors har ladet stævne Peder Bordsens hustru Margret Tomisdatter og Tomis Pedersens efterladte hustru og fremlagde et gælds brev udstedt af (Tomis Pedersen) i Tinstrup, dateret 8/9 1652, og kræver betaling af arvingerne.

Opsat 4 uger.

»En dom«.

(3/8). Laug Oluffsen i Haring, dommer til Hundborg herredsting, gør den 14/9 1668 vitterligt, at Vell Suendsen, defoged til Ørum, På husbondens tjener Svend Lauritsen i Bundgård, hans vegne, fremlægger et opsættelsesvidne af 3/8 (der gentages). Vell Suendsen kræver igen rigtig registrering efter sal. Niels Suendsen af Bertil Pedersen og Anne Bertilsdatter. Hertil at svare, mødte Klemmed Terchilsen i Hørdum, der fremlagde et tingsvidne har af tinget den 17/2 1662 med registreringen afholdt 22/11 1661, rette 30. dagen. Heraf fremgår, at den efterladte hustru arver halvdelen 52½ sldl. 1 mk. og det samme arver den sal. mands 2 døtre (Maren ?) Nielsdatter i Aas og Else Nielsdatter. Sidstnævntes stedfader Willads Tomsen var da til stede og lovede at betale hende 25 sldl. og en (»Roq«?) så god som 15 sldl. udover hendes arvelod, samt at holde hende med øl, mad, sko og klæder til hendes 20. år. (Sidste del er forsvundet).

(Herfra mangler tingbogens blade indtil 7. december).

7. december.

(Indledningen er forsvundet). Knud Christensen tiltaler Peder Sørensen for landgilde efter skadesløsbrev. Peder Sørensens (nuværende?) husbonds fuldmægtig, Ditløff Helleesen, fremviser 2 forbudssedler, hvori Peder Sørensen forbydes at betale nogen restance til Knud Christensen, før husbond har godkendt det. På grundlag heraf frikendes Peder Sørensen.

Anders Frøst i Tilsted, på hans husbonds vegne, fremstiller: Niels Andersen ved Kirk i Torsted, Christen Frøst, Jens Salmandsen og Michel Andersen i Huoll, der afhjemler deres syn om klittag hos Eller Jacobsens tjenere i Torsted (eller Tilsted). De så klittag i Kirsten Nielsdatters gård og hos Michel i (forsvundet).

Var til stede: »for:ne Michel Andersen, Anders Moustsens søn og Christen Mortensen på hans moders vegne »nu da Anders Frøst gav last og klage for den ulovlige gerning«.

»En dom«.

Peder Salmandsen på Midiholm og Christen Salmandsen i Hundborg har ladet stævne Jens Andersen i (Baaregård ?) og Salmand Bertilsen ibm., og fremfører, at Salmand Bertilsen nu er 18 år og efter skiftebrevs indhold bør tage arven efter sin sal. far under hænde og brug, hvilket han selv giver til kende, at han vil.

Dommen følger påstanden. (Sagen fortsætter).

Peder Salmandsen og Christen Salmandsen fremstiller deres brodersøn, Salmand Bertilsen, barnefødt i (Baaregård ?), og de giver gensidigt hinanden afkald for arv efter Salmand Bertilsens sal. fader Bertil Salmandsen, der boede og døde i (Baaregård i Hundborg).

»En dom«.

Niels Sørensen i Sperind har ladet stævne Jep Krab ved Klitmøller, Poul Pedersen i Freskild, Jens Pedersen i Kieldgård, Jep Madsen i Sperind, Niels Pedersen i Huolgård i Siorind sogn, vedr. sal. Jens Christensen børns værgemål, og mener, at man mellem disse mænd, der er »næst i byerd« til børnene, må finde vederhæftige personer til værger.

Da Poul Pedersen er en gammel mand boende uden herreds bliver han ikke udpeget, ej heller Niels Pedersen i Huolgård. (Et stykke er forsvundet, indeholdende navne på Maren Jensdatters formyndere). Jep Krab og Jens Pedersen udpeges som formyndere for Vell Jensen. (Sagen fortsætter).

Christen Lauritsen i Haring, på Enger Jensdatters vegne, sal. Jens Christensens datter i Sperind, begærer, at hun selv må overtage sin fædrene arvelod og får tilladelse af ovennævnte frænder, Jep Madsen i Sperind, Jens Pedersen i Kieldgård, Christen Jensen i Torsted, Christen Lauritsen i Haring og Jep Pedersen i Kieldgård, Christen Jensen i Torsted, Christen Lauritsen i Haring og Jep Christensen i Sperind. Herefter tog Enger Jensdatter for:ne Christen Lauritsen og Jep Christensen til værger og gav Niels Sørensen fuld afkald. (Sagen fortsætter).

Niels Sørensen i Sperind advarer hans stedbørn og deres formyndere, at de straks skulle skille ham af med det gods, der var udlagt i boet, og som han nu fralagde sig ansvaret for. (Sagen fortsætter).

Niels Sørensen fremlægger vurderingsregister af 25. november 1668 (eller 1663 ?), hvoraf fremgår at der er udlagt af bohavet til forskellig gæld bl.a. »thill den sal. quindes begravelse« (navn forsvundet), til kongen og kirken for skatter og tiende og til »børns arffueloder« efter deres sal. fader, specificeret for hvert af børnene, Vell Jensen, Maren Jensdatter og Enger Jensdatter. (14/12).

14. december.

Knud Pedersen i Norindtoft har ladet stævne (forsvundet) Poulsen i Gyde i Thisted for gæld 4 rdl. efter brevs indhold.

(7/12). Vell Jensen, barnefødt i Sperind, hans værger, tager hans arvelod under hænde som følger: Jens Pedersen i Kieldgård for 9 sldl. 3 mk., Poul Jensen i Ramsgård 9 sldl. 3 mk. og Christen Nielsen i Sperind 32 sldl. og bevilger Vell Jensens frænde og svoger Peder Christensen i Skurup, »at han (= Vell) selv måtte tage til sig af hans arvelod« og anvende, hvis han på grund af »sygdom og kranchhed ikke kan være sig selv nyttig«.

Anders Moustsen i Torsted og Mogens Smed ibm. fremstiller, Christen Jensen på Bach i Torsted og Christen Jensen (ved) Kirch ibm., der har skiftet en gård i Torsted i Overværelse af husbonds fuldmægtig Anders Frøst. Til Anders Moustsen er tilfalden den søndre part, som er lo og stald. Mogens Christensen fik rallingshuset og betalte 2 sldl., til at forbedre lo og stald med, til Anders Mouritsen. (Derefter specifikation af markjordenes deling).

(Resten af tingbladene for 1668 er forsvundet).

Herredsfoged er Lave (Lauge) Olufsen i Haring.
Skriver er Thomas Jensen, Aalborg i Thisted.

7. februar.

Vurdering, registrering, skifte og deling afholdes den (20?) januar 1670 af Christen Knudsen Krog, Michel Christensen Blach, Christen Christensen, Anders Poulsen, alle boende ved Klitmøller, Tomis Jensen Skriver på herredsfogeden Lave Olufsens og på egne vegne i det hus og bo ibm., som Peder Nielsen Skinderup iboede og afdøde, efter hans død såvel efter hans hustru Anne Nielsdatters død, på rette 30. dag.

Vurderingsmændene er »udnævnt af Hundborg herredsting snapsmandag den 10. januar at dele mellem de sal. menneskers arvinger«.

Overværende: Ungest Niels Pedersen, Skinderup, den sal. mands søn, på egne vegne, Ældste Niels Pedersen Skinderup på hans broder Peder Vellemsen, som er i fremmed land, om han er levende, hans datter Else Pedersdatters vegne, Anders Christensen ibm. på hans hustrus vegne, ved navn Maren Nielsdatter.

Vurdering udover bohavet bl.a. noget gammelt tømmer og et læs langhalm, som Niels Pedersen beretter er til »husens forfærdigelse efter husbondens befaling« og »en tredie part i en skude med Oluf Christensen Draxbech«, værdi 40 rdl., »en lille gammel båd liggende på Vandet øer«, halvpert i en gammel båd med velb. Jørgen Løche«, begge ubrugelige. Formue ialt 93 sldl. 3 mk. 6 sk. Desuden beretter Niels Pedersen, at hans fader havde halvpert i en lille, gammel skude med Oluf Drasbech, som han måtte sælge for 13 rdl. for at få sin fader og moder i jorden, hvilket de øvrige arvinger bekræfter. Gæld bl.a.: Den sal. mands svoger, Christen Drasbesh, 16 rdl. efter skadesløsbrev af 4/2 1660, plus rente m.m. Ældste Niels Pedersen, den sal. mands søn, 3 sldl. for varer, som den sal. mand tog til Norge at sælge for ham. Christen Knudsen Krog på hans søn Peder Christensens vegne, 3 sldl. for »to lige kister, han har gjort til de tvende sal. menneskers legemer«. Herredsfogeden og skriveren hver 1 rdl., trykt papir til registrering og skiftebrev 6 mk. Gæld ialt 90 sldl. 3 mk. 1 sk. Ungest Niels Pedersen overtager arv og gæld og betaler søster- og broderlodder af de 3 sldl. 5 sk.

Ungest Niels Pedersen Skinderup ved Klitmøller får arveafkald af Ældste Niels Pedersen Skinderup ibm. og Anders Christensen ibm. (på de i forrige indførsel nævntes vegne).

14. februar.

Retten blev sat i Tinggård formedelst den hårde vinter.

Poul Madsen i Gierup på hans moder, Kirsten Pedersdatter, og hans broder, Clemed Madsen, samtlige deres vegne, har ladet stævne Anders Nielsen i Sundbye og irettelagde et tingsvidne her af tinget dateret 8/10 1660, hvoraf fremgik, at Jens Tomsen, barnefødt i Sundbye, lovede at give sal. Jens Nielsen, som boede og døde i Aas, hans tre efterladte børn, nemlig, Else, Maren og Karen Jensdatter hver 20 sl dl., som skal stå i boet og få renter hos ham og deres

moder til de bliver 16 år gamle og i mellemtiden give børnene mad, øl, sko og klæder og god optugtelse.

Yderligere irettelægger han et tingsvidne her af tinget dateret 11/8 1662 efter Jens Tomsens hustru sal. Anne Madsdatters død, hvori formeldes, at Mads Clemedsen i Gierup har æsket bemeldte 60 sldl.

Derefter irettelagde han i genpart et kontraktvidne af Skiumb birketing af 22/2 1660 i forskrevne bo, som Mads Clemedsen i Gierup iboede, gjort imellem Kirsten Nielsdatter og forskrevne Anne Madsdatter, hvori berettes, at der skal restere 14 sldl., som efter Kirsten Nielsdatters død tilkommer forskrevne 3 piger Else, Karen og Maren. Dernæst fremfører Poul Madsen, at hans sal. fader efter disse værgemål har taget de 3 piger hjem til sig i deres umyndige år efter begge deres forældres død og givet dem øl, mad, sko og klæder og anden gudelig optugtelse på 7½ års tid.

Poul Madsen formener, at Anders Nielsen i Sundbye, som børnenes farbroder, bør være deres rette lavværg og gøre rigtig regnskab med Mads Clemedsens arvinger i Gierup.

Dommen følger påstanden.

Poul Madsen i Gierup på sin moders og broders vegne og Anders Nielsen i Sundbye på sine 3 broderbørns vegne indgår en venlig overenskomst og afregning. (Herefter følger 1 side med gentagelser af ovenstående indførsel og beregning af deres mellemværende. Det ender med, at Mads Clemedsens arvinger beholder de 3 pigers samlede arvelodder med renter, dels som betaling for de 7½ år, dels som betaling for tiden, indtil de kan tjene deres brød, idet der træffes aftale om, at de skal forblive i Gierup. Af »Kristen kærlighed« får børnene eftergivet en »gæld« på 76 sldl., men de får dog lov til at beholde deres moders kiste og klæder- vurderet til 13 sldl.).

Vedermålsting mellem Poul Madsen og Anders Nielsen.

21. februar.

Niels Lauritsen boende i Staxstrup på egne og medarbejders vegne, har ladet stævne velb. Jørgen Kaas på Faderspill og tiltaler ham for gæld 100 sldl., som hans skyldte sal. Suend Christensen, færgemand, forrige borger i Tisted, efter obligation af 1662, underskrevet af Jørgen Kaas Iffversen.

Obligationen er påskrevet: Rente rigtig betalt til denne dag, læst på Hundborg herredsting i april 1665, underskrevet Poul Poulsen (skriver).

Dom: Hans skal betale med resterende renter.

Christen Thomsen i Sundbye (resten forsvundet).

(Her mangler sikkert 1 eller flere blade).

28. februar.

Tomas Jensen Aalborg (= skriveren), borger og indvåner i Tisted på Niels Jensens vegne, rådmand ibm., lader læse et delevidne af Tisted byting 7/12 1667, over Søren Christensen i Nesterup for gæld. Yderligere lod han læse en

dele af Viborg landsting 15/1 1668: Niels Jensen Oderøe ved Jacob Pedersen Øregård, borger og prokurator i Viborg, lader for:ne Søren Christensen fordele, som i hjemtingsdelen. Herefter forbydes Suend Sørensen i Nestrup at »huse eller helle« for:ne Søren Christensen

7. marts.

»Anders Frøst i Tilsted udsteder«.

Lave Olufsen i Haring irettelægger et gældsbrev fra Anders Lauritsen i Huinderup i (Had)erslevhus len i Tystrup sogn og herred til Niels Jensen Sløche, borger i Holstebro på 12 sldl. for en hest, at betale til Peder Højbye i Kolding. Underskrevet i Kolding den 8/10 1652.

Lave Olufsen tilbyder Niels Sløche på Anders Lauritsens vegne at indløse gældsbrevet.

14. marts. (Intet på tinge).

21. marts.

Laurits Nielsen, borger og handelsmand i Tisted har ladet stævne velb. Jørgen Kaas på Faderspill efter obligation og pantebrev af 28/11 1668 i den gård i Janderup, som Jep Schiøt påbor, og efter skadesløsbrev af 6/12 1669, gæld ialt 110 rdl. 3 mk. 9 sk.

Dom: Jørgen Kaas skal betale eller lide indvisning i pantet.

Bertel Pedersen Lerche på Anne Pedersdatters vegne i Skioldborg har ladet stævne Maren Nielsdatter ibm., og irettelægger et tingsvidne af 17/1 1670, hvori Suend Laustsen i Skioldborg vidner, at for:ne Anne Pedersdatter har tjent ham i 11 år og hvert år er hendes løn afgrøden af 4 skp. bygsæd.

Maren Nielsdatter skyldes nu for betaling af den nævnte afgrøde og af ½ td. mel samt i rede penge et lån på 2 slmk. og 3 sldl. som løn for det sidste år.

Jens Christensen i Sundby møder for Maren Nielsdatter og anmoder om opsættelse. Sagen opsættes 1 måned. (9/5).

28. marts.

Christen Christensen Høj i Nors på sin husbonds vegne, M. Hans Zoega »til Nees« (= Næs, senere Lindenberg), professor på Københavns universitet, har ladet stævne Jørgen Nielsen i Vester Diernis og irettelægger en kontrakt af 27/8 1660 mellem mester Hans Zoega og hans tjener Jørgen Nielsen, som bor i Vester Diernis, og Christen Nielsen, provstiskriver i Ty, hvorefter Hans Zoega har solgt sit landgildekorn af Diernis og andet gods i Ty, som er årligt 64½ td. byg, 47½ td. havre, for 9 slmk. pr. td. byg og 4 slmk. pr. td. havre, ialt 192 sldl. 2 mk. 8 sk.

Hvert år leveres til afskibning i Thisted eller Løgstør gode, velforvarede varer nemlig: 4 td. nødkød 20 sldl., 2 td. lammekød 14 sldl., af begge posterne skal kalunerne, og hvad andet tjenligt er og kan saltes, medfremsendes. 4 gode galtsvin at slagte leveres fersk, og hvad saltes kan, og ister med, for 12 sldl. 1 td.

saltede fede gæs, kråse og ister med, for 8 sldl. 6 td. fin, sigtet mel for 20 sldl. 3 td. rugmel 25 sldl. 1 td. smør 18 sldl. 10 lispund talg 15 sldl. 1 td. middelmådig byggryn 5 sldl. ½ td. gode små byggryn 3 sldl. ½ td. havregryn 2 sldl. 2 td. saltede sild 12 sldl. 1 td. saltet ål 8 sldl. 1 td. saltet »koelle« 10 mk. ½ td. »macherill« 3 sldl. ½ td. helt 3 sldl. Adskillige slags tørfisk. Ialt for 182 sldl. 2 mk. Underskrevet af Jørgen Nielsen og hans broder Christen Nielsen samt af Hans Zoega.

Dernæst irettelægger Christen Høj, Jørgen Niensens daterede specifikationer over afskibede varer for 1664, -67, -68 og -69, der alle viser, at han ikke har overholdt kontraktens tidsfrist, som er levering i København senest 14 dage efter Michelsdag (som er 29/9).

Endvidere irettelægger Christen Høj syn på de leverede varer for 1665 og -68, hvorefter fremgår, at varerne er af dårlig kvalitet, og at der er snydt på målet.

Især 1668 er det galt: »Fire tdr. mager nød kød, at være lagt udi 4 gamle rådne tønder, kødet var fordærvet, og en del ædt af hunde eller katte, ingen lage var der på, men fuld af store lange maddiker, og var så skammeligent pakked, at af de 4 tdr. kunne rettelig være pakked 3 tdr. . . .« (Synet beskriver resten af varerne på lignende vis. Årsagen til den slette tilstand er delvis den lange transporttid. Eksempelvis: Varerne indskibet i Thisted i oktober 1667, blev liggende i Aalborg og kom først til København ved påsketid 1668).

Herefter anklages Jørgen Nielsen »min ridefoged og bonde« for at have forholdt sig »svigagtigheden og med argelist«, som bevist ved de fremlagte syn, og for efter 3. reces, art. 42, at have forbrudt sit fæste, samt iøvrigt påført Zoega betydelige udgifter til indkøb af varer, forårsaget af for sen levering.

Endelig anklages han for nu at ville ved rettens hjælp hjemtage bøndernes resterende landgilder, som rettelig tilkommer Zoega, der samtidig anmoder herredsfogeden om at friholde bønderne for Jørgen Niensens tiltale. Anklageskrift underskrevet af Hans Zoega 10/1 1670.

Sagen opsættes en måned.

(Hele indførslen fylder 10 sider i tingbogen). (2/5).

(4. april er 2. påskedag).

11. april.

Anders Ebisen i Siøring på Peder Frøsts og (forsvundet) Sørensens vegne, begge kirkeværgere i Tilsted, fremstiller synsmænd: Anders Frøst i Tilsted, Christen Christensen i Løngbierrgård, Mads Christensen og Anders Poulsen ibm., der har synet »Store kirken, lille kirke, kirkegårdsdiget og skollehuset«. På sidstnævnte mangler tag, tømmer og ler. Vederstålting.

Anders Frøst i Tilsted på sin husbonds vegne, Eyller Jacobsen, forpagter til Jernet, har ladet stævne Anne Iffuersdatter i Nørntoft, »talte med hendes søn Jesper Tomsen«, samt alle andre af husbondens tjenere i herredet: Niels Jensen i Tindstrup, Maren Poulsdatter ibm., Peder Jørgensen i Tuorup, Maren Shiøt i Tilsted, Jens Christensen ibm., Anne Iffuersdatter i Torsted, Niels Andersen i Nørntoft mølle for restancer.

Dom: De skal betale.

Suend Iffuerser i Sønder Skioldborg lader læse en vurdering i hans bo efter hans sal. hustrus død.

Vurderingsmænd: Suend Lauritsen i Bundgård i Skioldborg, Villads Christensen, Christen Christensen og Klemmed Villadsen ibm. Iøvrigt til stede: Mads Jensen i Skioldborg i herredsfogedens fraværelse, Anders Klemmedsen i Biersted og Christen Christensen Kalderup som værger for den sal. kvindes børn: Jørgen Christensen, Christen Christensen, Laurits Suendsen og Dorete Christensdatter.

Formuen er 111 sldl. 5 sk. Gæld ialt 147 sldl. 8 sk.: Til husbond Waldemar Schramb efter hans fuldmægtigs irettelæggelse, Jens Lauritsen, foged på Thuodbøll, først en dom har af tinget den 15/7 1667 — 16 rdl. 5 mk. Dernæst en dele af samme ting 13/7 1668 — 18 rdl. 5 mk. 10 sk. og endelig restancer, hvilken samlet gæld til husbond på 104 sldl. 3 mk. 10 sk. først blev udlagt i boet. Endvidere udlagt 12½ mk. til præsten, fogeden, skriveren og trykt papir.

Værgerne ønskede de nævnte 3 børns arvelodder efter deres sal. fader Christen Clemedsen efter tingsvidne af 10/9 1660 — 20 sldl. (til hver ?), som Suend Iffuerser lover at betale i årlige afdrag. Ligeledes lover han at betale de andre kreditorer »om gud vil han kan noget komme på fode«.

18. april.

Christen Christensen i Thillsted degneboel på hans husbonds vegne, mester Anders Nielsen Heeboe, sognepræst i Thisted, efter fuldmagt af 16/4 1670, fremlægger en skriftlig seddel til hr. Anders Liungbye vedr. en stævning til hr. Anders Heeboe af 11/6 »sidst forleden med opsættelser på, dateret Skioldborg kirke den 2. og 11. juni«, hvoraf Heeboe begærede genpart, hvilket ikke er opfyldt. Han truer med at klage »på højere steder over sådan genstridighed mod kongelige befalinger«. Thisted 14/6 1669.

Derefter irettelægges et andet brev af 26/5 1669 underskrevet på Skioldborg præstegård af hr. Poul Christensen Påske og til hr. Laurits Madsen, sognepræst til Hundborg og Janderup sogne, der af hr. Anders Nielsen Liungbye, »guds ords medtjener i Thisted«, er indstævnet til at møde i Skioldborg kirke den 2. juni for at vidne, om han (Laurits Madsen) ikke, da han blev udnævnt til cappelan i Thisted, måtte give M. Anders Nielsen forpligt til at holde M. Anders' aftensangsprædikener årlig fra Fastelavn ti Michaelis og messe for ham om fredagen året igennem, før hr. Laurits Madsen fik sit kaldsbrev. M. Anders Nielsen er ligeledes indstævnet.

Da hverken hr. Laurits eller mester Anders er mødt stævnes de igen til den 11. juni på hvilken dag hr. Laurits møder, men ikke mester Anders. (Sagen fortaber sig i udeblivelse og juridisk småkævl).

Laurits Nielsen i Aas fremlægger registrering og vurdering dateret 30. marts 1670 efter sal. Christen Sørensen i Aas på den efterladte hustru Margret Jørgensdatters vegne. Laurits Nielsen har nu sted og fæst gården. Til stede, Jørgen Jensen i Horstrup på den sal. mands barns vegne, Else Christensdatter, som værge og formynder, eftersom han er hendes morfader, »og ikke nogen nærmere, som vederhæftige er«.

Formue 130 sldl. 3 sk. Gæld bl.a.: Jørgen Jensen ønskede 2 lån på 10 sldl. og 8 rdl.

med renter samt på sin datter Anne Jørgensdatters vegne 3 sldl. Til den sal. mands søster Mete Sørensdatter i Sperind, 1 rdl. til den efterladte hustru broder Anders Jørgensen 4 sldl. Gæld i alt 87 sldl. 2½ smk. Else Christensdatters arvelod bliver stående i boet, og hun selv bliver hos Laurits Nielsen og hendes moder, til hun bliver 18 år. (3/10).

Jørgen Nielsen i Horstrup irettelægger en registrering og vurdering af 29/3 1670 efter sal. Jens Christensen, som boede og døde i Kalderup.

Vurderingsmænd: Peder Jensen, Isach Nielsen, Christen Christensen og Jens Christensen, alle i Kalderup

Til stede: Jørgen Jensen på børnenes vegne, nemlig Christen Jensen, Jens Jensen, Karen og Anne Jensdatter. Ridefogeden Jens Lauritsen på Tuodbøll på husbondens vegne og herredsfogeden på rettens vegne.

Formue 37 sldl. 3 mk. 2 sk. Gæld 22 sldl. 1 mk. 2 sk. Resten deles i 2 halvdele, hvoraf de 4 børns halvdel deles i 4 lige store dele, der bliver stående i boet hos deres stiftfader Christen Jensen. Arne Jørgensdatter (enken!) får den anden halvdel.

Tomis Jensen, Aalborg, borger og indvåner i Thisted, for borgmestre og råd i samme stad, irettelægger et skriftligt indlæg: Eftersom »velfornemme Jesper Nielsen order med exequer rytteri ehr andkomen«, at resten af Tisted bys skatter til kongl. May. uden ophold skal betales, og da den største rest findes i sal. borgmester Peder Justsens bo, er der gjort udlæg heri, som hustru og arvinger skal gøre i rede penge. Herefter tilbydes udlægget for betaling af skatterne og især til velb. Jørgen Kaas til Faderspill, hans gård i Janderup, som Niels Pedersen påbor, som sal. Peder Justsen havde i pant, og som er udlagt til kongens skatter. Der udbydes ligeledes markjord og en huspart på Hundborg og Hillerslev herredsting samt Tisted byting. Underskrevet på Thisted rådstue den 25/4 1670 af Tomas Madsen, Christian Mortensen Lilius, Niels Jensen, Mogens Nielsen og Morten Tomesen. Tingsvidne.

Jens Nielsen i Sundby på moderens, Dorete Jendatters, egne og søskendes vegne får afkald af Christen Poulsen i Sperind for den arv hans hustru, Dorete Nielsdatter, kunne tilfalde efter hendes sal. broder, Christen Nielsen, som boede og døde hos moderen i Sundby, samt for hvad hun kan tilkomme efter sin moder Dorete Jensdatter.

Vedermålsting.

Jens Nielsen i Ellsted irettelægger registrering, skifte og deling af 22. januar 1670 efter den sal. »danne Quinde« Inge Tomasdatter, som boede og døde i Skioldborg siddende i uskiftet bo efter hendes sal. husbond Niels Christensen, som nogen tid tilfor er død. Vurderingsmænd: Poul Christensen Smed i Skioldborg, Villads Christensen, Christen Christensen og Clemed Villadsen, alle ibm. Mads Jensen Syndbye ibm. i herredsfogedens sted.

Til stede: Jens Nielsen i Ellsted på egne og en søster Kirsten Nielsdatters vegne, som er i Norge. Tomas Nielsen i Thisted, på hans vegne hans hustru Else Graffuersdatter. Christen Thommesen i Snedsted på hans hustru, Maren

Jensdatter, vegne. Peder Michelsen i Skioldborg på hans hustru, Anne Jensdatters, deres børns vegne.

Formue 29 sldl. 17 sk. Gæld: For:ne Jens Nielsen 13 sldl. 3 mk. bliver udlagt af boet. Til deling 14 sldl. 1 mk. 7 sk. i 2 lige lodder, hvoraf den ene tilfalder sal. Niels Christensen Skrædders egne børn, nemlig Thomas Nielsen Skrædder, Jens Nielsen og Kirsten Nielsdatter. Den anden halvdel tilfalder de samme tre samt Maren Jensdatter og sal. Anne Jensdatters børn, samtlige efter deres sal. moder Ing Tomasdatter. Alle arvelodderne bliver udlagt i det efterladte bo. Tingsvidne.

2. maj.

(28/3). Christen Høj i Nors på sin husbonds vegne, fremlægger alle hans forrige breve og dokumenter og m. Hans Zoega, som i dag selv var til stede spurgte Jørgen Nielsen, om han havde noget herimod at svare, hvilket han ikke havde. Der begæres dom. (Sagen fortsætter).

Samme på sammes vegne irettelægger en opsættelse af 28/3 1670 (der gentages på de næste 9 sider i tingbogen).

Kendelse: For det første — Selvom sal. Christen Nielsen på Thanderup er medunderskriver af kontrakten er han eller hans arvinger ikke indstævnet.

For det andet — Det synede gods burde være takseret og det beskadigede returneret. For det tredje — Det er ikke bevist, at m. Zoegas bøndergods har lidt eller er blevet øde ved Jørgen Nielsens handle måde.

Jørgen Nielsen og mester Hans bør gøre rigtigt regnskab med hinanden, hvilket ikke er gjort i mange år, og først da kan afgøres om Jørgen Nielsen kan fradømmes sit fæste.

Anders Ebisen i Siøring på sin husbonds vegne, fremstiller, Poul Christensen Smed i Skioldborg, Christen Madsen ibm. og Peder Pedersen i Aas, der vidner, at de var i Aas 1669 i 5te uge før Sct. Hans' dag til Ingeborg Jensdatter, sal. Steffen Poulsens, for at gøre udlæg efter dom hos hendes søn Jens Steffensen, men han var ikke hjemme, og da Ingeborg Jensdatter påstod, at alt i gården var hendes, fik de intet udlæg. Ingeborg og hendes søn er begge stævnet til vidnespårer.

(21/3). Bertel Pedersen Lerche, på Anne Pedersdatters vegne i Skioldborg, indgår forlig med Maren Nielsdatter, sal. Niels Christensens efterleverske i Skioldborg, vedr. hendes gæld (skyldig løn) til Anne Pedersdatter.

Maren Nielsdatter skal betale ½ td. mel og 2 sldl. samt 8 td. byg i 3 terminer, Vedermålsting. (22/8).

Mads Jensen Sundby i Skioldborg har ladet stævne Christen Tomsen i Sundby, »talte med hans søster Volborg Thomasdatter i hans gård«, Tomas Sørensen i Støffring og Michel Sørensen i Silstrup for skyldig korn.

Dom: De skal betale.

16. maj. (Intet på tinge).

(23. maj er 2. pinsedag.

30. maj.

Clemed Therkelsen i Hørdumb på hans husbonds tjeners vegne, Niels Sørensen, nu boende i Sundgård ved Villsund, har ladet stævne Suend Lauritsen i Bundgård, »talte med hans broder Anders Lauritsen«, og irettelægger et afkald her af tinget den 11/1 1669, hvori Suend Lauritsen har givet kvittering til Bertel Pedersen for den arv, 26 sldl. 2½ mk., som sal. Niels Suendsen, der boede i Sundgård, efterlod sin datter Else Nielsdatter, samt lovet at holde »Anne Bertelsdatter i Sundgård og for:ne Bertel Pedersen »fri for yderligere krav«. Clemed Therkelsen sætter i rette, at Suend Lauritsen »uden længere ophold« skal tage bemeldte pigebarn Else Nielsdatter til sig eller »lide tiltale og dele«. Dommen følger påstanden.

6. juni.

Christen Poulsen i Vang irettelægger registrering og vurdering af 27/12 1669 efter sin sal. hustru Inge Pedersdatter.

Vurderingsmænd: Christen Jensen i Torsted, Anders Jensen i Aekier, Laurits Christensen i Trab og Anders Knudsen i Skorup.

Til stede var den sal. kvindes arvinger: Poul Pedersen i Diernis, Jesper Pedersen i Vang, Jørgen Pedersen i Siøring, alle på egne vegne, og Laurits Jensen i Vang på sin moders Benet Pedersdatters vegne.

Boets formue 130 sldl. 1 mk. 7 sk. Gæld 153 sldl. 3 sk. Arvingerne fragår arv og gæld.

Vedermålsting.

13. juni. (Intet på tinge).

20. juni.

Christen Nielsen i Sundby har ladet stævne Jens Christensen ibm. for lånte penge 3 rdl. 4 sk.

Dom: Han skal betale.

27. juni.

Christen Mortensen Lilius, borgmester i Tisted og amtsskriver over Thy og Mors amt på 3 års tid, får skudsmål af »24 af de bedste herredsmænd« (navngivet) som en god og ærlig amtsskriver, der ønskes bibeholdt i embedet.

Morten Andersen, rådmand i Tisted, på Christen Pedersen i Østergård i Silstrup, hans vegne, fremstiller synsmænd: Jens Andersen, Suend Olufsen og Poul Persen i Silstrup, der har synet sår og skade, som Michel Sørensen i Silstrup har tilføjet for:ne Christen Pedersen med en tørvespade. Michel

Sørensen er stævnet til vidnespår. Stævningsmændene talte med hans hustru Karen Christensdatter. (4/7).

Anders Ebisen i Siøring på Lisbet Pedersdatters og Anders Christensens vegne i Ferigård, fremstiller folk, der vidner, at hvor Ferigårds indmarksjord og engstrækker støder til Arsøe mellem vestre og østre dige har der ikke været brugt voddræt og ålestangning så længe vidnerne mindes: Poul Rasmussen i Tuorup — 50 år. Niels Andersen ibm. — 35 år. Skaris Jensen ibm. — 30 år. Niels Nielsen ibm. 50 år. Jep Christensen i Korsgård — 24 år. Mads Christensen i samme sted — 20 år. Poul Poulsen i Vang — 60 år. Laust Laustsen i Tuorup — 24 år. Christen Nielsen ibm. — 23 år. Poul Persen i Diernis — 40 år. Christen Nielsen i Klostergård — 28 år. Poul Christensen i Vang — 20 år. Anders Knudsen ibm. — 38 år.

Christen (Mortensen ?) i Tuorup og (navn forsvundet) er indstævnet til vidnespår.

Jens Lauritsen, foged på Tuodbøll, på sal. Christen Tomsen, som boede og døde på Møgelvang, hans efterladte hustru, Else Madsdatter, hendes vegne, frasiger hende arv og gæld på tredje ting. »Hun vil ikke vinde eller undgælde i nogen måder, eftersom . . . efter den sal. mands død, over graven, der han blev jordet, af hende arv og gæld undsagde og kastede nøglen på graven«.

Jens Lauritsen har derefter på husbondens vegne ladet boet antegne og tilbyder det til arvinger eller kreditorer mod at svare til den skyldige gæld. Jens Nielsen i Aas (i familie eller slægt med afdøde) er indstævnet til dette tilbudsvidne.

4. juli.

Peder Pedersen, forvalter til Dueholm Klosters len, har ladet stævne Ørum slots tjenere her i herredet, og spørger dem, om de, som de har gjort i forrige åringer, vil give ham »vogn aare«, idet han på sin bestillings vegne skal rejse meget i herredet og i landet. Så ville han age og køre med sin egen vogn. Alle fremmødte gik med til at yde, som de havde givet til hans formand.

(27/6). Morten Andersen, rådmand i Tisted, på Alexander Grubes vegne til Donnerup og Niels Andersen i Østergård i Jestrup på Anne Krag til Glumstrup og hendes medarvingers vegne, lader hver udpege 4 skønsmænd (navngivet) til at udstikke skel på Silstrup mark mellem Christen Pedersen i Østergård og Michel Sørensen i Silstrup. (Sagen fortsætter).

(Samme) Morten Andersen og Niels Andersen fremstiller (samme) Christen Pedersen og Michel Sørensen, der har indgået forlig, og hvis det brydes, skal den skyldige betale en okse til sin husbond og en tønde god øl til sine grander. Veder mål sting. (11/7).

Villads Christensen i Skioldborg på egne og medbrøders vegne, nemlig Poul Christensen Smed og Jens Christensen ibm. og Niels Christensen i Aas irettelægger et stedsmålsbrev vedr. kongens korntiende i sognet, som de har fæstet af »gudfrygtige matrone Margrethe Pedersdatter, sal. Peder Madsens,

dateret 22/6 1670 i Tisted. Herefter forbydes gård- og husmænd i sognet at hjemføre avl, før der er tiendet på kærven. Desuden forbød Villads Christensen alle Sundby folk og Skioldborg husmænd at grave tørv og hulgrøft i Birsted kær. (Peder Madsen var ridefoged til Ørum Slot).

Niels Lauritsen i (Vorup?), ridefoged for Jørgen Kaas i Faderspill, har ladet stævne Jep Christensen Smed i Brunshoue, Christen Christensen i Hundborg, Niels Pedersen i Janderup samt Suenning Michelsen, Bertel Nielsen og Niels Bach, alle i Snedsted, for restancer efter liste af 4/7 1670.

Dom: De skal betale.

Morten Andersen, rådmand i Tisted, på Alexander Grubes vegne, fremstiller synsmænd: Michel Jensen i Tisted, Jep Frøst, Mads Christensen, Per Frøst, Peder Andersen og Christen Christensen i Liungbjergård ibm., der har været på Silstrup mark på (Skib?)dals bach. (Synsafhjemlingen er forsvundet). Peder Pedersen i Silstrup er stævnet til vidnespår.

Vill Suendsen i brund, på sin husbonds vegne, har ladet stævne alle Ørums tjenere i Hundborg herred efter restenceliste af 2/6 1670. (5 sider specifikation, det meste let læseligt).

Dom: De skal betale.

11. juli.

(4/7). Morten Andersen Rådmand, på Christen Persens vegne i Østergård i Silstrup, og Michel Sørensen på egne vegne, fremstiller skønsmænd, der har sat skel og sten mellem Christen Persens og Michel Sørensens jorder på Silstrup mark. (Nævnt bl.a. stednavnene, Holsted, Strandager, Liskov Rende, Skibdal, Teylbjerg).

Jørgen Nielsen i Tindstrup på egen og medbrøders vegne har ladet stævne Niels Christensen, Niels Persen, Ib Andersen, Christen Sørensen og Just Michelsen, alle ibm., der lovede at betale deres part af kirkens tiende for ødegårde i sognet.

Thomas Sørensen i Nørgård i Nørhaae på hans husbonds vegne, fremstiller synsmænd: Anders Laustsen i Hundborg, Christen Andersen, Jens Andersen på Toft, Jens Madsen ibm., Niels Christensen Shiødt i Janderup, Jens Laustsen i Snedstrup, Jens Persen Huolstrup ibm. og Per Jensen i Hundborg, der har været på Nørhaae mark og synet nogle gamle hulveje, som nogle steder er sløjftet ved dyrkning og digning til skade for Thomas Sørensen. Christen (Bodsen?) i (forsvundet), Mads Christensen ibm. og Knud Christensen ibm. er stævnet til vidnespår.

Jørgen Nielsen i Diernis har ladet stævne (26) fæstere i herredet for penge og korngæld efter forskellige gældsbreve.

Dom: De skal betale.

Jørgen Nielsen i Diernis har, på sin husbonds vegne, ladet stævne Son Ouffuersen i Dollerup og Else Ouffsdatter ibm. for restancer.

Dom: De skal betale.

Jens Lauridsen, foged på Thuodbølle, på sin velb. husbonds vegne, har ladet stævne alle Thuodbølle tjenere her i herredet (ialt 24, specificeret) for restancer.

Dom: De skal betale.

Søren Nielsen Smed, nu værende i Tisted, har ladet stævne Thomas Christensen og hans hustru Anne Christensdatter i deres gård i Skinderup og irettelægger et brev på 20 sldl. og 1 td. rug, udstedt af sal. Christen Sørensen i Skinderup, for: ne Anne Christensdatters sal. fader. Brevet underskrevet den 25/8 1655 i Tindstrup.

Dom: De bør betale halvdelen, da Anne Christensdatter er den ene af sal. Christen Sørensens to døtre og arvinger.

Anders Jensen i Vestergård i Vandet sogn på egne og medbrødres vegne, har ladet stævne i Sperind, Niels Sørensen, Poul Jensen, Niels Christensen samt Jens i Kieldgård i Siøring.

Sagen opsat 8 dage.

18. juli.

Jens Andersen Frøst i Tinstrup opsiger her på 4. ting efter St. Hansdag sin gård og har til påhør ladet stævne Else Hansdatter, sal. Christen Nielsens på Tanderup, og hendes datter med lavværger.

Tingsvidne.

Peder Olufsen og Niels Olufsen i Tuorup opsiger her på 4. ting efter St. Hansdag deres gård og har til påhør ladet stævne husbond »for Ørumb slots port«.

Tingsvidne.

Mads Clemesen (stednavn forsvundet) opsiger her på 4. ting efter St. Hansdag »de husesteder, som han har haft i brug«, og som han »beretter at have stået øde siden kejserens tid«. Niels Nielsen i Sperind og Mads Madsen i Siøring har stævnet husbond for Ørums port. Tingsvidne.

(Mads Clemesen i Siøring er tinghører den 25/7).

25. juli.

Niels Andersen i Torsted på sal. Poul Nielsen Bund i Skioldborg, hans efterladte hustrus vegne, Maren Michelsdatter, får arveafkald af Poul Jensen i Nør-Skioldborg på hans hustrus Karen Nielsdatters vegne og af Else Nielsdatter, født i Bundgård, som i dag her for retten har gjort Anders Ebisen i Siøring til sin værge. Anders Ebisen giver afkald på Else Nielsdatters og hendes søster, Maren Nielsdatters vegne, for arv efter deres bemeldte sal. (broder?) Poul Nielsen Bund.

Vedermålsting. (Sagen fortsætter).

Maren Michelsdatter, sal. Poul Nielsen Bunds efterlevsørke i Skioldborg, lover ovennævnte arvinger at betale sin mands efterladte gæld. Poul Jensen får på hans hustrus vegne en fordring på Svend Laustsen i Bundgård, men Else og Maren Nielsdatter får arvelodder, som har stået i boet.

Vedermålsting.

1. august.

Peder Pedersen, forvalter på Ørum, fremstiller vidner: Anders Andersen i Sperind — mindes 38 år, Anders Ibsen i Skinderup — 26 år, Simon Pedersen, født i Øster Vandet — 16 år, og Peder Clemesen i Torsted — 13 år, der vidner, at Ørum slots tjenere i Øster Vandet sogn i ovennævnte tid, som de mindes, har haft fælles klit med Vester Vandet sognemænd, fri brugelighed med »illing« og andet, ulast og ukæret, i klitten fra Nors sø og vest på.

Stævnet til vidnespåhør er alle i Tued sogn, Nors sogn og Vester Vandet sogn samt Jørgen Løche i Søgård, Nebel, Tanderup og Lille Tøfting. (160-170 navngivne personer fra Nors og Vester Vandet sogne).

Anders Jørgensen i Siøring forbød Laurits Christensen og Christen Christensen i (?)gård ibm. at køre eller drive eller gøre vej over hans kornmark.

Laust Nielsen i Sundmølle har ladet stævne Laust Jensen i Staxstrup og Niels Poulsen ibm. for gæld til Bertel Pedersen Møller.

Dom: De skal betale.

Anders Knudsen i Hundborg på hr. Laurits Madsens vegne, sognepræst til Hundborg og Janderup, har ladet stævne Anders Laustsen i Dalgård i Hundborg for restance, skatter og gårdens brøstfældighed.

Dom: Han skal betale, dog skal brøstfældigheden synes og bevidnes.

Per Persen Søe i Tisted fremstiller Jens Andersen i Silstrup, der bekender, at han har modtaget rede penge for korn m.m., som han har solgt til Per Søe.

Bertel Pedersen Lerche på velb. Enuold Kaas til Liunghollmb, hans vegne, har ladet stævne Jens Andersen i Silstrup for 2 års restancer, pr. år 6 td. byg å 1 rdl., 6 td. arre å 1 sldl., 1 pund smør 1 rdl., 1 skovsvin 9 mk., 2 høns 4 sk., 1 gås 20 sk., 1 lam 2 mk., 4 snese ål 16 sk., arbejdspenge 6 rdl.

Dom: Han skal betale.

15. august.

Peder Poulsen Midiholm i Skioldborg fremstiller vidner: Thomes Christensen, Hans Tomesen og Christen Nielsen Midiholm i Skioldborg, der vidnede at den 10. juli, da de kom fra kirken, så de, at Christen Madsen, karl hos Niels Jensen Oderøe, rådmand i Tisted, samt Jørgen Krogsgård, havde et læs hø ved Støffring mark på Skioldborggårds eng, som tilhører Peder Midiholm. De så at hestene ikke kunne trække læsset løs af engen, hvorefter de på Peder Midiholms anmodning forbøde at borttage høet, da »forligelsesmålet« gik ud på, at Niels Oderøe ikke måtte tage mere end hans egne heste kunne trække.

Herefter vidnede Laust Christensen Aas, at Christen Madsen red bort og kom tilbage med Ingeborg Søes karl og hendes 2 heste, som blev spændt for læsset, hvorefter de kørte bort. Det samme vidner Poul Jensen og Christen Nielsen ibm., og endvidere, at de var i Niels Oderøes stue, hvor han lå i sin seng, og lagde 3 mk. på hans bryst og opsagde aftalen om levering af hø.

Peder Midiholm har ladet stævne alle nævnte som vidner og til vidnespår. Tingsvidne.

22. august.

»Retten blev holdt i Tinggård, som for regn og guds vejrlig ikke kunne holdes på tinget«.

(9/5). Bertel Pedersen Lerche har ladet stævne Maren Nielsdatter i Skioldborg, »talte med hende selv i hendes frammers«, og irettelægger et tingsvidne af 17/1 1670, en opsættelse af 21/3 1670 og et forligsvidne af 9/5 1670, hvori Maren Nielsdatter lover at betale skyldig løn til Anne Pedersdatter i Skioldborg.

Da første betalingstermin ikke er blevet overholdt kræver Bertel Pedersen hele gælden betalt på en gang.

Dom: 1. termin skal betales, ellers kan der gøres udlæg. Den øvrige betaling må der sagsøges om, såfremt den ikke betales til tiden.

29. august.

Anders Ebisen i Siøring har på sin husbonds vegne ladet stævne sal. Poul Poulsen Skrifer, som boede og døde i Vang, hans efterladte hustru og børn med lavværger til vidnespår og fremstiller: Anders Salmansden i Vang, Jens Christensen ibm., Poul Laustsen og Mads Christensen på Skurheede, der afhjemler deres syn på sal. Poul Poulsens gård. (Rallings?)hus, ladehus og 2 jordhuse, der stort set er vel ved magt. Brøstfældighed ialt 10 mk.

Tomas Sørensen i Nørgård i Nørhaae har på sin husbonds vegne, ladet stævne alle Vestervig tjenere i Hundborg herred for restancer efter 2 lister af 30/4 1670, underskrevet Søren Bendixen. (3 sider specifikation).

Dom: De skal betale.

5. september.

Mads Michelsen i Tindstrup får arveafkald af sin stiftsøn Tomes Thomesen ibm. for den arv han kan tilkomme efter sin sal. fader Thomes Christensen, som boede og døde i Torsted. Vederstålting.

12. september.

Christen Nielsen Midiholm i Skioldborg fremstiller Anders Nielsen i Sundby på hans sal. broder Peder Nielsen i Skioldborg, hans fire døtres vegne, som er Maren, Karen, Mette og Anne Pedersdøtre. Endvidere Jens Pedersen, den sal. mands søn på egne og sin moders, Else Sørensdatters vegne. Ved skiftet i den

sal. mands bo blev der til hver af søstrene 3 sldl. 1 mk. og til broderen 6½ sldl. og til deres moder den anden halvdel. Desuden aftaltes at for:ne Christen Nielsen skulle have Maren Pedersdatter til ægte og overtage gården samt have Else Sørensdatter på aftægt for livstid. Christen Nielsen og Maren Pedersdatter overtager gården med al løsøre og moderens arvelod, men skal betale boets gæld incl. arvelodder.

Vederstålting.

Bou Erichsen i Vang oplader fra Valdborg dag sin bolig og værsted til Laust Pedersen i Vang. Indtil da skal Bou Erichsen betale skatterne, men Laust Pedersen skylden og brøstfældighed.

19. september. (Intet på tinge).

26. september. (Intet på tinge).

3. oktober.

Ærlige og »fattige« mand Anders Nielsen, før boende i Tilsted, får skudsmål af 24 sogne og herredsmænd (navngivne), der kun ved, hvad godt er om Anders Nielsen fra han blev født i Tilsted af ærlige forældre, som ung karl og efter han blev gift, men som under fjendernes indfald og deres »tyrani mod ham med mange stød og slag« mistede sit helbred, så han ikke kan arbejde, og ydermere hans kvæg ved »ulykkeligt tilfald er bortdød«, så han nu må forsørge sine børn og hustru ved at »besøge godtfolk om hjælp i Jesu navn«.

Peder Christensen i Nør Skuorup, fremstiller Jens Eskisen i Skukorup, Mads Viladsen ibm., Peder Christensen i Sønder Skuorup og Mads Christensen på Skoerheede, der beretter at de har været med Peder Christensen ved en bolig ved Sigshøj, som han har i fæste, og set et jordhus på sønder side af en kålgård, 3 par spænde træer med jord ovenpå var lukket næsten til jorden. Genopbygning vurderet til 1 sldl.

(18/4). Peder Sørensen i Sperind på egne og sin søsters Mette Sørensdatters vegne, har ladet stævne Laust Nielsen i Aas for henholdsvis 9 sldl. og 1 rdl. efter skifrebrevs indhold efter sal. Christen Sørensen Smed, som boede i Aas. Skifrebrevet fremlagt på Hundborg herredsting den 18/4 1670.

Dom: Han skal betale.

10. oktober.

Retten holdt i Tinggårds stue på grund af regn. (Intet på tinge).

17. oktober.

Niels Christensen Yde i Sundby fremstiller vidner: Anders Nielsen i Sundby, Poul Torsen og Laust Christensen ibm., der har synet Niels Yde, »da han lå på hans seng og var helt blodig både i øjnene og i ansigtet« af et stort hul i hovedet

på højre side over til øret, og han sagde, han var døv og tunghør af slaget, som han skyldte Jens Christensen ibm. for.

Jens Christensen begærer genpart af vidnet. (Sagen fortsætter).

Niels Yde i Sundby fremstiller vidner: Jens Persen og Maren Andersdatter, begge ibm., der vidnede, at de så Jens Christensen ibm. komme med en ringet kølle og jage Niels Ydes søn Christen Nielsen fra faderens møgvogn og hørte ham sige til Christen Nielsen: »du est en tiuff, en skielm och hoer unge«. Jens Christensen begærer genpart. (Sagen fortsætter).

Niels Christensen Yde i Sundbye fremstiller vidner: Niels Jespersen i Staxstrup og Poul Christensen Smed i Skioldborg, som vidner, at de har forligt Niels Yde med Jens Christensen, som skal betale 4½ rdl. i 2 terminer i erstatning, første termin til Sct. Hansdag. Jens Christensen svarer, at det først var til Mortensdag, og at han desuden ikke vil holde sin del af forliget, da Niels Yde heller ikke har holdt sin.

Han begærer genpart af vidnet.

24. oktober. (Intet på tinge).

31. oktober.

»Holdt i Tinggård for Guds regn og ondt vejrlig«.

Graffuers Jensen i Siøring, Laust Laustsen i Hiardal og Anders Frøst i Tilsted på hans husbonds, Eyller Jacobsens, vegne, fremstiller Christen Jørgensen i Tinggård i Siøring, Jens Christensen, Knud Sørensen og Anders Poulsen i Tilsted, der vidnede, at de var med Anders Frøst i Norntoft mølle og så, »at der var ingen folk i møllen, som den havde sted, fæst eller vedkom, og at der var ganske intet i møllen og sengefiellene for sengen med andet mere var borttagen«.

Derefter syn på mølleværk og -hus og en 3-gulvs lade med »hue ved hver lade«, der i hovedsagen var meget medtagne.

Stævnet til vidnespårer er fæsteren Niels Andersen, der dog ikke blev truffet på møllen.

Anders Ebisen i Siøring, på sin husbonds vegne, har ladet stævne, Christen Christensen i Nestrup, Niels Terchelsen, Søren Christensen, Søren Skreder, Laust Laustsen, Per Persen, Anders Gregersen, Jens Christensen, Salmund Gregersen, Mads Andersen, Knud i Kiergård, Jelle og Laust i Nestrupgård til at vidne, samt Christen Persen i Nestrup og Anders Andersen ibm. til vidnespårer. De 2 sidstnævntes hunde har jaget får i heden.

Anders Frøst i Thillsted på Erich Pedersens vegne, forpagter på Irup, har ladet stævne folk i Staxstrup og Sundbye (ca. 40 navngivne personer) og irettelægger en forbudsseddel, dateret 14/10 1670, mod fiskeri »for Irups endeels frihed« ved Vilsund fra Kapel huses ejendom i syd til Niels Sørensens gård i nord.

Endvidere irettelagde han et forpagtningsbrev, hvori bl.a. nævnes fiskeret og

told af fremmede skibe, dateret i Tisted 30/10 1669, underskrevet af Albrecht Itzens fuldmægtig.

Hertil at svare mødte Laurits Nielsen i Sundmølle med et tingsvidne udstedt her af tinget den 16/1 1632, hvori der vidnes af Søren Poulsen i Aas — mindes 50 år, Niels Jensen — 40 år, Christen Nielsen — 27 år, Steffen Poulsen — 20 år, Michel Persen ibm. — 30 år og Peder Joestsen i Siørind — 30 år, at Niels Lauritsen i Sundmølle havde haft sit fri fiskeri med »voedret og ruseset« fra Sundmølle til Kapell Øre, så længe man mindedes. Endvidere irettelagde han et fæstebrev, underskrevet den 4/2 1634 af Palli Michelsen, foged på Irup, hvori Sundmølle, som sal. Laurits Nielsen senest påboede og fradøde, fæstes til Bertel Pedersen, barnefødt i Birsted i Snedsted sogn, med tilhørende boelsjord på Sundby mark og fiskeri.

Derefter irettelagde Laurits Nielsen et fæstebrev på Sundmølle til sig selv, født i Gierupgård, underskrevet den 7/5 1663 af Hans Hansen, forvalter på Irupgård, på Albrecht Itzens vegne, hvori Bertel Pedersen oplader møllen til ham, og hvori han får samme rettigheder som Bertel Pedersen.

Endelig irettelagde han et forbudsvidne her af tinget på snapstinget 1669, hvori han forbød fiskeri i ovennævnte del af fjorden samt i Sundby sø, Sundmølle damme og i mølleåen fra møllen til fjorden.

Dommeren tør »ikke at kende på velb. Albrecht Itzens fuldmægtiges udgivne forpagtningsbrev«.

7. november. (Intet på tinge).

14. november. (Intet på tinge).

21. november.

Anders Ebisen i Siøring på Jacob Nielsen Sperinds vegne, har ladet stævne Poul Pedersen i Silstrup og Suend Olufsen ibm. for resterende skyld og landgilde. Sagen opsat 14 dage.

28. november.

Poul Jensen i Ramsgård i Sperind får arveafkald af Jens Christensen Foged i Hundborg og af dennes broder Christen Christensen, tjenende i Røestrup, på egne og sin broder Niels Christensens vegne, boende i Huidoffre i Sielland for arv efter deres sal. broder Christen Madsen, som boede og døde i Ramsgård.

Mads Michelsen i Tinstrup har ladet stævne Isach Nielsen i Kallerup for penge, som Isach Nielsen skulle skylde Mads Michelsens søn, Salmund Madsen, forrige ridefoged på Tuodbøl, da han afgik ved døden. Isach Nielsen benægter gælden. Sagen opsat 14 dage.

5. december.

Mads Christensen i Dollerup fremstiller sine søskende, Mette Christensdatter, barnefødt i Dollerup, og Peder Christensen ved Sigshøj samt morbroderen

Christen Laustsen i Dalgård i Hundborg. Mette Christensdatter, der er svag og skrøbelig og ikke kan tjene sit brød, får med morbroderens tilladelse udbetalt sin arvelod efter sine forældre, og giver Mads Christensen arveafkald.

Christen Jensen i Torsted på Salmand Christensens vegne, barnefødt i Vester Vandet, har ladet stævne Niels Persen i Janderup for restløn 6 mk. på nær 2 sk. og fremstiller Poul Pedersen i Øster Diernis og Niels Andersen ved Kirk i Torsted, der vidner, at Niels Pedersen har lovet at betale.
Dom: Han skal betale.

12. december.

Jens Lauridtsen, foged på Tuodbølle, på Valdemar Skramb til Tuodbøl, hans vegne, har ladet stævne Tuolbøl tjenere i Hundborg herred for restancer. (29 navngivne personer).
Dom: De skal betale.

19. december.

Jens Knudsen, foged på Øland, på Laurits Seefeld til Øland, hans vegne, har ladet stævne alle Ølands tjenere i herredet. (15 navngivne personer).
Dom: De skal betale.

Finis Ende
Gud os sin nåde sende.

Herredsfoged: Lauge Olufsen i Haring.
Herredsskriver: Thomas Jensen Ålborg.

Fol. 1 a.

Autorisation ved amtsskriver Jens Hansen i amtmandens fravær, dateret 2. januar 1672.

Fol. 1 b.**Sandemænd:****1. fjerding:**

Christen Jensen i Vestergård i Sundby.
Jens Steffensen i Ås.

2. fjerding:

Niels Pedersen, som er i gårde med Christen Jepsen i Hundborg.
Mikkel Jensen i Snejstrup.

3. fjerding:

Peder Jørgensen i Tuorup.
Lauest Christensen i Vang.

4. fjerding:

Jep Christensen i Skinderup.
Gregers Christensen i Torp.

Ransnævninger:**1. fjerding:**

Christen Madsen vesten kirke i Skjoldborg.
Christen Christensen Agerbos i Tilsted.

2. fjerding:

Laust Olufsen i Kallerup.
Peder Sundby i Hundborg.

3. fjerding:

Mogens Smed i Torsted.
Christen Jørgensen i Vandet.

4. fjerding:

Oluf Bødker i Sperrind.
Christen Laustsen i Torsted.

Snapsmandag, 8. januar.

Christen Jensen i Torsted på Poul Salmandsen i Vester Vandet hans vegne lod læse en registrering og vurdering i sal. Niels Madsens bo i Torsted, foretaget 1665, 4. oktober, hvorefter Niels Madsen skyldte Poul Salmandsen penge, dels efter brev, dels for fisk og tømmer, dels lånte penge. Pengene krævedes nu af Niels Madsens enke Karen Enevoldsdatter.

Peder Andersen Frøst i Tilsted lod på egne og hans medbroder Christen Pedersen i Østergård hans vegne fordele folk i Tilsted sogn for resterende konge- og kirketiende.

15. januar.

Knud Pedersen i Nordentoft tiltaler Anne Jespersdatter for ærerørige ord, som hun har sagt om sal. Jens Gregersen, hvis enke Knud Pedersen er gift med, og om Knud Pedersen, som irettelægger en vidneseddel, hvori Ejler Jacobsen til Nordentoft bevidner, at det skete i hans nærværelse. Hun siger for retten, at hun ikke husker, at hun har talt ubillige ord.

Knud Pedersen forlanger borgen, fordi hun skulle have truet ham på livet. (11/3).

Et dige deles mellem Anne Jespersdatter i Nordentoft og Knud Pedersen. Hendes søn Jens Skchiøt i Gisselbæk var til stede.

22. januar.

Svend Iversen i Skjoldborg fremkalder vidner, der vidner, at de var i Villads Mikkelsens stue i Årup ved påsketid og hørte, at Oluf Nielsen, forrige foged på Røstrup lovede at betale lejermålsbøder for Maren Villadsdatter, som han havde besøvet. Hun var Villads Mikkelsens datter. (12/2).

29. januar.

Oluf Harring annammede Irup breve og forsikrede derfor.

Hr. Poul Jensen i Sjørring lader stævne Niels Ibsen i Torsted (talte med hans svoger Moust Bertelsen) og Peder Jensen Krog ibd., fordi de kom i sal. Kjeld Lauritsens hus i Torsted og krævede konge- og kirketiende. Han fremkalder som vidner Margrete Christensdatter på Veje ved Torsted, Voldborg Kjeldsdatter og Anne Kjeldsdatter, som vidner, at huset, de boede i, lå på præstens jord, og at de aldrig havde betalt tiende. De to mænd havde taget en salmebog, som Peder Jensen tog ned af hylden i stuen og lagde på kisten, hvorefter Jens Salmandsen, Niels Ibsen og Niels Andersen ved kirke alle tog på bogen. Derefter gik de med den. (Sagen fortsætter).

Hr. Poul Jensen fremkalder folk, der vidner, at for omtrent tre . . . ve (60?) år siden var der ingen bygning på den ejendom, som det hus står på, som Kjeld Laustsen boede på, og som tilhører præstegården i Sjørring.

Hr. Poul Jensen i Sjørring fremkalde Sjørring bymænd, som enes om at dele hederne, som nok før har været fælled. Da Sjørring bys gårdskifter beløber sig til ni fire-punds gårde, deles heden i ni pater, som igen deles mellem gårde, hvis landgildekorn tilsammen udgør fire pund = 8 tønder. Gårde, der svarer 8 td., får et helt skifte. Både Sønderhede og Nørrehede op mod Torsted deles.

Skifte, registrering og vurdering efter Christen Christensens hustru Anne Lauritsdatter i Sjørring. Arvinger hendes børn Peder Sørensen og Mette Pedersdatter. Mellem Vurderingsmænd nævnes Jørgen Pedersen skolemester. Værge for sønnen er Bertel Laustsen i Sønderhå, for datteren Niels Madsen i Sjørring. Til deling 22 sldl. 15 sk. (Sagen fortsætter).

Bertel Laustsen i Sønderhå og Niels Madsen i Sjørring får vidne på, at Christen Christensen i Sjørring skylder dem på deres myndlings vegne arven efter hans kone.

Laust Andersen i Næstrupgård på sin moder, Anne Jensdatter i Torsted, hendes vegne fremlægger en akkord mellem hendes husbond Erik Lunov og hende, hvorefter hun erklæres kvit og fri for restancer, bygfald, frarømmelse af gården og andet, som hun kunne søges for, da han har betalt husbonden til nøje efter forliget.

Poul Salmandsen i Vester Vandet lader fordele folk ved Stenbjerg for gæld.

Peder Andersen i Thisted tiltaler Jørgen Nielsen i Djernæs for skyld efter sal. Niels Justsens købmændsbog. Jørgen Nielsen nægter at skylde noget. Opsat 6 uger. (11/3).

Oluf Lauritsen i Harringgård på Albret Itzen til Irup hans vegne tiltaler Christen Frederiksen i Ulstrup Mølle, for skyld, som han skylder for den gård i Øster Hørdum, som han rømte fra. Dom: Han skal betale osv. (6/5).

5. februar.

Laurits Christensen Næstrup, borger i Thisted, får afkald fra sine brødre Søren Christensen og Christen Christensen i Næstrup for arv efter deres søster, Maren Christensdatter, som havde tjent hos Laurits Christensen Næstrup. Der blev intet at arve.

Peder Frøst i Tilsted på egne og menige sognemænds vegne i Tilsted tiltaler sognepræsten, mester Anders i Thisted, for Konge og kirketiende af den øde gård i Tilsted, som han har fæstet. Mester Anders henviser til en forordning, hvorefter de der vil antage øde jord, må være fri for tiende og soldaterhold, og kopi af de privilegier, som præsterne må nyde, hvorimellem tiendefrihed. Dom: Mester Anders skal betale, da de påråbte privilegier tilholder præsterne og kirkerne at nyde tiende af det øde gods, og det er da rimeligt, at kongens tiende også skal betales.

12. februar.

Jens Olufsen i Hundborg giver Søren Olufsen Bødker i Sperring afkald for arv efter hans forældre Oluf Sørensen og Zidsel Poulsdatter, som bor i Sperring, når de dør.

(22/1). Svend Iversen i Skjoldborg fremlægger tingsvidne af 22/1, hvorefter Oluf Nielsen, forrige foged på Røstrup, har lovet at betale lejermålsbøder for Mette Villadsdatter, som han havde besøvet, og som nu er Svend Iversens hustru, og kræver dom.

Dom: Oluf Nielsen skal betale osv.

Christen Pedersen i Ås tiltaler Niels Jensen i Tingstrup for et års løn, som han havde fortjent hos hans sal. kone, Maren Christensdatter, og desuden på sin broders, Steffen Pedersens, vegne betaling, fordi denne en vårdag var hos den sal. kvinde og kom hendes avl i jorden. Sagen opsat 14 dage, for at Niels Jensen kan fremlægge skiftebrevet efter hustruen, så det kan ses, om kravet var anmeldt i skiftet. (19/2).

19. februar.

Vurdering i sal. Svenning Mikkelsen i Østergård i Snejstrup hans efterladte bo 10/2 1672, rette 30. dag efter hans død, og skifte mellem enken, Maren Jensdatter og hendes datter Maren Svenningsdatter.

Skifte efter Niels Christensen i Nørby i Tvorup hans afdøde hustru Maren Nielsdatter. Ingen arvinger nævnt.

Ejler Jacobsen, forpagter til Fusing, lader fremlægge en akkord efter hans tjener Niels Jensen i Tingstrup hans afdøde hustru Maren Christensdatter 4/5 1670 med hendes arvinger: Anders Pedersen i Hundborg og Christen Pedersen i Ås på deres egne vegne, Laurits Poulsen i Sperring på sin hustru Maren Christensdatters vegne, som er den sal. kvindes moder, Steffen Lauritsen i Sperring og Peder Lauritsen i Sperring på egne vegne, bem. Anders Pedersen i Hundborg på sin søster Else Pedersdatters vegne, bem. Christen Pedersen i Ås på hans broder Christen Lauritsen, som berettes at være i Fyn, hans vegne. Han skal betale gælden og give arvingerne 7 sletdaler. (Sagen fortsætter).

Laust Nielsen i Sundmølle lader fordele Poul Christensen Smed i Skjoldborg for skyld.

Niels Jensen i Tingstrup lader fremlægge penge og tilbyder at betale hans hustrus arvinger efter akkorden. Laurits Poulsen i Sperring tilbyder at modtage sine penge, men der svares, at han allerede har fået dem. Han svarer, at de penge han har fået, var for gæld til ham.

26. februar.

Oluf Lauritsen i Harringgård, delefoged til Irup tiltaler Irups tjenere i Hundborg herred for restancer. De skal betale inden 15 dage osv.

Anders Nielsen i Sundby kræver af Christen Nielsen i Midiholm i Skjoldborg, at han udbetaler til ham den arv, som hans broder Peder Nielsens børn, Karen, Mette og Anne Pedersdøtre, hvis formynder Anders Nielsen er, har arvet efter deres fader, da Anders Nielsen ikke længere vil betro Christen Nielsen denne arv.

Dom: Han skal betale osv. (11/3).

Erik Pedersen Smed i Tilsted irettelægger en registrering og vurdering 20/3 1670 i boet efter Christen Mikkelsen i Tilsted (bl.a. 3 bistokke, som de havde fælles med Jesper Tomsen i Nordentoft). Boets overskud 14 sldl. 12 sk., hvoraf halvdelen tilkommer enken, Joran Hansdatter, resten hans efterladte børn, for hvem deres farbroder Peder Mikkelsen i Skjoldborg, er formynder.

4. marts.

Afkald og kvittering for arv til Mads Christensen i Tilsted fra Knud Sørensen i Tilsted på egne vegne, Christen Poulsen i Hørdum på sin hustru Mette Sørensdatters vegne, Morten Poulsen i Bedsted på hans moders Anne Sørensdatters vegne for arv efter deres broder, hustrus broder, og morbroder.

Tomas Sørensen i Nørhå på Anne Christensdatter, sal. Anders Laustsen i Hundborg hendes vegne, får afkald og kvittering fra Christen Laustsen i Hualstrup for den arv, hans hustru kunne tilkomme efter hendes broder, Anders Laustsen.

11. marts.

(26/2). Christen Nielsen Midiholm i Skjoldborg leverede her for dom og ret 13 sldl., som er Mette Pedersdatters arv efter hendes fader og hendes moder Else Sørensdatter, til Anders Nielsen i Sundby.

(29/1). Christopher Nielsen i Thisted på sin stedfader Peder Andersens vegne tiltaler efter opsættelse 29/1 Jørgen Nielsen i Djernæs for skyld efter hans formands, sal. Niels Justsens regnskabsbog 1660. Regnskabsbogen fremlagt, men skylden er ikke deri bekræftet med Jørgen Nielsens hånd eller segl. Niels Jørgensen i Djernæs møder på sin faders vegne og mener ikke, der kan kræves noget efter et skiftebrev, gjort for 12 år siden. Jørgen Nielsen erklærer, at han på en 16 års tid ikke har handlet med den sal. mand for en skillings værd, og hvad han før har købt, er betalt. Han mener, at hvis gælden var rigtig, måtte Peder Andersen vel have krævet den noget før.

Dom: Da der fremlægges et skiftebrev og en regnskabsbog, som ikke stemmer overens, og Jørgen Nielsen tilbyder ed på, at han ikke skylder noget, henvises sagen til landsdommerne.

18. marts.

(15/1). Knud Pedersen i Nordentoft stævner Anne Jespersdatter i Nordentoft og fremlægger igen Ejler Jacobsens vidneseddel om, hvad Anne Jespersdatter har sagt om Jens Gregersen m.m. Han fremkalder to vidner, der bekræfter, at Anne Jespersdatter har sagt således. (15/4).

Niels Ovesen i Dollerup frasiger sig for sit eget vedkommende arv og gæld efter sine forældre. Herimod protesterer kreditorer, som fremlægger obligationer fra faderen Ove Sunesen 1664 og 1655 og domme. Niels Ovesen og Jens Nielsen, ridefoged til Vestervig, protesterer og mener, at da Niels Ovesen ikke har fået

noget i arv, skal han kun betale sin part af gælden. Dommen giver Niels Ovesen medhold. Han skal kun betale sin part, undtagen hvis det kan bevises, at Niels Ovesen har omgåedes med boet på en ulovlig måde. (Blandt kreditorerne Jens Christensen Foged i Hundborg).

Hr. Christen Jensen, sognepræst i Vang, tiltaler Christen Nielsen i Klostergård for skyldig præstetiende og for, hvad han skylder til Vang kirke, nemlig resten på hans værgemål for kirken forleden år. Desuden tiltaler han Søren Christensen i Thueder, hans hustru og børn (søn Peder Sørensen) for dagsarbejde i 6 år, for hvert år 3 mark.

Dom: De skal betale.

26. marts.

1. april.

Nævnt 15 tinghørere. De 5 indskrevne Vang sognemænd vidner om Nystrup. Mads Pedersen i Sand på Erik Lunov til Ørnhoved og Nystrup arvinger deres vegne fremkalder vidner bl.a.:

Jørgen Nielsen i Djernæs, som mindes i	40 år
Poul Pedersen i Øster Djernæs	45 år
Niels Poulsen i Hove	50 år
Jens Gravesen	40 år
Peder Laursen i Vang	40 år
Niels Jensen	55 år
Christen Andersen	40 år
Tomas Nielsen i Vang	40 år
Oluf Sørensen	40 år
Søren Christensen Tueder	40 år
Anders Terkelsen ved Klitmøller	50 år
Hans Justsen	50 år
Christen Olufsen	20 år
Niels Olufsen	16 år

De vidner, at klitten, som hører til Nystrup hovedgård, går fra Nystrup og lige ned til Vesterstrand og det på begge sider fra Vester Vandet fæled på Nør side til Kgl. Majestæts endels klit på søndre side, og det har fra arilds tid været indstabet og indstenet, og ingen har fæled deri, men det er en endels klit og ejendom til Nystrup. Dog hvad havstranden angår, såvidt den fløjer og igen falder (fløyer og igjen falder) vidner de ganske intet om, men alene om Nystrups endels klit og ejendom.

Stævningmænd vidner, at de har stævnet indskrevne personer ved Klitmøller og i Vester Vandet sogn til deres sandhed at vedstå, og at de var hos Mogens Nielsen rådmand og stævnedede lensherren Jørgen Friis, som der har sit logemennt og hos Morten Tomsen rådmand, hvor lensmandens fuldmægtig logerer, og stævnedede dem. (20/4 1676).

Poul Pedersen i Øster Djernæs lod fordele folk i Vang sogn, som resterer med konge- og kirketiende.

Christen Andersen Rysgård i Hundborg på sin husbonds Jacob Sparre til Råstrup hans vegne fremlægger registrering og vurdering i boet efter sal. Christen Laustsen og hans sal. hustru Anne Nielsdatter, som boede og døde i Jannerup. Arvinger: deres børn Anne Christensdatter, som er hjemme i boet, og Else Christensdatter, som er udenlands. Intet at arve. Anne Christensdatter agter at blive ved boet.

15. april.

Ungkarl Christen Enevoldsen Købmand af Thisted fremkalder vidner, der sammen med ham selv har været i Sundby i Mors hos en kvinde, Kirsten Nielsdatter, som er med barn, og i Sundby kirke har skyldt for barnefader en person, som skulle hedde Christen Købmand, men ikke hvor han hørte hjemme, eller hvorfra han var kommet. For at Christen Enevoldsen Købmand nu ikke skulle tillægges samme gerning, spurgte de hende, om det var ham, der var barnefader, men hun svarede, at det var det ikke, og hun havde aldrig tænkt at beskyldte ham, men den person, som var fader til hendes barn, var kommet til Poul Christensens i Sundby, hvor hun da tjente og sagde, at han ville købe korn, hvad Poul Christensen bekræftede. Om natten besov han hende, og han sagde, at han hed Christen Købmand og at han havde hjemme i Norge. Siden havde de ikke set ham og heller ikke før.

Peder Jensen i Store Stensgård i Hundborg får afkald fra Christen Jensen i Kallerup på egne vegne, Eske Sørensen i Vorup på sin hustru Anne Jensdatters vegne og på hendes broder Anders Jensen, som er i fremmed land, hans vegne, om han endnu lever, for arv efter deres sal. fader Jens Christensen, som boede og døde i Store Stensgård og deres moder Dorete Jensdatter, som endnu lever. (18/3). Knud Pedersen i Nordentoft tiltaler Anne Jespersdatter i Nordentoft for de ord, hun har sagt i hans stue og truet ham på livet. Tingsvidner fremlægges. Opsat 1 måned. (22/4).

Christen Pedersen i Ås har ladet stævne Peder Christensen i Basihaffue i Mors. Christen Pedersen har ægtet Niels Christensens enke, og Niels Christensen var værg og formynder for sin søster Anne Christensdatter, men i skiftet efter Niels Christensen er ikke angivet, hvorledes der skal forholdes med hendes arv. Christen Pedersen har nu i fire år underholdt hende med mad og klæder, og kan nu ikke udstå det længere, da hun ikke er ved sin fulde forstand, og derfor forlanger han, at hendes broder Peder Christensen i Bassihave skal have hende og sørge for hende og modtage hendes arvelod og tage vare på hende, og erstatte Christen Pedersen hans anvendte bekostning.

Dommeren finder, at Christen Pedersen bør have erstatning efter 4 uvildige dannemænds skøn, og at overtage sin søsters arv og sørge for hende. (6/5).

22. april.

(15/4). Knud Pedersen i Nordentoft begærer af menige herredsmænd vidnesbyrd om sal. Jens Gregersen og ham selv. 39 mænd vidner, at de har kendt Jens Gregersen enhver sin livstid, og at han har skicket sig vel i freds- og i fejdetider, som en ærlig, oprigtig og kristen dannemand osv.

Den stund, de har kendt Knud Pedersen, har han tjent ærlige fornemme godtfolk som en ærlig ungar, og både da og som gift mand har han omgåedes alle ærligt og oprigtigt. Ingen kunne give Jens Gregersen og Knud Pedersen så godt et vidnesbyrd, at de jo måtte skrives bedre. (Knud Pedersen oplyser, at han har tjent Peder Madsen, ridefoged, som kusk og siden som kornmåler, dernæst som ladefoged på Ørum slot).

Anne Jespersdatter i Nordentoft indstævnet til vidnespårer. (3/8).

Anders Ebbesen i Sjørring på husbondens vegne fremkalder synsmænd, der har synet brøstfældighed på Hoelgaard i Sjørring, som Laust Christensen iboede og fradøde.

29. april.

6. maj.

(29/1). Oluf Lauridsen i Harringgaard tiltaler på sin husbond, Albrecht Itzen til Irup, hans vegne efter opsættelse 29/1 Christen Frederiksen, som nu bor i Ulstrup Mølle, før restance for den gård i Øster Hørdum, som han frarømede. (Dom: Han skal betale). Nu har folk været i Ulstrup mølle for at gøre udlæg, men mølleren var borte, og der fandtes intet til udlæg, hvorfor han nu bliver fordelt (bl.a. ved Niels Tomsen i Nordentoft).

(15/4). Christen Pedersen i Ås og Peder Christensen i Bassihave i Mors er kommet til en venlig akkord med deres frænders vilje og samtykke, sådan at Christen Pedersen beholder Anne Christensdatter hos sig som hidtil og beholder hendes arvelod og sørger for hendes livstid og for linklæder og kiste, når hun dør, men hvad andet til hendes jordefærd skal Peder Christensen, hendes broder, selv skaffe. (21/10).

13. maj.

20. maj.

Jørgen Nielsen i Tinstrup lod læse et tingsvidne af 6. juni 1642 af Hundborg herredsting, udstedt af Niels Ibsen, herredsfoged, Mads Mikkelsen i Tinggård, Niels Poulsen i Hove og Poul Poulsen ibid. efter æskning af Anders Frøst i Tinstrup, gående ud på at Anders Frøst lod læse en vide og vedtægt for Tinstrup bymænd (hvis navne nævnes), som de har vedtaget. Vedtægten gælder ikke dyrkning af jorden, men får, svin og andre kreaturer, og bestemmer, at ingen må rykke græs på tolde (lave skelvolde mellem agre) mellem andre deres korn og ikke bede deres øg eller får (trække med dem for at de kan græsse) på toldene mellem andre deres korn. Føl skal holdes i tøjr fra 14 dage efter St. Hansdag, til kornet er hjemhøstet osv. Nu vedtages vedtægten igen. Tingsvidne.

3. juni.

Registrering og vurdering i sal. Anders Pedersen og hans sal. hustru efterladte bo i Skjoldborg. Ders børn er Peder Andersen og Kirsten Andersdatter. Deres nærmeste frænde er deres morbroder Anders Nielsen i Sundby. Anders Pedersen, død 1672, g. 1655 Maren Nielsdatter fra Ås, (børn: Peder, f. 1656, Kirsten f. 1659. Kirkebogen). Til deling 24 sidl. 3 mk. (Sagen fortsætter).

Registrering og vurdering i boet efter sal. Christen Jensen i Kallerup. Overværende på hustruens og hans stedbørns vegne Jørgen Jensen i Hornstrup, Peder Jensen i Store Stensgård i Hundborg på sin broderdatter Maren Christensdatters vegne. (Enken er Anne Jørgensdatter, kirkebogen).

Der beskikkes værger for Anders Pedersens børn i Skjoldborg, da deres morbror, Anders Nielsen i Sundby er fattig, svag og skrøbelig mand og desuden sidder i andet formynderskab. Derfor beskikkes Jens Christensen af Sundby til værge for pigen, og Jens Steffensen og Peder Mikkelsen i Ås som værger for drengen, hver for det halve af hans arv. Det er de nærmeste indenherreds frænder, som er sufficante (vederhæftige) nok dertil. (29/7).

Anders Nielsen Løfting, soldat i Tilsted, på sin major, major Steenvigs vegne, opsig den gård i Tilsted, majoren nu påbor. Anders Frøst møder herimod og irettelægger en kontrakt mellem gårdens ejer, Marie sal. Iver Jacobsen Brun's i København, og majoren, hvorefter hun overlader ham gården i 3 år fra Philippi Jacobi 1671 til samme dag 1674. Han må ikke bortleje ager eller eng eller lade noget flytte fra gården. Anders Frøst mener, at majoren bør holde sin kontrakt, og at hans opsigelse ikke bør gælde. Tingsvidne.

(22/4). Knud Pedersen i Nordentoft tiltaler igen Anne Jespersdatter og fremlægger igen tingsvidner. Han kræver, at hun stiller borgen, fordi hun har truet ham. Hendes søn, Jens Tomsen Skytt i Gisselbæk møder for hende og tilbyder på hendes vegne at stille lige så god borgen som han vil sætte hende. Sagen henvises til landsdommerne. (17/6).

10. juni.

Niels Christensen, foged på Ulstrup, på sin husbonds Hartvig Kås's vegne lader stævne alle Ulstrup tjenere i Hundborg sogn undtagen Anders under bakken, og fremlægger et ransagelsesvidne om fund af Klittag og senetøjr hos hans tjenere, som kræves idømt bøder.

17. juni.

Jens Andersen i Trollborg i Engbjerg sogn i Harsyssel på sin sal. broder, Laust Andersen i Skårup hans efterladte børns vegne fremlægger en registrering i boet efter den sal. mand og hans sal. hustru Else Nielsdatter, som kort forleden er død. På børnenes vegne mødte Christen Christensen, som har fæstet gården og lovet at ægte datteren Maren Laustdatter på hendes vegne, og Jens Andersen

i Trolborg, den sal. mands broder, på børnenes fædrene side, og Christen Nielsen i Tvorup, børnenes frænde på mødrene side på de andre børns vegne, nemlig på Kirsten, Engell og Niels Laustsens vegne. Den sal. mands hustrus søster, Maren Nielsdatter havde leveret lærred til hendes ligklæder.

Nettoformuen blev 108 sldl. 3½ mk. iberegnet livklæderne, der deltes mellem børnene. Til deling blev 94 sldl. 3 mk. 12 sk. Christen Christensen skal beholde boets formue og have børnene hos sig, give dem kost og klæder og holde dem til dansk skole til de bliver 16 år. Når det da forlanges, at han skal udbetale arven, skal han gøre det.

25. juni.

Anders Ebbesen i Sjørring, delefoged til Ørum, tiltaler Ørum tjenere i herredet for restance. Ingen af dem mødte uden Niels Poulsen i Hove, og Niels Andersen ved Kirke i Torsted. Niels Poulsen sagde, at han havde ydet græshavre til Mogens Nielsen Rådmand i Thisted, og Niels Andersen sagde, at han og Jens Salmandsen også havde ydet græshavre til Mogens Nielsen.

Dom: Alle skal betale, hvis de ikke kan bevise, at de har ydet noget.

Anders Frøst i Tilsted på Maria, sal. Iver Jacobsen Bruns vegne tilbyder korn, rug, byg og havre, som han har med sig, som frægæld (der står Frægæld) til hvem, der ulovlig har sået i den gårds jord, som major Steenvig bor i, og som han nu vil opsiges, og bortsælge avlen imod kontrakten. Derfor forbyder Anders Frøst alle og enhver at købe eller handle med majoren.

(3/6). Knud Pedersen i Nordentoft fremstiller mænd, som vil stille borgen for ham i sagen mod Anne Jespersdatter, og også for hans pårørende. Han æsker, at hun stiller lige så god borgen. (1/7).

Jens Lauridsen, foged på Todbøl, på sin husbonds, Waldemar Schrams vegne forbyder folk i Kallerup og Sperring at drage med vod, at fiske eller lade fiske i Todbøls endels sø, enten på søen eller på holmen.

Niels Poulsen i Hove tiltaler Jørgen Nielsen i Djernæs, og irettelægger en dom af Thisted byting 3/10 1669, hvorefter han og Jørgen Nielsen får udlagt en ager i Thisted bymark fra Anne Jensdatter, som har pantsat ageren til dem for gæld. Jørgen Nielsen og Niels Poulsen skulle have skøde af Anne Jensdatter, og Jørgen Nielsen lover at levere hende 6 td. byg. Til vitterlighed underskrevet af Kgl. Maj.s byfoged Laurits Jensen.

Jørgen Nielsen har nu i tre år sået i ageren og bortlejet af den uden Niels Poulsens vilje eller minde, hvorfor Niels Poulsen sætter i rette, at Jørgen Nielsen skal betale ham erstatning.

Dom: Han skal betale.

1. juli.

(25/6). Knud Pedersen i Nordentoft forlanger igen, at Anne Jespersdatter skal stille borgen. Hendes søn, Jens Tomsen Skytte i Gisselbæk fremstiller mænd, som stiller borgen for hende, men Knud Pedersen svarer, at han ikke er tilfreds

med den borgen, da han ikke frygter hende men hendes børn. Han forlanger, at der også stilles borgen for dem, da han har stillet borgen for sig og sine pårørende. (Sagen fortsætter).

Knud Pedersen i Nordentoft forpligter sig til at holde de mænd, som har stillet borgen for ham og deres arvinger, skadesløs for deres borgen. (8/7).

Anders Sørensen i Ås på sin søster Maren Sørensdatter, sal. Mads Jensen Sundbys efterleverske i Skjoldborg hendes vegne fremlægger registrering 1/7 1672 af den sal. mands bo. Boets slutgæld er 6 sldl. 3 sk. Enken og hendes broder Anders Sørensen spørger arvingerne, om de vil overtage boet og betale gælden, da enken gerne vil være boet kvit. De erklærer, at de ikke forlanger arv, men ønsker, at enken overtager boet og gælden. Det lover Anders Sørensen på hendes vegne. Arvinger er Christen Jensen i Vesterrgård i Sundby, Christen Madsen, Niels Laustsen og Villads Nielsen i Stagstrup, Christen Lauritsen i Harring, Peder Nielsen i Gyrum, Karen Knudsdatter, som tjener i Visby præstegård, Niels Poulsen i Drastrup i Mors, Maren Lauritsdatter, tjenende i Snedsted og Kirsten Knudsdatter i Bedsted.

Tomas Sørensen i Nørgård i Nørhå, delefoged til Vestervig, tiltaler på husbondens vegne nogle af Vestervigs tjenere for restancer.

Listen underskrevet af Søren Bendixen.

Dom: De skal betale.

8. juli.

(1/7). Knud Pedersen i Nordentoft forlanger, at Anne Jespersdatter skal stille borgen både for sig selv og hendes børn. Hendes søn Jens Tomsen Skytt i Gisselbæk mener ikke, der skal stilles borgen for hendes børn, da de mestendels er deres egen værge og bor i andre herreder og har stedt og fæstet på andre gode mænds stavn, og da Anne Jespersdatter ikke er sin egen værge.

Dom: Da Knud Pedersen ikke er tilfreds med Anne Jespersdatters borgen, bør hans tredje ting i dag stå ved magt. (15/7).

Anders Pedersen i Hoessfeld i Hundborg sogn og Christen Pedersen i Ås giver Laust Poulsen i Ramsgård i Sperind fuldmagt til at give afkald til Niels Jensen i Tinstrup for arv, som de kunne tilkomme efter Niels Jensens hustru Maren Christensdatter, som var deres søster.

Niels Poulsen i Hove lader fordele mænd i Vang sogn for resterende kongetiende.

Mads Nielsen i Sjørring lader fremlægge registrering og vurdering i hans bo efter hans sal. hustru Zidsel Jensdatter. Der kendes ikke arvinger. Præsten, hr. Poul Jensen kræver bl.a. penge for to ligprædikener, nemlig over hende og hendes forrige sal. mand Mogens Villadsen i Sjørring præstegård har bl.a. til gode for sal. Anders Pallisens gæld efter skiftebrev og for 7 rdl. han lånte Mads Nielsen til stedsmål.

Mads Nielsen beholder boet mod at betale gælden.

15. juli.

(8/7). Jens Tomsen Skytt i Gisselbæk på sin moder Anne Jespersdatter i Nordentoft hendes vegne fremkalder mænd, der stiller borgen for hende og desuden for hendes umyndige børn, ligesom Knud Pedersen har stillet borgen for sig og sine umyndige børn. (Sagen fortsætter).

Knud Pedersen i Nordentoft fremlægger tidligere tingsvidner og erklærer, at han ikke er fornøjet med den borgen, der nu er stillet, og han lader derefter Anne Jespersdatter fordele.

Peder Jørgensen i Tvorup opsiges som tre tingdage før sin korntiende, således at han ikke længere vil yde den på skæppen, men Jørgen Nielsen i Djernæs, som har tienden i fæste, må møde på åstederne og tage tiende i kærven.

Niels Jensen i Tinstrup får afkald på arv efter hans hustru Maren Christensdatter fra Laust Poulsen i Sperrind på Anders Pedersen i Hundborg sogn i Horsfeld hans vegne og på hans egne børns, Peder Laustsen og Christen Laustsen og deres moder, hans hustrus vegne, Christen Pedersen i Ås på egne vegne, og Peder Nielsen i Kallerup på hans hustrus vegne.

22. juli.

29. juli.

Rasmus Hansen Rafn på sin husbond Margrete Pedersdatter, sal. biskop dr. Mourits Kønig's enke, hendes vegne opfordrer Jannerup bymænd til at vælge tre vederhæftige mænd, som kan være forlovere for hende, med hensyn til kongekorntienden af Jannerup sogn, da tre af hendes forlovere er døde, og den fjerde ikke synes hende vederhæftig nok til alene at være forlover. Denne, Jens Lauritsen i Snejstrup, opsiges sine love, og det forbydes herefter sognemændene at hjemføre kornet, før der er tiendet.

Laust Christensen Ginderup i Sundby tiltaler Peder Nielsen Lerche i Kallerup efter brev for 11 sldl.
Dom: Han skal betale.

Jørgen Nielsen i Vester Diernæs lader (ved Peder Christensen på Skorheede og Jesper Christensen, tjenende i Diernæs) stævne folk for gæld efter breve.
Dom: De skal betale.

(3/6). Jens Christensen i Sundby, Jens Steffensen i Ås og Peder Mikkelsen i Ås bekender, at de efter doms indhold har været i sal. Anders Pedersens gård i Skjoldborg d. 4. juli, og at der har annammet løssøre og gods, som tilkom sal. Anders Pedersens børn efter registreringens indhold (specificeret).

5. august.

Christen Christensen Høy i Nors på Jacob Sparre til Røestrup hans vegne. For 8 mænd står Jens Lauritsen i Snejstrup og bekender, at han har modtaget af Jannerupgårds tiende til kongen 11 skp. byg i februar, og at han efter sal. Svenning Mikkelsens død har bekommet 11 skp. byg af Jannerupgårds tiende for forgangen år.

Syn over Poul Rasmussen i Tvorup. Han havde et dybt sår i panden over højre øje, og nedentil samme øje var det blå og blodstemt. Poul Rasmussen skyldte Niels Christensen soldat, Christen Jensens søn i Torsted, for at have gjort skaden med en sten i hans gård uden for frammersdøren. (Sagen fortsætter).

Anders Ebbesen i Sjørring på husbondens vegne fører som vidner i ovennævnte sag, Niels Nielsen i Helleberg, Johan Poulsdatter og Anne Poulsdatter af Tvorup. De så, at Niels Christensen gjorde skaden med en sten, og havde ikke hørt, at Poul Rasmussen havde givet årsag. (Sagen fortsætter).

Anders Ebbesen tillyser Niels Christensen soldat en fuld gårdfred til at have brudt. (12/8).

Tomas Sørensen i Nørgård i Nørhå på hans husbond Jochum Irgensen til Vestervig hans vegne tiltaler alle Vestervig tjenere i Hundborg herred, som skylder noget til husbonden efter en restanceseddel.
Dom: De skal betale osv.

12. august.

(5/8). Niels Christensen lover Anders Ebbesen på husbondens vegne, at han skal give Poul Rasmussens husbond 2 skp. byg af Poul Rasmussens skyld til lovlig tid og skaffe kvittering fra husbonden, og det for den skade, han gjorde Poul Rasmussen. Desuden forpligtede han sig til ikke at forurette Poul Rasmussen eller nogen af hans. Hvis det sker, skal sagen igen være en åben sag og forfølges, og desuden skal han betale 10 rdl. til husbonden.

Christen Lauritsen i Visby på sin husbonds, Laurids Seefeld, til Ølands, vegne forbyder Jens Nielsen Torp(?) og Rasmus Christensen Vang i Næstrup at føre eller lade føre noget af deres gårdes afgrøde bort fra gårdene; enten det er sået til halvs eller ikke, må heller ingen anden føre noget af afgrøden bort. Ligeledes forbydes alle Øland tjenere i Næstrup at føre noget af deres afgrøde fra deres gårde.

Christen Lauritsen i Visby på sin husbonds vegne tiltaler Øland tjenere i Næstrup, Skjoldborg og Torsted for restance.
Dom: De skal betale osv.

19. august. Intet).

26. august.

Mikkel Salmonsen, barnefødt i Torsted, får skudsmål af 24 mænd, som bevidner, at han er søn af Salomon Pedersen, som boede og døde i Torsted, og Mette Jensdatter, som endnu lever, at han har levet og opført sig vel, og at de vil give ham denne kundskab så god, som nogen skriver det bedst kunne skrive.

Knud Pedersen i Nordentoft tiltaler Mikkel Andersen Hoel i Torsted for skyld, og Christen Nielsen Midiholm for sal. Peder Nielsens skyld, idet han har fået af Peder Nielsens middel med en af hans døtre.

Dom: De skal betale osv.

Knud Pedersen tiltaler Laust Tomsen i Tinstrup og Peder Bordsen ibd. for gæld, som Tomas Pedersen i Tinstrup skyldte til Jens Gregersen i Nordentoft. Laust Tomsen er gift med Tomas Pedersens enke, Ingeborg Andersdatter, og Peder Bordsen med hans datter Margrete Tomasdatter.

Laust Tomsen fremlægger et skiftebrev efter Tomas Pedersen 1666, hvorefter der intet blev til andre kreditorer end husbonden, som endda ikke fik sit tilgodehavende. Han fremlægger også en dom, hvorefter han og Peder Bordsen frifindes for tiltale, som Poul Salmandsen i Vester Vandet havde til dem for Tomas Pedersens gæld.

Dom: Da loven siger, at de som ikke arver, heller ikke svarer til gælden, frifindes de tiltalte, og der tages ikke hensyn til Knud Pedersens krav om, at de skulle bevise, at de havde frasagt sig arv og gæld.

2. september. Intet.**9. september.**

Knud Pedersen i Nordentoft tiltaler Poul Christensen Smed i Skjoldborg for skyld efter brev. 1667.

Dom: Han skal betale osv.

Anders Ebbesen, delefoged til Ørum, fremlægger skifte og vurdering efter den sal. karl Christen Andersen i Skjoldborg. Arvinger er hans broder, Søren Andersen i Ydby, og hans søster Karen Andersdatter, på hvis vegne hendes søn Jens Andersen i Silstrup er mødt. Gælden overstiger formuen.

16. september. Intet.**23. september.**

Anders Frøst i Thisted på major Steenvig i Tilsted hans vegne fører vidner på, at to heste, der tilhørte Mads Andersen i Kjærgård i Næstrup, har gået på majorens ager ved Filsted bro i Tilsted mark og har gjort skade, og at majorens tjener, Anders Nielsen, tog dem i hus hos majoren, hvor de nu har gået i 9 dage og fået pasning og foder, uden at Mads Kjærgård har hentet dem. (Sagen fortsætter).

Anders Frøst på majorens vegne fremkalder synsmænd, der har syne og vurderet skaden på havreageren. (7/10).

30. september.

Matis Andersen Kolding, forvalter over Dueholms gods, på sin principals og sal. Poul Salmandsens enke i Vester Vandet, deres vegne fører vidner på, at de den 8. august, da Poul Salmandsen blev begravet var i hans hus med hans arvinger og så, at der ikke blev spist anderledes af øl og mad, end det altid havde været sædvanlig i huset og ikke med nogen overflødighed. Ingen var blevet indbudt på spisning eller traktement, men de kom alle, fordi det var regn og uvejr, og af medynk for at trøste den højtbedrøvede enke.

7. oktober.

(23/9). Anders Frøst på major Steenvigs vegne fører vidner på, at Mads Kjærgårds søn Anders Madsen i Næstrup kom til majorens og begærede at få de to øg, der var taget i hus. En karl, Anders Ibsen, leverede ham dem. Majoren og hans frue var ikke hjemme. Anders Madsen red så bort med øgene. (Sagen fortsætter).

Anders Frøst på majorens vegne tiltaler Mads Andersen Kjærgård i Næstrup for den skade, hans øg har gjort i hans ager, for foder til dem og for udgift tilsynsmænd og stævningmænd.

Dom: Mads Kjærgård skal betale, dog ikke for udgift til synsmændene.

14. oktober.

Anders Ebbesen på hr. Poul Jensen i Sjørring hans vegne tiltaler folk for skyld, mest for korn, deriblandt Maren Christensdatter i Lagård 1 td., vinterrug.

Dom: De skal betale.

Anders Ebbesen i Sjørring på sin principals vegne har ladet stævne Christen Jensen på Bak i Torsted og hans hustru (søn Niels Christensen) og tiltaler Christen Jensens hustru for lånt korn og resterende landgilde.

Dom: Hun skal betale.

Afkald og kvittering til Jens Lauritsen i Janderup fra hans fæstemøs søster Else Christensdatter for arv efter hendes forældre Christen Laustsen og Anne Nielsdatter, som boede og døde i Janderup.

21. oktober.

(6/5). Christen Pedersen i Ås får arvekvittering fra Svend Christensen i Skjoldborg for arv, hans hustru Dorte Nielsdatter kunne tilkomme efter hendes fader Niels Christensen, som boede og døde i Ås, og som hidtil har stået hos hendes stedfader (Christen Pedersen).

28. oktober.

Christen Andersen ved kirke i Vester Vandet som værge for sin broder Mikkel Andersens børn leverer til Poul Moestsøn på Midiholmb 12 sldl., som er børnenes arv efter deres farbror Anders . . edersen, som boede og døde i Steentoft i Vester Vandet. Pengene må stå på rente hos Poul Moestsøn, til børnene bliver myndige, eller til Christen Andersen ikke vil lade dem stå hos ham længere.

Jep Pedersen Krabe ved Klitmøller har købt tre td. byg af Laurits Seefeld til Øland, som befaler sin tjener Peder Jensen i Krog at levere byggen til Jep Krabe, imod at byggen afskrives i hans landgilde. Jep Krabe har ingen byg fået, trods det at den er afskrevet i Peder Jensen Krogs landgilde, hvorfor han nu tiltaler ham. Desuden tiltales andre skyldnere, bl.a. Anders Christensen ved Vandback (også Vanbach) ved Klitmøller.

Dom: De skal betale.

4. november. Intet.

11. november. Intet.

18. november. Intet.

25. november.

Anders Nielsen i Sundby betaler lejermålsbøde for sin broderdatter, Mette Pedersdatter, født i Skjoldborg, til Anders Ebbesen i Sjørring, delefoged til Ørum.

(Der er ikke leveret kopier af de efterfølgende blade, men da der må være 200 kopier, idet sidste kopierede sider er fol. 100 b., og der på omslaget er angivet 228 kopier leveret, må der findes flere blade i tingbogen).

Fol. 1.

Autorisation ved amtmand Jørgen Friis, skrevet på Søgård.

Fol. 1 b.

Sandemænd 1674.

Herredsfoged: Lauge Olufsen i Harring.

Skriver: Tomas Jensen (Ålborg) i Thisted.

Ransnævninger, 4 fjerdinge, 2 for hver fjerding.

Snapsmandag 12. januar.

Peder Pedersen i Silstrup får afkald fra Anders Nielsen og Mads Nielsen, født i Silstrup, på arv efter deres fader Niels Andersen Ulgård (Vldgrd.), og fra Jens Andersen i Silstrup på sin hustru Maren Nielsdatters vegne for arv efter hendes fader, Niels Andersen, og for, hvad hun kunne tilfalde efter hendes moders død. Peder Pedersen er deres stedfader.

Anders Ebbesen i Sjørring får afkald fra Anders Jørgensen i Sjørring og Christen Andersen i Rojkiergrd i Skjoldborg på deres hustruers, Maren Lauestdatter og Jahan Lauestdatters vegne på arv efter deres forældre og efter deres farbroder Mads Jensen, som boede og døde i S(y?)lla . . . ?

Laurits Christensen Næstrup i Thisted lader fordele Laust Laustsen Næstrup for gæld efter skadesløsbrev 1661.

Christen Madsen Blander i Elsted, delefoged til Irup, tiltaler de af hans husbonds tjenere i Hundborg herred, som resterer med landgilde og andet.

Dom: De skal betale.

Peder Andersen Bagi ved Klitmøller tiltaler efter opsættelse af 17. november Laust Tomsen i Tinstrup for gæld, som sal. Tomas Pedersen skyldte, og desuden Mikkel Andersen Hoel og Christen Jensen ved kirke i Torsted, Frands Christensens enke i Vandet og Niels Ovesen i Dollerup. De to sidste protesterer. Niels Ovesen mener ikke, han kan kræves for, hvad hans fader efter en så løs opskrift skulle skyldte, da der er gået så mange år. Efter recessen skal der gøres regnskab en gang om året. Frands Christensens enke sværger på, at hvad hendes sal. mand skyldte er betalt. De to frikendes. De andre dømmes til at betale.

19. januar. Intet.

26. januar.

Anders Frøst i Thisted på Maria, sal. Iver Jacobsens vegne i København fremkalder synsmænd, udnævnt af retten. De har synet den gård i Tilsted, som major Steenvig bor i. I laden var tre gulve nedfalden. Et hus, der havde stået

vester i gården, hvor der havde været to rum til 16 høveder, var helst borte. En fårestri er også borte.

Ralingshuset kunne de ikke syne, før majoren havde gjort det ryddeligt. (9/3).

Niels Poulsen i Hove (i Vang sogn) tiltaler Jørgen Nielsen i Djernæs og fremlægger en dom af herredstinget 25/6 1672, hvorefter Jørgen Nielsen skal betale Niels Poulsen 14 sldl. 11 sk., fordi han alene har brugt den ager, som han og Niels Poulsen havde fået udlagt for gæld. På dommen var siden skrevet en kontrakt, hvorefter Jørgen Nielsen og Niels Poulsen var forliget, således at Jørgen Nielsen skulle betale Niels Poulsen 14 sldl. 11 sk., og Jørgen Nielsen skulle så beholde Niels Poulsens part i ageren. Kontrakten underskrevet til vitterlighed af herredsfogeden Lauge Olufsen og Niels Jørgensen. Jørgen Nielsen havde ikke betalt, og Niels Poulsen kræver ham nu for pengene.

Dom: Jørgen Nielsen skal betale efter kontrakten.

3. (2.?) februar.

Morten Tomsen, rådmand i Thisted, tiltaler Valdemar Schram til Ørndrup efter en obligation på 243 rdl. 4 mk. 6 sk., som han har udstedt til Carsten Thode, der var forvalter over Lund og Bustrup, men som denne har transporteret til Morten Thomsen. Pengene skulle have været betalt i rede penge 3/12 1668, hvorfor der nu også kræves 6 års rente.

Dom: Valdemar Schram skal betale.

Christen Christensen Høj i Nors på hr. Jacob Mouritsen, sognepræst i Brovst og Svenstrup i Hanherred, hans vegne irettelægger en opsættelse af 8/12 1673. Hr. Jacob Mouritsen Borschhorst kræver sin hustrus, Maren Andersdatter Boddums, arvepart efter hendes farfar, biskop Anders Andersen, af hendes morbror Erik Pedersen på Råstrup, der var værge. Hr. Jacob Mouritsen kræver af Erik Pedersen (en tid foged på Læsø, hvorfra et brev er skrevet) sin hustrus arvepart med renter og fremlægger mange breve. Herimod fremlægger Erik Pedersen et regnskab over udgifter han har haft på Maren Andersdatter (Boddum) og andre arvinger efter biskop dr. Anders Andersen i Ålborg.

Dom: Hr. Jacob Mouritsen og Erik Pedersen skal udnævne fire mænd, der sammen med dem skal gennemgå deres regnskaber, og den, som bliver den anden noget skyldig, skal betale. (Sagen går fra fol. 9 til fol. 24!!).

9. februar. Intet.

16. februar. Intet.

23. februar.

Peder Pedersen, forvalter på Ørum lader føre vidner.

Nogle bønder har hentet korn i den store bod ved stranden, hvad de var bojet til. Det målttes af Jens Christensen Skyum i sække, som bønderne derpå førte til Klitmøller til Jens Skyums skude, og han lovede dem sakkene igen. De har imidlertid kun fået enkelte sække tilbage, og fører vidner. Tingsvidne.

2. marts. Intet.

9. marts.

Syn over en pige, Maren Pedersdatter, født i Vester Vandet, som lå død i bakkerne ved Hjørdal. Synsmændene fandt ingen tegn på vold og skønnede, at frøst og kuld var hendes bane. Synsmændene fremkaldt af Peder Pedersen i Tuerborg i Vester Vandet.

Peder Laussen i Vang har afstået til sin søn Niels Pedersen alt hvad han ejer, mod at sønnen betaler mulig gæld og giver sine forældre husværelse, lys og varme, men hvad de ellers behøver til kost og klæder, skal de selv forsyne sig med.

Jørgen Nielsen i Djernæs tiltaler Christen Jensen Skovsted i Lønderup og Niels Jensen sammesteds for skyld efter breve.

Dom: De skal betale osv.

Jørgen Nielsen i Djernæs tiltaler efter opsættelse 7/7 1673 Sune Ovesen i Dollerup og Christen Jacobsen ibid., som er gift med Else Ovesdatter, for skyldig landgilde og afgifter fra 1668. Else Ovesdatter skylder for 1669 og 1670. Hendes Mand Christen Jacobsen for 1672. Jørgen Nielsen havde irettelagt et brev fra husbonden (professor) Hans Zoëga, hvori han undrer sig over, at Jørgen Nielsen ikke havde sendt ham pengene, da han ikke med snak kan holde sig og sit hus.

Sune Ovesen møder med en kvittering for alt, hvad han skyldte, underskrevet Hans Zoëga. Christen Jacobsen begærer sagen opsat, da han mener at have kvittering, som han så vil møde med.

Opsat 14 dage. (18/5).

(26/1). Anders Frøst af Thisted på Maria, sal. Iver Jacobsens vegne af København har ladet to mænd tilspørge major Steenvigs frue, om de vil have gården, som de bor i, i forpagtning længere, og om de ville opbygge gården, så den var så god, som da de overtog den. Fruen svarede, at hun hverken ville have med gården eller kontrakten at gøre, da hun ikke havde underskrevet den. Derefter forbød Anders Frøst hende at lade føre korn, kreaturer og andet bort fra gården, før de havde opbygget det, der var faldet ned og brudt ned, og fremlagde synsforretningen, og kontrakten om forpagtning i tre år. Den blev forpagtet ud, for at den ikke skulle blive øde, efter at Anders Frøst, som havde boet der, var flyttet. Der fremlægges et synsvidne af 1671, begæret af majoren, hvori gårdens bygninger og deres mangle blev synet.

Dom: Majoren skal betale bygfaldet, dog skal der fradrages det bygfald, der var, da majoren overtog gården. (11/5).

Niels Jensen Hue (Hov?) i Thisted fik tredje ting til Anders (Gregersens?) kone i Næstrup

16. marts.

Maren Madsdatter, enke efter Mikkel Jensen Præstegård i Tilsted har solgt, hvad kreaturer og boskab, hun havde, til Christen Christensen Agerboe i Tilsted og Anders Christensen, født i Skårup, undtagen det, der er omtalt i en kontrakt mellem hende og de to mænd. (Sagen fortsætter).

Christen Christensen Agerboe og Anders Christensen, født i Skårup, fremlægger et syn over den gård og de gamle, forfaldne huse, som Mikkel Jensen boede i og afdøde. Lade og stald er så forfaldne, at de ikke kan repareres. Tømmerets værdi var højst 2 sldl. Ralingshuset stod på rav, men hvis det snart blev repareret med nyt tømmer, kunne det måske stå.

Niels Mortensen i Torsted får afkald på arv fra hans brødre, Christen Mortensen, Tomas Mortensen og Mads Mortensen, og fra hans svoger, Isak Nielsen i Kallerup, for arv efter deres sal. fader Morten Christensen, som boede og døde i Torsted, og deres moder Kirsten Nielsdatter, mod at Niels Mortensen beholder deres moder hos sig og sørger for hende.

Peder Christensen i Janderup på hr. Laurits Madsen, sognepræst i Hundborg, hans vegne, tiltaler Erich Pedersen, forpagter på Råstrup, for skyld, dels penge, dels for en ko, som han fik til sin svoger, Christen Pedersen på Herpinggård i Harsyssel.

Erik Pedersen ikke mødt. Sagen opsat 14 dage. (13/4).

23. marts.

Hr. Anders Nielsen Lyngby, sognepræst i Skinnerup og kapellan i Thisted, tiltaler Erik Nielsen i Skinnerup for fortræd og opsætsighed, han har udvist mod ham i Skinnerup kirke til forargelse for menigheden den 3. søndag i advent. Da præsten var gået i skriftestolen, kom Erik Nielsen med to mænd og ville forbyde præsten at tage Erik Nielsens svigerfader Mads Andersen til skrifte, da han havde sat ham en hovedløgn på. Præsten spurgte Mads Andersen, hvad han sagde til det, og Mads Andersen svarede: Det siger jeg nej til. Erik Nielsen gik da til alteret og tog alterbogen og ville, at Mads Andersen skulle lægge sin hånd på bogen og sværge, men præsten sagde, at det var Guds hus ikke til. Havde han tiltale til Mads Andersen, kunne han søge ham ved lov og ret.

Andre vidner beretter, at den 14. januar, onsdag havde Erik Nielsen med ubekvemme ord spurgt præsten, hvor de kirketyve var, som han havde nævnt i sin prædiken. Præsten svarede: Hvad kommer det dig ved. Er det dig, siden du tager dig det til. Erik Nielsen truede da præsten og sagde, at han skulle lære ham til at give dem navn, og at præsten kun var en kapellan og ingen herredsfoged og flere sammelige ord. Det fortræd (berørte) dem alle (vidnerne) hjerteligt, og hr. Anders klagede sig og bad menigheden drages til minde, at Erik Nielsen gjorde ham kirkefred.

Et vidne fortæller, at kyndelmissedag, før præsten talte til Erik Nielsen fra prædikestolen, da sad Erik Nielsen hos vidnet i stolen og smilede og lo. Andre vidner beretter, at da hr. Anders fra prædikestolen lastede Erik Nielsens latter

og grinene under prædiken, da hørte de, at han råbte mod hr. Anders, dem til forhindring i deres andagt, og sagde: Bliv ved Eders tekst, det er nok. (13/7).

Hr. Poul Jensen, sognepræst i Sjørring lader tiltale Rasmus Hansen i Næstrup for skyldig kirke- og præstetiende. Hvis der ikke i hans bo er betaling herfor, skal han lide dele og tiltale.

Dom: Han skal betale osv.

30. marts. Intet.

6. april.

Isach Pedersen Yde i Tilsted på sin søsters Maren Pedersdatters vegne fører vidner, som sammen med herredsfogeden og sognepræsten, mester Anders Nielsen, har været hos Maren Madsdatter, sal. Mikkel Nielsen præstegårds enke i Tilsted. Hun blev spurgt, hvad det var for snak, hun havde ført om Peder Nielsen sergeants hustru Mette Jakobsdatter og om Maren Pedersdatter. Hun sagde, at hun ville vedstå, hvad hun havde sagt, og at der kom en karl til hende en morgen tidlig, og da hun spurgte ham, hvor han havde været, sagde han, at han havde været i horehus. Han havde ligget hos sergeantens kone, og de måtte tage halm og ligge på gulvet, fordi de ikke kunne være i sengen for børnene. Så spurgte mester Anders hende: End (hvad så med) Maren Pedersdatter, Peder Ydes datter? Hvad har I sagt om hende? — Hun sagde, at hun havde sagt, at hun havde fået barn eller skulle snart have et. Præsten spurgte: Hvem har sagt Jer det? Hun svarede: Marcus, Himmerbo. Tingsvidne. (11/5).

Skifte og vurdering i sal. Jeppe Madsens bo i Sperring. Hans enke er Anne Poulsdatter. Hendes væрге og fæstemand er Anders Andersen. Hendes barn er Mads Jepsen, hvis formynder er Poul Pedersen i Djernæs. Drengens arv beløber sig til 38½ daler 8½ sk. (29/6).

13. april.

Amtsforvalter Jens Hansen lader føre vidner på, at den gård i Tilsted, som Laurits Lauritsen skomager sidst iboede, og som skal være af kaptajn Strux hans gods, har ligget øde i 8 år, og at ingen har villet bygge og bo der, og at der ikke findes bygninger.

Ib Jacobsen i Thisted på egne og sin broders (halvbroders), Jacob Christensens vegne tiltaler nogle folk, deriblandt sal. Bertel Christensens hustru i Lagård i Sjørring for skyld efter deres fader, Christen Jensen Kjelstrup, forrige rådmand i Thisted, hans regnskabsbog.

Dom: De skal betale osv., og hvis Mikkel Sørensen i Silstrup kan bevise, at han havde noget til gode, skal han søge den sal. mands arvinger.

(16/3). Hr. Laurits Madsen i Hundborg tiltaler efter to ganges opsættelse Erik Pedersen, forpagter på Råstrup for skyld. Erik Pedersen ikke mødt.

Dom: Han skal betale osv.

27. april.

Laurids Seefeld til Øland lader foretage syn over den gård i Næstrup, som Rasmus Pedersen påboede og frarømte.

4. maj.

Syn over Nystrup på begæring af ærlig og velb. mand Laurits Lunov til Nystrup, både gården og jorden. Laden var brøstfældig for 10½ læs tag på nørre side og 10 kærve tag på søndre side. På ralingshuset manglede 11½ læs tag. På søndre side var foden forrådnat fra østre ende og til noget om bryggersdøren. Tre skodder for vinduerne er forfaldne og én borte. På det lange hus vesten i gården fattes på vestre side 5½ læs tag. Inde i huset fattes 6 7-alens træer og 4½ tyller lægter. På det jordhus, som står sønden i gården fattes 2 læs tag på nørre side. Indeni fattes 1 tyll lægter, og 1 7-alens til Syelle. En smedje, som står østen for gården fattes tre læs tag. Et vognhus østen for laden fattes ler og tømmer 2 styk laffuer. Et lidet hønsehus fattes intet. Dernæst så de gødningsjorden til gården, hvori de syntes, der kunne sås 3 td. byg. Dernæst blev dem forevist Ålekisten, hvorpå ingen jern fandtes, og er forrådnat i række på søndre side to pæle ved flye rinder (flyderender?) nogle fjæl og ellers findes ganske udbrudt sønden for Ålekisten, kan ikke forfærdiges med 100 læs jord og lyng. Af huset til ålekisten er halvdelen nedfalden, og døren dertil borte, som kan opsættes med 4 7-alen-træer og en tyll lægter.

Ritmester Jacob Sparre til Råstrup stævnet til synet (måske fordi Laurits Lunov var kornet?). (Sagen fortsætter).

Tomas Barfod, regimentskriver, på oberst Mogens Kruses vegne fremkalder synsmænd, der har synet Nystrup hovedgård. Synsforretningen er ordret ligelydende med ovenstående. Laurits Lunov var på egne og medinteresseredes vegne til stede og tilstod samme syn uden videre kald og varsel. (11/5).

Niels Poulsen i Hørdum på Søren Bendixsen, forrige forvalter over Vestervig, hans vegne tiltaler Erik Pedersen, forpagter på Råstrup, efter en obligation, udstedt 15/11 1671 af Erik Pedersen til velfornemme karl Søren Bendixsen, forvalter over Vestervig, på 20 rdl. Gælds brevet er på slet papir, men vedhængt et stykke trykt papir nr. 6 til 16 skilling, hvorpå der dog ikke var skrevet noget. Sagen opsat en måned af denne grund. Papiret skal forblive i retten til domsdagen. (22/6).

Jens Nielsen i Sundby på sin husbonds vegne lader fremkalde synsmænd, der har været på Sundby mark og synet en sti eller vej, som folk går til og fra kirke på. De så, at der var pløjet noget fra stien, somme steder to furer, andre steder 1½ eller 1 fure. Hvor der var pløjet fra, var stien kun 2 fod bred, og ellers 7 fod. Den grønne sti var sønden Dorte Jensdatters gård. Indstævnet er Mads Mikkelsen i Sundby

11. maj.

(9/3). Anders Frøst i Thisted på Maria, sal. Iver Jacobsens vegne har ladet stævne major Stennvig og frue til at påhøre synsvidne. På majorens vegne svarer Bertel Pedersen Lerche, at majoren er i kgl. majestæts tjeneste og bør lovlig stævnes, da han ikke er her i landet. Anders Frøst har sammen med sine sønner ladet jorden til gården pløje, efter at majoren og fruhen har forladt den. Kendelse: Majoren skal lovlig stævnes med 6 ugers varsel. (Sagen fortsætter).

Bertel Pedersen Lerche på major Steenvigs vegne fører vidne på, at Anders Frøsts sønner Jens og Anders har været på den gård i Tilsted, som majoren sidst iboede. Jens var set på stalden, hvor han sad på nogle spænder, der faldet ned på loftet, og Anders havde bundet noget gammelt tag sammen, og de havde taget noget gammelt, råddent tømmer og sat det op imod laden. Tingsvidne. (18/5).

Jacob Sparre til Råstrup fremkalder synsmænd, der har synet Råstrup hovedgårds mark.

(4/5). Jacob Sparre til Råstrup lader fremkalde synsmænd, der har synet Nystrup hovedgård. De så, at der nylig var færdiget i det lange hus vest i gården med tømmer. De så et langt jordhus, hvoraf de to parter syntes at være opsat forgangne sommer. Norden op til ralingen så de, at der nylig var udsat en kvist, som ikke var der, da de sidst synede gården.

Laurits Lunov og hans medinteresserede var indstævnet til syns påhør.

(6/3). Isach Pedersen Yde i Tilsted på sin søster Maren Pedersdatter og på Mette Jacobsdatter deres vegne fører vidner om, hvad Maren Madsdatter, sal. Mikkel Jensen Præstegårds enke, havde bekendt for sognepræsten, mester Anders Nielsen, og herredsfogeden, Lauge Olufsen, angående de rygter, hun havde sat i omløb om de to kvinder.

18. maj.

Bertel Pedersen Lerche på amtmand Jørgen Friis's vegne fremkalder 24 herredsmænd og spørger dem, om det er dem bevidst, at fremmede udlændiske eller fra Holsten, har ført tøj af sener (her vel stængler af klittag) ind i landet for at sælge dem eller have dem til købs for almuen. De vidner, at det har de aldrig hørt eller set.

Indstævnet er Jacob Ulf i Kløv (fungerende herredsfoged i Hillerslev herred) (se Hillerslev herreds tingbøger).

(11/5). Bertel Pedersen Lerche på Major Steenvigs vegne fremkalder vidner, der har set og synet den gård i Tilsted, majoren sidst påboede. De så, at der var repareret flere steder, og nedfaldne bjælker fra stalden var sat op mod lademuren osv. Anders Frøst i Thisted fremlagde herimod en skrivelse, hvori han beretter, at han har pålagt sine sønner at holde opsyn med gården, hvoraf en stor del var nedfalden, og sørge for, at der ikke faldt ned, så gården blev helt

ruineret. Han mener, at fru majoren burde have ladet ham (som husbondens fuldmægtig) vide, at hun forlod gården. (15/6).

Peder Markussen på amtmand Jørgen Friis's vegne tiltaler Christian Hendrich Peterss. på Todbøl, overinspektør over de jutlændiske strande, efter en kontrakt mellem dem, hvorefter Jørgen Friis afstår til Christian Hendrik Peterss. en fordring på 4 tusinde og nogle hundrede rdl., som Jochum Bech i Skåne var ham skyldig, mod at Christian Hendrik Petersen betaler amtmanden 1100 rdl., der betales således: Først med amtmandens frues obligation på 500 rdl., dernæst med amtmandens egen obligation på 250 rdl., og med kvittering for et års forpagtning af Søgård. Resten i rede penge. På kontrakten var skrevet, at da amtmanden har givet inspektøren delation i nogen tid, forpligter han sig til at levere dokumenter og penge 27. februar. Fremlagt flere dokumenter angående Jochum Bechs skyld til amtmanden, som har fået indførsel i et alunværk i Skåne.

Dom: Da ingen mødte på inspektørens vegne, skal han levere dokumenterne og pengene til amtmanden inden 15 dage osv.

(9/3). Jørgen Nielsen i Djernæs tiltaler efter opsættelse af 9/3 Christen Jacobsen i Dollerup for restancer. Han hævder at have kvittering, og sagen opsættes derfor 14 dage, så han kan komme med den. (Sagen fortsætter).

Jørgen Nielsen i Djernæs tiltaler Sune Ovesen i Dollerup efter opsættelse 9/3 for restancer. Sune Ovesen fremviser kvittering, underskrevet af Hans Zoëga, men Jørgen Nielsen erklærer, at kvitteringen er falsk og begærer, at kvitteringen må blive i retten til øvrighedens kendelse. (29/6).
Sagen henvist til landsdommerne. (10/1 1676).

Mikkel Tomsen af Sperring på sin husbond, Gabriel Berens vegne, fremkalder synsmænd, der har synet mark i Torsted. De så noget sæd, som de syntes kunne være isæet, omtrent 4 skp. vinterrug og en hodumsager, 60 skaft (favne) lang, der nogle steder var pløjet, somme steder 3 skaft og somme steder 6 skaft, men intet var sået deri. De så i Melld tofft, som var 47 skaft lang, at der var dreet med en plov 2 skaft bred. I nogle borer, kaldet Langagre var gravet både digtørv og myndtøre, og i to havrelandsagre var gravet digtørv og Vaahrtøre (Vogtetørv = wu't-tøre). I to havresædagre norden til Sjærringhøj var gravet dige- og Vaartøre. De kunne skønne, at pløjningen var gjort i dette år, men ikke hvornår der var gravet tørv. Indstævnet til synspåhør var Jens Krog i Torsted, Niels Christensen og Jep Andersen ibd.

15. juni.

(18/5). Anders Andersen Frost, borger i Thisted, fremkalder synsmænd, der har synet den gård i Tilsted, som major Steenvig og hans frue sidst påboede. Der var ingen folk i gården, og dørene stod åbne, og der var ingen tilsyn med husene og bygningerne. I ralingshusets rum var bjælker og remme brækket, vinduer var i stykker, og der var slået fjæl for, røghatten på huset var borte. Lade og stalde var også brøstfældige. Bjælker og remme i stykker eller borte,

stenene var nogle steder taget fra stolperne. Noget af laden helt nedfalden og et hus vester i gården og en fåresti ganske borte. Tingsvidne. (22/6).

Niels Nielsen Overgård i Vang sogn fremlægger registrering og vurdering i boet efter sal. Anders Persen i Åkjær. Vurderingsmænd: Poul Pedersen i Øster Djernæs, Anders Salmandsen i Vang, Laust Christensen i Trab og Oluf Pedersen ved Åkjær. Enken er Karen Mortensdatter. Hendes trolovede fæstemand Niels Nielsen Overgård. Til stede desuden den sal. mands børn og svoger, sønnen Christen Andersen på egne vegne, Erik Jørgensen på børnene Morten Andersen og Maren Andersdatters vegne. Når Christen Mortensen, som er børnenes morbroder, kommer hjem fra Norge, er han deres rette værge. Niels Pedersen i Vang var til stede på sin hustru Margrete Andersdatters vegne og på Jens Andersens vegne, som nu er i fremmed land, men før boede i Vang. Niels Pedersen i Vang og Niels Nielsen, tjenende i Overgård, har været til Christen Mortensen Kløvborgs i Tvorup og talte med hans søn. Jørgen Nielsen i Djernæs var til stede som deres husbond. Der nævnes fjerdepart i vod og båd, sandvåd og sildegarn, store og små kroge med tilbehør. Boets formue: 50 sldl. 3 mk.. 11 sk. gæld 29 sldl. 2½ mk. 7 sk. Efter de to drenges ønske får deres lille søster, som er hjemme, lige del med dem.

Jens Andersen, foged på Todbøl, tiltaler de af Todbøls tjenere, som resterer med afgifter.

Dom: De skal betale osv.

Tomas Sørensen i Nørgård i Nørhå på husbondens vegne tiltaler de af Vestervig tjenere, der resterer med afgifter. (22/6).

22. juni.

Jacob Sparre til Råstrup lader fremkalde synsmænd, der har synet Råstrup, bl.a. det store hus. Der mangler vinduer og ruder i det, i skillerum er staver og ler borte. I borgestuen er 3 store vinduer borte, og kakkellovnen er ganske nede. Desuden så de, hvad gøde der var udført og sået byg i. Indstævnet til synspåhør er Erik Pedersen. (28/9).

(15/6). Tomas Sørensen i Nørgård i Nørhå tilbyder frøgæld til enhver, som har sået i Vestervigtjenere i Hundborg herreders jord. Han er delefoged til Vestervig.

Anders Ebbesen i Sjærring, delefoged til Ørum, fremkalder synsmænd, der har synet den gård i Vang, som Jens Andersen Åkjær sidst påboede. . . . 5 døre og Døring var borte . . . på Åxen af tækket to travet tag og to lægter . . . Åxlægter nordenpå var borte . . . Der var ingen folk i gården. (27/7).

(15/6). Anders Frøst i Thisted på Maria, sal. Iver Jacobsens vegne har ladet stævne major Steenvig og frue i sal. Christen Lomborgs gård i Thisted, hvor fru majoren nu bor. Han irettelægger tingsvidnet om syn over gården i Tilsted og sætter i rette, at majoren efter sin kontrakt bør betale den skade, gården har lidt, mens han boede der.

Dom: Han skal betale osv. (3/8).

(4/5). Anders Ebbesen i Sjørring udsteder:

Lauge Olufsen i Haring, herredsfoged, på egne og medbroder, rettens betjent (herredsskriveren) hans vegne fremæsker Niels Poulsen af Hørdum at fremkomme med en opsættelse her af tinget 4. maj i en sag, som Søren Bendixsen, forrige forvalter på Vestervig, har anlagt mod Erik Pedersen, forpagter på Råstrup angående et gælds-brev, udstedt til Søren Bendixsen af Erik Pedersen, men ikke på stemplet papir. Da dette er imod forordningen, kræver Lauge Olufsen gælds-brevet konfiskeret og forfalden til ham og hans medbroder med tre parter og til de fattige med én part.

Dom: Da det nu er halvfjerde år siden, brevet blev udstedt, har der været tid nok til at få det skrevet på det rette papir, og derfor bør brevet tilkomme rettens betjente og de fattige, og Erik Pedersen skal betale sin gæld inden 15 dage til dem osv.

29. juni.

Lauridtz Christensen i Tanderup får afkald fra Jep Andersen i Torsted for arv, som dennes hustru Maren Moestdatter, kunne tilkomme efter hendes fader Moest Pedersen, som boede og døde i Tanderup. Jep Andersen takker sin hustrus stedfader Laurits Christensen for arven.

Mads Pedersen i Sand i Øster Vandet sogn på oberstinde Helvig Krabbe til Spøttrup hendes vegne fremkalder Mads Madsen fisker på Nystrup og Niels Madsen på Sandodde, som efter fruens begæring har været ved et led østen Nystrup hovedgård. I leddet var tre tremmer i stykker, og spigerne, som leddet havde været tilslået med, var brudt ud. Christoffer Andersen i Tvorup og Joen Pedersen på Nystrup har været i Rysgård i Hundborg, hvor Jens Sørensen Bødker sidst skulle have haft sit tilhold for at stævne ham.

Inge Villadsdatter, Anders Christensen Bang i Dollerup hans enke, på egne vegne, og Christen Villadsen i Skjoldborg på den sal. mands efterladte børns vegne, her i dag tredje gang og på tredje tingdag vedersagde (fragik) arv og gæld efter deres mand og fader, Anders Bang. Den sal. mands kreditorer var stævnet til vidnespår. (Sagen fortsætter).

Anders Ebbesen, delefoged til Ørum, tiltaler sal. Poul Poulsens hustru i Vang for resterende afgifter i 1670, 1671, 1672 og 1673.

Dom: Hun skal betale osv.

(18/5). Jørgen Nielsen i Djernæs tiltaler efter flere ganges opsættelse Christen Jacobsen i Dollerup for restancer. Christen Jacobsen har hævdet at have bevis fra husbonden, Hans Zoëga, på at han har betalt, men har ikke fremlagt nogen kvittering. Derimod påstår han, at Jørgen Nielsen skal bevise, at han har betalt skylden til Hans Zoëga, og derfor har ret til at kræve skylden af Christen Jacobsen. Jørgen Nielsen fremlægger fuldmagt til ham fra Hans Zoëga til at indkræve afgifterne af hans gods.

Dom: Da denne fuldmagt stadig står ved magt, kan jeg ikke kende anderledes, end at Christen Jacobsen bør betale til Jørgen Nielsen.

Peder Andersen i Thisted begærer, at Lauge Olufsen vil levere Oberst Mogens Kruse sine breve, da de er forligt.

Jørgen Nielsen i Djernæs beviste med Niels Christensen i Djernæs og Morten Andersen i Klitten, at de har stævnet for gæld: Jens Salmandsen i Hundborg, Jens Nielsen i Krogsgård m.fl.

Dom: De skal betale.

(6/4). Jørgen Nielsen i Djernæs tiltaler Jeppe Madsens enke Anne Poulsdatter i Sperring for gæld med 7 års rente efter brev 1667. Anders Andersen, som nu har enken til ægte begærer opsættelse, da han mener, gælden er betalt.

Opsat en måned.

Jørgen Nielsen tiltaler også Mikkel Nielsen i Skinderup, sal. Poul Poulsens enke i Vang og sal. Svenning Mikkelsens enke i Snestrup for gæld. Mikkel Nielsen efter brev 1659, Poul Poulsens enke efter brev 1653, læst på rette tredivte dag i Poul Poulsens bo 12/9 1670, Svenning Mikkelsen i Snejstrup hans kone efter brev 1669. De dømmes til at betale undtagen Mikkel Nielsen, som begærer opsættelse, da han mener, gælden er betalt. Hans sag opsat 1 måned. (10/8).

Tomas Sørensen i Nørgård i Nørhå, delefoged til Vestervig, fremlægger skifte efter Anders Christensen Bang i Dollerup. Christen Villadsen i Skjoldborg som lavværge for sin søster, Inge Villadsdatter, Anders Bangs enke, og Jens Villadsen i Skjoldborg som værge for børnene, Christen Andersen, Laust Andersen og Mads Andersen, frasagde sig arv og gæld, som de også gjorde ved tinget. Jens Christensen har fået fæstebrev på gården.

6. juli. Intet.

13. juli.

(23/3). Erik Nielsen af Skinderup har ladet stævne alle mænd sønden bækken i Skinderup, som er i Hundborg herred, undtagen Christen Pedersen og Peder Bach til at vidne, og hr. Anders i Thisted med hans medhjælper til vidnespår. De vidner, at i går 14 dage var de i Skinnerup kirke, og da gik Erik Nielsen til skrifte, Hr. Anders sagde da, at der var faldet dom af herredsprovsten. Den skulle Erik Nielsen erklære sig, før han kunne komme til skrifte. Da gik Erik Nielsen ned, og hans kone fulgte med. Præsten sagde, at konen skulle komme op, da han ville tage hende til skrifte. Erik Nielsen sagde, at præsten skulle forkynde dommen for menigheden, så ville han respektere den, eftersom det var langsommelig tid siden, han havde været til skrifte. Tingsvidne.

Syn over den gård i Torsted, som Mikkel Andersen Hoell sidst påboede. De så at lade og stald var brøstfældige på tømmer, tag og ler, og de så et jordhus, som folkene havde haft deres værelse i, men som kun tjente til at brydes ned.

Anders Ebbesen i Sjørring, delefoged til Ørum, tiltaler nogle af Ørum tjenere for resterende afgifter.

Dom: De skal betale osv.

20. juli. Intet.

27. juli.

Hr. Christen Jensen Kobberø, sognepræst til Vang og Tvorup, tiltaler Anders Christensen i Ferregård (ferjgrd) og hans moder Lisbeth Christensdatter (ellers Pedersdatter). Han har tilbudt dem, at de kunne yde kvægtienden i penge, hvis de ville indgå på at give ham andre rettigheder, som han mente, han og hans formand har nydt.

Anders Christensen sagde, at han ikke vidste, at han og hans moder var hr. Christen noget skyldig. Han var blevet advaret om at yde tiende på kærven, af kvæg, føl og andet kreatur efter recessen, hvad han også havde givet efter hr. Christens begæring videre, end hans formand havde gjort. (Hans søster er Maren Christensdatter). (3/8).

(22/6). Morten Tomsen, borgmester i Thisted, på amtskriver Jens Hansens vegne fremviser en fuldmagt, hvorefter Morten Tomsen i Amtskriverens fraværelse bemyndiges til at føre tilsyn med alting, så intet med skatterne bliver forsømt. Han forbyder derfor alle og enhver at befatte sig med den vinterrug, som er sæt til den øde gård i Vang, som Jens Andersen påboede og skylder til Vang kirke. (7/9).

Niels Andersen ved Torsted kirke på egne og sognemænds vegne forbyder Torsted sognemænd og folk at slå eller oprykke lyng, som gror på deres tørvehede fra den doess (dysse), der står norden Lagårds mark og nord til de veje, der løber vester ad Skårup og Vistis . . . (koue??). De tilstedeværende sognemænd af Torsted bekræftede forbudet. Hvis nogen går derimod, skal han bøde 1 rdl. hver gang til byens mænd, og hvis pengene ikke straks bliver betalt, skal byens mænd pante den skyldige. Vil nogen ikke være med at pante, skal han bøde 3 mark til granders bedste.

Dernæst forbød de samtlige alle andre sognefolk deromkring fra Sjørring, Vang og Vandet at slå eller rykke lyng i tørveheden eller drive kvæg og andet fæmon i Torsted fællig eller grave tørv.

3. august.

Jep Pedersen Krabe ved Klitmøller lader fordele Frandtz Christensen i Vandet hans enke, Kirsten Sørensdatter for gæld.

(22/6). Bertel Pedersen Lerche på major Steenvigs vegne fremkalder Jens Tomsen Hundborg, som vidner, at da majorens frue rejste fra gården i Tilsted til Thisted, befalede hun ham at han skulle passe på gården, at ingen gjorde den skade. Så gik han derop mandag og tirsdag, og da så han, at Anders Frøsts to sønner Jens og Anders brød ned af laden og loftet over stalden. Han vidnede også, at fruén havde købt tømmer til at reparere gården med.

Christen Nielsen Yde i Sundby fremkalder Jens Jensen i Sundby, som vidner, at han i marts var i Christen Ydes hus og hørte, at Mads Mikkelsen ibid. gjorde

regnskab med Christen Yde og blev ham skyldig 3½ td. og 5 skp. byg og 1 rdl. i penge. Han lovede at betale til mikkelsdag. Tingsvidne.

Jens Nielsen i Sundby får afkald på arv fra Clemed Madsen i Gærup på hans hustru Jahan Nielsdatters vegne, og fra Christen Nielsen Yde i Sundby på hans hustru Kåren Nielsdatters vegne efter deres forældre Niels Jensen, som boede og døde i Sundby og deres moder, Dorete Jensdatter, som endnu lever, samt efter deres sal. broder Christen Nielsen. Jens Nielsen er deres hustruers broder.

(27/7). Hr. Christen Jensen, sognepræst til Vang og Tvorup, tiltaler Anders Christensen i Ferregård og hans moder for skyldig påske- og st. hansrente siden 1670, og tilbyder, at de til gengæld kan yde deres korn- og kvægtiende på samme måde som i forrige tider. Han henviser til privilegier. Anders Christensen begærer opsættelse, så han kan føre vidner. Sagen opsat i 6 uger. (10/8).

10. august.

Anders Ebbesen, delefoged til Ørum, på Lisbeth Persdatter og Anders Christensen i Ferregård deres vegne har ladet stævne Bou Erichsen i Østerild, Jesper Pedersen i Vang og flere mænd i Tvorup til at aflægge deres sandhed, og m. Christen i Vang, Jørgen Nielsen i Djernæs, Poul Rasmussen i Tvorup og Jacob Christensen ibd. til vidnespøhør. Bo Eriksen og Jesper Pedersen vidnede, at for nogle år siden mod høst befalede hr. Christen dem at gå til Ferregård og sige Anders Christensen og hans moder en god dag og sige, at eftersom de ikke gav hr. Christen hans påskerente og ost, da skulle de yde deres tiende i kærven. Andre vidner vidnede, at da Bo og Jesper var på Ferregård, forbød de folkene at indføre deres korn, før der var tiendet. Det var år 1670, 25. juli. Andre vidner, at 1672, 18. juli hørte de, at hr. Christen gav et tilbud, som der før var vidnet om, og de hørte, at Anders Christensen tilbød penge for kvægtienden, men hr. Christen ville ikke tage mod penge, medmindre Anders Christensen og hans moder ville give ham en ærbar ost årlig, og Anders spurgte så, hvor stor osten skulle være, og hvad penge, han ville nøjes med derfor. Og samme tid tog hr. Christen og Jørgen Nielsen to føl, to kalve og to grise, og hr. Christen ville ikke sige, hvor stor osten skulle være eller pengene derfor. Hr. Christen svarede, at han tilbød at tiende på skæppen, hvis de ville give ham hans påske- og st. hansrente, nemlig ost, kage og æg, som de har givet ham og hans formand. (14/9).

Anders Ebbesen i Sjørring på husbondens vegne tiltaler Jens Pedersen Aalmand i Snejstrup og Anders Pedersen i Tilsted for restance til Ørum. Dom: De skal betale osv.

(29/6). Jørgen Nielsen i Djernæs tiltaler Mikkell Nielsen i Skinderup, sal. Poul Poulsens enke i Vang og sal. Svenning Mikkelsens hustru i Snejstrup efter opsættelse 29/6 for skyld. Mikkell Nielsen efter brev 1659, Poul Poulsens enke efter hans brev kristi himmelfartsdag 1633 m.m. og Svenning Mikkelsen efter brev 1669. Ingen mødte at svare herimod undtagen Poul Poulsens enke, der ved

højeste ed benægtede at være noget skyldig, da hendes mand aldrig havde fået betaling for alt, hvad Jørgen Nielsen tog beskrevet ved tinget, og heller ikke skriverkorn, så skylden var dyrt nok betalt, tilmed er kravet for gammelt efter recessen.

Dom: Da der nu er gået 6 uger, så sagen ikke kan opsættes længere, tilfinder jeg Mikkil Nielsen og Svenning Mikkilsens enke at betale.

Poul Poulsens hustru, der benægter ved ed at skyldte noget, findes fri for tiltale, da brevet er på det andet og tyvende år gammelt, og det andet ikke er bevisliggjort ved hånd eller andet bevis. (Poul Poulsen var herredsskriver). (7/12).

17. august.

Jens Lauritsen, forrige foged på Todbøl, på sin husbonds, Valdemar Schram til Ørndrup hans vegne tiltaler de af hans tjenere, som resterer med afgifter.

Dom: De skal betale osv.

24. august.

Jørgen Kås til Faddersbøl har villet ladestævne Anders Munch i den gård i Jannerup, han sidst påboede. Vidner beretter, at Anders Jensen Munch ved nattetid i mulm og mørke er rømmet fra gården med al hans middel og formue. (14/9).

31. august.

Bertel Pedersen Lerche fremfører vidner, der har været med ham for at opnuse klittag og andet på kongens og lensmandens vegne. Hos Christen Nielsen ved Sø i Jannerup fandt de i hans lade et læs klittag, som han selv bekendte at skulle være 9 snese små knipper tag.

Christen Jørgensen i Tinggård på ærlige, agtbare og delfornemme karl Mogens Villadsen i Sjørring præstegård hans vegne tiltaler Mikkil Tomsen i Sperring efter en obligation på 10 rdl., som han havde lånt til skatter og til hans avls fortsættelse 1672.

Dom: Han skal betale osv.

7. september.

(27/7). Anders Ebbesen, delefoged til Ørum, på Peder Pedersen, forpagter på Ørum hans vegne fremkalder synsmænd, udnævnt af tinget, som har synet den rug, som har groet til den gård i Vang, som Jens Andersen Åkjær fraløb. Der var høstet 5 læs ./. 10 kærve rug, værdi 11 sldl., som Peder Ovesen i Vangsgård, kirkeværge tog til sig og skal give fornævnte penge for og betale i kirkens skatter med, undtagen 11½ slmk., som han skal betale Peder Pedersen i restance. Af rugen blev afsat til tiender 30 kærve rug.

14. september.

Tomas Nielsen i Vang fremkalder synsmænd, der har synet hans søn Niels Tomsen. Han lå på en ager sønden Vang og klagede over, at Peder Ovesen havde slået ham. Hans fader løste hans klæder op, og de så drengens ene arm(?) neden til akselen så de to lille, små røde pletter, og inden på hans højre fod så de en rift, som en stubbe kunne have revet, og ingen anden skade så de på ham.

(24/8). Jørgen Kås til Faddersbøl fremlægger tingsvidne 24/8 om, at Anders Jensen Munch er rømt fra den gård i Jannerup, han boede i, og har taget al hans middel og formue med sig ved nattetid i mulm og mørke. Jørgen Kås tiltaler ham nu og mener, at han bør fare som en anden rømningsmand og forbyder alle og enhver at huse eller hæle ham.

Dom: Han bør fare som en rømningsmand, og ingen må huse eller hæle ham.

(10/8). Hr. Christen Jensen Koberøe i Vang tiltaler Lisbeth Pedersdatter (et sted Christensdatter) og Anders Christensen i Ferregård og mener, at de bør yde ham påske- og st. hansrente, ost, kage og æg, som de ikke har ydet siden 1670.

Anders Christensen fremlægger tingsvidne om, at hr. Christen har taget tienden på kærven og ikke på skæppen som hans formand, og at han har taget kvægtienden in natura, føl, kalve og grise. Derfor mener Anders Christensen, at han så ikke er pligtig til at yde mere.

Dom: Hr. Christen Jensen fordrer smårente, men fremlægger ingen restanceseddel på, hvor meget, han mener, der skulle være ydet siden 1670. Han har taget tiende på kærven efter recessen, men også taget kvægtiende af dem på hoveder, hvilket synes at være en del imod ordinansen og en del at stride mod hr. Christens kaldsbrev, som er fremlagt i retten, og det bevises heller ikke; at hans formand noget sådant har fordret eller fået. Derfor kan jeg ikke tilkende hr. Christen smårente for den tid han fordrer fra 1670, da han har fordret og fået deres korntiende på kærven og deres kvægtiende in natura imod ordinansen, med mindre han erstatter Lisbet Pedersdatter og Anders Christensen, hvad han har fordret og fået mere en billigt. Hvad angår smårenten herefter, så finder jeg, at de bør yde, hvad ordinans, reces og privilegier tilholder, mod de nyder den frihed at give penge i stedet for kvæg efter ordinansen, som ellers er sædvanligt i landet. (4/9 1676).

21. september.

Hr. Laurits Madsen i Hundborg tiltaler nogle folk i Hundborg sogn for resterende oste og st. hans-rente (også fra Jannerup). Her imod mødte Jacob Sparre til Råstrup og Hartvig Kås til Ulstrup og begærede opsættelse, da de agter at føre vidner herimod.

Opsat 1 måned.

23. september.

Jens Madsen i Skive tager Jacob Sparre til Råstrup i hånden, og denne lover at betale den obligation, han har udstedt til Jens Madsen til Snapsting førstkommende. Desuden lover Jacob Sparre at give Jens Madsen 3 sldl. for rejse, stævning og bekostning, som allerede er bekostet på fordringen.

(22/6). Jacob Sparre fremkalder synsmænd, der har synet Råstrup. Der nævnes bl.a. »det lange hus« og »det røde hus« med kvist og tegitag, opmuret mellem stolperne, skorsten, ølkælder, salt(-?) og svendekælder, »det høje vesterhus«. Heri nævnes skorsten, kamre og en svale på 4 stolper, »det nordre hus« har fået ny østergavl med deler oventil og nedentil muret mellem stolper. Den vestre ende er oventil muret mellem stolper og nedentil er der staver og klining. I Østerbryggerset findes bagerovn med kølle. I vesterbryggerset en stor og en lille bagerovn. »Trompeters kammer«, »borgestuen*, »uder-borgestuen« med skorsten. I borggården er syv skorstene opmuret over tageene. En mødding skulle Erik Pedersen (tidligere forpagter) nok have ladet køre ud. Til syn indstævnet inspektør Christian Henrich Peterss ved Råstrup port for en pige. (9/11).

5. oktober. Intet.**12. oktober. Intet.****19. oktober.**

Anders Frøst i Thisted på egne og medinteresseredes vegne fører vidner på, at de har leveret Niels Bendixsen, by- og rådstueskriver i Thisted to ark trykt papir à 24 sk. til en genpart af en opsættelse i en sag mellem Peder Andersen og en del af borgerskabet og gav ham 1 sletmark, og han lovede straks at skrive det færdigt. Andre har senere været hos skriveren og begæret genparten, så de kunne svare på Peder Andersens tiltale. Niels Bendixsen svarede, at han først ville have 6 rdl.

Tomas Nielsen Skrædder i Thisted lader tiltale Poul Christensen Smed i Skjoldborg for skyld efter bog 3 sldl.

Dom: Han skal betale osv.

Jens Gregersen Overlund på jomfru Karen Lykke til Vejerslevgård tiltaler inspektør Christian Henrich Peterss efter en kontrakt, hvorefter hun har bortforpagtet Søgård i 3 år fra 1672 til ham. Kontrakten afskrevet i tingbogen. Christian Henrich Peterss forpligter sig bl.a. til at lade så en vis mængde korn. Henrik Jørgensen i Viborg har siden fået indførsel i gården, men har overdraget jfr. Karen Lykke den på en vis tid. Synsmænd har synet jorden og vidner, hvor meget de synes, der er sået. Det er meget mindre, end kontrakten lød på, og derfor kræver Karen Lykke erstatning. Da eftersom inspektøren berettes ikke at være hjemme, er sagen opsat 6 uger. (30/11).

26. oktober. Intet.**2. november. Intet.****9. november.**

Niels Christensen i Ås fremlægger registrering og vurdering i boet efter hans sal. søster, Dorrette Christensdatter. Hendes arvinger er til stede, nemlig Christen Christensen i Sjørring på egne vegne, Jens Nielsen i Sundby på hans hustrus vegne, Peder Andersen i Skjoldborg på hans datters vegne, Laust Christensen i Skjoldborg på egne vegne, Christen Madsens hustru i Sundby, Christen Jensen i Ås, Ingeborg og Kirsten Christensdøtre og fornævnte Niels Christensen på egne vegne. Der blev intet at arve efter den sal. pige.

Niels Christensen i Ås får afkald og kvittering for arv af de ovennævnte arvinger.

(28/9). Inspektør Christian Henrik Petersen har ladet foretage syn over Råstrup, fordi han har overtaget forpagtningen. Der nævnes bl.a. »kvisten«. Imellem den og »stoer huset« mangler omtrent 4 tagsten. I stalden var spiltøve og krybber til 4 heste, som Voens Sparre sagde, at hans fader ville tage bort. Det meste er meget brøstfældigt (i modsætning til det syn, Jacob Sparre lod tage 28/9). (24/4 1676).

16. november. Intet.**23. november.**

Niels Pedersen i Vorup får afkald og kvittering af Peder Andersen i Snejstrup for den arv, dennes hustru Karen Christensdatter, kunne tilkomme efter hendes forældre og efter hendes møster Kirsten Pedersdatter, som boede og døde i Vorup.

30. november.

(19/10). Jomfru Karen Lykke til Vejerslevgård lader tiltale Christian Henrik Petersen efter opsættelse 19/10, stævning læst på Todbøl. Kontrakten om forpagtning af Søgård fremlagt sammen med synet over jorden og sæden. Dom: Christian Henrik Petersen bør betale den manglende rugsæd og pløjning efter dannemænds kendelse. Hvad det andet pløjning og gødningen angår, såvel som høet og foringen, skal den gode jomfru ved fardag bevise, hvad skade, der er sket, med syn og vidnesbyrd.

7. december.

(10/8). Mikkil Nielsen i Skinderup fører vidner, der beretter, at han og hans sal. moder, Mergret Sørens datter, har betalt Jørgen Nielsen i Djernæs, hvad de skyldte. Jørgen Nielsen var selv til stede og nægtede intet herimod, undtagen at han ikke havde fået den stud til 14 sldl., som skulle være leveret ham.

14. december.

Peder Bendixen i Vester Vandet tiltaler sal. Christen Nielsen Oddes hustru og børn efter brev 1671 til Poul Salmandsen.

Dom: De skal betale osv.

21. december.

Svend Sørensen i Næstrup fremlægger registrering og vurdering i sal. Christen Pedersens bo i Næstrup. Enken er Maren Christensdatter, børnene Anne og Maren Christensdøtre. Formue efter fradrag af skyld 34 sldl. 3 mk. 2 sk. Svend Sørensen, som nu er gift med enken og er børnenes stedfader, lovede at forbedre børnenes arvepart, så de får hver 11 sldl., og forsørge dem, til de bliver 18 år. (25/9 1676).

Hr. Laurits Madsen i Hundborg lader føre vidner på, at da han i går, søndag, ville gå ud af Jannerup kirke efter endt gudstjeneste, trådte Mads Tomsen Skrædder i Janderup ud af stolen, som han stod bag kirkedøren og sagde til præsten: »Vil I være de ord gestendig, som I har sagt til mig på kirkehimmelen og tyttet mig for Eders penge?« Og han sagde, at han ville gå til bøn og band med præsten derom, for han var uskyldig. Præsten bad vidnerne, at de skulle drages til minde.

Finis. På dette år ende,
Gud os alle sin nåde sende.

Herredsfoged: Lauge Olufsen i Haring.
Herredsskriver: Tomas Jensen i Thisted.

Fol. 1. Autorisation ved amtmand Jørgen Friis, dat. Bisgård 10. jan.
Fol. 1 b. Sandemænd og ransnævninger i Hundborg herred 1676:

Sandemænd:

1. fjerding:

Peder Tomsen i Skinderup
Jep Andersen i Tanderup

2. fjerding:

Christen Kløvborg i Janderup
Mads Christensen ved Torsted kirke

3. fjerding:

Ungest Anders Andersen i Sperind
Peder Pedersen i Næstrup

4. fjerding:

Niels Tomsen i Vestergård i Sundby
Jens Andersen i Silstrup

Ransnævninger:

1. fjerding:

Mads Nebel i Øster Vandet
Niels Christensen på Skårhede

2. fjerding:

Salmand Christensen i Hundborg
Niels Pedersen i Vorup

3. fjerding:

Svend Sørensen i Næstrup
Peder Uldgård i Tilsted

4. fjerding:

Mads Andersen i Skjoldborg
Knud Knudsen i Bundgård i Skjoldborg.

Snapsmandag, 10. januar.

(18/5 1674). Christen Poulsen Koustrup på Jørgen Nielsens vegne i Djernæs irettelagde en opsættelse af 20. december 1675 tiltaler Sone Ovesen i Dollerup og fremlægger dokumenter. Først en erklæring fra folk, som vil give lov med Jørgen Nielsen, at han taler sandhed. Han har beskyldt Sone Ovesen for, at den kvittering fra Hans Zoëga, som han har fremlagt er falsk, og flere slutter sig til hans lovsmand. Dernæst fremlagde han en landstingsdom af 16. december og

21. december 1674, hvorefter Jørgen Nielsen må bevise ved lovmål, at kvitteringen er falsk. Derefter fremlægges et tingsvidne af Hundborg herredsting 9/8 1675, hvori fremlægges en kundskab 24/7 1675 fra Johan de Clerque og Johan Adolph de Clerque om, at de har undersøgt kvitteringen og sammenlignet den med noget, magister Hans Zoëga selv har skrevet. De kendte godt den salig mands håndskrift, og kvitteringen var efter deres mening ikke skrevet af ham. Underskriften var ikke skrevet sammenhængende, men sat sammen stykkevis af bogstaver, som efterlignede den sal. mands, men tydeligt var skrevet af en fremmed. Begge de Clerquer var nu til stede for retten og vedstod deres kundskab. Desuden fremlægges en erklæring fra Bertel Hansen i Thisted, om at Sune Ovesen har været hos ham og bedt ham om at skrive Hans Zoëgas navn under et forsegletpapir med en kvittering. Bertel Hansen nægtede at skrive under og var nu sammen med sin kone til stede for retten og vedstod erklæringen. Sune Ovesen benægter, at han har været hos Bertel Hansen. Også fremlagt en erklæring fra Johan Zoëga, mag. Hans Zoëgas søn, der siger, at han ikke kan genkende sin faders håndskrift, og da han var hver dag hos sin fader, kan han bevidne, at hverken Sune Ovesen eller nogen på hans vegne har været hos ham og betalt restancerne.

Derefter begærede Christen Poulsen, at Jørgen Nielsen nu måtte give lov efter landstingets dom med 12 mands ed.

Dommeren mener, at dette efter landstingsdommen skulle ske ved landstinget og ikke ved hjemtinget. Christen Poulsen protesterer, og Jørgen Niensens lovmænd møder for at give lov. Sune Ovesen mener, at dommeren først skal undersøge, om lovmændene er lovfaste og hverken husmænd eller stavsmænd.

Dom: Da landsdommerne siger, at Jørgen Nielsen selv har tilbudt at gøre lov ved landstinget, tør jeg ikke gå imod deres dom, men henviser sagen til Landstinget. (14/2).

Tomas Sørensen i Nørgård i Nørhå lod læse en lysningsseddel, anlangende Caspar Simon, forrige forvalter på Vestervig. (3/4).

17. januar.

Tomas Jensen skriver lod fordele Jens Jepsen i Janderup og Poul Jensen i Ramsgård i Sperind for skyld.

31. januar. Intet.

7. februar.

Jens Salmandsen i Torsted lod fordele Christen Christensen Frøst i Torsted for skyldige 7½ mk., som han sagde god for ham til Christen Pedersen, som havde leveret Christen Frøst korn.

14. februar.'

(10/1). Christen Poulsen Koustrup på Jørgen Niensens vegne tiltaler Sune Ovesen for den falske kvittering og fremlægger en landstingsstævning mod Lauge Olufsen, herredsfoged, fordi han har forhindret, at hans lovmænd kunne

aflægge ed og give lov ved herredstinget. Han og hans lovmænd er her til stede igen for at aflægge ed og give lov.

Dommeren siger, at han har afsagt dom én gang, og derfor ikke vil dømme, men han skal svare på Landstinget. (26/6).

21. februar.

Christen Villadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, har ladet stævne Berete Madsdatter i Tvorup i hendes moders hus. Præsten i Vang bevidner, at hun har stået skrifte i Tvorup kirke og skyldte Christoffer Jørgensen i Djernæs for barnefader. Hun kræves nu for lejerstålsbøder.

Dom: Hun skal betale osv.

28. februar.

Christen Villadsen i Bundgård i Skjoldborg, delefoged til Ørum, giver nu på 3. tingdag som to tingdage før last og klage over Svend Christensen, som boede i Nørre Skjoldborg og borttrømte med hvad han havde uden at have stillet husbonden tilfreds.

Christen Villadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, tiltaler Mathis Poulsen i Sperrindgård, da Mette Christensdatter, som tjente i Sperringgård, har udlagt ham som barnefader, og kræver, at han skal betale lejerstålsbøder, 12 rdl. for sig selv og 6 rdl. for pigen, som ikke selv kan betale, og han afhændede (!) hende, før husbonden var stillet tilfreds.

Dom: Han skal betale osv., dog hvad Mette Christensdatters bøder, angår, da bør hun gives lovligt kald og varsel, da hun ikke er stævnet.

6. marts.

Christen Mortensen i Torsted fremlægger et hjemmelsbrev, hvori Ejler Jacobsen til Nordentoft under ham den gård i Torsted, som Niels Mortensen fraflyttede i 3 år mod at svare skatterne fra valborgdag 1673. På hans vegne har Laurits Nielsen i Ås og Villads Jensen i Sjørring nu opsagt gården til fardag.

Mads Mortensen i Torsted fremlægger et hjemmelsbrev fra Ejler Jacobsen til Nordentoft, hvorefter han skal nyde den gård i Torsted, som Mikkel Andersen påboede i 3 år fra 1673, hvilken øde gård han må bruge for alle påbudne skatter. Mads Mortensen opsiger nu gården til fardag, som er Philipp Jacobi.

13. marts.

Christen Lauritsen i Dalgård i Hundborg fremlægger registrering og vurdering på sin søster Jahan Lauritsdatter, sal. Jens Villadsens enke i Kallerup, hendes vegne i boet efter Jens Villadsen og sal. Peder Tomsen, som boede i samme gård efter kontrakt mellem dem.

Peder Tomsens arvinger er Kirsten Tomasdatter, gift med Mads Andersen i Skjoldborg, den sal. mands søster, en anden søster var gift med Laurits

Christensen i Søndergård i Hundborg. Deres børn er Mikkell Lauridsen og Kirsten Lauritsdatter, den sal. mands søsterdatter er Maren Mikkelsdatter, gift med Peder Jensen i Stensgård i Hundborg. Jens Villadsens børn er Christen Jensen, Villads Jensen og Jens Jensen og Kirsten Jensdatter. Boet er insolvent, men det bevilges, at enken må blive i boet, skønt hun og børnenes formynder har frasagt sig arv og gæld, mod at hun tid efter anden tilfredsstiller kreditorerne.

Christen Lauritsen i Dalgård i Hundborg på amtsforvalter Jens Hansens vegne fører vidner på at følgende gårde er øde: Knud Knudsens i Tilsted af Henrik Belows gods, Lille Løfting af forrige Gregers Hvidt i Viborg hans gods, og det bol i Tvorup, som Peder Christensen sidst påboede, og som skyldte til Tvorup kirke, men er øde af sandflugt.

20. marts.

Jørgen Nielsen i Djernæs tiltaler Jens Salmandsen i Torsted, Mikkell Andersen Hoell ibd. og Poul Christensen Smed i Skjoldborg for skyld. Jens Salmandsen efter brev 1656 og dom 3/8 1667. Ingen mødte uden Jens Salmandsen, der sagde og beedigede, at han havde leveret noget af det skyldige korn med sin broder Mads Salmandsen. Jørgen Nielsen krævede, at han skulle bevise det. Dom: De skal betale, men hvis Jens Salmandsen kan bevise, at han har leveret korn, skal dets værdi afkortes i skylden. (3/4).

3. april.

(20/3). Anders Salmandsen i Vang vidner, at det nu er på fjortende år, (ca. 1662), siden Jens Salmandsen leverede korn til Jørgen Nielsen i hans hus, og Maren Salmandsdatter vidnede, at kornet blev ført til Djernæs, og Jens Salmandsen ved ed bekræftede, at Jørgen Niensens hustru målte rugen i deres stue, mens Jørgen Nielsen sad ved bordet og fik mad.

Mogens Madsen i Thisted på Maren Jacobsdatter, sal. Hans Hermansens, vegne irettelægger en dom af Thisted byting 20/3 1675 over Salman Gregersen i Næstrup, Søren Christensen ibd. og Laust Vester ibd., hvorefter de skulle betale. Herredsfogeden har nu med to mænd været i gårdene for at gøre udlæg. Søren Christensens søn Svend Christensen fremviste et fæstebrev på gården til ham og vedkendte sig, hvad der var. Laust Vesters svoger havde fæstet hans gård og vedkendte sig, hvad der var, og Salmand Gregersens svoger havde fæstet hans gård, så intet var at bekomme til udlæg. Derfor lader Mogens Madsen nu de tre skyldnere fordele.

Peder Sørensen Smed i Sperring får arvekvittering fra Christen Poulsen, født i Sperring, på arv efter hans fader Poul Christensen og hans moder Ingeborg Sørensdatter. Peder Sørensen havde haft arven under værgemål. Dog skal Peder Sørensen indløse et brev til Christen Poulsen, som han har udgivet som en del af arven.

(10/1). Laurits Jensen i Thisted på Casper Simon, forrige forvalter på Vestervig, hans vegne fremkalder to mænd, der sammen med Laurits Jensen har været hos Anders Lauritsen, tjenende på Vestervig, for at befale ham at møde i Viborg med regnskab for, hvad han har været betroet. Casper Simon logerer hos Niels Urbansen. Anders Lauritsen svarer, at dersom Casper Simon vil komme til ham, skal han gøre regnskab med ham. Casper Simons anden tjener, Niels Nielsen, var ikke til stede, og mændene bad derfor Anders Lauritsen om at sige de samme ord til ham, at han skulle møde Casper Simon i Viborg og gøre regnskab.

Laurits Jensen i Thisted på Casper Simons vegne fremkalder to mænd, der har været hos fuldmægtigen på Vestervig kloster, Petter Bogers, ridefoged, og tilbød ham to års regnskaber, som de havde med sig, og som var gennemdraget, forseglet og underskrevet med Casper Simons segl og hånd og umakuleret i alle måder, på husbondens vegne, eftersom han ikke var hjemme. Regnskaberne var fra 1673-74 og 1674-75. Petter Bogers svarede, at han ingen befaling havde fra husbonden om at modtage regnskaberne, og han ville ikke modtage dem. Fra Cornelia Bichers er også indstævnet for Vestervig port.

Laurits Jensen i Thisted på Casper Simons vegne har med to mænd været i Vestervig hos birkeskriveren Simon Mikkelsen og begærede da, at to års regnskaber måtte læses på tinget og påskrives, hvad birkeskriveren nægtede, både af rettens betjente og Jens Nielsen, ladefoged, der sagde, at sådanne regnskaber skulle leveres på skriverstuen.

10. april.

Jørgen Kås til Faddersbøl lader forbyde alle og enhver at ride eller køre over den vase østen for Faddersbøl eller andetsteds over den gode mands jord, undtagen med de rette adelveje.

17. april.

Isach Pedersen Yde i Tilsted på sin søster, Inge Pedersdatters vegne fremlægger registrering og vurdering i boet efter hendes sal. mand, Christen Christensen i Liungbieregrd i Tilsted. Hun fragår arv og gæld. Der resterer noget på Anne Madsdatters arvepart efter skiftebrev 19/2 1667, dateret på Hundborg herredsting. Det bevilges af kreditorerne, at enken må blive i boet.

24. april.

Mag. Anders Nielsen Heeboe, sognepræst i Thisted, lader fremføre vidner, der i Tilsted kirke har hørt, at Anne Andersdatter, Poul Pedersen i Silstrup hans steddatter, udlagde Anders Andersen Frøst. Da sagde Anders Frøst: Der løj hun mig åbenbarlig på. Det vil Vor Herre straffe hende for.

(9/11 1674). Mellie Jacobsen på sin husbonds Jacob Sparre til Råstrup hans vegne, lader fremlægge syn over Råstrup hovedgård, hvad den har af brøstfældighed siden sidst tagne syn. Der nævnes det to loft høje hus vesten i gården og skorstene. Indstævnet er inspektør Christian Henrik Peterss, som har gården i forpagtning. (8/5).

Laurits Lauritsen skomager i Tilsted fremlægger en vidneseddel, som lyder på, at den toft, han brugte forgangen år i Tilsted, har Jens Jensen og Anders Andersen Frøst i Tilsted undt ham. Toften ligger østen op til sal. Peder Ydes gård. Han måtte bruge toften, så længe de brugte den gårds ejendom, som toften tilhører. (1/5).

Christen Christensen, foged på Ørndrup, på Valdemar Schrams vegne tiltaler inspektør Christian Henrek Peterss, som er stævnet på Todbøl, efter et brev, hvorefter inspektøren skylder Valdemar Schrams hustru, Kirsten Kås, en god sort hoppe.

Dom: Han skal betale den gode frue 24 rdl. osv.

1. maj.

(24/4). Laurits Lauritsen skomager i Tilsted fremkalder de mænd, som har skrevet den vidneseddel, der blev læst 24. april. De vedgår, hvad de skrev. (5/6).

8. maj.

Mikkel Tomsen i Sperring og Anders Jespersen ibd. tog hinanden i hænderne og sagde, at hvad bårdag, klammeri og tvistighed, der havde været imellem dem, nu er bilagt. Dernæst samtykkede de med hinanden i, at deres kreaturer skulle herefter gå fri og ubehindret på marken eller engene til philippi-jacobi, og (dvs. når) det bliver lyst i hegn, og efter høst, når det (kreaturerne) går værgeløs (ubevogtet).

(24/4). Christen Christensen, foged på Ørndrup, på Valdemar Schram til Todbøl hans vegne, fremkalder synsmænd, der har synet Todbøl, og hvad brøstfældighed der fandtes mere end ved forrige syn, som blev taget, da inspektøren modtog gården. Der nævnes »det store hus sønden i borgegården«, som mangler tagsten I samme hus nævnes »det øverste loft«, hvor der mangler vinduer, og »kvisten«, skorstene. Noget i gården var tækket med tag, hvor der før var tagsten. Der vil medgå 400 tagsten hertil. Der mangler i et hus 40 mursten, i andre flere. Møllen og møllehusene nævnes og ålekisten ved samme mølle. I smedjen mangler mursten og 1 læs tag. Der er fornyet i bryggersloftet og i laden osv.

Inspektøren, Christian Henrik Peterssen er stævnet.

Rasmus Hansen Raffn, på sin husbonds, Peder Pedersen, forvalter på Ørum, hans vegne har ladet stævne Christen Christensen Frøndtsen i Skjoldborg og Jahan Lauritsdatter, sal. Jens Villadsens enke i Kallerup, til tinget til hvad

Peder Pedersen har at foregive. Derefter fremlagde han en obligation og pantebrev, udstedt af Valdemar Schram til Todbøl til Peder Pedersen på 300 rdl. med pant i to gårde, som beboes af Christen Christensen i Nørre Skjoldborg og Peder Tomsen og Jens Villadsen i Kallerup. Rasmus Raffn forbyder derefter fæsterne af de to gårde herefter at yde afgifter til Valdemar Schram, da Peder Pedersen vil overtage pantet. Fogeden på Ørndrup protesterer på Valdemar Schrams vegne og mener, at der ikke bør udstedes noget sådant forbud, uden at hans husbond bliver lovlig stævnet.

Dommeren tør ikke lade forbudsvidnet blive udstedt, før Valdemar Schram er lovlig stævnet. (29/5).

22. maj.

Hr. Jens Poulsen Páske, sognepræst til Skjoldborg lader fremføre Anne Jensdatter, født i Skjoldborg sogn, som her for retten beskyldte Niels Mikkelsen, født i Mors, for at være fader til det barn, hun går med. De havde tjent sammen til Mads Nielsen Boddums i Birsted.

29. maj.

(8/5). Rasmus Hansen Raffn fremlægger igen på Peder Pedersen, forvalter på Ørum, hans vegne Valdemar Schrams obligation og pantebrev og forbyder de to førnævnte at betale afgift til andre end Peder Pedersen, indtil pantet er lovlig indløst. Valdemar Skram er stævnet lovligt. De to fæstere lover at efterkomme forbudet. (3/7).

Christen Villadsen, defoged til Ørum, fremlægger registrering og vurdering i boet efter Christen Christensen Frøst, som boede og døde i Torsted. Til stede var kreditorer, og Mads Mikkelsen i Tindstrup på sin datter Maren Madsdatter og hendes børns vegne, som er den sal. mands hustru og børn. Han frasagde sig på deres vegne arv og gæld. Husbonden bevilger, at enken må blive i boet indtil videre besked for at have tilsyn med husene.

5. juni.

Mads Clemedtsen i Sjørring på hr. Poul Jensen, sognepræst til Sjørring, hans vegne lyser i hegne al jord, eng og græsning, som hører til Slumstrup i Sperring og forbyder, at nogen volddriver eller tøjrer jorden eller engen. Stævnet er Anders Andersen i Søgård ved hans plov. (19/6).

(1/5). Laurits Lauritsen, skomager i Tilsted, tiltaler Jens Jensen og Andersen Frøst, fordi de har bemægtiget sig den toft, som de havde undt Laurits Lauritsen, så længe de brugte den gård, som toften hørte til, hvorom der er ført tingsvidner, som er fremlagt. Han og hans kone har med stor møje inddiget toften og ville have sået byg i den, men Jens Jensen har nu tilsået den med havre, og han kræver erstatning. Opsat en måned. (19/6).

12. juni. Intet.

19. juni.

Mikkel Pedersen i Skjoldborg fremkalder synsmænd, udnævnt af tinget, som har synet en pige, Kirsten Pedersdatter, som lå i en tørvepyt i Kallerup kær. Hun havde vanter på hænderne og træsko på fødderne og sine andre klæder på kroppen. En kær flød hos hende i Vandet. De skønnede, at hun uforvarende kunne være kommet i pytten og ikke kunne redde sig selv på grund af det meget vand. De drog hende op og beså hendes legeme, men fandt ingen tegn på vold.

Hr. Poul Jensen i Sjørring fremkalder vidner, som har set en brun hoppe, der tilhørte Anders Andersen i Søgård, stå tøjret på hovedageren for toften, og den nåede tøjret op til kornet. Tøjrepælen (hælen) var slået i jorden østen for hovedagers brinker ved søen, hvilken ager tilhørte Slumstrup. Anders Andersen i Søgård var mødt og sagde, at han gerne ville betale hr. Poul for den skade, hans kreatur ham afvidende havde gjort. (26/6).

Jørgen Lykke til Søgård lader forbyde alle Skinnerup mænd, som bor her i herredet, at føre deres korn af agrene, før der er taget tiende.

(5/6). Jens Jensen i Tilsted på egne og Anders Frøsts vegne fører vidner på, at Jens Jensen sagde til Laurits skomager, hvorfor han havde klaget til Mester Anders. Han kunne have fået toften igen, hvis han havde villet give lidt mere, end han gav sidste år. Da sagde Laurits skomager, at han ville ikke give dem et godt ord derfor, og han ville ikke have toften (hvis han skulle give mere). Andre har sagt til Laurits skomager, at han skulle være gået til Jens Jensen og have talt med ham om toften, før han gik til mester Anders. (17/7).

Christen Villadsen, delefoged til Ørum, på husbondens vegne, forbyder folk i Jannerup sogn og i Skjoldborg sogn at føre deres korn af marken, før der er tiendet.

Christen Villadsen, delefoged til Ørum, tilbyder frøgæld til alle, som har sået i Ørum tjeneres jord og bor her i herredet. Ingen har angivet sig, og derfor forbyder han at føre korn bort fra sådanne marker. Indstævnet er Ørum tjenere i Sjørring, Torsted, Vang, Tvorup og Skjoldborg, samt i Sundby.

Christen Villadsen tiltaler Ørum tjenere i Hundborg herred, som resterer med afgifter.

26. juni.

(14/2). Velfornemme karl Peder Markussen på amtmandens vegne har stævnet folk, som havde lovet at give Jørgen Nielsen lov, og spurgte dem, hvorfor de alligevel ikke mødte. De svarede, at de var mødt 3 eller 4 gange og havde tilbudt at give lov, som de også gjorde i dag. Peder Markussen spurgte derefter, om lensmanden havde truet eller forbudt dem at give lov med Jørgen Nielsen, eller

forment dem det enten ved klittag eller andet. De svarede, at det var ikke sket. (Sagen fortsætter).

Christen Villadsen udsteder:

Lauge Olufsen i Haring, herredsfoged, fremkalder Jørgen Nielsen i Djernæs og hans lovsmand og spørger dem, hvorfor de ikke var mødt for at give lov med Jørgen Nielsen efter deres løfte. De svarede, at de var mødt 3 eller 4 gange og havde tilbudt at give lov, hvad de også gør i dag. Dernæst spurgte han dem, om han havde forbudt dem eller truet dem fra at give lov eller forment dem det på en eller anden måde. De svarede, at det var ikke sket. Dernæst fremkaldte han tingmændene som var tinghørere i dag 14 dage (siden). De vidner, at Jørgen Nielsen lod fremkalde sine lovsmand, og at Lauge Olufsen råbte og begærede, at lovsmandene ville møde og give lov efter landsdommernes dom, da han ville modtage den, men de så ikke, at lovsmandene kom frem. (Sagen fortsætter).

Matis Poulsen i Sperindgrd på egne og efternævnte lovsmands vegne opsiger, at de efter denne dag ikke ville møde og give lov med Jørgen Nielsen, da de har gået efter det 4 eller 5 gange. (10/7).

Jørgen Nielsen i Vester Djernæs får kvittering af Anders Pedersen Vig for arv, som han kunne tilkomme efter sin broder Niels Pedersen Vig, og som har stået hos Jørgen Nielsen, og det efter skiftebrev efter Maren Jørgensdatter i Færegård, såvel for, hvad han og hans broder Niels Pedersen kunne tilkomme efter sal. hr. Niels Andersen i Låland. Han giver afkald, dog at Anders Pedersen forbeholder sig det jordegods, der tilkommer ham og hans broder, og som ikke vedkommer denne forhandling i nogen Måde, men hvis han vil afhænde det, lover han at tilbyde Jørgen Nielsen det fremfor nogen anden, om han vil have det efter dets værdi.

(19/6). Ungest Christen Christensen i Nors på hr. Poul Jensen i Sjørring hans vegne, tiltaler Anders Andersen i Søgård, fordi han efter tingsvidne har voddrevet en ager, som hører til Slumstrup, som hr. Poul har fæstet. Opsat en måned. (17/7).

3. juli.

(29/5). Woldemar Schramb til Ørndrup lader fremkalde synsmænd, der har synet Christen Christensen Friendsens gård i Nørre Skjoldborg og sal. Jens Villadsens gård i Kallerup. De var i det store og hele vel ved magt. Indstævnet er Peder Pedersen på Ørum. (30/4 1677).

Valdemar Schramb til Ørndrup lader tiltale Todbøl tjenere, som resterer med afgifter.

Dom: De skal betale osv.

Tomas Sørensen, delefoged til Vestervig, tiltaler de af Vestervig tjenere i Hundborg herred, som resterer med afgifter.

Dom: De skal betale osv., undtagen Christen Christensens enke i Lyngbjerg-

gård i Tilsted, som ved skiftet har frasagt sig arv og gæld, hvorefter husbonden må rette sig.

10. juli.

(29/6). Peder Markussen på amtmandens vegne fremkalder nogle af Jørgen Nielsens lovs mænd og spørger dem, hvorfor de ikke mødte og gav lov. De svarede, at de havde gået derefter, somme én gang og somme to-tre gange, og nu ville de ikke gå efter det mere. Peder Markussen spurgte som tidligere, om lensmanden havde truet dem osv. De svarede, at det havde han ikke. (Sagen fortsætter).

Poul Pedersen i Djernæs udsteder:

Lauge Olufsen, herredsfoged, spørger de samme mænd om det samme og får samme svar.

Christen Pedersen i Tvorup vil ikke længer yde sin korntiende til kirken og kongen på skæppen, da hans ejendom er skadet af sandflugt, og derfor må tienden for fremtiden tages i kærven.

17. juli.

(26/6). Hr. Poul Jensen i Sjørring lader fremkalde Christen Nielsen Bloch i Nørhå, som vidner, at for noget over 50 år siden tjente han i Slumpstrup i Sperring hos en mand, der hed Christen Pedersen, og i de tre år brugte Christen Pedersen den ager og eng til Slumstrup, som støder på søen, og ingen havde med samme græsning at bestille eller tilegnede sig fra samme agre og til søen uden han. (7/5 1677).

Jens Andersen Frøst i Tindstrup opsiger den gård, han har i fæste af Jørgen Hansen i Horsens. Jørgen Hansens fuldmægtig, Christen Mortensen i Østerild, begærede, at Jens Frøst ville blive ved gården efter kontrakten, men Jens Frøst svarede, at han ikke kunne holde den længere, men ville skilles lovligt fra gården. (29/1 1677).

Christen Madsen i Dalgård i Sjørring opsiger den gård, Dalgård, som han har i fæste af hr. Laurits Madsen i Hundborg. (23/4 1677).

(19/6). Laurits Lauritsen skomager i Tilsted tiltaler efter opsættelse Jens Jensen og Anders Anders Andersen Frøst for den toft, de havde undt ham men igen bemægtiget sig. Mange tingsvidner irettelægges. Laurits skomager forlanger erstatning. Jens Jensen og Anders Frøst svarer, at Laurits skomager måtte vide, at de ikke havde magt til at udleje jord til nogen, og at »vi fattige karle« jo skulle svare til skatterne.

Dom: Den omtvistede toft bør følge gården, som den tilhører, og de personer, der har stedt og fæstet den og skal svare skatterne, hvorfor de frikendes for Laurits skomagere tiltale. Dog forbeholder dommeren sig, hvad pretention, der hos de vedkommende kunne søges angående det »kristenbarsel«, hvor aftalen

skulle være indgået, og angående en kundskab fra Laurits Lauritsen, som ikke var skrevet på trykt papir, da samme papir kunne være fremskaffet inden dommen. (30/4 1677).

24. juli. Intet.

31. juli.

Oberst Mogens Kruses fuldmægtig lader fremkalde synsmænd, der har synet noget af det jord, som hører til den gård i Torsted, som sal. Anders Jensen på Bak før havde påboet. De så, at der var gravet møntørv og digetørv i den grønne hove, der ligger vest for gårdstedet, og sønder i marken ved floej (nu: Fløj') var gravet møntørv og brændtørv. På nogle havrelandsagre østen for samme floej var slået lyng på adskillige steder i plettetal, hvilket altsammen syntes at være gjort i forledne åringer. Indstævnet er Niels Tomsen i Torsted. (2/10).

7. august. Intet.

14. august.

Hr. Laurits Madsen i Hundborg har ladet forbyde Poul Christensen i Nejlager at føre sit korn af agrene, før der er tiendet. (28/8).

21. august.

3 mænd har været med herredsfogeden hos Christen Nielsen Midiholm i Skjoldborg for at gøre udlæg for nogen arv, som hans kones to søstre havde indestående hos ham, nemlig 6½ sld. De udlagde kornet på en ager, og den ene af de to pigers værger, Jens Steffensen, erklærede sig tilfreds. Den anden værge, Jens Christensen i Sundby, var ikke tilfreds. Christen Midiholm tilbød nu i dag for retten de to værger samme korn, og sagde, at han ikke mere ville have indseende med kornet i ringeste måder.

28. august.

(7/8). Hr. Laurits Madsen i Hundborg tiltaler Poul Christensen på Mejlager, fordi han ikke vil tiende til ham efter recessen på kærven trods advarsel derom fra hr. Laurits Madsens medhjælper. 6 uvildige dannemænd har synet kornet, og der var intet afsat til hr. Laurits. Poul Christensen mødte og ønskede sagen udsat, da han ville føre vidner. Opsat 1 måned.

4. september.

Syn over en pige hos Zidsel Lerche på Møgelvang. Synsmændene så på den lille pige nedentil hendes venstre skulder en lille trind, blå plet, men om den var slået eller stødt, kunne de ikke se. Pigen sagde, at Jens Tomsen i Skjoldborg havde slået hende.

(14/7 1674). Hr. Christen Jensen i Vang fører som vidne Mads Nielsen i Sjørring, der vidner, at han har tjent i Vang præstegård både hos hr. Jens og siden hr. Christen Jensen i 10 år, og da gav folkene i Ferregård påske- og st. hans-rente, æg, kager og ost. Andre tidligere tjenestefolk i præstegården vidner, at Christen Andersen i Ferregård, mens han levede, og siden hans kone og børn, gav præsterne fornævnte rente. (11/9).

Christen Knudsen i Sundby får afkald på arv fra Christen Bousen i Snedsted på egne og søsteren Anne Bousdatter, som nu er i Sjælland, hendes vegne, og fra Poul Laustsen i Gjersbøl på sin kones, Zidse Bousdatters vegne, efter deres søskendebarn Buolle Thomassdatter, fornævnte Christen Knudsens hustru, og hvis der findes flere arvinger, som kunne være lige så nær til at arve, vil de tilfredsstille dem.

Laurits Seefeld til Øland tiltaler nogle husmænd, der havde akkorderet med ham således, at de skulle gøre en dags arbejde om høsten, mod at de skulle være fri for tiende til ham. De har vægret sig ved at komme i den hastige og trange høst nu, hvorfor han mener, de bør betale ham erstatning.

Dom: De skal betale osv.

11. september.

Tingsvidne om Nordentofts beliggenhed i ældre tid, om Ebbe Skammelsen og hans fader, Skammels Ebbesen. (Trykt i Historisk Årbog for Thy og Mors 1975).

(4/9). Hr. Christen Jensen Kobberø i Vang tiltaler Lisbeth Pedersdatter og Anders Christensen i Ferregård for påske og st. hans-rente efter tingsvidner. Sagen opsat 1 måned. (9/10).

18. september.

Emmike Eriksen i Thisted på rådmand Mogens Niensens vegne fremlægger en obligation og pantebrev fra Laurits Seefeld til Øland, udstedt til grev Conrad Reventlow med pant i jordegods. Fæsterne var indstævnet. Mange af dem have afstået deres fæste til andre. Fæsterne forbydes nu at levere afgift til Laurits Seefeld.

25. september.

(21/12 1674) Søren Christensen Skrædder i Næstrup, formynder for sal. Christen Pedersen i Næstrup hans to efterlavede børn fremlægger registrering og vurdering i Christen Pedersens bo. 21/12 1674, hvoraf fremgår, at børnene, Anne og Maren Christensdøtre skulle arve ialt 17 sldl. 1½ mk. 1 sk., og deres stedfader, Svend Sørensen, lovede at forbedre deres arvepart, så de hver fik 11 sldl. Da satte Søren Skrædder i rette, at deres moder, Maren Christensdatter, som efter at hendes fæstemand, Svend Sørensen er afgået ved døden for rum tid siden i år, hver dag forøder og bortfører af boets gods og ikke har villet holde skifte efter loven, skal betale hver af pigerne 11 sldl. med anvendt bekostning.

Dom: Hun skal betale, og hvad børnenes underholdning, til de bliver 18 år, angår, da synes det billigt, at der af herredsfogeden og vurderingsmændene bliver dem noget godtgjort af boet, dersom moderen ikke vil beholde dem hos sig.

2. oktober.

(31/7). Fru Helvig Krabbe, oberst Kruses til Spøttrup, lader fremkalde folk, der vidner, at Niels Tomsen og hans datter har slået lyng på den gårds ejendom i Torsted, som Anders Jensen på Bach iboede og fradøde, og Niels Tomsen førte det hjem. Mogens Christensen vidner, at han så én gang, at de slog lyng sønden til Sjørringhøj, som han ikke vidste rettere, end at det hørte til den nævnte gård. Mads Christensen norden kirken vidnede, at han så Niels Tomsen stå sønden floeden (flo=sted, hvor der står vand om vinteren, men som regel er tørt om sommeren) og skar tørv, og han vidste ikke rettere, end at det tilhørte nævnte gård. Andre vidner, at de har set Niels Tomsen, hans kone og datter grave både brændtørv, vottørv (vogtetørv) og fladtørv og slået lyng på nævnte gårds grund. (16/10).

Jens Nielsen i Sjørring får afkald fra Bertel Madsen Munch på Worup øre for arv, som hans sal. broder Christen Madsen i Sjørring, hans efterlavede børn kunne tilkomme efter deres fader og deres sal. moder.

Mandag d. 9. oktober.

(11/9). Hr. Christen Jensen Kobberø i Vang tiltaler igen Lisbeth Pedersdatter og Anders Christensen i Ferregård for påske- og st. hans-rente for to år, efter at sidste dom faldt. De siger, at de har ydet sådant før, men ikke siden hr. Christen begyndte at tage kvægtiende in natura. Tingsvidnerne siger også, at de har ydet rente før, men ikke, hvor meget. Nu deponerer de i retten påskeæg for to år, nemlig to snese og for st. hansrentes korsost, 2 oste på 7 mark hver, for tiden, siden bemeldte dom faldt. Påske-kagen mener vi ikke, nogen dommer vil tilkende præsten, thi når han tager kornet på kærven, tager han også kagen med sig.

De tilbyder endvidere at give penge for dette års kvægtiende, af et føl 2 sk., af en kalv 1 sk., af en gris ½ sk., af 1 føl 2 sk., af 7 kalve 7 sk., og af 6 grise 3 sk. efter gammel skik og sædvane og efter hr. Christens kaldsbrev, og de mener, at han ikke kan bevise med privilegier eller kgl. tilladelse, at der er tillagt præsten mere, end fra arilds tid er givet.

Dom: Jeg tilfinder hr. Christen forskrevne rente, nemlig æg og ost for de nævnte to år, siden dom faldt at modtage, eftersom der ikke for mig bevises i tal eller vægt, hvor meget de burde give. Hvad påske-kagen angår, da eftersom hr. Christen modtager sit korn på kærven, ved jeg ikke at kunne tilkende Anders Christensen og hans moder at give påske-kage, men frifinder dem for tiltalen, for hr. Christen beviser anderledes med kgl. benådninger og privilegier.

16. oktober.

(2/10). Helvig Krabbe, Mogens Kruses til Spøttrup, lader tiltale Niels Tomsen i Torsted (hans datter er Ingeborg Nielsdatter) efter tingsvidner, hvorefter han har slået lyng og gravet forskellige slags tørv på ejendom til den gård, sal. Anders Jensen på Bakke før iboede og fradøde.

Dom: Niels Tomsen har forset sig grovelig og bør til den gode frue betale 3 mk. for hver grøft og lyngslet årlig, indtil jorden på ejendommen bliver så god, som den var, før han befattede sig dermed. (30/10).

23. oktober. Intet.**30. oktober.**

(16/10). Helvig Krabbe, Mogens Kruses til Spøttrup, lader fremkalde synsmænd, der har synet den gårds ejendom i Torsted, som Anders Jensen på Bakke sidst påboede. De så, at i en grøn hauffue (hove) vesten til, som gården havde stået, var gravet 40 vuttørfue. Ved floden var gravet 16 vogtetørvgrøfter (vogtetørvene var lange strimler). Der er vider optalt, hvor mange vogtetørv, der er gravet andre stede, og hvor meget lyng, de skønner er slået.

Jens Nielsen, foged på Sindbjerggård i Mors, gav til kende, at han af amtmanden var indkaldt som vidne, men da han ikke fornam, at nogen fremæskede ham for at vidne om noget, og han lå på sin rejse til Ribe i husbondens ærinde, så han ikke vidste at kunne møde, hvis han igen blev fremkaldt, havde han nu med sig en kundskab, som han havde udgivet og underskrevet og ville være fuldt ud genstendig, og som han nu tilbød lensherrens fuldmægtig, Peder Marchurs(en).

6. november.

Peder Bendixsen i Vester Vandet irettelægger obligation og pantebrev fra Jørgen Nielsen på 125 rdl., som Peder Bendixsens formand, sal. Poul Salmansen havde fået en obligation for, men denne obligation er nu tilbageleveret. Pant i bøndergods, som Jørgen Nielsen har arvet efter sin fader, nemlig Skærbæk i Sejerslev sogn, Mors Nørre herred, som Peder Skammelsen ibor, og i Sønder Arup i Hanherred en gård, som Jens Christensen ibor, samt tredjeparten i Djernæs Mølle i Vang sogn.

Peder Bendixsen i Vester Vandet tiltaler nogle folk for skyld efter breve til hans formand, Poul Salmansens.

Dom: De skal betale osv.

Mads Mikkelsen i Tindstrup får afkald og kvittering fra Jesper Mikkelsen, født i Sårup, Mads Christensen ved Torsted kirke på sin kone, Bendet Mikkelsdatters vegne og Karen Mikkelsdatter på egne vegne for arv efter deres fader Mikkell Christensen, som boede og døde i Sårup efter skiftebrev 1668 16/6, hvilke arvelodder Mads Mikkelsen var væрге for. (13/11).

Peder Marquorsen i Thisted på amtmandens vegne har stævnet Peder Pedersen, forvalter over Ørum og tilliggende gods, til at vidne. På hans vegne mødte Niels Mortensen i Hillerslev, og irettelagde en vidneseddel, hvori Peder Pedersen vidner, at han 26. september i amtmandens stue havde hørt borgmester Morten Tomsen berette, at en person, Christen Lauritsen, der var født i Rolighed, kom i hans tjeneste forleden st. hansdag, og at han siden havde tjent ham. Laurits Seefeld (til Øland) påstod nu, at han ville have ham indskrevet som soldat for noget af hans gods, men borgmesteren svarede, at de vel kunne tage ham, men ikke med hans vilje. Niels Mortensen vidner, at han har hørt det samme. (Sagen fortsætter).

Peder Marchursen på amtmandens vegne irettelægger en vidneseddel, hvori Jens Nielsen, foged på Sindbjerggård vidner det samme som ovenfor. Indstævnet er Laurits Christensen i Rolighed (Sønderhå sogn) og hans søn Christen Lauritsen.

13. november.

(6/11). Mikkell Poulsen i Vang får afkald fra Mads Mikkelsen i Tindstrup, der er væрге for tre af sal. Mikkell Christensens børn i Sårup, nemlig Bended Mikkelsdatter, Kirsten Mikkelsdatter og Karen Mikkelsdatter, for arv efter deres sal. fader. Arven har stået hos deres stedfader, Mikkell Poulsen.

20. november.

Laurits Seefeld til Øland tiltaler to mænd i Sundby for resterende tiendekorn. Dom: De skal betale osv.

Jens Andersen Frøst i Tindstrup tiltaler Christen Andersen i Tindstrup for skyldbyg af den halve gård, han besidder for 2 år, årlig 5 td. byg. Christen Andersen siger, at han har betalt penge på samme landgilde. Dom: Han skal betale osv., undtagen hvad han med kvitteringer kan bevise at være betalt.

(1/4 1672). Christen Christensen Høji Nors på Helvig Krabbe, generalmajor Kruses til Spøttrup hendes vegne irettelægger en beskikkelse, hvori hun beretter, at hun den 4. november blev overfaldet af forvalteren på Råstrup, Jørgen Pallesen, på sin vogn og farende vej med dragen pistol og mange ærerørige ord. Noget af hendes gods befandt sig på Jørgen Pallesens vogn, skønt hun vedkendte sig det, havde Jørgen Pallesen røvet det fra hende. Derfor beder hun alle og enhver, som har overværet Jørgen Pallesens bedrift, at de nedenunder (på beskikkelsen) vil meddele deres relation, som de vil vedstå den, når sagen påæskes. Dateret Nystrup 6/11 1676. Hellig Krabe. Iversdatter. Laurits Seefeld til Øland attesterer derpå, at han og hans hustru, Margrete Catrine Brockenhuis samt Johan Adolph de Clerque og nogle af deres folk var overværende. De kom fra Nystrup på vej ned til det strandede skib. Da kom der en vogn imod dem, og da Laurits Seefeld red hen til den, så han på vognen en del kabel og tov og en del vand-tobak, en tønde østers, en halv tønde, som han

overså og løftede på, og han befandt det at være fra det strandede skib. Den nævnte halve tønde havde kusen skjult og dækket med strå. Kusken berettede, at vognen tilhørte Jørgen Pallesen, som også havde leveret ham det på stranden. Helvig Krabbe anholdt ham og anbefalede, at han fulgte med til stranden til hans husbond, som han påskød og påberåbte sig. Hvad Jørgen Pallesens aktion angår, så var Laurits Seefeld ikke nærværende, da den foregik, og han kan derfor ikke berette om den.

Margrete Brockenhuus attesterer det samme og desuden, at de mødte Jørgen Pallesen ved stranden, hvor han skældte Helvig Krabbe for en tyv, som havde anholdt og berøvet ham hans gods, heste og vogn. Han ville ikke efter begæring navngive, hvem han havde fået dette gods fra det strandede skib af, eller hvad hjemmel han havde dertil. Dernæst for Jørgen Pallesen på sin hest omkring Helvig Krabbe og tog til gevær og uddrog sin pistol og holdt den på Helvig Krabbe, så hun og vi andre ikke vidste vore livs sikkerhed. Så red han til sin vogn, som fulgte os, voldelig bortførte heste, vogn og gods sammen med sin køresvend. Ex Øland. Margrete Brockenhuus.

Johan Adolph de Clerque attesterer ligeledes, at han var overværende, og at det gik til som beskrevet. Det samme gør Jens Jensen, foged på Øland og Jens Torsen på Nystrup.

Jørgen Pallesen møder og svarer, at fruén må bevise, at hans vogn havde været ved stranden og fået de omtvistede varer fra det strandede skib. Han skal nok skaffe sig god hjemmel og kundskab om, at varerne var købt. Før fruén vil tiltage sig noget strandgods, bør hun bevise hvad hjemmel hun har dertil, både hvad grunden angår og hvad hendes frihed angår, da han mener, at adelens privilegier ikke går længere end til strandet gods, som kommer ind uden at nogen følger med eller kommer efter. (Sagen fortsætter).

Christen Høj på fruens vegne gav last og klage over Jørgen Pallesen. (4/12).

27. november.

Hartvig Kås til Ulstrup lader fremkalde Niels Christensen, foged på Ulstrup, som vidnede, at to mænd fra Hørsted havde været på Ulstrup og begæret to øksne, som Christen Poulsen Koustrup skulle have der på gården. Niels Christensen foged svarede, at han ikke vidste, at Christen Poulsen havde øksne at søge der. Christen Poulsen Koustrup er indstævnet på Koustrup, men lader svare, at han ikke kan møde på tinget, da han er lovlig forhindret på grund af kgl. Majestæts korn, som han nu har med at bestille.

Mikkel Mikkelsen Langballe, forvalter på Nebel, lader læse en dom af Hillerslev herredsting 7/11 1676, hvorefter en bolig i Øster Vandet, beboet af Christensmed, som efter Jens Sørensen Agt, forrige foged på Øland, hans obligation er pantsat til Mikkel Langballe, bør følge denne, indtil den bliver lovligt indløst. Christen Smed er til stede og lover at svare ham sine afgifter.

4. december.

(20/11). Christen Høj i Nors på Helvig Krabbes vegne irettelægger en kaldsseddel til Jørgen Pallesen på Råstrup, samt et tingsvidne af 20/11 sidst, og et købebrev dateret stranden for Nystrup grund, 1. november i sin mening, at Helvig Krabbe har købt den indstrandede galliot med sit indehavende gods af skibsfolkene. Desuden irettelagde han en toldseddel, udstedt af tolderen i Thisted Dierich Vellemsen på det fornævnte indstrandede gods og et indlæg om samme sag, dateret Nystrup, underskrevet Helvig Krabbe. Jørgen Pallesen påberåbte sig vidner, og derfor opsatte dommeren sagen en måned. Da dokumenterne ikke på grund af tidens korthed ikke ord for andet kan indføres her for retten, da om nogen af parterne begærer opsættelsen fuldt efter dokumenterne beskrevet, skal de alligevel få det, eftersom de herefter i tingbogen indføres. (Sagen fortsætter).

Unge Christen Christensen i Nors på Jørgen Pallesens vegne fremlægger en fuldmagt fra amtmanden, som anbefaler ham til at svare på Jørgen Pallesens vegne til hjemting og landsting. Han fremkalder derefter Peder Jensen, ladefoged på Råstrup, Jens Andersen, ladefoged på Todbøl og Jens Olufsen Bødker i Hundborg, som vidner, at de den 4. november var ved stranden, hvor det lidet sildeskib eller bojert var kommet på land, da så de Jørgen Pallesen ved stranden, og han havde ikke nogen køresvend eller vogn hos sig eller fornåm, at han fik noget af det indstrandede gods. Tomas Årup, karl på Råstrup, vidnede at 4/11 kørte han til Klitmøller med to td. byg fra Råstrup og igen hentede en halv tønde sild og noget gammelt kabel, en lille tønde østers og noget optrævlet tobak efter Jørgen Pallesens ordre. Han kørte fra stranden og sad på den halve tønde, som han havde lagt noget hø på. Da kom Laurits Seefeld med en karbass i hånden og truede ham ligesom Helvig Krabbe, Johan Adolff de Clerque og to karle gjorde og lod opkaste det, der var i vognen, og med magt og trusel tog ham med heste og vogn med til det indstrandede skib. Da kom Jørgen Pallesen og bad ham vende om, og ikke han så, at Jørgen Pallesen gjorde andet, end at han hermed var ilde tilfreds. Hvis det havde været en mand, der sådan med magt havde bortrøvet hans heste og vogn, ville han på timen have skiftet det med ham.

Derefter fremkom for retten Claus Herluf Pors Hvide og vidnede, at han havde overværet samme aktion, og han så, at Jørgen Pallesen red til sin køresvend, der fulgte efter Helvig Krabbes vogn, og spurgte, hvad han havde der at bestille. Så red han til Helvig Krabbes vogne, og da havde han sin pistol i hånden, men hanen var ikke spændt, og han rørte ikke ved nogens bryst med pistolen. Da red han til Jørgen Pallesen og bad ham ride med sig og ikke holde der og skændes. Han hørte heller ikke noget æreskændende ord af nogen.

Desuden vidnede han, at han havde leveret Jørgen Pallesen 1 tønde østers, som han skulle fly ham til hans fader (svigerfader) Enevold Kås på Lyngholm, og så meget som 1½ eller 2 alen tobak, mere eller mindre kunne (han) egentlig ikke vide, havde han givet Jørgen Pallesen, som han havde ført med sig fra hjemmen at ville have brugt der på stranden. Dertil ville han være hans hjemmel.

Indstævnet er på Nystrup Helvig Krabbe og på Djernæs Johan Adolf de Clerque og på Øland Laurits Seefeld og hans frue og ladefoged. (Sagen fortsætter).

Christen Christensen Høj i Nors på Helvig Krabbes vegne irettelægger en kaldsseddel mod Jørgen Pallesen på Råstrup, med Jørgen Pallesens egen hånd til bekræftelse. Dernæst irettelagde han et tingsvidne af 20. november, og et købebrev, hvori Jørgen (senere: Giørg) Hunter, skipper på den lille engelske galiot Prosperitus et Vente, på egne og medrederes vegne fra York i England sælger skib og gods til fru Helvig Krabbe. Samme vrage var indstrandet på Nystrup grund og endels den 1. november om morgenen. Undtaget fra salget er hans, bådsfolks og passagerers klæder og kister, som vi har forbeholdt os. Han er veltilfreds med den gode frues betaling og vil være hendes hjemmel. Skibsfolkene og passagererne, så mange, som kan skrive, underskriver (med navne).

Derefter irettelagde han en toldseddel, udstedt af Dierich Villemesen i Thisted (specificeret, bl.a. saltede sild, tobak, våde gryn, mel og brød, fisk og tovværk, ankere og sejl og vanter, og galioten selv), ialt vurderet til 300½ rdl. Told heraf 12 % er 36 rdl. 6 sk. Dateret Thisted 9. november 1676. I toldseddelen kaldes Helvig Krabbe ærlig og velb. frue, fru Helvig Krabbe, strenge hr. generalmajor Mogens Kruses til Nystrup. Så irettelagde Christen Høj et indlæg, hvori Helvig Krabbe påstår, at hun efter søretten var berettiget til at købe skib og ladning af skibsfolkene, og sætter i rette,

1. Om Jørgen Pallesen ikke er pligtig til at nævne skøde og hjemmel til de koster, hjemmelsmand, der er så fuldmyndige og vederhæftige, som det sig bør efter recessen, eller lide for sin vanhjemmels brøst.

2. Angående de købebreve, som Jørgen Pallesen påberåber sig, så vil jeg have mig forbeholden at føre vidner på, om nogen uærlig mand eller strandtyv skulle ville bære vidnesbyrd imod mig, og om end han kan have lovligt købebrev, dog alligevel skal give lov, at han ej er en tyv eller tyvs medvider. Angående at Jørgen Pallesen synes at gøre nogen pretention på Nystrup grund og ejendom, hvor skibet er strandet, hvad dog denne sag og hans ulovlige forhold ikke vedkommer, står det ham frit for at dele efter loven og recessen. Så skal der efter lovlig medfart svares videre. Kan han ikke ret mindes adelens privilegier, kan han overse dem bedre en anden gang hjemme. (Han havde tidligere sagt, at adelens privilegier, så vidt han huskede, kun sagde, at (osv.)

3. Angående, at Jørgen Pallesen har beskyldt mig for at være tyv, da har jeg kun bedt hans kusk om at køre kosterne til den mand, han påberåbte sig, hvilket efter loven på mange steder findes tilladeligt. Og sætter jeg derfor i rette, at Jørgen Pallesen bør lide, som sig vedbør, og selv være samme mand efter loven (selv være tyv).

4. Angående Jørgen Pallesens trusel med gevær sætter jeg i rette, at han bør at lide, som vedbør samt at gælde sine 40 mark og at dømmes i kongens vold. Jørgen Pallesen begærer herimod at føre vidner. Sagen opsat 1 måned. (15/1 1677).

11. december.

Anders Nielsen på Korsborer i Vang sogn fremlægger registrering og vurdering i boet efter sal. Maren Poulsdatter, som havde sin værelse der. Hendes broder er Niels Poulsen i Hove. Hendes sal. mand var Laurits Bertelsen. Boet insolvent.

Christen Villadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, tiltaler Christen Frøsts enke i Torsted for skyldige afgifter og for leveret sædebyg.

Dom: Hun skal betale.

Jens Andersen, ladefoged på Todbøl, tiltaler Niels Tomsen i Sundby og Svend Iversen i Skjoldborg for skyldige afgifter.

Dom: De skal betale.

Niels Tomsen i Torsted tiltaler Peder Pedersen Ulgård i Silstrup på sin datters vegne og skylder ham for 7 sidl.

Dom: Han skal betale.

18. december.

Isach Pedersen i Tilsted lader fremkalde synsmænd, som har været i Lyngbjerggård i Tilsted og synet et spædt barn, ca. 12 uger gammelt. De så ikke andre tegn til hendes død, end som det kunne være af helsot.

Finis, på dette år ende.
Gud os alle sin nåde sende.

Herredsfoged: Lauge Olufsen i Harring.
Skriver: Tomas Jensen Ålborg.

Fol. 1. autorisation ved amtmand Jørgen Friis, dat Bisgård, 6/1 1677.
Fol. 1 b. Sandemænd og ransnævninger. 1677.

Sandemænd:

1. fjerding:

Mads Mikkelsen i Sundby
Jens Villadsen i Skjoldborg

2. fjerding:

Christen Svendsen i Førgård
Jens Christensen i Østergård i Snejstrup

3. fjerding:

Niels Nielsen i Tvorup
Peder Ovesen i Vangsgård

4. fjerding:

Anders Nielsen i Torsted
Niels Terkelsen i Næstrup

Ransnævninger:

1. fjerding:

Jens Tomsen i Skjoldborg
Peder Madsen ibd.

2. fjerding:

Bolle Christensen i Hundborg
Søren Laustsen i Hvalstrup

3. fjerding:

Tomas Andersen på Bak i Tvorup
Jens Andersen Overgård i Vang sogn

4. fjerding:

Niels Nielsen i Skuorup, kom fra Vang
Christen Jacobsen i Dollerup.

I Jesu Christi Navn.

Snapsmandag 8. januar. Intet.

15. januar.

Søren Christensen i Næstrup fremlægger registrering og vurdering i boet efter sal. Svend Sørensen i Næstrup, hans søn, 1676 17/10. Enken var blevet advaret,

at der skulle skiftes rette 30. dag, men det var ikke sket, hvorfor herredsfogeden befalede, at registrering skulle ske, da der var umyndige børn og en del gæld, og man ikke kunne vide, hvorledes boet var beskaffen, eftersom det var lang tid siden, Svend Sørensen døde. (Se tingbog 1676). Enken er Maren Christensdatter. Børnenes værge er deres farbror Niels Sørensen i Hillerslev. Boet er insolvent, og der bliver gjort udlæg til de privilegerede kreditorer, samt til Søren Christensen, som er en fattig, gammel, bedaget mand, for, hvad boet skylder ham. Resten får kun delvis dækket deres krav, da der ikke findes flere midler i boet.

(11/12 1676). Tomas Jensen, skriver, tilbyder fru Helveg Krabbe de dokumenter, 5 breve, hun har indleveret, om hun eller hendes fuldmægtig vil modtage dem, og gå i rette, da sagen er opsat til i dag. Da hendes fuldmægtig, Christensen Abilsen sagdes at være syg, blev sagen endnu opsat 14 dage. (29/1).

22. januar.

Jens Tomsen i Skjoldborg på sin søster, Anne Jensdatter, sal. Clemed Pedersens, hendes vegne fremlagde registrering og vurdering 28/12 1676 i boet efter Clemed Pedersen i Sønder Skjoldborg. Til stede Jens Tomsen på sin søsters vegne, Peder Pedersen i Ås på hans broderdatter Zidsel Clemedsdatters vegne, Anders Pedersen i Ås på hans broderdatter Maren Clemedsdatters vegne. Zidsel er af Clemed Pedersens første ægteskab og skal have arv efter hendes moder. Peder Pedersen skal modtage hendes arvelodder, som er 67 sldl. 1½ mk. 5½ sk. og beholde hende hos sig. Enkens egen datters arvelod, 12 sldl. 1½ mk. 5½ sk. bliver hos moderen, som skal sørge for barnet. (12/2).

Hæderlige og velagtede karl Jacob Nielsen Sperrind har stævnet Poul Andersen (!) i Silstrup hans steddatter Anne Andersdatter for lejer målsbøder og forlanger udlæg i hendes arv, som bemeldte Poul Pedersen har hos sig, efter hendes sal. fader. Poul Pedersen svarer, at han ikke er hendes formynder. Jacob Nielsen svarer, at Poul Pedersen med skiftebrev bør bevise, at han er fri for samme arvelod.
Sagen opsat 1 måned. (25/6).

Jacob Nielsen Sperrind tiltaler Poul Pedersen og Svend Olufsen i Silstrup for resterende afgifter for flere år.
Dom: De skal betale.

29. januar.

(17/7 1676). Ungest Christen Christensen i Nors (= Christen Christensen Abelsen, se fol. 11) på Jørgen Hansen (i Horsens) hans vegne har 1675 ladet foretage syn over den gård, som sal. Peder Lauritsen iboede, og som Jens Frøst havde i fæste. På gården bor nu Christen Andersen. Der var kun en ko, tre høster og fire får. Af den halve gård havde Jens Frøst ikke ført avling til gården, som det ligger til, men til den gård, han påbor. De så også marken, bl.a. var der sået havre i et fald, 10 td. havre, og Christen Andersen sagde, det var

fjerde kær. Deraf mente synsmændene at kunne se, at jorden var udslæbt og forringet.

Synsmændene møder nu og siger, at de har vidnet om deres syn én gang i 1675, og ikke vil vidne mere, undtagen hvis der mangler noget i deres forhen indførte vidne. Tinstrup bymænd er indstævnet, men mødte ikke. (26/2).

(15/1). Tomas Jensen, skriver, tilbød igen Helvig Krabbe hendes fem breve, om hun ville modtage dem og gå i rette, eller nogen på hendes vegne, da det i dag er seksugers-dag. Ingen var mødt for at gå i rette.

5. februar.

Laurits Andersen i Næstruppård, kirkevæрге, tiltaler folk for resterende landgilde og tiende.

Dom: De skal betale.

12. februar.

(22/1). Anne Jensdatter, sal. Clemed Pedersens i Skjoldborg leverede til Peder Pedersen i Ås 20 sld. i god, gangbar mønt som afbetaling på hans broderdatter Zidsel Clemedsdatter, hendes arv. efter hendes fader. (15/10).

Jacob Sparre til Råstrup lader fremkalde Anne Sørensdatter, født i Nørhå, som bekendte, at en karl, Peder Jensen Førby, som tjente Jacob Sparre, var barnefader, og barnet var tillagt hos hendes svoger, Jens Jepsens i Jannerup, hvor hun havde sit tilhold.

19. februar: Intet.

26. februar.

(29/1). Jens Frøst i Tinstrup fremkalder mange vidner, der beretter, at Jens Frøst årlig har ført gødning fra den gård, han bor på til sal. Peder Lauritsen Munchs gårds ejendom, såvidt fornøden gjordes for den halve gård, og Christen Andersen på den anden halve part. Endvidere vidnede de, at når man brød havresædjord op, da såede man i fire år, og så skulle det ligge ud lige så længe, og andet havresædjord optages andetsteds, og det bruges altid uden gøde, så jorden er dermed ikke udslæbt eller fordærvet. De vidner, at i gode år kan de vel føde 6 heste, 2 køer og 8 får med gårdens avl, men når det er nøeg afgrøde, kan de ikke føde så meget. (27/5).

5. marts.

Niels Christensen Skiøt i Janderup får afkald på arv fra Karen Jens datter, sal. Jens Tøgersen og Else Nielsdatter i Janderup deres datter, på arv efter hendes forældre, som hun har fået, fordi hun er en fattig og gammel, skrøbelig stakkel, med hendes frænders vilje og samtykke, nemlig Christen Nielsen i Janderup og Niels Nielsen i Snejstrup, hendes morbrødre. (Sagen fortsætter).

Ovennævnte Karen Jensdatter tager sin morbroder Christen Nielsen i Janderup i hånd og takker ham for det værgemål, han har været i for hendes fædrene og mødrene arv.

12. marts. Intet.

19. marts.

Tomas Jensen, skriver, tiltaler Mikkil Sørensen i Silstrup for skyld for korn og malt.

Dom: Han skal betale osv.

26. marts.

Rådmand Morten Andersen i Thisted fremlægger et kundskab angående konsumtionsbetjentenes opførsel, nemlig Peder Frederiksen, Niels Sørensen og Mads Pedersen. De kom 13. februar 1677 ind til hans kone, Kirsten Justdatter, da han selv var i Ålborg. De forlangte at se det læs mel, som de havde hørt var kommet ind ad hendes port om natten. Hun svarede, at der aldrig var kommet mel ind om natten, uden at der var betalt konsumtion af det. Peder Frederiksen truede hende med en kæp og jøg hende ud af sin stue og ud i bryggeret. Så opslog de alle kamre og døre, men de fandt intet. Så gik de til stalden, og slog dem ind for hunden og gik op på staldloftet. Da de kom ind igen, fandt de noget brændevinstøj, som stod i et kar, som var brændt, og det var ikke tjenlig til andet end at give svin. Dog skrev betjentene krone på samme kar. Morten Andersens hustru spurgte, om de ikke ville have mænd ind at se det, men de svarede nej. Hun sagde så: Da får jeg at have mænd ind at bese det, for at det ikke skal siges, at der var andet, end det er. Hun bad så vidnerne blive inde, til hun fik sendt bud efter byfogeden og seks mænd, der kunne bese det og se, at det var det samme kar, de havde skrevet krone på.

Underskrevet af Knud Andersen i Kjærgård i Næstrup, Peder Pedersen ibd. og Peder Christensen i Øster Vandet. Betjentene er indstævnet, og desuden Oluf Hansen, også konsumtionsbetjent, til vidnespårør.

Registrering og vurdering i boet efter Christen Christensen ved Led i Hundborg. Enken er Jahan Jensdatter. Arvinger er Jens Smed i Snedsted på egne vegne, Jep Smed i Brunshove på egne vegne, Jens Christensen i Hald på sin kones vegne, Laust Christensen i Søndergård på hans kones vegne, Christen Sørensen i Damsgård på sin og sine søskendes vegne, Tomas Sørensen på egne vegne, Niels Nielsen på egne og søskendes vegne, Christen Søe i Janderup på egne vegne og søskendes vegne, Christen Nielsen på egne vegne og Salman Christensen på sin kones vegne.

2. april.

Registrering og vurdering i boet efter sal. Jens Christensen, som boede og døde i Nørby i Skjoldborg. Konen, Maren Christensdatter var til stede på egne vegne, Poul Jensen i Nør Skjoldborg, den sal. mands søn på egne og søskendes vegne. Han har den halve gård og skal nu føre opsyn med den anden halve gård. Intet at arve.

Christen Villadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, lader lyse efter Svend Christensen, som rømte fra en bolig i Nørre Skjoldborg, og som nu er udskrevet til soldat, samt efter Mads Mikkelsen i Sundby, som også er udskrevet til soldat, men rømte. (Han var gift). (23/4).

Niels Mortensen, født i Torsted fremlægger et stedsmålsbrev, hvorefter Ejler Jacobsen på egne og medarvingers vegne under Niels Mortensen halvparten af den gård i Torsted, som Niels Ibsen ibor, som er $7\frac{1}{2}$ td. 1 skp. hartkorn, for en afgift årlig af $3\frac{1}{2}$ td. byg, men han skal svare alle skatter. Hans gårdpart er øde, og ingen ville antage sig den, hvorfor Niels Mortensen nyder gården i 5 år fra 1672. Fra 1677 kan han nyde gården efter ny akkordering eller kvittere den. Han opsiges nu gården til Volborg dag.

9. april.

Tomas Sørensen i Nørgård i Nørhå har ladet stævne Jørgen Kås på Faddersbøl og hans foged Peder Christensen Rysgård og irettelægger et tingsvidne af Vestervig birketing 26/3 sidst, hvorefter tre, der havde været ansat på Vestervig vidner, at Peder Christensen Rysgård havde hentet sædekorn på Vestervig 1675, $13\frac{1}{4}$, 10 td. byg, 10 td. havre og 2 td. rug. til Jørgen Kås. Han kræver kornet betalt.

Peder Christensen Rysgård protesterer og siger, at det først må bevises, om kornet er betalt eller ikke. Sagen opsat 1 måned. (25/7).

23. april.

(17/7 1676). Hr. Oluf Nielsen i Hundborg lader fremkalde synsmænd, der har synet Dalgård i Sjørring og vurderet dens brøstfældighed og jorden. De talte mange fladtørvgrøfter nogle norden søen ved Hiordehøj. Hvis der ikke havde været gravet, skønnede de, at der kunne have groet slågræs. (30/4).

(26/2). Christen Villadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, fremkalder Niels Andersen i Sundby, der som lægdsmand havde været på vej til Ålborg med Mads Mikkelsen, som havde kastet sig til at være soldat, men da de kom til Bromølle, mødte de Niels Bertelsen fra Elsted, som netop havde været i Ålborg med en soldat. Da sagde Mads Mikkelsen: Vil de tage sådanne karle til soldat, som jeg er. Nu er jeg soldat. Niels Bertelsen svarede ja. Da gik Mads Mikkelsen til Niels Bertelsen og satte sig i vognen til ham, og de kørte tilbage vester på. Christen Villadsen gav last og klage over Niels Bertelsen.

Jens Hansen, amtskriver, lader fremkalde vidner om øde gods, nemlig en ejendom til Tvorup kirke, som Peder Christensen påboede, men nu har ligget øde henved 20 år, fordærvet af sandflugt. Desuden en gård i Vang, som Jens Andersen boede på, og som skylder 6 td. Den har været øde og ubrugt 3 år, men er nu igen antaget. I Torsted er der en gård af forrige Peder Madsens gods, som skylder 13 td. 2 skp., og som Anne Jensdatter påboede. Der har ikke været betalt skat af den i nogle år.

Hr. Christen Pedersen i Agerholm på Christen Jørgensen i Ø. Vandet hans vegne irettelægger et tingsvidne af Hundb. herredsting 1647 17/5 angående en kontrakt, hvori hr. Peder Christensen Øland i Agerholm, Anders Skrædder i Skaarup, Moest Pedersen i Tanderup og Mads Torsen i Vestergård i Ø. Vandet vidner, at de har været i Vig og forligt Christen Jørgensen, født i Nors sogn, på hans fæstemø Ingeborg Christensdatter i Vig hendes vegne og Oluf Andersen i Vig om, hvad Oluf Andersen skulle give Ingeborg Christensdatter årlig hendes livstid for kost og klæde, eller også Oluf Andersens livstid, nemlig to td. rug og 1 td. byg. Hun er hans steddatter, og født i Vig.

Hr. Christen sætter i rette, at Oluf Andersen skal betale eller også hans søn Christen Olufsen, da Oluf Andersen efter hr. Christens mening er fledføring, hvorfor Christen Olufsen efter Jyske Lov skal betale.

Dom: Oluf Andersen skal betale. Hvad påstanden om fledføring angår, da foreligger der ikke noget bevis, og en sådan handling skal efter loven tinglyses for at være gyldig. Heller ikke er det kundbart, at Oluf Andersen er fledføring. Derfor vil dommeren ikke kende om dette, før anderledes er bevißt derom.

30. april.

(23/4). Jesper Andersen i Kallerup på sin svoger, Christen Madsen i Dalgård i Sjørring hans vegne lader fremkalde synsmænd, der har synet Dalgård. Nævnt en kakkellovn i Stuen.

Indstævnet er Gertrud Mikkelsdatter, sal. hr. Lauritses og hr. Oluf Nielsen i Hundborg. (Sagen fortsætter).

Jesper Andersen i Kallerup på Christen Madsens vegne fører vidner på, at to mænd, der har boet i Dalgård før Christen Madsen, har gravet fladtørv ved Hiordehøj, og det har Christen Madsen også gjort. Det andet sted, der var gravet, ligger, hvor alle mænd gravede fladtørv og møntørv i deres skifter hvert år. (7/5).

(3/7 1676). Peder Pedersen forvalter på Ørum, lader fremkalde vidner, der har været på Tomas Sørensens gård i Kallerup, da Valdemar Skrams foged hentede Tomas Sørensen, der skulle være soldat. Hans moder Jahan Lauritsdatter vidner, at han ikke er kommet til stede siden, og at han ikke har nogen, der kan tage sig af gården og pløje og så, mens han er borte. Valdemar Skram er stævnet. (Sagen fortsætter).

Peder Pedersen, forvalter på Ørum, har ladet foretage syn over Tomas Sørensens gård i Kallerup. Valdemar Skram stævnet. (Sagen fortsætter).

Peder Pedersen på Ørum tiltaler Tomas Sørensen i Kallerup og Christen Frensdens i Nør Skjoldborg for skyldige afgifter.

Dom: De skal betale. (14/5).

Jens Hansen, amtskriver, lader fremkalde vidner angående, at en trediepart af Niels Tomsens øde gård i Torp har været øde de sidste 2 år.

Laurits Nielsen i Thisted har ladet syne græsningen til den gård i Tilsted, som Anders Frøst påboede.

(17/6 1676). Christen Agerboe i Tilsted har ladet syne græsningen til Laust skomagere øde gård i Tilsted.

7. maj.

(30/4). Hr. Oluf Nielsen i Hundborg fremkalder mænd, der har synet tørvegrøft i mark og eng, som hører til Dalgård i Sjørring, og agrene til gården. (Marknavne fx. Bølmer, Tregerhøj, Spandals bakke). (28/5).

Anders Andersen Frøst, født i Tilsted, begærer skudsmål af 24 mænd. De vidner, at hans fader er Anders Andersen Frøst, før boende i Tilsted, nu borger i Thisted, og hans moder var nu sal. Maren Jensdatter. Han har skikket sig vel osv., uden at han skal være sigtet for lejermål af to kvinder.

(17/6 1676). Hr. Poul Jensen i Sjørring lader forbyde Anders Andersen i Søgård, Peder Sørensen Smed ibd. og alle andre at tøjre eller lade deres kreaturer opæde eller nedtæde græs og korn på Slumstrup ejendom.

Jahan Jensdatter, sal. Christen Christensen ved Led i Hundborg hans enke får afkald på arv efter ham fra Christen Nielsen Søe i Janderup på egne og samtlige hans søskendes vegne.

14. maj.

(30/4). Peder Pedersen, forvalter på Ørum, fremlægger tingsvidne og pantebrev, hvori Valdemar Skram pantsætter to gårde. Peder Pedersen har overtaget pantet. Nu tiltaler han Valdemar Skram, fordi han har ladet tage den ene af mændene, Tomas Sørensen i Kallerup til soldat og ført ham bort, hvorfor gården er blevet øde, og Peder Pedersens panteret dermed forkrænket. Sagen opsat 6 uger. (18/6).

21. maj.

(26/2). Jens Andersen Frøst i Tingstrup lader fremkalde mænd, som har synet den gård, i Tindstrup, som sal. Peder Laustsen Munch fradøde, og som Jens Frøst havde i brug i nogle år. De vidnede, at der var ikke en gård i Tindstrup by, der var så vel ved magt som den. Indstævnet er Jørgen Hansen i Horsens hans fuldmægtig.

28. maj.

Jørgen Kås til Faddersbøl forbyder alle at bygge eller lade bygge huse, folde eller andet i Snejstrup klit eller inden Faddersbøls enemærker.

Jens Christensen i Silstrup på egne og Christen Pedersen i Østergård i Silstrup hans vegne har ladet syne græsningen til Mikkel Sørensens øde gård i Silstrup.

Christen Christensen Abelsen i Nors på husbondens vegne har ladet syne den gård i Torsted, som Niels Mortensen påboede, og Hulgård som Mikkel Andersen før påboede. Der var ralingshuset et jordhus.

Niels Andersen i Torsted ved kirken på egne og Jens Salmansens vegne har ladet syne og taksere græsningen til den øde gård i Torsted, som Jelle Christensen sidst påboede. (18/6).

Christen Mortensen i Torsted har ladet taksere græsningen til den øde gård i Torsted, som Anne Jensdatter sidst påboede.

(7/5). Peder Christensen ved Janderup kirke på hr. Oluf Niensens vegne spørger Christen Madsen, hvorfor han drog fra Dalgård i Sjørring. Han svarede, at han ikke kunne svare fuld skyld til Gertrud Mikkelsdatter efter kontrakten mellem hendes sal. mand hr. Laurits Madsen, i disse besværlige tider. Han og hans broder, Mads Madsen, havde været hos Gertrud Mikkelsdatter og bedt om afkortning, eftersom han umuligt kunne give fuld skyld. Fik han det, ville han blive ved gården og stræbe med den, så længe han kunne. Hun svarede, at hun ville have hendes, enten han kunne blive ved gården eller ej.

11. juni.

Anders Pedersen på egne og medbroder kirkeværges vegne fremkalder mænd, som har synet Tilsted kirke, udnævnt af retten, mur og tag mangler meget. Altertavledørenes hængsler er i stykker, klokkehuset skal opnagles af ny m.m.

Niels Tomsen i Torsted tiltaler Anders Olufsen ibd. for en side flæsk, han har fået. Opsat 14 dage.

18. juni.

(14/5). Christen Christensen, foged på Ørndrup, fører vidner på, at de den 5. marts var på Ørndrup med flere mandkøn, som havde stedt og fæstet lige med dem, og imellem dem Tomas Sørensen i Kallerup, eftersom der var ingen unge karle på stavnen eller i lægdet uden dem, der havde stedt og fæstet. Så kastede de med hinanden, både mænd og unge karle, så mange som var dygtige til Hans Majestæts tjeneste, men de vidste ikke, om det faldt Tomas Sørensen til at være soldat. Andre vidner siger, at de så, at Tomas Sørensen kastede sig til at være soldat. Christen Villadsen spurgte dem, hvor mange øjne hver af dem havde kastet, men det vidste de ikke. (Sagen fortsætter).

Christen Christensen på Ørndrup på Valdemar Skrams vegne fører vidner, der har været i gården i Kallerup, da Otte Skram til Todbøl og Christensen og begærede, at Tomas Sørensen nu ville indstille sig som soldat. Christen

Christensen spurgte Tomas Sørensen, om han havde lidt nogen uret. Han svarede, at han ikke kunne sige, at der var sket ham uret. Det var nok vist, at han selv havde kastet sig til at være soldat. (25/6).

(28/5). Jelle Christensen i Næstrupgård på egne og Niels Terkelsens vegne fremkalder, mænd, som har takseret græsningen til sal. Anders Gregersens ødegård i Næstrup, til Svend Sørensens halve gård, og til en halv gård, som Christen Jellesen sidst havde i brug.

25. juni.

Niels Christensen i Tilsted har ladet taksere græsningen til Mads Tomsens øde gård i Tilsted.

Christen Christensen, foged på Ørndrup, lader fremkalde Karen Pedersdatter, født i Skjoldborg, som beskyldte Anders Pedersen i Skjoldborg for at være hendes barnefader. Han tillagde barnet med hende i hans sal. faders gård i Skjoldborg, som han nu har i fæste.

(22/1). Jacob Nielsen Sperrind tiltaler Anne Andersdatter i Silstrup for lejermålsbøder og mener, at hendes stedfader, Poul Pedersen, der har hendes arv hos sig, skal betale.

Dom: Han skal betale bøden, som så skal trækkes fra i hendes arv.

(18/6). Peder Pedersen, forvalter på Ørum, lader fremlægge Valdemar Skram obligation og pantebrev (osv.) Han har siden anmodet Valdemar Skram om at forskaffe Tomas Sørensen tilbage til gården igen eller en anden dygtig person, da Peder Pedersen ellers lider skade på sine rettigheder trods Valdemar Skrams skadesløshedsbrev. Da det ikke er sket, vil han tiltale ham for den skade, han lider. Der er ført vidner om, hvordan det gik til, da Tomas Sørensen kastede terninger, men ingen kan sige, hvor mange øjne han fik.

Dom: Det synes, som Valdemar Skram kunne have undgået at tage Tomas Sørensen til soldat, og hans vidner strider mod hinanden. Derfor skal han erstatte den skade, der voldes Peder Pedersen, fordi gården er blevet øde. Valdemar Skram har påstået, at dette ting ikke er hans værning, men han har da sin hovedgård Todbøl, hvor han har resideret, når det lystede ham, og i pantebrevet skriver han sig også til Todbøl. Hans vidner er ført her ved tinget, hvor hans fuldmægtig har ført sagen, og ikke før nu har han henskuet sagen til andet ting, og da det nu er seksugers dag, kan sagen ikke opsættes længere. (18/3 1678).

(9/4). Petter Boggers, ridefoged på Vestervig, irettelægger en opsættelse af 9. april, da Tomas Sørensen i Nørgård i Nørhå, delefoged til Vestervig tiltalte Jørgen Kås til Faddersbøl for sædekorn, som hans foged havde hentet på Vestervig. Fogeden, Peder Christensen Rysgård, protesterede og sagde, at det først måtte bevises, om kornet var betalt eller ikke. Sagen opsat flere gange. Casper Simon, forrige forvalter på Vestervig, er bortvejet og ikke kommet til stede igen for at gøre regnskab. Han er dømt ved birketinget og landstinget, og

ejeren af Vestervig, fru Cornelia Bichers, har ladet begære indvisning i hans ringe efterladte gods, både breve og andet. Herimod fremstod Jørgen Kås og irettelagde en kopi af adelens privilegier af 24/6 1661, hvori står, at adelen ikke skal drages for deres fogders værning, og altså skulle hele sagen være ført ved hans eget værning (ikke ved Vestervig birketing). Dernæst irettelagde han et indlæg, hvori han skriver, at alt hvad han har fået af Casper Simon, og alt hvad han er blevet ham skyldig, er betalt, hvorfor han ikke forstår, at han nu igen skal søges af mester Petter, da der ikke forevises noget skyldbrev med Jørgen Kås's navn under, ikke heller noget regnskab.

Dom: Da fruén på Vestervig tiltaler Jørgen Kås for korn, som hans foged for nogle år siden skal have hentet på Vestervig, som tingsvidner på birketinget siger, og at det skulle være husbondens korn, hvorimod Jørgen Kås siger, at han aldrig har begæret noget af den gode frue, men har købt kornet af Casper Simon, forvalter og ridefoged på Vestervig, og at dette er betalt, og da der ikke fremvises med håndskrift eller Casper Simons regnskaber, at kornet ikke er betalt, da kender jeg Jørgen Kås fri for samme tiltale at være.

3. juli.

Valdemar Skram til Ørndrup tiltaler inspektør Christian Henrik Peters, og fremlægger forpagningskontrakt, hvorefter Peters forpagter Todbøl fra 1673 til 1676, og et tingsvidne 8/5 1676 med syn og taksation over Todbøls brøstfældighed. Den takseres til 76 sldl., som nu kræves af inspektøren. Sagen opsat 6 uger. (13/8).

Niels Tomsen (Niels Thomessen Norentofft) Nordentoft i Tøfting tiltaler Mikkeltomsen i Sperring og irettelægger en dom her af tinget 30/8 1675, hvor Niels Tomsen havde irettelagt to gældsbreve fra Mikkeltomsen. Parterne blev forenet således, at Mikkeltomsen ikke skulle betale renter, men kun hovedstolen, og noget havre blev ham eftergivet. Der var siden betalt af på gælden, men der resterer endnu 20 sletdaler, som nu forlanges betalt.

Dom: Han skal betale osv.

9. juli. Intet.

16. juli.

Peder Pedersen i Næstrup opsiger to td. skyld, som han har haft i brug i to års tid i den gård, Rasmus Pedersen før påboede. Indstævnet er Laurits Seefeld og lensmanden.

23. juli.

Christen Madsen Dalgård i Sjørring får afkald fra Peder Madsen i Tilsted og Mads Madsen, nu boende i Dollerup, på arv efter deres forældre Mads Clemmedsen og Anne Pedersdatter, som bor i Sjørring, når de afgår ved døden.

30. juli.

Niels Nielsen, skriver på Vestervig, tiltaler Vestervig tjenere i Hundborg herred for resterende afgifter.

Dom: De skal betale osv.

6. august. Intet.**13. august.**

(3/7). Mads Mogensen i Heltborg, herredsfoged til Refs herreds ting på Valdemar Skrams vegne irettelægger en opsættelse af 3. juli og tiltaler inspektør Christian Henrik Peters for brøstfældighed på Todbøl, som han har haft i forpagtning. Peters ikke mødt.

Dom: Da det i dag er seksugers dag, kan sagen efter recessen ikke opsættes længere, og inspektøren dømmes derfor til at betale, da han ikke har gjort det efter sit løfte.

20. august.

Jens Villadsen i Skjoldborg fører vidner på, at han havde ladet pløje, så og nedharve i en ager på Møgelvang, og at Anders Jørgensen i Skjoldborg havde høstet det og hjemført det, skønt nogle mænd, som de vidner, på Jens Villadsens vegne havde forbudt ham det. Der var ca. 5½ læs og over en tønde i læsset. Tingsvidne. (Sagen fortsætter).

Jens Villadsen i Skjoldborg tillyser Anders Jørgensen et fuldt ran.

27. august. Intet.**3. september. Intet.****10. september.**

Christen Laustsen i Dalgård i Hundborg på Søren Lauritsen i Hvalstrup hans vegne fremlægger registrering og vurdering i boet efter Søren Lauritsens hustru, sal. Dorete Christensdatter. Hendes arvinger, Dorete Christensdatter i Elsted og Laust Andersen i Sønderhå på hendes og egne vegne. Der blev ikke nok til at betale pigens løn i 14 år, men Søren Lauritsen vil betale hende resten med tiden. Hans broder Laust Laustsen i Tvorup havde 36 sldl. til gode. Han får udlagt af boets midler.

17. september.

Jesper Andersen Midiholm (i Hundborg) og Mads Jensen Toft er blevet forliget, efter at de i drukkenskab har været i slagsmål, og Mads Jensen er blevet ilde beskadiget, således at Jesper Andersen skal betale Mads Jensen 20 sldl.

24. september.

Peder Sørensen Smed på sin fader Søren Nielsen i Vorring hans vegne tiltaler Jørgen Nielsen i Tinstrup for gæld, han var skyldig til Søren Nielsens sal. søn, Niels Sørensen, 11 sldl. 12 sk.

Sagen opsat 14 dage.

1. oktober.

Poul Christensen i Vang får afkald fra Maren Nielsdatter i Snedsted sogn på arv efter hendes sal. søster, Dorete Nielsdatter, Poul Christensens hustru.

Jens Christensen, født i Skårup, fremlægger registrering i boet efter hans fader Christen Poulsen i Skårup. Jens Christensen har fæstet boligen. Til stede er arvinger: Hans sønner Niels Christensen på Skårhede, på sine egne og sin gamle moders vegne, Christen Christensen i Skårup på egne og søsters Berete Christensdatters vegne. Anders Christensen på egne og søster Anne Christensdatters vegne. Intet at arve.

8. oktober.

Christen Villadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, tiltaler Ørum tjenere i herredet for resterende afgifter.

Dom: De skal betale.

15. oktober.

(13/2). Anne Jensdatter, sal. Clemet Pedersens enke i Skjoldborg, får fuld afkald af Peder Pedersen i Ås for al arv, Clemet Pedersens datter, Zidsel Clemetsdatter kunne tilkomme efter sin fader og moder.

22. oktober.

Jens Christensen i Tilsted får afkald på arv fra Anders Christensen Skourup ibd. for, hvad hans kone, Maren Poulsdatter kunne tilfalde efter hendes fader Poul Soensen og hendes moder, Kirsten Nielsdatter, Jens Christensens hustru, som endnu lever.

29. oktober.

Christen Christensen Høj i Nors får fuldmagt fra Barbra Tomasdatter i Nors, som gør ham til sin værge og formynder. Han fremlægger registrering og vurdering i boet efter hendes datter Anders Pedersens sal. hustru Zidsel Poulsdatter i Nors. Hendes moder er eneste arving. Anders Pedersen skal have hende i huset, eller hvis de ikke kan enes, skal han bygge et kammer til hende til frammerset, så hun havde en dør dertil og ild og værelse hendes livstid. (Sagen fortsætter).

Christen Christensen Høj på Barbra Tomasdatters vegne spørger Anders Pedersen, om Barbra og han ikke har noget skaftekorn fælles og noget væveredskab og ni får. Anders Pedersen svarer ja, og siger, at hun skal få sin part deraf. Væveredskaberne kan sælges for penge. (Sagen fortsætter).

Anders Pedersen i Nors får afkald fra Barbra Tomasdatter.

5. november.

Christen Villadsen i Skjoldborg på Niels Andersen i Sundby hans vegne fremkalder Morten Andersen, som vidner, at sal. Anders Nielsens enke i Sundby, Else Nielsdatter, har sagt om Niels Andersen, at han har forsøgt at stjæle korn to steder, men blev jaget bort. Else Nielsdatter siger, at det har hun ikke sagt, men det var Morten Andersens egne ord, hvorpå hun vil skaffe vidner.

Christen Pedersen på Bak i Skinnerup på sin søn Peder Christensen Baks børn deres vegne fremlægger en forening mellem ham som børnenes formynder og Laurits Christensen i Skinnerup, som skal være børnenes stiffader. Laurits Christensen skal give børnene 60 sld. som fædrene arv, nemlig 20 daler til hver af de tre børn, Christen Pedersen, Jens Pedersen og Maren Pedersdatter (altså også til datteren) og beholde dem hos sig og skaffe dem føde og klæder såvel som skolegang.

Laurits Jensen i Thisted på sin fader Jens Svendsens vegne tiltaler Jørgen Nielsen i Djernæs for skyld efter bog.
Dom: Han skal betale.

12. november.

Amtsskriver Jens Hansen lader fremlægge vurdering og udlæg i Nystrup for resterende skatter i nærværelse af Enevold Kås og Niels Lange og i overværelse af Wille Ohrning. Der er kun ganske lidt indbo (dog en jernkasselovn med jernfod) lidt besætning og noget korn og hø, ialt vurderet til 184 sld. 1 mk. 14 sk. Indstævnet er Helvig Krabbe, oberst Mogens Kruses i sal. Jens Fjerritslevs hus i Thisted.

19. november.

Peder Pedersen, forvalter på Ørum, lader fremkalde synsmænd, der har synet ejendomme, tilhørende Ørum, angående nedsættelse af skatter på grund af sandflugt og andet, som skal have forringet ejendommene. Nævnt bl.a. en gård i Tvorup, Niels Andersen før påboede, men nu bebos af Christen Mortensen Kløvborg . . . i Snejstrup en ågang, som løber af en sø, kaldes Arsøe, på hvilken ågang er en liden ålegård, hvor Ørum slot er berettiget for 1½ td. åleskyld, som har skattet for 9 td. hartkorn. Ågangen opfyldes tit og ofte i året af sandflugt, som fordærver og øder ålefanget, så de syntes samme part ålegård kan kun svare af 4 td. hartkorn. De besigtigede også en liden ågang ved Sjørring, hvor

tilforn har været en ålegård, som har ligget under Ebbe Jensens gård i Sjørring, som har skyldt 1 td. gårdål og skatter af 6 td., hartkorn. Ågangen er nu aldeles øde, og vandgangen, som har haft sit løb dertil, er næsten eftergroet., uden en liden rende, så der kan ikke gives skat eller skyld deraf. Indstævnet er amtmanden og amtsskriveren.

Mads Pedersen i Sand på Peder Bendixsens vegne har ladet 24 mænd syne den gård i Vang (Trab) som Laurits Christensen påbor. Største delen af marken er overløbet med sand. Den har skattet af 6½ td. hartkorn, men kan efter deres skøn kun skatte af 3½ td.

26. november. Intet.

3. december.

Hr. Poul Jensen Snedsted i Sjørring, herredsprovst, irettelægger afkald på arv efter Mogens Villadsen, som døde i Sjørring præstegård, og som var deres broder og svoger. Arvinger, der er nævnt, er Karen Villadsdatter, sal. Anders Pedersens i Neergård, Maren Villadsdatter, hr. Jens Andersen Sønderberg i Visby hans hustru, Anne Villadsdatter, enke efter hr. Hans Nielsen i Hvidbjerg, Maren Villadsdatter gift med Christen Andersen i Hillerslev. Hr. Poul Jensens hustru er Madaline Villadsdatter. På Anne Nielsdatters vegne underskriver Villads Hansen.

Hr. Poul Jensen i Sjørring på Gertrud Mikkelsdatter, hr. Laurits Madsens enke i Hundborg, tiltaler bønder, der hører under Hundborg præsteembede, for restancer. Hr. Oluf Nielsen Hosum, der nu er sognepræst i Hundborg, protesterer og mener, at de gamle restancer efter landets lov skulle være søgt hvert år. Hvis bønderne i denne besværlige tid skal betale, må de gå fra gårdene, og gårdene bliver da øde til skade for dem selv og hr. Oluf Hosum.
Dom: Vel burde restancerne være krævet noget før, men Gertrud Mikkelsdatter er en fattig enke med faderløse børn. Jeg finder, at bønderne skal være forskånet, eftersom det er vanskelige og besværlige tider, og de måske måtte gå fra gårdene, om de skulle betale, men når Gud giver fred og velstand igen, skal de betale noget hvert år tid efter anden som de kan afstedkomme.
(Bønderne har klaget over, at hun ikke ville give dem noget efter som andre, der ejer gårde, og at hun har besværet dem med tungt arbejde).

10. december.

Christen Villadsen, delefoged til Ørum, fører vidner på, at Christen Mikkelsen i Sperring, som er udskrevet til soldat for Ørum, gik på Todbøl, og at de havde forlangt ham udleveret. Andre vidner, at de har set Christen Mikkelsen i Todbøl, og gårdens folk indrømmer, at han var der, men ladefogeden Laurits Villadsen erklærer, at Otte Skram til Todbøl ikke har fæstet ham, men han, Christen Mikkelsen, tjener amtsskriveren og røgter hans kvæg, som er på gården i foder.

17. december. Intet.

24. december.

Christens Andersen på Vesløs Odgård på Margrete Pedersdatter, sal. hr. Peder Jakobsens i Snedsted hendes vegne, fremfører vidner, der har været på den gård i Tingstrup, som Margrete Pedersdatter har i brug, hvor de efter Anders Nielsen, nu tjenende Knud Lang, hans forevisning så, at et stoklav var slået ned, en ituslået kårde i i stalden, og balcken var slået i stykker. En ko var stødt på hoften og var lam, og døren til stalden var løftet af. Imellem laden og stalden var et stoklav slået ned (stochlauf), en tønne havre i laden var spildt ned i noget rug, og den øverste ladedør var løftet af. Indstævnet er Christen Christensen Abelsen i Nors med flere. (Sagen fortsætter).

Christen Andersen i Vesløs Odgård på Hannæs på Margrete Pedersdatter, sal. hr. Peder Jacobsen, sognepræst til Snedsted hans enke hendes vegne fremstiller Christen Lauritsen, tjenende Margrete Pedersdatter. Han beretter, at forleden tirsdag for 14 dage siden kom Christen Christensen Abelsen i den gård, hans husbond havde lejet, og havde syv mænd med sig. De stødte dørene op og hug og stødte i dørene med forke og grebe og slog hendes ko, som stod i stalden, og førte ham bort med gevalt åbenhovedet og i hans bare strømper og førte ham til Skinnerup og til Hillerslev. To mænd fra Torsted vidner, at de har set, at han blev ført bort, men ikke at Christen Abelsen var med dem. Christen Abelsen vidner, at han ikke var med dem, men ville ikke nægte, at han havde befalet dem at føre Christen Lauritsen bort. (Han må igen være sluppet fri, siden han kunne vidne). (7/1 1678).

Finis, på dette år ende
Gud os alle sin nåde sende.

Fol. 1 Autorisation ved amtmand Jørgen Friis, dat. Bisgård 7/1 1678.

Herredsfoged (se 21/1): Lauge Olufsen.
Skriver: Tomas Jensen Ålborg i Thisted.

Sandemænd og ransnævninger er de samme som i 1677. (Se begyndelsen af 1677).

Snapsmandag 7. januar.

Vidtløftig sag om en karl, der var udskrevet som soldat, begynder her. Findes trykt i Historisk Årbog for Thisted amt 1938 under titlen: »Et »slag« ved Bromølle«, da der opstod en kamp om, hvem soldaten skulle være soldat for. Mange blev såret. I det følgende er denne sag kun betegnet: Sagen om en soldat. (21/1).

(24/12 1677). Christen Andersen i Odgård på Hannæs på Margrete Pedersdatter, sal. hr. Peder Jacobsen, sognepræst i Snedsted, hans enke hendes vegne fører vidner på, at nogle mænd har bortført hendes »dreng« med magt for at tage ham til soldat, og at de var brudt ind i udhusene og havde gjort skade. (21/1).

Peder Andersen Frøst i Tilsted irettelægger registrering og vurdering i boet efter sal. Jep Christensen, som boede og døde i Tilsted.
Boet insolvent. Ingen arvinger nævnt.

14. januar. Intet.

21. januar.

Peder Jensen i Janderupgård på sin husbonds vegne fører vidner på, at Jens Pedersen Krog, som tjente i Årup mølle, havde sæd i nogle nævnte mænds jord, og det der voksede, satte han i møllerens kálhave. Niels Christensen bor i møllen.

(7/1). Christen Andersen i Odgård opkræver sandemænd, som skal gøre ed og tov om overfaldet på Margrete Pedersdatters karl og deres bortførelse af ham.

(7/1). Sagen om en soldat. (Sagen fortsætter).

Igen sagen om en soldat. (28/1).

28. januar.

Sagen om en soldat.

Igen sagen om en soldat. (4/2).

Anders Pedersen i Tilsted, kirkevæрге, tiltaler Jens Andersen i Silstrup for skyldig kirketiende.

Dom: Han skal betale.

4. februar.

Christen Mortensen i Torsted på afgangne Christen Nielsen, forpagter på Tanderup, hans arvingers vegne fører vidner om, at Peder Bordsens øde gård i Tindstrup, som skylder 14 td. hartkorn, kun kan svare af 8 td., og at Jens Frøsts gård i Tindstrup, som skatter af 14½ td., kun kan tåle at svare af 10 td. Amtmanden indstævnet.

(28/1). Sagen om en soldat, fortsat. (18/2).

12. februar. Intet.

18. februar.

Peder Marchursen på amtmandens vegne fører vidner på, at en del jernstænger, som lå på loftet i Bisgård, var afkortet, nogle 1½ alen, nogle 1 alen og nogle ½. Disse ender var afhugget. En af stængerne var nu kun 1½ favn lang. Indstævnet til vidnespårer var Niels Jensen i Fredskild og Jens Andersen (ibd?), Niels Jensen i Madsted og Niels Jensens kones fader. (Sagen fortsætter).

Peder Marquorsen på amtmandens vegne fører vidner på, at Niels Jensen i Fredskild og Jens Andersen ibd. leverede to læs jernstænger i Bisgård. De skal have hentet dem ved Skovsted strand. 8 stænger i begge læs var afkortet. Andre vidner, at der var ialt 24 stænger, hvoraf 10 var afkortet. Hans Olufsen betalte vognleje. Niels Jensen blev spurgt, hvordan stængerne var blevet sådan medhandlet. Han svarede, at han ikke kunne gøre for det. Han førte blot stængerne herud for hans broder. Stængerne syntes at være afhugget noget i en smedje. (Sagen fortsætter).

Peder Marchusen fører vidner, der har set, at Niels Jensen og Jens Andersen i Fredskild fik jernstænger leveret på Skovsted strand for Hvidbjerg, hele og fuldkomne stænger, for var der stænger, som fejlede noget, skiftede de dem ud med hele stænger. Jens Andersen kom gående med en afbrudt stang og sagde, at han ville have den skiftet med en hel stang, da han skulle levere hele stænger i Thisted.

(4/2). Sagen om en soldat, fortsat. (18/3).

25. februar.

Jørgen Mortensen skriver af Vesterfalde i Himmersyssel på Peder Hofmand til Hamnergård, nu boende i Ålborg, hans vegne tiltaler Jørgen Kås til Faddersbøl

efter en obligation, udstedt til hans formand Hans Rasmussen i Ålborg. Restbeløbet 15 rdl. skulle have været betalt snapsting 1666.

Dom: Han skal betale inden 15 dage osv. (Sagen fortsætter).

Jørgen Mortensen skriver på Peder Hofmands vegne tiltaler Birgitte Tomasdatter på Nordentoft, Ejler Jacobsens hustru efter en obligation til han formand Hans Rasmussen, udstedt 27/3 1673. Da boede hun i Åby præstegård i Vendsyssel (datter af præsten, se Klitgård: Vendsysselske præstefamilier). Hr. Poul Jensen Snedsted i Sjørring begærer sagen opsat, da hun og hendes mand ikke er hjemme. Ejler Jacobsen opholder sig på tredje år efter kgl. befaling i København på grund af skiftet efter hans moder, Karen Jakobsdatter, men ventes hjem med det første. Tilmed findes hendes lavværges underskrift ikke under obligationen. Jørgen Mortensen mener ikke, at sag om en obligation kan opsættes.

Dom: Sagen opsat 6 uger.

11. marts.

Hr. Oluf Nielsen Huosum i Hundborg fører vidner, som han har sendt til Peder Pedersen i Snejstrup for at spørge om, af hvad årsag han havde ladet hr. Oluf forbyde at lyse til ægteskab for Christen Christensen i Klit og Margrete Mikkelsdatter i Janderup. Der burde være stævnet straks efter forbudet, men det er ikke sket imod ordinansen. Peder Pedersen svarer, at han i den sag intet ville have at tale.

18. marts.

(25/6 1677). Valdemar Skram til Ørndrup vil føre vidner på, at Christen Villadsen i Skjoldborg på Peder Pedersen, forvalter på Ørum, hans vegne har ført besætning og andet fra Jahan Lauritsdatters gård i Kallerup og solgt det til forskellige. Peder Pedersen mødte selv og fremlagde en opladelse, hvorefter Jahan Lauritsdatter havde opladt gården og alt tilhørende til sin søn Tomas Sørensen. Tomas Sørensen havde derefter fået fæstebrev på godset, og Peder Pedersen mener, at Valdemar Skram ikke må føre vidner, før Tomas Sørensen bliver lovlig stævnet.

Dommerens kendelse går ud på, at Valdemar Skram ikke får lov at føre vidner, før Tomas Sørensen er stævnet.

(18/2). Sagen om en soldat fortsat.

Samme sag fortsat. (8/4).

25. marts.

Amtskriver Jens Hansen lader føre vidner om gårde, der har ligget øde og lå til forskellige langt borte boende ejere. De har været øde 1 år.

Borgmester Christian Mortensen Lelius i Thisted lader føre vidne på, at gårde i Tindstrup ikke kan svare af så meget hartkorn som er pålagt dem, da de er for højt ansat.

Ebbe Andersen i Sjørring på Henrik von Ahlefelds fuldmægtig Laurits Nielsen foged på Spøttrup hans vegne tiltaler Christen Jørgensen i Tinggård i Sjørring og Peder Sørensen i Tilsted for restancer.

Dom: De skal betale.

8. april.

(18/3). Sagen om en soldat fortsat. (13/1 1679).

15. april. Intet.

22. april. Intet.

29. april. Intet.

6. maj.

Niels Christensen i Bangsgård i Sjørring får afkald fra Villads Jensen i Kjeldgård i Sjørring for arv, som hans sal. hustru, Inge Jensdatter kunne tilkomme efter hendes sal. fader, Jens Nielsen Bang, som boede og døde i Bangsgård.

Otto Skram til Todbøl byder sig i rette, om nogen vil tiltale ham for noget, da han skal være stævnet til tinget i dag.

13. maj.

Peder Andersen af Thisted på Las Lassen i Ålborg hans vegne tiltaler Jep Smed i Skjoldborg for skyldig afgift, for 1675 7 mk. 2 sk., for 1676 7 mk. 2 sk. og for 1677 7 mk. 2 sk., hvorfor Peder Andersen mener, han bør betale og indstille sig hos husbonden om hans fæstes fornyelse. (10/6).

27. maj.

Jens Salmandsen og Anders Nielsen, kirkeværger i Torsted, tiltaler folk i Torsted for resterende kirketiende, og de forrige kirkeværger, Mads Christensen og Søren Nielsen for, hvad de blev kirken skyldig.

Dom: De skal betale.

3. juni.

Hr. Oluf Nielsen Hosum, sognepræst i Hundborg fremlægger syn over Hundborg præstegård.

10. juni.

(13/5). Peder Andersen af Thisted på Las Lassens vegne i Ålborg tiltaler Jep Smed i Skjoldborg og får foretaget udlæg. Jep Smed fremviser nogle kvitteringer. Jep Smeds hustrus fader Tomas Madsen Søe havde huset før ham og Jep Smed overtog hans midler uden skifte, hvorfor Peder Andersen mener, der kan gøres udlæg, idet restancen var Tomas Madsens.

Dom: Jep Smed skal betale skylden til Las Lassen. Angående Peder Andersens udgifter ved sagen så bør Las Lassen tilfredsstille ham.

(To sager efter hinanden er her slået sammen til et).

25. juni.

Christen Villadsen, delefoged til Ørum, på Peder Pedersen, forvalter på Ørum, hans vegne tilbyder frøgæld til alle, som har sået i jord, der hører under Ørum gods, og forbyder enhver, som har gjort det, at høste eller hjemføre korn af disse agre.

Peder Pedersen i Ås på egne og broder Jens Pedersen i Støvring hans vegne irettelægger registrering og vurdering i boet efter deres broder Anders Pedersen i Skjoldborg i den gård som Mads Sundby før boede i. De møder også på deres sal. broder Clemid Pedersens børns vegne, nemlig Zidsel og Maren Clemidsdøtre. Den salig karl havde forlods givet de to noget i arv. Jens Pedersen og Peder Pedersen er nu formyndere for dem.

1. juli.

Peder Madsen i Torsted fremkalder synsmænd, der har synet den gård, han nu bor i. Den er kun 10 sldl. værd.

Christen Christensen Agerboe i Tilsted fremkalder synsmænd, der har synet jord på Tilsted mark tilhørende den gård, Knud Knudsen iboede og fradøde og takseret græsningen.

8. juli. Intet, kun fire mænd mødt.

15. juli.

Tomas Nielsen i Vang opsiger fæstet af den gård, han bor i, og som er fæstet til ham af Laurits Seefeld.

22. juli: Intet. Kun seks mænd mødt.

29. juli.

Christen Jørgensen i Tinggård i Sjørring på Gertrud Mikkelsdatters vegne har ladet syne Janderup præstegård (enke efter hr. Laurits Madsen, Hundborg). (5/8).

Jens Villadsen i Skjoldborg tiltaler Jens Andersen i Silstrup for skyld efter obligation.

Dom: Han skal betale osv.

Tomas Sørensen i Nørhå på fru Cornelia Bichers vegne tiltaler de af Vestervig tjenerne i herredet, der resterer med afgifter.

Dom: De skal betale osv.

5. august.

(29/7). Hr. Oluf Nielsen Hosum, sognepræst i Hundborg lader synsmænd bevidne deres syn over steder til Jannerup præstegård, hvor der var gravet tørv, og hvor der kunne graves tørv (soj, skottøre og fladtøre) samt et skifte til Hundborg præstegård i Sivikær (Sibikær), som var halvt opgravet. (Sagen fortsætter).

Hr. Oluf Nielsen Hosum fremkalder vidner, der siger, at der er ligesåvel ildebrand og tørvegrøft til præstegården i Jannerup som til de andre gårde, og at beboerne der ikke har lidt mangel på brændsel. De vidner, at Gertrud Mikkelsdatters folk, når de pløjede jorden til anneksgården, drog hjem til denne gård. De vidner også, at gården er blevet meget forfalden, siden hun antog den. To mænd vidner, at da de om morgenen en dag gik i marken, lå der et stykke ny tække på sydsiden af ralingen, men da de kom tilbage, lå det på møddingen og var afbrændt. (Sagen fortsætter).

Hr. Oluf Nielsen Hosum spørger nogle mænd, hvor længe der har været gravet tørv i Sibikær. De svarede: På 8 års tid. Før den tid fik hr. Bertel og hr. Laurits deres tørv og ildebrand andre steder og købte det. Deres egen jord, som ligger ved siden af Hundborg præstegårds skifte i Sibikær, kan der ikke graves flere tørv i for vand og løs jord.

Mikkel Nielsen i Skinnerup på Gertrud Mikkelsdatter, sal. hr. Laurits Madsens i Hundborg, hendes vegne lader fremkalde synsmænd, der har synet nogle stykker tørvekær i Baunehøj kær og Birkekær, og kær, der hører til Hundborg præstegård i Suderhove og Sibikær. Det sidste skifte er 600 skaft lang fra åen til det sted, hvor der er gravet, og derfra 100 skaft (favne). (Se nedenfor).

Ejler Jacobsen til Nordentoft lader føre vidne på, at Anne Salmandsdatter i Næstrup lovede at komme til Nordentoft i høst, hvis hun var ved helbred og hendes forældre levede. Han har haft folk hos hende at spørge, hvorfor hun ikke kom. Hun sagde, at hendes fader var død og hendes moder syg, hvorfor hun ikke kunne holde sit løfte.

(Se ovenfor). Gertrud Mikkelsdatter lader spørge Peder Christensen, som boede i Janderup præstegård tidligere, om han ikke købte sin ildebrand. Han svarede, at han undertiden havde fået et læs tørv af en og anden, som han havde gjort arbejde for, og undertiden solgte han tørvene for skatter.

12. august. Intet.

Kun fire mænd mødt, hvorfor ingen ret kunne holdes.

19. august.

Niels Mortensen i Torsted fører vidne på, at Jens Andersen i Silstrup havde solgt ham 2 td. havregryn for 5 sldl. Han ville levere grynene straks efter jul, og siden havde Jens Andersens kone solgt ham 1 td. havregryn og 1 td. godt rugmel, som også skulle leveres straks efter jul. Niels Mortensen havde dog ikke fået noget af det til skade for hans fragtning, han havde gjort med godfolk. Han havde da givet forloren fragt foruden at gods og penge var borte. Sagen opsat 8 dage. (23/9).

26. august.

Søren Jørgensen i Thisted på sin husbond. amtsskriver Jens Hansens vegne, fører vidner på, at den avl, korn og hø, som var avlet til Peder Boersens gård i Tingstrup, som har skattet af 14 td. hartkorn, er blevet ført til dr. Laurits Foss's gård i Thisted, som amtsskriveren Jens Hansen havde i brug den tid. Indstævnet er Jep Christensen Ref, dr. Laurits Foss's fuldmægtig. (2/9).

2. september.

(26/8). Amtsskriver Jens Hansen lader fremkalde vidner, der beretter, at de i vinteren 1677 førte korn fra Nystrup til dr. Laurits Foss's gård, som Jens Hansen da havde i brug og boede i. Indstævnet Jep Christensen Ref.

Niels Terkildsen i Næstrup fremlægger en akkord mellem ham og Christen Christensen, hvorefter denne med sin kære hustru Karen Christensdatter af begge deres gode vilje og samtykke har opladt den anden halve del af den gård han bor på til Niels Terkelsen og hans hustru, eftersom han i forvejen har en halvpart i fæste, som jeg før har opladt til ham, og som tilhører Laurits Seefeld til Øland. Til gengæld forpligter Niels Terkildsen sig, sin hustru og vore arvinger til at skaffe Christen Christensen og hans hustru al nødvendig ophold, så længe de lever, og derefter en hæderlig begravelse. Underskrevet af Christen Justsen på sin faders og moders vegne, og med hans samtykke. (30/9).

Christen Justsen lader læse en ligelydende kontrakt.

9. september.

Velagte karl Peder Marchussen, tolder i Thisted på amtmand Jørgen Friis's vegne lader fremlægge kopi af slutningen af en (herredags) højesteretsdom 9. aug. 1638 mellem Christopher Hvas (lensmand) og Iver Kås, hvorefter Iver Kås har afstået vrag- og toldrettighed på den omtvistede forstrand, så er således afsagt, at samme vrag- og toldrettighed skal følge Kronen og Ørum slot efter denne dag, men hvad Iver Kås hidtil har oppebåret, skal han beholde.

Derefter forbød Peder Marchussen på amtmandens vegne Jørgen Kås til Faddersbøl og hans tjener at tage noget vrug på denne forstrand. Desuden påbød Peder Marchussen, at Jørgen Kås's strandfogder at holde sig fra vrug. Oluf Sørensen ved Vangs AAe og Anders Andersen i Skurup havde stævnet Jørgen Kås. (14/10).

Anders Pedersen i Tilsted på sognemændenes vegne forbyder Jens Andersen i Silstrup, at føre sit korn hjem, før han har tiendet til kongen og kirken. (14/10).

16. september.

Ludvig Gregersen i Bisgård på amtmandens vegne fremkalder mænd, der har vurderet det løse vrug, som er strandet for Hundborg herred fra 25/8 1677 til 1. juli 1678. (Bjælker, knapholter og andet). (Sagen fortsætter).

Ludvig Gregersen på amtmandens vegne fremkalder mænd, der har vurderet gods, som var indstrandet på Vangs strand 3/6 på en lille hollandsk galiot, nemlig deller, huder og bukkeskind, som var fordærvede, så hårene for det meste var borte. Sejl og redskab for 20 rdl. Det ituslåede vrug af skibet for 4 rdl., båden for 4 mark.

23. september.

Niels Nielsen i Hellbjerg, kirkeværge i Tvorup sogn, fremkalder mænd, som har været på Tvorup kirkegård og synet kluenset (klokkestabelen), som var brøstfædig, og porthuset og stættten derved, som skulle opbygges af nyt.

(19/8). Niels Mortensen i Torsted tiltaler efter opsættelse 19/8 Jens Andersen i Silstrup for betaling, han har fået for gryn og korn, som ikke blev leveret. Dom: Han skal betale tilbage og for skadelidelse.

30. september.

(2/9). Niels Terkelsen i Næstrup får afkald og kvittering for arv fra Christen Justsen i Næstrup for arv efter hans fader, sal. Just Poulsen og hans moder Karen Christensdatter.

7. oktober. 7 mænd mødt.

Christen Knudsen i Sundby i Stagstrup sogn fremlægger registrering og vurdering i boet efter sal. Anders Nielsen i Sundby, og skifte. Enken er Else Nielsdatter, Christen Nielsen i Stagstrup, som er børnenes morbroder er til stede på deres vegne. Til overs i boet bliver 36 sldl. 1 mk. 2 sk., som Christen Knudsen tog til sig og lovede at give børnene deres tilholdende arv. Else Nielsdatter skal blive i boet hos Christen Knudsen og Enkens datter Gertrud Andersdatter hendes livstid. De to piger Maren og Dorte må få deres arv, men drengens arv skal blive i boet, til han bliver 18 år. Han hedder Niels Andersen. Moderens part skal deles lige mellem børnene. Drengen får da 13 sldl. 1 mk., og pigerne hver 11 sldl. 1½ mk. (Sagen fortsætter).

Christen Knudsen i Sundby får afkald fra Maren Andersdatter og Dorete Andersdatter for arv efter deres sal. fader. De har modtaget arven.

14. oktober.

Borgmester Morten Tomsen har fået overdraget et års landgilde af gårde i Hundborg af Jørgen Kås Iversen til Faddersbøl. Bønderne siger, at de ikke kan betale, så længe skatterne er så store, men Morten Tomsen kræver pengene. Dom: De skal betale osv.

(2/9). Anders Pedersen i Tilsted på sognemændenes vegne tiltaler Jens Andersen i Silstrup efter tingsvidne 2. sept., hvorved det blev forbudt ham at føre sit korn hjem, før der var tiendet. Nu kræves han for tienden og omkostninger.

Dom: Han skal betale osv.

Anders Nielsen i Torsted tiltaler Peder Klemedsen i Torsted for 2 sldl. for en vadmelskjortel, han skylder ham. Opsat 8 dage. (21/10).

Jørgen Kås til Faddersbøl har sendt mænd ud for at søge efter klittag hos nogle mænd i Hundborg og Jannerup bl.a. Bertel Munch og Povvel Brande. De har fundet klittag hos dem alle.

Amtmanden lader besigtige nogle øde gårde, en gård i Tilsted, som Anders Andersen Frøst før iboede og før tilhørte Maria, sal. Iver Jacobsen bruns, der før stod for skat af 13 td. hartkorn, kan kun tåle at svare 10 rdl. årlig, en anden gård i Tilsted, som sal. Knud Knudsen beboede og afdøde, har før tilhørt Henrik Belou, har skattet af 7 td. hartkorn, men kan kun tåle at svare 6 rdl. årlig.

(9/9). Jørgen Kås til Faddersbøl vil føre vidner på, at så længe han har boet på Faddersbøl, er alt hvad der indstrandede, ført til Faddersbøl ulast og ukæret. Det var dog kun løst vrug af ringe værdi. Han henviser til adelens privilegier. Herimod fremlagde Peder Marcussen på amtmandens vegne herredagsdommen af 1636, hvorefter Iver Kås afstod strandrettigheden, og han sætter i rette, at Jørgen Kås ikke må føre vidner, før han beviser ved kgl. anordning eller skøde til Iver Kås eller Jørgen Kås under deres navne, hvorved de igen er berettiget til forstrandsretten.

Dom: Forstrandsretten er fradømt Iver Kås og ikke senere erhvervet, hvorfor jeg ikke kan udstede Jørgen Kås noget forbudsvidne eller andre vidner, den sag angående. (11/11).

21. oktober.

(14/10). Anders Nielsen i Torsted tiltaler efter opsættelse 14/10 Peder Klemedsen i Torsted for 2 sldl.

Dom: Han skal betale osv.

28. oktober. Intet. Kun fire mænd mødt.

4. november.

Mag. Anders Nielsen Heboe, sognepræst i Thisted, fører vidner på, at de var i det hus, som Anne Poulsdatter, sal. Mogens Tomsen Møllers nu ibor og hørte, at mag. Anders spurgte Anders Christensen Skorup, om han ikke i forgangne høst havde advaret ham imod at lade sin trolovede fæstemø, Maren Poulsdatter blive i hans hus om natten. Anders Christensen svarede, at hun nogle nætter havde overnattet i hans hus. Mag. Anders ville, at han skulle aflægge ed, der gik ud på, at hvis han havde haft omgængelse med sin fæstemø, ville han ønske, at Gud ville lade komme ulykker (specificerede) over ham. Anders Skorup svarede, at Gud skulle bevare ham for at gøre sådan en ed. Han sagde, at de ikke omgikkes med hinanden anderledes, end som ærlige folk burde og sømmede.

11. november.

Amtskriver Jens Hansen lader irettelægge en skrivelse fra kommisarius Tøger Lassen i Ålborg, hvorefter de, der resterer med den sidst udskrevne proviant- og kornskat, straks skal levere det, da det skal sendes til Skåne til kavalleriet der skal overskibes. (3/12).

Christen Christensen Agerboe og Anders Skorup var komme i slagsmål og skænderi. Anders Skorup fører vidner og siger, at hans kone, som var nærværende, blev så bange, at hun ingen helbred havde, før hun havde gjort barsel, hvad hun gjorde femte dag efter.

(14/10). Peder Marcussen på amtmandens vegne irettelægger tidligere tingsvidner og kopi af højesteretsdommen 1638 angående strandretten ud for Faddersbøl.

Dom: Førstrandsretten til den omtvistede strand ved Vorup Øer skal også herefter tilhøre kronen og ikke Faddersbøls ejere.

18. november. Kun fire mænd mødt. Intet.

25. november.

Peder Klemedsen i Torsted tiltaler Christen Knudsen i Sundby for 1 sldl. for en kjortel til en udskreven soldat, og Peder Skriver i Skjoldborg for penge for en Ålborgrejse. Christen Knudsen begærer opsættelse, da han ikke mener at skyldte noget. Opsat 8 dage.

2. december.

Christen Villadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, på Peder Pedersen, forvalter på Ørum, og hans foged, Jesper Salmandsen på Kongstedlund, deres

vegne fører Jens Salmandsen og Salmand Jensen i Torsted som vidner på, at Christen Laustsen Skriver i Haring i januar 1676 lånte en lang bøsse af Jesper Salmandsen i hans moders stue i Torsted, og Christen Laustsen lovede at skaffe bøsken uskadt igen. De to vidner har fire gange været hos Christen Skriver efter Jesper Salmonsens begæring, men de har endnu ikke fået den. (Jens Salmandsens datter (?) er Anne Salmandsdatter.

(11/11). Amtskriver Jens Hansen lader tiltale Anders Christensen Skorup i Tilsted, fordi han har fordulgt slagsmålet med Christen Agerboe, hvorfor Kronen ikke har fået sagesfald.

9. december. Intet.

16. december.

Hr. Poul Jensen Snedsted, sognepræst til Sjørring lader tiltale (ved Villads Hansen i Sjørring) Niels Christensen i Torsted for sædebyg og for 1 sldl., som han modtog i præstens stue af Christen Knudsen i Sundby på soldatlæggets vegne, som han selv har vedgået og lovet at holde bemeldte lægdsmand fri, Peder Klemedsen i Anneksgården i Torsted for penge for sædebyg og penge til et par støvler, Anders Olufsen Vig for sædebyg og to års tiende, Niels Olufsen Vig for penge til sædebyg og resterende tiende.

Dom: De skal betale osv.

23. december. Syv mænd mødt. Intet at forrette.

Ende på dette år,
Gud gør det, vi et bedre når.

Fol. Autorisation ved amtmand Jørgen Friis's fuldmægtig Peder Marcussen (egenhændig), dat. Bisgård 7. januar 1679.

Herredsfoged: Lauge Olufsen (fol. 2 a):
Skriver: Hans Tomsen Ålborg i Thisted.

Sandemænd og ransnævninger som i 1677 og 1678. (Se begyndelsen af 1677).

Snapsmandag 13. januar.

(8/4 1678). Erik Nielsen af Skinnerup begærer, at herredsfogeden, Lauge Olufsen, vil gøre ham følgeskab og gøre udlæg hos vedkommende efter landsdommernes dom.

Herredsfogeden svarer, at dersom Erik Nielsen vil være fornøjet med kgl. Majestæts forordning om soldaters udredning ville han følge med, thi han vidste ikke, at han turde fordriste sig til at gøre udlæg efter så stor en æskning. (20/1).

Søren Jørgensen i Thisted på amtskriver Jens Hansens vegne tiltaler Anders Christensen Skårup i Tilsted, fordi han har fordulgt sit slagsmål med Christen Christensen Aggerbo. Anders Skårup svarer, at det er sket af uvidenhed, og tingsvidnet, han tog, tog han for en anden sags skyld, som er afgjort (hans kones for tidlige barsel), og han beder om nåde.

Dom: Eftersom de to mænd bor begge på en lille gård, og der er hverken sten eller stabel imellem, men de har gården til fælles, da ved jeg ikke andet herom at kende, end at Anders Skårup bør betale konge-sagen til amtskriveren for forudløsningspenge med 15 mark penge.

Borgmester Christian Mortensen Lelius i Thisted lader irettelægge en advarselsseddel angående konsumtionens betaling. Folk der indfører nogle konsumtionspligtige varer, skal angive sig ved de tre konsumtionsporte betale konsumtion, som igen skal gives dem af de folk, der får varen. De skal derfor kræve stemplet kvittering. Hvis de ikke kører deres varer andre steder hen, skal de ikke alene have konsumtionspengene tilbage af dem, som får varen, men der skal gøres halv afslag på de ting, der efter dette lands køb er sat noget for højt, som harer, ænder, duer, agerhøns, andre høns og kyllinger, lam og ungnød.

20. januar.

(13/1). Erik Nielsen af Skinnerup begærer igen, at herredsfogeden vil følge med ham og gøre udlæg. Herredsfogeden svarer ligesom d. 13. januar. (27/1).

Jens Salmansen af Torsted fremlægger kontrakt med hans moder, Mette Jensdatter og forpligter sig til at give hende ophold hendes livstid med sko og klæder og alt og give hende en hæderlig begravelse. Derimod skal Jens Salmansen efter hendes død beholde alt hendes gods undtagen hendes igangsklæder.

Medunderskrevet af hans broder, Anders Salmansen i Vang.

27. januar.

Inspektør Christian Henrik Peters (også Petersen) har ladet indstævne amtmanden på Bisgård og fremlægger en kontrakt mellem amtmanden og ham angående forpagtningen af Søgård hovedgård, som Christian Henrik Peters har forpagtet af jomfru Karen Lykke. Amtmanden forpagter for 3 år fra Philippi Jacobi 1672 til samme dato 1675 Søgård og Nors kongetiende mod at betale de forpagtningsspenge, som Peters har lovet Karen Lykke, nemlig 150 rdl. årlig og afgiften af kongetienden skal betales efter recessen. Desuden skal han give præsten og degnen, hvad de plejer at få af Søgård.

Dernæst fremlagde han en landstingsdom 1676, hvorefter han dømmes til at betale Karen Lykke erstatning, fordi Søgård er forfalden, og jordens gødning forsømt. Han skal derfor betale Karen Lykke 250 rdl. Karen Lykke kvitterer for betalingen af erstatningen.

Han kræver nu amtmanden dømt til at erstatte ham dette beløb, men amtmandens fuldmægtig svarer, at stævningen ikke nævndede, hvorfor amtmanden var stævnet og mener, at stævningen burde være skriftlig på stemplet papir, så der kunne svares første tingdag. Han begærer derfor sagen opsat 4 uger.

Sagen opsat 4 uger. (10/3).

(20/1). Sagen om en soldat, (fortsat fra forrige tingbog). Landstingsdommen fremlægges og mange tingsvidner. Sagen opsat 14 dage. (10/3).

3. februar. Intet.

10. februar.

Anders Nielsen på Korsborer i Vang sogn fører vidner på, at Niels Olufsen i Vig har købt en plag af ham og lovet ham 3 sldl. (17/2).

Jep Christensen Ref i Thisted på sin husbonds dr. Laurits Foss's vegne har ladet indstævne nogle bønder, hvis gårde ifølge pantebrev fra Valdemar Skram var pantsat af ham til Margrete dr. Mourits Kønnings, og begærer, at bønderne vil tilsige hans husbond deres tjeneste. Det gør de. Valdemar Skram indstævnet.

17. februar.

(10/2). Anders Nielsen på Korsborer tiltaler Anders Olufsen Vig i Torsted og kræver betaling for den plag, som Niels Olufsen Vig efter tingsviden købte af Anders Nielsen.

Dom: Han skal betale osv.

24. februar. Intet. Kun 5 mand mødt.

3. marts.

Erik Pedersen, residerende på Hanbjerg Hovgård Harsyssel tiltaler inspektør Christian Henrik Petersen på Råstrup for sædekorn, han har lånt ham 12½ td. rug, 33 td. byg og 122½ td. havre 1674, da han antog gården. Opsat 8 dage. (10/3).

Villads Christensen i Dalgård i Hundborg fremlægger registrering og vurdering i boet efter sal. Christen Lauritsen i Dalgård. Enken er Anne Villadsdatter, Villads Christensen er hans søn. Desuden er til stede som arvinger Niels Lauritsen i Vorup på egne vegne, Niels Pedersen Sallingbo på sin hustrus moders Zidsel Lauritsdatters vegne, Mads Christensen i Dollerup på egne vegne, Laurits Bertelsen Borregård på egne vegne og Peder Christensen ved Sigshøj på egne vegne. Boet insolvent. Indstævnet er også Staller Bertelsen med lavværge og Johan Christensdatter i Thisted med lavværge. (Sagen fortsætter).

Villads Christensen i Dalgård i Hundborg får afkald fra Christen Poulsen i Hundborg på hans hustru Kirsten Christensdatters vegne på arv efter hendes fader og moder.

Christen Salmandsen i Hundborg får afkald fra Laurits Bertelsen Borregård for arv efter hans forældre, Bertel Salmandsen og Johan Laustdatter, som døde i Borregård.

Otte Ottesen i Kærup på Jacob Gesius, apoteker i Århus hans vegne tiltaler amtmand Jørgen Friis for skyld efter obligation med renter fra 1672 ialt 405 sldl. Opsat 6 uger. (14/4).

10. marts.

(27/1). Christian Henrik Petersen lader tiltale amtmand Jørgen Friis for den erstatning, han har måttet give Karen Lykke for brøstfældighed m.v. på Søgård. Amtmanden lader fremlægge kvitteringer bl.a. fra Petersens fuldmægtig Frans Andersen, og godtgør, at han har anvendt meget på at salvere bygningerne.

Dom: Amtmanden befri for tiltale, hvad angår Søgårds brøstfældighed. Hvad jorden angår, bør amtmanden bevise, at der er pløjet og gødet lige så meget, da han kvitterede Søgård, som da han antog den. Ellers må han straks betale derfor.

(3/3). Erik Pedersen på Hanbjerg Hovgård tiltaler Christian Henrik Petersen efter opsættelse for lånt korn. Petersen svarer, at Erik Pedersen må komme til ham og gøre regnskab, da han også mener at have noget til gode.

Dom: Erik Pedersen bør mødes med Christian Henrik Petersen i fire dannemænds nærværelse og gøre regnskab.

(27/1). Sag om en soldat, fortsat. Erik Nielsen fører mange vidner og tingsvidner og en landstingsdom og påstår igen sine modstandere dømt til at betale efter hans regning.

Dom: Da landstingsdommen ikke nævner, hvor meget Erik Nielsen skal have for soldatens løn, og han fremlægger et tingsvidne på 52 sldl. 1 mk. 10 sk., tør jeg ikke tilfinde ham en så stor erstatning, men kun efter forordningen.

17. marts. Intet. 7 mænd mødt.

Amtskriver Jens Hansen lader føre vidner om gårde, som tilhører forskellige proprietærer, men som har ligget øde og gårde, som er fæstet bort, men som der ikke er betalt skatter af. (2/6).

31. marts.

Oberstløjtnant Jacob Sparre til Råstrup tiltaler inspektør Christian Henrik Peters, efter at han nu i fem år har forpagtet Råstrup og forpagtningen nu er udløbet, fordi der skal være bortkommet noget af det to loft høje hus, før det blev nedtaget, og som var i behold, da det første syn blev taget, og som Peters bør svare til, efter tingsvidne 1676 24. april. Der henvises også til tingsvidne 11/5 1674 om gødning og tingsvidne samme år 22/6 om gødningen, og tingsvidne 24/4 1676 bl.a. om syn af det to loft høje hus.

Dom: Christian Henrik Peters skal betale straks efter dannemænds sigelse. (Sagen fortsætter).

Jacob Sparre til Råstrup vil lade foretage syn over Råstrup hovedgård, men Christian Henrik Peters ville ikke lukke dørene op, før han kvitterede gården. Tingsvidne. (Se nedenfor).

Iver Christensen, tjenende i Vang præstegård tiltaler Jørgen Nielsen i Store Djernæs for 5 sldl. 11 sk., som rester på hans løn, som han har tjent ham for. Opsat 6 uger (12/5).

Christian Henrik Petersen lader stævne Jacob Sparre til Råstrup, og mener at have modkrav på ham, ligesom han mener, at noget er betalt. Opsat 4 uger. (14/4).

7. april. Intet. Kun fem mænd mødt.**14. april.**

Hartvig Kås til Ulstrup har ladet vurdere græsningen til to øde gårde.

(31/3). Christian Henrik Petersen lader føre vidner på, at Jacob Sparre lod nedbryde det vestre hus i borgegården og lod det føre til Janderupgård, hvor det blev opsat. Dog blev der noget liggende i gården. Han fører vidner på, at der ikke var plads til det tærskede korn på loftet, og noget lå da i laden. Det ene år gik vandet ind til det tærskede korn, men om det gjorde skade, vidste vidnet

ikke. Andre vidner, at en del blev fordærvet af vand. Jacob Sparre stævnet på Janderupgård. (28/4).

(3/3). Otte Christoffer Ottesen på sin fader Otte Ottesen, residerende i Kærup, hans vegne irettelagde en opsættelse af 3/3 af sagen Jacob Gesius, apoteker i Århus, contra amtmand Jørgen Friis angående dennes obligation til Jacob Gesius.

Dom: Obligationen er fremlagt. Den lyder på 291 sldl., men der nævnes ikke noget om rente. Da det i dag er seksugers-dag, og sagen ikke kan opsættes længere, forstår jeg ikke andet, end at obligationen bør betales.

28. april.

(14/4). Jacob Sparre til Råstrup lader forbyde inspektør Christian Henrik Peters at bortføre noget fra Råstrup før han har tilfredsstillet Jacob Sparre for brøstfældighed på gården og for, hvad der kunne være borte. (6/5).

Morten Andersen rådmand i Thisted lader på Hospitalets vegne i København forbyde Sune Ovesen at drage fra sin gård i Dollerup, før han har betalt sine restancer og lovligt opsagt gården. (7/7).

Registrering og vurdering i boet efter sal. Laurits Nielsen, som boede og døde i Ås (trykt i Historisk Årbog for Thisted Amt 1966, s. 302-306, ordret). Børnene arver halvparten, som er 70 daler 3 mk. 13 sk. Der er to sønner og to døtre, som efter moderens vilje arver lige meget — døtre som sønner.

5. maj.

(28/4). Inspektør Christian Henrik Peters fremlægger syn over Råstrup 29/4 efter synsmænds udmeldelse af retten 14/4. Der nævnes det røde hus, delvis med tegtag. (Sagen fortsætter).

Syn over Råstrup, begæret af Jacob Sparre til Råstrup, afholdt 1/5 efter synsmænds udmeldelse 28/4. Der nævnes også det røde hus i borgegården og en kvist. (Sagen fortsætter).

Jacob Sparre har begæret syn over Råstrup mark. Synet afholdt. (Se nedenfor).

Hr. Poul Jensen Snedsted i Sjørring fører vidner på, at folk i Torsted har arbejdet i marken palmesøndag. (19/5).

Lauge Olufsen, herredsfoged, begærer skudsmål af 24 herredsmænd om, hvordan han har forholdt sig i sit embede i de 17 år, han har haft det (altså siden 1662). Han får godt skudsmål.

(Se ovenfor). Christian Henrik Peters tilbyder Jacob Sparre en obligation på 400 rdl., mod at han får udleveret kontrakten (om forpagtningen af Råstrup). (19/5).

12. maj.

Willads Hansen i Sjørring præstegård på hr. Poul Jensens vegne lyser i hønne (hegne) jord, eng og græsning, som hører til Slumstrup i Sperring og til Dalgård i Sjørring.

(31/3). Iver Christensen i Vangs præstegård tiltaler Jørgen Nielsen i Store Djernæs for resterende løn. Jørgen Nielsen svarer, at han tid efter anden har udlagt penge for ham, også til soldaterløn, og der døde en hest, som Iver Christensen gav livet af med korn, mens han var hos ham. Han mener, at de i dannemænds overværelse bør gøre regnskab med hinanden.

Dom: De to parter skal mødes med to udnævnte (nævnte) mænd og gøre regnskab, og den som kommer til at skyldes den anden noget, skal betale inden 15 dage.

19. maj.

Hr. Poul Jensen i Sjørring lader fremlægge syn over græsningen til den øde gård Dalgård i Sjørring.

(12/5). Hr. Poul Jensen Snedsted i Sjørring tiltaler folk i Torsted for helligbrøde efter tingsvidne 12. maj.

Dom: De skal betale 3 mark hver.

(5/5). Jacob Sparre til Råstrup begærer, at der må udnævnes 4 mænd, som skal vurdere Råstrups bygfældighed. (Sagen fortsætter).

Christian Henrik Peters begærer, at der må udnævnes 4 mænd, der skal overvære vurderingen. (26/5).

26. maj.

Christen Villadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, lader fremkalde vidner om nogle soldaters opførsel. De har taget Niels Tøgersen i Skjoldborg og slået ham og ført ham fangen bort og sagde, at han skulle være soldat. Der føres vidner om, hvor Niels Tøgersen har boet og hvor længe. Andre vidner beretter om, at soldaterne flere steder har røvet gods og klæder. De var anført af en sergent Peder Truelen. Jens Ebbesen og Niels Ebbesen i Brogård i Sjørring vidnede, at soldaterne kom dertil skærtorsdag og havde mange sager med sig. De befalede, at de straks skulle skaffe dem en vogn til Skovsted. Niels Tøgersen vidnede, at de trak ham bort til Hassing herred og til Refs herred og også der havde de røvet. Dernæst blev fremlagt pas og afsked fra kompagniets major Stenvig 1667 og 1668 for Niels Nielsen og Jens Nielsen i Sperring og Jens Nielsen i Sjørring samt stedsmålsbreve på deres huse og boliger på Ørum stav. .

(19/5). Jacob Sparre lader fremlægge vurdering af Råstrups brøstfældighed. Jørgen Pallesen på Øland protesterer på Christian Henrik Peters vegne og siger, at dennes udmeldte mænd kom en halv time for sent, hvorfor vurderingen

ikke bør anses gyldig, før inspektørens mænd sammen med Jacob Sparres mødes på Råstrup og sammenligner det enes syn med det andet. (2/6).

2. juni.

Registrering og vurdering i boet efter sal. Mads Mikkelsen i Tinstrup og hans sal. hustru Helle Christensdatter. Arvinger, børnene Anders Madsen og hans søster Karen Madsdatter og deres halvbroder Tomas Tomsen. Ejeren er dr. Laurits Foss. Forældrene har givet Karen Madsdatter et får og en ko, som ikke skal regnes i skiftet. Dr. Foss's fuldmægtig mente ikke en sådan gave burde anses gyldig, men herredsfogeden svarede, at da der var formue nok i boet til at fornøje husbonden derforuden, burde hun nyde hendes gave, eftersom hendes brødre ikke ville gøre deres forældres ord til intet.

Anders Madsen i Tingstrup får afkald fra Tomas Tomsen for arv efter hans moder Helle Christensdatter.

Niels Terkelsen i Næstrup lader fremkalde mænd, der har synet græsningen til syv øde gårde i Næstrup

Hr. Christen Jensen Kobberø har ladet syne græsningen til den øde gård i Vang, som Tomas Nielsen iboede.

(26/5). Jacob Sparre tiltaler forrige forpagter på Råstrup Christian Henrik Peters for, hvad han skylder for husenes brøstfældighed og for gødning, der ikke er udført, samt for manglende ting, som var bortkommet af det to loft høje hus. (14/7). (Sagen fortsætter).

Jacob Sparre lader fremkalde vurderingsmændene, der vurderede Råstrups brøstfældighed 21. maj.

(17/3). Christen Jørgensen i Tinggård på amtskriver Jens Hansens vegne fremlægger landstingsstævning angående øde gods, som tilhørte forskellige ejere, og som der ikke er betalt skatter af.
Dom: Disse gårde bør tilhøre kgl. Majestæt. (17/7).

16. juni.

Henrik Jørgensen, rådmand i Viborg lader fremlægge et skriftligt indlæg, lydende på, at han har fået Søgård i brugelighed ved indførsel af 1673, 5. november, og at han derefter har forpagtet Søgård bort til jomfru Karen Lykke til Vejerslevgård sammen med fire kongetiender, nemlig af Nors, Tved, Hjørdemål og Skinnerup sogne, men at tienderne ikke er blevet ydet af alle, hvorfor han forbyder alle, som tiender til Søgård her i herredet, at føre deres korn af marken, før de har tiendet og leveret kornet på Søgård. Indstævnet er bønder fra Skinnerup, der bor vesten køret (og som derfor hører til Hundborg herred).

Borgmester Christian Mortensen Lelius, Thisted, fremlægger en indførsel af 14/4 1679 ved Jørgen Kås til Faddersbøl og Wil Orning på Nystrup, og forbød derefter Niels Pedersen Skinderup ved Klitmøller at svare til andre husbønder end ham. Ligeledes forbød han alle i Skinnerup vesten Køret at tiende til andre end ham. Indstævnet er jomfru Karen Lykke og Jørgen Lykke. På Jørgen Lykkes vegne mødte Ubbe Christensen i Kolquod og protesterede mod stævningen, da Jørgen Lykke ikke mere er ejer af Søgård, men bør stævnes på Gudum Kloster.

23. juni.

Christen Villadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, tilbyder frøgæld til alle, som har sået ulovlig i Ørum tjeneres jord, og forbød alle at høste eller afføre skaftekorn af Ørum tjeneres jord.
Ørum tjenerne stævnet til påhør.

Christen Villadsen, delefoged til Ørum, irettelagde en indførselsopskrift, hvorefter Jens Salmandsen i Torsted i herredsfogedens sted og fire vurderingsmænd ville gøre udlæg for restancer i den gård i Torsted som Søren Nielsen frarømt. Der var intet i gården, hvorfor Christen Villadsen begærede, at de ville gå i marken og se, om der skulle være heste, som tilhørte Søren Nielsen. De fandt omsider en hest hos Niels Tomsen i Torsted, som mændene kendte for at være Søren Nielsens hest, da han boede i gården. De forlangte, at Niels Tomsen skulle levere den i Søren Nielsens gård. Han svarede nej og sagde, at han ville skaffe hjemmel for at hesten var hans (7/7).

Christen Nielsen i Skjoldborg fremlægger vurdering i boet efter sal. Niels Tomsen i Sønder Skjoldborg og hans hustru Anne Pedersdatter, nu salig. Til stede var sønnerne Christen Nielsen og Immer Nielsen på egne og andre arvingers vegne. Boet insolvent. Intet at skifte.

Peder Nielsen Smed i Sperring fremlægger vurdering i boet efter hans sal. hustru. (Bl.a. 300 fiskekroge og 12 geddekroge). Der blev 29 sldl. 12 sk. til børnene. Deres fader lovede at forbedre deres arv, og give dem hver 10 sldl. og forsørge dem til de bliver 18 år. På børnenes vegne til stede Christen Christensen i Vixøe.

Christen Christensen Agerboe i Tilsted fremlægger vurdering af græsningen til den øde gård i Silstrup, Svend Olufsen og Just Christensen påboede.

30. juni.

Niels Mortensen i Torsted tiltaler Anders Olufsen Vig i Dollerup for penge, han skylder ham, og for penge, han skylder hans tjenestepige Maren Mikkelsdatter.
Dom: Han skal betale osv.

7. juli.

(2/6). Søren Jørgensen på amtskriver Jens Hansens vegne fører vidner om øde gods i herredet, hvilke ingen proprietærer tilsvare. Amtskriveren lader bekendtgøre, at de der vil fæste de gårde, som ikke allerede er bortfæstet, kan fæste dem mod at udrede skatterne og få fæstebreve.

Mads Villadsen i Skårup lader ved Christen Villadsen i Skjoldborg fremkalde synsmænd, der har synet skellet mellem Mads Villadsens mark i Skårup og Dollerup mark. Det beskrives, hvor skelstenene står (marknavne). De har desuden synet et stykke hede ud for Niels Ovesens skifte i Dollerup. Der var hugget lyng, 5 skaft i bredden og 20 skaft i længden ud over stenene. Niels Ovesen indstævnet. Han vil bevise anderledes i dag 8 dage.

Peder Christensen, Skårup, har ladet syne og vurdere et øde hus i Skårup, liggende til Hospitalet i Ålborg. Tømmeret kun 11 mk. værd.

(28/4). Sune Ovesen i Klostergård har opsagt den gård i Dollerup, han iboede, og som tilhører Hospitalet i København. Morten Andersen, rådmand i Thisted, indstævnet på hospitalets vegne. (10/1 1681).

(23/6). Christen Villadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, kræver igen, at Niels Tomsen i Torsted skal levere en hest, som man mener tilhørte Søren Nielsen i Torsted. Søren Jørgensen møder på hans vegne og kræver, at Christen Villadsen skal beskrive hestens udseende, hvad Christen Villadsen ikke mener er nødvendigt. Niels Tomsen møder på tinget med brun hest med 3 hvide fødder og hvide hår i panden, og Niels Mortensen i Torsted lovede at være hans hjemmel. (14/7).

14. juli.

Niels Mortensen i Torsted fører vidner på, at han har købt den brune hest med tre hvide fødder og hvide hår i panden af Peder Andersen Bagge ved Klitmøller, som Niels Mortensen havde hjemlet ældste Niels Tomsen i Torsted. De vidner, at Peder Bagge købte hesten af Søren Nielsen Hoel i Torsted således, at Søren Hoel skulle holde hesten i foder til kyndelmisse.

(2/6). Jacob Sparre til Råstrup tiltaler Christian Henrik Peters for erstatning for brøstfældighed på Råstrup efter syn og vurdering (gentaget) og for skade på marken på grund af manglende pløjning og gødskning, efter at hans og Christian Peters vurderingsmænd har gennemgået vurderingen. Dom: Christian Henrik Peters skal betale, og hvad ellers Jacob Sparre har af tiltale til ham, skal Jacob Sparre have sig forbeholden. (10/11).

21 juli. Intet.

28. juli.

Otte Skram til Todbøl tiltaler nogle af Todbøl tjenere her i herredet for restancer (bl.a. Jens Morsing i Kallerup).

4. august.

Amtskriver Jens Hansen lader forbyde alle, som har sået i det jordegods der tilhører Kronen, at føre korn hjem, før skatterne er betalt.

Peder Pedersen, forvalter af Ørum slot, tiltaler Ørum tjenere for restancer.

11. august. Kun tre mænd mødt. Intet.

18. august. Intet.

25. august.

Tomas Sørensen i Nørhå, delefoged til Vestervig, tiltaler Vestervig tjenere i herredet for restancer.

1. september.

Niels Pedersen af Sjørring på Margrete Pedersdatter, sal. hr. Peder Jacobsen, forrige sognepræst til Snedsted hans enkes vegne fremlægger en stævning fra herredsfogeden til Kirsten Nielsdatter, sal. Jens Fogeds i Hundborg, fordi hun på Nørhå birketing den 11. juni har transporteret, hvad der resterer på en obligation, udstedt af Margrete Pedersdatters sal. mand til hende (eller hendes mand) til hr. Holger Sørensen, præst i Snedsted, og dog den 18. maj, 24 dage før, har modtaget betalingen 110 sld. af Margrete Pedersdatters datter i Sjørring præstegård (senere gift med Knud Lang) og deponeret dem hos hr. Poul Jensen, sognepræst i Sjørring. Hun forlanger obligationen kasseret og udleveret og erstatning for tab. Sagen opsat 6 uger. (Se nedenfor).

Laurits Jensen i Thisted på Laurits Tomsen i Thisted hans vegne fører vidner om, hvordan der blev omgåedes med den skude, som 11/8 blev taget af en kaper. Christen Bak af Klitmøller vidner, at de efter forfølgelse blev taget af en fransk kaper, som tvang skipperen til at betale for skuden og tog 100 rdl., som skipperen havde i sin lomme, men som kaptajnen ikke agtede mere end en skilling. Skipperen måtte da købe skibet for ikke at blive slæbt til Dünkirkchen eller Gøteborg, og der blev ikke mere i behold end 150 rdl., som lå i skibet. Skipperen var Niels Pedersen Skinderup den yngre. (8/9).

(Se ovenfor). Mads Christensen i Hougård (= Nørhågård) i Nørhå, hr. Holger Sørensen i Snedsted og Niels Christensen Foged på Ulstrup begærer, at Niels Pedersen i Sjørring vil vise fuldmagt til at gå i rette for Margrete Pedersdatter, sal. hr. Peder Jacobsens, forhen præst i Snedsted.

Knud Lang, residerende på Kappel (Margrete Pedersdatters »svigersøn«) giver ham fuldmagt på hendes vegne.

8. september.

Nogle mænd fra Klitmøller, hos hvem der er fundet klittag, lover lensmanden, at de ikke mere vil tage klittag, og nu vil være i hr. lensmandens vilje og minde. (Lensmanden er amtmanden).

Mag. Anders Nielsen Heeboe har ladet stævne en mængde kvinder fra Tilsted, Else Andersdatter i Torsted, Jordemoder, og Johanne Jepsdatter, som har født Barnet. Desuden har han ladet stævne Jens Svendsen og borgmester Christian Mortensen. Den sidste siger, at han ikke er kommet til tinget for denne sag og mente, at Jens Svendsen, som sagen angik, og som ikke var til stede, ikke var lovlig stævnet med 14 dages kald og varsel, som det skulle være sket, fordi hans værneting ikke er Hundborg herredsting. Emmike Eriksen svarer på præstens vegne, at det må bevises, at Thisted ikke ligger i Hundborg herred, som det synes af matrikelen. Borgmesteren undrer sig over, at præsten, som har været præst i Thisted i 36 år, vil tillade sin fuldmægtig ved udflugter at overile en af sine ældste og bedste borgere, thi det er herredsfogeden bevidst, at han ikke nyder flere af Skinnerup folk end dem, der bor på denne side af bækken, og at de andre svarer til Hillerslev herred. Det har også været sådan i Thisted, at de som bor på søndre side af bækken er i Hundborg herred, og de som bor på nørre side af bækken, har været regnet til vidnes påhør er Laurits Tomsen i Thisted, Anne Søe, Jens Christensen Skyum, Christen Pedersen til Jens Svendsens og Peder Bendixsen i Vester Vandet og gamle Mikkil Blach ved Klitmøller. (Sagen fortsætter).

(1/9). Ubbe Christensen i Kaalby på Niels Pedersen ved Klitmøller hans vegne, irettelægger en attest fra Christen Christensen Bak og ICS, Jens Christensen angående skuden, som en fransk kaper stoppede, og skipperen Niels Pedersen Skinnerup måtte udlevere penge og desuden købe skuden igen for 300 rdl., som de hentede i land. Indstævnet til vidnes påhør er Laurits Tomsen i Thisted, Anne Søe, Jens Christensen Skyum, Christen Pedersen til Jens Svendsens og Peder Bendixsen i Vester Vandet og gamle Mikkil Blach ved Klitmøller. (Sagen fortsætter).

Laurits Tomsen i Thisted har ladet stævne Niels Pedersen Skinnerup den yngste ved Klitmøller og kræver, at de 100 rdl., der blev i behold på skuden, skal han straks levere. De tilhører ikke alene ham, men købmændene, som har leveret godset.

Ubbe Christensen mener på Niels Pedersens vegne, at de 100 rdl. bør regnes til regnskab, eftersom de er givet til kaperen for skibet og godset. Sagen opsat 14 dage. (22/9).

Peder Bendixsen i Vester Vandet har ladet stævne Jørgen Nielsen i Vester Diernæs og tiltaler ham for skyld efter pantebrev 125 rdl. med pant i jordegods, som Jørgen Nielsen har arvet efter sin fader (Niels Jørgensen på Koustrup), nemlig hans part af en gård, Skærbæk i Sejerslev sogn på Mors, 3 td. og 14 tyboskæpper byg, som Per Skammelsen ibor, og en gård i Sønder Arup, i Hanherred, Jens Christensen ibor, skylder 4 td. byg bondeskyld, samt hans part af Diernæs mølle, nemlig en tredjedel.

Dom: Pantet bør følge Peder Bendixsen herefter til det bliver indløst.

15. september.

(8/9). Emmike Eriksen i Thisted på mag. Anders Nielsen Heeboes vegne vil føre vidner om Johanne Jepsdatter (og hendes angivelse af Jens Svendsen som barnefader til hendes barn). Borgmester Christian Mortensen Lelius mener, at der efter dommen for 8 dage siden burde gives 14 dages kald og varsel, og fremlægger derefter først en fuldmagt fra Jens Svendsen, der erklærer, at han ikke forstår lov og ret, tilmed ikke kan læse eller skrive, hvorfor han overdrager sin svoger, borgmesteren at føre sagen. Derefter irettelægger borgmesteren en landstingsstævning, der nævner, at Jens Svendsen er sigtet af Johanne Jensdatter som barnefader, men også i Thisted kirke har skyldt Peder Pedersen Frøst for barnefader, hvad hendes søster har bekræftet, og at flere har underskrevet et sammensanket vidne, skønt de ikke kunne læse, meget mindre forstå, hvad der stod i dette sammensankede vidne. Jens Svendsen mener, at det kan blive ham til større pengespild, om de måtte vidne efter en skriftlig seddel og ikke mundtlig efter spørgsmål en efter den anden, eftersom sagen angår ære og lempe. Derfor indstævnes alle nævnte personer til Viborg Landsting 8. oktober for at vidne mundtlig. Derefter mente borgmesteren, at det ikke kunne tilstedes mag. Anders at føre vidner. (Thisted tingbog 12/2 1681).

Dommeren turde ikke modtage samme vidner, men henfinder sagen for landsdommerne. (6/10).

22. september.

Jacob Sparre til Tåstrup har ladet 24 mænd syne den øde gård i Tingstrup, Niels Pedersen i boede. Jorden fandtes ganske vogt og ringe, en del senel, en del grudet (gruset) og en del lynget og ikke tjenlig til korn. Gården skatter af 14 td. hartkorn, men kan efter synsmændenes skøn kun tåle skat af 10 td. hartkorn.

(8/9). Laurits Tomsen i Thisted har ladet stævne Niels Pedersen Skinnerup ved Klitmøller og kræver ham dømt til at udlevere 100 rdl., som han havde med i land ombord på den skude, der var kapret af en fransk kaper, men blev købt igen af Niels Pedersen Skinderup for 300 rdl.

Niels Pedersen Skinderup mener, at han har købt skuden for de 100 rdl. og 200 rdl., som han selv skaffede, og derfor er skuden og godset hans, indtil han får sin betaling.

Dommeren tør ikke kende herpå imod borgmestere og råds dom (i Thisted), men henfinder sagen til landsdommerne.

30. september. Kun tre mænd mødt. Intet.

6. oktober.

(15/9). Christen Christensen Agerboe i Tilsted på mester Anders Nielsen Heeboes vegne tilspørger nogle mænd, om Emmike Eriksen ikke havde fremkaldt mester Anders's vidner for at de kunne vidne mundtligt.

Borgmester Christian Mortensen svarer, at hvis landstingsstævningen ikke var blevet fremlagt, og vidnerne måtte vidne ikke bare efter Emmike Eriksens og mester Anders's spørgsmål, men også efter hans, hvad de ikke ville tillade, kunne de have aflagt deres vidne, men nu synes det bedst, at de retter sig efter landsdommernes stævning.

Villads Hansen i Sjørring på hr. Poul Jensen i Sjørring hans vegne fremkalder 24 mænd, som vidner om, at gårde i Torsted og Skinderup står for højt i hartkorn.

13. oktober. Intet.

20. oktober.

Niels Madsen i Hornstrup får afkald fra Anders Jørgensen i Skjoldborg på arv efter hans fader Jørgen (Jensen efter kirkebogen) som boede og døde i Hornstrup.

27. oktober.

Peder Christensen Årup på Anne Christensdatter, sal. Jacob Christensen Kjelstrup hans enke, hendes vegne tiltaler Jørgen Kås til Faddersbøl efter obligation 1672 på 54 daler 2 mk. 9 sk. til Jacob Kjelstrup. Obligationen medunderskrevet »på min broders (halvbroders) vegne S. J. Luge«.

Dom: Han skal betale.

3. november.

Anders Jørgensen udsteder.

Hr. Poul Jensen Snedsted i Sjørring lader føre vidner på, at da hans fuldmægtig og herredsfogeden, Lauge Olufsen, med flere mænd kom i Anders Olufsens gård i Dollerup for at gøre udlæg, da tog Anders Olufsen en fork og slog Villads Hansen over venstre arm, og derpå tog han en ko og løb sin vej ad marken med, som de havde tilvurderet hr. Poul for 4. sldl. Siden fik han sit udlæg på andre måder. (Sagen fortsætter).

Hr. Poul Jensen i Sjørring lader fremkalde mænd, der har synet Villads Hansen og fundet blå slag på hans venstre arm.

10. november.

(14/7). Otte Christopher Ottesen i Kærup på Christian Henrik Peters vegne tiltaler Jacob Sparre til Råstrup, som han mener skylder ham penge. Sagen opsat. (22/12).

17. november.

Mads Christensen, foged på Todbøl, på Otte Skrams vegne lader føre vidner på, at gårde er for højt beskattet efter sandflugt osv.

Jørgen Kås til Faddersbøl fører vidner på, at gårde er sat for højt i skat på grund af sandflugt og andet.

24. November. Intet.

1. december.

Hr. Poul Jensen i Sjørring lader forbyde Mikkel Tomsen i Sperring at have Sophie Christensdatter i sin tjeneste, eftersom der skal være udgået nogle rygter om deres omgængelse. Mikkel Tomsen svarer, at han ikke således kan slippe sin folk. (8/12). (Sagen fortsætter).

Hr. Poul Jensen i Sjørring tiltaler Mikkel Tomsen i Sperring for skyld, og bl.a. for penge, Mikkel Tomsen havde fået af Christen Madsen i leje af jord. Mikkel Tomsen sætter i rette, at det må bevises, at han har fået penge og korn, eller også bør han kendes fri at være.

Opsat 14 dage.

8. december.

Villads Hansen i Sjørring på hr. Christen Jensen Kobberøs i Vang hans vegne fører vidner om gårde, der menes for højt ansat i skat.

(1/12). Villads Hansen i Sjørring præstegård på hr. Poul Jensen Snedsted i Sjørring hans vegne fører vidne på, at da de kom til Mikkel Tomsens gård i Sperring for at stævne ham og pigen Sophie Christensdatter, stod hun i laden og tærskede med en plejl.

Hr. Poul Jensen Snedsted i Sjørring på sin tjener Niels Christensens vegne lader fremkalde Mikkel Tomsen i Sperring, som vedgik, at han havde fået 8½ sldl. af Niels Christensen til jordleje af noget sæd, han skulle have haft i hans jord, og 1 td. byg og 1½ td. havre, som blev sået i jorden, dog han ikke beholdt afgrøden. Mikkel Tomsen forpligtede sig til at betale Niels Christensen disse penge og korn til jul.

Hr. Christen Jensen Kobberøe i Vang lader fremkalde mænd, som har synet den bolig, som Christen Olufsen frarømte. Den var ikke noget værd.

Peder Poulsen i Øster Djernæs og medinteresserede lader fremkalde 24 mænd, der har vurderet og synet flere gårde, som er for højt ansat i skat.

15. december. Intet.

22. december.

Tomas Nielsen i Vang lod fordele Christen Nielsen Klostergård i Sperring for skyldig tiende til Vangs kirke.

Christen Madsen i Skårup fremlægger en vurderings-opskrift i boet efter sal. Else Madsdatter, som var til huse hos sin søster, Anne Christensdatter i Torsted. Til stede var Christen Madsen i Skårup og Jens Madsen, hendes brødre på hendes søn Tøger Jensens vegne, som berettes at ... Boet insolvent. Arvingerne skal betale Anne Christensdatter for hendes begravelse.

(10/11). Peder Christensen af Tømmerby på Christian Henrik Peters vegne tiltaler Jacob Sparre til Råstrup for penge, han mener at have til gode efter breve og obligationer, hvorimod Jacob Sparre mener at have krav på erstatning for Råstrups brøstfældighed m.m., og fordi Peters ikke har tilbageleveret en obligation på 400 rdl., og fordi marken til Råstrup ikke var pløjet og gødet, som det sig burde.

Dommeren finder, at der behøves bedre oplysning om en del tvivlsomme poster, men da der er gået 6 uger, og der altså skal dømmes, henviser jeg sagen til landsdommerne.

Fol. 1 autorisation ved amtmand J. S. Due.

Herredsfoged: Jens Lauritsen i Thisted.

Skriver: Hans Tomsen Ålborg.

10. Januar.

Christen Poulsen i Thisted på amtskriver Jens Hansens vegne har ladet vurdere det løse vrag, som er indkommet på stranden i herredet siden forleden nytårsdag 1680. Først så de en skøjte, der var indstrandet ved Klitmøller søndre strand, og som var så ubrugelig, at den næppe kunne repareres, og de vurderede den til 6 rdl. Dernæst så andre synsmænd et stykke gammel skudemast, som var afbrudt i begge ender, som var indstrandet for Nørhå strand, og vurderede den til 1½ mark.

Anders Sørensen ved Østerild kirke får på sin søster, Johanne Sørensdatters vegne, afkald på arv efter hendes afdøde mand, Christen Jensen Smed, som boede i Vang, fra arvingerne, hans søskende: Dorte Jensdatter, Karen Jensdatter, gift med Tomas Skrædder, Maren Jensdatter, gift med Christen Madsen, og Margrete Jensdatter.

Forrige års sandemænd (1680). Laurits Nielsen i Kallerup. Jeps Nielsen i Krogsgård, Bertel Pedersen i (T?)uorup, Laust Christensen i Skinderup, Jesper Tomsen i Silstrup, Niels Tomsen i Vestergård i Sundby, Niels Madsen i Dollerup, ældste Niels Tomsen i Torsted opsiger deres hverv.

Knud Christensen, foged på Ulstrup, på Hartvig Kås's vegne har ladet mænd syne Christen Mouritsens liden (pige), som lå død under en lyngstak, som sammen med mønningstørv var faldet over hende, da hun ville tage noget deraf til hendes husbonds får. De syntes, at stakken havde kvalt hende og været årsag til hendes bane.

(7/7 1679). Christen Villadsen i Skjoldborg i Bundgård, delefoged til Ørum, lader syne Klostergårds brøstfældighed. Sune Ovesen i Kolstergård var indstævnet til syn og syns afsigelse. (se nedenfor).

Jep Pedersen Trans på Niels Kås til Bækmark hans vegne irettelægger en opsættelse af 23/11 1680 her af tinget, hvorefter Niels Kås på sin sal. søsters dattersøn, Rubech Kås, nu under militien og i kgl. Majestæts tjeneste, hans vegne har ladet indstævne Jørgen Kås til Faddersbøl angående Rubech Kås's fædrene arvelod, som Jørgen Kås, der var værge og formynder, skal have solgt, hvad Niels Kås mener, ikke burde være gjort, og at Jørgen Kås derfor med penge bør tilfredsstille og betale Rubech Kås, eller også skal der gøres indførsel i hans bedste bo og gods. Jørgen Kås stævnes til at møde med lodseddelen på jordegods og løsøre, som ved skiftet tilfaldt Rubech Kås, og som Jørgen Kås som formynder skal have modtaget. Jørgen Kås bør gøre rede for hans brodersøns arv og sit værgemål. Sagen blev opsat 6 uger.

Dernæst irettelagde Jep Trans et indlæg, som indeholder uddrag af skiftet 1670 13/11 efter afgangne Hermand Kås Iversen til Ølingsøe, hvis enke var Birgitte

Kirstine Pors, Niels Kås's søsterdatter. Deres børn er Iver Kås, Rubech Kås, Erich Kås. Sophie Kirstine Kås og Birgitte Catrine Kås. Da Rubech Kås nu er kommet til den alder, da han selv vil modtage sin fædrenearv, eller lade en anden, som han betror dertil modtage den, eftersom han er i kgl. Majestæts tjeneste ved det kompagni til hest, han har givet sig under. Rubech Kås har derefter bedt Niels Kås om at modtage hans arv og givet han fuldmagt dertil. Desuden fremlægges en lodseddel på hans arv. (14/3 1687).

Dom: Da Jørgen Kås ikke er mødt, og det er 6-ugers dag, så sagen ikke kan opsættes længere, ved jeg ikke rettere at kende, end at Jørgen Kås bør gøre regnskab for arven og betale til Rubech Kås eller hans befuldmægtigede inden 15 dage, eller også efter det forløb skal gode mænd, udnævnt af landsdommerne gøre udlæg i hans bo og gods.

Christen Poulsen i Thisted på amtskriver Jens Hansens vegne fremlægger en opsættelse her af tinget 13/12 1680, hvori Jens Hansen tiltaler Jacob Sparre til Råstrup for den bekostning, der er anvendt på den fange, Maren Jensdatter, som fandtes på Råstrup hovedgård, og der havde forset sig, og som blev henrettet med sværd d. 22. november, eftersom gerningen blev tilkendegivet i Jacob Sparres fraværelse. Irettelagt et tingsvidne af 6/12 1680, som var forkyndt for den gode mand, som selv havde kopieret den, og et tingsvidne af 2/11 1680 om, at Maren Jensdatter fødte sit barn i løn på Råstrup. Så præsenteres den specificerede regning, bl.a. på kastning af grav til barnet på Hundborg kirkegård og for graven, hvori fangen blev jordet, og til skarpretteren Hans Niemann af Ålborg for at henrette fangen ved Hundborg herredsting.

Jacob Sparre indvender, at hun ikke var fæstet til Råstrup eller hans stav, og at hun var en løsgænger, der uden hans vilje opholdt sig på gården, gik derfra nogle dage og kom igen, da hun fødte barnet. Han fremlægger tingsvidner, om hendes egen bekendelse, og opholdssted.

Dom: Da Maren Jensdatter er grebet på Råstrup og Jacob Sparre havde da hals- og håndsret til at lade dommen eksekvere, men ikke har gjort det, og dommen skulle udføres, kan han ikke frikendes, da omkostningerne så ikke bør betales af kgl. Majestæt, Han skal derfor akkordere med amtskriveren og tilfredsstille ham. Men om der mod forhåbning skulle være andet at søge hos Jacob Sparre, da bør sagen indkomme for landsdommerne, som har magt deri videre at dispensere. Hvad angår Jacob Sparres præntion på amtskriverens tiltagne autoritet, kan jeg ikke herom kende, men Jacob Sparre kan påtale det ved lovlig proces.

(Se ovenfor). Christen Poulsen i Thisted på Jørgen Nielsen i Vester Djernæs hans vegne fremlægger en opsættelse af 20/12 1680 indeholdende, at Jørgen Nielsen har ladet stævne Sune Ovesen i Klostergård. Der irettelægges flere dokumenter bl.a. en landstingsdom 6/12 1674, der indeholdt en opsættelse af 9/3 angående Jørgen Nielsens krav til Sune Ovesen om betaling af restancer af gården i Dollerup. Sune Ovesen fremviste en kvittering, der skulle være underskrevet af Hans Zoëga, hvilken underskrift Jørgen Nielsen erklærede for at være falsk. Derefter fremlagt et lovsvide af 29. november sidst afvigte (1680, tingbogen findes ikke), hvor 12 nævnte mænd giver lov med Jørgen

Nielsen, at han gjorde en sandfærdig ed, da han svor på, at Sune Ovesens kvittering var falsk. Sune Ovesen blev forinden spurgt, om nogen af de 12 mænd var fordelt eller af anden grund ikke måtte aflægge ed, og om han havde noget at anke på lensmanden, men han havde intet at svare. Derefter forlangte Christen Poulsen dom. Christen Villadsen i Skjoldborg begærede opsættelse, fordi omkostningerne ikke var specificeret. Sagen blev opsat til i dag. Og nu fremlægges specificeret liste over omkostningerne, som Christen Nielsen så kræver betalt.

Herimod hævdede Christen Villadsen i Skjoldborg på Peder Pedersen, forvalter på Ørum, hans vegne, at Sune Ovesen først skulle betale den brøstfældighed, der var fundet på Klostergård, som han havde fæstet, før der kunne tages nam for restancer og omkostninger til Jørgen Nielsen.

Dom: Da lovsvidnet er indanket for landsdommerne, ved jeg ikke samme nam og eksekution at kunne ske, før landsdommerne har dømt om lovsvidnet. (Sagen fortsætter).

Christen Villadsen i Bundgård i Skjoldborg, delefoged til Ørum, tiltaler Sune Ovesen for restancer. Herimod at svare fremkom Christen Poulsen på Jørgen Nielsens vegne fremlægger hans krav og anklager Peder Pedersen, forvalter på Ørum, fordi han imod loven har indtaget Sune Ovesen i Klostergård.

Dom: Sune Ovesen bør betale sin husbond restancen, men da Sune Ovesen er under forfølgning, må der omgås med hans gods efter loven. Hvad fordring Jørgen Nielsen har til Peder Pedersen, fordi han har indtaget Sune Ovesen i Klostergård, står det ham frit for på tilbørlige steder at påtale. (5/9).

17. januar.

Christen Villadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, fremstiller Anne Jensdatter af Nørre Skjoldborg, som bekender, at en karl Christen Nielsen, som sagde sig at være fra Salling, lå hos hende to nætter i hendes husbonds, Peder Pedersen i Ås hans hus, og at han er fader til hendes barn. (18/4).

24. januar.

Mikkel Pedersen i Skyum, på Anne Christensdatter, Eske Nielsens (senere flere gange: Sørensens) efterladte enke, hendes vegne (Eske »Sørensen« boede for dum i Skyum) får afkald fra Jens Nielsen i Sundby på egne og broder Peder Nielsens vegne, Christen Nielsen og Anne Nielsdatter på deres egne vegne for arv efter deres broder Eske Nielsen. Arvingerne takker sal. Eske Sørensens hustru og kvitterer for arven.

31. januar.

Niels Broch på amtmand Jørgen Skeel Due til Sønderskov hans vegne lader læse hans bestallingbrev

Tomas Sørensen i Nørgård i Nørhå på amtmandens vegne lader læse en klage fra Jens Mikkelsen og Christen Nielsen i Sundby på Mors over, at de på vej fra

Thisted blev overfaldet og pryglet med en degen af Jens Skedemand, som tjener på Øland, og Christen Laugesen i Haring, som også tog varer fra dem, en sæk med hør og hamp og en flaske brændevin (tinflaske) som røvere og stimænd. Med de to røvere var en lille dreng Niels Laugesen.

Amtmanden udsteder befaling til at pågribe dem og holde dem i forvaring, da Laurits Seefelds hustru på Øland bevidner, at der ikke er noget fængsel på Øland. Mads Mogensen ved Heltborg kirke, Jørgen Pallesen Obel på Øland, Oluf Lauritsen i Haringgård og Orm Nielsen i Haring vidner, at de har eftersøgt Jens Skedemand på Øland uden resultat, men at de derefter fandt ham i Anders Kochs hus i Haring, hvor de efter stor modstand fra Jens Skedemand og af kvindfolk, før de fik ham ud af huset. De førte ham, hvor han var til andendagen, da de tog til Anders Kochs hus og fandt kosterne. I et forhør på rådstuen i Thisted bekendte Jens Skedemand overfaldet og røveriet og sagde, at han havde solgt kosterne til Anders Kochs datter i Haring. Han havde mest holdt til der om natten, til han blev pågrebet. Christen Laugesen havde holdt sig skjult. Maren Andersdatter, Anders Kochs datter blev sat i rådhuskæderen. (Sagen fortsætter).

På rådstuen i Thisted blev Maren Andersdatter forhørt og bekendte, at hun var frugtsommelig ved Jens Skedemand, som opholdt sig i hendes faders hus om natterne med drik og raseri. Der aftalte han med Christen Laugesen, at de skulle køre til Thisted i slæde, og da de kom hjem, havde de en sæk med hør og hamp med sig, men hun vidste ikke andet, end at det var deres eget. De havde også en tinflaske med brændevin i, som de drak det meste af, og et stykke kårde, som de sagde, havde slået i stykker på nogle bønder norden for Silstrup. Hun købte hørret og hampen af dem for 2 mark, men siden hørte hun, at sådan noget var blevet røvet fra to bønder fra Sundby Mors, og da Christen Laugesen kom og gav hende de to mark tilbage, sagde hun, at de skulle tage deres tyvekoster med tilbage, men ingen af dem ville modtage det. Så kom »nogle karle« om natten og tog Jens Skedemand og kosterne og hende med til Øland og siden til Thisted. Hun ville ikke bekende videre, uden at hun somme tider havde fået nogle knappenåle af Jens Skedemand, når han havde været i købstaden. (7/2).

Tomas Sørensen i Nørgård i Nørhå på nogle Klitmøboer, sejlingsfolk, deres vegne fører vidner på, at de altid har brugt sejlads til Norge og fiskeri.

Anders Jensen i Vestergård mindes i	40 år
Mads Pedersen i Sand	56 år -1625
Christen Andersen Foged i Hundborg	50 år
Peder Christensen på Toft	50 år
Niels Sørensen	46 år
Christen Andersen i Rysgård	50 år
Jens Salmandsen i Torsted	38 år
Niels Andersen ved kirken	38 år
Peder Lauritsen	48 år
Christen Lauritsen	50 år
Niels Tomsen	50 år
Peder Jensen Krog	50 år

Niels Pedersen i Bangsgård i Sjørring	50 år -1631
(...)	
Jens Lauritsen i Snejstrup	66 år -1615
(...)	
Scharis Jensen i Tuorup	66 år -1615
(...)	

som vidner, at sejlingsfolkene ved Klitmøller og Hanstholm af arilds tid har søgt deres næring med små sandskuder til fiskeri i havet og undertiden på Norge enten for fragt, eller for at hente bygningstømmer og andet, som de til bøndernes fornødenhed indfører, da sådant ikke findes her vesterlands. Der er i lang tid ikke fisket andet, end hvad skuderne har taget, og i disse besværlige tider siden fjendens indfald har de været til stor hjælp for købstadmænd og andre formuende folk ved at overføre deres gods til Norge, og for det hele land, da der ikke for fjenderne kunne ske indførsel af gods og penge ad anden vej, og posten kunne i den tid ikke passere andre steder over til Norge for fjenderne. Herimod at svare mødte byfogeden Emmike Eriksen og mente, at de der handler, skal tage borgerskab og bo i Thisted eller opgive handelen og blive fiskere.

7. februar.

(31/1). Niels Broch på amtmandens vegne tiltaler Jens Skedemand for røveri. Jens Skedemand tilstår. Han blev spurgt, om han kunne stille nogen kaution for de begåede forseelser og for trusel om mordbrand på Lauge Olufsens gård i Haring og i andre måder, så og andre folks huse, og hvad dem tilhører, være ubeskadiget efterdags, om han på hans liv kunne blive pardoneret. Jens Andersen i Gjersbøl og Niels Nielsen i Sperring mødte og lovede, at hvis nogle godtfolk enten på alfarvej, ved mordbrand eller i andre måder skulle tilføjes nogen skade, da vil de svare dertil.

Dom: Jens Andersen Skedemand skal brændes med tyvsmærke i hans pande og videre at betale, hvad loven melder. Hvad angår Christen Laugesen, som skal have været med ham, da som han ikke er til stede, men berettes for samme sag at være borte, og ingen bevis fremføres andet end Jens Skedemand og Maren Andersdatters ord, og det for det andet er i Hassing herred, han har været boende, da må sagen henvises til hans værneting. (14/2).

(31/1). Niels Broch tiltaler på amtmandens vegne Maren Andersdatter såvel som hendes fader Anders Koch og hans kone og datter Karen, fordi de har holdt et ukristeligt og forargeligt levned og huset og hælet Jens Skedemand.

Dom: Maren Andersdatter forvises fra den by, sogn og herred, hvor hun har begået sin letfærdighed og udstå kirkens disciplin. Hvad angår Anders Koch, hans hustru og datter Karen, da som de bor i Hassing herred, henvises sagen til deres værneting.

14. februar.

Niels Broch, amtmandens fuldmægtig, spørger Jens Andersen Skedemand, om han eller andre har givet amtmanden noget for at undgå sin straf, hvortil han svarede nej. (Se nedenfor).

Peder Andersen Frost i Tilsted får afkald fra sin søn, Peder Pedersen Frost, på arv efter hans fader og moder.

Niels Broch spørger på amtmandens vegne Jens Andersen Skedemand, om han har noget at yde i gæld og tvigæld med. Han svarede nej.

21. februar.

Emmike Eriksen på Tomas Nielsen, født i Silstrup, hans vegne lader folk stævne Poul Pedersen i Silstrup. De talte med hans steddatter Anne Andersdatter. Han tiltaler Poul Pedersen for penge, 50 sldl., som Mads Nielsen havde leveret Poul Pedersen, da han blev udskrevet til soldat, og som han skulle opbevare for ham, til han kom hjem.

Dernæst fremlagde han en attest fra Jens Tomsen i Søndbjerg, forrige Captein armis under oberst von Bülow's regiment, og Søren Jensen i Fuglsang, forrige korporal ved samme regiment, om at Tomas Niensens broder, Mads Nielsen Ulgård som soldat ved samme regiment blev bortkommanderet at svare under kaptejn Trampes kompagni, som gik til skibs 1677 og i samme år i august, da de gjorde landgang på Lanterügen, blev død og begravet på Lanterügen. Dateret Søndbjerg 12/2 1681.

Emmike Eriksen kræver de 50 sletdaler udleveret til Mads Niensens arvinger. Poul Pedersens søn (stedsøn) Søren Andersen svarer, at han bør stævnes skriftligt og have kopi af stævningen, da han ikke ved, hvorfor han er stævnet. Opsat 3 uger. (14/3).

28. februar.

Christen Villadsen i Skjoldborg i Bundgård på Peder Pedersen, forvalter på Ørum, hans vegne har ladet 12 mænd syne den øde gårds mark og ejendom i Kallerup, som Tomas Sørensen sidst påboede, og som står i hartkorn 10-2-1-1. Den kan ikke tåle at stå højere end 6 td.

Jens Sørensen i Thisted på amtskriver Jens Hansens vegne lader foretage syn over forskellige øde gårde i herredet, som ingen proprietærer tilsvare (som de har opgivet at kræve landgilde og skatter af), og tilbyder, at hvis nogen vil antage sig dem mod at betale skatterne, vil han give dem fæstebrev. (30/6).

7. marts. Intet.

14. marts.

Tomas Sørensen i Nørhå i Nørgård på amtskriver Jens Hansens vegne lader foretage syn over Jens Andersen Frøstes gård i Tinstrup efter herredsfogedens befaling. Synsmændene så, at vinduer i Lillestuen var slået ind med poster og alt, og at den ene yderdør var slået i stykker og brudt af hængslerne, og at Jens Frøsts hustru, Boel Christensdatter, havde blodige sår på kinden. Hun sagde, at hun havde fået dem, da vinduerne blev slået ind med træ og alt. Jens Frøst bekyldte Tomas Pedersen i Vandet og hans søn Laurits Tomsen for skaden. (Sagen fortsætter).

Tomas Sørensen i Nørgård i Nørhå på amtskriverens vegne fremkalder Christen Tomsen i Nors, Niels Nielsen i Bliberig og Karen Christensdatter i Tingstrup, som vidner, at de i dag tre uger var til Jens Frøstes i Tinstrup, og ved midnatstid hørte de et bulder og larm i gården af folk. Så stod de op af deres senge og ville drage i deres klæder, og i det samme skete der anløb mod døren. Så gik de til døren og holdt den, eftersom de ikke vidste, hvem der var. Og da blev naglerne (. . . revet ud) og som de holdt døren, forlod de, der var udenfor, døren, og slog alle vinduer i lillestuen ud, og så hørte de, at Boel sagde: »Tomas Pedersen, du skal få skam for mine vinduer, du slog ind«. En mand fra Klitmøller vidner, at han og andre kom fra Thisted og ville følges med Tomas Pedersen og hans søn Laurits Tomsen, og da de kom til Jens Frøstes gård stod de to af vognen, og Tomas Pedersen sagde, at han ville til Boel Frøst og have hans søns pant. De slog og larmede på døren og sagde, at de ville slå vinduerne ud, men Anders Christensen fra Klitmøller sagde, at de skulle lade vinduerne stå, og gik så ud af gården med andre. Lidt efter kom Tomas Pedersen og sagde, at hans søn havde slået vinduerne ud. (21/3).

(21/2). Tomas Nielsen Ulgård tiltaler efter opsættelse 21/2 Poul Pedersen i Silstrup for de penge, Mads Nielsen Ulgård havde givet Poul Pedersen til opbevaring, da han blev udskrevet til soldat, og fremlægger officerernes attest om hans død. Poul Pedersen mener, at attesten burde være udstedt eller læst ved et tingsvidne, og desuden har han fået et brev fra Mads Ulgård, dateret efter den tid, da han skulle være død, og skrevet i Ålborg. Og ellers skulle der trækkes noget fra de 50 sldl., idet Poul Pedersen efter Mads Nielsen Ulgårds begæring havde leveret 1 sldl. til hans moders søster Inge Poulsdatter, og 3 mark, som Poul Pedersen leverede til Karen Andersdatter Ulgård i Skjoldborg for en hue, hun havde i pant af ham, hvilken hue, Tomas Ulgård nu har modtaget.

Dom: Så længe officerernes attest er ved magt, tilkender jeg Poul Pedersen at betale de 50 sldl. til Tomas Ulgård og hans medinteresserede, dog skal fratrækkes, hvad Poul Pedersen har udlagt af arven. (28/3).

21. marts.

(14/3). Amtmanden lader tillyse Tomas Pedersen i Vandet og hans søn en fuld gårdfred.

28. marts.

(14/3). Amtmanden lader forbyde Poul Pedersen i Silstrup at udbetale de 50 sldl. til arvingerne, før sagens uddrag. (Sagen fortsætter).

Amtmanden lader indkalde to mand fra Skyum, som bliver spurgt, om de kan kende Christen Kielgaard af Skyum hans håndskrift, og der blev forelagt dem et brev, dateret Ålborg 8/5 1678, som Christen Kielgaard skulle have skrevet, lydende på nogle penge, som var leveret Poul Pedersen i Silstrup af Mads Nielsen Ulgård. Christen Kielgaard er i kgl. Majestæts tjeneste. De svarede, at de ikke kunne gøre forskel på hans håndskrift og en andens. (Sagen fortsætter).

Tomas Sørensen i Nørgård i Nørhå på amtmandens vegne irettelægger en attest fra Peder Barfod i Brændgård, hvorefter han på to lægders vegne havde lejet Mads Nielsen Ulgård til soldat, og givet ham 30 sldl. på hånden, men da rygten gik, at han ville rømme fra dem, lod de ham indsætte i Thisted i kælderens ved byens tjenere. Han brød ud, og Tomas Sørensen sætter derfor i rette, at han efter kongens forordning havde forbrudt sin hals, og hans gods og penge skulle tilfalde kongen.

Emmike Eriksen svarer, at Tomas Sørensen bør lovlig bevise 1) at Mads Nielsen Ulgård havde været fængslet 2) ud af hvor 3) for hvad årsag, 4) at han beviser, at Mads Ulgård har brudt kongens jern 5) at han vil forklare og bevise, hvor han er kommet hen, siden han beskyldes for at være bortrømt. Når han beviser det, vil fornemmes, af hvad årsag han på hans hals og efterladte middel angriber og tiltaler uden nogen fuldmagt, ham bevidst, og lader det indføre i tingbogen.

Sagen opsat i 4 uger. (18/4).

11. april. Intet.

18. april.

Tomas Sørensen i Nørgård i Nørhå, kgl. delefoged i Hundborg herred, lader læse patent om Højesterets holdelse 15. august, og en forordning om stodheste af 5/3 1680.

(28/3). Tomas Sørensen i Nørgård, delefoged i Hundborg herred, fremkalder Christoffer Sørensen og Jens Pedersen, tjenende i Bisgård, som vidnede, at den 10/4 kom de ind i skriverstuen på Bisgård, og da sad Poul Pedersen ved bordet, og amtmandens fuldmægtig spurgte ham, om han endnu har de 50 sldl., som Mads Ulgård betroede ham, hvortil Poul Pedersen svarede, at han havde dem, og tilbød at levere dem til dem, der havde ret til dem. Derefter blev han spurgt, om Mads Ulgård havde sit tilhold hos ham, før han blev indsat i rådhuskælderen, og dertil svarede Poul Pedersen, at han ikke kunne nægte, at han både før han kom i kælderens og brød ud af den, kom i hans hus, og at han havde sit tilhold der, indtil Poul Pedersen med sine lægdsbrødre lejede ham på ny til at være soldat for deres lægd. (11/7).

Jens Ebbesen i Sjørring fremlægger vurdering, skifte og deling 11/3 1681 efter Niels Madsen, som boede og døde i Sjørring, mellem hans hustru, Gertrud Madsdatter (på hendes vegne Christen Laustsen i Skadholm) og arvingerne: den sal. mands broder, Christen Madsen i Skjoldborg, og hans broderdatter Mette Pedersdatter (på hendes vegne Peder Laustsen i Torsted).

Mette Pedersdatter æskede sin fædrenearv 35 sldl. med rente i 7 år efter sin moder 1 rdl., Anne Andersdatter æskede sin fædrenearv 8 sldl. + og efter hendes broder Peder Andersen 4 sldl. + Christen Laustsen æskede på sin hustrus vegne efter deres broder Peder Andersen 4 sldl. +. Boet insolvent. Jens Ebbesen har fæstet gården og hans fæstemø er Anne Andersdatter, Søren Nielsen i Torsted, hans trolovede fæstemø er Mette Pedersdatter. Arvingerne giver afkald til Jens Ebbesen.

Christen Lauritsen i Torsted begærer på sin søn Christen Christensens vegne skudsmål, da han agter sig til andre steder. (25/4).

(17/1). Christen Villadsen, delefoged til Ørum, lader stævne Anne Jensdatter i Nørre Skjoldborg. Hun har som barnefader udlagt en karl, Christen Nielsen i Salling og kræves for lejermålsbøder.

Dom: Hun skal betale.

25. april.

Læst to forordninger, den ene om klittag, hvideris og sener, den anden om stodheste.

(18/4). Christen Laustsen i Torsted lader igen læse det skudsmål, hans søn Christen Christensen fik af herredsmænd, takker dem for døt, og beder skriveren sætte sit segl under.

2. maj.

Tomas Sørensen i Nørgård i Nørhå, delefoged til Hundborg herred, lader på Kongens vegne forbyde alle her i herredet at holde kroer, og forbyder alle at huse tatere, kæltringer og løsgængere.

Hr. Oluf Nielsen Hosum i Hundborg har ladet mænd syne et jordhus Åndum kaldet, som Christen Pedersen sidst påboede.

Gertrud Mikkelsdatter i Jannerup protesterer og siger, at hr. Ouf har overladt hende huset, så længe hun lever, og at han derfor ikke har magt til at holde syn over det. (Sagen fortsætter).

Hr. Oluf Nielsen Hosum lader mænd spørge Christen Pedersen Aandum, hvorfor han var flyttet fra det hus i Janderup. Han svarede, at han ikke kunne udholde det strenge arbejde, der blev pålagt ham. Han blev spurgt, hvem der havde givet ham lov til at flytte. Han sagde Gertrud Mikkelsdatter. Niels Christensen i Trolhove og en anden vidner, at Gertrud Mikkelsdatter sluttede akkord med Christen Pedersen, så han kunne opsigte fæstet til Kyndelmisse, og det gjorde de to mænd.

9. maj.

Mikkel Jepsen i Skinderup får afkald fra Jens Christensen i Skinnerup og fra Christen Jepsen i Skinnerup på hans fæstemø, Kirsten Christensdatter, hendes vegne på arv efter deres forældre Christen Jensen i Skinnerup og Benned Jensdatter.

16. maj.

Oluf Jensen i Næstrupgård får afkald fra sine stedsønner, Christen Jellesen og Laurits Jellesen, fødte i Næstrupgård på arv efter deres fader, Jellen Christensen, som boede og døde i Næstrupgård.

30. maj.

Hans Klausen i Gyrum på Ejler Jacobsen på Nordentoft hans vegne spørger Knud Sørensen og Christen Nielsen i Tilsted, Christen Sørensen i Tinstrup, Anders Nielsen og Niels Mortensen i Torsted, om Ejler Jacobsen, da han var her i landet, ikke har forsvaret og håndhævet dem tilbørligt, og om deres ruin og fordærvelse ikke kom af, at han havde været så længe borte i København, at alting kom af sin rette orden og skik, hvortil de svarede ja, ligesom på nogle lignende spørgsmål om skat, græsningspenge, landgilde m.m.

6. juni.

Oluf Lauritsen i Harringgård har ladet synsmænd, hvorimellem Christen Nielsen i Skyum mølle, Christen Olufsen i Gunderup Mølle og Knud Pedersen i Mel-Mølle, syne Sundmølle ved Vilsund.

Hr. Jens Poulsen Påske i Skjoldborg har ladet syne græsningen til den øde gård af forrige Todbøl gods, som Svend Ibsen(?) sidst påboede.

(28/2). Christen Poulsen Koustrup på amtskriver Jens Hansens vegne fører vidner om det øde gods i herredet, som ingen proprietærer tilsvarede (= som proprietæren har opgivet at svare af). Han tilbyder fæstebrevet til hver, som vil antage de ikke endnu bortfæstede gårde, mod at udrede skatterne.

13. juni.

Mag. Anders Nielsen Heeboe i Thisted på hæderlige og vellærde Jacob Jensen Gedsted hans vegne fremlægger et pantebrev fra Valdemar Skram til Jacob Gedsted med pant i to gårde, en i Kallerup og en i Ås, samt et brev fra Valdemar Skram om, at han gerne ser, at Jacob Gedsted overtager pantet. Bønderne advares da om, at de herefter skal betale afgifter til Jacob Gedsted, så længe obligationen står ved magt.

20. juni.

Christen Villadsen i Skjoldborg på Poul v. Klingenbergers vegne tilbyder frøgæld til alle, der har sået i Ørum tjeneres jord osv.

Christen Lauritsen i Elsted, kirkevæрге for Snedsted kirke, tiltaler Niels Christensen i Sundby for resterende landgilde.
Dom: Han skal betale.

27. juni. Intet. Kun fire mænd mødt.

4. juli.

Hans Klausen i Gyrum på Jacob Nielsen Sperring, hæderlige og vellærde mand, hans vegne har ladet mænd syne den gårds bygninger i Silstrup, som Poul Pedersen ibor. Brøstfældighed for 40 rdl. (18/7).

768

Hans Tomsen Ålborg i Sjørring har ladet stævne Christen Jepsen Draxbech, og tiltaler ham nu for et par pistoler, han har leveret ham og træ dertil, og Christen Draxbech lovede at skaffe dem for ham, men han har ikke siden kunnet få sine pistoler. Han kræver nu pistolerne eller betaling for dem.
Opsat 14 dage.

11. juli.

(28/3). Amtmanden lader efter opsættelse 28/3 forhvervet af sal. Tomas Sørensen i Nørhå stævne Tomas Nielsen. Poul Pedersen, Peder Pedersen Ulgård, Anders Nielsen i Torsted og Jens Andersen i Sjørring og irettelægger en akkord, hvorefter Peder Barfod i Brændgård har lejet Mads Nielsen Ulgård til soldat 1676, og at han blev sat i kælderen i Thisted og brød ud (osv. efter opsættelsen). Han skulle være død på Rügen 1677, men sendte et brev fra Ålborg 1678. Der kræves, at de 50 sldl. tilfalder kongen.

Herimod at svare fremkom byfoged Emmike Eriksen og protesterede og fremlagde officerernes attest og påstod, at Mads Ulgård hverken kunne læse eller skrive, hvorfor han ikke kunne have skrevet brevet. Derfor dømte dommeren sidst, at Poul Pedersen skulle udbetale arven til Tomas Nielsen og hans medinteresserede.

Da efter tiltale, gensvar osv. Eftersom forordninger på den ene side siger, at soldater, der rømmer, kan pågribes og fængsles, og at de som bryder kongens jern, har deres liv forbrudt, men på den anden side en kgl. forordning af 11/1 1676 siger, at kongen vil benåde enhver soldat, der er undveget, hvis han inden fire uger igen indstiller sig, og da det for mig er bevist, at Mads Ulgård i kongens tjeneste har været antaget og har tjent og formenes deri at være blevet død, siden den tid han af Peder Barfod skal være lejet, fængslet og undveget, da tør jeg mig ikke forstå, heri at kende, men henfinder sagen for landsdommerne.

Peder Madsen i Tilsted gav tilkende, at hans hustru Anne Pedersdatter er død, og efter gorte overslag kan hans datter ikke tilkomme mere end 20 sldl., hendes moders gangklæder, en kiste, en seng, 1 får og et lam. Pengene skal stå uforrentet hos ham, til hun bliver 30 år, da hun er liden og svag, men hun skal have føde, klæder og sko hos ham. Hun hedder Anne Pedersdatter.

18. juli.

(4/7). Hans Klausen på Jacob Nielsen Sperrings vegne har ladet syne den gård i Silstrup, som Poul Pedersen ibor. Brøstfældighed 40 rdl.
Nu tiltales han for resterende landgilde og for brøstfældigheden.
Sagen opsat i 4 uger.

25. juli.

Erik Nielsen af Skinnerup har på Jørgen Hansens vegne af Horsens ladet syne jorden til den gård i Tinstrup, som Peder Lauritsen sidst påboede, og som nu har ligget øde på 14 års tid. Toften er skarp og grusagtig, utjenlig til rug og byg.

769

Stensager, som har været god bygjord, er nu kun tjenlig til havre, fordi den har ligget udyrket, og er bevokset med hægtorn og andet ukrudt. Gården står for 10 td. hartkorn, kan kun tale at stå for 6 td. Gården blev ikke besigtiget af kommissionen, da den ikke var angivet.

1. august.

Emmike Eriksen på sin tjener Peder Ulgårds og hans medinteresseredes vegne irettelægger en kaldseddel, hvorefter han indstævner vidner om, hvad der er dem bevidst angående Mads Nielsen Ulgårds udskrivning eller lejemål som soldat, nemlig Peder Madsen i Tilsted, Jens Andersen i Sjørring, Peder Pedersen Ulgård i Silstrup, Christen Christensen Agerboe i Silstrup, Jens Christensen i Silstrup, Mads Smed i Sinderup, Kirsten Andersdatter, som der tjente i gårde med Mads Ulgård til Jens Skyums i Thisted, alle for deres sandhed at vidne. Desuden stævnes Peder Barfod i Brændgård til vidnespårer, for sin sandhed at aflægge, samt til spørgsmål at svare til Hundborg herredsting, Hassing herredsting, Refs herreds ting, Nørhå birketing og Thisted byting med 8 og 14 dages, 3, 4, 5, 6 ugers varsel. Citeres amtmanden og hans fuldmægtig, om de har noget hertil at svare 15/7 1681, Emmike Eriksen.

Peder Madsen i Tilsted vidnede, at han 1677, fredag før bodsøndag før jul var han og Mads Smed i Sinderup, Christen Bisgård i Gjersbøl og Peder Ulgård af Silstrup samlet til Mogens Nielsens i Thisted, hvor han da hørte, at Peder Barfod talte med Mads Smed om, at de ville tage Mads Nielsen Ulgård, som var til Jens Skyums, til deres soldat, og så befalede Peder Barfod ham og Peder Ulgård, at de skulle gå ned i stuen, og Mads Smed og Christen Bisgård skulle gå til porten, hvad de også gjorde, og omsider kom Peder Barfod og Poul Andersen af Bisgård, en af sal. amtmands tjenere og gik gennem stuen ud i gården. Så gik han til døren og så, at de stod og havde hænder på ham (Mads Ulgård?) i gården, og så gik han derfra. Peder Pedersen Ulgård vidnede det samme og desuden, at han så, at Peder Barfod kom trækkende med Mads Ulgård i hans hår gennem bryggerstet, lillestuen og i storstuen, og som han holdt imod i storstuedøren og ikke ville længere, slog Poul Andersen Mads Ulgård i hovedet med sin degenknop, så at bloder randt ned om hans hals, og så stødte de ham ud af døren og førte ham i rådhuskælderen efter at de havde været med ham i Bisgård, hvilket Jens Andersen i Dalgård også vidnede sandt at være. Og fornævnte mænd vidnede, at de aldrig så, at der blev udlagt eller aflagt penge til Mads Ulgård, men de tog ham med gevalt, hug og slag.

Kirsten Andersdatter, tjenende i Elstedgård, vidnede, at Peder Barfod og Poul Andersen kom i Jens Skyums gård, hvor hun da tjente, og der så hun, at de behandlede Mads Ulgård, som de andre vidner har sagt, og desuden så hun, at Poul Andersen slog ham ned en tyrepisk mange slag og derforuden med sin degen, de ville have været ud af porten med ham, men hun slog porten i lås, så de måtte gå gennem dørene.

Endelig vidnede Christen Christensen Agerboe og Jens Christensen af Silstrup, at de vidste aldrig, at Mads Ulgård har været lejet eller udskrevet som soldat for nogen, før Poul Pedersen og hans lægdsbrødre lejede ham og førte ham til Ålborg, og der for deres lægd blev enrulleret.

Anders Nielsen i Torsted fremkalder Niels Ibsen og Niels Mortensen i Torsted, som vidner, at da Anders Nielsen 1675 kom til den gård i Torsted, han bor i, blev han enig med sine stedbørns frænder og formyndere om, at han skulle give hver af stedbørnene, nemlig Maren og Inge Moustatter, for deres fædrene arv 20 rdl. og derforuden skaffe dem ophold, øl og mad, sko og klæder, skolegang og anden lære, til de bliver 18 år.

Op nu her for retten tilbød Anders Nielsen børnenes næste frænder de 20 rdl., om nogen dem med bemeldte børn ville modtage. Laust Pedersen og Christen Mikkelsen af Torsted bestod, at de havde stævnet Bertel Laustsen i Sønderhå, Peder Laustsen og Christen Laustsen i Torsted og Laust Christensen i Skinnerup.

8. august. Kun 5 mænd mødt. Intet.

15. august. Kun to mænd mødt. Intet.

22. august.

Ubbe Christensen i Kolqwd på hr. Holger Sørensen, sognepræst i Snedsted hans vegne fremkalder to piger, som tjente i Snedsted præstegård og vidnede at 18/6 var Niels Christensen i Årup og hans søn Christen Nielsen i præstegården og solgte hr. Holger 5 væddere og bød ham dem til. Hr. Holger spurgte, hvad lød de havde, og de svarede, at 3 var sorte, og to var grå. Pigerne vidnede også, at Niels Christensen og Christen Nielsen tog fem øghoveder og to føl af hr. Holgers stald. Der stævnes en mængde folk. Peder Jensen på Frostholt mødte på Jacob Sparre til Råstrup hans vegne og mente, at ingen vidner burde føres, før deres husbond var lovlig indstævnet. (Sagen fortsætter).

Hr. Holger Sørensen fører vidner på, at han ikke rørte ved de væddere(!), som stod hælfastede på Ove Mortensens øde gårds grund. Vidner har set, at Niels Christensen i Årup og andre har tøjret på denne gårds grund. (Sagen fortsætter).

Hr. Holger spørger en mand, om han har været fæstet og stedt af hr. Holger. Han svarer nej. Hr. Holger lader stævne mange folk.

Hr. Holger lader læse en klage, som Niels Christensen har sendt sin husbond, Jacob Sparre, og hvori han klager over, at hr. Holger har ladet tage nogle af hans øghoveder og nogle væddere og ført dem til Snedsted præstegård. Øghovederne har han efter anmodning fået igen, men vædderne kunne han ikke få tilbage.

Amtskriver Jens Hansen har ladet syne 2 møllesten, som var udkommet af Tilsted mølle.

29. august.

Peder Christensen i Øster Vandet får afkald fra Christen Knudsen Krog i Klitmøller på arv efter Peder Christensens hustru, som hed Maren Christensdatter, og var Christen Knudsen Krogs datter.

Rådmand Henrik Jørgensen i Viborg har ladet syne en bygager ved Anne Tomasdatters hus på Møgelvang. Den stødte med enden op til en havreager, som tilhørte Jens Villadsen i Skjoldborg, men der var intet skel mellem de to agre. (Sagen fortsætter).

Rådmand Henrik Jørgensen i Viborg lader fremkalde Christen Pedersen på Møgelvang, som vidner, at for 30 år siden gav Villads Christensen i Skjoldborg Christen Pedersens fader Peder Olufsen lov til at nedbryde et dige mellem to agre, eftersom Peder Olufsens hus var bygget på Christen Villadsens gårds jord, og han gav ham lov til at så sæd på digestedet. I huset bor nu Anne Tomasdatter. Men da Villads Christensens gård dengang hørte under Øland, måtte Peder Olufsen siden svare særligt til Øland. Christen Villadsen og Klemed Villadsen i Skjoldborg vidnede, at dette var sandt. Laurits Seefeld på Øland er indstævnet. (5/9).

5. september.

Tomas Nielsen i Sejerup, delefoged til Rydhave, på major Frederik Sehesteds vegne irettelægger en obligation fra Hartvig Kås til Ulstrup til jomfru Else Rotkierch 23/6 1680 på 1500 rdl. med pant i jordegods her i herredet, Tomas Nielsen advarede bønderne på disse gårde, at de herefter skulle svare afgifter til major Frederik Sehested, hvad de lovede.

(10/1). Christen Villadsen i Bundgård i Skjoldborg, delefoged til Ørum, fremlægger en indførsels-opskrift, hvorefter der er gjort udlæg hos Sune Ovesen i Klostergård for restancer og bygfald.

Christen Nielsen Koustrup møder på Jørgen Nielsens vegne i Djernæs og protesterer mod udlægget, da Jørgen Nielsen har søgt Sune Ovesen for restancer i den tid, han var i den halve gård i Dollerup, som han ulovligt forlod og fæstede Klostergård. Da dette krav er ældst, mener han, at Jørgen Nielsen først burde have udlæg efter landstingsdom.

Christen Villadsen erklærer, at det udlagte korn vil blive liggende i gården til tærskning.

Christen Poulsen vil nu ikke tage udlæg, da der kun findes værdier til halv betaling. (26/9).

Christen Villadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, tiltaler nogle af Ørum tjenere i herredet for restancer.

Dom: De skal betale.

(29/8). Jørgen Pallesen, residerende på Nordrup, giver til kende, at han har bragt i erfaring, at Henrik Jørgensen i Viborg vil betage ham et hus på Møgelvang, som Anne Tomasdatter påbor, og ladet stævne for Øland port, hvor ingen er, som er jordrot til huset, uagtet sal. Harding Petersens enke i Ålborg har fået udlagt huset til gælds betaling og har overdraget huset til Jørgen Pallesen, som bekendtgør dette, for at enhver, som kan have noget herpå at tale, kan rejse sag.

12. september.

Peder Pedersen i Ås på hr. Jens Poulsen Påske i Skjoldborg hans vegne fører vidner på, at den såkaldte Degnebols-jord, så længe de kan mindes, har været brugt til Skjoldborg præstegård. Amtsskriveren indstævnet.

19. september. Intet.

26. september.

Jacob Sparre til Råstrup fører vidne på, hvad der passerede ved Hassing herreds ting 11/8. Han hørte da, at hr. Holger Sørensen i Snedsted sagde til Jacob Sparre: Junker, hvor har I fået den skramme på jeres næse? Jacob Sparre svarede: Hvad kommer det jer ved, hvad jeg ærligt har fået for min fjende. Hr. Holger sagde: Jeg stod for min fjende som en ærlig mand, men du løb i busken i skovs, som du selv ved! Jacob Sparre svarede: Det skal en skælmer og ingen ærlig mand mig påsige. Jeg har tjent min herre kongen og riget som ærlig, tro mand. Dertil sagde hr. Holger: Det siger du som en løgner! — med flere ubekvemme ord. Tingsvidne. (3/10).

(5/9). Christen Poulsen Koustrup på Jørgen Nielsens vegne irettelagde en skriftlig underskrevet bekendelse af to mænd, som i herredsfogeden, Jens Lauritsen, hans overværelse havde været til amtskriverens og der påhørte Sune Ovesen i Klostergård hans bekendelse om, at den tid, han blev søgt af Jørgen Nielsen for den omtvistede restance, begærede han af dem, der den tid var rettens betjente, Lauge Olufsen og Tomas Jensen Ålborg, at de ville hjælpe ham at undgå at betale restancen, hvilket de sagde ikke kunne ske, hvis ikke han lod gøre en kvittering. Så blev han forliget med dem om, at Tomas Jensen Ålborg skulle skaffe ham en kvittering, som han sagde, nok skulle stå ved magt, både ved hjemting, landsting og for Kongens og Rigens Råd. Tomas Ålborg fik 8 sk. i skriverløn samt nogle tørv og andet småtøj, æg, smør og andet. Lauge Olufsen og Tomas Ålborg tilrådede ham desuden, at antage Klostergård for at Jørgen Nielsens lov (tolvmandsed) ikke skulle få sin fremgang, og da han fæstede Klostergård hos Peder Pedersen på Ørum, da forlangte han ikke nogen rigtighed af ham fra den husbond, han før havde været under. Peder Pedersen havde befalet ham, siden dommen faldt i Tinggård, at lade sine skatter stå, og siden havde han ydet til Peder Pedersen, men hans midler var nu ikke så gode, som da han var i Dollerup, fordi Klostergård var forskyldt.

Sune Ovesen stod nu selv for tinget og bekendte, at dette var sandt. Han blev spurgt, om Tomas Jensen Ålborg selv skrev eller underskrev den falske kvittering. Han sagde, at han skrev den ikke, men han gav ham en opskrift på, hvordan den skulle lyde, og så fik han den skrevet.

Stævningsmænd stævnedes Lauge Olufsen i Harring i hans gård, talte med enmand, som bor i hans gård ved navn Jens Laustsen, og Thomas Ålborgs hustru i Thisted med hendes lavværge (Tomas Ålborg var død).

3. oktober.

(26/9). Jacob Sparre til Råstrup fremkalder Ib Jacobsen af Thisted, som vidner, at han var til stede på Hassing herreds ting 11/8 og hørte, at hr. Holger Sørensen i Snedsted brugte mange incivile ord mod Jacob Sparre, gik frem og tilbage af tingstenene, brugte onde miner og spodsk latter, som om han ville opirre Jacob Sparre til vrede. Alt hvad han sagde, kan vidnet ikke huske, da han ikke tænkte, at han skulle vidne for retten, men han hørte, til sidst, at Jacob Sparre sagde til hr. Holger: Vig bag mig, Satan!

Hr. Holger møder og siger, at han vel måtte forsvare sin ære, men det havde nok været bedre, om de begge var blevet hjemme. Han skulle jo efterleve biskoppens befalinger (om, at han ikke selv måtte føre sager på tinget). Han har ikke selv ført sine sager, men ladet en mand gøre det, der var udnævnt af amtmanden. Jacob Sparre sagde, at hvis hr. Holger dengang havde været så høflig, som han er i dag, da havde denne sag for længe siden været ophævet, og når sagen kommer for landemodet, kan de højvise dommere kende i sagen, thi hvo ære vil vinde, skal ære vove. Hr. Holger har nægtet at have fornærmet Jacob Sparre. Han ved kun om ham, hvad godt er, og mener nu, man bør spare landemodet for mere møje!

Ubbe Christensen i Kolqvad på hr. Holger Sørensen i Snedsted hans vegne tilgiver og efterlader Salmund Pedersen i Gjersbøl alle forseelser, som han har begået imod ham, hvorimod Salmund Pedersen lover, at han ikke mere vil være opsætsig mod sin sognepræst, men yde ham hans tiende og i daglig omgængelse være, som en tilhører bør være mod sin sognepræst. (Men hvorfor er det bekendtgjort ved Hundborg herredsting?).

10. oktober.

Christen Villadsen (osv.) tiltaler Dorete Christensdatter af Sundby, og Immer Nielsen af Skjoldborg for lejermål og forlanger bøder.

17. oktober. Intet. Kun tre mænd mødt.

24. oktober.

Amtmanden har ladet stævne byfoged Emmike Eriksen for, hvad han har at tiltale ham for, og en hel del vidner, samt Villads Jepsen, der tjente i Bisgård. Salmund Pedersen i Gjersbøl vidner, at 3. september (søndag) kom amtmandens karl Villads Jepsen til ham og fik et læs skortørvt på sin vogn, der havde to sorte heste for. Han læssede dem i Gjerssbøl mose, men det var ondt og blæsende vejr, og karlen klagede sig over, at han var ilde tilpas på grund af kulden. Han kom to timer før middag.

Emmike Eriksen siger, at det var hans pligt efter hans ed at hindre al overtrædelse af helligdagslovene. Han havde derfor ladet læsset føre til sin gård, da det kom til Thisted, uden at vide, hvem læsset tilhørte. Han havde spurgt nogle folk, hvem kusken var, og de sagde, at det var Villads Jepsen, født i Kallerup, og at han tjente på Bisgård, som videre findes indført i

rådstuedommen (der ikke findes), men det forekom Emmike Eriksen utroligt, at Niels Broch (amtmandens fuldmægtig) ikke bedre skulle formå at afholde en af sine medtjenere til at holde sig fra en sådan grov forseelse i amtmandens fravær. (Se Thisted Tingbog, 29/10).

31. oktober.

Christen Villadsen (osv.) har ladet Christen Jensen på Korsbærer og Anders Sørensen i Tveder stævne Peder Ovesen og Tomas Nielsen i Vang, Poul Pedersen og Peder Poulsen i Djernæs, Sune Ovesen i Klostergård, Laurits Christensen i Trab og Jens Andersen Kokkedal i Overgård for resterende afgifter, nemlig smør.

Dom: De skal betale deres smørskyld osv.

7. november.

Poul Pedersen i Silstrup får afkald fra sin stedsøn, Christen Andersen, på arv efter hans fader, Anders Sørensen, som boede og døde i Silstrup, og at han har fået betaling for, hvad han kan tilkomme efter sin moder, Maren Terkelsdatter.

Christen Villadsen (osv.) tiltaler bønder i Sjørring og Torsted for resterende smørskyld (og folk i Øster Vandet sogn).

De skal betale osv.

14. november.

Johan Adolph de Clerque til Kyø tiltaler Jørgen Nielsen for udlæg, han har gjort for mag. Hans Zoëga hos Mikkel Nielsen i Skinnerup, og mener, at dette udlæg tilhører Hans Zoëgas stervbo.

Christen Poulsen Kovstrup, velfornumstig karl, indvender på Jørgen Niensens vegne, at de Clerque bør bevise, hvad udlægget er, og hvor det blev ført hen. Jacob Ulf (herredsfoged i Hillerslev herred) har oplyst, at udlægget er udlagt for skatter af amtskriveren, hvorfor denne burde været stævnet: Opsat 4 uger. (Sagen fortsætter).

Johan Adolph de Clerque lader tiltale Jørgen Nielsen i Vester Djernæs for skyldige afgifter.

Christen Poulsen Kovstrup protesterer mod kravets størrelse og fremfører, at Store Djernæs i matrikelen er anført for 22 td. 6 sk. hartkorn, men kommissærene har nedsat hartkornet til 18 td. 6 skp. Dernæst irettelagde han et pantebrev fra kongen til Hans Zoëga med pant i Djernæs 10/9 1660. Efter pantebrevets ordlyd skulle der ikke svares arbejdspenge af gården.

Dom: Da de højvise herrers forretning ikke stemmer med de Clerques restance- og jordebog, henvises sagen til landstinget. (28/11).

21. november. Intet. Kun fire mænd mødt.

28. november.

Peder Jensen i Brund fremlægger en kontrakt om arv, efter sal. Jens Laustsen Munch i Brund. Værger og formyndere bliver enige om, at der kan blive 110 sldl. 1 mk. 3 sk. til deling mellem enken og sønnen Laurits Jensen, og om, at Peder Jensen i Brund, som nu er Laurits Jensens stedfader, skal give ham 60 sldl., som skal blive stående i boet, til han bliver 18 år, og give ham øl og mad, klæder og sko, kristelig opdragelse og skolegang. Han skal endvidere give ham, til han bliver 18 år, 4 skp. bygsæde, skaffe sædekorn dertil og lade det pløje og dyrke, og hvis boet forringes, skal det stå hans formynder frit for at forlange arven udbetalt.

Niels Nielsen i Hundborg fremlægger en skriftlig kontrakt om boet efter Jens Christensen Foged, som boede og døde i Hundborg. Enkens trolovede fæstemand er Niels Nielsen, børnene er Christen Jensen, Boel Jensdatter og Sophia Kirstine Jensdatter. Deres værge og formynder er deres morbroder Mads Christensen i Hågård i Nørhå, eftersom ingen nu lever, som er nærmere dertil. Overværende i herredsfogedens sted i hans fraværelse Christen Andersen i Rysgård. Efter vurdering og gældsbreve til ham bl.a. fra Jørgen Nielsen i Djernæs, og Iver Kås, søn af Jørgen Kås til Faddersbøl og den bortskyldige udgift er boets overskydende middel 160 sldl. 2 mk. 3 sk., enken får halvdelen. Sønnen halvdelen af resten og pigerne halv så meget.

(Viet 1668 i Nørhå: Jens Christensen i Hundborg og Kirsten Nielsdatter i Nørhågård). Arven skal stå uforrentet i boet, til børnene bliver 18 år, hvorimod børnene skal nyde øl og mad, sko og klæder, skolegang og anden kristelig opdragelse.

(14/11). Christen Poulsen Koustrup på Jørgen Nielsens vegne fremkalder vidner, der kan mindes, Scharis Jensen i Tvorup 60 år, Oluf Sørensen ved havet 50 år, Jesper Pedersen i Vang, som har tjent i Djernæs, 50 år, osv. og som vidner, at der i deres tid ikke har været ydet arbejdspenge eller er gjort arbejde til Ørum eller senere ejere. (12/12).

5. december.

Erik Nielsen i Skinnerup på Peder Christensen i Sixhøj og medinteresseredes vegne fordrer af Mads Villadsens enke i Skårup, Maren Christensdatter og hans efterladte børn rigtig vurdering og skiftebrev efter sal. Christen Madsen i Skårup og hans sal. hustru Maren Nielsdatter eller hvad andet, der kan være oprettet i den sag, som angår den forfaldne arvelod.

Hvorimod Christen Villadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, svarede, eftersom sagen angik hans husbonds tjener, at dette skonings vidne ikke burde udstedes i dag, hvis det ikke var givet Mads Villadsens enke og børn til kende ved lovlig kaldseddel, hvad sag, de havde imod dem at føre. (17/12).

Niels Christensen i Tilsted på Dorete Jensdatter, sal. Niels Ibsens enke i Tilsted hendes vegne oplyste (fremlyste) en sort hjelm ko, som ved mikkelsdagstid kom til hendes gård og gjorde stor skade på hendes tække (tag), før hun indtog

den, og da hun nu mange gange havde ladet fremlyse den, også fra prædikestolen, beder hun nu herredsfogeden udnævne to mænd, som kan vurdere koen.

12. december.

Christen Bertelsen i Ladsgård på Peder Christensens vegne i Øster vandet tiltaler Niels Madsen i Torsted for skyld. Niels Madsen benægtede ikke skylden, men ønskede opsættelse i 8 dage, på det at han ikke skulle med retten overiles. Opsat 8 dage.

Christen Poulsen Koustrup på Jesper Tomsen i Silstrup hans vegne fremkalder to mænd, der vidner, at de 2/4 1680 var Christen Agerboes hus i Silstrup, hvor Jesper Tomsen var kommen i tvist med Poul Pedersen i Silstrup, om nogen medgift, han skulle give Jesper Tomsens hustru. Tre mænd forligte dem, så Poul Pedersen skulle betale 2 sldl. for en dyne, han havde givet sin steddatter foruden 20 sldl., som han gav Jesper Tomsen brev på at betale.

(5/12). Erik Nielsen af Skinnerup fremlægger fuldmagt fra borgmestre og råd i Thisted til ham om at gå i rette mod sal. Mads Villadsens enke i Skårup og hendes børn. Sagen angår sal. Niels Smøds søn i Thisted, som har en arv efter sin farmoder, Maren Nielsdatter, sal. Christen Madsens hustru i Skårup, til gode. Den skal stå hos Mads Villadsens enke.

Sagen opsat til snapsmandag 1682.

(28/11). Johan Adolph de Clerque lader tiltale Jørgen Nielsen i Djernæs for det udlæg, han har gjort hos Mikkel Nielsen i Skinnerup på Hans Zoëgas vegne. Tidligere tingsvidner fremlægges (og afskrives). Christen Poulsen Koustrup på Jørgen Nielsens vegne fremlægger imidlertid en transport fra Johan Adolph Zoëga på de restancer, Jørgen Nielsen skulle indkræve for hans fader, Hans Zoëga, da Jørgen Nielsen har udlagt en del penge for ham og haft megen bekostning.

Dom: Så længe landsdommernes dom og Johan Adolph Zoëgas transport står ved magt, frifindes Jørgen Nielsen for tiltalen.

19. december.

Peder Tomsen på Ørum slot på Mads Olesens og Christen Olesens vegne i Ørumby, har ladet stævne Jens Laustsen i Snejstrup og tiltaler ham for arv efter deres søster, hans hustru Johan Olufsdatter, og begærer vurdering og skiftebrev efter den sal. kvinde, så de kan se, hvad de kan få i arv. Jens Laustsen lod svare, at hvis de ikke var fornøjet med, hvad de havde fået, kunne de levere det ind igen, så skulle han holde skifte.

Jørgen Nielsen i Djernæs tiltaler Christen Jacobsen i Dollerup for resterende afgifter. Christen Jacobsen påberåber sig, at han har betalt noget og forlanger, at Jørgen Nielsen skal skaffe kvittering fra husbonden.

Dom: Efter den foranskrevne fuldmagt (fra Johan Adolph Zoëga), som ikke bevises at være igenkaldet, skal Christen Jacobsen betale til Jørgen Nielsen.

Jørgen Nielsen i Djernæs lader tiltale Sune Ovesen i Klostergård for resterende afgifter af gården i Dollerup og fremlægger landstingsdommen, hvorefter Jørgen Nielsens 12 lovmænd har givet lov, at Jørgen Nielsen var sandfærdig (da han erklærede Sune Ovesens kvittering for falsk).

Desuden fremlægges Sune Ovesens bekendelse angående den falske kvittering og et tingsvidne af Thisted byting 5. november sidst om, at Sune Ovesen var flygtet fra sit fængsel i amtskriverens gård, og har brudt kongens jern. (Thisted tingbog 17/12).

Så var Jørgen Nielsen dom begærende.

Sagen opsat til snapsmandag den 9. januar.

Anno 1682, 7. januar er denne tingbog af mig til amtmandens fuldmægtig overleveret.

Føl. 1 a.

Autorisation 20. marts 1686 ved amtmandens fuldmægtig Knud Pedersen Riber.

Føl 1 b.

Sandemænd 1686 (samme som 1687):

Mads Christensen i Nørre Skjoldborg
Peder Christensen i Kallerup
Christen Bertelsen i Tinstrup
Mads Nielsen i Øster Vandet
Unge Anders Andersen i Sperring
Christen Nielsen i Torsted
Anders Christensen i Hundborg
Christen Tomsen i Tvorup

Tinghørere: (men det er ikke de samme hver tingdag!).

Jens Jepsen i Tanderup
Jens Christensen i Hundborg
Niels Madsen i Hornstrup
Jens Bak i Skinnerup
Christen Madsen i Sjørring
Bertel Christensen i Skjoldborg
Anders Vig i Torsted
Jens Knudsen i Tinstrup

Mandag d. 22. marts 1686.

Amtmanden lader tiltale Hans Clausen i Gyrup (stævnet i Sundmølle ved Vilsund), og fremkalder synsmænd, der har fundet klittag på stuehuset i Gyrup. Hans Clausen har indskudt sig under Hundborg herreds ting, hvormed amtmandens fuldmægtig mener, at han har forhalet sagen, og nu kræver dom. Men da der ikke var så mange mænd til stede på tinget, som dertil udkræves, opsatte sættefogeden, Anders Jørgensen i Sjørring, sagen i 14 dage, til hvilken tid der i dag er udnævnt så mange domsmænd, som behøves (de er nævnt). (12/7).

Knud Pedersen Riber på (rektor) Claus Dalers vegne tiltaler Søren Nielsen i Torsted for skyldig landgilde til Thisted skole. Søren Nielsen siger, at han har kvittering for, at sidste års landgilde er betalt. Opsat 14 dage. (12/4).

Villads Hansen i Skårup får afkald fra sine stedsønner Villads Madsen, Niels Madsen og Mads Madsen for arv efter deres fader, sal. Mads Villadsen i Skårup, og fra Villads Christensen i Dalgård i Hundborg for den arv, som han og hans søskende havde arvet, og som sal. Mads Villadsen havde haft i værgemål.

29. marts.

Christen Madsen ved Led i Hundborg fremkalder mænd, der har synet . . . (en bolig) i Hundborg. Værstedets bygning er kun 6 mk. værd, en del er kun jord.

Simon Pedersen i Nors og Mads Nielsen i Øster Vandet er blevet enige om, at Mads Nielsen skal give sine børn 20 sldl., som skal deles mellem dem efter loven. Det er arv efter deres moder, Maren Pedersdatter.

Peder Christensen i Hundborg fremlægger vurdering og skifte efter sal. Ole Pedersen i Hundborg hans salig hustru Maren Christensdatter. Sønnen Peder Olufsen var til stede på egne vegne, på døtrene Inger, Johanne og Maren Olufsdatters vegne deres næste værge og formynder Laurits Christensen i Søndergård, og på Anne og Mette Olufsdøtres vegne deres morbroder Peder Christensen. Til deling 127 sldl. 2 mk. 6 sk. På hver af de 7 søsterlodder 18 sldl. 14 sk.

Peder Christensen overtager boet, og børnene bliver hos ham. Han skal give dem øl og mad, sko og klæder, skolegang o.a.

Onsdag 7. april.

(Da mandag d. 5. april var anden påskedag). Kun 5 mænd mødt. Intet.

12. april

Amtmanden lader bekendtgøre, at enhver, som vil holde stodheste, skal fremvise dem på Bisgård, om de kan agtes dygtige, og ellers advarer enhver, at de skaffer sig dygtige heste.

Amtmanden lader taksere græsningen til den øde gård i Tinstrup, før af Christen Skeels gods, som Aanders Madsen og Christen Andersen sidst påboede.

(22/3). Rektor Claus Daler lader tiltale Søren Nielsen i Torsted for skyld til Thisted skole 1½ td. byg, som resterer efter rektors mening. Søren Nielsen har fremlagt sit fæstebrev fra forrige rektor, hvorefter han kun skal yde 1½ td. byg, da kommissionen har nedsat gården i skyld, og han fremlægger kvittering for, at ydelsen er betalt. Rektors fuldmægtig mener, at den forrige rektor ikke havde magt til at udstede et fæstebrev, som ville komme hans efterkommere til skade.

Dom: Søren Nielsen frikendes.

19. april.

Læst forordning om ekstraordinær bededag årlig 4. fredag efter påske. Læst befaling om at holde stodheste og om at holde veje og broer vedlige.

Assessor Laurits Foss til Todbøl hans fuldmægtig fører vidner på, at den brune af artillerihestene, som kom til Todbøl i foder, var af ræss ganske fordærvet, skønt

de troede, da den kom hid, at det kunne have været krop eller kværke. For at den gode mands heste ikke skulle blive smittet, solgte han den til en fattig mand i Elsted, som berettede siden, at det var ress, hesten havde, og at alle hans heste nu var fordærvet. En af assessor Foss's heste var også blevet smittet og måtte skydes, skønt assessoren ikke ville miste den for 20 rdl. Et mulæsel blev også smittet og måtte skydes. De vidnede også, at en hoppe selv var løbet til hest og er afsprunget, dog ellers ved magt.

To vidner fra Ulstrup beretter, at den hoppe, der kom fra Todbøl til Ulstrup, var noget blind på begge øjne. Hartvig Kås havde gjort bekostning på den, for at den igen kunne blive seende, men det havde ikke hjulpet.

Hr. Poul Jensen Snedsted i Sjørring har ladet stævne Poul Poulsen i Dalgård i Sjørring og lader føre vidner. Christen Jørgensen i Tinggård vidner, at den ordinære bededag efter påske gik han til kirke om morgenen, så han en mand ligge på vejen. Det var Poul Poulsen i Dalgård, og han bad om en vogn, da han ikke kunne gå. Der gik bud efter en vogn, og flere folk kom til, og da drengen kom med vognen, hjalp de Poul Poulsen op, og drengen førte ham hjem. Nogle vidner, at samme dag ved middagstid, så de, at Poul Poulsen gik og såede havre i marken.

Christen Villadsen på egne og Peder Tomsen på Ørum hans vegne tiltaler Jens Jensen i Ås for skyld.

Dom: Han skal betale osv.

26. april.

Mikkel Christensen på Nørtorp på sin husbonds Hans Augusto von Povelssøn hans vegne tiltaler bønder i Hundborg og Dollerup for resterende afgifter. Christopher Christensen Smed fremviser sit fæstebrev, hvorefter han kun skal svare 4 td. byg og 3 rdl. i arbejdspenge. Han beviser, at han har ydet 3 td. byg og 3 rdl., og betale nu for den manglende tønne byg. Mikkel Christensen mener, at fæstebrevet ikke længere er gyldigt, og at han skal betale efter gårdens takst. Dom: Bønderne skal betale det resterende, undtagen Christoffer Christensen Smed, som frikendes, da han har betalt efter fæstebrevet.

Enevold Kås til Lyngholm lader tiltale Jesper Tomsen i Silstrup for et års resterende landgilde. Jesper Tomsen svarede, at han havde bud i København for at få Højesterets dom i denne sag, og mente, at han ikke skulle betale, før dommen var kommet.

Enevold Kås's fuldmægtig mener, at han skal blive ved gården og svare sin landgilde efter landstingets dom.

Dom: Jesper Tomsen skal betale restancen og blive ved gården, hvis han ikke inden 15 dage kan fremvise Højesterets dom eller bevise, at han har gjort ansøgning derom. (23/8).

Dr. Frantz Reenberg i Ålborg lader tiltale Jacob Sparre til Råstrup for en obligation fra ham til Christopher de Hemmer på 100 rdl.

Jacob Sparre vil bevise, at pengene er betalt. Opsat 14 dage. (10/5).

Christen Villadsen i Skjoldborg tiltaler på Peder Pedersen, forvalter på Ørum, hans vegne Jørgen Nielsen i Djernæs og Anders Christensen i Ferregård for resterende kongekorttiende af Tvorup sogn. De siger, at de har betalt noget og ønsker opsættelse.

Dom: De skal betale, hvad de ikke kan forklare at have betalt.

Amtmanden har ladet nogle folk se efter klittag på og ved huse. Der er fundet klittag flere steder i herredet, ved sandodde (Klitmøller), Vang, Tvorup, Snejstrup osv.

Skøde fra Niels Jensen til Poul Christensen i Skjoldborg på den gård i Sønder Skjoldborg, som Peder Nielsens enke og Christen Nielsen Midiholm før påboede, og skylder 6 td. byg, 1 pd. smør, 1 svin, 1 fødnød, 1 gås, 2 høns, 3 snese ål og . . . 6 td. havre efter det skøde, Niels Jensen har fået af Niels Nielsen Siersted på gården.

3. maj.

Niels Pedersen Frøst i Tilsted tiltaler Christen Agerboe i Silstrup for resterende løn.

Dom: Han skal betale.

10. maj.

(26/4). Dr. Frantz Reenberg lader efter opsættelse tiltale Jacob Sparre for en obligation på 100 rdl., som han har arvet med sin kone efter hendes fader, Christopher de Hemmer. Jacob Sparre tilbyder at betale med jordegods. Han har før sagt, at han ville bevise, at han har betalt.

Dom: Jacob Sparre skal betale.

Amtmanden lader tiltale folk, hos hvem der er fundet klittag, bl.a. Poul Skrivners enke i Vang.

17. maj. Intet.

24. maj. Intet.

31. maj.

Mag. Anders Nielsen Heeboe, sognepræst i Thisted, har ladet syne græsningen til annekspræstegården i Tilsted, som står øde.

Jens Bodsen i Nørhågård på amtsforvalter Jens Hansens vegne tiltaler kgl. Maj.s bønder i Hundborg herred for restancer. Anders Christensen i Feregård beviste med kvittering, at han havde betalt 1½ pd. flæsk, Christen Christensens enke i Tilsted siger, at hun ikke har brugt gården i 1685, og græsningen var lejet bort. I de forrige åringer havde øvrigheden taget fra hende, alt hvad hun havde.

Hans Tomsen fremlagde sit fæstebrev, som gav ham et års frihed fra martini 1682 til martini 1683.

Dom: De skal betale, hvad de ikke med kvitteringer eller fæstebreve kan kendes fri for.

7. juni.

Læst forordning om opgæld af dem, som har forskrevet sig til at betale in specie.

Syn over en kvinde, Kirsten Bertelsdatter af Tilsted, som blev fundet druknet i fjorden sønden Dragsbæk. Hun havde været syg og forvildet i hovedet, og man skønnede, at hun havde druknet sig.

Laurits Jensen i Thisted på egne og Mads Christensen i Nørhá hans vegne møder for retten og spørger, om nogen har tiltale til dem, eftersom hr. Holger Sørensen i Snedsted har støvnet dem. Ingen svarede, hvorfor Laurits Jensen begærede af herredsfogeden, at han ikke ville udstede efter samme 8 dages varsel, om måske mag. Holger en anden tid ville fremkomme om sagen (14/6).

Christen Villadsen i Skjoldborg tiltaler Maren Poulsdatter i Skjoldborg for lejemålsbøder, og tilbyder frøgæld til alle, som har sået i Ørum tjeneres jord. (21/6).

Borgmester Enevold Nielsen Bjerregård i Thisted tiltaler Jacob Sparre til Råstrup for skyld efter regnskabsbog og for en obligation på 150 rdl., som var lånt af Ingeborg Christensdatter Søe, sal. Poul Jacobsens i Thisted, og skulle være betalt 1664 med pant i en gård i Tinstrup, som Niels Pedersen brugte. Jacob Sparre tilbyder at afstå den halve gård, som er pantsat og give skøde, samt at betale skylden efter regnskabsbogen til martini, da han ikke har penge før.

Dom: Jacob Sparre skal betale med renter og omkostninger, både obligation og skyld inden 15 dage, osv.

Enevold Nielsen på Peder Nielsen på Kjærgård hans vegne tiltaler Hartvig Kås for tre års rostjeneste for hans gods i Riberhus amt, som Peder Nielsen har udlagt vederlag for 1670. Hartvig Kås erklærer, at han ikke kender den kgl. forordning, hvorefter Peder Nielsen har betalt, og tilbyder at betale efter en anden forordning.

Dom: Hartvig Kås skal betale Peder Nielsen inden 15 dage osv.

14. juni.

(7/6). Magister Holger Sørensen, sognepræst til Snedsted har ladet støvne Mads Christensen i Nørhågård (birkefogeden i Nørhá birk) m.fl. samt skriveren Laurits Jensen i Thisted, fordi han ikke mødte en tingdag med tingbogen. Mag. Holger ville have haft kopi af et skudsmål, men birkefogeden svarede, at her ikke var nogen tingbog og ingen skriver og stod straks op fra tingstokkene, så mag. Holgers mænd ikke kunne aflevere papir og skriverpenge.

21. juni.

Jens Ebbesen i Sjørring på Poul v. Klingenberg til Ørum hans vegne tilbyder frøgæld til alle, som har sået i Ørum tjeneres jord, og forbyder dem at føre korn, hø, lyng og tørv af Ørum tjeneres jord.

Amtmanden har ladet foretage efterforskning af klittag, som folk har slået og brugt. Der er fundet klittag hos mange (nævnte), og kræver dom. En del af det fundne klittag var efter synsmændenes opgivelse gammelt.

Kendelse: De, hos hvem der er fundet nyt klittag, dømmes efter loven, men da klittag kan ligge længe uden at rådne, så det ikke kan ses, hvornår det fundne gamle klittag er slået, skal der andre oplysninger til, før der kan kendes i deres sag.

Amtsskriver Jens Hansens fuldmægtig Christen Poulsen har ladet stævne på det sandflugtede gods i herredet, for at beboerne kan møde og sige deres sandhed, om de ikke 1679 skattede efter afslag fra kommissionen, og derefter har skattet efter kommissionens taksering.

Christen Villadsen i Skjoldborg på sin husbonds vegne tilbyder (igen) frøgæld til dem, der har sået i Ørum tjeneres jord osv.

(7/6). Christen Villadsen tiltaler Maren Povlsdatter i Skjoldborg for lejermål, begået i Peder Pedersens gård i Ås 1684, og kræver bøder.

Dom: Hun skal betale osv.

8. juli.

(Thisted tingbog 3/7 1686. Mag. Anders Nielsen Heeboe i Thisted har ladet stævne Elisabeth Pedersdatter i Heboe til syns påhør angående det (af ham) tilbudte bøndergods, som er velbesat, dets dygtighed og godhed. Stævningsmændene talte med hende i borgmester Christian Mortensens hus i Thisted. Synsmændene finder gårdene (nævnt) vel ved magt, og bønderne siger, at de intet resterer af afgifter eller skatter.

12. juli.

Læst forordning om skatteoppebørsel.

(22/3). Christen Lauritsen i Hørsted fremkalder på kongens vegne folk, der har stævnet Hans Clausen i Sundmølle, fordi der var fundet klittag på hans huse i Gyrum ved et syn, hvorefter der på tagene var klittag blandet med andet tag. Hvis taget skulle rives ned og andet tag lægges op, ville det koste 16 læs tag. Hans Clausen ikke mødt.

Kendelse: Da der ikke er så mange ved tinget, som der bør at kende i en sådan sag, hvori jeg ikke ene kan være dommer, opsættes sagen i 14 dage. (26/7).

19. juli.

Christian Helverschou til Irup lader lyse efter en hest, som tilhørte landsdommer Christopher Bartolin og blev stjålet i Viborg mark 8. juli.

26. juli.

(12/7). Amtmanden lader igen efter opsættelse tiltale Hans Clausen i Vilsund mølle for klittag, fundet på hans huse i Gyrum. Jens Ebbesen i Sjørring begærer på Hans Clausens vegne opsættelse, da han agter at erlere for lov og ret.

Kendelse: Da der ikke er så mange mænd på tinge, som behøves (osv. som 12. juli). (11/10).

Amtmanden har ladet syne græsningen til nogle gårde: Lyngbjerggård i Tilsted, som er udlagt fra Vestervig, og en gård i Torp, som Njels Tomsen påboede, og som før tilhørte Christian Mortensen, men er udlagt til Kronen for skatter.

Gertrud Mikkelsdatter i Jannerup (præsteenke) er blevet synet for skader, som Laurits Christensens hustru Anne Nielsdatter skulle have forvoldt. Hun klager over, at Anne Nielsdatter har kaldt hende en kæltring og sagt, at hun var af kæltringpak. Årsagen var en pude, som Gertrud Mikkelsdatter kendte for sin, og som hun sagde, var lokket fra hendes søn. Desuden havde Anne Nielsdatter truet hende, m.m. (9/8).

2. august.

Tomas Mortensen i Nordentoft fører vidner på, at Knud Andersen Kjærgårds søn Anders Knudsen af Næstrup havde været på Nordentoft mark for at flytte en hest, og at han havde slået den med en kølle. Han kom og sagde, at hesten var syg, men nægtede ikke, at han havde givet den et slag. Tomas Mortensen og nogle andre prøvede at rejse hesten, men den kunne ikke stå. (6/9).

Peder Tomsen på Ørum tiltaler alle Ørum og Peder Pedersen, forvalter, hans tjenere, der resterer med afgifter.

9. august.

(26/7). Gertrud Mikkelsdatter i Jannerup gav til kende, at hun var blevet forligt med Laurits Christensens kone Anne Nielsdatter, og de førte vidnesbyrd skal være døde og magtesløse.

16. august. Kun 3 mænd mødt. Intet.

23. august.

(20/4). Enevold Kås til Lyngholm lader kundgøre, at han er blevet venlig og vel forligt med hans bonde Jesper Tomsen i Silstrup, således at Jesper Tomsen skal udrede de resterende skatter, men være fri for de andre krav om landgilde, bygfald m.m. Han skal dog betale Hartvig Kås 30 sld. i 3 terminer, nemlig 10 til mikkelsdag 1687, 10 til mikkelsdag 1688, og 10 til mikkelsdag 1689, hvorimod Jesper Tomsen skal være kvit og fri for samme gård og forlovet i vilje og minde fra Enevold Kås.

30. august.

Amtmanden og amtsskriveren har gjort arrest på et skib, som først lå og red for anker ved Vorup ør, men som siden strandede og blev vrøg, og som besætningen havde forladt. Jørgen Kås til Faddersbøl havde bemægtiget sig skibet og hentet varer derfra, allerede mens det lå for kysten. Siden havde han solgt skibet og tømmerlasten til borgmester Enevold Bjerregård i Thisted. Amtmanden (henviser senere til en højesteretsdom, som fradømte Iver Kås strandretten) forlanger, at Jørgen Kås skal fremvise adkomstbreve til forstrandsretten. (Fortsat i mange senere retsmøder). (6/9).

Anders Christensen i Feregård fremkalder folk, der vidner om, at et skeldige ikke er holdt ved lige.

6. september.

(30/8). Amtmanden har ladet forbyde nogen at bjerge gods fra det skib der lå på havet ved Vorup ør på kongens strøm og vand. Forbudet forkyndt for Jørgen Kås og Enevold Bjerregård. (20/9).

Amtmanden indskærper forbudet mod at slå klittag og andre afgrøder i klitbakkerne, og anmoder herredsfogeden om at lade sætte skel, så man kan se, hvad der hører til hvert enkelt sogn.

Amtmanden lader advare proprietærene, at de holder dygtige hopper og heste efter forordningen. Almuen i sogne, hvor kongen eller strøgods er største lodsejer skal indkomme for amtmanden, så der kan gøres ligning om stodhestenes indkøb og fourage.

(2/8). Christen Villadsen på Poul Nielsens vegne har ladet stævne Tomas Mortensen i Nordentoft til syn og vidner angående den beskadigede plag, som Poul Nielsen havde i græs på Nordentoft mark. (13/9).

13. september.

Anders Salmandsen i Vang på egne og medinteresseredes vegne har ladet folk syne græsningen til Nystrup gårds mark, som de vurderede til 10 sld. (Altså er Nystrup vel øde).

(6/9). Christen Villadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, på Poul Nielsens vegne fremstiller folk, der har synet en plag, som lå på Nordentoft mark og ikke kunne rejse sig. Der var ikke nogen skade at se på den. Den tilhørte Poul Nielsen, som havde den i græs på Nordentoft mark. (4/10).

Christen Christensen i Binderup på Johan Adolph de Clerques vegne har ladet mænd syne brøstfældighed på Store Djernæs. (27/9).

20. september.

Amtmanden og amtsskriveren har ladet foretage vurdering af skibsdele og redskaber, som var bjerget fra det skib, der strandede ved Vorup ør. (Specificeret). Der nævnes bl.a. et stort skonfarsejl, merssejl, krydssejl, læsejl, stangsejl, bådsejl, mesan, fok, foremerssejl m.m., og af tømmer. (Sagen fortsætter).

Samme sag om skibet. Enevold Berregård advares af amtmanden, at han ville forholde sig med det opbjergede efter loven. Amtmanden havde tilbudt borgmesteren, at dersom han ikke havde vogne nok til at føre det bjergede op fra stranden, ville amtmanden sørge for assistance, så det kunne lægges op. Enevold Nielsen svarede, at han ikke vidste af noget oplæg at sige, men han havde købt godset for hans egne penge og mente, at han kunne gøre sig det så nyttigt, han ville. Selv om godset vel skulle oplægges, så kunne det dog ikke stoppe omkostningerne derved. Vidner siger, at amtmandens fuldmægtig ikke havde nogle vogne, da han gjorde det tilbud. (Sagen fortsætter).

Om skibet vidner folk, der var ombord, mens skibet endnu flød på vandet, hvad de bjergede derfra efter Jørgen Kås's befaling. Skibet var indkommet mellem Vorup ør og Nørhå strand. De kunne ikke sige, hvor mange favne, det lå fra stranden. Enevold Nielsen havde budt dem 200 rdl., hvis de kunne få skibet under sejl og sejle til Norge eller til næste havn, men de turde ikke prøve, da skibet lå så skævt i vandet, og de ikke vidste, hvor meget vand der var i det. Hvis vinden havde været østlig, og skibet var ubeskadiget, kunne de nok være kommet til sejls, men vinden var i vest og blev stærkere og stærkere, og på grund af storm og havets brus kunne ingen komme til skibet, før det stødte mod land. Amtmanden bød dem også 200 rdl., hvis de kunne få skibet ud, da kongen havde præntioner. Enevold Nielsen sagde, at han havde solgt en del på stranden og mente, at han havde god hjemmel og rettighed til det. (Sagen fortsætter).

Jørgen Kås til Faddersbøl har ladet stævne amtmanden med 6 ugers varsel. (11/10).

Amtmandens fuldmægtig, Knud Pedersen Riber, har ladet stævne Christen Bollesen i klitten til dom, fordi han har opsat en vede på havbakken imod loven. Intet bevis fremført. Opsat 14 dage. (4/10).

Villads Hansen i Skårup på hr. Poul Jensen Snedsted i Sjørring hans vegne har ladet stævne Tomas Mortensen i Nordentoft og fører Mikkel Tomsen i Sperring, født i Nordentoft, som vidne på, at hans forældre og Jens Gregersen hvert år havde givet præsten i Sjørring to læs hø som præsten lod hente på sin egen vogn og heste. Det samme vidner flere.

27. september.

(20/9). Jørgen Kås til Faddersbøl spørger nogle folk nær have ved Vorup, om der var strandet noget skib på Vorup strand, siden han ved mortensdagstid 1662 kom til Faddersbøl, før dette skib indkom. De sagde, at det var der ikke. Amtmandens fuldmægtig begærer, at Jørgen Kås vil fremvise hans adkomst til vrag og toldrettighed på Vorup strand. Jørgen Kås svarer, at når han bliver lovlig stævnet, vil han fremvise sin adkomst. Amtmandens fuldmægtig fremlægger en højesteretsdom 9/4 1638, hvorefter Iver Kås har afstået sin forstrandsret til Kronen, men må beholde, hvad der hidtil er bjerget. Jørgen Kås spurgte sine vidner, om sal. Jørgen Friis (forrige amtmand) eller nogle af dem, der havde haft forstranden i forpagtning, havde gjort noget forbud mod ham om bjergning af vrag. Imod dette spørgsmål fremlagde amtmandens fuldmægtig, Knud Pedersen Riber, en missivve fra generalkommissariatet til amtmand Jørgen Friis 19/10 1678 om, at forstranden ved Vorup tilhører Kronen under Ørum slot, og han indvender, at Jørgen Kås's vidner er hans egne tjenere og bjergefolk og derfor kan anses for vildige. Dommeren kender derpå, at da sagen om rettigheden til vrag ved Vorup er af Landstinget henvist til Kongen, må vidner føres. Vidnerne vidner da, at Jørgen Kås har taget det vrag der indkom, også da Christian Henrik Peters havde stranden i forpagtning. Knud Riber spurgte, om han havde det i Christian Peters minde og vilje, han havde fået lov til at tage vraget, eller det var fri. Vidnerne siger, at det ved de ikke.

Amtsskriver Jens Hansen fører vidner om, at en gård i Tinstrup, som Anders Madsen iboede og før tilhørte Christen Skeel til Ejstrup, en gård i Torp, som beboedes af Niels Tomsen, og var af Berte Vinds gods, en tredjedels gård ibid., før beboet af Niels Tomsen, en gård i Tilsted, udlagt til Kronen af Vestervig gods, før beboet af Christen Christensen, og en gård i Torsted, før af Øland gods og beboet af Peder Jensen, har ligget øde 1688 og før, og jorden er ikke brugt. Han udbyder gårdene om nogen vil antage dem.

Niels Jensen Toftum har ladet stævne Niels Olufsen i Harring og hans broder, Laurits Olufsen til vidnepåhør og dom. Anders Nielsen, tjenende Niels Toftum, var på vej til Nordentoft sammen med Niels Toftums søn Jens Nielsen (født 1669) for at hente 3 kvier, da Niels Olufsen overfaldt Jens Nielsen og jog ham frem og tilbage på vejen og slog ham med en svøbe. Niels Olufsen var til hest og på hesten var også en liden dreng (hans broder), som bad ham holde op, det var kun galenskab. (11/10).

(13/9). Christen Christensen Binderup på Johan Adolph de Clerque hans vegne tiltaler Jørgen Nielsen for restance, brøstfældighed på hans gård m.m. Christen

Poulsen på Jørgen Nielsens vegne beråber sig på en kontrakt, som han mener kunne komme Jørgen Nielsen noget til befrielse, og begærer opsættelse, til han kan fremskaffe kontrakten. Opsat 14 dage. (11/10).

4. oktober.

(20/9). Amtmandens fuldmægtig, Knud Pedersen Riber har efter opsættelse 20. sept. ladet stævne Christen Bollesen i Klitten, og fremlægger tingsvidne af Nørhå birketing 15. sept., hvorefter vidner har set en stage, opsat på klitbakken for Vorup strand, 3 favne lang og så tyk som et syvalens træ, hvorpå var bundet en kærvis ris med klittag i. Christen Bollesen tilstod, at han havde rejst stagen efter begæring af Jens Ennersen af Norge ved assessor Foss's foged på Todbøl, som havde betinget en andel tømmer af ham. Desuden sagde Christen Bollesen, at han og de andre fiskere brugte samme vede som tegn, når de skulle lande. Han vidste ikke, at den var imod loven, og den havde stået der i 30 års tid ulast af alle før nu. Knud Pedersen Riber, amtmandens fuldmægtig, begærer dom, fordi stangen er sat op, og fordi der er brugt klittag (!) Christen Bollesen begærer opsættelse for at fremskaffe oplysninger. Opsat 4 uger. (13/12).

(13/9). Christen Villadsen i Skjoldborg på Poul Nielsen i Ås hans vegne, tiltaler Tomas Mortensen i Nordentoft for plagen, der var blevet skadet, mens den var i græs hos Tomas Mortensen. Opsat 14 dage. (18/10).

Anders Nielsen i Hov (= Hove, Vang sogn) får afkald fra Christoffer Christensen Smed i Hundborg og Christen Knudsen i Vorring for den arv, deres hustruer Dorete og Karen Nielsdøtre er tilfaldet efter deres sal. forældre Niels Poulsen, som boede og døde i Hove og hans hustru, Maren Jensdatter. Desuden erklærer Poul Christensen i Sperring på sin moders (= Maren Jensdatters) sine egne og søskendes vegne, at hans fader (Christen Poulsen) har fået den arv, han kunne tilkomme efter hans forældre.

11. oktober.

(20/9). Amtmanden og amtskriveren har igen begæret, at Jørgen Kås til Faddersbøl vil vise sine adkomstbreve til stranden ved Vorup. Der fremlægges forpagtningsbrev til amtmanden på kgl. Maj.s forstrande, 11/3 1682, hvori der står, at da forpagteren egentlig ikke kan vide, hvilke strande, det drejer sig om, skal alle proprietærer, som tilholder sig nogen forstrandsrettighed, anmelde det inden 4 uger, så det kan ses, hvor skellene går. Jørgen Kås svarer, at dette brev er ham ganske ukendt før nu, og han henviser til adelens privilegier. Herimod fremlægges Højesterets dom 1638, og da det ikke af privilegierne ses, at Iver Kås eller andre har fået oprejsningsbrev, har dommeren ment, at Jørgen Kås ikke kunne føre vidner imod dommen. Jørgen Kås fremlægger et gammelt skøde fra kongen til Stalder Kås på Faddersbøl. Amtmandens og amtskriverens fuldmægtig begærer, at Jørgen Kås fremlægger sin andre breve

og dokumenter. Jørgen Kås svarer, at han har dem ikke hos sig, men han ville fremvise dem om 8 dage, om lejligheden sig ville begive.
Opsat de 8 dage. (18/10, Thisted tingbog 16/10).

(27/9). Niels Jensen Toftum i Thisted har ladet stævne Niels Olufsen i Harring til dom. Han var ikke mødt.
Opsat 14 dage. (25/10).

(27/9). Johan Adolph de Clerque har ladet tiltale Jørgen Nielsen i Djernæs og sagen blev opsat 14 dage, som er til i dag, men Gregers Andersen i Nørklit (herredsfoged i V. Han herred) møder nu på Jørgen Nielsens vegne og beretter, at Jørgen Nielsens søn, Niels Jørgensen, er rejst til sin husbond på akkord og har den omtvistede kontrakt med sig. Så er sagen igen opsat 14 dage. (25/10).

Ubbe Christensen i Koldby på Maren Jensdatters vegne i Skjoldborg har ladet stævne Niels Andersen i Silstrup i Østergård til sigtelse og dom. Hun sigter Niels Andersen for at have lovet hende ægteskab og derefter besvangret hende, hvorfor Ubbe Christensen begærer, at han dømmes til at give hende en hæderlig hjemfærd.
Opsat 14 dage. (25/10).

(26/7). Amtmanden lader tiltale Hans Clausen i Sundmølle for klittag, som er fundet på hans huse i Gyrupe og fremlægger synsvidne samt et tingsvidne af Hassing herreds ting, som melder, at Mads Jensen i Gyrupe har vidnet, at Hans Clausen har ladet tække med klittag, siden han kom til Gyrupe. Hans Clausen fremlægger et andet synsvidne, hvori synsmændene erklærer, at klittaget på husene er over 20 år gammelt, og et vidne, hvori hr. Holger Sørensen Schandorph erklærer, at han har været i Gyrupe og da prøvede at forlige Mads Jensen i Gyrupe og Hans Clausen, men Mads Jensen sagde, at Hans Clausen var hans åbenbare fjende, så han ville ikke forliges med ham. Hans Clausen beviste derefter med sit fæstebrev, at han ikke havde været i Gyrupe i fuldkommen 11 år. Desuden et tingsvidne af Hassing herreds ting 23. sept. sidst, hvori synsmænd fremlægger deres syn over taget på Gyrupe, hvad slags tag der er, og om det er nyt eller gammelt.

Dom: Da Hans Clausen beviser, at han kun har boet i Gyrupe i knap 11 år, og det sidste tingsvidne, der melder om tagets alder, må gå frem for det andet, der ikke nævner noget om alderen, og det altså bevises, at taget er over 20 år, frikendes Hans Clausen.

(Det nævnes i tingsvidnet, at Oluf Ejlersen nu bor i den gård, Hans Clausen boede i).

18. oktober.

(11/10). Amtmand og amtskriver begærer igen, at Jørgen Kås til Faddersbøl vil fremvise sine adkomstbreve. Jørgen Kås har henvist til en højesteretsdom, men siger, at den er kommet fra ham, og at han ikke ved, om den er hos skriveren i Viborg, hvor sagen var for landstinget. Derimod fremlægger han nogle gamle dokumenter og pergamentsbreve, »som er så ulæselige, at man

ikke kan fatte meningen«, men de er også ældre end højesteretsdommen af 1638. Jørgen Kås siger, at de angår skel mellem Faddersbøls og kongens grund. Han vil prøve at finde den højesteretsdom, han mener at have fået. (2/11).

(4/10). Poul Nielsen i Ås har ladet stævne Tomas Mortensen angående den skadede plag, men som Christen (Christen Villadsen?) er i dag i husbondens ærinde, begærer han sagen opsat.
Opsat 8 dage. (25/10).

Ebbe Andersen i Sjørring på herredsfogedens og skriverens vegne har ladet hidstævne Jens Lauritsen i Snejstrup og tilbyder ham nu en kvindekåbe, som han har pantsat til dem, om han vil indløse den. Han svarer, at det kan han ikke. De får at beholde kåben.

25. oktober.

Læst plakat om forpagtning af konsumtions- og folkeskat.

(11/10). Peder Fjerritslev i Thisted på Niels Jensen Toftum hans vegne tiltaler Niels Olufsen i Harring for overfald på hans søn. Niels Olufsens fader, Oluf Lauritsen i Harringgård, begærer opsættelse, til Niels Jensen Toftum kommer hjem.
Opsat 14 dage. (8/11).

Christen Villadsen på Enevold Kås til Lyngholm hans vegne opbyder en gård i Silstrup, om nogen vil antage den, kan de handle med den gode mand om det.

(18/10). Christen Villadsen på Poul Nielsen i Ås hans vegne har ladet stævne Tomas Mortensen. Men som intet nyt er fremlagt i sagen, er parterne forelagt at møde i dag 8 dage og da tage med sig, hvad der tjener til sagens oplysning.
Opsat 8 dage. (2/11).

(11/10). Ubbe Christensen i Kaalbye på Maren Jensdatters vegne i Skjoldborg har ladet stævne Niels Andersen i Silstrup. Han er ikke mødt.
Opsat 8 dage. (2/11).

Amtmanden lader foretage inddeling af adelvejen mellem Thisted og Vilsund. Det bestemmes, hvilke sogne, der skal vedligeholde bestemte stykker. (De er specificeret).

(11/10). Johan Adolph de Clerque lader tiltale Jørgen Nielsen for resterende landgilde m.m. og lader fremlægge syn over gården. Desuden fremlægger hans fuldmægtig et fæstebrev, hvori de Clerque fæster halvdelen af gården til Christopher Jørgensen, da hans fader, Jørgen Nielsen har erklæret, at han ikke på grund af alderdom og svaghed kan forestå hele gården. Fæstebrevet dateret Kyø 5/12 1683. Men Christopher Jørgensen ville ikke modtage fæstebrevet, der pålagde ham at opbygge bygninger og holde de andre ved magt. De Clerque forlanger, at Jørgen Nielsen skal kvittere gården og gøre den ryddelig.

Hvorimod Gregers Andersen i Nørklit, herredsfoged i Vester Han Herred, på Jørgen Niensens vegne irettelægger en kontrakt af 23/11 1683, hvorefter de Clerque modererer sine krav således, at Jørgen Nielsen skal afstå til ham de restancer og omkostninger, Jørgen Nielsen kan søge hos Sune Ovesen og andre, og andre fordringer, Jørgen Nielsen kunne til de Clerque. Han lover at give en af hans sønner fæstebrev, og modererer sit krav om genopbygningen af Djernæs.

Dom: Jørgen Nielsen skal betale sin resterende landgilde, og han skal reparere bygningerne mest muligt efter hans husbonds moderation og stille sin husbond sikkerhed derfor. Imodsat fald skal han have forbrudt sit fæste.

2. november, (da 1. november var allehelgens dag).

(18/10). Sagen om det skib, der strandede ved Vorup Strand, fortsat. Amtmandens fuldmægtig, som er amtskriver Jens Hansens fuldmægtig, Christen Poulsen tiltaler på deres vegne Jørgen Kås til Faddersbøl. Det oplyses, at kgl. Maj.s fæstebonde Mikkel Stenbjerg var den første, der så skibet torsdag morgen ved solopgang d. 19. august, da det lå for anker, med beslagne sejl, og som folkene fradrukne ved en ulykkelig hændelse, til lørdag, da nogle folk besøgte skibet. Et tingsvidne om denne sag 27/10 på Nørhå birketing behøves til sagens oplysning, hvorfor sagen er opsat 14 dage. (15/11).

Christen Pedersen Bødker i Sjørring får afkald på arv efter hans hustru Anne Poulsdatter fra Poul Klemedssøn i Sjørring på sin kones Karen Poulsdatters vegne, Niels Poulsen i Stagstrup på egne og søskende, Jens Poulsen i Bedsted, Maren Poulsdatter, Karen, Zidsel, Anne og Kirsten Poulsdøtre, samt sal. Peder Poulsens børn af Vibberstoft (Vibetztofft), Poul Pedersen, Maren og Kirsten Poulsdøtre, deres vegne.

(25/10). Ubbe Christensen i Kolbye på Maren Jensdatter af Snedsted præstegård hendes vegne tiltaler Niels Andersen i Silstrup for brudt ægteskabsløfte. Han havde besvangret hende, og nu kræves han for en hæderlig hjemfærd efter loven.

Herimod at svare fremkom Jep Christensen, foged på Todbøl, og formente, at Niels Andersen burde frikendes, da der nu er gået flere år, og Niels Andersen i mellemtiden var blevet gift efter lovlig lysning, og der ikke var nogen, som havde noget at indvende, som kom frem og gjorde krav eller forbud gældende.

Dom: Da lejemålet er begået for 9 år siden, og Niels Andersen for mere end 5 år siden er kommet i ægteskab, uden at Maren Jensdatter har gjort forhindring, og da der heller ikke i søgsmålet nævnes noget om, hvor stor hjemgiften skulle være, og dette er sket før loven trådte i kraft — så bør Niels Andersen efter sin tilstand på de tider give Maren Jensdatter 6 sidl.

(25/10). Christen Villadsen, delefoged til Ørum, på Poul Niensens vegne i Ås tiltaler efter opsættelse Tomas Mortensen i Nordentoft for den skadede plag, han havde i græsning for Poul Nielsen og kræver, at plagen skal vurderes og Tomas Mortensen betale Poul Nielsen erstatning. Tomas Mortensen mener, at

plagen skulle have været synet, før den blev leveret til ham, da man ikke kunne vide, om den da havde nogen vansk.

Dom: Da det af vidneførsel kan sluttes, at plagen er skadet ved håndgøring, bør Poul Nielsen have erstatning, men da det ikke kan sluttes, hvor stor skadeerstatningen bør være, skal parterne opnævne 4 uvildige dannemænd, som skal afgøre sagen, enten ved at forlige parterne i mindelighed eller ved endelig slutning.

8. november.

(25/10). Niels Jensen Toftum i Thisted tiltaler Niels Olufsen i Søgård i Harring efter opsættelse for overfald på hans søn Jens Nielsen på alfarvej og for skældsord og trusler. Niels Olufsens fader Oluf Lauritsen i Harringgård fremlægger på Niels Olufsens vegne et indlæg, der går ud på, at der ikke kan dømmes efter et enligt vidne, og der er heller ikke foretaget syn over skade.

Dom: Da Niels Olufsen har været til stede for retten, og han ikke selv har fremført noget til sit forsvar, skønt sagen er opsat 2 gange, og ikke har villet forklare sig ved skudsmål eller i andre måder, og hans fader kun beråber sig på, at der kun var ét vidne, og der ikke er foretaget syn, da ved jeg ikke efter sagens beskaffenhed at svække vidnets forklaring, og jeg tør ikke forstå mig at frikende ham for den i loven fastsatte bod, 3x40 lod sølv for brud på vejfred. For de øvrige beskyldninger bør han derimod at være fri.

15. november.

Assessor Laurits Foss til Todbøl lader tiltale nogle af hans bønder for restancer (specificeret). Jep Nielsen af Tved fremkom og begærede efter sandkommissionens afgørelse at være fri.

Dom: Alle de tiltalte skal betale, dog kan jeg ikke tilkende nogen at betale landgilde udover, hvad sandflugtskommissionen har bestemt.

(2/11). Amtmanden og amtskriveren lader igen tiltale Jørgen Kås til Faddersbøl og borgmester Enevold Nielsen angående det skib, der strandede ved Vorup øre. Mange dokumenter irettelægges igen. Borgmesteren skyder sig ind under sit værning, og ellers begærer opsættelse, da han er i kgl. Maj.s forretning.

Opsat 3 uger. (6/12).

22. november.

Læst missive om penge for proviantkorn.

29. november.

Frands Vogt på Tage Høgs og Adam Andreas Voss's vegne tiltaler Jørgen Kås til Faddersbøl og kræver, at han enten leverer de 500 sidl., han har fået for skibet og ladningen, efter at det var strandet på Vorup Strand, eller også fremviser sin adkomst til strandrettighederne for ham, som fuldmægtig for

ovennævnte strandforpagtere. Der fremlægges et tingsvidne af Thisted byting 9. oktober, hvorefter borgmester Enevold Nielsen erklærer overfor Jørgen Kås, at han vel har købt skib og ladning for 500 sidl., men da amtmanden har forbudt ham at befatte sig med skibet, som efter de engelske bøger menes at være et engelsk skib, opsiges kontrakten mellem ham og Jørgen Kås.

Frands Vogt fremlægger også sine principalers forpagtningsbrev på de kgl. forstrande m.m.

Sagen opsat 8 dage, da amtmanden har tiltalt Jørgen Kås i samme sag. (6/12).

6. december.

(5/11). Amtmand og amtskriver tiltaler igen efter opsættelse Jørgen Kås, fordi han har bemægtiget sig skibet, der strandede ved Vorup strand. Jørgen Kås fremlægger mange gamle ulæselige dokumenter, adelens privilegier og en højesteretsdom 1678, hvorefter Højesteret ikke tør tage stilling til, om adelens privilegier gælder stranden ved Nørhå og Vorup, der var fradømt Iver Kås 1638, og henskyder sagen til kongens afgørelse. Amtmandens og amtskriverens fuldmægtig, Christen Poulsen fremlægger den gamle Højesteretsdom og andre tidligere irettelagte dokumenter.

Sagen henvist til Landstinget, hvad borgmester Enevold Nielsen angår, henvises sagen til hans værneting, Thisted byting.

(29/11). Tøger Jensen på Frands Andersen (Vogt) hans vegne efter fuldmagt på strandforpagternes vegne tiltaler efter opsættelse Jørgen Kås for skibet ved Vorup strand.

Henvist til Landstinget.

13. december.

Peder Marchussen, tolder i Thisted, lader vurdere noget løst vrug, som er indkommet for Vang Strand.

Amtmandens fuldmægtig, Knud Pedersen Riber har ladet syne klitten for Hundborg herred, nemlig fra Sønder Klitmøller og til Nystrup Klit var en del klittag afhugget og bortført, men i landklitten var ingen skade sket, uden hvad der kunne være afbidt af kreaturer. I Nystrup klit fandtes ingen skade. I Vang klit fandtes et stykke tag? nordest for Søren Tveders, som ingen vedkendte sig. I landklitten i dette sogn fandtes ingen skade, men alene i havklitten, hvor noget var afhugget og borte. For Hundborg og Jannerup sogn fandtes ingen skade i klitten.

Amtmandens fuldmægtig fremlægger syn over klittag, fundet på huse, og lader tiltale beboerne. Sagen opsat til Snapsting næste år.

(4/10). Amtmandens fuldmægtig tiltaler Christen Bollesen i klitten, fordi han har opsat en stage med kost på en klit ved havet, som fuldmægtigen kalder en vede. Der fremlægges et tingsvidne om stagen af Nørhå birketing (tidligere nævnt), hvor stagen beskrives, og det siges, at stagen er opsat for fiskernes

skyld, men da også efter begæring fra Assessor Foss til Todbøl efter begæring af Jens Ennersen af Norge, som havde betinget noget tømmer til assessoren og ville lande der. Christen Bollesen ikke mødt. Sagen opsat 8 dage. (20/12).

20. december.

Christen Villadsen på Peder Pedersen Brønsdorf hans vegne lader læse et tilbud, der lyser på, at eftersom han har fået foretaget udlæg hos Christen Poulsen Resen i Thørupgaard (Tøttrupgård), tilbyder han hver, som vil give penge for de udlagte efter vurdering, at de kan købe det, eller om de ikke vil give så meget, da vil tingene blive solgt til den højestbydende, men de, der vil handle, skal så sige, om de vil hente varerne, eller de skal leveres i deres hus. Ingen bød sig til som køber.

Jep Andersen i Hundborg fremlagde vurdering, skifte og deling í sal. Christen Jensen Vilde hans bo i Hundborg. Enken er Anne Pedersdatter, og arving er også den sal. mands fader, Jens Knudsen i Villerslev.

Boet insolvent, men Jesper Andersen efterlader enken en tredjedel af det, hun skylder ham, hvis hun vil betale noget af det øvrige. Enken vil blive i boet og betale kreditorerne lidt efter lidt. Jep Andersen er nu hendes fæstemand. (20/6 1687).

(13/12). Christen Jørgensen i Tinggård tiltaler på amtmandens vegne Christen Bollesen i klitten for en »væede«, som er fundet opsat på havbakken. På Christen Bollesens vegne og i hans nærværelse svarer Jørgen Kås til Faddersbøl, at han ikke har foretaget sig noget imod loven, eftersom det er ikke bevist, at han har opsat stagen og haft ild derpå ved nattetide, og det heller ikke er bevist, at nogen har fået nogen skade ved denne stages opsættelse.

Dernæst fremlagde Christen Bollesen et svar, hvori han siger, at stagen kun er opsat, for at han og hans brødre (de andre fiskere), kunne finde landingspladsen. Hen henviser til et tingsvidne af Nørhå birketing, som er usvækket. Knud Pedersen (amtmandens fuldmægtig) skælder samme træ for en væde eller varre, men om det også var det, så er det enhver bevidst, at ingen mand enten om lys dag eller nat løber sit skiberum på land, når han ser enten vede eller varre, som er gjort til at ledsage ham fra fare og ikke til ulykke.

Stagen kan dog hverken være vede eller vare, thi en vede flyder på vandet, og vare er vel 20 favne høj og derover. (Vede er da formodentlig en bøje med flag eller kost, se Feilberg Ordbog over jyske almuesmål; bd. 3: vide). Hvis samme træ ikke måtte have stået der, burde Knud Pedersen som en lovkundig mand have advaret mig i venlighed om, at det var mod loven, og ikke sådan overfaldet mig fattige, vankundige mand, som ellers kun lever af fiskeri og hverken forstår mig på trætte eller rettergang. Han havde også tidligere, den 2/11 fremstillet ærlige og troværdige vidnespersoner, som tilbød at vidne, men da Knud Pedersen ikke var mødt, afviste herredsfogeden mine vidnesfolk og ville ikke tilstede dem at vidne sandhed, og da jeg ikke har midler til at stævne dem igen og føre dem som vidner, mener jeg, at Knud Pedersen bør lade dem indkalde, hvis han ikke med min ed vil være fornøjet, som jeg tilbyder at aflægge. Dateret Vorup Klit 20. december 1686. CCS.

Christen Bollesen aflagde derpå ed på, at han ikke havde rejst stagen til skade for nogen, men til nytte for fiskerne under deres fiskeri. Derefter fremstod Niels Pedersen i Vorup og Søren Jensen i Sjørring og vidnede, at så længe de kan mindes har samme tegn stået på klitbakkerne for fiskeriets skyld.

Dom: Christen Bollesen kendes i denne sag fri at være.

Ende på dette år.

Af Hundborg herreds tingbog marts 1686 til marts 1688 fra fol. 54 b til fol. 90.

Herredsfoged: Jens Lauritsen.
Skriver: Hans Tomsen Aalborg.

Fol. 54 b:

Sandemænd 1687 (samme som 1686):

Mads Christensen i Nørre Skjoldborg
Peder Christensen i Kallerup
Christen Bertelsen i Tindstrup
Mads Nielsen i Øster Vandet
Unge Anders Andersen i Sperring
Christen Nielsen i Torsted
Anders Christensen i Hundborg
Christen Tomsen i Tvorup.

Tinghørere (men tinghørerne er forskellige fra tingdag til tingdag).

Poul Knudsen i Sundby
Anders Jørgensen i Skjoldborg
Klemmed Pedersen i Sjørring
Søren Olufsen i Sperring
Jens Knudsen i Tindstrup
Jens Jensen i Brunshove
Niels Olufsen i Torsted
Niels Pedersen Trå i Hundborg

Snapsmændag 10. januar.

Amtmanden lader fremlægge synsvidne om klittag og tiltaler folk, hos hvem der er fundet klittag. To, hos hvem der er fundet klittag, dømmes, fordi klittaget er nyt, men dommeren vil ikke dømme dem, hos hvem der er fundet gammelt klittag.

17. januar.

Amtmanden lader indskærpe, at loven påbyder alle kongens bønder her i landet, at de hver årlig skal lægge 5 humlekuler, 3 ymper, abild, pærer eller andre gode træer og plante 10 pilestager. Hver helgård skal så 1 skp. hampefrø og hver halvgård $\frac{1}{2}$ skp. Han forbyder desuden hver mand at fiske i sin gårds tilliggende sø eller mølledam uden amtmandens tilladelse og forbyder al tørveskæring på kongens grund.

Christen Jensen i Hundborg fremlægger registrering og vurdering i boet efter sal. Jens Jensen. Boligen kaldes Hald. Boets midler er 29 sld. 2 mk. 12 sk. Brøstfældigheden vurderes til 3 dl. 1 mk. 8 sk.

24. januar.

Jens Christensen Skyum tiltaler Anders Olufsen Vig, Niels Christensen og Peder Krogs datter Anne i Torsted for skyld.
Dom: De skal betale.

31. januar. Intet.**7. februar. Intet.****14. februar.**

Læst plakat om Højesterets holdelse.

21. februar.

Mikkel Christensen, ridefoged på Nørtorp, fremlægger skifte efter sal. Mads Madsen i Dollerup. På enken, Kirsten Nielsdatter, hendes vegne var mødt hendes broder Mads Nielsen i Sjørring. På de tre børn, Niels Madsen, Mogens Madsen og Mads Madsen, deres vegne var mødt den sal. mands brødre Peder Madsen i Tilsted og Christen Madsen i Sjørring. Hvis Christen Christensen, der nu er i gården, vil ægte enken, og han vil have børnene hos sig, til de kan tjene andre, uden betaling, og når de ikke vil være længere hos ham, og de fylder 18 år, skal han give hver af dem 10 sld., og han vil give husbonden skyld i rette tid, holde gården ved lige og betale skatterne, eftergives ham al restance, og han nyder gården uden indfæstning og få stedsmålsbrev. Han skal inden 8 dage meddele, om han vil, og han skal da straks få fæstebrev.

Jens Lauritsen i Kåstrup lod læse en instruks fra regimentsskriveren under det Stürckske regiment, hvorefter han skulle forholde sig.

28. februar.

Christen Knudsen i Sundby får afkald fra Niels Andersen, født i Sundby, på arv efter hans fader, sal. Anders Nielsen i Sundby og hans moder, Else Nielsdatter. Christen Knudsen er Niels Andersens svoger.

7. marts.

Læst en restance fra amtskriveren 5/3 1685 om kornskatter.

14. marts.

Læst forordning om forskellige mønters forhøjelse.

Amtmanden har ladet foretage syn over de forbedringer, der er gjort på Bisgårds bygninger. (Specificeret).

(10/1 1681). Jørgen Kås til Faddersbøl har ladet stævne Niels Nielsen i Hundborg for resterende landgilde til hans myndlinge, som er sal. Herman Kås's børn, nemlig Iver Kås, Erik Kås, jomfru Sophie Kirstine Kås, og jomfru Birgitte Catrine Kås.
Dom: Han skal betale.

Amtmanden lader advare alle om at holde deres stutteri i beredskab og fremvise det til st. Jørgens dag.

Iligemåde aflyste amtmandens fuldmægtig alle usædvanlige og umanerlige veje, som er ført over Bisgårds jord.

21. marts.

Amtmanden har ladet stævne Niels Nielsen i Grønberg i Sperring for lejermål med to kvinder i hans ægteskab, nemlig med Maren Christensdatter i Sperring og Boel Jensdatter, nu tjenende i Thisted. Maren Christensdatter har fået 2 børn med ham, en dreng for 8 år siden, og en pige for 6 år siden. Boel Jensdatter har også fået 2 børn med ham, en dreng for 6 år siden, som er død, og en dreng for 3 år siden, som lever. De sagde, at han havde lovet dem begge ægteskab, når hans kone var død. Niels Nielsen nægtede intet, men beklagede sig over Boel Jensdatter, at hun gik i seng til ham.

Knud Pedersen (Riber) tiltaler Anders Olufsen i Vig i Torsted for skyld. Anders Vig begærer dilation, at han kunne betale i mindelighed. Knud Pedersen lod det og bestå.

4. april.

Læst forordning om kop- og kvægskat.

Jens Christensen Skyum af Thisted lader læse Jørgen Kås til Faddersbøl hans udgivne obligation på 40 sld. til Jens Skyums stedsøn Mads Nielsen Tinstrup, med pant i to boliger i Hundborg sogn i Førby og i Grønkjær i Jannerup sogn. (10/10).

11. april.

Hans August von Pagelsen til Nørtorp lader stævne og tiltale nogle af hans bønder i Hundborg og Dollerup for restancer.
Dom: De skal betale osv.

18. april. Intet.**25. april.**

Hans Tomsen i Fredskild på amtskriver Jens Hansens vegne tiltaler nogle af kgl. Maj.s bønder i herredet for restance.
Dom: De skal betale osv.

2. maj. Intet.

9. maj.

Laurits Olufsen i Thisted tiltaler Isach Pedersen i Tilsted og Salmand Madsen i Torsted for skyld. Opsat 8 dage.

23. maj.

Læst forordning om handelen på St. Tomas i Vestindien.

Læst forordning om fremmed småmønts afskaffelse, og forskellige holstenske mønters reduktion.

Hans Clausen i Sundmølle på Christian Herman Helverschou til Irup hans vegne tiltaler Mikkel Pedersen i Skjoldborg, Niels Sørensen i Sundsgård, Christen Tomsen Vinter i Sundby og Niels Christensen ibd. for resterende afgifter.

Dom: De skal betale osv.

30. maj.

Hans Tomsen i Fredskild fremviste 3 ulveunger, som han berettede at have udrøget af en sandbanke i klitterne, og Salmand Andersen i Tvorup fremviste en levende ulveunge, som han havde grebet i klitten. Tingmændene så og synede dem at være ulveunger, hvorfor de formodede at få deres løn af herredet.

Christen Villadsen i Skjoldborg på husbondens vegne tilbyder frøkorn til alle, som har sået i Ørum tjeneres jord.

Christen Villadsen forbyder Christen Mortensen i Tvorup at føre tørv af det stykke grønjord, østen for Niels Christensens gård i Tvorup, hvor han skal have lavet grave, før loven derom havde adskilt dem. (13/6).

Jens Villadsen i Skjoldborg tiltaler Peder Madsen for resterende kongetiende, og fremlægger en obligation til ham fra Peder Madsen.

Dom: Han skal betale osv.

Poul Nielsen i Ås tiltaler Niels Madsen i Hornstrup for et skrin, som hans hustru Margrete Jørgensdatter havde lånt hendes fader i Hornstrup, men som hun ikke siden har kunnet få igen. Vidner siger, at de har været hos Niels Madsen og begæret skrinet, men han svor, at Poul Nielsen ikke skulle få den. Dog ville han give ham en korsost, som han kune fornøje præsten med. Niels Madsens kone bekender, at skrinet er Poul Nielsens kones.

Dom: Han skal aflevere skrinet.

13. juni.

(30/5). Niels Christensen (Hede) i Tvorup har ladet folk syne et stykke jord, grønjord, østen Niels Christensens gård i Tvorup. De så, at der var gravet

omtrent 2 læs fladtørv. Christen (Mortensen) Kløvborg i Tvorup er indstævnet. (Sagen fortsætter).

Christen Villadsen på Niels Christensens vegne fremstiller vidner, bl.a. Poul Klemmedsen i Sjørring og Peder Klemmensen i Torsted (som havde tjent hos sin søster i Tvorup i 4 år for 28 år siden) de vidner, at det omtalte stykke græsjord har været brugt til fælles græsning. Nogle siger dog, at der har været gravet digetørv og mønttørv. (Sagen fortsætter).

Laurits Jensen i Thisted på Christen Mortensens vegne i Tvorup fremkalder folk, der vidner, at der har været gravet digetørv og våttørv og møntørv, men ingen fladtørv. Dog vidner to mænd, at Niels Christensen har gravet fladtørv. (20/6).

Christen Villadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, tilbyder 2. gang frøkorn til dem, som har sået i Ørum tjeneres jord og gjorde forbud mod afførsel.

20. juni.

Emmike Eriksen i Thisted på sin svoger Laurits Nielsen hans vegne har ladet stævne Jens Krogsgård i Hundborg og sr. Anders Brøndorf til vidnespårer og Jens Andersen i Borregård, Jep Christensen i Brunshove m.fl. til at vidne om et stk. jord, som Jørgen Kås skal have lagt til Faddersbøl Mølle, hvilken mosejord ligger vest for Borregård. Jens Andersen Borregård vidnede, at både Krogsgård og Faddersbøl Mølle har hørt til Jørgen Kås til Faddersbøl i mere end 24 år. Desuden vidner han, at sal. Iver Kås til Ulstrup og derefter Jørgen Kås har ejet begge boliger, og at de har brugt Krogsgård Mose i fællig til tørvegrøft, indtil Jørgen Kås skilte et stykke fra, som alene Faddersbøl Mølle skulle bruge, så der ikke mere var noget fælles. . . . Herimod fremkom sr. Peder Tomsen på sine principalers vegne og spurgte vidnerne, om de ikke vidste, om de tørv, mølleren havde gravet i Krogsgård mose, var gravet på bevilling af sal. Iver Kås og senere af Jørgen Kås. De svarede, at de ikke vidste, om det var købt, lånt eller givet mølleren. Han spurgte, om den jord, mølleren tilholder sig i Krogsgård Mose, ikke tilhører Krogsgårds endels ejendom inden kastet. De svarede, at jorden har ligget til Krogsgård, indtil Jørgen Kås afdelte den ved en grøft. (Sagen fortsætter).

Peder Tomsen på sin principals tjeners vegne har ladet stævne Peder Christensen i Faddersbøl Mølle til syns afsigelse angående Krogsgård Mose. Synsmændene så en del skottørv, som lå i bredsel, og mølleren vedkendte sig, at han havde ladet dem grave. Jens Nielsen Krogsgård vedkendte sig ejendommen, som tørvene var gravet i, at ligge til hans gård. Mølleren viste dem en lang grøft, som skulle være skel mellem Møllens og Krogsgårds del af mosen. (1/8).

(13/6). Christen Villadsen i Skjoldborg på husbondens vegne sætter i rette, at som vidner siger, at jorden østen Niels Hedes gård i Tvorup kun har været brugt til græsning og ikke til tørvegrøft undtagen den ringe del, der blev gravet til at

reparere digerne med, bør jorden ligge under horn og have til hver mands nytte og gavn til græsning og ikke til tørvegrøft, så længe til hver får sin andel efter loven. Han tiltaler Christen Kløvborg og begærer dom. Ingen mødt til genmæle. Sagen opsat 8 dage.

(27/6). Christen Villadsen tilbyder 3. gang frøekorn og gør forbud.

Jep Andersen i Hundborg tiltaler Jesper Andersen ibd. for nogle sække, han har lånt. Jesper Andersen svarer, at han kan få dem, om han vil hente dem, eller også få betaling for dem.

(20/12 1686). Jesper Andersen i Hundborg tiltaler Anne Pedersdatter, Christen Halds enke i Hundborg, fordi hun ikke har betalt, hvad hun efter egen bekendelse ved skiftet efter hendes mand, skylder Jesper Andersen, skønt han havde efterladt hende en tredjedel af gælden. Jep Andersen siger, at han intet har fået og derfor ikke vil betale.
Dom: Jep Andersen skal betale.

27. juni.

(20/6). Christen Villadsen i Skjoldborg, delefoged til Ørum, har ladet stævne Christen Mortensen i Tvorup og tiltaler ham for 2 læs fladtørv, han har gravet i et stk. fælles grønjord, og irettelægger tingsvidne og synsvidne af 13. juni. Herimod fremlagde Christen Mortensen først et tingsvidne af 13/6 og et indlæg, lydende på, at den jord er en fri fælled af alders tid både med tørveskær og andet brug, og da han har sin ejendom i sognet, må han også have ret til at bruge jorden. Det er bevist, at der før er skåret fladtørv og hvad mere er, møntørv, våttørv og digetørv, hvad der er værre og slemmere skær end tørveskær. Han mener da, at han har samme ret som andre, indtil der anvises ham andet sted til tørveskær og fornøden ildebrand, eftersom de steder er nu af sand øde og fordærvet, hvor bymændene før har haft fornøden ildebrand. Da andre har brugt jorden til tørvegrøft, forstår han ikke, hvorfor man har udvalgt »mig fattige, gamle mand«, påført ham trætte og jaget med ham med stævninger . . . Det bør først bevises med grandebrev eller andre kontrakter, at jorden alene er til græsning. (Underskrevet af) Christen Mortensen Kløubore.
Dom: Christen Mortensen bør nyde sit arbejde og beholde de 2 læs fladtørv, og i så måder for tiltale fri at være. Dog herefterdags at forholde sig efter loven og grandernes vedtægt med fælles brug.

4. juli.

Niels Nielsen i Hundborg tiltaler Niels Ovesen i Dollerup for penge, som hans fader, Ove Sunesen, har lånt af Niels Nielsens formand, sal. Jens Christensen Foged, nemlig 10 rdl. Niels Ovesen begærer at se obligationen. Niels Nielsen svarer, at den var forvildet for ham, men efter skiftebrevet efter Jens Foged var hans krav lovligt.
Opsat 8 dage. (25/7).

Peder Madsen og Christen Nielsen, kirkeværger til Torsted kirke, tiltaler Niels Christensen og Niels Tomsen i Torsted og Niels Christensen og Klemed Pedersen i Sjørring for resterende landgilde til Torsted kirke.
Dom: De skal betale.

11. juli.

Hr. Poul Jensen Snedsted i Sjørring tiltaler ved sin svoger og sognemand Villads Hansen i Skårup, Tomas Mortensen i Nordentoft for 2 læs hø, som præsten hvert år har ladet hente med egne heste og vogn i Nordentoft eng, og som han efter sin tiendebog har nydt siden 1654. Tomas Mortensen klager over, at præsten har hentet så store læs på sin vogn, at de måtte have 4 heste til at trække det og endda ikke kunne køre ad den rette vej, som er kirkevejen, men kørte gennem et andet sogn. Han mener, at præstens krav er mod loven og hans fæstebrev.

Dom: Da det bevises, at præsterne i Sjørring har nydt årlig 2 læs hø af Nordentoft, og kgl. forordninger tilholder præsterne at nyde deres tiende og anden rettighed, som de før har nydt, så bør Tomas Mortensen give sin sognepræst samme rettighed, som han før har haft, og til gengæld nyde samme rettigheder af præsten, som hans formænd har nydt.

18. juli.

Læst forordning om opgæld af dem, som har forskrevet sig in specie at betale, og forordning om degneløn, indkomst og degneboliger.

Amtskriver Jens Hansen lader tiltale Jacob Sparre til Råstrup for resterende skatter, tilsammen 1019 sldl. 13 sk. foruden kontributioner. Jacob Sparre lader anmode om udsættelse, da han er rejst til København for at søge benådning hos kongen.
Opsat 6. uger. (29/8).

Niels Mortensen i Torsted har ladet stævne Mads Christensen i Skjoldborg til syns afsigelse. Synsmænd vidner, at de var på Nordentoft Mølle-eng og så, at nogle øghøveder havde gjort skade for et halvt læs hø. Niels Mortensen (broder til Tomas Mortensen i Nordentoft) skyldte Mads Christensens øg for skaden.

25. juli.

(4/7). Niels Ovesen i Dollerup stævner Niels Nielsen i Hundborg til opsigelsesvidne og opsiger det forlig, han havde indgået med Niels Nielsen angående betaling af hans faders skyld. Forliget var indgået i drukkenskab. (8/8).

Mads Laursen, degn i Hundborg, tiltaler Jens Lauritsen i Jannerup og Jens Nielsen Krogsgård for skyldig degnerente.
Dom: De skal betale.

1. august.

Peder Tomsen på Ørum tiltaler nogle af Ørum tjenere her i herredet for restancer, og kræver, at de skal betale, hvis ikke noget er dem efterladt, eller afkortet, eller er øde.

Dom: De skal betale osv. (Sagen fortsætter).

Peder Tomsen spørger, om nogen har noget at indvende mod den restanceliste, der er oplæst. Ingen af de mødte kunne indvende noget.

Peder Tomsen har ladet stævne samtlige Ørum tjenere i herredet for hvad de skylder Peder Brøndorf (specificeret).

Hans Tomsen svarer, at han har 7 skp. havre til bedste hos Peder Brøndorf.

Dom: De skal betale, hvad de ikke med kvitteringer kan bevise at være betalt osv.

Niels Christensen i Bangsgård tiltaler Klemmed Pedersen og hustru Anne Offersdatter i bem. Bangsgård for deres løgnagtige ord om hans datter Maren Nielsdatter. De har før vedgået deres forseelse og tilbudt at udstå kirkens disciplin, men de fortsætter. Senere har de igen i Sjerring præstegård i nærværelse af sognepræsten og to mænd indgået en forpligt, men fortsætter.

Jens Nielsen Busk og min datter Maren Nielsdatter tilbyder at gøre deres benægtelsesed, at de aldrig har haft legemlig fælde i løssagtighed.

Klemmed Pedersen, siger, at han ikke har sagt helt sådan, som forpligten lyder og tilbyder at gøre ed på, hvad han har set og talt og sagt, men Jens Nielsen Busk og Maren Nielsdatter får lov at aflægge deres ed.

Dom: Da Klemmed Pedersen og hans hustru har underskrevet en forpligt, skal de holde den, og de bør her for retten Jens Busk og Maren Nielsdatter at erklære, såfremt de ikke efter lovlig proces vil lide efter loven.

(20/6). Peder Tomsen på Ørum på Anders Brøndorf, forvalter på Randerup, hans vegne har ladet stævne Peder Christensen i Faddersbøl Mølle for dom, forbud og påfølgende lovmål om et stk. mosejord af Krogsgårds ejendom, som han havde ladet grave Skottetørv (schottorfue) i. Derefter forbyder han Peder Møller at grave tørv der.

Laurits Nielsen af Thisted fremlægger et brev fra Jørgen Kås til Faddersbøl om, at han har undt Peder Rysgård i Faddersbøl Mølle et stykke af Krogsgård mose, da hans fader Iver Kås havde givet ham lov at grave der, og derfor har han afdelt et stykke til møllerens brug, så han ikke skulle grave i Krogsgård mose, hvor han selv ville. Laurits Nielsen mener derfor, at stykket nu skal tilhøre Faddersbøl Mølle.

Peder Tomsen protesterede på Anders Brøndorfs vegne og irettelægger Jens Nielsen i Krogsgård hans fæstebrev, udgivet af Hartvig Kås til Næstrup 15/10 1662, hvori der står, at hans fader havde tilladt Mølleren i Faddersbøl at nyde nogle dages tørvegrøft i Krogsgård Mose, men herefter skal mølleren ikke have denne ret, og Jens Krogsgård skal herefter være fri for denne besværing.

Dernæst fremlagde Peder Tomsen et skøde til Peder Pedersen Brøndorf fra Jørgen Kås, hvorefter alt, som fra arilds tid har ligget og endnu ligger til Krogsgård, skal følge gården.

Endnu fremlagde han en attest fra Jørgen Kås om, på hvad måde han havde undt mølleren det stykke mose. Han svarer, at mølleren, sal. Anders Bojsen af hans fader havde fået lov at grave tørv i mosen i 2 dage, men deri gjorde Jørgen Kås den forandring, da han selv lod grave sine skottørv der, at han overlod et stykke af mosen til mølleren, for at han kunne grave der og ikke videre. Men nu, da både møllen og Krogsgård er kommet fra hans hånd, vil han ikke have mere med det at bestille, men mølleren havde haft tørvegrøften i Iver Kås's minde og vilje.

Endelig fremlagde Peder Tomsen et synsvidne af 20/6 om nogle skottørv, som Peder Møller vedkendte sig at have ladet grave i det omtvistede stykke mose, mens Jens Nielsen i Krogsgård vedkendtes ejendommen, som tørvene var gravet i, at høre til Krogsgård.

Dom: Ejendommen bør tilhøre Krogsgård, men da Peder Møller indtil nu har nydt tørvegravningen påtalt, bør han have betaling for sit arbejde for dette års gravede tørv og ellers være fri for tiltale.

8. august.

(25/7). Niels Nielsen i Hundborg lader stævne Niels Ovesen i Dollerup til vidnespår. Seks mænd vidner, at de har for 5 uger siden forligt Niels Nielsen og Niels Ovesen sådan angående den gæld på 10 rdl., som Niels Ovesens fader skyldte sal. Jens Christensen Foged i Hundborg, at Niels Ovesen skulle betale Niels Nielsen 4 sldl., halvdelen efter tilstundende høst og halvdelen til Vor Frue dag. Niels Ovesen svarer, at han vil efterkomme forliget. Niels Nielsen svarer, at Niels Ovesen har brudt forliget og efter deres akkords ordlyd vil han nu have sig forbeholdt at kræve den fulde sum, medmindre Niels Ovesen ville betale ham omkostningerne ved denne sag. (3/10).

15. august.

Læst regimentskriverens forbud mod sæd og afførsel i rytterbønderns jord.

22. august.

Matthias From, forvalter på Dueholm Kloster lader tiltale Dueholm tjenere i herredet for restancer, nemlig Isach Pedersen i Tilsted og Jens Christensen i Silstrup. De svarer, at det ikke har været dem muligt i disse besværlige tider at yde deres landgilde, hvis ikke de skulle gå fra gårdene. Tingsvidne.

Niels Jensen af Sundby har ladet stævne Anne Christensdatter i Skjoldborg, fordi hun har udlagt ham som barnefader til et barn, som hun ventede, under en absolution i Stagstrup kirke. Han kræver, at hun skal bevise sin beskyldning. Niels Andersen i Sundby mødte på hendes vegne og krævede, at Niels Jensen skulle aflægge ed. Sagen opsat 14 dage for yderligere oplysning. (12/9).

29. august.

(18/7). Amtsskriver Jens Hansen lader tiltale Jacob Sparre til Råstrup for resterende skatter efter opsættelse. Med Kammerkollegiets tilladelse igen opsat 14 dage. (12/9).

Sr. Anders Kierulf lader tiltale Jacob Sparre efter obligation på 100 rdl. Da den gode mand er udenlands er sagen med bevilling opsat 14 dage. (12/9).

Peder Marchussen i Thisted tiltaler Jørgen Kås til Faddersbøl for gæld. Sagen opsat 14 dage, da Jørgen Kås ikke kunne møde.

Niels Andersen i Sønderhå tiltaler Niels Nielsen i Hundborg for en del af hans gårds skyld. Niels Nielsen siger, at han ikke nu har rede penge, men hvis Niels Andersen vil følge med ham hjem, vil han tilfredsstille ham af hans midler. Niels Andersen svarer, at han har ikke noget at gøre i hans gård før efter 15 dage.

Dom: Niels Nielsen skal for de to år, han skylder for, nemlig afgift af 1 td. 6 skp. hartkorn, betale Niels Andersen inden 15 dage.

5. september.

Jens Christensen Skyum i Thisted tiltaler Jørgen Kås for gæld efter obligation — 63 rdl. med pant i Førgård i Hundborg sogn. Han beder Jacob Sparre til Råstrup og Hartvig Kås til Ulstrup, som har forvaltet skiftet efter hans salig hustru, om at medunderskrive.

Dom: Da Jørgen Kås ikke har betalt efter tidsfristerne, bør Jens Skyum tiltræde pantet.

12. september.

Læst kgl. forordninger.

Niels Poulsen i Hørdum tiltaler Tomas Tomsen i Tinstrup og Niels Sørensen i Hundborg for, hvad han på deres vegne har udgivet til soldaterpenge.

Dom: De skal betale.

(22/8). Niels Andersen i Sundby på sin broderdatter Anne Christensdatter hendes vegne tiltaler Niels Jensen af Sundby og fører to vidner på, at Niels Jensen har budt Anne Christensdatter 12 sldl. for at hun ikke skulle udlægge ham som barnefader. Niels Jensen siger, at han ikke har haft med hende at gøre, siden det første barn blev til, og han bød hende kun penge for at blive fri for hende for det beliggelsesmål han dengang stod skrifte for i Stagstrup kirke. (19/9).

(29/8). Amtsskriverens sag mod Jacob Sparre for skatterestancer opsat 3 uger.

(29/8). Peder Marchussens sag mod Jacob Sparre anlangende, hvad denne skylder Morten Kjerulf, opsat 3 uger. (3/10).

19. september.

Forordning om magasinkorn og flæskeskatter oplæst.

(12/9). Niels Jensen i Sundby har stævnet Anne Christensdatter i Skjoldborg for den beskyldning, hun gjorde Niels Jensen sidste gang, hun stod skrifte. Opsat 8 dage, da Niels Andersen vil føre vidner. (Sagen fortsætter).

Niels Andersen i Sundby fører vidner, der siger, at Niels Jensen er i rygte for letfærdig levned med Anne Christensdatter. Hun har været i huset hos et par kvinder og klagede sig, og de spurgte, hvad der var i vejen. Hun svarede, at hun var frugtsommelig ved Niels Jensen. Desuden sagde hun, at Niels Jensen havde haft omgang med hende, siden det første barn blev født, og derfor vidste hun ikke andet, end at hun var frugtsommelig ved ham. Attest fra sognepræsten i Stagstrup om, at hun er blevet absolveret 2 gange for synd med Niels Jensen, Jens Christensens søn af Sundby, fremlægges. Tingsvidne. (26/9).

Hr. Christen Mikkelsen, sognepræst til Marie-Magdalene (og Skarresøe) får afkald fra sin søstersøn Mikkel Lauritsen i Janderup for arv efter hans fader sal. hr. Laurits Madsen i Hundborg.

26. september.

Læst kgl. privilegier til dem, som vil optage og fortsætte Kobber- og jernværker i Norge.

(19/9). Niels Jensen af Sundby tiltaler Anne Christensdatter af Skjoldborg, fordi hun har udlagt ham som barnefader, skønt der ikke er fulgt kendsgerninger. Hans husbond Hartvig Kås kræver, at hun skal fremvise barnet eller fortælle, hvorledes hun er blevet skilt ved det foster, hun påstår at have været med, eller bevise, at hun intet barn har fået. Ellers bør hun lide som en løgner og bøde sine 3 mark, og dømmes til spinde huset.

Niels Andersen søger at forsvare hende med, at hun ikke vidste andet, end at hun var frugtsommelig

Dom: Da Anne Christensdatter ikke har født noget barn, bør Niels Jensen for hendes beskyldning fri at være.

3. oktober.

Christopher Stephani, badskær, i Thisted hans bestalling 21/12 1686 oplæst.

(8/8). Niels Nielsen i Hundborg har ladet stævne Niels Ovesen i Dollerup angående den gældsfordring, som før har været i proces.

Tomas Sørensen i Hundborg er blevet forligt med sine tre søstre tillige med deres broder Christen Sørensen i Damsgård i Sønderhå om deres fædrene og mødrene arv. Han skal give dem, nemlig Anne, Mette og Maren Sørensdøtre 7 sldl. og beholde deres gamle moder hos sig, og svare til skatter, landgilde og anden gæld. (Sagen fortsætter).

Tomas Sørensen i Hundborg får afkald fra sine tre søstre på arv efter deres fader, sal. Christen Sørensen og deres moder.

Peder Marchussen i Thisted tiltaler Jørgen Kås til Faddersbøl for 5 rdl. soldaterpenge, som han trods skriftlige og mundtlige løfter ikke har betalt.
Dom: Jørgen Kås skal betale osv.

(12/9). Peder Marcussen på Anders Kjerulf på Bjørnsholm hans vegne tillader, at sagen mod Jacob Sparre for gæld opsættes 8 dage. Opsat.

10. oktober.

(4/4). Jens Christensen Skyum tiltaler Jørgen Kås til Faddersbøl for gæld efter obligation til Jens Skyums stedsøn, Mads Nielsen Tinstrup, med pant i nogle boliger i Hundborg sogn og i Grønkjær i Jannerup sogn. Jørgen Kås har ikke betalt.
Dom: Jens Skyum bør tiltræde pantet.

Tomas Nielsen af Silstrup tiltaler Maren Jensdatter, sal. Hans Mikkelsens af Norge, fordi hun havde lånt hest og vogn af ham og beholdt den i flere dage uden tilladelse.

Hun lader en liden dreng af Tisted, som sagde sig at hedde Jens Mikkelsen fremlægge svar, hvori hun siger, at hun havde lånt vognen på grund af en sag om gæld vedrørende sal. Peder Olufsen i Thisted. Hun skulle til Sejerslev, og det varede flere dage. Hun skal nu rejse til stranden, da skipperen ikke vil vente længere, og beder dommeren henvise sagen til hendes værneting.
Dom: Maren Jensdatter bør betale Tomas Nielsen 1 sletmark for hver dag, hun har lånt hesten og vognen, og desuden processens omkostninger.

17. oktober.

Læst forordning om adskillige landgilders mål og vægts ligning efter den ny anordnede vægt og mål.

Christen Villadsen i Skjoldborg lader læse en obligation til ham fra Emmike Eriksen på 98 rdl., med pant i Tomas Nielsen Ulgårds gård i Silstrup, som han har i forlening af fru Elisabeth Termo, sal. Niels Harboes til Hegnetgård på Langeland. Emmike Eriksen beder sin fader, Erik Pedersen på Skibstedgård og Tomas Nielsen om at medunderskrive.

24. oktober.

Jørgen Falsen af Gyrum på amtskriver Jens Hansens vegne lader fremlægge syn over øde gårde og udbyder dem, at hvis nogen vil dem antage, kan de melde sig og få fæstebrev.

Niels Tomsen i Øster Vandet får afkald fra Jesper Andersen, hans stedsøn, på arv efter hans moder Maren Jensdatter, når hun dør, og fra Peder Madsen i

Torsted på sin kones, Maren Andersdatters, vegne for den arv, hun kunne få, når hendes moder Maren Jensdatter døde.

Jørgen Falsen af Gyrum på sine principalers vegne tiltaler Christen Bertelsen i Tinstrup og Anders Nielsen Ulgård i Torsted for restancer.
Dom: De skal betale osv.

31. oktober.

Amtmanden lader lyse efter en karl, Laurits Sueniche, som er rømt af hans tjeneste førende med sig et gehæng med messingbeslag på, hvorpå en hel jagt var udstukket, en hirschfænger og en liden sort hund. (7/11).

Poul Olufsen ved Klitmøller lader tiltale Mikkelt Tomsen i Sperring efter obligation på 12 sldl. 8 sk. af 8/1 1675.
Dom: Han skal betale osv.

Anders Salmandsen i Vang og Sune Ovesen i Klostergård tiltaler Peder Ovesen i Vang for resterende kirketiende, og Sune Ovesen tiltaler ham for 1 sldl., som han har udlagt for ham til kongens anpart korntiendes indfæstning i Vang sogn.
Dom: Han skal betale osv.

Peder Pedersen i Førgård leverede her for retten 1 sldl. efter skiftebrevs indhold efter Christen Svendsen i Førgård, som Christen Jørgensen i Tinggård på Mads Nielsens vegne i Sjørring annammede i myndlingens nærværelse.

7. november.

(31/10). Amtmanden lader igen lyse efter sin skytte Laurits Sueniche. Han er en ung person med stakket, gult, krøllet hår, har en liden sort hat på hovedet. Han er i en gammel grå vadmelkjortel og har et par sorte karstøvler på benene.

Da mortensdag snart er for hånden, anmoder amtmandens fuldmægtig alle proprietærer, præster, fogeder, forpagtere og andre, som har nogle staldøksne på deres eget indavlede foder opsat, at de angiver deres øksne for amtmanden.

Tomas Mortensen i Nordentoft tiltaler Jens Frøst i Tinstrup, Niels Skarrissen ibd., Niels Mortensen, Jens Salmandsen og Niels Andersen ved Kirke i Torsted for 11 mk. som de på sognemændenes vegne havde lovet ham for foder til deres indskrevne stodhest.
Dom: De skal betale.

14. november. Intet.

21. november.

Læst kgl. forordning.

Hr. Poul Jensen Snedsted i Sjørring, provst i Hundborg herred lader tiltale Peder Madsen og Christen Nielsen Knudgård, før kirkeværger i Torsted, for hvad de efter kirkens bog er kommet til at skyldte kirken, nemlig 18 sldl.
Dom: De skal betale osv.

Jep Christensen Ref på sin husbonds, assessor Laurits Foss til Todbøl hans vegne tiltaler Todbøls tjenere i herredet for restancer. (Specificeret liste).
Dom: De skal betale osv.

28. november.

Ubbe Christensen i Koldby på sin husbonds Otte Krabbe til Visborggård hans vegne tiltaler Jørgen Kås til Faddersbøl for gæld og irettelægger en transport fra Erik Pedersen til fru Eva Unger, Gjord Galts til Viumgård på et gældsbrev fra Jørgen Kås på 100 sldl. af 25/1 1671 til Erik Pedersen, som da var forvalter på Råstrup.
Dom: Han skal betale osv.

5. december.

Jens Christensen i Holler tiltaler Jens Salmandsen i Torsted for 1 sldl. 4 sk., som Jens Salmandsen skyldte hans sal. formand Enevold Poulsen. Jens Salmandsen svarede, at han havde leveret Enevold Poulsen 3 læs halmfoder à 1 mk. 4 sk., og derforuden havde sal. Enevold Poulsons kone en af hans heste og hans dreng, som kørte for hende til Ørum. Betaling herfor 1 mk., hvorpå han gjorde sin ed, at det var sandfærdigt.

Dom: Jens Christensen og Jens Salmandsen bør gøre rigtig afregning med hinanden, og hvad de så bliver hinanden skyldig, skal straks betales.

12. december.

Peder Christensen på Toft i Hundborg har ladet stævne Bertel glarmesters kone og søn Christen Bertelsen, som skylder ham 3 mk. pløjeløn og ness (næse?) på et par sko, og tiltaler Maren Sørensdaughter, Jens Jepsens kone i Jannerup, for 3½ mk., som resterer på en ko, som hendes mand købte for 3 år siden, og som hun endnu har. De tiltalte var ikke mødt.

Dom: De skal betale.

Jens Lauritsen, heredsfoged, lyste efter sin sædvanlige jernsignet, som havde en spids på enden til at sætte i en nøgle, og som blev borte for ham den 6. december. Hvis nogen finder den og vil forskaffe ham den, vil han sådan umage forskyldte og give ham så meget, som den var værd, og ellers aflyser han den efterdags ikke at agtes eller i nogen måde anses.

19. december.

Læst forordning om politimesters embede af 5/11 1687.

Ende på dette år.

Fra 9. januar til 26. marts.
Herredsfoged: Jens Lauritsen.
Skriver: Hans Tomsen Ålborg.

Snapsmandag, 9. januar.

Amtmanden advarer om, at hvert sogn skal holde en forsvarlig stodhest.

Tolder Peder Marchusen i Thisted fremlagde vurdering på indkommet vrag. Fire mænd fra Klitmøller har 10. august 1687 vurderet noget vrag, som natten før var kastet i land sønden for Bodberg, nemlig vrag fra en krejer, som efter skipperen Erik Knudsens beretning var hjemmehørende i Frederikshald i Norge og var kommet ballastet med sand fra Düncherchen. Der er storsejl, mesansejl, fok og topsejl og ankere. Vraget af det sønderslagte skib vurderedes til 6 rdl. 4 mk., båden, som kan repareres til 2 rdl.

Peder Madsen i Skjoldborg begærer af sine grander og naboer, at de vil vidne om hans fattigdom. Fire af hans naboer bevidner, at han er så fattig, at han ikke kan give sin landgilde dette år, hvis han skal blive ved gården og svare skatterne.

Christen Andersen Huas i Skinnerup får afkald fra Peder Pedersen Tverborg i Vester Vandet på den arv, som hans hustru Kirsten Christensdaughter kunne tilkomme efter hendes sal. fader Christen Mikkelsen og hendes moder Johanne Andersdaughter.

(20/12 1687). Erik Nielsen i Skinnerup lader stævne Hans Lauritsen i Lemming anlangende Erik Christensens rygte og Hans Lauritsens hjemmel og tilståelse. Desuden stævnes hans ubenævnte dreng, hans stedsøn Niels Jensen og Christen Nielsen alle i Lemming, og Morten Laursen i Niset. Stævningerne forkyndt af Niels Eriksen og Anders Mikkelsen af Tinstrup. Desuden stævnes og tiltales Erik Christensen og Jens Huas af Skinnerup, og stævnes Christen Andersen Huas og hans kone i Skinnerup og Christen Tomsen Skinnerup i Tilsted til at vidne om Erik Christensens rygte. (16/1).

16. januar.

Amtsforvalteren opbyder kreaturer, som han har fået ved udlæg hos Jacob Sparre til Råstrup 20/12 1687, om nogen vil købe dem.

Gunde Jacobsen Ulf på amtsforvalter Jens Hansens vegne tiltaler Jacob Sparre til Råstrup for resterende skatter og mener, at hovedgården Råstrup med tilliggende ejendom bør tilhøre kongen.

Dommeren udsætter sagen i 8 dage, da Jacob Sparre ikke er mødt for at gøre nogen erklæring, og da dommeren ikke egentlig erindrer forordningen om eksekution. (23/1).

Christen Jepsen i Skinderup på sal. Anders Ibsens enke, Maren Mikkelsdatter, hendes vegne får afkald fra Maren Ibsdatter for arv efter hendes broder Anders Ibsen.

Morten Jensen og Kield Christensen i Hundborg tiltaler Jens Andersen i Borregård og Jens Jensen i Brunshove for gæld og løn.
Dom: De skal betale inden 15 dage.

(9/1). Erik Nielsen af Skinderup fremæsker Christen Andersen Huas af Skinnerup og Christen Tomsen i Tilsted. De tilbyder at vidne, og Christen Huas gør undskyldning for sin kone, at hun ikke kunne komme til tinget for et spædt barn. Erik Nielsen er ikke fornøjet med de to vidner og forlanger, at herredsfogeden skal forelægge dem og Christen Huases kone at møde om 8 dage, og at hun dømmes for udeblivelse.

Herredsfogeden forelægger Christen Huases kone at møde om 8 dage. (23/1).

23. januar.

(16/1). Amtsforvalteren tilbyder Jacob Sparre det kvæg til indløsning, som er udlagt for skatter. Han var ikke mødt, hvorpå amtsforvalteren lod udbyde kvæget til salg. (Se nedenfor).

Læst forordning om kop-, kvæg- og ildstedskat og om matrikelskatter.

Amtsforvalteren tiltaler efter opsættelse Jacob Sparre for resterende skatter. Efter Jacob Sparres tjeners begæring og med tilladelse opsat 4 uger.

Amtsforvalteren lader tiltale Anne Christensdatter i Tinstrup og Christen Andersen Overgård ibd. for lejemål.

Jens Christensen Skyum i Thisted tiltaler unge Niels Pedersen Skinnerup ved Klitmøller for skyld efter regnskabsbog og for nogle sække.
Dom: Han skal betale, hvad ikke med kontrabog kan bevises at være betalt. Sækkene bør han levere tilbage uskadt eller betale dem efter uvildige mænds skøn.

(9/1 og Hillerslev tingbog 10/1, 17/1). Erik Nielsen i Skinderup spørger sine vidner, hvad de har at sige om Erik Christensens slagsmål og skælder, men de vidner ikke efter hans ønske og har ikke set, hvad han spurgte dem, om de havde set, og ikke hørt ordene, som han spurgte om, på samme måde.

Simon Markussen tiltaler Jørgen Kås til Faddersbøl for gæld til sal. Mads Jensen Krog efter dennes regnskabsbog. Simon Markussen er gift med Mads Krogs enke.

Dom: Han skal betale.

30. januar. Intet.

6. februar.

Amtsforvalteren tiltaler Jørgen Kås til Faddersbøl for resterende skatter.
Opsat 6 uger.

Anders Jørgensen i Skjoldborg begærer af Niels Madsen i Hornstrup, at der holdes skifte og deling efter hans moder, sal. Kirsten Jespersdatter i Hornstrup. Niels Madsen svarer, at dersom Anders Jørgensen vil lade sig nøje, ville han hellere give ham et lidet unghød end koste noget på trætte. (13/2).

13. februar. Intet.

20. februar.

Læst forordning om Højesterets holdelse, og om forbud på fremmede silkestoffer og tafter at handle eller i klæder bære.

Amtmanden indskærper forordningen om stodheste.

Christen Villadsen i Skjoldborg på sin husbonds vegne efterlyser Jesper Mikkelsen af Vang, som en tid lang har haft en halv gård i brug, men han er nu bortrømt og samtidig er kreaturer og boskab blevet borte, uden en gl. hest. Der mangler en ko og en plag.

(6/2). Niels Madsen i Hornstrup og Anders Jørgensen i Skjoldborg er blevet forligt om arven efter Kirsten Jespersdatter, Anders Jørgensens moder.

27. februar.

Læst forordning om defensionsskat.

Amtmanden har ladet indstævne jomfru Dorte Kruse, som ejer Thisted Bisgård, til syn over de forbedringer, amtmanden har ladet udføre på gården siden sidste syn (specificeret).

Amtmanden har ladet stævne Jesper Andersen i Hundborg for det udlæg, han har gjort hos Jep Andersen i Hundborg. Der var udlagt en stud, som tilhørte Christen Nielsen i Hørsted, men som Jep Vilde havde lånt, fordi han ellers var plovlam. Der kunne ikke udlægges andet, da Jep Andersen sagde, at alt det andet var kongens. (Sagen fortsætter).

Christen Andersen i Thisted tiltaler Jep Andersen for en gæld, som sal. Christen Vilde skyldte sal. Christen Pedersen i Thisted, og som var krævet ved skiftet efter Christen Vilde. Jep Andersen siger, at Christen Vilde har betalt noget deraf, og at Christen Andersen bør gøre regnskab med ham.
Opsat 14 dage.

Christen Villadsen lyser 2. gang efter Jesper Mikkelsen fra Vang. (5/3).

5. marts.

(27/2). Christen Villadsen har ladet stævne Jesper Mikkelsen af Vang, og de talte med hans moder Benned Jespersdatter, og alle Vang bys mænd. En vidner, at Jesper Mikkelsen havde brugt den halve gård, som Mikkel Poulsen boede i en tid lang, men han brugte den for sin moder som en anden tjenestekarl, og han havde ikke gjort noget uden hans moders minde eller tilladelse. De havde ikke haft redskaber, som kunne bruges, men havde lånt af deres naboer. De havde kun avlet lidt korn, og hvad der ikke var fortæret, var udgivet til skatter og tiende. Koen og hesten var solgt til skatters betaling. De havde kun armod og elendighed, og Benned Jespersdatter havde betlet det korn, der var sået.

12. marts.

(27/2). Knud Pedersen Riber på Jep Andersens vegne i Hundborg, som siger, at han aldrig har lovet at betale Christen Vildes gæld, at Jesper Andersen har fået et par sække før skiftet, som sakkene ikke blev nævnt i, og at Jesper Andersen skar den kos bindsel over med en kniv, som han fik udlagt. Jesper Andersen svarer med at fremlægge udlægsforretningen og siger, at enken lovede ham hans forstrækning, og forlanger, at Jep Andersen skal bevise, at studen tilhørte Christen Nielsen. Han siger, at han ikke skar bindslet over, før studen lovlig var tilvurderet ham. Han måtte have lov at tage til udlæg, hvad der blev ham forevist, og der blev ikke forevist andet. Jep Andersen har antaget Christen Jensen Vildes enke og midler, og derfor bør han betale. Sagen opsat 14 dage. (26/3).

19. marts.

Kgl. maj.s delefoged Gunde Ulf har på amtsforvalterens vegne tiltalt Jørgen Kås for restancer. Sagen blev opsat, men Jørgen Kås har nu begæret sagen opsat igen til amtsforvalterens hjemkomst, så han kunne gøre afregning med ham. Opsat i 14. dage.

Peder Mortensen i Thisted på Jens Huas hans vegne i Skinderup har ladet stævne Christen Madsen i Tindstrup til at vedgå eller fragå en kontrakt om en arvelod efter sal. Anders Nielsens hustru i Hiarmål mellem Jens Huas, Mads Madsen Sinnerup og Christen Madsen. Christen Madsen aflægger ed på, at han og hans broder kun har solgt den halve broderlod til Jens Huas, og han fik det, de var forenet om.

Christen Villadsen i Skjoldborg har ladet stævne Søren Pedersen i Tvorup Kær, som er fraveget fra sin bopæl. Vidner siger, at da han drog derfra, var en del af huset faldet ned, og resten siden, og tømmeret er borte. Christen Villadsen lod lyse efter Søren Pedersen. (25/4).

26. marts.

Læst kgl. bestallingsbrev for Emmike Eriksen på Hillerslev og Hundborg herreders fogderi af 26. november 1687.

(12/3). Sagen om Jesper Andersens udlæg hos Jep Andersen i Hundborg. Herredsfogeden og skriveren er også indstævnet, hvorfor Christen Villadsen udsteder tingsvidnet. Jep Andersen vedgår, at han har fået sakkene for 14 dage siden, og to piger havde leveret ham en halvtønde. Vidner kan ikke huske i enkeltheder, hvad der passerede på skiftet men henviser til tingbogen. Andre siger, at de har vidnet før, om denne sag og ikke vil vidne igen. (10/4).

(21/2). Amtmanden har ladet eftersøge klittag, brugt til huse, og lade syne klittens tilstand. Der er fundet klittag hos nogle nævnte personer.

Sag mod Bertel Jensen Krabe og Karen Christensdatter for lejermål, de har begået i Fredskild 1686. Han havde stået skifte i Nørhå kirke. Dom: Han skal betale 12 rdl.

Ende på denne tingbog.

Derefter er Hundborg og Hillerslev herreders ting samlet, og retshandlingerne findes beskrevet i Hundborg-Hillerslev herreders tingbøger.

Autorisation ved amtmand Jørgen Skeel Due.
Herredsfoged: Emmike Eriksen.
Skriver: Anders Lauritsen i Thisted.

3. april.

Tolderen Peder Marcussen har ladet stævne bønder, som skal svare af deres gårde til de fattiges direktion i København, hvortil gårdene er udlagt fra sal. Maria . . . (sal. Iver Jacobsens), og spørger, om de har leveret mere, end den efterfølgende specifikation udviser, i landgilde. De tilstod, at de ikke havde betalt mere i landgilde, men havde betalt noget i skatter for det øde gods, omtrent 40 td. hartkorn, for deres medtjenere.

Jep Christensen, foged på Todbøl tiltaler Anders Andersen i Sperring for lånte penge. Han var ikke mødt.
Opsat . . .

Mikkel Christensen, foged på Nørtorp efter opsættelse 6/3 1688 tiltaler bønder på Hanstholm for skyldige penge og korn.
Dom: De skal betale.

Amtsforvalter Jens Hansens fuldmægtig tiltaler Jørgen Kås til Faddersbøl for skyldige restancer af skatter og kontributioner. Han er søgt ved enkelt og dobbelt eksekution, men ingen betaling er påfulgt.
Dom: Faddersbøl hovedgård med bygninger bør til kongen være hjemfalden.

10. april.

Læst forordning om herredsfogeders bevilgede korn for deres bestilling samt om forseglings- og skriverpenge, som skal betales forud for en sag.

Løjtnant Jens Fusmand tiltaler Hartvig Kås til Ulstrup for, hvad der er tilfaldet hans kæreste, jomfru Else Kås efter hendes sal. moder, ifølge kommissionsforretning af Enevold Kås til Lyngholm og Jacob Sparre til Råstrup, nemlig 15 td. 1 skp. hartkorn jordegods. Hendes fader er Jørgen Kås, farbroder Hartvig Kås er formynder og værge. Jordegodset nævnt. Moderen var Anne Marie . . . (Feters).

Hartvig Kås lader fremlægge en skrivelse, hvori han siger, at han ikke har modtaget nogen arvelod for Else Kås, og at det ikke kom til rigtighed ved overslaget over hans broders gods. Jørgen Kås var en gammel mand, og han selv var den yngste af hans brødre, så han mener ikke, at han skal være værge. Men hvad hans hånd og segl er under, vil han som en ærlig mand svare til.
Kendelse: Der fremvises en kommissionsafgørelse 17/11 1677, hvorefter Else Kås skulle arve 15 td. 1 skp. htk., men de gode mænd melder, at det er et overslag over Jørgen Kås's gods, der ligger til grund, og som er så obiter gjort, efter Jørgen Kås's begæring, om der skulle ske ham noget menneskeligt. Men der er taget et udtog af Viborg Landstings Bog 10/10 1687, som synes at være et skifte. Skønt Hartvig Kås protesterer, bør Else Kås og Jens Fusmand besidde

det nævnte jordegods, og Hartvig Kås bør erklære sig, hvorledes der er omgået med skyld og landgilde af godset. Dog skal sagen forinden for Landstinget.

Amtmandens fuldmægtig, Knud Pedersen, tiltaler folk for skyldige penge, bl.a. for vrag.

Dom: De skal betale.

(26/3). Samme på Jep Andersens vegne i Hundborg tiltaler Jesper Andersen ibd., fordi han har fået udlagt en ungstud i Jep Andersens bo for penge, som hans formand Christen Vilde skyldte. Jep Andersen siger, at han kun havde lånt studen til sin plov. Det var ikke hans egen. Der fremlægges en dom af Hundborg herredsting 20/6 1687 m.m.

Knud Pedersen fremlægger tingsvidne af Hundborg herredsting 27/2 1688, hvorefter herredsfogeden ved udlægsforretningen havde spurgt Jep Andersen (Vilde), om han ville give Jesper Andersen noget i minde, men Jep Andersen svarede nej. Det der var, var kongens og der var gjort udlæg på det til kongens restancer. Jep Andersen aflagde ed på, at Jesper Andersen skar det reb i stykker, som studen var bundet med, før han trak den ud. Jep Andersen klagede sig over, at han nu var plovlam. Han havde lejet koen.

Knud Pedersen irettelægger også en forordning, hvorefter der altid skal være så stor en besætning på en gård, at den kan drives, når det drejer sig om ryttergods.

Dom: Da gården er ryttergods, og det er forbudt at gøre udlæg i den nødvendige besætning, skal Jesper Andersen levere studen tilbage til Jep Andersen straks uden ophold, da han behøver den til sin plov, og pløjningen ikke kan tåle at opsættes.

Laurs Jensen i Thisted på mester Anders Heboes vegne og på sognedegnen i Tilsted hans vegne tiltaler Peder Madsen i Tilsted for resterende landgilde. Denne irettelagde et fæstebrev til Peder Kjærgård på degnebolet i Tilsted, og en kvittering og mente, at han ikke burde fradømmes sit fæste, da han havde budt degnene deres smørlandgilde, men de ville ikke modtage den.

Jens Poulsen, degn, svarede, at han havde været hos ham forleden år, men havde hverken smør eller penge derfor. Jørgen degn benægtede, at der var budt ham penge eller smør før i dag 8 dage.
Opsat 8 dage. (8/4).

Onsdag 18. april. (På grund af påske).

Niels Poulsen af Skinnerup har ladet stævne amtmand og amtsforvalter til syns og vidnespåkør og folk til at syne hans lade som 23/3 blev slået ned af storm. De syner laden og kornet, som var ilde medhandlet, ligesom anden fodring, der også lå i laden. Det bevidnes, at han ikke kan svare fuld skat, især da hans bæster bortdøde i sædetiden.

(10/4). Mag. Anders Heeboe lader tiltale Peder Madsen i Tilsted efter opsættelse.

Dom: Han bør kvittere sit fæste, hvis ikke han fæster på ny.

Niels Nielsen af Hoxerod (Hovsør odde) giver last og klage over Per Nielsen i Hoxer for overlast, han med trusel og slagsmål i og ved hans hus mod hans hustru har begået.

Iver Tomsen i Øster Vandet lod efterlyse et signet, som er blevet borte for ham og herefter ikke skal være af nogen kraft.

24. april. Intet.

1. maj.

Læst forordning om afskaffelse af misbrug af veksler mellem indenbys folk. Læst forordning med forbud mod, at tyske jøder må spinde eller handle med tobak, hvis de ikke vil bygge og bo i Christianshavn. Læst forordning om de på manufakturværket i København forarbejdede silkestoffers brug i klæder eller andet.

Knud Pedersen på amtmandens vegne advarer herredsmændene om, at de skal betale tinghuspenge inden 8 dage.

Knud Pedersen på amtmandens vegne lader advare proprietær, præster, forpagtere og andre, at de skal holde stodheste og hopper efter forordningen 16/6 1686. De skal i dag 8 dage fremstille heste og hopper, så de kan ses, om de er gode nok.

8. maj.

(21/1). Erik Christensen af Skinnerup har ladet stævne Jens Huas af Skinnerup for skældsord og irettelagde et tingsvidne af Hillerslev herreds ting af 10/1 sidst angående, at Hans Laursen i Lemming var stævnet af Erik Nielsen i Skinnerup for at erklære sig om den økse, som nogle havde antydnet, at Erik Christensen skulle have stjålet fra ham . . . (Tingbogens blade fra 11 a til 33 a mangler).

(Må være 26. juni. Nogle tilførsler den dag mangler).

. . . (Præsten i Vang) forbyder Tvorup folk at føre deres korn hjem, før der er tiendet.

Christen Willadsen af Skjoldborg, delefoged til Ørum, forbyder, at nogen uvedkommende bruger hans husbonds tjeneres jorder og tilbyder frøgæld til dem, der har gjort det.

Christen Willadsen i Skjoldborg på amtsforvalterens vegne tilbyder frøgæld til alle fremmede, der har sæd i kongens tjeneres jord, og forbyder, at nogen fremmed bortfører noget, hvad det så er, fra kongens tjeneres jorder.

Anders Nielsen i Tved har ladet registrere og vurdere, hvad hans fader Niels Christensen vedkendte sig som tilhørende ham. Anders Nielsen skal annamme boet mod at betale den skyldige gæld, som overstiger formuen og give hans gamle forældre Niels Christensen og Anne Christensdatter aftægt.

Christen Jensen i Kåstrup på Peder Mattisen på Ørndrup hans vegne tiltaler Peder Christensen Smed i Torsted, fordi han ikke er mødt i sin tjeneste på Ørndrup, skønt han har fået fæstepenge.

Knud Pedersen Riiber på amtmandens vegne advarer herredsmændene, at de skal forfærdige kongens adelsvej og sundveje, og de, som har løse hunde, lader dem lemme på forbenet.

Samme forbyder, at nogen huser eller hæler Erik Laustsen af Brund. (10/7).

3. juli.

Læst forordning om opgæld af dem, som har forskrevet sig at betale in specie

Mikkel Christensen, foged på Nørtorp tiltaler Anders Nielsen på Skjelsbjerg og synsmænd, der har synet den gård i Tved, som han har i fæste, men er fraflyttet til Skjelsbjerg. Der var ingen bygning på gården, og der var gravet mange tørv, så der var sket stor skade. (Sagen fortsætter).

Mikkel Christensen forbyder, at Anders Nielsen må bortføre noget fra den gård, han ulovlig er fradraget. Vidner bliver spurgt, om de ikke ved, at Anders Nielsen har bortført, hvad bygning der var på gården. Et vidne siger, at han ikke har set, at Anders Nielsen har bortført noget tømmer, men at han ved, at der ingen bygning er på gården, og at Anders Nielsen boede på gården en 4 års tid, inden han flyttede til Skjelsbjerg. Et andet vidne siger det samme. Anders Nielsen svarer, at han har boet på den gård under Torp en 7 års tid, før han flyttede, og at han flyttede bygningerne til Skjelsbjerg. (10/7).

Mikkel Christensen Foged på Peder Lauritsens vegne i Skjelsgård har stævnet sal. Christen Madsen Schonnings enke i Bjerre for gæld.

Peder Tomsen på kongens og amtmandens vegne har stævnet Poul Christensen i Sårup og hans pige Else Jensdatter til at vidne om Mads Pedersen i Sårup og hans kone Anne Laursdatter deres forhold imod dem. Mads Pedersen og hustru og hans moder Anne Madsdatter er også stævnet.

Poul Christensens pige havde taget en hest, som tilhørte Mads Pedersen, i hus, da den gik i kornet. Mads Pedersen kom og tog den. Da Poul Christensen kom hjem, gik han efter Mads Andersen, men blev overfaldet af ham, hans hustru, hans moder og børn.

Mikkel Christensen, foged, mener, at sagen er bilagt, da Mads Andersen har tilbudt at betale 2 rdl., men Peder Tomsen mener, at det kun var til sagsomkostninger, og at Mads Pedersen desuden skulle betale bøder. Poul Christensen siger, at de vel blev forligt, men på den måde, at det skulle være i husbondens minde. Tingsvidne.

Erik Nielsen i Skinnerup har ladet stævne en del vidner til at vidne om, hvorledes Jens Huas af Skinnerup fik den skade i hans øje, og om det skete af vanvare, af våde elier med forsæt. De vidner bl.a., at det skete i Jens Vandets hus i Thisted. Et vidne siger, at Erik Nielsen stødte en kæp i Jens Huasses ansigt, hvad han tilforn har vidnet (der har altså været noget om sagen på de forsvundne blade 11-33). Erik Nielsen bliver spurgt, om han kan nægte, at han stødte Jens Huas i hans ansigt. Han svarer, at han ikke vidste om det var lovmæssigt at parterne gav forklaring efter upartiske vidner (!!) (17/7).

Peder Marcussen af Thisted på Jens Christensen Huas hans vegne tiltaler folk for skyldig soldaterløn.
Opsat 14 dage. (17/7).

Peder Tomsen på amtsforvalterens vegne advarer alle vedkommende, at de på fredag og lørdag 8 dage leverer deres smør-landgilde, flæsk, samt hus- og arbejdspenge.

Laurits Jensen i Thisted på Oluf Christensen Bådsgårds vegne i Hanstholm tiltaler Christen Knudsen i Vorringgård for hans formands Søren Christensens skyld til ham, efter fremlagt obligation 1669.
Opsat 14 dage. (17/7).

10. juli.

Læst advarsel fra amtstuen om betaling af familie-, konsumtions- og folkeskat samt om rytterpenge.

(3/7). Mikkel Christensen, foged på Torp, tiltaler Anders Nielsen i Skjelsbjerg for fradragelse af en gård og irettelægger en kontrakt, hvorefter Anders Nielsen har forpligtet sig til at opbygge gården eller betale 50 sldl. Han kræver, at Anders Nielsen opbygger gården og bebos den. Ellers er hans fæste forbrudt.
Opsat 8 dage. (17/7).

Gunde Jacobsen Ulf, kgl. delefoged på kongens og amtmandens vegne tiltaler godsejere, præster, forpagtere og bønder, fordi de ikke har indstillet sig med stodheste og -hopper, da amtmanden er afkrævet en fortegnelse over stutier. Han kræver, at de ulydige skal betale bøder.
Opsat 14 dage, om nogen vil erklære noget herimod.

Knud Pedersen Riber tiltaler Christen Andersen Smed i Store Hillerslev angående et skrin, som han skulle beslå og havde fået leveret jern til beslaget, men ikke gjort arbejdet.
Opsat 8 dage. (17/7).

Samme Knud Pedersen tiltaler 2 stævningmænd for ulydighed, fordi de ikke har villet stævne i kongens sager, som uforbigængelig skulle påtales, eftersom de årligt har nydt frihed og afslag derfor i deres skyld og arbejdspenge.
Opsat 14 dage.

(26/6). Knud Pedersen Riber på amtmandens vegne forbyder igen alle at huse eller hæle Erik Laustsen af Brund.

17. juli.

(10/7). Mikkel Christensen, foged på Nørtorp, tiltaler Anders Nielsen på Skjelsbjerg efter opsættelse og kræver dom.
Dom: Anders Nielsen bør efter sin forskrivning betale 50 sldl. og derforuden have sit fæste (af den nedrevne gård) forbrudt.

Jens Jensen, skriver på Ørum på sin principals vegne tiltaler Christen Andersen i Thisted, fordi han ulovlig har forladt et bol i Brund, ikke svaret sin skyld og ikke gødet jorden.
Dom: Christen Andersen fradømmes sit fæste og skal betale skatter og restancer.

Jens Jensen, skriver på Ørum stævner to mænd i Thisted og to i Brund, fordi de har gravet tørv på Kanstrup udmærks havrelænd ved Kjelstrup Hård Eng, og folk, som har synet stedet, som ligger mellem Kjelstrup, Fårtoft og Thisted marker (steder specificeret). Målene på denne udmark angivet. Der fremkaldes vidner, som har set de fremmede grave tørv, læsse dem og køre dem bort. Gravers Christensen, der tjente i Kanstrup, kom til og forlangte pant, og han fik noget tømmer, som blev fremvist for retten. Peder Jensen af Brund, den ene af de tiltalte, vidste ikke, om det var hans tømmer, og sagde, at han ikke var hjemme, da hans folk hentede tørvene. Han havde ikke befalet dem at grave på ulovlige steder.
Tingsvidne.

(10/7). Peder Mortensen i Thisted på Jens Christensen Huas i Skinnerup hans vegne har stævnet Erik Nielsen i Skinnerup for den skade, han havde fået i venstre øje i Jens Vandets hus i Thisted, men begærer, at sagen for dens vigtigheds skyld må blive opsat 14 dage.
Opsat 14 dage. (21/7).

(10/7). Jens Christensen Huas af Skinnerup tiltaler nogle folk for soldaterløn, han har udlagt for dem, og han irettelægger en opsættelse af 12/6, en kvittering fra soldaten, Anders Pedersen (underskriver Andres Peterssen!) af 18/5 1688. Da var han korporal. Desuden fremlagde han en lægdseddél 1675, hvorefter Anders Pedersen, født i Skinnerup er soldat for Aleksander Grubbes gods.
Dom: De skal betale 14 sk. danske af hver tønne hartkorn.

(28/6 1687). Jørgen Falsted af Lille Gyrupe på magister Jens Reenberges vegne i Viborg tiltaler nogle bønder for resterende landgilde efter dom 28/6 1687. (Specificeret).
Dom: De skal betale.

(10/7). Jørgen Falsted tiltaler Christen Eriksen i Store Hillerslev, fordi han har fæstet et stykke jord fra hans gård til Erik Lauridsen i Brund, der skulle bygge

et hus på jorden, altså til den person, som ved dom er dømt til rømning for sine grove misgerninger. Han kræver, at Christen Eriksen skal have sit fæste forbrudt og nedrive huset, der er bygget.

Opsat 14 dage. (31/7).

(3/7). Laurits Jensen af Thisted på Oluf Christensen Bådsgårds vegne i Hansted tiltaler efter opsættelse Christen Knudsen i Vorringgård for skyld efter en obligation, som hans formand Søren Christensen har udstedt. Christen Knudsen fremlægger herimod en landstingsstævning angående skiftet 24/9 1678 efter Søren Christensen.

Dom: Sagen opsættes, til landsdommerne har kendt, om Christen Knudsen skal betale formandens gæld eller ikke.

(10/7). Laurits Jensen i Thisted på Knud Pedersen Ribers vegne efter opsættelse tiltaler Christen Andersen Smed i Store Hillerslev for det skrin, han ikke har leveret beslået.

Dom: Han skal skaffe skrinet igen samt 10 mk. danske, som han har fået forud i arbejds løn.

24. juli.

Gunde Jacobsen Ulf af Kjelstrup, kgl. delefoged, tiltaler kongens tjenere i herrederne for resterende landgilde og arbejdspenge (specificeret, men nogle af de nævnte er døde).

Dom: De skal betale. (Sagen fortsætter).

Gunde Ulf tilspørger dem af kongens tjenere, der er mødt, om de vedstår, at de skylder så meget, som er nævnet i listen. De svarer ja.

Som Knud Pedersen, amtmandens fuldmægtig, ikke er til stede at gøre ansøgning i den sag om stutteriers indrettelse, er sagen opsat 14 dage.

31. juli.

Laurs Jensen af Thisted på hr. Hans Jacobsen Spjelderups vegne har stævnet Erik Nielsen i Skinnerup, og tiltaler ham for skyldig præstetiende af den gård, han har i fæste, af nogle kaldet Laurs Nielsens gård, nemlig 1 td. byg og 1 td. havre. Idet der altid før blev svaret 1½ td. byg og 1 td. havre årlig, men Erik Nielsen har indeholdt ½ td. byg og ½ td. havre årlig. Desuden skylder han tiende af et føl, 8 skilling, som han ikke vil betale. Erik Nielsen har sagt, at det kan vente, til der er kommet 10 føl, så kan præsten få det tiende (!!), men præsten mener, at han ikke kan tillade det, da det er muligt, at Gud og øvrigheden ikke lader Erik Nielsen blive så længe i Skinnerup, eller at præsten bliver forflyttet.

Erik Nielsen siger, at præsten må møde med beviser angående korntienden, og at der ikke er gået kvægtiende af hans gård.

Opsat 8 dage. (Sagen fortsætter).

Laurs Nielsen på hr. Hans Spjelderups vegne forbyder Erik Nielsen at føre sit korn bort, før han har tiendet. (7/8).

(17/7). Peder Mortensen Ziele af Thisted på Jens Huases vegne i Skinnerup har stævnet Erik Nielsen i Skinnerup til dom for den skade, han har gjort ham på hans øje. Der irettelægges tingsvidner, bl.a. af Thisted byting 7/7 sidst (citeret), og et synsvidne af samme dato (citeret). Og nu begærede Peder Mortensen 2 mænd af retten, som kan spørge Jens Huas, om han kan se med det skadede øje. Det syntes de ikke, han kunne. Erik Nielsen spurgte dem, om de ikke kunne synes, at skaden kunne læges ved en læges hjælp. De sagde, at de ikke kunne syne derom. Peder Mortensen krævede Erik Nielsen dømt efter lovens 6,7,1. og begærede dom.

Erik Nielsen tilbød at betale badskærløn og Jens Huas's fortæring under badskærerens hånd, alle omkostninger for retten og 10 sld. til Jens Huas, hvis sagen dermed kunne ophæves ganske.

Jens Huas begærer dom.

Kendelse: Da badskærerens beedigede erklæring angående, om Jens Huas kan komme til at se igen, behøves, opsættes sagen i 14 dage, og da har Laurs Jensen i Vang og Jens Huas at møde for at besvare spørgsmål. (14/8).

Christen Jensen af Kåstrup har ladet stævne folk fra Kåstrup til synsvidne angående Vesterled i Kåstrup og en kørevej over hans jord, samt folk, der har synet leddet og vejen. Han viste synsmændene leddet, hvori han som sin part havde sat en egestolpe, som de syntes kunne vare i mange år. De så også en kørevej over hans mark, 112 draf (drag = favn), som gjorde skade.

De indstævnedes svarede, at hvis Christen Jensen ikke ville påtale den vej, så måtte han have lov til at køre over deres mark.

Knud Pedersen Riber har stævnet Niels Pedersen Hestegilder i Redsted sogn på Mors til vidnespårhør angående heste, han har gildet i Hillerslev og Hundborg herreder. (ikke mere).

(17/7). Jørgen Falsted af Lille Gyrupe tiltaler Christen Eriksen af Store Hillerslev efter opsættelse, fordi han har fæstet noget af sin gårds jord bort, og kræver dom.

Opsat 14 dage. (14/8).

Anders Jensen, ridefoged på Irup, på Christian Helverschou til Irup hans vegne tiltaler bønder for restancer.

Dom: De skal betale.

Gunde Jacobsen Ulf, kgl. delefoged, fører vidner på at en gård i Torp, som Niels Tomsen iboede og en tredjedel gård ibd., som Niels Tomsen iboede, begge af fru Berte Vinds gods er øde og uden bygning og jorden ubrugt. En gård i Malle af Ålborg hospitals gods, som Sørfen (Søfren!) Madsen iboede, skylder 1 td. htk. er også øde uden bygning og jorden ubrugt.

7. august.

Jens Christensen Kobberø af Thisted på hr. Christen Jensen Kobberø's vegne i Vang besværer sig over, at Vang fæled bruges til andet end beboernes egen fornødenhed, så at der føres lyng, tørv, ravl, rør og andet bort. Han lader derfor alle Vangs sognemænd stævne, deriblandt Peder Schurup, Lauridtz Trab og fremlægger et tingsvidne af 29/8 1642, udstedt af Niels Ibsen, herresfoged, Mads Mikkelsen i Tinggård, Niels Poulsen i Hove og Poul Poulsen ibd. Det indeholder et grandebrev for Vang sogns fælles hede, dateret 7/8 1642.

Dom: Eftersom ingen af de sidststævnedes er mødt, herimod at svare, bør de holde den forpligt, der var indgået.

Knud Pedersen Riber på amtmandens vegne har indstævnet alle proprietærer, præster, forpagtere, og bønder i herrederne angående de befalede stutteriers oprettelse.

Herimod svarer provsterne, at da der her i herrederne ikke er tilstrækkelig sommergræsning, ringe høbjergning og hverken fæled eller uddrift, er det umuligt at holde stutterier. Fogeden på Todbøl lader svare, at man der har de samme to hopper, som før er synet, og at han holder en uskåren hest, som bønder, der hører til Todbøl gods i Skjoldborg og Kallerup sogne, kan bruge. De er allerede fremstillet. Mikkil Christensen, foged på Torp, svarer, at man der ikke har høbjergning og ingen fæled, hvor en stodhest kan få føden, og bønderne er fattige og formår ikke at købe nogen hest. Niels Sørensen i Borup havde haft en hest, som folk brugte mod betaling, men den blev kasseret forgangen år.

Niels Christensen, forpagter på Momtoft, siger, at han har ikke råd til at købe så store hopper. Momtoft er kun for en bondegård at regne. Osv., osv.

Dom: Da provsterne og proprietærerne og andre siger, at de ikke har græsning til et stutteri, og da der her i landet ikke findes fæled, og de ikke kan føde hestene på indfoder, da de ikke har mere, end hvad der skal bruges til de heste, der er nødvendige til gårdens drift, er således afsagt, at vedkommende her i herrederne skal møde hos amtmanden inden mikkelsdag, at rigtig anstalt kan gøres, hvem der kan holde dygtige heste og hopper, eller tage amtmandens attest derom.

Laurs Jensen af Thisted på mester Christoffer Balberers vegne (Christoffer Stephani) har stævnet Laurits Jensen i Vang, fordi han har taget Jens Huas i Skinnerup i kur og pleje imod mester Christoffers bestalling. (14/8).

(31/7). Hr. Hans Jacobsen Spjelderup begærer, at hans sag mod Erik Nielsen må opsættes.

Opsat 14 dage. (21/8).

14. august.

Niels Hansen Skomager af Thisted har stævnet to mænd, som skal vidne om den skade, han fik af Peder Ålborg ved hans hus sidste markedsdag, og en mand, som skal vidne om, hvad der passerede i Jens Svendsens hus samme dag.

Knud Pedersen mødte på Peder Ålborgs vegne og påstod, at der var sluttet

forlig i borgmester Enevold Nielsens hus, sådan at Peder Ålborg skulle give Niels Hansen 6 sidl., som Knud Pedersen sagde god for. Tingsvidne.

(31/7). Erik Nielsen af Skinnerup har stævnet Jens Huas ibd. angående den sag, Jens Huas har aflagt mod ham, og fører flere vidner på, at Erik Nielsen ikke har gjort dem nogen skade (!!!). Nogle siger, at han vel ikke har gjort dem skade, men hvad han har gjort mod andre, vidner de ikke om. (Sagen fortsætter).

Peder Mortensen Ziele på Jens Huas af Skinnerup hans vegne tiltaler Erik Nielsen, som svarer, at badskæren ikke er til stede, hvorfor han begærer, at sagen må opsættes.

Opsat 14 dage, og da skal Laurits Jensen, badskær, møde og give erklæring. (28/8).

Jep Christensen, foged på Todbøl, stævner folk i Hjørdemål, fordi de har brugt hans husbonds ejendom. De indstævnedes mødte og forpligtede sig til, at de herefter ikke ville bruge denne ejendom.

(31/7). Jørgen Falsted af Lille Gyrupe begærer dom i sagen mellem hans principaler og Christen Eriksen i Store Hillerslev.

Dom: Da Christen Eriksen har fæstet et stykke jord til Erik Laustsen, forhen boende i Brund, skønt han formedelst sin uskikkelighed er det hele herred til fortræd, skal Christen Eriksen have sit fæste forbrudt, og huset skal være fjernet inden mikkelsdag.

(7/8). Mester Christopher Balbers sag mod Laurits Jensen i Vang opsættes på grund af hans svaghed 4 uger. (Christopher Steffensen Badskær døde 1689).

21. august.

Niels Christensen, forpagter på Momtoft, på hr. Peders vegne i Hjørdemål tiltaler Mads Mikkelsen i Vestergård i Østerild, fordi han har ført korn bort af agre af hr. Peders gård i Østerild, hvori han har sået til halvs med hr. Peder, skønt der var udstedt forbud 10/8.

Synsmænd har synet ageren, kornet i laden og ralingen, hvor et stoklav var slået ud, for at Mads Mikkelsen kunne føre sine kister ud, og hullet var tættet med gamle digetørv. Hr. Peder tilbyder Mads Mikkelsen, at han kan høste til fælles med hr. Peder, men forbyder, at han fører kornet andetsteds hen end til hr. Peders gård.

Christoffer Nielsen, byskriver, på begge borgmestres vegne tiltaler Niels Christensen, forpagter på Momtoft, fordi hans folk har slået lyng i Ullerupgårds hede. Desuden var en af hestene for hans lyngvogne en hest, der tilhørte Mathias Kornetz, som vedkendte sig den.

Christopher Nielsen spørger Niels Christensen, hvordan han er kommet til hesten, da det er venteligt, at den med flid er udpraktiseret af Ullerupgårds fold, enten af Niels Christensen eller hans folk.

Niels Christensen svarer, at hvis Christoffer Nielsen mener, at hesten er taget ulovligt, bør det bevises, og der bør søges lovligt. (Sagen fortsætter).

Niels Christensen, forpagter på Momtoft, har stævnet Mathias Cornetz, rytter angående den overløst, han har begået mod hans folk, og vidner. Christoffer Nielsen svarer, at der ikke bør føres vidner, før begge borgmestrene er stævnet. Kendelse: Der kan ikke udstedes noget vidne, før begge borgmestrene er stævnet. (4/9).

Christoffer Nielsen på hr. Hans Jacobsen Spjelderups vegne begærer dom i sagen mellem ham og Erik Nielsen.
Opsat 8 dage. (28/8).

Peder Nielsen, Enevold Kås til Lyngholm hans fuldmægtig har stævnet Niels Christensen Ørgård af Nors angående restance og nedbrydning af et hus, som han har haft i fæste. Vidner siger, at de ved, at der har stået et hus, og at det nu er borte, men hvem der havde gjort det, ved de ikke. Et vidne siger, at hun boede i huset, før Niels Ørgård fæstede det, og da havde hun en ager, som var afskilt fra Niels Ørgårds gård.

28. august.

Christoffer Nielsen, byskriver, på borgmester Enevold Nielsens vegne tiltaler Mads Mikkelsen i Vestergård i Østerild, fordi han har brugt en eng til upligt. Synsmænd siger, at engen er så fordærvet, at den ikke i langsommelig tid kan komme til rette igen. (4/9).

(21/8). Christopher Nielsen på hr. Hans Jacobsens vegne begærer dom i sagen mod Erik Nielsen. Erik Nielsen aflægger ed på, at føllet ikke er hans, men hans søns, og at en kalv, han har angivet, også er hans søns, på hvis vegne Erik Nielsen har angivet dem. Han tilbyder at betale 4 sk. for føllet og 2 sk. for kalven.

Kendelse: Da Erik Nielsen sværger på, at føllet og kalven tilhører hans søn, og denne ikke er stævnet, skal der stævnes på ny, før der kan afsiges dom. (30/10).

Maren Nielsdatter af Hinding har stævnet Jens Christensen og Christen Pedersen i Hindinggård angående en ager, som Jens Christensen skal have lovet hende til brugelighed hendes livstid til et hus, hun ibor. Nogle mænd attesterer, at de var til stede, da der blev sluttet kontrakt mellem Jens Christensen i Hindinggård og den sal. mands Christen Jensen, som boede og døde i Hindinggård, hans hustru Maren Nielsdatter, da hun oplod den halve Hindinggård. Da blev de enige om, at han skulle bygge hende et hus, og hun skulle have en ager, som ligger i Langerdal, som er en halv tønde bygsæd. Hun har haft huset og jorden på otte eller ni års tid, men i foråret nu har Jens Christensen taget ageren fra hende og har sæt der, og vil ikke lade hende beholde den.

Gunde Jacobsen Ulf på Christen Jensens vegne i Abildhave har stævnet Jens Jensen i Østerild, og Christen Mikkelsen Damsgård, fordi de har ført noget lyng bort fra Abildhaves ejendom imod forbud. Mikkel Christensen, foged på Nørtorp spurgte forbudsmændene, om lyngen ikke

var slået uden for et kast og nogle sten, som stod mellem Østerild fælled og Abildhaves ejendom. De svarer, at de var omtrent 4 favne fra et gammelt kast og en sten, men de ved ikke, om det var skelsten.

Gunde Ulf spurgte Christen Mikkelsen Damsgård, om han ikke selv eller ved hans folk havde hentet det lyng i Abildhaves ejendom. Han svarede, at de skulle bevise, at han havde slået lyng eller bortført det. (25/9).

Niels Christensen i Tømmerby vedstod, at hans kones fader, Lille Poul Enevoldsen i Agerholm, havde givet ham al den arv, hans kone Anne Poulsdatter kunne tilkomme efter hendes moder Gertrud Sørensdatter, og giver afkald.

(14/8). Christopher Nielsen af Thisted på Jens Christensen Huas hans vegne i Skinnerup og efter foregående opsættelse fremlagde dokumenter, bl.a. en attest fra Laurs Jensen Badskær af Vang, som var til stede.

Christopher Nielsen spurgte ham, om Jens Huas var blind på det øje. Han svarede: »Der står manden Jens Huas. Han kan selv svare«. Han blev spurgt, om han ikke kunne skaffe Jens Huas hans syn igen, men svarede Nej. Jens Huas siger, at han intet kan se med øjet.

Erik Nielsen spurgte badskæren, om Jens Huas ikke undertiden forlod hans hus, og om hans hoved da ikke var opsvulmet, og om badskæren ikke kunne have læget hovedet, hvis han var blevet kontinuerlig hos ham. Badskæren sagde, at Jens Huas undertiden rejste ud, og at hans hoved var opsvulmet, men han kunne ikke læge ham, selv om han var blevet hos ham til stadighed. Erik Nielsen har villet akkordere med badskæren om betalingen, men badskæren svarede, at han ikke akkorderede, før en skade er lægt. Erik Nielsen spørger Jens Huas, om han da vil være så hård ved sin egen svoger. Jens Huas siger, at da han har Erik Nielsens søster til ægte, vil han for naboskabs og venskabs skyld lade sagen falde, hvis Erik Nielsen vil betale ham 18 sld. samt alle omkostninger, og derhos give ham forpligt, således, at han herefter kunne være forsikret for videre aktioner fra Erik Nielsens side.

Endvidere, at Erik Nielsen vil holde ham fri for præntioner, som kongen eller husbonden eller andre kunne have til ham. Erik Nielsen svarer, at han ikke nu kan betale, og at Jens Huas vel ikke vil holde ham for at være så utro, at han vil forlange kaution. Erik Nielsens søn, Niels Eriksen tilbyder at give Jens Huas en sort fole for hans skade, men den omtalte forpligtelse vil han aldrig give, da det ikke bør forlanges af en ærlig, uberygtet mand (!!!). Christopher Nielsen svarer på Jens Huasses vegne, at den ulykke kan han ikke tage snak for! Og begærer dom. Erik Nielsen siger, at han nok vil betale i flere terminer, og give en vis begrænset forpligt, hvis Jens Huas vil give ham samme forpligt for sit vedkommende. Christoffer Nielsen svarer, at Erik Nielsens tilbud synes mere at være til ophold og forvildelse for retten end til noget forlig. Endelig svarede Erik Nielsen, at da han ingen medlidenhed kunne finde, fik han at lide, hvad Gud og rettens middel ville tilkende ham (!!!). Christopher Nielsen begærer dom.

Dom: Erik Nielsen har efter vidneudsagnene stukket en kæp i øjet på Jens Huas, så han har mistet sit syn, hvad han heller ikke benægter, men indfører adskillige forevendinger, der dog ikke er af den kraft, at de kan svække

vidnesbyrdene, og han ikke fremlægger noget gyldigt, hvorved han kan befries for den gjorte skade, og da intet forlig er muligt efter mange gjorte forslag, da understår jeg mig ikke at frikende Erik Nielsen, men efter loven 6,7,1 for sådanne gerninger dømmer ham til Bremerholm. (25/9).

4. september.

(28/8). Christoffer Nielsen på borgmester Enevold Nielsens vegne tiltaler Mads Mikkelsen af Vestergård i Østerild for at have brugt en eng til upligt, hvorfor hans fæste kræves forbrudt. Opsats 14 dage, da hans fæstebrev bør ses. (18/9).

(21/8). Christoffer Nielsen på borgmestrene Enevold Nielsens og Christian Lelius's vegne tiltaler Niels Christensen, forpagter på Momtoft for ulovlig lyngslet og for en hest, han skal have taget på Ullerupgårds mark. Niels Christensen begærer opsættelse, da han vil føre flere vidner, som allerede er stævnet. Opsat 4 uger. (Sagen fortsætter).

Niels Christensen, forpagter på Momtoft, har ladet stævne begge borgmestere i Thisted angående overløst, der er tilføjet hans folk af Mathias Cornetz og Jens Pedersen Bach, ryttere ved von Kahlens kompagni. De havde truffet Niels Christensens folk i færd med at slå lyng, og de sagde, at det var på Ullerupgårds hede, og tvang en mand til at vende om og køre til Ullerupgård. Folkene siger, at de ikke vidste, hvor langt Momtoft hede strækker sig. (18/9).

11. september.

Læst forordning om den ny alterbogs brug.

Hr. Niels Poulsen, sognepræst til Vejrum, har ladet stævne Jørgen Kås til Faddersbøl efter en obligation, udstedt af denne til Mikkel Pedersen Alstrup, borger i Holstebro (tidligere i Thisted) 8/2 1671, transporteret af Mikkel Alstrup til hr. Niels Poulsen 21/3 1673 og opsagt af denne. 12/12 1687. Der er pantsat gods.

Jørgen Kås erklærer, at hr. Niels Poulsen gerne må træde til sit pant uden rettergang og proces, og han formener derfor efter loven at være fri for bekostning og lovmål.

Dom: Jørgen Kås skal betale det skyldige og omkostningerne.

Jens Madsen af Skinnerup har ladet stævne Niels Mikkelsen i Skinnerup efter en obligation. Niels Mikkelsen mødte og betalte, hvorfor sagen er ophævet.

Laur Jensen af Thisted på de deputerede herrers vegne angående mål og vægt har ladet stævne, bønder og andre til dom angående mål og vægt. (Ulæseligt).

18. september.

Læst en forordning (ulæseligt).

(4/9). Christoffer Nielsen på borgmester Enevold Nielsens vegne kræver dom over Mads Mikkelsen i Vestergård i Østerild efter opsættelse.

Mads Mikkelsen møder med sit fæstebrev, hvorefter Enevold Nielsen Bjerregård, boende i Thisted, steder og fæster til Mads Mikkelsen, nu boende i Østerild sogn, en bondegård, Vestergård i Østerild, som Søren Jensen før beboede, dateret Kølbygård 28/3 1688.

Dom: Hans fæste bør være forbrudt.

(4/9). Christoffer Nielsen på borgmester Lelii vegne har stævnet Jesper Sørensen i Brogård i Kjelstrup og andre til at afhjemle deres syn over Ullerupgårds hede og vidner, der vidner om Niels Christensens folks slåning og bortkørsel af lyng.

Peder Frandsen af Hinding og Jens Jensen af Nors lod læse en skifteforretning, foretaget i sal. Niels Nielsens bo ved Tveds kirke i overværelse af Jep Christensen Ræf, fuldmægtig på Todbøl, Peder Frandsen som er sal. Niels Nielsens farbroder, som formynder for sal. Niels Nielsens søn, Niels Nielsen, og Jens Jensen i Nors, som er sal. Niels Nielsens halvbroder og formynder for hans datter, Anne Nielsdatter, og Morten Christensen, som har fæstet stedet og vil ægte Niels Nielsens enke, Ellen Andersdatter. Boets middel er lidt under gælden. Morten Christensen antager boets midler og lover at give hvert af børnene 5 sldl.

25. september.

Knud Pedersen på amtmandens vegne har stævnet Søren Tomsen, tjenende Niels Poulsen i Skinnerup, og Maren Laursdatter ibm. for lejermaalsbøder. Opsat 14 dage, da præstens attest, om de har udstået kirkens disciplin, behøves. (9/10).

Knud Pedersen har stævnet Niels Poulsen i Skinnerup til forbud mod udbetaling af Søren Tomsens løn.

(28/8). Jens Christensen Huas af Skinnerup begærer bistand af amtmanden og amtsforvalteren til at få udført den dom, hvorved Erik Nielsen af Skinnerup er dømt til Bremerholm. Fuldmægtigene svarer, at i provinsen er det proprietærene, der først bør anmodes om at sørge for dommens fuldbyrdelse, men hvis han ikke er af de midler, at han kan, vil de være rede til at gå ham til hænde med al hjælp, dog uden Hans Majs skade og pengespilde. Jens Huas begærer også, at herredsfogeden vil assistere ham. Han svarer, at han er dommer, ikke ombudsmand, at tage nogen fange fat, såsom amtmanden og amtsforvalteren er selv til stede, men han tilbyder sin hjælp med jern og andet. (23/10).

(28/8). Mikkel Christensen, foged, har stævnet Christen Jensen i Abildhave til syns og vidnes påhør angående Østerild Sønderbys fæled, og synsmænd, der har gransket skellet. (Synet indført).
Kendelse: Da granskningsmændene kun har gransket efter Mikkel Christen-

sens forevisning og ikke efter modpartens i modstrid med herredsfogedens seddel, skal der granskes igen. (9/10).

Christen Villadsen af Skjoldborg, delefoged til Ørum, har stævnet (Søren Pedersen i Tvorup kær) ifølge tingsvidne af Hundborg herreds ting 19/3 1688.

(Kopi af én side mangler).

Søren Pedersen er undvejet fra sin gård på Ørum stavn uden opsigelse.

Dom: Han bør anses efter loven 3,13,(7 ?).

Peder Tomsen på amtsforvalterens vegne har ladet stævne Hans Axel Pors til Momtoft, da de gårde, der var udlagt til kronen for skatterestance, allerede er pantsat eller overtaget af andre, hvorfor han nu kræver udlæg i Momtoft hovedgård, da Hans Axel Pors skal være i slet tilstand.

Dom: Momtoft hovedgård skal tilfalde kronen.

Peder Tomsen på amtsforvalterens vegne har stævnet nogle bønder med deres husbonder for skatterestancer. Godsets ejere har ikke villet søge restancerne ved dom.

Dom: Proprietærerne skal betale inden 15 dage, ellers er gårdene hjemfalden til kongen.

De indstævnede, som af ulydighed ikke er mødt for at gøre deres ed for politimesterne angående gammel mål og vægt, er indstævnet, men sagen igen opsat 14 dage.

2. oktober.

Christoffer Nielsen på borgmestrenes vegne af Thisted tiltaler efter opsættelse 4/9 Niels Christensen på Momtoft for ulovlig lyngslet på Ullerupgårds jorder. Begge parter irettelægger tingsvidner.
Opsat 8 dage. (9/10).

Anders Nielsen i Torsted har stævnet Johanne Pedersdatter, sal. Niels Andersens i Baungård og Søren Nielsen i Bakgård i Skinnerup angående kornskade. Synsmænd har været på Anders Nielsens Lerpøtagre. En rad havre var opædt og andet skadet, ialt for 1½ td. havre. Anders Nielsen skyldte de indstævnedes Kretter for skaden. Han havde taget dem i hus, 3 ungnød og 25 får.

9. oktober.

Amtsforvalteren lader advare om kvartalsskattens betaling.

(25/9). Mikkel Christensen, foged, på hans tjeneres vegne i Østerild har ladet stævne Christen Jensen i Abildhave til syn angående Østerild Sønderbys fællede, og synsmænd, der syner skel. (Specificeret).

Palle Rantzaus fuldmægtig protesterer og siger, at alle proprietærer bør gives kald og varsel, når en sag angår ejendom.

(2/10). Christoffer Nielsen på borgmestrenes vegne tiltaler Niels Christensen på Momtoft for hans folks lyngslet m.v.

Dom: Da Niels Christensen har ikke selv været på åstedet og ikke befalet sine folk at slå lyng der, hvorfor han ikke kan dømmes efter loven 3,19,1, men den beslaglagte vogn og hestene skal igen udleveres ham, hvis han ikke allerede har fået dem. Hans tjenestefolk skal betale skaden og omkostningerne.

(25/9). Knud Pedersen Riber på amtmandens vegne tiltaler igen Maren Laursdatter af Skinnerup og Søren Tomsen ibd. for lejermålsbøder og irettelægger præstens attest for, at hun har stået skrifte og udlægt Søren Tomsen.

Dom: De skal betale.

Sagen mod de ulydige, der ikke er mødt for politimesteren angående gammel mål og vægt, igen opsat 14 dage.

16. oktober.

Læst forordning om korn- og proviantsskatter.

Læst missive til amtmanden om, at han skal købe salt, kød, flæsk og smør til flåden.

Jens Christensen, amtsforvalterens fuldmægtig, tiltaler Erik Nielsen i Skinnerup for 10 sldl., som han havde lånt til en Københavnsrejse 30/7 1684 med rente til 30/7 1688. Erik Nielsen begærede, at sagen måtte opsættes, da han ikke vidste, om forordningen var så rigtig, som den burde være.

Opsat 8 dage. (23/10).

Niels Christensen af Kortegård, delefoged til Ørum Slot, har stævnet Laurs Mikkelsens arvinger i Hunstrup til synsvidne angående hans gårds brøstfældighed, og har ladet gården syne.

Niels Pedersen af Søgård (Nors??) har ladet stævne skyldnere.
(Må være opsat 8 dage). (23/10).

23. oktober.

(16/10). Jens Christensen på amtsforvalterens og Peder Tomsens vegne har efter opsættelse stævnet Erik Nielsen for lånte penge. Erik Nielsen betalte straks 1 rdl., som han skyldte Peder Tomsen, men tilbød at aflægge ed på, at han aldrig havde modtaget penge af amtsforvalteren. Han blev spurgt, om han kunne nægte, at han havde fået penge af amtsforvalteren eller hans fuldmægtig eller folk. Erik Nielsen vil stadig aflægge ed. Dommeren tør ikke lade ham sværge, da han kort før havde indrømmet, at han havde modtaget pengene. Erik Nielsen mener, at dem fik han som vederlag for sin tjeneste som kgl. delefoged (!).

Opsat 14 dage, så amtsforvalterens daværende fuldmægtig, Christen Poulsens erklæring bør indhentes. (Sagen fortsætter).

Knud Pedersen Ribber på amtmandens vegne protesterer imod, at Erik Nielsen vil bruge et dokument, udstedt af amtmanden, i sagen mellem amtsforvalteren og ham, og kræver, at Erik Nielsen skal udlevere alle de dokumenter, han lod forhverve, da han var delefoged til amtmanden, eftersom han af Landsdommerne blev fradømt sin delefogedbestilling. (6/11).

Christen Poulsen i Sperring får afkald fra hans steddatter Ingeborg Poulsdatters mand Steffen Laursen i Sperring for arv, som kunne tilfalde hende efter hendes sal. fader Poul Christensen og efter hendes moder, Christen Poulsens hustru Dorte Nielsdatter, når hun er død.

(16/10). Niels Pedersen af Søgård tiltaler skyldnere.
Dom: De skal betale.

Laurs Jensen af Thisted på de deputerede herrers vegne over mål og vægt tiltaler folk, der ikke er mødt efter advarsel for at aflægge ed om mål og vægt og kræver dem idømt bøder, som bruger handel og købmandsskab, og kræver, at de skal møde for herredsfogeden i hans hus eller på tinget og gøre deres ed.
Dom: Da skal betale mulkt og møde med deres gamle mål og vægt.

Jens Lauritsen i Thisted udsteder dette vidne, og Henrik Christensen i Bjerre skriver efter befaling.

(28/8). Erik Nielsen af Skinnerup har med landstingsstævning ladet stævne vidner og herredsfogeden, skriveren og Christoffer Nielsen, til vidnes påhør. Vidnerne vidner om, hvad der skete i Jens Vandets hus i Thisted, da Jens Huas fik skade i sit øje. (Sagen altså indbragt for Landstinget). Han kræver desuden, at tinghørerne vidner, men da der ikke er udnævnt andre, og der heller ikke kan bekommes så mange for retten, beror sagen, til andre tinghørere kan blive beordret.

30. oktober.

Læst plakat om konsumtion på alle slags salt, rom? og tobak.

(28/8). Peder Christensen Årup af Thisted på hr. Hans Jacobsen Spjelderups vegne tiltaler Niels Eriksen i Skinnerup for skyldig kvægtierende og irettelægger attester fra kirkeværgen i Thisted, Simon Nielsen Kirkeprior, Sjørring degn Niels Simonsen og Frantz Clausen (Tyholm) om, at det i disse sogne har været brugeligt at give 8 sk. af et føl og 4 sk. for en kalv og 2 sk. for en gris og for et lam. Niels Eriksen ikke mødt.
Opsat 8 dage. (6/11).

6. november.

(23/10). Peder Tomsen på amtsforvalter Jens Hansens vegne tiltaler Erik Nielsen i Skinnerup for 10 sldl., som han har lånt. Han irettelægger en attest fra Christen Poulsen af Tanderup, amtsforvalterens tidligere fuldmægtig om, at

han havde lånt Erik Nielsen 12 sldl. af sine egne penge. De blev betalt tilbage, men han erindrer også, at han var bud til amtsforvalteren for Erik Nielsen om lån af 10 sldl., som han også fik.

Erik Nielsen påstår, at de 10 sldl. skulle være betaling for hans umage, dengang han var delefoged. Han vil bevise med nogle fuldmagter og tingsvidner (som refereres), at han har ført offentlige sager for amtsforvalteren og beråber sig på, at han endnu har mange dokumenter at fremlægge, og siger, at Christen Poulsens attest ikke er beediget, og der foreligger ikke nogen beskyldning under amtsforvalterens egen hånd.

Opsat 8 dage, at imidlertid kan fremlægges, hvad der eragtes fornødent. (13/11).

Laurs Jensen af Thisted på borgmester Enevold Bjerregårds vegne tiltaler nogle af Kølbygårds bønder for restancer.
Opsat 8 dage.

Laurs Jensen i Thisted på Laurs Nielsens vegne i Thisted tiltaler folk for skyld efter regnskabsbog.
Dom: De skal betale.

Læst landstingsstævning 17/10 1688, at der skal holde skifte og deling efter sal. Jacob (Nielsen) Sperring student i Sjørring præstegård. (Død i Nørhå (kirkebogen)).

(30/10). Laurs Jensen af Thisted på hr. Hans Jacobsen Spjelderups vegne tiltaler efter opsættelse Niels Eriksen i Skinnerup for resterende kvægtierende. Niels Eriksen begærer opsættelse, da han vil gøre bevisligt, hvad der betales i kvægtierende i herredet.
Opsat 4 uger. (4/12).

Christen Nielsen Torsted af Thisted på Jens Christensen Skyums vegne tiltaler folk for skyld efter regnskabsbog.
Dom: De skal betale.

13. november.

Laurits Koch på Vesløsgård tiltaler Christen Gregersen i Store Oddersbøl, fordi landgilden ikke er betalt i rette tid, og kræver, at hans fæste skal være forbrudt. Christen Gregersen lader irettelægge et skriftligt indlæg, hvori han siger, at han var bortrejst, da der blev stævnet, og hans kone fik ikke kopi af stævningen. Han begærer opsættelse.
Opsat 8 dage, og da skal Christen Gregersen medbringe sit fæstebrev. (20/11).

(6/11). Peder Tomsen, amtsforvalterens fuldmægtig, tiltaler efter opsættelse Erik Nielsen af Skinnerup for lånte penge til hans Københavns-rejse. Når Erik Nielsen foregiver at pengene var vederlag for hans delefogedbestilling, så er sandheden, at amtsforvalteren og ikke Christen Poulsen, betalte ham pengene, som Christen Poulsens attest udviser. Erik Nielsen kan ikke bevise, at

amtsforvalteren har lovet ham noget for hans delefogedbestilling, langt mindre antaget ham dertil, men derimod har han været fri for arbejdspenge af den gård, han har i fæste af kongen, både mens han var delefoged og siden. Hans udflugter skal kun tjene til at forlænge sagen og bringe amtsforvalteren større udgifter. Han har aldeles intet at kræve af amtsforvalteren, hvad han heller ikke kan benægte, om han var af nogen samvittighed, som desværre påtvivles, idet han på den måde så falsk og bedrægelig vil betale amtsforvalteren for hans gode vilje og rede penge.

Erik Nielsen fremlægger flere af sine tingsvidner.

Dom: Amtsforvalteren har lånt Erik Nielsen 10 sldl., hvad der også bevises med Christen Poulsens attest. Erik Nielsen fremlægger mange memorialer, instrukser og tingsvidner, hvormed han vil bevise, at han har været antaget til kgl. delefoged og har haft stor besværing og udgift og mener, at pengene er leveret ham som vederlag, men da der blandt alle de dokumenter, han irettelægger ikke er et, der kan bevisliggøre, at amtsforvalteren har antaget ham som kgl. delefoged, meget mindre viser, at han har lovet ham noget. Da er således for retten afsagt, at Erik Nielsen skal betale amtsforvalteren de 10 sldl. med renter og omkostninger inden 15 dage. Og hvis han mener at have noget krav på amtsforvalteren for sin delefogedsbestilling, må han søge sig det efter lovlig medfart.

Peder Mortensen Ziele på borgmester Enevold Bjerregårds vegne tiltaler nogle af Kølbygårds tjenere for resterende landgilde og lånekorn.

Dom: De skal betale.

20. november.

(13/11). Laurits Koch på Vesløsgård tiltaler Christen Gregersen på Oddersbøl for resterende landgilde. Christen Gregersens fader Gregers Andersen mener, at Laurits Koch næppe er berettiget til Oddersbøl og begærer opsættelse.

Dom: Christen Gregersen har forbrudt sit fæste. (Sagen fortsætter).

Lauritz Koch har ladet syne Oddersbøls brøstfældighed. Der var ikke meget i vejen.

Christen Andersen af Thisted tiltaler folk for skyld efter regnskabsbog.

Dom: De skal betale.

Christen Andersen på Anders Knudsens vegne i Thisted tiltaler folk for skyld efter regnskabsbog.

Dom: De skal betale.

Christen Andersen på Laurits Nielsens vegne af Thisted tiltaler folk for skyld efter regnskabsbog.

Dom: De skal betale.

Tomas Nielsen Ulgård besværer sig over, at han nu i fem år har forsørget sin (halv)søster Kirsten Pedersdatter med stor frygt, da hun er forvirret i hovedet

og han har derfor ladet stævne hendes broder Anders Nielsen Ulgård i Torsted, hendes farbrødre Niels Pedersen og Laurits Pedersen i Tingstrup og hendes svoger Niels Scharissen ibm. (gift med Maren Pedersdatter) og mener, at de bør antage sig hende eller betale ham noget.
Opsat 14 dage. (4/12).

27. november.

Knud Pedersen Riber på amtmandens vegne advarer proprietærer, forpagtere o.l. om, at de skal angive deres staldstude.

Peder Pedersen i Hundborg på Laurits Lauritsens vegne af Hvalstrup (i Hundborg) lader læse en obligation til Laurits Lauritsen fra Jørgen Kås til Faddersbøl på 25 sldl., som skal betales til snapsting 11/3 1689. Til forsikring skal han have, bruge og beholde et hus, som Poul Grønkjær ibor, som skylder 1 pd. smør, 1 daler penge til brugelighed, indtil de 25 daler er betalt. Så skal huset igen hjemfalde til mig eller min datter Sophia Kås, dateret Faddersbøl 3/4 1688.

Jens Nielsen Mullj af Thisted tiltaler Peder Jensen Skjelsgård, tilholdende i Skjelsgård, for hvad han er ham skyldig efter afregning for gods, han havde med sig på sidste rejse til Norge.

Dom: Han skal betale med $3\frac{1}{2}$ % rente. (Sagen fortsætter).

Oluf Pedersen Langgård tiltaler Peder Jensen Skjelsgård for, hvad han efter afregning blev ham skyldig for gods, han havde med på sidste rejse til Norge at forhandle der samt for forstrakte penge.

Dom: Han skal betale.

Oluf Pedersen Langgård på borgmester Enevold Nielsens vegne forbyder alle at borge eller kreditere Niels Torsen i Kløv. Der er gjort udlæg i gårdens besætning og avl, men det forbliver i gården til gårdens drift.

4. december.

(6/11). Laurs Jensen af Thisted på hr. Hans Jacobsen Spjelderups vegne tiltaler Niels Eriksen i Skinnerup efter opsættelse for kvægtiende og irettelægger attester fra 4 provster (i Hundborg, Hassing, Refs og Vester Hanherred) om, at det altid har været brugeligt at betale 8 sk. for et føl 4 sk. for en kalv. (Provsten i Hassing herred underskriver Ludvig Jørgensen Dading).

Herimod irettelægger Niels Eriksen attester fra enkelte bønder i Hillerslev herred om, at de kun har svaret 4 sk. af et føl, 2 sk. af en kalv.

Dom: Niels Eriksen skal betale efter kravet.

Knud Pedersen Riber på borgmester Christian Mortensen Lelius hans vegne irettelægger en landstingslysning til Søren Rasmussen Berich, som før har boet på Vestergård i Østerild fra sal. Anders Nielsen i Hjørdemål hans arvinger for gæld efter obligation 1676 15/11 på 20 sldl. Søren Rasmussen var tidligere foged på Kølbygård. Hans opholdssted kendes ikke.

Dom: Han skal betale.

(20/11). Tomas Nielsen Ulgård begærer igen, at hans halvsøster Kirsten Pedersdatters andre slægtninge tager del i hendes underhold. Hendes svoger Niels Skarissen i Tingstrup siger, at han har haft hende i to år. Anders Nielsen Ulgård i Torsted siger, at han ikke vil have med sagen at bestille. Opsat 14 dage, om slægtningene imidlertid kan enes.

11. december.

Niels Tomsen af Thisted på Tomas Graversens vegne irettelægger et skøde fra Poul Christensen til ham på en gård i Skjoldborg, som han bebor og har købt af Niels Jensen i Sundby, dateret 10/12 1688.

(Ved skiftet efter Tomas Graversen 1712 skyldte han endnu købesummen til Poul Christensen, hvorfor gården igen blev udlagt til ham!).

Skøde fra Mattis Jensen i Varde (Waarde) til Tomas Graversen på en tiendedel af en gård i Silstrup, som Poul Pedersen påbor, og som han har arvet efter sin morbroder, Jacob Nielsen Sperring.

Niels Tomsen af Thisted på hr. Hans Jacobsen Spjelderups vegne tiltaler to mænd for lånte penge og korn.

Dom: De skal betale.

Christen Christensen af Torsted har ladet stævne Bennid Mikkelsdatter af Torsted for resterende løn for ½ år.

Dom: Hun skal betale.

18. december.

Niels Andersen af Ørum på Peder Pedersen Brønsdorff på Kongstedlund hans vegne stævnedede Jens Christensen Ørum for, hvad han skylder ham efter afregning for gods, han havde med sig til Norge m.m.

Vidner siger, at Jens Christensen var i Peder Bendixens hus i Vester Vandet sammen med Peder Pedersen og da lovede at betale.

Peder Bendixen af V. Vandet tiltaler Torsted sognefolk efter den kontrakt om kongetienden af sognet, som de har oprettet med ham, og irettelægger sit fæstebrev af 10/1 1684 på Torsted sogns kongetiende, som Niels Ibsen i fæste havde og fradøde.

Dom: De skal holde deres kontrakt og betale åbod efter det nye måls udregning.

Peder Jensen i Brund, kirkeværge på egne og Peder Gregersen i Hillerslev hans vegne tiltaler folk for resterende afgifter til kirken. Christen Eriksen af Hillerslev siger, at han kun plejer at betale 18 skp.

Dom: Det tiltalte skal betale uden Christen Eriksen, som skal føre bevis for sin påstand.

Mikkel Christensen, foged på Nørtorp, tiltaler Niels Sørensen i Borup for resterende landgilde, for papir til skiftebrev efter hans hustru, for Lisbeth Olufsdatters lejemålsbøder, som han har sagt god for m.m.

Dom: Han skal betale.

Laurs Jensen af Thisted på mag. Anders Nielsen Heeboes vegne tiltaler folk på Hanstholm for skyldig kongetiende til ham og licenciat Jacob Giedsted.

Dom: De skal betale.

Willum Christensen (Hjortsvang) på hr. Poul Jensen Snedsted i Sjørring hans vegne tiltaler Peder Clemesden i Torsted anekspræstegård og Niels Christensen på Veje i Sperring for resterende afgifter og lånt korn.

Dom: De skal betale.

Her ender tilførslerne for 1688.